Recueil de traités de correspondance et de pièces diverses.

Volume de 327 Feuillets

Les Feuillets 39. 40. 143. 144. 160–163, 176, 183, 184, 194, 239, 261, 262, 284–286 sont blancs.

2 Mai 1878.

suivi n'y d'entier.

2°. il contient aussi de la gauche à la droite —
un manuscrit latin fin parfait [illegible] sur —
chaque feuilles de 9mes: jusqu'à 102 les 8 premiers
feuillets manquent aussi bien que la fin de ces ouvrages l'écriture
n'est presque pas lisible, il paroit que c'est un —
traité de medecine traduit d'un livre turc
ou arabe.

=

orte feuille qui renferme, 1.° de la droitte à

Gauche treize cayers qui contiennent un

cha c.a. un formulaire de lettres en turc,

parfait dont la fin manque et qui ne se suit

la marge est chargée en divers endroits

notes qui contiennent de proverbes, et senten

bes expliquées en latin, et autres choses qui

nt aucun raport au livre qui a été compose

recueilli par un nommé Oskdgy Zadé.

17 cayers qui contiennent un recueil de

plusieurs nottes latines italiennes turques,

arabes, Brouillons de lettres en turc copies

commandemens du G. S. et autres extraits sur des

faires concernant les frontieres de l'empire

toman et autres rapsodies qui sont de nulle

nsideration, la plus part mal escrittes, qui sont

sans aucun ordre n'y ayant presque rien

هذا کتاب انشاء دوقجی زاده

دولتلو وسعادتلو ومرحمتلو سلطانم حضرتلرینک حضور مکارم
نشانه عارض عنوانلری صوبنه صد هزاران انواع تعظیم واکرام و
اصناف توقیر واحترام ایله جواهر درر ادعیهٔ خالصهٔ مستجابه و
زواهر غرر اثنیهٔ صادقهٔ مستطابه اتحاف واهدا قلندقده
صکره ضمیر منیر خورشید مهر تنویر وخاطر عاطر مشتری تدبیرلرینه که فی
الحقیقه مفتاح باب دولت ومصباح صباح عزت وسعادتدر معروض
محب ودعاگویلری اشتیاق بودرکه حالیا سعادتلو ومروتلو ومرحمتلو
سلطانم حضرتلرینک عواطف کریمه لری مقتضاسنجه اکر دریای الطافلر
جوشش وخروش ایلیوب جانب مخلصلری طرفنه ذره مقدارلری
استفسار حال واستخبار ما فی البال بیورلمق الیق دعا دار
بیورلیورسه الحمد لله الملک الغفار سعادتلو ومروتلو سلطانم حضرتلرینک
دعاء خیر وحسن دعالری برکاتیله وجودمز صحتده وحالمز سلامتده

1622

ودعاگو

Fama etiam Philosophos et bene proficientes animos tentare non cessat.
Semper enim quod postremum adiectum est, id vero totum videtur evasisse.

و دوام

فوق التراب موجود و برقرار اولوب صبح و مسا اوزره بزه فرض

مطلب اولان اولدیغی دولتلو و سعادتلو و عظمتلو پادشاه روی زمین

خلد الله خلافته الى يوم الدين حضرتلرينك ازدياد عمر و دولت و

بقای قدر و سلطنتلری اوقاتلری اوراد اولنه و علی الخصوص سعادتلو

و مروتلو سلطانم حضرتلرينك دخی ازدياد عمر و دولت و ارتفاع قدر و

سعادتلری اثناسی اذکاریمزه عن صميم القلب والبال كمال صحت مداومت

مواظبت

و اشتغال اوزره خالص مخلص كمترين و فقير و عاجزلری اولوب

محب كما هو بیورلیه حق سبحانه و تعالی حضرتلری سعادتلو و مروتلو و مرحمتلو

سلطانم حضرتلرينك عمر و دولتلری يوم بيوم و آنگوگ افزون و اعداسی بدخواهلری

دائما مقهور و ذليل ايليوب سایه‌ئ دولتلری بالجمله عباد الله و مسلمين ibadettahi

بنید

اوزرلرينه ممدود و دائم ایلیه آمين بحرمة خاتم الانبياء و المرسلين hatmilenbiiai

و سعادتلو و مروتلو سلطانم حضرتلرينك اخبار سارهٔ صحت و سلامتلرینه

همواره مترقب و انتظار اوزره ايكن اشرف اوقاتده و

الحسنه

احسن ساعتده مکتوب شریف علم آرالری وارد اولدی مفهوم
مسرت مقرونلری (نشر) مندرج بیورلدوغی کلمات بهجت آیاتلری وضع سفینه
دلکشنه سرور و وسیلۀ عزیزه یه نور بخش اولوب درونی (سبب) شادی و درو
ش وبی اولمشدر مستدلم عمر و دولت و پایدار قدر و رفعت اولوب
سریر سعادته سرافراز اولمقده غایت و بری اولدیکلری و سرکار و برقیلو
سلطنتده حضرتلرینک الطاف فراوانلرینه ملحوظ اولدیغی بو جانب محبلرینه ظاهر
شریف نور شید شعارلرینه دور و اطراح بیوردقلری دلدرلری وصالری
واقع اولدوقجه اضداد ساعیه محکم ایله جانب محبلرینه مشرف
ومتنع ایلمکه همت وعنایت بیوردلمق رجا وبهر وجه منتت ونیاز اولنور
باقی ندیمکه محتاج دکدر معلوم شریفلری اولدقده ابدا عمر و دولت ابدی
وارتفاع قدر و رفعت سرمدی الی یوم القرار مستدام دائم و دولتلر
برین السعید هو وار تسعده الغزای حضرتلرینه محافظه اولنه
ودائما اظهار رضا محبت در محله بو وضع منوالی شروحه دوزه یازیلور

غیرتلو ~~دولتلو~~ رفعتلو پاشای کامکار حضرتلرینک حضور شریف والطاف التفات

صوبنه ..... جواهر درر دعوات خالصانه متوافره ونزد واعظم غیرت تسلیمات

صدر قادم متکاثره اتحاف واهدای قلمندقره صکل صمیم منیر خورشید

تنویرینه وخضوع عطر مشتری تزیینینه معروض محب دولتخواهی استنباط

بودریکم حالیا اکر ورای الطعادکر توجه ایلیوب جانب مخلصلرین طوقنه فرح

مقدارین استعلام احوال مافی البال بیورمق الیوم ونماداری

بیوریلورسه الحمد لله الملک المنان دوستدارکز دعای خیر وجمیع مهمتلری

برکاتیله دوام صحت وسلامت اوزره مقیم وبرقرار اولوب صبح و...

...... وعلی الخصوص احیا دو دوستانکز دعای خیرلری اثنینه لری اوقاتری

..... مداوم ومواظب اوزره .... واحبار ....

..... شریف شرف عنوانلری واردر اولوب مفهوم غریبه مقرونلری عهر

تحریر وبیان بیورلمش لیس ~~عالا~~ باتمام معلومز اولدی بو محبتلری خاکره 18.

رفع ایدوب دمقره تمنکز ایله مشرف ایلمشسکز دروننده وغی

خاکرده افلاکه رفع ایدوب

کو

ارتسام مرآت صفا و پرورده حاصل اولمشدر که بر وجهله تقریر و تحریر اولنماسی

امکان و کلمدر مستدام عمر .... اوطلبش والطاف فراوانلرینه

.... رجا اولنور باقی .... بیدن تعبیر

استانهء دولت اوالله وزراء اولاه سفر همایونده دولتلو وسعادتلو صدر

اعظم و سردار اکرام حضرتلرینه اظهار عرض محبت در محلنده بو وجهله شروع ... ودخی قپودان پاشا حضرتلرینه اوزنده یازلور

دولتلو وسعادتلو ومرحمتلو سلطنم حضرتلرینک حضور شریف سعادتلری

الیق و دائم رویفلری صوبت صدعزادارله انواع تعظیم واکرام واصناف

توقیر واحترام ایله جواهر ودرر دعوات خالصات صداقت ایات و زواهر

غرر تسلیمات صداقات مخلصات غایات تقدیمندنصکره صمیر .....

.... الحمد لله الملک الجبار وجود باعتبار سعادتلو ومروتلو

.... صبح و مسا وجود بهبود باعث جناب علم اولاه

دولتلو وسعادتلو وعطوفتلو پادشاه .... مراد و مواظبه

اولنه .... عمر دولتلری زبده البوب وجود شریفلری حفظ اوله

اغوتلو ورفعتلو پاشای حلیم حضرتلرینک حضور وعمکارم زنان سعادت عفو اتلری صوبت جمله

muchli's
muwahid ne bu
inthu.

muhabbet
Daimlik eit
mek

اخبار حضرتلرینک سلطنتلو دولتلو و مروتلو و سعادتلو ایلچی ایله مصوّب

سفر قالقوب و یاریکزده شعار ایله نصرت عساکر ظفر مآثریله ......

ذات مسیحیه سکز ... اشعار بیورمش و قایریه بیوردقلری عزیمت و توجه همایون

مصوب نزاع بلیانه لطفکزی ودود اید ب خیر تکثیرکزی اوغور حضرتلرین

مسیح و صوت علویه صدر ایله سعادت و دولت و سلوس محبت بنه ایلچیلر

قرة اولادی قرال الطف حضرتلرینک تحطی مروتلو و سعادتلو مصیحی یا ایلچی ایلیه

المراد فهو العبد بربرینه دوام ....

دیشجری و محبت عرض اظهار حضرتلرینه الی السعادة دار المسیح بکار مصر

اولی تحریر اوزره اسلوب بو اولوب بو وضع محلنه تودر محبت و عرض اظهار حضرتلرینه الخ

حضور حضرتلرینک شئ فی الوعی سلطنتلو و مروتلو عزتلو

صافیه عوارض و درر ایله انبساط و توقیر و وفور انواع انجاریته تزیین

صید صکره تدریجنه غایات مخلصانه صداقتمندانه تعظیمات و غیر ایام محترم

ذرونه وادی ...... قوع قرعانده خوامه جائز ......

یورد ...

ووضع علماء کبیره
وزراء و سعادتلو سروار
عظیم سفرا حضرتلرینه
عزتلو و سعادتلو
همتلو

بو ديارده الحمد لله تعالى وجود صحت وعافيت برله اوقات مستطابه

احيا و دوستانكز و جناب حقيقتمآب نصابلريكزك ازدياد عمر و سعادتلري وارتفاع

قدر و منزلتلري دعواتنه بخلوص القلب والبال كمال مرتبه مداومت ووظيفه

استغفار اوزره اولوب اول مشفق مودت مآل حضرتلريكز ورمضان سعادت تبريك

مرجوكم ويردكلري فرصت فال ولقاي ضمير صفا كمالكز اشرف

المراد

بيت العبارة فهو .... والهبار واوزر دمغ

طرز اوله بكلرهز والغزوه وقاصيلوه استانده وولتمه امراخور الوله

دبلوك الوليند و دواره قبوجي باشيلرينه اظهار عرض محبت ونكلنه بو وجهله بو دوكوب

حقيقت شعار مروت وثار مكرمتكار مضبوطه سوء وضاع وكوطوار غيرتلو دمردنلو

عطوفتلو اخي فرضه دايه حضرتلريكز حضوريكزه مطالبلري صوب مكارم ادبيه

انواع اختصاص واكرام و اصناف توقير احترام ايله مواعي ورر

وعولت طيبات وتعظيمات صف صفات سلام سوده تجارت لتحاف واهدا

اولندقده صفحه ضمير منير خورشيد مها تنويرلرينه .... بو وجهله حاليا

اكر دولت قديم لري مقتضاسنجه اكر جانب مخلصلري طرفندن وضع مقدار
استعلام احوال ماني البالي بيورلمق اوليق وكا اولور بيورلوركه بحمد و
وكرم الهي اوله اوصول و قدر وعمر ايله صحيح و دوفاهيتده اولوب ليل ونهار
لصباح و دستانكز دعاء خيرلري اوراديه مشغول و ديدار شريفلري [illegible] مشت
اولدوغمزده قطع نظر جناب عاليكزكه مجالس كبارده علي قدر سكوماه حسن
سلوك اوزره حركتكز هربار نقل وبيان و نوبقده حاليا اولمدغمغي محل كماه
واخبار سامعه ...... بدبرباب الصباح

ارباب دولت صوبوبه نامه ودر محلنده بو وضع بوحنول اوزره يازيلور بيت

خاكپاي شريف سروربخشايه ككه في الحقيقه جواهر هر كاثر بقا و چشم دول
وجان توتياي اعزاز عن و نياز و انواع توقير و اعزاز ايله يوزلر سوره حكده
عرض بنده واعيي ديرينه بودر كه حاليا مروتلو وسعادتلو سلطانم حضرتلرينك بجا
عاطفت ودحتساه بي كيرانلرنده قطره مرحمت شريفلري ظهوره كلوب جانب
مخلص

in altro libro si legge
ماعدا manda
[illegible]
وتوقصر حال
[illegible]

مخلص مکتوب نمیقه فی الجمله تخصیص ترقیاتی اوزرلرینه بیورلدیغی الحمد لله تعالی سعادتلو سلطانکز

ایام دولت و هنگام سعادتلرنده شمدیلک مقام عبودیتده برقرار و بر دوام اولوب

عطوفتلو مروتلو سلطانم حضرتلرینک ازدیاد جاه و علو قدر و اقتدار و انقیاد و اقباللری ایچون

تکرار دعوات تذکار وظیفه خاطر اولمقده ایکن بر وجهله محبت کلمات بیورلمیه و اصدار

شرف صحت و سلامتلرینه هر وجهله مترقب و انتظار اولنمقده ایکن اشرف

اوقاتده وارده سعادت مکتوب شریف عالیلری وارد اولوب مفهوم منیف

مضمونلرنده هر نه تحریر و محبت بیورلمش ایسه بالتمام معلوم اولوب بو محبتلری حاکیه

رفع ایدوب ورقه تذکرلرینه مشرف ایلمامش ایسکز وروده الله اعلم بر مرتبه

بهجت ذکرلری و فرحت و سرور حاصل اولمشدر که بر وجهله تحریر و تقریر اولنمیه

امکان و کلمات مستدام ...... اولسون سعادتلو و مروتلو سلطانم حضرتلرینک

الطاف عالی ملطفانه‌لرندن مرجودر که بو داعیلرینی کمتر بنده‌لری خاطر شریف خورشید شعار زده

دور و اخراج بیورمیوب احیانا تذکره سامیه و سعادتلری ایله تشریف

بیورلوب صحت عالیلرینی تبشیر و بادی بهجت بیورملری الله تعالی مادام

حیاتنه ودرلشه تزیین والطاف بیغایتی فراموشی اولمق اهتمامی یوقدر

دینکه عزتلو محظوظلری بو جانبه ارسال بیورلیوب فضه بر مقداری معززلو

صاحب دولت حضرتلرینه دخی بر مقداری کندولرک ویروب ماعداسی وفقرا حصه‌سنی

فقرایه توزیع اولنمشدر دیو تنبیه کرده بیورلمش خدمت علیه‌یه

وافی دلالتی اولنوب اشارتلری بر درجه‌ده دریغ بیورلمیه‌جقدر باقی زیاده ...

در دولتده قپوچیلر کتخداسی مصر بکلربکیسنه اظهار عوض مجبت ودر محلنده بو

وضعی سواد مشروحه اولونه یازیلور

غیرتلو ومروتلو وحشمتلو سلطانم حضرتلرینک ذات

تمام

اقدم بحثلرینه ودروعده صافیه دولت نظام وغیرت تسلیمه صدق

غیرت فرجام ایثار ونثار بنده صلت حمیدمنند مهر اثار دولت مدارلرینه عرض

بندگی صداقتکار بو دکی اکر محبت قدیمه نیازی بو جانب محبلرینه تخصیص امور

وخیر مایه الصدور بیورلمشلر بعنایة الله الملک الغفور مجموع امور

مستدعی محامد تالی صدور اولوب ایام [illegible] ولیل افکار محدرة اثار

کوزه

کوزنوه خیالی اولمغله وغمزه محرکاه بیوریله واخبار .... مفهوم عزتلری
مقرونلرنده بو مخلصلرینه اظهار عرض محبت بیورلمش ودرونده اولان اعلی رتبه
صفا وسرور حاصل اولمشدرکه بر وجهله تقریر وتحریر اولنمسی امکان یوقدر
..... اولمغین وذکر بو جانبه متعلق بر خدمت تربیه‌کز واقع اولورسه اشعاریله
علیه کوزی ویریع بیوریلمسن ایشته الله الی حماه اولکه مقدوریمزده ورادع
تریغاتنده بر ذره وصرف اولنمق تقرر ودرخلوص وعبودیت ایشته الله تعالی
قلب تریغاتی وفی شهدور حماه محمودکه خطوعطوفه ودر
..بیوروب بعد الیوم واقع اولانه خدمات تریغکزایله مکتوب ودر باریکز ویریع
بیوریلمیوب وادر ودرته وصلرینه ایله بیربیورلمق رجا وهم وجهله تمنا ونیاز
اولنور شویله معلوم تریغکز اولدقده باقی بزیلکن .... الصباح

بالاخیر

استانه ده ودولت اولانه ورزاوه محافظه اولنان وزرایه اظهار عرض محبت
ومحلنده بو وضع متوال اوزره یازیلور

عزتلو ودرفعتلو قرنداشم پاشای کامکار حضرتلرینک حضور شریف واجب التعظیملرینه

صونره ... بودیکز حالیا ذکر و بیانی لطفکزه قارشو ایدوب جانب مخلصلرینی
طرفنده نه مقداری استخبار ما فی البال بیورلمق آرزو ایدوب وزادوار
بیورلدیغی لله الحمد ولکنه صحتم صحیح الحال وکوشهٔ عافیتده خوش حال بیوریلیا
همواره اروی عمر و رفعت و امتداد و شوکتلری اوعیه‌سنه وظیفهٔ
نظیفهٔ غدو و اصال ایدویکی صمیم صنیم مهر مثالایه بیان وضع بیوریلان جناب
مالک الملک علی کل طوق حضرتلرینه امید صادق و رجاء واثق ایدرک
ویرار ثریق فرصد اثارلری شتا هر بیان هر بار نعیم الکوبیه ثریق صحبتلری
ایام مصرف ایله خدای عیانتریکی جناب حقیقت نعیانیه برکته‌ده تعلقمز
واردیکی تعبیری خارج فائح تقریرور وعزتلو ورفعتلو اناطولی قاضعسکری
افندی حضرتلرینک حضور ثریانیه جناب عالیلرینکه سیر حسنه و اطوار مستحسنه
هر بار نقل و بیانه ایلدکمزده محبتکز و روزانه هر بار جانبکز اولان ملاقاتکزه
نشئه اولمشدر و تحلی کبارده خصوصاً شیخ الاسلام افندی
ورود ایله قاضعسکری افندی حضرتلرینک محال سعادت الینجاننده ذکر جمیلکز اولنه
اطار

رضای اللهده اولدوغمزی اونتمز قولکزده دخی استخبار بیوریله وینه

نزاکتلو و مروتلو قرنداشم دولتلو سلطنت السنیه‌یه کلوب فضائل اندیشانه‌کز

کمی لطفکز سویلر و کمی بیوروب و اضعاف برابردز هر بریسی بیوردوه جواباری

ویروب شکر ایدرز الطاف علیه‌لرینه محکمی اولان مرتبه اوده

طایفه ایله حسد معاشرتده قاچی اولمامغور رجا اولنور و دخی اخبار ایلسه‌گ

ویا بو جانبه متعلق اکر بر خدمت تربیتکز واقع اولوریسه اشارت

علیه‌کزی دریغ بیورمیه‌سز انشاالله تعالی خدمت بر وجهله تقصیر

اولنماز باقی مدعاکز محتاج دکل .... العبد

دوستانه پوشیده دکلدر که انشاالله تعالی هر حال ایله طرفکزه عاید

وراجع اولان مخصوصلرینی و تبعه قوم ایدروکلرایز و محبت لطفلرینه

مستدعا و رجا اولنور که مرحوم فایق پاشا حضرتلرینه بر خصمیز اولوب

قبوداخلیه صحبتلرینکی اوقتی ایله مرحوم ایله روانه اولنمش ایدی صحبتلو

پاشا هم مزبور پاشایی قتل ایلدوکی خصمیز اولان موسی نام کمسنه

اوله حلاوتنه بر بچه کمسنه‌لر اوزرینه الحقاری اولوب مرحمتلو حظمکر

فقرا وضعفای اولاه لطف مروتیدنه الیجا یوزلی سوریوب دوات اولغشدر

امذوقی الطاف کرمکزی بیندوه بیورسون الحق اولمرقی یرکوزه الجاویرمکز

معاونت بیورن اتلر اولاده لطفکز طوقمز عایدر راجع اولدوغنه نهایه

وبو شیده بیورولکه باقی ...... بدر العبد

قرنداشم علی‌بک حضورلرینه بجد سولمه وعاوه صکره بره الله تعالی حضرتلرنه

قورقوب اوتانمز سره بکا نویه الکز معقول و انصافمیدر بر رتبی بر بیلدیه

بردو کوریبوب شیمدی حج شریفه کلوب و بکا بولوشوب کورمکه وارمم

وقادر اولدوغم قدر سکا هدایا ویشکش ایله واروب اوتوروب

بولوشوب شوبلسوشور ایکن واریلوب بنی ابزه براغوب کیدمکسن ابزه ماعدا

کتوردوکم شیلری قبول اتمیوب کیروب کوتردوب بنی ایقولم اغلیانشه

جهاب چلد ورکسی بوتزه حالکه نه یوز ایله چام شوره کوزوروب وقادانور

کوزوروب بالی کوزر ویه‌سنه بن سنه کلی یوکه قرنداشکز اولام سنه بویله

ایده‌لم

De me nunc veritant nos-
tre pr(a)econia culp(a)e.
Gratia magnatum nescit
habere statum.
Placantur donis vel ser-
vore precantum.
Nunc adamantea compede
iunxit amor.
Audax iurando iuream ti-
met haud aliquando.

ایدوسه بنم اوغلانم بو مکتوبمی اوقیه‌ن خلیفه‌کم ایسه بو دنیاده وار باری

بنم خاطریمز ایچون نصیحتمی ایشتسون بکا اوتانمز عادتلرمزدن لنی بویوب

کبی اوله قورتارمه سکا خاطر سوزلرکه یورتدوغنده غیری سن یوسنک کبی الحاج

یوکسک یوتموق بورجم وکل صاتوه ایچون وصو ایچون ایچ اوازم پوینا بویا

ور لوازم وکل بوننده غیری اوتانوب عادتلرده بزده بوقدر عمروشم وار

ایچو ایچ صللی ایدرسنی . بوقدر بیل ورسکا بوقدر ووه وکوملک وسایر

اسباب ایتدوکه بز ایچون اکمازوزسن بکا بویا ایدمسن سشمده حاتم سکک

برنسنه کم قارشتمام سنده اوم اولمازسنه چونکه بنم سکا ایتدوکمز

بلمزسن سنده بیلورسن بنده کتدوکده سکا احمدلرم اولمزی کورنده ایو ایسه ام

بویا اترکه یازیق رسکا . . . .

عزتلو قرین الفلاح رهینم اوغلمز علی چلبی کامیبی حضور شریف عزتلری موفور الحبور لرینه

دعوات صافیه وتکرعات وافیه ابلاغ وارسال اولنه‌لر صکره انهاء محبت واثناء

دوستانه بودرکه بو جانبده احوالمزه تفحص شریف ارزان بیوریلورسه اکر

پدريكز واكر والدهٔ مشفقكز واكربو داعيكز بحمدالله تعالى وكنه همت

عليه‌كز بركاتيله مجموعمز صحت وعافيتده موجود اولوب ليل ونهار خير دعاكزه اورادمز

مدار وقت ومواظبه اوزره اولدوغمز ملحوظ غريب ومعلوم سعادت بيوريلا على

الخصوص والده‌كز حملن وضع ايدوب مصطفى اسمى ايله موسوم برادريكز

دنيايه قدم بصدى حق تعالى قوتلو وده ومباركه ساعتده ايتمش اولوب عمروده

ايدايله وجناب تربيه وحق عمر طويل واجر جزيل مستدعى ايدوب هكذا عالى ايله

بلو قادر ايدم آنيه انه حال ايله خير دعاكزه مشغول اولوب والده تربيكزه بوسى

ايدوب سلام ايدر وپدريكز وحق ورده ولد ايله دعا ايدر ووالدهٔ عزيزه‌كز

ديلك سلام ايدر قبول ايدوب خير دعاكزه مشغول اولدر مكتوب تربيكز ورود بولدى

برخوردار عمر ولده وسعادت اوطاس ونوبزه ماعدا جاريه اوده بيك اقچه

المشى اوچ بيك اقچه‌سى بر ديروك وكيا بيك اقچه استقراض ايتدك بشن

اولور مابا قسيه نه وه الروكزتو سوال بيورلمش سنكز هو التكده متر بيك

اقچه بولمه يوقحيدر ايليا بيك اقچه‌يى پدريكز ويروب بيك بشر يوز اقچه‌يى والده‌كز

ديدار

ملحوظ
كوز قيدنمغى
بقشمق

وضع
توغمق وطوغرمق

طولو
اوزنلو

اجرا
تورمق واقتمق

ملاغ
ادرنشمك وكنايه ايلك

تدارکه اعتش بیک اقچه‌سن بو سنتریکزده استقراض ایلدیکز بشیوز اقچه‌سن

Geri ettik
satdık

تاجر ایدرکی قیاس بیورلدیکی جناب تریکز اشیاسینده برشئ بیع ایدوب ویرمی

اوللر هونه اشیاکز واردر محفوظدر والده‌کز صاتمغ وکمال کوه کوسترمز

واوده استقراض ایلدیکک ایکی بیک اقچه‌یی وقت تدارکه ایلدیکز حاضر ومهیادر

یدینه

هر کیمده اتدوکوز ایسه قبضه یدینه مهرلو تذکره ویره‌سز تسلیم ایلیونار

وارسال ایلدوکگز والده‌کز بر ایو قرمزی لشتمال وجاریه کنارلی ایکیله

لشتمال ایله بر مقدار اجیلی اوده ایکی ایر شوندر کلوب واصل اولدی یکور والد

اطفالن ذکرایله کیرمگزی اشارت بیورلمش صحت وسعادتله طویبی عمر ایله حضرته

الله وشکر که اولور حفظ امانت اطفالن و اوقض امرن ایله آلت و

گمی
پچیچیم
قوملی

سفارش ایلدیکک گمی ایله یلاپورق ورایئه طقوز ایرشوندر حالوا حصه

حروف ایله ارسال اولندی ومرجاة تسلیم وقت کوندرلدی آلوب قبض ایده‌سز

وواروب واصل اولدوغنی بزه اشارت ایده‌سز وگمی ستلولاریگز وقتی

ارسال اولندی شمویله معلوم عزتکز بیوریله و بدرده‌ه والده‌ه بالسقجه مکتوب

نیجه تحریر اولندیغی اوزره سؤاله ایدرسکز بویله بر یره تحریر ایلمکز جواب ایدن

ن سیز که بزده دخی بزم سیزده حقّ اولنور بخشامز وار وعده اتی یولادکلری

اوزره یازدیغی بن اوغلم برزمانه ایدرم شیمدی کسیسم کوکده بیوسیوب مسئی تن صحتی

سومتاه کیوکه آنازه اعتماده یوغن بزه ایوق آکی بیوریکز ودکر والیکز

بزه می یوق

هونه اینتی بزم واستوی سؤاله ایدرکز برمرتبه بزماً اختلاط اعتادوریکز

کویا بیوریکز قرنداشمز والیکز همشیرهمز مثابه سنده در حق تعالی سیزلره و

آنلره شاکر اولسونه هونه مقدار اتوانکز واریسه والیکز بزه

صندوغکزی مهرلدرشدر بزم مهرمز ایله مهرلو و مختومدر خاطرکزه

ورانکز

نه عارض اولور مکسور اولمیه دن آل وراغکز والدم طبوه بچنسوه

بیور سیاسن دنیا ده بنم اوغلم صاغ اولسوه بکا اوغلم کرکه هرچیز

الدم آلور بجنوزم آلمدیغی اولدراضی صندوغکزده ور جمیوگا دفتر ایتمز

ور دفتری صندوغ ایچینه قویوب مهرلمشوز چیقروغمز مرحاة تسبیح واوه

لکیا ایله طقوز ارشوه ور ایسیدی اوه جانبه ارسال اولنمشدر ومدیوه

او داد عن

ittimad confidenza

اختلاط
قرشتمق

Sai vinguaio [illegible]

memhur [illegible]

مدیوه
بورجلو

اولروغمز اوم اقچه‌یی ایچه ترکیب ویردوکلرده ایله بیلیک اقچه‌نک معاملاتسی

~~[illegible]~~ فاعج اقچه ایدر اشارت ایدرلر ~~[illegible]~~ اوله ایدرلر بنم اوغلم مکتوبکزده

کلدوکده والیم کمرده اوله انوابکز صفتنده شبهه لندم بلدیکزی چاغرتدم

برطوبوغ ایله جاریه‌یه اقچه‌سنی سوءال ایتدم علی جمع جاریه الدوغکز ایچه بر

صفا ایچندکیده وصف قابیل وکال اقچه‌نک اولدیغی برقوشی فکر ایتدوکمز

diiü kong اوزره تفصیل ایتدی محصلی کلامی بیلکن تشیوز اقچه وضی ویونالری وار ایمش

انده قبا هدر خلوص ایدر ونیانده بهمه سیز صاغ اولوره وبونده ماعدا

قبا حدر

katabdanlı ~~iglik~~, islleme makvama ki rivmatyola iguifinle isle me tesimaldivlev iahid faade muna kapi iaglik fakat oudinawia kuun makvemeh.

والیده کز سیز ایکی دانه یغلوق بزی قلابدوزلی دیریشده منقش

وایکی مقرمه بری ~~[illegible]~~ سلوکلی قلابدوزلی وبری بیاض ایپک ایله سیاه ایپک

الاجه مقرمه کوندردی وایکی نعلین دوچقوروضی ارسال ایتدیلر بونده صکره

هر نه لازم کلورسه اشارت ایدیسز وبنم اوغلم حلیم جدیدی تطهیر ایدرسز

دیو فرمان بیورمشلر ارسله زادکنک زادهسی تطهیری جمعیتنده تطهیر

aliifmek farinftanza domandan ایتمک استدکده چاره اولوب ارض ایتدی مدده حلب کچ قونموش

واثواب بچمک اورته ایدبی چوق اثواب یوقدر سنده اولمام لیو جواب ویر

بخ اوغلی مکتوبکزی قطع ایتدیوب و بزی حضوره اخراج بیوردیلر و اغا ماکتن

ثریعتز بزه اشاره ایتدی و بزم چلبی وسنی ثریعتز بوس ایدوب کومار و دعار

ایدر قبولی لطفکز راجع در والیس یازجی کومار و دعا ایدر قبوله واقع

اولوب واوغلی زکریا و یعقوب و صدیقه ولتی ثریعتز بوس ایدوب سلوم

ایدرلر خیز قبولده و محبی اردر تقضاه واقع اولوب و بکر چلبی و ضی نجد

بیورها

کومار و دعا ایشار ایدر قبوله بیوریلا و مصطق یانیبه ایلغار دیا کتمش با بو

اشاره ایتمش نن اوغری جیر اولسوه اوله بزی اشتیوب و لیه ایدی سارقه

اوله مکتوب ارسال ایدروی بهماه صاغ اولسوه سویکز قولیونه سومیکز سلطا

وشیانه سیز صاغ اولوه واویمز جماعتیم کومار و جیر دعا ایدرلر قبولی لطفکز

عنی

راجع در ورا قیه کومار ایدر و واملرمز قورو حلیکوز ککی کومار ایدر

قبوله بیوریلا و [illegible] مکتب صبیانی عموغه سلوم ایدرلر و دامه ایدروب سفر

وزرا

هواوبشی و [illegible] تبدیلن و ردمه بکاریاک کیمه میته در وسدوزه

قاضی

quia ifaek veuider

ig avile ni prestion

mekteb sebiani scholari

هواویش
Hawiš
weBua tebdilin
weBiu dejeßmelin

قاضى درالاصوع كيمدر وفى اعدام سابقه اشارت بيورلمش زير مكتوبكز
كلدكده آثار اصدقا عوارض سوءاله ايريرك قپودانى پاشا وزير اولكوع اهتماليه
ويررك بونلرك كيبلرى اشارت ايدرلر فقط سابقا بقادروليشى محمد پاشانك
ساطولى كتخداى ديكيه اسلامبولده ساكنلرندن اولوب عايشه نام خاتونك تاخل
ايده الحاج مصطفى دوه بنكى اتحى مهر مؤجل اولمغله كروكم كيدرلمسى ارجوه
ايده ديرلدى تحريرا فى ١١ شهر شوال المكرم سنه ١٠٥٥

دولتلو وسعادتلو ونعمتلو بندهٔ عالى همتلو ولى نعمتم سلطانم حضرتلرينك عز حضور
ومستوجب السرورلرى صوبنه دوريى ماليه قلنزقه صحه عرض حال بنده بمقدار
وزرهٔ حاكپا ربوديكى صحه ونوالى سلطانه عليه لرى حضرتلرينك مبارك وجود
شريفلرى خطا وخطردن مصون ومحفوظ اوليوب سرير سعادتده سرفراز
اولدقه برآن جابا وبرى اولمدن وبعد سيم سلطانم الخ حضرتلرينه عرض حال ارسال
ايلدكم نه مرحمتلو سلطانم الطاف مالانهايالرنده مرجوم ومتوقعدركه بو بنده كرى
مسرور ومفتخر اولمغه باعث وباديى اولان محروم ايتميه اولبابده سلطانم حضرتلرينك

بیزم مخصوصمز صفات ملك زینت فرما باغچه‌سی ــ اولمق اوزره التفاتنامه خیر دعالرینه

وفق ریاض عزت و عالی حضرتلری شاه فرمان پاشای مروتلو و سعادتلو عزتلو

مزاج شریفلری لدی الحال اوزره و عدهٔ وفود اوزره تعظیم احترام و توقیر و اکرام بر

اولوب دار درقنده وصلاح و دوام بر اولنور استفسار عطفیری طبع و ترین

حالیه و لطف و بحثه اولدیلر ویرمه حالی اولدقده استوار و وقائع و امور

الله بعون بیورلمشدر ترقی سؤال طرفنده محکم بو خیر عنایت مثالرینه وقوع

و افزون روز اولوب و وجود و عافیت و صحت بر کیفیت زینت هر ایرشدوکی دعوتمز تعالی

امتداد عمر و دوام همتکز بکا عادة الملة اولوب فرض واجب اوزرمزه

وجهی تحصیلنه سعادتلو غیرتلو واقع اولوب اوزره ملازمت و مداومت دعوتلرنه

شانلرینه تشریف محلنده اوقاتی ویر محبتلرینه و غیرتلری تروت و جمیع خیرلرینه و

روشنلرینه قلبی ایلنه غیرتلرمز اولوب مواظبت و مداومت مرتبه کمالی

بر آخروه بیته اولشدرکه اولوب قلبمه ورثه‌سی عدو آلتی اولوب فوره زیر

اولدقلری وارث متروکاتنده متوفای کیمسنه غیرلری وجهی بردی کمدوشی

آخرن

قلیچ افندی حضرتلرینه
شام بکلربکیسنه عوض
محبت

feut etmak
pasardi Vika

metruk[illegible] beni
Cassiah kavedi
a
wariz oldukleri
kavedilara
warisi dekenler

Acha ur kaba
atub saktainub

wekilan
Dai Commissa
u.g.i.
izn stevil con
assentimento di
legia

Hvai timmet
Veerimulde iktan
Quitanza
Beade hinin bui
kah ilek sever
machtaiatenai

آخذ و قبضه وكيل ايتسه وكيلاه هر برى قبوله وكالت ايدرى ازوج

شرعا ستروكارج هر نه موجود ايسه آخذ ايليوب موكلينه تسليم ايتسه وتسليم

ايتدوكارينه هر برى ابراء ذمت ايتركه بو حجج آخذ ايلسه بوجه سنيه مروكل

بورجلويى ظهور ايدوب طرف واحده وكيل اوله زيده وعوايى ويره

ويليه اوله بر وكيلو حاضر اولديغى محضره بر طرف وكيل اوله زيده وعوا

ايلدوكى وينى شرعا آخذه قادر اولورمى بيان بيوريله ... اولمز

مصطفى افندى

دوچ جانمه عزيزم قرنداشم حضرتلرى حضور شريفنه يوزلر سورديكمزده

مبارك خاطر شكوز سؤال ايدرز بولى دوغشر ميز والعياذ تبارك وتعالى حضرتلرى حفظ ايله

بر قرار عمر اولهنز ايمدى يا معبود طرف اعلا كوزده زره قدرجه سؤال ايدرسكز الحمد لله تعالى

وجودمز صحت اوزره بيلمن دينم ارسلانم درقه تركاكز كلوب دعوه بولوى نلو وقتم

شو لقدر صفا حاصل اولمشدركه غيب يعلم الله تعالى برادر سيارش دولتة تكرمه

يازوب ارسال ايلدكه دبر ايلدى نوريكه وعشق ايله چاه بوك بكى ويشمز تعدر

افكاروه حاكى وكمه كوكلمز زيرا آسعلومى معلوكمز ويكى بوزاده ايكى كوزه در غرتيلدم

چكريز قصاوتمز زياده در. شيمدى نه كون نوعى استرسكز بلدورسڭز وهم اسم اوكتوب

گوندرسكز بر اوكه اسم يازه كز وشكل صورتنى يازه كز اكا گوره سويلويب گوندره

گوندره لم وعلو قمز سؤال ايتمشسڭز وضع آلمرده نوع نو آچى باشنده بونده يوز

وعاوه فراموش ايلميه سز وعشاه بكر عجبا بزوه نه كملكن كوردى. ادله بر

قرمزى كاغد ايله خاطرنز صورمغه قادر طر اوملمزى صانع اولسوه . .

حسن بك

غرتلو ومروتلو جانمه سوكلو قرنداشم حضورلرينه يوز بيڭ دولو محبت

لشتياق اوزره سلامار وخير دعالر ارسال اولنلرکتن انهاء واعلام اولنه بوكه

اولاد اوه كل احمد هر نا زوده مزاجى نزنعكز تفحص اولنور ابوز دوستمز

ودعا ايلكل اوزره برقرار وبرو دوام عمر اولمده بر دم حالى و دوم اوليه

ياحوع فيما بعد ذكر اوه بجز مروتكز دوشتى وتحوروشى ابروى جانز او المزوه ذره

قرر سؤال اولنمش احتمالى اولوراى الحمد لله تعالى والمنة ووونابو درتر واليع

موجود اولوب دورشتى بنز ذاره ملكل صفاءى فترلاشمزكه ودعاء خيرلرينه مداوم

و ورلارى نزنعكره حتتاوع اوزره ابد كمزه زرجه ربنا وكمنه بيو ركيه دواعى

سلير

[illegible] dicta
vova

Vox audita perit littera scripta manet.
Quamvis foedatur cuivis placet id quod amatur
Qui vult alterius oculorum tergere labem trabem
de proprio citius eruat ipse
Mors ultima linea rerum
Saepe cavent multa responsis verbula stulta.
Cordi non charta studeas quod noveris arte.
Doctrinae cultus spernit nemo nisi stultus.
Discat qui nescit nam scit sapientia crescit.
Vestes talares debent portare scholares.
Quod prosperitate nocent plurima saepe docent.
Utile doctrinis prebere senilibus aures.
Est sine doctore sterilis schola absque colore
Egregius medicus mendicus non erit ullus.
O bona paupertas ni te deus ipse tulisset
Tunc tua divitiis multis ingrata fuisset.
Ex veteri more pauper caret ipse pudore.
Desipit ambobus qui vult servire duobus.

سایر اهل مروه سؤال ایدرسکز زیاده صفامز واردر یازوک بزم سرایمز کچه

عمرمزه دنیا بر کروانسرایدر بولکه قوناق یارین کوچ بر قچ کونلک عمرده

اوترمز بونجه محبوس اولمغه مردون خصوصا پادشاهک برینه یتیشه بکلیه

بینیه برده نولدی بزم ایله بله طغزه چقمش اولیدی کوز هله نصیب بویله ایمش

کورهلم سنی بنجه اولور و اوکاه اولوز اوکمه کرک سن واورنوی محمد

خلیفه سولار اولورز و ولکر احمد و تا سیاز علی که سرما اولور ووض قوزقوه

حاجی حسن و بیرکلری نایبکاره حضورینی قیچلریه بیار لعنه اولورز انجنیجه

اولیه وکاتب الحروف حاسکی علی جمله کره بحر سلام ایدر قبول قلنه جمله کرکه

دعا ایدرلر وعیالی مرحوم ودرسز صاغ اولورک وغزنو ودوقتالو رجب باک نذر

حاکمز بزم ایله عهد کز بویلمیده فوتی کوزه واغ واغ قاوشماز اوم اوم کنه

قاوشوروها الحمد لله اوتی کوه ترکه کز کلدی کویا دنیا بزم اولدی ولطف ایدوب

بزی سوکم فتنه لمی کورمز اولدره مرتبه سیع یازوب بزه کوندره کز برادرلکز پالوه جی

شا کعبی اوچ پاره سرداش جلبنک اوسه بوقلری یوزین قره اوله

بنده
رضوانه
سپاهی

Ut satius multo iam sit parere quietum.
Quam regere imperio res velle.

Mores cuique sui fingunt fortunam.

Kabihalerine
cirkinlerine
buntesa
Bihan leanet

Haec perinde sunt ut illius animus qui ea possidet
Qui uti scit, ei bona, illi qui non utitur recte, mala.

Non domus et fundus, non aeris acervus et auri
Aegroto domini deduxit corpore febres
Non animo curas, valeat possessor oportet.
Qui temporariis rebus bene cogitat uti.
Qui cupit, aut metuit iuvat illum sic domus, aut res.
Ut lippum pictae tabulae, fomenta podagram.

Si ventri bene, si lateri est pedibusque tuis, nil
Divitiae poterunt, regales addere maius.

دانشته گوزز و حاله گوزر بلقس و ابوله گوزز وضی ایکی کونچ ترکش پوک ایر

کومار و وعار ایدر قهوه بیوریه و بنم روحم بوجانبه کلاوه چاه شویکز کبهلم ده

ووپور عاریکز نوق میدر باخصوص پشکیر یا پانش قرغزایی اولور عرصکز

بوی میدر اوکستوکی یالتوکنی بیچره پاک و وتمزسه دیانکدی بش قارح حسابی وار

بوکهلم ونا پاک اوطولمسه هوبی میدر تعفیته ه برکن وکل ایکی کره حسابی

وکتوکه بز آنی یوماقده اکم چکمزور البته بزی بو مجابته قومایوب کتزور

پاک وودتن سقیچ حسابی وکتوب بزی اوتانزدمیکز وخله گوزر بش دانه

حیر دعاجیکز هم ایه معلیمکز اطه و وضی بنم روحم جمله اسبابکز ایکیشره

وچنتیایکز وضی ایکی قاتدر نیچ وروب عجیبدر که کیره لیره برو چنتیانکز کلمدی

کیروه چوردیوب کتمسدر البته جمله بانش الیله اباغه وکتز حسابکزی وکتوکز

ز ایلرسه یاشره ماجی بزیکز نسزه بیحضور اولدی ..... غیر ذالک جنابکز ور

سوده کتردکهم بز ه رنچ مدره الخ حصرتری یانکده ساکین اولوب بوده مر

بحطاه ابراهیم حاه رحمه الله علیه بو قرنداشکز سرای باشنه وبروب

Habnus babanin kişkundaşı Ekakuna Siopua

مخلصکم طاغی سیاز

Bichutus altavatu

بروجه اولوب جدید سلطنه محمد شاه جلوس ایدوب قوه ایاغه باش قالدروب فتح باب
اولوب پنج جنگل وجدال اولایی بوبنه‌دن جنگ ایچنده پنج باش کسوب و حدّه
بیروه فاجومالی اولوب الله‌ ع کسبی‌نه وتعاقولونه حطالی ایمی قوزکده
سکه انجاغ ظفر ایتمکله اهتمامی بوقدر بغ برادرم بومکتوب صدوره واصل اولدقده
اصلا وقتا براه دیو تعز وورسوب ایلدنبوله کلمه‌نز الحاصل انده حنی حیدا وجه الکمال
اغنبوب جمع حسابی فروج ایدوب کلمه‌نز نسزه ووقتی واره‌جغا کلر بقعه نشر
زیرا سنده غیری کیمسانمز بوقدر اوله انه تانیاسیز ووالده کرمسبو صحبت السرور برینه
یوزلر وکوزلر سورروب وحال خطره سوزکز ایدوب سوملر اولمز وبری سوم وارمی ویلره
سوملر ایده‌رز قبوله اولمق ومطلب وبومکتوب اوقوندنده ووکله بیناته وخی سلوم
ودعا اولور قبول مرجو ... غنالو ومروتلو علی بک حضرتلرین حضور غرغه
موفور المحبور صحبتلرینه هزار اعزاز واکرام وتوقیر واحترام برله دررودعا دغرم رشتا
ابلاغ وایصال ملتسماتزدر محبتنه انتهاء اولنه بورک حاکر محبتکز قبلنده متحضر
شریف تحریر وسز اولدر کور بیورلسه محمد اقنغ حمد اله وجودنا بو یمز صحت واز یکسنده
موجود اولوب روز ولیال فکرو بالجمله مهام واستغال اوزره اولدوغمز

الحاصل بو مکتوب
خزینه‌ء عامره
عرض بو سه ساز
...

محمد تقی

دیه کمینه و کلدر اثر فراکه مبارکه حالی شریفکز و عنصر طبع لطیفکز نجه سؤاله

ابتدار اولنوب شریف بیمز و دعا اوله و اهیب العطایا و رکاه عزته التماس اولنور و د

بر شهید یکتا و عمر طویل اولکده حالی اولمکسز بحق و کرمه علی شرنعایه خفی اولکه

بلغ اولنه اولهاق اقرباکزدن عموجمز خاتونی و برادرکز حسن افندی و الحاج

اوغلی اغا مع و سایرلری صحت برله هر ادا اوزره عبودیتله و حسرتله و عالکز عرض ایدر

قبول الطغارینه مرجودر و بوسنه ده قصبه نجه یانن صلاکزده کمر و الی صحت

و عالکز عرض ایدر و نه عجب بو محالده لسانی سولرنده کیده کیج یاری من قرر کاغد و صحت ا

اعلام الیمد و کرخی و عدکز عاکز بوجه وکل ایدی علی الخصوص شانوکرده اغوش

زعیم بوسنه کی ایجه ده خزینه اول کتهده مصطفی بکوه قرنداشی احمد بک هم زمانه

بروطرفه کلور کیدر اکثر جنابکزده اولقدر خبر الوردی بوغز غرنی کمه ده جبر

الحاغه مجلدر بو وقع حال الورقه احمد بک اوله طرفه متوجه اولمکه درقه یرفه

تحریر اولنوب ارسال اولنده و صول مطالع ایوب قصورینه معروض دوتیسر

لاکرم الطاف کاملکز دجا اولنور اشبو حال ورقه احمد بک الیه نه یرده سند

iekta bir unico

amugiamus hatuni
amugiamin karisi

Sahilvewan
achevando
Sadewwan

zaim diamet
Sah si Kime

mehaldu
impossibile

تحریریله سعی ایدوب وهر بر احبابلریله صحتکز اخبارینه ارسال ایدوب بلدرمکه اکسک ایتمیه سز

کاغدکز بزلره کلمکده بو سنه سراینده چارشو باشنده صابونجیلر ایچنده برادریمز اسمعیل

چلبی وغیری کوندروب [illegible] کرک صلاکروه وکرک [illegible] بو محبلرنده

فیلر کی کلدیلر و برادریمز محمد یکیچری محمد کتال قپویی قرمزلسنده بیری الکزینکز یانینده در

نوه عموجه‌مز اولادی بلورز و بوندن اقدم حصوصکز عموجه‌مز اوغلی احمد

ضابکره کتمش ایدی خبرینه الدوک نه اولدی انی بلدرمکه مروت ایدر و کاغد ارسالنی

اکسک ایتمیه سز تحریرا فی الیوم العاشر فی ذی القعدة الشریفة ۱۰۵۹ سنه من محبکم الداعی

غایتده دوردنجو [illegible] حضرتلرینک صدور شریفلرینه انواع اشتیاقلر ایله دیروب والده و جانم

کوکلده پنج فرزندلر و [illegible] و خیر دعا تقدیم قلندقدنصکره انها و اعلام

اولنه بو دیکی حالیا مرور [illegible] فی جمله تخفیف و [illegible] الحمد لله تعالی

صحت [illegible] اولوب شب روز خیر دعاکزه مشغوللر و مبارک [illegible] شریفکز غایتده مشتاق

ملاحظه اولنه بعده عموجه‌مز اوغلی عمر وفات ایلدی ماه صفر المظفرک یکرمی کنده

فوت اولدی حق تعالی سزلره عمر طویل میسر ایدوب [illegible] بحرمة سید المرسلین و والده جانم

اقچه‌سر واروب ومنلویه یدرم کستروی حق تعالی حضرتلری راضی اولسون که

یکا گوندروب و فتحنامه‌لری یدیمزه ایلتوب آلتمش بیک آقچه تسلیم اولنمشدر عموما

ولعی قوجایی واروب سایرو کی تنم وارلیم آنلرک قولدری بنم عزتلو سلطانم اگر

ایسه بزه بر پشکش صدقه کسه آلتوب ملک مروت بیورسه و مکتوبیله بزه اعلام ایده

زوجی اولد جانبه واروب سنزوکلی ملوقاری فدا مصر ایدم بو بزه القدم بر

قطع مکتوب تحریر اولنوب ارسال اولنمشدر بلکه وصولی مسر اولدیغی یقین

رصحت اخبارکز استماع ایلدکده لطف ایدوب مکتوب ایله اخبار و کز ایلدوز مکرر

حالی اولمبلرز و مکتوب کتزو وکالتنامه طباق حانه محله سنده الحجی سنان قرندلیسی اول

حسنه وکه ویلقح و عطیه بکر حضورلرینه خلوص اوزره سوال اولنور قبول مرجودر

یوزیرب قبوب عزتلو و سعادتلو و فخر قواللری مرحمتلو سلطانم حضرتلرینک مبارکه

شریفلرینه یوز آلوب و کوزلر سوروب مکروه کلمن عرضحال بنده بو وجهیله حضور سعی

حضرتلری عزتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلرینک وجود شریفلرینه خط و حظ روا

sendon ieniceulke vin
Jageli
Capitan
Mowla Kadi

Gsijla Iadekai
ieany divlik

مصون و محفوظ ایدوب عظمتلو و شوکتلو پادشاهمز کرده حضرتلرینک رکابی

همایونلرنده قایم و دایم ایدوب نظر شریفلرنده شریف کوستروب عامهٔ ناس

اوزرینه سایهٔ شریفلرین دکلک ایتمیوب امین کسیلدکلرینه بنم عزتلو و سعادتلو

سلطانم حضرتلری حالا وزیر اعظم اولان قرنداشکز صاحب دولت حضرتلری بو

فرعونه ضعیف قوللرینه ترسانه [illegible] صدقه و احسان بیورمش ایدیلر

مأمور اولدوغمز خدمتلرمزه پادشاهیمزه بزه مجهول ایدوب صباحدن اخشامه

ترسانهٔ عامرهٔ ~~تیفه بیوروقالرینی~~ عامیه واصل و رسیده ایدوب مقید

قوللری بیورلدقده عزتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلری ~~معلم~~ [معروض] ایله ترسانهٔ عامرهٔ ترقی

بیوردقلرینه منتظر معذرتلری اولان بنم عزتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلری اکر بو قوللرینی اکر

اونا قوللوغه قبول بیورر سکز حیات عزیزمز منتهی عظمتی بیلورز امید ایدرکه تعلو سلطانم

حضرتلری بو قوللری اوزرینه نظر شریفلرین دریغ بیورمیوب قوللوغه قبول بیوریله و بنم

عزتلو سلطانم حضرتلری اکر ترسانه خصوصیچون سؤال بیورر سکز دولتلو پادشاهمز عالمپناه

حضرتلرینک ایام معدلتلرنده دعوتلو سلطانم حضرتلرینک همت عالیهلری برکاتیله مراد شریفلری

[illegible]

اوزره اعلام اولنور باقی امر و فرمان دولتلو عزتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

یا خصوص عزتلو قایم مقام قرنداشکز موسی پاشا حضرتلری ایکی کوندن برکلوب ترسانه

عامره یه زیاده مقید اولوب سعادتلو حضرتلری سلطانم حضرتلرینک خط و

حفظ ایدوب هر طرفه توجه و عزیمت بیورورسکز منعی و دستکیریکز اولور

عن قریب مبارک یوزیکز کوروب حاکپایکزه تبرک ایله یوزیمز سوروب اوز آمیں یا مجیب السائلین

عزتلو مرحمتلو بوقولریته مرحمتلو سلطانم حضرتلرینک حال عنایتی بیورلور دولتلو انصافلو

ابهای بنده حقیر قدیم بو درجه بیم عزتلو و سعادتلو سلطانم صدر اعظم دستور

اکرم حضرتلرینک عنایت احسانلری بیورلوب حالا مرتضای باشا حضرتلرینک تصرفی

اولندوغی سوال اولنور بس لایقه بوبابه تصرفی ایچون مرحوم چرکس محمد پاشا

حضرتلرینک خزنه داری اولان یوسف اغا قولکز علی عجله ایالت مسلم تعیین اولندی

مومی الیه خالص قولکزدر استانه دولته متعلق واقع اولنان غیریه

و خدماته علیه ده اصلا قصور اولمیشدر بنم عزتلو سلطانم بو جانبه

[illegible]

مرحمتلو

tesavuf
maneggio

Bu kÿs kucink
dev sen buny
tesavuf idemes
sen

Musellim
p Un che mane
già l'haveva
protempore
finche Vicir
Vrön
muma ileihi
Ipavet olmamis
kimse

ianige anemo bilege insenp

اسکندریه‌ده عشاقی قومکز اوغلی اوده ماینیخ بلجی خدمت تربیه‌کرده اولنور معلوم

سعادتکز اوله بنم عقلو و مروتلو سلطانم سعادتلو خاکوز سمانی بالتمام اولنوب سلطانمک

ihmdan bir kalis gimelian

خدمتنده جانی و باشیله خدمتمی قصور اولمایوب یوم بیوم برج ایله اقچه الدم

بکز غروشده بهادور طالب ایدر تنوشتو کطمکز احتال ... برز اسپانیه قلمدی

... قیوب رهنسوز اسلونبولده بر اقچه آلنماز بنم سلطانم حالا اشمدی

mesvaf ieumi spesa giornal mesrufen bolulmak birispen Rompen

بونده قرقده الی وعاجی قولارمکز واردر بو قدر مصروف یومی زیاده خرج اولنور

اسلونبولک احوالی عقلو سلطانم حضرتلرینه معلوملریدر بنم سعادتلو سلطانم منصوب یکرمی بک

غروش اقرار ایلدی استحاوه کتخدا ایله فولگرنندن بکز غروشی جمع وتحصیل ایدوب

Femesuk wirilmustdur.

تسلیم اولندی اوده بیش بک غروشه وحتی تمسک ویرمشدر بکا اولدی بیش بک غروشه

اوده ایکی جانبی اوزره معلم ایله النجه‌ندر ... اسیزده حتی بو منوال اوزره

آلنور زیاده اولور ... سلطانم اوده جانبنده تدارک اولنوب کلینه معلم ایله

Emek we hizmet Famikaiik et Seruitu-

آلنمق ایجاب اولنمیه وبنم معتلو سلطانم بو قدر امک وخدمتم کچدی سرای تمدی

هر ایلده اوزریمزده ... بر قچ کونه ... لازم کلمز امیر سلطانمک حرره

بنم عزتلو سلطانم بو سنه اسلونبوله بربوزوه وخی اولدی بو عبدو اولدی یکیچری

اغاسی معضول ایروب ایچرودوه حسن خلیفه اخراج اولنوب رفع اولن

بریه اغا اولمشدر بنم عزتلو سلطانم الله تعالی صدر اعظم حضرتلرینی وبردیلو سلطا

عمره زیاده ایلیه آمین عزتلو سلطانم شول قدر محبتی واردر انث الله تعالی منا

عظیمه برله کلدوکده بوقدر آزور هربر مراد اولنور لسی استانهٔ سعادته

اولنه ویوبیوردیلر بنم سعادتلو سلطانم اوزی برسرحد ویلایه اولنزوی

معلومدر سلطانم مرتضابیات قرنداشلرنکز یرین سکزبیکز آتلویه قادیردر بو

بویله استماع اولندی قولدیکز بو جانبه اکسوک اولماغنی وزیر اعظم یومی

سؤال ایدیلر مکتوبی ترتیبکز وریخ اولنمه وبنم سلطانم اسلونبولده بو سنه زیاد

ایام ایمکل برنج هر سنه نک نقصانلغی واردر یوز درهم ایمکل بر اقچه و

غیری وخیرلکی کوره در بهره عزتلو سلطانم واغا صحت اوزره اولنه سلطانم

صاغ اولنه قدره صکره اصلا برتسنه کرکمز سلطانمک صحت کرکدر هر

وتعالی عمرو دولتلرین معمر ایلیه آمین باقی فرمان سلطانمکدر

vizi nella bocca del fin di Danubio ma terra confinante con Rossi

ieri [illegible] ogni di ha dimandato di voi

بر شکل حالاتی کلدی مکتوبی بو قولکره قرزه‌ک اولنه ورود ارزن وقتنوسطنغ معاونتنغ

بو جانبه واروب بیورک ایشارت بو قولکره بو غونسطنغ معلومدر سلطنغ اولنیی

سعادة سلطنة عنایة کیدرم کندم ولکثرده ولایتی الحمدلله تعالی کتورلوم

اولنه معلوم غمزی اولدو منتظر ایشارته . . . .

جزایر باشی اولان قوش احمد پاشا وقعه‌سی اولوب پاشا کرووه همرکتنمک ایکار همایونلرینه کلاه ملنوب صورنیدر

Cekewahil مالته اموالندن سوال اولنورلر جزایر بکی قوش احمد پاشا برقچ بیلک جزایر

فارس یایرا قرلکن کمیلریله ادعیش وار بر لیمانی مالته تک کیروب اوسلوبه قوکتر لونداتیله

نه یرده کافرلری مالته آترقلرنه طویلری سلوم لوغربلوب مزبوره لیمانی وکوب

کخ الحمد لله سنه یرده قلوه یزی ووکه ولاتنجه بو نارومی ایروب سوال ویو کلورسز

کافرلره کتوروب تکبیر قارنده صقریه قره ایدوب استقبال ملعونلر وغی کوندر ویلر

کمیه کافرلرک اوتمازه وصف ووشمنک تلیج برعظیم کافرلره ایدوب هجوم

کافر قرشنلر تعدادری بیک یدی الذی الحاصل کیروب قلعیه قجوروب وکمی قروب

Hrvanitmek Hemanitmek ایروب ضبط مزبوری لیمانی وغی عسکری جزایر ایروب فرار شایرلری

محصره ایتمشلر و عسکر اسلومك اوردوسنه انتظار اوزره ایکن بو

اقدم قیزلر اغاسی شهید ایلدکلرنن صکره املاکن قبض ایلدوکلرنه وقتی مر

شیخك یازیسی ایله برکلام شریف وار ایمش قرق اغاسنك بر آدمیسی وشیخه بوی

صنعکش سزه لازم اولور ملعونلر وقتی او کلام قریم الوب کلسانك انجیل

بربیوك بوطری وار ایمش بوسنه آصه قومشلر ایدی یا کوه کلسانك انجیل

ازاله لسه سبب الشید ورلر ملعونلر صوفه وشوی کلسانك قپوسی اچدقلرنده

یاشلی عمامه لر ایله اوچ نفر آدم مصحف شریف قرشولر اکل قوشولر

اوزره ووردرلر کافرلر الجروب کیروکلرنده اوچ یاشلی عمامه ایله اوملر

اولورلر اوچ کوه بو اوسلوب اوزره ملعون کافرلره کوزکرینه بو حقوقلر

صیالر کوریتوب اوچ کونزه صکره مصحف شریف وقتی غایب اولور

ملعونلرك قلبلرینه قارب بقارح خوف ودکثر یاس وقایع ویکله معروف

کافرلره بایازلرینه مراجعت ایتدکلرنده وعسکرك مالنه شمدیه کیرو تورکه

نصیب اولور ویرکدم آنلر وقتی اوده ملعونلرك سوزی ایله مال سقال

بچغاردی

Decipiuntur aves per cantus
fispechanes.

Pax adsit vivis requies
aeterna sepultis.

Cum tumulum cernis cur
non mortalia spernis.

Verbum semel ore soluto
Emissum longe nequit ad sua
claustra reverti.

Propter delictum te reddit
Curia victum.

Cura curarum genitrix nu:
trixq; malorum

Ergo est optandus potius census
mediocris quem vel sors tri
buat vel testamenta vel uxor

Sponte sua cecidit sub leges
auctoq; iura.

Res mala res stulta dare
nil promittere multa.

Judicat id in me quod novit
pessimus in se!

Dominatur legibus aurum
Vincuntur nummis leges mag
noq; favore.

Si videor tardo si non tunc
serta recludo.

Lites praeteritas facile fiunt
verenda.

چقاردب قچمشلردر بعضیسی قلعه ایچنده یکرمی بیك مقداری جنك چی قوشتردر سوینه معلوم اوله

Muhterem Hurmetli

غوتو ورفتو پدرم حضورعالیه‌نه وردوغی [illegible] اغای محترم

ایولرده بونلر نسیز ودعا صحتی اوزره اولاسز بنم پدرم بزم احوالمزدن سؤال ایدرسکز

صحتی اوزره اولوب ماه شعبان المعظمك یکرمی برنجی کونی [illegible] شریفه واصل اولشدر

Sara chiamis.
mahali dove che si stima chesi [illegible]

همه نزدن خیر دعاده فراموش ایتمیه‌سز انشاء الله تعالی بزده قادر اولدیغمز قدر

مطعینه مستجاب دعا اولاله یرلره خیر دعاده چوق وکمز تویه معلوم اوله

بنم پدرم بوان وکیل بوقدر اولا قتل کلوب کنتدولری بر رقعه وکلو کاغد کوندرسکز

اولمزمی بربونده هرکوره اولدوغ کلدقده عجب بزه مکتوب وارمی دیو انتظار

اوزره بوز انرکهن حکمت باری طالعمزه اسلوبسولره چقالره برو والله العظیم

هرکوره اولدوغ ایام کورمش ایز برکوره یوق که اولاقه راضی کلمیوزنه وار الحمد لله

بزه بر مکتوب ویرسکز اولمزمی اول جانب احوالده بلدورهکز بلدرسکز بزه حظ

ایده‌رز باخصوص بونره مسئولمز اولدیغی هرکوره قبوله بیک [illegible] دلنده ایدرز

ویو سویلدکی بنم پدرم کوزه بکلکشی ایچون محکم اولدوغی مرتبه کلور اولا

بزه مکتوب تحریر ایدوب ارسال ایلیکز بو خصوصده زیاده کیاه اکم افندم بوز

اوده هرکیم وار ایسه سلاملر و خیر دعالر اولور قبوجی مرحومه بنم پدرم شاه

اوده و کلو مضبوط و تقارو و اولمدوغنده او جانبه برصرمه لو مقرمه کوندر

معزول بیورسونلر محض زعم صحتده اولدوغمز بلسونلر و بو اسلو مسوده معقوم — mezh ka almanca

ارسال اولنلری بزوه سلاممزی تبلیغ بیوره سز ان شاء الله تعالی تحدثکیزی ایوجه تق — Tefsuuk galanteria

کوندررلر ایز تحدیلکن بونی معزول بیورسونلر بروده عزتلو سلحدار اغا حضورلرینه سلاممز

تبلیغ بیوره سز خیر دعالرینه بوز و عزتلو چوقه دار اغایه سلاملر ایدرز انلره دخی

دعا جیلریز و عزتلو رکابدار اغه دعالر ایدرز قبوله بیوره لر و صندوقجی کتخدا طویل

کتفاه اغه مصاحب اولدغی اندی تعالی مبارک ایلیوب و عیشی غایت مرتبه ده تیسیر ایلیه

و سلام چ باشیه و حلواجی باشیه دعالر ایلدک و کیلارده روحمز حسن چلبیه دعا

تبلیغ بیوره سز عجله اوزره تحریر اولنان معزور اوله تحریرا فی غره شهر رمضان

المبارک سنه ١٦٥٧ و بنم پدرم قبوجی بلوک باشی قوتکز بر ایوج اودم و دعا جیکز

لطفکزدن مرحمتکزدن اوزریمزه نظر ایتدیکزی و ریغ بیوردیکز ودخی مصالحیمزی کوریورسز

بونده اییو آدم اولدیغی کبی شام شریفده بزم مکتوبلریمزی اول جانبه اولشدره

بونده اییو آدم اولمز. نظر ایتدیکزی و ریغ بیوردیغیکزی مکتوب کوندرملو اولوریدیکز بینه قوجی

بزلرادم
خادم بکز ایله سویلشوب انلر کلورکیدر ادمی ایوجه بلوریز بزه مکتوب کوندره سز

بزده بابامز غضنفر اغیه دعا ایدرز بعض صوج آنک در رجب بیک شو مصالحی کوردی

ایکسی وکدیکی معلومکزدر اما بر مکتوب حاصل ایدوب کلور اوله دیری اولمزمی ایدی

صاغ اولسون احمد کتخدا ایله اکا مز قرنداشلر کبی بربرمزه بوز بزایوجه بلورو الحق

نهایت جنابکزدن بزه مکتوب کلمدوکی انلره تعجب ایدرز زیرا آنلره هرکونده اولی

طرفکزدن مکتوب کلور بز بر درج رتبه شیخ محمد بک دعا ایدوز الحمد الله تعالی صاغ وسالم

اول جانبه واردیق میسر اولور بعض صقالیه بربر بولایله زیرا بو آدم دکیم

بزه مکتوب کوندرمدی اگر صدر عشرین ایله مکتوب کوندرر وکرکلی وضع صدره کلوب

وصول بولمدی نهایت اول مکتوب معتمد علیه مکتوب وکلدر ومقبولمزدر دخی وکلدر

محبکم
طاغستانلی
فرنکی

Surrei Sherif
Il gran Sig.r manda
una borsa d'oro alli
deputati, e quel che
vedrà questa borsa
la manda tutti li pelle-
grini già a Damasco
Surre araba borsa
mutemedun aleihi
Original - sicura
itimad ettimiß.

غزتلو اوعلمز صالح خلیفه حضرتلرینك غزو خصوصنده واصل التشریفلرینه وررودلری

صافیدم وغرورتسلیمه وافیدم كه محض حبی اوفلی وعینی وقف زلیده فایح ولایح

قوافی وواو ورواخی اتحادیله متحفا ومهدی قلندقده صحیح ضمیر منیر

قمرتنویرلرینه خفی ونوشیع بیورلدیغی بالفعل غنه وار نرم شوال بیورلدی بحمد

سزوده صاغلوغکزده وسایر احبا واصدقا خیرلو عالمی بر کمالیله وار

نابولمز صحته اوزره موجودلریز مرحوم چاوش ایله کونتردکوکز اقچه

ولکیجه مرحومک موجبی چقوب ومیمارینی کتوردوب برخوشجه یاپدیردق

اوبا معمور یاپولایا صو بوقدر عظیم توابشدروک الله قوتیله وصورسکز صو

صو بوله آدم بولنجه یوکسک چقاردلر واوردکلی یکرمی انزازه وارد

انزازلوکی تکه قومش ایز وتکه نوکی اوکنده یکرمی انزاوتک قلدوریزد

اودروتکی ایز ودیلدیکی التی انزا قدر وصوبوکی صوفه سی اوز

یکرمی آدم بریرده غازی قیلیلور اوج طرفده صوفه آدم اوتوره بلور

بلقارله صوبوکابونه اولنمی چکمش ایز ان شاء الله تعالی اکر چقمز نصیب

اولو

ein wohl gesinnter mutabetti.

Cianß Soveria
Marke

meinar Architetto

اولوب کوروب کونکلی حظ ایدردی چفتلوککی صفالری سویلمکه هر بر بیاده ایدیکی بو قدر
عزتلو مشفقم افندم بو قدر زماندر بر انکشته مجمع نامه سی کلمدیکی دیو
نه حقیقه
بیورمشسز والله العظیم بنم قرنداشم نه حقیقة اولور غمزده و کلدر بلکه الکز
و کیوب بنم اشغالمز اولور و غمزده در لطفکز ایلیوب حاضر ماننده اولدیکی
دینی قرنداشم نجه ایدرم بنم اکثره بعضی مرتبه معاملمز دویره جکمز وار دور
اول ایدی مدتکز و یتشن اصلا و قطعا اول صاحب ایچون اکا اول اوزره اولمیه
هر بر زمان ایله اول قابلدر حاجتمز اوله واحد الوجود حضرتلرینه تمام اولدیغی عن
قرین الزمانه بنده مقام اصلیه کوزره عودت ایلیوب سرور آیله اولمکز اوراده
تسبیح
اوقات مجلس تسبیح و وروداتی نمز اولمشدر و مرتبه علایه واصل اولوب
جناب عزتلرینه بنم احوال و لطفکز کوریرسکز کره در سویلمه معلوم اوله و اوله جانبی عبد اللطیف
افندی و محمد افندی و ورثه اغایه ما لا یحصی سلاملر ایدرز قبول قلنه ویو جانبه محبکز
اوراده اغالرککز جمله نیه نهایه سلاملر ایدرز قبول قلنه بو تذکرکز ایله وارانه تذکره
محترمکزه در لطف ایدوب جوابنی ارسال ایدنیکز اولمیه بنم برادرم اوله جنسیده

هنا بکره حرمه لازم اولور بو جانبه اعلام بیوره سز الحمزه کلدیکی مقداریله

بیلو دیردقلو ایدوکنه حماه صحت سلامتی برقرار اولوب آفاق و جهوده

محفوظ اولدقدن احوالکز سایر مژده اجمال استعلام بیوریلور محالدن واکه

نابودیکز زنده کانیمی موجود اولوب شب و روز دعاء خیریکز ازهادیه ملازم

و دیدار ثریاکزه مشتاق عظیم بلیدی فیما بعد بنم برادریم تورتره بزه ایتدکلوز

بو قدر مدتدر اول جانبده اولان اقچه تکز احوالی نیه بیلمز بزه بلدورمدیکز

ایدرسیه سایرکی ایتسکز دوا اولور آلدم بنم قدیمداشم اولسه ینه بزه

بوبیل ایتدکه صلح بزه ایمدی الله هر دوامیدیکی بزی انتظارده

بر انتظار ایتدی من النار و کلمه ایدی ورقه حضوره واصل اولدقده

احوال اولاده بشی یوز غروش اخرو قبض ایدوب علی و تعجیل بو جانبه ارسال

ایلدکوز رجا دهر و جمیل عقلا اولنور بلورسکز و عده یه نه نظر ایدی و بن اول

اقچه یه نه طریقله پیدا ایتمشدر ای وقت بلوریستر بزه اعلام ایلدکه لازم

دکلدر و بو جانبده بولنکوز اوتوزه ایتمشدر و کویکلی احوالی ایله مفید اولور

حاجیلر

Bindegia
dirlik

Eghian
Zikrilen

Neic mungegen oldi
Neic dondi

Echinlul idersin
Neghijen

Elini Jang[illegible]
nien nar
Il spettan et pin
chi gege
Stendar inni Jan

22

حاصلی بیر امنه ولکن کلوب بیتشه سی زیاده توقف ایلمیه

و دائما بزه صحتکزی و کیفکزی خوشنودلقکز اولوب حق تعالی وجود شریفکزی حفظ و حضر

بزی نزکی صقلیوب اکسوکلوغکزی کوسترمیه امین ایسه کشخوده ومبارک جمال شریفکزی

کورمکه غایت مشتاق اولدیغیمز حق تعالی نصیب ایلیه فیما بعد بنم قرنداشجغم الیتو

ترکیجه وار ایدوکن اکر سزک ایله بیلوشمه قابل ایسه چقوب بنم ایله بیلوشمکه تعیین قبال وکیل

صحت حضرتکزی بر ترکی ایله بیلدوره سز دینوم ساکن اولدیغی یریده سؤال بیوررسکز

طوروق بازرکان فلانک اوتاسیده اکر ترکجه کوندروب اولورسه آنک ایله کوندره سکز

غزتنو ورقتنو دلیعنم اوستادم حضرتلرینک حضور غزتلرینه یوزلر وکوزلر سوروب

دسته ترکیلرین بوسی ایدوکمز صنعت اولان نکونه و نه سؤال اوزره سؤال

ایدوب مبارک خاطر شریفکز ایصاله همتکز ووقتکز وعزتکز و ... وتعالی حفظ

و امانته اولدیغی برده حالی ووردیکز و بنم غزتنو اوستادم جزایجی لطفه

اولور اوزره سزلر ایله کتحدالله سویلدیکی وبو یمور ... آنلر سویلیکه نه فاعده در

مکر قبولی طرفندن بر قپوجی کیدوب بو خصوص غیری چاره یوقدر و کتمزسکز و دورمزسکز

سؤال ایدرمشی ایز شمدیکی حالده بونده بزه آنك حضرتنی بو زوزده كلمسه كركه

آنی بیلورز وصفامزی سؤال ایدرسکز الحمد لله تعالی زیاده کیبار صفامز واردر

ولکن اوقومه وغمزیده قضا وتوره چکیورز و قنغی سلطان بایزید مرحوم

اولور وجانمز خلیفه وشام حلبی حسن بك وغیریسی مرحوم الباقی فی نهایه کو

وعالی ایدرز ونده اولمغی بلمو ولی سکز پیکار جانه یوقولشده اولورز

وکاتب الحروف صاتلمش فی نهایه کوملر ایدر بیع برادرم محمد خلیفه طوقوز یلدر

بری عالونعنی شیلره عمرمزی خرج ایتدوك برشی تحصیل مزاودن الحمد

الحمد لله تعالی شمدی بش آلتی آی اولدی طوره چیقه یا بوقدر جیاری

تحصیل ایلدوك ووفی مقابلیه خلیفه اولفه ملوزده ایدیورز اوقو وغمز

کتابلرده سوال ایدرسکز چادرده ایالرر اوقویه الله انصاف ویره

خلیفه مز بزی چاکوترر میدر ووفی ایولرده جماکنه وعالی ایدر قتل مرجود

gaivihin mirel bewaki
gaivilekine bakilevek -

Revertitur in nihilum ignis dum spargimus ipsum.

Tempore nocturno fur capit latro diurno.
Non est videndum sed in isto tempore flendum.
Catus sepe satur cum capto murre iocatur.
Laus in fine sonat Virtus in fine coronat.
Nec tacta cythara gaudet asellus ea.
Omnium aleatores sunt pessimi
Nam neque me Vinum nec me tenet alea fallax.
Vincere seipsum plus est quam Vincere mundum.
Indocti doctis non certant sed maledictis.
Ludere cum hebes nummos apponere debes.

[...]pes est illicita sperare nocentia Visa.
[...]periter forma mense piamque fidem.
[...]nis Eremita factus est hypocrita
[...]dum languebat monachus bonus esse Volebat.
[...]n cantat flamen respondit clericus Amen.
[...] Dum morior moritur mundus simul et sepelitur.

Otia quisquis amat ubi ubi mihi postea clamat
Sordidus in parvis otia rebus amat.
Dum lusor iuvat nihil hic devotio durat.
Non domus est pacis ubi regnat lingua loquacis.
Ut nequeas laedi maiori semper obedi.
Mos est pusillatis beneficia non dare gratis

صورة مكتوب مبارك باد

Mubarekbad Gratulation
mubarak bat feliciter—

جواهر درر انواع وغرر صافيات خالصات ضيائ متواليات

علامت دولت كامراني وزواهر غرر لطائف تحيات تسليمات—

وافيات صالحات تكريمات واجبات متواليات سعادت همجهاني لوجه

قوة قلم واجابت مكتوب اولوب اوله محب الدعوات تجديد ايدر ذاكيات

وتعظيمات بر احسنونه اولنور نصكره بعد انفتاح دولت بزه عنايتدن

وماهيات سعادت اوج حمايتدن تاباه و درخشنده اولوب غنجه

امد متشبم ويلبن مراه متوج اولوب عنايات سنيه ووعده

سلطانى مقارنيله عواطف خسروانيه اهمم عاليا ظهوره كلوب سلطان

حضرتلرينه بكا كمالك تجويز قلندوغي استماع اولندقده جهره عرضه

Sapiens, sibiq imperiosus
Quem neq pauperies, neq mors neq
Vincula terrent.
Responsare cupidinibus, contem:
nere honores.
Fortis, et in seipso totus teres
atq rotundus.
Externi ne quid valeat, per leve
morari
In quem manca ruit semper
fortuna.

Sapiens pol ipse fingit fortunam
sibi.

Nonne Videmus
Nil aliud sibi naturam latrare, nisi
ut quoi
Corpore seiunctus dolor
absit, mente fruatur.
Iucundo sensu cura semotus
metuq?

Illelid est rusticus! beatus ictvorsum est. ipsius id est Regis bracheata felicitas est.

Non enim gazae, neq consularis
Summovet lictor, miseros tumultus
Mentis, et curas laqueata circum
Tecta volantes.

Nec calidae citius decedunt corpore febres
Textilibus si in picturis, ostroq rubenti
Iacteris, quam si plebeia in veste cubandum.

اسماعنه دولتلو كبريائی درگاهنه تحمیدات بی‌نهایه وتمهید آداب بلاغا

دن اولندقدن اوکره آشیانکز خدام انجم ارتسامنده اوکلنی

مقصود وآرزومند ایدیکلری احلده ورقهٔ تشفیق مفاده او لوب

مشیاً على الوجه اوده سدهٔ گیتواره دفع جانبنه متوجه اولدی

شریف دسمع بوس تریف ایله مشرف اولدقده جناب غوث مآبکزده رجاء

مآمولی واميد وثوق بورلدی بو محبکز دعاءی خاطر یکوه لطف ایدوب

اوده درگاه فلك اشتباهکز حالته مناسب وشاننه ملایم زنکانی

ايله مزين ومرضی اولمغه مآبنده نظر عنایتکز واثر حمایتکز دریغ

بیورلیوب برمراد او الکه عنایت بیوریلا آنده اوده دعاء همه‌آه بو

جلدي تحبذینه عاید وراجع حو باقی همیشه بدر برین العباد محلی مغفر محمد

اوناظر اعلایه محبت نامه

موصلو

مرحمتلو وشفقتلو ولی نعمتی همتلو سلطانم حضرتلرینك خاك

Merh itmek Surmek.

غبارپایلرینه صونه یوزلر وگوزلر مسح ایلدکدنصکره معروض عبد کمترلری

بودر

ورتبه‌هاك در اولدرکه خدای رب العالمین حفظ وحضر

محفوظ ایلیوب عمر ودولتلرین یوماً فیوماً زیاده وبرزیاده ایلیوب

فی الدنیا والآخرة مرادلری شریفلری الست بربکم قالوا بلی یومنده

merav Murad
Elestu bi rabbikum kalu bela
ieuminde madamet semavati
wel erdi, ipkida Jemanlerde
misser idughi ghibi giokler
we ierler durdukie.

ابتدایله بشر ومقدر ایدوب مادامت السموات والارض

نظر پادشاهیده معزز ومکرم وبین الامثال والاقران

Mumtaly mukerrem we mak
bul o'lye - Eaoa murtaz
we mukerrem we makbul, ve
gotaf rou ieiteran hoppu we_
Bi meriki Jehsanile we
Giridli dahi giommertligile

ممتاز ومکرم ومقبول ومحترم ایلیه وطول عمر ایله معمر وکمال

برایله بحق وجوده آمین بحق محمد الامین حاکپای توتیای

Mhmd l Emin Her sohnd ogru
olub ieuinek oldughinde otunu
mhmde emin demisster-

خاصتیکه تحت جبوة ارباب وسرمۀ عیون اصحاب وولی

weiei idub, koiub
tewadj boiun enmek

ومرجع عوام خواص در یوزیره وضع ایدوب تواضع متعدد اولدر

Tutia hanietki: Hanietlitutiaki kiuhl giuhun erbab we surmei uiun eshab senin mutta hiblerin giozler kapapinin surmendur, Et kiuhl giuhun erbab, sta arabia explicato con dui surmei uiun eshab, ancora arabia, e questo passo chi si chiama - bu kalil terkibin dina arabiatte atfi tefsir diuler-

صكرة حسبنا الله ونعم الوكيل رتبه مزه طاقوب نعم المولى ونعم

النصير ذكريني ايدوب ادعوني استجب لكم فحواسي تيز نعيكز

تقتضاسنجه استدعامز اولدي مرور الليالي اولديني باقي مبادو

هر كه نخواهد بقاي تو

اخلم

عزتلو ومروتلو حضرتكزيني عرض هدور شر نعاليه انواع اكرام

برله ودر وعوض صافيه محبت قروه آيارع وعزتلرنة والبدع مموده اول

صدع ندرحال شريفكز ومزاجيكز طبع لطفكز ابولرو توتنزمي لسوهمه

صحت برقرار ودروام اولوب حق سبحانه وتعالى حضرتكزي يوماً فيوماً

مرادات علويه واصل ومتواصلي المجدة براه وبرساعة حالي وار

ديوتركز خط وحطرلرن مصونه ومحفوظ ايدوب همه

ولله رفعت اوزره برقرار اوله جه حالي دوور ايليه اكوريبي

مرو

fehwa meana Vdui estjeab lekium
Ipsius oratio exaudita-

mebad olmasun id est baki olmasun
herki nehahed istemester, bekaitu
senin duraide olmashing-

يكشنبه دوشنبه سه شنبه
Martedi Lunedi Domenica-

چهارشنبه پنجشنبه آدينه
Venerdi Jovedi Mercurdi

شنبه
Sabbato-

هوه
بوني برزوم قالدبزه ياوكار
فالميم برة قاله حطيم دوزنهار
م

مروت نهایه کوزتدوکی وحضوریکی ایروب بزم احوالمزی تفحص وتفتیشه

مقداری سؤال شریف لایق وارزانی وسزاوار بیوردیلر لکن

بحمد الله ایصاغ دوزولکیز ودوام دولت پادشاهی ادعیه‌سنه مداوم ویم

وداعیسز ودولتلو حضرتکزک دوام عمر دولتلری وذکر بخیرلری

اوراد دینه محکم مرتبه ملازمتز اولوب مبارک دیدار شریفکزک

مدت هجرتکزده فوق الحد مشتاق عظیم اولوب غمزده یز وکمینه‌لر

دینم جانم نه عجب بو مخلصلری حضرتکزده اخراج ایروب بو قدر

مدت مزید وزمان بعید وقتکه بر رانکش کاغد ایله بیوردیکز هیچ یادلق

قیدایوب عبداه احیانا نامه شریفکزی اکسک ایدیکز -

جناب دولتلو مآب سعادت نصاب ودولت اکتساب سلطانم

حضرتلری کامیاب کامیاب اولسون ادام الله تعالی سعادته ودولته اقباله الی یوم

munkin mertebe
al possibile

الوعد والجواب ورر تحیاب صباح فیاب محرم شعار وغر قتلیح وا...

موورح وشار یا محض محرم ازه لیه وعبی موورح لم یزه لیه وه

صدر اولور بالصدق والاصفا اتحاق واحدا قلندقده

اعلام مشتاق بودک اکر وریائی مروتکز خوش وهد خروشی ایدور

بوشیح کر اولدره سوال ایدرسکز زورشی علی الاشتیاق بی پایاه

اوزره حیدوعکر اوراوینه مشغول اوزره یله ز ووضی غز...

نوار الحمد لله تعالی بزه بویاه زولم ابدحال سزه عهد وفاکز بویلی

بزم کوز نمز یاسنه آکوه سزه وو شرمی بکوه یاریح کوچ اولور فراق

بوقدر بزی برکوهمنه احاله ایدکز زیرا بجه کره اکرار ایلدیکز

اکرار اعاده وعشرتی ووضی حاضرلینه بریکلوی وسونلر بزه

جواب کونندسونلر احمالی اعکال حاضره کلمسوجه

دونو

محرم
صفر
ربیع الاول
ربیع الآخر
جمادی الاولی
جمادی الآخر
رجب
شعبان
رمضان
شوال
ذی القعده
ذی الحجه

Kirlne Vna stvacia Veria

سلطانم

عزتلو مروتلو وسعادتلو ولی نعمم سلطانم حضرتلرینک جانب شریفلرینه

یوز یوره کلدکده صکره معروض بنده لری بودرکه اکرم همتلو سلطانمک

دریای مروتلری جوشش ایدوب بو حقیر وعاجزلری احوالنده مقدار

ذره سؤال ایتدکلرینه بیوردقلری بحمده تعالی وجود بوجود سلامت اوزره

اولوب شب وروز اولدوغی یازوب معروضدر تحصیل اوزره اولوب اوقو

خمسه بیلمی اوکرندم ودخی کتابده ازبر ایدوب تمام اولدی وعلی الخصوص

سز افندیمک اوکار صحت لری ورد زبانمز اولوب حق سبحانه وتعالی

حضرتلرینه بش وقتده دعا ونیاز بودرکه عزتلو لطفلیکز وجود

شریفلرینی خطالردن حفظ ایدوب عزتلو بر شکلک کوزینه شریف

کوستروب وشماتت بدخواهلری دور حقیر ایدوب نیجه نیجه دولت عظیمه

وعمر علیا نصیب ایلیه امین وبنم خطم مسموع اولدقلری مرتبه شریعکز

بر طپانچه سمعی
بر شیشه مهره سی

زیاده اولمقی الله تعالی سلطانی سریر سعادتده برقرار ودولتم ایلیه

غرتلو ورفعتلو قرنداشم الخ حضرتلریکز صحتلو وزینه ودر دعواه

صافیده محبت ایاده ودعوت تسلیمه وافیده مودت غایات اتحاف و

ابدا قلندقدنصکره اولا حضرتلری بر انواریکز سؤال اولنور ایسه

ودوستلرمزك عصمتلو صحه اوزره اولوب جدایی لم یزله حضرتلریکز

حفظ الحمایة دولتلری الکه طرف احوالمزدن سؤال اولنورلیه

بحمد الله سبحانه وتعالی وجود بهبود وصحتزه اویغه سلامتده اوزره خوش

حال اولوب لیل ونهار پادشاه عالم پناه حضرتلریکز دوام عمر ودولت

وقیام عزت سلطنتلری اوزره دعا وهمت ماعدا ودوستانه

صداقت تمامتك وعلی الخصوص جناب عزتده ما اکل وقتی فکر

بالخیر کثیر اولدوغمزه قطعا اشتباه اولنمیه عدو ابنی قرنداشکم

مکو ...

seviv fradette
sadet fahhinde.

زوجه اکا بو مکتوبی اللنا تواهم
صراف کیده بو بوکا دوه ده اوده
نه وه واره سقایا الدی توابعی
و ابراهیم اغا چراغی وکیل ایا معروف
اسعد محمد حلوه برادریمزه و اصلاله
... م غ ... کرم

dimekile meeruf candiu civagi
in iognosiuto - Gi hummeti
Sceih meaaruf kerih.
questo Sceih è quel che ha
trovato invention di scriver le
lettere esse: esso il primo che scrisse
la lettera prima e che scrisse
il fine, nomes ... ricapito
dicendo -

مسموعمز اولمیشیکی بر مقدار جمعه خصوصنده چالشوز ایدم چیقمشدر

انکیجه و توالی مکافاته ایلتوب یوز اقچلقلری حقدر ایلیه ویم قرنداشم

نجی بو قدر ~~[illegible]~~ ایا قدر مکتوب موسکوز ایله یاوبیوردیکوز

هماه بر مکتوب کوندردیکموز نامه سی حاضر بکزه کلوروز الحمد الله تعالی

بر صفره یکاکیدکی نبلیلم همان صاغ اولوب طاراولکز ویم

قرنداشم اولقدر مریوه اولمکوزدیکی اوج دره تره حق حاضر قلمدی

همان خوکبجه و توالی خبرلر مقدر ایله وواردیره وصاویسه واقع

اولاجق اخبار کوسترن مکتوب سمودنکز ایله یاوبیوردده حتی اولدیکه

مکتوب سمودنکزی کوردکده ~~[illegible]~~ حتاینکزی کورمش کبی اولورز

وعزیو شعبانه اقی صحفیرینه ~~[illegible]~~ حضورلرینه نهایه سز سلام ایدوب

حال خاطرلری سؤال اولنور همان صحت اوزره اوله لر و بنم قرنداشم

مکافات

[illegible]

بو سنهٔ مبارکه ایوا نادر واقع اولمغله مکتوبمز تهی اولمغله — nadir, az, dimekdir — tehi olmakla, boş olmasın

ایچون معذوره بر صندوق ایوا وکوکه اب ایرسال اولنمشدر حتی

وصولنه معذور بیورسز و محمد افندینک و سایر دوستانک خیر دعالرینه

اشتغال اوننه‌یز ووصی لطف ایدوب اول یوزلکده

مکتوبمز وصول بولدیقده کوندرلمشه نعمت بیورسز

غروره مکتوب وصولنه بر وجه الله کوندره‌سز لطف عظیم در اکر تصادف

المعظمات اوه نتیجه لدی کیجه ارتیق نسلوم و نه شلیک — ot: dela

ووکتلی قطع ایدوب نه طرق اولالم بقه بنم قرنداشم بکوریز

کی اقچه کنز و مزینه و کلدر اکر کنز و مزیاک اوقیلین یلده و آیلرده

ودر اکسکمز و کل ایدن همه بدم اقچه مز سزکبی آدم کره

کوندرهلم

اولیدی امره بنم دوه نتیجه کلام اقچه بر وجه‌الله ~~کندنه~~

سعی و وقت ایدهسز

حضرت لطف بی عالی دولتیله کامکار سایه گستر نظر التفاته اولورسی خاکسار

ایلدی بو بندهء افکندهسن روشن و رایج ویروب دنیاده و عقباده اجرین بی شمار

بویله بر جمع منور بیمده که دنیاده هیچ تکیهء عالمده وار کورجه جهانک صدهزار

موکوزم امسلمت بم اهلیت او یوق بندهکم وسنکر اوله قلمیم ایقدم مانند غبار

عمرم اولدقجه دعای دولتکه اشتغال واجب اولدی جاه ودولته صدقله لیل و نهار

بندهء ناکس سلطنته یوق بونده ایروخ تحفهء حاکپایوکه دعای گوهری قلدم نثار

بر نظر قل بو غریب بی کسه الله ایچون ور وجهنده مرحمت قیلوبنی حالقه یرلغار

بحر احسانکه مستغرق جمیع کائنات بر غریبه ذره ولطفو فیض بخشش اولسا ثنه وار

دولت اتاکم جهانده حیدیله مذکور اول لطف و احسان وکرمله تحدی مستشرع تاجدار

نله تعو ایره رسوله ایدرکه حیر التقدیر خلقه نفعاک ثانی اهل [illegible] بولدکه اشتهار

غنچهء امیدمی لطفک نسیمیله بوده قالکش هم کل کبی اجلسونه نوبهار

حضرت

حضرت صفوت عینا ایلرم ویلرنی بوجهاه وروحی تاسوق ودولتی بانیدر

[illegible] ماکلینی [illegible] یا شیخ قل امضیا باز اهالیلرین قول

haivamas
bon homo

افندم

واكرام اعزاز جديد ترفيعاتنه حضور صحتكزه   ولي نعمتم وعزتلو غيرتلو

كوز يوزينه اكر بوجهله كالسعادة محب اعلوم قلمنزدن ثنالر وعرض ودعالر برله

والقرار فوق اويز حاكپايه وجود تق تحريرات بيورلمش شريف تحفه مرقومه

اولوقهم اوعيكس پدرم وولد عمر وادم زورنش اولوب موجود

وعنز اولور اوزرى اودمى تدارك اشبو سنه فترى غرور بقاى وفي عضنفاكل

اوله داعيكز الله تعالى سلطانم عزتلو بنم بيورلديغى وتنهاه حقي شريفه علم

صدر مرحمتلو عزتلو لكن الحمد اكرم جلوه علوفه اولدي عمن ليستما

ايدرمشدر بيورسه صدقة ترقي ايچون ووردم بوقوللرينه مقدم حضرتكزك اعظم

دوسيمز چقمغله حيدري اوزره قيد ايدلمز كنز اولمغله اوزره عجله لكن

اولاه حبيبي مقابله اتبو حاليا اولوب حبيبي مقابله بابا سابق

ايركه وبرمشلر قرنداشلرينه حضرتكزك اعظم صدر ولدي صاحبي عزتلو

بو

Keid ihemalk
passarato libro
lijan, vollan, autentican

sabzka anani
iaim pedetum

بو اثناده عزتلو صاحب دولتلو افندیمز حضرتلرینک قپو کتخداسی کمال وجهله معلومدر
ایله اوله ورقهٔ بندکانه وصولنده الطاف مالانهایه‌کزه شو وجهله
احسان بیورلوه ووروب ایکی ترقیمزکه دوستانی عزتلو حقابلهجی
الف حضرتلرینه یوقلدوب بزم علوفه جکمز و ترقی جکمز محللنه قید اولنوب
بو بنده کوردیکی مرحمت بیورلمغه ~~[illegible]~~ مرورلر اولنه وبنم سلطانم مقدما
برات شریف اولمه‌سی بابنده معاونتکز ترغیبکز ورمه بیورلمه بزم وکیل
بزکدر بو بابده لطفکزه رجا اولنور وعزتلو کتخدای بکنک افندیمز الف
حضرتلرینه بو بنده کوزه‌دن ترقی رجا ایدرم ودرر قیلندهه ایکی
صدر اعظم حضرتلرینک الحاصل بیورو قالدی ترقمزه وجه الحصال بیورلمق
انصاف لایق وکلدر باقی عمر عزتکز بردوام باد برب العباد
لطف ایدوب بزم ترقه جکمز محجبه قید ایتدوردوب مرحمت بیورمکز بابنده

muavenet dilemek
volana.

لطفكزدن التماس اولنور وجمله بزلر بتون بوراده ایرن اهل اقربیلره

حضور عزتلرینه قدر اوراده سوملر ودعالر عرض اولنور قپوسی لطفلرینه

راجعدر ونبع سطوع الجمیلی بو جزیره ده اوراده عساکر اسلامك

نصفی برابرده زیاده در اوچ اوتلر کنی و نفقه تقدیمه

قدر اولمه نظر واردر بیرام رتبه تکه بولنورلر وبی قیمته

داوه نهایتنه در طاقت کتورر بو قدر هالکریمز غایتله مکدردر

بولنیه ماه هدایته صع نازه اوله وعزتلو وعدتلو قپو اغاسی عزتلو

افندیمز لطف همتلرینک هاکوتارینه یوز سوروب وعالی عرض ایدرلر —

ودولت العالیه وعلی عسکر الاسلامك العالیه سؤال بیورلوله

قلعه

سکز ایرنه برو قلعه قلوعه محافظ ومحاربه ایدوب عسکر اسلام

صبح غازیه اولدیلر ولکن جنکه باشلیوب آخشام غازیه وکیم

فهولدی

قلوایا جبکل ایررلر متریس کدرلکه قوت و ترارکه یوق اکر بوکنه

دولتی پادشاه دو نتمای همایونه کمیلری بر آلای تنلارکه و آلور

حال اوزره وقتع و زمانیله کلوب عسکر اسلومه امداد ویشترایا

لشمز اسانرر والا دو نتما کمیلری غیری وجهله و زمانسز کلور ایسه

همان جیوع بو جزیره اولاه امت محمدک حالترینه الحوالی غیقیله

مکدر اولمسه وضی زیاده مشکل حال اولور نیلیلوم همان

امدادی عسکر اسلومی و عامیدلری فراموش بیوریلمیه

غزتلو و مرحمتلو سلطانم حضرتلرینک حاکپای شریفلرینه یوزم و کوزم

سوروب کره صکره عرض بندهٔ بیووه دوره حاکپالرو بومک بوحقیر

دولکر احوالنزه سؤاله اولنور ایسه محمد بسیمه و تعالی ووزمز صحیح

اوزره اولوب کیجه و کوندز سلطانم حضرتلرینک قیصر اولورو غمزقرر

قاویر

molesta.

Cæna levis, vel cæna brevis fit raro
Magna nocet, medicina docet, res est manifesta.

Post cibum aut stabis aut gradu
lente meabis.

سن مالنه تا پیه کل
کوتیکی حوای ایپه کل تا پیدوکها
شتول درنگوب
عاقبت ویران اولور

haif iazik

plana.

Vana fluvis vana domus hæc erit altera
Nobilis est illa quem nobilitare bona mille
Sola scintilla perit hæc domus
aut domus illa.
Et vulgo fatur male vos si hiems operatur
Cum pereunt illi quibus ab sunt fulcra
pilli
Est ... quam mea
Mentiri astrologis pictoribus atq; poetis
massa
Quidlibet audendi semper fuit æqua potestas
Felix qui potuit quod numerare
potest
Omnia dives habet nam præstant
omnia nummus.
Debita non poteris dare cum si
prodigus eris
Utraq; mundatur cum palma palma
Non est mercator nisi sit quandam
preti mediator.
Non bene pro fulvo libertas venditur
auro
Decrescit factus color eranor ipse coactus
Muriat incultis vitis te pendula tandem
Fallit multos forma sine arte decens
Quod nova testa capit inveterata sapit
Quod medico est. Promittunt medici tradant fabrilia fabri.
Quis non arata interdum ... amutti

خیر وعالی ایروب سلطنة وعاجی اولدوغز حوالی رب العالمین حضرتلرینه

معلومدر وبو سلطنة بو حقیر وعاجی قولکز حوقرنجی سنهدر

جانمز کار ایلدی اولور اولمز قباحتلر ایلدر بر آلای کورلدی

ووه کلور بکوه ودنیانک بدعلر شینی ایلدر لطف الحق ایروب

بو قولکزی بو جانیدن خلاص ایلیه سز مروت سزکادر نه بولاه

بولداخلر بریرده کیجه کوندوز خیر سنکز ایجون فتح شریف اخلاص

شریف اوقیوب غوایب سلطنة علیه اولنور باقی مروت سزکدر

حقیقتلو

عزتلو وقوتلو وحقیقتلو راور عزیزم کنعه بکم حضرتلرینک

وقّرلو توکّل دستولکلک

حضورلرینه وده خلوصده مستق در وعواره خالصه وغیرهدر — weddu hulusen mürekkeb nakl olunmiş

تسلمه صادقه الحاکم احکامه صانع مزالحی شریفلری شمال

اولنور واقعا وبو وترین کمال صحته مقارنه تکریم وتعظیم اوزره

اودون

بخت
بولدم
وقف
ورشلکز

اولوب بختی وسعادتکز ماه عید کبی متبوع وطالع دولتکز منیر
وخورشید درخشنده کبی پرنور اوله نیجه بویله ایام مبارکه یه وقف
وتحول اوزره وصوله میسر اوله آمین بنم سوکلو برادرم جنابی
شریفلرینه کتابت چلغز بیله والتماممعذور اولدیغمز معلوم شریفکز اولدیغی
اعتماد معذور بر آلای اشتغال یعنی سببیله بکوم یارم یتیوخاطر
زلکز سؤالی برکاغد جمع کوندردیکوب ودنی هر فکر ارسالی بیوریلوه
ورقهٔ صفا بخش واصل اولوب محبتکز ومن الفنز دوستانجی
بانی اوماحرتیری ایله تکیمالک اوزره بو تمغیله برجواب ویاکندورز
کلوب جانکزه ایله مشرف اولمق ممکن اولمدوغندن حیلی متألم
اولمشوزدر خصوصاً جنابکزک بیمارخانه کلدوکلرنده عجبا وجود
شریفه برعارضه سببیله می کیتدوکوز واینجیلیك اوزره یز خوش صحت

معذور
یلکز

جميع آفاقه وبلیتی خفظ وامانت مظهره ایلچی بنم برادرم یارین

کلدکده نجیب زین حیدر ایلچیکز بوحال ملاقات سعی واقدام

اولنوردی کماه صحت اوزره عزو رفعتیله اولانی کوکتلی

بیلور مروتی بو محکر حضرتینده اخراج وهیر وعاری

بیلور میوب طیانه یر وحضرتیز ولشه بیلور مع همت تیوریه

زبان خطدن ایرور قلمی شویله هر دور ومقدم کیلور

ارسال بیور یلوه بشتمال کوهنمز واصال اولدی حضرتنه حظ

ایلچی وصلی ظهوره ایلیه قوتی صغیر بیوع ایرسال اولندی

وسؤوه بانی محبلری وصوفی یکچی ابراهیم سلومار ایدر قوه.

سلام قولا من رب رحيم ووظائف التحية والتسليم ولوازم الثنا

سابقا sabika

Nel passato tempo
~~[illegible]~~
in [illegible] di uno
muhadena.

mine - mina -

32

من كمال قلب سليم معروض بندهٔ مستقيم لرى جناب اكرم بو ميكه

صو سبجه ونعماكه سطع حضرتكزى ممرود ووتلرى مزيد وروز افزون اولسه

مانند عيد وبهر كيجه لرى محفنا قدر سعيد ايليوب جمع آمالينه وصول

مصوله كتوره آمين كه محمد دار امين حاليا ممر وسنه الانظر كوزه كه

في الحقيقه مرجع ارباب حاجات وملاذ اصحاب مناجات اولوب شيدر

دستور اولديكه بنم مرحمتلو سلطانم لطف وعنايتلرى وعنايت عاطفتكز

ورع يوريوب لله ولرسوله بو بنده كزى بو مباركه كونده برمناسب

محله چراغ ايليه لر سز سلطانمك حاه حيوتلرينه صوكه

التره قلموبدر دوا وكلدر بنم سلطانم كه كولكلك افزوده اولمه

وكار

خورشيد بخشك پايدار بهر كوشه قلمه مباركه حضرتيه برور

مقتضا سنجه صو سبجه وقوعاتى رزق سلطنتري جمع احبا واصدقايه

امل

اوق ويشمق

manqi misli

Emalini Emeli ningem

Amal chine ... ve

menşi ismi Zeman ismi mekian vaki ... idechieri

akibet ...

achila ... mudik ...

همیشه بویله مبارك كونلره مصادف اولمغه عنایت ولطفه

مصادفه
بولشمق وطوقشمق

دولتلو وعزتلو سلطانم حضرتلری حاكم عزتلرینه مجتمع قواعد

عبودیت وموكد معاقد رقیت اولوب درباره

مستجابه وغرر اثنیه مستطابه ایثار ونثارندن صكره معروض

بنده كمینه بودركه اوراد حسنه‌لری اوزره جانب صدر افكار

ویرینه‌لری لیستجابه هنیت بیورلدی تحفه سبحانه وتعالی مقتضی

نعم صحت وعافیت اوزره اولوب صبح وشام بلا علی الدوام

وتتمیم فرص عید مشابه‌سنده اوراد ودوام عمر ودولت

بیرشته عالی شوكت اولریبه وخصوصا جناب مولی عنوانكرینك

امتداد واعظم اعوام قدر ورفعت وارتفاع جاه منزلتلری

ودعولیه

وعواتِ ایلی اوقانمقده اوزره ایدوکمز بیلدیریب وعلتدر غیرفدا

بو سعادتلو سلطنم صاحبی والده احمد پاشا حضرتلرینه اواله اقچه کوز

حصوصنده سلطنتمزه زیبه حجاب اوزره یوزنبلیکم شمدیکی

زماننده اولمیه بر حقیقی وصادق دوستی قالمامش بلمزدیکی

فاما سلطنتمزه تسلیم اولنجق اقچه خطر ایروب حالا بیک زاده

وکرتسیلی بابنه ایلی دونمش مزبور بیک زاده قوللری وبالتاجی

قوللری وضع کلمدیلر بونسکونه تسلیم اولنمق اوجی بیک التون

اقچه خطر ایروب غروتلری وضع برمدارینی تحصیل اولنمامش

انشاء الله عن قریب الزمان مرقوم قوللریز هفته کلمک اوزره

وردی ومزبور بیک زاده قوللری کلدوکلرینه الکلنزمیوب اول

جانبه ارسال ایدرز لطف ایدوب مبارک خطر شریف غبار عارض اولمیه

بنم سلطانم بوندن اقدم اوله جانبه ابازه محمد اغانك اوچ
بیك بش یوز غروشلرینی حامل الحروف حبیب بك قولکز ایله
جانبکزه بیك بش یوز غروشنی ارسال ایدوب اوله جانبه عنایت
عبد الوهاب اغا افندیمزیك حضورلرینه الیوب تسلیم اولنمش ایسه
اولنمشدر وباقی قالان بیك غروشنی وضی عن قریب تدارك
اولنوب ارسال اولنور سلطانم بوندنکره اولان ایکی یوز غروش
وقف اقچه سی مرقوم حبیب بك قولکز اوله جانبه تدارك ایدوب
ویرمکسزین سیاره لی اغتوردم واکر انزه تدارك اولمز ایسه لکن
وبی بو جانبده کوندرمز ورز وسلطانم ایلی بعض حسابمز اولوب
دفتری بو جانبه ضایع اتمشوردر مأمولدرکی بو جانبدن [illegible] ملکنون
کوندرلرتیه اوله عسکر موصیلنه صورتنی بر دفتر ایدوب ارسال بیورسکز
الکاوره

وغایت ایراق
اولمغله کمالک مشترن
وبنم حرمتلرمز
وارد ورمضان شریفکز
وهی مبارك اولوب
الله تعالی بو یللره ایرشدره

namaliv
difinik -

34

اکا کوره تدارک ایدوز وسلطنه وضع نحو تحریر واعلام

ایدوجک اعلامچون ایدوب نهایت حیدار اوغلی نام شقیک

اوله محلده خبری ظهور ایدوب آنک قیدینه دوشمک ایچون الخوع

بونکله اتفاقا اولدی باقی همت عزو سعادت بردوام الی زوال

بر بنده العبد و غزتلو اسمعیل اغا اوغلی نامک حضور شریفلرینه حب

سرایلری ادنوی قبولشته حکم اوله جانبنه صحتی اوزره ایکی کنزدکر

آلدنمز شیوه غرور شریعه اوله جانبنه برکسنه ویره کز نیو

سپارش اعتی ایدیکی تعیدلری اولدیش آنه واضح مزبور

حیله بکر بنده کورنه سپارشی اولشتری اوله جانبنه برتدارکه

ایدوب ویره لر وذکر اولنه نیوز غروش آنده اولاده شعبانه

ویره کز نیو سپارشی النجق ایدیکی آنلروضع برغیری بره صدق المحرر

وصیت بیل انزه بر حالت ایورلر ونیم عزتلو سلطانم درقه

مجت تهی اوسون ایجون حضور شریفه بر قچه خطبه بیز ارسال اولن

معذور بیورلیه و ذو الفقار افندی بابامزه مقدما بر قطعه اقرار اولن

ایری حالی ورقه ایله ارسال اولنمشدر وخدمت شریفکزده

اولاده نزیکل صغار وکبارلرینه بی حد سلاملر اولنوب قبوده

وزیر ثانی سعادتلو وعزتلو ومروتلو کلطعی سلحدار باشا حضرتلرینک حاجی کتبانی شهر

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم نصر

من الله وفتح قریب وبشر المؤمنین ایارم مبیع وفرقان کریم

فهو السبحة من سبحة وتعالی حضرتلری مرحمتلو سلطانم اوزرینه سعا

قبولرین فتح ایلیوب هر کلام سعادت انجامکزی حضور پادشاهی

معزز ومکرم ومحترم قیلیوب آمین بجوم سورهٔ طه ویسن

وبو

دينه مرحمتلو كتخدا حضورنه بر دانه حلية النبي ارسال
اولندى وسابقا سلطنم كندى خطمزوه بر تحرير ويروم
ايدى بنم افندم اكر احتشريفكز اولور عظمتلو پادشاه
روى زمين حضرتلرنه ويرهكز بو لاكن صوح جل جلاله حضرتلرى
مراوليز بيسر ايتمش اولمه سلطانكز اولنجه بر روشنه چراغى
اوللم وكيطانكز اولنجه دعاكويلرى اولدوغمز اظهر من
الشمسدر بو خصوصده مرحمه الجوع كرامنه قلمشدر ـــ

دخى تحرير حروف اولديغى مرحوم محمد خليفه وه اوداده بر
بسم الكيلرتام قليچم اولوب پدرينره طلب ايتديكم بش ريال غروشه
صلح ايدوب مذكور بش ريال غروشى بزنره ما التمام الوب مده بعد

وفي

وعودی ونزاعمز قالمدوغی اجلدن ترکن ویرلدیکی

عزتلو وسعدتلو سلطان حضرتلرینک حضور شریفلرینه دوری مالبعد

قلوب بچه نیووب عرض اولنمز قده صکره بنم سلطانم حق سبحانه

وتعالی وجود شریفلرینی خاطرلردن مصون ومحفوظ ایلیوب

مرادات دنیویه کوزی واخرویه کوزی زیاده یسره ...

ایلیه بنم سلطانم اکر اول طرفده اوانات ونیزه لکده

طپلیانه لکرمی اولور یوخسه بوری زنانلوغمی اولور

محلول ومانو لازم اولورسه بر بنده کوزی جنابکزه اویله Vacante mahlul

کورولکی عمله چراغ ایلیدن زیاده لطفندن تمام سلطانم

غیدی بر کسنه مز بولمدر وکطغکنده معلوم شریفلری بویرلسون

وینه اوستاوم بزه بولش فنارلیکوز وارسه بزبنده کوزه برقج کونده کامکم bos idest che non vi servitte fermar e un libro.

احوال تریی بیورمکز یچی دیلم یازلرین مکتوب د مکتور

عیبمز قاتنده اوله مستور

وبز اوغلم سده ریکوز چهارشنبه کونه کلمشدر شویله کیم
وکوزلریکوز آیدین اوله و والده کوز ایوجه خوشنود ایمش و
بکده اولان فقرالر جمله سلامت ایدرلر و بره روکه یتشمک
استز بوره یمی کلورسز یوقسه مکتوب کوندررمیسز بوریه اجازه
الورسز برکون تعیین ایدرمیسز بره ریکوز وارسنی واوغلوم
یحیی و فاطمه رضی الله وکوزی بوسی ایدرلر و اوغلوم حسن
وعلی ایله حسین وهه دکزروکه برخوشچه رعایه ایدوب حالمز
ایچون ماثولریکوز سونزه کز . . . .

عرض حال یوریکه حو سبحه وتعه کطا حضرتلری حاضر اولدیه
مرقوع اولدوغیه مبارکه ایلیه وبز مرحمتو کطاه مقدما حلاف
اولمز بابنه تعید اقدرکز رجا وتام اولدوغی اوزره

دوكنى كون برى جزاير بكلربكيسى بيرادر دعاكى بزه همت بيورسون

تقدير الهيسى ايله بر بيمارخانه‌ده بولنمق ايله جبروار دوكى

اخذ و اوزرينه جبر و اصال اولوب حيطه دكم چكديكى امراضك

نصيبكم بصيبكه نحو البحر نصيب وكل ايتش همانه سوزنره عمو

لدكمكى كظنى حضرتى ولدى عدتى ور كظمكى عي

نظر تزنعالى اوزريمزه ديكه اينشا الله اقصاى مراديمزه نائل

اولورز . . . . . . وعي يمز روحم ابناء سبالهيانه

** قياله قيصه ... يوز قروش يرى بلوكينه اوكفي يوبه

اوتوزلك اقچه‌ور واوده مزكور حروف ** يقين اقوانه

اوكمت برقطعه علوفه مقابله سنه كتورمزده اوداوشه

ايلدكه واوتال وفى يرى برقطعه علوفه الكسنه حوالة اليديل

وحالا

انشاالله تعالى بو دكين نامه
تيرولدلنه قرتلشه
اصحابه اتصال

وهانی اوله ناظرنزه وزیر اعظم حضرتلرینك اکرو سنه ایروکه

ناکن افندیمز صاحب دولت حضرتلری بزی اکرویه چراغ ایلدیلر

Dghinah بوبه اوکمغه بزی جایزوه وکیل نصب ایلدیکه برقط علوفه‌سنی

طلب ایدوب الن برهوشه مقید اولوب الدك ...

بالطجاد // تحیه علوم اولونه //

ابراهیم خلیفه

عزتلو دهقتلو برادرجم حضورلرینه انولع

اشتیاق اوزره کمال وجد و حال اولنقدکن اوله نه یوزوه

سؤال ایدرلر مبارك میزاجکز نیجه‌در اهالی محیت روانام اولدك

انبی واکر طرف اولمزه هی وکلو سؤال بیورلور محمد الله

تعالی وجودمز صحت موجود اولوب احبابکز وعالیه دعاکو ومکوزم

اولدوغمزه هر بیدر دیجله ابره اولوه احبابه کمال ایدرز

=

وحصوره یاجمله خوباه سوماره ایروب حاطریکوزی سؤاله ایدی

اناخینه نز اصله یوقرو والسلام   محبکم
                                              داود

یوضی بزه حضریکز دیخیه اوطشدو الله الوظیم سزوه جاه وریه

وکلدی لکن یو وقع ممکن اولمدی تونتیجی اوطغله یروضی قابل اوله

وسیرحاضر یحوه بیمار رحانیه انزوک معلوم اونه   ویهلوانه شعباه

بکه وطولایجی قیطاس بک سوماره اونتار که ممخیی اغاه ایدی

وعزتلو ومرحمتلو ـــ جامه نویی باشلکره کلمه محمد اغه حضریکزی

واس ثریقاری یوسی ایروب سوماره وصبر وعاه ایدرز برجاه قبوله

وعزتلو وسعتلو حمامجی باشلکرة کلمه // یاوو چقاة سر حمام حسن اغه

حضرتلرینه عزیز توقیر وتکریم برله حلوصتمز عرض اوتونه سوماره وجبر

دعا اوتونور مأمولکی بو اوناء حضرتلرینه اغراج بیوریه ز ویر

قلمه

Efade ideni Ustivanis
teblig ideni =

چکی جواب

نمله بر عالمدن بر انكوشته مقداری ورقه جوهرف نلرین ایله تشقیق ویوبص

بنم اوغلم برخوشنجه عرضوکه مقید اولمزسز معروف اولوب اوطمز فرض

عیب بلمزسز کیجه کونلریکز ضایع اولمیه وقصورلرینه بنظر اولاله

ایدرسز
وهیچ بر امور ایرسه اوتمشدن آلتر وصولنز و صحتکوز خبره اعلام

اولوب عزت وقار   شوکة

عزتلو وعزتلو   // عزتلو ومروتلو

حضرتکزه عرض وحضور شریف واجب لشد نالرم صوب عدیم اوینه انواع

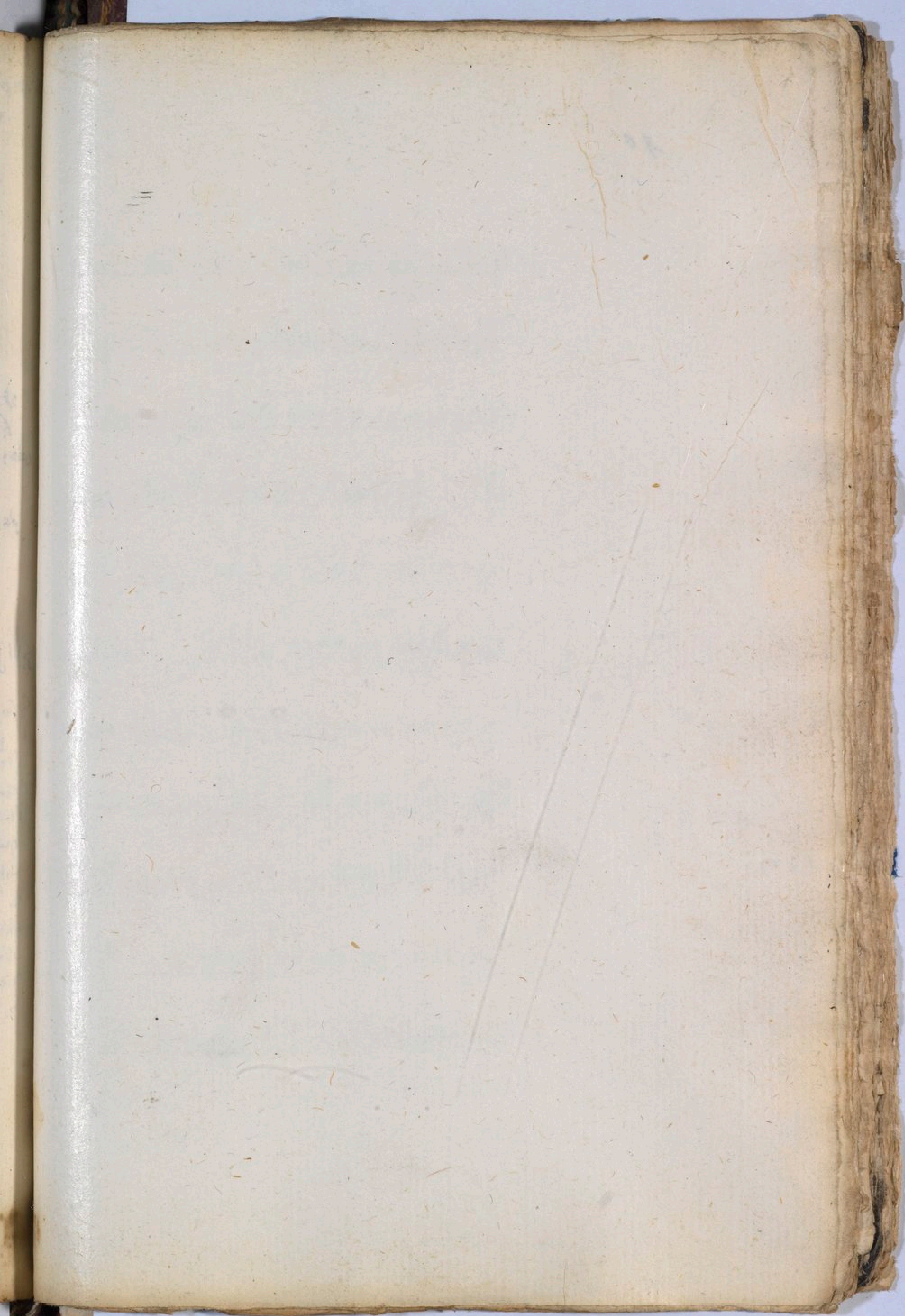
خلوص وداد اوسلم ودر وعاء صادقه محبت فرود وعرز تسلیمه واقدیم

موده محوتیا محض محبت ازدیا وعید موده لم یزلیده فصیله وجرباة

ش
بولور قوانل وداو ودر واحلی لتحاور مستحق ومهری قلندقدکرم صمید

ومنیو بی تنظر ترینه انهاء محبت قدیم وولدح حوله مستقدرین بودیک اولا

نیجه سؤال ایدرم اول مبارك خاطر شریف وضیع لطفلرین ایوی و خوشنو
می کز و اغاچی کبینه و توجه حضرت کریمی حفظ الله تعالی اولوب دولت
ابدی و سعادت سرمدی ایله تقدیر بر حسن مستدام و بر دوام عمر اولان
اکو قدیم اوزره بحر مروتلری جوشش و خروشی ایروب بو
محب صدوق الاعتقاد ی طرفنه زیاده قدر تفحص حال ما فی البال سزاوار بیوردی
بحمد الله الملك المتعال وجود بو دو یمز زاویهٔ صحت اولوب روز
شب بو ویلر ز جمع ایارد اوزرینه اواره دوام دولت
برشهی اوئیه لنه مداومت ضمنمده جمیع مستجاب الدعوه اولان مقام کرامله
مخصوصا گه کطخکی وارینیاری خیر ایله مستتر و مقدر اوقوم اشتیاقلنه
بالصدق والاخلاص ملازم و وزرای فرخنده حمیده شانه
مشتاق عظیم اوزره اولدوغمز علم شریف جهاناراه خفی و پوشیده بیور

Secunda series TABULA MASORETHICA ALCORANI. Prima series.

بسم الله الرحمن الرحيم

نافع ا	خلف ص
قالون ب	خلاد ق
ورش ج	الكسائي ر
ابو كثير د	ابو الحارث ش
البزي ه	الدوري ت
قنبل و	
ز	
ابو عمرو ح	
الدوري ط	
السوسي ي	
ابن عامر ك	
هشام ل	
ابن ذكوان م	
عظيم ن	
شعبه س	
حفص ع	
حمزه ف	

ايها الناظر في هذه المصحف المكرم ان اشتبه عليك النقل فانظر في هذا الجدول فانك فتجد فيها ما يدلك الى الصواب انشا الله تعالى وبه التوفيق وهو حسبي ونعم الوكيل

ومهما وجدت على الكلم مرموزا برمز الجدول وهي قراءة ذلك الراوي ومهما وجدت في هذا المصحف على الهامش بالاحمر والاسود وهو قراءة الايمة السبعة

والحمد لله على وفق ويسر وصلى الله على سيدنا محمد وآله وصحبه وسلم تسليما

رحم الله كاتبها العبد الفقير الغريب علي بن عبد الله خويلم فعال العلماء السادة الفضلاء عشرة الله في زمرتهم امين امين امين

ث الكوفيون وهم عاصم و...
خ جميع قراة الا نافع
ذ الكوفيون وابن عامر
ظ الكوفيون وابن كثير
غ الكوفيون وابو عمرو
ش الكسائ والحمزه

حرمي	نافع وابن كثير
حق	ابن كثير وابو عمرو
حصن	الكوفيون ونافع
سما	نافع وابن كثير وابو عمرو
صحبة	حمزة والكسائي وابو بكر
صحاب	حمزه و الكسائي وحفص
عم	نافع وابن عامر
نفر	ابن كثير وابو عمرو وابن عامر

فقد جعلت للمد المتصل والمنفصل علامة يعرف بها و المتصل المد بالاحمر لكي يسهل على المتعلم. يجعل ال
ذلك ان شاء الله تعالى

Usus huius tabulae est ostendere varietatem lectionis diverso colore indicatam. Prima serie نافع nomina lectorum propria rubramento pinguntur, literae vero atramento. Secunda linea contrariam observat methodum, nomina propria nigro, numeros vero rufo colore indicat. Continentur utriusque celeberrimi Arabum lectores et Masorethae Alcorani. In Alcorani marginibus quaedam etiam voces occurrunt ut 1 ربع quod quartam proprie, synecd. quartam lectionis; quae singulis vicibus legi solent, notat partem, prout ركعة est area, in qua recondi solent, eiusmodi partes Alcorani. 2. حزب pars Alcorani minor eiusmodi sunt 60, quas in suas ut diximus quadrantes distinguunt. 3 جزء pars maior eiusmodi numerantur 30. 4. سجدة Versus qui obligat lectorem et auditores ad adorandum cum prosternatione. 5 نصف quod dimidiam significat partem, proprium. 6. عشر decuria vel decimus quisque versiculus. 7. ع idem quod عشر FINIS.

CIRCA SUPERIORI.

Non sara giamai bon Commandatore
Quello che non fu prima servitore.
Meglo d'essere testa di carpione
Che non la coda de lo sturione.
Nelo governo d'altri falla spesso
Che non governa bene a se stesso
Deve esser dato Honor al Prelato
Dove non c'ie la suggettione
Poco prudente Re et la ragione.
Ricevi il prelato come il ciel t'ha dato

Mille Leoni diventan
castroni
Si la pecora li conduce
e guida.
Mille pecore si fanno Leoni
S'hanno un Leone per
condotta e guida.

CIRCA L'HOMO.

Con tutti gli huomini sono inter huomini.
Consiti fanno l'huomini esquisiti
Ma l'esquisiti fanno belli siti.
Son gente assai ma l'huomini pochi
Prudenti rari et molti li sciocchi
Un homo solo fa poche facende.
Un hamo solo pocho pesse prende.
Cipolla non e pomo La Barba non fa l'huomo.
Si non ui e homo la donna si stanca.
Trista la casa, dove l'huomo manca.

CIRCA LA DONNA.

Che disse Donna, disse danno.
La donna giusto è come la castagna.
che Bella ~~[illegible]~~ di fuori et dentro magagna.
Donna si lamenta donna si duole
Donna s'inferma quando ella vuole.
Alla donna sciocca, piu piace il cimbalo
che la rocha.
Dal mare nasce il sale Dala donna vien il male.
Piu donne mate sono ch'amalate.
Che ~~[illegible]~~ cattiva donna basa Ha l'inferno ne la casa.
Buona donna mai non ci vede Poco ascolta manco crede.
Saccodi polci piu meglo si guarda.
Ch'una donna falsa et infingarda.
La buona sposa Non sta otiosa.
Ogni donna ogni vacca Hanno sempre qualche tacca.
Ove la donna domina e governa
Qui souente la pace non suerna.
Dona buona val una Corona
Donna che si imbelletta. E dona et acetta.
Dona da bene Val un gran bene.
Donna che spesso a le finestre bada.
E come l'uua ~~[illegible]~~ vicino ala strada.
Troppo conversar con le amichete
~~[illegible]~~ Empi del male et ~~[illegible]~~ vuota le sachete.
Dove son donne et occati Son piu parole che fatti.
La donna Vino et il mare Fan l'homo periculare
Dogla di donna morta Dura fino ala porta.
Non t'inuaghire in donne d'aspetto.
Chan trezze longhe et corto intelletto.
La donna s'accomoda con piu stento
Che non la nave nel furioso Vento
La costa (d'Adamo) molto ci costa.
Ala conocchia il pazzo s'inginocchia.
Donna ride quando puole Et piange quando che vuole.
La donna et le galline avare si perdon per troppo andare
La dona et il Vino Levan il giudicio ~~[illegible]~~ divino.
Ne ~~troppo~~ casa con tizzoni Ne donna con bertoni
Manka la ~~[illegible]~~ la cicala cicalare
non Manka la donna ~~di~~ parlare.
Donna vento ventura Si muta et poco dura.
Sta Fresca quella casa et contrada
Dove la rocca commanda la spada

CIRCA L'ETA DEL HUOMO.

کاتب چلبینک یازدوغیدر

سلطنت شبستانه رفعت اولدله چراغ دوماه دولت و شمع

جام سرور انجام کامی همواره و نوعروس والا آرام مرادی در آغوش ایتمکده حاجت

دعاری تجدیدنکی عرض بنده بیمقدارلری بودرکه بونده اقدم بودن حافظی اولوب بحکم

تقدیر شربت اجلی کاسه تقدیر حق قدیرده نوش و غموم هموم ظلومی فراموش ایلیاه بانک

کتبنلرینی ایله بیره یاری لکن آینه فلک غیری بوزده صورت کوسترمکله هر بری بنات النعش

بر طرفه پراکنده و پریشان اولدی مهماه نواز کارباه سرای جهاه بو قتللریکز وحی ورد

عنوانه قریبنده فلان نام قصبه رفاقتنی فرماه ایتمکله بولنردوکه آننده طرح آرتش اذ

ایدوب لکن شمع مغشتمزی زیرسنکر ویهنارده جهاه باشیمزه تاریک وتنک اولوب بو

روزکارده برو چشمم دوام کوزیمزه هیچ سورافسز حار کورینور کن الحمد لله تعالی سعادتلو

بو منصب جلیل القدری تشریف بیوردقلری کنز الغنی یه ظفر بولمشی قدر سرور بلکه

عزت دولت وصول بولمش قدر حبور حاصل اولدی حق سبحانه وتعالی ابتداسنی مبارک

و انتهاسنی انواع دولت و سروره ملابس و مقرون قلیویره عنه و کرمه

کمال پاشا زاده فرماید

ورق کل درنکینی و طوطی کلبشکر

آغزینه ویرایم اولسه کل ایچنده شکر

یازمده نقش عذارک مرقعه خوش اولدو

قتی جوق رنکر بجوبرور قلم بهزاده

قطعه

خط خوش تحفه آوردم بخدمت

که از من خدمتی دیکر نیاید

کهی کویم دعا که نویسم

که از دستم جز اینها بر نیاید

بیت

غره اولمه دهره کم بوده اکثره عهد

صوکرنغی کاهی زهر در کاهی شهد

N.° 1622.

السخی قریب من الله قریب من الناس
قریب من الجنة بعید من النار

Liberalis Vicinus est dei, Vicinus hominu', Vicinus Paradisi, remotus ab igne infernali.

غنی بلا سخاوة کشجر بلا ثمرة

Dives sine liberalitate, est ut arbor sine fructu.

Noluerunt tamen, ut de alieno quisquam ludat corio, sed de suis facultatibus liberalem se praebeat.

امسك علیك نفقتك

Accipe super te expensionem tuã i.e. Accipe de tuo quod expendas.

fienailleiluwennehari

bedeta

XII Autharkia.

شر الفقر الخضوع وخیر الغنا القنوع

Malum paupertati est abiectũ esse, bonum vero divitiarum contentum esse. Vulgo dici solet divitem esse qui suâ sorte contentus vivit, pauperem vero qui sordide et abiecte vivit, ut opes suas augeat etiamsi alioquin magnas satis possideat.

الدنیا بالوصایل لا بالفضایل

Mundus est in sufficientibus non in abundantibus.

القنوع من القلیل غناء

Paucis contentum esse divitiæ sunt.

XIII Ἀπροσωποληψίαν in iudiciis praesertim, ubi et altera semper audienda pars

لا ینبغی لحاکم ان یسمع شکیة احد الا خصمه معه

Non oportet ut iudex audiat querelam alicuius nisi et adversarius eius cum eo fuerit.

Vide querela رب اسمع بخبری لا یسمع عذری Forte audit rumorem de me, non audit apologiam meam.

علیشر عثمانی

وتلو ورونکو قوزاتشدم حضرتکش حضورش نفایسه

کلام البلاغة صکره انهار العلم اوشاغ اولدرك حالا اکر

بو محکمة اهو النزه بوالی اودلنمغ جایز کورلیوب محمد الله تعالی

صحت اوزره اولوب فی اناء اللیل والنهار خیر دعا کوزه

مداومت اوزره اولدوغمز ملاحظه حضرتکه بیوریله بعدوز

والدکی صحت اوزره اولوب حضورکزه سلام وخیر دعا

عرض ایتدرور وبنم قرنداشم کورجو لحاجی حسن ایله ایکی

اسباب کوندرلدی وتانه کوز وهمشیره کوز عایشه قاوه

کندکه سلام عرض ایتدیلر والدکوز واحد ایکی اسباب کوندر

شدر وصوله بولدقده قبض ایدسز و داعیه اولدوغنی ایلدك

ودشن اوده ایله اعلام ایدسز و داماوینکز مراد افندی

والده کوز بحیه قاووه حضورکزه بی نهایت سلام عرض

XIV De Constantia et sinceritate in ambienda contrahenda et conservanda amicitia (cui svite ~~ii~~ habeat, plurima largiuntur elogia) deq. eiusdem propagatione, pulcherrimas tradunt regulas:

اذا كان صادقك عسلاً

لا تاكله كله

Cum fuerit amicus tuus mel ne comederis eum totum.

Nam multi abutuntur lenitate et facilitate amicorum, item liberalitate.

Kissim Akreba

De notis boni amici scribunt

خير الاخوان من حذر اخوته من الشر

وهداهم على الخير

Optimus fratrum i.e. amicorum est qui fratres (amicos) suos iubet cavere sibi a malo, dirigitq. eos ad bonum.

خير ~~الملك~~ الصاحب من يدلك

على الخير

Optimus amicus tuus qui viam bonam tibi monstrat.

نضرة الود في الصدق

Decus amicitiæ in sinceritate consistit.

لا يعرف الصادق الا عند الحاجة

اليه

Non cognoscitur amicus nisi in necessitate.

Amicus certus in re incerta cernitur

اخوك من وساك في الشدة

Frater tuus est, qui te iuvat in adversa.

ولاك من لم يعادك

Amicus tuus est qui non adversatur tibi.

Necessitatem vero amicitiæ sequentibus tradunt apophtegmatibus

جليس الخير غنيمة

Amicus bonus est præda.

لولا الوئام لهلك الانام

Nisi esset concordia (amicitia) periret mundus.

وصولی محمد اغایه کوندرلوکوه مکتوبی محمد اغادیله مشرف [illegible]

اولوب غمزده تسلیم ایدرز وحین کبی زاده محمود اغا حضور

[illegible] اعرض ایتشاوور وسائر خصم اقربا باموریم [illegible]

وهم وعلی عرض ایتشاوور عجل اوزره یازلوب قصوره

نظر اولنمیه . . . .

الحقیر [illegible] شاهد

عزتلو ودولتلو برادرم حضرتلرینک حضور شریفلرینه سلام [illegible]

واشتیاق بی پایان اوزوره ولوجه ابلاغ وارسال

قلندقدن صکره انهاء اولنان اولدر که تورحال شریفکز اولوب

خوشنلوس [illegible] دعا ایلک اوزره اولمده حالی ویری اولمیان

دیم برادرم وونکی کوه حضوره جلجم ارسال اولندی وصو

اعلام ایتش [illegible] لازم ایسه اعلام ایدر [illegible] ارسال

ایدهلم وبابا [illegible] کونزر [illegible] لطف ایدوب

کونلز

Quemadmodum vero consortia et amicitias bonorum a variis et insigni viri Muhammedani meditant, ita ut prava sodalitia cane peius vitentur et angue, iiq emphatice patis monent

يسعد الرجل بمصاحبة السعيد
Felix evadit vir societate felicis

مجلس العلم روضة من رياض الجنة
Consessus sapientiae hortus est de hortis Paradisi

مجالس الكرام حصون الكلام
Consessus praestantium virorum sunt monumenta sermonis.

اوصيك ان تتخذ من ساير الناس افضلهم صديقا
Jubeo ut optimos hominum recipias in amicitiam.

Contra haec vero pugnant sequentia

مصاحبة الاشرار ركوب البحر
Societas malorum navigatio est maris.

فانه هالك في هوالك
Perit inter pereuntes.

ahiana deue esser giahigl

لا تتقلب مع اسد ذي اربعة قوايم اي تحذر واجتنب كل انسان خبيث
Ne conversare cum leone quadrupede i. e. cane, et declina omnem hominem nequam.

الوحدة اخير من معاشرة السوء
Solitudo melior est a malo.

الشرير يقدر ان يفسد الخير واما لا يقدر احد على الصلاح الشرير
Quod malus potest corrumpere bonum, sed nemo potest emendare malum.

Tres amicorum sunt species
الفائدة المائدة العايدة
Mensa utilitatis ... consuetudinis

Eadem atque ingenium eorum qui aliud ore proferunt, aliud in pectore clausum habent quique magnam ostentant amicitiae speciem prae se ferunt, intrinsecus vero vel invidia rumpuntur, vel lites meditantur ita exprimunt

يظهر محبة زياده وفي قلبه الدغل
Amorem ostendit per hypocrisin in corde autem suo fovet do...

يكون في قلبه غش و دغل ويظهر اشفاقا ومحبة
In ~~...~~ corde est dolus et fraus, ostenditque benevolentiam et amorem

كوزه رسن زياده سيلي لطفاوه و روحمز شهباز بكه انواع كرم

بر سلاملريكزي قبول موحدر و جمله بزي بلع دوستلره

على الانفراد سلاملريكزي و لطفا ايرون قبووه بزي

طروه
المذديمه بني جوابني على التعجيل كوندره سز و بزي ها

افراح اغنيه سز احيازاده مكتوبكوز ايله و يلسناو بوريكز

. . . . حاضر كبره برادرم هرسكي احديكم

باقي دولة التي ريال كوندرمش سز كلوب وصول بولدي

و شمدي وض طقوز ارسلانلي غروشي كلدي واصل

اولدي و قرمزي بيوك بوي ولكن بولونمز بولنان وض

بهالودر طقوز اوطه غروشي استرلر و سنوكش ولكن وكيه

و بورغالكم وادرور شمدنجه صكي ياز وض كلدي صبر

ايله و وشوره لم وطوماق وبابوجي و فنجان لري و عشق سكز

الوپ ارسال ایلدوکی وتقهلری دعتی سز اوده تقبیه یولر

بو ثمره ودمن بیر و زنجفیی وهندستانه جوزی کسمتی سز

حماسندن الوبه کوندروکی ومن ترا للتدیم اولور نزه اکا

کوره اعلام ایدسز وچارشوه برنسنه برشئی بولونمز معذور

اولا دعینی کرم ولطفاریا ایچی کتدی برخوش صقلیز زبیلی

ادم لازم اولاه ایجون ههم کوره یم سنی بصیدی اوزا

وتدارک اوزره اولالسز . . . .

حضرتلرینک حضور شریفلرینه انواع اعزاز واکرام برله اعلام

اولنه اولدیکی بو درحال شریفکز دیو خوشلدمی بن واغالرینو

خوشی اولسز وبزم احوالموزه سؤال ایدرسکز وجود

محمع اوزره اولوب خیر و عاکش اودره دیوین مشغول ومبارکه

ویدار شریفکز مشتاق عظیم اولدوغمی بو شیدح نماه ونکلدی

376

XV. Obsequiu' et debitu' honorem praestandu' parentibus.

احفظ وصية ابهاتك

Custodi praeceptum parentium tuorum.

من وقر اباه طالت ايامه

Qui patrem suum honorat, eius prolongantur dies.

XVI. φιλοπονιαν et assiduitate'

لاتكن في زمان القيظة نملة

Esto utiq. tempore aestatis formica. Observant ad hoc proverb: Illustr: Scaligerum Doctissimus Erpenius non legendu' esse لتكن sed لاتكن Ut sis, sensum alioquin plane contrariu' eviti i.e. negativum ne sis formica. Verum ex ipso Alcorani textu quem pro Gram: matica norma habent Arabes colligere proclive est, لا saepe παρέλκειν. Unde sura. VI p. m ... ad verba لا يؤمنون Beidawi observat قيل لا مزيدة او معنى لعل Dicitur autem لا hoc loco redun dare aut significare forte.

XVII. Taciturnitatem, in ijs max: imè verebar, quae absq. vel proprio vel aliorum incommodo eliminanda tutum non est. Unde

~~الكلم~~ لا تسلك عريانا في الاسواق

اعنى لا تكشف سرك قدام الناس

لئلا يستهزئوا في الاجتماع

Ne deambula nudus per plateas i.e. ne aperias secretum tuum coram hominibus, ne subsannent te in conuentu.

فتكلم بالليل حيث ليس طير الليل

يعنى اخف سرك و~~...~~ كرمك من

مجمع الجاهليل والجهال

Verba fac nocte ubi non est avis nocturna: i.e. occulta arcanum tuum et dignitatem tuam a turba Idiotarum et stultorum.

لا تكشف سرك للقرود اعنى لا تكشف سرك للمستهزئين

Ne aperi secretum tuum simijs. i.e. ne detege arcanum tuum derisoribus.

وباقی بز سیزی کوچوکدن اوغلمز قیلمش ایردوک کوچوک

اوغلمزی برقچ وقت تزکرکزی کوزردوک برخبر المدوک بز سیزکه

طرفدن اولدوغکز بلمدوک وبزدن سوال ایدرسکز

بیوک اوغلمز یوزشوینه معلوم اوله بز سیلم ایدن کوندرک

اوتکدن الله تعالی بردن قاوشدورسه ایدی وبزخوش

چوق روز سیز ایچروکیندن ورودکز ملک نصیب یوله

ایش کوبی کوبی ایرلمدوغ [illegible] الدن صاغلوق ویره امید در کرک

وحی بزی تزکره ایله فراموش بیورمیه‌سز بز تزکرکزی کوردکه

کویا صاباکزی کورمش قدر اولورز [illegible] کلنه روز وبکاتا

بکز بلمه‌یه سلاملر اولنور وصغر مصطفی بکه سلاملر ایدرز

نیوه مرجوو وبزه دخی اولدوغکزی اعلام ایدن دیرز

جواب ایجی سلاملر ایدرز . . . .

بنده
منه الحقیر علی
حانزه بیمارحانه

صدرك اوسع لسرك يعني لا تكشفه لاحد
Pectus tuum dilata secreto tuo i.e. ne detege id ulli.

املك الانسان لنفسه من كتم سره عن صديقه
Possidet homo animam suam, qui occultat secretum suum ab amico suo.

سرك اسيرك ان صنته وانت اسيره ان ظهر
Arcanum tuum est captiuus tuus: si custodieris illud, : tu autem captiuus eius es, si manifestetur.

اياك ان يضرب لسانك عنقك
Caue ne feriat lingua tua collum tuum. Aliquando enim homines propter linguae incontinentiam capite plectuntur.

لا تفش سرك الى امة
Ne spargas secretum tuum in populum i.e. palam.

حفظك لسرك اوجب بك من حفظ غيرك له
Praestat te secretum tuum custodire quam alium a te.

من كتم سره بلغ مراده
Qui tegit secretum suum quod cupit consequitur.

ضع على بابك اللجام فلا تخاف من اعدائك
اي الجم فاك وضع عليه لجام السكوت
فلا تخاف من الاختيان
Appone ianuae tuae frenum, et non timebis inimicos tuos. i.e. frena os tuum, et impone illi frenum silentij et non metues ab aduersarijs.

الصمت يكسب اهله محبة
Taciturnitas conciliat sui amorem

الصمت حكمة وقليل فاعله
Taciturnitas sapientia est, sed varus est agens eam.

De usu linguae.

منقبة المرء تحت لسانه
Dignitas viri a lingua est.

يعمل النمام في ساعة فتنة اشهر
Efficit garrulus hora una litem mensium.

بلاء الانسان من اللسان
Calamitas hominis a linguâ

جودة الكلام في الاختصار
Substantia sermonis in ~~[illegible]~~ breuitate consistit.

دليل عقل المرء فعله ودليل علمه قوله
Index intellectus viri opus eius, et index scientiae eius sermo eius.

عزتلو ورفعتلو قرنداشم   حضرتلریکزک حضور عالیلرینه بی حد

وبی قیاسی دعالر اولندقدن صکره انها دولته بو محبکز نزد حال

شریفکز مزاج لطیفکز ایولکی و خوشنودلکی همیشه دوام و عافیت

صحت اوزره اولاسز دیو قرنداشم بزم اول طرفده سؤال ایدرسکز

الحمد لله وجود صحت اوزره باشنی و هم عزتلو حسن اغانک

الطاف شریفه وار ایکن مکتوب کوندروب رجا ایلدکلری

دیدیکم بز بلورسز ورق الکز قلمقدیکزله کلسنی زیرا

اول بابده سزه سوال ایلدی بولاکه بر کیشی چدرمیز زیرا

چادر چاق اولورسکز چوق رحمت اولور همیشه برخوشنجه

کوریجک سنی کندوکز چلک حضورسز و مکتوبکز جوابی ترجم کوردکز

اقبال اغه سز . . . .

حضورلرینه وردوکم سلاملردن صکره نزد حال شریفکز اولور خوشنودسز

ودد

Contra Vaniloquos et multi loquos usurpant tritum illud Audio molae strepitum sed non video farinam. Usum etiam insignem habent hoc duo

بلا طعم اقط ... لا قته

Omni cadenti est colligens i. e. Vix quisquam tam cautus esse potest in loquendo, cuius verba non aliquo obvio excipiantur et ad eius saepe exitium pervertantur

فان النار بالعودين تذكى وان الحرب أولها الكلام

Ignis utique accenditur lignis et initium belli est sermo. Saepe enim a verbis ad verbera devenitur.

XVIII Subditis etiam obedientiam superioribus debitam reverenter exhibendam verbis urgeat minime obscuris. Unde quod Latinis qui nescit parere nescit imperare, id Arabes exprimunt:

ان كنت لا تعرف تصعد في السلم لا تتمش على السطح يعني ان كنت لم تستطع ان يكون تحت الرئيس فلا تصير رئيسا

Si nescis ascendere per scalam non ambulabis super tectum i. e. si non potes esse subiectus domini, nec dux eris.

ظل السلطان كظل الله

Umbra Imperatoris est umbra Dei.

XIX Sed et hoc Arabibus inculcarat multa quidem nosse aut didicisse, ac pauca praestare Latin.

ليس كل من قال فعل

Non omnis qui dicit facit; ideo

عالم بلا عمل كسحاب بلا مطر

Doctus sine opere ut nubes sine pluvia

اشر الناس العالم لا ينفع بعلمه

Pessimus hominum est eruditus qui non prodest eruditione sua.

قول بلا عمل كثريد بلا سمن و سحاب بلا مطر وقوس بلا وتر

Verbum sine opere est ut intritum sine pinguedine, nubes sine pluvia et arcus sine nervo.

Quantum aliqui Arabes eruditioni detulerint, hoc
ex sequentibus eorum colligi potest Proverbijs.

تعلم العلم يافتى لتكون اميرا ولا
تكن جاهلا فتصير حقيرا
Disce scientiam ô puer Ut sis Imperator
et ne sis ignavus stultus Ut fias despicabilis.

العلم تاج للفتى والعقل طوق من ذهب
Scientia diadema est puero, et intellectus torques aureus

لا فخر بالمال والنسب كل فخر بالعلم
والادب
Non est gloriatio in opibus
et stemmate, sed gloriatio in scientia et eruditione.

وليس اليتيم من قد مات والده
بل اليتيم الذى لا علم له ولا ادب
Non est orphanus cuius obiit pater,
sed orphanus est, qui scientiam
non habet et eruditionem.

اذكر زمان المرض و شيخوخة الاتية
خلفك لان الحكمة والمعرفة اخير من
السيف والعلم افضل من المال
Memento temporis morbi et senectutis
venientis pone te, quia sapientia
melior est quam ensis, et scientia
excellentior quam opes.

العلم هو نور ثان وله عيون
مضيات
Scientia est lumen alterum
habetque oculos lucidos.

شخص بلا ادب كجسد بلا روح
Persona sine eruditione est Ut
corpus sine spiritu.

تعلم العلم من المهد الى اللحد
Quaere scientiam a cunis ad sepulchrum.

يوم واحد للعالم اخير من الحياة كلها
للجاهل
Dies Unus Viri docti praestat
tota Vita indocti.

ليس لسلطان العلم زوال
Non est regno sapientiae finis.

لا فقر للعالم
Non est paupertas docto.

حلى الرجال الادب
Ornamentum Viri eruditio.

واثنا ایلوک اوزره اولینی وبزم اجدادمزدن سوزلر ایررسکز.

ابو خوشی اوزره ملهی دبابب بزم حماثرمز ایلم بعفته ومع برو

بزه کلمدی نزد اصلح بلمدوک لطفا احسن ایروب اناوع

الوب بزه گونزره سن اکر کرپی واکر باک ایماه برو جانبه ارسال

ایرسن احمال اعیه سن زیرا که له جانمز تمام ایلدی شویله

بلسن وبلکه جماثری وکروشدر الحاکوره بزه بیاه

ایرسن بوکوه اختامه وکه جواب کونزره سن احمال اقمه سن

فاینیه لطفادر امری البته جلب کونزره سن.....

دبرلادرم دشنته ایکی وقیه اوزوم ایکی وقیه اناجر برهقیه فوزوق

حملبش وقیه ارسال ایلدیکوز قدر ایکی اقچه کلوب واصل

اولدی اوتوز سکز اقچه بیمش ووره اقچه بخشش جمله

قرق ایکی اقچه ایدر وبیک معترمدن ارسال ایلدکی وایدراسح

تعلم العلم و الجهل عارٌ ولا يرضى بها الا حمارٌ
Discas scientiam quia ignorantia pudibunda est
Neque acquiescit in illa, nisi Asinus.

مقومی کلمدی کمه ویرو یکوز ایکی طلب ایدوب الانی و ورده

محبسکم

جمله سینه سلاملر ایدر .... فلمنک ایلچیسی

حضورلرینه وفور محبت اوزره سلاملر اولنوب صکره مزاج شریفلری

سؤال اولنور جمعیت صحت اوزره برقرار و بردوام عمر اوله کند

ایکنز

وباقی لطف ایدوب بزم خاطرمز ایچون اوغلانی باقوب کوره

زیرا کنز یوررمش آشاغی یوقاری کزرمش لطف ایدوب

قویورمیسن جماعت بر فرق ایکی سوز یکوز توتمزایی داوب اوزره

اوکمزلی بو جانبه بلدیره سز جناب شریفکزدن اجازتکز بر

یره قویورمیسن ویرمزم پاشا سرای ده پایلنمز شعباده بکم

حضورلرینه محبت اوزره سلاملر اولنور قبول مرجودر حاضرین

سؤال اولنور ...... طونه محله سنده غلطه اوروس

جقله عمر بک ...... جوهرلی الایسی ....

درجة العلم اعلا الرتب

Gradus scientiæ præstantissimus gradus

DE MANsuetudine

كمال العلم في الحلم

Perfectio scientiæ in mansuetudine est.

Dicunt etiam tantum nos scire quantum memoria teneamus juxta illud

لا علم الا ما كان مكتوم في الصدر متى شئت اظهرته

Non est scientia, nisi quod in pectore est abscondita, cum lubet producis eam.

XX Sed nec omitti debent regulæ illæ, communi naturæ lege munitæ, et ab Arabibus inscriptæ velatæ. Eiusmodi sunt.

احسن ان اردت ان يحسن عليك

Benefac si vis, ut benefiat tibi.

استقبح لنفسك كما تستقبح لغيرك

Vitupera te ipsum sicut vituperas alium

من احب ان يخرج عن النار ويدخل الجنة وهو يومن بالله واليوم الاخر ويأتي على الناس ما يحب ان يوتى اليه

Qui cupit declinare ignem et paradisum ingredi, credat in deum et novissimum diem, et hominibus præstet, quod sibi præstari amat.

XXI Quemadmodum vero de virtute in genere Arabes dicere solebant لا غنى لمن لا فضل له

Non est dives cui nulla est virtus. ac propterea ad eius studium quoslibet summo fervore excitabant: ita vicissim multas reperias a vitiis dehortationes, quibus si locum cedant Muhammedani, ipsos quoque Christianos pluribus præcedant parasangis in illis etiam quæ ipsa Scriptura sacra nigro utique lithetra notat. sic v. g. scribunt

A. Contra Calumniæ

لا ترم الحجر بالمقلع اي لا ترم الكلمة في الانسان الغايب لان سيده يسمعها !

Ne iace lapidem funda i.e. Ne iace verbum in hominem absentem, propterea quod dominus eius audit illud.

من نقل عليك فقد نقل عنك Qui adfert ate; aufert a te.

جوع للارض

من يحول بشتم عن أحد فهو
الشاتم
Qui denunciat tibi diffamatoria
super aliquo, ipse est diffamator.
نام نيك رفتكان ضايع مكن
تا بماند نام نيكت پايدار
Nomen, famam defunctorum noli
laedere Ut et nominis tui memo
ria maneat.
Calumniandi etiam cacoethes denig
rarunt elegans hoc apophtegmate
كفى بالسعاية عيبا انه احسن الاشياء
وهو الصدق يقبح فيها
Satis magnum est in petulantis
probrum est, quod rerum omnium
pulcherrima, veritas, in eo foedetur.
B. Contra Mendacium
لا كرامة للكاذب
Non est honos mendaci, quinimo
si quis alius, mendax inglorius inter
arabes fuit habitus.
الصدق عز والكذب خضوع
Veritas magnifica est mendacium
autem abiectum.
الكذب المحض سلاح الفاجر
Mendacium merum arma improbi.
الكذب داء والصدق شفاء
Mendacium infirmitas est et veritas sanitas
دع الكذب حيث ترى انه ينفعك فانه
يضرك وعليك بالصدق حيث ترى
انه يضرك فانه ينفعك
Omitte mendacium tuum, ubi
videris quod tibi profuturum
erit: nam nocebit tibi. Et tuum
est adhaerere veritati, ubi videris
quod ipsa nocebit tibi: quia ip
sa proderit tibi.
ليس لملول اخ ولا لحسود راحة
ولا لكذوب مروة
Non est vagis
frater, nec invidis quies, nec
mendacibus favor.
من عرف بالصدق جاز كذبه
ومن عرف بالكذب لم يجز صدقه
Qui notus est veracitate, recipitur
eius mendacium, et qui notus est
mendacitate non recipitur (transit)
eius veritas

47

وبنم يازدوم بونده اوّل بر مقدار كاغد كوندردوم. بز قياسى
ايلدوك اوله ويردوغى كاغده ويرمشدر اول ليس غير
كاغده ويردى واروب تكرار تبديل ايدوب خوشتر كو
ايله اوچ دسته كاغد ارسال اولمشدر وبهاى التمش
ايكى در و اوچ بوغوم قلم شمدى كوندرلمشدر و اوچ
بوغوم قلم دخى بوندن اوّل كوندرمشيدق وبهاى
اوتوز ايكى در دسته مقوّمه كوندرمش نى واثناى يكرمى سكز
ايكى در بر وولده قبضنكدر اكا كوره الروغلنز مقدار الاكز
باقيسى كوندرسنز بزم وصى مصالحمز چوقدر نهايت خاطركز
ايچون الم چكمه نز ونيه حسابه ده برو جنابكزه مصالحنه كتنز
دخى نسته ودشنه باشش اوزرينه ديشارم. بيوره نز ودريغ
اولنور وكلدر . . . .

تمّت
تلاك

لسان اخرس اخیر من لسان ناطق فی الکذب
Lingua muti melior est lingua loquentis mendacium.

الکذاب دایما وجهه اسود
Mendacis facies perpetuo est atra

دروغ گوی روی سیاه
راست گوی روی سفید
Persian

Qui mentitur faciem habet nigram qui vera dicit albam. Valde etiam ad veracitatem et veritatis studium calcar addunt.

نور جمیع اعمالك لتکن الکلمة الحق
Lumen omnium factorum tuorum esto sermo verax.

C. Peierare etiam vetant

قط لا تحلف کاذبا علی انسان اساء الیك
Nunquam peieres, ne in hominem quidem qui tibi nocuit. Et a temerarijs iuramentis plane abstinere iubent

فلتکن کلمتك نعم او لا لتکون حقا عند جمیع الناس
Esto sermo tuus etiam vel non ut sis verax apud omnes homines

D. Contra avaritiam

لا حق مع شح
Non est iustitia cum avaritia.

شح الغنی عقوبة
Avaritia divitis poena

شحیح غنی افقر من فقیر سخی
Dives avarus pauperior est liberali egeno.

ضاق صدره من ضاق یده
Angustum est pectus eius, qui coarctat manum suam. i.e. qui avarus est.

Bene etiam et signanter Ar[…]es Arabes argentiariam et inexplebile eorum desiderium, qui per fas et nefas opes corradunt et facultates sibi conferunt, ita tamen, ut facilius sitis aquae compescatur quam desiderium colligendi thesauros. Unde

ظمأ المال اشد من ظمأ الماء
sitis opum vehementior quam sitis aquae.

عزتلو صالح بك حضرتلرینك حضور عزیزه نوفر و بو کاتبه مخصوص بنده
بر کلمه لر اولنه حاضر تکز نمولکز اوزره دیلوجه
خوشجه مشن و اغا و دنیالر در وچه و دار الاخره دخی مزدم جانی
اهل المروة اولوری سول ایدرسکز محمد تعالی دجو و در
صحح اوزره بو و دولوب خیر و عکر اوزر اون مشغول بلانی
اثرو ادب اعلام اولنه بو ودرکی عالی ایچه و ادر
ویعشی بر سوده دیترکی بزه ایشی ایچه یوقدر دیو جواب
ویروب وکزوه مجموع کستمش شویله بیانی و کلارجی
بانی عالی و وزره جلیل سعباه بکر دیش خلیفه و امام
اقنیه و جمله او جمدیشکره سلاسلر و داع ایدرز تبلیغ بیورن
دروغ برادرم بزی سوال ایدرسکز برکیم ایز ایمشدر کز محمد
بولوک اوهلی لطفا یروب بزه اوج وورن صحح منیجا جانی

Imperator Ali

لیمانی

اثنتان لا يشبعون طالب
علم وطالب مال

Duo non saturantur, quaerens scientiam
et quaerens opes.

Hinc de servatore ns prodiderunt
Arabes quod aliquando dixerint.

طالب الدنيا كشارب ماء البحر كلما
ازداد شربا ازداد عطشا فلا
يزال يشرب الى ان يهلك.

Qui opibus inhiat similis est ei
qui aquam maris potat: is quo
plus bibit, plus sitim provocat
nec bibere desistit, donec
pereat.

Quem vero eventum polliceantur iis
qui aliorum orphanorum cumprimis
compilarunt opes, sequens eorum
probat traditio.

روى انه يبعث من اكل مال اليتيم
يوم القيامة، والدخان يخرج من
قبره ومن فيه وانفه واذنيه وعينيه
فيعرف الناس انه كان ياكل مال
اليتيم في الدنيا.

Traditum illum qui orphanorum
opes consumsit, excitatum iri no=
vissimo die, et fumum egressurum esse
e sepulchro eius, ore, naso, auribus
et oculis; ut hominibus innotes=
cat, illum bona orphanorum
in mundo comedisse.

Hinc etiam recte de avaro
dicere potest

الحريص يطلب القليل ويضيع الجليل
Avarus quaerit vilius
Et amittit dignius.

الحريص يكسب درهما فدرهما
ويضيع قنطارا وقنطارا

Avarus acquirit drachmam
post drachmam et
amittit centupondio
et centupondio.

بيانی ذكره جبر ايتدوكمز زمان بو جانبه ايركلدكمزدن و خصم

امكوزی بلوروه‌نك نهايت منتها ايوجه بشورمش اولسوه ...

.. وكره دوه كوتوردوكم كركدن نهايت بونده اوجانبه كمسه واردمزی

واول جانبه واحد بو جانبه كمسه كلمدی ....

عزتلو ورفعتلو بزم عزيزم حضرتلريكش حضور شريفلرينه يوزلرو كوزلرم

سوروكمروه صكره نزرحلم شريفلرندن ايولری و خوشتدی مندن واغاجوق

سبحانه وتعالی حضرتلريكش حفظ امانتده برقرار و بردوام اولدقن

بعد بزم ويحشمزكه نجوه كيجه چماشری كوتردكنز بجه بزدن هو

زماه اوده نلونغز ايكش ايجوه الكلنه بورر ....

عزتلو ورفعتلو اوغلم حضورلرينه درر وعوان صافيه وغرر تسليمات

وانه لتحاف وايثار وحاله وخطرلري لستفسار دولتلرنده صكره

انهاء اولنه اولدركه بنم اوغلم جيقمه احوال نجوه بزده نصيحت

لسنتمش بز نعمة حق سبحانه وتعالى حضرتلرینه توکل ایدوب کندوکی الله

تفویض ایلیه اذ شاء الله تعالى بیانی قالمیوب برجوروار اولورسز

محاربزه خیر وعاده فراموش ایتمیه‌سن ....

عزتلو حلیلبکن حضرتلرینک عن حضور شریفلرینه حمد وثنا بروه

ووزارتی خورشید انوره وررو عهده صافیانه وعزیز تسلیمه

وذوقیله موده نحو اتحاف واهدا قلنلزره صکره معروض محبتانه

اشتیاه بو درکه اوّلا عنواله واحواله اوزره سؤاله ایدالم

مبارک مزاج شریفکز نیجه در ولوشیدر دائما صحت اوزره برقرار

وبروودام جمع اولکه براه وبرساعه حلل و دور اولمه‌سز دبرن

اوراموزه سؤاله ترنوع جایز واررزله بعد مالومیله الحمدلله تعالى صحت

مشکن اوزره اولوب خیر وعافیته مشغول ودیدارکز شریفکزه مشتاقیم

اولدوغمز ریب ولکدر وبیت وزیری احمد نزماه بولشدیر وبو

سؤال

E [illegible] cham.
damnavunt vide

الفقر اخير من الغنى لحرام والاكتساب من الظلم
Paupertas quæ præstat divitijs illicitis et lucro iniusto.

مايكسب من الظلم لا يقيم مع صاحبه وان هو قام معه فلا ينتفع به
Quod per nefas acquiritur non permanere cum domino suo et si maneat, illum non beabit eo.

F. Pigritiam et desidiam, potuissent ne quamvis suis excutere, quam dictis sequentibus.

la lenteza d'ochi

ابعد عن الكسل فانه ممتلى خسارة
Recede a pigritia; quia ipsa plena est detrimento, vel damno.

الكسل وكثرة النوم يبعدان من الله ويورثان الفقر
Pigritia et multitudo somni abducunt a Deo, et adducunt paupertatem.

G. Contra ingratitudinem facinus sequentia

فسدت نعمة من كفرها
Periit beneficium, qui ingratus illud tegit, grato animo non agnosuit. Sic Pervit.

جايكه نمك خوردى نمكدان مشكن
In loco ubi sal comedis, salinum non frangito. i.e. benefacta malefactis ne compenses. Quod Arabes exprimunt.

الجب الذي شربت منه الماء لا ترمي فيه حجر
In puteum ex quo aquam bibisti ne conicias lapidem.

Notoriam vero illorum, quos maximis afficimus beneficijs ingratitudinem elegant[er] ... ingit[ur]

19

كلما تغرس في الفدان ينفعك تغرس ابن آدم يقلعك

Quidquid plantaueris in horto, utilitatem tibi ...
at hominem si plantaueris, is eradicabit te

Usu profecto nimium eheu probatum adagium
iis, qui pudenda ingratitudine
aliorum compensant benefi-
cia; quam ipsam ingratorum
hominum indolem ad vivum
depinxerunt.

العوسج قال مرّة للبستاني لو ان
لي من يهتمّ بي و ينصبني في وسط
البستان و يسقيني و يخدمني
لكانوا الملوك يشتهونني و
ينظرون زهري و ثمري فاخذه و
نصبه في وسط البستان في اجود
الارض وكان يسقيه في كلّ يوم
دفعتين و فنشي وقوي شوكه و
افرعته واغصانه على جميع الشجر التي
حوله فامات عروقه في الارض فامتلاء
البستان منه ومن كثرة شوكه ولم
يكن احد ان يستطيع ان يتقدم اليه
هذا معناه من يجاور انسان سوء
فانه كلما اكرمته كثرت شروره و
تمرّد وكلما احسنت اليه اساء الفعل
معك

Rubus aliquando dixit hor-
tulano, si mihi esset quispiam
qui curam mei gereret, meq[ue]
plantaret in medio horti, et
irrigaret me, et coleret me
utiq[ue] Reges desiderarent me
et aspicerent florem meum
et fructum meum. Unde accepit eum ac inualuerunt spinae eius et germina
rami eius supra omnes arbores quae circa ipsum erant, et operuerunt folia eius
terram, et impletus est hortus ab eo, et multitudine spinarum eius, neq[ue] potuit
quisquam accedere ad eum. Quod significat eum qui conuersatur cum homine
malo: hunc enim quotiescunq[ue] honoras, multiplicantur malitiae eius, et rebellis
est, et quotiescunq[ue] benefacis ei male facit tibi.

سؤالڭ بيورمشسڭ بيش كره اولدى لكن كنه جونِ زمانه كچدى بولوتز
دين بر دفتر دسوزى سويلمشسن بنجه بويله سوزلر يازدركسڭ اكر ديو
سوزلكڭ واردر بو علوم ايدنڭ واكر معقول سوزلكڭ يوق ايسه مقيّد
اوليمن وليد كلديكى كتمش بن اولوب كوزدلكه ويزه بلوب سؤالڭ
ايع وكستاره فرودگ فرودگ وفور محمّد اوزرنه كلملر اولنور
ومكتوب هر كيمڭ ايله اولوركه كوندرر بن حماة يازجى علي اولكو
لازم وكلدر وقبوه بكلرز الملندرسيوب جواب كوندرهسن....
حضرتلكڭ حضور شريفلرينه واردغمده صافيلي محمد فروع وغير تسليمه
وافيع كوورم نمونه لكي فرهمه ندر حاله شريفلكڭز ايدرو شاومش بن همتكڭز
تنور
ووه اوزرنه اولديغه حمد اوليمن وبزم احوالمزدة سؤال اده
صحه اوزره اولوب روزشب ويزلرى شريفلكڭزه مشتاق عظيم
اوزره اولدوغمس فرح لسشيباه بيوردليه وباب درفكر كلوب

Hypocrisim quo loco habeant Arabes docent sequentes aliquot paroemiae.

لا تلبس ابيض بالليل المظلم اعني لا تكن من خارج مزينا ومن داخل ممتلي ظلمة وشر

Ne indue album nocte obscura i.e. ne sis extrinsecus decorus et intrinsecus plenus iniqui: tis et nequitiae. Vide et Persarum dicterium in eos, qui curios simulant et Bacchanalia vivunt. Vel ut Arabes loquuntur.

عيني عبرى والفؤاد في الدد

Qui oculum habeat lachrimantem et cor in lusu.

ترسم نرسی بکعبه ای اعرابی کین راه

که تو میروی بترکستان است

Vereor Arabs ut Kaabam (sic vocatur templum Meccanum) venias quia illa, qua incedis via, ad Turchiam ducit. Huc facit illud

وصول بولدی حضور برکتدن دولة الحج امرسی اولنون معرور

دوست کز برای مراجی مزنا جوشید ....

عزتلو بکربک حضرتلرینک حضور شریفلرینه ورود ولده وجاه کوکلرده

فی دولة سلطان وعیرو وعالی تعید عنده صحتی ایوتلر خوشمسز وائما

دوون اوزره عنبر و رفعت برقرار و دوام عمر دولتله حالی د

دوس اولمه امی محمد سید المرسلین بزم احوالمزده سؤال بیوررلر

محمد الله تعالی ودونا بوده دایره صحت موجود اولوب روروش وعای

خیر یکره مداومیه و ملازیمه پاشی فی بعده بیغمبر عزتلو قرنداشم جنابلرزده

رجامز بودر که بر محلی کلدیکده بزده اوتورین قرنداشکزه وروز

محبت اوزره کلام ایسنن ودخی ویروکونکز مکتوب صاحبینه دی

ویرمش ایدی سؤال ایسن ولکی برجواب شتشلر بزه اعلام ایر

ودخی بو ترکی تحریر ایلدوکی نشاه اول مکتوب صاحبینه آوی

الکلیمین

SCORTATIO.

A Scortatione etiam et lasciuia graviter satis suos dehortantur.

في كاس الجسد لا تشرب الخمر اعني لا تتلذذ مع الزناة لا بالقول ولا بالفعل ابدا

In patera carnis ne bibe merum i.e. ne delicieris cum scortatoribus, neque verbo neque facto in aeternum.

لا تفتح الاطواق قبال قوم الملائكة

اي لا تفتح حواسك قبال نظر الزانيات

لئلا تقع في احبالهن

Ne aperias fenestras ante vanum Angelorum i.e. Ne aperias sensus tuos in conspectu meretricum, ne cadas in techras earum.

INVIDIAM

Et livorem sponte abiecerunt qui memores erant illius.

كفى للحسود حسده

Satis est invido invidia sua. i.e. Invidia poena maxima ipsa est invidia. Nam Invidus alterius rebus macrescit opimis. Et iterum Ali

لكل عداوة مصلحة الا العداوة للحسود

Omni inimicitiae conciliatio est praeter inimicitiam invidi. Antidoton vero contra invidiam praebent.

عذب حسادك بالاحسان اليهم

Torque invidos benefaciendo iis.

اكاسه‌نك ادوات فرحى سلمه بكر خاطرى سؤال ايدوب سلاممزى تبليغ

بيورهسز وكوچك محمد بكه سلام ايدرز قبول بيورسلر وبرم

اوجاق واتشلرنى بجمله سنه سلاملر ايدرز وحضوره طنبورى

كتخدا بجد ولاتعو قره دادا اوندنجه سلاملر ايدر قبول قلنموق

رجاسيله وخط بيعدر دار قصوريمز نظر اولنميه رمضان بك

زده صابونجى وجهاى بز سلاملر ايدر قبول باشد . . . .

عزتلو موسى بك حضرتلرينك عزتلو حضورلرينه درود ولدره وجه

لو كلدرن سلاملر وخير دعالر ارسال اولندقدنصكره انهاء واعلام

اولنه بوديكه اوززر دولتلو بو ديارا مشتاق اولمش مزاج شريفكز

سؤال اولنور ايسه دعا ايدرك ومى دائما ونياز اوزره ايچ برقرار

وبر دوام عمر اولمقده برساعت خالى ودور اولميوب امين يا معين

اگر بو قدرز تشكر اولنه زرع وشتم معتادرى سؤال تجويز وارداير

كوردوكلري صحيح وسلامت اوزره بولنمز نوادر الحمد لله تعالى

بو آنه دكين بربرموز كلاغوركز كل حيلي الله ده انصاف قدر

بو تركي وصول بولدقده جوابنه بزه اعلام ايده سز اهمال ايتمه

ين باقي والسلام . - . - . - . - . - .

اوغلم مصطفى المكرم بعد السلام بالعز والاكرام

اعلام اولنه اولدركه حضوره برادرمزي كيلمز ارسال اولنه

بكه بز سكز اليقوه نه بهاي ١٩٠ الحجه ده اولور اكر اولمز

سه قيوي جوابنه اعلام ايده سز و انار سپارشي المامق

ين بولنمز سويا معلوم اوله . - . - . - . - . محصن پدركز

محمد

عزتلو وسعادتلو اوستادم محمد افندي حضرتلرينك حاكپاي ژنغلرينه حسين

يوز قويوب سلام ايتمكروه صكره قرلواده اوزره . - . - . اولنه اكر

مبارك مزاج ژنغلري نه بوزده سؤال ايدرم ايو . . . . . حس سز

واليما

selamiz sangird

واعاحق سبحانه وتعالی نك حفظ امانتنده اولوب عمریکوزی مزید

ایلیه
دوولتکوزی کثیر ایلیه امین یامعین اکر بو تلامیذکوز ادوالتده

زن و شمه مقداری سؤال اولنورسه الحمد لله تعالی دعاکوز برکاتیله

وجوده صحت اوزره اولوب لیکن کوزرت حیر وعلوبو مشغول دیدارین

.... بلمن فیما بعد مکتوب شریفلری وصول بولدین و نیاز قدر

کسب
صفالو کسب اولندی دولت ایله عمر اولنه و

وعبدالله نك کتابی بر قرمزی تکرلك باله حوسی کلوب

بشقلی واصل اولدی وب د کرای اهوالی سواله

ایدرسکوز نه سز سوال ایده زیز الحسیو لیلیم اقولا ایکم

حکایه غوغاتزنوه اولدی طشره ده غوغا اولدقده غلطه

کرایلی بر قچ اغالر طشره چقوب مفتی افندیه و وزیر

اعظمه اوجاق اغالره بر عرض حال یازوب کتدیلر دیروب

چقمه طلب ایلمشلر. برم ایچ اغلانی بوننی الشروب
بر بچهای بزوه اتلرکه قرنداشلرنده وکلمیز کلدی بزوه قپو
اغای عرض حال یازه لم موصل کلام ایکی اوچ کره عرض حال
یازوب ارسال ایلدوک وینه قپو اغاسی جوابلرینی یازوب اعلام
ایدوب ینه برم ایچ اوغلانی عامل اولمیوب یوق بویه
اولمز وزیر اعظمه ومفتی افندیه ینه عرض حال یازوب
تزه بلمز ویرکلدی سرای اغالرنی بلدی ههای بونلر بنم اتکمه
مماتی اولورلر مفتی یه کندم عرض حالی حاسکی باشده
الوب قپو اغاسنه کوتوروب بنم سعادتلو سلطانم بوقرار
قارم اولمشدر دیو قپو اغای کندیسی بر عرض حال یازوب
ارسال ایلدوکده اتی کورسونکه ایلیتدیده صکره بره
بره ساقته قپو اغای کلور ویرلر کورونکه قپو اغاسی سک

طقوساه

طقوساه بلطاجی ایله بو قدر نوز ایله بو قدر عجم اوغلانله

چقه کلدی کماه بزم اووه اوکنه سکمله قوردی

اوتوروی کمه بر اوغروه بزه سلوونلر تور سزک غوغاکوز

زفلاقه وکنک ویرقده ایچ اوغلانی تماشا بزملوه

وکلدیر جمله مز قورلرز وکنک یمک یوقدر محصل کلام وه

بارس این جک اولرلر ضافر بولمدی والله العظیم و

بالله الکریم جلافم یوقدر وهی بر ترجه اوترمش اولایدی

صنجر ایله پاره لسار کرک ایدی لکن قسمت و ویری

کماه قچدی قپوی محکم قاپایوب قپوجاسی طشره ح

قلدی قاپو تحتانی اوستونده اوتوروی بریز صاکن

وثه

اولدی ینه قپوی کلوب اچه قپوی ویری ایچ اوغلان با

حرسوز کجه ایله اچلمز ویرکن قپوجایی یمنی بالله ایدوب

سزی فلاقه سز برقچ وکنکز اوریم ویوکوردی قیویه
احمدکی واقف سزی. پادشاهه عرض ایدروم جمله کوزی
قلجیده کچروم ویوکوردی اولدی عاقبت ایچ اوغلانکی
جاننه کار ایلدی ویرترکه وار یقل کتد قیووه یحسا
شمدی قپوی اوپ امر اللهکی جمله کوزی قلجیده
کچرور بزه اولدی اولاجق ویرکن همه الدی یوری
ویروی بونلرکی جاننه کچمشدر ویو یورویردی بزه ده
ایچروه برغلغله قوپدی همله جمعیه جمع اولوب
مشاوره ایلدیلر همله عرض حللر یازوب هب اوجاق
اغالرینه عرض حال کوندروک ینه صباح اولدی کوروک
ویواده جانچی ابراهیم دفتر اللنده اشقیانی طلب
ایدر ویرمدلر اوده کوه اوله وکه وورع کره بلطا

53

کتخداسیله بولکباشی ایله وواده جانجی اشقیانی طلب

ایدرلر ویرمدلر انلرهده وزیر اعظمک قاپوجی باشی چقه

کلدی اونلرده اشقیا طلب ایلدی ینه ویرمدلر جمله مز

کوتررسکوز کوتررز بز بونلرک برسنی ویرمیوز امراللهک

باشمزه ن کلورسه کلسون دیرکن قپوجی باشی الدی یوروی

انی کورنجک وزیر اعظمیده بر قپوجی وزیرک بیوردلتی ایله

چقه کلدی بو اوسلوب اوزره بنم اوغلانلرم برقاچ کره

Tahir itmek
Hanlı patientia

ودی تحیر ایلیوب شیمدی اشمز چقدیر بزی اشده

الیقوسز انشاالله تعالی عن قریب مرادیکوزی ارکوزالم

اوزره اولدیقی ینه اوتردلرده کتخداسی کلوب ینه

اشقیانی طلب ایدوب ویرمدلر بوبله اولدقده وزیر کتخداسی

صلوح صلاح ایدوب بونلکی اوزرینه قلدی عسکر سرای

اغاسنی مانزول ایلمشلر بره کیمسه خبر المامش انی کورسون

ایکندیده صکره جمله موزدن خبری یوق بره ساقچی قپو اغاسی

بوستانجی ایله کلور ویرکن هماه ایچ اوغلانی میدانده

چقدی خنجر بچاق یوز اللی قلیچ بونجه طاش و بونجه

دوه وسیرقلر حاضر ایلمشلر ایدی قرق وار طونلکی   Virik Stanga

حاضر ایلمشلر ایدی بر انه بابه کونی اولدی قپوی محکم قپادی

کولبند کوتوروب قپوی یوریش ایلدیلر قپوی اچدی طاشلار

طشسته هجوم ایلدیلر انی کورسون که یکی سرای اغاسی

بره ساقچی اغالر برج یکی اغایم ویو چفر اوسته هجوم

ایروب کوکسنه اله اوروب خنجر کوکسنه ویاووب تز

سویله نه دوه اوتوری کلدیکوز قپو اغاسی بنجه اولدی ایچری

اخر ایچنده قپانوب یکی سرای اغاسی صلح ایچین

هله

51

هله الحمد لله قپو اغا اول زماندن ایچرویه کیرمدی بحسبه

پاره پاره ایدردی حتی قپو اغاسنی ایچریه کتوردی گویا

اولوردی والقرینه نا محترم ایدردی بو سینتا آلتون بیرام ارته‌سی

حتی وعده ایلدی وعاشنا ایدردی بزم ایلچی بابا اوغلی

اولدی ستویه بیلمزسن و محصوره بزم اوطه‌لی مفتاح غلام

Con fine el vita
hulu3 v3ip

ملوص اورته سلومالر وضرر عالم عرض ایدر ....

Evem nektulevine
Evem e vn horto nel
paradiso del vedene

عزتلو و مروتلو سلطنم حضرتلریکن عز حضورلریم نظرلرینه انواع

تعظیم و احترام برله استحسانلری مقتضا کنج وریلی

کتره

عاطفتلری جوشه وخروشه ایدوب بو مخلصلری اوله

ishplene bui
ipilam tormak

کن تتمه استعلام اولنورسه الحمد لله الملک المتعال ووو

pamal aick attenda
genz afiiete
asude oturizi riposato
haslte soloavlga

یاماده اکاده کوشه سلامته گنج عافیته آسوده حال

اوزره اولوب روز فیروز لیلوه عزاده حضرته سلطنم

حضرتلرینک دولت دارین ذاتی و عواطفنه مواظبت اوزره ایدوکی — dareineleri ikisehan dewletleri muwazibet mudawimet

لا اشتباه بیوردیلر جناب واهب العطایاده استرجاء و استقصا — eska tahkik

بو ورکه وجود کرم شیملری بلیانه روزکارده محفوظ ایدوب املی

بجوع محمد الامین فیما بعد بنم عزتلو سلطم بونده اقدم جناب — ekdam ewel

ترغیبلریله مکتوب ارسال اولندی تجلب مفهومی معلوممز اولمشدر

بو خصوصه وصولنه قصوری واقع اولدی امری بنم عزتلو سلطانم

مکتوب وصولنده بو جانبه صحت خبرلری اعلام بیوره سیز

و عزتلو دوستلر و یکرمنوس افندی حضور عزته سلاملر و فیر

و علی الدوام مبارک قلبی شریفلرکزده اخراج بیورمیه سز

باقی عیش جهانه بکام و فلک یار بر جهانده فخریه نمه

یکهزار ابر .... بنم

مشتاق

احمد

م

اوزلرنده بر صو صلیب کوردیلر حضرته وارو بیردلر قودی ایرر بو طوقوزه
همونک شاه نکوب حکایت ایلدیلر شیمدی وصف بیانج مبالغه سویلدی
دکی بر طور دیدکه بکزلرینی قاه قالمدی همه بریسی غیرت ایچ چکدیلر
دوشنک شاه فی الحال نظر قلدی کوردیکه همه برسرو دکه بکزینی یوزلری
دوکلری جوشنک شاه بو حالی کوردی ایتدی ای سرورلر عجب ایچ چکدیکز فرح
اوزیج بلدیرکیم جهانه سر تشلمینه قلنج اوره کلدکم بنه جهانه اولیا جیبانی ویردی
زیرا کیم خدای تعالی حضرتی ولنه کوزدورب ارغیدب انسانه ویردی
رادی ایدر بوکیم سرورلرکه الکین جهانه جسد شیره وسیله اغا اوغلی
مظفر وار وشیر ویرنج تنجیر کات وویبرلر بر سنانی ویب طور
وسنی بوکزین سرورلر غریب جمع یا جوق قلدی ویکه بزنجی جسدی نیر
برزه طوردی شیر بیجه عباده تسار ایلدی اول وصف بزره

قالقوب حسرو دخی اوکنه ودوشندی حسرو شهزاده یاننه قوپوب اوزاغنه کلدی

تیزشنیدی وانه طوتدی قیوری طاغنه وصولنه صنجرلری کندوب فیض ایلدی واد

نسنه بیچیه لیشارسه ایلدی شنزیچه والفندی بیرسی بر دوسی قلوب اوکن

کندی چونکه غیری یولاره نجدیده شنزیچه کوردیکه حسرو شنزاده اول کلدوکی

کتمز وایتدی ای ابدن فراه اوغچالم قتسنه کیده سیح ویردی حسرودنشنا

کولوب ایتدی ای عاباد بو کونه اول ملعونه نیتی مدح ایدلکی کرتا

شاملکه ودو انه کیدوم رعنا کیم کوردی ثنه صنیعه وه حلوا حدر بو کونی

دیو سوزنی وصنیعه قادر ه بنجه ور کوردیکه ویردی شنزیچه ایلتدی ا

شنزاده کی جلیم بو بیه کارقلمی ویردیسه کاتبکه تونم خطا کرد

حسرو شاه کولوب ایتدی ای عاباد حکم ایتم والدلکی کوره ایکی

ویردی کیدیو شنزیچه قرالرلره کوب عسکر کلنه قاه طاوردی اکیده

اولابد

دار ابن ناكاه . كنه ناكاه شاهى كوردى بر اولوجه چشمه دنير اولور بر هواده لاتقطير
قدلندى عجب وجوده كورديكه كو بابدى اقليمك خلقى اوله بره كلمى
ايدن اوله بلكه مكر الطوافيح ووكوودر نوكاه ودر نجه دن سببى تيسباه
بها اراسته قلمش بو ايدى چشمه دنير اوله هواده لاتقطير وجوده
الحنه كيردى كورديكه فهرومه حتى كحوب گخيمه سنده قرار ايلمش
اوله محلدن اهل وجوده كمى طوررلكى وضى كورسايه اولكتن قرار ايلمشدر
اوله مجلس اهلنه نكاه روضى نظر قلدى ناكاه شنير نجه عباده كوزيى ودنى اولدى
او دنه جانبنه نظر قلدى كورديكه چشمه دنير قوللر اراكنه طوررلكه جميع ناتو
جونكه چشمه دنيزى كوردى ايكى حكم دار الغنه حيرانه اولدى
ناكاه فهروح جنى مسن اولدى اولدم حين دحالجه كبى قوللرى اوزرا
وودير كتى اولدى عجبى وسنه جوبد الله الوى فتح كرده باشنى اوزره

صانوب حقی اولدیغنه بر اوقدر انتظاری قالمدی ادب عجیبی صدا

سوزه کلوب ایتدی ای مسکونه هاوردن وای جهانه سروردن

آدمی قورقمه اکر ابدالی وطوردالی واکر ربعی مسکونه اولسه

مغربه وار بنجه انسانه اکر و بو اولسه حکیم اولوردی اولو

شول یتیم و سنه جهانه باشی اوزره صالحدر بی انکلته ایروجان

ایلمیه ویوب بر فتح کبی اولدی و سنه جهانه باشی اوزره صالحدر

کنهان شاهه ایتدی ای شاه فتوح بیلدر کیم بو کوزیله عمان جزیره

ویوردو عجزیله الیه بونی بر کز صاعقه و بو که مغربی اولوب

ایتمکه قادر اولماز و بو کلنجیک طرفنه باقدی و ایتدیکم ای

بونی حکیم صالحدر بی ایروج سنک عشقینی ترک ایدیم وینه

بغایت کوچدر کلهجب کلجک بونه نقش ایدوکنه الندن کوزلری

بر جوه

وبو نکلی وزیری کوکسی کوکلکه باغلادی شیر نجه نظر ایلدی کوردو بیم
صردن جانبی بر طوری اولدی شیر نجه تن جانبی باشنه صچرادی ایکی کناره
ویبه قالمدی صو و شیر یرده بیر ملمکی کبی بر جولانه فهقهه ایدوب کندوکه قهوم
ایلدیکم کندوب صدفرم لنجوه کلوب کهانه شمه ایتدی ایکی بو
ذلولینه بکا ویردی بوندن حکا دایم ونجه صرودش قوللری صوتو
... وسنه جونی شو ملکم بر الی کبی الله اولدی وحی باغتکی اوستنده اوده
...کچ صالدی وحی شیر ویکنی کبی یوردی فهقهه ایدوب اوزرینه حواله
...ندی اولدی کهانه انی کوردی خبر افتالدی ... ستانه بره وردی
... خبرنه وارد و قهقهه ایدوب فلف کوردی کندو ... اولدی جیبی وسنه
... کیم قوچ لشی بر ... ادر بوغوزلنی و مودر ... ایله بر تنتسلر ایدی اوله
عظمنه وکننده انه قهقهه ایدوب هاینی بکار دوروب یرنده صچرایوب کروسنه

آندن حسرو شیر اوله عجبی وسنه چوقی قوتلو اولدم اولی بولاوکز

شونده اوروبکم التمش تیرام کبی و بوراده الچم محاربه ده جانبنه خطا علی

حسرو شیر اوله وکنه چوقی اولدم الغنه بره براقدی بر کچی وقتی ور

ولده وقتا توکلده رعد فلک کبی رعد وار بر نعره ایله حیقرو ویکر

زمانه وجهه جناه لرزه اولدی ووردلو ووردلو صدا اوردی

کوهانه شن همکی ودهن ووری کتک عقلی کیتدی حسرو شیر اوله زمانه

صوندی قهرماه فاتک تیغنی چکدی الفه الدی و اولدم بر قیچ کس

ایکی پاره ایلدی اندن بارکاه قوسنده طوره یه الدی بوروی

دیروب و شیرنچه عیار وقتی بر قیچ کشیک قوتیح صنجر ایله پاره ردی خبری

بو اوکزاو بر انده وقتی بکلرین بره وقتی اوجلو ایکندیاری

قلدیلر اندن بری کبی کجوب کلدیلر شیرنچه عیار وقتی حسرو ککی اردوسی صدا عبا

کوجلو

کوجه ایریشوروب کلوب پادشاه حضرتنه ایرشدیلر بو جانبده کتخدا ه
نک بارکاه ایچکنم حسد دوکونکه نیجه زمان بزه صانکی عقللری کلمیه نظر صالدیلر
کوروب کیم قهوه جینی آیاق اوزره طوردر و نیجه کیشنک بلتجری ایچمکنده یاره
ایلتدیلر نور لحظه ده بن حقک وجینی عقله کلوب امر ایلدی بو غیری کوکسی
دوبدر قهوه جینک کلوب قرار ایلدی انده بو زباننی صالوب چشمه کلدی و کتخداه حه
ایتدی ای شاه بن بو بیلسه نیجه حوردلکده اوله جزودن نه اوسته حواله قلدی
وبن نه عرض ایده کم ویریک شاه ایدی ای پهلوان اول جانه دوکلدر انکا
صدوشیر ویرد حوشنک شاهک قونراننی اوغلیدر اکر بو اوغلنه اویر حوشنکره
نه وقت قدر قورق بو غیری حوشنک ایشنی حوقنده بر طوق قلمشی ایدی ویریدی بوینی
بو سوزی ایکی قراده بکنده قرهانده آدم کلوب ایتدی کیم بلجی کسنده حوشاه
ملاکه اروب کتدی بو حوجه ایکره سی کبی غیب اولدی ویردی قهوه جینی بوینی

عظمتلو عساکری اول ادلم اولطفلو خاطرو جنکه هنر عسکر یلکیجی اوقدیه ایشدوب

کروه موج موج الاجی الکای اولوب سوار اولدی فسنه ادکراه وکز وقتی دت

کوز وفتی جنی فتوح بیورد سوار میدانه فیل بیکک فتوحی یوردیه یورو میدانه

کلوب طوپراق بادبینه علم عسکریه اولاده الکین بوجع ایروب غزوه شنه وجو

مقاتلانه کوه کراه حبیبله عا اولوب سوار اولدی منکسنه زور انزور فیل سبب عجایبی بر

خروس دو ونرو قوتلیک صالحه حب وشنه طعامی فیلی جومری بر عجیبی بوسنتده جانور

کلدی طونیه حا کشنه کیچه قرتوم کلدی میدانه اولوب الکای قوم

الدیلر بریه بر بیچه شنج اشلدی ایلدوکی الهنا لکز شیر و حصو شاهنه خونکار

تصنیف عجیبی ارسنه فیل تمتی کیخ قلدیم اید ادنه اولدی و ماه نازی بعدی

شاه ابنجی اوی شنو هنی فرزانی اولی وزیر ابنه بو کلادیه الدید

کرکراه یوزتی الیوب غزوه جبه کوه اول کذوبی شاه خونکار

جهانه

59

طوتیلر انلر عسکرینی طوروب نعلدیر صاف آلتنده تتبع میدانه قرشو دشمانه دوشدیلر بقالیه
بیکی عسکرینی اچیلدی توز چونکه طوروب بوز طوز میدانه اولدی ولیکن دوز
بیری عجب اولدی یوزیکن کتی بری دوه الکنن خوش صالوب نظروله هندو کوروب
دوسی قرن قیچاق دوشتی و آدنیه کاه ستمکار و نوبداره ایری عسکری
لشکری اوردانه قلیچ جهانه اتلکن بری عسکر صاحب و ماهی وصی فتح خطای الاه
مدید کوستر کوزلرینه کوروب عسکری عجب اولدی هندولی کیم ال طورر
موج قطره ورتی کوبا کلدی حرکتنه بیزه ووجی لشکری هندستانه بطرفه
کبی اسکندر تیغ بیکی ورب قروق بغلاوی الاهی بیکی اوچ اولدی کوروب
قوج ادی عسکرکه جمع بکتیبه فیلدن تحتنی کتی اللیه طوروب اوکنده عسکرنی
کبی عماره ورزی ایکی بطوزبله چونکه طوروب قرشو دورلو موجی قولمری بکزماره
میدانه چیم بولعجب عسکرنده دورلو موج اولدی طالدیر قرشو بینه عسکری

ایردی چولاقه کوستردی هوشنگ عسکرنده فرتالمونی چیقدی میدانه

ایردی قلیچ بیله ویره چالدی اما اول لعین ایکی رد ایلدی کلدیکچه بر

چوبه ادل اسرودی شهر ایلدی منصور استاد اولدی بر طرفده

شاه عسکرنده بر پهلوانه عظمتلو میدانه کیردی اول لعینه کوزدی

اما مرد خود لعین اکنی کوردی رد ایلدی کلدیکچه بیننده قول صورنی

قبیه بغله یوب علم وبنه کوزدی مثقال کیردی اسیر اولدی الحرام

سوار اولدی جبنلی اربکنجی النی که کوردی توپ اوردیکجه اول مرد

باشنی با سینه سنه وار نیچه خود ایلدی مرد خود اول الاثینه عرابی فریاد

هوشنگ عسکرنده تحسین آوازی چرخه طوتدی اولاج بر مرد هرمزایا

النی بر الهی وار ایدی توپ اتکچ بند کی فیلکی باشنده طوتوب ملاکه

هصاله بر نیزه وضع ایتدکده بر سوار اولدی النی که کوردی اتیشوب کیلید

حزره

غوره ایله بر کوز ادر ویکم باشنه ایله بینیسی خود اولوب فیلنه یره بیچاره
دوکندی بو بیله دولنجه فرهوج جنی میدانه کندوی کیرمک استدی مروح چوکن
بر واقف میدانه یوردوب مرنهاله بر حظ ویه اجی قرناه دلاور میدانه
کیروب اول مروح خوری هلاک ایلدی بر کوفی کیروب انی واقف
هلاک ایلدی اخو فرهوج جنی حشمه کلوب بر کج بیره ویکلن کبی کلمونی
وفی کوزلوب طاش برخونه دونوب قرزوب ویلیکم میدانه کیره بر موم
خودانی قوبوب وفی میدانه یوروروب قرناه دلاور انی کوروب
عجب قلدی انی وفی هلاک ایلدی نه فضة ور از ایچم اولکوه
قرناه دلاور ادهنی مروح خود هلاک ایلدی فرهوج بوحالی کوریجک
اکرن صبره محی لی قالمدی بر کج اه ایلدی اول طاغ کبی وسندوچی
سوزویله الله برسست اتمه ده کبی فیل سوار اولدی کوچ کوه

ادلنی

ومحو غرق علم وبیرق رعد فلك فتح نغمه اوردی بورودی اک

كبي حقيقتلي اولو عجبي كوردي حواله قلديغي فرهاد وللاوركه عمر

سكو طولمشی ایدی اول کورز سپرینه طوقندیغی توبلکم اول سوروی تار

واریج خوو ایلدی هوشنك انی کوردی چلمزنه بر آه ایلدی کوز

باشنیله طولدی اغلدی جمیع سورولر اغلشدیلر بو طرفده فرهاد لوعی نوب

اوردی حیدانه پهلوانه طلب ایلدی بادی جح قیجی وللاورکه فاننه کبدی

نیجه قبی اولو لوعی حاله جنك ایلمکه حیه شهید اولدی اقصی ارقاشی حیدی کید

فرهادم اوجی ضرب اوردو فرکش انی وض هلاکه ایلدی زیرا که

اول ملعونك کوزلری طاسی پرجونه طوقمش ایدی کلمنه آه ویرمز

هوشنك نغمه کیم صاعنه وصولنه تلو قلدی ایرق کمه حیدانه کلومه

ناکاه انی کوردی کیم ایکی عسکر اراسنده بر شهسوار التوه جیه لر

مون اولمش سحر بیله کیبی ایرشنده فرتوتمکن اوکیبی الدی اول شهسوارکه
بوزن نقاب و الندن بر عجیب بولاق و نیزه بر والدابری لعب و هنر غرض
اربه کلدی کویاکیم محو بحر فلک یره اوزدی فرتوته بر نیزه حواله قلدی اول کیم
فرتوت الندن کی وسنه چوب بر ابرو بیر وب رقابرو صاندی اول شهسوار
بکانه الکان بر نیزه ایلسنه زروح ایلدیکم بر وحده قولوغن الندن اول
جیدلوب سوکدی ملعونه جانه حولندن باه وبر حی نیزه ور جیه وجوشن خلقه لوی
مسلانه النمش نیات کیبی بر الکنده قلدی فرتوت چونکیم انی کوردی هاي نهایکلد
ویروب غضبله الندن کی اوله عجیب وسنه چوبن اول النده جیه لو نوره نقابلو
کنبه حواله قلدی اول شهسوار ایکانه النده نیزه بریره زروح ایلدی
وقتی بر فن چینی بولاقوه سپر برابر دیدوب اوقاحیح سپر الکن یبار
اولمی محکمنده چونکیم لعبنک حواله قلدوغی عجیب وسنه چوب سپره طوقنوب

ڤرڠ ايدي شسوار دتوڠکن وڠي بولکک ايا کنديي وسنه جوڤ اڤڠ اورڠ

ڤچورڠ بڽوزنيه برڠ ايدي سيڤوڠ بوزکبين دمنا اولوڤ ميدان

ڤرڠ ده بڠ برطوفه ووشدي وسنه جوڤ ايدوڤ ايتنکن بلايع حرو ايدي

فيي ڤوتنبع فرهوتم لعبح كجوڤ ميدانه باشنه ايدوين قصد ايلدييكو نكر ادا

ضرب وضي اوده انة اوده شسواد الغه بعجيي قليج الوڤ ايا

فرهوكن فلكك حور طوميع حالوڤ بره ووشورين فيي بكليوڤ جاه

فرهوي بره جالبب فرهوتم اگونوزک نغوه اوروڤ بنزه طوبجقصد ايا

ادكشسوادي الغه كي كوز ايا اوروڤ هله كواين نا كاه ب

سهمنا كه نغوه بيد ا اولدين كيج زعين زماة جرج آسماة ادل نغوه

هيبتنه بنرناه كوزداه اولدي كوكم اوتزي فرهوتم تقو صالب ان كور

بجشمنا كه گسنه كلوڤ ايرشدين حهاة فرهوتكن اوزريغه نكر ادري كن نوڠ

اوروڤ

ويره بنده كورمش قضا بو صعده انده الكى چكى بيلمييه اى بيتيم اوردى

اولمغ ايدي انى كلمجيى اصولدر اولمش كيم مكر ايدر ويدا

اوقوديو ايدى بو ضرب فنقع خسرده الدى بوكه فرهادى كيروب ميدانه

قالمدى قرارى شيرين خسرو اولمغ ايدى كه هلاك شيرين دلينى كلجينك فرهادى جونكه

ونشر لطفه شاه بوشنك طرفنه بيرى اورشدى سورود ميدانه دلشنى

ناه بر دو ضرب تكاه فرهاده خسروده ايدى عا ودوردى قالدى

ايدير طلب نمك استغفار ده نجاته اولاد و جاه لخي قضى كلبه

كوكرده بو بوينه كلجيى اولدى ابو فرهاده ذات اولو شير خسرو كيم

روته جانبه طاغ ايروب عشق ده خسرو واقف بوبنى ويره دركندر

نوريكيم سبك خيلكى فرهادك ايدو خسرو كوره كيم تا طور دوبى برو بى اولدى

التونه كورمكدن قلدى نظر خسرو وكلدى غضبه غايت فرهادى طرفنه

جیدلوه عموم اولمغین بو نوجوانه اما کوکلنی کیبی جی لیق بولوب [illegible]

اوزیغنی اولتوز زلیخه ارلشی قدیم کندو به بر ابر کلدی صاحبی وبو ابلا [illegible]

مقابل اولمش فرتوت جنی ابیدی ای غلغه کی بیچ حالتو کتبی سینی و بیوه [illegible]

سنده غیری هیچ کمسنه یوقیدر کی کلیدی وقتی اول کیجه ایله کلوب [illegible]

عموا سینی ابزه حسد و شیر ویرکلوب اوغلغه بیچ اولدی [illegible]

اکر اولیه قورتی سوه بوص کلوب کیجه ایلا کوست ضلوع ایلدی فحوی [illegible]

ابرز المدة حلقه صی اولوردمی ویرسی ابزه حسد و شیر [illegible]

ای لعیج کس ... کلب سینی کیم حسد و شیر کیبی کتبراک طلب ایدیسی [illegible]

ادسنک عمه قیبی صکنح انه وقتی بولوسینی ویرسی فرتوج آنی [illegible]

غضبه کلمه الله یرکت اول عجبی کوزیخ الوب وقتی حسد [illegible]

حاله قلبی حوشنکک شاه عسکرزه هرکسنی وارکاه حقه [illegible]

بلوارمقد

Anavi sunt indivitijs inopes, quod genus egestatis gravis: simum est.
Faber est sui quisq; fortunæ.
Fortuna vitrea est tum quum splendet frangitur.

Opinio est quædam effeminata ac levis: nec in dolore magis, quam eadem in voluptate: qua, quum liquescimus fluimusq; mollitia, apis aculeum sine clamore ferre non possumus. Totum in eo est ut tibi imperes.

Non esse cupidum pecunia est non esse emacem, vectigal est.

Divitiarum fructus est in copia, copiam declarat satietas.

Dolor si gravis, brevis, si longus, levis.

Meminerimus dolores maximos morte finiri, parvos multa habere intervalla quietis: Mediocrium nos esse Dominos: ut si tollerabiles sint, feramus, sin minus e vita, quum ea non placeat, tanquam e theatro exeamus.
Aut fuit, aut veniet, nihil est præsentis in illa. } Malam mortem non facit, nisi quod sequitur mortem.
Morsq; minus pœnæ, quam mora mortis habet.

فیلی غوغاسی شکلنی عجایب اول کچه الله وضع جینی فرهادی باشلدیلر وارمغه
بوکنه کوردکچه نظر قلدی صورتشاه قلدی حواله صورده ایشنوب دستنده
اولوفی والده‌سی ایلتوبه اوکنده آتکچه اولور یاپار کوزنه وقلعه
اولدکنی ایل اولماغه ایله یانلرج اوج دکنج سرورلر ایلدی فکر کلی اولدکن
فی ماه فرهادکچه معطی چقاروب کوکلمده اولومی جبه ویردیلر
وهم محبتی ادقدیر کوزدنه فرهادک صورتشی وضع کلهه قاقدی یادکوه
الله ماه قهره تیغ حماه واروب قلعه ویوب صولهم الجیب سرورلر
سبیوه کوزنه آیاکچه حوریی ویاپار الدی سیبی الله بر قتیوب نوکلی الوب
وه ایلدی صورتشی الکمی نیابی اولوب سبب عجایب اول کچه قوتیلو ایکسنه
کی سنده ادرقدی وقتی ارادتنه طالب ایکن ایدوب زور کوردی ویردی
ادکر تسلیمی عقلی بولوبک کبی صورتشی ایلدی جوقه وضعی سبیی

telesiub studito

وبولوکلی قوتیلی کندودینی جمع ایلدی اغوزه بر ز قاة وضی کلدی اکا کذ — gemeiledi s'ha ripigliato le forze-

الدردی عبدی ایدی سویلکیم النی کیم دوشکنی وردی ایاغی یره میخلندی — mihlandi aut sanciclandi- impresso li piedi in terra

ذی محبوز اوردی پیره حرکته کلدی ایکم قاة قسندی سرودکی عالم — kaszandi - Jszedi

برجابه حرکت ایلدی بویکا قهوه وضی ضرب اوردی کجه کجه قبلی ایلدی

صروی بابجا ابد ایلدی صوتنک عسکری کوردی صوغ وسالم — sag ve salimder - san e salvo

اودخی کسمشلر ایدی امیدینی شکر ایلدیلر عسکر اسلامک بشارت طبل — osmanij Asker istam beszavet tablin wurdiler - daul surna umudy kesmishler idi - hanno perso la speranza

اوردیلر تعجب صوتنک صروشانی صاغ و سالم کوردی غضبنه کلدی کو — gazebe getdi - Venuta la rabbia ghioia - in un instante-

آتشی اولان یلدرم کبی ایریشوب قتیی صروه ضرب وضی اد — ssakydi ieldurem lampo avvivato con gran prestezza-

صروشه برکتی تیغ قهرقاة ایله وسته چوبک صاپی جالدی یره — tighi- ketch

وسنه چوب یره دوشدی صبرآه صار صلیب قرنعم لغیج کجدی صرد — sarseldi tremato-

نعوذ کتسی ایرو کبی بلدی اوراخی صروشنه اول پاپولاة لانقیر الا — nisbetin atdi - mirakaldi -

الدی

ghelishi. Venuta. gian havlile, iane agisile gehan. dunia.

اول فرتونه‌نك دوستنه بوردوبن فرتونه صودكه كلبنى كوردى چاه جوابى ايله الله

سپدين اولوب بابا ديرودوب آتكم پهلواه جهانه نيزه‌يه ايله اوردوكم سيد اوه

giuzevidu. getsab

كيزلاردين فرتونه‌نك نوكسنه ايريشندى فرتونه جنبى بوجى كوردى چاه جوابيله كندوى

قلنده بره برآقدى صودنيزدك نيزه سنك اوكنده قلقه قالدى ميدانه

pervan etedi. Volandi.

اورسنه كندى والده كى نيزه بى بركته جوردوب هوايه پرآته ايلدى

Bad espile. Gelatile

صودنيزجوكنيه باه سيله گجوب كندى ميدانه باشنده الله تيغ قهرماني اول

آت باج جويردوب ايريشدى وفى فرتونه تيغ قهرمانه صوان قلدى فرتونه صنى

دولنع اركاسنده برعجبى جبى بولاتره دوزلمش سپدين الله الكريم برى

Kaptanmissa. Coverta

قونبى ورسنى قيلامتى ايدى صودك تنغنه برابر ويردوكى آكيم صودنيز اوله

پهلواه الو نظير دوزنكه اوزنت كلوب تيغ قهرمانه ايله اوله عجب برى قبح

iki shak etedi iki pava etedi

جبى بولدقوه سپيدى ايله اوروكه تنه كوج تازه قباعنى نيجه كسوب ايكى ايكى ايتدى

ایلدی فرهود باشنی قچروب خسرو شیرک الدنه کیم تیغی قهرمانه ا… — Katzevub . Scansato

فیلک باشنی یره یقدی فرهود ایله فیل میدانه ایچره دراز ایدر ا… — divaz be divaz – Yzun Yzakil

یقلدی اول فرهودک عسکری بر اوغورده قوچ ییکت مرد… — merdumhor – Adem hovlaigi
P– hovtav – spresav. Spivzator

عسکری یوریوب خسرو شیرین اوله الدیلر بر طرفده خوش… — avair aldilev – ortail

وهم اوتوز بیک ایراده عسکره میدانه کوندردی اول…

بر برینه کیره دیلر شو بیکلیج جفاه ایچره ایکی کیسی بر عجایب جنک ا…

وکلدی ایدی فرهود حیف وهم بر فیله سوار اولدی الله غضب ای… — suav oldi – bindi – montato

اول عجب وسنه جوبج اولوب یوره ضربیله نیچه کوردر هلاک ایلدی — netse – bir katz

ومحور تاج ماجیح هلاک اولدی شهروزی شهید ایلدی فرهود — macin un Pasci
demurtaş Nom: Prop:
Shehruz N– P.
Karisum esfani N– P–

شهید اولدی باری قوچ عظیم نامداری پهلوانیدی یر یر هلا… — namdar – nami chikmiß
nominato–

ایلدیلر اوچ ایلدر وار ایدی کیم بو طرفده خسرو شیر وا…

فرهودک

توپ اوازي

65

فرودشى قوپ واره كوزين اوغلتدي بر تيغله ايكي پاره ايلدي

فرهومانى كوروب بركره فرودشى كلبه دوندي ور حال صوو شتى

اوكيج الدن النده كجه وسته چوبين حواله قلدي بونز بوزه صبكم

طوروب بو طرفده كتمشده نقدر عسكري واريسه اتشدن ايلدي

بر اوغزوه هوشنك شاه عضد وزرينه يوريدي هوشنك شاه ونى

لشكر ايلدي بر اوغزوه لشكر عسكري ايران وتوران

سمرقند وخراسان ودشت قپچاق لشكري بويين [illegible] عسكري بله

قبول ايدي عسكر بريده قاتلوب تيغ وتبر اور [illegible] اتني خشمه سندن

فيللر بوكرو ... سندن طبل وهو صورنا ونقير صداسندن يبل كوكلر

اراي طولدي اولوغ جراحه پراشوب اولدي شو بيلكم احوال اوه اوو

دوني وطيور بالكليوب نره دوكلدي اوله كوه قيامت كونيدر

Kiukide, ezeurtlen miß, scialmiß.

Kelbe dondi
can dewentato tornato

Iran. Turan. Semerkand. Horosan
Deștikap Sak. tuti Paesi differenti.
attai attai
boi boi – ferka ferka
Apartatamente buluk buluk, mengmeng
fewih fewic – giuruh giuruh.
katel di, quindi insepsiti.
P. teber – batta.
Atlar ciſsnemesind
[illegible] di cavalli
Filler bağruſsmesiz di Elephanti [illegible].
Tabl. Kios. un tam bur più grande e del daul
Nefir. Chighirigi sesinde [illegible] di homini
Nefir – kutzuk nakara
Atbel. Filar – Kawga.
A. cuiur. Kuß. Wahuß ta Jabani

behinglerib spaurito spaventato

بركوه اولور لطف ايم اولنجه بر عظيم جنك اولدیكم اكثرى دوشمن

اولمسه كترهاه شاه عسكرى خونكار شاه عسكرينى تار و مار

ايدر ايدى جونكه لطف ايم اولدى طبل درام جالندى

جانبه پهلوانلر اوتاقلو اوتاغنه دوشريدى بو جانبدن كترهاه شاه

كلوب قرار ايلدى بكلرى كلدیلر دولوم مجلس قورلدى شراب

چونكه فهتوح مستانه اولدى كوردیكم قوق ورت اوغلنك ياركنه

ويردى بو صحبت كشينك كرهانى طوبى اغا اوغلنيك دونوز

قوق ورت اوغلنك صندليه بوتون چونكه فهتوح جنى اولدى كوركیكم

دكزنك بر بغوه ايله صيقو ويكم اصلى ويواننه نيجه نى جاه

ويريدى كترهاه شاهنك عقلى كتدى بر زمانه شويله دوردى اوزرين

فهتوح شرحسا دا اولدى قالدى نيرا عمرى بو ايديكيم كلدى

كوه

tarumar ideldi
Dagedendi –

Tabli havan chalendi
Ribivata

gianibe, iana
parti –

kuruldi apposta

sandal. taht –

angishin, coaken
in vn instante

gian vidi. mouti
9 fraile,

P. s'jermesar oldu
Vtandi –
Ahdi. vesolution

tagdam dis parpa stare –

کونه هوشنکک عسکری طاغدم وروبی الکتم ویروکی دوکلدی

بر طرفده یورویوب ایلم هوشنکک شاه وضع پادکاهنه کلوب

P hon geldi – soffra. indi – iediler. Sukri dindi szukim eilediler

قرار ایلدی ایرته خوان کلدی یدیلر شکرین ایلدیلر هوشنکک

شاه یوردیکنی بوینه نظر ایلدی کوردیکم بر قحچه کوید کوکی یردی

P. Atlas – Kumaß P. poshide kiilmi Stav – urtmiștar

پوش اوتاقی صندرالتوبی سیاه اطلس ایله پوشیده قلمشلر هوشنکک

A. gairtle – pek

شاه چونکم انی ایله کوردی اه ایدوب غایتیله اچی کلدی کوردی

teselli wermek consolar

وزیری شاهه تسلی ویردیلر بو طرقده کنهاه نه بلدیلر فرقونکی

madamki. [illegible]

النده یر وانتن کلمزمادامکه خسرو شیر هوشنکک شاه پاینده در

کنهاه بوقصه وتله اوتوررکن پادکاه قیوسنده بر غوغا قوپدی

Hagibler – Bek ciler –

حاجبلر اول زمان دیچرو کیروبیدر و عاقلدیر استدیلر اشیدن حسنی

Akkal. Kos Pr:

کلدی عقال پازوتی شکوتوبی داکمی ویردیلر کنهاه شاه دیداره قندی

ایچرویه کلمیوب کوردیکم یرین جوانه سیاه پوشن لعیمی ایچرو

کیروپ باشی قودیوب استدیلر اینا شاه عقال جادو کلدی دییوب

ایدیر اول زماننده که کترماه شاه عقالده دریایه ایرلیدر

زماننده هندوستانه کلدی اکه هیچ کندوی بیانه ایلمیدی تا

فهو منی الده کوره برالتی کلوری چونکه کوردیکم الده برالتی

کلمز جادویه کلسوه دیو خبر کوندردی چونکه جادو کله چلیبی کترماه

شاه بیلدی زبانی کوزنیت دوا اولدی اما کلچیم جادونک کله چلیبی

غایتیله آلچی چکدی زیرا که اول لعیمی غایم ساحر ایدی اول

خورده کوندردی خبر ایلدی که خوردو وض کلوپ کردی

جادو کله چلیبی بیانه ایلدی ارزوم جادونک قرنداشی کلمنی

هونکت شاه ادنی استدکنی تریف ایت حکم دادوست

تمت

Sachir - Biade sihwidigi -
Swuhuwevd Ko: Bv:

Avbuk Ko: Bv: akkal
giödnay kardaslder -

Skrif. dand. Kiewan.
Kos Ivoprin -

Selatinler Padishahler –

پادشاهلر بوزینه بقدی ایتدی ان سلاطین کی جازو ایله عزم جانجز

Helal n: pr:

نیجه اولور و نیجه جنکی ایتدم که مغوبره هلالجی جازو ایله پاشو منزه

Gendeatessan N.P. Aiar. Un che sa diverse lingue, et li modi di parlar, et servir. aliva ç spia –

نیجه حالتی کلدی اخرکرده کن ه عباد نیجه بیکی جور لو صله ایله

انی معلوم ایلدی و نیجه حسو و نیز یانن قلدروب ایتدی ایشته

Heftike Kishver – sedi iklim Padishah –

هفت کشور بر جازو نزرکج جاپق بویله عاجز اولوب دیو میداننه

Hakkendam gelurem – io lo chiarirò –

کلدکده بو اکثر حقیقته کلورم دیدی اولدم حوسینه و توجه

megrur oldi, poco apprezato – Vilipeso. nam sherifini anmadi non ha nominato nome di Dio –

حضرتینک نام شریفنی اکماین مغرور اولدی حوشکنی شاه

tinmadi – ig suilemedi

هیچ طینمدی و توجه خیرکی ویره دیدی بونلو بونده قرار

ایلدی بو طرفده کراه ات ه حوض عسکری حاظرلدی

ناکاه انی کوردیکم هواده دورلو دورلو قره بولوتلر

Nusbedeha Buiuk Ilan –

پیدا اولدی کلوب ابرشدی ایکنده دولو اژدها کورندی

اوستنه بر جادوی لعین بخشی کلوب اوردی کرناه شاه جادو کلوردکی

کوریجک تختی اوزرنده ایاغی اوزرینه طوردی و اول عظمت A. Azymet - buiuk

لشکری بوبی یوری ویدی قوشو اوردی جادو ادی

کتوردی کرناه شاهک دوکنه کلدیکی چونکه جادو کلدی کرناه

شاه خشوع ایلدی که ثنا شاه وحش خوش کلدکی ایدی Aşkeildi - vinsvito

جادو یانه واردی اول جادو ایله کورشدی هوشنکده

قلدی عقالی جادو هوشنکک عسکرین کوروب یکندی اوزره

سحر قوتیله قروح تختی بیرا ایلدی کندوکبی لعینلر ایله takt sedra

اوتوردی قرار ایلدی چونکه هوشنک شاه عسکری جادو

لشکرین کوردی غایتیله الم چکدیلر شویله که هر بری بلکه benzinde - facia -

قاه حیرته قالدی انده قرمنک بوزنینه یاقین جادو ایدی

کطاه

ونیم اکرکچی قانن اسفندیارک ایتدک قوزر خوراه دوم کطانه — Isfendiar N.P. andiamo a vendetta

کطاه این ایتدی فرهقوم ویری مدد بوزه شاه کرونک قتلم — kantjm. quel che ha sparso il mio sangue—

عقال ویری وکلدر بوزه ماه فرهاد شاه کرونک ادل خوراه سا — Sahivan, tikvi gilevin badiſah

کمینه هندو با پهلوانه بوزه عسکرینک هوشنک با اتیدی جاذو

ایدی هندو بن شاه سر ویری سم بلور اوزی ایچ هیچ میدر وار — Sevgian N.P.

بورر ایسه اکر بلورم سم جمله دوه ایلر پهلوانه خوراه سنا کطانه ان

بر وی بورر جاذو اوراح ویری ایچ بیانه سنکا شمدی

ایلدیر پاره پاره بوروی بو جیه کتور ویرسین اشک وانه

خوراه دمی ویانه هندو عسکر ایچ جاذو میدانه ازه

کتراه جاذو جیه کوره طوتوب الدی بوریدر ویانه جاذو و

کندستانه و هندستانه ایتدی ابتدا و ایتدی نظر شاهه — Industan ve Sindustan. Paesi—

معلوم اولكم سنكله عهدم بو كونه يرينه كتوردم ويردم سكا وعدم

اولدركه هوشنك عسكريله مقابل اولدوغم كونه هلاك ايدم

ايدي اول عهدي بو كونه يرينه كتوردم ويردي اننه صاك

سرجانه ايتدي عوه ايدي پهلوانلري نقابيه ايله ويردي اره

سحريه اولمشى بركره كرانه سوار اولوب ميدانه يوريدي اولان

ضحاك جوادة ميدانه ات سوردي كوردكه بلنديكاه اتيدي

اي كيطه فرسا جوادة بوكده ضحاك ويرد اقراني يوبر حدامي اكي

اولولماغى مكاه ايلمشى اوه يري كز توركستانه شاه عسكري

چكلمشى اوزريله كلمشى چادره ايدم تختنى اخرنجه كيك شناعة سكا برم

قلشلر عسكر كلمشى اوزريله كلمشى اخرنجه كونه جنك ايدركم قهرمانه

قاتلنك عموسى اوغلى قهرمانه شاه بوني اوج كونه صلح كوك

Wadem –

mukabel oldugu
butuschigim giun
fataschighin –
ograschighin helVe

Sehak N.P.
Giorgian Pelengiumà N.P.
e prattico de la armatura e du
tavia –

Ahavami – Keftegi

zer – hevve

Kahreman katiliz N.P.

amuli amigiani
Kahtervanpah N.P.

زبون

زبون ایدر اله کتوردر انده تورکستانه شاه ملکن نوذر اشناغی

قریب بوکا وردکوروین چونکیم عقال جادو بونی دشتدن

اولادی بو بیوردن بر طغو ایله قور کتوردیدی اولادی سحروفه

برنسنه یازوب اولدن اتکی ورسیی اتشنه ابراقدن

tagavilo fogava Kur. araß.

ناکاه ضحاکی عظمتله میدانه کلوب کورچ عالم کوزینه قرانکلق

A. Alem Turia

اولدن اوکنده کیمسه کوزمز اولدی حر چالی کر

کیدا نزه یره دوشدی جادو اول صونری ضحاکی قیدی

وضی یاغلیوب علم وبنه کونزر دین زنجیره چکدیلر فرح

A. Aalem bairak

اولده سوورلر ضحیه نه وار دیدی ضحاکی ضرب اورمدیج

haivelo wardiler, haivan otdiler

تقلدی دیدی اولادی اکثر اثر دیجه قروق سکز اریش

قرله یهمج کومکک ویکور غوغ اولب میدانه یو

Kad - boj - longhsta Behmen K.P.

یوریرین النده عجب نیزه جانستان الدی ایدی کم بزرخانه ستونتن

بکزر یا شنلك اوستنده یوریرین کلدی عقال جادو نوبتنه کم جوزاری

ویری کور کاه بلند کماه ایدرین توکده بهمن اصفری. ویرکی جوزاری

هم نسلك نظامی بنی اصفر قومیلی شنبجوه ایدرین صیحتنی صاتکی نجه ملا ابله ایکی

کوجله الالکوردی ویری عقال جادو جویکم بونه اشتدی هم نسنکه تخت

قلده و بهمن بکتدی ایزه الزه اولده اول وردی یاده کی

التنه اوردی بهمن شاهك کوزنجه کور زخم اولدی ضیحی کار

یا ننه ایلتدیر غضنفر خطای میدانه کیروری کور کاه بلند نجاه

ایتدی بونی خطای واغریم بر دوشی ارصلانه کوچك ارکی

امزرمش صاتکم خطای شاهین صیمتنی قلعیه کلمشی بر کوکلی ارکی

کچوری یزه قوبار دری قلعه قیوکری تجمتی ایکینی اوله خلقی

قوجی

giansitan, gian alan

Bezirhane fatume / doue si caua schiurghi / l'oglio –

Behmen asfari N.P.

Asfar kaumile con il po: / polo di asfar – un patri –

A/ Szobi ghodziello / Hunciulo Basseb / scimiß bedmiß

Gazenfer Hatai N.P. / Ilettiler – aggionto –

Hatai un monte

Emzurmiß lattato – / Kiok. radice gioklu a / Damar. gaze –

Halki – creature

Ketmb – per esser ancor cle / kub, anterior pro posteriori / ut et ghibi scribitur / bighi –

بیری ایرم مکانه ایرمش خطای شاهی بوینکه بر قاچ گون صکره ایلچیسی طاره

این میوه پهلوانسنکه شکایت ایلدی آخر کار هوشنک شاه داود شتنه

گتوردی قهرمانه نش جنک قویلی بونه اللهه گتوردی ویردی وهوشنگ

چون پهلوانه سرورلرنه هلاک ایتدیلر ویردی شاه زو ایتدی نیچه

قیز اشتیح اوزره خطای اولکده هلاک ایتدیلر ویردی وزیر فیروزه

اوقودی غضنفر طورطوغی یوقو خبیب اوتیدی گوردی یکم بو نوکر

اروم اولدی ویدوکی کرکداره وضی داود ارصلانه اولسون

غضنفر قحوب ارصلانه ارغونه جو شوب کور سرورلره

بیر ارصلانه براوق اوردی جوشنی هلاکنه اولدی گوردی بر کیم

بنه کرکداره اولدی تعجب ایلدیلر بلدیلر کم صاحب شرید وار ایدی تکلیف

صورتی کلی غضنفره ایلدیلر مهراب شاه کیردی گوردی اوکرتی

Efsun incanto
Tilsim

Barah Canbarbon

Ardew dusnb
Kow...

Stervidor hivdir

mihrab bch. KO.

قران صاحب ولایتک بر بری هم کیم کشی یوز بیکمش یتلدی آتنده	Sahibkranÿ Welaiet achan ieanÿ, ieanrada

صحرا باشنده چاپی بوشنک اولیدی قدر کمی بر بحر ایدی بیکرلی ایدی

آلتنی قلمادی قرادری فتح خروشی همان اولم ایلدی آه	Karanÿ katmadÿ - ianÿ sapuÿ katmadÿ.

نعره بر کبی فلک رعد اوروب صحرا نه کس پیمانه جهانه دهشتی	Altunadÿ. Rachsÿ gehan peimaneni

جان قولاغی عقل اوتدن چرخ چرخ آسمانه جوچ بلکه زمانه و زمین صیقدی	Riad felek ghibi, come il celo del Riad. Nave viad e il Bakissi Canda uoce del viad Kacon gridato.

عجب نه بو هوشنکک کیم ایتدی قلدی تحسین باکضیاد کوروب	Riad. e un angelo ki, ghiohghiorledighi zema Haikyrir, we butist Tavÿ suvev, strimek cioe il lampo anny kamtzini duu.

کمدار بانکزجی بونه بره صیحه وربوکور قلمش جمع سرورلری بونجه کیم ایشتی

قولاغی هوشنکک کیم ملک و خفقه یوزنه ایتدی نگاه بلند کورکان	Zemin we zeman la terra we Asman ghiok dinum ginum vthi vibombato come fang le siferne. gem kÿtmiß, vaduna

ورور خروشی ایلچی ملکک پهلوانی اوغلیدر شاه زنون

آتش دیلی چرخ کبی آتنده اوقودی افسوه بر لعبی و جادو

تیل اوار کورمز کوزلری کلور ایله خروشی و جوشی خروشی	gins we con la gonffiora

تیلو

تیلوب تاکہ عجمالک اوکنه کلدی علم و بنه کوزر ویدی کوزیله کلیجی با بو
یونی کوردی آه ایلدی عبدالله کیجوری جازویه قلیج ضرب ایله قلدی
جازو بر بچه اوقودی کلیجی تعلدی کوزلری کورمز اولدی بیر چوق ور
کیردی اسیر اولدی مجوسنک عقلی کیتدی کنج اوزره تعلدی بر زمانه
قالدی یکرو بعدی سبع یوزدی جمله دوه زمانج شرف شاه اوغلوب
ماندی تعلدی کرجه علج فلکدی بلودی بکج بو باره اولوم یوقدر اما کیم بنجه
جاه قیلنوز بو کلیجی مصیبته چونکه طلب ایسان شیی جلدیه بو طرفده
فهوم جنی عجمالی جازو کرتهاه شاه دونره کلوب یادکاه مرتبه
قرار ایلدیلر و تدبیره باشلدیلر اول پهلوانلری کیتوروب عجمالی
جازویه تسلیم قلدیلر عجمالی جازو ایتدی ای شاه نیه عهد ایدوب
مجوسنک جمله بولوشندو غم کوزه تا دعا دقیله احمد بو کوزه کوزکیج

Serchawer ro.

sewer sinlesiadar
surdi Qatle

iandi iakildi
ikinikebbu

gevtti e uivo

Jlme felek-
Jlme magiam

Bungileih mui
Gebeh - belait

Tabli Asaiß
tabli araem hep bu
Ritivata -

Tedbire baßladi
lar - iland musta
wert, consultar

انی کوزرکه بنی یازوب مکتوبی دوزوب ایلچی ایله کشی فجی ز

برنامه یازوب کیهانه شاه وبردی ابرهم نخام دیکا اشینی هوشنکه

بادکان مشغلوم وضعی جادو ویردی الله کیمنی بلمزدی کورکاه

تهمورث شاه کیشیدار ایکی قرارولدی شاه هوشنکی چونکم کیندی

دیوار کلدوکی انیکه صلح بلوده اشیاری ویره ویره مرحم

کاهنه یاریک شاه هوشنکی اوروب کیمنی بلمزدی کورکاه وضعی کهور

اوکینه شاه کیمی بلمزدی کورکاه آلدی پیاده اوردی کلدی

وضعی جادولعین آلدی قوزر کیجوب قوه بار صندی قوه باشن

قوه بار اوکینه شاه مکتوبه دوروب دوزر بسته ادر غلهار

بیزه عسکری جمعی ایله حنب قوه فوجی وضعی شاه کنار طرفه دیبی

اولدوکی کورکوب کوروب نعره جادولعین کهم طوروب حفظ دیو

بولر

يزدي اوغوز وقعه يورديلر عسكري دورت بولك ايلدي ووقت
وبنجه عسكر ايلمي ماوراءالنهرك عسكري اوزنابه الديبر بو طرفدن دا
دين ايكن كيبي ايبرلركم ذنوب شاه نامهٔ ايلدي الدي وادو
فوري بريخي كتبي مكتوب وظلمه نشاري جمع غافل ايدليلر
ادولر ايبرلكم ماوراءالنهرك شاه اوه اوج باشنده يدورنه
نوين ويخي ارلك ايلدي تيمور الني كره ميدانده عسكر
دزويه بارز ماوراءالنهر عسكري صيدي بوتره اودوري محرزدي ولد
ايدي ماوراءالنهر قبض حاضره كافروين بو طرفدن ذنوب شاه واضح
نامه اوقور كورديكم نامه لحيزه اولدقه ودلروزن بكره
ناكاه فغان جا روزه دادس كلدي جانب باشنه محرز اوده اوكاره
نظرقاري كورديكم تخيق جا ذورد وقتنده كندو نكزر قومجه

ملعونه ماهرینی بر کوردی کوزه ویروب ویرنی نامه اوزرینه

بنلر بنجه وی صحه وقوعاته ونیمشی بنی کتبه احوالی الهندی

اسم اعظم اوقومغه بکلدیلر اما جادولی سحرین تمامی انجلروده

ماهوشنکک وضع ترقی شاه اولباب ابرنجه ماهوشنکک بزه طوریز

جادولرین برکره ماهوشنکک الکمسنه اوروپ ماهوشنکک عماه

بورن اوکسنه ودکلنری جادولکلر قوپتیلر توزلر حیقدی ویکم

جماعت ساحرلری عالم ویرلو ویرلو اولارلی دیروب کوردکه

کوردکه ماهریه یوزین اوزرینه ودکلرنه جادولکی باغنه اولدلر

فلچ جلمه بکشادیلر جادو سحر وه ماهرینی کوردی . انجمن ایدی

انلرکم ترقی شاه اشاره نیجه اسم اعظم اوقومغه باشلادی

اولدیلر قوزولدیلر جادو لعین برکوتشا کرولرلر سحرلی اردی

دوکده

کوره نوله قزلباشلری و عموما غدر ویرکه چاوره قره چقمغه
یرکنیه مهک زهره یه اولمیوب دائما قلعه ده اولوب منتک اینجه
قرنی اولدیلر ماهوشکلرن ناهک بکلربکی قبادن قوبوب ترک
شاه ماهوشلکک اهلینی اولوب قلعه کلدوکی کبوده شاه بادکاهنه
کیدرلر ور لوکه ماه بریک اللرینه طوتما وه قالدیلر شاهک
جیدهالرینی وحانوتلرینی الوب کیدوب شوشتره شاه کورد ویکم
دورلرکه ماه بکلربکی قپاتن قوبوب چالمکدر اولوب عسکری
ماهوشکلکه قاه ایدرقات حماه بودرشن اکلینه کوردلرایدی
وبالکلیه قچارلردی عسکری ماه طرفندن بوناکه اول دنه بودرمخشار
ثرثوشاه اه اندوه اغلی اسیری اه وروفا ایلاه وجوده
کوردیلر ماه ملکه اولدیلر هرکس شاه نیجه کناه کمدی کشدی

دیدی ای سلطان حکما عسکره واردوغم سببیله کنور بکا

ویردی ترغون حکیم میر ایکی عیار همان اسمایه مشغول اولا

ویردی اول لحظه اسماوه اوقیوب عسکر اکینه کتردی غوغا

صوف اولدیغی ایدی که نیجه لرکه الدی انباری و دشمن ایدی

ورحال وردوب کبوتره شاهک بارکاهینه کلدیلر انده مردار

لرکه بره ترنج عجب اولمشلار شاهنجه کوردوب ابو قاسم مغاه کروه

کنه مروا بله ویردی . فرمایو املدیلر شاهنجه عیار اسم اعظم

اوقیوب بونلرکه اوکدینه اوفوروب بونلرکه بر زعفرانی بانبغ

کلدی ورحال یسوال ثاری اوکینه قاتدی ترغون شاهک اوکینه

کلدی بونلری ترغون کوروب جمله سی اغلشدیلر عسکرک اطرافینده

کلنی طوغمش علی منور اولمشی اناکه عسکره اولدیغی یرده

طوغاه

دوداه جوکه منی طوتدر ایتده برقجی اوزره سحر ایلدکی یاذودن عسکرک

یچینه ودکندری اولدرم ایله کورکه یوزلرین باطلب اولدی لشکر

قوزلیدی زنکی شاهک باشنه جمع اولدیلر و طرنغیم اوزره کره

یوزبیک لشکر جمع اولدیلر قوزلوده طرف طرف قاغلدیلر ترتیب

ن یانده اولاده خاتونلری اولوب قلعه یه کیروب امر ایلدیلر

ن کرولکینه حصارک بورجلرینه اسم اعظم یازدیلر بر بودرجه

اولدیکه اوقوزین اسماءه مشغول اولدیلر قلعه کیروکلدی

کیه طشره اولادن سحرلری باطل ودریلر اولدی قلعه یه کیر

وکدی کیبی صیقمابن قاغاره جقوب کیتدیلر قرنتوه حصار اولدنده

قرار ایلدیلر زنکی شاه برقاچ لشکر ولدی اندره کونذرهچی

یاری بو یکه نذر ردکه اولوب سنی نجه قاغوب کیده کودیره

کیدی دکون شاه کیدوکی بر جانبه اوزره چیقوب شاه ایله

اوتوروب الوالقاسی کوردوب کوره که هنچ ادورو و دوب کوزلیوب

قوزر قلدی بو یرده کوزلریته قرتوعسکر هند شاهه ویرکی بارکاه

دیدی تمام قلدی بر نوبه کوردی که اصنیا اغلشدیر کرنه شاه کیبی

همو تنکری بارکاه هندره قوزر ایلدی کرجاه هندی کلدی کورکه

بلندی کماه کلدی اوتورد ویدر ابتره عقال جادو کلدی

کرتاه شاه وجنی ایاغی اوزره فالعودب عزم ایلدی ا…

ایلدی بارکاهه اوتوردی لشکره جفر ویدر ابتره مجلس او…

اوزنابه کتوردیلر قنوم جنبی قدرماه فانکی بزنم قدر ایلدی

ابتره بزدوه کوردکینه کلدی یوروردی همو تنکری نزنج بیدبلو

میدرنه سیاستنه قودیلر جمله بردر … سیحریله عقاری

سیتمش

tavla kara tokumz zoran, saban elle eker dille bitchen. Dimiskaler.
Bir tag avasinda tuga ... Kawava
Evde zarur altagik basinda bir tablagik. Ekser.
Zir ovada kizip buvaia. Bir chop katmas kavaia. Sipurghe.
Bir tepsi meze Herdem taze iassdanluramaz tuzsus cianumes ← Dil.
Iedi delik bir tokmak Ang bilmesen ahmak Bas.

75

Adem. Akcia.
Lumis 15 30
27 6
1 4
muslim.

Cinedi puniendi. Plato lib: i. de legib:
Horrendum est Sodomiticum crimen:
sed et coitus omnis in quo praeter na:
turam aut honestatem homines
concumbunt, damnandus est.
Leges neq nimium severae seu
acerbae, neq etiam nimiu faciles
ac indulgentes sunto: Sunt enim
utraeq vitiosae.

نوجه
Preparar
metter in calcina
la pelle. کُدَه اتک دری
Seicento dvanne اوکز
pelli di giovenca. کوساله
preparare il
Color. دری دطاو اتک

طوناغاء همایون طرفندن کلن مکتوبک صورتیدر

غزالو قرنداشم حصارلرینه علامتلر و کمی بنم نادره
یارادولمزش سوزلره اولونورلر ایکی دیکرمی ایکنجی
کونه اولدیغی صاحب دولت پاشا حصارلری طشره چقوب
طوناغاء همایون دیوان ایدوب وجمله قبودانلری و ینکچری
اغاسینه واوجاق اغالرینه وسایر چوربه جیلری جمله سینی
چاغروب مشاوره ایلدیلر بر بوکونه کفار خساره
غنی
یورش ایدرم دیو جواب ایلدی زیرا سبب قورتولمق اولدوغی
جمله سنی معقول کوروب و کمی کوردیلر بعده پاشا افندیمز
هرچه باد اباد
جمله ایلدیکی معربی بریره یارینکی کون صباح نمازندن کرک
قورتولمق ادسوه کرک اولسون بر کفار خساره یورش
ایدرم دیو صباح نمازندن صکره یورش ایلدک موناری ایلروی

دکدکی وارد ودخی چکدیلری وکدک ایکنشدر قلعه
داروکنجه واروب دخی وصی اوچ پاره بزم بوروملری دار
ایدی آتلری وصی ودکک محصور کلام صباحده
اولدیغی وقته وکنی جنک جدال ایلدک غسنی ص تورکی قتال
آتلی بلکم بیکش طوب الکنزه بز اتلره آتیرک خدا فرصت
ویردی همان اوه اوم بزلر شهید اولوب ووشدی و
کمیلرینه اصلا برضرر اولمدی حق تعالی امراپاه ایلر
کمیلری یخ مجروح اولوب ودخی آدملری هلاک اولدیلر
بهخ خدای متعال حضرتلرینک برحکمتی واقع اولدی بر
آرسلانلو ایله بوغازی کچوب کفاری شویله قهر و مقهور قولایلق
ایلمشدرکه دخی اسیرو ویره کورمش آدملر ویرلرکه
بوقدرنجه کفار ایله جنک ایلدک بر بویله ارسلانلو ایله

وشاوشلو ایله اولدیغی کوردکده اما اوموز سفره
کیده یورز همان کویا که صنکره دوکونه و بیرامه
کیدرز کیبی کیدرکن حق سبحانه و تعالی حضرتلرینک برکاتلو
ویرشیدر تعبیر ممکن دکلدر و بنم قرنداشم قبیله کلدرکده
اون آلتی پاره بکلک کیمی کلوب برم ایله قاووشدی عسکری
اسلام زبلی سیل خط ایلدیلر همان دائما بویله برکاتلو ایله
فرصت نصیب قلمش اوله امید معین همان اوره قا
خمده حیدر و علی فراموش بیورمیه سز بوسنه
بکلربکیسنه صدر اعظمه کلدوکه مکتوبدر
بن عزتلو و دولتلو سلطان حضرتلرینک الله تعالی وجود شریفلرک
صقلیه مطاردن امین ایلیه بو جانبده لسپلیه قلعه‌سی اوزرینه
یوروکن مراد و نیتی اولنه‌جق بونده اولا دولتلو

کطامکڭ حاکمی ثرنغلیه عفصالی اولنوب و حالیا

اولروعمز وریشت صحراسنده اسپلدر اللتنه اوصنجی دوزاوه

کونه تزوده اولنحوق مقرر اولوب لسپلیتده اتمك

تروغیر قلعه‌سینه اوجی ساعتلوق یول اولوب مابینلرینده

یوزر یوز اللی بیشر خانه‌لی معمور طقوز عدد قشتلری قشلقلری

و تروغیروده شبنکو و زنجه بش عدد قشتلری اولوب

و دمیش قلعه‌یه وجه اسپلیتده ورح ساعتلوق یول اولوب

بو اوال ظهور ایتمیوب حالا اولسوم اشنده تا

بو نطه مرور ایتمیوب بر دین بیخ فتوحات و ضرتلر پچمیوب

دوجه کتوروب یوزاقلو تحصیل اولنمق مامولمز ایدی امیدمز

حیدرلی بوبله اولوب الله سبحانه و تعالی حضرتلری

و بیخ ضرتلر و فتوحات جمیله دوجه کتوره بو کوچك فتحلر

قوللری

قوللری بو ایلکی یازده بر و بو جانبه برآه قرار ویردم — بر ساعت دورمیوب ودکلنمیوب

ایتدیلر حضرت محمد آغا قوللری ایضاح ایلدوکی سکز یوز — چقوردوغی

اوکوزده زیره بیک ایکی یوزده زیره طوب کشف اوکوز — طوبچکجی

دیش یوز مقداری قمور بارکیرلکی و مجروح عربه لر ترک — بوش

و طوپلر عربه لرین تعمیر ایدوب و جمله یوللری و دربندلری آچوب — مرمت

بو وجهله قصور قونمیوب مشهد انتظامنه و همت کلیه صرف

اولنمغه امیدیم ایدرکه تقدیر الهی یوله اولمغله دولتلو

سلطانم حضرتلرینه مرجودرکه بو قوللرینک تقصیراتنه باقمیوب — اکسکلکنه

و اصلا تعزیرینه یوز صورمکی دولتیله مشرف ایلمکه عنایت ایلیه لر — اتك

مصطفی پاشا حضرتلری بو قوللرینه بلکه محفوظ اولمیوب — حفظ اتمیوب

اختلال ویروب خدمته بر یوزده مانع ایز قیاس ایدوب — ضرر

عذرلر ایلیه بنم دولتلو سلطانم اول و آخر سعادتلو سلطانمک قوللریم — بهانه لو

مجبوریکه حالمزه مرحمت و حمتزده عنایت ایدوب بونده

ایرمغه لطف و مروت ایلیه کز انشاالله تعالی بو بابده سعادتلو

سلطانک وجود بوداده لطفلری عندالله ضایع اولمیوب — الله قتنده

بو شیئمه بیوودیلری و فراموش اتمک احتمالی یوقدر — اونتمق محتمل ده کلدر

زیرانه ومک لازم دیدیکه سعادتلو سلطانم حضرتلرینک علم تزبغاری

محیط اولمیه باقی فرمان سعادتلو سلطانمکدر — قیلمق

بنده
ابراهیم

بنم دولتلو سعادتلو سلطانم بو قوللری کتتدیکه قالتوب

لسپلد اوزرینه غربت ایلدکمزده اعدای دین لسپلدن — قصد

زادوه جانبلرینه چکلمک ایچون حسن پاشا قوللری ایله

زادوه التنه ورده بش التی بیک مقداری اتلو ایله کونوردن

واروقلرینه سلاحیه قرشو چقوب ما بینده برجیله جنک

اولور یکرمی مقداری بکش قرقده تجاوز ایدر اولور —

بو قوللرینه ورنیش التفاتلری ملاقات ایلدیلر وشمدن برحیله

کوشمال اولدیغی مقرردر الله تعالی حضرتلری زیده لرله مستمر

سلحدار پاشاسنه کوندردکم مکتوبدر

عزتلو ومروتلو حضرتلرینک توتیای عیون اعیان اولان

آستانه سعادت فنت نیریلم وربع ایدیکمی ولوازم

خدمت عبودیتلری مؤدی وتکمیل تملقدن صکره معروض بودر

اکر الطاف مروت باکی کرکه بیورورلر بو عبد ثنا —

خوانلری طرفنده نوعا استغفار بیوریلورسه الحمد لله تعالی وجود

نابودمز واریغ صحنده خوش حال اولوب روز وشب عزتلو

وسعادتلو کرک عمرک ودوام عمر ودولتلری وقیام خیام

عزو سعادتلری ادعیه سنه خلوص بال ایله مداومت واشتغال

پچمش وزیاده

قولاق بورمق

milsor itmek
Augmentar

اولولر عکوزلرینه
توتیا اولان

اوزره اولنمز ملحوظ عالیلری بیورله فیما بعد بنم مرحمتلو

سلطانم ایاقی قطانه تیشلاغنه واصل اولدقده برو ظهیره

بولنانلری برلو برینه توزیع وارسکات ایندرلوب قولاکن

خفظ وحرستنه بذل اقتدار اوزره اولوب بعنایة

الله تعالی تحدثکالیه ذکر قول طائفه‌سی وذکر رعایا اسوده وغنو

اولوب روزوشب ودام ودولت باقیلری وعلاته وعزتلو

کطاعتکل ودام عمرو دولتلری ادعیه سنه حلوص اوزره مداومت

ودرخشتعلی اوزره نه در کوار اکرمحز اولنه سعادتلو محمد پاشا

حضرتلری وادر ونیاوه کرلی بقایه رخلتی ایلیوب دمرتبه

عوز وقرارنی اوزره قالمش ایز حاله واحوالمزی وورود مافی

البالمزی خروه غیبی کمسنه بالمزن وبهم حکم ور ایکی علم

حضرتکرسعودرمحی تولی بادشاهمه وعزتلو کطاعتکل جوق بیر عمرلر

Ipsi iudicent adversarij ex illis quæ ex Arabum nunc monumentis afferemus ... [illegible] et Virtutum studium, et Vitiorum odium prÆ se ferant Muhamedani, quam Pontifi[illegible] plerique religiosi:

imo de Pietate

الظالم ميت ولو كان في منازل الاحياء والمحسن حيّ ولو كان انتقل الى منازل الموتا

Impius vel Tirannus mortuus est etsi Vivat: At pius Vivit, etsi sit in mansionibus mortuorum i. e. mortuus

العبادة تميت الشهوة

Religio pietas Cultus religiosus occidit concupiscentiam.

رأس الحكمة مخافة الله

Initium sapientiæ timor Domini.

خوف الله تجلى القلب

Timor Dei ornat cor.

صلاة الليل بها النهار

Preces nocturnæ splendor diei

اكيس الكيس التقواء واحمق الحمق الفجور

Sapientissima sapientia est pietas et stultissima stultitia est impietas.

De fructu pietatis loquitur Ali in proverbijs suis.

طاعة العدو هلاك وطاعة الله غنيمة

Obedire inimico (Satanam puto intelligi qui crebro in Alcorano Hostis manifestus عدو مبين apertus vocatur) inte[r]itum affert, at obedire Deo est lucrum.

De numero piorum idem conqueritur

قلّ قدر المتقين والمتوكلين

Pauci sunt Dei timentes et in eum confidentes.

ابرّ من العملس

Iustior Kammolaso.

بنیدلیه ایندوکم بو سعیلری کوشش خاطروه وور

و بهجور بیوریمی وارورم وصاوریم ایله مکتوب بلاغت

اسلوب ایله بنم نوازش خاطرساز اولمغه حالی اولیه سزکه

ورودی موجب مسرت و شادمانی اولوکم ربی بیوریلیه باقی

زمانه مرحمتلو سلطانمکدر [illegible] یاراندار

بنده‌کز
ابراهیم [illegible]
اغا سلحدار
الحلاو

دولتلو قرنداشم حضرتلرینک حضور شریفلرینه وروده ولده وررو دعاء

نورانی و جانونکولده غرر ثنای روحانی ایثار و نثار قلندقدنصکره

بنم جانمدن عزیز قرنداشم ندر مبارک مزاجلری ترنکر و عناصر طبع

لطفکوز نیجه سؤال ایلیه بلوز دیور میسز خوشلرمسز جناب

کبریاده مناجاتمز اولدر کمسع کوره بلکوه [illegible]

قدم بقدم سعادتلو [illegible] اصحاب اولاسز واکر

ویریلی مختبکز جوش کلوب ظرف ادوالکروه سؤآلی تزیف

جایز وارد ردنی بیوریلوری وص اوتیه کوه بیاننده کلام

سزک ایچ اوغلانی اوزاغکزی اشدردم دنیایی قدر حظ

ایلدم وصی کیفیت حالکزی بخ صورلیم لطف واحسان

ایلدیسی اخبار سلامتکوزی بر پروم ترکن کلهیادرب بلدر

ره سین ترکن کزی کورجک ههاه سنی کورمش قدر اولو

وطشرده برحزمت ترعکز واریر اعلام ایلیه سین جانم

باشم اوسته .....

عزتلو قرنداشم   حضرتکزک صوریلرینه لایوح اولدوغی

انواع اشتیاق عرض اولنوقده صرایح بنم برادرم چلبم

سیپارش ایلمش سز صورته رکال اولدیکی حافظه عبد...

یا بیرده کی ایدی انکله بازار ایده سز ....

2do Humilitatem suadent
sequentibus dictis.

ثبات الایمان الورع وزواله الطمع

Versio Ev: Pennij. Stabilimentum fidei est abstinentia
labefactatio autem eius concupiscentia.

Versio Scal: Stabilimentum fidei humilitas labefactatio autem eius
Gevi. praesumptio.

كن في طفوليتك متضعا لتكون
في شيخوختك مرتفعا

Esto in pueritia tua humilis
Ut sis in senectute tua exaltatus.

التواضع زيادة في الشرف وبه تتم
النعمة

Humilitas, demissio sui, augmentum est nobilitatis et complementum
gratiae.

سمو المرء التواضع

Exaltatio Viri est humilitas eius.

3o. Superbiam contra Viri depictis
coloribus, exosam Viris, atque suis
reddere studuerunt. Vide.

من ترك نفسه بمنزلة العالم
تركه الله والناس بمنزلة الجاهل

Qui se ipsum habet pro sapiente
Habent eum Deus et homines pro ignaro

لا تقعد لقلة الجبل وانت مزين
لئلا تقع اى تحذر من الافتخار
والكبرياء لان عاجل الماشي يسقط

Ne ascendas cacumen montis, cum
fueris ornatus, ne forte cadas. I.e.
Caue a typho et fastu: Nam qui
Velociter ambulat, cadit.

هلاك المرء في العجب

Exitum hominis in φιλαυτια vel
Fastu.

ثلاث مهلكات العجب و ~~الكبر~~ البخل
والهواء

Tria sunt, quae interimunt hominem
Fastus, Auaritia, et desiderium.

قل لبه زاد عجبه

Cuius minor est intelligentia maior est
Philautia.

اعسر العيوب صلاحا العجب
واللجاج

Inter omnia Vitia difficilline curatur
φιλαυτια et φιλονεικια

40° Vt Cupiditatibus quisque suis frenum iniiciat. Arabes sedulo etiam monuerunt. Vnde apud Paroemiographos sequentia monita.

سدّ الاطواق الخمسة ليضئ البيت والسّاكن
فيه اعنى سدّ خمسة حواس الجسد لتضئ
نفسك فى ضوء الحياة

Obstrue quinque fenestras, vt luceat domus et habitans eam. i. e. Obstrue quinque sensus corporis vt luceat anima tua in luce vitae.

لا تسبح فى الماء البادرة فتهلك اعنى
لا تسلم نفسك للشهوات لئلا تموت
فى خطيئتك دايما بعذاب

Ne nata in aqua frigida vt pereas. i. e. Ne tradas animam tuam, cupiditatibus, ne moriaris in peccatis tuis, in aeternum in cruciatu.

ابرد الشوك بالمبرد اعنى اغلب
الم الجسد والشهوات الردية لتحيا

Lima spinas lima. i. e. Vince affectum carnis, et cupiditates malas, vt viuas.

اغلق بابك بوجه الخاطفين اى اغلق
حواسك بوجه الخطية لئلا يخطفوك
الاعدا

Occlude ostium tuum aduersus raptores i. e. Claude sensus tuos, contra peccatum, ne capiant te hostes.

لا ترسل بهامتك للمرج الذى ليس فيها
سياج اعنى لا انطلق مشيتك وراء الشهوات
بلا لجام الناموس بل الجم مشيتك

Ne immittas pecus tuum in pratum, in quo non est sepes. I. e. Ne emittas voluntatem tuam post cupiditates, sine freno legis sed cohibe freno voluntatem (appetitum) tuam.

اعرض عن العورا ان سمعتها
واقعد كانّك عاقلا لم تسمع العورا اى
الكلام القبيح

Declina a turpitudine si audis illam et sede tanquam cogitabundus non audires turpitudinem i. e. sermonem obscaenum.

من استحسن قبيحا فقد عمله

Qui laudat obscaenum, is perpetrat illud.

لا يكون الحكيم حكيما حتى يغلب
يغلب جميع شهواته

Sapiens non est sapiens donec omnes suas cupiditates vicerit.

80

روحم قرنداشم طوردقجه حضورلرینه بعد الدعا اعلام
وانها اولنان اولدرکه تذکره کز کلوب واصل اولوب
معلومکز اولدی المکتوبده ایدوکی تفصیل اوزره اشارت رم
ایتدکز عینی ایله حکیمه ویردوک اول وضعی جواب
ویردیکی بو در کم زیاده الکدر یوکا پرهیز لازم اولا جمله
اکشیلردن پرهیز ایده طوزلو طعاملردن باسترمه کبی
وسائر غلیظ طعاملک جمله سندن صاقنوب پرهیز ایده بیه
جکی بو اولا کم ارشته شورباسی شعریه شورباسی
اسپناخ بورانیسی ابه کومجی بورانیسی اساتور بو
رانیسی بو مجموعی بلیج صوایله پشیه بونلردن غیری بز اراه
بلکه یکیدن مردم اتمزسه یسونه دبر مقدار بادام حریره سی

ییه اما سکری اول درعلاج وضع هر صباح آج قرننه
بنفشه شربتی ایچیلمه اوله باوم یاغیله بر ز ایکنستر قلجاه
ایچوره لر اوه درهم کول یاغیله ایکی درهم کافوری بالسوز
اریدوب بریره کتوروب ایسجغله کوکسنی ویتر آغریسن
یرلرینی یاغلیه بنم قرداشم غیری نه چاره ایده لم الله تبارک
وتعالی حضرتلری شفا ویره ممکن اولوروغمی مرتبه بو اللوی
اوزرن ای سز بر قاچ کوه کچدکده صکره نیجه اولورسه
بینه بزه بلدوره سن
عزتلو قرنداشم سلیمه بکن حضرتلرینک عرض حضور شرفلرینه اعزاز
وکرام برله دردعا وغیرتنا لتی لنفکس ذکر احوالکزده
سؤال اولنورسه بحمد الله تعالی وجود نابودمز آلاه والرعی
سلامت موجود اولوب شب روز خیر دعاکزه مشتغله

العالم اذا لم يكن زاهدًا وهو عقوبة
لأهل زمانه

Cum sapiens non temperat a mundanis cupiditatibus, saeculi sui hominibus tormentum est.

الكفّ عن الشهواة غنا

Abstinere a concupiscentÿs est divitem esse.

من غلب هواه لعقله هلك

Cuius concupiscentia vincit intellectum, is perit

5to Modestiam et pudicitiam mulierum quo loco habeant, vel uno hoc arabum probatur dicto.

امراة بلا حياء كطعام بلا ملح

Mulier sine verecundia, est ut cibus sine sale.

Unde et illa quae pudicitiae limites transierunt, proverbio locum dederunt ut,

افور من ظلمة

Audatior Impudentior Exclusitantior Thelma, muliere impudica.

6to Ut contemptum mundi inducerent Muhametani suis, quam nihil intentatum reliquerunt: Vitae brevitatem Mundi vanitatem, Mortis certitudinem, paenae aeternae gravitatem, et quid non? Usserunt.

لو راى العبد الأجل و مروره لابغض
العمل و غروره

Quod si videret homo finem transitumque suum, odisset vitae opus eiusque fraudem. J. e. si homo diligenter perpenderet finem vitae, mundi illecebras, quae misere eum circumveniunt, videret.

كفاك من عيوب الدنيا ان لا تبقى

Satis est tibi ex mundi vitÿs, quod non manebit. J. e. vel hinc amor mundi vendeat, et frigescat quod caducus sit et victus unde etiam perit.

جهان اى برادر نماند بكس
دل اندر جهان افرين بند و بس

Mundus o frater nemini perpetuus est
Cor ad mundi creatorem applica et hoc sufficit.

الدنيا دول

Mundus caducus est.

زوالنه عمری دیبی یوریکه وعجبّ فلک بنم قرداشم پارتاله

محمده دولاه اقچه کوزی استرک یوقدر ویو جلب دیوی

بوان اتری بزویرک نوادر بوقدر زمانه ده برو براودمش

اقچه‌سی درین سکوز اوتنمز یسز آدم آدم برو صلادن

اولور ویو دنیانک استیه اترکه چاره اولمز بن حلواجی

ایم جواب کوندروم ویو سویلر ونیم قرداشم نزه سپارش

اولنه رصع اوچ بیک یا ودرت بیک اقچه مقداری اوروه

وقلچ یری سکز یوز بیک اقچه مقداری اولسوه انشا

للاینه اوچ دوسته کلدکده اقچه سیه کرکلو ایدر روز

بوصوصه زیاده منتّند .... باقی همّت عزّه بیر ....

موولو وسعادتلو وبو قولرینه مرحمتلو وبوجه همتلو وودتلو

وعظملو سلطنم ....

Vnde etiam Poeta.

وحلاوة الدنيا لجاهلها
ومرارة الدنيا لمن عقل

Dulcedo mundi videtur aliqua stulto
sed sapienti est amaritia.
Sic persi dicunt.

~~درين عالم کسى بي غم~~

درين عالم كسى بي غم نباشد
اگر باشد بنى آدم نباشد

Nemo est in hoc mundo qui aerumnis
non vacet, si vacet inter filios
hominum numerandus non est.
Imperator Musulmanorum Ali
elegantissima paronomasia, dicit:

سرور المرء في الدنيا غرور

Gaudium hominis in hoc mundo
est impostura.
Symbolum etiam Muawiae fil:
Jezidi fuit.
Mundus est deceptio الدنيا غرور
Muhammedem referunt mundum
vocasse
دار البكاء والعنا ودار البلاء
والفنا
Domicilium lachrymarum
et curarum: domicilium aerum:
narum et defectus.

ما شبهت ما مضى من عمري في الدنيا
الا بدار لها ~~بابان~~ بابان دخلت
من هذا وخرجت من الاخر

Id quod de mea aetate praeteriit nulli rei
melius comparo quam domui bifori
per alteram portam sum ingressus
per alteram egressus.
Sic Giggaeus ex Arabum scriptis
observat: mundum dici
sedem a qua دار القلعة
discedendum.

منزلنا منزل قلعة

Sedem nostram nonesse, ut eam
veluti patriam acquiramus.
Et Turcae

دار دنيا آنجق بر مسافرخانه‌در
كوچ يراغن كورميان دلى ديوانه‌در

Domus mundi tantummodo unum hospitium est.
Qui non providet de praeparatione discessus, nempe
de bonis operibus necessarijs in altero mundo.
Stultus et demens est.

سلطانم

ملجأ الضعفا مأمن الفقرا مرحمتلو حضرتلرینک

حق سبحانه وتعالی وجود نور بخشلرین علی الارضیه

وخلق سمویه وبن معمر ومبرا ایدوب سلطانم حضرتلرینک

دنیوی بر اخروی مطالبن ترغیبلری وصوری د

معنوی مآرب لطیفلرین اقرب الزمان واوقاتده

سهولت وآسانی ایله حاصل ایلیه آمین یا رب ا

لسموات والارضین ابتدا دعا وعقیب الثنا بنم سعا

دتلو سلطانم بو قولکز غریب ویجی کمسه اولوب دولتلو

سلطانکز خالص مخلص دعاگوی دولتی وثناجوی

رفعتی اولدیغمه اولوب غمه بناً دو دست معرفتن فتا

لب اوب برله تقبیل ومراسم عبودیتی ایله تبجیل ا

اتم رجالیه رجا ونیاز ایله دعا ایدرمکه بوینده

حقیقت

Saiflerin sighinagiak ievi
Fukaranin emin olagiak
ievi.

an giosterigi wugiud
ievde kahil oltan mavaslaruç

we giowden enen belalaruç
beri we cliptak Kaderie
id est hifs eilerie-

talab ettighi sewifiniç

talib hugetlerin iakenleman
larda

koltailig ile

Kimse olmaian

kalbi safie doa idiji
iugo olmaiin sena
id est doa eikeigi

anun egild

Iki ellerin meavifet fa:
thigi edeb dudakile
optikten sora
we Vbudiiet vesimler ile
teahimidub

temam mubaligaile

حققت بنه اوجاغمزه اسكي قانون ايله بر مراد ايروب
شاوارده اولمامزه باعث وسبب اولورسكز جناب حق
وقادر مطلق سلطانم حضرتلريني دار عقباده ويريله
وتقسيم
سرور تيلهم امدي عزيز شريف باشكز ايچون اولسون
كمال عنايت واعطاف حمايت ايروب بو شندگيزي
چراغ افروخته تيكروه ايتمكز بي دريغ بيوريله
والام لكم العمر والسرور بحق صاحب المعراج والنور

بع تشغوق شان ووضعندهم باعث وسبب اولورسكز روتهمنه

Mutlakadir
herßeie - gennete

ichfan hammet

Muhammed nivagi
Sahbi we nur-

قدم
دولتلو قرنداشم وردن ولده سلاملر ودعالر اولندقدنصكره
بنم قرنداشم سپارش كاغد اوتوز بش اقچه سشن ولاز
قلم اون سكز اقچه وحقه دوات الى اقچه ومركب
اون دورت اقچه دوه كوكمك بوز سكسن اوچوقلر

طقا[...] زبوه بیاز اقچه یکرمی یوز چارشق بر اقچه دوتوز

مقرمسی عبدرست برصوف اقچه یکرمی یوز چنتیاه اقچه

برصفه قروبشی برصفه مقرمسی تیر اقچه سکسن

یور قوطسی حسنیم قروع اقچه یوز کیم قوطسی سلانیک

اقچه قروبشی برصفه مقرمسی وقیوه اقچه یکرمی

اشاغی بونره ایلرک اقدام زیاده بهالرینه قرنداشم بنم

کوزره بوکونه یره میه‌نی قویسیز الی یرادیع ویرمزلر

طوماز بابوجه بکلرز قیوده الدرق محیار زیرا رەسز

...... ویرع لسم الی رەسز کونن اولجوسی

حضرتلریکش عزحضورسکر نغازند — عزتلو بردوم عمر عزیزم

وردونی ولدە وجانی کوکلرە سلاملر وخیر دعالر دوتم

ملاحی

لا تؤثر الدنيا على الآخرة

Ne praeferas vitam hanc futurae vitae.

بع الدنيا بالآخرة تربح

Vende mundum hunc pro altero et multum lucraberis.

Vade Poeta Abulabahia

اين الملوك واين غيرهم

صاروا مصيرًا انت صايرت

يا موثر الدنيا الدانية والمستعد

لمن يفاخره بل ما برأ لك ان

تنال من الدنيا فان الموت آخره

Ubi reges sunt? Et ubi reliqui? Ierunt via, qua et tu ibis: o Eligens mundum caducum et beatum praedicans, qui cum eo gloriatur. Accipe quod necesse est te accipere a mundo, ultimum enim eius mors est.

Hae verba Rashido Imperatori muslimico lachrymas elicuerunt.

العالم يزول كالمكتوب والحكم ثابت كالمرسوم

Mundus transit ut scriptura (delebilis) sapientia stabilis ut sculptura.

افتكر في دخولك الى هذه العالم و في خروجك منه لانك من لا شيء صرت انسانًا وعن بغتة تصير كانك ما كنت وافكر في من كان قبلك من الملوك والرؤساء والاشراف انظر كيف رحلوا من هذه العالم وانت مثلهم ترحل

Cogita ingressum tuum in hunc mundum et egressum tuum ex ipso, quia tu de nihilo factus es homo, et momento fies, tanquam non fueris. Item considera qui fuerint ante te reges praefecti et nobiles, considera quomodo migraverint ex isto mundo: tu vero quemadmodum illi migrabis.

المال والدنيا تزول وتبقى الاعمال الصالحة

Opes et mundus praeteribunt et durabunt opera bona.

الدنيا جيفة وطالبها كلاب

Mundus cadaver est, et petentes eum, canes sunt.

Hinc facit, quod scriptores Muham: medani ipsi quoque servatori nostro Christo, nonnullas tribuant Chreias et apophtegmata, quibus mundi et rerum mundanarum Vanitatem exprimere voluerit. Sumamus Unu et alterum exemplum.

راى عيسى ابن مريم عليه السلام الدنيا في بعض مكاشفاته وهي على صورة عجوز هدمة فقال لها كم لك بعل فقالت لا يحصون كثرة فقال ماتوا فطلقوك فقالت بل انا قتلتهم فافنيتهم وقال عجبا لهؤلاء الحمقا الاخرين الذين ~~يشها~~ يشاهدون ما بسواهم صنعت فهم فيك يرغبون وبغيرهم لا يعتبرون

Vidit Jesus filius Mariae felicis memoriae mundum revelatum in specie anus decrepitae, cui dixit Quot habuisti maritos? Innumeros respondit illa, An ergo inquit Jesus, mortui illi sunt teque dereliquerunt, Imo dixit illa ego occidi illos, et e medio sustuli Mirum itaque ait Jesus, adeo insipientes esse alios, Ut cum videant quomodo reliquos tractaveris tui tamen amore flagrent, et de aliis exemplum non capiant.

83

نزد حال شریفکز و مزاج لطیفکز ایو و خوش اولمسی سز

دایما صحت و افندم اوزره برقرار و بر دوام عمر

Item بجمیع

اولمغه برده دبرعه حالی و دعا اولنه سز امین بحق

سید الانبیا و المرسلین و اکر بو محبع قدیم اوزره طرق

احوالکزه سوال شریف جایز و ارزانی و لایق و

سزاوار اولورسه محمد الله تعالی وجودمز فوق التراب

موجود اولوب روز شب سز قرنداشکوز بخیری اوردتته

شقعالی و مبارکی دیدار شریفکزه مشتاق عظیم اوزره

اولدوغمزه ربی کماه بیورلمیه و بنم قرنداشم سزلیم بو قدر

صو صقعوه وار ایکن بو قدر زمانده برو بر موه قدر

کاغدایله حطریم سؤال ایتدیکز یوحسه بر بر یره

حطریکزدن چکرمی اولمشدر بلدکی صانع اولان

آغاجم آغا احمد قدر اولماوکمی سزوکی یازمشدم

اشتدوکی حسنته ایتمش سز الکزدن کوزوز بزه Eleminuz nevenitte dur

احوالکزی اسماه بلدوره سز فقط جواب منتظروز

باقی عمر ودولتم باد

عزتلو ورفعتلو قرنداشم حضرتکیش حضورترنغاینه وارنجه

مجتلر ایله سلاملر ودعالر ایدرز قبول بیوره سز قرنداشم

بوره سلوک ایدرلم مزاج شریفکزی ایوبی و خوشمی

میسز ودعا صحتی اوزره اولاسز وبو جانبن قرنداشکز

احوال برلملری سوال بیوررسه دوزه صحت اوزره یکی

اشرف ایدم قرنداشم بونن حزینه لی قدری بزه یشمیه

اوقوری غایت رنجیده ایدوب بزوه دوطا باشمزه

یانمزه یشم ایچون بیک ایکی الزیه سویا جواب ایلدیکز

بم رشتم ویرودیکه رصام بوغیدی بیحوم ویروکش
ویوبزوه بیکش ایچی الدی بزوی یمیع بطلیف ایروب
جواب ایلدیلرکه بم رصام اوتوز غروش ایدی اوتوز
طوقوز غروش وکال ایدی ویو رشتم ایچی سن بزوه
الدی امری لطفا ایروب اول رشتم ایچی سن ارسال
ایدسز یاخود برایوجه ترکی کوندروب سکای کتخدالسنه
خطابا برحال ویلوه ظاهرا بز آرایه کیروب سزکش
خزمتکز کورمکه قباحت ایلدوکه ووسع اولدرکش
ودستنه برسوز کلدوکده استمیه لطفا ایروب برحال
ایدسز

عزتلو فردیشم حضرتلریکش غ صمون ترغاریه کلامک
ووعاوه شم انارودونه بووت اولاحال و

بان في زمان عيسى ثلاثة سايرون
في طريق فوجدوا كنزاً فقالوا قد
جعنا فليمض واحد منّا ويبتاع
لنا طعاما فمضى احدهم لياتهم
بطعام فقال الصواب ان اجعل
لهما في الطعام سمّا قاتلا لياكلا
منه فيموتا وانفرد بالكنز دونهما
ففعل ذلك وسمّ الطعام واتّفق
الاخران انهما اذا وصل اليهما
بالطعام قتلاه وانفردا بالكنز
دونه ولما وصل اليهما بالطعام
المسموم قتلاه واكلا الطعام المسموم
فماتا فاجتاز عيسى عليه السلام
بذلك الموضع ومعه الحواريون
فقال هذه الدنيا فانظروا كيف
صنعت بهذه الثلاثة وبقيت
بعدهم ويل لطالب الدنيا من الدنيا

Tempore Isa tres aliquando Vra facientes iter thesaurum inuenie: bant dixeruntq; Esurimus, Eat ergo vnus nostrum emptum nobis cibū Abijt igitur vnus, vt cibum ijs af: ferret, consultumq; esse cogitauit si cibum Veneno inficeret, dicens fore, vt si de eo ederent, mo: rerentur, ipseq; solus thesauro po: tiretur. Fecit igitur hoc, cibumq; Veneno miscuit. Reliqui vero duo etiam inter se conuenerunt, quod cum tertius ille accederet cum cibo, neci eum daturi essent, atq; sic ipsi soli thesaurū possessuri. Afferentem igitur cibum occi: derunt, ipsi vero postea cibum Venenatum comedentes mortui sunt, Hunc cum Jesus f. m. et discipuli eius locū transijssent dixit Hic mundus est. Videte quomodo tres istos tractauerit, ipse tamen in statu suo adhuc permanet, id est needum amasios habere cessat, Vae illi qui petit diuitias (proprie mundum diuitias tamen esse significat) ex hoc mundo.

وخاطر شریفکز سؤال اولنور ایولی وخوشلر میسز همت

کوسترن دوستلری اونوتمیوب اکر بزم احوالمزده سؤال

اولنور ایسه سؤال ایدرسکز بحمد الله تعالی صحتده اوزره بکز

فی بعد بیض روحی حضوره برمستار دیبا کاغد کوندرلمشدر

لطف ایدوب کیه اوچ اقچه ابریشیم آلوب مستار یاپکز

ویسنه بنم ایکنس وقتی کوندرسن اهمال ایتمیوب ترجمه

کوندرسکز وبزده خواجه یوسف وطوغنجی شاکردی

قوروعلی وآرغو رسولی وباش کردیلی ابراهیم والحاج

حلی بکه سلام ایدرز وسائر جمله بزی بیلنلره سؤال ایده

ن دوستلره سلام ایدرز تبلیغ بیورهسز وبو مکتوبک

جوابنی ترجمه کوندرسکز وجمله محلیه سزه سلام

ایدرلر قبول قلنه باقی الدعا

Sunt et alia Arabum sententiæ tum de vitæ humanæ fragilitate tum de ultimi iudicij certitudine tum etiam de fortunæ inconstantia quibus mundi desiderium Arabes excutere sibi solebant. Hinc illud

اياك ان تفتن كثرة الناس فانك
تموت وحدك و تحاسب وحدك

Ne te seducat multitudo hominum quandoquidem tu solus (tibi) morieris et tu solus (tibi) rationem reddes.

من اراد يستغني من الدنيا بالدنيا
كالمطفي النار ~~با~~ بالتبن

Qui cupit supplere mundana mundanis similis est illi qui extinguere cupit ignem stramine.

طلب الدنيا والآخرة من خداع النفس

Studere simul mundo et futuræ vitæ est fallere seipsum.

ما كفي من الدنيا للزاهد

Non sufficit mundus abstinenti, Religiosus non acquiescit in mundi vanitate.

اذكر من اين اتيت والى اين تروح
واين قام

Recordare unde veneris et quo sis abiturus, et ubi consistas.

الدنيا الاحياء

Mundus est viventium i. e. post funera omnis hominum transit decor et dignitas.

حياة الفتى سير الى الموت قاصد

Vita hominis via est ad mortem tendens

الموت افنى من مضى والموت يفني
من يبقى

Mors consumit eum qui discessit et mors consumet eum qui remanet

اذكر الموت يا عاقل

Memento mortis o prudens.

يا وليد انت مايت و محاسب

O Nate! moriturus es et rationem redditurus.

يا وليد احذر الموت

O Valid, time mortem.

Quidam nomine Soleiman refert Elmakinus Historia Saracenica p: 74 speculum intuitus Thrasonice dixit

انا ملك الشباب

Ego sum Rex iuvenum

Sed opportune subiecit puella quaedā.

انت نعم المتاع لو كنت تبقى
فلكنّ لا بقاء للانسان فليس
فيما علمتُ فيك عيب
كان في الناس غير انك فان

Pulcherrimus esses si permaneres sed non est homini permanentia Nec ego novi in te vitium, quod in homine est, nisi quod caducus es.

كل حيّ للمنايا مرتهن

Omne Vivens morti oppignoratum.

العيش نوم والموت يقظة
والمرء بينهما خيال سار

Vita nostra somnus est et mors excitatio, homo vero inter illa duo, se habet instar spectri praecedentis.

الموت حال لجميع الناس لا محالة

Mors est status pro omnibus hominibus inevitabilis

Persicè.

امروز دنیا است فردا قیامت

Turc:

بوكون دنيا يارم آخرت

Hodie mundus durat, cras novissimus dies instat.

Quo vero et quanto vitae huius desiderio homines glebae mundanae ascriptitij teneantur, ij Ꝛ fabula innuerunt haud illepida.

85

عثمانه بك

عزتلو قرنداشم حضرتلرنك حضور سعادتلرينه

فراوانه اوزره سلاملر و خير دعالر صكره دوستانه اعلام

اولنه بودركه حالا بخدمت مبارك حال شريفلري غنوده

اوزره سؤالي اولنور ايوي و حسار ميدر و دائما ايلك ايه

برقرار عمر اولسز بزم احوالمزده سؤال اولنور ايسه

الحمد لله تعالى وجودمز دوستلرك دعالري بركاتيله صحيح

اولور شب و روز خير دعا اوردوينه مشغول و

مبارك وبرايشكز مشتاق عظيم بياله كند اثرولكن بم

قيوب

روحم كورديكم سينه غيره قوشاغه قوشانوب او

يازمغه زيده سال مقيد اولكز زيرا انسانه لازم

اولاه معرفتدر معرفة اولمياه دوم اوم و كلر

انسان مرّة حمل حزمة حطب وثقلت عليه فلما اعيا وضجر من حملها رمى بها عن كتفه ودعا على
الموت فشخص له قايلا هوذا انا لماذا دعوتني فقال له الانسان دعوتك لترفع هذه حزمة هذا معناه
ان العالم باسره يحبّ الحيات الدنيا وما يملّ من الضعف والشقاء

I.e. Homo aliquando ferebat, fascem, qui gravabat eum: cumq; lassus factus esset, taedioq; affectus gestationis eius, abiecit eum ab humero suo, vocavitq; ad se mortem, quae se coram eo stetit dicens: Ecce me? Cur me vocasti? Respondit ei homo. Vocavi te, ut fascem hunc lignorum supra imponeres humero meo, quod significat universum mundum vitam diligere mundanam nec lassari infirmitate et miseria.

بماه زیاده سلی معرفته سعی ایدوب عرض و قار برله
حرکت ایدرسند و نجیب بو قدر زمانده برو بزه ترکی
و جمله بر سلام کوندرمکه قادر اولمدوکز بما صانع
اولوب او قیوب یازمغه اکره قومیسز حضوره برکوز
اوزره ارسال اولنان معروضلریمزه بیورسز کی ترسینه لازم
اولوری اعلام بیورسز . . . .

عزتلو قرنداشم   حضورلرینه بحمد و عطر و ثنالر ایله
بو جانب احوالمزده سؤال ایدرسکز صحت اوزره اوله
بزم قرنداشم حکیم یهودی ایله بیر غروشی کلوب وصول
بولدی و بر غروشی مقدم کلدی وصول بولدی و بر کیسه
بر کاغد حضوره ارسال اولنمشدر و دونکی کونه بر دستی
بکمز ارسال اولنمدی وصولی خبرینی اعلام ایدرسز

بزم قرنداش

Sea idub –
arz we kar birle have
ket idens –
Patientiam sequentibus commendat dictis.

فقیر بلا صبر کقندیل بلا زیت
Pauper sine patientia est ut lampas sine oleo.

الكمال في ثلاثة اشياء العفة في الدين والصبر عند النوايب وحسن التدبير في المعيشة
Perfectio est in tribus rebus: Devotione in religione: Patientia in adversis prudentia in vita

الصبر مفتاح الفرج والعجلة مفتاح الندامة
Patientia est clavis gaudij festinatio autem clavis pœnitentiæ.

فلجك عن خصمك في الاحتمال
Liberatio tua ab adversario tuo in patientia consistit. i.e. patienter ferendo, adversarij insultus facile vinces.

المصيبة للصابر واحدة و للجازع اثنتان
Infortunium patienti unum est, pavido autem geminum.

المصيبة فان جزعت فهما اثنتان
Infortunium unum impatienter si tulleris fient duo.

بشر نفسك بالظفر بعد الصبر
Postquam patiens fueris, annuntia tibi victoriam.

آخر الصبر اول الفرج
Finis patientiæ est principium gaudij.

اصبر علي ما ينوبك [illegible] منها بغير ان تتذمر
Habeto patientiam in illis quæ tibi superveniunt ex illa sine murmuratione.

وبم قرنداشم لطفا ايروب بزه كلنزو مصالحلروكي غيري

بر كسنه نوكر خزمتي ومصالحيني اصمرلميه سز كندو

خزمتلر جاكي وبكشا اوزره وبنم قرنداشم اول كبي وولبخ

واوه غروشي الخدووع بزم كسنه وير حكمز يوقدر

ويريلر شويله معلوم اوله وبزه تركن حوالينه كوچك او

غلاقلري كوندرمسز . . . .

عتوحا نمده سووكلو قرنداشم حضرتلرينك حضور شريفلرينه

وروبن ولره وجان كوكلده سلاملر ودعالر تقديم ايدرنصكره

اعلام محبتنة وانهاي مودتات اولنه بوور كه بزم هوالمزه

يكن زرم سؤال اولنورسه محمدالله والمنة خير وعافيتده مشغول

اولورو غزهم ربي وكمكه بيونلميه قمابوند بنم برادرم جنابي

زنكه برنصرووع ويرشلوار بر عبدسس مقرماكي كوندروم

اصبر على عمل لابدلك من ثوابه
وعن عمل لاصبرلك على عقابه

Patienter perfer opus, cuius te certum manet praemium: et patienter abstine ab opere, cuius haud perferre possis poena.

Persi: توفرد وصبر نداري
Tu vir es et patientiam non habes

VIII De spe.

طوبى من وثق بالله
Felix qui confidit in Deum.

توكل على الله يكفك
Spera in Deum is sufficiet tibi.

ضل سعي من رجا غير الله تعالى
Errat cursus eius, qui sperat in alium quam in Deum.

IX Eleemosynam.

يزاد الصدقة في العمر
Addit eleemosyna ad vitam i.e. prolongat dies vitae.

Id Ali a Muhammede audivisse dicitur.

الصدقة اذا خرجت من يد
صاحبها قبل ان تقع في يد
السائل تتكلم بخمسة كلمات اولها
تقول كنتُ صغيرًا فكبرتني وكنت
قليلا فكثّرتني وكنت عدوًّا و
احببتني وكنتُ فانيًا فابقيتني
وكنتُ حارسي الآن صرتُ حارسك

Quod Eleemosyna dum egreditur e manu dantis, antequam cadat in manum petentis, quinque haec loquitur verba. Primo dicit Parva fui et magnam me fecisti, Exigua fui et me multiplicasti, Hostis fui et amore dignam me reddidisti, Transitoria fui et perennem me constituisti, Tu fui custos meus, nunc ego sum custos tuus.

a Justitia

فكن

كن للحق احد ميزانا يعني كن صادقا

ولا تخرج عن الحق ولا تظلم احدا فتترك

الحق

Esto trutina libra i. e.

Esto iustus, neq. declina ab aequo

et nemini iniuriam facias, neq. ob-

[illegible] iustitiam.

اتبع الحق ولا تكن في [illegible]

الشهوة ولا تتبعها

Exequere aequum neq. insistas

Voluntati tuae malé neq. sequere ea

سلطان بلا عدل كنهر بلا ماء

Imperator sine iustitia est ut fluvius sine aqua.

ثبات الملك العدل

Firmitas regni est iustitia.

ووردم قالي صابوه كوزردوم جنابكزه وكردوكي بزه اعلام

ايدرسيز واردم بالجمله قبوه طوردوم قبوجي بكا جواب

اللعجله كوزميجك اولميه سيز البته و البته بو تذكرهيي كور

بالجمله جواب چقره سيز

بيجاه سلطان حضرتلري تبديل

يوسف

Büchtan sultan hasretleri -
O gratia di Dio -

مصطفى

اوغلوم حضور عزته فرداوده اوزره كوامار تقديم ايدكده

والركوز وخص خير دعا ايدرلر لطوله قلهتي منيته اخصيني الستهحتي

minichil nitoli libro

بربوقلهيلوم كونرورلوم كوردم بني بوحونجه معروفده تقيبو ايله بني

tekaiud mekaied

[illegible] مراد و مقصود اكوز [illegible] اوله عرضي استريك [illegible]

الستة ووسع كشتنوكي كسته سي ور الم جكيه [illegible] اولور [illegible]

بتمز ايشي اولمز [illegible] صاغلوم اولم [illegible] سزه بع قدرم اولكن

fakir kadim
di piegarma

صو تواجه برسبب ويرور [illegible] اولا معرم لري وتحكوم خبره اعلام

ايدرسيز و [illegible] كوز كومله ايدر قبول بوده

محمد اغا

...تو ومحبتلو ومرفقتلو قرنداشم حضرتلرینک خصوص شریفلرینه مراسم

...دلوازم ثنا تمهید و ادا اولنوب مزاج شریف وحال خاطر لطیف...

...نلری سؤال اولنمغه ضمیر منیر خورشید لمعانه انهاء مخلصانه بودر که عادت مألوفه

...وکاری اوزره احوالمزده لر استخبار بیورلورسه حمد الملک الودود

...وو محبت آلود قرین صحت و مغتنم عافیت اولوب صبح و مسا اورادمز

...لازم بلادوا اولان دوام عمر و دولت شرعی اوجیه ودوستلرکه حصول

...دارینلری وفق دلخواه اوزره میسر اولمق ادعیه سنه مداومت اولنمقده در

...شریفلرینه خفی دکلدر که بیوردیغکز غیرت الدین طرف شریفلرینه خبر مسرت

...رودینه متوقف ایکن ازمنه متبرکه ده ورقه شریفلری شرف ورود بولوب

...مضمون عزت مشحونلرنده تحریر و بیان بیورلان احوال بالجمله معلوم دولت

...جولیری اولوب صحت [redacted] و سلامتلرنده بر مرتبه سرور حاصل

...اولدی خصوصا تحریر تقریرده مبراکه هموار قلوب احبابه القاء کدورت...

...حال اولدیغی خدا گواه حالدرکه ووشن امورلرنده مقدورمز مرتبه لری

...دریغ اولنمامشدر بونده هر خدمتلری اولور ایسه جانمزدر قدرتمز مرتبه

...لری دریغ اولنمز حالده کلدر و خصوص شریفلرینه اوله حد امکانی صغیر

وکبیره باشلریم سلام و دعا اولنور باقی عزت دائم

mevasim resm iol adet
bunna vesmineden
d est adeti

letafet elifleri
Vlfetten d est
ateßmakdan
ei u lfet bagtamißlen
burdan bivi bivile
anelari

meelut Vlfet olan
miß cofumaro

Vefk diluhah
gio mul istedighine
muwafik
muwafik vochian
Venta puopvio
mefenet alegro

idet meschun dotu di
mekdur

demware keni stedo
elkei fenwech fum
Overmadan
Huda ginwah haldur
ki Huda sahiddev
~~soh~~ atya

mekdur
Kader olan
miß

gnil vestu biefeui him

کونلره دکوه حظ وفا طریم وصلحاته ایلدیکم قدوة اصحاب قلم وزبدهٔ ارباب

سلکنه منسلك ومنتظم اولان اوستادم نوبسی

ماهر حسن مصلحتی ودرر عبارتی ایله نکته ودرر استعاراتی ایله تطبیق

ایلیوب حاجب سحر نوکه ودرکاه ودونکی ستدهٔ سنیهٔ وعنیهٔ علیه

بخلمینه ودی مخلوقات بنی ادمك حرفین تعلیمینه ارسال ودرسای

ایلیکلری رقعهٔ کوه قتانیری ورقعهٔ موکورت تانیری بوتیدهٔ ضعیف بالحال

ومکنهٔ تحف لیال جمع حفظ ایدروب نکته مکتوب یازمغه واوقومغه موش ایلیوب

طالب وراغب اولوره اوزاره صفا ویرده وقبه میر اصل مکتوب یازمغه

مهم واوزتهم اول ماهر شخص کشتانه قیاسی وحالیه ملفظیم دوستان

الف طلیله وحسن عبارتی ایله اربابی حاجتی مقصود ایندوکدن

واصحاب منیاچلی مرادلرینه مطابق مکتوب یازیلوب است وجه اوزره

Calli da stultas decipit esca feras

Uxor
quae casti servat foedera lecti:
Stat meretrix certo quoniam medicabili dire.
Faemina prodotte nummo rum dicit amore.
Plurima quisque prouo coquitur expendere dura
Astringit verbis ingeniosus amor–
Iam frater fratrem iam fallit filia matrem.
Nascimur infantes stolidi rationis egentes.
Quis puer auditus vel ru
sus in arte peritus.
Exercenda tria haec veniunt equus liber arma.
Nati prudentes sunt qui nouere parentes.
Saepe solet similis filius esse patri.
Lalitiam patri generat sapientia nati.
Cor non nugatur licet os mendacia fatur.
Qui leniter credit deceptus saepe recedit.
Ex improviso fallitur omnis homo

اولماغین بونغ مرتوری که رقعاری عجب قدر بالطافه وضع البیوب لستودیر

اولندی عزیز فرزندا شاره ونو خبر کاتباره عبد دده ویوب ویلچه

عرض ملک ومقصد دعای وعای خیره وسیله کافی وواسطه شافی

اولمقدر بو درراه منت اوده بخشنده مورد اب ووجهنده بو مرد ین

حضرتلرینه کی بو عرتون بحر کماه راغب نیاز ودرویش بیچاره ومستمند

اوزره بو قدر بحیث بلمیاک بلاغت فصاحت واظهار آثار قدرن معروف

سید ومقصود اللدی کیدر واوه افرتتده بو دو جهاه وواسره نهاه

حضورلرینک کیندو کمال لطفی واحسانیه ابله موؤمن فرزندا شارکه خیر

دعالرینه محتاج بو بنده روی سیاه وما کر بوکتابهم خیره بارسوخ

ازلی اونوکه کرامن کاتبینی تسبیح دعاه باوا پر رسم لستبو حظک کاتبانی

مقتضای اوزره صوحت وعلی عیانب ورحمتن شول موؤمن لرکه

Post sumptum vinum loqui-
tur mea lingua Latinum
Dona dabit decoris moderatio
cordis et oris.
In majo pretio ruga senilis
erat.
Per rubram barbam debes
cognoscere nequam.
Pectoris indicium licet
horrida barba senevi
praebeat.
Est facies testis qualis in
trinsecus estis
Non clamor sed amor
clangit in aure Dei
Dat lupus intuitum reliquis
spretis super agnum.
Est oculo gratum speculari
semper amatum.
Si non vis falli fugias
consortia calvi.
In rufa pelle vix est a-
nimus sine felle.
Vis ut honoreris semper
canos venereris!
Scalpitur interdum caput
ex prurigine nulla.
Non vult sive sorrus quod fuit ipsa nurus.
Excitat et nutrit facundia dulcis amorem

دوزینه دولتلو محبونکیه تفرغتی غیابنیری ووفور دلیری

متعلق اولدقده خیر دعایه باوادروب نوابنه بوقلبی الحمد ولکن

الکامن فقیر حقیر حقنده احسانه ابدنکی سبب محو خطیاه وار

فع درجات دوله امین یا رب العالمین ونحو مستند المرسلین

وظائف المحبة ولتبلیغ وودعی الشاعیة من کمال قلب سلیم معروضدر

Linakirignuzeki

من محب العزیز الی جناب الکریم بو ورقه صمیم منیری اظهر ویکره فی الحقیقة

مرجع ارباب حاجتم وماوی اصحاب مناجاتم ومرجع وبو تشدیده

دولتلو کرشبو موصل ورقه دعا می محبی اولدین وداکوش یتیم صاحب الکی

وقیدی وحسن صلاح اخی معروف وکمال دیانت ایله موصوف

اوغور ونجح وفقه ولدوغی طوارق بین الله الحجر اهم وتعیین

Phi nota fetovis lippus
malus omnibq hovis
Phi malus et lippus totq
malq ergo philippus.

Qui pedit dum vult pedit
dum pedere non vult

Pobui bis quartus sensus
mihi tollit et artus.

Cum fatis est plana fiet dor
mitio sana.

Dul uor est caro quae magis
ossibus havet utiq

Dum canis os rodit socium
quem diligit odit.

Flecte genu plora Christi
tum devotus adora.

Vade et procidua dic bona
verba genu.

Ni castigatur rudus ipse
rebellus habetur – Itali
anizato

Qui satur est pleno laudat
ieiunia ventre.

Felle gerit plenum cor
habet in ore venenum

Palma quando datur quid pal
ma restituatur.

عنبه

عنبۀ علیهٔ حضرت فخر الدوله انام المشتی شتاکوبنکز درشهد بر حالت

وفی اول و باری جلب بالله اصبار زه جانب و دیدری طوارق ملکه یه

ارزق ایدقلمز اقصایی مرد وی اولدین لکن فقیر که بالحال ایکن

اقتدار ایدی اولدم وحمی اهلیده بو یخچی افجیه صدقه وعابن اولوق اعوق

وجلسیه بو نجب بی ریاکری شیعه ایدنبوت مزجودری حبابی ذعلی

وصول بولدیغه عنی عنابت ایله منظور و کمال التفات ایله کردر

اولنانلری منت کتم قلوب سابری نیزه لیه فلی اولنوب

تقدیم اولنوب بو فقچی افجه عنایت اولمغه نه نه محمن عنابت

لکن بو ورنیه کیمیز و ل وبی ورنیه بو دیبله مرکوز و عاکوبانکه

فقنده اوله اثار عنابت و عاطفت جانه بوجب دعلتکره

عابد و ر احمدیه و کرم الشاه نو اربی غطیع و اهر جزینی جهانک

Est verum verbum dez abiit omne sap erbum.

Valeat aeternum qui dat mihi d ulce phalernum.

Disce puer dum tempus adest quo iuvenili

Ut quo te recreas habeas aetate senili.

Desine virtutes secundaque horreat aetas.

Labitur occulte fallitque volubilis aetas.

Nec meretrix munda nec cornix alba fit unda.

Est procul abiecto meretrix effreno pudore.

Luxuriat raro non bene pasta caro.

Quanto formosa de tanto plus luxuriosa

Qui nona occurrunt servi bene ne pigrere aut pigeat

Ebrietas prodit quod amat cor sive quod odit.

Crapula plures sustulit quam gladius

Invidia horrendum monstrum saevissima pestis

Saepe sufurrantes menda cia sunt cumulantes

Cesset vindicta donec pertranseat ira.

وبو مملکتی منت ایچون موجب دولت باقیه فرمانه واطا

عتی فوزنه ملکت صغرایی محصوص صدر

درجه اعزاز مع عفو اوغلم سلیمانک حضورینک

حضور بخش ذوق افزا زنیدر انواع خلوص قلب ایله وورد

ویره و فاتحه ایرانیه دوسی زوالندن خلقی فرح اولنور کیم بندر حالی

ذلکه ابوبر و حوشلری نعمت کلمر زدر سوسیق اولوب ودعا

ذوق صفاده اولدی اکر طرف اولمزه بخص ترقی اولنور

سالحمد ولمنه منتهی بکیک وهو بو بو عمر ودنی محض صحیح صحیحا لیال وکون

عمده سلیم لغالی اولوب صحیح دم اورته نزمن اوکسی فرض

عنی اودره و وادی عمر و ولایت پادشاه دقیام عزوز قسم

وسلطنت شهنشاهی اوراسنده عشق وو سناه وو بالغز

وسنه

Mutis ac facilis ubi nobis
futurus. to
Cum tumet venter produn
tur facta latentes.
Dum caput infestat labor
omnia membra molestat.
Quatuor humores cholera
et cum sanguine phlegma
Atque melancholia.
Vires macrescit quanto
plus copia crescit.
Efficacissimum in febribus
ieiunium.
Perdita ne plores minuent
inventa dolores
Si bene serventur degermar
bus minuetur.
Quando senex fueris tibi
plus amor imminet oris
Accurantes senes iuvenum
convivia duri.
Enervat senes collapsa est
clara iuventus.
A vitiis nescit desuescere
quando senescit.
Quid non triste putas fert
aerumnosa senectus
Non amat hic puerum qui
vano corrigit libellum

زیاده عمر و دولت تمام دروندن عالیلرینه صبح و علومکز بند

اوزن دشمنی کبی عرض بزار روز و شب ویره انتظار صحت

اصاریکوب ترتیب فهمی اوزرن ایکی ناکاه ازمین ازمانده مکتوبم
توقیت

در باریکز و دوام اولوب مفهومی معلومنده وار ور بشیره کرده

فرزوده حسبی اولدی دوزدوزی عمر اولوب وسیاوه واقعه سوده

مراد موضوعکز نایب دولتی بنم اوغلم کوریم سنی

کیه کوندروه قاتوب تعصب معروفز اوزرمه اولاکنز ماه

قوصدزله کبدز هماه ورم غیرتی کیمسیانه نیزدر دروب اوقنورم

باروب وقت دیده بی ناعی عمر دولت بار رب العباد دوام تعالی

عرنو و رونو دبه شنم افندی حضرتلریکز حضانی

تقلید صوتیه صدر اداره اعزاز و اکرام و رفعه فوق

Pulsat clinquem quam bilingue esse

Pectore Virus habet melli sui ore locum.

Cura facit canos homo quamvis non habet annos.

Hei mihi quod nullis amor est medicabilis herbis

Heu mihi pene omnes casus non arte medentur.

Saret qui sanare potest vitiorum vomicas dez.

Vitæ solamen venit ægroto per medicamen.

Non ullus medicus melior quam fidus amicus.

Clericus applaudit cum causam funeris audit.

Tum mores optetur cum nullus amicus habetur.

Sed mors certa facit pavidos, quo utique cavendum est.

Distortum vultum sequitur distortio morum

Nunc vomit nunc vorat is Bachi turba laborat

Cæcos cum claudis in fine venire videbis.

Cæcat amor mentes ac interdum sapientes.

Cum inops dictus quamvis varijs sit amictus.

لاصودم بلى دوبالين فلندرقلرى محلها ؛ اعطى بتون بيتعيندر و هرگ

حال مر دلدرکه بيخ مرهمنا ونطاع اکو بو عيد فدعكي خروق اصوالنژ

سوده نژف تجوز بو زهوبر بجده ويلبنه وجوده هاکه اووقر وادی قوزق

كابنه بوجود او بوبن لبال وزنار اوزه زيمغ فرض هشابه

اوداده هلو وبتوکلو بکذشه دوبارینی حضوریتی ووادم عمرو

وقيام عمرو سلطنتلری او بحيشه عن ضيم لبال مددود و ملوریق

اوزره اولا وعمزوزه هکذی وعلى الخصوص شز ادفیتمرکه وهی مرادو

دنوی ومقاصد اوجو وبيرى اشبه عن ضيم لحياه وعن صمع اولا
mekalid

تودیغ ایاب وو عوازن مسنجابه اوونی اولنمده بزاده ور باعث

حج و کلو اومتوزکه اجابت قرين رب العالمين اوله بانجه بعوضود

اصلم اجزاء وطائف عبو ونیدنیا وه تکمنیر کالوم ونیلب کور لکوده

Avma amens amat avma cupit, quicunque laborem odit iners et inops.

Hoc agvemus iter est dam num subiturq.

Nullus in ecclesia vivit sine sorte Viator.

Qui duplici lingua litesq et iurgia Vendit. cio
Et delatoris fungitur offi
Inter contiguos ponens sua curva molares
In precium sceleris senti et exitium
Charus legatur Chri sti si Christus amatus
Quisquis amat ranã ranã putat esse Dianam.
Trahit sua quemque Voluptas
Aptetur reliquo qui non est aptus in Uno —
Abit omne nefas Ut ameris amabilis esto!
Si contendemus satis omnibus est quod habemus.
Quando fatigatur equitis pes rectificatur —
Mittimus interdu quo nolumus ire catellum
Prodigus est gnatus qui de parco patre natus!
Elegat aequalem prudens sibi quisque sodalem
Fessus corporis fessusque movando quiescis.
Cantabit Vacuus coram latrone Viator

انتظام اخبار اولیان نماء محبت و مسند عز و سعادت ودیع

ودایع باری رب العباد اوله رئوف بالعباد دولتلو نعمتلو افندم و فخر مدرس

مدیر و عبد ضعیف و عزیز بو حروفه علی الانصال و دعای شاملرینه اداره

دلنوازلیری بالکلیه مبارکه قلب شکسته کروه و ورود خراجی بورمشدر

دیده ی مطالع حضورلرینه بو ارتکلیه بر مجنده ارسال اولنمغین بو ورقه

وقطعیه وجوده افندیلریه و درودکیه عماه معنایه سلیلدر

ورقه ارسال اتمکه اوده اجلدن مطالع حضورلرینه ورقه تحریر

اولوب ورقه ارسال اولنمدیغنه حالدنوزکه نزد کشا خلعی غلبوب

وانی عفو ایله نقصانیمزی ستر امدویه احیانا ورقه شفل عفکر

ایله بویله کوزلی مسرور ایتشی و دوی جانه زور و بیره تحریر

اولور

ورحصیل امیدرحام کدرکه قلب زنکیکی بو دعاجیلری جانبنه انعطاف ادره

Nil potevit iusta tutiq esse fuga.
Quando potes subiia non debes dicere via.
Quid Victor eris nimium licet inde gravaveris
Auxilium Christi Venit ad nos tempore tristi.
Non omnis pugnat minitans qui fortia clamat.
Audaster pugnabant fiet in hac tibi pugna.
Orator verbis valeat Vir belliq armis.
militian refugit paceng libentius optat.
Mentiri ventre nemo valet esuriente.
In coetu laxes ne turpiter ora cachinnis.
Nunc alamei visus et nunc ioca laeta parantur
Quod te non tangat hoc te nullatenus angat.
Audivi dici quod erunt duo semper amici.
Cui bene succedit is amicos saepe videbit.
Nos aper auditu praecellit aranea gustu
Vultur odoratu linx visu simia tactu
Vivus edax superabit opem.

دولت حضرتی فرض نظام اولنده و وزیر سعیدلری تابع اولمد

musahir

ادام الله نوع عمره بالسرور الی یوم ینفخ فی الصور حمد وسپاس

خالق ثنا سکه ابدی این مراد ذکی مبدا ذره عشق و ذکی وریاق منصب

وکلی بعید منصب ادورسه وزیر ذوکفی شیرانخ اغزنه وسعیدنو وفقرای

محفلو نطاق حضرتک جنابی ثقیف ذت مدار دسعادن اجابزی

صونی معروض عتبه ولعواه بی اشتباه بوتک و ورمز ملک الاخیاره

نکاه استجابه وعدول اولدن مواضع ثقف و اولکی شیکم

دیشه درایج و غدار ولنحواه علمدن اولدن مدارج رفیع و

منیع صعود بتد باعد سعیدن و مساعد دولتی لیحوع جنابی باریده

ذکری اولدن دولت آثاری ظهور بینه انظار جاه عزیزه کار

دی یعقوب الله ملک الغنی تعوذ عاجز و اجابته قرین دولت عزیزه

karin

De Leone iussu Domitiani confosso quod magistratum laceravat.

Liberati ingrato Leo perfidus ore magistrum.

Ausus tam notas contemerare manus

Sed dignas tanto persolvit crimine poenas

Et qui non tulerat Verbera tela tulit.

Quos decet esse hominum tali sub principe mores

Qui iubet ingenium mitius esse feris.

Impiger extremos currit mercator ad Indos.

Si quid deliquero nullae sunt imagines quae pro nostris deprecentur.

Prosperitas gentes caecat plus insipientes.

Nulla meos tetigit petulans audacia sensus.

Franguntur molli pectora dura prece.

Flectere si nequeo Superos Acheronta movebo

Dat veniam Corvis Vexat Censura Columbas.

Dulce bellum inexpertis.

Dimidium facti qui bene coepit habet.

Hanc technam in te ipsum struxisti.

Hesitantia Cantoris tussis

Homo homini vel deus vel Lupus

Inveni Nachshibendi Angelus vel Sathana

حضرتلرینك وزرای خوارزم ایله معنون اولوب مقام وزارته تعیین ایله
جلوس ایدوکی خبری استماع اولندقده حمدا لله علی ذلك الحال والاقبال
ikbāl
بو خصوصلرك دخی وقوعی مسرت جانفزاده تعلیم الله تعالی دیو مسرور بیرنیم ودو
mksde
شانلو حضرت دولتلرینك فاتح وصف ودوده وکلادن هو شیمیانی
وفور سعادتلو وجود همایونلری یوما فیوما مستقر اولوب منیف قلوب
ظل ظلیل عاطفتلرنده غریق کبی مرفه الحال وسرور دیار
تکثیر بو عبد ثناخوار مخلص اولدقدن صکره دنیا زوتیق عرض
حضرتلرینك ایرشعار علیه نعمت و مسرور اولوب ایدیلن محمد کرتم محمد حمد
بسرتیره ترجمه فرحه مبدل اولوب بو عطوفت عظیمت مقابلسنده
بو ناچیز شکر اولنه رب عزت عزت اسماءه مبارکه ایدوب وولی
عظمای تلقاسلری ایله قیام الساعة وساعة القیامه فی ومستدعی اولان

ذمتي يليغ الادنى بغ عزتو يطانغ بو بزعيوب سنده سعادتي مايليغ بندتيبور

دعد ذو عباه وكرم معنا ولاه معدوم وو محبوب ايكن حالا

كوزده اينج اوتوب جنداه التفاتيري ورضاتيري اولمغله جور

دم ابه ايشكن وريا شالم آلوده حاله وحاله اوتوب سيف ضوق اعدا به

عنذ واهانذر عزتو يطانغ حضرتك اسنانه عسعين تشبانلريه

لنت بنه باعث اولرو عني نكسنه لر منظور ذنبيري اولمغله ووان غزن

اوقعب يوتن لري حوز حقير وولبب دوملوغ ووكشتوم اولوب مدد

اسناه طاهره ده ودو وان مايلرتره اوزكم باب قربه وسائه عاطفتلرنده

غايت رجع وقايم اولمدوعني معاوم عالي اردنجي وكلمدن دمرلي غدا

ووان منظور سعنه يلري اولوب نيجه مدتلت قطع اتمياك اوله اسنانه

اوتوز يليده بري وعاجسلي وبردب كسنه ذو جمايتن كانده سبي اي

Ebrie quid facis Viui?
Vel morte gravaris
Nec ebrietas sapiento nec
fastigia superba sequuntur
Hebetis est ingenij edere diu
potare diu.
Cultus formosus faciet quod
eris odiosus
Sero rubens cœlum mane in
dicat esse serenum
Hic generi humano mala
tristia plurima travxit
Estimat esse parum sibi quic
quid habet cor avarum
Si vis esse comes mihi mores
accipe comes

Kerivulihian

اولوبطاغ حضرتلرینک کتب الاه ورقیه لسنه لرینه

تفریح ومسئول ومتوقع ومأمولری قلب ثعلبی بو عاجیاری

جانبنه انعطاف ادرسه اولوب حاطر فیض مظاهرلرینه دور

بوربوب مجالس کبارده کلمه صحبتلرینه ورنغی بور دلکیه بور دلکو غنچه

ماعدا مجلس شریف عنبر ردیفلرینه وقتا بور دلکو غبار اولدیغی

عرض اولنه که علیه شوق عالم ارا لجنه از مخیطه ایچلیه حبشی استانه

Boni

سعادت نشانلرینه ارباب حاجاته ملاذ ومنبع واصحاب مناجاته محل مرجع

اولوب معنی ادراک وستانه ودستانه وقلبی ارضیا مانع اکلوه

ولکاه اوطوره ده یوم حیات دولتلیه بالنت وال العالی رحمه النبی ونه ملک

دور دوغنچه بیر اوجهز کوره‌ن دول کونکلی صدر اولمسر

عکو ورونو حاتمزه سوکلو قزلاشیع حضرتلرینک عیش عوری کوکو

Difficile est valde vulpem
comprendere vulpe.
Nunc sis securus quia carus
abest tibi dux.
Res male congestas tua
spernit et odit haeres.
Sveda canum lepus est, vastos non
[illegible]
Quid nunc silva fugis placida
lepus ora leonis
Frangere tam parvas non didicere feras
Servantur magnis isti cervicibus ungues
Recedit et tenui sanguine
tanta sitis.

Optanti digna sors est in dando benigna

Omnes flamma ceres floraque
pulchra vitant.

Spinat ob scelnum quod mundus credit amicum. nubi luxuria.

Plenum nequitia non vult cor inire sophia.

Munere caelesti, morbi fiet fuga nostri senza dottori.

Sudo nemo duas praesumat psallere missas

Thia fortunatus fies nimiumque beatus

Non bene creduntur nimium qui blanda loquuntur

Non honor est sed onus eo quod properas ito [illegible]

Doctus es et culti placido sermonis amor.

نبعالريبه انواع مخالص اوزره وروعايه نورانى وغرنيشاه جاو

وارنى اشيار وشارنره صكى محبانه زنخ اوزناه بوروك ووارد

قدعيه رعايت اولنوب الحكمرفه دن وار نعض شريف ازر

وبزا وار كوريوب الحمد لله الملك المتعال نماله وجود كلشن سوسن

دوداه اولمغين روزبش اوقونم مستنابه ه ودسناه فوق العاده

وعلى الخصوص جنابت زيبا كرمكم مراوارث وارثيلرين اوعيشة ازور

دل حاج ابله مراد دن ومواظبت اوزره اولدوغمز زدن وعباندرنيا

ميدن تخ يلا لوازم اصيار سلامتكرين مترقب ونكراة اوزره ابكى ابن

اوقات وارزو سلعن ه ورقيه ولكن كروارد ونازل اولوب

عيانلرى

مفهوم سعدت مخزونده درج بيور يلوه كلمات اياتيلري

بى كينه به بسرور وويره عزيزه به نور بخشيلور حودوكي

Congesti cererim stulti confido libellis
Spemque quoque nec paruam collecta volumina pre-
bent
Calleo nec verbum nec libri sentio mentem.

Qui studet attiduo motu fit stultus et amens
Seu studeam seu non dominus tamen esse vocator

Placatur donis Juppiter ipse datis

Non tibi desperes quatq. donabitur heres

Quid iuuat immensum te argenti pondus et auri
Furtim defossa timidum deponere terra.

Divis
Est odiosa pauis impudentia

Quodvis iusta non pagan tibi sit onusta.
cosa che ha rasiondi fond e
Reddunt debitum flumina vina vivum

Pro paucis iustis parcetur multis iniquis

Languida mouentes hebetauit inertia sensus.
In mundo: mira faciunt iam nunc et ira.
Sanus erit vitam qui sit servare dictam

Discere ne cesses ut non nimis insigis esse
Cum tutis pulcher deformes spernere noli
Luditur et captivis otia miles Aget

كدري

ونیزه‌ده نیکو خبر و واقعه ورود نمزد اولدوغی دفتر ایلچی دوشی

سروری دیو اولمشدر بحضور والای عمده‌ی موجودی کی

نه فی قرنداشی لوح خاطرده وربور بوب این وروده واقع

اولدیجی محبت دوستانه ایکن تمیز وواقعی بر ادر اقرونیمز

واروب مصونیمز اولاه الیه جلیب حضورلرینه مزید نعمت طبع

دادر ارقداش

وفرط تکریم ربلیه وروده ولره وجاه بی ارادمزه و عالی اولیوز او

بزوره خبر قبولده واقع اول بالجمله

عفو ودر والو ومرحمتلو سلطانم حضرتلرینک بعد التحیه والتکریم

محبت التدبیح ایلچی جنابلری کی سرور قولدر من رب الکریم وه صنکی ودر

وعولان صفتلو محبت قروده وعز سلطنت وادینه موقوف غایب

لقه و اهمالی فلسدقش همیز هنیه خورشید تنویر وخاطر

Sors tua vanescit levis e[s]t ter
Fidere nesuit.
Visio nocturna tibi gaudia
dat diuturna.
Facile omnes cum valens venta
consilia & quotis damq.
Handem dignum tibi ignes atq[ue] benignum
~~Ante~~ moves periere belli regna atq[ue] libido.
Sponsam sumpsatam fausto
~~Ante~~ fidere natam.
Inter puscipuos pari q[ue] mihi
vadit amicos. Vastas vela manu
Prima vero doubi
Ergo considero multos!
quos vero libellos
cum lectos Neglijo nec
Sevlego sapio –

عطوفتلو مشتری تدبیرلری صوبنه لهٰ مخلصانه بو وركه اقرار اول

صحت صفاتلری و لطفلری امتزاجلو تحقق اولنور و دعا اولدیغی بدرو

کار حضرتلرینک انواع انوار الطاف الٰهیه دیه زوربنی حضور اولور

مسند و ولای و مشکاة رفعت و حشمت و سعادت اوزرینه پایدار اولی

و ذکر عادت قدیمه و قاعدهٔ مألوفه مقتضاسنجه کرمو و نیری موضع ایرو

نوجانب محب مخلصلری احوال اخواننه فقط مقدرلرینه استغفار حال

ولسنجاره فی البال بو بنده وکمک ادنی و دراز ایک بو بیعورلرینه نعمانه

الله الغفار و دوستانه هیئت عالیه لری و حسن حالری بیکانیلم اللهم

روحی رواه و ادبه و بواده و تحریر سلامه عافیت طبراه

ادهب مرحمه دور عن و البلقا امده و ولنا و سعد

بلك دوری رفق حضرتینک ازو و عمر و دولتلرین و ارتغه قدری

ودر سلطنتی دوعالری دور اولنه وعلى الخصوص جنابی ذریعه‌کزده

ونی وجمیع احبائی ودوستلارکه ارتقی قدرلینی ادراک ایده‌جکلار

وبنه سرورونی والتقاط اعززی خالص ومخلص خیرخواهی ایدوکمی

ایکماه وکلدر باقی العالم كعدد الرمل والحصا والحصاء

عالودر وقالور کسفیرتور افندیمز حضرتلری جنابی ثبوت مسرت

کتابلرینده فی الحقیقه خواهلر خواهیر ولوجاه توبنا وغیر ازاله سنادر

انواعی توقیر اعزازله بنلری وکوزلری نور وکرکش عرض بنام واعی

ودکن صنع مروتلری برزلو نطای حضرتلری کرم عاطفتن ولطف

یکرلیرده قطره بر محن نظرین کسره کلوب فی مخلص کمینه‌لرینه فی الجمله

نقش شرهن لری ازال بودبولی الحمد لله کلدن سعی بونطام عندلک

ایتیه دولت منکام سعی تحرزه تشدیدیلک مقام عبودیتلری تقرار ودی

Aut te non medicum dicas
aut disce mederi sis fatuus
Aut si sis medicus simul
Corporis auxilium medico commi
te fideli.
Habet et musca splenen
et formica sua bilis inest
Disce quidem quid eris memor esto
quod morieris
Rebus in humanis rerum?
ardua nihil est
Non habeas servum mendacem sine superbum

Hunc homines honorant, quem vestimenta decorant
Vir bene vestitus pro vestibus esse peritus.
Creditur a multis, quamvis idiota sit ille
Si careas veste, nec sis vestitus honeste
Nullius es laudis, quamvis scis omne quod audis.

دریوزه‌ام اولوب عنایت سلطانه چهره‌زمینک اولوب جلال الله‌ی لبوک

تکرار زنده کاروه حاج اولروعن محبکه ماه بیورولیه و احبابلر

صحت وسلامتلریله بو وجهله انتظار اوزره کیتلی ایمدی اوقات واز

ساعت واحسن ازمانده مکتوب شریفلری عنوانلریله وارد اولوب

بو محبلری فاکره رفیق ایدوب ورقه تنکارلر ایله مسترده بیورمق شکر

ودرزنده وله الله علی علم بدیر بند صفا وسرور حیلی اولدیشار

بو وجهله نفوذیت وحضوریت امکانه وکلمدر مستدام عمر ودولت وبلد

هرروز رفعت اوله بر دریا سعادت وله سماقبالنه اولدوغه

ودبه اولملی وواقعه سلطانه چهره‌زمینک الطاف علیه ایلنلزده

وجوهکن بووارع تکلیف چهره‌زینه خورشید شعار کزده دور

بیوریور واروب وصاوریه وتوعیده اجبار سایه محبکر ایله

Ingenio plenus vir
Nivibus extat egens
Dignis indignis gladius bona
tollit et ignis.

Fastus inest pulchris seq
uiturq superbia formam

Quod breviter durat quis
prudens quaerere curat.

Hic miser est et erit qui
mundi gaudia quaerit.

Virtus post funera vivit

Ennius
Dum quis ditatur animosior
esse putatur.

Non pudor est quaeri quod
nescis sine doceri.

Omnia quae sensu volvuntur vota diurno
Tempore nocturno reddit amica quies

Luxuriant animi rebus plerumque secundis

Dubiis et miseris alienis, vivere terris

Damnum vitabis loca pristina si
variabis.

Si formosa tua vestis quam
pretiosa
[illegible]

Sive vides quae dicunt quod dicunt non docuerunt

Vis fieri dives metuendo deum bene vives

Non sunt securi qui dant sua colla securi.

Qui sibi nil consit securi mente quiescit.

Utile discendi sit dogma deum metuendi

Subdat velle dei te semper pauperiei
velle i.e. voluntas

کلمه
[illegible]gnifica verbis et
mente pudica
[illegible] vix iacet dum sua bursa
tacet
[illegible] duplex non sufficit
[illegible] simplex

Assiduitati parcenda(?)

Adde parum parvo, parvo superadde pusillum. Fiet et hoc magnum, infelix pellere...

Sophocles.

Eamus quam celerrime. Non potest enim
Justa diligentia unquam reprehendi.
Si quis otiosus respexerit alterum
Locupletem, is festinabit, ut aret, plantetque
Et rem domesticam rite disponat.

Aemulatur enim vicinus vicinum
Ditescentem: est autem haec contentio(?) ...
Operando viri peritiores(?) fiunt et divites
Ast laborans multo magis amatur Dijs

96

Iniusta acquisitio et possessio bonorum.

De male quaesitis non gaudet tertius haeres.

Tam caeca est in hominibus brevis lucri cupiditas, ut ut eius causa perpetuae servituti addicant, ac seipsos volentes ac videntes perditum eant.

Dives aut iniquus est aut iniqui haeres.

Tenacitas. Tenaces nec sibi commodi sunt, nec alijs.

Quisquis domi rem gaudet abundare.
Et ventrem interea defraudans corpus misere macerat
Is mihi familiaris melior non esse videtur,
Nec parricida, aut sanguine iunctis inimicus.

Theocritus dicebat Multos divites non dominos verum suarum(?) opum(?) custodes(?) esse
Demonax dicebat. Vitam nimis parcam et sine festivitatibus esse longam viam sine diversorijs. 43

العيش والضيافة بالانتقال
كالسفر طويل بلا منازل

Cupidus(?) quicquid conservare ...

Ne nimis observes hostes ... perdere quaerant.

Nemo nimis propere ditescit ... nocina(?) ...

Nocet empta dolore voluptas.

Nequam nequitiam monstrat ... suam.

Impatiens ... tribuatur ...

... مشرف الملک ایدن وعنایتی بورولیه رجا ایدوب وجمله ثنا ایلیوب

... الدعا کعدد النجوم فی السما   عمر و دولتی دوتهانه(?)

مصروفکی هبایه بخشلریندن در استباق ایله روز و ماه ایلر منتعب

... دور و عوادن صفا نظام وعز تسلیمن و انعام عذبه و افلاقکمز

... مه منیر خورشید تنویر و اشنه نظیر معروف سنج مجد خالق الحجب ...

... ذکر شوکت و طرفندن استخبار بیوریله الحمد لله سبحانه دنیاده هالک

... ام ... انتقام ده مسعود وقتده ... معروفه اولوب قبحی

... اولوعیه وودرم عمر و ولایتده ... قبام عذر یتوکن اولوعیه الحسنه عفی

... لبابه استقاله اولورت اولوکمن ذم ... بیوروب ... ارتیاب

... ووزنوب وعنصر لطف بخیه در   اولیدر خوشلرنی ... عزم شاه فور ایله

... ایله حابی و احسان ده کامنده دعوی وسوالترکه فاران ملک منتظریم

Virtutem posuere Dij sudore parandam
Multa tulit, fecitque puer, sudavit et alsit.

Quod semel emittitur numquam est revocabile verbum.
Cur, ubi, cui, quando, quidve loquare vide.

Paupertas est gymnasium virtutis et pietatis.

نوائب دهر ودوبزه رسوه ومحفوظ ابلیه عینه وکرمیه واحسانه [illegible]

اظلام بانت ارقام ابو بو جو بنا وو عجز فالکن زفیر بو برور

اصابت [illegible] ادیلیه باب عمرو [illegible]

حضرت عزت [illegible] فضلا فای ضاعف الله تعالی اسباب [illegible]

یوم القرار البیت والمجاور بالطاف [illegible] مجمع المقاصد و [illegible]

وصانه الله عن المصایب والحاج شجاعت اقلام [illegible] وقطرات ارقام [illegible]

در فوارهٔ شیم [illegible] تاتار ور [illegible] تسبیح [illegible] بلاریله [illegible]

واشناملدر [illegible] اعظم مشتاق بی قرار [illegible]

مو [illegible] مفتوح [illegible] ودلوی [illegible] سنشمار و [illegible] ادنور

بحمد الله الملک الغفار و [illegible] صفا [illegible]

صحت [illegible] عاقبت [illegible] اولوب کلمن لشتیان

kalem

Quid tua sunt cerne pigrius committere sperne
Parvus reffendo parvissimus esto bibendo
Jungens uxorem praeda tibi perdes honorem
Respice linguam tuam talem sorte credo dolosum
Konsias trepidus quia custos est tibi sidus
Quod diter alticum lucri pinguedinis crassum

Ubi desipere sit culpa inutilis iste
...ere noris ideo pauris odiosus
...vero similis modo charus hic modo vilis

Custodit pulices fatuus sub sole calente
In puteum undantem et flumine portat aquam
Qui gerit uxoris curam metailque pudoris
Quod sibi nunc custos fuerit custodia vana est

97

وشكروه تزيزم

عزتلو ورفعتلو وسيادتلو ومحبتلو جانمم عزيزم والدهٔ عزيزم

حضرتلرينك خاكپايلرينه بعد التصديق وسعدت روزافزونيه آدب

طوع ايله يوزمزى يره قويوب يوز بيك صدق ويوز بيك فرقع

ايله يوزيمز وگوزيمز سوروب انواع اعزاز واكرام و

فرط توقير واحترام برله درر وغرر صايرهٔ محبت قرينهٔ

وعرر تحيات وافياء مودت رهين اتحافيله ايثار ونثار نذره

همه بنده خورشيد قمر تنويرلرينه عروض محبت وتحريري وعود وارد

عمر جميليلرى بوهجى حاليده گوزم نورى وگوكلم سرورى

والدهٔ عزيزم نيوزهشتوتحل اسيلم اوله مبارك پرنور

اولمش وجود شريف وطبع لطفكز ايوكرو وشكرلرمى سز

بمنه گوزم نورى و عز. ودائما اوله واجب الوجود صغر ترشت

رجا ونيازيمز بودركه بنى والدهٔ مركى وجود شريفلرى اقامع

حضرتلرينك حضور ... عزتلو ومروتلو بكرای
... صدر ... اعزاز واكرام ... ورود ... ودعا عرض
اولنور ... مخلصانه ... بيم حرمتلو
... خصوصى معلومم ... اولرى خايبانه
... علوفه ... خصوصنده ... لطفكز
... عمر ... لكن ... اولطف
اولمشی لله ... بيم سلطانم الاحسان ... بالتمام مفهومى اولور
اوزره لطفكز ... رجامز بودركه بوليكه ... قطعا
منا تركيه ... بزلرا ... بيورلر ... سلطانم
كندى چراغارى ... لطفى ... بيم سلطانم ... تغيد
اولمز نهايت ... اعلام ... اوله قابل
كندى عمر وارلكم ... بوخصوصده لطفكز ... بارى
... على ...
بحد وگوزمز دعاجيكز ... مروع سلطانم
واغا افندى ... مبارك ... ايدوب
ودعا ... ايدرز ... اوزرنده
لغز ... بيوريه

[illegible]

اذن لله نوع لك تابنولره وفا بعد ان
قوننده كنعاه بات تحده حرمتلو عمى
سعدرع خانه سنده كوچك اوقاف محاسبه‌جى عزتلو
ابوبكر افندى حضورلرينه

اى عاشقان ومعشوقان زنا لواط ايلمك
اگر آزوب ايدرسگز بارى اولنوب سويلمك

وهرونه مبرّد واری ایروب صحت صحتّه صحیح الحال

وصحرای سلامتده سلیم البال اوزره متوده و برقرار ایدوب

عمر طویل ایله واردنیاده سعید و دار عقباده بهشتی

ایدوب نعمتلی قبلس ایله فردوس اعلا قصورلرینه رحمت

ویکسنه غروق ایلیه آمین یا معین یا رب العالمین بحق سید المرسلین

ولا ضدین اوتسه بنم کوزم نوری و عمر دکر ویاری فرقتکزدن

وقطره شفقتکز خوش و فروشی ایدوب بو جانبده

حسرتکزدن بوره کبریاه ونار فرقتکزدن جکریم بریان

اولمش اوغلکز و جکر کوشه کز اوده لی برملوالیده فرح و

تمه مقداری تفحص تریف اوقلق تجویر واروزلک کوردیکی

حمد تعالی وجوده صحت سزواده و جلدی و نور

ویره برسن زاده تمام برکاتیلر صحیح و سلامت اوقده موجود

و برقرار

Prudentia lux fuerat et antiquo Valet iure
Signat opportunum tempus quicquid faciendi
Sicut prandendi sic est tempusque bibendi
Verbo tempo tempus inest capitis tempus
quisque paret
Tempora temporibus succedunt prospera
Nullaque res maius tempore robur habet

Spernens omne datum non se facit esse ingratum
Lumine privatum Violenter dicitur orbus
Dicitur orbatus, caecatus Vel Viduatus.
Est orbis mundum apparens esse rotundus.
Tempore quo fodiebat Adam quo nebat et Eva
Quis rogo tum princeps quis generosus erat
Qui magnas congessit opes fur rex et avarus
Atque hoc principium Nobilitatis erat
Dura lacertosi fodiebant arva coloni
Pix dum palpatur palpanda manus maculatur
Sus magis in caeno gaudet quam fonte sereno
Disparibus socius raro trahitur bene currus
Innocuum simplex animal sine fraude dolus
Ex verbis fatuos ex aure tenemus asellos
Si quis dat mannos, ne quaere in dentibus annos
Miles pungit equum sed iudex indicat equum
Ex visu domini fit pulchritudo caballi.
Dum canis os rodit socium quem diligit odit
Ire catenatus nescit canis inveteratus
Mus miser est antro qui tantum clauditur uno
Ne mea glis servans subeat nec hospes hirudo
Qui binos lepores Una sectabitur hora
Uno quandoque quandoque carebit utroque
Ante fuit Vitulus qui iam fert cornua taurus
Imbelles damae quid nisi praeda sumus.
Unica prava pecus inficit omne pecus.
Dives macrescit quanto plus copia crescit
Fertilior seges est alienis saepe in arvis
Rusticus arat agrum Ramirat mercator avarus
Nymphaeque fluviorum, animo gratissima nostro
Si bufo piscis quam detestabilis id suis.
A Jove fur ovum ne serpens det tibi morsum
Ingenium torpet longa rubigine laesum
Bacchus et argentum mutant mores sapientum
Quid tibi thesauri quid acervus proderit auri
Cum peccatores mittuntur ad inferiores
Si mons sublimis profundior est tibi Vallis
Fertilis assidue si non renovetur aratro
Nil nisi cum spinis gramen habebit ager
Atque una transire Vadum tot millia cymbae
Classis deficit auxilio docti spoliata magistro
Caseus anguilla novus cibus ille vel illa
Ni sapius bibas et rebibendo bibas
Qui tenet anguillam per caudam non tenet illam
Post tres saepe dies piscis Vilescit et hospes
Est durum dare contra fluxum natare
Servatur portis meretrix est iama novis
Ad Vada tot Vadit Urna quod ipsa cadit

دیرلر اولوب شب روزم ساعت فیروز کا دعا ایدرب

بن یوقت دارایه وخاکند ان که ایره غنی فوق

جلوه حضرتیندن رجا ونیازم واه زاریم بودر که مادامکه

بومرغ جان قفس تنده در اوج آسمانی پرواز ایده

ایلمزدن اوله سز والدهء عزیزمزی اوله کولده نازوک

ورعنا جمال ثریاپی دنیا کوزیله کوروب حسرت قیامته

قلموب حاکپای ثریاکره یوزمز وکوزمز سوروب مسرور ایلمش

اوله ایه اوقات خمسه دعامز بودر عمیح علی الخصوص

بو حمرمیزن واردی و.ع. بو بخ سنه ویک ویلار ثریاکره

دور دولوب دیار غربت سیر ایدروب پیشمزه بخ حللر و

بخ سرنجاملر کلوب وبخ سلطانت ودولت نایل

اولوب اولو اجانته سعی تلوبکرشا حمزه دعا ایدرز

Stellis ac herbis vis est sed maxima verbis

Fermentat celebres numerosa pecunia mores
Si mordent pulices mordentis[que] excute dentes
Inveni saccum non plenum saepe ligatum.
Sus male pinguescit cum fur fure sed bene crescit
Haurit aquam cribro qui studet absque libro.
Caseus et panis sunt optima fercula sanis
Canis de casco tarde depellitur ero.
O fili sperne delectamenta taberne
Collige frumentum quod pauperi est alimentum
Hospitis in mensa vultum non fercula pensa
Turpius eiicitur quam non admittitur hospes.
Hospitii rector semper sit laetus ut hector
Ut Job sit patiens utque Sibilla sciens
Dum pauper clamat, ianua limen amat
Audi doctrinam si vis vitare ruinam
Mos hominum fidos antiquus iungere dextras
Contentum sitiur saccus dum post aperitur
Clauditur ostium sunt publica crimina cuius
Dum clypeus splendet super alta fornice pendet
Ostia clausa sera mihi sunt quia profero vera.
Fac quod Christus amat dum pauper ad ostia clamat.
Tunc tua res agitur paries cum proximus ardet
Efficiunt mentem fundamina tanta stupentem
Qui procul ex oculis procul est a lumine cordis
Fundas, confundis, mutas quadrata rotundis,
a fundare
Multorum manibus alleviatur onus
Nullus tam fortis cui parcant vincula mortis
Cinge caput lauro gemmis tege corpus et auro
Ex corio alterius lorum perscindere largum.
Torquantur loris ora fugacis equi.
Gallica nec lupatis temperat ora frenis
Bos ad praesepe conatur currere saepe.
Gutta cavat lapidem non vi sed saepe cadendo
Irretit muscam transmittit aranea vespam
Vescere mellifluis o philomusae favis
Nonti[?] per fugies assa columba venit
de caelis cadet
Cantat nocte capo vinum vult vendere capo
Est gallina mala vicinis quae parit ova.
Turpis avis spurcum proprium facit upupa[?] ledum.
Nactu laboratum non est opus undique gratum.
Adversus solem ne loquitur

Qui modo pugnarunt impugnat sua rostra columba
Simul ac fortuna delapsa est devolant omnes
Qui volucrem nutrit pro munere stercus habebit
Aurea nunc vere sunt secula plurimus auro venit
Nec vero terrae ferre omnes omnia possunt
Floris habet morem cui dat natura colorem
Non ad praeteritum consilium valet ino[?]

اما بنم و ـ عز ـ كرچه پدرشهمزه‌نك ايام دولتنده صفا ودولتمز

حدّه افزوندر اما سزكه فرزندلرك نارى بر وجهله احاطه

ايلمشدركم كيجه وقتمزده وكوندز حيلا امزده مبارك جمال

نيتكزدن واثر اولميوب طوحضرتكز انلكارينه اه وفغانمز

افلاكه خروج ايلمشدر و ـ ب ـ و ـ عز ـ سعادتلو وعظمتلو

پدرشهمزه‌نك حرم خاصينه كوندن اولدروغيري سؤال بويورسكز بها

دوولت بهارده كلستانه بكزر وكوناكون التوده كونشكار بنياو

دولتى ايجبرى ملوءمال غلمانه يعنى ايچ اوغلانى ايله دبر

ايچ اوغلانى انكا بكزركه بر ايليك بيش بيسوله بر التوده نفس

ايچينه قيوب كيجه وكوندز شاقرلر همه بو ايچ اوغلانى وضع اول

بر كبى شاقيوب قراره عظيم تلووت ايلدوكلرنده اوم

اوغلانى طاقت كتورميوب حيرانه سركرده اولور كيشنه

همه

همده تڭریڭز ایلا گچه گوندز صفا و ذوقیز بویله وار آره بنم

گوزم نوری و گوکلم سروری و -عز- جمال تڭریڭزدن دور

و دشمن سزی گورمدوگمزدن دولت القوه قفس باشمزه

طار و زندان دوگشدی بنم ایچون المدی بنم -و-عز-

جناب باریڭ تقدیرینه بویله ایمش همه نزدن جدا و تمامز

بولدی بو اوغلکوز دعا ایدروب اوله که حق سبحانه و تعالی سزی

دعاگوز بر کاتیم برم وداعی عن قریب مرادیمز ویروب حسرتمزی

گورمکلیه ایتدیلیه آمین یا رب العالمین و بنم -و-عز- سزکی

بزم اوزرمزده حقکز زیاده چوقدر عیوضی الملک قادر

اولدکده همه حق سبحانه و تعالی یرینه اجرکز ویره یوخسه

بز اول ملکی قادر و گوکلمز ایدر بنم -و-عز- لطف

احسان ایدروب چکروکیز زحمته حلال ایدهسز و بشی

Est discus lud[us] ut discus quoque regia mensa
Discus scutella, discus quoque fit tibi mappa.
Dum conviveris caveas ne multum loquaris
Saepius est hospes talis qualis fuit hospes
Si non sp[ir]otat bene mingit qui bene potat
Si lupus est agnum non est mirabile magnum
Non bene prandebit potu quicunque carebit
Prandia fer tecum si vis comedere meum
Absint offensae cum fit celebratio mensae.
Sit levis haec poena sequitur ieiunia coena
Custos dixit miles oculos faciunt mihi lances
Non volat in buccas assa columba tuas
Cur aliena rapis nescis tu vivere rapis
Olla contritae satis inveniuntur ubique
Sunt tria mala domus, imber mala foemina fumus.
Cur mala non finis homo? cum non tu nisi cinis
Ardet scintilla nec non caret igne favilla.
Aque pars ligni curvi aut recti valet igni.
Quid facias nescis tunnas sine mente quiescis
2 Doctus, indoctus, cibus est cui non bene coctus
1 Audio sed dici quod semper sunt inimici.
Alget adhuc nudo clausa culina foco. [illegible]
Una potest candela alias accendere plures
Si deest stramen digito tunc tergo foramen
Ille lavat laterem qui custodit mulierem.
Omne tulit punctum qui miscuit utile dulci.
Vas argenti praetuer das, vina bibenti.
Letitiam menti decus auro pignus egenti.
Ne bona summa putes aliena vivere quadra
Est similis stulto qui mandere vult sine cultro
Huic puero panis datur, alter transit inanis.
De plenis cyathis multos periisse sciatis
Dulcia non meruit qui non gustavit amara
Gaudeat illa domus quando bonus est sibi promus
O prome, prome potum pro me - prome.
Respice quod sit bene non sunt cervisia spumae.
Singularis ratio in ratio potoribus si utrique aquam
potaverint liquidam non restrictam sed exstillatam vita
Laudatur vinum simplex cervisia duplex
Est bona simplicitas est bona duplicitas
Cervisiam lente vinumque infunde repente
Ne te admisceas alienis nisi rogatus
Ebibe fac totum si vis cognoscere potum.
Qui fuit in furno socium sibi quaerit in illo.

inter discum cardum bilancia quae [illegible]

وقتده بزه خیر دعاده فراموش بیورمیه سز دیه کیم ویلارکوزکز
میسر اوله زیرا والده‌کز خیر دعالری جناب باری تعالی
غایت مقبول و مستجابدر معلوم عالیکز اولسون و دایم لطف
کرم‌لریکزدن رجا و نیازمز بودرکه بو اوغلکزی مبارک قلب
ترتیبکزده اخراج بیورمیه‌سز واقع اولدوقچه صحت احوالکزی
اعلام بیورمه‌سز مکتوب شریفکز کوردوکده سیزی کورمش قدر
اولورز اندن حامل ورقه وصول بولدقده بزه صحت احوالکزی
اعلام بیورمه‌سز اهمال بیورمیه‌سز زیرا جنابکزدن دوردوکمز
اولقدر سزکله صحبتکزی چکدوکمز تعبیری ممکن دکلدر
اما بیلمم نصیب بویله ایمش شکر الحمد لله سعادتلو پاشا حضرتلری
دوشون زوالی چکمز ایچ اوغلانی اولورم اولقدر سزدن
واردرکه یازمغه قابل دکلدر اما ینه عقلیم و فکریم سزدادر
عزیزم اندن

دائره‌ٔ عمریم ایله مسرور اولمقده‌یز همان بزی خیر دعاده
اونتمیه‌سز بو اوغلکز دعاکز برکاتیله بری برمزه ایله قاوشوب تکرار
نعمایسنده مقدر ایلمش اوله امید وکزه دخی رجامز
بودر که قرنداشمزی بر خوجه‌یه کوروب کوزه دخی زیاده کرکدر
و آنده غیری کیمسه‌مز اولمدوغندن بزم دخی غربتلکی چکوب دوروی
بلو چکروب سزکی ایچوندر همان بزم خاطرمز ایچون بر
خوجه کچورب دخی ویزی کولکنده چقرسون خیر دعا ایله بیر
ایدسنز و بزه مکتوبکزی اکسک ایلمیه‌سز و تکرار اماتی
اولوب کمسیه محتاج ایلمیه‌سز

محمد خلیفه　　باقی همیشه عمر و دولت زیاده باد

عزتلو دولتلو　　حضور شریفلرینه بی حد و عالم ایکی فنده صحیح
نبوده یوریلی دبیغ نوری ویرم لطفکزدن اوتوز ریال غروش

والده‌سندن
خانه‌ٔ کبیرده محمد
خلیفه‌یه واصل اوله
مکتوب

[illegible]

[illegible]

اجل اولنلری کلوب بنم بالتمام اوتوز حدود یلی واصل اولدی
برخوردار عمر و کمال پیر اولانی خدای متعال یرینه بیک
دیرسون وحامی ورقیه اوللهٔ رعایت حالا حاضر بولندی
وانشه کز سلیمان افندی و دیکر انشه کز و حی پی صد
وعائی وسلاملر ایدرلر قبول بیوریله باقی الدعا الفقیر وولیه م

عزتلو ورفعتلو قرنداشم فلوه حضرتلرینک عزت و خاطر سوفور
وولیه وفور لدینه انواع اعزاز واکرام واصناق توقیر
واحترام ایله جواهر درر وغوالی صافیه مجبه قروه د
زواهر غرر تسلیمه واقیاء مودت عنوه لتی فیه ابلاغ
ودتحرره بی لشتباه بوور که عادت حسنه ومألوف مرسمی
مقتضاسنجه بو طرف برادرلری اولکنده استفسار بوریا
الحمد لله

الحمد لله تعالی والمنه وجود نابودمز فوق التراب موجود اولدقجه صبح و مسا
اول عزتلو دولتلو اکرم الاکرم افندیمن شوکتلو ومهابتلو وکرامتلو
پادشاه عرش پناه روی زمین خلد الله خلافته الی یوم الدین
حضرتلرینک ازدیاد عمر ودولتلری وارتفاع قدر رفعتلری ادعیهٔ
عبودیتمز و چاکرکین اولان اوکده صکره علی الخصوص سز بیلر و عمرکز
دوام عمر و دولت و قیام عزت و رفعتلری و حصول مقصود
و ارزولری و سائر دوستانه فودی الوفاقاتش تذکیرله
و دروزنامه ایدوکی جانب ترازو کلدرمز اچ لطائف اغوزجیلر
سعادتلو افندیمز ایولر و خوشترمی بز جمیع ملادلر و دنیوی و
اخرویکز متلاسی اوزره اولاز امید بروم حرمه اخبار کوشکوه
ترقب و انتظار اوزره ایکن تذکرهٔ لطیفه‌کز ورود بولوب
مضمون مضمونی صفابخش طبیعت وم لبع و شکسته ء

رتبهٔ انشراحه وصورت بنور مشید مستدام عمر ودولت اولان

عیانا نبرر
وصالی ملا عیاه ودر بزاده دیر تعمیر یوقدرکی حطوط شفقده

نور وقلبی حزینده مهجور اولان طرف شریفلرینه جمیع ازمانده

تجسس وتفقد واستفسار احوال بروم حالی وکلوز لوحه

ولده صور جمالکز نقش وتجلی برمرتبه توطن وتمکن وتقرر

وافتراق وتحیرکز الام اشتیاق وغمی بر درجه شرنگا

اوباشی اولمشدرکه قاطع بیابان سرتیز وصیقل برهان

بور امکنز ایله انزالی وقلعی وارنج امکانده بر وتیر روز

ولیالیده جامع اشتیاقیده استرجا وامید وار اولدوغم

دولتکز منهاج احیب تحیه کاه وارنج وجواه قدم بصوب مرغوب

جانه قفس تنده سفارده ابرود ووجود اثوابده عدم

وقلمینه کونزرمده چشم عیانه ایله مشاهده دیدار فرخنده

اثارلری

Absolute spectata dicitur nomine generis Modestia; quae moderatur honores mediocres, oriuntur ex virtute communi. Eius excessus est ambitio; defectus immodesta modestia qui quemlibet alium loco magni praetoris, se vero ne lixae quidem loco habet. Modestia cum gradu eminentiae dicitur magnanimitas; quae moderatur honores eminenter, qui ex virtute heroica. Hic observa magnanimitatem vulgo accipi pro eminentia fortitudinis. Excessus magnanimitatis est affectatio magni honoris per scelera: defectus magnanimitatis pusillanimitas in appetendis magnis honoribus. 1275

اوزریه مقرر ایمش دولتلو عنه ودوده بنم برادرم جنابلرنه تذکره
گوندرمدوکمزه مرحبا بالعزهم وعدم محبتمزهی وکلدی ولکن فلک
ناعجی زبنجه ایامدریکی روغنداه تندیر طبیعت افسرده
وفتیلهء مشعلدار فکرم برکرفته ایتمک دیو ایکی لفظی موافقی
باهم ورج وجمع ایتمک رازه اولکه برونزر سیما بویله برراه
بعید واضی مابینمزده واسطه ورقهء مودت ایرل اولندوغی
صورتی وصولی میسر اولمق احتمالی اکثردر بنم برادر عزیزم بو
آنده کی طرفمزده صدور بولان جدید حرمیزه سطور عفو
حکمیز ونیز قرنداشم کوره یم سنی همان نیلدریک تحصیل معرفته
اوزره اولدن . . . .
غزلو ومروتلو قرنداشم فلان حضرتلریکی حضورلرینه بعد الکمال
وصبر و غار برله برسس خاطرلرین تعدعینه صکره انها اولنه بو ورق

اقرانی غیرتیه اوزره اولاسن
طشره نوکه حالنده نسنه
یوقدر ارزو هیچ میسن

[amo]r sui facit ad Deum impensius diligendū. Nam amor nostri facit, ut neq faciamq deo, quod [no]lumus nobis fieri. Ut Pater non vult contemni a filijs. Ergo nec ipse Deum contemnet. Amor [su]i nostri facit, ut quam ardentissime diligamq Deum, qui tot tantisq nos accumulat donis.
[Gr]ADUS Illorū qui hanc Virtutem a se spernunt sunt quinq. 1. Autho cheires. qui seipsos mu[til]ant et occidunt, quales fuerunt Achitophel. Judas. Lucretia. et illi qui sibi oculos eruerunt [...]ctiri scelerum in mundo, qualis fuit Democritq, Vel se castrarunt mutilaruntq propter reg[num c]aelorū de quibus in Ecclesiastica historia. 2. Monachi flagellatores qui sentis corpus [... im]mitere solebant. 3. Parentes α̃ sopγ[...] qui suos liberos non amant, quorum imago sunt corvi qui pullos implumes deserunt.
4. Voluptarij et avari, qui corporis sui rationem potiorem quam animæ ha[b]bent quorum hæc est vox. O Cives, cives quærenda pecunia primū Virtus post nū:mos. 5. Perfectistæ seu Pharisæi, qui sese putant Angelos et alios in numero bestiarum, vel etiam diabolorū habent quin aliorū Vitijs cernendis sunt lynces in suis talpes. Ut recte dixerit Terent: Ita comparata est hominū natura omni:um. Aliena meliq ut videant et indicent quam sua. Huc etiam pertinent Stento:res, qui si videant se uno atq altero dono alios anteire, plenis buccis illud crepant, similes pavonibus, qui sibi placent quoties caudam aspiciunt, cum in:terim habeant pedes leprosos.
Sentent: Teipsum ne negligas.
In speculum cum inspicis, contemplare
Et siquidem pulcher appares, digna te
Fac. Si vero deformis faciei. Defectū
illustra probitatibq.
Philantis immoderatæ Sententia. Omni:um affectuum principiū est philantia
Hanc qui amputaverit, eadem opera om:nes affectq ex ea orientes abscidit. Men:
Seipsum nullq fatetur esse malq.
Hor: Subsequitur cæcq amor sui.
1 Cor: 13. Et tollens vacuum plus nimis gloria
Idem. Ser: 3. Verticem.
Egomet mi ignosco, Mæniq, inquit.
Stultus, et improbq hic amor est, dignus no:tari.
Adag: Quod volumus sanctum est.
Non videmq manticæ quod in tergo est.
Suus cuiq crepitus bene olet. Emblem: Alciati. Quod nimiū tua forma tibi Narcisse placebat. In florem, et noti est versa stuporis olus. Ingens est marcor, cladesq Philantia doctos. Quos plures perdidit atq dedit, viros. Qui veterum abiecta methodo nova dogmata quærunt. Nilq suas præter tradere phantasias.

DE MODESTIA

[...] respiciens desiderium rerum desiderabilium gubernat desideriū honoris, laboris, et opum. [De]siderium honoris gubernat modestia; quæ spectatur vel absolute vel cum gradu eminentiæ [...]ilius modestia late sumitur pro omni moderatione

اکر عورت قدم وقاعدهٔ مستحسنه لری اوزره دریایی موقتلری
جوش وخروش ایدوب بو عهد قدیم وچاکر مخلصلری اوله
سزاوار اولورلر الحمد لله تعالی حضرت علیه لری مکاتیب وجود
کرداوزمز سلوک قدیم بوجود ادوب کیجه وکوندوز زوینی
ویرلرلری هش هی سنه ارزومز نوع الحد ایدوب ملاحظه
عزتری اوله فیما بعد بنم برادرم بالفعل بونیزه اقدم بو قوللرینه
تسلیم بیورلوه اسبابکز الحمد لله توجه صحت وسلامتله وصول بولرین
باوه ذکر اولنور وفتر اولندوغی اوزره وکیلکز د[...]
حتی لغایه کندومز واروب مزبور قپوسنده بالتمام تسلیم ایلدکرکن
[...] تعالی الی [...] صدر اقدم [...] مستفاد
غیری برشیمز واقع اولمامشدر بعد الیوم واضح اولکه مقرر
مقرردرمز ور خدمت شریفکز اوزرینه بزه وقت وحرف
مقرر [...]

Cum igitur dilectio nostri sit mensura et regula dilectionis proximi, consequitur, hominem [illegible]
seipsum quam alios amare debere. Hinc profecto est illud Charitas ordinata incipit a [illegible]
Et August: ait. Qui sibi malignus est, cui bonus erit? Memineris hic φιλαυτίαν in v[illegible]
quando est immoderata. Amor sui unde oriatur. Amorem sui gignit cognitio sui; qu[illegible]
novit bonum suum et malum suum. Bonum suum ita nosse debet, ut statuat se esse im[illegible]
Dei, se esse microcosmon adeoq immortalem, suum malum ita nosse debet, ut statuat se e[illegible]
sam peccati, ideoq Deum et omnes creaturas experiri adversas. Haec est vera sui cogn[illegible]
quam infinitis laudibus ornarunt Ethnici, ita ut dixerint divinum illud Nosce te ipsum
descendisse. Crœso delphicum oraculu

103

قدرایروب بعید وقریب تولدی وحیرده هلاکی بوزنه انکجاه

صدالدی نیچه اوده بلکه مابینمزده سبقت ایره اخوت وحقوق

ناه ومکث لیچونبزدن عماد مأمولمز هرکیبرکچه قطعوبایه وترفیع مرتبه

ایروک اوله جای جنت ماوی ده صلوات علیه حقوب

متقرب ملوک ومعتمد السلاطین واوله مقام نظائع

اعتراضده صدوع نیت وخلوص ضمیر اوزره خدمت ایر

نائب بر ودها اولمق نصیب اوله مرولک بوده وامر

غیرت کم همتی برکه بر ایرو خدمت واستقامت اوله اوله

منصب مقید اولدی اوزره صبور وثبات وضمکام فرصو

اوندن اینه اولور ظفره بوزیلدی قطع اوله مرتبه لطفا

صو اولنه احرودلهن بوره لیش یلدی مکث ورکرده نصیب

اوله مقدره هرکیم بردرجه صاحبی اولمق مدا خطا اوزره وسب

rogante, quonam itinere ad felicitate
summam pervenire posset, tale dedit
responsum. Crœse beatus eris, si te cognoveris ipsum.

Quid homo debeat in se amare.
Homo debet amare Deum in se habitantem.
Hoc est humanitatem et honestatem, quid
est filia Dei Nam homo est probus vel
improbus. Ille dum se amat, amat
virtutem, hic dum se amat, amat vi-
tium.

Homo magis amabit patriam quam se.
Debet, si gloria Dei hoc postulet. Tum
enim non tam patriam, quam gloriam
Dei anteponit suae saluti. Itaq non
meretur laudem Marcus Curtius, qui
se praecipitavit in specum. Ut Roma
quo ingenti hiatu desederat, coiret
Non enim spectavit gloriam Dei.

Quilibet est faber suae fortunae et infortunij.
Quamvis enim omne animal adeoq omnis
homo, seipsum diligat, tanta tamen est
judicij nostri corruptio, ut nostris sto-
lidis factis nobis accersamus Ilia-
da malorum, vel ex malitia vel ex im-
prudentia et infirmitate. Recte igi-
tur comparamur turdis, qui sibi propriu
cacant malum. Ucet viscu luten, quo
postea capiuntur.

Homo potest corpus suum affligere et
castigare ut expeditior fiat ad decur-
rendum stadium virtutis.

Caro est restringenda, non extinguenda
Sicut enim Deus nos castigat, non quod
pij simus, sed ut pij simus. ita ratio officij
nostri flagitat, ut nosmetipsos casti-
gemus, ut pij simus.

Quoddam odiu sui est salutare.
Si quis nempe odio prosequatur vitia sua
Atq hoc est odiu non personae, sed vitij.
Avari et voluptarij seipsos odio habeant. Quia pluris faciunt corpus et corporalia quam
animam et spiritualia. Huc faciunt illi Iambi. Si despicit, qui despicit. Caduca immorta[illegible]
Et suspicit mortalia; Sane sapit, qui suspicit. Æterna immortalia Et despicit mortalia
Homo potest seipsum laudare. Re et facto semper debet, ore non debet, nisi quando co[illegible]
Tum enim valet regula: Pars officij est tueri authoritatem officij. Item illa, in se crudelis
qui dona Dei sibi collata non vendicat a contemtu. Philostorgia recte refertur ad a-
morem sui. Quia ut ait Imperator. Filius meus est alter ego: ac volo et ipse salvus esse in
genere conservari meo. Hinc Virg: Æneam sic laudat: Omnis in Ascanio cari stat cura[illegible]

…ter: Quicunq Vivere et sapere cupit, maxime quam longissimo tempore ign…, sola sanitatis
…ditate servata. Ad hanc vero non multo opus est somno, si bene assuescit veris somnijs. Magistratus
profecto in Urbibus noctu Vigilantes, hostibus terrori sunt. Plato somnolentiam improbabat
… suipsit in legibus. Nemo dormiens Ullius dignus est. Hieroglyph. Aegyptij sacerdotes per
…ovem, qui oculos inter dormiendum apertos habet, Vigilantiam pingebant. Emblem Alciati
…stantis quod signa canens det gallus Eoi; Et revocet famulas ad nova pensa manus: Turribus
…acris effingitur aerea pennis Ad superos mentem quod revocet Vigilem. Est leo sed custos
…lis quia dormit apertis Templorum idcirco ponitur ante fores. Solum enim hoc animal ex
is quae recurvos ungues habent, simulatque natum est, cernit.

ترجمه‌سی انشا منطوع سی معارف ایچره کیجه باروزینه وکی بیجواره

ودراست ومطالعهٔ درسی ومعرفت ایچره ترک استراحت

ایدرسز تاکه صلای رب العالمین نصیب دیدار وکز وصوله کتوررو

مستحق ارتفاع شأن ومستوجب اعتلاء مکان اولانلر

اولمغه روزی قیامده کاملک کنیه وجودی بیجه ایچاوی قلور

سعی واضح اکلوکور اراولور اوی قلور . . . .

عزتلو وعزتلو وسعادتلو دولتلو نعمتلو آغا حضرتلرینک مبارک خاکپای

توتیای کیمیا مثاللرینه روی مالیدن قلنجقدن معروض بندهٔ بیوجود

بودرکه ادوار اوله محبت صنعاتکز ولطافت امتیازکز تحقیق

اولنور ایولر دوخشلر صدر نعمت عزدر فیضت برقرار وبردوام عمر اولو

چلبی دورده دولتلیدن صوص سیجه وتوقلی حضرتلری حفظکز عمر

دولتلری یوم گینو زیاده ایروب دنکر سعت روز افزونلری

DE PHILAUTIA.

Virtus moderatrix affectus respiciens amorem nostri, vel desiderium rerum desiderabilium, vel dolorem.

Virtus respiciens amorem nostri dicitur Philautia. Philautia est virtus qua homo propensus est ad seipsum moderate diligendum. Ei opponitur in excessu Authadeia, sive sui placentia, qua homo seipsum et sua nimis diligit: in defectu Autostygia seu sui odium quo homo seipsum, et sua negligit ac odit.

Philautia est virtus moralis, quatenus facit, ut homo sit propensus ad seipsum moderate diligendum. Alias etiam accipitur vel pro specie vitij moralis quae a Latinis dicitur caecus amor sui. Deracto.

Homo debet seipsum amare, amore scil: mo: Ratio prioris est; quia lex naturae et Dei praecipit, ut homo diligat proximum sicut seipsum. Ratio posterioris est; quia amor sui ipsius moderatus, quo homo seipsum amat, quando, quantum, quomodo, et in quibus debet; hic talis, inquam, amor, hominem perficit, et ad virtutem eiusque actiones recte disponit: sicut e contrario amor sui immoderatus, quo aliquis seipsum amat, quando, quantum, quomodo, et in quibus non debet, hominem reddit deteriorem et ad virtutem eiusque actiones ineptiorem.

Homo post Deum debet seipsum primo et maxime amare in ijs rebus, quae spectant ad ipsius perfectionem.

Vulgo dicunt Homo debet seipsum primo et maxime dilligere sed opus est duplici limitatione Nam primo, homo Deum primo et maxime amare, tanquam summum amabile Deinde post Deum, homo primo et maxime amare debet, quandoque seipsum, in ijs nempe rebus, quae pertinent ad bonum honestum, ipsiusque hominis perfectionem, inprimis vero ad salutem aeternam: quandoque vero proximum in ijs, quae spectant ad bonum utile et iucundum … sui imperat et commendat natura Cuius lex est. Dilige proximum sicut seipsum

Diogenes earum ædiu in quibus est copia alimentoru, dicebat multos esse mures et feles: corpora intemperantum hominum morbos quoq multos asciscere. Stob. serm: de intem.
Idem videbat eos homines, qui cellas promtuarias obserrant Vectibus, seris et signis: corpus autem suum multis fenestris et ianuis aperiunt, per os, pudenda, aures et oculos.
de intemp. Tibicinis Vitam Vivis. Sardanapalus. Luxus Sybariticus. Lydio more. Porcus Troian.
Intemperantiam Eusebius confert cum Ventis, qui navem correptam hinc inde impellunt. Spinis, Basilius Cæno Olympiodorus vel Erasmus Latroni. Voluptas est malorum esca ea non minus homines, quam hamo pisces capiuntur. Pythagoras cum vidisset in aliquem obesum: Nonne desines, inquit, tibi molestiorem carcerem struere?

90 A

Voluptarij Ventrem habent Viri Charybdim. Parasiti sunt Vulturij, qui aues triduo prius prædiuinant quo die esuri sint. Intemperantiu pictura apud Lucr: Est talis lib: 3

præpediuntur

Crura Vacillanti, tardescit lingua, madet mens.
Nant oculi.
Apolog: Muscæ ad mel aduolantes in te: nace liquore hærentes aiunt: Quantillus nobis cibus interitum attulit.
Hieroglyph: Lucerna ardens est signum mulieris amore captæ; propterea quod inconstans sit et levis amor fœminarū.
Vt lucernæ instar, minimi flatus impulsu extingui possit. Porcus apud Ægyptios erat simulachrum luxuriæ.

DE VIGILANTIA.

Vigilantia est Virtus somni et Vigiliæ moderatrix. Eius excessus est insomnia seu Vigilia Voluntaria: defectus, somnolentia. An Vigilantia sit Virtus moralis.
1 Vigilantia est Virtus quatenus est habitus laudabilis recte Vigilandi: Vigilantiæ Vocabulum modo sumitur pro actu Vigilandi et ita est actio indifferens: modo pro habitu recte moderandi somnum, et ita est Virtus moralis.
Interdum etiam hæc ipsa Vox metaphorice Vsurpatur pro industria et diligentia quam in re aliquâ adhibemus, et sic opponitur incuriæ: interdu pro cauta et circumspectâ providentiâ: sic opponitur securitati nimiæ.
Somnolentia et insomnia immoderata sunt Vitia naturalia vel moralia.
Et primo quidem somnolentia et insomnia immoderata, sunt affectus morbosi et inuoluntarij, qui a medicis appellantur somnus et Vigilia præternaturales. Deinde sunt habitus voluntarij, per quos homo Vltra modum naturæ convenientem, somno aut Vigiliis indulget. Atque sunt Vitia moralia, tum quia definitio Vitij moralis eis competit, tum quia hominem peiorem efficiunt, tum quia Vituperium et pœnam merentur.
Classes eorum qui non observant mediu in Vigilando sunt 5. 1. Qui addicti sunt Vigiliis superstitiosis Monachi in Papatu. 2. Qui amant Vigilias sceleratas Vt impij, quidam in lecto iacent, inveniunt omnes occasiones nocendi 3. Noctuæ seu Vespertiliones, qui de nocte Vagantur et alios molestant. 4 Endymiones, qui maximam temporis partem dormiendo consumunt, qui sole semisomnes iaceat et alto sole redeunt ad templum somni. 5. Lucubrationibus addicti, ut quidam homines de schola, qui lucubrando valetudinem atterunt.

مانند عبد دهر کیجه کیزین مجمع قدر سعید ایسه امیع بجه نسیمی قرلیلر
نما بعده یخ مروتو دولی نغمتم اکر اوله بحر مروتکز جوشی وجودی ما
ابروب بو جانب اوالمرهی فتح قدیم سؤال تریف دار زارانی
کر دیلور لیه الحمد لله تولی ولمنه وجود ماکه الووهز واریخ محمتع
وجود اولاب روز نشب لوکم عمر وودهع پاشه وعواتنه
ثانیا بحط خ حضرتلرکک هاض ملاوات ونیوی دمقصودات
افزوبری معمر اولملری لیچره فتح تریف تلاوت ایروب ثوابنی
بطانع حضرتلرنکک حیرنیری لرینه هیبه ایروکمزه ففی ویوشلدع
بورولیه قرب وبعید حالص وصادقت اوذرع بنی کزوجیم
وعاجکز ایز اوحید ومکا بوتوکلری مبارک قلب سرپکز هن
کوز بوریوب اصیانا ورقدر تریعکز ایا قلب نات ومزی مرور
بورمغه محتج ایرم کز معلوم تریفکرور بحط غدخ غیری یکمی مز

…wates eum, qui Virtutem, tanquam patriam, intueri desiderat, admonebat, … …
… agens Vitam, Voluptates omnes tanquam Sirenes fugeret: Platoni Nullo modo placuit
bis in die Saturum fieri. et ait Impossibile esse Vt prudentia sit apud eos qui
quotidie bis Saturi fiant et noctu nunquam soli cubent.

داره‌یه بو دیاری غربته اوغرمزی یاواش هر وجهله دیلکمز

وهم انامز وهم اتامز سزه جنی وعلی ورکاهینه رجامز

بو دیکی دنیا ایرو وقتی صاغ اوله‌کز طور اولوک دعا

فلاه اصلانکز شول امر ایرسکز ودر سه وه متجاوز وکی

چارپایه سوار اولوب روان اولمشلر انا لله وانا الیه

راجعون دعاه بادوری اخرویمز الیس چلبی حضرتلرینه

سلام اولهز دیدوکوز بکه اهلیتاوع اوزرع دعا ایرسیز

قبول ایتسون .... ممهور

شکایتنامه

حضرت سکندر کلیدی

دولتلو ومروتلو وعلی همتلو ولی النعم

دوتیامنتاللرینه یوزلر وکوزلر سورولکو ندلک معروض بنده بنو

بودیکی علی همتلو سلطانم بو سنه حزینه سندن اصولج عطا

سعادتلرینه بو آنه دکین متوالیه عرض و اعلام اولنمش ایدی

وزیر اعظم
قضله یازلوب کلنی
مکتوب

Hieroglyphon abstinentiæ Tympanum
quod constat ex pelle arefacta, quæ si
humida esset sonum non ederet. Sic
quoque anima sicca sobria.

INTEMPERANTIA.

Impudentia est morbus pessimus Eurip. Lera.
Impudentia præcipua, Dux est ad præcipua sce:
Non turpe est Vti concessa Voluptate, sed ei servire
deditumque esse turpissimum. Evas: Luxu nihil
turpius, ex homine pecudem reddit. Ind.
Qui Ventrem tantum curat, pro numine Ventrem Censet dato animi pabula nulla
Pythonico vitio, qui Verba ex Ventre profundit, Sus que Velut Vivit, sed noviturque velut
Truncus is, horrendumque humano in corpore monstrum est. Prorsus ad immanes dignus
abire feras.
Vtque breui dicam (quale inter sidera quoddam
Nomen habet) dici debet hic Acephalus.
Apopht: Diogenes dicebat plerosque Viros quidem se putrefacere comessationibus
in balneis, at mortuos aromatibus condire, ne putrescant.

Virgilius
Nec Veneris, nec tu vini capiaris amore.
Uno namq modo vina Venusq nocent.
Ut Venus enervat vires, sic copia Bachi.
Et tentat gressus debilitatq pedes.
Multos caecus amor cogit secreta fateri:
Arcanum demens detegit ebrietas.
Bellum saepe petit ferus exitiale Cupido.
Saepe manus itidem Bachus, ad arma vocat.
Perdidit horrendo Troiam Venus improba. bello.
Et Lapithas bello perdis Iache gravi
Denique cum mentes hominum furiavit
Et pudor et probitas, et metus omnis abest. utrumque
Compedibus Venerem, vinclis constringe
Ne te muneribus laedat utrumque suis. Lydum.
Vina sitim sedent, natis Venus alma creandis.
Serviat: hos fines transilyisse nocet.
Multi magni morbi abstinentia et quiete curantur. Celsus
Mater bonae valetudinis frugalitas
inimica luxurioni epuli
Sapientes vinum quidem bibunt sed non inebriantur Zeno Citticus.
Panis cibarius et aqua cum quis egens
illa in cibum sumit, summam volupta:
tem adferunt. Laert: in Epicur:
Vitis tres uvas fert unam voluptatis
alteram ebrietatis tertiam moeroris
Non est dignus Romano nomine qui
plus appetit quam quod ad victum
frugalem satis est.
Aurelianus Imperator Medicum ad se
cum aegrotaret, nunquam vocavit, sed
ipse se inedia curavit.
Maximilianus primus inter prandia
raro bibebat, in caena ut plurimum
ter: atque ideo valetudo illi usque ad
periodum vitae prospera semper fuit.
Apes homines a coitu olidos ac:
riter persequuntur.
Folia Salicis contrita et pota libidinem extinguunt
Saepius sumta usum in totum auferunt.
Abstinere a rebus quibus non quasi malis
sed quasi non necessarijs, non est malum:
Mater sanitatis est abstinentia
Mater aegritudinis voluptas.
Modicus ac temperatus cibus carni
et animae est utilis.

105

کوجب توزلغی نباتی اوطغلی غزه مسلمین مواجب طلبینه
اولوب تقاضاوه خلل وکلا الّتی ایلو محرّمی مواجبلری
اقتضاوه
تلوری وخزینه و التی ایلوم رجبی مواجبلری لر ویلع واقع
التون خوارج
لسکلو روم اولوب لکن الشبوسنه مبارکه وریاجانبنه سفر
همایونه واقع اولمغله مارتزه متقدم قروق کونه لسکلو ری یاد
اولوب بوکبی ایلی قسط لعلوم صنبی اوزره اوتوز سیز اقچه وه
نبی وزکر حزینه کالوب که سنه ده اکساه یوک اقچه وه متجاوز
اولور باکوه ماریز لسکلو لر آقچالور قوده طائفه سنه رفوع و
یوموشق آزاه
سهولی ایل جودب وعوق وتاخیر اشتر لری کرهی ده واقع
دکلنرمک
اولدره بروالتی آیی مرور ور ایرور لسکلو لر اصلا مغلا قول
تجمعی
طائفه جمعیت ومخفلر ایل حول لر کوستردی وفتوا اریح
حاضر اولنق حقلر ستمکی ایجوه آدم تحریرمک
پاغی بالمزوز البته مواجبلری ویرلیوز یه طلب وتقاضا

Horat. 2. Sat: 2. Accipe nunc victus tenuis quae quantaque secum Afferat: inprimis valeas bene. nam variae res ut noceant homini, credas memor illius escae, Quae simplex olim tibi sederit, at simul assis, Miscueris elixa simul conchylia turdis: dulcia in bilem vertent, stomachoque tumultum Lenta feret pituita. Vides ut pallidus omnis Caena desurgat dubia? quin corpus onustum Hesternis vitijs animum quoque praegravat una: Atque affigit humo divinae particulam aurae. Alter, ubi dicto citius curata sopori Membra dedit vegetus praescripta ad munia surget. Juvenal Satyr: 11. Voluptates commendat rarior usus

...ut modis temperantiæ lineas transeamus. Classes qui hic peccant [core written above; rest of line struck through]
Stoici, qui Voluptates omnes, etiam necessarias, honestas, et licitas aspernantur: qualis fuit
...genes Cynicus, qui pro domicilio utebatur dolio et herbis crudis aquaq. victitabat. 2 Hypocritæ
...curios simulant, et Bacchanalia vivunt, quales sunt pleriq. Clerici. 3 Voraces, qui terras
...fugiunt divinæ particulam auræ, dum nimio aut nimis exquisito, aut etiam immaturo cibo corpus
...minant. 4 Ebriosi, seu temulenti, qui nimio potu se ingurgitant, sive sponte sua, sive a compota:
toribus invitati. Voraces illi et ebriosi isti, recte dicuntur Epicuri de grege porci-
quia porcorum instar ad pastum abiecti sunt, et illis Venter est Deus. Et de ijs facete dicitur
quod semper sint in Comedonia Perbiberia et Peredia. 5 Luxuriosi, qui Vestes sumtu:
osas gestant, quiq. instituunt sumptuosa et
cyclopica convivia, in quibus unus alterius
stomachum flagellat, vel etiam alterum
bibendo enecat 6. Canonistæ qui probant
lupanaria. 7 Mali Christiani qui scor:
attonite
tationem quamcunq sectantur 8 Poly:
gami qui multas habent uxores, qua:
lis fuit Salomon. 9 Veteres Westphali
qui coniuges ducturi, cum illis ad tempus
vixerunt, quas postea pro lubitu vel di:
miserunt vel in matrimonium collocarunt.
Virginitatis iugum nemini imponito
periculosa est enim eius possessio et
difficulter custodiri potest, quando
coactis im:
peratur.
bukusiita inguestomentur
Iunioribus
ricommandati ala protectione concede
coniugium, priusquam corrumpantur
consuetudine meretricum. Ignatius.

اوسلور وعالي همتلو خطا بعد اليوم قوه طايفه بر دخي مجاب

اوليور حيثيتيله دوم سنه فالمشور ودقع حال سلطنتك حاكي

جيرا(؟) ونفس بغلمش

سعادتلرينه عرض واعلام اولنمغي موصلري تدارك سعادتك

راي عالم آرالرينه مفوضدر بو خصوصده امر وفرمان حضرتلري

حضرتلرينكدر وبو چراغ افروخته لري مبارك خاطر انورلرينه

نور بو ... حمايه لرنده مستظهر وعنايت ... سلطانلري

كولكه حفظ

قديمي ... وبو بنده لري وچراغ افروخته لري وتوابع

ونور ... غيرتوزه وعلتي بنده لري اولداغمز قلبلرينه

ديلجي

شاهد عادلمزدر ... باقي امر وفرمان مروتلو وعالي همتلو

حضرتلرينكدر . . . .

بنده عصيان وفتر ... بوسنه حلال

حق سبحانه وتعالى حظ

مروتلو وبو بنده لرينه مرحمتلو حضرتلرينك عزتي ودولتي كوره ...

Stanid adilimusdur
Il tuo, cor e testimonio giusto
delle mie servitu—

Intemperantiæ regnum has habet quatuor provincias. 1 Est terra Gulonum. quam Pla[illegible]
Vocat Comedoniam et Peredium. Vbi sunt homines Vulturij qui aues triduo prius p[illegible]
rant, quo die esuri sunt. Atq in hâc regione saturitas est Vitæ charybdis, et carcer [illegible]
sinus. Voracitas quippe deterior ebrietate. 2 Crapulia. quæ Plauto dicitur Perbib[illegible]
Vbi corruptores Vini graecantur, germanicantur flagellant stomachum et cerebrum
celebrant Cyclopica conuiuia, in quibus Vnus enecat alterum. 3 Virginia Vel potius
106 et Gomorrha: Vbi regnant stuprum, fornicatio, polygamia, concubinatus, incestus in
gentium et ciuili quorumille perpetratur inter ascendentes et descendentes [illegible]
collaterales, adulterium et quasi adul: terium raptus et sodomia sive peccatum obbrutescens et portentosum. 4. Mororia Vbi regnant Epimenides semisomnis et diogenes cum suo dolio Est autem. Mororia ista mul: ichsan didegniz triplex Videlicet Rilia. Giorigi. Variana seu mobilis Mororia felix Sia Tataa aspera.

Temperantiæ obiectum.
Temperantia magis Versatur circa Voluptates quam tekdir vardé Vebile circa ægritudines. envadlerim
Nam quia magis proclives sumus ad Voluptates corporis quam ad ægritudines, temperantiæ potissimum munus est regere Voluptates et concupiscentiam, hydram illam multorum capitum configere.

بگون زیر بر زبر ایرور و مرحمت ثریلکری اورور مزاجی

آزلیه آمیز بنم مروتلو وکرمی چوق محطنی قدیمی حیر وعاجکر

دلهٔ وبه کرم بوانه وک حقمزه وره کلاره لطفکزه

نظایتر بو قدر کیجه وکونزر ادر آولی مزاری وعاجکر تر

تقدیراتمه اوج بیل اولاولدم و بیرم اوزرینه اوطغلم

زبوه وقلبی اوطغلم بر معقدلر بوبرجه اوراضی واوردر

اجاه وکرمکزه نهایت بو قدر نیجه یره زکوه صدقه کز

ویرورسز وبو خیر المحفل رجام ......
بورکه وشکیرمز و~~المولی~~

لهٔ اتدو کاکزوه غیری نیجه برکه وض زکوته اتوب ولیی

Ittegivimus we delil Otub. manuductor et guida

اولوب بو وجه هی حلاصمز یا بنی اکر ستو ویرر واکر اخرکر

Egher riedenow we egher acherlerd ow, acherlen altro

ویرر ثواعزه قصه ایرور حیاتمزه و نجاتمزه سبب اولان

اوغلم مصطفی حضور لرینه دعا و ثنا اولنز ادکک

Intemperantia quæ committitur tactu magis est noxia, quam illa quæ com: mittitur gustu. Intemperantia tactus cernitur in Venere, gustus in esculentis et potulentis. Illa est perniciosior quam [illegible] totum corpus debilitat, et animam plane affligit, terrasq affligit.

بزر حالیکز ابوقو بیشتمیز محرم اوزرج اولا بربیز رجوه بولالو

Sed in ea nunc incidimus tempora de quibus Mantuanus ita Canit.
Ambitiosus honos, et opes, et fœda Voluptas. Hæc tria pro trino numine mundus [illegible]
Vbi Vera temperantia, nisi in Christi Vita? soli temperantes dicendi sunt, qui eius Vitam im[i]tari student. Sobria frugalitas et alimentum est et Voluptas et sanitas: Nimium est [illegible] fastidium et morbus. Chrisostomus.

temperantiae actus duo. Docet enim Voluptates absentes tempestive et moderate appetere et praesentibus temperate ac moderate Uti frui, atq ita facit Vel ne sint Voluptates, Vel si sint Ut sint honestae et Utiles. Facit itaq Ut homo nec sit Diogenes nec Epicurus.

In cibo et potu quomodo delectus adhibendus. In cibo et potu oportet adhibere delectum per mod. 2 obiecti. 3 loci, 4 temporis iuxta has regulas 1 Consideranda cibi quantitas et qualitas, 2. Salutaria suavibus praeferenda, non contra, salutaria autem sunt, quae Valetudinem firmant tum et rem familiarem tuentur, et hominem expeditum reddunt ad exercitium Virtutum

وعی
ایرسکور الحمد لله تعالی وجودم صحت اوزره بولوب وعاکوزه مشتوق
بلمش وبو اوغلوم صغیرکم مکتوب کوندرمش نی قنتارم التی
رجا ایلمش نی شمدی انلر اغلیم واره مزلر مابینده و لکن بیده اکه
انه تعالی برغیری ووصی ایلیه ویاکنه اغا ایلیه بو یا قنده بار شمی
احتمالی واردر کینه انلر رجا اولوز تنویلی وبو عهد وفا ایلیه
اما بن اوغلم بهجة اوقوسه یازسه کندولری وبو یوروا
شمدی اونلر خلفه اولسون کرک ایری اولو نیچه طعنلر ایلیلر بم
اوغلوم سز وصی اولدکه کوره غیری ایرمنی ووصی قرجلیغی
اکر بونر مغ صهه ایروب بر بوشیج اولور اولمز بیده خرج ایلیه سز
وصغیرک وصی بویله ویرلر شمدی اونو اقدم ارتور مانح
اوله زمانده وصی حرجلری زیاده اولور بهجة اوقوتوب واغو
انجق شمدیلک وحرج ارترمق احسان ایدنکک شمدی در اولکه کوره

3. Considerare quilibet debet tum Vasa tum Vires suas, Ut Vitet Utramq satietatem, tum illam quae est ad Vasa tum illam quae est ad Vires. Satietas ad Vasa est, cum plus cibi aut potus ingeritur quam capacitas Ventriculi commode conti:nere possit. Hic cogitetur illud Senecae Turpe est sui stomachi mensuram non nosse. et istud Plutarchi. Cibi onerosi multarum aegritudinum sunt causae.

Satietas ad Vires est, cum plus cibi aut potus ingeritur quam infirmior Ventri:culi Vis Valeat concoquere. Haec distin:ctio etiam hanc ob causam tenenda, ne statim luxuriae dicam scribamus illis, qui cibo Vel potu copiosiore Utuntur, cum et Vasa et Vires ipsorum ita poscunt. Sic Milo Crotoniates non statim est Vorax

tcanlar resistenza

dicendus, etsi Una Vice ederit Vitulum.

4. Tantum cibi et potus adhibendum Ut reficiantur Vires, non Ut oppri:mantur. 5. Esse oportet Ut Vivas non Vivere Ut edas. 6. Hominis cibus Utilissimus est simplex 7 Cibi condimen:tum sit fames, potionis sitis. Est enim genus tormenti sine siti bibere et sine fame edere. Nam mixtura damnosa est et alienas generat qualitates, et epulae peregrinae peregrinos morbos pariunt. 8 Loci habenda ratio in cibo et potu

Eidinmek parcchiamento

sumendo; ne eodem in loco habeas aulam et caulam 9. Bona dieta est potior omni Hippocrate.

An Voracitas sit deterior ebrietate.

Quamvis enim Vulgus existimet titulum Voracis esse turpiorem titulo ebriosi: tamen ebrietas longe nocentior est Voracitate, quia est omnium Vitiorum et maximorum morborum corporis origo. Hinc in libro qui inscribitur Theatrum diabolorum recte dicitur quod diabolus ille, qui dicitur praeses et praeses ebrietatis (Sauffteufel) agmen et familiam ducat inter Diabolos: quia scilicet parit ignorationem, atq contemptum sui proximi et Dei.

Consanguinitatis gradus externus Levit. 28 et 20

بسم الله الرحمن الرحیم

بصیرت اوزره اولوب اوقوماغه ویازمغه تقید ایده سکز

وقونطوشی کوندرمشسنز کلدی وشمدی اولدی کتابلری کوندروم

دیمشسنز کتابلر کلمدی اکه کوره اعلام ایدرسز وبنم اوغلوم قادر

اولدرم شمدیه دک سنی خاص اوده قوروم ان شاء الله نیلیلم تقدیر

وکلوزه سنه سرعتله معرفتکله المغه ایدرسز دیرمک ان شاء الله کلدر

وبعده سزه خبر کوندروز زیرا شمدی بزم پرشانلغمز واردر

اوصلو صیحوه چوق قدر مقید وکلز ....

ان شاء الله برکوه اغایه اوغرین یوم بعده سزه جواب کوندرریم ..

عزتلو روحم الحاجی حسین اغا حضورلرینه سلام ارو

دعالر اولنقده صکره خاطر شریفکز نجه سؤال ایدرلم واعلام ایدرم

اولسنز دنیم روحم بونده اقدم کوتردوکز ترکنامه جوابنی تحریر

ایلمشسکز بنم اوغلم اکر حاضر تکز وار ایسه اوتورمغه نه کوزل

Temperantiæ Elogium.

Temperantia est obstetrix Virtutum in animis, mater sanitatis, et dulcissima senectutis nutricula. Sanitatis dico tum corporis tum animæ. Conservat enim bonam valetudinem et pulchritudinem corporis, tuetur vim ingenii, acumen iudicij, fovet prudentiam et sapientiam et inprimis reddit hominem aptum ad cultum divinum. Itaque o homo sic vivas ut sit mens sana in corpore sano.

اوتوروب هم دنیالجوق تحصیل ایدرسز وهم معرفت صاحبی

اولورسز یوق اقصای مرادیم چیقدر وبسکز دائره‌لرینه

کتخدایی اولارق علی اغا وکتمزدر کونهن ایله بلدوره‌لم

کری توابع ایتدوره‌لم اوراکیم طرفنکز حالینزه معلومدر

بوش تورب ایله بیکر توتولمز ازچوق بر مددایاجوق کوکردر

بته بو ترکمه‌نک جوابی کوندره‌سز وص الکا کوره هرکس ایدره‌لم

وبنم اوعلم معلومکزدر بلوکمنز یوقاریده اولمغیچ وهم علوفه‌یه

اقچه ویرمیولرکه بلوک سویله الکلمکر لازم کلدی برز ایکی

بر اقچه بارکیر بسلیورز حرجلوغه وهم زیاده مضایقه‌مز اولدیغنی

لطفکزده مرحومدرکه اکر قابل ایسه جانبکزده بر اقچه غروش

اولونیج کونده‌رسز اکر ایچروده شمدیکی کوندرمکه قابل دکل ایسه

اجازتکز ایله بزبکده ویرودکیکر اقچه‌نکز الچنده بر اقچه جزئی

جزئیجه

alafin.
eksai mwadum = vertanu deridevio

kinnhile in bona forma

beigir voza
hedaiegik bona man a presente

hareket idelim mi manegiavo

نهایت ینه علوفه‌مز آلیروغمز کبی یرینه قوروق سزورکه حالمز

کیمه بلدوره‌لم دیه رجع فلورینه‌ی حسه دیوه‌رم مرحوم

اوللی آلتی یدی ایدرکه مرحوم اوللی حتا بکطاش اغا

اوغوللرینه ایکی سنه کتوروب حنکار متقضی‌نغه‌یا ایروب ینه

ویلایتلرینه کوتردی اول مکتوب کوندوره هرکم ایسه بلدوره‌کز

اکر اوغوللرینه کوندرده‌رسه نه کوزل و نیرم احمد قولکز وستی

نزلکز بوسی ایروب سلوماله ایرر بیغ جانغ و دنیاده بتمز ایش اولمز

حاضیکز خوش توته‌سز ....

محب مخلص
وایکز
یحیی اغا

عزتلو و رفعتلو قرنداشم اسماعیل اغا حضورلرینه انواع

اعزاز بیله سلوملر وخیر دعالر تقدیمندنصکره ایولی خوشلرمی سیز

واغا زوروق اونسه اولمه‌ده حالی و دور اولدیغیمیز بزم

احوالمزه سؤال بیوررسکز بحمدالله تعالی وجود ییصومز وارده

صحتده موجود اولوب دعاء خیریکزه مداومیکز فقط بوندن بوزده

کسیلی مکتوب تحریر ایتمگکز مکتوب وصول بولدی ورود ونجه بر

مرتبه ذوق حاصل اولمشدر تقریری محکمه ومکلمه دار ارسال

بیوریلان کتاب ودیگرلری مکتوب وصول بولدی برخوردار عمر

اولهسز لکن بنم برادرم قره احمد آغا بزم برمانچه وپچه دوز

یورغان چارشفلر ودر صارلری کلمز داره ور لطف ایدوب

اناری وصل اولوب کیرلر ایتمگه مرقوم بیورهسز دیگر بزه مکتوب

کوندرمکز اقتضا ایدرسه قوم مصطفی پاشا حضرتلری قپوچی

باشیلرندن مصرلی محمد آغانک اوده واصل اوله ویوبا پارهسز

مکتوب بزه وصول بولور ونم برادرم تذکره کرده بوینه اوچ

جواب یازمغه سیزه ودوترمی لیری برتو شکر اولماحسته یا

یاته وزه حال وخاطر عزیزی تسلی اغیوب همه استرسکز

صفاده واسترسکز صفاده

Mwazinde olavina
wasid olmak
aviwan -

صفاده اوله دیمك الا تقدیر زمانده بزده سیزی قرنداشمزده
زیاده بلورزکه الان سیزنی بالمزایش سیز عجبا صاغ اوله سیز
وحضرتلو خلیفه مزیکی خلیفه حضورلرینه وکیل ترغاری بوکن ایروب
وروه ولده سلاملاریمزی قبول بیوریله و دیکر خلیفه مز ابراهیم
خلیفه حضورلرینه وروه ولده سلاملاریمزی تبلیغ بیوره سیز
ولشبو حامل ورقه زنغلی لروه جمعه پاشا ترایلی ابراهیم بیک
ستهبازه و جنابکه واقف سلام ایروب حال و خاطرلرینی سؤال
ایده سیز و مکتوب یازدیغ بالاده ذکر اولندوغی اوزره یازه لر
واوستاد عمر علی خواجه سلام ایدرز بو قدر بعد حاضلو ود
ستاوه اولمزوی نیلیه لر صاغ اولار ❀
عزتلو ومروتلو و بو داعیلری شفقتلو حمزه آغا حضرتلرینک
حاکی ترغاری صحبتنه مزاین احترام و اکرام و توقیر

6alade
iokavade

ذوی الاحترام برله یوزیره قوبوب سجاده واریوزلرو

کوزلر بورو وکلمن اکر پرمقتضای لطف وکرمکری بنم

نوازلوم همتنه سوک ایروب فرح وشتم متدارلری تعقد ترتیباتی

ارزانی وکزدوار تجویز بویورله الحمد لله الملک الغفار همت

بی همتالری برکاتیله کوشۀ کوشتم برقرار اولوب روزشب

بوجاق

دوام عمر ودولت وثنای قدر رفعتلری اوراد دیله عادتم

اوزره اولدوغی اوله جناب والاجد العطیات ورکامینه

معلوم ودنتکاره وبعد الدعا والثنا عرض عجز وقصوره اولنورکه

حالیا بر دفترکیمی خانه زاداق انشراح وبرث ریکی جنانه

اصناف افراح ویرر اوله عالی مشتغل حیره

فرضنه فالتدب طع اوله انوار عزتم بو دوده فرضه

ایله قرین وبهجة حصالکز ایله مستعیم اولدوغی کوش جانه ایله

احضا

ذوی الاحترام
جرمدن صحبتی
پر مقتضای
اقتدار اوزره

قوه دوقت من حجته کروب

بی نظیر

genab w Ahin latiat
wenghilevi bagislai ji
dergiahine maafen

sepaiah mu putamak

عالی مرتبه
isnaf ifrah
dwlu sewinmek
munif lugarde ingo

ودمعز
giops ovechia ifgaitmek
spovjen ovechia
hend olattane ki gidendi
bizij hassameti tahkik
vabimus gofundum lekine
olunmijs dil tikvik
dil iadile tesspih Allahij
aibinij avi kjfmek
D. gt che nonka fijlohi
kerdem eiledim
eshwai hudaij
inge hummet the
chu kendums kiamu
van oleddem olum
muradi
aftar semai ifseti
iset giogunin kimetij
spa e mulkinin ainij
buruij ginnmenzilidun
tabat isdivegi splende
nte

اصغا وارزو جنان ایله استماع اولنلره اجابه‌تی توقف
الحمد لله الذی اذهب عنا الحزن انّ ربنا لغفور شکور ورد زبان
وتسبیح لسان اولمشدر بیت شکر خداکه هرچه طلب کردم از
خدا بر منتهای همت خود کامران شدم هو سبحانه وتعالی افتاب
سماء عزتی وماهتاب ملک سعادتی بروج رفعته واوج دولته
الی آخر الدوران تابان ودرخشان ایلیه وکمال دو استقامت
عز وفخر
ایله ثابت قدم کلری میسر ایلیه ....
اوغلم رنزاده چلبی کامیاب دعاء نورانی وثناء روحانی
... kom gaje
اعلوم محبانه وانهاء دوستانه اولنقه بودرکه اکر احوالمزدن سؤال
ایدرسکز بحمد الله تعالی وکنه صحت اوزره اولوب اوقات خمسده
خیر دعاکزه اوراد ویته مشغول دعاکزه بولنمز دیو بنم اوغلوم
سزکی ده خیر یوقدر زیرا الحمد لله مانیع ور دارمز یکینه برکره

makeindun e fiaudato
ma e meglio detto, Azaitema
bein hop deshilden.

عظیم اقدام ایلمکله کوجله کوزردوک مزاجیمی بلورسیز انزع فائده

یوق ودرحقیقه انته یاه دارهسز چالشی معروفم اوزرم اقدام ایله

اکر انته حق تعالی محروم ایلمز باری کوزرلکی مکتوبی کنه الحقیه کوزردن

prino

بلکه ترحم ایلر مصلحة نتیجه کلام اوقو یاز طشره هن امداد ادلردن

سزه فضله ور وینم اوغلم بشتمالرده کوزر بجم اولری یوخ صایعم

اولری بنم اوغلم بوینی مسرف اودیکنن برحو شیجه تصرف اوزرم

اوکوم کوکنی اوده اسبابلرده نه شکل اولری بلدور ایکی بیلدر

نه شکل

بر اسباب ایدم مه دوکش یایوبله اولورمی سمده صکره باری کورکی اچ

کوزم نوری دوکلم سوردوم جانمده عزیزم یحیی اغی

حضورلرینه نوبرکش صحدرم ولتشیاقار وبجم فرقدم افتراقلر

ایله وعاکولتری وسنه وسته وشتا سنبلری بسته بسته حقه

بیروه وقیسده اقروه ایشار ونثار انزکموهی صکره حق سبحانه

ferehum eilem
Ketige kelam
mehassali kelam ben In
fatta avantagio –

musrif prodigo
tesavuf manegio

اوزره

وتعالی مبارک وجود نازنینلری خطر و خطرلردن مصون و محفوظ

ایله آمین اولکن دولت و عزت دایم و ظل رفعت هم محترم
روایتیم

نایم پناه یل آسمیه اوستنه جانا طورسین تا ابد طورهجق

دنیا ابیاتی فحواسنجه مستدام عمر اولوب دولت استوار

اولسون اولور بحر لطفکزینه پرورش گوهر خاطره بو

زاروی گوهرش صدورسنده حالی الحمدلله و عاکف ایدرم شهیدم

الله تقصی سبیجه ذکر دریای لطف مروتکز جوش و خروش

گلوب کیجه و کوندز نار فراقکزدن جکرلر بریان و فرقت افتراقکزدن

دیده لری ناله اولاله دودیتکز اوزلرنه فرح و نشئه تحفه

زنکلرز رایق و سزاوار بولنیور لله الحمد والمنة وجود

حاکی آلوده مز و ایغ صحت موجود اولوب روز و شب و صبح

نیازمز حق جل و علا درکاهنه کمت ایلیوب تمنامز بودر که

بو مرغ جان قفس تنده پرواز ایتمزدن انوار وجه وجیه ونیالیه

مبارك دیدارلرینه کوزلرمی مستنیر ایلیه وبو قلب پرملالمی

ذوق وجوهر نشانلری ایله معمور وآباد ایلمك حالی ویری اداله

وجناب تبریکلرینی یوزومه کبی برمتبرك مسیح المثیرکلرینی ابته بر ارزو

ایتدورور حضوره ارسال اولنور

باقی تهمنشی عمر ودولت بدیر بزن العباد فهو المراد

غرتلو جانمده عزیزم حاکم کوشم ورود افندی حضرتلرینك حضور شریفلرینه

نجه یوزبیك عزت واکرام برله درود ولرنه جانه کوکلدن سلام و

دعالر اولندقدنصکره نیچه جانم کندیکز بلورسکز بوقدر زماندر مزاجیم نوکنجه

دلدریکیجه کوزلرمی ویدارینکه مشتاقم دیزه لروح التوه کوزلرم حسن

کلوب وکرسی ضع تعالی زیاده ایلیه واسشتة سنره برز بونه دیر

تفنتاه وکردن کوتوردم سنکل تفنتاکم ویزیونکم دیتم تفنتانه

حم٠

جمیع اوصیه اتچ خروج كتمشدر سویله بلهنی وجاه سویلیش

كرلندیكی بحوره كوندردیكك كبی وارد ایكن انیه كوندره سن وعزتلو

افندم حضرتلرینه بزه سوملری ایرر بنم اوغلوه جقم یقیندر چقسم

كركدر ویحش سن طشره ده نه واردر سن بلمزسن صاقین

زنهار بوسوزلری سنك اغزكدن اشتمیم بوقدر سنك یاباك

طوبحوره برسنی اتنی ویروم سن یکجه كوندرسنکز ایرورین بزه

جدروعا ایده حاك ایکن طشره چقارم ورسن ندحض بویله

لنده الشیدرسم صكره سن بلورسن قاتی یك یكلمش سیح

محمد مستاق والذی

روضه ودرمال جماعتكز طاورینه صدقه زار سوملرا والذی

وتنالر ابحالننده صكش انهاء محب مستقیم بی اشتیاه

بوده جاقالر كبی بحر موردلنكز جوشده كلوب تموج ایدر

اوالكرز ایجون یكی فتح وشحه مقداری سؤال ایدرلیكش الحمد

ان الله ابر حمده الثبو مکتوب اسلو مولوده یکجه شرابه غزتلو عدب محمد اغا طاورینه واصل اوجه انلروضی باب السعادته

اغالرینه خدم الحمد اغالرینه ایصال ایلیه اججه معروف شیخ کرجی رحمة الله علیه رحمتا واسعا

على كلّ حال في الليل والنهار و بوندن احيا و دولتلينك دعاء

عليه‌لري ايله سويلسون و محبّت اوزره اولوب بزكه و سايرلركه دعاء

بالخيرلرينه اشتغال اولوركمزه لاريب دور و وجهي سؤال ايدرلركه

بالجمله محجاج شرطلرني و فرضلرني يرينه كتوروب على قدر الامكان

ما امره الله تعالى لعباده انّه سبحانه وتعالى قبوله و مقبول ايلمش اوله

دينه و جميعاً محمّد امّتينه حجّ يولينه ميسّر ايليه و حجله حجمزي

حجّ مبرور ايلمش اوله و بزلري كركه جبل عرفاتده و بيت الله الحرام

طوافلرنده و روضهٔ مطهّرده ذكر جميل ايله و كثرت دعا ايله

ياد ايلمش بيز اوميد ايدرز بزومي اوله ضرفالده بزي خير

وعاقبت فرداى ايليه سن دولي نعمتم قاووه حضرتلرينه بي‌پاياه

دي نخعايه كومار و شنالر اولنور خير و عاقبت رجا اولنور

بزلري چوق چوق شنالر و دعالر ايلمش بيز انّه قبول ايليه

وعجز

وعزتلو ابراهيم اغا حضرتلرينه وفور اوزره سلاملر وثنالر اولنور

وعلى الخصوص حاجى محمد وحاجى احمد عبودين اوزره

سلاملر ايدروز ونوشتمز حين الخيه لا يعد ولا يحصى سلاملر

لا يعد ولا يحصى
صايمقسز حسابسز
incontate et inconside:
rate

وثنالر اولنور برجاء قبولله اجماليسنده خير دعالر جالب اولنور بزى

خير دعادن فراموش ايتميه‌سز وعزتلو اخوة والدة مكرمية

وشفقتمزه سلاودين اوزره بى پايان ثنالر وسلاملر اولنور خير

دعاسين رجا ايدروز بز انلرى دعا وثناده چوق ياد ايلمشيز

انه قبول ايليه ودخى بزى بلوب سؤال ايدن احبابه ودستلره

عموماً اوزره سلاملر وثنالر اولنور والحاصل قاوون ودوزه

صغاره وكباره وفور اوزره سلاملر اولنور وبنم اهلى جماعتم

بزكيدالى برو برخير وبر مكتوبكز كلمدى بز نيجه مكتوب ايرسالدك

ايلدك هيچ برى سزدن خبرى ورودى اولمدى عجبده قالمشيز

دبو کاغذینی واصل اولدقده زینهار کیمسه یه دیرمیه سز دیو
کندو کوزیله التقویه سز تحریرا فی اواسط محرم الحرام
سنة في حرم الشريف النبوي صلى الله تعالى عليه وسلم سنه ١٠٦٠

اخلص الفؤاد
حاجی احمد
المعلوم

وحالیا وعکزی برکاتیله مبارک مصره داخل اولدوق بنم قاوونیم
برشی کوندرر مردکمزه هیچ بر المه چکمیه سز زیرا انلرک هرتلری
برشی کوندرمدیکی سببندن بزده اول اجلدن برشی کوندرمدک
شویله معلوم عنز اولنه وابراهیم افندی اوقوری سوال ایدرسکز
برقچ کره بی حضور حسته اولدی بنه صحت اوزرنه وبر انواع
کوملک ایدرلر قبول قیله دیو انلرک ابراهیم افندی حضورینه
دعالر اولنور لطف ایدوب بزم اوغلمزه خصوصده نظری

رائقلی

ترنکزی ویرلغ بیورمیشن دیو نعمتمز قاویرغ حضورلرینه وستة ترنکلز

بوکا ایمدی قبول قلنه دیمکله جمیعمز برنم دوغری غیرین قوبمیش

دیرم همترین قاوینه دارد یمزه اولاشه وفی الحال سنه بیوک

دکوچک بی حد وبی قیاس سهولار اوله وعزتلو حاتمه سوکلی

هنزاره الغایه انقضا . . . .

عزتلو تیمز علی بیک حضرتلرینک حضور ترینه وروه واله

ورر دعاء نورانی وجانو کوکلیمز خوشنال روحانی احصا

سنکشه بینم الخام نزر مبارکه مزاجه ترنکز وعناصر طبع لطفکنز

بجه سؤال ایلیه لم ایولر مسنز خوشتر مسنز جناب کبریاوه مناجاتمز

بودر که کوره بکوره سلامته بساعة قدم بقدم سعادتلو ودرجاتکزه دیوه

مرتبه له وداصلت اولاسینه دیمه الغم یاقو نام کاودیه دغیرو لریله

لینه ایچه کوندروم دیو بیورمشنز اما بزه برایچه رشتی ایکمدی

واصل اولدی و بو علوفه ه ایچون کوندره‌یم قفتانه قرادم

یاپاریز و عشق سیز موشی یاپالم عمائه ایچون کوندره‌رسیز و احمد اغا

یری سنه و ده برو بزه یلاه سویله‌رسنی صقدرم و بو اما اوله

عفتلی فتیتلی قولاغکره چقر زیرا احمد اغا آیردکی تا برقیج یره

کتاب اوکو قیوب تورکجه بلمدیکچی بر اداینی میر کلام اولکینجه حرمده

چقرحم اما اکر بو کوه تورکجه بلوب برقیج یره کتاب اوقیجق میر

کلام بوکوه اولسه احشام قومم صقدرم و بو عیبی ایلمشدر

امری چقمق استردسکز و درمیه اوتورمیه خصوصا قیه‌سیی

تورکجه بله‌سیی بزم کوچک اوغلوه‌ی قمزی چوقه و کتوردی

اما بعض شیلر کوندروم و یمشن بو جوقه‌لری غیری برشیی کلمدی

دینیم جانم کلن شیلری یازوم و سایری کلمدوغنی بله‌سیز و

برسزوه شمدی ایچون استمزوکه کلنی بلورسکز اوبجره خرسیز کیردی

بوڭلو شیئدن دوغورلمزی داوه سیبده سزدن انجه

التزز وینه انجه کوزن صاتیح اولمز وهم کعبهٔ مکرمه‌ده کلمش

مکتوبیکز کوزدوک نظر ایدوب اوقویه‌سز بنده بزه کوندره‌جکسیز

بیت قیوده منتظر اولدق جواب جوابی کوندروب کرک ثواب

جواب بکلرز انتظار چکدردیکنز زیرا احتشام قریبدر ...

محب
حانوتجی
قاده آ

عزتلو ومحبتلو عزیز قرنداشم شهباز چلبی حضرتلرینک عز وحضور

ایله موفور ومستوجب السرور درلرینه ورد دعاء وافیه وغیره

ثناء مشتاقانه اتحاف واهدی قیلندقدنصکره انهاء محب کیتی

کا اشتیاق بو در که حالیا بحر احسانکز قطرهٔ شفقتکز

دوره کتوروب بو طرفه احوالکزدن اوتوری زیاده مقداری

لوتو
تفحص واررزاری بو ناچیزی بحمدالله الملک المنان وبمنته ودستکیر

ایله بو وجود ضعیف قوه التواب موجود اولوب روز وشب

سردگه وعلی نیته دوام دولتلری ادعیه سنه دیرو زیاده درکاره pian [illegible] al alta voce

اولدوکنه ایرتیاب اولنمیه انشی وذالکی بحرر اولی مبارک ویزارلری

تزیناری وطبیع لطیفلری ایولو وجوشدرمش نص حق وعلی

حضرتلری دولو تریکلری جمیع بلاد اروه دوف صطرلوه مشهوره

ومحروسی دوتوپ لکتری اوقاتده ودوستلریکز مسرور واعدالریکز

مقهور اولدغنه وکرمه فیما بعد بوریکز مالقوج آغا واره

مکرمه وبرادر اسحاق چلبی ولسایری دولت خانه کوزه

توابع لوازم کیمار وادلسی صحت وسلامت اوزره اولوپ ایلاقده

یاقنده اوراده اشجار اعدا اوبچه فکر واندیشه ایله حیروعا

اولوب سلامل وشتالر ایرر قوه اولمو اومیزلیه عزتلو دیوم

عنتلو بشیر آغا ومحمد آغا حضرتلریکز برمناسب ایله طی محروه ولر

تزیغری دوام دولتلری بوسی ایلدوکده عبوسه اوزره حیرودعا

شامزی

ثنامزی تبلیغ لطفندن وقبول کرم ایلمزمکده در وبو بریکز مالقوچ
آتی وبرادوبکز اوغلی اسحاق چلبی کرلک خیر دعاده اولوب کلامز
ایدرلر قرنداشلری غازی سپاهی ودیگر قدوه لر ووکیل خانه لریمز
مرکیلرین واولری کوچوک بیوک محمد اوزره اولوب خلوص و
اشتیاق ایله سلاملر ودعالر ایدرلر قبول اولنمق امیدلری رجا وتوقیع
اولنور باخصوص والده مکرمه لرینه یوزبیک صمیمی واشتیاق ایله
خیر دعا سلاملر اولنور وآنلردخی وافر خیر دعالر رجا وتمنا
اولنور ودوستمز الحاجی درویش وبرادرم ابوبکر سپاهی
ونهایتکز هر برینی باشقه باشقه خلوص قلبدن شوق
محبت ایله ثنالر وسلاملر ایدرلر برجای قبول اولنمز کوچوک
عبدالله بنده لری ایکی الیله سینه نیه قیوب ویزلریکزی بوسی ایله تعظیم
خیر دعالر وسلاملر ایدرلر قبول اولنمق تمنا ایدرلر بونده آقدم

Egyttÿ sapienti Genevori fuvibondi et Auantatori
Li Giudei Superstitiosi et Ingannatori et dovi Kabali.
Parti lenti, atti a Vestire.
Sciti poveri di frutti de la terra.
Li Arabi vicchi d'odori.
Li Alessandrini fallaci.
Greci artificiosi.
L'Africani perfidi et fraudulenti.

Spagnuoli illustri et guerrieri.
Francesi temerarÿ et furiosi.
Italiani industriosi ben creati, et lassivi
Britanni Amorevoli et Constanti
Siciliani dueliste et furiosi.

Vrbes si iuvenes regunt, si regna domosq.
Quamquam sint fortes dupla ruina urget.
Maiores nostri tantum dixere Senatum
A Senibus, quorum suscipe consilium.
In mundo est quamquam nostrú et tempore vsq
Est eterim tanquam puluis et Vmbra.
Non obitos fleádos, qui semper florida fama est
Aeternus namq et qui bene Vixit erit.
Quam felices, felix Respublica ciues
Dum cunctis Vnus consiliatur amor.
Si tibi sancta placet breuibus sententia serj
Collectu et tanti suscipe lector opus
Scriptura instar apis delibans gramina Patris
Colligi lector, hoc tibi mellis opus sancte

Quatuordecim Virtutes.

Sapientia Sublimitas sunt Virtutes perfectiuae quae perficiunt animum Solertia Sobrietas Fortitudo Liberalitas Castitas dicuntur Virtutes conseruatiuae quia conseruant Vitam Beneficentia Gratitudo Iustitia, Veritas, dicuntur Virtutes quae conseruant coetus in ciuitatibus Hilaritas, aequabilitas, mansuetudo dicuntur Virtutes quibus acquiruntur et conseruantur amicitiae.

...maiestosi

پری یکی ذیلم ایرسه ایدکاکز بر قچه سیاه قلم و بر قچه مسکی صایره

...nghi
...osi:
...inghi
و هلوه کلوب دوصل اولدی عمریکز مزید اولوب لطفکز دایم
...nti facili a credere

اولسون همرکید مناسبی عالیه ایله [illegible] و بر مراد اولکده

...di feroci.
...i Seqri
بروم وبراده حالی اولکیدن لطف ایدروب بنم قرنداشم احیانا بو
...fideli
...ch Reali
طرفه کلمه کیدمه واقع اولرچه بو محبلری صحت حیدرلی و
...enti
...i et forti
عافیت ایله یاو اقترح حالی اولکیدن کی استماعنده قلدر مخزون
...rimi
...i perturbati
شاد اوله و ویا معموره صنداره اولکتدر بشیر اتفاق ارلی قوو
...ci bugiardi
اشیای عجب یلو یرنه اولور برنسنه ایله غم وکلدر
...i astemÿ et Voggiogatori et crudeli.
آلتی جمعه اجلده اماه و عمزوه زلح اولوب تقدیر تدبیره مطابق

اولوب اکو سکز بزواضی کوز ایاما بیدریکز الیه یلزلر

صلوتی ادکل ایجوم اول طرفه واروب معصد قصی د

مطلب اهل مزوه عمم بیزوه یکی اشارة حوقو و بنم قرنداش

مکتوب ...

Quanta fuit charitas debetur gloria tanta
Qualis amor fuerit, talia dona feres
Est via difficilis stellarum, tangere cœlum.
Tristibus, ac facilis redditur illa bonis.
Quod tibi non fieri cupis, et responsa remittis
Non alijs dicas, nec alijs facias.
Utile consilium magis est, quam robur et arma.
Consilium ergo cape, robur et arma fuge.
Qui fuerit sapiens cunctos superabit
Et stultus vita est semper in oube. in oube.
Virginem quicunq; cupit servare pudorem.
Crimina devitet, masculinumq; chorum.
Audeas virgineum quicunq; tenere nitorem
Aufugiat sexum, fœmineumq; genus.
Gloria virginitas, animo estq; rebellio carnis.
Angelicus potus, sancta pudicitia.
Est melius nulli quicquam promittere verbis
Sponsio, nam verbis deficit acta magis.
Pauperes, atq; senes miseros non spernere debes
Sed cum prætereunt tu subito assurges.
Gaudia mortalis vitæ durare putantur
Sed brevia et pulvis finis amator erit.
Debet opes mundi, et mortalia spernere quisq;
Si cupis æterni tangere castra poli
Est servire deo, vera salus, spes unica cunctis
Gaudia sunt hæc, nam gloria finis erit
Ad cœlum multi multi, sunt vocati
Salvantur pauci, præmia cuncta fuit.
Qui non pro tanto vellet suffere laborem
Æternà cœlo, corda adamantis habet
Cui nimis corpus carum, estq; rebellis honestas.
Nec mentem et veterem quisq; replere valet
Quisquis per mare, vel per terras
quæsitas aurum.
Stultus erit, cœli cum male inquit opes
Qui loquitur raro et semper meditata loquitur
Est sapiens, nunquam fallitur ipse loquens.
Nulla fides vulgo mendaciq; est danda ca
Est mendax semper falsa verba loquens.
Sibila serpentum audi rugitusq; leonum
Quam cantus molles, fœmineosq; sonos.
Hercule quis, Samsone fuit fortior illis
Formosus sexus, fœmineusq; chorus.
Nil stabile in mundo est, quod non discordia euellat
Illa est, quæ muros vertit, et illa domos.

Sæpe solet similis filius esse patri
Et sequitur leviter filia matris iter
Vos qui itis cum Jesuitis
Certe sine Jesu itis.

117

مكتوبكز بودر قصوريمه نظر اولنميه بو طرفده كنديمه كبي كاشبلديكز
يوقدر مصلحتكز بنزم اكثره احيانا صفده وجيها بولنمغليچو قلوق
قلمه يايشمدوكمه دولتدرجه عيبمزى وارمى عفواية مستور بويرمه
بن همت بيوريله بو واره اوقفه سائيرى اعتبار ودكه
اولنزه ورياوسز صحبتكز ويريلمكز اغزنزه سؤاله ايروس
غربو قرنداشم شيرالحق صحبتكز حضور تزغيدر انواع اعزاز
واكرام بريله ورود دعوام صالحه دعوز تسليمه وافيه ارى ف
واعد اسنده صفتى انها محبته واعلام دوستانه اولنه بو وكم
مبارك مزاج امتزاجكز تحفص اولنور ايود دوستريمى خيمي
محته وكوجه ادنمه اولوب ذوق وصفانه اوشنه بزاه
دبرعه صالحه ديري اوكميه نزمه دعا بوعه اكر وريابى مروتكز
وتى وهم خوشى ايرده بو براوديكز اولنزه اوتوريكز

سوءالکزه ترنوی جائزدر نزده در دارزایی تورلوب بفضله تعالی
و بهمتکم وجودمز صحته مروبودر اولوب روز و شب خیر دعاکزه مشغول
اولدیغمزه ریب و کمان اولمیوب شیمدیه قدر سیوریکله وعدتلو ومرحمتلو دیار
نعمتمز اولدیغی حضرتلرینک مبارک وسن ترنوی تعلدی بوسی ایروب وعلمه
وثنالری غرض عرض ایده رنی و عزتلو قرنداشمز مهمردار ویلودرکی
وسناه بکی سلملرلر اولسونز قبول قلمق رجا سییلم دینی قرنداشم مکتوبکز
ایلی ایزه ده اولوب مجل حالدیکزی اعلوم اولمغه حاجی ادیکنزه
مدینهء منوره ده مکتوب کلدی بریه سلحدار پاشایه برسه حضورکزه
عزتلو وعدتلو ویالتسع کطعام حضرتلرینک حاکمی کمیاکرینه یوزیه ترنوی
یوزلر دکوزر سودکز یکمه لنفضه بنم قدیم بوده بنم عزتلو عطفم
برجانب بندهلری اولدیغ استحبار بیورلولر الحمد لله تعالی
عطفکز خیر دعای برکاتیله وجود عافیتیله وادیغ صحته اوزره

اللهم إني أصبحت أشهدك وأشهد حملة عرشك وملائكتك وجميع خلقك بأنك أنت الله الذي لا إله إلا أنت وحدك
لا شريك لك أنّا نتوب إليك نستغفرك ونتوب إليك أسألك أن تعينني في هذا اليوم إلى كل خير وتحفظني فيه من كل شر

718

سووه دولت لبيب ونهار سلطنتلو حضرتلريكزك ازدياد عمر ودولتلرى وارتفاع

قدر وقيمتلرى دوعاسنه بخلوص القلب مداومت اوزره ايدوكمز ريب يوقدر

بيورلديه اشبو غرتلو عطوفتلو مقدما سلطنتلو حضرتلرينه مكتوب كوندرمشيدك

اصلا بر خبر كلمديكى بيمز سلطنتلو اسامز صحيح صحيح بحه دوكشند بر

مكتوب ترسلكزدن بيساره يوره سز بيز دولتلو عطوفتلو نتكيم سلطنتلو حضرتلرى

حيات دودوب دولت اوقتن برين لساميمز رحلت كلدوكى يولدز

نهايت قلبمز مطمئن اولدى ايحوه بر مرم كاغذ شريفكزده

تاتار ذوالفقار ايله بو جانب بيزه زينة اعلام بيورمشكز بابنده زبده سياه لطفكز

جانبنه يوز عطفه حوم سحع وتولي حضرتلرى سلطنتلك نظر عنايت عنايتكزى

بو بنده لرى اوزرنده دكك ايليه امين يا معين ودعتلو كوچك محمد

اغا حضرتلريكز مبارك ولسه ترشريف بوسى ايدرز امنوره رده

والكنو قوله بيوره دعتلو حمر جادوشكه ولسه ترشريف بوسى ايدرز

قچن ايقودن اويناسن بو دعاى اوقيه سن

الحمد لله الذى احيانا بعد ما اماتنا واليه النشور اللهم انى اسئلك ان تبعثنى فى هذا اليوم الى كل خير وتجنبنى فيه من كل شر رب اسئلك خير هذا اليوم وفتحه ونصره ونوره وبركته وهداه واعوذ بك من شره وما بعده اصبحنا واصبح الملك لله والحمد لله لا اله الا الله وحده لا شريك له له الملك وله الحمد وهو على كل شىء قدير اللهم عافنى فى بدنى وسمعى وبصرى لا اله الا انت سبحان الله وبحمده لا قوة الا بالله ماشاء الله كان وما لم يشاء لم يكن اعلم ان الله قد احاط بكل شىء علما

دینم عطشم حرمین تریخ کرده اولوه قرنداشلریمزکی حمد لسنه بجر

دینمیکس کوم ووعلر ایدرز قبولی لطفیه راجیم ور دینم

علیم عطشم لطف ایده رجا اولنورکه عمرجاوشی بنم ایده سیارتش

بیوره سزکه بو بنم ایده لسانوله یزیه کی جنح چکمشلر بیورد

بزم تاتار والفقرا تسلیم ایدروب ایرسان بیورمکی بانم لطفکی رجا ایدر

باقی همت عزو رفعت دائم یار

ابلاغ کر

عزت قدیم روحم حمو تکریش صعودینه ایله اولوف تعظما تکبار

روحم ریحاه وصون تکریم زرکیدن عزتنایی الجناة ها مشاه اللوک

~~اولنورروحی فتح کولوکی تسبیح صلوه تحیه المکتوبه~~ اولسکلی نشیه

المقربون ایچاقنده مزاجی عالیه نوکوز سؤال اولنور واعلام فتح کوکلی

کبی تسبیح صلوه کمت و عندلیب خوش نوا کبی زروح صفا اولی

بیت
بنم روحم اکر بو طرف محلدن سؤال اولنمق ایسه اولنور ایسه حکایه غم

یارب

الحمد لله الذي جعل الدعاء الخالص سلاح المؤمنين ومفتاح باب اجابات السائلين والصلوة والسلام على سيدنا محمد الذي هدى امته بدعواته التي حصن الحصين وحرز الحافظين وعلى آله واصحابه الذي تضرعوا الى الله بالصدق واليقين

سندن حركت اللهدن بركت

بارمق ويرم دلكايه الم روزكارمي ويرم الحاصل بن برادرم هر وجهله
بو طوفه دوستلرك عيالي احتيال زياده ايلي صنعاده يوز بوكوه زياده مصالحمز
وار ايدي احتكار ايلي بر تاريخ وعلي برادريمز ورد اكثرلره قوالده ووه كورش
اكر ايجوه تركوع يازمه لهجه اولنزي وعهم جنابكز كجه كوه برم هر وجهله
بر مقدار حظ مزه ايرويتز اما نيليلم بزه صبر كوريور يارده ستمي ور اوله
بيع
اولور آزاره عادتدور لمائتلك كسلمز آياغي بر سورج اتك وعشاور عنه صاع
اطهرين جنابكز وهي بزه مفصلجه يازه سز وهم برادرم بو جانبه كلهسن ويو يورس ويكز
معلوم دردر
احوال معلوم ودرمنه نظمنه نيع ايدرم قومزه كيدرم البته دورمام ويرو كجه
بيعم
آه واه بقدر غمجه بوزينه بي اختيار ايلدكلرمني وبرادرم بزه نيجه ايكي يوزنو كاغذ
كوندرورسن وهم بو تذكره كيم يازدي بلدوره كر دوهي عزتلو قرنداشيم يوسف بك
نه نهايه كوندر وهيدوعار اولوب حطوري سؤال اولنور لهكانه قوله وجمله
زن بلوب سؤال ايده ودوستلره بيان حسه وباشقه لوليه دستايله صحيحيم
ورونه كولملر اولور نحب بزه تذكره تزكك اتك يادبو يوز مزن دوكي سزه جبا
بن برادرم زياده سيم كيمزكه قنالغنه وتحستيز يوقسه وهي مفصلجه
اولوردي بكي عجله اولندي تصوريه نظر اولنجه بزوه حطه كلز يارانه شانزايرمس

Esto laborator et erit Deus auxiliator
Non est Venator quivis per cornua flator.
Grandibus exigui pisces
[redacted]iunt piscibus esca.
Esca fit insipida quam coxit
femina pulchra.
Et citius ille coquus dum calet
igne focus.
Sunt tria quae nunquam pereunt
tellure manente
Vivere bombare radere vulgus ait
Rhoane [redacted] rosas inter
spina nascuntur acuta.
Caecus et coeca veniunt ad
prandia saepe.
Exeat urtica tibi sit perficietis
amica
Emendat visum stomachum confortat
anisum.
Foeniculus verbena rosa et cheli
donia ruta
[redacted] exiitis fit aqua quae lumina
reddit acuta.
Pullulat herba satis quae nil habet
utilitatis.
Contra vim mortis non est medicamen
in hortis.
Virum injuriante deus est ex gloria.
Mensam seu mustum sancare si sit
mania
operadustum.
Corpus robustum vultum facit atq venustum.
Autumni fructus caveas ne sit tibi
luctus
Qui comedit fructus cogetur mittere
ructus
omnis origo mali processit ab arbore
mali
Quot campi flores tot sunt in amore
dolores
Arbor naturam dat fructibus atq figuram.
Res satis est tota terere plus
sterio na mora!

والدهٔ عزیزم

عزتلو و مرحمتلو حضرتلریڭز عن حضور واجب التشریفلرینه انواع
تعظیم و احسان و تکریم برله دور و دعوات حلقهٔ محبت آیات و غیر نشیدهٔ
ملحمهٔ موفوره غایات لتعتلرینه ضمیر منیر خورشید تنویرلرینه انهای مخلصانه دورلی
دولتلو ازنورینه منور اولمشی و آرد تذکرتلرینه اولارینده ارکاه اوزره
تحصیلات دیدم اولو دوستدار میلی و دعا صح نسخه و تعالی حضرتلریڭز فقط
لطایفه اولوب حضرتڭز مزید دولتلو اتروده اینه آدمی بمنّه و کرمه و ارک
تموج بحار رأفت و اشتعال افتاب شفقتنی لمعان تشتوب بو عبدین بحر فراق
و حریق اشتیاقه اوغلانڭز طوقنه لسبتکاه و لتحیوب اسکنشاوع اوراق
بورنوردن حق علیم و علام درکه شیرین حرمتنی و ورد ... کورا
غم و قاتتم خم و عیشم کم دیشم حمدینه ولدی شیر شریر دنه حطره
التقاء ولزره ودرودینه اشتیاقی ترصنه داقع وکل چونکم عقوبه
اعلوم دیو آنی بتی قول شوق اشتیاقی تمه تتس قلمز وفا باکیم یازیم هم
زمانه هم بو عمرم هم مرکز هم قلم هم جناب رب الارباب مقصود
سلام اولدیکی جمال لتشرف اوقاته ملاقاته مستراوج دیم دالری
عزیزم بوزنه حسن اخبارکو منکوز کموه وصول بولدقده بو جانبه کلک

[illegible]

Fœlix illa domus, modico assueta [illegible]
Sane, Ubi nec tot sunt fervenla blanda
uentus
sibi.
Est patria infelix Ubi stultorum copia
magna
Et Ubi processit diues honore bonos.
Qui patrem, matremq suos Venerarant in orbe.
Vinet perpetuo et filius illud aget.
Nobilis est quisquam rugat, sed rusticat
omnis
Viperas rugas cum sevat ipse miser.
Quicquid erit missum ex alto suffer et vemento
Corde humilis et capias tunc patienter onus.
Maior erit sapiens sicut sit quisq docebit
Et si non doceat non erit is sapiens.
Crimina si saves, quam sint deformi certe
In monstro dices turpius esse nihil.
Proditor est Verus Christi qui sancta recusat.
doret.
Nil facit quicquid pagina sancta
Est deus exaltans humiles damnatq supeubos.
fugans.
Pauperes et pauces diuites iste
Quamquam tu maior sis, sunt maiora pericla.
Svivlo caveas, sic bene cautus eris
Corde humile donabit, quicquid donabit egeno
Ipse sua Vita nascens author erit
Milites in pugna, nautis lymphas perituris
Qui diss[...]imen amant illo pe[...]ius solent
~~[illegible]~~ rei cuiq suum quicquid sit
reddere factum est.
Et qui non reddit dæmonis armageri
Est anima tinea inuidia, et Velut
Vipera mordat
erit
Quam qui non speunit, hæc male tout
Quid iuuat miser heu augeatum et
aunum cumulabis
Si post tauteveris tu concieris aquis
Omnipotens summusq deus peccantibus a
Hostis erit, tandem [...] Ultor cerbus erit.
Cur subito palles cum sentis prœlia mortis
Mors etenim certa est, sit tibi cura salus
Qui cupit ætheveas res cœli, et tangere
Sit humilis factus non [...] stellas
gerentis eris.

Versibus in nostris non sunt mordacia dicta
Hoc Deus omnipotens, lexque hominumque vetat.
Aspiciamus mortem cuncti, sed prodimus omnes
Nam quod praeteritum est abstulit atra dies.
Ista legas quisquis fueris bonitatis amator
Admones tendunt iusta quae sancta dei.
Invenio scriptum sanctis pulchrisque libellis.
Christi cultorem non decet esse levem.
Ficta est non vera charitas quae desinit esse
Nam veri finis nullus amoris erit.
Qui bene praeteritum tempus perfe erit unqua
Horribus mortis vulnera dira pati
Gloria de nobis proprio sordescit in ore
Si taceas, satis est qui tua facta canit
Acquirit magnum lucrum qui pascit egenum.
Foenore magis ibi dat centum plura dona. deus.
Quod Christi causa misero da nobis egeno
In caelo aeternas tot cumulabis opes
Sunt reddenda palam quae clam ponentur amicis
Maiora est gratis reddere dona datis
Corda deus nebulis et corum nubilat
Pestiferam ad formam ipse facitque atrus ferre.
Peccare est hominis perstare daemonis omne
Angelicum porro vertere comitum omne.
Orbis nemo sua contentus sorte videtur
Mille tenens quisquam plus cumulare cupit.
Formose aspectus mulieris daemonis arcus
Per quem missa ferit dira sagitta viros
Noscitur in duro nunc tempore carus amicus.
At nullus verus experire mihi.
Aeternae vitae si velis praemia tanta
Omnia tu Christo pauperibusque dato.
Cuncta perire vide sola est virtusque perennis.
Quae facit aeternos nobilitatque viros
Cur magis alterius quam crimina nostra videmus.
Sint prope nostra et sint aliena procul.
Avidus est mendax mentitur semper avarus
Pauperibus fundens ferrea corda tenens
Sit mulier bona, nec curet sit pulchra forma.
Namque nocet castae forma pudicitiae.

برادر عزیز تمنی سیزا کبم و عزیز بو دیلویس بر دیلویس دن وکم برادرم
بونی قرار ایتدکل ممکن وکلدسیزی بونی کتوردی یوزدن ودرمیون کنه بیخ
دیلویته کدرم ویرش اوله اجلدن تحمل اولنزی یوخسه واللّه العظیم
بزسیزی بونی کتوردن عاجز وکل ایز شویله معلوم اوله زیرا کی اونی
اقرباسی ایله اوکرتمتشی سز اوله اجلدن وورمز سیز ایدی بیم و عزیز مکتوب
وصولنده بوره ذی فکر ایدوب اکر کتورمسکوز الکا کوره بر مکتوب
زیکرای اعلام بیوره سنز که بزده الکا کوره ایشته ایدوب سیزی بونی
کتوره یوز ووض عمیره حضور لرینه بی حد سلاملر ایدورز تبلیغ بیوره سز
دیو مکتوب تلاوه ایده کمسیه سلاملر ایدورز قبول بیوره سز الشیخ والشیخ
بو مکتوب وصولنده بر مکتوب کوندره سز که ایدیکه نزی و بو جانبده اوله احوال
طوره وبلجمله بلوب سؤال ایدرز ودستره سلاملر عرض ایدرز وفضیلتلو
قاسم افندیه وبلجمله اقربا وقعلو قارنه کمه واولی سلاملر عرض اولنور
تبدل اولنو رجالیم ومکتوب وضی کندو خیرلریله تحریر اولنزی قصوریته
نظر اولنمیه . . . . . باقی همیشه عمر دولتکز بیدر
علی عل بکا
عزتلو قرنداشم حضورلرینه ضمیرنک سعدیه سلام دکوریزه

بز اکرام وتوقیر احترام ایله وریر اوعه‌ئ واقفیئ روحانیلریمز الوغ التی ...

واریر شیره مزاجی لطفکز سؤال اولنور ایولر وخوشر جیبی عنوان

اوزره نور وداعما توکه وسعده ایله صفای روحانیسینه برقرار ومزیز عزه

ایله بروکرم اوکره جالی دوور اوکیمن نجابین اکرم وریاسی مرونکز جوشی وخود

لیروب بو جانب احوال پرسولشنه ذخ وشمه قدر سؤال ایشتره جایز وارخی

دیمز اولور بوریکی اذایئ کمونبوله عوف عنایت باری دوو بو ودومز ازار

والتی بالت بعه اولیور یازدوره تحصیل علم آداب ومعروفه اوذوره اولور

رورشبب بوکاستاه مستقیم جیدو علوی اوراوینه مداومت وجناب اشغا

دخی ورد جیداری اولیکسه کما ینبغی ملوازمت اوذوره ایریکمز علم تحصیله

بو شین ونهایه قکلدر   باقی ورمجیب مزیر بر ربّ العبد فهو المراد و المخلص

ووضی صلواجیز قلغی ایلاهم بکن صورتینه ضخ بیروه وکیلینه الغزوه

سوملر اولنور اوینوکه بزی جیدو عاهی فراموش‌ی بورمدن دیمز براوروم اینه

وردنه واقع اولدیغی مکتوبه تهاکش ارکسکن اشتیه سزنره اوج وورو وفی

مکتوبه ایرسی ایلدکه اصلا سزهی بر خبر ظهوره کلمدی دیزبر مکتوبه کوندروه که

صلوطرفنه کوندره رهنز البته اهمال ایلیوب کوندره سز دارکی صلوبره مکتوب

کلورز

Residuo di pietre	Persone	Cose
1	1 2 3	A B C
2	1 2 3	B A C
3	1 2 3	A C B

Resid. di pietre	Persone	Cose
5	1 2 3	B C A
6	1 2 3	C A B
7	1 2 3	C B A

Regola del sette per saper si Una donna fa maschio o femina.

10	2	12	4	24	6	10	7	18	10	11	12	4	14	6	16	8	18	10	2	12	14	14
A	B	C	D	E	F	G	H	I	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	V	X	Y	Z

Scrivi prima il nome del huomo et de la donna et del mese d'ingravidatione, poi d'ogni littera piglia suo numero, sommali, poi ribatte li sette, si il resto sarà dispare è maschio, si sarà paro è femina.

Regola de la prova del nove per 121
chi more prima ~~del il~~ Marito o la Moglie.
Il proprio modo come di sopra eccetto che in loco di sette si ribatte il nove
si sarà paro il resto morirà il maschio etc.

GIuoco Bellissimo d'Arithmetica per indovinar tre cose Una dal altra diverse, prese da tre persone che di loro le tiene distintamente Una per Una

Siano tre persone, et anco tre cose Una dal altra diverse per dovinar che di loro le tiene sian messe nela tua mente tre cose con questo ordine A B C. e siano di che cosa esser si voglia, et anco tre persone siano messe con questo ordine cioè primo 2do et Terzo, ma prima che l'ascondano le tre cose metterai in mezzo dela tavola o altro loco 24 pietre o fave etc. e dirai che il primo sene pigli Una il secondo due il terzo tre dopoi collocate quelle tre cose con quel ordine detto di sopra A B C. et ordinarai a quelli che nasconda ciaschuno Una di quelle cose, che a loro piacerà, ma con questo ordine che chi nascondeva A prenda di quelle 18 pietre avanzate tante pietre quante esso tiene in mano che chi nascondeva il B ne prende il doppio di quelle che ha in mano Che ascondeva il C prende tante quadruplicate cioè si tiene tre ne prendi 12, si due pigline 8, si
tuvukt itmek tutmak
Una ne pigli 4 Et il rimanente dele pietre si lassino dove si trovano di nuovo tu porrai in ordine quelle tre persone conforme hai prima accomodate ne la mente, o tenerli in memoria, overo porli per ordinanza come stanno cioè il primo primo il secondo secondo etc., et dopo fatto tutto questo vedi il residuo de le pietre che si restorno, le quali sempre restarranno così 1. 2. 3. 5. 6. 7 si sarà Uno solo il primo il A il secondo il B. il terzo il C de li altri vedi la tavola.

کوزلکه بزه کونزیکز دیزی بوب سؤال ایدع و دستورک جملسنه فراود
فراوا مسعود اولاز قوت مروه . . . .
دکمال لطفکزوه رجالو لوزکی بکریکن نه عالمه ور ترک العلام بیوره سن
دوضب اکر کسنه قرتلاشمزکی اولانه اولوری سؤال ایدرلکز دوه
واقعه زنه کابینه موجوود و دکزهن رجالو لوزکی کوم ایدوب برلسك
قطعي اکوه کوندرو وکونور تقفتانه کوره یا پتورون اکی کونه دیا اودوج
کون اوکی بو جانبه ایدیلی یوریع من ههاه یا پتورون بو جانبه کونه سز نیز
ترم اولورن اولسوع لطف ایدکز دعا بکره سه لاما ایدع رور قوده
والجعد و قفتاة خرج بو جانبه العلام ایدکز . . . .
دتو ورمتو ومردتو عطاع حفتالکش خفکلی ثرنیالیه یوریمز
بورلکهیع مع سچنه وقونا حفتالی عطهش دبوه ثرنیالی
خط وخطرلره مسعوه ایدرب کی جهاه مردوانه لیا بهرصر
ایدم امیع بجومع سید الکرلین فما بمع نیم توتو عطع حالا جمقوه
رو بیحارخة صاحب فرارش اولوب اولابخ واربعزی و ستری
کل علوفه یریمزی دکبک اثوالعری بل فرصع ایدوب حکیماره خرج

ایلدکه باخصوص عادتو قوللغکز بزی طشره تیماره چوقمغه دعوه

ترغالری اولمش ایری کلیر کیجکلر اثواب عزیزا بو انسانلره بیه قلدرو

شاموللدرکه حاصلی لوجدانته حالی برشت بمره مرحمت ایدوب بزه

کندوکزک صدقه وزکات اقچه سنده برقچ اقچه لطف بیورمغه لطفکزی

ویرنغ بیورمیه باقی زکاة وصدقه واهل بحط عکرلری بن

غزلو وبو قوللرینه مرحملو بحطیخ هی سبجی ونتیجه صوبلرکش ووجو وتوم

بختلرین علل ارضیه وخلل سمویه دن معزز ومبرا ایدوب مرحمت ترغالری

اوزریمزده آیرمیه آمین واکر اوله بحر مرونکز جوشی وفوروشی ایروب

بوالحمید عبد وچاکر عن صمیمه لری اوله سزاوار اولنور الحمد لتقصیره

بحطاکش احتیج ترکاتیله دوه حاک آلوومز کوتیج موووادوب روز

شب اولام عمرولکه برنه وعلاقه ثانیا بحطاکشخص بیرکش واقع مزاواره

ونوی وحقصوواره احرولری ممو اولکلری اشنیه سنه مداوم د

ملوازم اولدوعمزه رئیس کمه وکلد قمابوده بیمه ودا نعم بحطاکر عوضی

بنیغ بیوود احسانه ویره کی بوهیکه حالاک غزبیر قهرینده واختیارلره

قدم بوکوکش ایکره بحطاکزده رجا اولنور اکر کیجیل ویرودکیمز

کرمی

sachusus
penis Neora

anfamimelevi cordial
samim kalb ... ...

kahalidimus topruga kavisik
کره الوویز kevi
koz
کوب الوویز kevb
gam

Kaddim boli [illegible]

عرض کیبی چقوق ال ویرمزایسه بعده وجه ایله قابل اولور کچه یزی

کلدار بلش حضرتلری ایله طشریه چقرتمغه لطفا بیوره سز دینمه کلمکه

بزم فقیرلغمزه نظر ایتمه دیکز برقاچ اقچه صاحبی اولتمغه ایچون بره

سراییه بکلدم بن زیاده برغرض ویا کسب ایر و ایفعال طمع وض وکلوب

عدتلو باوت بهکز احسانتنه بعده تعیینه اولور ابک ایله الله تعالی

[illegible] کچنوز ودیع عطیه ازاد به قتمده جمله حالده مقبول در

اوله و اخر بکا کمک قولیمه بروجه تحدیکیم حالمزه مرحمت و شفقته

عنایت ایدوب بو فقیره برمراد اولمغه سبب اولدن الله تعالی بو بابده

مرتلو بکا کمک وعده بوله لطفاری عندنده صایع اولیوب بو بنده یووللی

وارض فراموش ایتمک احتمالی یوقدر .. باقی عمز فرماه بکام حضرتکزندر

دینه که چ یاپاماه حالمزی کسیحیه اظهار ایمیوب [illegible] کندو حطمزای
تحریر اولنزی [illegible] قصوریزه نظر اولنیه

بنده سید
عالی خانه و کبیر

الحمد لله الملک شانه

الحمد لله الملک الحمد لله تعالی دوم صحت اوزره اولوب اوقاره محمده و شکره

وعالی اوردوده مشغول اولدوغمز ملاحظه عالیه بیورله دینه جانم

علی اغایه ارسال ایلدیکم [illegible] بیگر مکتوبی تزمکز کونزردوکه الله تعالی عنقریب خیری

[illegible] کلور شویلی معلوم تزمکز اولسونه ورصیبکز جنابکزه دعا ایدر برقولی مردوده

باقی [illegible] احمد عمرو دولتلی ایل

سلطانم حضرتلری
صاحب العزة والشوكة عظيم القدر والجاه دولتلو سعادتلو
مبارك تراب اقدام كيميا خصلتلری وخاك پای توتيا خاصيتلری كحل جفون
ارباب همت وسرمۀ عيون اصحاب دولت ومرجع عوام وخواص اولان يوزلريمز
وكوزلريمز سوردكمزده شكر حسبی الله نعم المولى ونعم الوكيل رقيمه‌سی
طاقوب نعم المولى ونعم النصير ذكرينی تكرار ايدوب ادعونی استجب لكم
نخوای شريفنجه هر سحر وتعالی حضرتلرينه استدعای كليمز بودركه
عمرلرينه‌تعالی مبارك وجود شريفلرينی جميع خطرلردن مصون ومحفوظ
قلوب عمر ودولتلرينی وعز ورفعتلرينی يوماً فيوماً زياده وبرزياده ايدوب
فی الدنيا والآخره مرادلرينی السعادة بريكه تالولمی يومنده جان
مقدم ومسترلمی ماوراء السموات والارض نظر پادشاهيله
معزز ومكرم وبين الامثال والاقران ممتاز ومحترم دولتلو عمر
ابدی متعمر وكمال پيرلوله ايده بحرمة حالوه فخر العالمين عقيب الزمان
ذكر حسنۀ التعالتلرينی ومرحمتلرينی مقتضاسنجه بو دعوای موروثاله بنده‌
احوالنه تفقد اولنمه سزاكورلوركه بنجه مرحمتلو حضرتلرينه لطف ولتلرينی
ايلوب شايه دفتكرينی اوزرينه موده منفك المدره وكنعه تولكر توراليه
ايتمه‌سی
اقدامكز بوسی ايدوب دعا عرض ايدرلر

عشقه الو

كوزم نوري دكوكلم سروري جانمزه عزيزم — مصر تكرنك يوري بكيم

معصيتم ولشتياقلر ديكم فرقت افترقاليه وعاكوكلري ولسته وكته

وتنا سنبلري بسته بسته حدة بيروه وقيلرغ افروه ايثار ونثار ابتركن

صاحبه وتعل مبارك وووترغكزي خطا وخطردوه مصونه ومحفوظ ايليه

ايلي اوليسي دولتي وعزتي واكح وفى رفعتي هم صحتي قايم عياه نيل ركيه

اولسكن جانا طوره سن تا ابر عموقحي ودنيا اباني فحولسنج مستدام عمر

اولوب دولتي استوار اولوري بحر لطفكنك بر فوتني ❀ لطوري حاضره

بوز اروب كلوسي ❀ صورر سكن حالمني الحمدلله ❀ وعاكي ايدرمث اشيدر لنه

❀ مقتضاسنج ذكر وريلي لطف مرويكز نوشته وخروشته لطوب كيج دكونرز

نارقرانكزدن جاكري بيرياه وفرقت افترانكزده وين زين نارزه وروسنكز

اوالتزع فوت وشم تعجض ترسكز ارزلنغ وعزودار بيوربلوري الله محمد ولطفه

ووجاكه الووبمز واريغ صحتي سووو ادلوب روركشيب وليغ نيازيمز

جل وعلا وركاهينه كتث ه ايلوب تمنا مز بو مرغ جانه

تشنه پروازلق الدوه ~~[illegible]~~ اقدم ويدغ ونيازلي مبارك ويززر

زنكز كورمك مسير ايليه دبو تليلري پرملالمزي ورقه جوهرفشاني ايله

Margin notes:

Mahi fuhwatinge
beiitin maanasinge
mukhtaribu beitin ikhiza itiziki
oi ... meana ...

استوار يعني محكم

اغلبي

نارزه يعني ~~[illegible]~~

mias elimudji
mani di pregteve
gelk ... ala inge
maega وركاهينه ورلزنه
mawgu kufs كتث ه اوتوغ
perwas itmek — didan ...
Vemak

parmelalimudji
dolu kaffawetle
gewher fissanlevi
gowher facigi

معمور و آباد ایلمدیغی حالده دیری اولدیغی . . . .

دولتلو وعزتلو و فقرایه مرحمتلو والده سلطانه عالیشانه حضرتلرینک

حق سبحانه وتعالی عمرلرینی زیاده ایلیوب دولت و اقبالکز ترنمکارلرینی خطالردن حفظ

ایلیوب و ایام عزت و سعادتلرین برقرار ایلیوب دنیوی و اخروی جمله مقصود

و مرادلرینی حیز امکانه میسر ایلیوب آخرتکز دعاسیله خیرایله الحیح یازدق لعالین

سرای جدید سلطانیده اوده زنبارلری اوجاغندن اولان فقرا قوللرینک

عرض حالمز بودرکه سرای عامره‌ده اولان غیری اوجاقلرک هر بریسنک

کفایه مقداری اتمک اکمکلری پرنجدن بالاغ یاغندن هر شیئه تعیین

اولوب لکن اوده زنبارلری اوجاغمزک اصلا بر اقچه لق برشی تعیین اولنمیوب

بوزانه کلمکه آتشجیلری هرکون واروب اتمکلرین ویرک ویوتک وارانه

منتی ایله برر اوقه پرنج کندو کرملرندن ویرورلر یاغ اولوب کتوروب چوربا ایدروب

اخشام وصباح بوزانه وکل اتمک ایله کچنورز عزتلو و مرحمتلو سلطانه

کریم الشان حضرتلرندن بو فقرا قوللری رجا ایدرز که اوجاغمزه کفایه

مقداری اتمک و اکمکده پرنجده بالاغه یاغنه تعیین اتدوروب خاصه

سلطانه عالیشانه حضرتلری ایچون اوجاغمزده نیجه ختم شریفلر اولنوب

meamur
guevuita
abadan
gouaita

Serai gedid
Serai amire kutun
Hazine amire'n

تا روز قیامته دك بش وقت نمازده خیر دعالر اولنوب ثواب عظیمه

نائل اولملکز مقرردر باقی فرمان لطف واحسان عطوفتکز کریم الذات

باقی ویرشان بنده کمینه

ایشبار حیات

عزتلو مروتلو دوغلو قرنداشم حضرتلرینک حضورلرینه نهیمه

شریف خاطرلرینه تشریفاتلرینه یوزبیک حسرت و داوات ایله یوز یره قویوب یوزمز

دکوب عزتلو و کرکه انواع اعزاز و اکرام و توقیر احترام بجا کتوررز

و غوث صادقه اجابت قرین و غرض تحیات وافیه محبت رهینه ایثار

و دثار ایدکدن صکره ضمیر منیر خورشید مهر تنویرلرینه معروض بنده کمینه بودر که

حال آکاه بودکدن اوزاره نجه سؤال ایدرلر ایسه اوله مبارک نور ایله منور

اوزاره نجه سؤده ایدوب اوله مبارک نور ایله منور اولمشکز مزاج شریف

و طبع پاککز متقبلکز اولوب خوشترمیسکز نن جمعیتکز بسط و دولت برقرار و

سند صحت پایدار و استوار اولوب و آغا عالیلری حق و صحت اوله

محمد اوله امین بحرمة سید المرسلین فما بعد و ریای مرودکز عوجه ایروب

جانب دعاجی قوکز احوالنده فرح و شمع مقداری سؤال شریف تحریر بیورلورسه

مکتوب نتیجه ده بو و دونمزه بوز وایره صحت و مجرا سلوک سوود اولور

مکتوب شریفکز وصوله بولدی

ایچنده مندرج اولان خوشحالی

معلوممز اولدی

mandevig feuitta –

Os qui non laudit quod non Vult sapis
Sicut ego non plus tota audit panis valet omi
In comedendo bibas et bebibendo bibas
Nunc est municipi commissus categ ipsi
Si satur est, totum confusti s evomo potu
Si tibi deficit ds, miseres, et pinguia non es.
Scitur per nasum mulier quod vendit oma
Cocta caro sapida est sed frixa salubrior sum.
Quando venit potus cessat sermo quasi tota illa.
Ut facias offas de pane meo tibi do fas
Dicitur arbor acer uir fortis et improbus
Non plus mactabis quam tu candive valebis. ager

روی زمینه عظمتلو پادشاهی سعادتلو و اولاده واجب اولان دعای دولتلرین
وظیفهٔ خلیفهٔ رب العالمین حضرتلرینک دوام عمر و دولتلرینی اوغورلرینه
اولا ایتدکلرم وعلی الخصوص عطالرینک وفق مرادات دنیویه لری
و مقصد فتوحات اخرویه عن قریب خیرلیه حاصل اولدقلری اثنیه سنه
کمال مرتبه مداومت و موضعی ادنی اولوبغمین زمین و کمالاتیله
بیوریلمه دولتش مسبحه وقتده حضرتلرینک درگاه ترنده مستدعامز بودر
وجود تریفلری بیله ومهر ودنره حسنه واعدای بر دولتلرینی سرنگون
ایدوب جهرمه توفیق رفیق و هر حینده قحر سالیه رهبر طریق ایدوب
هر حجه ترتیبلری تقدیرینه موافق ایده امین یا مجیب السائلین بو ابن کلمه
وجود بولوه عطالرینک لطف والطافلری هاشاکه سرور زمانه و نعیم ملاه
ایله فراموشی اولنمق اعتقادی اوله ایدوکه جناب شریفکز وفی قلبی شریفکزده
اخراج بیورمه دوا کوردیمسن دینی عزتلو عظمتلو شرف اوقاتده والطاف شریفه
مکتوب ویدیارینک مطلوب وامو اولدوب کوزمزه نور دکوتمره وفی سرورلرینه
حاصل اولمشدر دوفی بیندن عزتلو عظمتلو بوترفه بویله بو محبتلری کوکلمزه اولور
بیوریلوب ایشتدوردنیه وقوفنده بزی مکتوب شریفکز ایله یاد بیوردوب شاد ایده

vehbi. Kutaus
توفیق ارشاد عادوب
اوضیبیا وغیرے یوه کوکنتر ملکی
وحاکم ور

Vafrig carulli
Quos castos decet esse palam cum Belliculis sunt
Turgentibulla similis pappoq volanti
Scilicet immensum gloria calcar habet
Clarius hoc egonet scio quo me caleg urget
Sub longis tunicis brevis est animus mulieris
Dulcibus et modicis ornatur femina verbis
Pupas seu tecum si tu vis ludere mecum
Qui pingit florem non pingit floris odorem
Saepe chalybs chalybem domitat pugnare volentem
Nak's scintilla fabrorum non nocet illa.
Quod sine doctrina vita est nisi sedalet viva
Non est in speculo res quae speculantur in eo
Quantum quisq sua nummorum servat in arca
Tantum habet et fidei.
Quos vult sors ditat quos non vult sub pede
Vilis et ingrata volvens sedamst vitae
sua strata.

زیرا

باغ نزهتکاه زمرد کی علم تزیینکز اولمیه .. عشق و مروتلو دعاجی حسنلو برادرم عزیزم
حضرت بکش حاکپایی شریفلرینه وارد و عرض صالح محبت مودۀ وکرم تسلیمات وافیه
مودت نمونه لحتیق و اسوا قلندقدنصکره اولانعم سؤال ایدر ایسه اول مبارك نور ایله
منور اولمش وجود شریف وطبع پاککز منشیکز ایوبز خوشنوده سن ولادعا فوق
صفا ه برقرار دبر وادام عمر اولکده برله و برکات عمه حالی دور
اولکین و بزم احوالمزده اولورسه سؤال شریف تجویز بیوریلور ایسه الحمد لله
تع کوکب وجودمز سپهر صحت سیار اولوب روز بروز .....
عرضه درفعتلو علی لمو حضرتلرینک حضور سعادتلرینه و عاکولنلرینه خار زیاده مبتلا
اولمش و تشکنه لری که شنا ایلکه اخلاص ایله مطرود اولمشلر اولا فارغ تزیغه
ایثار و نثار اولندقدنصکره لحضۀ رفیعه‌یری و غ تحولاهلرین بودرکه حاله نجدید
حال شریف و فراغ لطفکز ایوبز خوشنودمی سن و ادعا روزکار نسیم تیزه وجهات
نکبتنده مبرا اولوب مسند صحت و اوج رفعت پایدار اولکده
اولکیلر حالی بالنبی و آله الامجد ورای مرودتکر تعوح ایدوب بر مقتضای
اوزره اولیا بو خیرخواهکز احوالی مافی البالنده مستغفسار سزاوار
بیوریلیه تحمدلله تعالی ظروف وجودمز صحیفۀ عالمده سطور صحت موجود

Oat sterif
cortese
bui kiamil wagiudowki:
una persona perfetta
compita

In mensa virgo sed lecto vir sit honesto
Ni Deus avertat, te fatu[m] sternere vertat.
Repletus venter non vult studere libenter
Dormit nocte parum possessor divitiarum
Tutius in terris locus est quam sedibus altis
Asinus in scamno se vult similare magistro
Occupat infestus sedem dum derit honestus
De mensa sobrius de lecto surge pudicus.
Ob vos portarias asini vocitantur ad aulas

اولوب روردوش ودوام عمرده ولسكن اوعيه سنه ملاويع وادويه قوتدن

اشنه سنه ملاويع ودماغ قرصنه اثاريكه مشتاد غليظ اولدوغنه فرع قرر

اشتباه بيوردكه باقي جوه غمرض عرض مجسد بو قردلر اكتفا اولنزين بابي

فعابدع بو نزه لسباع اير بيورلدي قره قوجكل قرنفلاشي اوغلي قره كوز

كمون وصوه بولدي دروونه مقدار ميزاجي ناخوش اولدوغنه اولور

بنده شفا ويرن بوعزيره اللذه قاه الروح حكمه خدا اجل بيمانه يا طوتق

ايش اعلو محلا برياه ايرون يعنى متوقفاى مزبوري شروودن ادرتابه

اشناه اكلها وذيع فهو جسيه كمالنه لشتها ودستره لشنة قوزي

يعني اتردكمزه تمام ذوق وصفا سورودن بعد الطعام ولله الحمد شكريم

رجا ايلم ونس ثنائي كشاه ايرون مزكوره شكري شكريي ايله طوطي

لب عزكويا اولدي احسيث غدالكز قوزي خدالكز دراضي الحلوه

سليمه صفور سعادتي يته كومار وصيره عاز عرض ايرد رز قوج مرجور ودود لشقار

مضور لينه وايوانضن الحي مضور ليه و اغالك صندوع واش مصطف الحي

ويزي لوب جماعلة ايره ودستاه ارزورده ووحه ملوم فرزاوده

ايسه اولنور قوة بيوريه ولشبو صاحب الحروق فقرائي قولكز اوصاف جمله كز

دوكني

Est rano porcina sine Vino peior caprina
Cui sit tribuis Vinum non erit tibi nocua

Singula post oua pocula sume noua.

Balnea Vina Venus amistioq sanguinis
Ista nocent oculis sed Vigilare magis.

Esuriet sitiet Vigilet qui reuma tenet
Hec bene tu serua si Vis depellere reuma
queste tre cose diseccano li
humori de li ochi et de la testa.

Feniculus Verbena Rosa Celidonia Ruta
Ex istis fit aqua que lumina reddit acuta.

Est modicum granum, magnumq virtute Sinapis
Quod caput expurgat et lachrimare facit.

Dicitur Saluia quasi saluatrix
Et quasi naturae Conciliatrix.

Mentitur menta, si sit depellere lenta
Ventris lumbricos stomachi, Vermesq nociuos.
Vt minus sgrotes, non inter feruenta potes.

Per far buona memoria
Sara ottimo ogni mattina pigliar nel
leuarsi dal letto Vna mezza dramma di
confettione anacardina in aequa di
melissa, che non solo aumenta la memo:
ria, ma fa buono intelletto, et e anco
rimedio per la letargia.

Che Vorra conseruarsi li suoi ochi
sani.
Si guardara mangiar cibi, che genera
no Vapori turbidi come cipolle et
agli et non mangino cose salate ne
legumi, non stiano al sole con capo
scoperto, non Vigilino troppo, ne
beuino Vino gagliardo, et poca crapula et coito:

Si medico carebis haec tria tenebis
Mentem laetam, requiem, et moderata dieta.
Lumina mane et manus gelida lavet aqua.
Si fore vis sanus ablue saepe manus.
tuis esse.
126
Mane quisq; modice pergat Modice sua membra extergat.
Crines pecte dentesq; fricabis
Etiita cerebrum membraq; in: vabis.
Nigredinem dentium atq; faetorem
Titimalus tollit atq; dolorem.
Nobilis est ruta quia lumina reddit acuta!
Auxilioq; rutae vir quippe videbit acute.
Omnis mensa male ponitur absq; sale
Vas condimenti debet praeponi edi: menti.
Post pisces nuces post carnes caseum manduces
Caseus est sanus quem dat avara manus
adsit.
Panis sit fermentatus, bene coctus et oculatus.
Quem si sumpseris calida aquae fit ruta et pallidum.
Natura vino conservatur
Si vero moderate sumatur.
Post prandiu nihil aut parum dormire
Post caenam vero mille passus ire.
Ex magna caena stomacho fit maxi: ma paena
Ut sis nocte levis sit tibi caena brevis.
Omnibus assuetam iubet servare dietam
Hyppocrates sic esse, nisi sit mutare necesse.
Si bona vina cupis haec tria serrabis in cunchi
Fortia formosa fragrantia sicut rosa!
Ladusiade nela pulpa di sotto ginocchi!
Caro caprina Leporina atq; bovina
Melancholica sunt atq; maligna

کوشی ایدوب عاشیانه اوغنجی دانره دانیش متکاثره ایرشه ایلمشار و ایسنه ویجی تیوه قلیه

جکر کوشه قرنندع . Mater filii . A . جکر کوشه دلیرع

دیخ قرنداشم اکر سفر اولنه ادتوردی سوال ایدرسکز

کیرو ایلکن شکر ایدرکه سولتدار کوزیکه دارروینه انجق ادلور بحمدی

چالشوتدلی قالوء قسدر ویرر بحنش کوره محافظه سی بکلرکه

ترنجه اتره صکره اجارع اولری کلدرکه اکر اوجوزلغنه سؤال ایدرسکز

نستوریتی اتمک یوزدرهم اتمک ایکی اقچه یه ور بر بنج کیله یه قرق اقچه یه

ور خرمنک اوقه یه التی اقچه یه ور توتونک اوقه یه یکرمی اقچه یه ور

پینرک اوقه یه بش اقچه یه ور بوکه کوره نعمتک اوجوزلغی واردر دیکم

جوابی بو قدر اوقلوا کرچکی بز داحل اولوروغمزه هرشی بحالو ایدی

ولکن صکره اناتولی تمایقلری وحصو کلمیله هرشی اوجوز اولدی

واکر قلعه نک وبوشی سؤال ایدرسکز بیرد اتمک ایکنجی کوننده عظیم جنک اولدی

بالتی ویروب باشی ادیلر نجه غازیلر یارلندی وغازی صیبع بات مقولری

واحد بازوسنده قورشونه ایله یارلندی اما زاده لری اولمدی ودکیل

کونده بردوچ کونده بر کفار جنک رقلعه ده چقرلر غازیلر ایله جنک ایدرلر

العفو زكاة الظفر

Dixit Visirius Kiuprili Mehmed Bascha dum condonaret vitam germanis Victis.

اما كفارك اصل وفصلی غازیلر ایله جنك ایدوب مرتد ایچی بعضه اشلر

كوجاری آلندر قونباره توب وتوفنك ایله ور جنكلری میدانه كلوب جنك

ایدوب مرتد دكفارك اوجورلقین سؤال ایدرسكز ترسجانه قرون انچه ور

وقلعه نك حمورلقیدر بلمك استرسكز یرصوصلری ویاطوقنده یقلمسین

كورمه یوزین ولكوكلم سروری جنكر كوشنه عالی الكرم بعد الاسلام بلعز ولا كرام انلره

اولنه اولدركم اكر بو جانی ...... صحة اوزره اولوب حیاة مرده

مشرف اولدقدن صكره خدا ایسته ایله اعلی وبعد بنم جاركوشم باباكه احمد

دارموم كسترووی بارکیر وضی صاتوه آلروب ایدی لوكیم حسنه اولدی

ایلك یاز دارحسنی معتبر وشیلا یالنی د قویوب باتنك صنجی سنی اولاه

كلدی سیزوه اوتوری اوتره بر یره آچ اوغلانندن ... ایلدی

مالك وكلدر ویرن اوبلج ادی یانینه اولاه اوغلو تحللرینی یاریجه

اكر ونكلری كبی كزه كلی ایدوب یاری بجه كوردركش كلمك بونره

بوع بو جیدلری كستنع ارتوق كیج كوننرز اغلا مقدوع ولی وبوانه اولدم بو قدر

عالم اراكسنه یاری برقچاق سنی كوندرمكه قادر اولدقده بن ایدیسنك بونره

كوروم یوزكیله ادیه ایلدم ودووره باش صغر ایلدم باقی الرعف ......

... quisq coronatur non presbiter est ... prodit

Se male custodit quem diues copia
Proditor illudit Verbis dum Verbera vdit
Blanus adulator melita murmura ...
Laudat adulator sed non est Verus amator
Est meretrix talis quod cunctis est generalis
Non est mercator quivis nugax nundinator
Male vendidit cui pecunia non est numerata
ut vitam vendimus vestes ac omnia vendas
Res emis et vendis magis ac magis ad lucra vendit
Merces atq mora, loca ne perdas meliora.
In mercatura mihi crede damna futura
Non bene mercatur qui nulla merce lucratur
Debitor aufugiens portat cum fenore tuis
Impedit omne forum defectus denariorum
Prius ipsam consule mentem Quam vox
exhiat est irrevocabile verbum.
Excitat sensus diuersi copia census semp
Saepe solent census hominum peruertere
Plus probo thesauru docti quam diuitis
Retro sedet ianuam non inuitatus ad aulam
Tu per plateas cum Virgis fortiter eas
Quot bipedes auium quot purpura
Vestit asellos.
Somnia non quaere quod signant Vana
fuere.

آخر اخوی علی افندی حضرتلرینه کامیاب

عاده صافیات و تسلیمات وافیه لتحافیده فکر اثرلری اولنوب لشبو سنه ست واربعین والف ذی الحجه سی غره سنده
فلان بو فقیره توجه و تقلید اولنوب وجناب نعم المآبه کمال حسن ~~[illegible]~~ اعتماد و اعتقادم
قضاء مزبوره سیتری یاب وقایم مقام نصب و تعیین ایدوب ورقه مودت اسلوب ترقیم و ترسیم وارسال
شدر کوکوهیکه بو واردجه نقدر جمع لسه منشور حکومتی قبول ایدوب حضورکزده مرافعه اولان
خصمانک کلامی حق و عدل اوزره استماع واصغا ایدوب عند ائمة الدین اوثق و اقوی اولان قول مفتی به
عامل وقاضی اولان وظلم ظلمه دن رعایا و برایا و سایر زیردستان ایتامی حفظ و حمایت وصیانت و رعایت
اوزره اولوب مسئولدریکه زمان حکومتکزده افواه آخرینده دفع [illegible] کال الکوه رنجیده و ریده اولمیه و بوزره حاصل
اولان نوتات عتیق بعد الطلب والتکلیف محکمات [illegible] وتحریر و ترقیم و علی ما فرض الله تعالی بین الورثه
وتقسیم ایتدکده بو جانبه عائد و راجع اولان رسمی و سایر رسوم سجلات وحجج و مراسلات و
بو جانبده امین تعیین اولنان فلان نیزه کده قبض و تسلیم ایتدورمکز و مروح ایدوب احقاق حق و ازهاق
باطل مجد و ساعی اولوب من بعد حاکم مستقیمه ده عدول وانحراف کوسترمیه سز والسلام
بر ذلک شدر

مشکین نفس و غالیه آمیز سحرگاه منشور تو آورد صبا سلمه الله

خطاب مستطاب و کتاب مودت نصابلری که مخلص بی ارتیابلری ارسال حسن اللقاء بیورلشیدی
احسن اوقات و ایمن ساعاتده وارد و صحیفه خاطر فاتره اولان نجومی طارق اولمشدر ونیاز و عقیدتلری
معمور وخاطر عاطرلرینی لطف حق ایله مسرور اولمق مقدر اولمش اوله ان شاء الله تعالی بو ما سایر کزلکرکی
احوال معلوم مخلص اولمشدر ونیازده مقصود اصل سرمایه صحت و عافیتدر دائما صحت و سلامتده
اولاسز بوم و فیما کرکذشتی قابل تحریر اولمدوغی خفی وستیر دکلدر حین ملاقاتده جمال با کمالکزک
مشاهده سی اولوروغمزده فکر باشمزده کجن حالاتی مشافهة عرض و تقریر اولنور امید ورکه
حسن وعدکز اوزره بو جانبلرینه تشریفه سعی جمیل بیورهسز اشتیاق و آرزومز اول مرتبه ده دکلدرکه
قابل تحریر اوله شدیلکده صدر اعظم حضرتلرینک حضرت ملازمتلرینه وارود کلورز دعاء خیرده فراموش بیورمیه سز
باقی الحسنه سعود دارین میسر و محصل باد

شایسته توقیر واحترام مخادیم کرامکر اشرفی وارباب معارفک الطفی برادرم حلمی افندی
حضرتلرینک مجلس بهجت رسانلرینه مراسم ادعیهٔ خالصه لتحافنده عکس انهاء مخلص خالص الجناب بود

سعادتلو ومروتلو ورفعتلو قرزاشم پاشا جلیل القدر حضرتلرینک حضور مجددت
دولت محصورلرینه ریب وریادن مبرا وانواع زیور اخلاص ایله محلی دررو دعای اجابت قرینی وغرر اثنای
مصادقت رهینی تقدیم اولندقدنکره ضمیر منیر بیضا ضیا وخاطر عاطر مرات انجلالرینه مخلصانه انها اولنان
اولدرکه عادت حسنه وقاعدهٔ مستحسنه لری اوزره جانب مخلص شنکارلری احوالی استفسار لایق و
سزاوار بیورلوری حمد لله الملک الغفار وجود مخلص مرکز دایرهٔ صحتده برقرار ودواوی عافیت سلامتده پایدار
اولوب لیل ونهار سعادتلو وشوکتلو پادشاه عز اعزالله انصاره وضاعف اقتداره حضرتلرینک ازدیاد عمر و
دولتلری دعوای تکرار وتذکارنکده احبا واصدقا خصوصاً ذات سعادت ایاتلرینک استدا قدر وعندلندی
ثناسی لفظ صدق واخلاص ایله وروزبان قلوب اخبار سلامت ذات رستوده صفاتلرینه نگران امین
اوآن واشرف ازمانده انواع خلوص ومحبت شعار وکمال وداد اخلاص مشتمل مکتوب شریفلری
واردو اولوب ورودنده دل بی غله انواع سرور وحبور حاصل اولمشدر مستدام عمر دولت وبرقرار
عز وعاقبت اولوب احبایه مذکر احبا اولمقده حالی اولیه لر لله الحمد والمنة دولت واقبال ایله اولدیار جلیل
الاعتباره واغلار اولالرده حفظ حراست مملکت وحمایت وصیانت فقرا ورعیت بابنده دقایق
لایق وبی دولت موافق عرض ناموس سلطنت اولان خصوصلرکه کلتنده بذل مقدور وسعی موفور
بیورلوب سعادتلی پادشاه حضرته استجلاب دعای خیر ایدلکلری السنهٔ ناسده مذکور در فیما بعد دخی
اولا واجب الوجود درکاهنده استدعا اولنور که حداهی حق قدیر جمیع امورلرینی موافق تقدیر ایدوب والی
رضاسی کرعنده ایرمیه حداهی واحد حالمره شاهید در حالا مخلص سویجیلری ومداح ثناکارلری اولوب
اشرف اوقاتده نقارجامد بی پایانلری بلا نهایت بولوب مرجودکه جنابه مکرمت نصابلری وفی بو مکاملی
حاطر فیض منظر لرنده فور بیورلیوب احبا ایندن وروندن واقع اولدقجه مکتوب شریفلری ایله اخبار
سلامتلری اخبار وات رعافیتلرینی اشعار بیورهلرکه ورودی باعث سرور وحبور اولملسنده اشتیاق
بیوره له چوه عرض عرض محبت واصلاصدر بو مقدار ایله اکتفا قلندی زیاده نیه لازمدر باقی همیشه

یار شدر   ایام بکام وعمر درفعت بردوام باد   تم

ما نزل القرآن على الاية اية وحرفا حرفا ما خلا سورة براة وقل هو الله احد فانهما انزلا علي ومعهما سبعون الف من الملائكة Hoc descendit quicquam ex Alcorano ad me nisi singuli versus et singulæ voces excepta Suratа البراة et Surata (110 quæ incipit dic esto Deus unus hæ enim cum ad me demissæ sunt et cum illis 70000 ordines Angelorum.

X سورة يونس Surata Jonæ Meccensis versuum 109 denominata a Jona et Ninevitis quorum Historia sub finem attexitur Eam qui legerit. له من الاجر عشر حسنات بعدد من صدق بيونس وكذب به وبعدد من غرق مع فرعون Tribuitur ei merces decem præmiorum secundum numerum eorum qui Jonæ prophetiam veram agnoverunt, vel mendacii arguerunt, et secundum numerum eorum qui cum Pharaone sunt suffocati.
مائة وتسع ايات مكية
128

XI سورة هود Surata Hudi. i.e. Eberi vide Hist: orien: pag. 26. Meccensis versuum 123 ... يوم القيامة من السعداء præmium est quod superioris nisi quod accedat mantissa talem futurum ... die resurrectionis ex beatis.
مائة وعشرون وثلاث اية مكية

XII سورة يوسف Surata Josephi. Meccensis vers: 110 aut 111 Continet Patriarchæ Josephi Historiam Talmudicis utrique fabulis refertam. Occasione Suratæ Beidawius ... ان اليهود قالوا لكبرا المشركين سلوا محمد لا انتقل ال يعقوب من الشام الى مصر وعن قصة يوسف فنزلت Ferunt doctores Judæos dixisse proceribus Associantium (Arabum) quære ex Muhamede cur deportatus fuerit Jacobus ex Syria in Ægyptum? Historiam item Josephi ... delapsam esse. Hanc præ cæteris suratam Muhi suis commendant. Beidawius authoritate Muham. ... ايما مسلم تلاها وعلمها اهله وماملكت يمينه هون الله عليه سكرات الموت واعطاه القوة ان لايحسد مسلما
مائة واحدى عشر اية مكية

Ubicunque Musul: legerit eam, aut docuerit eam familiam suam aut quicquid manus sua (famulitium) acquisiverit, facilem ei reddit Deus potum mortis largiturque ei robur, cui nullus invidere queat, dum Musulmanus est. ... hoc communem ... præmium habet من علم ولده اية من القرآن خير له من عبادة سنة صيام نهارها وقيام ليلها وخير له من الف دينار صدقة للفقراء والمساكين Qui filium suum docuerit unicum Alcorani versiculum, plus illud ei emolumenti affert, quam si observavit institutum Jejunii toto die, aut stationis tota nocte. Imo præstat Eleemosynæ mille denariorum pauperibus et egenis erogatæ.

XIII. سورة الرعد Surata Tonitru Medinensis alii tamen Meccensem esse volunt uno excepto versiculo versibus constat 45 Agit de providentiæ operibus Hanc qui legerit له من الاجر عشر حسنات بوزن كل سحاب مضى وكل سحاب يكون الى يوم القيامة ويبعث يوم القيامة من الموفين بعهد الله Accipiet mercedem decem beneficiorum pondere cuiuslibet nubis, et pro vita, et ad ultimum judicium futuræ, excitabiturque ultimo die inter eos qui fide ... steterunt.
اربعون وثلاث ايات مكية
سجده

XIV. سورة ابراهيم Surata Abrahami. 51 versuum Meccensis Agit de Mose et Abrahamo. Hanc qui legerit idem cum superiori habebit pretium وعدد من عبد الاصنام وعدد من لم يعبد Juxta numerum tam eorum qui coluerunt Idola, quam qui non coluerunt.
خمسون واحدى اية مكية

XV سورة الحجر Surata Hegher Mentionem Arabum et ... Tenditque quod inter Syriam Medinam atque Meccam. Multa de incolis illius vallis tradit. Incipit hic Alcorani pars decima tertia الجزء الثالث عشر Caput hoc Meccense est absolutum versibus من قرأ سورة الحجر كان له من الاجر عشر حسنات بعدد المهاجرين والانصار المستهزئين بمحمد Qui legerit Suratam Higher præmium habet decem beneficiorum juxta numerum qui Religionis causa fugerunt aut Adjutorum (Muhammedi) aut eorum qui Muhammedem viserunt.
تسعون وتسع ايات مكية

XVI. سورة النحل Caput de Apibus. Meccense exceptis tribus sub finem versiculis habet versus 118 de variis dei operibus et animalibus tandemque apibus earumque melle agit. Hanc qui legerit. لم يحاسبه الله بما انعم عليه في دار الدنيا وان مات في يوم تلاها اوليلة كان له من الاجر كالذي مات واحسن الوصية Non numerabit ipsi Deus ea quæ ei in hoc mundo contulit beneficia. Si moriatur ea die, qua recitavit eam aut nocte eam obtinet mercedem quam ille, qui in Testamento edendo officium fecit.
recipiet rationes
مائة وعشرون وثمان ايات مكية
سجده

XVII سورة بني اسرائيل De filiis Israel. Meccani (quidam tamen excipiunt nonnulla) versus habet juxta Exemplar 25 Cuficum in Medinense vero 111 Recitat starum Israelitarum calamitates de Adamo Resurrectione et variis legibus Rejeri inscriptio habet ... quod fecit Muh: Boraco de quo Hist: Eccles: Sect: xiv pag. 649. Insidens من قرأ سورة بني اسرائيل فرق قلبه عند ذكر الوالدين كان له قنطار في الجنة والقنطار الف اوقية ومائتا اوقية Qui legit Suratam filiorum Israel et emollitum fuerit cor eius ad mentionem parentum suorum habebit Centipondium in Cœlo, est autem Centipondium 1200 unciarum.
مائة واحدى عشر ايات مكية
سجده

صح انها نزلت بمكة حين فرضت الصلوة وبالمدينة لما حولت القبلة وقدح انها مكية

Verisimile est eam descendisse Meccae, cum precibus tempus fuisset destinatum, Medinae vero, cum homines eo religionis ergo profecti esse coepissent. Verisimilius tamen Meccensibus annumeratur. Recitationi eius magna tribuitur vis. وعن حديق ابن اليمان ان النبي صلى الله عليه وسلم قال ان القوم ليبعث الله عليه العذاب حتما مقضيا فيقرى صبى من صبيانهم في الكتاب الحمد لله رب العالمين فيسمعه الله تعالى فيرفع بذلك العذاب اربعين سنة

Hodeifa Ibn Jaman Muhammedis nomine refert: Quod si deus contra populum miserit poenam (per questo quando vanno ala guerra fanno veiter il Alcorano a un figliuolo sopra un camelo) adeo ut decreta iam illi plene sit, puerculus autem quidam eorum ex libro (Alcorano) legerit: Laus sit deo, domino creaturarum (initium est huius Suratae) exaudiet eum deus excelsus; poenamque per annos 40 removebit

ثانيا والثون دستا ايات مبنية

II Surata Medinensis constat versibus 286 Vocatur البقرة Vacca argumento petito a rufa vacca Israelitarum Num: c. 19. Multa de Adami lapsu Davide Goliatho Israelitarum commoratione in deserto interserit. Caput hoc secundum quantitatem postrema quadraginta superat duo cum primis versiculis sunt magnae authoritatis, quos dicunt creasse deum 2000 annis ante conditum Mundum et ex Paradiso ch[e]rubinis dei manu scriptos.

III سورة آل عمران Caput de Familia Imrani Confundit Aegyuta Mariam Teotocon cum Maria seu Miriam Amrani filia sorore Moysis Medinense est hoc caput Constat versibus 200 de Maria agit, Christo, Johanne Apostolis Trinitate Lectoris praemium من قرأ سورة القران اعطى بكل آية منها امانا على جسر جهنم Quicunque hanc legerit Suratam, unoquoque versiculo meretur securitatem contra vincula inferni

IV. سورة النساء Surata Mulierum Medinensis versuum 176 sic dicta quia tractat de mulieribus polygamiam sponsalibus repudiis prohibitis gradibus. من قرأ سورة النساء وكانما تصدق على كل من ورث ميراث واعطى من الاجر كمن اشترى محررا وبرى من الشرك وكان في مشية الله تعالى من الذين يتجاوز عنهم Qui Suratam mulierum legerit, perinde est, ac si credenti cuique daret possessionem haereditariam et tantum erogaret, quantum satis est ad redimendum liberum, et a societatis crimine alienus, erit in voluntate dei excelsi pro illis, quibus pepercit.

V. سورة المائدة Surata Mensae Medinensis Continens versus 120 Sic dicitur quia mensae meminit coelitus Apostolis demissae Coenam domini vulgo intelligunt: sed reclamant Muhamedani Videtur potius alludere ad Joh: c. 6. Hoc qui legerit Caput, iudicio Muhammedis (hoc enim praemia omnia ab eo constituta sunt et eius etiam nomine a Beidawio, ex quo haec desumimus, citantur) اعطي من الاجر عشر حسنات ومحي عشر سيئات ورفع عشر درجات Accipiet mercedis loco decem bona, et delebit decem mala et exaltabitur decem gradibus.

VI سورة الانعام Surata de bestiis. Sermo de variis circa bestias ritibus, Meccensis est exceptis versiculis tribus aut sex inde a verbis قل تعالوا In universum absolvitur versibus 165.

من قرأ الانعام صلى عليه واستغفر اوليك السبعون الف ملك بعدد كل آية من سورة الانعام يوما وليلة Quisquis legerit Suratam de bestiis orant pro eo veniamque rogant 7000 Angeli, iuxta numerum cuiusvis versiculi Suratae de bestiis diu noctuque

VII سورة الاعراف Caput de septo Coelum terramque interiacente Lymbum vocat Ryer Alii Purgatorium intelligunt Occasio Suratae petita videtur ex Luc: Cap: 16 Varia beatos et damnatos habentur Colloquia Meccensis est, exceptis octo versiculis. Versus habet 206 Praemium lectoris جعل الله يوم القيامة بينه وبين ابليس سترا وكان ادم عم شفيعا له يوم القيامة Ponit deus die Resurrectionis inter ipsum et Daemonem sepimentum, eritque Adamus p. m. advocatus eius, die Resurrectionis.

VIII سورة الانفال Caput de Spoliis Medinense. Versus habens 75 Agit de divisione Spoliorum Nata occasione ex praelio Bederensi, quo commisso disceptatum fuit inter Muselmanos, an tantundem deberetur illis, qui Medinam cum Muhamede fugerant, quantum praeliis sociis, quod Muhamed affirmavit. qui hanc recitaverit Suratam promittit ei Muh: quod sit futurus شفيع له يوم القيامة وشاهدا انه بري من النفاق Advocatus die Resurrectionis, et testis quod esset immunis ab impietate.

IX سورة التوبة Surata poenitentiae. Medinensis duobus exceptis versiculis versuum 127 iuxta alios vero 129 aut 130 proprium habet hoc caput, quod usitata exordiendi formula In nomine dei &c omittatur. Nempe foederi hostium Muh: renunciat ubi pacis et salutis formulas locum dari noluit. Vocatur alias سورة البراءة Surata Immunitatis se enim a foedere hostium immunem esse vult Sunt plura huius Capitis nomina. ولها اسماء اخر التوبة والمقشقشة والبحوث والمبعثرة والمنقرة والمثيرة والحافرة والمخزية والفاضحة والمنكلة والمشردة والمدمدمة والسورة العذاب لما فيها من التوبة للمؤمنين والقشقشة من النفاق وهي التبراء منه والبحث عن حال المنافقين واثارها والحفر عنها وما يفضحهم وينكلهم ويشرد بهم ويدمدم عليهم Sunt alia huius Suratae nomina Poenitentia, ab hypocrisi ad veram fidem revocans; Scrutinium, diruens, investigans, Talionis lege vendicans, fodicans, increpans, ignominia afficiens, loquens, dispergens Castigans. Item Surata Supplicii Agitur enim de poenitentia fidelium, restitutione ab infidelitate quod est liberatio ab illa, Scrutatur statum Apostatarum, eorumque poenas, quaeque de iis inquirit, in lucem, protrahit, de quibus etiam sermones miscentur; iidem expelluntur, dissipantur, et castigantur propterea. Muh: iudicium de hac Surata.

2. Beidawi scripsit الطوالع Librum Scholasticum de fundamentis Religionis Vers...
logiae Scholasticae quem Commentarijs illustravit quidam الاصفهاني Asphahanensis.
3. الباقلاني Bakalandus de quo Ibn Chalican الفاضل التصانيف الكثير المشهورة في العلم الكلام وغيره
Composuit multos libros de Theologia Scholastica.
4. ابن فورك de quo id. ... المتكلم و بلغت مصنفاته في اصول الفقه والدين ومعاني القران قريبا من مائة
تصنيف Ibn Shuneh Scholasticus cuius de iuris prudentia et rebus Alcorani sunt quasi ...
et Caeteri. Vi: Bibliothe: Orientalem Hottingheri pag: 182.

129

5. مختصر العقايد للامام عمر Compendium Articulorum omnium Antistitis scriptum est valde ... vatum et in hoc genere absolutum cuius finem Methodus perveniendi ad veram notitiam accedit sub Titulo تعليم المتعلم طرق التعلم. De quo suo loco. Hac tamen ... observare ex Scholastico illo liceat Theologiae illius originem, discrimen dogmaticum, articulorum magis vel minus necessariorum statim a praefatione insit ... الاحكام Vi: ante hoc folium. Recitat postea aliquot rationes cur quam nu... famus Theologiam Scholasticam كلام sive Sermo vocetur 1. ... عنوان
مباحثة كان قولهم الكلام في كذا وكذا Quia primarius inquisitionis eius titulus (Fundam...
et loquendi ratio eorum Sermo (Ratio) ita vel ita se habet. obiecti...
2. Quia ان مسئلة الكلام كانت اشهر مباحثة Materia de sermone est praecipua
3. Quia يورث قدرة على الكلام في تحقيق الشرعيات والزام الخصوم كالمنطق للفلسفة
Concedit facultatem sermoni in asserenda veritate Legalium et necessitate ... tuenerisque ut Logica apud Philosophos.
4 لانه اول ما يجب من العلوم Quod haec scientia prima sit Methodi ratione.
5 لانه اكثر العلوم خلافا ونزاعا Quod fertilissima sit scientiarum opponendo et respondendo
6 لانه لقوة ادلته كانه هو الكلام Quod demonstrationis certitudine habeatur quasi sive axioma, cui non potest contradici.

Triani Muhammetanorum Theologia spectatur 1. الفقه Theologia Forani quae ne intelligunt doctrinam de deo, eius cultu et legibus. Cui accedunt الفتاوي Responsa sapientum. 2. التفسير Exegesis Alcorani 3 الحديث Sunna sive ... αγραφα. Addi possunt Leiturgica.

A. Alcoranus. De Alcorani Etymologia, distributione ... habent Erpen: ... ad Suram Josephi. et Celeb. Gol: append: Grammat: Arab: pag: 174 ... eius analysin suppeditat Historia Eccles: Hottingheri; Sec: VII. pag: 398. Plura dantur in Theatro.

Alcoranus collectus et in unum redactus Tomum ab Abu Becro ita enim Abulf...
وجمع القران من افواه الرجال وجريد النخل والجلود وترك ذلك المكتوب عند حفصة بنت عمر
زوج النبي ص م ولما توفي عثمان راى اختلاف الناس في القراوات كتب من ذلك المكتوب الذي كان عند
حفصة نسخا وارسلها الى الامصار وابطل ما سواها
Iussit (Abubecrus) Colligi Alcoranum ex ore hominum, et palmarum folijs et pellibus atque ita scriptum relinqui apud Haphzam Omari filiam Muhammedis uxorem. Cum autem ... vivum iam evectus esset Othman, varias quae apud homines essent lectiones ... exemplaria, ex illo, qui penes Haphzam erat, libro transcripta, in varias passim regiones mittens, reliqua omnia e medio sustulit. Inde Abubecrus جامع القران Collector Alcorani vocatur.

Distinguitur Alcoranus per سورة Caput et آية Versus Surarum ordinem et numerum habet Postellus lib: II de Concord: orbis pag: 125 quem hic ... additis primarijs cuiuslibet Suratae argumentis, et ...

1. Caput فاتحة الكتاب Apertio seu Prooemium libri ... teste كشاف ام الكتاب ... libri et سورة الكنز Caput thesauri et سورة الحمد Caput laudis et سورة الصلاة Caput precationum quia quotidiana est oratio Muhammedanorum et والوافية Perfectio et اساس Fundamentum et سورة الشكر والدعا Caput gratiarum actionis et Invocationis et سورة الشفا Caput medicinae سبع ايات Septem constat versiculis et سبع مثاني nuncupatur Meccensis vulgo inscribitur variant tamen ... iuxta Beidawi

لو استظهرت كافة الكتب المقدّسة و جميع اقوال الفلاسفة فما الذي تستفيد منها بغير محبّة الله و نعمته

gratia et Dei amore sine ex hoc prodevit tibi quid quod evit Philosop: dicta omnia et Biblia totam Sives exterius Si

شيء باطل هو الاهتمام بالحياة الحاضرة فقط و عدم العناية بالامور المستقبلة =

quæ futura sunt negotia providere non et solu' præsentem vitam attendere Varum est

كل انسان بالطبع راغب في العلم لكن ماذا يفيد العلم بغير مخافة الله بالحقيقة ان الفلاح المتواضع العابد

qui servit humilis rusticus profecto Dei timore sine scientia importat quid sed scire desiderat natura homo omnis liter

لهو افضل من الفيلسوف المتكبّر الراصد لدوران الافلاك و هو غافل عن نفسه

se ipso neglecto cæli cursu' qui considerat superbus Philosop: quâ melior est hus

ان قصدت علماً مفيداً و تعلماً حسناً ارغب ان تكون مجهولاً محسوباً كلا شيء

pro nihilo et reputari nesciri Cura quid pulchre discere utiliter scire aliquid vis si

اذا نظرت الى احد قد اخطأ خطأ ظاهراً و اجترم جرماً كبيراً لا يليق بك التوهم انك اصلح منه

melior quod tu sis æstimare non deberes tamen grave crimen perpetrasse vel aperte peccare aliquem videris si

و افضل لانك لا تعرف كم مقدار من الزمان تكون مقيماً في اصلاح كلنا ضعفاً و لكن احسب انه لا يوجد

inve: nitur quod puta sed fragiles omnes sumus in bono possis durare quam diu nescis quia præstantior et tu es

احد اضعف منك

DE THEOLOGIA SCHOLASTICA quam الكلام Sermonem appellant. quâ tu fragilis: quis fragilior

Vox كلام Arabice notat orationem loquelam sermonem. Metonimice autem orationis loquelæ e synecdochicè quidem eius quæ in disputatione est occupata dicta alias علم الكلام Scientia sermonis. Clavis: Golius Metaphysicam seu Theologiam Philosophicam vel Scholasticam vertit Scholasticæ etiam Theologicæ nomendatura placuit Pocok Specim: pag: 195 Nos male sive enim terminos ipsos spectemus, sive formam disputandi, sive obiectum, cum Theologia Christianorum Scholasticâ multum habet affinitatis. De ratione Etymologiæ inter Muselmanos non convenit utrum propterea لان اهم مسئلة تكلّموا فيها وتقاتلوا عليها هي مسئلة الكلام quod præcipua, de quâ apud nos disputatur et controvertitur quæstio sit illa de كلام Sermone vel verbo Dei. atque ita toti speciei nomen tribuatur vel quod imitati fuerint الفلاسفة في تسميتهم فنّا من فنون علومهم بالمنطق والمنطق والكلام مترادفان Philosophos qui speciem e speciebus scientiarum suarum vocarunt Logicam quæ الكلام synonimos est. Clavis: Pocok: Ut non dubitat, primos huius disceptatricis artis inventores nomen λόγος vel λογικῆς habuisse in mente; ita ingeniose conicit ipsam Theologiam eos exprimere eodem voluisse, cum præcipue de Deo agat rebusque divinis. Unde et ipsi Arabes eam definiant علم الكلام علم يبحث عن ذات الله وصفاته واحوال الممكنات من المبدإ والمعاد على قانون الاسلام i.e. الكلام est scientia quâ disquiritur de Essentia Dei et attributis eius, et conditionibus rerum possibilium circa creationem et restitutionem iuxta Canones Islamismi. Vel iuxta alios. العلم بالقواعد الشرعية الاعتقادية المكتسبة عن الادلة اليقينية Scientia fundamentorum legalium quæ ad articulos fidei pertineant, quæ per demonstrationes certas acquiruntur. Fuit autem hæc Theologia Scholastica partus Motazalitarum qui cum imperante Mamone, Philosophi in Arabicam translati essent linguam, eorum argutiis in subsidium vocatis, novam et plane aliis principiis innixam dederunt Theologiæ Methodum quâ عن الكتاب والسنة relicto Alcorano et Suna, rationibus aliis fiat usi, quam reliqui qui apud ipsos vel pro melioribus Theologis vel senioribus Philosophis habebantur. Unde nequidem a fidei Sociis vel inter Theologos referuntur, vel Philosophus. Hos Scholasticos innumera scripta inclaruerunt. i. Author مواقف qui systema huius scientiæ composuit eam ita definit علم يقتدر معه على اثبات العقايد الدينيه بايراد الحجج ودفع الشبه Scientia quâ idoneus redditur quis ad confirmandos articulos Religionis, allatis probationibus et dubia solvenda. Extat etiam in hunc librum شرح i.e. Commentarius.

يعلم ان الاحكام الشرعية منها ما يتعلق بكيفية العمل ويسمى فرعية و عملية ومنها ما يتعلق بالاعتقاد

fide a dependet alia practica vel adramos et appel: operis qualitati dependet quaedam legaria indicia aut

ويسمى اصلية و اعتقادية والعلم بالاولى يسمى علم الشرايع والاحكام اما انها لا تستفاد الا من جهة

ratione nisi nullum prodest quia indicio: et legum notitia voca: a priori scientia fidei - vel radicalia

الشرع ولا يسبق الفهم عند اطلاق الاحكام الا اليها و بالثانية علم التوحيد والصفات لما ان ذلك

in quibus et attributis est dogma cum posteriorum eam nisi indicio: primum in intellectus observatur ratione

اشهر مباحثه واشرف مقاصده وقد كانت الاوايل من الصحابة والتابعين رضوان الله تعالى عليهم

quibus omnibus dein pro: et affecti ex societate primi muhammedi Erant autem scopus nobilissimus et versatur simul indago

اجمعين لصفاء عقايدهم ببركة صحبة النبي عم وقرب العهد بزمانه ولقلة الوقايع والاختلافات و

ante contro: ita ut oborti adhuc casibus bellis fuit tempus prop. conversatio compo articulorum ob puritatem felicis

تمكنهم من المراجعة الى الثقات مستغنين عن تدوين العلمين و ترتيبهما ابوابا وفصولا و تقرير مقاصدهما

confessio autem eorum et antequam pereat: et dispositio a revolutione horum, acquiescentes igitur adsciscerunt

فروعا و اصولا الى ان حدثت الفتن بين المسلمين والبغي على ايمة الدين و ظهر اختلاف الاراء والميل

et inde: senten. discrepa: apparuit et contentiones intervenit: inter musulmanos: usque dum dissidiis gliscentibus et radices et

الى البدع والاهواء وكثرت الفتاوى والواقعات والرجوع الى العلماء في المهمات واشتغلوا بالنظر و

qui modum gene: ex: industriis ceperunt in speculationibus reditum esset ad e: et accidentibus etiam sic erescentibus: et varies questionibus opiniones

الاستدلال و الاجتهاد و تمهيد القواعد والاصول و ترتيب الابواب و الفصول و تكثير المسايل

multiplicatione questionum dispositione tractatuum ac capitum et explanatione articulorum fundamentalium et radicum studio et contentione iuris sui

بادلتها وايراد الشبه باجوبتها وتعيين الاوضاع والاصطلاحات و تبيين المذاهب والاختلافات

et diversitate eorum explicati: et reconciliatio: philologia religionum exami: citationibus similium cum responsis suis

وسموا ما يفيد معرفة الاحكام العملية عن ادلتها التفصيلية بالفقه و معرفة احوال الادلة اجمالا

summa vid. notitia modorum demonstrationis vocabatur a demonstrationibus distinctivis fikhu notitiam indiciorum practicorum

في افادها الاحكام باصول الفقه و معرفة العقايد عن ادلتها بالكلام

sermo notitia articulorum a demonstrationibus radices iuris

A. Quo commentarius refert الصوم والصدقة Jejunium et eleemosinam.

B. Initium cum affectis, sectatoribus

C. Ad prophetam nempe et socios,

D. Ventilatione legum, et articuli de veritate. Ut habet commentator qui etiam observat de Muhammedis tempore esse intelligenda ubi nondum fuerit التدوين والكتابة

E. Intelligunt compositionem librorum

F. Nam proprie ad الفقه refertur

G. Quarum classes quatuor constituebant الكتاب السنة الاجماع و القياس Vel ut paulo post
exprimuntur erant كتاب الله تعالى Liber optimi maximi i.e. Alkoranus 2. والسنة
vel Suna Apostoli eius 3 واجماع الامة et consensus gentium 4 والقياس
et radicio vel iudicium Theologorum

H. Recitat postea aliquot rationes cur quam nuncupamus Theologiam scholasticam
sive sermo vocetur.

جمله احزاب بيان ايدر

١ اتأمرون ٢ افتطمعون ٣ ما ننسخ ٤ ليس البر ٥ واذكروا الله ٦ والوالدات ٧ ليس عليك ٨ قل أؤنبئكم ٩ فلما أحس

يستبشرون ١١ سورهٔ نسا ١٢ ان الله يأمركم ١٣ الله لا اله الا هو ١٤ لا خير في كثير ١٥ حرمت عليكم ١٦ لئن بسطت ١٧ يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا اليهود ١٨

٢٠ انما يستجيب الذين ٢١ واذ قال ابراهيم لابيه ٢٢ وهو الذي انشأ جنات ٢٣ سورة الاعراف ٢٤ واذا صرفت ٢٥ وواعدنا ٢٦ واذ نتقنا الجبل سوره

٢٨ سورة توبه ٢٩ يا ايها الذين امنوا ان كثيرا ٣٠ ومنهم الذين ٣١ ما كان لاهل المدينة ٣٢ قل من يرزقكم ٣٣ واتل عليهم نبأ نوح ٣٤ وقال اركبوا

٣٥ والى مدين ٣٦ قال انى ليحزننى ٣٧ رب قد اتيتنى ٣٨ افمن يعلم ٣٩ قالت رسلهم ان الله ٤٠ سورة النحل ٤١ وقال الله لا تتخذوا ٤٢ واوفوا بعهد

٤٣ قل كونوا حجارة ٤٤ ولقد اتينا موسى تسع ايات ٤٥ واضرب لهم مثلا ٤٦ فاختلف الاحزاب ٤٧ طه ٤٨ وما اعجلك ٤٩ ولقد اتينا ابراهيم رشده

٥٠ سورة الحج ٥١ وان يكذبوك ٥٢ ولو رحمناهم ٥٣ يا ايها الذين امنوا لا تتبعوا ٥٤ واقسموا بالله ٥٥ سورة الشعرا ٥٦ قالوا انؤمن لك ٥٧ سورة ال

٥٨ وحرمنا عليه المراضع ٥٩ ولقد وصلنا لهم ٦٠ سورة العنكبوت ٦١ منيبين اليه ٦٢ ومن يسلم ٦٣ سورة الاحزاب ٦٤ ان الذين يؤذون الله ٦٥ قل من

٦٦ يا ايها الناس انتم ٦٧ احشروا الذين ظلموا ٦٨ فالتقمه الحوت ٦٩ جنات عدن مفتحة ٧٠ سورة مؤمن ٧١ ويا قوم ما لي ٧٢ سورة فصلت ٧٣ ومن اياته الليل

٧٤ ومن يعش ٧٥ سورة الدخان ٧٦ يا ايها الذين امنوا اذا

٧٧ لقد رضي الله ٧٨ انما المؤمنون الذين ٧٩ وكم من ملك

٨٠ سورة الرحمن ٨١ افرأيتم ما تمنون ٨٢ الم تر الى الذين نافقوا

٨٣ سورة الجمعة ٨٤ ما اصاب من مصيبة ٨٥ سورة الحاقة

٨٦ سورة قل اوحي ٨٧ سورة لا اقسم ٨٨ ويل للمطففين

٨٩ والفجر ٩٠ لم يكن الذين

مصاحف امامده على الاتفاق العشر رسم اولنان الفاظ شريفه بونلردر

جاؤ وباؤ فان فاؤ والذين سعو وعتو

وتبوؤ اخسؤ يعبؤ

بو مذكور مثاللرده و بونلر مكرر اولدقلري سورهلرده عموما على الاتفاق الفلري محذوف در و ساقط اولمقدر هر كيمكه بو واولري اوكنده الف كتابت ايدرسه حديث رسول الله و سنت خلفايه و اقوال علمايه مخالفت ايدوب اهل بدعتدن اولور

غزللو و قريدز قالم رجب اغا حضرتلرينك حضور شريف و احبابنده [illegible]

دعوات صالح محبتلري فرقه و عزتلري [illegible] و افندم [illegible] التحاق [illegible]

اعلام محبتنه ولهذا اشتياقه اولنه بو [illegible] حالي ابوابي كرمكري [illegible]

و [illegible] بو حالصه اولوب و صدق و اعتقادلري قبلنده [illegible]

شريف تجويز [illegible] بجمار الله [illegible] وجوه [illegible] و قبول [illegible]

شب خير و عاكر [illegible] و [illegible] شريفكره مشتاق عظيم اولدغمز

مرالخط [illegible] بيوريلمه [illegible] حق [illegible] قيص مطلوع [illegible]

و تمنام بو [illegible] قريب ويرادر [illegible] كوروب [illegible]

ميسر اليه [illegible] و [illegible] اولنه امر شريف مراد [illegible]

اولنوب محمد اغا [illegible] حضور شريفه [illegible]

تولي بو جانبده [illegible] واقع اولورسه اشعار بيوره [illegible]

انتهى

ست ايات مدينية CXIV سورة الناس Surata hominu'. Vocatur Deus ربّ الناس Dominus hominum, Vnde Surat[illegible] discrimen Beidavi Vtriusq Suratæ collocat in obiecti diversitate, adeo ut penultima [illegible] calamitates corporis, ultima vero animæ adversitates muniat. Quisquis has duas legerit quas vocant المعوذتين perinde est 431 كانما قرا الكتب التى انزلها الله تعالى Ac si omnes libros, quos Deus ex cælis demisit.

Ex distincta autem Capitum enarratione, manifesta est illa Exemplarium Alkorani varietas, [illegible] diximus Thesauro philologico. quæ etiam tenere videntur, quo minus ipsi versiculos nu[illegible] notarint. Exemplar inquit Clarissimus Golius, Grammat: Erpen: 179 Korani nullum [illegible] extat, quoad scrutando cognovi, Vbi Suratæ commata ad scripti sui numeris sint dis[illegible]

Quod ita exacte definire, ut puto, Religio ~~[illegible]~~ peritis vetat, tum quia fieri vix posset, ~~[illegible]~~ citra dissensum.

يكون عدد سوره ١١٤ Ita habet Textus Alcorani eiusq Compendiaria argumentorum recensio; nunc Accidentia quædam eius, sunt consideranda. quorum alia in ipso occurrunt textu, alia in margine, alia initio, aut fine, alia etiam in cortice, aut in ω [illegible] libri.

A. In ipso textu notanda sunt puncta tum vocalia, tum distinctiva. Illa eadem fere notantur in omnibus exemplaribus. Figura, alia quidem ex Cuficis, alia ex Ibn Mokla institutione: apud utrosq tamen constanter observata. Hæc varia sunt vel vna, vel pluribus indicata punctis Vide Gramm: Harmon: pag: 16 datur et Alcorang vno quasi continuo versu absolutus.

B. in margine i. notandæ variæ lectiones, quæ tamen circa vocales potissimum occurrunt. Gol: loco Citato pag: 183 Tum et Arabico textui, præter versiculorum numeros apponuntur in altero margine Varii antes Lectiones, quæ peculiarem semper habuere authoritatem ex antiquâ doctorum Crisi. Eas nunc sigillatim memorare nihil attinet. Primaria fere pro memoratis supra codicibus (p: 178) septem sunt, quorum lectiones الروايات السبع Al: legationum septem, nomine celeb: rantur, vniuersa autem fere varietas illa in vocalibus consistit: quas vt posteriores et externas scriptiones parter, verisimile videtur literarum Antistitum consensu esse adiect[illegible] tunc demum cum aliquamdiu Coranus esset divulgatus. Inde esse, quis facile dixerit Codicum, quod possideo, fragmenta quædam, in membranis exarata, vetustissimo Charact[illegible] qui ante secula exoleuit (Cuficum proccul dubio intelligit, cuiusmodi etiam habemus, [illegible] tamen, non quidem modernis, insignita. Vi: Thes: philolo: pag: 403 Vbi nulla [illegible] vocales comparent. In Accuratioribus exemplaribus præmitti solet Tabula [illegible] vt constent quæ et quot sint variæ lectiones, quam proinde αυτολεξει [illegible] Vi: sup: folio albo.

اقامتنه سعی و وقتده اوتمسی مقرر در بر قیمتشه عمر و دولت در کسند سگار

غرضم قریب وکلیم

ولیم بار بر ب العبد

رهبیم قرینداشم درویش بیلور حمد تارکی عضو شریفاینه انواع تعظیم و

تکریم برلی دعا فراوانه و لسنتیه بی پایانه صلوات تمها تحیات اوله نه بونوک

حالی ورایی مرو تاری تموج ایلدوب جنب مجبارک طرفینه کسب تجبار

تجویز بیور یلو ر بحمد الله الملک المعبود وجوب اقتدار و دایره صحتده موجود

اولوب کیل و نهار حیر دعاکرا دوینه مشغول و دیدارکرینه مالک ترزیع

عظیم اولوب تمر مالرخصه عیانی بیوریله امیدر کیه سازواقی بو محبکری کوکلر

انفراج بیوریه سز و غنیه ذالکل حقوق اذلیه و خلوص لم یزلیه مقتضاسیخه

کیل و نهار احسیم اقدرکوش و لوجانیله اخبار کسروه اثار لری ورود نیه

منتظر و نثار اولوره اکین بحمد الله الملک الباری مکتوب کوهر نثار لری دروو

دنازل اولوب مضمون غزیه متعزونسخه هر بیته تحریر اولنمش لرلی کوشجه وجوکی

خاطر ایله اراه و منکوش رواه قلنمش ردحو کسحه وتوقع عمر وکلکر

CX. سورة النصر Surata Auxilij protectionis victoriæ. Alias اذا جاء Cum venerit. Auxilium et victoriam Meccæ tibi, dei nomine, Propheta pollicetur. Meccen: est alij Medinen: inscribunt. Versus tribus constat. Lector eosq habetur loco cum illo من شهد مع محمد يوم فتح مكة qui cum Mhdo adfuit occupati: Meccæ.

CXI. سورة تبت Surata perijt, aut Contrita fuit manus nempe Abi Lahebi qui monentem Muhammedem lapidibus petere voluit. Alij inscriptioni ultima voce posita est سورة المسد Surata funis ex fibris lignis (quibus constat caudex palmæ) Text: Ryer: La Corde de palmier. Meccensis est. 5 versuum. Lector cum Abi Laheb. easdem ædes non incolet, vel in eodem domicilio non congregabuntur.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CXII. سورة الاخلاص اربع آيات مكية Surata salutis, quia a Koreischitis rogatus, confessionem suam de Deo, Propheta edidit, quam magni faciunt Muhammedani unde et nummis symbolicis totam insculpunt. Continetur ea Muhamadanæ Compendium. Unde Beidawi جاء في الحديث انها تعدل ثلث القران وان مقاصده محصورة في بيان العقايد والاحكام والقصص ومن عدلها بكله اعتبر المقصود بالذات من ذلك Jatersuita Muhdi ve: ferturque æquivalentem haberi hunc locum tertiæ parti Alcorani. Nam subintellectè intendit explicationem Articulorum, iudiciorum et Historiarum: quia autem æquivalentiam habet generaliter; exinde facile, instituta comparatione, ipsum quod intenditur, assequitur. Ita de Mhde traduut. انه سمع رجلا يقراها فقال وجبت قيل يا رسول الله ما وجبت قال وجبت الجنة Audivit virum legere eam, cui dixit debetur? quid? rogavit o Apostole dei? Paradisus respondit debetur tibi. Meccensis est alijs مختلف فيها disceptatur de eo. Versibus constat 4. nempe professione et قل هو الله احد الله الصمد لم يلد ولم يولد ولم يكن له كفوا احد Dicito, ille Deus unus est Deus æternus (de hac vocis varia explicatione videatur Hist: Ecclesiæ Sec: X11. pag. 46.) nec gignit, nec gignitur, nec ei quisquam est similis.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

CXIII سورة الفلق Surata separationis. Initio vocat Deum رب الفلق Dominum separationis, distinctionis, quia formis suis et modo existendi omnia distinguit. Alij Meccani alij Medinen. خمس آيات مدنية

Alij مختلف فيها inscribunt. Explicant Comment:s textum de muliercula a Judæo incitata quæ fune astricto, inque puteum deiecto, fascinavit Mhdem, donec tandem fascinum per Gabrielem fuit sublatum. Vers: constat 5. Mhdem de hac surata testatum esse afferunt لقد انزلت علي سورتان ما انزل مثلهما وانك ان تقرا سورتين احب ولا ارضى عند الله منهما Utique demissæ sunt ad me duæ suratæ, quibus similes delapsæ non sunt. Adeo ut si duas illas legas, tuto credere possis, chariores aut gratiores illis deo nullas esse. Intelligit autem duas illas perfugij i.e. quæ verbum اعوذ Confugio, habent in limine, ultimam videlicet suratam et penultimam.

CVI سورة قريش Surata Koreischitaꝝ Brevitèr, complectitur beneficia Dei schitis praestita. de etymologia vocis Beidaui: ولد النضر بن كنانة منقول من تصغير قرش وهو دابة عظيمة في البحر تعبث بالسفن ولا تطاق الا بالنار وشبهوا بها لانها تاكل ولا تؤكل وتعلو ولا تعلى
اربع آيات مكية
Koreisch filius Nadri filÿ Kenanae desumtum a diminutivo قرش quod notat magnam maritimam, quae navibus se applicat; nec superari potest nisi igni. Assimilantur autem illis, quia devorant et non devorantur; superant et non superantur. Meccanus 4 in Medinen:, 5 in Cufico, Lectori habet حسنات بعدد من طاف بالكعبة واعتكف بها.
Decem beneficia pro numero eius, qui obÿt templum Meccanum, et ibiq religionis ergo se...

132

CVII سورة الماعون Surata partis opum deo consecratae et hic quid Beidaui intelligit الزكات decimas Inscriptio petita ab ultima Suratae voce. Alias etiam dicitur سورة الدين Surata Religionis a voce postrema primi versiculi unde Ryer Chap: de la Loy. A prima voce etiam appellatur سورة ارايت Surata An non vidisti Meccensis est, alÿ مختلف فيها Dubitatur de eo Agi: contra ابو جهل aut ابوسفيان Walidum ibn Mogeirae aut Mona: phum. من قرا سورة ارايت غفر له ان كان للزكاة مؤديا Quis quis legerit Suratam an non vidisti remissione consequitur, ubi decimas attulerit vel; habetur enim quasi attulisset decimas. سبع آيات مكية
ثلث آيات مكية CVIII سورة الكوثر Surata Alkauther quod varie explicant. Alÿ Affluentiam, Alÿ flumina paradisi ex quo religio manant. Beidaui simpliciter الخير المفرط بكثرة من العلم والعمل وشرف الدارين Bonum excellens ob exundantem theoriam et praxin et praestantiam utriusq seculi. Muhammedis iudicio dicitur fuisse fluvius paradisi. فيه خير كثير احلى من العسل وابيض من اللبن وابرد من الثلج والين من الزبد حافتاه الزبرجد واوانيه من فضة لا يظما من شرب منها وقيل حوض فيها وقيل اولاده واتباعه وعلماء امته او القران Ubi praedictum bonum quod dulcius melle, candidius lacte, frigidius nive, mollius spuma, cuius ora Chrÿsolitus, et vasa argentea ex eo qui biberit, non amplius sitiet. Alÿ volunt in eo paradiso esse piscinam. Alÿ intelligunt ... et asseclas eius; aut doctores populi aut Alcoranum. Meccen: est 3 versuum. Lectori ... potum dabit ei Deus من انهار الجنة ويكتب له عشر حسنات بعدد كل قربان قربه العباد في يوم النحر ex omnibus paradisi sui fluvÿs, et adscribentur ei decem beneficia, pro numero sacrificiorum quisq devotos affert, die iugulationis, sive sacrificÿ, qui est decimus mensis ذي الحجة
CIX سورة الكافرون Suri: Infidelium inter quos Coreischitas autem intelligi observat ... semetipsum antithesin instituit Meccen: est 6 vers: بالاتفاق omnium consensu. Lectori ... كانما قرا ربع القران وتباعدت عنه مردة الشياطين وبرئ من الشرك Quasi legisset quartam Alcorani partem, recedet ab eo contumacia daemonum, eritq immunis ab associatione. ست آيات مكية

حضور نور وجمال شريفكزه مهجور بولنوب آيينه ورونه ايله مكاتب شريفه
ابلاغ بيورلميه كه صحتكزه وجوده رجوع استماع اولنمقده بو محبكزه و سير احبابه لكن
انواع مسروديه وحبوريه واقع اولور شويله مدلخطه شريف بيورلمه
باقی جوهه غرض عرض بو مقدار ايله اكتفا اولنوب دعا ايله اختصار تذكره در
اولنمشدر باقی هميشه عمر ودولتكز مسند سعادتده دائم وقائم بالرب
عزتلو وسعادتلو
العبد فی بو مراده
سلطانم مصطفی اغا حضرتلرينك حضور شريفلرينه ورود وعود ...
محب ديار ديگر تجارت ... غايت كه محض محبت اولی ...
لم يزليره ... وجرباه بلور ... دوادو ... اتی و
برامتحن ومصدق قلنمقدن كه انتهای اولنه بو ... المزوه
فرقه قدر سو الله بيورلور بجمده ... وتقيح غزتلو ...
... كاتبلی واوه جانبه دوده اخوات ... خير وعاری
بركاتلی ... حالده صحت وعافيت دورده اولوب ... بكار خصوصا

CII. سورة التكاثر Surata Studij Abundandi Contentionis de multitudine orta Contentionis occasione inter filios Menaphi et filios Sahami qui تفاخر بالكثرة In multitudine gloriam quaesiverunt, quibus mortis certitudinem et sepulchrum opponit Meccensis dicitur aliis ثماني آيات Octovi.

لم يحاسبه الله بالنعيم الذي انعم به عليه في دار الدنيا واعطي من الاجر كانما قرأ الف آية

Non imputabit ei deus beneficia, quibus affecit eum in hoc mundo et dabit praemium ac si legisset 1000 versus.

والکه وریایی لطفکز توج وتوج
ایدوب جانب اولانه فی جمله کونشده
رتبه دوریادن قطعو مقداری سؤال
ترقی جایز واراز لی دکل اولدر بیویدی
تحریر وکه دیو حاکه آلوومیز
فوق التراب سوود اولوب روز شب
اوقوب ویازوب علم معرفه تحصیل
اورنه جای

یوریشاره دوقتی قناده واله العظیم کرکه سینه وکرکه سراپی
خلقینه باشیم اچوب یوزم کوزم یرلره سورویب وباش یرینه قالدوکوب
جمع کوزکه کسمنی بر اروب وروه جانیله خیر دعادی ایلشدور
دوستونی قیوله ایروب ایکی جهانده جمله کوزینی برمراده ایلیوب
یکوع محمد واله اجمعین بنم عبادتیلو سلطان جناب عالمک شیخ شویله
معلوم اولاکه سعادتلو پادشاه وریایی تمامه عسکر ایله شول الله شهریکلر
هر ورده بنده قرالکلر تحرع کاهی اوداده یاش قلعه سی قرشوسنده
قونالوب برکوه اوترادق واقع اولوب مرحوم اسکندر پاشا کوزجاکر
ایله جبانک وجدله ایلروکی سونوجده حکمی حدار ایله خان حضرتی
سفره کتوردمکی ایچون بر کلام تحریر اسکنی قونداشر قمشندن بر بو
محله کلوب منزله اولنون خان حضرتلری ایکی یوز بیک تاتار عسکر ایله
اوزی صویی کچوب بندر نام قلعه یه واقف اولدی جواب ویرمکا
جمله عسکر اسلام شاد وخندان اولدیلر کیرو بو موضعده

CIII. سورة والعصر ثلث آيات مدنية Surata per Vesperam vel tempus pomeridianum, Surat per Vesperam vel صلاة العصر preces Vespertinas او بعض النبوة aut aliquod Prophetiam ipsum tempus Meccensis est 3. versiculorum Latovi.

غفر الله وكان من تواصى بالحق وتواصى بالصبر

peccata deus remittit et ex eis qui sibi invicem veritatem commendant et patientiam.

CIV. سورة الهمزة Surata Fractura ita Beidawi. Alij perperam vertunt diffamatori etiam reddi potest vel diffamatrix cui translationi favet occasio quam Muhd. praetendit ex Achnasio filio Scharick at Valido fil. Mogeirae qui clam detraxerunt ipsi. Meccensis est 9. versuum alijs 7. alijs 5. Latovi praemium decuplum est بعدد من استهزأ بمحمد واصحابه [illegible] Iuxta numerum eorum qui Muhd. et socijs eius irriserunt. تسع آيات مكية

CV. سورة الفيل خمس آيات مكية Sur: Elephanti vel Socij Elephanti. Ad Historiam alludit quae dicitur accidisse في السنة التي ولد فيها Anno quo Muhd. natus fuit. Eam Beidawi recitat eo fere modo, quo ex Nowairi inseruimus disput: de Sabbatho Mariano p. 20. Meccensis est 5. versiculorum Lectorem custodit deus ايام حياته من الخسف والمسخ omnibus vitae diebus a defixatione et mutatione in deteriorem formam.

XCVII سورة القدر Surata Potentiæ Agit de nocte potentiæ qua Alcoranum fuit […]
خمس آيات مكية
quamquam quid per demissionem intelligatur inter Muhammedanos nondum […]
بان ابتداء بانزاله فيها او انزله جملة من اللوح الى السماء الدنيا على السفرة كان جبريل ينزله […] الله نجوما […]
Demissio in ea facta est, quia demissionis initium in ea factum est. […]
123 Aut demisit totum ex Tabula in cælum inferius Scriptoribus huius mundi […]
sim postea Gabriel demisit ea super Apostolum Dei, definitio verit […]
non vident quomodo antilogiam, qua alibi dicitur Muhammad sigillatim […]
accepisse conciliet. Meccensem vocant, alij مختلف فيها de loco controversi […]
absolutum est. Lectorem æqualem remunerationem accepit صام رمضان […]

بو خبروه صکره اوردوی همایونه خبر کلدیکی اوه ایکی بیک قزاق
اشقیاسی چیقوب اته بنوب اوزی محافظه سنده اولان
حسن پاشا بو خبری اعلام ایلدیلر اولدخی بصیرت اوزره اولوب
خان حضرتلرینه خبر کوندروب شکم بنم خاطرم ایچون ودرمانکز وارمیدر بوقدر
کافر اوزرینه کلوب اغشم بره مدد وایرشیز اولدخی ایکی یوز بیک
تاتار ایله حسن پاشا کلوب نافع اولدوغی کفره حکم […] المغیلی
فی الحال کری دونوب اوه ایکی بیک کفره اشقیاسنده هر بریک
کافر ایرلوب بنداده ودولتی یغما وذخیره تدارکی ایلیکلر […]
کبیرلر خان حضرتلری وحی طرنی صوبنه کلوب اوه ایکی بیک کفره
زاکره کلوب جمله سی توفنکی اندرز وبوقدر طوپه مالک اولمغیله
تاتار عسکری بوناره مقابل اولمز معلوم عزنکز قورکی تاتار عسکر بیکی
طوپه توفنک قورشو وارمغ اقتدارلری یوق وکندولرنه وحی بوشوله تالو
آلور اولمغیله خان حضرتلری برقاچ بالکوباش کومیزه لری ایله سعد

XCVIII سورة البينة Surata Explicationis petita in serui
ثماني آيات مدنية
pto ex fine 2. et 4. versiculi
Alij a primis vocibus لم يكن
inscribunt Alij ex Interpunc:
tionem verbi Arabes per
بينة Intelligunt و الرسول
القران Apostoli et Alcorani
De officio Arabum suos
quos vocamit Idololatras
et infidelium pœnæ dna
bonos operum retributione
Meccensis habetur vulgo
Alij Medinensi appellat
alij مختلف فيها disceptatur
De eo versus habet et
Lector ultimo indicio erit
من خير البرية Ex optimis
Creaturis.

XCIX. سورة الزلزلة Surata
ثماني آيات مدنية
Terræ motus, qui futurus
est ultimo die عند النفخة
الاولى او الثانية Ad
inflatum tubæ primum
vel secundum Meccensis
alij Medin: alij مختلف فيها
Controversia de eo versi
bus constat 9. Qui lege:
vit Suratam اذا زلزلت
quater perinde est ac si le:
gisset totum Alcoranum
من قرا اذا زلزلت اربع مرات كمن
قرا القران كله

C. سورة العاديات Surata per
احدى عشر آيات
Equos bellatores Alidam
خيل الغزاة مكية
festinantes pro ea:
teris ad pugnam Alij simpliciter Equus Alij veritum aut redeuntes interpretantur
dissoluta scopæ et mera verba longos commentarios indigna Meccensis dicitur alij Medin
alij مختلف فيها disceptatur de eo. Versuum 8 in Medin. et 9. in Cufico Lector
portat præmium decuplum بعدد من بات بالمزدلفة وشهد جمعا

CI. سورة القارعة Surata Calamitatis Adversitatis. 9. percellentis commonentis […]
احدى عشر آيات مكية
ultimi indicij. Eius descriptionem suppeditat Meccensis est versuum 8. 11. […]
Cuficos aut 10 iuxta Medin. Qui legerit hoc caput […] ثقل الله به ميزانه يوم القيامة
Eidem Resurrectionis die Deus deprimit bilancem eius.

XCIII سورة والضحى Swata Orientis Solis vel orti Solis Beidawi enim sic explicat وقت ارتفاع الشمس
وتخصيص لان النهار يقوى فيه او لان فيه كلم موسى ربه والقى السحرة سجدا Tempus elevati Solis
In specie autem hic adhibetur, quia lux tum praevalet; aut quia eo tempore locutus est
Moses cum domino suo, et deiecit Magos, ut se incurvarent. orphanos unam potissimum
habet postquam quaestus esset a Gabriele Archan: se diu non esse salutatum. Meccensis est
11 versuum. Lectovi. Advocatus erit Muh. et praemium decuplum pro numero كل يتيم وسائل
Omnium orphanorum et mendicorum.

بلدشاه خبر کوندردی بنم عزتلو بکم طرفی صوبه کلدکه و بو قدر قرانی
اشتقبالنه رسم کلدم بزه طوب توفنکله و یاروم کوندره لر سیز بیزیلر
طوب توفنکله کلدکره صکره حیکنه و جبرلر ایدرم و قومزم ملوینه وارن
له طابورنه قارشو ازلا قرارله اوغلونک طابوری خوطین قلعه سی
قرشنده و خوطین قلعه سی ویروکز بغداه بکلکنه حکمنده ایدی غازیلر ملون
طغیانه ایلدکره له قرالنه تسلیم ایلمشو بنم عزتلو سلطانم ذکر اولنان ملوننک
طابورینی سوالله ایدرسکز حماه منثلر وکیز طرفی اولاد اولو بکلر ایلر
خوطین قلعه سی اولوب و جمع کستنوده طابوری اولوب و طابورکه
جمع اطرافی اوزرینه قپوسنده اولاه هنده کبیردرنه آرمه ون
بیا بوریشنه قابل و کلدر کوره مشی یره قپوب و اردر هر قپوده
اوج طوب و التی بیدی بیلک توفنک ایندرلر قومشدر همجومی قابل
وکلدر و جمع هنده کی اوزرینه مازغال یاپمشلر ده توفنک آتجیکی
ایچنده کیزلنور توفنک آتمق ازم کلکی کنندوکی کورکمز حماه برو

XCIV. سورة الم نشرح Swata an non dilatavimus. Inscriptio petita ab initialibus vocibus. Enigmata quae commentar: respectu ad certam historiam explicant. Apparitione facta Muhii. per Gabrielem. Meccensis est 8 versuum. Muh. iudicio qui legerit hanc Swatam
فكانما جاءني وانا مغتم ففرج
perinde est ac siquis contristatum me accederet et solatium afficeret. inquit Muh.
سورة الانشراح ثمانى آيات مكية

Ut veluti appareat, quo ductus fuerit spiritu.

ووروقلق

XCV. سورة والتين Swata persicae: cum persit invando per creaturas et quam frequentes fuerint illo invandi formulae apud Orientales, a quibus nos V.C. deturbatur Ziraath: 8. Meccensem vocant alij مختلف فيها de eo non convenit. versus habet 8 de creatione hominis, cuius demeruit operibus. Lectori: اعطاه الله العافية واليقين ما دام حيا واذا مات اعطاه الله من الاجر بعدد من قرأ هذه السورة dabit ei deus remissionem et rectitudinem quamdiu vixerit Et cum mortuus fuerit, dabit ei deus mercedem iuxta numerum eius qui hanc Swatam legerit i.e. quotquot eam legerint.
ثماني آيات مكية

XCVI. سورة العلق Caput Sanguinis Concreti, coagulati, e quo homines creantur i.e. nascuntur. Alij (Rijer Beidawiam inter eos refert) inscribunt Swatam Lectionis. Meccensis est 19 versuum وهي اول سورة نزلت وقيل الفاتحة ونم هذه Prima haec Swata est demissa. Alij dicunt Swatam aperitionis, et postea hanc. Observe indicatur historia Muhi. et ابو جهل de qua Beidawi qui hanc legerit Swatam tantum meretur, quantum qui كلّه قرأ المفصل legerit totum mufsel i.e. Alkoranum ita enim hoc loco vocem hanc sumendam existimo. prout eadem ratione ثلاثة distinguebatur inter verum et falsum nuncupant.

تسع عشرة
اوروبی
ووروبی

LXXXVII سورة سبح Surata LAUDA. nempe dei nomen aliàs inscribitur الاعلى Altissimi

سورة الاعلى تسع عشر اياتٍ مكية LXXXVI. quod huc pertinent. illi vero superiori hoc adiungas. Et iuxta Meccani est 19 versuum aliÿ 17. Ex Creatione Resurrectionem probat.

134 Lectori dent اعطا بعدد كل نجم في السما عشر حسنات Impertitur pro numero omnium stellarum in cœlo decem beneficia.

LXXXVIII سورة الغاشية Surata obvenientis Calamitatis scil: Ultimum diem intelligit

عشرون آيات مكية agit, gaudio item beatorum et pœna damnatorum Meccani est 26 versuum Lectori وود حسابا يسيرا Facilis ei erit deus in subducenda ratione Calculorum

inscripsit Surata Iu: dicij.

دوروغی بللو اولور وبزم عسکر اسلاممز آقنه یه طوراغه گملور

دکدو طابوری ایچنه آتلوسی جواره ایچ چار میدانه واردوبایک

ایجوع بده وکافر ایچنده جوقور الملشلر که عسکر اسلام طوسنزه

LXXXIX سورة الفجر Surata Auroræ

ثلثون آيات مكية rorè perquam iuvat. Meccanis est 30 versuum aliÿ 29. aliÿ 22.

من قرا سورة والفجر في الليال العشر غفر له ومن قراها في ساير الايام كان له نورا يوم القيمة

Quisquis legerit Suratam per Auroram noctibus Aschara (intelliguntur tres dies sive noctes hoc nomine mensis Lunaris post عشر Vide Lexi: Golij Rad: عشر) Remissionem consequitur peccatorum qui vero legerit eam in reliquis diebus, erit ei lux die Resurrectionis.

~~LXXX~~ Historiam Adi et Themudis, de honorandis orphanis Ultimo iudicio.

توفنکلر ده مستور اوله بویله فتاه جراحه ملتوه کورنش وکلدر

الله تعالی بدر اوسوره یه الله محمد جوق زیاده ایرشتروبله والله محمدکی

شوق قدریکه هذا که اولمشدرکه وصف کلمز سیهدار اولدوه یکتلر

ودی هر بر سی جمعا له والیتی فکروری بنم سعادتلو سلطانم خانه

حضرتری سعادتلو پادشاهمزه بو یاروم حبرنی ایرشترلرکهی جوقلی مقید

XC سورة البلد Surata Regionis scil: Haram perquam

عشرون آيات مكية iuvat. Meccanis 20 versuum De miseria hominis, pauperibus subveniendum Lectori Suratæ dabit deus الامان من غضبه يوم القيمة Securitatem ab ira sua die Resurrectionis.

XCI. سورة الشمس Surata Solis per quem iuvat Meccanis in

خمس عشر ايات مكية versuum في المدنى والكوفى in Medinensi et Cufico Exemplari:

De Sole Luna, die, Themude, quoddam perplexis veritas verbi Lectori Suratæ al-Schams

Quasi Eleemosynas boni erogaverit, quicquid sol et luna collustrant.

كانما تصدق بكل شئ طلعت عليه الشمس والقمر

اولمیوب بهای بر کیمه یورز بوز اقلنی اولور ساخاکر اولور ویدیله

اولندی هله نه حال لیه ایکی کونده صکی اده بشر پاره طوب وشم قولنی

ورقاج معزوه بکاری وعسکر اسلاممز بوز اقلنی کور حسیه باشی

بوقدر بهادر لنکریله یاروم کوندردی حکم ربانی ایله بوندر بولره کلودکیه

بنداه ایچنه وخیمی تدارک ایلک ایچون کیده قوراوع کشتیکانک

XCII. سورة والليل Surata per noctem Meccani 22 versiculorum de hominum, ...

احدى وعشرون ايات مكية tate Quilegerit hanc Suratam اعطاه الله حتى يرضى وعافاه من العسر ويسر له اليسر Praestat donec acquiescat, liberatus a difficultate, eique omnia reddit facilia.

XXXIV. سورة الانشقاق Surata diruptionis i.e. اذا السماء انشقت Cum coeli fissi fuerint. Periphrasis ultimi diei quem describit. Meccensis est 25 versuum, alij Medinensem dicunt. Lectori tribuitur et in asylum dei receptus acceptum sit. كتابه وراء ظهره Librum suum a tergo intelligit librum operum, ne intuitu eius confundatur.

XXXV. سورة البروج Surata Castellorum signorum Zodiaci per quod iurat. Poena est qui affligunt fideles, ve[l] censet dei opera. Thema ... Meccensis est 22 versuum. Lectoris praemium بعدد كل جمعة وعرفة تكون في الدنيا عشر حسنات

بعض سنه درکسع کلوربی بحجه تاریخ تولیکنه اوزرینه غالب اولوب وافر
غنایم آلوربر و بعض کافری قلیجدن کچوب مکر اوراده قریب بر مغاره
وار ایمش کافر دیکوررلر عسکر اسلام غالب عماه مغاره یه قاچار
اولورلر عسکر اسلام کورویک مغارهٔ فتح ایتمکه قابل وکلدر جمیعا
عسکر اسلام طوپلری اولشرمع ایچون مقید اولورلر مغارهٔ قاپوسنه
ایکی جسم یاپی و برقاچ نامدار سپاهی و برقاچ غریب یکیت قالدی ایکی
کوه فتحنه وقتی ایلدیلر میسر اولمدیلر اوچنجی کوه سمدالو بیره
ورپای عماه کبی عسکر ایله کلدی مغاره نک اغزینه ضماه دقوری
اوتلو ووافر باروت بقسونلر و امر ایلدی بر ایکی عن مقداری
بوتون اوله اوزرع توتیه ویروب اولدمده اولمشه مه و که تاریخ فتح اولوب
میسر اولدی اما سپاهیسنه و دفریکش شهید اولدی ودر ایکی
اغالبیه و بچه غریب یکید شهید اولدی و مغاره ده ایکی طوب آتی
بر ایراد یره بر عظیم اوردماه ایکینه کوربع بش یوز قوزان

XXXVI. سورة الطارق Surata stellae lucentis i.e. دخل ... Saturni stellae inferilitur de VI Altissimi ... hic ex primo versu petita. Meccensis versuum 17 agit de potentia dei et altera vita. Qui legerit hanc Suratam
اعطاه الله عشر حسنات بعدد كل حرف انزل الله على ابراهيم وموسى و...
dedit eidem decem beneficia pro numero cuiuslibet vocis, quam demisit Deus super Abrahamum et Mosen et Muhamedem.

LXXVIII سورة النبإ Surata nuncii de Resurrectione Vide de qua Muh: rogabatur [illegible]

اربعون آيات مكية Surata Resurrectionem ex operibus Creationis Meccensis est versuum بالاتفاق 40 omnium consensu Lectori بسقاه الله برد الشراب يوم القيامة potum frigidum dabit deus die Resurrectionis.

LXXIX سورة النازعات Surata auferentium extrahentium scil: vel Ventorum vel الموت Angeli mortis: detrahunt enim animas infidelium ينزعون ارواح الكفار من ابدانهم اربعون وست آيات مكية a corporibus eorum. Surat item Miscella est haec Surata de Ultimo Judicio Mose Ph. Impotentia hominum, Omnipotentia dei apposita. Lectori رحمه الله في القيامة حتى يدخل الجنة قدر صلاة مكتوبة eos quos retinebit deus tempore resurr.

133

LXXX سورة عبس Surat عبس ita dicitur a voce initiali اربعون واثنان مكية Ryer vocat Caput Caecos Vide aliqua exempl. Beidawi et alii resolvunt vocem hanc in alias. الا جاءه الاعمى Nunc caecus fit ipsum eadem. Alii tamen sumunt verbaliter عبس pro Tristari. Meccensis est versuum 41 a[liis] 30. alii 42. اثنان و اربعون آية مكية في العددين 42 versus Meccensis iuxta utrumque exemplar. Agit de providentia dei Universali, et Ultimo iudicio. من قرأ سورة عبس جاء يوم القيامة ووجهه ضاحك مستبشر Qui legerit hanc Suratam عبس (alludit ad significationem verbi) ubi venerit die iudicii, vultus eius videbit laetus.

LXXXI سورة التكوير Surata Rotationis Circumvolutionis عشرون و تسع آيات مكية Meccensis est 29 versuum Ultimum iudicium describit. Qui eam legerit اعاذه الله من ان يفضحه حين ينشر صحيفته Cavebit deus quo minus fiant manifesta opera mala sua cum explicabuntur libri eius.

LXXXII سورة الانفطار Surata تسع عشر آيات مكية Fissionis a prima voce cum fissi اذا السماء انفطرت fuerint caeli. Periphrasis ultimi diei. Agit de iudicio, vita et morte aeterna. Meccensis 19 versuum. Lector obtinet beneficia quot sunt قطرة من السماء stillae de caelis et sepulchris.

LXXXIII سورة المطففين Caput fraudulenter versantium circa mensuras et pondera ثلثون وست آيات مكية [illegible] nam Beidawi tribuit Medinensibus. Vulgo habetur Meccana, aliqui nonent [illegible] De illa controversia. Tribuuntur ei versus 36 ab aliis 32. Invehitur in [illegible] fraudulentos, tradit quaedam de libris bonorum et malorum operum. Lectori [illegible] الرحيق المختوم القيمة. Potum deus praebebit ex generosissimo vino obsignato die Resurrectionis.

اشقيلي كروشيدي بعناية الله تعالي اورمانى احاطه ايدوب

جاسى قتل ايلديلر امّا وزير اعظيمك وپا بشى وپا قلندر

بتشى ووزير باشى ووفترايلم كسمشيدي اوكه شهيد اولدى

وبرقاچ نامدار پاشى وغيري بيكن پاكيسي شهيد اولدى

واشيرع كرخاة حضرتلرينة طويارى كودركدع انلرو في بر ايكي بيك

قزان شقيا سنه داسى كلور چيكر و جداه ايدوب بجكدن

بعد عسكر اسلام غالب كلوب شيوز بك و ... اسير طوتوب

ساقوطو بردن حضرتلرينة كوندرديلر وبلغ قداده كفار بر بوت خانة كويلر

كيروپ قپانمقيله بوتخانه آتش دوروب جملتي احراق بالنار ادوب

بوداقوه اولمغله عجلة ايله طوپلرى خاة حضرتلرينة اريشدرمديلر

لكن ايكي قزاق وفي بو قدر طوپ توفنك ايله خاة حضرتلرينك عسكرًا

نارشوسنة ايشكاره كلوب كيرولو اولدوه بركون زعسكرينك طابوري

ايكنه كيرو بر خاة حضرتلرينك طوپ توفنكيله اوله مشغولي جنك ايدوب

LXXII عشرون آية مكية سورة الجن Surata dæmonum alij Spirituum dicit enim etiam diabolos audivisse lectio-
nem Alcorani Authoritatem suam defendit. Meccensis est 28 versuum Qui suratam hanc
legerit Juxta numerum omnium dæmonum كان له بعدد كل جني من صدق محمد وكذب به عتق رقبة
qui Muhi[illegible] fidem vel adhibent vel detrahunt, imputabitur ei redemptio mancipiorum.

LXXIII عشرون آية سورة المزمل Surata vestibus involuti Muhi nempe ut diximus Hist: orien: pag: 11 Conti-
net preces Muhi nocturnas Immorigeros exempla proponit operarum ex. Aliqui Mecce-
sis inscribunt aliqui سورة المزمل مكية ستة آية نزلت بالمدينة وهي قوله تعالى ان ربك يعلم انك تقوم دهي ثمان
عشرة آية في البصري وعشرون في الكوفي Surata Mozzamel Meccensis est sex tamen versus Medinæ
delapsi sunt, nempe cum dicit Excelsus usque, inter versus

کندرلي قاوشروني خبري کلدي و افضاحي دايلدکه
اولور باري بريده اوسوه ايکي يره جنکن اولوري چون
زماه کچوب قيشه قالموت لازم کلور ديو بيوريلدوي ايمانه اولديکي
بريده قاوشمايري زيرا کبورينه ايروکن کمه بلمزوي دجنکن
نجه کمه بلمزوي عسکر اسلام متور ايري چون اوطفيلي قيکس
ايرلور دکه اوه چقه قلبچه قليچه اولي ديو حکم ايدرلدي طابوريني
کورنور بلمزوي هلک محصل کلام شول شريکش اوه نشنده طويرا
صوينه قونغي لازم کلدي کفار جنک ربرم کلرو کمزوه الکاه اولوب جيکا
آتلوسني مهيا ايروب ايکي طوب آتمي قدر منزلنده ايرلوب عسکر اسلام
قرشوسنه کلديلر اول کلاحکم کوه تدارک اولماغله آتلوسي
وبياکي قالوب آزغلمزني اولمزه آلدکه تمام قوناغه يقين اولدقده
کيبي خبر الديکه چارقچي وسپاهي وغريب يکيتلر جنکن ايدي بورد
کافر آتلوسي بکله النمش بياز اولوب برم بکيت يکاتی ايسي يوري اسکوريز

sibus constat 18 in Medin: 20 in Cufico
alij 27 alij 19. aut 20. qui legerit hoc
caput رفع الله عنه العسر في الدنيا والآخرة
Auferet ab eo Deus difficultatem
in hac et futuro seculo Rijer ver-
tit Caput Timidi.

LXXIV. سورة المدثر Caput invo-
luti stoveis nempe ad aspectum Ar-
changeli Gabrielis. Ita Epilepticus
morbum suum celare potuit, specioso Reli-
gionis fuco vide Hist: orien: pag: 11.
Agit de pœna impiorum et hostium
Meccensis est 56 versuum in Cufico
in Medin: 55 Lectori pudicis idest
cum superiori 93 tota sive verbis
repetitum. خمسون وست آية مكية

LXXV سورة القيمة Suræ Resurrec-
tionis Tota enim statum ultimi
diei describit Meccensis est ver-
suum 39 iuxta Medin: 40 iuxta
اکاه اي Cuficos aliqui po-
nunt 39 aliqui 36
خبردار Qui hoc caput le-
gerit شهدت انا وجبريل يوم
القيمة انه كان مؤمنا به
Ego (inquit Muh:) et Gabriel
testabimur ultima die, quod ei
fidem adhibuerit. اربعون آيات مكية

LXXVI سورة الانسان Caput hominis
alij ~~[illegible]~~ سورة الدهر Surata
Generationis de Vita et morte
æterna agit. Meccensis est versu-
um 31 ~~[illegible]~~ في العددين
Juxta utriusque exemplaris nume-
rum. alij ponunt 30 Ab initialibus
vocibus cham dicitur هل أتى
Num venit. Unde in designatione præmij من قرأ سورة هل أتى كان جزاؤه على الله جنة وحريرا
Qui legerit Suratam Num venit? retributio eius apud deum erit hortus et sericum.

LXXVII سورة المرسلات Surata mittentium Formula iurandi Baidawi explicat والمرسلات
من الملائكة ارسلهن الله بأوامره Ordines Angelorum quos cum mandatis suis misit Deus
Alij intelligunt آيات القرآن Versus Alcorani Alij aliud Meccensis est 50 versuum
Lectorem deus referet in Catalogum eorum qui non sunt من المشركين ex associan-
tibus.

LXVII سورة الملك Surata Regni Dei Sub: et potentia qua Vanijs in immovigere
ثلثون آيات مكية animadvertere potest dicitur etiam. المنجية لانها تنجي وتنجي قاريها من عذاب القبر
Custodiens et eripiens quia custodiet et liberabit lectorem a poena sepulchri quem
percussorem sepulchri vocant. Meccensis est Surata ista 30 Versuum in Aut: [illegible]
31. Lector perinde habetur ac si vixisset ليلة القدر Nocte potentiae.

LXVIII سورة النون Surata Piscis. Unde Beidawi قيل اسم الحوت والمراد به الجنس او البهموت Nunn
سورة القلم خمسون واثنتان مكية est nomen piscis et sic generale erit Aut Behemoth sic dictus ex Job: Cap. 40. 10. Balenam
Hebraei quidam illis Arabes mutuarunt.
Ali ن Literam explicat

Unde Beidawi: من الاسما الحروف Nun ex no:
minibus literarum. Alij atramentum
alij tabulam quibus Angelos voluntatem
consignare ن mandata Dei, in:
بر جنس طيور
telligunt. Alij vero hanc Suratam
inscribunt سورة القلم Suratam
Calami teste Kjeupleviq Doctores
Muhammedici. Meccensis est Versuum
52. Omnino iuramentum est per lit:
teram Nun et Calamum. Poenam
suis nisi obediant minitatur Muh:
Lectori habebit praemium cum
illis الذين احسن الله اخلاقهم
Quorum pulchros Deus reddidit mores.

LXIX سورة الحاقة Surata Veritatis
خمسون و اثنتان مكية alij Iudicij. Unde Beidawi: per ساعة
horam reddit, quoniam dies ille
magnus per Criticus venit etiam
iurandi formula est petita a
certitudine ~~diei~~ Iudicij ultimi
Poenas tam temporales quam
aeternas infidelium varie descripsit
differentiam item piorum et impiorum
inserta fabula de Ado et The:
mude Lector facilem habebit
Deum cum rationem ab ipso exe:
geret. حاسبه الله حسابا يسيرا

LXX. سورة المعارج Surata graduum
اربعون و اربع آيات مكية Iurat per gradus vel ذي المعارج
graduatum ut ita loquar, quae
tamen nomenclatura vario in:
certa est et ambigua. Kjeu
venit Montee simpliciter
Meccanis est 44 versuum
Moralia fere tractat additis
imagis minis ultimi iudicij A
primis capitis vocibus vocatur etiam Surata سال سائل Lectori praemium est cum
الذين هم لاماناتهم وعهدهم راعون Qui fidem et foedera eorum custodiunt.

ايا بر ادغوروه هجوم ايدوب كفار حاك دارقه ويره وي طابور

كنادن كلديلر طابور كن زينه كالدكده ... سكسه بيك توفنك انزان

يايكيني و بو قدر نار بوزاده بزم عسكرمزه آتديلر بزوه و دافوكمه

شهيد اولدي و بر فاج كمسنه اسير اولدي كفار حاك روه

وضي كسنه مهمه اولدي اكو برتدارکه صحب اولمش اولدي

بزم جيماگ ~~جنكجي~~ جنكجي عسكرمزي حاضر المش اولديدي

ابتدا كوه طابور فتح اولوروي زيرا اوتوز بيك قزاق

انتقبار ستاز طابوري وضي فاز لمشن ايري فتح اولماسي

قني ار اه ايري اماده ابتدا كونكي قدر و قيمتي بلمديلر بو خصم

غايب ايليه ابو اولوروي شويله سكمسز و ايكنجي كوه وضي نزل

اولنور بزوه بيكه و بيك كره يوز بيك و دارنجه سعادتلو برت هاك

وصيونسي بيبار حركم اولور بر اغليه علي حاضر و مهيا اولكه

جنكه كتديلر شويله وقتي ايلديلركه وصق اولنز جوي تيه نصيب

اندن اوچنجي كوه وضي جنكر و جدال ايروب كر و فر صمم

LXXI. سورة نوح Surata Noachi continet enim concionem Noachi ad populum Meccensis est
ثمان او تسع وعشرون 28 vel 29. vel 30 versuum in ثلاثون اية في المدني وثمانية وعشرون في الكوفي
عشرون وثمان اية مكية Medinensi 28 in Cufico Lector Suratae huius
للمؤمنين الذين تدركهم دعوة النبي صم
quasi esset ex eorum fidelium numero, qui assecuti sunt vocationem Prophetae id est qui
vocationem Muh: s. vivendo attigerunt.

LXI. سورة الصف Surata Ordinis Iubet enim pugnare in via dei صفًّا ordine.
Meccensis est versuum 14 Aliis سورة الصف مدنية وقيل مكية اربع عشر اية في عددهم
Surata Ordinis Medinensis iuxta alios Meccensis 14 versuum in utroque exemplari i.e. Medinensi et Cufico. Pauca tractat historica de Christo vocante discipulos more religiosa.
Moratur qui legerit hanc suratam كان عيسى مصليا عليه مستغفرا له ما دام في الدنيا وهو يوم القيامة رفيقه Pro eo orat Jesus, et veniam ei implorat quamdiu fuerit in mundo. Ultimo autem die erit socius, sive adiutor eius.

بولديلر آلمان ايكي جانبنده چوق قتل اولندي هر ايكيجي كوه كيرونتي
شروع ايلديلر كيرو نصيب اولمدي چارناچار اولوب نجه ~~نيس~~
~~اولوب چا~~ ايرجكلين بلمبوب كمي يوريشي اولسوه
ويو فكر ايلديلر كمي مترس قازلسوه نكر ايلديلر آلكتري
مترس ~~قازلمسه~~ قازلمسه آلوب كوروب مترس
قازلمسه كتديلر كفار حاكي زبرا عوردوه هجوم ايروب
بزم عسكري ويكيچريي توسكروب بروافر متنزه بزم عسكر
قاچديري محمد آغا توفنكجي آغا بيراق سپاهلري كفاره آيروب
آلوب ونونلري كوروكره ككوع نجه سپاهي غريب يكيت وارباب
تمار ~~بكيچ~~ هجوم ايروب كفار حاكي شاشوروب ووزه يوز
بشيوز كافر اولوب نجه قلعجه كچنده بياك بلاد ايله طابورنه ~~كيروب~~
كيرمكه قادر اولدي بزوه ايكي بيش آلتي يكت شهيد اولدي و
ايكي بكيچي اسير اولدي اولوب نجه كفار حاكي رده بيش كونه
مدي مترس قازمغه قابليت ~~اولوب~~ اولميجه اولمز ويريدر

LXII. سورة الجمعة Surata Congregationis Iubet enim illos diebus Veneris qui propterea الجمعة dies Congregationis vocatur, convenire. Medinensis ex sententia omnium aliis Meccensis dicitur versuum constare est 11. Multa contra Judaeos sui saeculi habet. Lectori destinata sunt decem praemia يعطى من اق الجمعة ومن لم ياتها في امصار المسلمين pro numero eius qui vel frequentat conventus die Veneris, vel negligit in districtu Musulmanorum. احدى عشر آيات مدينية

LXIII. سورة المنافقين Surata Impiorum Apostatarum qui ore profitebantur quasi Muh: agnoscerent Prophetam, revera tamen negant. Medinensis est 11 versiculorum. Lector برئ من النفاق Ab impietate immunis est. احدى عشر آية مدينية

LXIV. سورة التغابن Fraudationis ultimum sic diem appellat, de cuius ratione consuli poterunt Notae Erpenii in hanc Suratam. Meccensis dicitur aliis فيها تغابن Controversentium de eo. Aliis سورة التغابن مكية وقال قتادة كلها مدنية وقيل خمس ايات من اخرها مدنية وهي ثماني عشر آية Surata defraudationis Meccensis. Katada dixit totam esse Medinensem, alii posteriores versiculos Medinenses esse. Constat autem versibus 18. De ultimo iudicio et consequentibus agit interspersis quibusdam moralibus. ثماني عشر ايات مدينية

Lectori praemium دفع عنه موت الفجاء

LXV. سورة الطلاق Surata divortii. Hanc enim materiam repudiandi uxoris, lactandi infantes, conceptionis explorandae, tractat. Medinensis 11 versiculorum aut 12 iuxta plures. Lector مات على سنة رسول الله Moritur more Apostoli dei.

LXVI سورة التحريم Surata interdicti: prohibet enim usum mellis. Medinensis est versuum 12 in uxores potissimum et infideles directa. Qui legerit suratam hanc اتاه الله توبة نصوحا donabit eum deus poenitentia copiosa.

کتاب تعليم المتعلم

137

کتاب ایها الولد

کتاب فقه اکبر

برایکی کره یرمی عسکرمز متصل کلوب کیتدیلر وافر جنک ایلدیلر
حکمت باری تعالی نشینجی کره اسکی ستمه یه شهید اولدی
واوزی محافظه سنده اولان شجاعت شعار عدالدن
ایله مشهور حسین پاشا مجروح اولوب اوچ کره
اوچ کره کره حسنه لو حکوب بعده وارنغایه نقل ایلدی
کوزیره
ای ایموب
کرچکره عسکر اسلامک کوزیندن و نامدارنی ایدی و
بونلره وفی وافر جلالسین بها ورکتلرمز قوت اولمغیله
جلاس
شهباز دیمکدر
عسکر اسلامک کوکلنه خوف دوشوب اوردوی همایونه
ایچنده ولوله و فلزله دوشوب حالمزنیجه اولور جنک ایدرجی
یرار اولمدمز قوت اولدی ویو مرادم خزنه ایچنده ایدیلر
جمیعا حکما و وکلا بر یره جمع اولوب مشاوره یه شروع
ایلدیلر // برقچ اقچه ورعیته وظیفه مز اولمیوب سعتیله سلطانم حضرتلری بکر الطاق
مالالهایرندن نیاز اولدیکی بوقوللرینک حالنه مرحمت ایدوب عالمه مبذول اولان احسان نکرده
برقولارینه ووسشی محلولات فوایدنده برقچ اقچه وظیفه ایله بهرحمت و برمراو ایلیوب کوزدن کز
ایکی یوز اولرنجه حید وعاجیلر یکرمی اوچر اون ابده کلدیکوز احسان نذر

سورة الذاريات Surata per ventos scil: dispergentes, iurat Rijch Montes Sriovem
Versionem probat Beidawi Meccensis et versuum 60 بالاتفاق Sine Contradictione at
secundu' alios 70 Exemplis, eos, quicum Prophetas suos mendacij insimulassent poenas
dederunt, suos officij monet. Lectori praemium est decuplum بعدد كل ريح هبت و جرت
Iuxta numerum cuiuslibet venti spirantis, et currentis.

سورة الطور Surata Montis vocem esse Syriacam Beidawi agnoscit cui respondet Arab: جبل
Iurat per Montem Sinai, qui ut ait Beidawi est جبل بمدين Mons Midian Meccensis est 47
aut 48 aut 49 versuum Explicat rationem Ultimi iudicij et vitae aeternae. demum iterum iurare
ferri volunt, ut cum qui legerint hanc Suratam يومنه من عذابه و ان يتنعم في جنته
Tutum eum reddat a poena eius, et beneficiat in Paradiso eius.

سورة النجم Surata Stellae perquam iurat. Meccensis est versuum 61 iuxta Medi: aut 62
iuxta Kufi: بالاتفاق Sine Contradictione at aliud exempl: 60 ستون آية dicit apparitionem
sibi Gabrielis factam de Resurrectione et Idolatris Koreischitis Lectoris praemium sunt, decem beneficia iuxta numerum من حسنات بعدد من صدق بمحمد و جحد به عشر
qui vel fidem Muhammedi adhibuerunt, vel eandem denegarunt Mecc.

سورة القمر Surata Lunae quam miraculose scinditur dicit Muh: suos, qua occasione hortatur
Arabes, ne aliquos populos imitatione, obstinati sint aut Contumaces De Lotho Noacho Ado
Themude Pharaone. Meccensis est 55 versuum Lectori resuscitandi prospicia a mortuis
promittitur.

سورة الرحمن Surata Misericordis A prima voce nomen habet Agit de operibus dei Vita et
morte aeterna dubitant sitne مدنية مكية و متنقلة Medinensis Meccensis aut divisa
plures tamen Meccensem inscribunt. versus 76. vel 77. Aliis ستة و سبعون آية في المكي و ثمان
في الكوفي 77 in Medinensi et 78 in Cufico qui hanc legerit Suratam اذا شكر ما انعم الله عليه
Gratias egit pro eo, quod ei deus benefecit.

سورة الواقعة Surata Irruentis sci: Ultimi iudicij Meccensis est versuum 99 in Medinensi in
Cufico 96 in aliis 97. et 98 De Resurrectione et Ultimo Iudicio Lectori كل ليلة
لم يصبه فاقة Nulla nocte obtinget necessitas.

سورة الحديد Surata ferri Sitne Meccensis an Medinensis ignorant مدنية وقيل مكية Alia
exemplaria Medinensem inscribunt versuum 29 بالاتفاق At in Medinensi 28 in Cufico
29. quem multi sequuntur Codices opera dei enarrat, ferrum praesertim quoddam coelitus
delapsum Lector refertur inter eos qui الذين امنوا بالله ورسله Credunt in deum et Apostolos eius.

سورة المجادلة Surata Elenchica seu Contentiosa Lis inter Muh: et Arabes, quod qui
hac formula انت علي كظهر امي Tu mihi ut dorsum matris meae, suis uxoribus repudium mittebant Habet etiam narrata quaedam Meccensem vocant Exemplaria aliqua
alia مدنية وقيل العشر الاول مكية والثاني مدني Medinensis alij tamen volunt, primam
decadem esse Meccensem, secundam Medinensem. versibus constat 21 in Medin: 22 in
Cufico Lector die Resurrectionis annumerabitur حزب الله Populo dei.

سورة الحشر Surata dispersionis vel Exilij Enarrat dispersionem Iudaeorum primam in Syriam
accessit ad الحواريين Socios fugae religiosae addit quaedam de Attributis dei Medinensis
est 24 versuum Lectori غفر الله له ما تقدم من ذنبه و ما تأخر Remittit deus peccata
antecedentia et Consequentia.

سورة الامتحان Surata Explorationis Alij Muhamedanorum doctores Caput vocationis appellant Iubet
mulieres illas, quae, receptam leges et iugum Muhamedicum, viros deserunt, explorare
et quo animo sint et intentione, sibi constet. Si fideles sint, permittit eas coniugium
plurade Exulibus Medinensis est 13 versuum Lectori كان له المؤمنون و المؤمنات شفعاء يوم
القيامة Erunt fideles utriusque sexus intercessores die Resurrectionis.

XLIII سورة الزخرف Surata Variegatorum vel ornamentorum quorum deus author. Meccensis
ثمانون وتسع آيات مكية est excepto verbis واسئل من ارسلنا versum 89. Qui legerit hanc Suratam
erit ex iis quibus dicetur يوم القيامة يا عبادي لا خوف عليكم اليوم ولا انتم تحزنون
die resurrectionis O servi mei non erit super vos hodie timor neq tristitia.
138 Proponit infidelitatem suorum, ultimum iudicium, Koreischitas qui filias deo tribuebant, increpat.

XLIV سورة الدخان Surata fumi (diem enim talem praedicit) Hic vero quis futurus
خمسون وتسع آيات مكية inter eos disceptatur. Meccensis est excepto versiculo انا كاشفوا العذاب [illegible]
in Medina: [illegible] de Israelitis nonnulla Koreischitis. Ultimo iud[icio]
Qui hanc legerit Suratam ليلة جمعة اصبح مغفورا له nocte diei Ve[neris]
surgit remissionem mane consecutus.

XLV سورة الجاثية Surata γονυκλισίας sic Rejer. Arabes per الجاثية [illegible]
ثلثون وسبع آيات مكية reddunt. De ultimo iudicio agit quo homines congregandi erunt. الجاثية [illegible]
الجامعة Coniunctio. Unde Suratae nomen. Meccensis est versuum 36 aut
at in aliquo 39. Qui legit hanc Suratam ستر الله عورته وسكن روعته يوم الحساب Deus
verenda eius tranquillat metum eius die rationis i.e. ultimo iudicio.

XLVI سورة الاحقاف Caput Tumulorum Arenosorum i.e. habitaculorum filiorum Adi
ثلثون وخمس آيات مكية est ad fines Arabiae. Nomen habet ab Ad et Temud de quo Hist: orien: pa[g]
Lectori Suratae عشر حسنات بعدد كل رملة في الدنيا
Adscribuntur ei decem praemia iuxta quotvis arenae granum in mundo.

XLVII سورة محمد Surata Muhammedis alias القتال Pugnae. quod Rejer vero
ثلثون وخمس آيات مدنية Medinensis, iuxta alios Meccensis. In aliis exemp: [illegible]
authoritatem seu suam contra Apostatas defendit. Qui legerit hanc Suratam
كان حقا على الله ان يسقيه من انهار الجنة Iure corrupti deo incumbit ut ipsi
talidens potum praebebit ex fluminibus paradisi.

XLVIII سورة الفتح Surata Apertionis نزلت في مرجع النبي من الحديبيا demissa [illegible]
عشرون وتسع آيات مدنية rediret Propheta Hadibia. Contra Arabes sui temporis [illegible]
infensos calamum potissimum stringit. Rejeri inscriptio habet de [illegible]
quere. Medinensis est versuum 29 et promissionem continere vel[ut]
de apertione i.e. expugnatione et recuperatione Meccae quod [illegible]
dicitur. Huic Beid: nullam subiicit mercedem.

XLIX ~~[illegible]~~ سورة الحجرات Surata velorum seu septorum. Occasio nata ex
سورة الحجرات ثماني عشر آيات مدنية colloquio habito cum Muh: intervectis eiusmod: vel septis vesti-
mentis vel muris (ita enim quidam Arabes sumunt) quod imp[illegible]
Medinensis est versuum 18. Suam prae aliis dignitatem commendat
et a calumniis dehortatur. Lectoris praemium est decem [illegible] واطاعة الله
~~[illegible]~~ iuxta numerum eorum qui deo vel se praebent obedientes
vel inobedientes.

L سورة ق Surata ق i.e. قضي الامر de decretis latis sententiis. [illegible]
اربعون وخمس آيات مكية vero ق volunt esse nomen montis, per quem Muh: iurat. Vel per [illegible]
ق de ultimo iudicio et resurrectione agit. Meccensis est 45 [illegible]
aut secundum alios 54. Qui legit hanc Suratam هون الله عليه تارات الموت
وسكراته Eius faciles reddit deus impetus mortis, et potus eius.

XXXVI. سورة يس Surata Jas a prima voce sic appellata quia يس explicant يا انسان
o homo vox clamantis Angeli. Movalia seve habet Meccensis est versibus absoluta
83 in Medinensi 83 in Cufico vocatur ab ipso Muh: hac Surata قلب القران cor Alkorani
unde et luculentissimum lectori destinatum est praemium quod ad eius accedit remune-
rationem qui قرا القران اثنين وعشرين legit Alcoranum 22 vicibus Musulmanus qui hanc absolve-
rit penitus eo tempore mortis sistabitur Angeli يقومون بين يديه صفوفا يصلون عليه و
يستغفرون له ويشهدون غسله ويتبعون جنازته ويصلون عليه ويشهدون دفنه
Qui acie dispositi pro eo orabunt veniam ei precaturi. Aderunt lotioni eius (lavare
enim mortuos suos solent) et funeri eius, precabuntur pro eo, praesentes erunt eius sepulturae.
Haec omnia pollicetur cuivis fideli, hanc Suratam legenti de quibus Beidavi.

XXXVII. سورة الصافات Surata quae initio iurat per ordines sc: Angelos. Ryer Surata Ordinum
Meccensis est 82 versuum. In aliis exemplaribus 81. De prophetis multa enarrat
et ultimo iudicio. Lectoris merces decuplo est بعدد كل جني وشيطان وتباعدت مردة
الشياطين وبري من الشرك وشهد له حافظاه يوم القيامة انه كان مومنا بالمرسلين
Adamnorum omnium daemonum et diabolos. Et recedet contumacia Sathanae. Ipse vero purus erit ab
associatione, et testimonium ei perhibebunt custodes eius die Resurrectionis, quod sit ex
iis qui Apostolis credunt.

XXXVIII. سورة ص i.e. صدق veritatis vel تذكر بها الص in qua mentio ص vel المصادات
i.e. المعارضة resistentia Meccensis est versuum 86 in Medinensi 88 in Cufico
aliis ثمان وثمانون اية ست او 86 aut 88 de fato Prophetarum qui mendacii fuerunt
insimulati. Job David de ultimo iudicio. Lectori praemium كان له بوزن كل جبل
سخر الله لداود عشر حسنات وعصمه ان يصير على ذنب كبير او صغير
Dabitur ad ponderationis montis, quem in obsequium dedit Deus Davidi et decem beneficia et habebit
fulcrum si inciderit in peccatum magnum aut parvum.

XXXIX سورة الزمر Surata Agminum sic dicitur quia loquitur de impiis زمرا catervatim
in infernum deducendis. Meccensis est exceptis tribus versiculis قل يا عبادي
versuum 72 in Medinensi 75 in Cufico aliis خمس او ثلاث وسبعون 73 aut 75. Praemium
lectoris لم يقطع الله رجاه يوم القيامة واعطاه الله ثواب الخايفين وعن انه كان يقراء
كل ليلة بني اسرائيل والزمر
Non praecidet ei deus spem eius die Resurrectionis dabitque
Deus retributionem [illegible] Refertur de Muhamede quod singulis noctibus legerit
Suratam filiorum Israelis et hanc الزمر.

XL. سورة المومن Surata fidelis Meccensis versuum 84 iuxta Medinense 85 iuxta Cuficum
Movalia seve proponit quaedam de ultimo die prophetis V.T. contra Iudaeos et idololatriam.
Qui hanc legerit Suratam لم يبق روح نبي ولا صديق ولا شهيد ولا مومن الا صلى عليه واستغفر له
Non erit spiritus Prophetae, neque iusti neque Martyris neque fidelis qui pro eo non orer aut veniam
precetur.

XLI سورة السجدة Surata Incurvationis Meccensis versuum 53 in Medinensi 54 in Cufico de ope-
ribus et iudiciis dei agit. Lector Suratae huius obtinet بكل حرف عشر حسنات pro unaquaque littera de-
cem beneficia. Vocatur alias سورة حاميم Ryer Caput de Explicatione.

XLII. سورة عسق Surata عسق alias حم عسق الشوري Appellatur Surata Consilii quam inscriptionem
Ryer retinuit. in Spahan: فصلت اثنتان Meccensis est versuum 55 in Medinensi 53 in Cufico
de deo multa, operibus proprietatibus statu damnatorum. Lector كان ممن تصلي عليه
الملائكة ويستغفرون له ويسترحمون Erit ex eorum numero pro quibus orabunt Angeli. pro
eo veniam precabuntur eiusque miserebuntur.

et terra qui non ultimo ei die sit testimonium perhibiturus esse eum iustum.

ة آيات

XXIX سورة العنكبوت Surata Araneae (mala enim opera conferuntur ibi araneae

ستون و تسع ايات مكية

Meccensis versuum 69 sed aliud exemplar سورة مكية وروي عن قتادة ان اولها

الى قوله وليعلمن المنافقين مدني Surata Meccensis Konine Katadae autem

tur, principium eius ad verba Et notum faciet Apostatis esse Medinense

139 viam Prophetas V. T. repetit de Ade Themude Alcorani prosperitate

impios quaedam interserit Lectori praemium decuplo iuxta numerum

المنافقين Omnium credentium et infidelium.

آيات

XXX سورة الروم Surata Romae Meccensis exceptis verbis فسبحان الله حين تمسون

ستون آيات مكية

59 aut 60 illos habet exemplar Medinense hoc Caput Magni facimus

Caput tanquam fatidicum de expugnando Romano Imperio Multa post

subiungit tum Naturalia tum Moralia Lectori promittitur decupla mer

Iuxta numerum ملك يسبح الله بين السماء والارض وادرك ما ضيع في يومه وليلته

Angelorum, qui deum laudant inter coelum et terram et assequitur quic

die et nocte illa amisit.

لقمان

XXXI سورة لقمان Surata Locmani i.e. Esopi Vid. Diximus Hist: Orienti: pag. 68 et

ثلثون واربع ايات مكية

Duos alias meminit qui hoc nomine venerunt Abulfeda Meccensis est

tamen excipiunt Versiculum, alii tres. Versus tribuuntur a quibusdam 34 a

سورة لقمان وهي مكية سوى ثلاث ايات قوله ولو انما في الارض من شجرة

33 Ita Beidaui: الى اخر الثلاث ايات وهي ثلاث وثلاثون في المدني واربع وثلاثون في الكوفي

Surata Locmani super quo pax Meccensis tribus exceptis Versiculis

Ut eum dicit Excelsus (Metonymice sic Alcoranum vulgo appellant qui

ad Excelso profectum) Et si quicquid est in terra arbor, essent Calami

finem trium Versiculorum estque 33 Versuum in Medinensi 34 in Cufensi

Lectori socius erit die Resurrectionis Lokmannus, et mercedem accipiet decu

prout ille امر بالمعروف ونهى عن المنكر Qui fecerit iustum et prohibuerit in

XXXII سورة السجدة Surata Adorationis Meccensis vel 30 vel 29 versuum

ثلثون ايات مكية
سجده

Historica habet et moralia Qui suratam hanc legerit domi suae

لم يدخل شيطان بيته ثلثة ايام Non ingredietur domum eius Satanas

XXXIII سورة الاحزاب Surata Agminum sociorum ad oppugnandos Prophetas Coniura

سبعون وثلث ايات مدنية

Agit enim de suis adversariis. Quaedam uxorum suarum privilegia expli

suam Zeido restituit, cui Zeidus repudium misit Meccensis est 73 ... القبر

suum Qui hanc vel legerit vel familiam docuerit

Datur ei securitas a poena sepulchri.

XXXIV. سورة السبا Surata Sabae (de Davide enim Salomone et Incolis

خمسون واربع ايات مكية

Sabae) Meccensis exceptis ut volunt quidam verbis ويرى الذين اوتوا العلم

Eo quibus data est scientia est versuum 45 Lectori per totum Beati

لم يبق رسول ولا نبي الا كان له يوم القيامة رفيقا ومصافحا Non erit apostolus neque

Propheta quem non sit in die resurrectionis habiturus socium et propit

XXXV. سورة الملائكة Sur: Angelorum prout et Tuedae qui Alcoranum explicant inscribitur

اربعون وخمس ايات مكية

Alias Caput de Creatore Rijer pag. 209 Agit de Angelis ab initio tanquam

Ministris Dei Meccensis est 45 versuum in Medinensi in Cufico 46 varia

Historica Moralia naturalia, habet contra Idola et Koreishitas Lectori

se patefacient ثمانية ابواب الجنة Octo portae Paradisi. ipsi vero per eam

quamcunque voluerit, patebit aditus.

XX سورة طه. Surata Th. i.e. Ut Gelaldinus et alij explicant per طوبى Beatitudo et
Infernus Beidawi ex dialecto Accensi post يا رجل o Vir explicat Meccensis est absoluta Versibus
134 de Mose Pharaone adoratione hominis Paradiso, Ultimo die Lectori ultimo die obtinebit
الانصار ثواب المهاجرين والانصار ut supra c. XV. مائة وثلثون وخمس اية مكية

XXI. سورة الانبيا Surata Prophetarum Meccensis Versuum 112 in Kufico 111 in Medinensi de
ماية واثنا Prophetis, operibus dei Patriarchis Prophetis Regibus V. T. Zacharia Johanne B. M.
اية مكية Virgine Gog et Magog Lectori huius Suratae deus se facilem praebebit in subducenda
ratione.

XXII سورة الحج Surata Peregrinationis Meccanae. Meccensis exceptis sex Versiculis Alias
Versibus constat 78 بالاتفاق i.e. Consensu omnium. exemplar Medinense 76. Lector
tantundem aufert, quantum ille, qui ipse Meccam religiose peregrinatus fuerit.

XXIII سورة المؤمنين Surata Fidelium. Meccanis 119 Versuum juxta Bazorios Medinense et
Kuficum exemplar habet 118 differit de varijs operibus Creationis et Providentiae
اية مكية Resurrectione, Natura piorum, pijs et impiis Lectori promittitur magnum, contra Angelis
mortis solatium. Imo decem Versiculis tantam tribuit Virtutem Propheta ut nigris eos k...
quit دخل الجنة Ingrediatur Vitam aeternam Initium est hoc Versuum قد افلح المؤمنون ad
finem decimi, cuius initium et finem ait esse من ثلاث الجنة Ex thesauris Paradisi Tribus
alijs Versiculis summa conciliatur felicitas.

XXIV سورة النور Surata Lucis Medinensis Exemp: Tig: Trisl: habet سورة النور مدنية وهي
ستون اثنان واربع وستون اية بالاتفاق Surata Lucis Medinensis 73 aut 74 Versuum ὁμολο-
γουμένως At Isphani exempl: اربع وستون 64 Versuum juxta Kuficum Medinense
vero 62 Argumentum Suratae desumitur ex Analogia Lucis cum deo Multa habet
moralia et forensia de Scortationis poena. dicendo testimonio, obedientia, modesto habitu
conviviantibus legibus, pluvia item et alijs naturalibus Lector (vel has indulgentias
confuse saepe conceptas, continuemus) deportat praemium decuplum بعدد كل مؤمن
و مؤمنة فيما مضى وفيما بقي Juxta numerum omnium fidelis, praeteriti et praesentis.

XXV. سورة الفرقان Surata Alphorkani i.e. Alcorani Meccensis 77 Versuum de authore Alcorani
Apologia pro Muh-de. Ultimus dies Historia Patriarcharum opera quaedam dei tam Creationis
quam providentiae Lectori promittitur دخل الجنة ingressus in Vitam aeternam بغير نصب
absq[ue] contradictione.

XXVI. سورة الشعرا Surata de Poetis quos sub finem meminit, alias de Prophetis prolixius agit
Abrahamo Mose Hudo seu Ebero, Lotho, Jethrone, Meccensis est quatuor exceptis
Medinensibus In exemplari Medinensi constat 226 Versibus at 227 in Cufico Lectoris
praemium est decuplum pro numero من صدق بنوح وكذب به وهود وصالح وشعيب وابراهيم
بعدد من كذب بعيسى وصدق محمد. Eorum qui Verificant Noachum Vide X.X.

سورة النمل Surata Formicae. Versuum 93 in Cufico 90 in Medinensi. de Mose davide
Salomone Formicis, quae ne a Salomone conculcarentur, metuerunt, Regina Saba Lotho
Zalecho Ultimo iudicio qui legerit hanc Surat: طس ita vocatur a prima voce (pro
ut sequens طسم) كان له من الاجر عشر حسنات بعدد من صدق سليمان وكذب به وهود وصالح و
Habebit decuplum praemium juxta ابراهيم وشعيب يخرج من قبره وهو ينادي لا اله الا الله
numerum eorum qui habent vera Salomonis gesta aut mendacia arguunt et Hudi et
Zalechi Abrahami Schoaibi Egressus ex sepulchro clamabit Non est deus nisi deus.

XXVIII سورة القصص Surata Historiae 88 Versuum Meccensis exceptis Verbis الذين اتيناهم الكتاب
الى قوله الجاهلين Varias testamenti veteris refert historias Mosis praesertim Lectoris
praemium بعدد من صدق موسى وكذب ولم يبق ملك في السموات والارض الا شهد له القيامة انه كان صادقا
erit juxta numerum eorum qui vel fidem Mosi adhibent vel derogant (sensu videli-
cet contrario; adeo ut eadem μέση vox et عدد illic praemium; hic poenam notet quod
et in praecedentibus hactenus erit intelligendum) nec superest Angelus in Caelo

XVIII سورة الكهف *Surata Speluncæ Meccensis exceptis verbis* واصبر نفسك مع الذين يدعون ربهم بالغداة والعشي *Patientem te prabis cum iis, qui invocant dominum suum mane et vespere. Versibus absoluta 110 iuxta Koficum Meccanum 105 Medinensem 111 VII dormientium historia reponit, quaedam ex Test. V. addit de statu post hanc vitam Resurrectione coelo.*

مائة وعشرة آيات مكية

من قرأ سورة الكهف من آخرها كانت له نورا من قرنه الى قدمه ومن قرأها كلها كانت له نورا من الارض الى السماء

Si quis legerit Suratæ Speluncæ postremam partem erit ei luminis vice a capite ad calcem qui vero legerit [totam] erit ei lumen a coelo ad terram.

سجده

140

XIX سورة مريم *Surata Mariæ Meccensis tota excepto versu* السجدة *versiculis 98 aut 99. De Maria Filio eius, cuius negat deitatem Patriarchis Abrahamo*

تسعون وثمان آيات مكية

من قرأ سورة مريم اعطي عشر حسنات بعدد من كذب زكريا وصدق به ويحيى ومريم وعيسى وساير الانبيا المذكورين فيها وبعدد من دعى الله في الدنيا ومن لم يدع الله

Qui legerit Suratam Mariæ accipiet praemium decuplum, pro numero eorum qui mendacii arguerint Zachariam et qui veri ficant eum et Johannem et Mariam et Jesum et reliquos Prophetas commemoratos in ea et pro numero eorum qui deum in hoc mundo invocant vel non invocant

اولديغي اكر سفر فتح وظفر لحول الدنيه سؤال بيريلوب سروار حضرتلري بلغراده كلركن

اكلنجلر وبليجلر ٣ بلوباشلو — اهل وقوف اولان اعيان ايله مشورده ايلديلركه اونلره قنيزه جانبي وحروات ممالكتلري

٤ ضارب ٥ يغمه — قوبي اولوب قرار ويرلكلر قونلو عسكري انده هر اوده جانبك غارتي اعلادر

بيوراني كوريلوب اوسكره كچيلوب برنوارده نام منزله كلنلركه كيرو بعضيلر مانع اولدي

٦ سنوق اوكمك خبرلشمك سرمكك — اردوغوه وقموزاده اوزرينه واردب اعلا وفنا سبيدر ويو سنوق اولنوب سروار

٧ طوروب — حضرتلري مصاحبه وغرو حقوب وبكيجه دا غاي كلوب ايجيكوه محاصره يه اقامت اولندي

انره طغو بروزه عزيمت ايروب جاه قورتاراه نام محله كلنلركه دوم ايلي بكلر بكيسي

وزير حسرو پاشا حضرتلري استولني بلغراده كلوب عسكره ملاقي اولدقده تكرار مشورده

٨ الازم اولدقه نشنه — اولنوب والحاصل بروزه هجوم ترار كه اولنوب عسكر ايله ووغرو قموزاده توجه

اولنوب بوسنه پاشاسي وبروزه باشي بوشناقي مصطفى پاشا سنوق الهي ايله

متوكلاً على الله تعالى واروب اوسترغونه قوندقلرنده جبه‌یز يوق ويرلر وبعض طابيه

حاضر ایتمش ایچنده مبالغه توفنك اندازلر ادوب اختیاطی ایدوب کلندکی کبی هجوم

اولندی فتحی قابل اولمامش اوچنجی کون باغلانمه قرشو قورلنه طرفنده کوللی مبالغ

توفنکچیلر کلوب طونه اوزرینه کچوب داخل قلعه اولدیلر بو سببدن حیلی الم چکلدی

وذکر اولنن ویشغراد اوزرینه تعیین اولنن عسکر واروب مترسلر قوروب ایکی

اوچ کونه طوپیله دوکوب بعده وشناه آمان ویرلوب قلعه‌یی ویروب کندولری صاغ

وسالم اوسترغونه ارسال اولندیلر عنایت حقیله اول عسکر دخی استرغونه اوزرینه

کلوب یدی سکز یرده مترسلر قوروب وقلعه‌ی اکثریه مراد اولنه طوپلر کتورلوب جمله

یکرمی بر عدد طوپیله قلعه‌ی اوسترغونی برقاچ کون دوکوب ماه جمادی الاولینک

التنجی کوننده ویره‌لر وطابیه‌لر اوزرینه دورت طرفدن عظیم جنك اولوب یورش

اولنوب بعنایت الله تعالى سلاحیم منکوب بیکدن زیاده کافر قلیچدن کچدی ویره‌لر و

طابیه‌لر ضبط اولنوب برقاچ طابیه‌لر دوا روش واقع قالدی برقاچ کون محکم

جنك اولوب عاقبت عنایت باری یاری [illegible] قیلوب اوچ درت یوز مقداری کافر

سلوب اوده طابیه وواردشدی واخی ضبط اولنوب وو شمدی ایچ حصاره قچوب
استونغوده کوزلرینی آچدرمیوب اماه ویرلمیوب محکم ووکوللر ماه مزبورک اوده
اونونجی کونی بازار ایرته سیدر حصار اوزرینه یورویش ایلمکه دایی اولنشیکن
اوده کیجه اماه یا آدم یماه ویوفریاو ایلدیلر ایرته سی علی الصباح ایکی نفر بلکلو باشلو
آدم کلوب بزه وردیکوده معلم ویرکه ویوربا ایلدیلر سرودر حضرتلری واحیی ورد
ان عن ممکندر زیره یه رخصت یوقدر الحاصل برکوده رخصت ویرلدی اوده
اولانک برسی الیقونلوب وبرسی ایچرویه ایرسال اولندی خزینه وجبه خانه
قسطیجوده ایچرویه آدم ارسال اولندی وقلعه ده یکرمی اوچ نفر کمسنه حبس ده
بولندیلر وقلعه ده ایرته سی یوم ثلثا کونی درکنده لی چیقوب طونه ده کمولر ایله
انوراه قلعه سینه ارسال اولندی بو سببده عسکر اسلامه بر مرتبه سرور وحبور
حاصل اولدیکی وصفه کلمز بو طابیه دبو ویده لر واطرافنده اولان خندقلر
٩ یلکز بتنه اوستونغوده مثالی برقلعه در بو آلتمش نسنه وکلیدی مجروح حق تعالینک عنایتی
ازلیه محمته دولتنده در بحمد الله ولمنه استونغوده فتحی میسر اولوب دورتقاسیه اولحنی

برادی قالمشدر لطف خدا ایله فتحی میسر اولدی سردار حضرتلری بالذات اوبوار

دوا روسیه اوزرینه کیتمزدن عسکر گوندرمک متعهد ایدی زیرا مجار طایفه‌سی بعضی یره

سنجاق بکلری قلعه‌ء مزبوری دوکوب محاصره ده ویرلر یانق مثال بر عظیم حصار

ده وقنیژه طرفنده محافظه‌یه مأمور اولان قنیژه پاشاسی ایلچیلری عسکره مجار

عسکرینک اده جانبلری دشمنی گلوب جنک ایدوب استروغونه حالا آلندوغی گو

آدم گلوب تکرار کافر بوزیلوب رسوای ویرلر عظیم قلعه فتح ایلدوکلری خبری گتوردیلر

سلطنت سمتی کبی الله بو جانبلره عظیم عنایت حق واردر حق تعالی زیره مسیر ایله

جمله وه مجار طایفه‌سی نیجه‌یه عداوت اوزره اولوب بحمد الله و المنة حالا بو

واکرسی وطمشوار ولایتی سرحدنده کیده بولنورلر دمادم اوزره ونیجه طایفه

حاجی قیتی زیره مکدر اولمشدر سلطنت استروغونه اوزرینه ربیع الآخرک اون

اوچنجی گوننده قونیلوب جمعه ایدی اوله لیکن اونده طقوز نیجه گوننده فتحی میسر

اولوب اونده تقدیرجه اوتوز آلتی گوننده فتح اولنمشدر برمکتوبده یازارکه

مزبور اوبوار قلعه‌سی جبار آغاج میزایه ویره ایله ویرمشاردر اخبار ایدر

Si nudos amicos fueres, poteris amicos

...وزره صکن قلعهٔ مزبوره فتح اولنوب مژده حیریله وزیر اعظم ~~[illegible]~~ قوجی باشی

...ری في اليوم الحادي والعشر في شهر جمادى الآخرى في سنة ١٠١٤

الفضايل

...مفاخر القضاة والحكام معادن الفضايل والكلام اوروري همایونمزه اسلامبول

...رجیوب اوزرنره اولاه قاضیلر زید فضلهم توقیع رفیع همایونه واصل اولوب تیجه

ای طوره حنکارکه

...یوم اولاکه ابتدای ظهور تباشیر سلطنتمزدن طغی انجام وافتتاح صدور مناشیر

...الغیر نصیر دن آثار مرضیه الی یوم هذا الایام تأیید عنایت فی نهایه ملک نصیر وتوفیق

...بی غایه فتاح لانظیر ایله که بیده الملک انه علی کل شیء قدیر کافهٔ

...عالی همم جیوش بیت همای اعلای عالی مقام دین متین سید الانام منصوبه الی

...الذروه اعلی ورفع وآثار کفر ظلمت ایین واخفی قلع وقمع اولنمغه مصروف وبذول

...علی الدوام جد واجتهاد وشمشیر غزا وجهاد واخفی هامهٔ عامهٔ اهل [illegible] و

...سلاهرکف ربد کوه اردو وزره صلوه اولنمغ عادت حسنهٔ شاهانه

...انه مرضیه حسروانه اولمغین قلعه وقمع کفار نابکار ایچون یوز بیک مقدار

الفقير الله عاجز
حرره

احوت بعافيه
مصطفى المولا خلافة بمدينة غلطه

خصوص اتی البیانك محلنده تحریری ایچون موجب شرعدن مولانا محمود افندی ابن احمد ارسال
اولنوب اولدی فی محمية غلطه خارجنده کاتب مصطفی چلبی محله سنده ساکن ایکن بوندن اقدم
هالك اولان فلمنك ایلچیسی اولوب وارثل دیکیله شهیرلوبنو ولد ودریقو نام مستامن
منزلنه واروب ذیل محجنده اسملری محرر اولان مسلمین حضورنده عقد مجلس شرع قویم
ایلدکده نفسکره اشبو رافع الوثیقه اوزون بویلو آچق قاشلو کوك الاکوزلو صاری
لحیه الاصل اندریا نام نصرانی محفل معقود مزبورده هالك مزبورك اموالنه حفظ
وصی مختاری اولان انکلیز تجارندن عولرمو هید و فرانسز تجارندن بارتولومیو
غراسقه وینه هالك مزبورك کاتب اسراری اولان فلمنك فرانسسقو دیردس
نام مستامنلر مواجهه لرنده اوزرلرینه دعوی و تقریر کلام ایدوب بن سابقا هالك
مزبورك عبد مملوکی ایدم حال حیاتنده و کمال عقل و صحتنده جمله تصرفاتی شرعا
جائزه و کافه تبرعاتی نافذه اولدوغی حالده بنی تحریر و اعتاق ایدوب سلك
ملکندن اخراج ایلمش ایکن حالا اوصیاء مزبوره بنجه رق اولمق اوزره وضع ید
ایدرلر سؤال اولنوب سبیلم تخلیه و ید عادیه لرینك قصر و ازاله سنه بیك
تنبیه اولنمسی مطلوبمدر دیدکده عقب السؤال اوصیاء مزبوره جوابلرنده فی
الواقع مزبور اندریایه وضع یدلرینی اقرار لکن الحی مزبورك عتقنی ابکار ایدی
مرقوم اندریادن دعواسنه مطابقه بینه طلب اولندقده طایفه نصارادن
خرستودولی ولد یورکی و هاجی نیقوله ولد پترو و اروتی ولد ایپساهان ودیمتری
ولد نیقوله نام ذمیلر لاجل الشهادة مجلس معقود مزبوره حاضرون اولوب ال
الاستشهاد فی الواقع هالك مزبور وارثل حال حیاتنده عبدی مرقوم اندریایی
بزم حضورمزده تحریر و اعتاق ایدوب سلك ملکندن اخراج وبزی اشهاد ایلدی
بز بو خصوصه شاهدلرز شهادت دانی ایدرز دیو اداء شهادت شرعیه ایلدکلرنده
بعد التعدیل والتزکیه شهادتلری خیر قبولده واقعه اولوب و موجبیله حکم
اولنوب واقع الحالی مولانای مزبور محلنده تحریر بعده معا ارسال اولنان مصطفی
چلبی ابن رجب ایله مجلس شرعه کلوب علی وقوعه انها و تقریر ایتمکین ما هو الواقع
بالابتغا کتب و ثبت اولندی فی رابع عشر ذی الحجه الشریفه سنه خمس
و سبعین و الف

شهود محمد بیك ابن عبد الله البواب السلاطین | شعبان افندی ابن رجب الامام
محمود بیك ابن نصوح العطار | عبد الرحمن بشه ابن حسن | مورا بشه ابن مصطفی | عثمان بشه ابن احمد | فتح الله ... ولی الرا...
محمد چلبی ابن احمد الحلاق | علی بشه ابن احمد | محمد بشه ابن عثمان | احمد ابن عبد الباقی | محمد بشه ...
و غیرهم من الحضار | پراشقو ولد اومود ال | ایواق ولد نیقولو | دیمتر...
جورجو ولد توما

الفقير الله ...
حرره

احوت بعافيه
مصطفى المولا ملاه ...

744

الفقير الله تعالى ...
...

اوت بعافيه
مصطفى الملا ...

١٩٩

[illegible]

سعادتلو و دولتلو سلطانم حضرتلرینك مبارك خاكپای شریف توتیا مثاللرینه روی مالیده قلندقدنصكره حق سبحانه و تعالی حضرتلری

عمر و دولتنی یوماً فیوماً مزید ایلیه آمین بعد انواع تعظیم و احترام معروض بنده بودركه سعادتلو سلطانم خاطر شریفلرینه مخفی كلیه

دیو پای غبار بنده بونلك كبی عرض و غم و ملال تسطیر اتمكدن قادر اولدیغم اعترافی ایدرز بكی كوندن كونده سرحد قوللرده

حادث اولان مظالم بو اصناف ایلده باعث اولدقلری معذوریله ظاهر ولایت شوكتلو و عظمتلو پادشاه افندیمزك ممالكه حدودنده

بو دفعه همت ... سعادتلو سلطانم بعینه اعلام

بو دفعی هوای همت ده دمشتاری ایله ... یانوه قوللرینی چقوب هوملاج و لیسا نام ایكی

... اوذیعزه واجبدر حالیا ضمیر منیرلرینه پوشیده اولمیه كه كچن ایده ... اسیر ایدوب ... یانوه یه كتوردیلر سایر

قریه‌لری یاصوب رعایادن بر قاچ كناهسز قتل ایدوب اوتوز كشی اسیر ایدوب ... بو بنده‌لری تطویل خط ایله سعادتلو

تعدیات احوالی سایه دولتكرده تمكن ایدن قبو كتخدا ... بو رعایا و خراجكذار قوللری

مبارك باشی ایچون ... تضرع و نیاز اولنوركه بو ... منع اولنوب رعایا ... ثواب جزیل ایله مثاب و ماجور اوله‌لر باقی

و كوز یاشی ... بولمغه همت علیه‌لری ... من عند الله تعالی ... سنه ... میلاد عیسی ۱۶۷۰

عمر و دولت در مسند سعادت ... بمقام شرقان كانون ثانی آینك اون اوچنجی كوننده سنه ...

ماه رمضان المباركك یكرمی اوچنجی كوننده سنه ۱۰۸۰ وكالت كبری ایله قایم مقام وزیر روشن ضمیر سعادتلو سلطانم مصطفی پاشا

حضرتلرینك ... باقی اردل حاكمندن كلن نامه‌نك ترجمه‌سی بودر

سعادتلو و مرحمتلو قایم مقام مصطفی پاشا

اردل حاكمندن ارسال اولنان جورجو برانقوویچ نام اولاغه سپارش اولنان كلام بودركه

حضرتلرینك حضور شریفلرنده تقریر اولنه

حالا بالفعل وراد بكلربكیسی رعایا فقرالرینك سلفده حكم ایدن بكلربكیلره ویره كلدكلری خراج ایله قناعت اتمیوب انواع بهانه ایله تحملندن زیاده

مالرینی جذب ایدوب فقراسنك ضیق معاشنه باعث اولمغله سعادتلو سلطانك تنبیه و تداركی اولوب فقرادن بو بار كران رفع اولنمازسه

تحقیق عن قریب پراكنده اولاجقلودر

اوزه مجارك خرسوزی بو جوانبی یاصوب ... وراد بكلربكیسنه اردل طایفه‌سندن اولمدیغی عین الیقین معلوم ایكن

اوزه مجارك اتدكلری قباحتلری باب همایونده اردللویه اسناد ایدر كچن یازین اوزه مجارك خرسوزی اردل وراد سمتنه

كلوب اورادن اورمانلری كچوب ورادن متعلق باغ محللری یاصوب یاغمه ایده اورادن دخی بیلوردكلوب طاغلر دنبنده ...

قریه‌لری صویدیلر وراد بكلربكیسی پك اعلا بیلوركه حال بو منوال اوزره اولمشدر ینه ده عجب انیدن اردللو ...

بو قباحتده اردللونك موجب اولمدوغنه الله شاهددر عدالت مقتضاسنجه سعادتلو سلطانمدن مرجودركه اثبات اولنمه

ارباب غرضك اعتقاد ... بیورمیه‌لر

سعادتلو و دولتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون مقدماً اردل حكومتنده واقع اولان هوملاج و لیسا نام قریه‌نی یانوه

غزاتی یاصوب اهالیسندن بر قاچن قتل ... ماعدا اوتوز كشی اسیر ایدیلر ... و طوارلرینی یانوه‌یه كوتردیلر

سعادتلو سلطانمدن مرجودركه مزبور رعایا حیثیدن خلاص اولنوب طوارلری كرو ویرلك بابنده امر پادشاهی احسان اولنه

باقی فرمان سعادتلو سلطانم حضرتلرینكدر

سعادتلو و دولتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون كچن آیده اردل حكومتنده سكلیت ناحیه‌سنده واقع دیوسلان نام

قریه‌دن ورادلو حسین اغا نامله مشهور قولوكی داود نغول كچركن اورادن مختللریمزن سكز آدملریمزی بولوب ده امان بیونلی

اوروب آتلرینی و اسبابلرینی و سلاحلرینی ورادن كوتوردیلر سعادتلو سلطانمدن رجاء اولنور ... مزبور مقتوللرك

آتلر و اسبابلری كرو ویرلك بابنده امر پادشاهی احسان اولنه باقی فرمان سعادتلو سلطانم حضرتلرینكدر

بطرو دروشیقو وجمله عسکرینه

قبول ایتیوب هب صدق وخلوصیله اخبار ایده‌ر ۶ ودخی اوقراینه بولنمه اوقراینه شهرلری وعسکری آراسنده
برابق استرسه یا هتمانك و زاپروه عسکرینك رضالری اولیوب سرکشلك ایتمك استرسه وخان حضرتلرینه التجا ایدوب
عسکر ایسه کوندردکی استرلرسه خان حضرتلری بو التجادن اجتناب بو وجهله قبول ایتیوب و اوندن عسکر کوندریوب
اولان بطرو دروشیقو د... زاپروه عسکرینی اکاه ایده‌ر

اشکاره باشلد — اشکاره

دخی سعادتلو پادشاه اعلام ایده‌ر که آرتوق موسقول هتمانی وزاپروه عسکرینك جنك وجدالده مباشرت اولیوب زیرا دروشیقو
بولندقلری سنده بطرو دروشیقونك حکومتی آلتنده اولان بلوکلر اوذرینه موسقو عسکری کلیوب بولنده ... بطرو دروشیقو
عسکر کوندردی لکن کفایت ایتمدوکی احتمالی اولوب زاپروه عسکرینه امداد لازم یتشدرلمك بابنده خان حضرتلرینه و
باشنه اوامر همایونلری رجا ایده‌ر که هر قنغسنه هتمان بطرو دروشیقو خبر صالرسه و لازم اولانه امداده مقدار عسکر
اوامر شهنشاهیه اطاعتا علی العجله بطرو دروشیقویه یتشدرلر اهمال وتعوق ایتمیه‌لر

سعادتلو و دولتلو سلطانم حضرتلرینك مبارك خاكپای شریفنی توتیا مثاللرینه یوزی مالیده قلندقدنصکره حق سبحانه وتعالی حضرتلری

~~[illegible]~~ روی زمینی و سلطان سلاطین ... ملاذ المسلمین والكافرین پادشاه خواقین معظم السلطان و نصرت نشان حق ...

عمر و دولتلرینی افزون و اعدای بدنهادلرینی زار و زبون ایلیه - حالیا پای سعادتلرینه یوز سوردیکم ... عبودیتمزی عرض قلندقدن

انهاده ... عبد ناچیز ... الحلیم ... استان دولت قرار و سده سعادت مدارلرندن بو جانبه عودت ایدوکده

پادشاهك دخی ... علی اغا ... پیوی باشی امان قلموسم آلتنده عسکرخوره داخل اولدی اول جمیعتده بو قوللری

قتله ... تا احوالده کوروب ... بو قوللری بونه کوروب عادت قدیمه اوزره دیوان ... عموما عسکر ...

ایلدی و اول شاوره ده ... عثمان منصبی اوزرمدن براقوب الیمده اولان حتمانلق نشانی یعنی توپوزی جمله عسکرلك اوکنده

ایلدم ... بو مرتبه ایچون ... شکر ... ایلدم لکن ... ضوابط و نفرات ...

عزل اتمك استیوب ... نیاز و ابرام ... تکرار حتمانلق ضبط ... نشانی الیمه ...

مشاوره ... زماننده شوکتلو پادشاهك ... علی اغا ... مودت و محبتله سلاماليوب ... افندیز ...

اندکی ... قبول ... الیمه تودیع ... بو قوللری ... لطف و کرمی و شفقتی ...

بوکتی ثابت ... زینت و ابدی نام ایچون ... تعزیز و احترام ...

مستقلا ... واصل لوبویقه نام ایچیزله ... ثواب دولت ...

... بو قوللری میان اشنا و بیکانه ده خاك مذلتدن دخی ... شکرانا عمر دولت و اقباللری ادعیه ...

در ... سوردکدن ...

ثنا ... مزبور احسانه ایچون عمر اولنمغه ... هر ایام سلطاننه حاضر عبودیتمزی عرض ایلیه ...

حضرتلری ایل و جملهٔ عسکرله محبت و صلح و صلاح ... اوزره کچنمك مرادمز ... قدیمی خیرخواهلکی ...

... مقرر ... سعادتلو پادشاهك ... اولان عنایت ... اعلام ایلیه ... فیما بعده ...

پادشاه اعز الله انصاره حضرتلرینه مخفی و پوشیده اولمیه که بو قوللری ... طرفندن ... عسکر ... اوته ...

کلدوکنی کوروب مزبور بولنه امداد ایچون بیك ... آتی کوتاهلون عسکرندن و بو ... جانبده اولان زاپوره عسکرندن ...

بلوکلری بولندی لکن اونلره دخی ... ایچون زیاده عسکر اقتضا اتمکله ... شوکتلو پادشاهدن تمام ...

سلستره پاشاسنه و خان حضرتلرینه امرلر ارسال اولنوب ... اعتذار ... کبی امداد ...

خاك ... آستان دولت عنوانلری تلثیم ایچون ... تضرع ... شمار اولنور ... مزبور ایلچیز ...

ایده کلدر باقی مسند خلافت اعمار طویله ایله سرای جهانده پایدار باد و اعدای دولتلری برباد اولا ... تحریر قلمنده سنه ... میلادیه ...

... ایلوك ایکنجی کوننده تحریر اولنمشدر

سنه ... ۱۰۸۰ ... رجب ... کونده قزاق حتمانی پطره دوروشینقونك رکاب همایونه کتوردکی نامه‌نك ترجمه‌سیدر

آستان سعادته ... دوانه اولان

قزاق حتمانی پطره دروشینقونك ... واصل لوبویقو نام ایلچیسیله عظمتلو پادشاهك حضورنده ... کلاملری

تعلیم ... بیان اولنور

پادشاه عالمپناه حضرتلرینك

۱ اولا حتمانلق و جملهٔ زاپوره عسکرینك ... خاکپای دولت مدارلرینه روی عبودیتی مالیده قلوب احسان و ارسال ...

ایچون ازدیاد دولت و اقباللری و امتداد عزت و اجلاللرینه دعا و ثنا ایدرمی

۲ بنده مزبورك جانبندن ... پادشاه روی زمین حضرتلرینه صدق و خلوص و هر امر همایونلرینه اطاعت و عبودیتی ...

تاتار خان حضرتلرینه

۳ سعادتلو پادشاه افندیمزه ... ایدرز ... بر ... قوی امری رجا ایدرمی که ...

ولایتمزه امداده کلدوکی زمان عسکرینی ضبط ایدوب چیته ... رعایایی و ... اسیر اتدرمیه ...

~~سعادتلو افندیمزده ...~~ تاتار خان حضرتلرینه ... رضا ویرمیوب ... اموال و ارزاقی نهب و غارت ...

۴ و دخی پادشاه افندیمزده ... تاتار خان حضرتلرینه فرمان عالیشانلرینی رجا ایدرمیز که ... دوروشینقو ...

یازلو مکتوبلری ... باعصوی ... فتنه و فساد ایدوب حتمان ... زاپوره عسکرینه ...

چالشدقلری ... تاتار خان حضرتلرینه ... ایدرسه خان حضرتلری بو مقوله ...

147 наместцу своемъ полковника Чечиринского з Полкъ Чечир
namiestcu swoiem polkownika Tzehivinikoho zpotkiem
по золсии, и орди белагородское принъ з тисячу. Благ
podolskim y ovdi bielahorodskoi pruyjniem zbisiye dla
що найболше противно тым неприятеле ищрощще
szo naiwolsze protiwko tyh ne pryiateli wpruidzee wprusi
дузе воиска на посило воиска чапо: потреба. пер
na posilok
з тыи мь пилно и попорне ще: его ми: просити о
zeyk miav pilno onoseri
Емиров зо хана и зо пашь сил: засаки споро за его
Emiyow skorodar
пно лет: зо которого полденъ зни любо зо хана
do kotorohe kotwiek zaik kubie do
зо пашь сил: знати, и пило потребоватиме орды
do paszy y kilko potrebowatima
помогъ, толко яко напрудше присылали войска
pomoc tolko iako naiprudszi pryisilali woisku ovdi
за Емиромъ ще: зо его ми пна лет: до: лет: вон:
до
FINIS.
Найясновшому Найпотужнейшому Незвит
naiiasnieiszom naipotesneiszem niezwyk
жоному Монась над монахами Пану щасли
zoxomu Monacu nad monachami szczaśliw
над панами земными Панъю чому Бесурманских
nad zemniami pan panuyczemu biesurmanskih
и Християнских земель повелителю вашой
y krystianskih zemi powelitelu waszej
ще: ми: нашому милостивому Пану пану и до
дебеи доброго од Ирода Бга здоровия и
dieiewi dobroho od Herodu boh zdorowia
щасливого на пресветном цесар: тронъ щаствов
szasliwoho na pre swietnom tronu
упреиме зычимъ
upreimie zyczimy.

противно Его м: п: пет: До: Гет: и противно всего войска За: хочи
сподзу
земляки украинцы, а мимо ведомо и волю гетманскую и войсковую
ziomliani, mimo wiedomosi y woli y woiskowei
о Крыме до Хана одзывалися а бы хан его мл такові их усих
w Krimie do hana odzywali sia, aby han takowich wsiech
листо не приймуючи, всё щире объявлял и присылал до Его м:
listow nie prÿmuiuczi wsie szczyre obiawiali y prisylali
пна пет: До: Гет: и всего войска Зап: также есливы хто
takze iesliby kto
украинцы, хотячи межи войском, и городами украинными
ukrainski: kotiaczy mezi woiskom y horodami ukrainskimi
учинити якоюсь замешанину, и сдогадолаве без ведомости
uczinit iakowim zamesaniny bez wiedomosti
Гетманское, и без позволения войскового до Хана отзывающиеся
bez pozwolenia woiskowoho do hana appellando odzowawszyia
прося отсылане до себе люди
prosili o wystane do sebe lindu [illegible]
на такових отведане и провду за мною мерою учинности
na takowych oderzwanie y provzbu zadnoio mierwoio wczinnosti
zadna miara
Отпущаню свои люди не выисведчано о всём том знати
wpuszczanie swoih liudi ne wyswiedczaintsi o wsom tom znati
давали Его м: пну пе: До: Гет: и всему вой: Запо: —
dawali
Отдадити и то посели войска Запо: ще Его: м: маеть зе
poseli maete ze
знане уже змоскитином войска Гетманови, и войска
znatchaie iuz zmoskwÿtinom woina Hetmanowi
Запо: загинаеся, кеды на Поли заднепревные по
zatinaetsia kedy i.e. gdy na poli zadnieprveans pod
рейментом Гетманским, Его м. пна пет: До: зостаючие,
rejmentom Hetmanskim zostaiace
московское ляки войско наступиеть. Тому вчесне
moskowskoi liaki woisko nastupiet tomu wczesnie wtciai
запобегающи Его: м. п: пет: До: Гетман за:, посла уже
zapobihaiuczi postali iuz

5 Именемъ Гетманскимъ и всего Войска За: пнв васили
Zapo wasili
Тылем Людово маетъ ще: Его м: попорне просити о сурово
Lobwiko maete pokłonie o[illegible]
во Крыму, абы ханъ его мл: Кримскии незволкспалъ
do abij koż[illegible]skii zpedoriikati
по Городыш украинские земли стоячое не боле" чатв
rod horodi zemi swoiawolne wolei
оправляти и людей украинских татаромъ загрозили
odprawiati y Liode vkrainskih Tatarom zagro[illegible]
и часыръ забирати.
wiasivi zabirati

6 Попорне за просити ще: Его м: о мирах, абы были
abij byly
ще: его зас м: во Хана Его м: и во пашъ силистриского
do do [illegible]
мае, за которыми, щобы за перши листомъ Его М. Пн
maet za kotorymi zapewnym listem
тра до: Гетма: и всего Войска За: засланы до
zastanym
задный на помочь если того потреба указовати
zadnyh na pomoc iesli koho potreba ukazowat
и колко потреба будетъ, прибывали о[illegible] во Е. М. П.
y kolko budet [illegible] obdi do
до: Гет: Войска За: а [illegible]шодши на помочъ за нихъ
a wrowby zadnych
долегливосте, шарпанинъ людемъ и земли украинско[illegible]
dolegliwosti szarpanim Liodem
не чинили
пе[illegible]

7 Тто просити ще: Его м: о росказане во Хана,
овез
оно вшелякие вдомости заставалъ Его м: Пну Гет:
oby wszelakiie wiedomosti zasylal
Гет: Вой: Запо: от кого колвекъ що нового у себе напи
od koho kolwiek czo nowoho vsebe na pi
мелъ бы, а особливе если бы хто злое таково
miałby a osobliwie iesli by kto zloh iakoie

учинити маєтѣ
vtchinitz maetѣ.

Сувѣтѣ ѿ Его мл҃ти Пна Петра Дорошенка Гетмана и всего
Обидеиє od

[illegible]: Запо: то заe поселѣ васили Лободино вшелакую приязни и
toi ze posel wasili wszelakoie przyiazni y

[illegible] лидчую услугу ѿзобровати цеса: Его: мл҃ти на повое Его.
przyiacielskoie vsługi odzbrowat nakazdoe

цес: восполане
vopkazowanie

Донесетѣ цесарови Его мл҃ти Посе[illegible] войска Запо: тое, зе
doneseto poseltu toie ze

Его мл Пну Гетману Пе: До: зодраждти все войско За: по
zgodnie

ставую власне успопоенна любви недостройно [illegible] ачинилѣши
staniem vspokoienia [illegible] [illegible] a vczinilszy

Генералную раду. всему войску за Гетманство дшлѣ
generalnoie wsem za hetmanstwo byli

подъказно далѣ, але згодними голосами Старшина и деса черни
podziakowali ale zgodnymi zgodnemi dworami starszyna y wsia [illegible]

[illegible]: Запо: зараже дто Генералной войсковой радѣ, згоду
zaraz ze wsoy woiskowoi radie

дшлѣ Его мл҃ти Пну Петро До: Гетманомѣ упросили
byli vprosili

Ѡповѣдѣ цесе: Его мл поселѣ войска Запо: и Его мл҃ти Пна
opowiet Ambassiania posełtu

Или Ангу Капузвши вашѣ дпоселетдѣ во всего войска За:
Ali Agu kapuzi waszi wposel [illegible] do

прищшлого миле дсѣ войскомѣ дитали и змилостидоте цесе
przyszlego wsie woiskowi witali salutato [illegible]

ласти присланый Санзвапи войско Запоропое принеаши, дзячне
Sandziak przyiawszy wdziaczne

Его мл҃ти Пну Петру Дорошенко наио Гетманови сѣоему уряти
wruki

упшие урузило
wrucito

149

ایچ بر فعللرینه تعرض اتمیه سز و درقوس صونیک بری طرفنده [illegible] رعایامزه و کوی و کندلرمزه [illegible] و [illegible] درقوس
صونیک اوته طرفنده لهه مملکتلرینک و بیوک لتوانیه آیالتلرینک مداین وقری ذکر مداخله اتمیه سز وفی دامیان حتمانز [illegible]
قنیاردزی مشاوره یه چاغروق استدیکجه اوندی الوجوه شهرنه جمع ایدوب رای مختارلرینی دکلیوب بو خصوص ایچون اولمه اشقیا دیلان
سنا دوشمز و یولتوه و [illegible] و لوینه و سایر شهر و ناحیه لر که بالوک صاحبلرینی و اختیارلرینی کندویانکز چکمیوبسز
درقوس صونیک بری طرفنده اولان دامیان [illegible] حتمانزه [illegible] امرلرمز که ندرلوب بیوردیکه بسنک ضبط و ربطنده و اطاعتنده
ولایتده دخل و تعرض اتمیه [illegible] دشمنلره قرشو طوروب دفع [illegible] ایده سز و توده و قوروق [illegible]
یولداشلرینک امن و سلامتی ایچون دی سیارش اولنیدی بو جمله مراجعتکز [illegible] ایدوب [illegible] توجه اولنوب بو نامه
بوابک ایچون یازلدی و [illegible] والشده محبوس اولانلر بو جانبه کتورلدکی کبی کمال کرم و ترحمزدن ایولکدن
اطلاق [illegible] حالا [illegible] توده ده [illegible] یولداشلری ایله صالیوروب جانبکزه ارسال [illegible] عظیم شهرستان وپای
تختمز بوسقوده اولان سرایمزده [illegible] سنهء دنیا یولدلدن بر ۱۷۷۷ [illegible] تموز آینک
۲۸ [illegible] یازلدی

З москви Чере(з) п. Ѳеодора Коробцѧ Сина Грамота везе(на)
z moskwi thever pana Fedora Korowki swia hramota wiedena
а п. Коробца ѿпре(д) себе з Киева чре(з) Волошина ѿдана.
wpred sebe z kiiewa thever

Информацiа пну Василю Лобойки бывшому Полковнику
Informacia panu wasiliio Loboikowi byjwszomu polkownikowi
Войска Запорозского Калничанскому во цесарiа Пресвѣтной Порт(ы)
woiska Kalnitchkomu do tsesaria preswietnoi porty
ѿтмаЂсное ѿ Его млсти Пана Петра Дорошенка Гетмана
od iego milosti
сов Запорозскихъ Именемъ всего Войска Запорожского бывш(ем)
skow zaporoskih. Imienem Imienia
wyprawionemu ному Iпосе(л)ству Данаѧ Септеврiѧ днѧ Ѳ року [illegible]
nomu wposelstwu danaia dnia 4

Найпервеи ѿ Его млсти пна Петра Дорошенка Гетмана
Najprzowiej od iego
ѿ всего Войска Запорожского Цесарiа Его млсти Маестатови
z maestatowi
научтивѣе Поклонъ найнижши во лица земли ѿдати, а за
nantczciwie poklon Nainizszy do lica ad faciem ziemie terrae oddai a za
присланыхъ санджаков высвѣдчене высокое ласки запо напом(и)на(не)
przystanych sandziakow wyswiadczenie wysokiej laski
подяковане пну Василю Лобойку ѿ Гетмана и всего
podiakowanie panu wasily Loboiko od
Запорожского пере(д) маестатомъ цесарскимъ вправши во
przed cesarskim prawszy

...рї пожалуемъ велимъ опустити на Кїевъ а посланцы твои
pozatujem welimi Kiewi rosłancow twoih
...ошё о божного ѳедора поровичъ с товарищи велбали на Кїевъ
o bożiono Fedora Konowki Kiewi
...отпустити писанъ гдрства нашего дворѣ в царствующемъ
pisan gosudarstwa
...граде москвѣ лѣта от созданиа мира ҂зро҃з июля
7177 Iula
...дня
dnia

بز کہ بعنایت الله عظیم سلطان و تکلیر و دوق کبیر آلکسیو میخایلوویج جمیع صغیر و کبیر
آق اوروس دیارینک مالکی و مشرقدن مغربه دک نیجه ممالک و ولایتلرک وارثی و حاکمی سن و سلطان
هم درقوس صونیک اوتنسنده له مملکتنک و لتوانیه آیالتینک حتمانی پطرو دوروشیقوسیق بو شدیک
امان اولسون بیچون سن و سنکله متعاهد اولان تودورو توروقه و آنونک یولداشلری ایله کوندردیکی مکتوبده قند
خلاصی ایچون التماس نیاز ایدیسن که آنی آزاد ایدوب مروة عظیمهدن صاتیوبدز و اوقراینه هم کیچاد
شهرینه طرفمزدن ارسال اولنوب بروخوینسکی زماننده چهرین قلعهسنده
اندکک ویوده کیدو نفراتی خلاصی ایچیم درسی بزدی قابل اولون سوزنام قلعه مزده محبوس
آدملرینی آزاد اولنمق ایچون فرمان ایلدک و اعلام ایدرسک که اوقراینه عسکری برمله قدیمی و قانونی صالح
اوزره استرلو دیو حتمانلک آلتنده سنک استرلو و طرفمزه متعلق کوچاد اوروسک کوی و شهر
و تعوض ایتمدن ال چکوله اما درقوس صونیک بری طرفنده اولان رعایاکو عسکرمزک حتمانی دامیان احتاری
خبر کوندردیکه بزه متعلق کوی و شهر و قصبه لرمزه نیجه صوچسز آدملرک قانلرینی دوکدک و نیجه سایر ظلم
شنانیجه کوره نهی اولندی ایدی و شمدیکه انشقاق زماننده درقوس صونیک بری طرفنده دامیان احتاری
اولامه بیورلمش ایکن سن که پطرو دوروشیقوسن سوز اسلیوب والیتره مکتوبلر و بویرقلرینی صالوب
پرسلاویه و پرلوقه ناحیهلرینک بلوک باشیلرینه یازوب مشاورهیه جمع اولمانی امر ایدرسن
بونلری وارمدکلری ایچون و اوچ بلوک دخی یعنی پولتاوه میرهورود لوبنه بلوکلری که اوادوره
دامیان حتمانک امرینه اطاعت ایدوب مکتوبلریکز جواب کوندروب مشاوره وارمدکلری ایچون کوچکه بلوکلر
اول بلوکلر و سنک الی آلتنده اولان بلوکلری دخی جلسه بزم صیانت و حمایتمزده مغضوب بزه منقاد اولدیلر
اثبات ایچون دامیان حتمانز پولتاوه ناحیهسینک بلوک باشیسنه یازدوکک مکتوبلرینی کوندردیکی اول مکتوب
سن که پطرو دوروشیقوسن کندوکز درقوس صونیک ایکی طرفنده اولان ولایتلرینک حتمانی یم دیو ادعا ایدرسن و اوتلر
اتمدکلری ایچون عسکریکز درقوس صونیک بری طرفنه کوندروب نیجه صوچسز قانلر دوکوب مابینلرنده حیله جنک
نیجه ظلم اتدک و دامیان حتمانک الی آلتنده اولان اوچ مزبور بلوکلری دشمن بلوب مذکور
حتماندن عصیان و استقلالنی اسناد ایدرسن بو عمل ایچون لطف ذکرمزه زیاده اولوب مکتوبکزه جواب
یازدردک و بویول دخی تنبیه ایدرزکه قنداشمزله قرالک مملکتلرینک قانونلری و صلح و صلاحی اوزره
کندو سلامتلری ایله قویوب کوچاد اوروسک کوی شهرینه کندو عالمرینده قویوب درنکلریکه چفریه سن
ایغوا عتیبه سن و آدروتوم ده جیلکنده تقویم و موسقوده مقرد اولنان مواده خلافا بوشی اتمیه سن
درقوس صونیک بری طرفنده اولان کوی و کندو بینه وله مملکتنه هم لتوانیه آیالتلرینه دخل ایتمیه سن و حتمانلرمزه

и быти сев стороны Днепра городом и местам всем во

Запорожскою ... у нас великого гсдря нашего цр:

а той стороны Днепра быть в порученье польскому королевскому

княжеству литовскому, а гетман Демьян Игнатович по

царского вел: у на нарад слухане добра полными гласы

сев стороны Днепра совершенным гетманом нашего вел:

нашего црского вел: грамотою по прежне. И Киев ...

вышепис цр вел: грамоте на прежне себе писано, И у тебе ...

и на ... соборным гетманом не годитца. И ...

гетману Петру Дорошенку по то московскому посолскому ...

и помосковскою утвержению сев стороны Днепра городы ...

никого тоне наступатца, И с полтев и мир города и люб...

выны городом и местам полюбовною своей службы старшинов

выписати Киев за Днепр а нас сторон Днепра гет...

и Демьяну Игнатовичу о том нашего вел: гсд: иная посла...

ему помощные стороны Днепра городы и места которы...

у тебя в послушании не наступатца и против ... неприят...

стояти, но подавати сопеха. а что у нас вел: гсд: у нашего ц...

посланцы твои выше о войско нашего порога старшин

о делех ... сними наказали и ... посали и

царского ... рукою и печатью и мы великий гсдрь

наше царское величество ... и турманцы ... явли

описати вышне црского вел: грамоте а ... гсд...

принесены и ... цр: вел: и сибирских городом мы вел...

...дабен. Стомы в(е)л: г(осу)д(а)р(я): н(а)ше ц(арского): в(е)л(ичества): быто учинит тебя

stomu . . . buda . . . uczinit tebe

бои сторо(ны) гетмано(м) и по н(а)ш(е)му ц(а)рско(му) в(е)л(ичест)ву высоку руку

stronie . . . pod reku . . . wisoku . . . ba

подданство приняли по прежне(му), а для по(д)линна(го) свид(ете)льства

poddanstwo . . . przyiali . . . po prezhnem . . . swidetelstwa

...на в(е)л: г(осу)д(а)р(я): н(а)ше(го) ц(арского): в(е)л(ичества): о гетма(нстве) Демяна и Енатолич(а)

...клад . . . klaszet

...сла полтавско(го) по(л)ко(в)ника листы, а листу тебя гетмана

potkownika . . . listy . . . a wlisty . . . teba

...тра Дорошенка и се(й) стороны Днепра гетмано(м) имянуютъ а ты

u manapautiki nomikatsia

...сылабги л(ю)д(е)й свой сто(ро)ны Днепра учинил . . . задо

...ludem . . . swoich stoi

...прово прожития своих меж(д)оусоных бытмалю(т), и на . . .

...krowo prolicia . . . u woinu mezdousobnu intervos . . . unaruwaiesi

...итотри против н(а)ше(го) полки гетмана Демяна и Гнатовича

u . . . protiw . . . nasze potki

...вольны гетмано(м), и мы в(е)л: г(осу)д(а)р(я): н(а)ше ц(арского): в(е)л(ичества): и тебе

...wolnim . . . u my . . . k tebi

...тману все н(а)ш(е)го ц(а)рско(го) в(е)л(ичества): грамоте в(е)л(е)ли описати

dasem . . . carskie . . . hramote . . . welieli . . . opisat

...ты гетма(ну) за бы н(а)ш(е)го в(е)л: г(осу)д(а)р(я): н(а)шего ц(а)р(ского): в(е)л:

zahdiz

...брат(ь)ю н(а)ши всели(к)и г(осу)д(а)ре с(вое)го королевс(ко)го величества

...привато(м)

...русо(ка)го перемирно посо(л)ско(го) до(го)вор(у) и по становление похот

dohowor . . . u postanowlenie . . . похати

...жить в волность(я)х своих, и жители малоросси(йских) город(ов)

wwolnosciach . . . swoih . . . gorodow

...будут разорение приде(т) и а Артсовско(го) посолско(го) до(го)вор(у)

...живу podubienie u wzaczovenie . . . swiwed . . . zgowdia

противности. А помо(щ)ско(го) утвержени(е) и по а д(оговор)у:

protiwnosci . . . utwerzenin

...посолско(го) до(го)вор(а) статья написано и ... что се(й)

posolskom

...стороны Днепра ни(ко)торы(х) городо(в) в свет(е) и хоружие полско(й)

mieisti . . . i horonie . . . polskoi

...великие ки(н)ястоу литовско(го) неприятла. и гетмано(м) н(а)ш(и)м

klasiwi . . . litowskom

...урядникы(м) никоторыми д(е)лы ни в(о)что не отступатца

...kom . . . uradnikom . . . nikotorimi . . . diety . . . niwoszto . . . ne wstupatsia

...kim . . . wydnikom . . . in niente

Єдино Гетманство держатися начала. Нинешнего
нашего црского величества малоросийских городов не ум
а что ты гетман пишеш что нынешне црского величества
с сей стороны Днепра подданию нашего ни
Земля и Гнатовича будто на городы и местечка
войною между невинных кровопролитие насиліе
и есть нам: гд: нашему црскому вел: ты начинаеш
брание делати запад у нынешне по гор
и кровопролитие писано вел: гд: нашему в: войска запор
с сей стороны Днепра гетман Демьян Игнатови что ты
петру Дорошенко листы и универсалы свои нас с
Днепра к полковнику к переяславскому и прилуцкому пр
и при наших и на рады Единая рада гетманство н
полноте таких писан о непостоянстве трех полков которые
не были. полтавского миргородского лубенского, что они
великого гд: грамоты, и на едно гетмана Демьяна и
листы отвечать не дали. за отсылкою твоей с ким
что ине гетману Демьяну Игнатовичу они не склонялися

Коруны полские і великого княства литовского тамошнеи стороны
Koruni polski i welikogo kniestwa litewskogo tamoszniei storony
Днепра гетману петру Дорошенку.
Dniepra hetmanu petru doroszenku.

Жнаем мппиб уздом и обладателя —
Rozitein zitorzin y obladatela.

Коруны полские великого княства литовского тамошние
Korani polskiei y welikogo kniastwa litowskago tamotschnei
стороны Днепра Гетману петру Дорошенку о мнешние
storoni dniepra, hetmanu petru doroszenku. naprzitschnet
годе и блавб Ка нна велпкому Гдрб Кнше црсно
rodi y blawi gda
величество споланники Своими обшиш о боиш сердоро коронов
spolanniki swoimi o boinych fedorow korowki
пословши даисту твое писано о делаеше о свободжении
consiorni
доворыши wlistu swoiem pisano outadaies intercedem o swobodzieni.
brata твое и Данше велнкого Гдря нше црсно величества
Етомы велицыи Гдри нше црсное величество брата
сердце
serdie. Sto my
Ктеб опусти и воли на велпко Гдрб нше црсно
Ktebi odpuscit y zwolit
величества бие чело и Украинских малоросин городо
biiemy tschołom. y vkrainskich malorusskich goroдow
верховенство
Ласланны ншего црского величества воевод прат Зны лбзе
wojewod y nasich nastawat
перевашйх. лаского свйского
Надержаны вчетирина свободи и Кна велпко Гдрб нше
wtschetwirini. swobodich. y krat
црсно величество опьети. Стоб нше црское величество прот
odpusit Sto by nasie protiw
уздников вщи о велнкого Гдра црпдбвща
vsenikow nasich. инше izhab сmоs.
самосп и кидари inskich. Moskowitzow
велпко Гдрб нше црсно величества
отпусти и воли инна
у wolit
Сто бьто Украйские люди Желаит
восьмно чиий ludi zedaict
swiesno tschinisz ilam iSto desidera
бшиновении своe.
примирения Житиа подтарозно ogato
zniwieniah. zihia po stawodawnom
diulik

امیر الامراء الکرام کبیر الکبراء الفخام ذو القدر و الاحترام صاحب العز و الاحتشام المختص
بمزید عنایة الملک الاعلی وراد بکلربکیسی محمد دام اقباله و قدوة الامراء و الاکابر مستجمع جمیع المعالی
والمفاخر المختص بمزید عنایة الملک الباری خزانهء عامرهمک وراد جابیی دفترداری دام علوه
وقدوة القضات والحکام معدن الفضل والکلام مولانا وراد قاضیسی زید فضله توقیع رفیع همایون
واصل اولیجق معلوم اولاکه وراد سنجاغنده قضاء مزبوره تابع دوبروچین نام واروش اهالیسی
اردوی همایونمه عرض حال صونوب بونلرک حین فتحده اللرنده بولنان مزرعهلری طپراغیله اعشار
شرعیه و جمیع رسوم عرفیهلری مقابلهسنده بهر سنه وراد قلعهسی نفرات مواجبی ایچون سکزبیک
غروش واکره نفرات مواجبی ایچون ایکی بیک غروش جمعا بر وجه نقد ١٠٠٠٠ غروش وقت و زمانیله
کندولری کوتوروب دفتردار اولنلره تسلیم ایلیک اوزره و وراد قلعهسنه اقتضا ایلدکده تعمیر و
ترمیمی ایچون چرهخور و صولنق قلعهسی قربنده نهر تیسا اوزرنده اولان جسر عظیمی ~~[illegible]~~
تدبیدة تعمیر اتدکلری اوزره تعمیر ایلدکده نصلکه بدون رابیسی اولنلره واکره بکلربکلرینه و صولنق
سنجاقبکینه واردل حاللرینه ویره کلدکلری پشکش و هدایا و ویرکولری رفع اولنوب خدمتلری
مقابلهسنده جمیع تکالیف عرفیهدن معاف و مسلم اولمق اوزره حین تحریرده دفتر جدید خاقانیه
قید اولنوب خلاف دفتر غیری تکالیف و ~~[illegible]~~ خدمت ناميله بر وجهله رنجیده و رمیده اولنمیهلر
دیو بوندن اقدم امر شریفم ویرلمشکن واداء خدمت ایدرلر ایکن حالا وراد قاضیسی اولنلر هر
سنه رضالریله ویردکلری ٦٦٠٠ اقچهیه قناعت ایتمیوب ١٢٠ غروشلرین الوب واولاس قپریسی
تعمیریله رنجیده و قلعهء مزبوره تعمیری ایچون ارسال ایلدکلری چرهخورلرین بعض کمسنهلر الوب کندو
خدمتلرینه استخدام و صولنق قلعهسی قربنده اولان جسر مزبور مرمتنه حاضر ایلدکلری کراسته لرین
بعض کمسنهلر الوب کندو لوازمنه خرج و صرف ایدوب و وراد بکلربکلری معزول اولدقده معتاد
اوزره حمل نواحیدن عرابه اخراج انمیوب التمش و یوز عرابهلری حملرسن بونلردن الوب اشیا تحمیل
وراد و طمشوار قلعهلرینه وارنجه کوتوروب و دورحضرده واروش مزبور چیروی معتادلری اوزره تبدیل
اولندقده وراد بکلربکیسی اونلره بر دفعه وارد قد نصلکه سنهده اون اون بر دفعه زیاده دعوة ایدوب
خلاف معتاد و مغایر دفتر تکالیف و خدمت تکلیف و طلب اولنوب رنجیده و رمیده ایلدکلرین بلدروب
منع و دفع اولنمق بابنده حکم همایونم رجا ایلدکلری اجلدن شرع و قانون و دفتره مغایر بلا امر
شریف رنجیده اولنمق بابنده فرمان عالیشانم صدر اولنمشدر بیوردمکه حکم شریفمله وصول بولدقده
بو بابده صادر اولنان فرمان جلیل القدرم اوزره عمل ایدوب دخی واروش مزبور اهالیسی حین تحریرده
اللرنده بولنان مزرعهلری ایله ~~[illegible]~~ اعشار شرعیه و جمیع رسوم عرفیهلری مقابلهسنده بهر سنه اوزرلرینه
اداسی لازم اولان ~~فرمان جلیل القدرم اوزره عمل ایدوب دخی~~ کما کان بر وجه نقد ١٠٠٠٠ غروش و
وراد قلعهسی و صولنق قلعهسی قربنده اولان جسر عظیمک اقتضا ایلدکده تعمیر و ترمیمی خدمتن
وقت و زمانیله ادا ایلدکلرنده مکرره معاف و مسلم اولدقلری دفتره قید اولنمغله دفتره مخالف بلا امر
بر وجهله تکالیف طلبیله رنجیده و رمیده و تعدی و تجاوز اولندقلرینه قطعا رضای همایونم یوقدر

رعیا فقراسی ایام عدالت انجامده مرفه البال و مجمع الاحوال اولملری مراد همایونلرنده من بعد
دفتر جدید خاقانیه مخالف رفع اولنان پیشکش و هدایا دیو کو و تغییری کوپری و خدمت تکالیفی برای دعوة بوره
ایله و بو طریقیله آقچه طلبیله بلا امر شریف و مغایر قانون منیف وارو شی [illegible] مزبور اهالیسنی و معتادلرندن
زیاده بیرولین دعوة و رنجیده ایتمیوب و تعمیر قلعه و جسر مزبور ایچون ارسال و حافظ ایلدکاری
کاسته و چره خورلری آخر کمسنه آلوب کندو خدمتلرینه و لوازمنه استخدام و خرج و مصرف انمیوب کاسته و آدم زیاده
و ایتدرمیوب منع و دفع ایلیوب امر شریفک مضمون منیفیله عامل و اسلیمیانی اسم و رسملریله
وقوع اوزره عرض و اعلام ایدوب خلافندن حذر اوزره اولانز شویله بلهسز تحریرا فی اواسط جمادی
الاخره ۱۰۷۴ طبق امره المطاع لازال ممتنع الامتناع عط فقر عبید المولی محمد المولی
بقضاء محرولر و ورات

در دولت مکینه عرض بنده کمینه بودرکه ورداد ایالتنه تابع دوبروچین وارو شی رعایاسی حین
تحریرده ورداد خزینه سنه ۸۰۰۰ ریال غروش و قلعه مزبورده جراخوره محتاج اولدقده چره برای امر لقاضي عرض
mov cenary
ویره لر و اکره خزینه سیکه جانبه ۲۰۰۰ غروش و سولتق قلعه سی قوینه جاری اولان نهر بتیسه اوردینه
واقع اولان کوپرو تعمیر و بنا ایده لر دیو خدمتلری مقابلنده جمیع تکالیف عرفیه و شاقه دن معاف
و مسلم اولوب یدلرینه متعدد اوامر شریفه ویرلوب و دفتر جدید مفصل سلطانیده وجه مشروح اوزره
قید اولنمش ایکن بو کونلر خلاف شرع و قانون و دفتر رنجیده اولنوب منع و دفع اولنمازلر ایسه جملهسی پراکنده
و پریشان اولملری مقرر در دیو الحال تظلم اتمکله یدلرینده اولان اوامر شریفه لری موجبنجه ظلملری
منع و دفع اولنمق بابنده ورداد قاضیسنه خطابا بر مؤکد امر شریف رجاسنه عرض اولندی باقی فرمان
درگاه معدلت پناهکدر بنده مصطفی دفتردار ورداد حالا

در دولت مکینه عرض داعی کمینه اولدرکه قضاء ورات مضافاتندن دوبروچین وارو شی اهالی
رعایاسی شرع شریفه کلوب شویله بث شکوی ایلدیلرکه بکلربکی ویوده لری و سو باشیلری اوزرمزه برای حمزه پاشا عرض
کلوب اودرمزه قنوب مفت و مجانا یم و یمکلریمزی آلوب ظلم و تعدی ایلمیه لر دیو یدیمزده اولان
اوامر شریفه یه مخالف حالا ورات بکلربکیسی اولان حمزه پاشا بیکدن زیاده آیالتز عسکری ایله واروشمزه
کلوب بش کون اوتوروب مفت و مجانا یم و یمکلریمزی آلوب و آلدر دیکندن ما عدا ۴۰۰ ریال غروش
آلوب خلاف امر پادشاهی بزه ظلم و تعدی ایلدی پاشای مشار الیهک بزه بو آنه کلنجه قتی چوق
ظلم و تعدیسی اولمشدر احوالمزی در دولته اعلام ایله دیو ابرام و الحاح ایلدکلرنده اولکه واقع
حالدر علی وقوعه در دولته عرض اولندی باقی فرمان من له الامرکدر حرر فی اوایل شعبان المعظم سنه
الداعی الفقیر علی القاضی بدار الجهاد ورات

سعد سدره مکینه عرض داعی کمینه اولدرکه ورداده تابع دوبروچین وارو شی اهالیسنک یدلرینده ویرلن
امر شریف بو فقیره خطابا اولوب محکمه شریفه یه کتوردکلرنده فتح و قرائت اولنوب مضمون منیفنده برای سفت خواران عرض
بیرمیران و یوده لری بونلرک اوزرلرینه قونوب مفت و مجانا ییجکلرینی المیه لر و لازم کلوب واردقده
نرخ جاری اوزره آلالر دیو بیورلمغین سجل محفوظه قید اولنوب اجرا اولنسون دیدکلرنده ورداد

بکلربکیسی حمزه پاشا بو خصوصده امر شریفی کتورن ذمی محکمه‌دن قاپدروب خلاف شرع شریف ۵۰۰
دکنك اوروب و اشاغی آتوب قولی قریلوب امر شریفه عدم اطاعتی ظاهر اولدقده وارودش مزبوره اهالیسی
واقع حالی در دولته اعلام ایله دیو الحاح ایلدکلرنده اولکه واقع حالدر علی وقوعه عرض واعلام اولندی باغ

براء تکالیف شاقه

قدوة القضاة و الاحکام معدن الفضل والکلام مولانا درآت قاضیسی زیده فضله توقیع رفیع همایون واصل
اولیجق معلوم اولاکه قضاء مزبوره تابع دوبره‌جیق قصبه سی اهالیسی درگاه معلامه آدم وعرض حال کوندروب
بونلر اوزرلرینه اداسی لازم کلان عوارض وامر شریفمله واقع اولان تکالیفی جمعنه مأمور اولانلره ادا ایدوب
بلا امر شریف تکالیف شاقه تکلیفی ایله رنجیده اولنمق ایجاب ایلمز ایکن حالیا بکلربکی متسلملری و ویوده‌لری
و آدملری و سایر اهل عرف طایفه‌سی بونلرك اولری اوزرلرینه واروب اهل و عیاللری ایله ساکن اولدقلری اولرینه

براء قوناق

قونوب مفت و مجانا یم و بیك و آرپه و سمان و یاغ و بال و قیون وقوزی و طاوق آلدقلرندن غیری سنه ده ۱۶۰۰
غروشلرین تکالیف شاقه نامیله آلوب زیاده ظلم و تعدی ایلدکلرین بلدروب خلاف شرع وقانون اولوجهله رنجیده
اولنمامق امر اولنمق رجا ایلدکلری حکم شریفم وصول بولدقده بو بابده صادر اولان امرم اوزره عمل ایدوب دفعی
خصوص مزبوره تمام حق و عدل اوزره مقید اولوب کوره‌سن عرض اولندوغی اوزره ایسه ایام سعادتمده فقرایه
بووجهله ظلم و تعدی اولندوغنه قطعا رضای شریفم یوقدر بکلربکی متسلملرینه و ویوده‌لرینه و آدملرینه
و سایر اهل عرف طایفه‌سنه محکم تنبیه و تأکید ایلیه‌سنکه بلا امر شریف بونلرك اولرینه واریلوب و اهل و عیاللری ایله

براء ذخیره مفت

ساکن اولدقلری اولرینه قونیلوب لازم کلوب واردقلرنده بر محل و مناسب اولان یرده قونوب مأکولات قسمندن
هرنه لازم اولورسه حسن اختیارلریله متانلردن نرخ جاری اوزره اقچه‌لریله آلدروب مفت و مجانا یم و بیك
و آرپه و سمان و قیون وقوزی وطاوق و بلا امر شریف تکالیف شاقه نامنه سنه ده ۱۶۰۰ غروشلرین آلدرمیوب بعد
التنبیه اسلوب وجه مشروح اوزره ظلم و تعدی ایدرلرسه وقوعی اوزره یازوب درگاه معلامه عرض ایلیه‌سنکه
اطاعت امر شریف ایلمدکلری ایچون حقلرندن کلن صادر اولورسه موجبیله عمل
اولنه خلاف شرع وقانون ومغایر امر همایون کمسنه‌یه ایش ایتدرمیوب خصوص مزبور ایچون تکرار شکایته
اولنوب امر آخر وارملو ایلمیه‌سز شویله ... تحریرا فی اواخر شهر جمادی الآخر سنة سبع و سبعین و الف بمقام ادرنه المحروسة

براء بوداق فالو

باعث تحریر الحروف بودرکه فتح و تسخیری میسر اولان وارداد قلعه‌سنه و قربنه تابع وارودش دبروجیق
رعایاسنده هر سنه وارداد قلعه‌سنه سکز بیك غروش و اکره قلعه سینك نفراتنه ایکیبیك غروش
ویرمك اوزره شرط التزاملری وحین تحریرده در عهده‌لری اولمغین مفصل سلطانیده ثبت و قید
اولنوب هروجه ایله وارودش مزبور رعایاسی قلعه شهریارینك خدمتلرنده موجود اولدقلری سبب ایله دفترده
خارج ... رنجیده ورمیده اولمملری بابنده یدلرینه اوامر شریفه‌لر اولوب و حین تحریرده خراب مزارع
و وارودش مزبوره الحاق اولنمق بابنده بو فقیره خطابا امر شریف وارد اولدقده بو موجب امر شریف دفتر
خاقانی یه قید اولمغین و وارودش مزبورك قربنده بر چفت بر کونلوك مقدار یر سورجك بوددق فالو نام
مزرعه وارودش مزبوره اولمیجق بیزی آخرده رنجیده ایدرلر مرعامز ایچنده بر ازاجق یر دردیو
اخبار ایله وارودش مزبور مذکور بوددفالو نام مزرعه طرف میریدن هر سنه وارداد دفتردارینه میری
ایچون ایکیشر یوز اقچه ویرمك اوزره مقطوعا تحریرده اشبو تمسك وارودش مزبور رعایاسنه ویرلمشدر موجب
ایله عمل اولنه تحریرا فی اوایل رمضان المبارك سنه ۱۰۷۵ حرره بیوی محمد پاشا المحرر

داعی
سدّهٔ سدره مکینه عرض کمینه اولدرکه وراث نغراتی اقلامندن اولان دوبره‌جیق ولروشی اهالیسی مجلس
شریفده وراث اغالری وسپاهیلری مواجهه سنده شویله بث شکوی ایلدیلرکه امر شریف موجبنجه وراددن
اکدیه تعیین اولنان دیرکومزی وقت و زمانیله تسلیم ایدوب میرمیران طرفندن تکالیف شاقّه ایلدرلخیده
اولنمیوب دیو بیلیرزده اوامر شریفه واراکی عمل اولنمیوب هر سنه دیرو دیر تبدیل اولدقده میرمیرانه بیلک
ریال غروش ویرتیلج دیر طونلق چوقه رضامز ایله ویردکی، و فرمان شریفی اوزره اقتضا اتدکجه قلعه‌یه چوجوار
وکاراسته ویروب الطاعنده قصوریمز یوغیکن مرحوم حمزه پاشا ویره کلدکلرنده قناعت ایتمیوب خلاف شرع
یزده ۴۴۹۱ غروش نقود و اشیالرمزی آلوب ظلم وحیف ایلمشدر مباشر سلیمان اغا معرفتیله وارثلری
احضار و حجت و دفتر اولنوب در دولته عرض اولنمسون دیدکلرنده احضار و بالمواجهه حجت و دفتر اولندقده
بوقدر ظلم وتعدّیه تحمّلمز یوقدر هر نه طریقیله اولورسه بو ظلمک دفعنه چاره ایچون در دولته اعلام ایله
دیو ابرام والحاح ایلدکلرنده اولکه واقع حال‌الدر در دولت مداره علی وقوعه عرض و اعلام اولندی باقی امر
فی الیوم الثالث من شوال المکرم ۱۰۷۸ الداعی الفقیر علی القاضی بدار الغزات وراث المحروسه

الاعلی
امیر الامراء الکرام کبیر الکبراء الفخام ذو القدر والاحترام صاحب العز والاحتشام المختص بمزید عنایة الملک
ورادبکلربکیسی محمد پاشا دامت معالیه وقدوة القضاة والحکام معدن الفضل والکلام مولانا ورادقاضیسی
زید فضله توقیع رفیع همایون واصل اولیجق معلوم اولاکه ورادایالتنده واقع دوبره‌جیق اهالیسی اردوی
همایونمه عرضحال ایدوب وراد طرفندن قلعه تعمیری لازم اولدقجه آیالت مزبوره رعایاسیله چوه خور وکاسته
برابر ویرمک اوزره در عهده ایدوب و اندن ماعدا دولکر و دمورجی دخی ویروب خدمتلرنده قصورلری
اولمیوب قلعه مزبور تعمیری فرمان اولندقده بونلره باشقه حصه تعیین اولنجه اولنوب و آیالت مزبور
رعایاسنه قلیل تعیین اولنوب و دولکر و دمورجی یه دخی امداد اولنمامغله زیاده تکلیف اولنوب
رنجیده و رسیده دن خالی اولنمدقلرین بلدوب وجه مشروح اوزره واقع اولان خدمات آیالت مزبور
رعایاسیله برابر تعیین اولنوب زیاده آلیله رنجیده اولنمامق بابنده امر شریفم رجا ایلدکلری اجلدن
تحمّللرینه کوره تکلیف اولنوب زیاده ایله رنجیده اتدرلمامک امرم اولمشدر بیوردمکه حکم شریفمله وصول
بولدقده بو بابده صادر اولان امرم اوزره عمل ایدوب دخی خصوص مزبوره بتمام حق وعدل اوزره
مقید اولوب کوره‌سن عرض اولندیغی اوزره ایسه کمسنه یه ظلم و تعدّی اولدوغنه رضام شریفم یوقدر
مشروح اوزره قلعه تعمیری خدمتی واروش مزبور رعایاسیه اوزرلرینه تحمّللرینه کوره تکالیف اولنوب زیاده
ایله رنجیده ~~اولنمیوب~~ اتمیه‌سز و اندنلری دفع ومنع ایلیه‌سن فرمان شریفم صادر اولان امر همایونمه مخالف
کمسنه یه ایش اتدرمیوب مکرر شکایتی اولنمیه ایله سن شویله بیله سز تحریرا فی اواخر شهر شوال المکرم سنه ۱۰۷۵

براو شاقه وغیره
یاپ عرض

براو چوه خور
ایالت ایله برابر

قدوة القضاة والحكام معدن الفضل والكلام مولانا دارات قاضیسی زید فضله توقیع
رفیع همایونم واصل اولیجق معلوم اولاکه قضاء مزبوره متعلق قاتندن دوبروجین نام قصبه اهالیسی
درگاه معلامه عرض حال ایدوب قضاء مزبوره ده بیار و چنار و دوسلان نام قصبه لر
طپراغنده تصرفلرنده قدیمی باغلری اولمغله باغلرینك محصولنده سپاهیلرینه عاید اولانی ادا
ایدرلر ایکن حالا صاحب ارض اولان سپاهیلر قناعت اتمیوب باغ حقی نامنه جبرا زیاده شنه
طلب ایدوب رنجیده ایتمکدن خالی اولمدقلرین بلدروب اول بابده حکم همایونم رجا ایلدکلری
اجلدن بیوردمکه حکم شریفمله وارد قلرنده خصوص مزبوره مقید و صاحب ارض اولنلرده
درگاه معلامدن اخراج اولنمش مهرلو صحیح صورتن دفتر جدید خاقانی طلب ایدوب گوره سن اول
باغلرده دفتر جدید خاقانیده عشر یازلمش ایسه حاصل اولان اوزملرنده شرعله عشرلرینی
عشر یازلمیوب رسم یازلمش ایسه عشره معادل رسملرین اگر دونم یازلمش ایسه دفترده دونم
باشنه قاچ اقچه تعیین اولنمش ایسه بموجب دفتر دونم رسمین ویردکلرنده صکره خلاف قانون
ودفتر و بغیر حق زیاده شنه لرین الدرمیوب منع و دفع ایلیه سن شرع شریف وقانون ودفتر و
امر همایونمه مخالف کمسنه یه ایش اتدرمیوب خصوص مزبور ایچون تکرار امرم وارمالو ایلمیه سن
شویله بیلسن علامت شریفه اعتماد قلاسن تحریرا فی اوسط شهر جمادی الاخره سنه ۱۰۷۷

قدوة القضاة مولانا ... زید علمه معلوم اولاکه قضاء مزبورده واقع وارویش دوبروجین اهالیسی اردوی
همایونمه عرض حال صونوب مزبورلر قدیم الایامدن بری اگر خزینه سنه تسلیم ایلدکلرنده ماعدا
وارداد بگلربگیلرینه دخی حسن اختیارلریله ویردکلری بعض اشیا پیشکش نامیله ویره گلوب تجاوز
اولنماز ایکن حالا کلان بگلربگیلر اختیارلریله ویردکلری پیشکشه قناعت ایتمیوب ۱۰۰۰ غروش طلب
ایلیوب ظلم وتعدی و تجاوز ایلدکلرین بلدروب قدیمدن اولیگلدوگی اوزره حسن اختیارلریله
پیشکش نامیله قدیمدن ویره گلدکلری هرنه ایسه ویردکلرندن صکره قدیمه مخالف زیاده طلبیله
دخل وتعرض ورنجیده ورمیده اتدرلمیوب منع ودفع اولنمق بابنده امر شریفم رجا ایلدکلری اجلدن
عهده لرینه لازم کلان مال میری بالتمام اداو اختیارلریله بگلربگیلره قدیم الایامدن هرنه
ویره کلمشلر ایسه آنی ویردکلرندن صکره زیاده طلبیله دخل وتعرض ورنجیده اتدرلممك امرم
اولمشدر بیوردمکه حکم شریفمله وصول بولدقده صادر اولان فرمان جلیل القدرم اوزره عمل ایدوب
دخی بونلر عهده لرینه لازم کلان مال میری یی وارداد خزینه سنه تسلیم و قدیمدن میرمیران اولانلره
پیشکش نامیله ویره گلدکلری هرنه ایسه ادا ایلدکلرندن صکره من بعد شرع شریفه و قدیمدن
اولیگلانه وامر همایونمه مخالف بونلری زیاده طلبیله میرمیرانلر و اغیره رنجیده و تعدی و تجاوز
اتدرمیوب منع ودفع ایلیوب بو خصوص ایچون تکرار شکایته اولنملو ایلمیه سن شویله بیله سن تحریرا فی اواخر
شهر شوال المکرم سنه خمس و سبعین و الف بمقام صحراء بلغراد

سلطانم

دولتلو و سعادتلو و قدرتلو مرحمتلو حضرتلری صاغ اولسون بو فقرا قوللری دوبروجه رعایاسی اولوب
مرحوم سلطان سلیمان حضرتلری زماننده بری مطیع و منقاد فقرا و الکه قولی مواجیبلرینه ایکی بیك غروش ویره
ویرکلر اولوب بوندن غیری فاتح ورداد سردار علی پاشا ورداد نزاع مواجیبلرینه سکز بیك غروش ورداد قلعه سینك
طوپ قونداقی و سایر مهماتی ایچون لازم کلان کرسته و چوب و چوب و هر حالده مولنقوده نه نیسه ده واقع جبر
عظیمك تعمیر و ترمیمی نه لازم اولان کرسته و چوب و چوبی بو فقرا اوزرینه صالفیوب دفتر جدید خاقانیه
قید و بو مقابلده سایر تکالیف عرفیه و شاقه دن من کل الوجوه معاف و سربست اوزره یدیمزه احکام
شریفه ویرلمشکن حالیا ورداد بکلربکیسی اولنلر خلاف قانون نیچه بدعتلر پیدا و بهانه ایدوب و عیالمز اوزرینه
قونوب مفت بجانایم دییه جك والحاصل اولان اشیامز غصب ایدوب ظلم تعدیلرینك نهایتی اولماملغله فکر
اقتدارمز قلمادوغندن حالا آستانه سعادته یوز سوروب کلمشوز الطاف قواولانزنده مرحمت دروک دفع رنج
اولنوب دفتر جدیده قید اولناندن زیاده تکلیف طلبیله رنجیده اولنماق بابنده مؤکد حکم شریف رجا اولنور
باقی فرمان مرحمتلو سلطانمکدر

بنده کان فقرا
دوبروجه

قدوة الامراء الملة المسیحیه عمدة الکبراء الطایفة العیسویه بغدان ویوده سی فلان ویوده
توقیع رفیع همایون واصل اولیجق معلوم اوله که قدوة امراء الملة المسیحیه آستانه سعادتده مقیم انکلتره ایلچیسی ختمت
عواقبه بالخیر درکاه معلامه عرض حال کوندروب انکلتره بازرکانلرندن بطریق سیمون نام تاجرك بغداندن اشترا
ایلدوکی کلی آستانه سعادته کتورمك مراد ایتمکله طرفکدن واخذدن مراحمله اولنمق بابنده حکم همایونم ویرلمك
رجاسیله اعلام ایلدوکی اجلدن وجه مشروح اوزره عمل اولنمق امرم اولمشدر بیوردمکه حکم شریفمله وصول بولدقده
بو بابده صادر اولان امرم اوزره عمل ایدوب دخی مذکور بازرکانك بغداندن اشترا ایلدوکی کلی آستانه سعادته
کتورمك مراد ایلدکده طرفکدن و آخردن کمسنه یه دخل و رنجیده و رمیده ایتدرمیه سن شویله بلاسن علامت شریفه
اعتماد قلاسن تحریرا فی اوایل شهر صفر الخیر سنة تسع و سبعین و الف فی ادرنه المحروسه

مفاخر القضاة والحکام معادن ~~الفضل والکلام~~ الفضایل و الکلام بغدن ادرنه آستانه سعادتمه کلنجه قدر
ویولده یول اوزرنده واقع اولان قاضیلر زید فضلهم و مفاخر الاماثل و الاقران ذکر اولنان قضالرده
واقع کتخدا یرلری و یکیچری سردارلری و سایر ایش ارلری زید قدرهم توقیع رفیع همایون واصل اولیجق معلوم
اولاکه قدوة الامراء الملة المسیحیه آستانه سعادتده مقیم انکلتره ایلچیسی ختمت عواقبه بالخیر درکاه معلامه عرض
حال کوندروب انکلتره بازرکانلرندن بطریق سیمون نام تاجر بغداندن اشترا ایلدوکی کلی آستانه سعادته
کتورمك مراد ایلمکله کمسنه مانع اولمق بابنده حکم همایونم ویرلمك رجاسیله اعلام ایلدوکی اجلدن عهدنامه
همایونه مراجعت اولندقده انکلتره تجاری ممالك محروسه ده اشترا ایلدکلری متاعلرك عهدنامه همایون موجبنجه
کمرکی ادا ایلدکلرندن صکره آخر یره آلوب کتوردکلرنده کمسنه مانع اولمیه دیو مسطور و مقید بولنمغین عهدنامه
همایونم موجبنجه عمل اولنمق امرم اولمشدر بیوردمکه حکم شریفمله وصول بولدقده بو بابده صادر اولان امرم و
عهدنامه همایونم موجبنجه عمل ایدوب دخی مذکور بازرکانك اشترا ایدوب کتوردکی کلی آخردن بر فردی دخل
و تعرض ایتدرمیه سز شویله بلاسز

[illegible] 155 | [illegible]
Кихая burkewitc.
писаръ генералного войсков
pisar generalnoho voiskowa
Секр. [illegible] secretario generale del Armata.
Енералного
enivalni.

الاوحسبنا نعمة الفقير الى سبحانه وتعالى اوخري
الحاج أحمد بن حمزه القاضي بمدينه
عفي عنهما م

تحرير كتاب بودر كه

في الاصل ايلبصاندن ساكنلرندن اشبو رافع الكتاب حفظ بيك ونازركانلر باسرهم مجلس شرع خطير لازم
التوقيرده استروه مقاطعه سي امينى اولان زين العابدين وعمر بيك محضرلرنده اوزرلرينه دعوى و
تقرير كلام ايدوب مزبور زين العابدين وعمر بيك بو سنه مباركده كجن بازركانلرمزه زياده ظلم ايدرلر ايمش منع ودفع
اولنمسي ايچون يدلرنده امر شريف جهانمطاع واردر قرائت اولنمسي مطلوبمزدر ديدكلرنده حفظ بيك و بازركانلرواروه
اولان امر شريف جهانمطاع ابراز ايدوب قرائت اولنوب مضمون دررباره سنده شويله بيورلمش اشبو سنه مزبورده
مقاطعه مزبوره دن وساير محللردن كجن بازركانلردن موم يوكندن يدي يشر اقچه و ايپك وچوقه يوكلرندن يدي يشر
اقچه و يوكده ايكيشر اقچه آلنه كلمش ايكن مزبور امينلر بونده زياده طلب ايله رنجيده اتمدن خالي دكللردر
ديو جواب اتملري ايله مزبور امينلر مواجهه لرنده وارد اولان امر شريف قرائت اولنوب بر موجب امر عالي مزبور
امينلر ايپك وموم وچوقه يوكلرندن يديشر اقچه وبوك يوكندن ايكيشر اقچه آلنه جانب شرعدن زياده تجاوزدن
منع بولنه ماوقع بالطلب كتب اولندي تحريرا في اواخر شهر ربيع الاول سنه ثمان وسبعين والف

شهود الحال

فخر القضاة علي افندي	فخر الائمه مصطفى افندي الخطيب	محمد چلبي الامام	فخر الاحيا الاعيان حقائق كتخداي لواء اوخري حالا	وغيرهم

سوده توسولوس يورغاكي ولد يورغو دن مردي الوب يوبينه آماليتا [illegible] توسولوس كلمنى ولايتي حكامنده آنديه
نام كسه امانتا
بالستقو توسلوس نصب اولندي لوكيو قلوح ايام نتوق ايمكى دربي كسيك يوكاري قالدروب مرا ايدي تحكم نيه
محكمه ده
احقر اقرار آتدي لكن حسابي ويرمك تقلل ايدر سعادتلو سلطانمدن مرجودر كه [illegible] امر شريف ويرلوب
يانه [illegible] قولندن [illegible] مباشر ايدوب مزبور آندريه استانبوله [illegible] محاسبه كوردلمه
[illegible] چاوش مباشر كوندريله [illegible]
العابدين وعمر بيك نام
استرغه مقاطعه سنك امينلري تجار طايفه سندن موم و ايپك وچوقه يوكلرندن يديشر اقچه و بوك يوكلرندن
ايكيشر اقچه كركده آلنه كلمش ايكن [illegible] زياده طلب ايدرلر سعادتلو سلطانمدن مرجودر كه
[illegible] اولان حجت شرعيه موجبنجه مزبور امينلري خلافنه زياده طلب اتمكدن [illegible] امر شريف
احسان بيورلوه

تعلق نظري بما فيه حرره الفقير اليه سبحانه
خواجه زاده محمد القاضي بدراج عفي عنه

الامر في الحقيقة كما ذكر في الوثيقة
نمقه الفقير قورد النايب بقلعه
دراج عفي عنهما

سبب تحریر کتاب و موجب تسطیر خطاب اولدر که

سلطنت علیه‌دن امر شریف و عهدنامه ایله تعیین اولنان فیلمنک قونسولوسی بودغاکی ولد بوحرونی دد
اولوب مزبور مردک وکالتی حسبیله کلان حسنکی نام کمسنه مجلسه کلوب شویله تقریر کلام و غب‌ها
سؤال ایدوب دیدیکه فرمان علیشان و عهدنامه ایله تعیین اولنان و اسکله‌ده مأمور و متوقف اولدوغی
فیلمنک الچیسنک وکیلی بودغاکی ولد بوحرون نام کمسنه موت اولدقده مزبور اسکله‌ده مأمور اولان و مزبور
مردک یرینه چکوب حفظ و حراست ایدن و اسکله‌ده کلان اهل تجار طایفه‌سینک متاعلرینی یوک اندرملری
یوک قالدرمق نه آدم کمسنه تعیین اولندوغی معلوممز اولمق شرعیله طلب اتمکی مطلوبمدر دیدکده بیو
ولایت قاضیسی و مزبور اسکله امینی و قلعه اغواتی بریره کلوب شویله تقریر کلام ایلدیلر که اسکله
پادشاهی اشلتمک ایچون آمالتا قونسولی کلنجیه دکین جملهمزک رضاسیله بلغراد بازرکانلرندن
اندریه نام ذمی وکیلی نصب ایلدک که آمالتا قونسولوسی کلدکده حساب آلوب حساب ویروب و
مالنی ضایع ایلمک شرطیله مزبور اندریه مجلسه دعوت اولنوب سؤال اولندقده شویله تقریر و اقرار
اعتراف قلوب دیدیکه مزبور دراج اسکله‌سنه مأمور اولدوغم و حفظ و حراست ایلدوکم و درق کمینک دیو
اندرملری و قلدرمق تعهد ایلدوکمی انکاره مجالم اولمیوب مقر و معترف اولدوغمه اقرارم واردر مقر
مزبورک وجه مشروح اوزره جاری اقراره تحقیق و تصدیق ایدیجک اشبو حروفی کتب و رقم اولنوب
یدینه طلبه وضع و اعطا اولندیکه وقت الحاجته ابراز اولنه جری ذلک و حرر فی اواسط شهر محرم الحرام
سنه تسع و سبعین و الف

شهود الحال

مصطفی اغا دزدار	عثمان اغا سابق	عثمان الخطیب	الیمانلی الحاجي حسن	صوفی زاده حسن چلبی	و غیرهم من الحاضرین

دولتلو و مرحمتلو سلطانم و سعادتلو سلطانم صاغ اولسون عظمتلو مالکمز حضرتلرینک خاکپایلرینه دعالر ایله

اولوب تجارده دوبره فرتکلو ایپولیتو ودرغیسی نام رئیس بر قطعه قوچار سفینه ولده ایکی نفر ادملریله آستانه

سعادته اسکله سنه کلور ایکن آتنه جزیره سنک خارجنده اوده آیه بارده دریا بکلری مزبور سفینه‌ئی اخذ ایدوب

جزیره سنه کتوروب قپودان پاشا حضرتلری خلاص کذار اولدوغنی معلوم ایدنمکره ازمیر اسکله سنه

اولمزه کوندروب ازمیرده اولقه اولمز مرد اولمش بولنمغله مزبور سفینه‌ئی کرو آستانه اسکله سنه کوندروب سلطانمک

مرحمتلو سعادتلو وزیر مکرم قپودان پاشا خلاص کذار اولقه تجار و رئیس و متاع و سفینه مز هر کمره بولنور

الیویروب اطلاق اولمسی بابنده امر شریف عالیلری رجا اولنور

بنده‌لری ایلچی دوبره ونک

دوبره ونکلیلرک اولدیغی واقع ایسه
سفینه و الیه تری و ... اشیالری بالتمام
کندولره تسلیم اولنمق ایچون حکم

درگاه فلك مدار و بارگاه گردون ~~اقتدار~~ وقار توابنه عرضحال بنده ی خاكسار بودر كه دارنه قلعه سنه تابع دربند

واروش اهالیسی رسوم رعیتلری وجزیه و پادشاهیلرنی تماميله دقت وزه ایله ادا ایدوب بر دورلو تقصیراتلری یوغ

تجارت طریقیله اوردم طایفه سی كه وبعض یوردی نامعلوم كوزه ر واروش مزبوره تجارت بهانه سیله كلوب قباحتلری ظاهر

رعایا فقرالری رنجیده ~~[illegible]~~ ایتمكدن خالی اولمیوب واروش مزبوره ده اوردم طایفه سی اسكان وتمكین اولنمق بابنده ا

عالیشان صدقه واحسان بیورلمق بابنده واقع حال دردولت مواده عرض اولندی باقی فرمان درگاه عدالت عنوانكدر

بنده حسین ...

...امير الامراء الكرام كبير الكبراء الفخام ذو القدر والاحترام صاحب العز والاحتشام
...المختص بمزيد عناية الملك الاعلى دراو بكار بكيسى دام اقباله وقدوة القضاة والحكام معدن الفضل
والكلام مولانا دراو قاضيسى زيد فضله وقدوة الاماجد والاعيان دراو دفتردارى زيد مجده
توقيع رفيع همايون واصل اولجق معلوم اولاكه دوبروجلين دراوشى اهاليسى اوردوى همايونم
...حال صونوب بونك مقدما سنه ده اكى قلعه نفرلرى مواجبلرى ايچون ايكى بيك غروش ويروب وبدوه
...نظه سنه اولاه دوزاره عطا سنه طقوز يوز غروش واوچ رأسى بايكرايام برقوجى ويروب باسناد
...واكن تكار بكيسنه سنه بديوز غروش وصولنوق سنجاغى بكنه سنه بديوز غروش دار ول قوالى
...ماكسنه بيك بديعوه بشيوز غروش ويركولرين ويروب كازننه صاكى صولنوق تربين واقع نهر تين
...ترنه اولاه جسوك تعمير وترميمى اقتضا ايلديكجه حصه لرينه دوشن مرمته تعمير وترميم ايدوب طوف
...ده وضبط اولنماز ايكن حاليا فتح وتسخيرى ميسر اولان دراو قلعه سى توابعندن نواحيده
...اراضين وضياع تحرير ورعايا سنك جزيه لرينه ومنزرعه لرينك محصولاتى ورسوماتى شبهه فتح دو
...فرمان اولنمغين دراوشين مزبور اهاليسيكك تحت تصرفلرينده اولوب بجار ناحيه سنده مزرعه سى
...دوندو والياد فوشيل كرفوز [illegible] وقوادو ودارد جوم هاو ونكوزنوفه وماجى فوو وباجى فوو
...فوحلاش ويكله معروف اولان اوغى ايكى قطعه مزرعه وطبره اقالى جلى تحرير وداروش اهاليسى
...ون وتصرفلرينه بولنمغله ينه دخى اسكى سابقى تحت تصرفلرنده اولوب جزيه وليسينده واعشار ورسوم
...ورقا حقوقه وبيتر لمال عامه وخاصه ومقوكانه قعل وجاريه وباد هوا وبالجمله
...يده وكلى حقوقه ورسوماتينه بدل سنه سكز بيك غروش دراو قلعه سى نفرلرى
ايچون

ایچوه

ایچوه تعیینی و مبلغ مزبورک ورسی بیک غروشی روز خضرده و ورسی بیک غروشی روز قاسمده

ورا و فتحنه دک اولنان تسلیم ایدوب و قدیمدن اکره قلعه‌لری نفراتی لیجه ویره کلدکلری

غروشی اوز روز خضرده کندولر کتوروب اکره و فتحنه دک اورینه تسلیم ایدوب بونلردن وه زیاده طلب

و اکر طرفندن اوزرلرینه مباشر کلمیوب و صوللنوق تحویلندن اولاغه نماعی تسلیم اوزرلرینه واقع کوردکلری

و ترمیمی اقتضا ایلدیکده صوللنوق سنجاغی چوری باشینسین الباب کندولری تعمیر ایدوب و محو اقچه

بولاقچه طلب اولنمایوب و قلاعه کر اسنه اولری ضایع و تلف ایتدورلمیوب حصه‌لرینه غروش

و ترمیم ایلدیکلرندن صکره و را و قلعه‌لرینه چوخور اقتضا ایلدیکده ویروب بونلردن وه غیری بدر

محافظه‌سنده وزرای عظامه هر سنه ویره کلدکلری طقوز یوز غروش و اوچ رأس بارکیر

دخی بالستار چوقه و اکر بکلربکیسنه هر سنه ویره کلدکلری یدی یوز غروش و صوللنوق سنجا

ویره کلدکلری سنه‌ده یدی یوز غروش دراحل قره‌لر اولنلره هر سنه ویره کلدکلری بیک بش

غروش دخی کولی بالکلیه رفع اولنمایوب و من بعد طلب اولنمیوب ایچوه وار و قولی مواجب

ایچوه سالیانه بیک غروش و اکر قوللقنه ایکی بیک غروش که اوده بیک غروش اولور و صوللنوق

واقع نماعی تسلیم اوزرلرینه اولاغه کوردکلری وجه مشروح اوزره تعمیر و را و قلعه‌سنه چوخور لری

صکره سایر تکالیفلرین بالکلیه رفع اولنوب و زراو بکلی بکلیلی و امنا و نظار و مسلمی

ضابطلری طرفندن پیشکش نامیله اقچه و چوخور طلب ایلیه من بعد رنجیده و رمیده ایتدرلمیه

من کل الوجوه مغروز القلم و مقطوع القدم و را و ایالتنک خواص همایونندن اولمق

بروجه مقطوع اوده بیک غروش دیه کولیرن و حبس معینه‌لرین و مرفوع عالی سابق

بکلی بکیسی اولوب بالفعل محرزور قوه اولاه امیر الامراء الکرام ... محمد

اقبا

تتبع

ایدنلک قلیچله و فتح مفصّل سلطانیه ~~سبلکلری~~ و قید اولندقده صادر و اوروشی مزبور

عالیسینک بدیلیه صورسه و فتح جدید مفصّل سلطانی دیو بلشکه موجبنجه عمل اولنمق

بانی حکم همایون دیه بلمه سی رجا ایلدکلری اجلدن الکونده اولان فی ماه جلیه ~~القعدة~~

~~و اوروشی مزبور عالیسینک~~ صورسه و فتح جدید مفصّل سلطانی موجبنجه عمل اولنمق

بانی فی ماه عالمکشده صادر اولنمشدر بیورولدی وصول بولدقده بو بابده صادر اولان

فی ماه جلیه القعدة و اوروشی مزبور عالیسینک الکوینده ویلاه ممهور لوده ثبت نلو صورسه یوکش

سکز بیک

جدید مفصّل سلطانی موجبنجه عمل ایدوب و فتح عهدده اینه الازم کلان اوده بیک غروش

اوقیه مواجبین الحاق و ایکی بیک غروش اکن قولی مواجبین الحاق و تعاین اولنان مجلس

روز مانیله کتندی لی کتوروب بالتمام تسلیم و حزمه معینه لری و فی اقتضا ایلدکجه حصه لرینه

شی اوله ایلدکلرینده صادر من بعد یدلرنده اولان صورسه و فتح جدید مفصّل سلطانیه

رفع اولنه دیه کولری طلبیله بوناده وزرا و بکلر بکیلره و امنا و نظار و متسلملره

ضابطانه پشکشنامیله انجه وجوه خورشینه تکلیف ایله من بعد تجدید و ترمیم و تعجیز و

تسوید ایلمیه لر دو ایدر صوب آبا عبد الله اخی محمد آسوه حالی و موقت الباللر اوالی

للامه شریفه اعتماد قلالر تحریر لوا اوایل شهر رمضان المبارک سنه اثنی و سبعین و الف

من اول الی اخره مطابق لاصله حرره الفقیر الیه سبحانه محمد ابن الشیخ فتح الله القاضی ببلاد الجهاد و دار المحروسة

ویروب وجه مشروح اوزره بنم زمان دولتمده دخی مقرر طوتلوب ایشبو عهدنامهٔ همایونی ویردم وبیوردمکه ذکر اولنان
دوبره ونه دیکلیک بکلری مادامکه جادهٔ عبودیتده ثابت قدم وراسخ دم اولوب وجه مشروح اوزره صداقت واستقامت ایله
خراجلرین وخدمتلرین بیقصور ادا ایلیه‌لر بن دخی عهد ویمین ایدرم که یرلری وکوکلری خلق ایدن خدای معین جل جلاله
حقی ایچون ودینم ایچون واجداد عظامم وآبام انار الله تعالی براهینهم ارواح شریفلری ایچون بو شرطلردن عدول وانحراف
کوسترلمیه وایشبو عهدنامهٔ همایونمک موجبنجه عمل اولنوب من بعد خلاف رضا وجواز کوسترلمیه شویله بیله‌لر علامت شریفه
اعتماد قیله‌لر تحریرا فی اواسط شهر ربیع الاول من شهور سنة تسع وثلثین والف بمقام قسطنطنیه المحروسه المحمیه

و بوندن اقدم قلعه‌لری و ولایتلری نوجهله امن و امان ایچنده اولیگلمشلر ایسه کیرو اول وجهله امن و امان ایچنده اوله‌لر و
بونلرک جوانبنده ایللردن یاغی اولسون و ایللی اولسون قوردن و یاشدن اولسون مزبورلرک قلعه‌لرینه کلدکده و کیده‌لر هیچ احد مانع اولمیوب
دخل و تعرض ایلمیه و مزبورلرک بازرکانلری ممالک محروسه‌مده تجارت ایده‌لر کلوب کیده‌لر رزقلرینه و ضواردینه و سایر اسبابلرینه کمسنه
دخل ایدوب زحمت ویرمیوب بونلردن باج طلب اتمیه‌لر و ذکر اولنان دوبره‌وندیکلو تاجرلری ممالک محروسه‌م متاعلردن کتوروب قدیم وقت
اندکلرنده اولدیغی یوزده ایکی اقچه کمرک آلنه کلوب صکره مزبورلرک صاتدقلری متاعلرندن یوزده بش اقچه کمرک آلنمق فرمان اولنمش ایکن
دوبره‌وندیکلو ایلچیلری کلوب استانبول و ادرنه و بروسه‌دن غیری روم ایلی ولایتلرنده تاجرلرمزک صاتدقلری متاعلرندن کمرک
برقرار سابق یوزده ایکیشر اقچه آلنوب اوچ یردن غیری صاتلان متاعمزک کمرکینی اوچ ییلیه ... ٣٠٠٠٠ اقچه مقاطعه ایله
جانبمزدن عامل بولالم و عاملمزه یرار کفیل بالمال بولالم سنه ضایع اولمیوب و آلتی آیده ١٥٠٠٠ اقچه‌سن خزینه عامره‌یه تسلیم
ایده‌لم آخردن امین دخل اتمیوب و اوزریمزه حواله کلمه‌سون دیو التزام ایلدکلری اجلدن مزبورلرک بازرکانلری ذکر اولنان اوچ یردن
غیری روم ایلی ولایتلرنده قوردن و دکیزدن کتوروب صاتدقلری متاعلرندن برقرار سابق یوزدن ایکی اقچه آلنمق فرمان اولنوب بازرکانلری
متاعلرین صاتدقلری یرلرده یوزده ایکی اقچه کمرکلرین کندو طرفلرنده کمرک عاملی اولانلره ویره‌لر و هر آلتی آیده ١٥٠٠٠ اقچه التزاملری
اوزره خزینه عامره‌یه کتوروب تسلیم ایده‌لر و ایلچیلری شویله شرط ایلدیلر که ذکر اولنان کمرک عاملی همان اوچ ییله اولمیه بر
اوچ ییل تمام اولدقدنصکره کیرو کندو طرفلرنده یرار عامللر و مالا یرار کفیللر بولوره‌لر دیو التزام اتدیلر و امین اولان کیرو
دوبره‌وندیکلو قپوسنده اوتوروب بونلردن غیری سایر فرنکلرک یوزده بش اقچه حسابی اوزره جمع ایلیه و بو وجهله شرط ایلدیلر که
حیله و تلبیس ایدوب سایر فرنکلرک متاعی کمرکین ویرمامک ایچون کندو مزلردر دیو صورت ایدوب آلمیه‌لر شویله که حیله‌لری ثابت و
ظاهر اولا اول متاع کوفت اولنه قره‌دن و دکیزدن استانبوله متاع کتوروب صاتدقلرنده یوزده بش اقچه حسابی اوزره و ادرنه‌یه
و بروسایه متاع آلوب کیدوب صاتدقلرنده یوزده اوچر اقچه کمرک ویره‌لر ذکر اولنان اوچ یرک کمرکی مقاطعه‌ده داخل دکلدر خزینه
عامره‌یه ضبط و قبض اولنه و مزبورلرک تاجرلری متاعلرین صاتمیجق اولورلرسه آلوب استدکلری یره ایلده‌لر کمسنه مانع اولمیه
ایلچیلری اولان یرده اکر شرعله ثابت اولورسه آله‌لر و شاهدلری دوبره‌وندیکلو اولان کمسنه‌لرک شهادتلری مزبورلرک
ایلچیلری اولانلر حقنده مسموع اوله اکر ایلچیلری مسلمانلردن ایسه قاضیه واروب شرعله ثابت اولورسه آله‌لر و آخرک بورجی
ایچون دوبره‌وندیکلودن کفالت طوتمیه‌لر بلکه بورجلو کیم ایسه آنی طوته‌لر سن اول یردن سن دیو رنجیده اتمیه‌لر و ممالک محروسه‌مده
کمسنه‌لرک رزقنی آلوب دوبره‌وندیکه قاچسه کیدرکه عادت قدیم اوزره آنده دخی تفتیش اولونه تا کمسنه‌لرک رزقی ضایع
اولمیه و دوبره‌وندیکلودن بری کلوب ممالک محروسه‌مده مرد اولسه رزقنه امل بیت المالجی دخل ایلمیه بلکه آنده وارثی کلوب
رزقنی طلب ایلیه و عداوت اوزره اولان کفار ولایتلرنده بازرکانلر بونلرک ایللرینه تجارته کلورلر ایسه هیچ احد مانع اولمایه و
اندنده ممالک محروسه‌دن بر کمسنه زیان ایدرلر ایسه بجا عرض اولنه که کیمک کبی حقندن کلنوب رزقلری تضمین اتدیله دیو
عهدنامه ویریلوب و ذکر اولنان خصوصلردن غیری دوبره‌وندیکلو بازرکانلری ممالک محروسه‌مه آلدقلری متاعی استانبولده
و بورنه و روم ایلنده واقع اسکله‌لرده کمیه تحمیل ایتدکلرنده کمسنه مانع اولمایه و اولیکلدن مخالف رفت و مصدریه نامنه
اقچه آلنمیه عادت قدیم اوزره متاعلرندن یوزده ایکی اقچه کمرکلرین ادا ایلیه‌لر و شمدنصکره سایر بدعتلری احداث اولنمغله
... روم ایلی ولایتلرنده دوبره‌وندیکلو بازرکانلرندن نسنه طلب اولنمیه و بازرکانلری متاعلرین صاتمیجق اولورلر ایسه استدکلری
یره آلوب کیدوب کمسنه مانع اولنمیه و کمرکجیلری دخل و تعرض ایلمیه‌لر دیو عهدنامه‌لرنده درج اولنمق رجا ایلدکلرنده پایه
سریر اعلایه عرض اولندقده ماتقدمدن اولیکلدکه قانون اوزره اولا دیو خط همایونم فرمان اولنوب اول عهدنامه همایون
... خداوندکار طاب ثراه زماننده تجدید اولنوب بعده برادر جنت مقرم دخی مقرر طوتوب مجدداً عهدنامه همایون

مفاخر القضاة والحكام معدن الفضائل والكلام بكيشهردن قدس شريفه واروب كلنجه يول اوزرنده واقع اولان قاضيلر زيد فضلهم و
مفاخر الاماثل والاقران ذكر اولنان قضالرده واقع ميرميران وميرلوا متسلملري وينيچري سردارلري وكتخدايري وقلاع دزدارلري وبلده و
ذوات اغالري واعيان ولايت واسكله امينلري وسائر ايش ارلري وضابطلري زيد قدرهم توقيع رفيع همايون واصل اولېجق معلوم
اوله كه فرانچه بكزاده لرندن قدوة اعيان في الملة المسيحية لاهوغه نام بكزاده دركاه معلامه عرض حال ايدوب مذكور بكزاده درت نفر
خدمتكار ايله قدس شريف زيارتنه روانه اولمغله قره ده ودريادن كدشده وكلشده هر تنفكلك تخت وحكومتنه واصل اولورسه كندوسى
وخدمتكارلرني اهل عرف وحرامي (طايفه سندن) اشقياسندن حمايت وصيانت ايدوب يولده وايزده ومنازل ومراحلده اقچه سيله بولنان يرده زاد و
زواد آليوروب اسباب واثقالنه بر ذره دخل وتعرض ايتدرميوب وكندوده قورقى ايچون باشنه صارق صاروب ومسلمان اسبابي كيوب و
توفنك وقليج وشيش وسائر آلت حرب طاشيرده كسنه مانع اولميوب وخوف ومخاطره اولان يرده يانته اقچه سى ايله قلاغوز ويروب
امين وسالم محل مأموره واروب كلنجه رنجيده اولنمق بابنده امر شريفم ويرلمك رجاسنه فرانچه پادشاهى الچيسى التماس ايلمكين وجه
مشروح عمل اولنمق امرم اولمشدر بيوردمكه حكم شريفم وصول بولدقده بو بابده صدور اولان فرمان جليل القدرم اوزره عمل ايد
دخى مذكور بكزاده درت نفر خدمتكار ايله ـ ـ ـ ـ اقچه سيله ذخيره الدقده كمسنه مانع اولميوب وكندويه قورقى ايچون باشنه
صارق صاروب ـ ـ ـ ـ وشيش طاشيوب وسائر آلت حرب ~~كتورب~~ كوتوروب كمسنه ـ ـ ـ مأموره واروب عهدنامه
مخالف كمسنه ايش ايتدرميه سن شويله بلسن وبعد النظر بو حكم همايونمى النده ابقا ايدوب علامت شريفه اعتماد قلاسن تحريرا
اواسط شهر شوال المكرم سنه تسع وسبعين والف

بمقام بكيشهر
قنار

عهدنامهء دوبره ونديق مع السلطان مرادخان

بوندن اقدم دوبره ونديغك بكلري وكنزلري مرحومون اجداد عظامم انار الله تعالى براهينهم زمان سعادت اقترانلرنده
استقامت ايله انقياد كوستردكلري اجلدن اللرينه عهدنامهء همايون ويرلوب بعده والد ماجدم مرحومان ومغفورلهما سلطان
وقرنداشم سلطان عثمان خان طاب ثراهما زمان شريفلرندن تجديد اولنمق رجا ايلدكلرندن تجديد اولنوب حاليا دولت و
سعادت واجلال برله سرير سلطنت وتخت خلافت جناب جلالت مآبمه ميسر اولوب جلوس همايونم واقع اولمغله
سعادت اقترانمده دخى تجديد اولنمسن استدعا ايلدكلرنده تجديد اولنوب مجددا عهدنامهء همايونم ويريلوب بو
الميته نيقوله ودومنقو نام معتاد (ordinario) ايلچيلري ايله در دولت مآبمه خراجلرين كوندردكلرنده ذكر اولنان عهدنامهء همايونده
بابنده عنايت رجا ايلدكلري اجلدن عهدنامه ده مسطور اولدوغي اوزره قديمدن ادا ايده كلدكلري ١٢٥٠٠ فلوريدن سال بسال
اوزره ايلچيلري ايله كوندرملري ذكر اولنان ١٢٠٠٠ سكه فلوريدن زياده خراج طلب اولنميه ومزبورلرك ولايت ومملكتلرينه ومحال
كندولرينه وسنجاق بكلرندن وسوباشيلرندن وارباب تيماردن والحاصل ساير سعادتمده اولان كمسنه لردن بوجه من الوجوه ضرر وزيان ايريشدي

Epistola Tartarica

تكري تبارك وتعالى رحمتي وعنايتي برله اولو پادشاه خان هم اولوبك آلكسي ميخايلويج جمله اولوس وچهله

واق اوروسلك پناهي وكوپ ويلايتلرنك وبولك مشرق ومغرب وشمال طرفلرنك آتا واجدادوندن اولاكلمش

پادشاه وحكمداريننك خان اعظم حضرتلرينك مخواهيسي بر اصلاونك بكلربكيسي آنانامي ابوايويج

سز واولو پادشاه سلطان محمد حضرتلرينك يقين آدميسي تمام مقامنده پاشايه محبتلق برله سلام حالاتايخ

٧٧١٧ سنه‌سنده افنديمز اولو پادشاه خان اعظم حضرتلرينه بز ايلچيلر كلوب اعلام قلدق هر مصلحتدن

اوتروا اولو پادشاه سلطان محمد حضرتلرينك تقين اولان كنشيلره جوابنه واقغنده بز ايلچي سويليلكر

ايسه جملسني اعلام قلدق افنديمز اولو پادشاه اعظم افنديمز اولو پادشاه سلطان محمد حضرتلريله قوندا شلقده

ودوستلقده ومحبتلكده قطعا شوڭ كون بوردن خان اعظم لك طرفنده يقشيلق طلب ايدوب مسلمان دشمنده

بكچو طايفه‌سنده بش نفر آدم ژيلاج آتاناسي بوردمو قبوله اولو پادشاه سلطان محمد حضرت كوندردلر وكز

قايم افنديمز اولو پادشاه سلطان محمد حضرت اعلام قلاز كه سلطان محمد حضرتلرينه قريمه عادل كراي خانه خان

اومكتوب — يارلق شريفي كونده‌رور كه بيوردغيدلر شرطدن طشره الينغي بويادن واسل يارسيه وچ شرمتوني

وكتوز اندرچي راجدانوسكه وغي عسكر آدملرني قريمده افنديمز اولو پادشاه حضرت كوندركيديلر افنديمز اولو پا

حضرتلرينك حيقلق بوزنه واوز صوينك بو طرفنده اولان قزاق قلعه‌لرينه عادل كراي خان اوزيلر قلعه

ژلابو كلمي وديو وسلطانوا ومرزه‌لرني دها تاتار ايلي يتوميدكلر وهيچ نورلوك خرابالق قالورغه

بيورمدلر وافنديمز اولو پادشاه خان اعظم حضرت سلطان محمد حضرت دوستلوغه لايق بولنان ايشمزني كوروب

پادشاهانه دوستلغي ومحبتلكي برله عيوضني قلودلر ومسلمان دسنده اولان استانبول وقريم دوستلقني

آلوله وقعونه قريمه نجد كوندرمكه بيوردلر افنديمز خان اعظم حضرت يبوركي آدم شي ژيلاج اقاناسي

بورصوقوني لونغوز قيطادوب بيور ركه بيورغيدلر وهر قيام — پاشا بز ايلچيلر استانبولده

ايكي — ايكيده افنديمز اولو پادشاه اعظم حضرت هم بورلو مصلحتلري سببله جالشوب افنديمز اولو پادشاه سلطان محمد حضرت

اعلام قلغاه ديكز اول چالوش عائمز افنديمز اولو پادشاه اعظم حضرت معلومدر چالشوب بوموني تلفاتمز

تلدو فكرمز چالشدوككمز همت تلدوغمز يارلقاشي بشكشي

ايكون افنديمز اولو پادشاه اعظم حضرت يارلقاشي ژيلاج آقاناسي بوردموتو ايلچي بز ده بر كورك لولدقوق

يقشي سمور كونده‌ريل كندرو ال سموري اولوغ تعرده يقشيلق يارديم لق قلاز چالشوب قلنان بورونوكز

افنديمز اولو پادشاه اعظم حضرت حضورنده كوره ايل كچو اوتوط بولمزدر يازلدي افنديمز اولو پادشاه همكيز

اعظم حضرت تخت كاهنده سنه تاريخ آدم دن ٧١٧٧ يلده آپريل ايـنده

Avvinata a 19 Genaro in Tataria. 1670. in Deci mesi.

166

سلطانم

دولتلو و سعادتلو حضرتلرينك خاكپاى شريف توتيا قدر و كيميا آثارينه چشم و رو سوردكدنصكره و عاجز بودوكم حق

دو جهانده اجر عظيم و مكافات جزيل ناعمه‌كزى مستوجب

سبحانه وتعالى عمر و دولتلرى مزيد ايليوب دعوت رنك ايله معيق اوچ بو بنده كزينه آثار شفقت واظهار عطوفت ... هند في غيري

سالمى نصايح

... حمايتلرى علمه دى وهم جميع حاجاتلرده پادشاه هفت كشورك قاتنده شفاعت كرده‌كزى ... كمال مرتبه شاكر ... دو جهانده ... الحالة هذه دخى ايلچيلرم آستانه سعادتده آيرلوب مرادى اوزره

پادشاه شهنشاهم

عنايت علية وفور رأفت و مزيد عنايت ايله ... دار ... اولوب

لازم كلوب

سو دشمنلرمزه زياده مقاومت ... ايچون يديرزه ... امداد خصوصى ايچون تاتارخان حضرتلرينه اوامر جليله‌لرى احسان ... بو جانبه قوه

ومساعده

ارتوب ... سنى ... اولوب

طراوة اولوب نصرالله ... درقوس صونيك اوته سنده ... توسترده كه ... اول ديارك ... برنچه معاهده ايدوب حكومترنه انقياد ايليلر ... عسكرينه

طايفه‌لرى

... شويله بو كتمال اولديكه فتور وعار ... كزو ... ومضمونيكه ختمانى ... ايله ... ولايترده جمعوف ... مضطر در اولديلر امارت كه بعنايات

شهرى برافوب

سعادتلو و سوكتلو پادشاه عالم پناه حضرتلرينك ايام سلطنت ابد اتصاللرنده و هم عليه ... بركاتنده ... بو بيل باقى كوستورمكه قادر اولمز

ولايتمزده

... ذات ... مزيد حيوة و سعادتده عايات ايله ... سلامتده سرور اقبال اولوب بو قوللرينه لطف و كرمليرني اكسك ايليه كه بز دخى هر امر سعادتلرينه

امتثال اوزره اولوب خدمت شريفلرينه حاضريز ... له طرفنه دخى قونداسم ... دروشيقو نام حتمان ارسال اولندى ... اولديكه

راحت و ... سلامتده ... استيوب ... اوزرمزه ... يالكز آزاده لكلرى ... بلكه بزى دنيادن قالدرمق نيتيله

كلورلر ... بو خصوص ايچون سعادتلو سلطانمدن مرجودر كه بو سمتلره تعيين اولنان امدادلرى آمر ... قونلشمك يانينه ...

عون ... و ... عنايت پادشاهى ايله بو درقوس صونيك اوته سنده موسقو عيب وخسارة ايله ... قراره باشلدوكه كبى ...

بعد ... دخى بو دكلوب مكورسه ... كبى يتمز اولا ... بو خويتيكير نام حتمان ايكى يوزلى ... اولمغله يعنى ايكى آغاجه اوتورمغله ... كلوب

بزم ... اوليوب سعادتلو پادشاهمز حيله و خدعه ايله ... خيانت اتمكه باشلوب ... موسقو چارينه آتباع اتمكه استردى آما عسكرينك اكثرى بزده‌رى

رضا ويرميوب و هر جايلكنه قايل اوليوب و اول مرتبه سنى آكا لايق كورميوب عظمتلو پادشاهمزيه خير دعاسنه اشتغال اتمدوكه اجلدن ...

قدم اوليوب نفاق چالشعه ايسه بو يلدخى عسكرينك ... سياستله قتل اولنوب دنيادن كتدى بو احوال سعادتلو سلطانم ... اولنوب

عنقريب دخى جميع احوالى خاكپاى سعادتلرينه عبوديت نامه ايله اعلام اولنور همیشه سعادة دوجهان باوفق ... بجاه محمد ... رب العباد

مزبور ... اولان ... اليجيلرى
آزاد اتمكده همت و شفاعتلرى رجا اولنور

упрошаю вашої велможносте м, жебы не везде инде, толко противко ляхов и шляхти
a by nie kade indzie tolko zbiei

а меновите стопна Григорія Золонъ брата моєго, которого противко ляхов з Золотниц
a mianowite Rozonoho z Kotowa

неприятеле наших ординовалем. Бога надъ невпрв тут при помочи Божой
nieprzyiaciele naszych ordinowałem na żadniery tut pri pomotsi bożoi

з нажаштед на ласнъшого цесара Его м: и всеє пресвътноє порти отоманскоє
a za sztraftem w wielkiej prześwietnej

маю таякую нарбю, из москал неприятеле наш яко з ганбою и утратою
na woiein iz moskal tako z hanboio y utratoiu

силы своей свромо не почал утекати зъ наперши наступоване на себе и
silu swoia swromotne poczał uciekati zgarepszim nastupowalem na sebe

далей не односе потребы Бруховецких який был двое душник твоє
dalei ne odnesie potiebi Bruhowietskich iaki był dwoe dusznik tvoi

на двох деревах садлиста освобождал дивно своєю и пресвътноє порти
dwoch derewach sadlista ofotiewał zybesliwoste swoio

отоманскої, и москалевъ потаємне без вѣдомости. всего войска запорожс
16 pokaiemne bez wie domosti

кого, своєю здрадецкою хитрою пресеоностю, на долу дал, для щеглвного
zdradetskoio hitroiu prewosnostio na dotu zlat dla szczegulnoie

гетманства урядзи, в котором нѣкели войско запорожское оно яко наскла
hetmanstwa uriadu w kotorom niekiedy woisko onohu particular

мѣти нехотѣло, яко тепер они предзоностю своєю стал великимъ монар
mieti nehotielo iako teper oni prewonostio swoieiu stak welikimu monarh

усиловал не статечне зити, тако занесливое свою найяснѣйшим цесар
usilował nestatetsne zyti taku za nesliwost swoio naiiasnieiszimu

Его м пресвѣтное порти отоманскоє и вам войску запорожскому, тако обезда
tako odezdat

и на зоровзи о войска запорожского где опрятне з сего свѣта од вику
pweswietno ila howodu od woiska zgyszeu zswieta od wiku

войсковыи зиш, а яко цале и всегда На ясньшого цесаря его ма
woiskowih zisot a iawako tsale ywsehda na iasnieiszom

пресвѣтноє порти отоманскоє, и вашої велможности: ласце вступаючи зъво
zaporoзкиих зостаючи, при наясньшим цесар Его м. пресвѣтни
casce du zaimtsi zwoi

порти отоманскої, и вашої велможности: заленцяючи мою з войском
pwoswietnmi zwoiskom

запорожским зычливе зостаю
zytchliwoste zostaio

дано стабору спод Вѣнкова июня вашої велможности мн всего вой
dano spod Wienkowa Junia Juny wasze

и [illegible] зичливым приятелем
zyts liwym prijatelem

о пусчене послов до нас
до ог
тетро дорошенко ге ман
духовещного велице вшой велможности войска запорожского
мл упрашаю.

Ясне велможный а мнѣ велце мл(с)ивый пне везирх пресвѣтно порти отоманской,
Jasne welmożnai a mnie weltse milostiwi pane weziru pveswietnoi porti

Мой велце мл(с)вый пне и приятелю.
weltse

Здоровья доброго и всѣлякихъ щасливихъ помилностей од Бга Бга велможности
zdorowia dobroho y wszeliakih sciasliwih pomilnostei od iedan boha welmożnosti

1 вашо(й) мое(й) велце мл(с)ивому пну, мои моцно(му) зичу. высокую ласку
moemu weltse milostiwemu panu, y pvzeimosti moe zitsu wisokiiu lasku

вашо(й) ~~мое~~ везирской мл(с)ти мое(му) велце мл(с)ивого пна непоезно про(шу) знание
waszoi ~~moemu~~ weziwskoi milosti moemu perewodno znatsie

ознаймую в доводахъ кгди въ надѣяхъ потребъ моихъ до наяснѣйшого цесаря
oznaimuiem dowodi kgdi w nadziejah potrebak moih do naiasneisboho tsesara

Его м(л)ти. заподаного приязного и мудрого порадою вашо(й) везирской мл(с)ти, чого
Jeho milosti zapowaznoiu zpriazsnoiu y mudvoiu powadoiu weziwskoi milosti tchoho

звойском всѣмъ запорозкимъ задаваю, озываючи поли и своего тепер поли
zwoiskomu wsiemu zapavlem odezwiwalem koli y swieho teper posty

моѣ спомилного од наяснѣйшого цесаря Его м(л)ти оправленя, доталъ, бе неперешкоджено,
moie zpomilnoiu od naiasnieisboho odpravleni zostali zekevati

и на разане наше противно неприятеле наяснѣйшого цесаря Его м(л)ти, и нашъ,
y zvaza dale naszi pvotiwko, na iasnieishoho iehomilosti y naszih

за емирами визирними наяснѣйшого цесаря Его м(л)ти: стали на потужне
wzgvnimi na iasneishoho stali nam potuzsnie

о(р)дъ Кримских посилки, споторими на задне в тахъ мно(г)о припомоги Бо(ж)е
ordu kvimskih posilki na zadniejsiu taku mnohu pviromohi boze

доказалимо. Идѣ и в (с)ю все запорозкое соединение прийшло, и под единим
dokazalismo y swoiedinennie pvisslo y pod iedinim

рейментомъ нашимъ склонилося, и Мосталефи неприятелефи тали ваза од порох,
veimentum nasheho skonitosia taki daze odporu

3) де из шкодою и ганьбою своего Князя Ромодановского мусѣть зъ нашихъ украинныхъ
ze z skodoiu y hanboiu swoieiu knizi romodanowskim musiet zgranzih ukvaiennih

городовъ уходити, тое теразъ видѣ щасливе на сторону нашу. затем
horodow vhoditi toie tevdiwa y szczasliwe na storonu naszu. zatem

наяснѣйшого цесаря Его м(л)ти пресвѣтной порти отоманской а мудрою вашо(й)
naiasnieisboho tsesarva iehomilosti pvesvietnoi porti a mudroiu

везирской мл(с)ти стараеся порадою, тезжи особливе некому иному только вашо(й)
weziwskoi milosti stadiesa pordoiu Tezdi osobliwe nekomu inszomu Tolko waszoi

~~мл(с)ти~~ везирской м(л)ти. и дякую. и здоровьемъ запорозкимъ все пресвѣтной порти
~~milosti~~ weziwskoi y diakuiu y zdrowsiem wse pveswietnoi porti

отоманской о(т) слугованя обецую. Де единако з иншое стороны такого од
odsluhowat obetsuiu ze iednakie z inszo stovoni iakoto od

ляхов сподѣваемся на Бога и тыс нехотячи жити спокойно на краи нашо(м)
liahow sprodiewaiem sia na bohy y tisie nehotiatsi ziti wpokoiu na kvai naszi

неприятельско наступуют. усилуючи неотилько вольности нашихъ але и здоровья достатку
nastupuiut. vsilniutsi netilko wulnosti naszy ale zdovowia wostatku

позбавити. такъ пре то вашо(й) везирской мл(с)ти велце а увѣдоне упрошаю,
poodbivati taku pveto waszi weziwskoi milosti a vniezone vprozaio

поневажъ вѣдаю то добре же шеневлне повага и мудрая обрада вашо(й) везирской
ponewaz wiedaiu to doobve ze ozeduiae powaha y mudvaia obvada wasz weziwskoi

м(л)ти: у наяснѣйшого цесаря Его м(л)ти пресвѣтной порти отоманской потуги, до посилок
ieho pveswietnoi porti potuhi wposilok

нам выправленье противно ляхом неприятелем нашимъ. велце а увѣдоне
nam wypvawlenie liahom nepriiatelem naszim weltse a vnie zone

167

جناب جلالتپناه ذیشان ذکرلری
و دی معلوم سعادتلری اولدکه سنهٔ ماضیه ده ~~ابریل~~ ماه آبریل ~~...~~ یکرمی آلتسنده جانبمزدن طرف همایونه واصل داوودیچ نام ایلچیلرله نامهٔ مودتمز

مملکت محروسه‌کزه بنی
ارسال اولندقده بعض ~~الکلیجی~~ الکلیجیلرچون بعضی سنفور توشلری ~~ذکر اولنیچه~~ ازاق پاشاسنه کوندرلدی دیو ذکر اولنمشدر لکن هوا شدتندن وسایر

مانعلردن کوتولمسی نصیب اولمیوب حالا ~~دانیلو~~ دانیلو جوروویچ نام مسلمزله بینه‌مزه مذکور آزاق پاشاسنه ایصال اولیور امیدز ~~...~~ وصول بولدقده

انشاالله تعالی
حالا ایلچیمز اولان
بشارتی
بولدوغی اعلام ~~بیوریله~~ ~~...~~ اقوناسی بولدقده سوتوی ایله السلام بیوریله القصه ایام دولتلرنده احکام معدلتکز بردوام ~~...~~ اولمق امیدیله بونامه تحریر اولندی

سنه
تختگاهمز موسقو شهرنده اولان سرایمزده ~~...~~ حضرت آدمدن ۷۲۰۰ ماه تموزک آلتنجی کوننده

168

يحصل المعارف بجمة خصال بعناية رب المتعال مجمع رجال ذوي الكمال قدوة الكتب اهل فضل و الكمال بكثوة المذاكرة والسؤال و بالوقوة المساوة في البر والبحر بالحلم والاحتمال

شوكتلو عظمتلو سلطان صاحب قران شاه شاهان دوران سلطان محمد خان بن سلطان ابراهيم خان حضرتلرينك جلالتنه

سنه هجريه ١٠٨٠ ماه شعبانك ٣٠ نده موسقو چاردن ركاب همايونه ايلچي اولناه نامه محبتك ترجمه سي بودر

پادشاه عالم پناه و شهنشاه فلك دستگاه حضرتلرينك و روم ايلي و بوستان و بحر سفيد و سياه و قرمان و سوريان مملكتلري پادشاهي سلطان محمد بن سلطان ابراهيم خان حضرتلرينك جلالتنه الكسيو ميخايلويچ جمله صغير و كبير و ابيض

اوروس طايفه لرينك و ديگر ولايتلرك مالكي و وارثي ذوالعز والاكرام تلندقدنصكره اعلام دوستانه بودر كه

سابقا ركاب همايونكزه جانبمزدن ارسال اتدوكمز اولنان جسنه كيو آفوناسي اوانوويچ و ستركايي اوان اوحوميچ نام ايلچيلر

يدي بيك يوز التمش آلتي سنه سنك كانون ثانيده بو جانبه عودت ايدوب طرف شهنشاهلرندن

محبت نامه كتوروب عنايت و رعايت ومرحمتله قبول اولندقلريني و مابينمزده صلح و صلاحي اتدكلريندن

و وكلا منتاريخكزله سويلشدكلري مصالح مالكده و حقوق همجوارانه دن آنها ايلديلر

و سابقا قريم خاني اولان محمد كراي خانك عهد نقضني و اوزو و ولايتمزه جيلد عسكر ايله كلدكني و نيجه

كوه وكنلري خراب و يباب ايدوب حيله طايفه مزي اسير ايدوب وكندو ايلديكني مذاكره اتدوكلرندن آگاه ايلديلر كه اول

وقتلرده بو يادمزدن واسل بوروسوچ شرمتو و سايه لوندانكري قديم سوزكلري و بو آندك اسيرلك چكدجد

حالا بو وقتده عهد و انعقاد نصكره لازم اتدوكلري محبتمزي و اخوتمزي سنده ايچون اولدوغنه نشانا

ايچون و فسخ اولنماز اني و اناغزه بناءً مزبور بو يادمز واسل بوروسيج شرمتو و سايه موسقو اسرآسي ايدن

اطلاق اولنوب وفادارلق متوقع در و تاتار هجوم و غارتي سبيل محاصره جديده ايله مصالح قديمه مزي نسخ

اتمه سون ديو سلطان كريدن موصوله اولمير اليسانلريني ارسال ايدوب بيورده كه درقوس و ازو صونينك

بري جانبنه كندو و جودي ايله كچيه و قلغه سلطاني و ميرزه ليني و تاتار عسكريني كوندرميه و بيننزده نفاق و شقاق

ابداع اتمه سنه رخصت ويرمه يه اماعزبود ايلچيلرمز عقد اتدوكمز عهد و پيماني اوزره فرمان اولنمه

مملكتمزه متعلق كچوك روسيلكه و شهرلرينه و قنداش قلغه سلطاني نيچه قديم عسكر ايله كوندروب و اوزانينه آيالتمزن

شهرلره و كويلره چوق ضرر ايدوب و خلقي عهد اسير ايلدي لكن جناب عاليمزدن ايلچيلرم طرف شهنشاهيدن

نقل اتدكلري مودت و مخالصتي بكنه استقبالده ايدوب آفوناسي پورو سوقيو بو محبت نامه ايله و بيكيوزي ايله

ارسال ايلدك بو اميدله كه جانبمزدن شوكتلو پادشاه خيرخواهلكي اثبات ايدوب ظاهر اولنوب مزبور عادل كراي

خان حضرتلرينه اوامر شريفه لري كونديلوب اوزانينه ولايتمزه و درقوس صونينك بو طرفنده اولان چركس شهرلره كندو

و نه سلطاني نه ميرزه ليني نه تاتار عسكريني كوندرميه بو وجه ايله ضرر كوسترميه بز دخي آرامزده عقد اتدكمز معاهده

ايچون و محبتي ارتورمغه سعي ايدوب آكثر ممالك شهرلرندن اكثر تاتار ديارلرنده اسير اولوب موسقو ولايتمزه بولنانه مسلمانلري

اسيرلري آزاد ايدهلم و عظمتلو پادشاهك مصادقتنده ثابت قدم وراسخ دم اولوب محمد الله قوالليملر

اتحادي كه جناب جهانداريكزله دخي اول منوال اوزره قلبمز غبار انشقاقدن پاك اولا تا كه رعايامز فلاحت و انواع

تجارته مشغول اولوب منفعت ممالكمز معمور اوله چونكه دار دنياده جميع سلطانلرك عادتلري بودر

تجاردن فوايد و عوايد آلوب مال وافر ايله صاحبلري اولوب عمارت قلدلر بو مصلحت معدوم

طوايفمز آراسنده احسن وجه ايله صلاح بولا و مزبور آزاد اتدوكمز يكيچري قوللريكز موسقودن كونديلوب

و بغداد ولايتندن كچوردكمزه غرض بو ايديكه اول قومك بي شهرلرنده مابينمزده اولان عهد و امان و مهر و محبت

امر حق تبارك وتعالى حضرتلري عمر و دولتكزي زيده سرير سلطنتكزده طالع همايون ايله جلوس مديدي ميسر ايليه

جناب شهنشاهيدن رجا اولنوركه حاليا دولت مدارلرينه ارسال اتدوكمز ايلچي آفوناسي پورو سوقيو ايلچيمز حقنده عاطفتكز

ظاهر اولوب بلا توقف بو جانبه عودت ايچون مأذون بيوريله

Того
Вседержителя Бга
Млстию мы великий Гдрь
Црь и великий Кнзь Алексѣ
Михаиловичь всеа великия
и малыя и белыя Роси
самодержец, и многих
Гдрствъ и земель восточных
и западных и северных
отчич и дедич и наследник
и Гдрь и обладатель. (169)

Гамаюна пѡдажателю
маметь Салтану Гдрю
Костантинопоскому
Анаталеиско Беломорско
Ченоморскому и Рускому
Римскому Караманъскому
и иных, великому Гдрю брату
и другу приятелю нашему брату
светное любителное подравление.

Нынешнего рох году вѣнварѣ мцѣ нши великого Гдря нашего црского величества
полы стольник Афонасей Иванович Нестеров дьяков Ива[н] Пахромеев
во братились о нас великого Гдря брата нашего вашего салтанова величества
слюбителном грамотою, и каков ихъ послов присилем способ так и о пусти
полюбви братственной межю нами великими Гдрями впредь наумножение
соседственные дружбы учинено нам великому Гдрю црскому величеству
нашихъ и заветно есть.
а чтоть наши полы будучи с вашими брата нашего салтанова величества
думными люди о великих гдрственных делах и постоянной соседственной дружбы
говорили, и бывшего хана крымского маметь Гирея нарушение шерти управду
обявляли что онъ многою воиною ахраинные городы приходил и плень много
через немалое время учинил.
и нашего црского величества боярина Василья Борисовича Шереметева и иных
ратных людей, нарушив обещание в Крым взял и до сего времени держ[ит]
и обесчестил неволе в Крыму.

И нашего црского велич: полом вотовѣта ваше салтанова велич: ближние думные
у пасково tsarskoho / polon / wotwietah / waszei / ip blizinie
люди говорил етлиде впредь поискание. И собственной дружбе показетца наше
ludi howorili / poiskanie / krolewstwennoi druzbe / pokazetsa
брата нашего салтанова велич: намѣрение и ненарушимой собственной дружбѣ на наше
namierenie / nienaruszimoi / sobstwennoi / druzbu / na nasz
содержания отволнении и крымскую боярина нашего василья борисовича шереметева
soderzania / otwolnieni / u krimskich / boiarina / naszeho / wasilia / borisowicza / szeremetewa
и сыным московским полоном обо пусне и сполнено будет.
u ziniem / polonom / o odpuske / ispolneno budet.
Даже же нашим црского велич: послом ваши брата нашего великого Гдря салтанова
велич: ближние люди вотовѣте говорили что ваше салтанова велич: хотя быть с нами
blizinie ludi / wotwietah / howorili / chocia byc / z nami
великим Гдрем братцкой и крымской дружбѣ и любви и уча своих и крымскому
kniazkoi / druzbie / u lubwi / ukaz swoih
ади гирею хану послали позапоседшую, что бы он впредь наших црского велич:
pobogorowedii / sto on / wpredi nasze
украинные городы сам войною не ходил, и царевичей и мурзъ и татаръ не посылал,
woinoiu nie hodil / u carewiczei / u murzi / nieposilal
а буде он крымской хан сего договору наших великого Гдря украины сам
bude on / krimski han
пойдет и лишного пошлет, а мы великий Гдрь учнем блом пошесалтанов велич: писать
poidet / welikii / kuzem / saltanow / pisati
ваше салтанова велич: ему ади гирею хану велите зачатчинить, что меж ды нами
hiviem / welite / zakaz uczinit / shtoby mezi
обоими великими Гдрми братцкой дружбѣ от его ханова сторъ нелюя не учинилося
oboimi / bratskoi / druzbu / od / skowinilosa / neuczinilosa
и по отсѣсть нам великому Гдрю и нашему црскому величеству от ва брата нашего великого
opuski / ryskiwy
Гдря салтанова велич: тѣх наших црского велич: выше именованных послов крымской
tih / naszih / wysze mianowanych / poslow krimskoi
новой ади гирей хан преслушев ваше брата нашего повелѣные присылаю наши
oslobowiwszy / powelenii
црского велич: малоросийские городы брата своего калгу царевича с многими
malorosijskie / kalga
крымскими люди. и нашим црского велич: украинным городом, и людей многое
krimskimi / u ludiem / mnohoie
разорение учинили и полоном поимали.
razorenie / uczinili / iniz ohdiem / polonom poimali
Однакож мы великий Гдрь наше црское велич: подоношенно наших црского велич: послов
odnakoz / podnosnenie / naszych / poslow
желанье к нам великому Гдрю ваше салтанова велич: братцкой дружбы и любви и впредь дати
ozelanie / k nam / waszei / bratskoi / druzby / u lubwi
нашей црского велич: любительною грамотою и с тѣми яныцары послан наш црско: велич:
lubitelnoi / s tiemi / ianiczary / posłani nasz
посланной жилецъ афонасей порошинов. И нам бы брату нашему великому Гдрю вашему
салтанову велич: то от нас великого Гдря црско велич: показанное доброжелание прина любов
od nas / dobrodzieianie / prinial / uwobo
своеи стороны братцкой дружбой такое сходителство учинить, послати крымскому ади
swoiei / storony / bratskoi / druzboi / takoie / uczinit / poslati / ukrim / k adir
гирею хану своего Гдрское повелѣние, чтобь он крымской ади гирей хан отпустил
powelenie / shtoby / on
к прежнему нашему црскому велич: боярина нашего василья борисовича шереметева.
kniazя андрея ромодановского и иных наших црского велич: ратных людей
kniazia / Andriia / u inih / ratnych woiennych / ludei
к отчизну. И наших црско: велич: украинные также и вѣрные от сей стороны днепра
u na nasz / u ukrainskie / po sei / storony
городы сами войною не ходили и крымских царевичей и мурзъ и татаръ не посылали
sami / woinoiu / nehodili / u krimskih / u murzi

3

и разоренья никакова чинити не велела.
nikakowa newelili

а мы великии г(оcу)д(а)рь наше ц(а)рское величество видав вас брата нашего великого г(о)с(у)д(а)ря вашего
wa
салтанова вели: к д(ру)жбе подвижность учнемъ воздавать нашеб г(о)с(у)д(а)рскою братцкою
amy
дружбою и любовью, и полонъ бусурманские веры каков турского, таков и крымского взятья
rodwiżnost nczniemi woздawać
u lubowiu u pogoni kakiiiko wzaia
и не пребывающеи в московском г(о)с(у)д(а)рстве, противу того ж крымъ отпустить велимъ
wiary
przybywawsze w moskowskom proti tohoż wkrimi odpustić welimi
в споре, остерегая с вами братомъ нашимъ салтановымъ величествомъ непорушимо дружбы
osterahaiai nasim
содержати, также и тмющееся подтверженному соединению ц(а)рства московского с короле
sodergat takze podtwerżenomu soedinieniu
ewstwa
полскимъ близлежащемъ с вами братомъ нашимъ с вашимъ салтановы величествомъ
polskim blizlegaszczemu zwami bratom naszim zwaszymi skorolewstwom
в соседстве будучи. нерозорванно содержать и во всемъ сохранити, для порубежных
прав народов, в укреплениях и во всяких пожиточны веща, ко умножению г(о)с(у)д(а)рства
krajow narodow ukreplenia u wsiakich pozytocznych rzecz k umnozeniu
dla
нашимъ. как из давни на свете все г(о)с(у)д(а)рства во благо утишии торговыми пожитками
kak u dawni naswiecie torhowiemi towar: pożytkami
в укреплениях. людеи богатеть, и темъ г(о)с(у)д(а)рские доходы приходять во умножение
wkrepleniach ludei bohatiet i tiemi (170) dohodi prihodiat wumnozenie
и чтобы всеххвалное дело в народе нашем г(о)с(у)д(а)рскою дружбою и з ветилось. темъ
i ztoby wszechwalnoie dieło wnarodie u zwieczitoie tymi tiemi
и ни гарамъ турского полону отпуск смосковы учинен чрез королевство полское и молдав
anitzawami wpuski zmoskwy uczinieni czerez
землю до Констянтинаполя. чтобы впред, и тамоне народы порубежны мест
ktoby wpredy tamonsze narody wporubieżnych miejstach
нашею г(о)с(у)д(а)рскою общею дружбою утвердили и обнадежились во благ утишении новыи пребыва
obszczei utwierdili u obnadezili sa powtisz wowiki dowitanie
и с иными любителнимъ чрез твою страну благополучнее между нами впредь быти
u z inymi lubitelnim czerez twoi stranu woropoluczniei megdo nami wpriedie
и сего времени мы великии г(о)с(у)д(а)рь наше ц(а)рское вели: надеемся учиненнои полно
y ocho wremeni my nadiemsia uczinennoi
в споре ровны б(о)га великого г(о)с(у)д(а)ря брата нашего вашего салтанова вели: при добр
wskore wiemieni bezdowoi wawas nawszeho
и желаем вамъ брату нашему великому салтанову величеству на вашии великихъ г(о)с(у)д(а)р
y zelaiem zadaiem
много летного здоровья. нечалного пребыванья. а посланного нашего ц(а)рс
mnoho letnoho zdorowia przeszaslivoho przebywania a posłannoho
вели: жи цы афонася поросукова и з волити инашемъ ц(а)рскомъ вели: отпустить
y zwoliti kniaszemu odpuścić

задержанья.
zadergania

да сам же брату нашему великому г(о)с(у)д(а)рю магметъ салтанову вели: ведомо
da nam ze wiedomo
в прошломъ во, роз г(о) до августа ...г пи сали мы великии г(о)с(у)д(а)рь наше ц(а)рские вели
wprosłom woo augustowi 26
в нашеи ц(а)рскои вели: грамоте каков брату наше великому г(о)с(у)д(а)рю имамет салтан
hramote kwan naszemu kwelikomu kaahmek
величеству.
с толмачом васильи дауровы, что мы великии г(о)с(у)д(а)рь наше ц(а)р
zrolmatzom zwasiliem sto

вели: хотя сами брат нашим великим г(осу)д(а)ре с Магметь салтановы вели:

быти в братцкой и в приятной дружбе и любви и приятельстве свыше

прежняго также и по желанию нашего Магметь салтанова вели: указали послать

к вам к нашие царского вели: потехи пятинатцать птиц кречатов по давнему

птице а нашего брата нашего владения в городе Азове азовскому паше

а вам бы брату наше великому г(осу)д(а)рю Магметь салтанову величеству те наши

царского вели: потехи птицы кречаты велеть тому азовскому паше принять

и к себе прислать и по писме о нашего царского вели: и ваше салтанову вели:

того наше и мано данного толмача Василья те птицы в дороге заботими

непогодами кречата и з долгиим временем по замедлении в Азове не по вели

одние мы великии г(осу)д(а)рь наше царское величество указали послать к вам брату

нашему к великому г(осу)д(а)рю Магметь салтанову вели: те птицы кречаты и велити

нарочно на скоро спрети и с ним Эданило Григорьевы с товарыщи. И велели их

в дать против прежнего вадове азовскому паше. И вам бы брату нашему

великому г(осу)д(а)рю Магметь салтанову величеству изволить для принятия

к нашему царскому величеству а любительной своей салтанова величества

грамоте описать с тем же нашего царского величества посланным. Сафонаевым

поросуновы. Писан в г(осу)д(а)рства нашего дворе в ц(а)рствующем велице

гра(де) Москве лета от создания миру 7177 м(еся)ца июля 6 дня

Гамаюна по другу и приятелю Магмете салтану г(осу)д(а)рю Костантинопольскому

белоmосковскому ученому ... и иных великому

г(осу)д(а)рю брату и доброму приятелю наше

۱۷۱ سنه نبویه‌نڭ ۱۰۸۰ ماه شوالڭ ۱٤ گوننده سعادتلو و دولتلو وزارت پناه قایم مقامی مصطفی پاشا
حضرتلرینه پترو دوروشینقو نام قزاق هتماننڭ گلن نامه‌نڭ ترجمه‌سیدر

دولتلو و سعادتلو سلطانم خاکپای روی عبودیتمزی مالیده قلندقدنصکره انها بنده‌لری بودرکه
[illegible] استقیا قزاقلریمزه امداد ایچون قریم عسکری چندوقی زمان و دخی سلستره
پاشاسنده آق کرمان عسکری بزه معاونت ایچون گلدکلری زمان ولایتمزه [illegible] هب مزبور سلستره
پاشاسی حضرتلرینه اعلام ایلدك و هر خبرین مکتوب ایله [illegible] رجا ایلدك [illegible]
اول دخی بزم [illegible] شوکتلو و عظمتلو پادشاه عالم‌پناه حضرتلرینه و جناب سعادتکزه انها ایلیه پاشا
حضرتلری دخی سلطانم حضرتلرینه اعلام ایلدیکی ایلمدیکی بلمم [illegible] سعادتلو سلطانم ولایتمزڭ احوالنی مختصره
سلستره پاشاسی حضرتلرنده رجا ایلدم ایدم که [illegible] اوزو صوینڭ اوته یاننده اولدیغی [illegible]
موسقو دشمنمزه قوشو امداد ارسال ایلیه اولدخی شوکتلو پادشاه افندیمزڭ [illegible] رجای قبول ایدوب
بر قاچ بیك آق کرمان و [illegible] عسکرندن ارسال بیوردیلر اول عسکر بو جانبه گلدکی زمان اونلردن التماس ایلدم
که اوزو صوینڭ اوته یاننده دشمن موسقو اوزره [illegible] لکن اول وقتده اوزو صوی طوکمش ایدی که آتلری دخی
اوزاق یولدن یورغون اولدقلری ایچون بزو [illegible] یوردن و جد زیاده عسکرندن رجا ایلدیکه اونده راحت
استراحت ایچون بر قاچ گون مهلت ویره‌سز بز دخی راضی اولوب اگرچه بزه بر معاونت دخی [illegible] و دشمنمزله
گورشمکده اوته‌ده اوقرانیا دیدکلری دخی [illegible] آتلرینه [illegible] ویردیلر اما اول عسکر قوندقی یرده
دوستلره لایق اولدیغی کبی [illegible] گچنیوب شهرده و قصبه‌لرده اولان اهالیسی جد خانه‌لرندن و ارزاقندن سویوب
سوقدیلر و اوزو صوینڭ اوته یاننه اگرچه صوی هب طوکدی ایسه دخی اونلره [illegible] التماس ایلدم ایسه
کلدی استدیلر که اگرچه بر آزاجق [illegible] اوزو صوینڭ اوته‌سنه [illegible] اولسه‌لردی [illegible]
زیاده ضرر ایلیه‌جکلر [illegible] قدیمی شهرمزی [illegible] غارت ایلدیلر [illegible] اهالیسنڭ اوینی دکل
بلکه کلیسالریمزی دخی [illegible] و بزده امداده [illegible] بلمزیز [illegible] نام
[illegible] گوریه دوندیلر اوزو صوینڭ اوته‌سنده اولان خلقی بوز گوردیکه [illegible] عظیم اختلال
[illegible] سید [illegible] دشمن موسقو [illegible] و دخی [illegible] سید آغالك
وبالی اولان عسکر [illegible] اوزو صوینڭ هر قندرن جواب و [illegible] اوزو صوینڭ ادیر
[illegible] امدادیه [illegible] اولان هتمانی عسکر ایله ارسال ایلیم ایدم [illegible] اوزره که صوینڭ
[illegible] اولان طایفه‌مزه دشمن غالب اولمیه سعادتلو سلطانم اعلام [illegible] الله ساقلسون اوزو صوینڭ ادیر
[illegible] سعادتلو پادشاه حضرتلرینه منقاد و بو قولاریکز مطیع اولان خلق حالا امداددن محروم اولوب دشمن ویریلورلر
بر طرفده اولان دخی بولملر یعنی قاینوبکه و چرکس و جهرین بولنمز عسکرنده اولوب زیرا غالبه ای والله دیمکه
مضطر اولوردر [illegible] الله نصیب [illegible] بن شوکتلو پادشاه افندیمزڭ قتنده که بن [illegible]
[illegible] صیانت عالمشانلرین صفندم کی حالا دخی اولنجه‌دك سوزمدن دونمیوب [illegible]
[illegible] سعادتلو سلطانم حضرتلرندن دخی تواضع ایله رجا ایدرم که بو مکتوبمده
کچن اولان [illegible] شوکتلو و عظمتلو پادشاه حضرتلرینه [illegible] نامه‌ایله بیله ارسال ایتدیکمز اوزو صوینڭ اوته سنده و
[illegible] که حقیقت [illegible] ایچون ارسال [illegible] سعادتلو پادشاه [illegible] معلوم اوله باقی عمر و دولتلری مستمد
سعادت سلطنتکم باد چهرینده کانون اولڭ ۲۳ گوننده سنه بجمیه دم ۱۶۶۹

بنده مخلص
پترو

بوندن اقدم مستقلا ارسال اتدوكم ايلچيلرله داخل نامه‌ى ايله سعادتلو وشوكتلو پادشاه عالم‌پناه افنديمزه اعلام ايلدكم

خان حضرتلرينك زمان ايله قريم عسكرى [illegible] ظلم وتعديلرى حالا دخى تكرار شوكتلو پادشاهه ايلچيلرمزى كوندروب اعتقاد

عبوديتمزله سعادتلو سلطانمه توجه ايلدم حق سبحانه وتعالى حضرتلرى عمر ودولتلرينى زياده بر زياده ايليه معلوم سعادتلرى اولاكه

زمانده قريم اوردوسندن ظلم [illegible] بو آنه دك دوكيلمودك چونكه بو يازين مراد سلطان عسكرى ايله دزابرده اشقيازاده

خروج ايدوب ولايتمزى خراب ويباب ايلديلر بو كوزين باتريم بوروزه آرتوق [illegible] شوكتلو وعظمتلو پادشاه افنديمزه

ارسال ايلدكلرى سنجاقلرى قبول اتدكردن صكره كه اوناك قوتيله تاتارلردن ظلم اوجمزدك ولايتمز آرقين ايدوب

دكوبار [illegible] سيف ونارايله [illegible] كه بن قولكنه دزابرده عسكرى

اوزريمزه [illegible] پادشاهى بد نحس ايدرلردى [illegible] بو زملو ياغدو اولان

اولوب اوندى [illegible] تكرار شكايتمزله سعادتلو پادشاه افنديمزه داد ويوب سعادتلو سلطانمدن رجا ايدرزكه

ايدوب سعادتلو پادشاه صاحبمز قاننده بو عظيمى البوه‌كه يا خان حضرتلرينى ضبط ايليه اوزريمزه باشلودى

يا خود آنى عزل ايدوب سعادتلو پادشاه دوست اولان غير كمسنه‌يه نصب بيوره‌لركه بزمله وزابرده عسكرينه

چقنه كه اكر التماسمزه وفا اولنمزسه و بوجهله اولنمزه ولايتمز خراب اولوبكه بو ظلم اولنورسه [illegible] بر چاره

مضطر اولورزكه آنوكيله خان حضرتلرينك زورينه مقاومت ايدوب نفسمزى خلاص ايده‌لم در شوكتلو پادشاه

وسعادتلو سلطانمه بزه الچغمه زيرا بز خان حضرتلرينه بر [illegible] شيده موجه اولمدق [illegible]

پادشاه حضرتلرينه مانع ايلمك و ركاب همايونه ايلچيلرمزى كوندردكمز بو خصوصدن خان حضرتلرى بزه غضب

ولايتمزى [illegible] ايدوب خراب اتدى ودخى بو غرضدن فارغ اولميوب ياكه اوقراينه ولايتمزى [illegible] تاتار

كوندردكنى بلكه تاتارك [illegible] يازين كندو بالذات [illegible] ولايتمزى بالكليه برباد ايدكمكدن [illegible] قويدى

ايلچيمز بزه خبر ويردكى اول ايلچيمزى خان حضرتلرى مكتوبلريمزه جواب ويرميوب [illegible] كوندردى

بدخواهلكنى كوستروب دزابرده [illegible] استقبالمزى بو عهد وپيمانه چكوب ابرام ايدركه [illegible]

وجمله زابروده عسكرى اوقراينه ولايتنده قالدر [illegible] شوكتلو پادشاه افنديمز اوزرينه تدارككلرين كوره‌لر بو اوقراينه

بو ماده اوزره يازدق مكتوبلرمزى [illegible] استقبالمز بو معنى [illegible] تاتار خانى حضرتلرى

سعادتلو پادشاه اوزرينه ال قالدرمغه وآنوك حكومتندن چقق نيت ايلدى بو [illegible] طائفه‌مز

مكتوبده بيان ايلمدكه [illegible] حضرتلرينه كوندردك ادمارز كه [illegible] پادشاه حضرتلرينى وسلطانمى

بيورمشلردر وحالا كه بعض اول جانبه ارسال اتدكمز مكتوبلرمزى آنوك بو كم نيتلرى معلوم اولور [illegible]

ادقنوب رجا ايدرز ودخى معلومز اولدى كه تاتار خان حضرتلرى بزى پادشاه حضرتلرينك ياننده [illegible] بدخواه

آنوك ايچون كه لازم اولان مصالحه‌ده ايلچيلرمزى له و موسقو [illegible] مملكتلرينه كوندردكز لكن بن [illegible] وجمله زابروده عسكرى

سعادتلو سلطانمدن رجا ايدرزكه بو مقوله سوزلره اعتقاد اولنميه كه [illegible] بز اول مملكتلره ايلچيلرمزى كوندردكسه

بدخواه سرحدلومزى [illegible] تحديد بوتولوب كه اوقراينه [illegible] سرحدمز اول جوانبدن بارشق اولا

كوندردكلرمز هيچ بر وجه ايله شروع اتمكز آستانه‌ء سعادته خيرخواهلكمز ايله نقصانله كوستريرز خان حضرتلرينك مملكتى بزه

شروع اتدكز

اسكان ايلمشلردر — على التوالي

... در بينه ده كندو اينجيلريني لهدو موسقوه ... كوندروب اذنلرده قيو كتخدالريني ... ايتدرر ... ابروه

... بر آيكه مملكتلر آراسنده بكچونن هر مصالحڭ ... ايچون مشاوره‌ده ادم كوندرمشلر ... ايده ادملرى ...

... مكتوبلر وخبر ... كلديسه ... خان حضرتلرينه اعلام اولنمشدر حالا دخى شوكتلو پادشاه حضرتلرينه اعلام ...

... بعده ... موسقو ... ايلچيلرى ... مكتوبلر ... شوكتلو پادشاه ... سلطانم حضرتلرينه ارسال ايدرز

... سعادتلو سلطانم اوقدقدنصكره فهم اولنوركه بزم آستانه سعادته اولان خيرخواهلغمزده قصور يوقدر ودخى سعادتلو

سلطانه اعلام اولنوركه موسقو عسكرى ... اوزى ... اوقدنصكره چوق اضطراب ويردى و ولايتى برباد ايدوب

شهرلرى ... آلتنه ... موسقو ... سلسته پاشاسندن ... قپان بيك عسكر ...

... سيد آغا ايله ... دشمنى كورمديك ... اولان ... شهرلرده ... قيشله ايلديلر ...

سائر خلقدن اسباب وارزاقلرينى آلوب ظلم ... دخى ... ولايتمز ... دكل ايكى قات ...

ولايتلرى كبى خراب ويباب ... واوزدوميك اوته ياننده اولان ... دشمنى موسقو اوزرينه ...

ايليك وارمغه بزه امداد ... اوردولو كندو ... عسكرينه اطاعت ... ايچون سعادتلو

سلطاندن ... سعادتلو پادشاه حضرتلرندن بر فرمان ... بزه امداده عسكر كوندره كه زمان ... ضابط ...

... عسكر ... ظلمدن ... دشمنه ... ايلچيلرمزه

سپارش اولنديكه مفصل وجهله اوزره احوالمزى تقرير ايده كه سعادتلو سلطاندن ... مزبور ايلچيلرمز ... اعلام ايده رب

سويلرسه اعتقاد شريفلرى اولونه هم ... ايلچيلر بزدن ... تنويف ايچونكز مصالحى ... اكلنديلوب

... جانبنه ... تواضع ايله سعادتلو سلطاندن ... كندو ديرز ... لطف ... اميدوارز

... ده ماه كانون اولڭ اونبچى كوننده سنه ١٦٦٩

سعادتلو سلطانم حضرتلرينك
خالص ومخلص قوللرى ودوستى
پترو درو شيو

... ونوغاى وچركس وآق كرمان وطات وتاتمان وسائر عظيم اوردولرڭ خاقانى ضميرى روشن على الشان وعلى القدر

... عادل كراى خان ... ذاپروه عسكرينڭ حتمانى ميخال خانكتو ... دوستمزسز ... وسلامت ... بوانه دك ...

... حالا ... قريم عسكرى ... وتعاهد ايلدك ... بولنت اوزرينه باغلدق كه ...

دوستلق ومحبت ايدجك ... وحالا ... سزه باتوجه ... تاتيان آغاى ايكسنى ده عسكرايله اوقراينه يه دستمزه

... كوندردك لكن سزدن دخى مرادمز بودركه بزه امداد لازم اولدقى زمان بلا اعتذار دشمنمزه قوشو ... جقه‌رد

... آل عثمانه ... دوستلغنه اتباع ايدرز باقى كلاى عسكريم ايله ... على التفصيل

... سرايمده باقى سرايده آغوستوس آينڭ ٢٧ كوننده سنه عيسى ١٦٦٩

خيرخواهكز
عادل كراى قريم خانى

تاتار خان حضرتلرندن ميخال خانكتو نام ذاپروه حتمانته يازدقى ... مكتوبڭ ترجمه سيدر

تاتار خان حضرتلرينڭ ... قضى العسكرى ... وزيرندن ميخال خانكتو نام ذاپروه حتمانته ... مكتوبڭ ترجمه سيدر

زاپوروه عسکرینک هتمانی ~~[illegible]~~ محب دوستمز. مصالحکزی بوینه آلدیغی بلدرسکز و جله قیرم سزک ایچون چالشدیغنی کوردک ایشانز

غایتله مقیدیم زیرا اتفاقمز مرادمز بودرکه ابدی دوستلغمزه نقصان کلمیه وحالا اوقدر تحصیل اتدمکه جله بکلرمز و اغالرمز جلاء

عسکرک سودادنی . بویره کلوب ~~[illegible]~~ مشاوره ایلدک و ~~[illegible]~~ نتیجه مشاوره بونک اوزره چیقدی اولمشدرکه سزکله و زاپوروه عسکریله ابدی

دوستلغی محکم و موکد ایلدک ~~[illegible]~~ بوکا بناء ~~[illegible]~~ دشمنلریکزه قرشو عسکر کوندردلر و ابوبیله عهد ~~[illegible]~~ و تحالف اتدک کرک

زاپوروه عسکریکزه معاونتی ایچون ~~[illegible]~~ اکسک اتمیه‌لر کندو ایچیلریکز کوزلریله کوردکلرینی علی التفصیل تقریر ایدجکلردر

سزدن دخی مرادمز بودرکه سزک دخی و زاپوروه عسکرینک دوستلغی و خیراندیشه‌لکز دایما ثابت و باقی اولا خان حضرتلرمز و

و بکلرمز اغالرمز سزدن دخی رجا ایدرزکه بزه عسکریکز لازم اولدیغی زمانده امداد یتشدره‌سز ~~[illegible]~~ باشقجی و

~~[illegible]~~ یالوادم که خلوص القلبله خدمتزده اولاز زیرا دوستلغمز باقی ~~[illegible]~~ اولماسی ~~[illegible]~~ ایکیزه بک فایده

سزی قادر اللهه امرلدم باغچه سرایده اغوستوس آینک اوتوزنجی کونده سنه عیسویه ۱۶۴۹

محب خیرخواه و دوستکز
تاتارخان حضرتلرینک
المسکر وزیری

قرم تاتارلرک و زاپوروه عسکرینک لهولیه یازلمش

~~[illegible]~~ تحالف و تعاهدی صورتنک ترجمه‌سی بودر

بزکه قیرم بکلری و اغالری و میرزه‌لری و جله قیرم و نوغای و چرکس و ~~[illegible]~~ تاتار عسکرینک باشلری بز ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ و باخصوص زاپوروه خلقی بولکباشیلری اسالولری حتمانلرینه و جمله‌اکی عسکری اکی عوام نظرلرنده انهاء اولنورکه

میرزه‌لر و تاتار اغالری عسکر ایله سزه یعنی اوقرانیه ولایتکزه قوداسلغمزه و دوستلغمزه بناء باتوچه میرزه و تاتار آغای عسکر ایله

دشمنلریکزه قرشو کوندردک ~~[illegible]~~ و تعاهدمز موجبنجه و مشاوره مزله نتیجه‌سی اوزره بو شروط و امان ایله

یمین و قسم ایدرزکه مادامکه قیرم قیرم در دوستلغمز بوزلمیه بو تعاهدک مقابله‌سنده دخی سزدن استرزکه بتون اوقرانیه

زاپوروه عسکریکز بزه لازم اولدیغی ~~[illegible]~~ کوندروب یوق دیمیه‌سز بودخی تحالفمزه کوره سزه عسکرکز لازم اولدیغی اکسک

و بو عهد اوزره ثابت قدم اوسق کرک اسیر عثمانک دافعی اولسون استر اولماسون امدادکزه عسکریمزی یتشدرملم سزدن دخی

زمان عذر و بهانه اتمیه‌سز بونکله سزه قادر الله امرلدز و احکم الاعتقاد و رعایت ایچون مهریمزی باصدز باغچه سرایده

۲۶ کونده سنه عیسویه ۱۶۴۹

محب و مخلص دوستلری
جملتا بکلر اغالر و میرزه‌لر
خصوصا

شونی بک قیابک مرتضی بک بادین ~~[illegible]~~ اوغلی ~~[illegible]~~ باتوچه میرزه قراچ بک بایر علی میرزه سید احمد بک محمدم میرزه

علی بک و سایر جله اغالر

ѣ ї в оберегатель а боаринъ
ie i b Obervehateli Custodes e Boerini Nobiles

ѣхъ ива ве снъ у здушие стороны кнзя
Iiwiba. iwan we Sinu filio и Zdvuhie storony. kniaza Prea...

ѣхъ гинова слане с славно̃м 7
...pistch. tchinow sprau Siaine Sarnie. s. et z. Zlawom Con Gioanne.

краиним у алезандром лодгим т.
Kraitchim Truinchiate m alexandrom Lowdzym Cacciator
x

...ло свого е принуждены есты прежде што ѣ
...kiicou stiey. D. prijnuzdeni. E Smi Jesmi pvesde pirwy. Pchoby. Vt.

...ваде коѧ кмѣрдно аной спреноов
... wna dlici. kmilosrvdio el mi sviwdie ekoi Jakoi vret. spveikowi zrivsy.

...маҥни ниӧвда же хрстодо видимыя и невидимыя
...poiniemiu nikohda ~~[illegible]~~ Etmodo. Kvistowo christi widome y niewidome. >

...рдымъ хулу у спсителеда прѣла дха свто ога
...ni cadzim Halu v spanitelewa prespota duha swietoho odcza oyca
Salvatori Maestate Patrem

 анга Aga.

11 г Драгинич ... тоʌаришво ... нижи ... [illegible]
g. draginitch et towaristwu nizi inferius. ... h.

описаного ... запорожкого ... сами дзяки Капиджи
opisanoho z zaporozkoho sami dsiaki. Kapigi

обещали ... в ... думости ради ... назгубу ...
6 obetzsali promiserunt. d. wie domosti rad ie Consilia nazhubu in perditionem

потугами ... радних их своевольних ... свои
potuhami poteggami ich zadnich ich swoiewolnich h swoih

на тот час ... потекали ... наставляти ...
natot czas. wsie. poutiekali. st nastanowliati zawi...

частокрот ... всим ...
czastokroi ... wsem wobus omnibus audientibus.
czsto kolwiek

درکاندرو بسودودیچ و یوان دراغونیچ نام الچیلرینه شوکتلو پادشاه حضرتلرینك حضور جلیلرنده سویلجك
... اولاندک ~~تفهیم و تلقینلرینك~~ ترجمه سی بود ر
در اماکن التنده تسلیم اولان

اولا نیجه یاشه ایله صیانتمز ایچون کوندردکلری سنجاقلر ایچون شکران کتوروب رز دوی عبودیتمزی خاکپای شهنشاهیلرینه یوز سوردکدنصکره

که اونلرله بوه اقرار اولنه بکه خانلرجملهٔ اوردوی ایلر / حطمانه اندوکه بنفی عدادتندن فارغ اولا و حطمانك دائما دوستلق و محبتده کچنوب ...
اولدیلر ایچون سرتی و عیاغ قصد و عزم اتمیه و اشقدهکه اشقیا قزاقلری یوز دیرسه و اونلره طغیان و عصیانه تحریش اتمیه و
امداد ویرمیه بلکه اکر حطمان توسه که بانا خبردار اولوب یا اوله یوب اوردوکه اشقیا ایله جمع اولوب محاربه ... ایدرلرسه بو سنجاقلری
کوستردوکمز کبی ... فی الحال جنکدن وازکچوب حطمانك یارشه‌ده ... صو اتمیوب کندو ولایتنه کیده‌ و اشقیاءی ترك اتمکه بیونلرینه واجب اولا
تنکم بزوده علی اغا پادشاهك ایلچیسی بو حضوری ایچون قویه وار دی حطمانه دخی بله‌ بنجه کندو ایلچیلرینی خانه کوندردی

بو اثناده قریم خانی بوه نیت ایلدوکه عوض و دشمنلقدن فراغت اتیوب حطمانه و زاپوروه عسکرینه حامی و اشقیا قزاقلری ملاحبه‌سی قیندروب ...
... آدمه‌ مراسله‌لر یازوب که بن اوقراینه‌ ابدا آل عثمانه تعبید ایلدم و کندو ایچون دره تحقیق قریم سلطنة ایله داوردوی ایلر کندوی
آل عثمانك حکومتندن جنك ایله چیقرق استر و قزاقلر هب دروشنکودن حطمانلغی الدقدنصکره فی کسیه دیرلر و کندولری عثمانه اذیته
حاضرلیه‌لر و مشاوره‌ ایلیه‌لر و سوخوه نام اسکی فتنه انکیزی و دخی ماکنتوه زاپروه حطمانلری ایدوب و حلیفیعی اوغلی ... بو یله مکتوبلر
یازدی و بو مکتوبلر شاهددر که ... کندو الیله یازدوق مکتوب سلطنة پاشاسنه کوندردلر و ظن ایدرلز که سعادتلو پادشاه ابراز
اولندی و بر عینیسنی دخی حالا کیدن ایلچیلرمز کوستوسه‌لر که اونده یکچون خان کندویی امداد حامی اشقیا ماکنتوه‌نك یانندن

اماکنده ساکن قزاقلر
در اعلی التعجیل یاتوم میرزه‌ اون سکز بیك مقداری قریم عسکرندن ماکنتویه و سوخوه نام طاغیره و اشقیا حطمان دروشنکوی
یانده اولان ... و غیر شهرده اولان ... و حطمانلر صدق و ثبت ایله هر دوره طیانان عسکری اورتادن قالدرمق ایچون کوندردی
و ... اول اشقیالر دخی یعنی سوخوه و ماکنتو یاتوم ایله قریم اوردوسیله جمع اولوب و اماکندن چقوب بعض شهرلر و کویلر باخصوص
... شهری یاقدیلر و اونلرلا اشقیالغنه اویمق استمین قصبه‌لری برباد ایلدیلر

عسکر
بولاری قورتمق ایچون حطمان کندو وجودیله و یانده بولنان عسکریله و بولکبانیلریله و اختیارلری ایله اینشتبلوه نام ... قصبه‌یه کلوب
اوراده اشقیالر و یاتوم میرزه سنجقا پادشاهلی حسابده لوتیوب و عرفی پادشاهی عظیم زوریله اوزدیره کلوب بو پادشاهك علامتلرینی استهزا
ایلیوب ... شمدی کوور دروشنکو انما عثمانك سنجقلرینه ... یاردم ... کترد بز اونلری هیچ ... صیارز دیورك هجوم ایدردی
... و ناسقول سوزلر پادشاهك مقنه ... حاضرلر اشدوب سویلدیلر بونی دخی او زمانده یانغده اولان اق کرمان اوردوسی بر خوش
دکلیوه‌ اشتدی

تا که حق تعالی بونی کوتوریوب اشیدن قورتری و شریر ادملر اول نیت ایلدوکه ظلمی و عداوتی حطمانك عقل و تدبیرالیه و سوزن کچوبی
زاپروه عسکرینك اردی بونلری شویله قودیلر که اشقیالر و قریمله‌ یاتوم میرزه‌نك امداد ایدلرن تاتارلر ... قزاقلر هب طارمار اولدی
اشقیالك طابوری طوب و توفنکلریله و یایا عسکریله حطمانك الینه کردیلر قلانلرن الدوکی اوردو قریه و اشقیا قزاقلر اشغله که
دایره‌ قاچدیلر

٧ بو اشقیالرك و پاتوچ بیوزه نك انهزامندن صکره نازادکوندن حطمانلرن دروشیتونك ایکیلچیلری قپوجی باشی علی آغا ایله
کوندردکی ایکی ایلچیلر بو جوابنی و مکتوبنی دونوب انجق بوندن خبر کتوردیلرکه خان کندوسی کندو نیتنی عمله کتورمک قصدیله
التنده جمله قدرتیله باتوچ بیوزه نك اردنجه اوقراینه یه کلیجکدر و بونلر بو آنه دك دخی کندو اوقراینه یه کشمیلر بو بابده اول بولده اوتوز
باتوچ بیوزه [illegible] مانع اولدی که قدیم کلدکلری زمان بو انهزامدن خبر ویردیلر لکن اوتلکه کبی دشمنلکه لیلهر حطمان
دیاننده اولان عسکرینه و جمله اوقراینه یه خان وازکچمز دیوانکوار اشقیایه قاچمق اشقیالر مراسله ایدر و کلیجک یلدن بهار
جمله اوردوسی ایله اوقراینه یه جنك اتمك ایچون کومك وعده ایدر

٨ انوك ایچون حطمان دروشیتو دیاننده اولان زاپروه عسکری شوکتلو پادشاه بو حیح محاذرانلرینی و شکایات ایدوب
تواضعیله که پادشاه حقنده بو ایلچیلریه هرشیده اعتقاد ایدوب لطف ایله و اوصنیوب اونلرك سوزلرینی دکلیوب و
مظاهره شهنشاهلریق ایدوب جمله بو خصوصاته بلکه خانه غیرتی ایچون حطمانه احمدی ابن انوك ایچونکه تاتارلر
ایله دیوقیم قرقندن ایلچیلری کوندرمز الا حطمان کندوسی طوس طوزو رکاب همایونه و دخی انوك ایچونکه حطمان بو
ثابت سوز دیدوب [illegible] مرد اولان زاپروه عسکرینك حطمانلرك وعده اتدوکی دوستلقی طوتوب هیچ بر کیمسه
تفتینه بعض سلطانلرك انطاسیله اونلره جمعیت اتکه قومز و اول کیمی فتنه‌ی که سعادتلو پادشاه افندیمزه
عداوت حربیه انشاء اتدیره دکلمز بلکه غیرمانوب جمله سلطنت عثمانیه نك خدمتنه اقدام
اتمك مرادمزدر مادامکه حطمانلق ضبطنده تحمل ایده وبادامکه حیاتده یز انوك ایچون خان زاپروه
غیری حطمانلری نصب ایدوب ابرام ایدکه مرادی اوزره مشاوره ایده‌لر و طغیانلرینه همت اتدکلری کبی کندو
مناسب اولدی

٩ زاپروه عسکرینك خبرلری بو جانبه کلورکه خان انواع طریقله جهد ایدرکه زاپروه عسکرینك حطمانی شوکتلو
قولیه اولمسیدر که حطمان لیه قرالی و موسقو چارله مراسله ایدر و بو وجه ایله خان انك استر پادشاهك
حمایتندن محروم اتمک لکن بونك ایچون سعادتلو پادشاه غبار انفعال کلیه ایلچیلره انسوئلی زیوانی
حسیبی قراله یعنی لیه قرالنه که اونده قپوسه کتخدالینی دایما طوتار و موسقو چارنه کوردم که پادشاهی حقنده
بویله دخی زاپروه عسکرینه خاطر قلبیه که بر آیالتده لیه قرال المقبل و موسقو چالغار کچنوردن غیرتی ایچون
اوقراینه اونلرك ولایتلرین قودروب و جمله زاپروه عسکرینك سوحد مصالحه‌یه ایچون حطمان اونلرك خدمتنه
زمان ایلچیلر کوندرر چونکه [illegible] قدیمدن برو حطمانلر و زاپروه عسکرینه دوشرکه یالکز اوقراینه ده ساکن اولان
بلکه لیه قرالك حکومتی التنده دخی بر دینده و استانبول بطریکیلرك اطاعتی آلتنده اولانلری لیه دیندن
قورتمق ایچون و دخی اونلرك دینلرینی کاملا اشقیالره متعلق ولیه سرحدلرندن جمله حدود سنجق محالمه و استقرار
اشدر لکن بو بینه ده هیچ بر مخالفت و عداوت سلطنت عثمانیه ایله بر قرار اتدکمز بارشمز کتورمز دیهیچ کتورمک

١٠ نتیجه اول قرالدن مکتوبلرجه سلطانی کلدکه زمان نیچه کره قوم خانه کوندروب فاش ایدردك اما بو دخی آنی حطمانلر و زاپروه عسکری
چکمدی بلکه هپ کلان حطمانه و زاپروه عسکرینه صادقدر [illegible] لیهلره تعلق ایدوب خدمتنه سی ایدر
مکتوبلرینی و اول قرالدن ارسال اولنان مکتوبلری لیهه کوندردی بو خصوصدن حطمانه تحذیر اولنور اوتوز آقاوله
کوندرمدی سلطنت اشانته شیوع ایدردم و ایالوادرر دوکه پاش اونلری سعادتلو پادشاهه ارسال الیه

١١ وعادت قدیمه اوزره سلوك ایدوب حالا دخی بزه لیهلر و موسقولیه ارسال اولنان مکتوبلری بو ایلچی ایله سعادتلو پادشاه
اونلردن عیانا اکلمق قابلدر نه وجه ایله زاپروه عسکرینك حطمانی دوستلقلرینه چکرلر

آنوک ایچون زابروه عسکرینک طهماسب سعادتلو پادشاهدن رجا ایدرکه وقار شهنشاهیلری خانک عداوتی تسلیمن الیه واکر ارتوق
طهماسب وزابروه عسکریله خانی بارشدرمق ممکن اولمازسه که صداقت و جان کوکلدن هر دشمنزه قوشو جنک دوروشسه خانلقدن عزل
اولونه دخی طهماسب و زابروه عسکرینه خیر صنان و سعادتلو پادشاهک ایلکی استین بو قوم خانلغک منصبی ایله شوق بوله

واکر بونده ده رجامز کچمزسه دکاب همایونده طهماسب و زابروه عسکرینک بو رجامز دنی واکر بویله دشمنلک ایدرسه قوتمزی شمویه کنده
نسیمزی و حسب وطانمزی معقول و حق اوزره قورتمق ایچون الله تعالینک عونی امدادمزه آلوب طهماسب وزابروه عسکری البزوری
اوزرینه وارمق مضطر اولورسه تاکه بونک ایچون سعادتلو پادشاه طهماسب و زابروه عسکرینه دخیده خاطر اولمیه زیرا بو آنه دک هیچ بر
وجه ایله کملک اتمک دکل بلکه فکرلرینه کلور که سلطنة عثمانیه یه طهماسب وزابروه عسکری الا هر شیده کوکلی اولمق و پادشاه حضرتلرینک
هر دشمنلری اوزره خدمت عسکریه بیانشدرمق استرز نیچه که بو قاچ ذره سلف طهماسبلرک زماننده اولدیسه زابروه عسکریله
اثبات ایدهکزی بیان ایدرز

حالا طهماسب وزابروه عسکری تجدید ه در که آق کرمان و نوغای اوردوی والو جماعتله اوزاینه یه کروب سیدی آغا سوداری ایله و
زابروه عسکرینک دشمنلری دوکشمک دکل بلکه کورشیوب اوزو صوینک بو طرفنده اوزاینه شهرنده قوندیلر و عظیم کوتولک ظلم
اتدیلر قزاقلرک اولرینی و سایر عوام خلقک یاغمه لدیلر و هر کچیده بازرکانلره و سایر آدملری یولده سویوب و بعضیلری یسیر طوتوب
نیچه بی حد دیه قیاس جبر و قهرلر اتدیلر لایق اولدیغی اوزره پادشاهک قطعی دکمنه کوره کچمیوب طهماسبک التماسلرینی اصلا
دکلمزلرکه اصلاً بر ییل بولوردی که اوزو صوینک اوته سنه کچدی اونده اولان بولنکده امداد ایچون ایکینزلر دشمنی سوستو اوزره
که اول اوزنده اولان بولنمارق کنه و صکوسنده وقوت قلعیه ایله مقهور اتمک چالشور و هلاک اتمک اتو عسکرینک قدوم ایله
نت اتدی واول اوزو صوینک اوته سنده اولان شهرلری خیرمانوب طهماسبک یاننده وزابروه عسکرینک یاننده طوردی و سوستوق تسلطنی
طلب اصلا ویرلمک استمزدی واکرچه اول سوستوک عسکریندن طوتلان دلیلرکه اونلردن الچلور بو خوشقه بویلدر غیرده لودکلدر نتوکیم
اوزو صوینک اوته یاننده کلنی و امداد یلا استین الچیلردن طهماسب سوداره آدم کوندروب لکن اونلر بینده هیچ بر وجه ایله دیرلمک داوزو و
صوینک اوته سنه کچمک اوزرینه کلنی دشمنلر اوزرینه استمزدی بلکه دشمن واری یولده کچیوردی

اوندن برده که بو ایشی غیرسندن اشلمز الاغانک اویله چون سنچی اونلره قویدن تازه اوردودی یتشدی و فقیراولدیغی ثقلت وجور
ایردی و بولاد ایدردی پس الچیلر سعادتلو پادشاهدن رجا ایدهدی که بویله آدمی بونک کبی که اوردو اندن قورتمق دکل
بلکه دکمزلر دیرلمک بو یورمیه ضابطلکه بکه بویله بر بیل آدم قویه دو حالاتونه اوزاینه یه کوندردیکه جمله اوردوی
ضبط ایلیه که اونده وقاری پادشاه ایله امری کچه استیادی حقنده کل و اسافلرندن آلیتوخه هرکسی
تندرو مستطیع اولا وایکینزلر دشمننه عشق و شوق ایله طهماسبک التماسی اوزره تفاوت ایلیه شویله مصلحتی کذار و پادشاه
حضرتلرینک عونی و وقارنه حمایت ایدن ضابطک تدبیرایله ولایتمزده مفتقر امداده کلنی تاتاردن بویله آنلو نمویه کی
اولدیغی جفاکی چکیبهدی و هم اوزرینه کلنی دشمنه امدادی الشیلک صونیله و بز زابروه عسکرله دیرلیه

بودفعه کوچمره کلمیچی اولمازکه و طهماسب هم زابروه عسکرینک ایدکانکه هرنه الچی کلور پادشاه حضرتلرندن طهماسبه کوندرلدیغی
عظیم هدایا و عطایا استیهاب ایدوب و استعطاف ایدردی و زابروه عسکرنده بو عادت یوقدر که طهماسب دیرکیلر صالفنیلر
وبکلکلردن اصلاً عواید ویرلمز و خزینه دن بر بیردن بر آقچه کلمز اوزاینه ده یکری ییلدن برو دایما عسکرده سنوالی اوزره
انواع عسکرده اولوب زیاده سیل فقیر و حزانلردر اول سببدن طهماسب و زابروه عسکری اصلا هدیه دیرلمکه قادردی
دکلدر انوک ایچون سعادتلو پادشاهدن الچیلر رجا ایدهدی که طهماسبک وجمله زابروه عسکرینک نامی ایله که هرکیم پادشاه
حضرتلرینک طرفندن طهماسب یا الچیلک یا عسکر سودارلقله زابروه عسکرینه امداد ایچون کلدیکی زمان بوزماندن برو طهماسبدن
و زابروه عسکرندن استعطاف اتمیهدی سعادتلو پادشاه حضرتلرینک طهماسب وزابروه عسکرینه کوندردیکی نامه
شریفلرنده مثبت اولان لطف و احسانی کوندروب چون طهماسب وزابروه عسکری دمبدم عواطف پادشاهیه محکوم طوتوب
کندولرخلقک بلا طلب قدرتلرینه کوره رعایت ایدوب هدیه ویردلر

١٧ تکرار زاپوروه عسکرینک حمایه اعلام ایدکه و سعادتلو پادشاهی تحذیر ایدرکه قریم خانی تحقیق ایله لدی سقول بر اولی
اوتلره معاهده ایدر ودوستلغینی استر و اوتلر بو معامله‌دندن هر یرده جمله اوترانیه ولایتنده خبرلری شایع اولدی کی
ایکه قرالی دخی خان حضرتلری پادشاه اوزرینه تحریض ایدرکه انلر اوزرینه وآل عثمان سلطنتی اوزرینه جنک تدارکی کوردی
خان ایله ایکیسیده مصالحه اوزره اولالر و عقد عهد ایده‌لر کندو مکتوبلری ایله بونک اتمامی ایدر. بو مذهب تمام
کندو والیلر یازلر مکتوبلرندن معلومدر که اوتلره بوندن اقدم سلطنته پاشاسنه ارسال ایلدک اولدرکه بو انلرک ده حمایتک رجاسنه
سعادتلو پادشاه واصل اولنمیدر تشتکی عدو دخی حمایتنک کوندردکی الچیلر مکتوبلرده که ایچنده خان بلغز قیقی
کندویه امدادی استقبالده حمایه خانکفوددن تصحیح ایدر اوزرنه خان ثابت و بو نیتلری طام اولور

١٨. بو جمله رجالری حمایتک و جمله زاپوروه عسکرینک سعادتلو پادشاه کوکلی که مرحمتلو پادشاهه لطف اولا شاهد
حمایه دخی زاپوروه عسکریله اول رجا ایدکه بویله نایبه‌لر خان یاتی زاپوروه عسکرینی کمال کندو استانه سعادت
~~حمایه~~ بو کزلو نصیحت و مرحمتلو تعلیم سعادتلو پادشاهدن استیوب بو الچیلر که عنایت شاهانه‌دن
بن یالوار حماه زاپوروه عسکری یازلیه جهت ... کون کانون اول ١٦٦٩

Нанижше пополнивша ся пре твое мое писаня вѣрно тя
дѣля добро моего нехотѣлем препонувши абы ю половеню
(con fusione) (ruzeroptie) (powo cetenin)

Сане вельможному г. мнѣ велце млстивому пану и добро:
дѣеви моему его млсти пану Петру Дорошенкови гетманови
войск запорожских пану моему млстивому отдати належит

Ѡ Чигерина.

Тлмачъ пресвѣтной Порти оттоманскоѣ.

il luogo de Presidenti nelle sovrane et straordinaria Assemblea di detta Compa poi che il Publico contribuirà vna somma considerabile di danaro per stabilimto di detta Compa.

Ma riguardo al governo esteriore nel detto Brasil prima che si perdesse era sottoposto a vn Governatore Gnale, ma adesso non possedendovi altro e cessata anche questa carica et Magistrati che solevano esser nel Recif o Villa Mauritia occupata vltimamente da Portoghesi.

I Corsari di Barberia danno non poco disturbo al Commercio d'Italia et di Levante per le prede continuate che facevano de Vascelli Olandesi nel mar Mediterraneo. Gli stati Gnali per tanto furono costretti di spedir l'Ammiraglio de Ruyter con vna bona squadra di navi di guerra, ma con poco frutto andando in busca di detti Corsari, poiche questi havendo Vascelli men gravi e manco carichi di quelli d'Olanda che percio sono piu tardi nel viaggiare, quando i Barbareschi si scorgevano piu deboli a vele gonfie si ritiravano e quando piu forti attaccavano e predavano i Christiani. Si trattò percio, et si stabili anche l'aggiustamto ma come difficilmte possono i ladri viver senza rubbare, cosi si stima che i detti Corsari non potendo star digiuni di quei ricchi bottini, a quali sono gia avezzi, siano per romperlo e continuar l'hostilita obligando queste Provincie ad vna dichiarata guerra stimata da qualcheduno men nociva d'vna infamma pace; mentre li Vascelli che trafficano in Levante essendo poderosi e ben armati possono andar 8 o 10 di conserva per volte senza pericolo; e cio non potendosi far da Vascelli piu deboli d'altre nationi quindi puo succeder che, quelli tralasciando per timor d'esser presi resti ne le navi degli Olandesi soli tutto il negotio.

Ma si succedesse che doppo la presa di Candia potessero li Othomani far acquisto di Malta o Sicilia prima, poi questa potrebbero le cose mutar la faccia. I Corsari intrarian in maggior baldanza con questi oportuni ricovri e col fomento de i Bassà d'Algeri et Tripoli che sono pieni d'oro. e ponno armar quantita maggior di legni ch'adesso sogliono, dar grandissmi incommodi et danni. I Turchi poi secondo gl'acquisti ch'andavano facendo, potevano metter maggiori aggravi a negotianti et haver di quelle pretensioni, che l'interesse di stato tien occulte, sin ch'il tempo e le congionture propitie, per iscoprirle.

Questo è vno di quei riflessi, che puo dar del fastidio maggiore di quello si pensa. S'aggiongono poi due altre considerationi, che sono le piu importanti per l'Olanda particolarmte ch'è la piu ricca di tutte l'altre Provincie.

Vna è l'eccessiva potenza della Francia cosi vicina, sotto vn G. Re giovine ambitioso di spiriti vivaci, e di pensieri vasti, e gloriosi il quale in ogni caso di rottura potrebbe meglio d'ogni altro interromper il Commercio col del proprio Regno come quello in Spagna in Levante et in Italia: per l'opportunita de porti che tiene sopra l'Oceano e sopra il Mediterraneo, e per l'assistenza che in casi tali potrebbe haver dall'Inghilterra e d'altri Principi ancora a quali non riesce cara la grandezza d'vna Republica si puo dir nascente, e ch'adesso è bastante a dar legge al mondo intiera invidiata da tutti quelli che per la navigatione de Vascelli d'Olanda

Con tal aiuto l'intraprese di nuovo l'espeditione de la Flotta nel Brasil di cui essendo fatto Ammiraglio et Capitano Generale il Conte Mauritio di Nassau, andarono così felicemente succedendo tutte l'imprese alla detta Compa, che la Corona di Spagna era in pericolo di perder tutta quella parte di mondo nuovo, che possedeva, e la detta Compa se si fosse resa padrona del nuovo, sarebbesi forte resa ~~padrona del~~ in stato d'occupar anche parte del vecchio. havendo detta Compa 300 vascelli da guerra che scorrevano quei Mari. E si è calcolato che dal anno 1623 sino al 1636 furono in quelle parti spedite 806 navi et 67000 soldati con le quali forze si diede tanto danno al Re di Spagna che sorpassa la somma di 118 millioni di Fiorini.

Si fece l'impresa di Fernabuco Città la più ricca di quelle Coste maritime e con essa s'acquistò gran quantità di Zuccari. Le Frontiere furne dilatate s'estesero d'indi ne la Costa d'Africa dove si conquistò alcune piazze tenute dai Spagnuoli et s'aprì il Commercio con gli Africani, già era speranza ch'acquistassero tutte le Indie Occidentali con quelle richezze potesse poi intraprender ogni grand impresa. Da ciò nacque ardente gelosia ch'il Principe d'Oranges da cui dipendevano i Capi della Flotta et i Curatori de la medema Compa, potesse poi con la potenza di quella, e con l'autorità che ne gli esserciti e nelle Provincie crescer in maggior potenza et pretensione.

Pertanto deliberorno i Olandesi di non prestar più alcun fomento a detta Compa e lasciarla da se stessa minorar della potenza.

I Portughesi intanto essendosi rivoltati, e con ciò gran parte delle conquiste restate in man loro, s'applicorno a scacciar da le piazze occupate l'Olandesi, et hebbero felici progressi per non ricevere la detta Compa assistenza di rinforzi et soccorsi, et in breve tempo da se medesima si distrusse, essendosi venduta la maggior parte de vascelli et lasciate perder miserabilmente le piazze, che tenevano nel Brasil.

Questa Compa però adesso che non ha più per Capo l'Oranges comincia di nuovo a ravvivar nel Commercio in alcune Isole de le dette Indie nele quali vanno et vengono ogni anno 60 poderose navi cariche dele mercantie più pretiose di quelle parti. questo commercio è ne le Isole Caribes 4 dele quali sono possesse della detta Compa con la metà d'un altra et queste sono l'infrascritte.

Isole possedute ne le Indie Occidentali della Compa

L'Isola di Saba. L'Isola di S. Eustachio. L'Isola di Vierges L'Isola di Tabago

L'Isola di S. Martin è posseduta parte dalla Compa e parte da Francesi

Nel America verso mezzo giorno possede anchor la piazza di Coracao.

Nel Africa il Castel di Mina e Capo Verde. Nella Ghinea hanno traffico nel Regno di Congo e per quella Costa tengono diversi forti per guardia e sicurezza di Magazeni ne quali raccogliono le mercantie da una parte e dal altra di quei Paesi. Tiene anchora nella nuova Olanda una Città Chiamata nova Amsterdam et adesso nell'America drizzano una Colonia nel Rio dell' Amazoni.

Il Governo interiore, ch'è essercito nel Paese Basso è formalizato a quello della Compa delle orientali: eccetto che i deputati de gli stati Generali tengono sempre

[illegible] l'intraprese di nuovo [illegible]
[illegible] Capo [illegible]
[illegible] alla detta Compagnia [illegible] Corona di Spagna [illegible]
[illegible] tutta quella parte di [illegible] America [illegible] e la detta Compagnia
[illegible]
[illegible] del [illegible] della Compagnia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] di Spagna [illegible]
[illegible] Fernambuco [illegible]
[illegible]
[illegible] d'Africa [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] il Principe d'Orange [illegible] della [illegible]
[illegible] la detta Compagnia [illegible]
[illegible]
[illegible] della Compagnia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] la detta Compagnia [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] della detta Compagnia
[illegible]
[illegible] della Compagnia
[illegible] l'Isola di S. Eustachio [illegible]
[illegible] della Compagnia [illegible]
[illegible] Curazao [illegible]
[illegible] Capo Verde [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] America [illegible]

[illegible]
[illegible]

Il traffico coll' Inghilterra è il minore de gli altri, poiche gl' Inglesi ch' essi pure hanno gran copia de navi, non vogliono che nel Paese loro si traffichi con portar robbe da parte alcuna, se non dalli proprij vascelli. Possono bene d' Amsterdam trasmettervi mercantie che si fabricano in Olanda: ma non di quelle d' altre parti; e cosi fuori d' Inghilterra si possono estraer tutte le cose che nascono in quel Regno e vi si lavorano e similmente gli Inglesi non possono portar in Olanda altre robbe che quelle stesse che nascono et si fabricano nel lor Paese.

300 mila anime in Amsterdam oltre la gente ch' habita sopra i vascelli et barche.

Dopo lo spatio di 80 anni d' atrocissima guerra essendo seguita la pace con libera et assoluta sovranità della Republica confederata gli homini di maggior spirito considerando che molte volte il fine de la guerra straniera è comminciamento dell' intestina, s' applicarono a riflettere nelle massime più opportune, per stabilire sicuro et independente governo, e per dissipare quei semi, che possono partorir li accidenti occorsi ad altre Republiche, le quali havendo felicemente vinti i lor nemici in fine poi furono soggiogate da proprii difensori, che cresciuti di soverchia auttorità e potenza gli usurparono la libertà.

FINIS.

La Religione d'Olandesi è Calvina, vi sono poi altre Religioni particolari, et la libertà tale
et tanto larga di conscienza, ch'ogni uno ~~pensa~~ vive a suo modo, e crede quello gli piace.

Sin che i Paesi Bassi sono stati sotto il dominio de duchi di Borgogna Amsterdam sotto'l
vapore di traffico ch'haveva nel mar Baltico non era conosciuta in alcuna parte d'Europa,
che per una Città ordinaria, et di poca considerazione anzi è cosa notoria che nel'anno 1400
invero non vi erano in questa Città più di 20 vascelli et altri tanti in tutta l'Olanda.
Quando poi ridotta in libertà per la rivolta delle 7 Provincie ha comminciato a governarsi
da se stessa, e che la necessità ha insegnato l'industria, et ha formato un governo de suoi
Cittadini è maraviglioso non meno, ch'incredibile l'accrescimento ch'ella ha fatto di ri-
gorio, e di Popolo, di ricchezza, e di potenza sopra ogn'altra dell'Universo.
Ciò si può evidenza proceduto non d'altro che dall'ottime leggi con quali ha formato
il suo governo, e dalle massime indifferenti, e più applaudibili con quali ha saputo attirar
vi te moltitudine straordinaria d'habitanti, con vantaggi tali, ch'hoggi si trova elevata
a con'alto grado di potenza, che colle sole proprie forze, potrebbe difendersi da ogni gran
Potentato. È bagnata dalli due fiumi Ja et Amstela da cui prende il nome d'Amsterda
questo fiume Amstela dopo haver contribuito sufficiente acqua a diversi belli canali
s'unisce all'Ja che scorrendo fra quel tratto di terra chiamata Waterland, e la Città medesima
forma un Canale sì largo e sì profondo che riceve in lui le navi più poderose e forma in lui un ma-
raviglioso porto, nel quale è tanto grande la quantità de vascelli, et altro bastimento, che solca il Mare
ch'il numeroso stuolo dell'antenne sembra un foltissimo bosco.
Amsterdam si divide in Città Vecchia nuova et novissima, e in Campagna bassa d'ogni parte irri-
gata da Canali ove per causa della instabilità del terreno, convenendo fundar le fabriche sopra
fondamenti de pali come Venetia riesce doppia et grave la spesa de l'edifitij. La Città Vecchia
sta nel mezzo fabricata al'antiqua La nuova è construtta ala moderna tutte eguali fu comin-
ciata l'Anno 1612 et hora è finita Anno 1650 si comminciò la novissime. et si cingevano
tutte tre le Città insieme di moderni et reali balloardi che per occupar il giro di 27 mila piedi Geometrici
...ma che tanto è il suo circuito alla parte di terra vene sono andati 29 baloardi con sei porte
4 grandi et 2 minori.
Sopra tutto è d'amirarsi la pietà del Senato nella cura che tiene de poveri à quali
fa soccorrer due volte la settimana con sì abondanti elemosine, ch'ogni uno potendo viver
senza andar mendicando si vede la Città libera della noia, che ben spesso inferisce
l'insolenza di coloro, che dimandano elemosina.
Il publico Palazzo sontuoso è piantato sopra la piazza del Dam con 4 facciate magistose
[illegible] ca il Senato, e forte si potrebbe piantar il Cannone e batter la Città sopra di
questo si devono metter le statue di [illegible] grandezza.
Le Case d'Indie orientali et occidentali sono di gran ornamento, e di moderna architettura.
Il monte di Pietà osservabile. La Borsa cosa degna di vedere. La Statera o Pesa
publica maravigliosa. Arsenali varij. sono 54 Compe di Cittadini armati, ponno
essere in tutto 20000 homini
mantiene il Senato 4 Compe di Fanteria dalui pagate ogni una di 200 homini Altre
due sono pagate dali Stati Generali. Scuole di [illegible] panni tele Razzi. Banco publico.
Oltre il traffico de le Compe d'Indie i mercanti d'Amsterdam inviano molti vascelli
ale ~~Indie~~ Isole d'America e questi portano Tabaco Zuccaro Indico &c.
per la pesca de le Aringhe parte la Flotta di 500 vascelli ne mari dell Orcade
i pescadi di [illegible] [illegible] con loro navi proprie.
Nei mari del Nord partono ogn'anno 1000 navi. 60 vascelli per Moscovia. 40 navi
per Levante et Italia. da questa Città si traffica con più di 3000 vascelli in diverse
parti del mondo. oltre un numero infinito di barche grosse per le parti più vicine

178 Esame de le Cause per le quali si potrebbe rimuover la Guerra nelle Provincie Unite.

Senza dubbio una delle principali potrebbe esser questa per l'interesse d' Princ. d' Oran:
e sarebbe la peggiore, poichè per tal causa nascerebbe forsi la guerra intestina, assai più
dannosa della straniera. In tal caso sarebbe detto Oranges assistito dalle Provincie di Zelanda
e di Gheldria in maggior parte, a lui ben affette, e da qualch'altra ancora dove molti sono
i partegggiani suoi. Nell' Olanda similmente haverebbe a suo favore quantità di Popolo, di mari-
nari et soldati, et s'accenderebbe una guerra atroce, e sanguinosa.
L'Olanda però, separandosi dall' altre Provincie, meno di quelle soccomberebbe all'invasioni
per la situatione sua tra il Mare fiumi et Canali. E calcolandosi che di 80000 soldati, che si
mantenevano nelle guerre passate più di 50000 ne pagava l'Olanda, con assai minor numero
di gente potrebbe difendersi d'ogni poderoso attacco; anzi col suo danaro potendo mettere
insieme maggior numero di forze, rendersi temuta, e considerata. E con la potenza sua in
mare non sarebbe mai agevole il tenersi aperto il commercio almeno da quella parte, se
non potesse haver quello nelle riviere del Rheno, della Mosa, et altri.
E ben vero, che quando la Zelanda fosse separata, e nemica, potrebbero i Vascelli di questa Provincia
portar gran nocumento a quelli d'Olanda, e dar travagli sensibili alla navigatione del
Ponente, e quando succedesse l'interrompimento del commercio, ch'è lo spirito vitale della sua
sussistenza, ben presto declinarebbe la potenza sua.
S'aggionge anchora, che se la Provincia d' Utrecht che ha i suoi confini nelle viscere dell'Olanda
si dichiarasse a questa contraria, da quella parte più facili riuscirebbono le invasioni.
In quanto all'altre guerre straniere, che potessero esser mosse alle dette Provincie Unite, le
più pericolose sarebbero quelle col Re di Francia, e forse potrebbe venir il caso, che mancando
la vita, e la linea del Re Catholico, pretendesse il Re Christianissimo l'heredità de Paesi Bassi.
E ancora da dubitarsi che volendo il Re sostenere le pretensioni dell' Elettor di Colonia, e d'
altri Principi, per la restitutione delle piazze sul Rheno tenute dalle Provincie Unite, possa
in evento tale capitar ad aperta rottura, e portar l'armi Francesi al Rheno e per il
Paese di Liegge a Mastrich, e sopra la Mosa. Qualche pericolo v'è ancora che il Pren-
cipe Vescovo di Munster, ch'è al maggior segno sensitivo nel sostentamento delle sue pre-
tensioni, per la pretensione, che tiene sopra alcune terre possedute dalle Provincie Unite,
essendo egli guerriero, col fomento di qualche Potentato intraprendesse qualche rottura.
Queste tutte sono però cose ancora assai lontane; ma non è impossibile, che non possano
succedere nel spatio di qualch'anno, e conforme le vicende della fortuna, portevano le
congionture. Più facile potrebbe sortire la rottura con gl' Inglesi esacerbati di vedere
declinar dela prepotenza loro nel Mare, e perchè hanno cominciato a sfodrar pretensioni
tali, che potrebbero dar motivo ad una nuova aperta guerra.

Haja è un Borgo situato nell'estreme parti d'Olanda tra Leiden et Delft. ivi si trova
Guglielmo Federico d' Oranges è ancor minore d'età nato nel 1650 a di 12 Novembre
Egli però habita nel palazzo publico in Haja per la guardia del quale entra ogni
giorno una Compagnia di Fanti delle 4 che sono nella Haja. La Principessa madre sua habita
il Palazzo della Casa d' Oranges, insieme con una figliuola, non anchor maritata.
Sono diversi Canali in Haja che portano provisioni
formano due gran passeggi ombrosi.

si trovano impoveriti del trafico, e commercio, che prima solena fiorire nel paese loro; procureranno pero le dette Provincie Unite di tenersi bon amico il Re Christ.mo e non darli minima occasione di disgusto, e durera la sua amicitia sin che la Spagna col possesso del Paese Basso teniva diviso il Confine de le Provincie Unite dal Regno di Francia, ma si per auentura volesse crescer in acquisti col pretender la Fiandra allora e probabile, che quella Repub.a sempre gelosa della propria liberta procurera con ogni mezzo d'interromper le di lui imprese a quella parte e di sostentar il piu debile.

L'altra e la piu fastidiosa e la pretensione del Principe d'Oranges, ch'egli puo hauer d'esser rimesso nel posto e cariche godute dalli suoi Antenati i quali hauendo hauuta sempre la Principal direzione nel ~~publico~~ gouerno e ne gl'affari de la Repub.a si puo creder che pretendera mantenersi forse in dette prerogatiue, e da cio potrebbe sorger nouita strauaganti.

L'Olanda che piu d'ogn'altra Provincia inuigila al Publico Beneficio, e che percio pondera con maturo Conseglio cio, che puo esser partorito dal tempo, e dalle congionture, si puo dubitar non sia per assentir che nella Republica sia (come si suol dire) Un Dittator perpetuo, e che pero possa esser contraria ad ogn'Una dell'altre, che preponesse douersi eleggerlo grand Ammiraglio e Capit.o Gnale come furono i suoi maggiori. E se ben i meriti de li predecessori sono tali, che deuono esser considerati dalla gratitudine; ad ogni modo potendosi supporre, che sempre prevalera ad ogni altro riguardo quello della ragion Politica, et della propria liberta, si puo creder che gli Olandesi non potranno sradicar dall'opinion loro quella gelosia, che possono hauer nel dar la spada in mano a chi puo con l'istessa ferire chi gli l'ha data, e le ragioni, che di gia cominciano a correr per le bocche de diuersi, e massime in Olanda, piu ch'altroue in Amsterdam erano, che il Prencipe puo esser sospetto per l'alianze de Parentati vicini, che in lui non si possono supporre prerogatiue tali che vaglino a renderlo necessario; mentre si riguardasi il bisogno d'Un Capit.o Gnale, questo e cessato, essendo cessata la guerra, e quando pure questa ui fosse, esser piu conueniente il conferir il commando ad Uno d'esperienza, et habile ad essercitarlo, ch'ad Un giouinetto, che si ben de Viuo spirito, e di gran cuore, non auendo ancor mai guerreggiato durante la eta minore, non puo esser ancora Guerriero.

All'incontro i fauttori del Principe dicono esser conueniente a punto per interesse di stato di tener amica et confidente la Casa d'Oranges cosi per il beneficio, che puo riceuer l'Unione publica da Un Capo, che possa mantenerla tale, e troncar con la meditatione sua tutte le diuergenze, e disgusti, che potessero nascer fra le Provincie, per qual si sia accidente: come per euitar i pregiudicij, che potessero produr le discordie, nel diuidersi la Lega in due fattioni, che sarebbe quella dell'Oranges, certamente da gran parte assistita, et fomentata dalle sugestioni di chi inuidia la felicita di questa potentiss.a Lega, la qual in tal caso potrebbe forse venir a quel squarcio di diuisione, che non d'altro maggiormente puo esser conturbata.

Chi scandaglia pero bene il fondo di quest'affare, co'l fondamento di ragioni sostantiali, e non apparenti et appassionate, scoprira ch'ogni Una dell'altre Provincie, tenendo piu bisogno dell'Unione di quella d'Olanda, che questa dell'altre, per conseguenza si puo argomentar, che cercheranno di mantenersi concordi, con Unir l'opinioni loro all'Utile del Publico.

L'assemblea de la detta Compà consiste in 17 persone de quali 8 sono d'Amsterdam 4 di Middelbourg Uno di Horn Uno d'Enchusen Uno di Roterdà Uno di Delft. e In questa assemblea compariscono anche due Deputati de Principali partecipanti. Tra i Collegij d'Ammiralità quel d'Amsterdam è il primo quel de Middelb: il 2do quel di Roterd: il 3zo quel d'Horn il 4to quel di Frisia il 5to. I Consiglieri d'Ammiralità per far un Capitano hanno la nomina di due persone una de quali vien eletta da li Stati et a questi prestano il giuramento e riceuono da loro le Commissioni.

Paesi et Piazze possedute al tempo presente 1663 da la Compà ne le Indie Orientali.

Nella Iava maggiore de la quale è Patrone il G. Re Mataran vi è Batavia Colonia et Metropoli. Ne le Isole Moluche l'Isola di Ternata con 4 forti in quella. L'Isola Ambona con un G. Forte chiamato Vittoria con altri 10 fortini. L'Isola di Banda con i Forti di Cantor Nero o sia Nassau, Belgica et Pulaesi sopra la Costa di Cormandel un forte nell'Isola Formosa. Un Gran forte con molti fortini ne la detta Isola di Formosa è stato preso da i Chinesi; ma al tempo presente è riassediato per la Compà. A Malacca un forte del medesimo nome. Nel Isola di Zeilan le piazze di Necambo e Crux di Galla. Ultimamente s'è occupata tutta l'Isola ch'è un Regno grandissimo e molto importante, doue sono boschi di Canella. Nella Terra ferma dirimpetto questa Isola tienne Cananor e Cocin preso poco fa a Portoghesi Piazza di Gran importanza. Ha poi libero commercio in Persia, ne i Regni di Bengola, et del Giappone. A Toiant piazza già posseduta m'adesso perduta tra il Giappone et China. Ne le Città di Moca, e Cantor nell'Isola di Negapotnam, di Bantan, et di Pallenbanch Saluatica. Di tutti questi paesi è padrona la Compà assolutamente riseruata però la sourranità ali Stati Generali.

DE LA COMPÀ de le Indie Occidentali:

Essendosi conosciuto l'Util grande cauato dele Indie Orientali, deliberorno li Stati di farne una altra per l'Indie Occidentali, di questa si fece Capo il Principe d'Orange e con un Capitale di 77 tonne d'oro essendoui all'aspita l'anno 1623 una formidabil flotta si fece l'acquisto di S. Saluatore o Baya de todos los Santos Metropoli di Brasil, che fu poi debilmente perduta. In questo Paese il guadagno fu si grande che alli partitanti toccò 25 per Cento di denaro contribuito. Et dopo presa la flotta d'argento al Re di Spagna (da detta Compà) ricca di 12 millioni d'oro si cauò sino 50 percento del Capitale. Ma i Curatori d'essa Compà furno prodighi non liberali e più tosto ignoranti che prudenti, perche non hauendo ancora in quel Paese stabilito alcuna forma di gouerno per l'amministratione di quei affari, si vedde, che sarebbe stato più utile lo stabilimento del negotio, che non fu il distribuir il dinaro a Partitanti mentre non eran ancora le cose ben fondate. Sopravenne alla detta Compà di far acerbe guerre con i Spagnoli, i quali poteua si ben credere, che con ogni lor sforzo hauerebbero difese le piazze che ui teneuano, et da quali cauauano guadagni rileuanti. Ciò fu causa ch'essendosi intaccato il Capitale detti Curatori furono costretti a far vn altro Capitale di 20 Tonne d'Oro obligandosi di 6 per 100 alli partitanti.

13 Forte di Ossenbourg 2 Comp: di Fant: 14 Steinbergen 3 Comp: di Fant: 15 Lillo
sopra fiume Shelda 2 Comp: di Fant: 16 Liefkenshoeck 2 Comp: di Fant: 17
Grave sopra la Mosa nela Gheldria 8 Comp: di Fant: Una di Caualli 18 Mastricht
nela Brabantia confina con Liege 43 Comp: di Fant: 7 di Caual: 19 Sluys o Esclusa
in Fiandra ne i paludi 17 Comp: di Fant: 20 Aerdenbourg in Fiandra 6 Comp: di
Fant: 21 Ijsendick in Fiandra 3 Comp: di Fant: 22 Forte di Cassant in Fiandra
4 Comp: di Fant: 23 Forte Bieruliet Una Comp: di Fant: 24 Terneuse in Bra-
bantia Una Comp: di Fant: 25 Sasso di Gant in Fiandra 12 Comp: di Fant: 27
Hulst in Fiandra 18 Comp: di Fanteria 2 di Caual: 27 Genep sopra la Mosa
nel ducato di Cleues il presidio nel Castello 3 Comp: di Fant: 28 Schinckenschants
nel angolo del Rheno e Waal nela Gheldria 4 Comp: di Fant: 29 Emmerik
sopra il Rheno 7 Comp: di Fant: 30 Rees 7 Comp: di Fant: sul Rheno 31 Wesel
sul Rheno 12 Comp: di Fant: et 4 di Caual: 32 Orsoy sul Rheno 8 Comp: di Fant:
et Una di Caual: 33 Burich 4 Comp: di Fant: cinq anteriori pertengo a Cleues
ma li Stati tengono i presidij 34 Rimberg sopra il Rheno già piazza già d'elettor di Colonia
9 Comp: di Fant: et di Caual: 35 Emden Metropoli di Ostfrisia doue intra il fiume
Amasio 5 Comp: di Fant: 36 Lieroort nela Ostfrisia 5 Comp: di Fant: 37
Grietsyl ibid 3 Comp: di Fant: Tutta la soldatesca consiste di 419 Comp: di Fant:
52 di Caual: ponno esser 22000 Fanti e 2000 Caualli. In occorrenza di guerra ponno
riclutare le Comp: al nº di 100 fanti, et di 100 Caualli ponno hauer subito 50000
Fanti et 5000 Caualli. Et se volessero riclutarle a maggior numero di 100 l'Una
tanto più ne cresceria la quantità de le genti.

In mare mantengono 80 Vascelli da Guerra 60 con 40 pezzi d'artiglieria ogni
uno, et sopra ui son soldati et officiali pagati.

De la Compª de le Indie Orientali.

Instituita l'Anno 1602. in primo si raccolsero sei millioni et 600 mila fiorini
con questi dinari si pose insieme la Flotta de Vascelli Armati. Instituendosi i Magistrati
et leggi per bon gouerno, il guadagno douea esser ripartito a rata del sborso et
ogni uno che contribui 15000 fiori: fu chiamato Capo de Participanti. nel spatio
di sei anni auuebbe oltre l'Utile del interesse che ne cauorno i Participanti a 30 millioni
Però fundorno iui noua Republica et diedero il nome di Batauia ala Città capitale
ben fortificata che resiste al attacco feroce dal Re di Iaua con 150 milia Combattenti.
Le sono stabiliti i Consoli souraui Una per la cura de gli affari publici concernenti la
pace, guerra legha et commertij et L'altro la giurisditione ciuile et Criminale, inuiandoui
la Compª ogni tre anni Un Gouernatore col titolo di Capitan Gnale, et gran authorità.
al tempo presente hanno 150 naui armate ne le Indie Orientali. con quali si raccolgono le
merci che poi con 10 gran Vascelli si trasportano in Olanda ogni anno con profitto
di circa 10 millioni d'oro. et hanno assoluto Commercio in diuersi luoghi di quelle
Regioni. Vi sono 60 Direttori di questa Compª 20 in Amsterdà 12 in Middelbourg 7 in Horn
7 in Enchusen 7 a Roterdam et 7 nela Camera di Delft. A Batauia oltre il Captan
Generale vi è Un Direttor Gnale con 10 o 12 Consiglieri.

De Vascelli et robbe orientali che si mandano d'Holanda ne le dette Indie Amsterdam
fornisce la metà Middelbourg Un 4to et l'altre Camere tutte insieme l'altro 4to.

Forte di S. Andrea sopra l'Angolo de Waal et Mosa Una Comp. di Fant: Forte di Woun
7 Comp. di Fant: Forte di Doesburg 3. Comp. di Fant. Una di Caual. Forte di Breenort
in Paludi poco distante dal Rheno 3 Comp. di Fant. Tiel presso a Vaal 2 Comp. di Fant.
Citta et Fortezze d'Olanda. Leiden. 2 Amsterdam 2 Comp. de i Stati Gnali et 4. pagate da
la Citta 3 Govcum. 4 Briel 10 Comp. di Fant: 5 Alkamar. 6 Hoorn sopra il Flenczee
7 Enchusen sul Zuiderzee. Forterre 8 Woorden. 9. San Gertrudemberg. sopra Meuse
5 Comp. di Fant: 10 Workum sul fiume Meuse 2 Comp. di Fant: 11 Lenestein nel angolo
doue la Mosa entra nel Vaal Una Comp. di Fant: 12 Engelem sopra il Waal Una Comp.
di Fan: Una di Canalli. 13 Cluidorf con Noordam 3 Comp. di Fant: 14 Heusden sopra
il Vaal 12 Comp. di Fant: 2 di Canal: 15 Naerden 3 Comp. di Fant: 16 Cluidert
sopra Canal Moyekeur.
Citta e fortezze de la Zelanda. 1 Middelbourg situata in Isola 2 Goesa 3 Tertolen sopra Canal Wossemer. 1 Comp. di Fant: 4 Vlissingen verso la Francia et Inghilterra 7 Comp. di Fant: 5 Veera 2 Comp. di Fant: 6 Le Filippine 3 Comp. di Fan
questo paese e tutto in Isola et assai basso, onde diversi luoghi sono gia stati inghiotti
dal Mare.
Citta et Fortezze nella Prouincia d'Utrecht 1 Utrecht con muri antichi 4 Comp. di Fant:
2 Forte di Wicktedueosteden sul Rheno 3 Amersfort Una Comp. di Fant: 4 Viaren
Una Comp. di Fant: Una di Caual: 5 Rhenen Una Comp. di Fant.
Citta et Fortezze de la Frisia. 1 Leuerdem 3. Comp. di Fan. 2 Dockum Una Comp. di Fan
3 Harling sul mar Zuiderzee. 4 Franeker Una Comp. di Fan: e Una Academia. 5
Olmeusem Una Comp. di Fant. 6 Boutranger 3 Comp. di Fant. 7 Belinguold 2
Comp. di Fant: 8 Staueren sopra Zuiderzee.
Citta e fortezze d'Ouerissel. 1 Deucaten sopra il fiume Istel Una Comp. di Fant: 3
di Caual. 2 Campen sopra Istel 3 Zutphen 5 Comp. di Fant. 3 di Caual. 4
Sunol 4 Comp. di Fan: Una di Caual. 5 Hasselt sopra fiume Vecht Una Comp. di Fan
6 Stenwick presso il fiume Ha Una Com. di Fan. 7 Oldenzel Una Comp. di Fant.
8 Enschede Una Comp. di Fant. 9 Kaijderschans sopra la riuiera di Kawiader.
10 Blockzijl. sul Zuijderzee. 11 Swarte sluis sul Zuijderzee Queste tre senche
forti sono senza presidio. La prouincia di Ouerissel e Una ~~Prouincia~~ Signoria sotto
di cui sono tre altre signorie Isselant, Drent, et Tuent.
Citta et Fortezze di Groninghen 1 Groninghen 10 Comp. di Fant: due di Caual: 2
Coeuorden la miglior fortezza del Paese Basso 6 Comp. di Fant: Una di Canal: 3
Delfsuil verso Osfrisia 6. Comp. di Fant. Una di Caual. 4 Bellingwolder forte
in paese paludoso 5 Bourtann piazza tra paludi 6 Langackeri 7 Vinsotten
senza presidij
Piazze Conquistate nele guerre passate 1 Boisleduc 23 Comp. di Fant: 7 di Caual:
2 Creuecueur Una Comp. di Fant: 3 Rauenstein sopra la Mosa 3 Comp. di Fant: 1
di Caual. 4 Helmont senza presidio. 5 Breda 23 Comp. di Fant. 5 Di Caualli:
6 Berghen op Zoom in Brabantia 14 Comp. di Fant: 3 di Caual. 7 Fedueofort
Una Comp. di Fant. 8 Wilemstat fra Olanda et Zelanda 2 Comp. di Fant. 9 Forte
di S. Anna Una Comp. di Fant: 10 Forti di S. Marco et Marspuij 3 Comp. di Fant:
11 Forte de la Croce Una Comp. di Fant. 12 Forte S. Catherina 2 Comp. di Fant.

NOTE DE LA Relatione de le Provincie Unite del Paese Basso descritta dal Conte Gale:
azzo Gualdo Priorato Stampato in Colonia apresso di Pietro de la Place A. 1668.

Sono sette Provincie ogn'una e sovrana et si governa da se stessa. La Ghelderia è Ducato l'
Olandia et Zelandia Contee Utrecht Frisia Overissel et Groningen Sign.rie. Le Citta di Ghel:
dria. 1 Nimega 2 Zutphen che e anchor Contea 3 Arnhem 4 Grol 5 Hardewick 6 Doesborg.
7 Elburg 8. Tiel 9. Bommel. 10 Wageningen 11 Hatten 12 Gronchorst 13 Borcum 14 Sheven:
berg. Citta d'Olanda 1 Dort 2 Harlem 3 Delft 4 Leyden 5 Amsterdam 6 Gouda 7
Rotterdam 8 Gorcum 9 Shiedam 10 Schoonhoven 11 Briel 12 Alcmaer 13 Horn 14 Encusen
15 Edam 16 Monikdam 17 Purmerend. Item Citta che non tengono voto nelle Assemblee sono
San Getrudemberg Heusden Worcum Vianen Iselstein Woerden Oudewatter Heuckelom As:
peren Leerdam Naerden Wesepen Muyden. Citta de la Zelanda. 1 Middelbourg 2 Zerizia
3 Gosa 4 Tolen 5 Vlessingen 6 Veera. Citta d'Utrecht. 1 Utrecht 2 Amersfort
3 Rhenen. CITTA de la Frisia 1 Lewerden 2 Bolswaert 3 Franeker 4 Sneeck 5 Dockum
6 Harling 7 Staveren 8 Sloten 9 Worcum 10 Hinlopen. Citta d'Overissel 1 Deventer
2 Campen 3 Zwol. Citta di Groningen, Groningen sola. Summa 54 Citta con voto.

Ne la Olandia si comprende anchor Nordlandia.

De li deputati di queste si formano li Stati d'ogni Provincia. che risiedono come di Gheldria in
Arnhem o Nimega o Zutphen ma in Arnhem sta sempre il supremo Tribunale de la giustitia
dove l'altre citta inviano i lor deputati. Quei d'Holanda risiedono all'Haya Quei di Zelanda a
Middelbourg Quei d'Utrecht a Utrecht quei di Frisia a Lewerden quei di Overissel a
Deventer quei di Groningen a Groningen. potendo ogni citta inviar quanti deputati li piace.
Da ogni una di dette Provincie si mandano 2. 3. 4. deputati all'Haya et di questi si compone la
Assemblea de li Stati Generali che per ordinario ivi dimorano. L'officio di questa Assemblea
e di pigliar conoscenza di tutte le cause concernenti l'interessi de la Republica. mantener la
bona corrispondenza con Principi stranieri, ricever, et ascoltar li Ambas.ri spedir lettere
et ordini a loro Rappresentanti et far ogni altra cosa spettante al Governo Politico. Ne li
affari piu d'importanza come di far guerra, pace, lega, tregua, soccorrer amici, metter
gabelle, et simili altre speditioni non possono conclude senza intervento di tutte le 7 Provin:
et queste pure non possono risolver senza l'approvatione di tutte le Citte, ch'hanno voto.
Li deputati durano 3 anni nelle lor cariche, qualche volta alcuno vien di novo confirmato.
I deputati di Zelanda soli sono a vita, ogni provincia puo mandar quanti deputati li piace
essendovi chi n'a uno due o quanto li pare, ma tutti insieme non hanno altro ch'un voto solo.
di maniera che si ristringono i voti ad otto solamente cioe 7 dele 7 Provin. et uno per la
nobilta che tiene la precedenza e 'l primo voto. In questa Assemblea ogni settimana un
deputato d'una Provincia entra per PResidente L'officio di questo e d'introdurre i negotij
che passano ne la sua settimana qual dura da un Lunedi al altro. La Radunatione del Assemblea
comincia due hore avanti il mezo giorno e dura sin a meza hora doppo, si pero li affari non la
ritardino di piu. La Conclusione d'ogni affare si fa per il Presidente de la settimana et il
Notaro ne firma il decreto. Titulo de i stati Altie et Potentes Provinc di paga del Princ: d'Oran-
gia 131000. Gheldria 5000 Olanda 64000 Zelanda 16000 Utrecht 9000 Overissel 8000 Groningen
12000. Aiuto di costa per campagna 40 m. Fior: Dopo la Casa d'Austria et Francia li Olandesi
si stimano per piu potenti. La Provincia d'Olanda sembra quasi una Citta.
Fortezze di Gheldria 1 Nimega sopra il fiume Waal. Ramo del Rheno con forte Kraistemburg
presidio 10 Compag. di Fanteria 4 di Cavalleria 2 Zutphen sul fiume Islel presidio 5
Compa. di Fant. 3. di Caval. 3 Arnhem sule sponde destre del Rheno una Comp. di Fant. 2
di Caval. 4 Grol. 3 Compag. di Fan. 5 Doesburg al Canal di Druso che intra nel fiume Issel 6
Elbourg sul mar di Zuyderzee. 7 Bommel sopra fiume Vaahl. 2 Compag. di Fan.

пречтнѣйшая — preчistia [illegible] | служащихъ — sługaiących servi | благоразумныхъ — błohorazumnich roztropnych sapienti | особъ — osób personae | что — szto

Гесауломъ — Jesaułom et sargentis | сотникомъ — sotnikom. Capit. di 100. | ѿ — z | мещаномъ — meszczanom. civibus | что — szto | нѣсколко — niesколько

ѡбо — oś ob. persone. | ед — ev | утвержденного — utwierdzennoho | непраздны — nieprazdni nie próżno | ѿ трудахъ — w trudach

ѡ — es | овца — owca. oves pecore | глас — hlasz | подумтѣ — poidut. | гдѣ жаго — zawsze | вплавнѣ — w plien | пожел...

ихъ — ichnich | чрезъ — u czerez per | время — wreme potrzeba | чего — czeho czego | желаемъ — żeланият żądaią | ...

ѡбыклии — obyczki corrispondente | ис не — usie omne | между — między inter | рѣчи — rzeczy | брати — bratin

яко выше — ako wyżej. ut supra | есть — iest | соотвѣту — odpowiedzieć | обществ — obszczeho | упещадчи

безнадеж — beznadziei | о сохранение — w zachowanie | и поатѣту — y odwieta | споро...

общество | сѣгоду — obsczeho ziegdu abcejo ziaździ | ... | октябра | кв

дѣлъ — dieli | оберегатель — obierzhatel

Намъ дѣще ласкавы пане подданну.

Бо ... до добра ... служ... я подданни.

на дѣще ласкавомъ пану. Василию.

Тн... дѣще ласкавы пане. ... ласка...

даю. ... притимвся ва... ... ѿ раетъ

И не весьма ному ... мнѣ ... мл... ... пн... и

звезо ... его мл... пн... петровъ дорошенова

... тановъ войска запорожского мл... пнъ до ...

И не весьма моѣ ... пне ... войска запо...

А мнѣ ... ласкавы пне и добро...

до ласки на ... само... себе полищаю и ... на ...

Pełnomocni Posłowie y Comissarze. Jan Gninski Woiewoda Chełminski Kowalewski
Grodecki Radzinski Starosta Mikołay z Ciechanowca Ciechanowiecki woiewoda y Staro
sta Mscisławski Cyprian Paweł Brzostowski Referendarz y Pisarz W. X. Litew:
skiego Oszmianski Miadzielski Starosta Marcyan z Kozielska Oginski Krayczy
W. X. L. Rohaczewski Mysibowski Starosta Alexander Kazimierz Zapolski Pod[illegible]
[illegible] woiewodztwa Sieradzkiego Stanisław Kazimierz Kowalowski Łowczy
woiewodztwa Kiiowskiego.
Wielcy Pełnomocni Posłowie Moskiewscy Boiarzyn y Namiestnik Szacki więtszy Ceswyski
Pieczęci y Hospodarskich wielkich Posolstw Dziak Dozorca Jarmie wielmożny Afana
si Ławrentiewicz Ardin Nasszczokin, y Diak Iwan Sawinow Syn Horchowa.

لیه قرالی و موسقو چارك وكلاسندن پترو دروشیقویه چوین [illegible] قلعه‌سنه كوندرلن عفونامه‌نك ترجمه‌سیدر

وافلق ولایتلری ضابطلری [illegible]

او و تفویض ایله بالاتفاق

افندیمزك

[illegible] لتوانیا كنیازلغی دخی جمله‌سی [illegible] مملكتلرك امرای عامه‌سی [illegible] الچیلری دخی حكم مطلق صاحبلری [illegible] یان

~~فلان و فلان ولایت~~ [illegible] ضابطی نیقوله چمانوتیچ ~~فلان و فلان ولایت ضابطی~~ چیوبان پاولو

~~فلان و فلان ولایت~~ ضابطی مارچیان اوغنسكی ~~فلان و فلان ولایت ضابطی~~ الكساندر قازمیر

زابولسكی ~~فلان و فلان ولایت~~ ضابطی ستانسلاو قرالوسكی ~~فلان و فلان ولایت ضابطی~~

[illegible] موسقو چاری افندیمزك الكسیو میخایلویچ افندیمزك امر و تفویض ایله بالاتفاق الچیلری و وكلاء مطلقلری بزه یعنی آفاناسیو

اوردینوح و دیوان ساوینو ~~سن~~ [illegible] پترو دروشیقو زایوده عسكریمزك عطامزی سن و كذلك سوك [illegible]

[illegible] بانیلی سودارلی دیز دارلی یوزباشیلری و [illegible] اختیار قوللریمزه تحیه و محبتلریمزدن صكره

لیه قرال و موسقو چاری طرفلرندن

اعلام اولنور كه [illegible] ~~اندروسانام شهرنده~~ طرفینمزدن [illegible] اولان ایلچیلرك اوزاینه [illegible]

[illegible] تسكین و [illegible] اندروسه نام شهرینه كوندریلمزك الچیلرك ~~قولقاری~~ اوزره بر قرار اتدلر

[illegible] قولمز اقوالی حالادخی [illegible] تكرار تاكید و استحكام اولنور دیو اكرچه بو جانبه انواع خبرلر كلدی كه سز

افندیلریمزك لطف كرملرندن [illegible] بالكلیه مایوس اولوب [illegible] اجنبی حمایتنه التجاء [illegible] ایتدیكز یا ایدهجكسز

[illegible] بو بوكا اعتقاد اتمزیز بو تخمین دخی سیالردن بو یله اتهیدن قورتو [illegible] كه حضرت عیسینك [illegible]

[illegible] تولنما ایدوب [illegible] و صلیبلرك [illegible] دشمنلرینه تابع اولوب جانی ابدا جهنمه آتمه باخصوص كه قدیم

[illegible] بر خرستیان دیننه و جنسیتمزه عیرتلو ناصور [illegible] اولوب [illegible] بوق قالدیغی دوكوب حرمذكور

[illegible] شجاعتله طیانوب مقاومت اتدكیكزی [illegible] و تمام قراندیكزی بلورز پس ایكی افندیمزك

بابینده اولمش صلح و [illegible] صلاحی [illegible] تاكید و مقرر [illegible] ایدوب بهجرمز دخی [illegible] كه اوقراینه و زاپوروه ولایتلرینده

[illegible] اول صلح و امانده [illegible] و حصه‌دارلیكز و الله تعالینك امانتی ایله رعایا و برایامز اولوب صلح و صلاحده

[illegible] و حصه‌دار [illegible] قالیكز دوكلیه دیو [illegible] ایكی بیوك افندیلریمز لیه قرالی و موسقو چاری [illegible] اوزو حوبیلك ایله

[illegible] اولان قزاق قوللرینه صدق و خلوص ایله [illegible] جمیع جرم و جنایتلرینی عفو ایدرلر اصلا انتقامی فكرلرینه كتورمزلر

[illegible] و سلامتكزه همت ایدرلر شویله كه عصیانكز [illegible] هر كیم اوقراینه قزاقلرندن [illegible] ایكی افندیلریمزه یا ایكیسندن

[illegible] لطف [illegible] انعام و احسانلرینی [illegible] قبول ایدرسه و دین دشمنلریمزدن [illegible] افتراق

[illegible] علاقه [illegible] و ایدوب اتحاد [illegible] اجتماع [illegible] قوم ایدر بز

[illegible] ذكر اولنان حكم مطلق [illegible] الچیلری یمین بالله [illegible] ایدرز كه [illegible] وجودینه و مالنه ضرر

[illegible] افندیلریمز [illegible] حفظ ایلیوب [illegible] سزه رعایت و حرمت ایلیه [illegible] مروت دكملرینی كورمكه كلورز و بزمله

[illegible] صادق دوستمز اولاز [illegible] بر بوده آنلرك ایچون ارسال اولندق كه [illegible] بر بوزك

[illegible] ایكی [illegible] افندیلریمزك [illegible] شفقت عاطفتلرینی [illegible]

[illegible] جمیع امورلكزه اصلاح [illegible] بو بوزك آتان قانونی دكدوز [illegible] التماسمز

[illegible] حاصل ایدوز بوندن صكره [illegible] راحت و رفاهیتكز [illegible] ایچون ایكی افندیلریمز سعی بلیغ ایدهجكلردر

[illegible] آل عثمان پادشاهی و تاتار خانلری [illegible] ایله بارشقدر [illegible] و امن و امانه

[illegible] انلری بو [illegible] جوابكزه منتظرز قالوب سزی اسمه امر [illegible] ز و جان و كوكلدن دوستلغه دعوت

[illegible] اندروسوه نام شهرنده تشرین اولك اوتوز برنجی كوننده سنه و عضوت عیسی دن ۱۶۶۹ یازلدی

تحت دوستیمز بالاده مسطور

الچیلر

الله اكبر و بالله

Божними — Božimi vulnemi
Послацами — poslan tsami
м. Доносиле — donoleт
до вашої Крул — do wašoi Kruli
Над — nas, nos
Поданими — z poddanimi
ω
своими — swoimi
&
ω — od
твоε — toi
Јако — iakoz
Непода — nepodanie
Со — sozo quod
Ис — iz sia cum
Спаш — opaki
Дбет — aliter dict fit.
Низоваи — nizowih
Неилитод — nekotorih
И — ih
Наши — naših
Осени — osieni Jesenia Autumno
Злорезаты — Zlovierzatei maledicendo
Злодтого — z zlodiewboho
С
На — nas, nos
Несхоцішь — neshotchit nolueit
К. &. Н. — K. et N.
Кримсии — Krimskih
Невалтод — newaltow force
Про — protes
Изгоши — iz gwoi
10. Литиши

سلطان محمد ابن سلطان ابراهیم خان

شوكتلو وعظمتلو پادشاه اسلام مالك رقاب الانام حضرتلرینك خاكپاى مطهرینه
عرض بنده بو مقدار بودر كه بر قاچ اچیلیز ایله ركاب همایونه تاتار خان حضرتلرینك
حضرتندن داد و بیداد ایله اوامر شهنشاهی ایله حالت بحق و ضمانده ن
شهنشاهیمی التماس ایلدك و محفوظ صیانتی ایچون سنجاق همایونلرین قبول ایدوب
حالا حمایت و عهد الهی قیم او روداى اوزریزه دست درازلق اتمیوب اول سنجاقلرك دبینده ثابت قدم
قوت مشمول هر دشمنی دفع و رفع اتمكه معاون اولاز لكن ایش بر عكس اولیور چون خان حضرتلری اشقیا جلالیلری
اولوب كندو اقصد و غرضلرینه معین و متفق اتدروب اوچ كره یعنی بیلك یازین یازین و كوز كوز آیامده
نور الدین سلطانه و باتورچ بیوزه بر اوقراینه ولایتری باصدروب بی نهایه ضرر و ظلم اتدردی
استیلوه قلعه مز آلتنده اوزریمزه و یانمزده اولوب سنجاق پادشاهی آلتنده زاپوره عسكریز اوزرینه دشمن
هجوم ایدوب علامات شهنشاهیه اكرام داعی اتمیوب عرض
اما اسمان حقه توفیق اولوب هبیبی اوكی تاتارا اوره اشقیا مرده اولدیلر حالا عبودیتیزه لایق
شوكتلو و عظمتلو پادشاه افندیمزك قلب سلیملری مطبق اولدوكی زاپوره عسكری اقرار و وعده اتدوكی دو سلطنت
طتره بر یوق قدر تجاوز اتمیوب زاپوره عسكرینك نامیله ركاب همایونه
كو خان حضرتلرینك ظلم و تعدی بی قیاسندن شكایت ایدوب رجاء و تمنا اولنوركه ظالم
عالیقدر ایله ضبط و ربط اولنه یاخود حكومتدن بالكلیه معزول اولوب فرمانبردارلری برینه نصب
زیرا اكر بو جور و غدرلرندن عاجز
عیوی تدارك اتمك خاطر عاطر پادشاهیه غبار انكسار كلمیه خان حضرتلرینه
بوقدر اغنق اولان ایچون بو كیفیاتلرله ركاب همایونه توجه و اچیلیزی قریه اوغرادوب ارسال اتدك
بونه بوكیفی باغلدی سلطنة عظیمه نافع اولمیه عرض نامه ایلچیز دن بالغم تقریر ایدجك مفاوضه
سم قبول ایله شرف استماع اولنوب حسن اعتقاد
جواب عالی عنایتلرینی آلدقدنصكره بلا تأخیر عودتنه اجازت ویریله باقی عمر دولت سریر سلطنت ابدی
چهرین قلعه سنده ماه كانون اولك اونجی كوننده سنه د حضرت عیسی ع م ١٦٦٩

سنه نبویه ١٠٨٠ ماه شوالك ١٨ كوننده قزاق هطمانی پترو دوروشینكودن ركاب همایونه
كلن نامه نك ترجمه سی بودر

شوكتلو وعظمتلو پادشاه عالمپناه
افندی دولتمند
حقیر بنده سی
پترو دوروشینقو قزاق
هطمانی حالا

پادشا و عظمتلو شوكتلو
شوكتلو و عظمتلو

سلطانم

معدن لطف وکرم عزتلو و سعادتلو حضرتلرینك رجل ترابنه روی مسکنت وضع اتدوکمزدن صکره

عادات سادات اصحاب سعادت مقتضاسنجه پرسش حال بنده‌یه تجویز بیورلورسه بحمد الله تعالی هم حماهمتاری

مقارنی ایله وجود رقیت نمود کوشهٔ عافیت و عزلتده برقرار اولوب شام و سحر اخوان طریقت و خلان حقیقت ایله

درکاه پروردکاردن توقع بیسیار وتضرع بی شمار اولنور که رحمتلو و شوکتلو پادشاه ظل الله مسند خلافتده اعمار

طویله ایله سرای جهانده پایدار و اعدای دولتلری خوار و بردار اولمق اورادین تکرار وعلی الخصوص ذات ملك صفاتکزه

خدای رحمان هر حالده مدد رسانلری اولوب نافع دولت و دین و موافق طبع خالیف روی زمین اولمق دعواتی

تذکار ایلدوکمز ضمیر منیر دولت سمیرلرینه خفی و نهان بیورلمیه فیما بعده بنم سعادتلو سلطانم مقدما توصل

هذه المکتوب قوکشو جعفر حسین اغا ایله علوفه‌لریزی حکیم باشی حضرتلرندن آلوب کوندرملری رجاسنده

جناب کرم مآبلرینه عرض و نیاز ارسال اولندی ایدی لکن طالعمز کشاده اولمادوغندن بو آنه دك واصل اولمیوب

مکرّرا اول مراد ایچون تمنا اولنور معلوم سعادتدرکه دولت عثمانیه‌نك قدیمی امکدار اهل عیال و فقیر

الحال غریب بنده‌لری یز چفتمز چبوغمز و عوایدو عقارمز انجق صدقهٔ پادشاهی در مادامکه

المعسیون و متصرفیز صاغ ایکن خدمت معاینه‌یز دعوت اولنمق احتمالی ایله اطیعوا الله و اطیعوا الرسول و اولی

الامر منکم مضمونی متقدم طوتوب الرزق علی الله مدلولیله کندو فرزند بر غایة تدارك کوردکم جرات

ایلدکمزدن تخمین و تصور و اندیشه و تفکر آراسنده متردّدیز الله‌ك لطفی ایله کندومه

و عیالمه کسب کفاف نان باسامان ایچون غایر کارلوه استعدادمز وار همان تك توجهاتکزك آسیب غصه‌دن ازاد

اولا بلسم ایکی بچوق سنه‌ده پادشاه افندیمز حضرتلرینك اول زمانده اولان امرای مقارنتك التفات

و احسانلرینه مظهر اولمدوغمدن توجهاتکز زحمت و مشقتی ذلت و قلت ایله بچکوب ناتوانلغمدن توزده

و طبواقده یووارلانوب خط کفار فتنه طومار ترجملرنده بو دبعدمی کیم وکوندز دوکوب بعد التجربه

ترقالق خدمتی بادکوان و عاقبتی ویران ایدوکی ... زوال عیالم ملال اولدوغندن

... ناچار بر کره دخی عرض و وقارم پامال اوکمسندکا ... طول و درازه محتاج ... پهلوندن متنفر اولوب بعون

الله تعالی اصالتده توجهات کامرانکزی باناپوت نام هدیه الله للاسلام و الایمان کید جزیره سندن عودت

انکلا برحقیر مریج کنارنده چادر چکمده آوان مهرکان دك معطل اوتوردکم نتیرخانه‌دن بر جاریه نفس و

شیطان و عاشق نامهربان اولوب یکرمی آلتی بیلده درهم درم جمع اتدکم اسباب و جامه خانه‌می کوتوردوکندن

خبری کلوب دل سوزان و عقل پریشان ... بولمق سعی ایله غمخانه‌مه روانه اولوب فی الواقع حوشمی

پراکنده و اوچ اولادینك نژادمدن فقط برنی بولدم ایکسی دار بقایه رحلت ایلدی بو سرگذشتکزن احوال

... خاطرمز ملال و کلال ... باشمزی ... قریه سوقبه جناب الله

احسن وجوه ایله خیرلو اولاتی میسر ایلیه ... هر کون غم و اندوه ایله مرور ایدن اوقات حساب عمردن

نامعدود اولان ایام عزتلرینی علی التوالی کفت و شنید ایله مفقود ... باقیهٔ عمری غوغاسز کونده روز

درهم اتمك بیوب فراغ بالیله راحتده کچمك نعم جلیله الهیه‌دن در دیو تمام ملدن صکره جناب کرم انتسابکز

تنبیه ایدوب مرقوم حسین آغایه اغزدن ... سپارش اتدکمز برایکی کلام خیرانجامکزی استماع

... بوجانبده درویش سلطان متقاعد ایکی دار دم ... [illegible]

[illegible]

افندم

قدوة الاطباء زمان افتخار اهل الحكمة والافضلان حضرتلرینك عز وحضور شریفلرینه دور تعظیمات مخالصانه آیات ووفور تسلیمات مصادقات غایات تقدیمی ایله معروض بنده محب خالص المحبه اولدرکه اکر دریافت جویای وجودی ایدوب بو سنه لر طرفندن بوخبر اسغنا ر بیوریلور ایسه حمد علیه ک لو اقسام نفاق وریاده مصون وفنون نعم الحضره مقرون اولدوام عمر ودولتلریه دعا عن صمیم البال مشتغل ایدکومزده قدر ارتیاب بیورلمیه غبتا بر افندم قدیمدن دلی علیمز خزینه عامره کدخداسی محمد اغانک علوفه سنك تحصیلی اجون بر ورقه مراعته ارسال اولنمدی ایدی بوصل ورقه سرای اشرف حسین اغا کوندرمکله ده بو جانبه تسلیم کتورش اما بو آنه دك دفتر ورود کلمیوب مضایقه مز اولدی ده در حالا مشار الیه دلی حضرتلرینه تکرار مکتوب کوندرمک اقتضا سیله جناب شریفلرندن خی التماس اولنورکه بو خیر خواهلرین خاطر شریفلرندن دور ایتمیوب محبت ده ستلرك للّه عد بیوروب دلیله تذکیری کوندرمکده کمال مروتلرین اظهار بیوره سز و بنده کی بو جانبده ایکی خدمت شریفلرینه مناسب سپارشی اولورسه کوندریلورسه مرفق مقدور ~~[illegible]~~ ده جانبه ~~[illegible]~~ منتدر باقی الدعا کعدد النجوم فی السماء

gli Contra Scritte Lige in turchesco sono troppo presso overo stretto scritto
gli parole così prego V.S. Ill.mo ti pigliare l'fastidio de rescriverlo con Lici
Ustun, Ustur, Nesri Largamente acioche il Italiano sia
più facile per intenderlo come per Contra

نشان شریف عالیشان سامی مکان سلطانی وطغرای غرای جهان آرای جلال افزای گیتی ستان نفاذ بالعون الربانی والصون الصمدانی حکمی اولدر که

شمدیکی حالده عنایت ربانی و ... هدایت سبحانی مفارقتیله سلطان سلاطین جهان و برهان خواقین دوران تاج بخش خسروان
زمان سلطان محمد خان ابن سلطان ابراهیم خان ابن سلطان احمد خان ابن سلطان محمد خان ابن سلطان مراد خان ابن سلطان سلیم خان ابن سلطان
سلیمان خان ابن سلطان سلیم خانم افتخار الامراء العظام العیسویه مختار الکبراء الفخام فی الملة المسیحیه مصلح مصالح جماهیر
الطائفة النصرانیه ساحب اذیال الحشمة والوقار صاحب دلائل المجد والافتخار انکلتره وفرانجه و ... وبرتانیه کبیر ولایتلرینک قرالی
قارلوس ختمت عواقبه بالخیر درگاه معلای ملجای سلاطین جهان و پناه خواقین دوران اولان مدبر بکزاده و آدملرندن بالفعل آستانهٔ سعادتمده مقیم
اولان ایلچیسی قدوة امراء الملة المسیحیه ... ختمت عواقبه بالخیر ... علوم ایلدیکه بوندن اقدم جنت مکان فردوس
آشیان عزتی رحمت رحمان جدم سلطان مرادخان طاب ثراه زماننده برو اظهار مصافات واخلاص وشعار

مودت واختصاص ایدوب آدملری کلوب تمک تابین استجارت ایلدوکلری مرحوم موسی الیه زماننده اجازت همایون اولوب

منازل ومراحلده ومعابر وبنادرده ودریاده وقفه دکسنه رنجیده اولمیه دیو احکام شریفه ویرلمکله مرحوم ددم سلطان محمد

خان طاب ثراه زماننده درکاه معدلت پناهلرینه خلوص طویت عقیدت اوزره عرض اخلاص واختصاص ایدوب

فرانچه وونديك ولهدرسائر عتبهٔ علیایه عرض اخلاص ایلیان قراللر ایله مابینلرنده منعقد اولان موالات ومصافات

مقتضنجه موسی الیه دخی دوستلق اوزره اولوب آدملری وتجارلری ایله ممالك محروسه‌یه امن وامان اوزره کلوب تجارت ایدوب

وث رالیهم قراللره دوستلق موجبنجه ویریلان عهدنامهٔ همایون عزت مقرون واحکام شریفه موجبنجه موسی الیه

فرمان اولنوب انکلتره

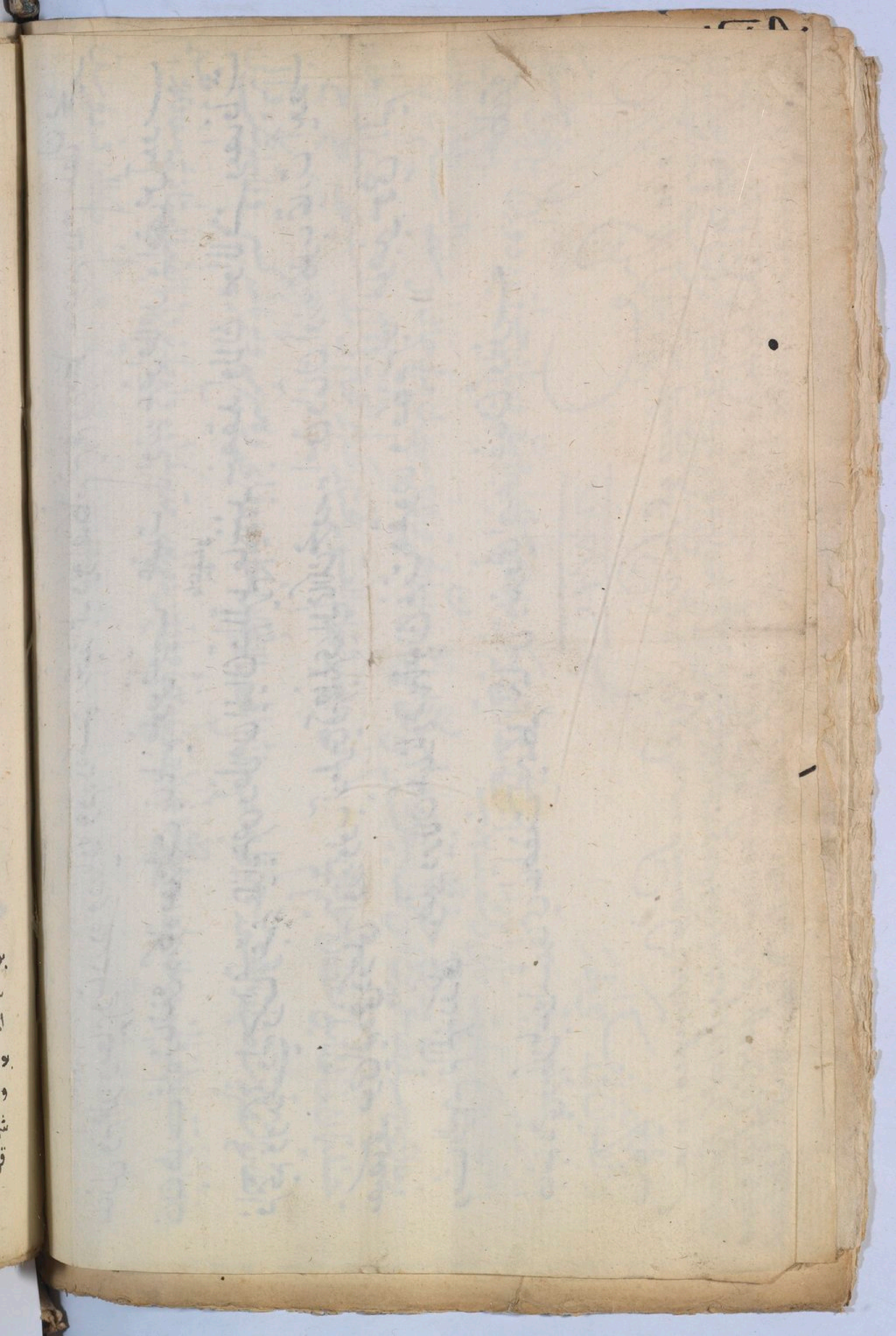
جانبنه دخی ویرلمك بابنده استدعای عاطفت اتمکله التماس اولندوغی اوزره

189

Verte

طائفیا

Molto Ill.re Sig.re P.ne Sobrucio gl. Suscritte Righe non sono per esempio, ma per uno particolare desiderio che V.S. Ill.re compiacerete de interpretarli scolastici come V.S. una volta ha fatto uno comandamento, sotto ciascuna parola suo vero interpretatione nella lingua italiana per l'Amore del Vostto Hug. Polack

190

صور فتاوای شرعیه

بو مسئله بیاننده نه بیورلور که زید عمرودن بعض اولاد و حرمی اشتراء ایلسه
بو حق بیلری تصدیق ایده کدنصکره بکر کلوب زید حاضر دکل ایکن عمروی قاضیه
ایلدوب مزبور اولادی و حرمی زید اشتراء اتمزدن اول سندن اشتراء ایدوب طوردیم
دیو به اثباتدن عاجز اولوب عمروه قاضی یمین ویروب عمرو یمیندن نکول ایلسه
شرعا ذو الید حاضر دکل ایکن مجرد عمروک نکولی ایله قاضی اولادی و حرمی بکره حکم
اتمکه صحیح میدر دکلمیدر بیان بیوروب مثاب اولالر الجواب صحیح دکلدر

بو مسئله بیاننده نه بیورلور که قاضیلر الدوغی رسم قسمتی و رسم حجة وارثلر و حجة
صاحبلری بغیر طلب الدوغی دیو طلب ایلدکلرنده الآن قاضیلر سزوک طلبکوز
ایله تقسیم و تصحیح ایدوب رسملری آلدق دیوجک شرعا اثبات بونلرک
ذمه‌سنه دوشر بیان قلنوب مثاب اولنه الجواب قاضیلرک قولی معتبردر کتبه الحقیر سعد عفی عنه

بو مسئله بیاننده نه بیورلر که زید اون بیک اقچه وقف ایدوب رجب ن جزء تلاوه اولنه
دیو شرط ایلسه زید فوت اولدقدنصکره متولی مبلغ مرقومی معامله‌یه ویرمیوب جزء خوانلره
اصل مالدن وظیفه‌لرین ویروب جزءلری تلاوت ایتدرسه بو صورتده اصل مال وقف متولی‌یه
شرعا تضمین اولنورمی بیان بیوریله الجواب تضمین اولنور سعد الحقیر عفی الله اعلم

بو مسئله‌ء بیاننده نه بیورلرکه زید جاریه‌م هند بنم اولادمی وکدن صکره قولم عمروه ویریله
دیمش اولسه بعده زید فوت اولدقده جاریه‌ء عمروه ویرمک ایچون ورثه موافقه ایدوب
زیدک منکوحه‌سیدر دیوب ترکه حصه‌سی الیویرسه که صکره جاریه عمروه واربیوب آخره
وارر اولیجق ورثه بز سنی عمروه وارهسن دیو موافقه ایدوب منکوحه‌سیدر دیدوک
سن زیدک منکوحه‌سی دکل سین دیسه که جاریه دخی فی الواقع نکاحلوسی دکلم دیسه حالیا
جاریه تجدید نزاع ایدوب نکاحلویم دیو دعوی و طلب ایلرسه شرعا مسموع اولورمی اولمازمی
بیان بیوروب مثاب اولاسز الله اعلم الجواب جاریه زیدک منکوحه‌سی دکلم دیدکدنصکره
منکوحه‌سیم دیو دعوی اتمکه تناقض اولور

بو مسئله‌ء بیاننده نه بیورلرکه زید عورتنی بوشاسه برنجه زماندنصکره انکار اتسه
شاهدلرک شهادتی زمان گچمکله ساقط اولورمی اولمازمی جواب ویروب مثاب اولاسز
الجواب اولماز لما قال و التقادم غیر مانع فی حقوق العبد

بو مسئله بیاننده نه بیورلرکه زید معلم بر صبیه عم‌یه وارنجه و بعضی دخی قد سمع‌یه
وارنجه تعلیم ایلسه ویاخود تمام ختم ایتدرسه بونلره مقدار اجرة دخی تعیین اولنمسه
شرعا اجر مثل نه مقدار ننه لازم اولور بیان بیوروب مثاب اولالر الجواب
قرآن اهلی نه مقدار دیلرسه آنی آلور

بو مسئله بیانندە نه بیوررلر که زید صبی تمام قراءة تعلیم اتمکه اوچ یوز اقچه یه قول

اتسه والتین سورنسه دکین تعلیم اتسه انجق اجر مثل آلتمش اقچه یه مستحق اولور

ویل للمطففین دك تعلیم اتسه سکسان اقچه یه مستحق اولور دخی سورسنه یوز اقچه یه

مستحق اولور وتبارك جزئنه وارد قده یوز اللی اقچه یه مستحق اولور و یس سورنسه وارد قده

اکی یوز اقچه یه مستحق اولور حج سوره سنه وارد قده اکی یوز اللی اقچه یه مستحق اولور وتمام

ختمده اوچ یوز اقچه یه مستحق اولور اکر قول ختمه اوچ یوز اولجق اولورسه و الا بلا

قول اولورسه قرآن عظیمده بر حرفنه تعلیم اتسه یوزبیك اقچه عوض اولمز کما روی

ع م حرف القرآن خیر من الدنیا وما فیها ددی اما علماء متاخرین رضوان الله علیهم اجمعین

اجرة تعلیم جایز کورمشلردر واکر قول اولورسه اولندوغی اوزره اولور واکر بلا قول اولور

اهل جزمه دیدوکین آلور اقل سکز یوزدن اشغا اولمیه حرره قرآن شیخی امام ایاصوفیه

المحی الدین بن حیدر

بعون الوهاب

صورة برات عاليشان لمتقاعد

نشان شريف عاليشان سامي مكان سلطاني و طغراى غراى جهان ستان خاقاني حكمي اولدركه
زمرۀ سلحداران اون اوجنجى بلوكده يومي اون طقوز اقچه علوفه يه متصرف اولان اشبو دارنده
فرمان همايون مسرت مقرون خاقاني قدوة الاماثل والاقران علي طنبوري رافع تاقي اوده‌ء
بزرك زيد قدره تقاعد اختيار ايلمكله متصرف اولدوغى علوفه سنك يدى اقچه سى خزينه ده
مانده اولوب اون ايكى اقچه سى دخى ازمير كمركى مقاطعه سى مالندن آلمق اوزره برات عاليشانم
ويرلمك فرمانم اولمغين حقنده مزيد عنايت پادشاهانم ظهوره كتوروب قدوة الاماجد و
الاعيان بالفعل اتلو مقابله جيسى اولان عبد الرحمن زيد مجده نك تذكره سى موجبنجه
بيك يتمش اوچ شعبان المعظمنك غره سندن يومى اون ايكى اقچه علوفه ايله تقاعد نصب
ايدوب بو برات همايون سعادت مقرونى ويردوم و بيوردومكه مزبور واروب وجه مشروح
اوزره تعيين اولنان يومى اون ايكى اقچه علوفه سن بر وجه تقاعد ازمير كمركى مقاطعه سى
مالندن امين اولنلردن آلوب متصرف اولوب دوام عمر و دولتم ادعيه سنه مداومت و
اشتغال اوزره اوله اول بابده بر فرد مانع اولميه شويله بيله لر علامت شريفه اعتماد قيلالر
تحريرا في اليوم الرابع من شهر شعبان سنة ثلث و سبعين و الف
بمقام قسطنطنيه المحروسه

امضاء نايب
طبق اصله العاني عبد الرحمن بن صالح النايب بمحكمة محمود پاشا عفى عنه العبد الفقير اليه تولي بمدينة قسطنطنيه المحروسه عفى عنهما

مهرى
عبد الرحمن

صورة ظهريه

امضاء

الامر كما ذكر فيه عبد الرحمن بن صالح النايب بمحكمة محمود پاشا عفى عنه العبد الفقير الله تولي بمدينه
قسطنطنيه المحميه عفى عنهما

سبب تحرير كتاب اولدركه اشبو درون صورت برات عاليشانده مسطور اولدوغى اوزره زمرۀ
سلحدارانك اون اوجنجى بلوكدن اولوب ازمير مقاطعه سى مالندن بر وجه تقاعد اون ايكى اقچه
علوفه يه متصرف اولان علي طنبوري رافع تاقي اوطه بزرك مجلس شرع خطير لازم التوقيرده
تقرير كلام و تعبير عن المرام ايدوب بيك يتمش بش سنه سنه محسوب اولمق اوزره علوفه معينه‌ء
مذكوره مدن بر سنه ده مجتمع اولان درت بيك اوچيوز يكرمي اقچه سى مقاطعه مزبور امينى
اولان بدندن تماما آلوب قبض ايلدم ديدكده اولان برات عاليقدرك صورتى ظهرينه
حجة تحرير اولنسون ديدكده ما وقع بالطلب كتب اولندى في اليوم العاشر من ذى
القعده الشريفه سنة خمس و سبعين و الف

شهود الحال

عبد بن محمود   رجب بن عثمان   ابراهيم دده ابن يوسف   علي پاشه ابن چوقه دار

پدر مشفقدن نصیحت نامه مرغوب برای فرزند دلپذیر

نور دیدهم اوغلم علی حضورلرینه سلام عنبرین و پیام عبهرین اولنور بنم اوغلم اگر بنم رضامی و خیر دعای
استر ایسک بو پندی گوش جان ایله اصغا ایده سن و کیجه گوندز اوقیوب یازه سن و قتوک بوقیوله ضایع و تلف
ایتمیه سن صوڭ پشیمانلق اصی ایتمز غصه سی تا اولنجه کتمز کامل وجود اولوب اسلافی قوی و اهل قلوب و صاحب
معرفت اولنلر ایله معاشرت و بونلر ایله صحبت خاص ایله بی بهره اولوب اراذل و ادانی صحبتندن اعراض ایله و
بونلرک مجلسندن ارسلاندن قچر کبی قاچ بیت یا بد بد تو بود از مار بد واولورکه بر بیت استماعندن
نفوس ناقصه یه اولقدر هوا و هوس باطل و اشواق رذایل عارض اولورکه ازالسنده مدت مدید و زمان کثیر مصابره
و معالجه و مدافعه یه محتاج اولور و اراذل نشینی و اراذل پرست عنان سعادت نگیرد بدست ابدی بو پنده
عامل اولورسك دین و دنیاك کامل و آخرتك معمور اولور و جمیع عالم ایله ایو اول و هرکسه نیك خواه اول
و بر کمسنه یه من بعد یرامز قصد ایتمه بر کمسنه اخره شر قصد ایلسه اول شری اولا کندویه قبول ایتمش اولور
بیت بد را بدی سهل باشد جزا اگر مردی احسن الی من اسا هرکشی شفقتله بقه سن اهانت نظریله بقمیه سن
هوا و هوس نفسینی ترك ایله و هوا و هوس ترکی اورن اهل سعادتدر و بر دوستدن بر خطا صادر اولسه
انجنمه و دوشمنه روزگاردن ضرر و مصیبت ایریشه زنهار سرور اولمه بیت که گوندن رسد زخلق
رنج که نه راحت رسد ز خلق نه رنج از خدادان خلاف دشمن دوست که دل هر دو در تصرف اوست
کرچه تیر از کمان همی گذرست از کماندار بیند اهل خرد و عامه عالمه قادر اولدیغك قدر الملك ایله و
سخا ایلك ایدن مکافات کمالك ایدن عفو ایله و من بعد کمسنه نك عیبنه ناظر اولمه عیبسز یار استین
یارسز قالور بیت خرقی اهل هنر چوقدر ولی بن بلدکم کوردم بر کمسه عیبین کورمز بس هنر و همیشه
صوکبی پاك اول نقدر ملوث و ناپاك وار ایسه صو بور پاك ایدر صو سوز اولماودی درلکه کشیلك و من الماء
كل شیء حی اشیاء خلق الله صورت افضل نسنه یوقدر و روزگارکبی اولمه زیرا هر یردن زیرا هر یردن بری
خبر کتورور بیت جهان باعنده ای عاقل ندر مقبول انی و جتی نه سندن بر کمسنه انجنسون نه سن کمسه دن
انجن عاقل ولبیب اولدرکه بر کمسنه نك خیر و شرندن انجنمیه لابد مزخرفات دنیا ایچوندر بو مقوله ایچون انجنمك
احمقلق اشیدر وجهت دنیا هر نه که وار آمد و رفتندر هر بادکه کلدکه حقا بغلا دنیا متاعندن ال چك جمعی
ایله مقید اولمه زیرا اسباب فساد در هرکسه بر قاچ کون لاعاتی طریقیله در باقیات صالحات طلب ایله بیت
بو آهنك رفتن کند جان پاك چه بر تخت مردن چه بر روی خاك و بش وقت نمازی همیشه جماعتله قیل زنهار ترك
ایله صلوة خمسه عماد دیندر نمازی قلمغه تکاسل ایدنلرك دنیا و آخرتی خراب و عذاب جهنمه مستحق اولمق مقرردر
الآیة فاعبدنی و اقم الصلوة لذکری ان الساعة آتیة اکاد [redacted] اخفیها لتجزی كل نفس بما تسعی آیت
کریمه ایله عامل اول بر آن ذکر الله دلکدن اکسك اتمه و بش وقت نمازی ترك ایدنلردن اولمه و یارین
قیامت کوننده حشر نشری خاطرکدن چیقرمه و هرکسه سلام ویر هم هرکسدن استغنا اولسون سلامین
آل و هرکسه تواضع اوزره اول و متواضع اولنلری تحقیر ایلمه فقیر دشمنلره هر حالده دستگیر
اول و بر سایل قپوکه بر حاجته کلسه محروم کوندرمه و کندولك ذاتی درویش مشرب اول و زیب و زیوره
مایل اولمه زیرا شهرت آفتدر و فقیرلره ایصال خیر ایله یارینه صالمه فقیرلك کارنی نه بیلورسن که
نه اوله یارین و اکابرك صغرسنه مایل اولویه [redacted] واروب [redacted] اوترمه بیت خرد کانند اغنای
روزگار ای پسر نامردکان صحبت مدار و آز بی داز اویو واز سویله کلام سیم اولسه سویلمامك زرخالصدر
و من بعد دلوك پیغمبر کتومه و زنهار کمسیه بغض و عداوت و حقد و حسد ایتمه و مالایعنی سویلمه و نقض عهد ایتمه
و کمسنه نك غیبتنه هوس اتمه حسناتك وار ایسه الور و آنك سیئاتی سکا ویریلور و کمسنه غمیه اتمه که
منافقك عاقبتی خیر اولماز الآیة همّاز مشّاء بنمیم آیتی بوکا اشارتدر و هرکسك خاطرین رعایت ایله و من بعد
انتقام قصد اتمه و دایما هر کسه خاکپای خاك ذو اول و مجالسلرده بر کوزنجه دنا نندن ناشی در

بیت
و اسباب سفری خاطرکدن چقمه سحر وقتنده جمله دن اول اویانق اول دلا برخیز و طاعت بکن کم طاعت به ز هر کار است
سعادت آنکس دارد که وقت صبح بیدار است بیت خواب غفلتده یاتان منزل وصله ایرمز یاصتغن یار ر
اشیکی یارامز دوشن کورمز و خلقله مجادله و مناقشه و مخاصمه و معارضه ایتمه و مال و ملکه مغرور اولوب
طاینمه زیرا ابر گذران مقوله سیدر و هر کسده عادتی طریقیله در دوام لسنه لردن دائما پرهیز ایله و بیناماز
اولنلریله مصاحبت ایتمه و انلاره دخی ایتمه اعتماد درکه و همیشه حلال لقمه یی و حلالی یره نظر ایله تا محمدن صقن
اشیای حرام قلبه فنا ویرر العیاذ بالله تعالی دنیا و آخرتی خراب و برباد ایلر و پدر و مادرک دائما رعایت ایله و لیل و نهار
دعای خیرلرین آله گور فرصت الده ایکن رضاء الله و الوالدین رضای حقدر و سندن بونلر استه سلر زنهار دریغ ایتمه و تکلیفلری اولان
شیئه دن زنهار ابا ایلمه و قهقهه ایله کولمه زیرا حبیب اکرم ص م کثرة الضحك تميت القلب بیورمشلردر و زیاده ادبدن خارج
و سفها عملیدر و سفها و لئام و اراذل نام اولنلردن احتراز و اجتناب اتمک واجبدر و کمسه یه زنهار کفیل اولمه و خلقه قارشو
و متولی اولنلر ایله اختلاط ایتمه و کمسه یه ~~خیله~~ خورلمه

ما فيه من الاعتاق والتحرير وقع عند الفقير الله سبحانه احمد المولى خلافة بمحكمة محمود پاشا

بمدينه قسطنطنيه قسطنطنيه محميه

سبب تحرير الكتاب بودر كه

محميه استانبولده وزير خانده ساكن اوانوس ولد حق ويردي نام ارمني

دلي اوانس

مجلس شرع خطير لازم التوقيرده كندويه رقيق معتوق اولان آچيق قاشلي

الا كوزلي اوزون بويلي لهي الاصل اشبو حافظ الوثيقه سيمون ولد يوان

مواجهه سنده تقرير كلام و تعبير عن المرام ايدوب موصوف مزبور سيمونى لا لعوض

عاجل ولا لغرض آجل تحرير واعتاق وضيق رقيتدن اطلاق وزمره احرار

آصليه ادراج والحاق ايلدم بعد اليوم موصوف مزبور سيمون ساير

احرار اصليين كبي حر اولوب اوزرنده ولادن غيري حقم قالمدي ديدكده

ما وقع بالطلب كتب اولندي في اليوم الخامس من صفر الخير لسنه ثمان و

سبعين والف

شهود

حاجي محمد اغا بن ولي چلبي — مراد خان بك — مصطفى چلبي بن حاجي ايدين — عبدي چلبي بن محمود

عضنفر بك بن توكل

لبوس ولد — سرخوش ولد — مراد ولد — ميرزا ولد

P. Shimon Lytchko Powiatu Branskiego Pana Piotra Lyczko syn z Pani Jadwighi Jablonowsky zrodzoni.

Mien, wies mila od Bransk na Podlaszu w Woiewodztw Podlaskim.

Secretarz wysocki Tcheshnik Sochatchowsky.

احمد پاشا

سعادتلو ومرحمتلو صدر اعظم حضرتلرينك خاكپاي سعادتلرينه واصل اوله

دلا ركاب همايونده وكالتي يدي ايله سعادتلو وفتوتلو مرحمتلو ولي نعمتم وافندم قايم مقام عالي مقام وزير

روشن ضمير سعادتلو سلطانم مصطفى پاشا حضرتلرينك قدم سعادتلرى ترابنه واصل اوله

اولمغله ایچون زیاده تقید همت و اقدام ایدیور و نقدر اقچه لازم کلورسه بز بولالم ویره
بلکه بازرکانانه سویلیوب تقید ایدیور فرنک بازرکانانه جواب بو قدر اقچه ایله اولمز ولو حقیقت
جمعیتلی بو قدر بونده یری تنده جنرالی اوغلی حبسدن رمضان بک ایله آنجق چقارمغه اقچه
ایله تعهد ایلمش انک تبدیلی ایله چقارلسه چقار یوخسه اقچه ایله اولمز جواب ایلدیلر
ویا ~~اولیجه~~ اولمسی بنم قرنداشم عثمانیه خود معلومکزدر اول جنرالی اوغلی نصالی ویرمزلر
واقچه ایله اولمیور نهایت محبکز هنوز بروطرفده یز و مکتوب تحریر مزه حرینه ایله اورنیه
واره اولدقی بز جنابکز خلاصنه همت و تقید ایدرز و بازرکان الحاج مصطفی آغا محبکز همت
ایدیور انشاءالله تعالی خاطرکز خوش طوتکز و بنم قرنداشم الحمدلله تعالی استانه احوالی معلومکزدر
مصالح وجوده نه ایله بتر بنم قرنداشم محبکزی وکیل ایدروب بزم ایدیجکمز احوال مقبولکز ایسه
بز تقید ایدهلم یوق اوراده جنابکز برحاله ایدرکز ویرکز بز اعلم سز انشاءالله تعالی خلاص ایلیه
بمنه وکرمه و بنم قرنداشم دوستم قرنداشم محبکز بازرکان الحاج مصطفی آغا فرنک بازرکانانه رجا
ایلدیلر جنرال مکتوب یازه لر جنابکزه جفا اولنمیوب رعایت اوزره اولالر و انشاءالله تعالی اویله
اولور و بنم قرنداشم اکر مرادکز خلاص ایسه وجنابکزده اولوه بولدرلسه که خلاص استرلر
بزه مهرلی تمسک هر نه بز مصالح ایدرسکز مقبولکزدر و جمله مهرلی تمسکی و طونلوه
عسکرکه ازن مدلرین وقتنی بلوکده ورلر بالدوره من و بر سوز آنلایجکز ده جنرالی معرفتله
بوطرفه بزه یاخود بازرکان مصطفی آغایه کوندرکز محبوس اولوه جنرالی اوغلی باباسنه
جنابکزدن اوتری یازمشدر و برآدم کوندره یازمشدرده انشاءالله تعالی طرفیندن مصالحی
بز و بنم قرنداشم اول طرفده خلاصکز ایچون بروطرفده اولوه محبوس جنرالی اوغلی ایکی کوه
وفی خلاص ایلمکره تعهد ایلمش بز بنم جانمز تقید ایلیهز وسعادتلو صدر اعظم حضرتلرینه رجا
ایدروب عرض ایلیهز و نه یوزه وجوده مصالح محبکزه اعلام ایلیهز بنم قرنداشم خود معلومکزدر
بکلکر کیدر وکیتدی و کویدوکز وفی کیتدی اولدی و یونام چقدوقره و قلوبسکز آنده ینه
کیدر کمکز اکسه محضار محبکز بروطرفده ایکن بزده اعلام ایله هر نه یوزدن مراده
اولورسه عجله ایله بالدهن سنه ۷۷

کوید جزیره سنک محافظه سنه تعیین اوله امرا سنده اسیر اولان عزتلو قرنداشم رمضان بک حضرتلرینه بالخیر

محب مخلص
مصطفی سرخزینه
میر لوا

عزتلو ومروتلو وسعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون
جنوز ایلچیسی قوللرینه بهر سنه طرفکزدن بری بیک
مرزه خمر که گیدرکن انعام اولنور حالیا موسمی اولمغله بیک بیش
تاریخکه سنه سنه خمر ایسینه محسوب اولنق اوزره فرمان شریفکز
رجا اولنور باقی فرمان سعادتلو سلطانمکدر

بنده ایلچی جنوز

دیگر

صاغ اولسونکه بری بیک مدره خمر بو قوللرینه انعام اولنکلوغنه بیر غرضمه
اوامر عالیشانه موجبنجه محلنه قید اولنمق ایچون بیورلدی شریف رجا اولنور
باقی امر فرمان سنه

مهر مکرم

عزتلو ورفعتلو قرنداشم حضرتلری بیک حضور شریفلرینه سلاملر اولندقدنصکره محبتانه انها اولنور
بیم قرنداشم مأمور اولدوغم خدمت شهریاری ایله استانبوله داخل اولدوغمده کتاب ایله جنابکزدن
ایروب کمکوز اخلاق اولوب وجناب شریفکز جمیع توابع اولحقکزله شهید اولدوغکز عالمه شایع
اولوب بزم دخی مسموعمز اولدقده زیاده المزده اولدوق فیما بعد ینه استانه دولتده
بر بازرگان همشهریمز واردر اسمی مولاق الحاجی مصطفی اغا ویرلو بر کوچک کمیه مصاحب
مزبور الحاج مصطفی اغایه اوغرادوغمده بزه جواب ایلدیکه سزه بر مژده ویرورم
مژده بو قرار اندوکنزده جناب شریفکز صحتده اولوب یوز الیمشی التی بیکدن
اسیر اولوب حالا جزایرلی حبسنده اولدوغکزه وقوعیله خبر ویرویلر حتی ذاتکزی
ینه کندو سنکز بر بازرگان فرنگی واردر اول کندوسی ایله ایلمش ومزبور فرنکی
کتوردی سؤال ایلدکده صحیح جواب ایتمکله دخی صحتده اولدوغکزی وقوعیله بازرگانی
بزم دخی حظ ایلدک وبونده یری قاله محبوس اولان جزایرلی اوغلانک اوله
کلن مکتوب محبتکزه کوستردی الحمد لله تعالی صحتکزه شکر الله سبحانه وتعالی حضرتلری لطف
خلاص ایلیه وبو طرفده بازرگان الحاج مصطفی اغا غیابانه محبتکز اولوب انشا الله

صاری قامش قوالقلری حضارندن

195

سلطانی
حضرتلرینک خاکپای شریفلرینه دوی عبودیتمزی مالیده قلندقدنصکره

دولتلو و سعادتلو
انهاء بنده کانه بودرکه مقدما رکاب همایونه ارسال ایتدوکمز اوان شنکوچ نام ایلچیمز سلامتله

دونوب سعادتلو سلطانمک نامه شریفلرینی کتوردوکی مضمونندن همت علیه کزی وهر وجهله صیانت کریمه کزی
وهر حق نصیحت که جناب کیتوردن واقع اولدیغی مقبوللری اولوب آنکله عمل اولنه جغی مقرردر
معلوم بنده لری اولوب خاطرلریمز متسلی اولدی عمر و دولتلری ازدیاد اوزره اولا

امدادمزه
سلستره پاشاسندن سید آغا ایله ارسال اولنان آق زمان عسکرینک بو ولایتده ایتدکی ظلم
وستملری ایچون اکرچه خاکپای سعادتلرینه عرض اولندی ایسه ده حالا دخی بونامه ده ذکر اولنور چونکه مزبور سید
اوزو صویک اوته سنه
آغا آق زمان عسکریله بزه امداده کلدوکی وقتده دشمنمز اوزره امداده کلمکدن غیری ولایتمزی دشمن واری خراب
ایلدی وبزلر تمنا ایتدک که عسکریله اوزو صویک اوته سنه کچه که بزم بولکلریمز ارتق موسقودن کلن دشمن عسکر ایله
دخی
محاربه ایدهلر لکن سید آغا اوزو صوی طوکدوغی اجلدن اعتذار ایدوب بزم بزده عسکرمزدن دلدیکه ولایتمزده آکا و عسکرینه
اولیه
استراحت جایز کوروب بزدخی دوسلغه بناء معقول کوروب شهرلرده و قصبالرده قوندردق بو امید ده که آدملرمزه
موسقودن طوندقدن ولایتکه
غدر اتمیه ? و اوزو صوی طوکدقدنصکره کاتبه سید آغایه مکتوبلر و رسللر کوندروب یالواردق که اوزو
صویک اوته سنه کچه اولایسه بروجهله کلمه استمدی انجق قوناقلرده مال و اسباب طلب ایدوب آدملریمزی
دوکدی بعده ولایتنه دونوب نیجه لری دخی اسیر ایدوب بله کوتودی آنک امدادی عظیم ملال خاطرمزده اولوب ولایتمز
بیک شهر و قریه لری ویران ایدوب اهالیسنی اسیر ایتدی بو احوالی سلستره پاشاسنه بوقاچ کره یازدم لکن اوندن بو
حصوص ایچون برجواب آلامدم آنجق سز ولایتکزده تاتارلریمزی اوردکز دیو عتاب بیورمشلردر لکن بوکا
اعتقاد اولنمیه زیرا بولر فساد بزدن صادر اولمامشدر زیرا عسکرمز تاتارلرک واردیغی یولده وارمشدر
بلکه تاتارلر بوقاچ بیک یا بوقاچ یوز جمع اولوب آقین ایدوب دشمن واری شهرلرینه هجوم ایدرلردی و غافل بولدقلری هب
اسیر ایتدیلر و غافل اولمیانلر غیرت ایدوب کندولرینی دیرمدیلر بو فساده اولان بعض تاتارلر دخی یوکسکلرده
قتالدی ایسه بزم خیانتمزده عمل اولنمیه که تاتارلرکز ایله اولشدکندولری باعث اولمشلردر حالا بوده نیجه بیک
زیاده
آدم وارکه کیمی بابا سنه کیمی آنا سنه کیمی عورتنه کیمی اولادنه کیمی قرداشنه کیمی قیزقرداشی ایچون حسرت اولوب آغلار بو خصوص
ایچون پادشاه کامکاردن و سعادتلو سلطانمدن لطف و کرم مرجودرکه ولایتمزدن اسیرلک سوریلن خلقی آق کرمانده خلاص
صادر اولا
اولنق اینده فرمان همایونلری ظهوره کله و دخی سعادتلو سلطانمه اعلام اولنورکه اوزو صویک اوته سنده استادی
سعادته تابع اولان بولکلر کوروبکه سید آغا اوزو صویک اوته سنه امداده کلیوب سلامته دوندی خواه ناخواه
موسقوه انقیاد ایتدیلر و بونلره معاونت ایدوب اللرندن قورتارمق لازم اولورسه
عظیم زحمت و مشقت چکلمک کرک سعادتلو سلطانم تاتار شریف بیورلکه سید آغا بزه نه امداد یتشدردی که
بوطرفده اولان ولایتمزی ویران ایدوکندن ماعدا اوزو صویک آنه طرفنده اولنلری یاردم ویرمدکلری ایچون صناسزدشمنمز
ایله یکدل و یکجهت اولوب اونلری اللرینه وردی بو عظیم غم و الیمده اولوب خسته چکرز و دخی سعادتلو سلطانم
عثمانلو
بیلکزکه مزبور بدخواهلر بزی و عسکرمزی پادشاهم و سعادتلو سلطانمه خیانتله کچمش اولان لطف
وکرملرندن مرجودرکه اعتقاد بیورلمیه زیرا بزکه زاپروده عسکریله اولکی حال اوزره سلفدن کچمش عثمانلرک ایوازنه باصوب
واحسانه
شوکتلو و عظمتلو پادشاهک حمایت و صیانتنی التماس ایتدوکمز اوزره حالا دخی خلوص بی تغییر ایله تجویز بیوردیغی صیانت همایونلرینه
بالکلیه التجا ایدرز اعتقادلریمکه بزی لطفکز آدکزله لیهه ایلچیلریمزی کوندردکز ایچون بزی طرف عالیه لرنده عیبلهیه
لکن خلاف انها ایتمکله آلدنورلر زیرا بو مراسله استانه سعادته اقرار ایتدکز خلوص و عبودیتمزه و خیرخواهلقمزه
خلل ویرمز زیرا ایلچیلریمزی کوندردکده مرادمزلار بوبر لیهه ... قرال نصب اولدیغی ایچلدن
ولایتمزده لیهه طرفنده ...
... قدیم ... اسکد ... غیری مرادمز ... دکلدی
که ... عثمانلرمز دخی ... مصالح ایچون الچیلر کوندرمک اولمیق بو اشیدر مزبور ایلچیلر لیهه دن دونوب
ارتق اوزاینه ولایتمزه داخل اولمشکن سید آغا ایله آولان اوردوسی یولده راست کلوب قتل ایتدیلر بونلرک جمله بله کوتردیکی بلمزز

ممالکت و سوحد مصالحلری کوه

۲

خانده و غلاملری ایچون زمان عالیشان

بونلرک حیاتده ایسه سعادتلو سلطانمدن رجاء اولنور واکر قتل اولوب مرد اولدیلر ایسه سعادتلو سلطانم متهم
اولانلری حقندن کلمک ایچون حقیر حق اولونه عدالت رجا اولنور و دخی سعادتلو سلطانمدن ملتمسمز بو درکاه اولده و
حالا ارسال اتدکز ایلچیلره همت عالیه کزله اجازت شهریار اولوب بلا تاخیر بو جانبه کوندره سز باقی عمر و دولتده
مسند سعادته مستحکم باد بوتب العباد مقام چهرین ماه شباطک ابتدا یدلک کونده سنه حضرت عیسی ع م ۱۶۷۰

عثمان

کون اول بو قاچ سلستره پاشاسی عملیجیق نک یازدوکی ایکی مکتوبلرین کوندردم که ایچنده فتح ایدوب
درکه بز بابامدن اسعدیم که تاتارلری لیه قرالی اوزرنه قالدردی بز ایسه بویلدیم که بو مسلمانلری اوزرینه
قالدردم یعنی قریم و نوغای تاتارلری آل عثمان اوزرینه قالدردم اول مکتوبلر سعادتلو سلطانمه واصل اولدیلر اعلام
شوکتلرینه منتظریز پس دخی سعادتلو سلطانمزک ضمیر منیرینه معلوم اولاکه بو بنده لرینه زاپروردن خبر کلدی تاتارخان
حضرتلری سچیچ نوسقوه ایلچیسی کوندروب بله تعلق ایدر ابرام ایدرکه سعادتلو پادشاه ایله جنک و جدال ارتکاب
ایلیه معاً شویله معلوم سعادتکز اوله نامه قصد اتمکز

Altromiana

بن دومنقو دیه دو ونديق امرا و عامه سینك طرفندن طربیه و چیقوره نات ضابط و امینی دوقی قرالده ساکن
اولان استغانو شکاونه اجازت ویروب داروب سان جوانه اوکز مسلمانلو بوکلمنی شایقه یه بینه
و مزبور مسلمانلو رجلاری مراد ایدیکی اوزره اوغلو ساقزه دلك و نزه یه اسماز سنه دریاده قولاغوزلق ایلیه
ایدوب یقینده ده آستانه سعادتله صلح و دنیفك صلح و صلاحی بناءً خاطره خوش ایلیه امدی مزبور
استغانونك شایقه یه بینمه سنه کیمسه مانع اولمیه شویله معلوم اوله طربیه ده کانون اولك ۱۴ کونده سنه
حضرت عیسی ع م ۱۶۶۹ ده یازلمشدر

دومنقو دیه دو امینه

آنتونیو مانغوارینی باش کاتب

لشبو مکتوبك مضمونیدر عزتلو و مروتلو و مرحمتلو سلطانم حضرتلرینك حضور مرحمت جنابلرینه
تعظیم و تکریم ایله دعاهای بی غایه و ثناهای بلا نهایه تقدیم قلندقدنصکره انهاء دولتخواهی بی اشتباه
حالیا بندهٔ جانب پدر شریفلری ایله رکاب همایونه جانب دولتخواهیلرینه کوندریلوب شرف عیانلری قولتلرینه
یدینه مکتوب سعادت مضمونلری واصل اولوب مفهوم منیفه دولتخواهیلری و دعالری حقنده ظهور
عین عنایتلری اثر مشاهده اولندقده قلبی خلوص ایله خیر دعاسی ایلیوب لیل و نهار جناب جلاله
نیازم بودرکه مراد و آرزولری شریفلرین میسر ایلیوب اوزرلرنده نظر شریفلری زائل ایلمیه و مقدما
عصمتلو پادشاه حضرتلرینك مورثی مملکتلری و فلاح کذا رعایاسی نك غارت و تالان اولنمامسی دکاب همایونه
اولنمغله فقرالرك مزبوره انتظام بولمق اوزره اشبو معتمدی قوللری کوندرلوب وصول بولدقده
کوه صکره همشوار پاشا عزتلو و سعادتلو یونو پاشا حضرتلرینك مکتوب شریفلری کلوب مفهوم منیفه اولنان
اولانه وضع و حرکت ناسزانك دفع ایلمسی بابنده التماسی ایلمدکلرنك ظهور ایدوکینی شرف عیان
ایلمشدرکه فی الحقیقه شکایتی رصالتده اولدوغنه شاهد در و بو خصوصلرك اقتضاسیله
معالجه معتمدی قوللری کوندرلدیکم بو قضیه واقع اولدوغی محله دوکه بیلجی وارره و واقع حالی
ایلیوب سعادتلو سلطانم حضرتلرینه حقیقت اوزره عرض ایلیه بو قضیه واقع اولمدقده موضع قدیم زمانده
اولدوغی عینه مابین آراده اولان حدود و نه چوق ایچره واقع اولمشدر حدود لسی ایچون ویرلمش
فتح اولنه حدود ادراکه دولتله شهریه بینه قدیمده مزبور حدود صایلور و بو حدودی مرحوم و مغفور
حضرتلری دخی مقرر ایلمشلر و حالیا سعادتلو سلطانم حضرتلرینك مکتوب شریفلری مقتضاسنجه عقلالرینه
قرنده و عهدنامه همایون اوزره و کل یکن الحا مغایر ایلمه ایله غارت و تالان ایلمکلری رعایای دو
واشیای ایچیلری و اسطه سیله عزتلو همشوار پاشا حضرتلری کیرو رد ایتدرمشلر

بر قاچ کره اول حضور و دولت سنورینه کتدرلدکده اوله غیری بولنمدی ایدی و بو
رد اولنمز وقف بر قاچ مقابله سنده یتیق قایم مقامی مودل اولنوب و سوریلوب و واقع اولدقده قضیه سی
ومنه نازلنکز مقابله سنده طمنوار بارش حضرتلری و عهده ایلمشلردر و عهده شریفلره
اولنه که محکم حقلرنده کلمنور و بو عزتلو طمنوار بارش حضرتلری و عهده ایلمشلردر
ظهور بولدیغی بولدیغی کنفیتی معلومدر لکن فقرای عاریه و تلف ایلدکلری و ایتدکلری محللرک حدود
اروالنه ایچون دولتلوی عالیه عیاندر و بو هراه سلطانم حضرتلرینک تقییداته پدرانه لرینه التجا ایلمشلردر
و سعادتلو سلطانم حضرتلرینک احسان و عنایت شریفلرینه متضرعدر بونده بویله دخی فقرانک حالی
ایلدیکی مساعده یه باینده بو دولتلو ایلری اوزرنده حمایه و صیانت شریفلرینی دریغ بیورمیوب مرحمت
شریفلرینک احسان بیورماسیله فقرای مسرور بیوره لر و دخی دو بالجمله قرینه سبب بیوریله حمیتو عز و
دولت دایم متزاید باد تحریرلغی اوایل شهر آپریل سنه ۱۶۷۰ مسیح ولادتده حضرت عیسی دم

سلطان تو وجی [illegible] افتخار آل عثمان

ورقه قلعه بلغراد

شوکتلو و عظمتلو پادشاه [illegible] عالمپناه سلطان محمد خان ابن سلطان ابراهیم خان حضرتلرینه
آلکسیو میخایلویچ موسقو چاری و سایر ممالکلر حکم داری وظایف اکرام و احترام لایق اولنه قدر نصکره دروال و ماتوی اولانوی
اعلام ایدرز که کچن سنه ده [illegible] ایلچیمز رکاب همایونلرینه ترجمان [illegible] واسیل داوودیچ نام ایلچیی
ایله رکاب همایونه بر نامه محبت ارسال اولندی ایدی که مابینمزده متعاقد اولان دوستلق و
دهماونت شوکتلو
صلح و صلاح [illegible] کاتیلر خوش و موید اوله و ابدا باقی و برقرار اوله اول وقتده دخی شوکتلو پادشاه حضرتلرینه
اولنوب
تبرکا بر قاچ سنقور قوشلری آزاق قلعه سندن ازاق پاشاسی اللرینه تسلیم [illegible] اولنوب اولندی جانب همایونلرینه
کوندروله اولندی ایدی
ارسال ایچون کوندرلدی لکن اوزمان شدت روزکار سببیدن وصول میسر اولمدیغی اجلدن تکرار دانیلو
تسلیم اتمک ایچون کوندرلدی [illegible] لکن اوزمان شدت روزکار سببیدن وصول میسر اولمدیغی اجلدن تکرار دانیلو
کوندرلمشدر قوشلر قاپوجی
برهوویچ نام سنقورجیلر ایله بو سنقورلری ارسال ایلدک که مزبور پاشا حضرتلرینه ایصال اولنه بعده اوراده دخی
رکاب همایونه ارسال [illegible] بیوره لر و حالا مزبور ماتوی اولانوی [illegible] اوردوی همایونه بعض مصالح ایچون
ایلچی
متوجه اولوب جانبمزدن دخی تقریرا بر قاچ کلام سپارش اولندی استماع شهنشاهی [illegible] شرف اولدیغی
وقتده لطف الله اعتماد اولنوب کرو عودتنه اجازت اولندقده وصول طیور مزبورک [illegible] اخباری دریغ
کرور ماصدق قلبینی
بیورلمیه باقی عمر و سلطنت مستحکم و مستدام باد تحریرا فی پای تخت موسقو سنه حضرت آدم ۷۱۷۸
یولیوسک ۱۵ نجی کوننده

قدوة القضات والاحكام معدن الفضل والكلام دوبنجق و قاضیلری زید فضلهما توقیع رفیع همایون

واصل اولیجق معلوم اولاکه اردل ویوه‌سی اکیجیسی ... کتخدالری حالا محروسه ادرنه‌ده در سعادته عرض حال ایدوب اردل

مملکتندن رکاب همایونمه ایچیلر خزینه کتوردکلرنده و سایر مصالح ایچون کلوب کتدکلرنده یولرنده تجارته متعلق کرکلی

ایجاب ایدر متاعلری یوغیکن نهر طونه کچدکلرنده طوتی قان اسکله‌سی و سایرنده کمرک امینلری بغیر حق اقچه طلب

المغچون طونه کچمیوب یولدن الیقویوب انواع وجهله تعدی ایلدکلرین بیلدروب خلاف شرع و قانون اسکله امینلرینی

اهل عرف طایفه‌سنه رنجیده و رمیده اتدرلمک بابنده امر شریفم رجا ایلدکلری اجلدن امدی تجارته متعلق اشیا

خلاف الشرع و قانونه رنجیده اولنمیه دیو فرمانم اولمشدر بیوردم که حکم شریفم وارد قده خصوص مزبوره مقید اولوب

کوره‌سز فی الحقیقه مزبورلر نهر طونه‌دن کچدکلرنده کمرک الفق ایجاب ایدر تجارته متعلق اشیالری یوغیسه اولندن

مزبورلری اسکله امینلرینه خلاف شرع و قانون انواع وجهله رنجیده و رمیده اتدرمیه‌سز خصوص مزبور ایچون تکرار

شکایت اولنمقدن ایلیه‌سز شویله بلاسز علامت شریفه اعتماد قلاسز تحریرا الیوم الخامس عشر شهر ربیع الاول لسنه

وثمانین والف بمقام ادرنه المحروسه

مفاخر القضاة والحکام معدن الفضایل والکلام رازغراد و اسکی جمعه و شمنی و روسجق و قاضیلری زید

توقیع رفیع همایون واصل اولیجق معلوم اولاکه ارباب تیماردن دارنده فرمان واجب الاذعان ولی نام سپاهی درگاه

عرض حال ایدوب بالفعل برات شریفمله متصرف اولدوغی تیماری قریه‌لرنده مراتب و مرسل و سایر توابعی قریه‌لرنک دفتر

خاقانیده مقید رعیت و رعیتی اوغللرندن بعضیلری قدیمی قریه‌لرندن قالقوب تحت قضالرکزده واقع قصبات

و عسکری چفتلکلرنده ساکن اولوب بو دخی واروب اولمقوله دفترلو رعایاسن قالدروب قدیمی قریه‌لرینه اسکان

ایتدرمک استدکده تعلل و عناد ایلدکلرین بلدروب اولمقوله رعایاسی قالدرلوب قدیمی قریه‌لرینه کوندرلوب اسکان

ایتدرلمک بابنده امر شریفم رجا اتمکین بیوردم که حکم شریفمله وارد قده خصوص مزبوره حق و عدل اوزره مقید

درگاه معلامدن اخراج اولنمش ممهور صحیح صورت دفتر جدید خاقانی طلب ایدوب کوره‌سز تیمار مزبور قریه‌لری

رعیت و رعیتی اوغللرندن اولوب قدیمی قریه‌لرندن قالقوب ذکر اولنان قضالردن عوارض خانه‌سنه قید اولنمیوب

و ساکن اولالی اون ییل کچمش دکل ایسه قالدرلوب قدیمی قریه‌لرینه کوندرلوب اسکان ایتدره‌سز اما اون ییل کچمش

و اوتوردقلری یرده دخی عوارض خانه‌سنه قید اولنمشلر ایسه اولمقوله رعایایی قالدرمق اولمز قانون

موجبنجه اوتوردقلری یرده رسوم رعیتلرین حکم ایدوب الیویروب اوتوردقلری یرده عوارض خانه‌سنه

[اولنمیش] اولدق دیو تعلل و عناد ایتدرمیه‌سز شرع شریفه و قانون دفتره و امر همایونه مخالف کمسنه‌یه ایش

قضیه‌ده معطل اولمیانلری دفع ایتدرمیوب اسلایوب عناد و مخالفت اوزره اولنلری و اطاعت امر شریفمه

اسم و رسملری و قیدی اوزره یازوب درگاه معلامه عرض ایدوب خصوص مزبور ایچون بر دخی امرم وارمغه ... ایلیه‌سز

شویله بلاسز علامت شریفه اعتماد قلاسز تحریرا فی اوایل شهر ربیع الاول سنه احدی وثمانین والف ادرنه المحروسه

مستزایع شعار قصابلك وتاتار افندیلر حضورلرینه دعوات صافیه وتسلیمات وافیه کتخدافندن کهم انها اولنورکه تحریر
جزیره تسنده اولناه عت کو نصرته ما ثرکه مواجبلری ومهمات تسویه ایچون کله خزینه لازم ونزلدر که مهم اولمغله
ولویه سنجاغنك طقوز یوز فرق عوارض خانه سی اولوب تاریخ مرقومه محسوب اولمق اوزره تحت قضالرکزده
واقع عوارض خانه لریکزك هر بر خانه لرینه اوچ یوز اقچه بدل ونزللری ارسال اولناه نشانلو [illegible] مهرلو
موقوفات دفتری موجبنجه معجلا جمع وتحصیل استرکزك بابنده امر شریف عالیشان صدور اولمغین مکتوب برله تعیین
وارسال اولنمشدر وصوللرنده کرکدر که بر موجب امر عالی صورتی ودفتر موقوفات سلطانی وتحت قضالرکزده واقع
مقدار عوارض خانه لرنك تاریخ مرقومه محسوب اولمق اوزره هر بر خانه لرینك اوچ یوز اقچه بدل ونزللری ایله بکمشر اقچه
مباشره خرجی معیشه ایچون الیورلوب سایر بر بها ایله بر اقچه زیاده المغه رخصت وخلاف شرع شریف وقانونه وضع
اوقوع بولمسنده تعدی اولنمیوب اعتدال حال ایله تحصیل ایدهسز والسلام

Filmai mukahgiatua inpan fivingi

Fiyemai ib:katun Tiungs dojuage kattan Hai

انقوره نایبی فضیلتلو رضا اغا حضرتلری جانبنه

بعد الدعاء والثنا انهاء اولنور که بی ریا بودیکی باعث تسوید رقعه محبت وموجب تحریر صحیفه مودت قاسم چلبی بنم کوز بو محبکزکه شاکوی اولدیغی
ادوجهله کتابت عهده سنده کلور مستقیم یرار بنم کوز اولدوغندن غیری قدیمه بو دعاکویکزه انتسابی اولوب هر جهتله احسن
سنهر اولاجق قولکزدر بزه انتسابی اولدوغندن وکتابته لایق ومستحق اولدوغنی عبدی چلبی افندی مخلصکز وجی بلور حالا
کتخدا کاتبی اولاه درویش چلبی قولکز صاحب سعرده پاشا حضرتلرینك کاتبلکی خدمته تعیین بیورلوب کتخدا کتابتی موقوف قاسم
چلبی قولکزه اولمق رجاسنه حضور شریفه رقعه محبت ارسال اولنمشدر وصولی میسر اولدقده مأمول ومسئولدر که مذکور بنم کوز
حقنده لطفکز مقارنه بیورلوب

عزتلو ومروتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون بو قولکزی قدیمی دعاجیلرندن اولوب سلطانمکزك الطاف مالانهایه لرینه مرجو
کوچك قلو تذکره جلکین احسان ایدوب سایر روشنی چراغلریکز زمره سنه الحاق بیوره سز باقی فرمان سلطانمکدر

شریعت مآب افندی حضرتلرینه دعوات صافیه و تحیات وافیه اتحافندن صکره انها و اعلام اولنور که اگر المحروسه سؤال

بفضل الله تعالی سلامت اوزره اولوب لطف خفی محفوظ اوله دوام دولت شهریاری و عواطفه مداومت و مأمور اولدوغی

قایم اولوب سلامتکز خبرینه مترقب ایکن آن تکرار بو دیارده ارسال اولنوب و هدیه که واصل و سلامت و صحت اوزره اولدقلری

حاصل اولنمغله فوق الحد محظوظ اولمشوز دور سنز بزم سنز و هر بار خاطرمزده سز و طرفکزه متعلق اوله حصولیلرکز

اولان مونته که دریغ اولنماز بو جانبی خاطرده و دعای خیرده فراموش ایتمیوب حقوق قدیمه مقتضاسنجه آینده و رونده

اصحاب سلامتکزی مشعر مکتوب دعا انکسار ایتمیزم ورودی باعث سرور و حبور اولمالرنده اشتباه اولنمایه والسلام …

ناظر صحیفه وداد محمد آغا سعادتلو کتخدا بیک حضرتلرینک توابعندن اولمغله افندم پاشا حضرتلرینک متصرف اولدقلری

وزارت خواصلرندن فلان خواصلرینک بو سنه ویوده لکنی احسان بیوروب او جانبه روانه اولمغله مکتوب تحریر اولنه

که که وصولنده ان شاء الله تعالی حینی ملاقاتنده کندولره کمال صداقت و محبت اوزره معامله ایدوب واقع اولان امور

ویوده لکنی خدمتلرینه مانع اولمیوب مشار الیه افندمز داغا مومی الیه راجعدر انکچون هر بابده کمال حب و الفت اوله

اولوب بو جانبه متعلق اولان حصولیلرکزی اعلامده عالی اولیه بابنده

Ariz olan kaviyeti meydane bilun

بو که فلان سنجاقده فلان ناحیه سنده فلان نام قریه و غیرهده ۱۰۰۰۰ اقچه زعامت بوندن اقدم فلان سنه سنده

اثنده محمد نام کمسنه آلوب براز ایتدروده لکن زعامت مزبوره ۱۰۶۲ سنه سنده بر وجه و خرابه اولدوغندن غیری

موجود الاسم و معدوم الجسم اولوب اول وجهله زعامت مزبوره محلول اولمغین ارباب استحقاقده ار…

عبودیت علی قوللری برادر امکدار اولوب محاکاره مرحمت و شفقتی عاطفت اولمغله زعامت مذکوره …

طویله معدوم الجسم اولان مذکور تحویلنده مرقوم قوللرینه عنایت و احسان بیورلمق رجاسنه پایهٔ سریر اعلایه عرض

باقی فرمان دولتکلردر

مجلس مه و محفل کرام ایلری صوب شرف اولینه مراسم توقیر و اکرام تعذیلیه جواهر ادعیهٔ اجابت قرین و زواهر اثنیه

مستجابت رجعین اهدا اولنزدر ضمائر منهای مخلص بودر که مرحوم شیخ الاسلام مسعود احمد افندینک برادر زاده لری اولوب …

فلان قصبه سنده متوطن اولان فلان دعاخوانلری حسن ذاتلرنده معقول ولازم الاکرام و اعیلری اولمغله مکارم علیه

منتدریکه مراجعت ایلدکده امورنده امداد و اعانت بیورلمق کرفاز بیورلر طرف مخلصیه دخی تعلقی اولمغله …

و اکرامکزنده منتدار اولمق مقرردر امواره بخت قرین و خدا معین باد برحرز

غرتلو و فطلو آغای اکرام حضرتلرینک حضور شرفلرینه ادعیه خالصه تقدیمندن صکره مخلصانه انها اولنور که بالا …

اولان بنده لری امکدارلریمزدن اولوب لیل و نهار خدمتمزده اولمغله مستحق اولدقلری علوفه لری ویرلمک بابنده ورقه …

تحریر و ارسال قلنمشدر مأمولدر که حامل ورقه وداد مرقوم بر وجه مذکور مستحق اولدقلری علوفه لری ارسال آنه بیوره …

تمامیه اولوب و فور لطفلری جانب مخلصلرینه موجب امتنان فراوان ایدیکی جای کمان دکلدر باقی …

عزتلو و فضیلتلو افندی حضرتلرینک مجلس عزت انیس افاضل جلس اینه درر نجباء لائقه و غرر تسلیمات
اتحافیله مبارکه مزاج لطافت امتزاجلری سواله تقدیمندنصکره انهاء مخلص بی ریالری بودرکه تخت قضای عدالت
واقع صدر قسمده اولان معدنلر بو مخلصلرینه مخصوص و قبضنه تصرفمزده اولمغله بو سنه مبارکه ده ضبط و ربطی
باعث مکتوب مخالصت سلانیکده کتخدا ایری اولان قدوة الاماثل والاقران مصطفی اغا زیده قدره یه سپارش ایدوب او
توجه و روانه اولنمشلردر شرف وصوللرنده لطفلرینز مرجودر که موما الیهک اوزرینه نظر شریفلری دریغ بیورمیوب قرین
کلدوکی اوزره کرکه جوهر حصو صدر و طقوزده لازم و بر و سایر بو جانبه اخذ و قبض لازم اولان اشیانی در موما الیه
اغایه اخذ و قبض ایتدوروب طرف اخره بر فردی مداخله ایتدورمامکه سعی و همتلری بی دریغ بیوریلوب و سایر
المروک خصوصلرینه مساعده شریفلری مبذول و مصروف بیوریلمکه موما الیه حقنده وجوه بولان الطاف علیه
زیاده ده ممنون اولمامز محقق در شویله معلومهری عزت لری اولدقده باقی عمر و دولت و مسند شریعت دوام و قایم باد بر... لشذر
فخر الاماثل والاقران سلانیکده امینی اولان یحیی چاوش حضورلرینده لابد اولدوقی اوزره سلام و دعا ابلاغندن صکره
اولنه بودرکه حالا ضبطیمزده اولان معدنلرمزه سنه و اعمال اولنمش ۱۰۵۰۰۰ اقچه بو سنه ضبطنه مأمور
کتخدا ایری مصطفی اغاده اولان قبض ایتمکه احتیاج موما الیه مصطفی اغایه ... اصمرلنمش در الحمد بیزم اوغلمز سزه
اولنه بودرکه جفا اوزره اولمیوب ودخی جوهرده و طقوزنلرده اولمقدار اقچه اولان عقلا اشدقدرکه کندی
[illegible]
سر نامه مکتوب
ویره سن خدمتی و امیدمکز ضایع اولمز شویله معلومکز اولدقده باقی الخیر لشذر
شریعت شعار و فضیلت مدار افندی حضرتلرینک مجلس شریفلرینه درر نجباء لائقه و غرر تسلیمات فائقه اتحافیله انهاء
اولنه بودرکه تحت قضالرنده واقع تصرفمزده اولان خواصلرمزده نفس کولجه و توابعی خواصلرمزده ۱۰۶۱
مارقی ابتدا السنه سنه تمامنه وارنجه کامل بر سنه لک ضبطی و ربطی ۳۰۱۰۰۰ اقچه قدوة الاماثل والاقران قدری
زیده قدره یه درعهده و سپارش اولنوب ضبطیچون طرفمزدن مکتوب تحریر اولنوب ارسال اولنمشدر وصوللرنده لابد و لازم
بودرکه موما الیهک اوزرینه نظر شریفلری دریغ بیورمیوب اگر اعشار شرعیه و رسوم عرفیه و قانون حقوق ... مزده کان
و جاریه و بیت المال عامه و خاصه و جرم جنایت رسوملرینده بو جانبه عاید و راجع اولان محصوللرمزی تحصیل
و قانون قدیمه اولدیغی اوزره موما الیهه اخذ و قبض ایتدوروب طرف اخره رسوم ... سنه ... بر کمسنه
و تعرض ایتدرمیوب و رعایا فقراسنه حمایت ایدوب خلاف شرع شریف ظلم و تعدی ایتدرمامکه سعی و اهتمام بیوره سز
و علیک لازم در همواره عمر و دولت و احکام شریعت مستحکم باد بر... محب مخلص
نعیم اغا سر بواب سلطانی حالا

دولتلو و سعادتلو سلطانم حضرتلری صاغ اولسون
... آنا و ده بکرده اولان عزتلو عبدی برادر شجاعت شعار
اقربامزدن باعث عرض عبودیت مصطفی بنده لری ... کیفی سنجاغی دیو ... وعده کریم کز اولمش ایدی
قابل بنده لری اولمغله حاله مناسب بر سنجاق رجا ایلدوکمزده
سلطانم حوصله لطفکزی و احسانکزی کورمشز در ... افزوده اولسون بنم سعادتلو سلطانم
شریفکز اولان سنجغی ایله بهره مند و بر مراد بیورون خیر و عاجز قبول بیوریلور لطفندن اولنابره فرمان سلطانمکدر

ادام الله تعالى اسلامبولده بولنان زعيمي عزتلو و رفعتلو مصطفى آغا حضورلرينه واصل اولا انشاء الله تعالى

199

يحيى نسخ م ع روق كرهم كارحمة

مصطفى لطفي

عزتلو و رفعتلو قرنداشم حضرتلرينك حضور شريفلرينه مزيد اعزاز و اكرام ايله دعاي بي ريا ليتاقدنكه محبانه

لنفا اولنه بودركه مرقوم بيورلدوغي جانب محلصاني طرفندن سؤال ترتيب تحرير بيورلديغي تحيه سنيانه وتوجه همت دوستانه ايله

وجود دايم صحت موجود اولوب روز ليالده دوستانك اذكار جميلكزله تكرارده حالي اولمدوغي ربي دكلدر فما بعد

عزتلو برادرم برنج الحاج ذلفه ابراهيم وفات ايدوب متصرف اولدوغي تيماري اوطمغيه حالا كوستندل سنجاغنه

ادرلوم متصرف اولان دولتلو و سعادتلو محمد پاشا حضرتلرينه عرض آلوب قرندشي اولان قورد عليه آدم جانبه

كوندرلشوزدر انشاء الله تعالى وسع يوكي ايله مشرف اولدقده الطاف مروتكزده مرجودركه رعايه خاطر عزيز احجي انار مروتكز

دريغ بيورلمه دوستلو و قرنداشلو محلكيدر بو محلده وجود بولان سعي شريفكز دخي بغايت محتوف اولوب فراموش

اولنمق احتمالي يوقدر و الحاصل آن بو قضيه آرقوش غنده قلمدغي دوشندر يارلكر باقي اولان باقي

عزتلو غزلو زعيمي ابراهيم آغا محبتكز ورقه صافي ايله دعا عرض ايدرز قبول مرجودر و سايرا احبابكي ذكر الكر

دعا ايدرز قبول بيورلمق رجاسيله وبنم عزتلو برادرم اوللجانبده مزبوره بر مقدار اقچه لازم كلديكي لطفي ايدوب

عايت لطفدر كينه بو جانبده خدمتكار لديكزه يافوه قيد آنا كوره مي ويرمك لازم كلو مكتوب شريفكز ايله اعلام

بيورده بو جانبده اداسنه بيز متكفلز لطف حصول مزبوره دريغ بيورمياكر بغايت لطفيدر بيارلكر

تيمار

وبنم عزتلو قرنداشم كوستندل سنجاغنده واقع زعما و اربابا و سايرلري لعنبو سنة مباركده كينه كيد جريده

سنه مأمور اولوب دولتلو و سعادتلو وم محتلو صدر اعظم افندم حضرتلرينك قيومجي باشي بونده امر شريف

ايله معط وارد اولوب سجل محفوظ قيد اولنوب وجمع الناسي اولان اولان يردده بيدا و محكم تنبيه اولنمشدر

سنجاغمزده واقع عسكري اسلامي احوالي معلومكزدر اولكر آز چوق حركة قادردر تداركه اوزره جودر اما

اولكزك حالدر معلومكزدر كويلرلمي كوه كوره قرارده در فو انتكر حال حداي قلمشدر بعما الله تعالى خيرا اصح

صورة عرض پادشاه

سلطنت مأب حلافت نصاب مشتري اضائت ظل اللهي معدلت پناهي سعادتلو و مروتلو و شفقتلو

پادشاهم اعزالله انصاره و خلد ملكه و سلطنته الى انقراض الدوران حضرتلرينك سم سكند سعادتمند

زراعت و استطاعت برلر كمترين بنده افتاده لوكي عرض حالي بودركه

صورة ديكر

سر كرسي اكاسره زمانه و فخر قيصر قياصره دوران اولان پادشاه جهان ظل الله المستعان حضرتلرينك

سده سنيه سعادت نشانه و عتبه عليه عدالت عنوانلري ترابنه عرض حال بودركه

صورة ديكر

ملاذ مظلومين و ملجاء ضعفاء ضعيف بي شهنشاه روي زميني خسرو دنياي دين اولان عظمتلو پادشاه

پناه عدالت آيين حضرتلرينك ركاب معدلت ارتيكا بارينه عرض حال بودركه

استر کیمدر کرکه عاشقی وله افکاری علی الخصوص که بر یار وفا اوله یاری —

ربع

بو جمع عبیم ایله قوناکم بن اکر بوده اکر عفو ایدرکم بن خطا بزده عطا سزده همت مردم کانی بن

قطعهٔ مرغوب

ای نیمه عرض احتیاج ایلی وله صفتی هرناکسه
پادشاه هیکل واریکن رزقینی ویرنجی هرکسه

رحمت دریاسنه نسبت ده عالم قطرهٔ
حاشا لله یوز وکی عیبکی اوره رزقکه

بروله ویرلی معمور انکه قصد ایده کور
ایلمکه لوازم وکمال بنیاد مسجد ومدرسه

الامر حسما زبر فیه نمقه الفقیر الیه سبحانه شیخ محمد بن ابراهیم القاضی ببرتوج عفی عنه

بم

برتوچ قضاسنه تابع چیرواج نام قریه اهالیسندن اشبو اصحاب الکتاب کنز یوان ولد استپان دکوره ولد طومن دیمیوچی
پاپکی مارقو دقوسته ولد آندریه ویاقو ولد اندریه دپاولی واتمکچی کولی نام ذمیلر وسایر اهالی قریهٔ مزبوره باجمعهم مجلس شرع شریف
التوقیرده هر بری تقریر کلام وبسط عن المرام ایدوب طریق هدایتی سد وآیین باطلمزی شدید ایتمسی ایچون فتح ~~[illegible]~~ حاجات
بو آنه دکین مبنی کنیسه ابنیه‌مز مرور ایام ایله خرابه اولوب بالجمله طاشدن مبنی اولمغله اوستونده واقع اولان کرسته‌لر ایکی
اولوب جانب شمالده اولان دیوارلری طشره میل ایتمکله دخول واستعمالدن بالکلیه قالوب بر دیواری واورتوسی وایلریده‌ن
دیواری وضع قدیم اوزره تعمیر وترمیم اشد احتیاج ایله محتاج درکشی اولنوب بنا ومرمت اولنمق قبل شرعدن
استیذان ایدرز دیدکلرنده جانب شرعدن مولانا احمد افندی وابنیه‌یه وقوفی اولان معمار داکو نام ذمی وذیل کتابده
الاسامی اولان مسلمین ایله ارسال اولنوب اوزرینه واردقلرنده فی الحقیقه کنیسهٔ مرقومه طاشدن مبنی اولوب مرور ایام ایله
اوزرنده کرسته طولا ایکی شق اولوب سلح وسطح ایچری اصابت ایتمکله جانب شمالده وایلریده واقع اولان دیوارلری طشره میل
معقود ایدوکنی مشاهده وطولی زراع بنا ایله یکرمی اوچ زراع وعرضی آلتی زراع وقدی دورت بچق زراع اولوب خرابه مشرف
مرمته محتاج اولدوغنی ومنوال محرر اوزره قدیمدن کنیسه ایدوکنی محلنده محرر وبعده محفل قضایه کلوب اخبار ایلدکلرنده
فان انهدمت بیعة او کنیسة من کنایسهم القدیمة فلهم ان یبنوها فی ذلک الموضع کما کانت مضمونی اوزره کنیسهٔ مزبوره‌نک خرابه
اولان دیوارلری واوزری اسلوب قدیم اوزره تعمیر وترمیم قریهٔ مرقومه‌نک جمله سکانی کفره اولمغله موجب شرعدن رخصت ویرلدکده
ما هو الواقع بالطلب کتب اولندی تحریرا فی اواخر جمادی الآخرة سنه ست وسبعین والف شهود الحال حسن بک بن ذو الفقار بیرام بن
محمد بن حسین احمد بن علی مصلح بن رجب وسایرهم

وجه تحریر حروف بودرکه حالا متصرف اولدوغمز چیرواج نام قریه‌نک کنیسه سی تعمیر ومرمته اشد احتیاج ایله محتاج در کشی اولنوب
بناو مرمت اولنماغیچون قبل شرعیدن حجتلری اولمغله الارنده اولان حجت شرعیلری موجبنجه مزبورلرک یدلرینه اشبو تذکره ویرلدی

... ریال غروش ... اولنور ... التزام ... ابدوب مبلغ مزبور ریال غروشنه

بر وجه پشین ریال غروشه مشار الیه پاشا حضرتلرینه بر وجه اداء و تسلیم ایدوب باقی قلان ... ریال غروشی ذمتمزده واجب الاداء و لازم القضا دینمز

اولمغین اشبو حروف کتب اولنوب بر وجه عسکر یرینه مزبور واضع اولندی ... ذمتمزده بلغ قلان مبلغ مزبور ریال غروشنی اداء و تسلیم

ایلدوکمزده تمسکمز کیرو به رد اولنوب تمسکمز شق اولنه تحریرا فی

اوردولرقه

جانبرزنه   هجرته   بیدالله

لطلعه ادولنة لدوکررده

لهرتوجیه

ودرع بعادروزانة

ددوددودوسن بابوبی

وودهاوودهموفضلیلیر

255

Bil feal
bil kuwe
in la sua
potenza

صحیح

عزتلو و فضیلتلو [illegible] افندی حضرتلری [illegible] موفورلرینه و درر عموم [illegible] و غیرتمندی [illegible] متمکن [illegible]

[illegible] و احد قسلنده صکره لکن علماء و مجتهدین اوندن [illegible] اولی [illegible] ارسالم

الله [illegible] بولدیلر [illegible] اوزرنده [illegible] ایسه [illegible] اولنوب معنا و قدیم [illegible] محمد عبد الله

بونز [illegible] بیوک [illegible] عنوان [illegible] متصرف [illegible] قدوة [illegible]

[illegible] اولمغله [illegible] و جهیله [illegible] مصلحت [illegible] و محل [illegible] اولنوب کوندرلمش [illegible]

mastahet

[illegible] اولنوب مکتوب [illegible] اولنوب کوندرلمش [illegible] مکتوب تحریر اولنوب کوندرلمش [illegible]

[illegible] اولمغله [illegible] و محکمه [illegible] ایلیوب [illegible]

عند [illegible] الوصول [illegible] اولمغله [illegible] و [illegible]

بیلوب [illegible] خارج وضع [illegible] اولنمق [illegible]

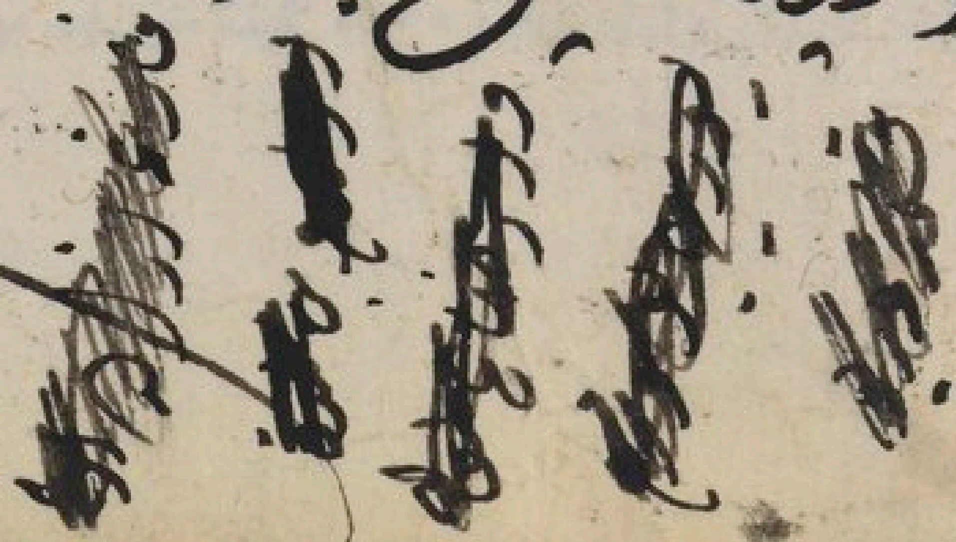
ضابط [illegible] بیلوب [illegible] اولنمق [illegible] دعوا [illegible] ظهور [illegible]

[illegible] و [illegible] اولنوب [illegible]

رعایا و [illegible] اهالی [illegible] اولنمق [illegible]

حقوق [illegible] علی الدوام [illegible]

و [illegible] اولنه [illegible]

201

سعادتلو و رفعتلو و عزتلو قرنداشم پاشا اکرم حضرتلرینک حضور مستوجب السرور و دولت
مقصورلرینه عرض مهر محبت و مؤکد وداد و الفت ایدر جواهر درر دعوات صافیات مخزن قلوبده و زواهر غرر
تحیات وافیات موقع وقوعه تقدیم عندکه ضمیر منیر خورشید شعاع انتهاء مخلصانه اولنه اولدیکی عادت مودت
نوازلری اوزره بو کتبه صافی وروزلری احوالی لایحه ضمیر منیرلری اولور که لله الحمد والمنه شمدیلک مغتنم
صحت اولوب وظیفه مفروضه مز اولان دوام دولت شهریاری دعواتیله احبا و اصدق خصوصا ذات
ستوده حضرتلرینک حصول مقصود دارینلری شناسی ورد زبان قلندیغی علم عالیلری
... بیورلمه لیاره و شعار اوله واجب ... هر کاهیده استدعا اولنور که والا رضای کریمانه ازمبوب
دولتنه لایق و عرض ناموس سلطنته موافق اولهلری مبشر و نصیب اوله امین بیم عزتلی و رفعتلو قرنداشم
... کنارینده اولوب زعما ... باعث ورقه دواو قوللری ... مدت مدید و زمان بعیدده برو
جانب مخلص بی ریالرینه اختصاص انتسابی کماله اولوب غیری بر امکدار و اختیار نظر عنایتلرینه
سزاوار بنده لری اولوب برقاچ سنه دنبرو مأمور اولدوغی بغداد سفره تعبد کوناکون مشاهده ایدوب بیدو
... اولوب رعایت و مخازن مرحمت اولنمق بوسنه مبارکه ده رعایت خاطرمز ایچون ظل حمایه لرینه محمس
... حقنده عنایت و احسانلری بی دریغ بیورلمه کمشت الیه قوللری حقنده هر قدر لطف و کرملری
ظهوره کلورسه جانب مخلص بی ریالرینه موجب امتنان فراوان ایدوکی جای کمان و حاجت عیان و بیان
دکلدر بو جانب مخلصلرینه متعلق خدمت شریفلری اولورسه مکتوب شریفلریله اشعار بیوررلرکه مقدور بشریه مز
صرف ایدوکی مرتبه ده خدمت شریفلرینه قصور اولنمق احتمالی یوقدر مرجودرکه خاطر شریفلرینه اخراجی بیورمیوب
... آتیه ده ... اخبار بیورهلر که ورودی باعث سرور و حبور اولمغله سزده اشتباه بیورلمیه جوق غرض
محبت و اخلاصیمز بو مقدار ایله اکتفا قلندی بو بنده زبان ... مزبور اولانکه محافظه علم شریفلری اولمغه باقی
ایام بقا و عزت و رفعت بردوام اولمق باد یا رب

قدوة الاماثل والاقران بالمعلی قطعه سی غنم کتخداسی اوله ابراهیم اغا زید قدره

قدوة الاماثل والاقران بالمعلی قطعه سی غنم کتخداسی اوله ابراهیم اغا زید قدره بعد التحیه

بعد التحیه والسلام انها و اعلام اولنه که نوبت قطعه سی غنم زاری فضیتم واقع اولدوغی [illegible]

بعد التحیه والسلام انها و اعلام اولنه که نوبت قطعه سی غنم زاری فضیتم واقع اولدوغی احضار [illegible]

[illegible] محمد بک نام [illegible] اولوب احضار [illegible] امر [illegible]

محمد بک نام [illegible] اولوب [illegible] ملتوب [illegible]

واجب [illegible] ملتوب [illegible] موجب [illegible]

اولوب [illegible] ملتوب [illegible] موجب [illegible]

چاوش [illegible] قدوة الاماجد والاکارم مصطفی چاوش زید قدره [illegible]

قدوة الاماجد والاکارم مصطفی چاوش زید قدره [illegible]

[illegible]

[illegible] علی احق [illegible] والسلام

[illegible]

سلطان وزراء الزمان ناشر العدل والاحسان زاد الله عمره و دولته الى يوم الدوران تجديد مراسم تعظيم
اجلالدن صکره کتاب مستطابه و احوال بوملالرزدن کسر سکوت وخطابه باعث بودکه ضمیر منیر خورشید مثاله
پوشیده اولمیه که یدی آیدن برو دیارکزده متوقف اولورز و استانه سعادتدن منفعی اولنان اقچه دیولیوب
معتادی کتوردکمز نقوددن قالمیوب زیاده سیله متضیق اولدق سلطان مراد طاب ثراه ایام دولتلرنده عشطاوس
عدولغوس نام قوم اسود قرالرزدن محضا اظهار محبت ایچون کوندرلن ایلچیلره کلی رعایت و التفاتلر اولندی. حالیا بز
دخی قارولوس عدولغوس مزبور قومك قرالنك طرفندن بینه اول مودت وخلوصیت مقرر و مؤکد و عهد و
پیمانلری مکرر و منعقد اولنماسی ایچون مرسلانیز عادت قدیم اوزره عواطف علیه خسروانیدن و
حصهٔ فرمان عالیشاندن بهرمند و هر وجهله بومراد اولاوز کرچه مبارك ذات سعادتکوز بونده یکی عین
عنایتله منظور و مقبول و مستمع اولنوب تعیینلریمز ویولمده دقیقه و رفقیه فوت اولنمدی صکره مناظر و مصاحبت
سعادتکوزدن جدا دوشلدن برو اهمال اولندی سعادتلو سلطانمدن استیدان اولنورکه اول جانبه روانه
اولنق و خاکپای سعادتلرینه قرال افندیمزك خالص و مخلص قلب و ودادلری و
مصالح امور سلطنت خیر مرادلری کورلوب استجابتمز میسر اولا باخصوص که
اجلو کلوب خصهٔ عتبهٔ جلالت مابده اعلان اولنمق متالمز واردر باقی فرمان ولطف احسان سلطانم حضرتلرینکدر

الجیان اسود

تحریرا فی اواسط شهر ربیع الاول سنه ۱۰۶۷ در قسطنطنیه

شامده زعامت و تیمار ضبطیچی ولایت قاضیلرینه
صوباشیلره مکتوب محلنده بو وجه منواله
مشروح اوزره تحریر اولنور

یازلدی

[illegible]نلو فضیلتلو افندی حضرتلرینک حضور شریفلرینه در دعوات صافیه محبت ایلاغ و عرض تسلیمات صادقات
[illegible] غایات لتحاق اهدی قلندقدن صکره ضمیر منیر و خورشید مهر تنویرلرینه و خاطر عاطر مشتری تدبیرلرینه
[illegible] و هویدا و لتحول دیه لشتباه بودر که حالیا تحت قضای عدالت شعارلرنده واقع زعامتده قریه [illegible] مزروعه
[illegible] و توابعی [illegible] ضبط و ربطنه [illegible] قرق بش مادیه ابتداسندن سنه آخرینه وارنجه [illegible]
[illegible] و دولت قپوجیلرندن [illegible] سپارش اولنوب کوندرلمشدر لدی [illegible] مکتوب محبت املا اولنوب
[illegible] منوفی [illegible] رواه اولمشدرلر الوصوله وفور لطفلرندن ناشی [illegible] اوزرینه نظر شریفلری
[illegible] اولنیوب [illegible] اوزره زعامت مزبوره جمیع اعشار شرعیه و رسوم عرفیه [illegible]
[illegible] ضبط و [illegible] اولجابنده واقع اولان محصولات اخذ و قبض ایتدیروب اوزرنده بر فردی
[illegible] تعرض ایتدیرلمه [illegible] جناب نعم المآبلرینه [illegible] واجب ایدرلیسی بو جانبک رعایت خاطری
واجبدر [illegible] انواع [illegible] و مظاهرت شریفلری مبذول و دریغ بیوریله لطفکزدن [illegible] بو
مخلصلری خاطر شریفی و خورشید شعارلرندن [illegible] بیورلیوب [illegible] واقع اولورسه مکتوب
[illegible] بیورلیوب [illegible] رجا اولنور باقی زیاده [illegible] محتاج [illegible] معلوم شریفلری اولدقده [illegible]
[illegible] شریفلری الی یوم القرار [illegible] العباد

یازلدی

کتخدا [illegible] افندیلرینه عرض محبت بو منوال اوزره تحریر اولنور

[illegible] سعادتلو و مروتلو افندیم سلطانم حضرتلرینک مبارک خاکپای شریفلرینه یوزلر و کوزلر
[illegible] صکره [illegible] بیوجود اولدیغی اکر [illegible] لطف و مروتلری مفتوح [illegible]
[illegible] اعوانلرنده [illegible] قدر سؤال بیورلمغه لایق بیورلورسه الحمد لله تعالی مروتلو سلطانمک [illegible] ایام
[illegible] سلامتده موجود اولوب شب و روز [illegible] فیروزه عزتلو و مروتلو
[illegible] ذکر بالخیرلری [illegible] اولدقده محتاج [illegible] فیما بعد [illegible] و سعادتلو افندیم احوال
[illegible] سؤال بیورلورسه الحمد لله [illegible] و اکر [illegible] واغالر [illegible]
[illegible] صحت و سلامت اوزره اولوب [illegible] اوزره [illegible] اولقده [illegible]
[illegible] صفا بخشلرندن [illegible] بوحصه بر مرتبه [illegible] تعبیر اولنمز [illegible] جناب
[illegible] رجامز بودر که [illegible] قریب الزمانده مروتلو سلطانمک خاکپای شریفلرینه یوز و کوز سورمک .

سیر ایدوب اوزوی اشتیاق ایدوز اینی وبنم عزتلو سلطانم خرجلق احوالی سؤال بیوریلور
لری ایله خزاینه مز وارور لطف ایدوب کلور اوچ اولدوقجه خرجلق خریج اد نمیوب ایدرلر
زیرا بنم افندیم حضرتلری احوالی عزتلو سلطانمه معلومدر محلنده اقچه ویرلمدوکجه بر شی ایلیور خزا
اوچ ایلق علوفه لری وارور عوضی ویرلمشدر وجایز زمانی عوضی کلوب مرور ایلدی والحاصل بنم ا
و ثریق باشتیاق ایدیم اولدی و مخدوم مکرم بیک باشتیم اولنوب بزی بوکره دایره حا
ایدک و بوایله کلمجه خرج اولنه اقچه عزتلو قبوجیلر کتخداسی محمد اغا بنده لرینه آلنوروی مضایقه جک
شمدی انلروضی اول جانبه توجه ایلدیلر حماة فرمان سلطانمکدر و سلطانمه معلومدر

204

... دولتلرینه دعای خیرلرینی برکاتنده ایرکن محل اشتباه و کلمدر حق سبحانه وتعالی حضرتلرینه

عسکر اسلامی منصور و مظفر و اعدای دینی مقهور ایده حالی اوله باقی

... مترقی باد

... نظام العالم مدبر امور الجمهور بالفکر الثاقب متمم مهام

الانام بالرأی الصائب ممهد بنیان الدولة والاقبال مشید ارکان السعادة والاجلال

... مؤسس

... اولور حالا ... ایله

... سوابق نقاریکیسی ...

... عواطف ... بقا ... القضاء

... محمد پاشا ادام الله تعالی اجلاله ... عمدة

... مقرون ... فضله و ...

... و واقعه اولان ... و ...

... مولانا ... توقیع رفیع ...

... اولان حاجی ... کتخدا ... اولان

... ایله ... خلقی ... ایله ... خلقی ... دولت ... حادثه

... اوکن و ممکن اولان ... ایله ...

... اولوب ... اولنان ... اوقرینم طرفندن ... قتل ... حادثه

... طرفنه ... بو قلعه ده ... اولان ... او ...

... و ... ذی ... اوقرینم ...

... و ... حضرتلرینه ... نامه ...

... قرار و ... حلول ... اوله

... یاد ... زمان

...

اغای مکرم

عزتلو و رفعتلو حضرتلرینک حضورلرینه موجب السرورلری صوبنه ورود

وافره و عزم اثناسنده مکاتبه اتفاق و اهدا قلنمش تذکره محبانه اخفا اولنمغه اولدیغی اکرچه

قرین انظارلری احوالنده تفحص بیورلور ایسه حمد الله تعالی وجود وجز وایره صحتده موجود اولوب

و لیالی ازدیاد عمر و دولت پادشاه بلند اقبال حضرتلرینک دعواتنه بالصدق والاخلاص

مداومت و اشتغال و دوستانه رفع الاقتدارلری باخصوص جناب والاانصافلرینک

ذکر بالخیرلری ترکارنده خالی اولمدیغی درین و اشتباه بیورلمیه فیمابعد بنم سعادتلو

طرفکزه تفصیل احوالی دیشی سنه ده متجاوز جملة آلام و شدایدی و امداد و مواجب

ذخیره و سایر مهمات لازمه یه احتیاج اولندیغی کراراً ورود وات مداره عرض

اولنوب جنداه تقید اولنمیوب و کفار دوزخ قرارک سقامت هزیمت

فتح و فتوح امدادلری کلمطلع ملاعین خاسرین کلی تقویت حاصل اولوب

اولمقلرنده عون عنایت ربانی برله هر جانبه ظهور ایدوب عسکر نصرت اثرله مقابله

ملاعین منهزم و مقهور عسکر اسلام مظفر و منصور اولوب نه حالی ایسه

برله وار قوتی بازوی همت کوروب محصور اولان مشرکین خاسرینه قلعه ده

چقارمغه بذل مقدور ایدوب ولکن دریا موسمی مرور و مأمول و ملاحظه

امداد و مواجب ظهور ایتدوکنه غایت سقتلی اولوب درکاه احدیته توجه و امداد

رجاسنده ایکن عظمتلو و شوکتلو پادشاهمز اعزالله انصاره حضرتلرینک

و سعادتلو والاهمم صدر اعظم حضرتلرینک شرف قدوم میمنت لزوملری

مصر ناوره عصر طرفنده اوده بولنوب تکملة و مرتب ذخایر کوناکون

مصر عسکری کفار دوزخ قرارک وره حیدتلی نظر ایلیه رکی

لیمانه واصل اولوب و بر زمانده وقع ستاده روس دریایه و دون تماری یمامدن چقمش

مجاورنده واقع نامع محله قریب بر لیمانه لنکر انداز اولوب بو قدر جدید سپاه و سلحدار

ایکی بولوک خلقی اغالریله ینیچری و بر قسط مواجب کلدوکی مشاهده اولندقده هزار هزار

عظمتلو و کرامتلو پادشاهمزک دوام عمر و دولتلری و سعادتلو صدر اعظم حضرتلرینک

عز و رفعتلری و سعی دولت اولان وکلانک مراد و ارزولری جمله جیوشنی نصرت

و عدو ایله وغالب اولنوب عالم حقوقه نوبولمشدر الحمد لله تعالی بقیة السیوف وحسن توفیقه

دولتلو وسعادتلو وعطوفتلو قیرالم شنوشوم و مرحمتلو افندم کطه حضرتلرینک خاکپای توشامنه الله

یوزوم و کوزوم سورر دوکومد تضرع اعلام ایتدیکم قدیم دولتلو مشفق دوستکم عهد قدیملری اوزره

دریان اوروب و کرملری جوش و خروش ایدوب بو عهد محلوکاری طرفنه تعظیم ایشوم ارزان بیورور

دریان موون و کرملری جوش و خروش ایدوب بو عهد محلوکاری طرفنده تعظیم لطفلریله محکم سیاسی نوبت اوزره

دوام هوالمرحمت اوزره عطیه مدد اولوم و استمداد اوزره ایدیکم حق جل و علی دیدیکم سعادتلو منبع جلیل العدالته

اکنه فرسوده اولنوب الحمد لله الملک العلام اوزره قرض اعتقاد دوام هوالمرحمت اوزره عطیه مدد ایلیوب

انلر حق ایلدیره و تبحر روح و رواج جنابکز مشهور ایدرسه سبب رسم الوطن ایدوب اصلاح ارزان

الیه اصلی بنده بلدیکز ایله اولمه محتاج تحریر اولنوب خاکپای مراحمنه ارسال قلنمشدر

الوصول ماوکیدی توقیرالیه واقع اولدی آنچه و رود ایله مکتوبکز شرف کیسه اکثر آن تبرک ایدوب

ایدیکم اسیز ده عادت مرحمتکز توقیر وفی المجلس محلس و ملک لری ایله شرف اولدی

دیار ایلیز ده ومعه عرض اوشو قبول مرحوم

جمیع دوستانه علیکم السلام و خیر دعا نعراه

ارض صفید ویکدیم کمی دارینه حضور عشقنه فوزحا سورور قبول لطف الله اجود

نشته بونده وکعکشه قبول خاطر نغده فراموش ایتمیه

دستور ملام مشیر نظام سیدر ادور الجمهور بکوکر الحق مم مهر

بیان اشد

عزتلو وسعادتلو ولی نعمتلو مرحمتلو افندم سلطانم حضرتلرینك خاكپایلرینه منجذب [illegible]

عزتماب

روی سیاهمی سوروب دائما عمر و اقبالکزی دعا ایلدوکمدن صکره اعلام شرح قدیم ولی نعمتم [illegible]

بودر که اذا اول مبارك خاطر شریفلری سؤال اولنورسه الحمد لله و [illegible] واعاجز [illegible]

بر قرار عمر و دولتلرینه دعا یارب العالمین ودکر [illegible] و [illegible] وکرماکز [illegible] وجود [illegible]

بو قولکزی طوغرو [illegible] تحریر وادوب [illegible] ایتدیلر [illegible]

قدیم صحت اوزره موجود اولوب ورود سعادتلو سلطانم حضرتلرینك [illegible]

اوقاته

مراد وقت اوزره اولدوغی خفی دکلدر بو بنده‌لری سعادتلو [illegible] آن و [illegible]

مکتوب مرغوبلری کلوب مضمونی معلوم اولدقده [illegible] وعمر و دولتلرینه [illegible]

memluk mulk olun

بو عبد مملوکلرینه خاکروب [illegible] مراد [illegible] لطفکز مرز اولدوغی [illegible]

اولنجه و [illegible] اولمیوب ورقه‌ده کستاخ تحریر اولنوب حضورکزه [illegible]

tam

[illegible] لطف احسان وکرم تام بو بنده‌لری [illegible] اولدوغی [illegible]

اوزره [illegible] باقی امر و فرمان سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر [illegible]

mesruf

باقی عمر و دولت لا یزول و الا زوال [illegible] وهو المراد [illegible]

رافع ظلام ظلم عدوات

ظلام ظالم صوریت ویکر

باسط بساط امن وامان رافع ~~ظالم ظلم عدوان~~ سلطان سامی مکان ظل الله عدالت عنوان خلد الله
سلطنته الی انتهاء الدهور والازمان حضرتلرینک رکاب همایون سعادت نشانلرینه صونیله لوا و [illegible]
باکی اولوب ذیل محضرده اسامیسی مسطور و محرر اولانلر بندکان صداقت عنوانکز عرض [illegible]
حالترینه [illegible] بودرکه

واقع مظالم عالم وقایع عصاة بنی آدم اولان سده سدره مکین ابرالسعادة الی یوم الدین [illegible]
محضر صحت اثرده اسملری مسطور اولان عباد اخلاص آیینکز عرض حالتری بودرکه
اسمایه

Arma Ton beli sohbet deyhiden ... kek muştetimden ...
bessegiavri
Giamugen ... Pasha inverov di
seheri di ...

سنسز بو کوکل مجلس عیش و می نیلر
عالم اوکدن اولمش طوتلم عالی نیلر
اول شوخ بیتر جاذبهٔ حسن خداداد
تلاب سر زلف خم اندر خمی نیلر
تحصیل صفای دل ایدن اهل خرابات
آیینهٔ اسکندری جام و جم نیلر
دفع غم ایدرمش طوتلم جامله [illegible] آدم
یا منت ساقیدن ایدرش غمی نیلر
احباب اگر فایحهٔ زاری صوریرسه
عزلتکدهٔ کیخ [illegible] عالمی ایلر
تم

اوپیلن زار طبع جلی
بن نیم کیسم سر حرمانکه قربان
قوینی زلف پریشانکه قربان
چشمم سرمست سیهکارکه
جان و دل [illegible] غمزه فتانکه قربان
تثلیث بخش دل عاشق [illegible]
ترکه چشم غزالانکه قربان اولام
یوزکه بقمز ایکی بیته باعورت
توجه انکله بو عرفانکه قربان اوله
طبع حسنه دلك قندای حاکی
کورسه چشمله قربانکه قربان

pewnigna
iflet kelo, kelo ... iflet
fudo iflet folitenig iflet kelo

سفرانا
عزتلو جاه عزیزم صورلرسه ورر ادعیهٔ وافره و عرض اشتیاقم متکانه
واهسرا قلمدن کچدیکی ... بو محبلری طرفنده سؤال اولنورسه الحمدلله توفیق وجود حاکی الوو [illegible]
وابن صحتده موجود اولوب حق سبحانه و تعالیه شکرینه و عامهٔ مسلمینک دعاء خیریته [illegible]
بز بعد زلکه بنم روحم قیتر ویارکرم قاضی اولمشدر کی تکرر و مرحومک برم خاطرکز [illegible]
مرحوم الحاجی کتخدا پدرکز خاطری ایچون هر خصوصده معاونتکزی دریغ بیورمیه‌سز [illegible]
اولنان رعایتده بزوجی ممنون و مخطوظ اولورز // همیشه در صحت مستدام باد

6 in numurd
Vam mongrva
... Vaca ...
3

دولتلو و سعادتلو اوغلم سلطانم حضرتلرینک حضور موالی موفور سعادت محصورلرینه ورود سینه صاف صفا ... ورود اولمش ادعیهٔ خالصهٔ اجابت قرین و اثنیهٔ صالحهٔ اصابت رهین انواع اعزاز و اکرام و اصناف اشتیاق و غرام ایله اتحاف و اهدا اولندقدن مراسم تفقد حال عزتمآلتری تقدیم و لوازم تخفیف خاطر عاطر انستالری تتمیم اولندقده ضمیر منیر خورشید نظیرلرینه انهاء مخلص فقیر اولور که اصدار حمله سرور بهجت ... آزاده اصدار ... سلاملری دروده ترقیم و انتظار اوزره ایکن اسعد ازمنهده متبرکه ... درزمانه سعادت توأم حلولنده مکتوب مرغوب و دولت مصحوبلری شرف ورود بولوب مضمون عزت مشحونی مطالعه و مفهوم خاطر نشانه خالص الجنانلری اولوب مفهوم لطافت مرسومنده بو دولتخواه بی اشتباهلرینه ... اراده و فرموده و محبتلری اظهار و جانب خلوص شعارلرینه اولان ورود انعطافلری اشکار بیورلمش حق جل و علا وجه مراد عالیه لرینه فوق الامال ارزاده بیسر و مقدر ایلیه الحق ... ازدیاد ... نشاط و حبور نامحصور اولمشدر امیدورک احیانا بو مقوله حسن معامله و دوستی ایله بو طرفه خواهش ... سرور و اخبار سرور بهجت غیر محصور بیورمقده خالی اولمیه لر ... تفاصیل احوال وزیر عظیم حضرتلرینک مکتوب شریفلرندن معلوم دولتلری اولمغله تکرار اولنماوب ... مقال ایله اطناب اولنمیوب دولتلری ایله اکتفا اولنمشدر باقی همیشه ایام عزت رفعت کامرانی و هنگام فر و شوکت ... دوام قائم باد رب العباد

... وزیر اعظم اولوب حالا بروده محافظه سنده اولان عزتلو ... مجلس
وزیر مکرم مراد پاشا حضرتلرینک حضور علیه ذیمجلس معاللرینه بالخیر والاقبال

عزتلو سعادتلو دولتلو سلطانم حضرتلرینک حضور سعادتلرینه انواع تعظیم و تکریم ایله دعا تقدیمندن ... انهاء ... بنم سعادتلو سلطانم بکرمی بیلدن متجاوزدر ... خدمت ایدر و الی الان بالقه ... کتخدا ... باعث شفاعت نامه سنده قوللری مستقیم ... بر محل ... اولوب ... الطاف شمولترینه مروجیک صیانت خاطرمز ایچون مرحوم ... سنه ... بیوروب ... محلولاتنده حالا بر زعامت ایله بهره مند ... بیوره لر که ... خیر و دعا ... اولدکلری ... سعادتلو سلطانمکز ... والمنة وجود شریف صحت ... لیل و نهار ... دعالرینه ... اولمغله بزلرده ... کوریجه ... امیدورک و عادت فراموش بیورمیه لر فیمابعد ... قپوجیلر کتخدالری اولان ... زاده ابراهیم اغا ... اولدوغندن ماعدا سرایلرده ... حاجت ... لیل و نهار معاونت ... رعایت خاطرمز ایچون علوفه ... بیوروب ... ظهوره کلن ... باقی ... سلطانم عمر ... [illegible]

... سنجاغنه متصرف اولان ابراهیم پاشا حضرتلری ... دوشنامه همایون ... قالیون ... علی الله تعالی ... قرار ... سنداجی ... قپودان ... قالیونه ... معلوم ... اولوب ... قالیونه ... [illegible]

بکلربکیلرده کتخدا لرینه اظهار محبت ودر مجلسده بو منوال اوزره یازیلور

عزت قریب اولدکه اثنا حصول رتبه وزرده عنوان صادقانه ونعوت سلیمانه واقفه لتحافیه لرنا واعلام اولنمش اولدیغی
بو جانبه ارسال اولنمش مکتوب وصول بولوب هرنه که تحریر وبیان قلنمش ایسه معلومز اولمشدر انشاالله
عن قریب الزمان ملاقات میسر اولوب دمادم اولنان ذیلده رعایت اولنور همان سزده لازم اولان بو جانبه بزوار
واصال اولنمق نبوغه غیرت وبنصریح اوزره حرکت ایدوب زیرا اول جانبده سزده غیرت کسنه مز یوقدر اکر
اکر اولازمز وار ایسه مضایقه چکمیوب هرنه خرج کیدرسه مقبولمزدر همان مناسب اولان حرجی کوره رک بو نیزه
دریاغ والسلام

درکاه عالی قبوجی باشیلرده بکلربکیلره اظهار محبت ودر
بو منوال اوزره تحریر اولنور

دولتلو وسعادتلو سلطانم حضرتلرینک حضور شرف سرشت واصل التشریفاتی حلوینه انواع اعزاز واکرام
وتوقیر واحترام ابلاغینده مکث موعوض مخلصانه اولدیکی مبارکه مزاج امتزاجکز سؤال اولنور همیشه اوج
ذوالجلال حضرتلرندن رجا ایدوبکه وجود شریفلرینی حفظ ایلیه اللهم استجب یا رب العالمین اکر دریای لطف
جوشش ایدوب بو جانب دولتخواهی قبلندن تفحص شرف جایز ایدرسه کوریلورسه الحمدلله تعالی وجودمز کوشه ده صحت
موجود اولوب روزوشب لیل ونهار بر دواه حضرتلرینک وعلی بالحیدالی ادعیه اشتغال اوزره اولدیغمز ملاحظه
بیورلیه وعلی الخصوص سعادتلو سلطانمک ذکر جمیلریدر دولتلو اولدیغمزده غیرت مبارکه وبرادریک شریفکزه مشتاق
اولدیغمز اشتباه بیورلمیه بنم سلطانم بعد از روانه اولدیغمزده برکوهمز قرار ایدوب لطفکزده مأمول اولدیغی بو
هر زمان خیر خبرلری الورسکز بولوروب بو جانبه ایصال اولنمسی بابنده سعی جمیلکز رجا اولنور باقی همه عزت
وقدرت سعادت برقرار اولا

استانه دولت اعلاده وزراده سفر همایونده
اولان دولتلو وسعادتلو صدر اعظم
وسروران کرام حضرتلرینه اظهار عرض محبتده
مجلسده بو وجهی منوال مشروح اوزره
تحریر اولنور

دولتلو وسعادتلو ومرحمتلو سلطانم حضرتلرینک حضور شرف سعدی لطیف ودولت رفعتلری صوبنه صد هزار انواع
واکرام واصناف توقیر واحترام ایله جواهر ودر ادعیه خالصانه صد اقاله لرابع لتحافنده مکث صمیم قلب خورشید
وخاطر عاطر مشتری تزیرلرینه معروض مخلص دولتخواه بی اشتباه بودرکه حالیا سعادتلو ومروتلو سلطانم حضرتلرینک عادت
مقتضاسینجه اکر دریای لطفکز جوشش وخروش ایدوب جانب مخلصلرندن ذره مقداری سؤال بیورلورسه الی یوم دارز
الحمدلله تعالی وجودمز وابدیت سلامتده فوق التراب موجود اولوب ...یار علی المدام وجود برجودمز باعث

رتلو وعزتلو ومحبتلو قرنداشم پاشا جلیل القدر حضرتلرینک حضور شریف دولتلرینه عنوانلرینه مزید اعزاز واکرام
توقیر احترام برله انواع خیر دعای اجابت استمال ومراسم محبوبیت علی وجه الکمال خلوص تام ایله اداسنه استقال
ذکرکه ضمیر منیر خورشید مهر تنویرلرینه اخفاء دولتخواه بی اشتباهلری بودرکه جانب محبلری احوالی مبارکه خاطر شریفلری
ایدوب احوالمزدن سؤال شریفی بیورلورسه حمد الله تعالی وجود بیوجودمز الی الآن مقام عافیتده ودایمی صحتده
وجود ومقیم اولوب روز شب اوزریمزه فرض عینی وفرض دین اولان پادشاه جهان وخلیفه زمان حضرتلوینک دوام
دولتلری اوعیه سن بخلوص القلب مداومت اوزره اولوب عمزده ماعدا علی الخصوص جناب سعادت مآبلرینک وحی ازدیاد عمر
دولتلری و ارتفاع قدر رفعتلری اذکارینه علی قدر الامکان ملازمت اوزره اولوب عمزده ~~ماعدا علی الخصوص جناب سعادت~~
عالیلری بیوریله فیما بعد بنم قرنداشم بو دولتخواهکز مامور اولدوغمز جزیره قبرس محافظه سنده علی قدر الطاقه وامن
رفاه ایدوب اطراف جوانبنی اقتضاسنه کوره عون عنایت خدا برله کمال مرتبه حفظ و حراست اوزره اولوب امکان اولان
برله مقدور اوزره اولدوغمز معلوم سعادتلری اوله وحالا روی دریاده وحی کفار جاکرلرک کیمیلری اکثر
طغیانلری کمالده در امابو مخلصلری وحی دائم الاوقات احتراز و احتیاط اوزره برآن کندومزی حالی قومیوب
لایق دین ودولت و مقدور بشر در کماینبغی ادا خدمته مجدد وساعی اولدوغمز ملاحظه حضرت بیوریله بنم سلطانم جزیره
مزبوره نک حفظ وحراستنه متعلق بعض امور مهمه نک در دولته وقوعی اوزره وعلی التفصیل عرض
محضرلر ایله صاحب دولت حضرتلرینه عرض و اعلام اولنمشدر الی الآن بر خبر ظهور ایتمدیکنده باعث وباوی نه ایدوکی
معلوم مخلص اولمامشدر وحالا بو جانب احوال پریشانمزه سؤال اوزره ایدوکز اکر مملکت احوالی واکر قول احوالی واکر رعایا
احوالی واکر سایر احوال در تعبد وتحریر اولنمق احتمال وامکان اولمدیغی ومحاصل واقع حالیمزی حامل مکتوب
دولتلرینه سؤال بیورلرسه معلوم سعادتلری اولور انشاء الله تعالی مزبوراه خاکپای شریفکزه واروب دست بوس شریفلری
صاحب دولت حضرتلرینک حضور عالیلرینه حسن تعبیر ایله یاد بیورلوب واقع اولان خصوصلریمزک اتمامی بابنده
امکان اولان مرتبه برله وقت وضیق احتت بیورلیه که بو جانبده چکدوکمز الم و اضطراب انجق خدای ذو الجلال حضرتلرینه عیاندر
حضور شریفلرینه رجا اولنورکه بو دولتخواه اهلرین مبارکه خاطر شریفلرینه دور وقلب شریفلرینه محو بیورلمیه خالص ومخلص
صاوقکز و خیرخواهکز ایدوکمز ربنا بو کناه بیورلمیه کوم سعادتلو سلطانم حضرتلرینکدر

[illegible]

قدوة القضاة والحكام معدن الفضل والكلام مولانا وارنه قاضيسى زيد فضله توقيع رفيع همايون واصل
اولىجق معلوم اوله كه انشاالله تعالى اوائل بهارده دريا يوزينه چقاجق دونانماى همايونم گميلرى ايچون زياده
كورك لازم وتداركى مهم اولمغين قانون قديم اوزره عموماً ممالك محروسه‌مده كورك اخراجى فرمانم اولمغين
ايمديكى بيك التمش ايكى سنه‌سنه محسوب اولمق اوزره تحت قضاكده [illegible] بقعه تعيين اولنان اوتوز
ودرت بيك اقچه بدلاتى جمع وتحصيل ونوروز روزندن اول كوندن مقدم درسعادتمه ارسال وتسليم خزينه ايتديرمك
بابنده فرمان عاليشانم صادر اولمشدر بيوردمكه حكم شريفم واردقده بو بابده صادر اولان امرم اوزره
ايدوب دخى تأخير وتوقف ايلميوب تاريخ مزبوره محسوب اولمق اوزره تحت قضاكده تحصيلى فرمانم اولان
نفر كوره تحميل [illegible] بيك اقچه بدلاتى مباشر مزبوره بروجه تعجيل جمع وتحصيل ونوروز روزندن اول كوندن
مباشر مزبور ومعتمد عليه اولان ايله درسعادتمه ارسال وتسليم خزينه ايتديروب كمسنه‌يه تعلل وتعلل ايتديرميوب [illegible]
هرحين ايچون تعيين اولنان خرج مباشرك وجه معاشيچون [illegible] اخذ ايله من بعد زياده بر اقچه ايله [illegible]
فقرا عجزه زياده تعاوض [illegible] غروش وكسر بيدلات تأميله دخى بر اقچه الدوغنه رضاى همايونم يوقدر اكا كوره [illegible]
زياده اقچه الدرمقده والدرمقده اقتدار ايدوب احسن وجهله اتمام خدمته اهتمام ايتديرمك [illegible] علامت شريفه [illegible]

[illegible]

عزتلو مدار رفيع قرار [illegible] مكرمم حضورينه دعوات صافيه محبت ايله وتسليمات وافيه [illegible] غايات
ودستانه انها اولنه اولدركه بيك اللى طقوز سنه‌سنده [illegible] واقع قپودان پاشا حضرتلرى عاصدى اولان
جزيره‌لرده هنوز تحصيل اولنميوب باقى قالان [illegible] مثلكر وصاموس [illegible] وجابليجه نام بش قطعه جزيره
مقطوعى اولان ٥٩٠٠ غروش ايله باقى لازم گلان درتيوز ٢٨٠٠٠ اقچه مجموعى طقوزيوز [illegible] اقچه اولور مبلغ مزبور
تحصيل اولنوب تسليم خزينه عامره ايلمك بابنده امر شريف عاليشان صادر اولمغين درِ دولتمداردن ارسال [illegible]
مباشر تعيين اولنوب ارسال اولنمشدر وصولنده بر موجب امر عالى تاريخ مزبورده قپودان پاشا حضرتلرنده [illegible]
تحصيل اولنمايان بش قطعه جزيره‌نك مقطوعات اولان ٥٩٠٠ غروش ايله باقى لازم گلان درتيوز [illegible]
اقچه مجموعى طقوز يوك اقچه اولور معجلاً مبلغ مزبور تحصيل اولنوب مباشر مذكور ايله درِ دولتمدار خزينه‌سنه ارسال
سعى ووقوع ايلميه [illegible] قپودان پاشا [illegible] مرقوماتك [illegible] سؤال ايدرم [illegible]

عزتلو وفضيلتلو افندى حضرتلرينك مجلس شريفلرينه ورود دعوات صافيات وتحف تسليمات وافيات اتحافندن صكره انها اولنان
روم خزينه‌سى دفتردارى الحاجى بكر [illegible] ومتنده مال ميرى اولمغين جميع املاكى وارزاق ونقودى طرف [illegible]
قبض ودفتر [illegible] اقدم اول طرفده مباشر اولان حسن زيد قدره موقعنده مذكوره اوغلى ايله استانه سعادته كوندر[illegible]
ومتنده اولان [illegible] ماللرى محاسبه‌سى كورلوب قطع علاقه ايلمك ايچون [illegible] امر شريفى [illegible]
دولتمدار لدى الوصول بر موجب امر شريف متوفاى مزبورك املاك واسباب [illegible] وچفتلكلرين وطوارلرين ومال [illegible]
[illegible] سوقنه شرعله دفتر [illegible] وموجود نقودى دخى [illegible]
[illegible] اولان مال [illegible] عامره‌يه تسليم اولنه [illegible]

سلطنت ماورتيو

جلوسي في سنه ٥٨٥ مدت سلطنتي سنه ٢٠ وفاتي في سنه ٦٠٥ مذكور تاين آناسي
قوتندن صكره وصيتي اوزره استانبولده پادشاه اولدي غايت ~~غايت~~ خسيس ودني و ممسك ايدي بونك
زماننده استانبولده اوچ اوغلان طوغدي. برينك كوزلري واللري يوغيدي وبرينك درت اياغي وار ايدي وبرينك
دخي ايكي باشي وار ايدي اول كون بر كوپك دخي طوغدي آلتي اياغي وار ايدي و باشي ارسلان باشي كبي ايدي بر
قاچ سنه ياشايوب غايت بيوك اولدي خلق بو علامتلري كوردكده خير علامتلر دكل ديو سويلر ايدي سلطنتنك
١٩ سنه سنده قوم خاقان كمانه اقين ايدوب روميلودن ١٢٠٠٠ آدم اسير ايدوب قيمت كتوردكدنصكره مذكور پادشاه
آدم كوندروب اسير اولان آدملر ايچون بر آلتون كوندره كز ازاد ايده لم ديو خبر ويردكلرنده راضي اولميوب تكرار بتكرار
٢٩٣٣
درت آقچه وارنجيه دك ايندي خست ودناءتندن ١٢٠٠٠ اسيري ٤٨٠٠٠ آقچه يه تخليصه رضا ويرمدي پس من حفظ
ماله ضيع رجاله مضموني اوزره قوم خاقان بو حالي بلدكدنصكره غضبه كلوب ١٢٠٠٠ آدمك بركونده بوينني اوردي
بو اثناده اناطولي طرفنده اولان عسكر فوقا نام عسكرلرني استانبوله كوندروب علوفه لريني طلب ايلدي بر مقدار
آقچه ويروب قصورينى دخي طلب ايتدكده غضب ايدوب سر عسكري صو اليد كيرو يه كوندردي سر عسكر كيرو عسكره واروب
قضيه يي نقل ايتدكده اتفاق امرا عسكر ايله مذكور فوقاسه بيعت ايدوب استانبوله توجه ايتديلر مرقوم پادشاه ايشتدكده
سلطنتدن فارغ واهل وعياليله بر قايغه بنوب قزل اطه يه كتدي مزبور فوقاس اسكداره كلدكده خلق استقبال
ايدوب كتوروب سراي پادشاهي يه اجلاس ايتديلر سلطنتنك ١٨ يلنده پيغمبر صلى الله عليه وسلمك ولادت
باسعادتلري واقع اولدي

وماورتيو اهل وعياليله ~~[illegible]~~ قتل ايتدي

Phocas

سلطنت فوقا

جلوسي في سنه ٦٠٥ مدت سلطنتي ٨ وفاتي في سنه ٦١٣ مذكور ماورتيو خلع اولندقدنصكره
استانبوله كلدكده خلق استقبال ايدوب سراي پادشاهيده جلوس ايتدي يدي كوندن صكره مختفي اولان پادشاهي
طلب ايدوب اركك اولادلري وخاتوني ايله حضورينه كتورديلر اول اوغلانلرينك بوينني اوروب بعده خاتونينك
وصكره كنديسنك اعين ناسده بوينني اورديلر حتى دايه الننده اولان آلتي ايلق بر اوغلاني بيله كتوروب انكدخي
بوينني اورديلر بو ظالم خونخوارك ايامنده قحط عظيم ظاهر اولدي وامراض كثرت اوزره اولوب موت چوق واقع
اولدي وحيوانات چوق هلاك اولدي و قيشي غايت شديد اولدي حتى قره دكيز شول مرتبه طوكدي كه يركندن
عربه ايله يوكلدوب دريا اوزرندن استانبوله كتورديلر ديرلر بو جبارك زماننده اولان ظلم وتعدي
ومصايب كثيره خلق تحمل ايده ميوب افريقيه پادشاهنه عرض ومحضر كوندروب اوغلي هراقليوسي كوندروب استانبولي
بو ظالمك الندن خلاص ايليه ديو ادملر ارسال ايتديلر محضرلر هراقليوسه واصل اولدقده دريادن عظيم دونانمه دوزوب
وقره دن داخي وافر عسكرله استانبوله كلوب عظيم جنك وجدالدنصكره نصرت هراقليو طرفنه مشاهده اولنوب
فوقا فرار ايدوب سرايه واردي امرا استانبولدن فوتينوس نام بر بيك بر از عسكرله سرايه واروب فوقا ظالمي
يقاسندن ياپشوب سرير سلطنتدن ايندردي وسياه اسباب كيدروب اللريني ارديـنه بند و بوغازينه ايپ باغليوب
چارشو وجمله بازار وعسكر اراسنده چكوب اذيت وجفا ايله هراقليوسك حضورينه كتورديلر هراقليو مرقومي
بو حالده كوردكده ولي نعمتنه خيانت ايدنلرك حالي بودر ديو امر ايلديكه اللريني وايكي اياغني و اوزلرندن ايكي
قولني كسدكدنصكره باشني دخي كسوب منفور قصابلرينك چنكالنه آصديلر ايتدكني بولدي

Heraclius

سلطنت هراقليو

جلوسي ٦١٣ مدت سلطنتي ٣٠ وفاتي ٦٤٣ مذكور فوقا قتل اولندقدنصكره استانبولده پادشاه اولدي
غايت مدبر وشجيع وبهادر ورعايا پرور خوشخوي ومتواضع پادشاه ايدي بونك زماننده خسرو پرويز مجوس
خروج ايدوب اناطولي تا مصر واسكندريه يه وارنجه ضرب شمشير ايله فتح ايدوب روميلولك كيمني اسير وكيمني طعمه شمشير

سلطنتنك ١٢ ييلنده قره دن و دريادن طرابزون واقع كميلر ايله مهمات ارسال ايدوب لشكر عظيم ايله عجمه سفر ايتدي
شابور نام سر عسكريني و پرويزي صندروب پرويزي اصفهانه قدر قوودي الم غلبت الروم آيه كريمه سنك صدقي
بو معركه لرده ظهور ايتدي التي سنه كامل عجم ديارندن چقمدي يدنجي سنه ده عجم ولايتلريني و اساراي رومي پرويز
الندن تخليص ايدوب صلح و صلاح اولدقدنصكره استانبوله عودت ايلدي بونك زماننده حضرت فخر موجودات
صلى الله تعالى عليه و سلم جبرئيل امين جناب حضرت رب العالميندن يوليغ رسالت كتوردي و حضرت عمر خلافتنده
اسلاميون ايله چوق جنك ايدوب جمله منكسر و مغلوب اولوب انطاقيه يي ترك ايدوب استانبوله فرار ايلدي

سلطنت
هراقليو قسطنطينو ولد هراقليو

جلوسي في سنه ٦٤٢ مدت سلطنتي شهر ٤ وفاتي في سنه ٦٤٣ مذكور پدري فوتندن صكره استانبولده
پادشاه اولدي لكن مدام خسته اولمغله والده سي و استانبولده بطريق اولان پيروس [پيرونس] زهرليوب هلاك ايلديلر انجق
درت آي سلطنت ايلدي

سلطنت هراقليون ولد هراقليو

جلوسي في سنه ٦٤٢ مدت سلطنتي شهر ٦ وفاتي سنه ٦٤٣ مذكور برادري مسموم فوت اولدقدنصكره
استانبولده پادشاه اولدي ~~بونك زماننده حضرت عثمان خلافتنده ٢ هجرتك~~ ٢٠ اناسي بونك ملال ايدوب حكومته
باشلدي نصارى قسطنطيني تسميه ايتدوكي واقع اولوب عوزتك ديليني و اكثلنك پادشاه اولان اوغلي هراقليونك
بورنني كسوب استانبولدن سوردیلر

١٠١ سلطنت قسطنط

جلوسي في سنه ٦٤٣ مدت سلطنت سنه ٢٧ وفاتي في سنه ٦٧٠ مذكور برادر زاده سي نفي اولندقدنصكره
استانبولده پادشاه اولدي بونك زماننده حضرت عثمان خلافتنده كه هجرتك ٢٦ سنه سي ايدي حضرت معاويه
قبرسي فتح ايلدي و براً و بحراً مسلمانه بعون الله تعالى غلبه ايتديلر ٣٥ ييلده اميرمصر عبد الله بن سعد حضرتلري
٢٠٠ پاره كمي ايله استانبول سفر ايتدي فنكه ليماننده قونستانس كميلر ايله مقابله ايدوب منهزم اولدي و استانبوله
قاچدي مسلمانه دوسه و اوديلر كره خواب كسديلر بعده حضرت معاويه اوغلي يزيدي سر لشكر ايدوب جمع كثير
ايله روم ممالكنه هجوم ايتدردي خيار اصحابدن ابو ايوب انصاري حضرتلري او سريه ده بيله ايدي قسطنطنيه
حصارني بيله محاصره ايتديلر اول هنكامده حضرت ابي ايوب انصاري وفات ايلدي مزار لامع النوريدي حالا
زيارتكاه در سلطنتنك ١٧ سنه سنده برادريني سلطنت خوفيله قتل ايتدكدنصكره هر كيجه برادريني دوشنده
كوروب و قان ايله مملو بر قدح طوتوب آل قرنداشكك قانني در ايچ ديو تكليف ايتمكله اول الم ايله اوياتوب اهل و
عيالني ترك ايدوب مسينه جزيره سنه كتدي آنده دفع قرار ايتميوب چچليه يه نام ولايته وارد قده بر حمامه
كيروب اندرياس نام بربيك نعلين ايله باشنه اوروب قتل ايلدي اوغلي قسطنطين خبر الدقده واقع كميلر ايله
مسينه يه واروب اول ولايت حاكمي و قاتلي و اكابريني قتل ايدوب باباسي جيفه سني استانبوله كتوروب دفن ايدوب
كندي مسند نشين پدري اولدي

سلطنت قسطنطين ~~بلبلتوس~~ پوغناتوس يعني لحياني

جلوسي في سنه ٦٦٩ مدت سلطنتي سنه ١٧ وفاتي سنه ٦٨٦ مذكور باباسنك قتلندن صكره استانبولده پادشاه
اولدي بونك زماننده مسلمانه كليبولي مقابله سنده بر قلعه فتح ايدوب قيشي اولدقده انده قشليوب ياز اولدقده استانبوله
هجوم و محاصره ايدرلردي يدي سنه قدر كفاره استيلا ايدوب استيصال صددنده ايكن ملاعين كفره قونباره پيدا ايدوب
مسلمانه براً و بحراً قونباره ايله صندرديلر حضرت معاويه بونك ايله ٣٠ سنه صلح ايتدي ١٧ ييل سلطنت ايتدكدنصكره
استانبولده فوت اولدي

سلطنت یوستینیانوس ثانی مقطوع الانف

جلوسی فی سنه ٦٨٦ مدت سلطنت سنه ١٠ وفاتی فی سنه ٦٩٦ مذکور پدری فوت اولدقدنصکره استانبولده
پادشاه اولدی عبدالملك امویه پیشکشله کوندروب باباسی صلحنی احکام ایتدی بونك زماننده کسوف کلی واقع اولدی
حتی کوندز جلا یلدزلر کوروندی سلطنتنك یدنجی سنه سنده اناطولی طرفنده سرعسکری اولان لوندیوس نام برشجیع
وبهادر کمسنه‌یی بعض مفسدلرك غمز ایتمه‌لریله استانبوله کتوردوب برقوه کوللق قیوده حبس ایلدی اوچ سنه دنصکره
برکیجه اول محبسدن خلاص اولوب اول کیجه داخی عسکر جمع ایدوب علی الغفله پادشاه سراینه کیروب پادشاهی فراشنده یاتورکن
اخذ ایدوب کندیسی تخت سلطنته جلوس ایلدی ایرتسی مرقوم پادشاهك بورننی کسوب استانبولدن سوردی
تاریخ بابورنی کیسك
اول سببله رینوتمیطوس یعنی مقطوع الانف لقب ویردیلر

سلطنت لونتیو قاطع الانف

جلوسی فی سنه ٦٩٦ مدت سلطنت سنه ٣ وفاتی فی سنه ٦ مذکور منفی اولدقدنصکره استانبولده
پادشاه اولدی مسلمانلره ودکیلرینی ویرمدوکیچون مصر طرفنده افریقیه‌یی مسلمانلر فتح ایدوب آلدیلر مزبور تکرار
عسکر کوندروب افریقیه‌یی اعاده ایتدی خلیفه طرفندن تکرار عسکر کلوب افریقیه‌ده اولان کمیه قاچدیلر ومسلمانلر
تکرار مالك اولدیلر اوچ سنه دنصکره بونکله داخی سرعسکری اولان ابسیمیروس نام کمسنه مزبورك اوزرینه
خروج واخذ ایدوب بونك دخی بورننی کسوب استانبولدن سوردی

سلطنت ابسیمارو که طیبریو ثالث دخی دیرلر

جلوسی فی سنه ٦٩٩ مدت سلطنتی سنه ٧ وفاتی فی سنه ٧٠٦ مذکورك نفیندن صکره استانبولده پادشاه
اولدی سلطنتنك یدنجی سنه سنده سابقا منفی اولان یوستینیانوس بلغار وسرف عسکریله کلوب استانبولی محاصره ایلدی
اوچ کوندنصکره فرجه بولوب داخل استانبول اولدیغنی مرقوم ابسیمارو خبر آلدقده واز خزینه ایله کمیه کیروب فرار ایلدی

سلطنت یوستینیانو

جلوسی فی سنه ٧٠٦ مدت سلطنتی سنه ٦ وفاتی فی سنه ٧١٣ مذکور ابسیمارو فرارندنصکره
تکرار پادشاه اولدی برایکی کوندنصکره کمیله کوندروب فرار ایلین پادشاهی وسابقا بورنن کسن پادشاهی
کتوردوب براشکه بندروب تشهیر ایتدکدنصکره ایکیسنی دخی قتل ایلدی بوندنصکره کتدکجه کندو ظالم وغدار
اولوب ~~اتفاق امرا ایله سرعسکری اولان [illegible] نام کمسنه ایله زماننده~~ پادشاه ظلمی بر مرتبه‌یه ایلتدیکه دعوای [illegible]
ایتمکه باشلدی خلق عالم ظلم وفسقنه تحمل ایدمیوب اتفاقله اوزرینه هجوم ایدوب قتل وهلاك ایلدیلر

سلطنت باردانو دیکر نام فلیقو

جلوسی فی سنه ٧١٣ مدت سلطنت سنه [illegible] وفاتی فی سنه مذکور مقتول اولدقدنصکره استانبولده
پادشاه اولدی بودخی ظالم وغدار وجبار اولمغله اتفاق امرا ایله سرعسکری اولان ارتمیوس ~~[illegible]~~ نام کمسنه اویله زماننده
پادشاه سراینده اویودیغی سوخی اویوردکن علی الغفله ایچری کیروب پادشاهی گوزینه میل آتشناك چکوب کور ایتدکدنصکره
استانبولدن سوردوب اخراج ایتدیلر

سلطنت اناستاسیو

جلوسی فی سنه ٧١٤ مدت سلطنت ~~[illegible]~~ سنه ١ شهر ٣ وفاتی فی سنه مذکورك کوزینه میل چکیلوب سورلدکدنصکره
استانبولده پادشاه اولدی براز مدت شام طرفندن واز مسلمان عسکری کلوب [illegible] ده کمیلر یاپیق ایچون کواسته‌ده
کمیلر دیو خبر کلدکده وامرالریله دونتما دونانوب وارمشلر کلن عسکری بوزوب دونم کیمیلن کواسته‌یی آتشه یاقالر دونتما
ردوسه واردقده عسکر اراسنده فتنه اولوب کمیله سرداری قتل ایلدیلر بعده استانبوله دونوب ادرمیده کلدکده ~~استانبول~~
پادشاه ~~[illegible]~~ اولان تاودکیوس نام بر [illegible] دفتر الاصل کمیلری الوب کلیبولی‌یه کلدکده قاره‌دن استانبوله کیروب مرقومی
اجلاس ایدجکلردر دیو استانبولده پادشاه خبردار اولدقده سلطنتی براغوب فرار ایلدی لکن استانبول خلقی کلنی سویدکلرندن

شهره قوماسنه اتفاق ایتدیلر انلر دخی کلوب آلتی ای محاصره ایدوب دخول میسّر اولمدوغندن بر اغوب ادرنه یه وارنجه
وارنده واز عسکر جمع ایدوب ینه استانبوله کلدکده تلونك بوالچیه دخی احسان ایدوب بر کیجه قپولری اچدیلر پس
ایچرو یه کیروب سرایه واردی و تخت سلطنته جلوس ایدوب پادشاه اولدی

سلطنت ثاودوسیوس

مذکورك فرارندن صکره استانبولده پادشاه اولدی سلطنته جلوسی فی سنه ۷۱۶ مدت سلطنت سنه ۳ شهر ۳ وفاتی سلطنتی
قرار ایتدکدن صکره مقدما فرار ایدن پادشاهی کتوردوب و رهبان ایدوب سلانیکه سوردی لکن اناطولیده سرعسکر اولان
لاوندوس نام کمسنه فرارینك خصمی و محبی اولمغله جلوس ایدن پادشاهه بیعت ایتمیوب امرای اناطولی و عموما عسکر روم
اتفاق ایدوب مرقوم سرعسکره بیعت ایلدیلر و اناطولیدن قالقوب استانبوله توجه ایلدیلر ازنکمید نام شهره کلدکده
عموما مهمات سفر سلطنته ~~پادشاهك~~ شاهزاده یعنی ثاودوسیوس اوغلاننی ایستوب ضبط ایلدیلر معاربت کلوب قبض و شهزاده حبس ایلدی اسکداره کلدکده
پادشاه اشیدوب خبر کوندردیکه بن اختیارم ایله سلطنتدن فراغت ایدوب سکا بیعت ایدرم اوغلومه و بکا امان ویر
رهبان اولالم دیدی اول دخی بونلره امان ویروب اوغلنی صالیویردی ایکیسی دخی ایاصوفیه‌ده رهبان اولدیلر

سلطنت لاون ثالث ماحی التماثیل

جلوسی فی سنه ۷۱۹ مدت سلطنت سنه ۲۴ شهر ۲ یوم ۲۵ وفاتی ۷۴۳ مذکورك فراغتندن صکره استانبولده پادشاه اولوب جلوس
ایتدکده امر ایلدیکه جمله کلیسالردن نقشلری قالدرسنلر هر کیمده بت و تصویر بولنسه عظیم سیاست ایدهیم ایچون ایقونه
دیو تلقیب ایتدیلر زمانتده عیسایه چوق اهانتلر و کنایسی تدمیر و هادم دینی معدوم و کتب الهیه و سایر کتب حکمت
ریاضیات و غیری کتابخانه‌ایله و حافظ کتب اولنلر ایله احراق بالنار ایلدی اول اجلدن روم یرده کتب قالمدی بونك زماننده
تاریخ هجرتك ۹۷ سنه سنده ایدی مسلم بن عبد الملك عسکر اسلام کلدیلر کالیبولی بوغازندن کچوب سلانیك
و ادرنه غارتدن صکره قرنداشی سلیمان دخی دونانما ایله کلوب برّا و بحرا استانبولی محاصره ایتدیلر کتره مدت امدادن
معاد ایکی سنه مقداری ممتد اولمغله قحط و غلا علیه سیله الکلامیتینه بیله واقع اولدی دیرلر و بلغار کفاری معاونت
ایچون بر جانبدن هجوم ایتدی و بحکمة الله تعالی طاعون اصابت ایتمکله بالضروره بریدن دخی ترك انتقال و مواشی ایدوب
کمیلره کیروب کلیبولی بوغازندن چیقدقلرنده فورتنه اولوب چوق کمیلر هلاك اولدی و اکثر مسلمین شهید اولدیلر
و بونك زماننده دخی بر سنه کامل هر کون زلزلهٔ عظیمه واقع اولوب نیجه بناء و نیجه بیك خلق هلاك اولدی
۲۴ ییل پادشاه اولدقدن صکره مرض زحیردن استانبولده فوت اولدی

سلطنت قسطنطین ولد لاون

جلوسی فی سنه ۷۴۲ مدت سلطنتی ۳۴ وفاتی ۷۷۶ مذکور پدری فوتندن صکره استانبولده پادشاه
اولدی بو دخی باباسی کبی صورتلره طیعتدن خلقی منع ایلدی بونك زماننده اسکدار بوغازی طوکدی
و عربه ایله اسکداردن استانبوله یولدن کچوردیلر دیرلر هجرتك یوالیه حدودنده واقع اولدی ۳۴ ییل
پادشاه اولدقدن صکره ~~استانبوله~~ سالوریه یقین ایلاوس دردندن اولدی

سلطنت لاون الرابع

جلوسی فی سنه ۷۷۶ مدت سلطنتی سنه ۵ وفاتی فی سنه ۷۸۲ مذکور پدری فوتندن صکره استانبولده پادشاه
اولدی ۵ ییل سلطنت ایتدکدن صکره باشنده عظیم چبانلر چیقاروب علاج پذیر اولمامغله اندن فوت اولدی

سلطنت قسطنطین السادس ولد لاون الرابع

جلوسی فی سنه ۷۸۲ مدت سلطنتی ۱۶ وفاتی ۷۹۸ مذکور پدری فوت اولدقدن صکره ۱۲ یاشنده ایکن استانبولده
پادشاه اولدی لکن صغیر السن اولمغله والده‌سی ادلان ایرنه نام خاتون سلطنته شریك ایلدیلر بونك زماننده ۱۶۵ ده
مهدی خلیفه رومه لشکر کوندروب استانبوله دك غارت ایتدردی ناچار کفار جزیه قبول ایتدیلر مرقوم یاشنه بالغ اولدقده
والده‌سینك امتزاجنه راضی اولمیوب سرایدن سوردی درت سنه استقلال اوزره سلطنت ایتدکدن صکره والده‌سی مونسلری
عسکر غلو ایدوب پادشاهك کوزینی میل آتشناك ایله کور ایدوب والده‌سی پادشاه ایلدیلر

Ab Imperio Justiniani ad Copronimi et Irenes mortis eius Imperium anni elapsi sunt 260. Coepit anno Christi 780.

سلطنت ایرنه خاتون والدهٔ قسطنطین

جلوسی فی سنه ۷۹۸ مدت سلطنت سنه ٥ وفاتی فی سنه ۸۰۳ مذکور اوغلی خلعندن صکره ایرنه خاتون مستقله پادشاه اولدی بش ییل سلطنت ایندکدنصکره نکفور نام بر پادشاه‌زاده بعض امرا اتفاقیله کیجه ایله سرایه کروب جلوس ایلدی صباح اولدقده ایرنه خاتونی کندی سرایینه کوندروب کندیسی سلطنتده قرار ایلدی

سلطنت نکفور

جلوسی فی سنه ۸۰۲ مدت سلطنتی ۹ وفاتی فی ۸۱۱ مذکوره ایرنه خاتونک خلعندن صکره استانبوله پادشاه اولدی لکن غایتده ظالم ایدی و رعایایه چوق تکلیفلر ایدوب مال آلوردی ۹ سنه سنده بلغار اوزرینه سفر ایدوب مغلوب اولدی و کندینی دخی طوتوب باشنی کسدیلر و درسنی یوزوب کاسه دوزدیلر پادشاهلر مجلسنده آنکله طولو ایچردی

سلطنت ستاوراتیو ولد نکفور

جلوسی فی سنه ۸۱۱ مدت سلطنت شهر ۲ وفاتی فی سنه مذکور پدری مقتول اولدقدنصکره استانبولده پادشاه اولدی لکن بلغار حرکتی اثناسنده صاغ اوموزندن یرالنمغله انجق ایکی آی سلطنت ایدوب انده استانبولده فوت اولدی

سلطنت میخایل داماد نکفور

جلوسی فی سنه ۸۱۱ مدت سلطنتی ۲ وفاتی فی سنه مذکور قیینی فوت اولدقدنصکره استانبولده پادشاه اولدی لکن مرد کاردان اولمغله هر یره و هر ولایته بر آدم متولی اولوب خلقه ظلم و تعدیلرینی دفعه قادر اولامغله اختیاریله سلطنتدن فارغ اولوب دیر اطه‌ده راهب اولدی

سلطنت لاو الخامس ~~که~~ ملقب ~~[illegible]~~ بارمنو

جلوسی فی سنه ۸۱۳ مدت سلطنت ۸ وفاتی فی سنه ۸۲۱ مذکورک فوتندن صکره استانبولده پادشاه اولدی غایتده ظالم و جبار و راشی کمسنه ایدی بو اثناده استانبولده پادشاه‌زاده‌لردن بری میخایل نام کمسنه بولنوب سلطنتک اولنده عظیم رعایت و تعظیم ایلدی سکز ییل مرور ایندکدنصکره اندن خوف ایدوب قتل نیتی ایله زندانه قودی زنداننده ایکن بعض اکابر و امرا ایله خبرلشوب بر کون پادشاه کلیساده ایکن بونلر فقرا قیافتنده سلاحلرینی قوشانوب مرقوم پادشاهی کلیساده ایکن قتل ایتدیلر

سلطنت میخایل تراولوس یعنی الثغثغ

جلوسی فی سنه ۸۲۱ مدت سلطنت شهر ۹ ۹ وفاتی ۸۳۰ مذکور مقتول اولدقدنصکره استانبولده پادشاه اولدی مسند سلطنته جلوس ایتدوکی کبی مقتولک اوچ اولادی وار ایدی اوچوننی دخی خادم ایلدیکه ذریاتی منقرض اولا بونک زماننده متشهر طوماه دونغما ایله استانبوله کوندردی کلیبولیدن چقوب سیلوریدن سلانیکه دک ضبط ایتدی سیلوریده قشلایوب بهارده استانبولی محاصره ایتدی میخایل بلغارلردن امداد ایتمکله طوماه‌ی صندردی و اله کتوروب قتل ایتدی بونک زماننده مسلمانلردن بر بلوک غازیلر کیدوب جزیره سنه مستولی اولدیلر میخایل ایکی دفعه اوزرلرینه دونغما کوندردی اولکیده چوق غازی شهید اولدی صکره کیده غازیلر کوزه‌دن بر قوج قورتارمدیلر جزیرای مسلمانلردن آلندی فتح الحمد بینه بو تاریخده اقلیوس نام بر کافر بیلنی مسینه والیسندن متنفر اولوب افریقیه حکامنه التجا ایتدی مسینه فتح ایدرسم سزه مطیع اولوب خراج ویره‌یم دیو تعهد ایتدی افریقیه حاکمی غزات ایله حمله ایدوب بر قاچ پاره کمی بیله قوشدی جزیره‌یه چیچلیه مستولی اولوب آلدقلرنده اقلیوس مرد اولوب جزیرهٔ چیچلیه مسلمانلر النده قالدی میخایل سکز ییل پادشاه اولدقدنصکره استانبولده فوت اولدی مرض زحیردن

سلطنت تاوفلو ولد میخایل

جلوسی فی سنة ۸۳۲ مدت سلطنت سنة ۱۵ وفاتی فی سنة ۸۴۵ مذکور فوت اولدقده استانبول
پادشاه اولدی صاحب مروت ورعایا پرور کمسنه ایدی مسند سلطنته جلوس ایتدیکی ساعت امر ایلدیکه کلیساده
اولان تصویراتک جملهسنی ایندرتدی وهفتهده بر کره استانبول شهرنی قول ایله طولاشوب وهر سوقاقده منادیلر
ندا ایتدروب هر کیمکه شکایتی وار ایسه کلسون حقنی حق ایدهیم دیو بتون شهری طولاشوردی بعده
چارشولره واروب نرخلری بالذات کندی بوقلردی وجمله مظالمی رفع ایدوب اصلا شکایت ایدر کمسه قالمدی
بونک زماننده وندیک کورفزی شو حالنده آلونیه دنوه ودوبره وندیک وسایرنی افرنج غالب ایدوب
رومک النذن آلدی تاوفلوس بلاد اسلامیهیه هجوم ایتدی جنک اولده منهزم اولوب صکره غالب ایتدی
اون التیده مأمون خلیفه رومه کلوب بر قلعه فتح ایتدی رجوعنده تاوفلوس بلاد مسلمینی غارت ایتدی
اون سکزده مأمون ایله مقاتله ایدوب اقل قلیل ایله ورطهٔ هلاکدن قورتلدی یکرمی اوچده معتصم خلیفه
عموریه دیدکلری انکوری قلعهسنی حصار ایتدی تاوفلوس جمع عظیم ایله مددینه ایرشدکده مشاهدهٔ Amoria
شوکت اسلام ایله قلبنه رعب القا اولنوب کیجه قاری فراره تبدیل ایتدی عسکری دخی کمسهیه باقیوب
قاچدیلر اوردوسی سلمانده قالدی حرارت فراری ایله ناره دوشمشیکن انکوری الندوکی خبری کلدی کثرت
المندن مریض اولوب مرد اولدی

سلطنت میخایل ولد تاوفلو

(بر ۱۱ مستقل حمار ۲۵ ... والده)

جلوسی فی سنة ۸۴۵ مدت سلطنت سنة ۱۳ وفاتی فی سنة ۸۶۷ مذکور پدری فوت اولدقده بش
یوچق یاشنده ایکن استانبولده پادشاه اولدی لکن صغیر السن اولمغله سلطنتک امورنی والدهسی التزام
ایتمشیدی ملک بلغار بغوریس مرد اولدوغنی ایشدوب نقض عهده بهانه صددنده اولدی عورت نام کوندروب
اکر سن بکا غالب اولورسک افتخاره دکمز بر سکا غالب اولورسم عورت اره غلبه ایتمک عار در عیبه بکرز
مضمونتی درج ایتدی وبر معقول سوز ایله بیک فتنهدن خلاص اولدی ۱۶ یاشنده بالغ اولدقده والدهسی
اطره سوروب کندیسی لهو وطرب وشرابه مشغول اولوب جمله خزینه تلف ایلدی بو حال اوزره ۱۴ ییل پادشاه
اولوب بعده سلطنتی واسلیوس نام سر عسکرینه اختیاری ایله فراغت ایدوب بعده قتل اولندی واسلیونک تدبیر

سلطنت واسلیو

جلوسی فی سنة ۸۶۹ مدت سلطنت سنة ۱۷ وفاتی فی سنة ۸۸۶ مذکور مقتول اولدقده
استانبولده پادشاه اولدی بونک زماننده مسلمانلر عظیم دونانمه ایله دوبره وندیک سمتنده بر قلعهنی
ایندیلر افرنج واسلیودن استمداد ایدوب بو دخی یوز عدد قادرغه کوندردی بحرده مصادفه ایدوب کفار
چوقلق اولمغله غلبه ایدوب امیری طوتدیلر بر مدت محبوس قالدقدنصکره خلاص اولوب ینه دونانمه ایله سولهلر
بحرده حبس اولدوغی قلعهلری ینه آلدیغی مسطوردر بونک زماننده روس تنصر ایلدی بو پادشاه زماننده
ایا صوفیهنک زلزلهدن بر بیوک کمرینه ضرر اصابت ایدوب بر قاچ یردن طاشلر دوشوب بنا متزلزل اولمغله
عظیم خزینه صرف ایدوب کما اول محکم وقوی ایلدی ۵۲ ییل پادشاه اولدقدنصکره استانبولده ...
استانبولده فوت اولدی

سلطنت لاو فیلسوف ولد واسلیو

جلوسی فی سنة ۸۸۶ مدت سلطنت ۱۹ وفاتی فی سنة ۹۰۴ مذکور پدری فوت اولدقدنصکره استانبولده
پادشاه اولدی علم حکمت وعلم نجومده غایت ماهر ایدی قوت روحانیه کواکب ایله مرددن بر تابلهنه

دوزدیکه کندی کندیدن اسواقده کزوب شهرده نقدر لتی دار ایسه یردی اهتمام اولدقده اول حیلهٔ ذی
دریایه قومدی . بونک زماننده استانبولک اسواقنده اصلاحیچه بولنمازدی وچارشو و بازار ارالرنده بر مرمر
عمود دیکدی و بو عموده بر قول و بر ال یاپوب وضع ایدی بایع ومشتری بر متاعک بهاسنده نزاع اتسه‌لر اول
عموده واروب اول الک کفنه اول متاعک ثمنی صایرلر ایدی اول ال قپاندقده اول متاعک ثمنی درست اولور
ایدی حتی بر کیشی بر ابو آتنی صاتمق مراد ایدوب بر مشتری یوز آلتون ویرمشیدی آت صاحبی راضی
اولمدی واردیلر اول کفنک ایچنه یوز آلتونی قومق مراد ایدوب عد ایچون بر آلتونی قودیغی کبی ال قپاندی
خلق تعجب ایدوب بایع آتی آلوب اخوره باغلدی اول کیجه آت اولوب صباح درسینی صاتیجیلره بر آلتونه صاتدی
بو منوال اوزره ۲٤ ییل سلطنت ایتدکدن صکره رعاف دایمه مبتلا اولوب قطع و امساکی ممکن اولمامغله
سلطنتی قرنداشنه ویروب کندی فوت اولدی

سلطنت الکساندر ولد واسیلیو

جلوسی فی سنهٔ ۹۰٤ مدت سلطنتی سنه ۱ شهرا وفاتی ۹۰۵ مذکور قرنداشی لاو فوتندن صکره استانبولده پادشاه
اولدی سفیه وجی تمییز ایدی انجق بر ییل پادشاه اولدقدنصکره قرنداشی اوغلنی پادشاه ایدوب کندو رعاف دایمه‌دن
فوت اولدی

سلطنت قسطنطین ولد لاو الخامس

جلوسی فی سنه ۹۰۵ مدت سلطنتی مشترکا مع رومانو لقاپونو سنهٔ ۲٦ ۳ و الروم ۱۳ سلطنت مستقل ۱٦ جمعا ۵۵
وفاتی فی سنهٔ ۹٦۰ مذکور عمیسی فوت اولدقدنصکره وصیتی اوزره استانبولده پادشاه اولدی لکن تازه لکندن تدبیره
قادر اولمدیغی ایچون رومانوس نام کمسنه قرنی پادشاه دیوب اتابک ملک اولدی وجمله اموری کندی کوردر ایدی
صکره بونی عزل ایدوب کندیسی پادشاه اولدی امراء استانبول بوکا تحمل ایتمیوب اتفاق عامه ایله مرقوم رومانوسی
خلع وحبس ایدوب مذکور قسطنطینی تکرار استانبولده پادشاه ایتدیلر اون درت ییل سلطنت ایتدکدنصکره
استانبولده فوت اولدی

الثالث
سلطنت رومانو ولد قسطنطین

جلوسی ۹٦۰ مدت سلطنتی ۱۰ وفاتی فی سنهٔ ۹۷۰ مذکور پدری فوتندن صکره استانبولده پادشاه اولدی
ونکفور نام برکمسنه ~~[illegible]~~ اتابک ایدوب کریده کوندروب جزیره‌یی مسلمانلر الندن آلدی [illegible] سلطنت ایتدکدنصکره
مسموما فوت اولدی ونکفوردخی سنهٔ ۹۷۰ ~~[illegible]~~ زمشه نام کمسنه دن دوشکده قتل اولندی

سلطنت ~~نکفور~~ واسیلیو وقسطنطین

جلوسی فی ~~سنهٔ ۹٦~~ واسیلیو مدت ~~سلطنت ۲~~ سنه وفاتی ~~۹۷~~ مذکور ایکی برادرلر صغیر اولدقدنصکره استانبولده پادشاه اولدی
التی ییل آلتی ای سلطنت ایتدکدنصکره خاتوننک مکر وحیله‌سیله خوابده ایوردکن ۹ یاشنده قتل ایتدیلر

سلطنت جوان زمیشه قاتل نکفور

جلوسی فی سنهٔ ۹۷۰ مدت سلطنتی ٦ وفاتی ۹۷٦ مزبور نکفوری قتل ایتدکدنصکره استانبولده
پادشاه اولدی بالفارازی استانبول سلطنتنه سنج ایدی و اونلرک اسفندسلاو نام قرالنی خراجکذار ایتدی رومانوسک اولادلرینی تاننده
واسیلیو وقسطنطینی سرعسکر ایدوب و سلطنتده شریک ایتدی بعده روسلرله دوکشوب واونلره غالب اولوب
استانبوله آلای ایله کزوب مسموم اولدی

سلطنت واسیلیو وقسطنطین ولدان رومانو الثانی

جلوسی شماخ فی سنهٔ ۹۷٦ مدت سلطنت واسیلیو سنهٔ ۵۰ مع آخیه ~~قسطنطین سلطنت~~ مستقل ۲ سنه ۳ وفات
واسیلیو فی سنهٔ ۱۰۲٦ وفات قسطنطین فی سنه ۱۰۲۹ تکرار بالغاره نابتی قالدروب ~~قسطنطین~~ واسیلیو بونلرله
جنک ایدوب اونلری بوزدوب و ۱۵۰۰۰ کشینک کوزلرینی چیقاردی ~~[illegible]~~ برینی صاغ بوراقدی اسیر اولان عسکرنک یوزنده برینی صالیوردی بو احوالی قرالنه خبر کوتوره
مذکور نکفورک فوتندن صکره مزبور واسیلیو وقسطنطین اشتراک اوزره پادشاه اولدیلر بو ایکی برادر بر وجه اشتراک پادشاه ایدیلر
لکن واسیلیوس زماننده قسطنطین بر شیئه قادر دکل ایدی صکره ۳ ییل مستقل پادشاه اولدی واسیلیو ۷۰ یاشنده ایکن فوت اولدی

واسیلیو ۲۰ یاشنده ایدی قسطنطین ۱۷ یاشنده ایدی قتح زماننده پادشاه ایدیلر
قسطنطینک عمری ۷۰ یاشنده

و منتریره تیزایله اعتقاد ایدوب اوزدیده وکار ازموده اولدوغندن تدبیری سلطنته استعدادی یوغیدی مناصبی اهالیه ویردی
مالکینی خراب ویردیکی قسطنطینه لعب ولهو وتفرج مشغول ایدی سلطنتی داماذی اولان دوماتو به وصیت ایدوب کندی
مرد اولدی

سلطنت دوماتو داماد قسطنطین

جلوسی فی سنه ۱۰۲۹ مدت سلطنتی سنه ۶ وفاتی فی سنه ۱۰۳۵ مذکور تاجی آتاسی فوتندن صکره
استانبولده پادشاه اولدی بر دفعه بش یل آلتی آی سلطنت ایتدکدنصکره میخایل نام کمسنه خاتونیله موافق ایله
حامده زهر ویروب میخایل زوده نام مذکور خاتونک اویناشی ایدی زوده مزبور قیصر دقیش قهوه ایدی
حیله ایله مرتبه یه مغرور اولوب اولدی

سلطنت میخایل پافلاغون

جلوسی فی سنه ۱۰۳۴ مدت سلطنتی ۷ وفاتی فی سنه ۱۰۴۲ مزبورک فوتندنصکره استانبولده پادشاه
اولدی لکن مرض صرعه مبتلا اولوب وردکاردان اولمامغله ایوانس نام قرنداشی اتابک اولوب جمله
امور سلطنتی کندی کورر ایدی بو حال اوزره یدی یل مقداری سلطنت ایتدکدنصکره استانبولده فوت اولدی
بو جزایرده اسیر ایدی خوب روی اولمغله زوجه سلطان بوکا عاشق اولدی زوجه سی زوهه کندی سلطنتی ویرمک
استردی اما قابل اولمیوب تاریخ بوادده قیالوتودی صرعه مرضنه مبتلا ایدی بعده استسقا یا توکی بیوب
خواهرزاده میخایل قالافات وارث سلطنت ایدوب کندو برمناستره قپاندی اوراده فوت اولدی
ومصلحتی کوروب وکندوده تدبیر سلطنته استعدادی کامل کورمیوب وپادشاه اولمدوغندن سلطنته
نیجه ضرر مترتب اولاجغنی توهم ایدوب بر شخصه سلطنتی امرلنی اولی کوروب میخایل پافلاغونک خواهرزاده یه
آنی آنا بالوب اولنجه و صوشی کوکلی ومرادنجه ایلمک شرطیله

سلطنت میخایل قالافات

جلوسی فی سنه ۱۰۴۲ مدت سلطنتی سنه وفاتی فی سنه مذکورک فوتندن صکره
استانبولده پادشاه اولدی درت آی بش کون سلطنت ایتدکدنصکره اتفاق امرا ایله خلع و
رفع اولنوب یرینه سابقا پادشاه اولان قسطنطین قیزی که بوندن اقدم مذکور میخایلک خاتونی
ایدی استانبولده پادشاه اتدیلر و مزبورک کوزلرینی چقاروب برمناستره قودیلر

بو بولو ولایتنده باشنه تاج کیه دکی زمان دواره مبتلا اولوب دوشیازدی سلطنتی میمون دلمامسنه علامت ایدی زیرا
وکمی قلافاتی مغرور اولوب القای ایله آنالغی زوهه سلطنتدن عزل ایدوب صاچلرینی کسوب برمناستره قپادی
بو احتجاجی عیلنه خلق حضورنده اوقدرکی بر آواز قالدروب بز قالافاتی پادشاه استمزیز
وارثه سلطنت زوهه سلطانی استرز دیوب کبی جمله خلق بلی یلی دیوب طاشلر آلوب اوزرینه اتارق
قاچوب بعده زوهه سلطانی قیز قرنداشی تاوودوره ایله علی الاشتراک پادشاه ایلدیلر میخایل دخی عزلنه ایدوب بر
تاج توابعیله شهرخلقی اوزرینه هجوم ایدوب اوچ بیک قدر قردیلر لکن خلق چوق اولمغله غالب
سرایه کیردیلر وبولدیلر میخایل بر قایغه بنوب مصاحبلر ایله برمناستره قاچدی اوراده کتدیکی اسبابدن کیدیلر بعده
سلطانه زوهه نک امریله کوزلرینی چیقاروب وغیر مناستره سوردیلر

سلطنت زوهه بنت قسطنطین وزوجه روماتو آرکیرو

جلوسی فی سنه ۱۰۴۲ مدت سلطنتی شهر ۳ وفاتی فی سنه ۱۰۴۲ مدت عمری ۷۰ مذکورک خلعندن
صکره مزبوره زوهه خاتون استانبولده پادشاه اولدی مسند سلطنتده اوتوردوغی کبی سابقا مدللرده سنی
اولان قسطنطین نام قیصری کتوردوب تفسنی تزویج وانکاح ایلدکدنصکره اختیاریله سلطنتی زوجنه
ایدوب اجلاس ایلدی اول شهوانیه یاشنده ایکن مرقوم قسطنطینه واردی

سلطنت قسطنطین مونوماخو

جلوسی فی سنه ۱۰۴۲ مدت سلطنت سنه ۱۳ وفاتی فی سنه ۱۰۵۵ مذکوره زوئه خاتون فراغندن صکره
استانبولده پادشاه اولدی اون اوچ سنه سلطنت اتدکدنصکره نقریس مرضنه ذات الجنب دخی
عارض اولوب فوت اولدی زوئه نك زوجی اولمغله استانبول پادشاهی ده اولدی اکال ونشاط ایدی
پاچناق قومی که حالا قزاق دیرلر آنلره تابع اولوب تنفر اتدیلر

سلطنت تاوودوره اخت زوئه خاتون

جلوسی فی سنه ۱۰۵۵ مدت سلطنتی سنه ۲ وفاتی فی سنه ۱۰۵۷ مذکورك فوتندن صکره زوئه
خاتونك قیزقرنداشی پادشاه ایلدیلر ایکییل یدی آی سلطنت اتدکدنصکره خسته اولوب فوت اولدی
اولدن بومزبور قیزقرنداشی ایله بو وجه اشتراك پادشاه اولدی ایدی صکره قسطنطینه تسلیم سلطنت ایتدی
اما بونك تدبیرینه رشك اتدیلر جهان عالم انك ضبطندن خوشنود ایدی صکره خادملرك تسلیمی ایله میخایل
نام کمسنه سلطنته شریك ایلدی ایلاوس مرضندن فوت اولدی

حال عالم ایله صلح وصلاح اوزره تختنده اولدیغی زمانده بولقلق وبرکت چوق ایدی

سلطنت میخایل استراتیوت

جلوسی فی سنه ۱۰۵۷ مدت سلطنتی سنه ۱ وفاتی فی سنه ۱۰۵۸ مذکوره نك فوتندن
صکره استانبولده پادشاه اولدی لکن مردکاردان اولمغله برسنه دن صکره بونی دافی عزل ایدوب یرینه
ایساکیوس نام کمسنه یی پادشاه ایتدیلر بو معتوه واستانبولدن چیقش اولمغله اسکی قاعده لری قولنمق استیوب سلطنته
ضرر ورعایا وبرایایه اختلال ویروب رسوای عالم وسخره بنی آدم اولوب عسکره ویریلکلمش
بخشایشی ویرممکله اساکیوس قومننو نام سایر امرا عسکر ایله عید صلیب کوننده پادشاهه التماس ایدوب
ایدمسون تحقیر وملامت اولنوب امرا عسکر ایله تحالف ایدوب اساکیوسی قسطنطونیده پادشاه نصب اتدیلر
زنکار وترکلر بونك زماننده باشلدیلر دوست اولمغه

بعده میخایلك عسکری ازلکنده بوزوب استانبوله کلدیلر وقسطنطینی خلع ایدوب اساکیوسی پادشاه

سلطنت ایسکیو قومننو

جلوسی فی سنه ۱۰۵۸ مدت سلطنتی سنه ٤ وفاتی فی سنه ۱۰۶۲ مذکور خلع اولندقدنصکره ایلدیلر
استانبولده پادشاه اولدی درت ییل سلطنت ایدوب برکون ارکان دولتی ایله شکاره چقوب
اولاراکی یلدرم ایندی فرسندن اندن یقالدی اول حال ایله سراینه کتوروب علاج تقیید اولدیلر
مفید اولمدی عاقبت اندن فوت اولدی

سلطنت قسطنطین دوقه

عمرش سنه ٦۰

جلوسی فی سنه ۱۰۶۲ مدت سلطنتی ٦ سنه شهر وفاتی فی سنه ۱۰۶۸ مذکور فوت اولدقدنصکره
استانبولده پادشاه اولدی التی ییل تختنشین اولدقدنصکره وفات اتدی خسیس ایدی آنوك ایچون
عسکر بوزسومیوب جنکلرده یوز اقالقلر اتمکله اعدا هر یردن ممالکنی تخریب ایدرلردی آنك زماننده
استانبولده عظیم زلزله اولوب نیچه آغر بنالر منهدم اولدی تاریخی اوده وکیا اوچ اوغلی معنی میخایل اندرونیقو وقسطنطین
ایله اوغلی ده سرعسکر ایدی

سلطنت اوده وکیا خاتون زوجه قسطنطین دوقه

جلوسی فی سنه ۱۰۶۹ مدت سلطنتی شهر ۷ وفاتی فی سنه مذکورك فوتندن صکره اوده وکیا
خاتون پادشاه اتدیلر مسند سلطنتده اوتردکدنصکره رومان دیوجنه نام کمسنه یی کتوروب کندی
نفسنی تزویج ایلدی و اختیار ایله سلطنتی زوجنه فارغه اولدی توجه سی اولمزدن اول غیره توجه وارمیاجغنه
یمین ایله اقرار اتدی ایدیکه لکن سلطانه اناطولیده یك غالبه ایتمکله قورقدی که سلطنتك تدبیرینه
استعدادی کافی اولمیوب ممالکتدن اوغللری ایله محروم قالیه مذکور رومانوبه سلطنتی تواقف ایلدی
نفسنی تزویج ایدوب

سلطنت رومانو ديوجنه زوج اودوكيا خاتون

جلوسى في سنة ١٠٧٠ مدت سلطنت سنة ٣ شهر وفاتش في سنة مذكورەنك فراغتندن صكره استانبولده پادشاه اولدى اوچ يبل سكز آي سلطنت ايتدكدنصكره اعمى اولوب استانبولده فوت اولدى مذبور اناطوليه ده چوب ملكشاهك سرعسكرى اعلاء الدين آلب حسان نام كمسنه ايله جنك ايدوب بوزلدى كندوسى دخى طوتساق اولدى لكن سلطانله عهدة بيمانلر بغليوب آزاد اولدى و رعايا و حرمتله و بنجه هدايا ايله مشرق استانبوله كوندرلدى بوزغونلغك خبرى استانبوله كلدكده امراء غلوايدوب اودوكيا، سوردير و رومانويه دخى سلطنتدن عزل اولوب قسطنطين دوقەنك بيلك اوغلى ميخايلى پادشاه ايلديلر اولكه رومانو، طوتوب كوزينى چيقاردوبر خوش تيمار اولنيوب ياره لچوريوب و قورتلنوب باشى شيشدى و اززماندن صكره فوت اولدى زوجه سى اودوكيا آنى تكريم واحترامله دفن ايلدى

سلطنت ميخايل ولد دوقه

جلوسى في سنة ١٠٧٤ مدت سلطنتش سنة ٦ شهر ٦ وفاتش في سنة مذكور اعمى اولوب فوت اولمزدن اول پادشاه اولدى ٦ سنه سلطنت ايتدكدنصكره امراء استانبول حكومتندن محظوظ اولمامغله خلع ودفع ايدوب اناطولى سرعسكرى اولان نكفور نام كمسنه يرينه پادشاه ايتديلر بارابناجى معنى آنوك زماننده عظيم قحط اولمغله لقبى ابو الجوع قوديلر كوندەكون سلمانلر اناطوليده مظفر اولمغله بوتدبيره قادر اولميوب اناطوليده اولان سرعسكره نكفور نام پادشاه ايلديلر ميخايل مزبورى اهل وعيالى ايله بر مناستره قپاديلر

سلطنت نكفور بوتانيات از نسل فوقه

جلوسى في سنة ١٠٨٠ مدت سلطنتش سنة ٣ وفاتش في سنة مذكور خلع ودفع اولندقدنصكره استانبولده پادشاه اولدى اوچ يبل سلطنت ايتدكدنصكره خسته اولوب فوت اولدى الكسيو قومنو ايله بعض جلاليلرك شرندن قورتاروب مقابله سنه رعايت كوسترلر ايچون كندولرى دخى عاصى اولوب طوتديلر و مناستره قپاديلر

سلطنت الكسيو قومنو ابن ايساكيو سنه عمرش ٧٠

جلوسى في سنة ١٠٨٣ مدت سلطنتش سنة ٣٣ شهر ٤ وفاتش في سنة ١١١٦ مذكور سوالدكدنصكره استانبولده پادشاه اولدى ٣٧ يبل درت آى سلطنت ايتدكدنصكره خسته اولوب فوت اولدى مزبور عسكر محتبلكى پادشاه اولدى د عيد صليب كوننده خفية استانبوله دشمنى وارى كيروب آغا بكلتيه ردى انا صكره حليم وسليم اولوب اوكسوزلره سكينلره يتيملره بيوك طالب وعلم وسوننلره چوق خيرات وحسنات واحسان وصدقاتلر ايلدى اندن افتباد رحمتلو وشفقتلو اولوب قاندوكمكى سوزدى آدم اولدركدن اكراه ايدردى

Ab Irene ad Alexium Comnenum annieffluxerunt 29 . Imperium tenuit Alexius annos 37 Menses quatuor cum semisse. Cepit Alexius A. C. 1081

حوقا خسته لق ليكدن فوت اولدى اولوب

سلطنت قالويوان ولد الكسيو قومنو

جلوسى في سنة ١١١٦ مدت سلطنتش سنة ٢٥ شهر ٨ وفاتش في سنة مذكور پدرى فوت اولدقدنصكره استانبولده پادشاه اولدى كرم وعلم صاحبى كمسنه ايدى ٢٤ يبل بيدى آى سلطنت ايتدكدنصكره اجلى ايله استانبولده فوت اولدى فرانسزلرى و ندكلرى كه اول زمانده بر بريله متعاهد اولوب استانبول سلطنتنه قصد ايدردى سوزدى ادنلره دوكشدى لكن ونديك حيرالى ردوس سام وانده ره الطراقى ضبط ايدوب آوده ايكن بر بيابان خنزيره اوق اوردق استركن اوقى بك شدتيله چكوب ال صاليوردوكى زمان كند والنيه صاپلندى ودمى زهرلو اولمغله يارده مرهم پذير اولميوب عاقبت اودردن اولدى

Joannes filius Alexii annos 24 menses 8 Joannes cepit A.C. 1118

سلطنت مانويل ١١٨٩

جلوسى في سنة ١١٤١ مدت سلطنتش ٣٨ وفاتش في سنة / مدت عمرش سنة ٦٠ مذكور پدرى فوت اولدقدنصكره استانبولده پادشاه اولدى عوغه سز سوشو ٣٨ يبل سلطنت ايتدكدنصكره اختيارله سلطنتى اوغلونه فراغت ايتدى يونان اصل ونسلى خصوصنده روايت مختلف در كمى دركه قالويوانك اوغلى كمى قرداشى در كميده دركه دخى الاصل و استانبول اوغلانى ايدى اوغلا مختلمى آنما ترفون ديولقب قوديلر ايدى كوزل اولمغله مزبور الكسيو قومنونك قاريسى بوكا محبت ايتمكله صداده چقوب و بجهت اولوب استانبولده امبا

Manuel filius Joannis regnavit Annos 37 menses 9. Manuel cepit. 1141.

و بارشدکدنصکره

واتراقی قتل اتدکدنصکره پادشاه اولدي وندیکلو ایله چوق جنکلشدي انجیلو جمله ملتلرك حقوق

خلاف ایدوب

شروطنه خلاف انجیلوینی و بازرکانلرینی حبس ایدوب مالارینی آلدی آنوك ایچون وندیکلو تکرار سفر ایدوب

بر زبون اتدیلر شویله که صلحه مابعدده اتمکه اقرار ایدوب کوجیله بارشدردی قونراد نام فرانچ پلوشیله قرالی

نماهد ایچون انجیلو کوندروب مرادنه واصل اولدي اما مزبور فرانچ قرالی قدس شریف فتحنه سفر ایدرکن و مکلیپولیسی

توزله

کچنون میو بن اکا دخیره لر و کوانم تیشدریم دیو اقرار اتمکله اول دخی اعتقاد ایدوب کچرکن و ذخیره استرکن

دوکمکی

مانویل اکا ...نچه بیلاه قنطار کچ و کلچیله مخلوط اون کوندردی آنوك طعامندن از زمانده چوق عسکری

عرضنو وداره و اول زمانده مقابله انتقام ایچون

دوملوه دخی حالا

هلاك اولدي اول سیدن فرانچ لولرنلبوکه عداوتی اولوب روجر نام چجلیه قرالی اودرینه قالدروب روم ایلیالیلرینی

قتل واستانبول باروشنی یاقدی یقدی اول وردون عمنالر اولوب مناستره قپانوب ختنه لندی وحیاتده

اندرونقونام

ایمدی نکسوب اوغلی الکسیویه سلطنتی فراغت ایلدی وکچوك اولمغله اکابرو وزیر لالا تعیین اتدي

سلطنت آلکسیو بن مانویل

Alexius Manuelis filius ex Andronicus qui Alexium occidit Imperavit annos 3 Alexius cepit A.D. 1180 Andronicus cepit A.D. 1182 - Hactenus Comnenorum dynastia Comneni colligantur A. 101 cum membris 9.

مدت عمرشی سنه ١٥

جلوسی في سنه ١١٧٩ مدت سلطنتی سنه ٣ وفاتی في سنه ١١٨٢ مذکورك پدری فوتندن صکره

استانبولده پادشاه اولدي ایکی سنه سلطنت ایتدکدنصکره عمی اندرونقو آنی قتل ایدوب کندو پادشاه اولدي

بو اندرونقو خفیه قتل ایدوب باشنی کسوب لاشنی بر دریاه قویوب دکیزه براقدردي

سلطنت اندرنقو ولد ایساکیو برادر بزرك قلویوانی

جلوسی في سنه ١١٨٢ مدت سلطنتی سنه ٢ وفاتی في سنه ١١٨٤ مذکور برادرزاده سنك لالاسی

ایده سلطنتده شریکی ایده آنی قتل اتدکدنصکره استانبولده پادشاه اولدي ٢ سنه سلطنت ایتدکدنصکره

منجملر بری خبر ویردیکه ٢٠ کوندلك سنی ایساکیوس نام برکمسنه قتل ایدوب کندیسی پادشاه اولاجقدر

بو خبری اشتدکده سلطنته لایق بو اسم ایله مسمی برکمسه خاطرینه کلمدي برکون بانچی سیرینه واردي اول

سیرده ایکی خاطرینه کلدیکه ملوك استانبول جنسندن بو اسمه مسمی نقیر قیادت برکمسه وار ایدي اول

ساعت سوباشنی کتوردوب مزبورك قتلنه فرمان ایلدي سوباشی مرقومك اوینه واردقده مزبور حسی

ایدوب في الحال آتنه بنوب وقلیجنی بیلنه قوشانوب طشره چقدقده اولا سوباشینك بوینی اوردي

بو قضیه دن استانبول خلقی خبردار اولدقده جمله امرا و عسکر و شهر خلقی جمع اولوب مرقوم ایساکیوسی

ایاصوفیه یه کتوردوب پادشاه ایلدیلر وسرایه کتوردوب سریر سلطنته جلوس ایلدي و پادشاه سابقی

کتوروب اوغللری ایله قتل ایدوب نسلی منقرض اولدی و منجمك استخراجلری اصابت اتدي

پدرالکسیونك نادسن کندویه تزویج اتدي وحصم اقرباسندن

بلکه نوکری

غلیلو مجلیه قرالی الکسیونك بی کناه قانینك انتقامنی المق ایچون اوزرینه سفر ایلدی و آنی

تاچوب بونداسایچوب انکلو خلقك معاونتی ایله

هر طرفدن تضییق ایدوب عاقبت بر جنکده طوتوب سلطنتدن محروم اولمغله باعدا عظیم

هم کندو هم ذریتی

اندرونقو

٢ صباغیه ٢ اوندن

شناعتله قتل اولندي ابتدا آتمق بر کوزین چقاروب آنی بر شیایه یوزی قویروغه طوغرو بندروب

کندونك

باشنه ... تاج یرینه بر دیزی صارمساق دولاندردیلر قصبه سلطنت یرینه الینه صپانلر

قیروغی ویردیلر و بویله حقارت و ... استحقار ایله پر تیق خلق عوامدن طاشلر چامورلر بوزق

واجی کسیلوب

صفان ولیمونلر ... اوریلوب دوکله دوکله عاقبت بو ینونی بر ایپ طاقوب یرده سورکلدیلر و قاپیلر

کندو و غیر اکثر

آنی دور قلیجلر اوردیلر اوله سورکلیه سورکلیه پارچه پارچه ایلدیلر و اصیله اولوب سومویه خیانت اتدوکی

ایچون بو اشکنجه یه مستحق اولدي

سلطنت ایساکیو انکلو

جلوسی فی سنه ۱۱۸۴ مدت سلطنتی ۲۶ وفاتی فی سنه ۱۲۰۰ مذکورک قتلندن صکره استانبولده پادشاه اولدی اوچ ییل سلطنت اندکدن صکره خسته اولوب وفات ایلدی

Post Andronicum Isacius Angelus obtinuit Imperium per annos 9. Menses 8. Caepit A.D. 1185.

اندرونقو حالی تسلیل قتل اولندقدن صکره

بونی دوستلری سوره دن چقروب سلطنته دعوت اتدیلر عادل و منصف ایدی قرنداشی اتواکده اسیر اولوب چوق مالیله خلاص اتدی و اول یالچونی بر فتنه ایدوب آنی بر حیله ایله تنها ده بولوب کوزلرینی چقروب زندانه قپادی اورادن آغ ادغلی چقردقبا چوق ... زندان ... تسخیر اولوب فوت اولدی

سلطنت الکسیو انکلو برادر اساکیو

Alexius Angelus Isaaci frater imperavit annis 9. Caepit A.D. 1195.

جلوسی فی سنه ۱۲۰۰ مدت سلطنتی شهر ۹ یوم ۲۰ وفاتی فی سنه مذکور ... اولدقدن استانبولده پادشاه اولدی ... سلطنتدن صکره ... پادشاه اولدی بو ظالم ایدی قرنداشی هلاک اتدکدن صکره اوغلنی دخی هلاک اتمکه سعی اتدی اما بو وندیک قاپوب ... ۳۰۰۰۰ ... التون و ذخیره و مهمات حرب اقرار اتدی اکر یاکندیسی یا باباسیله معاً آنی پادشاه نصب ایدرلرسه بونلر دخی علی العجل دونما دوزوب استانبوله کلوب استانبولک غلطه اراسنده اولان زنجیری قیروب کچوب استانبولی فتح اتدیلر الکسیو فرار ایدوب قورتلدی بونلر اساکیو زنداندن چقروب ... اوغلی الکسیو ایله پادشاه اولدی اما تیز وفات اتدی

Ducas qui Murtzuphlus dictus est mensibus duobus fuerat Imperii tenuit Ab ... a Creatione mundi ad Ducas Imperium quo occupata est Annuchi ... quadragesimi regnante a Latinis Constantinopoli die 12. feria secunda 6712 Septimanae

سلطنت دیکر الکسیو ولد ایساکیو

جلوسی فی سنه مزبوره ۱۲۰۰ مدت سلطنتی شهر ۹ یوم ۲۰ وفاتی فی سنه مذکور ... استانبولده پادشاه اولدی ۹ ای ۲۰ کون سلطنتدن صکره الکساندر ... نام کمسنه مزبوری قتل اتدی وکندی پادشاه اولدی قرنداشی اساکیوی ... الکسیو قاچدقدن صکره و باباسی ... خلاص اتدکدنصکره پادشاه اولدی و باباسنی ... اولنان عهد و پیمانه وفا اتمامک اسندی زمان بر ... قوبوب کوچیله ساوشدرلدی و ... صکره برای ... مرزفلو نام بر ... صکره علی مرتبه یه نایل آنک بوغازینی کسدی اول ظالم دخی دشمنلره قرشو طورامیوب ... کتدی دون یارسنده تارسی و خزینه سی ایله قاچدی بعده سوره ده طوتلوب استانبوله کتورلوب کوزلرینی چقردیلر و آنی بر یوکسک یردن اشغه آتوب شهردن سورکلنوب پاره پاره اولدی سلطنت ... حکومتنه دوشوب بالدوینی اول روم پادشاهی اولدی الکسیو ایله وندیکلو ... باغلدیلر ایدیکه الکسیو اونلرک معاونتی ایله استانبول پادشاهی اولورسه حکم ایدوب استانبول ... اتباع اتدره و دخی مزبور مانوئیل ... الکسیو ... ایلیه

F. ... nati anni ... fuer supra 6712. Christi 1204.

سلطنت بالدوین اول

جلوسی فی سنه مزبوره ۱۲۰۰ مدت سلطنتی سنه ۱ وفاتی فی ۱۲۰۱ مزبور بالدوین ... اکثر عسکری ... وندیکلولرک ... الکسیو کوکلرین ... استانبولده پادشاه اولدی بو شرطیله ... استانبول پادشاهی اولدقچه وندیکلولر استانبول بطریقنی نصب ایدهلر بو شرط اجرا اولندی ... استانبول سلطنتی ... ادرنه یی ... ضبط اتدی ادرنه ده ... داماداکی ادرنه ... بر درجه ... الدیلر ... تیاتوب ... ایکی بالدوین ... پادشاه ... ایکی ... اسیر اولوب فوت اولدی بر ... قرنداشی هنریقو استانبول پادشاهی اولدی

جلوسی فی سنه ۱۲۰۱ مدت سلطنتی سنه ۱۳ وفاتی فی سنه ۱۲۱٤ قرنداشی بالدوینو
فوتندن صکره استانبول پادشاهی اولدی ادرنه فتحنه جهد اتدی لکن بلغارلر امداده یتشوب محاصره براقدی و
استانبوله قاچوب آنی تحصین ایلدی بعده بلغارلیلر ایله عهد وامان باغلیوب قیزینی کندیه زوجه
ایدنوب ایچروده و طشره ده حسن تدبیر ایله حکومت ایدردی بونفاچیو نام کمسه نک اوغلی
غلیلمو سلانیکه قرال اتدی ایدی بعده سلطنتنک اوچنجی سنه سنده قیزی یولانته نام اوز قیزینی
و پترو آلتیسیودورك زوجه سی ایدی اوکلک اولادی اولمدقلرینه بر پادشاه نصب ایدوب اجلیله اولدی

سلطنت پترو آنتیسودوره بیك

جلوسی فی سنه ۱۲۱٤ هونوریو نام ریم پاپاسی مدت سلطنتی نصب اولدقده زوجه سی ایله سلطنتی ... اوزرنه توجه ... اولمقله ایچوه
رومه یه واردی اوراده تتویج و تبریك اولنوب ونه دیکلولرك التماسی ایله دوراچ شهرینی فتحه ... دونشده زوجه سنی استانبوله کوندروب کندو
تاودورو لاسقاریو ادرنه وروم پادشاهی بوالندن الماغه چالشورکن ونیچه هجوم ... دن صکره فتح ایدمیوب
عاقبت تاودورو ایله صلح اتدی و استمان ایله مقدونیه شهرلری سیر ایدیم درکن تاودوره رضا ویردی لکن بر اورمانده عسکری
بوسیله قوروب قویوب نقض عهد ایله عبخلاق ایدوب بونی طوتدی وقاتلو قویه قویوب عاقبت قتل ایلدی سلطنتی
تارسی ضبط اتدی تا اوغلی روبرت فرانچه دن کلنجه

سلطنت روبرتو ولد پترو

جلوسی فی سنه ۱۲۱۹ سلطنت سنه ۷ وفاتی فی سنه ۱۲۲٦ مزبور باباسنك قتلندن خبر
الدقدن صکره عجله ایله استانبوله کلوب جلوس ایلدی ونه دیکلولر ایله سوملك مارقو میخائیل استانبول قاضیسی
سلطنته تبریکی ... نامیله تشریف ایدردی ... بر کوزل قیزی غیر دولتلو بر یاوقلو ایکن کندویه نکاح اتدردی
صکره تبریك ایچون رومایه کتدکده زمان اولکه یاوقلوسی صبر وطاقت کوتمیوب بعض دولتلو و عسکری یولداشلر
جمع ایدوب سرایه هجوم ایله کیروب یاوقلوسی سلطانك اوطه سنه کوروب بورنتی کسدی و بو نکاحه قولاغوز
اولان اوننده زورله چقاروب دکیزه بوغدردی روبرتو بونك خبرینی الوب مغموم و مغضوب اولوب
انتقام المق ایچون استانبولدن دونرکن آطنه شهرنده خسته لنوب فوت اولدی بلا

سلطنت بالدوینو ثانی ولد روبرتو

جلوسی فی سنه ۱۲۲٦ مدت سلطنتی سنه ۳۳ ~~وفاتی فی سنه~~ مزبور باباسنك فوتندن
صکره دخی کوچك ایکن استانبولده پادشاه اولدی یوان برینو نام کمسنه آتما لالا و وزیر تعیین اولندی
برده پادشاهه ... قیزینی تزویج ایدوب و لازم کلك قیزی یاوقلوسی رد اتدروب لازمك بو استحقاق
ایچون دشمنی اولوب بعض متعاهد دولتلر اوزرنه تالدروب چوق جنکلر اتدیلر عاقبت بالدوینونك خزینه سی
تالمیوب ... ونه دیکلولردن استقراض ایدوب اوغلونی ارتهان ایلدی و دخی قلیسالردن تفرقلرینی
هب آلوب اقجه جمع ایدوب عظیم عسکر دوشوروب ترو دکیز بوغازنه کوندردی بو اثناده میخائیل پالولوغو
دخی بر فنله استانبوله کیروب افرنج عسکرینی قوویه پادشاه بطریق ایله قاچدیلر او زمانده تکرار
استانبول سلطنتی روملرك الینه تکرار کچدی فرانچلولرك آنی ۵۸ ییل ضبط اتدکلرندن صکره

سلطنت دکو الکساندر دوقه

احوال کوید

جلوسی فی سنه مدت سلطنتش ۲/۱ وفاتی فی سنه مذکور آلکسیو مقتول اولدقدنصکره ذکر

ایلیوب اسایکیو نام کمسنه پادشاه اولدی سابقا استانبول پادشاهی اولوب اولادی ایله مقتول اولان اندرانیقو نام

کمسنه نک بر اوغلی اول محلده فرار ایدوب وندیکه وارمشیدی بر زمان انده متمکن اولوب وقتاکه دکو الکسیو استانبوله

پادشاه اولدی مذکور ایسایکیو باباسینک تختنی المق ایچون وندکلیدن امداد طلب ایلدی انلرده وافر عسکر تدارک

ایدوب وبعض جنوالرینی وبیکلرینی معا تعیین ایدوب عظیم دونما ایله استانبوله ارسال ایلدیلر دونما قاضی کوینه

واصل اولدقده مرقوم دکو الکسیو فرار ایدوب وایساکیو استانبولده باباسی تختنه جلوس ایلدی مرقوم وندیکدن

ایکی اسپانیه بیکزاده‌لردن بری و بر فرانک مرقومک مجلسنه داخل اولوب خدمتلرندن محظوظ اولمغله

استانبوله کلوب پادشاه اولدقده اسپانیوله کرید جزیره‌سنی و اول زنکه قبرسی هبه و تملیک ایلدی

هجرتک ۵۲۱ سنه سنده وندیکلی انلردن مال ایله اشترا ایدوب بو طریق ایله مالک اولدیلر بو پادشاه

وندیکدن بیوبوب اول دیارده نشو و نما بولمغله اداب ملوک و ولایت محافظه سنی بیلممکله جنوالرینی کندو

سراینه و وندیک اکابرینی و عسکرینی مسلح شهرده متمکن ایلدی و هرکونه بونلره کاغد اوینامقدن غیری

ایشی یوق ایدی واکابر استانبول رنجیده ایتمکدن خالی دکل ایدی بر کون کلیسایه واروب طاپنور ایکن

اولمتی استانبول بیکلرینک بری بر خنجر ایله اوروب قتل ایلدی وندیکلی دخی اچتلرینی المدیلر ایدی آنلر

پادشاهلرینی قتل ایلدیلر وکندیلر دخی خوفه دوشدیلر اول اثناده وندیک بیکلری واکابرلری سرایده بولنان

ایله عسکرلرینی جمع ایدوب و بو فرصت ایله سلطنتی ضبط ایدوب استانبولده حاکم اولدیلر هند حکومنده بولن

اولدقلرنده استانبولک تفارقلرینی وندیکه کوندرمکه مباشرت ایتدیلر جمله ایا صوفیه‌نک آلتون یلدزلی

یالدزلو قپولری وایکی آلتون مرصع جوردانلقلر که هر بری بر مصر خزینه‌سی قیمتلو و بر بیشیکون کوکی

وضع ایدوب اوزرینه انجیل شریف قورلیدی که آلتی قنطار آلتون خالصدن و ذی قیمت طاشلر ایله

مرصع که بانی ایا صوفیه دوزمش ایدی آخ آلوب کمیلر مرمره اطه سنه واردقده کمیدن کمی‌یه نقل

ایدرکن دکیزه دوشوردیلر الآن انده موجوده در و سایر کلیسالردن نه قدر ذی قیمت اشیا وار ایسه تالان

و سرای پادشاهیده جمله پادشاهلرک مرصع تاجلرینی و مرصع تختلرینی و الحاصل ذی قیمت شیلری وندیکه کوندردیلر

الآن انده موجوددر بو منوال اوزره ۶۰ ییل و ۵ آی و ۱۳ کون استانبولی ضبط و تصرف ایتدکدنصکره

میخایل پالداولوغوس نام کمسنه که اناطولیده روم پادشاهی ایدی استانبوله کلوب وندیک قومنی اخراج ایدوب

کندیسی کالاول استانبولده پادشاه اولدی

سلطنت تاوذورو لاسقری پادشاه ادرنه

جلوسی فی سنه [illegible] مدت سلطنتش سنه ۱۸ وفاتی فی سنه ۱۲۰۴ مذکورک قتلندنصکره اناطولیده

پادشاه اولدی ۱۸ ییل سلطنت ایتدکدنصکره خسته اولوب فوت اولدی

سلطنت ایوانو ناتاج دوقه ملقب پادشاه ادرنه داماد تاوذورو لاسقری

جلوسی فی سنه ۱۲۲۲ مدت سلطنتش ۳۳ وفاتی فی سنه ۱۲[illegible]۵ مذکور فوت اولدقدنصکره اناطولیده پادشاه

اولدی واویلام ایلدیکه برکسه فوت اولوب وارثی اولمسه یدی ییله دک کمسه مالنه ال اورمیه بو منوال اوزره ۳۳

ییل سلطنت ایدوب بعده خسته اولوب فوت اولدی

سلطنت تاودوریو ولد ایوانو

جلوسی فی سنه ۱۲۵۵ مدت سلطنت سنه ۴ وفاتی فی سنه مذکور پدری فوت اولدقده اناطولیده پادشاه

اولدی درت سنه سلطنت ایتدکدنصکره اختیاری ایله سلطنتدن فارغ اولدی

سلطنت یوانز ولد تاوذورو

جلوسی فی ۱۲۵۹ مدت سلطنتش ۳

١٥٠.

Imperium Tenuit Michael annos 24.

سلطنت میخائیل پالداولوغوس

١٢٦٠

جلوسی فی سنه ١٢٥٩ مدت سلطنت سنه ٢٤ وفاتی فی سنه ١٢٨٣ مذکورک زمانندن صکره آناطولیده پادشاه
اولدی سلطنتنک آلتنجی سنه سنده استانبولی وندیکلو الندن آلوب ینه تختگاه ایدندی بونک زماننده که
هجرتک ٦٩١ سنه سنده ایدی سلطان عثمان غازی بروسه یی فتح ایدوب تختگاه ایدندی استانبول
پادشاهی خبر آلدقده امرایلدیکه شهرلرنده ایکی باشلو قوشک بر باشنی کسه لر زیرا اول ایکی باشی بری آناطولییه
وبری روم ایلینه دلالت ایدردی ٢٤ییل سلطنت ایتدکدنصکره اجلی ایله استانبولده فوت اولدی
مزبور تاوددورولاسقاری نام روم ایدینه و اناطولی پادشاهلر اوغلی ایوانک لالاسی ایدی باباسی اولجکینه یقین
مقصوی بومشوه اولدردی و سلطنتی کندویه واولادینه وانحصارینه تحویل ایتدردی جنویزلرک امدادی ودونناسی ایله
تمام مملکتنی غلیلمودن آلدی بعده بالدوینک عسکرینی بالکلیه بوزدی و استانبولی آلدی بعده وندیکلو
ایله چوق جنک ایتدی و وندیکلو آنی تختندن اندرردی اکر جنویزلر مانع اولمسلر ایدی بوندن صکره صلح وصلاح
اولدقدنصکره اصلاح ادین ایچون لغدون نام شهرنده مشاوره یه واروب غرغوری نام ریم پاپا ایله
املدن رومیلوه میفوض ومحمود اولدی شویلکه اولدقدنصکره کلیسا مزارلرینه قبول اعیوب
ومکر استانبولدن قولدی سنه ١٢٦٣

سنه وارند بر اوچ اولادی قالدی

Michaelem sentinnat filius nimn Palaeologus qui regnavit annis

سلطنت اندرونقو پالداولوغو ولد اکبر میخائیل پالداولوغو

جلوسی فی سنه ١٢٨٣ مدت سلطنت سنه ٤٣ وفاتی فی سنه ١٣١١ مذکور پدرینی فوتندنصکره استانبولده
پادشاه اولدی بونک زماننده سلطان اورخان مرحوم ازنکمیدی وازنیق و کملیکی واولوبادی وقراسی کبی
نچه قلاع وولایت فتح ایلدی بو فتح ایتدیکی قلاع وبلادک قبلی ظاهر اولمغله کثرت الیمندن مربغی اولوب مرد اولدیغی
زبور جنویزلرک معاونتیله ددوسنه قرشو قیوب حسب حکومتی اوزرینه الدی و وندیکلوی ترک ایتدی

جنویزله [illegible] محبت ایتدی بعده ٧٠ یاشنده ایکن کندو اجلی ایله اولدی

Post Andronicum Michael filium filius imperii partes obtinuit annis 43 Michaeli successit Andronicus Junior dictus 1328. annis 13 imperio praefuit.

سلطنت اندرونقو اصغر [illegible] اندرونقو ولد میخائیل پالداولوغو

التی یا شمی ایله جنک ایتدی و آنی جنویزلرک امدادیله تختندن ایندردی و جنویزله اوچ ایچون بوزیم الحرسی
وبردی بعده وندیکلو تکرار غالب اولوب عمیسی اندرونقو تکرار استانبولی کتوردکده مزبور دفی بلغارلرک امدادیله
جنویزلر عهد باغلندی آلتی ییل جنکدندنصکره صلح وصلاح اولوب بو دفعه استانبولی کروب بر وجه اشتراک
سلطنتی سوردیلر بعده حمادددنی بر وجع الراسه مبتلا اولوب درت کونک ایچنده فوت اولدی ٦٩
یاشنده ایکن ایکی اولاد الیقودی قالویوان دمانوئیل

~~سلطنت ایوانو قنتاقوزنو~~

سلطان اورخان بن سلطان عثمان بونلرک زماننده ظاهر اولدی پدرندن صکره تخته کچدی سنه ١٣٢٧
مزبور ازدیادفر و دفعتنه متنفر اولمیوب بامر باباسنه نامانند دکلدی بلکه اداب عسکریه ده اوندن ماهر خلقک
محبتنی کسب ایدردی وهرکون خلق چوغلدردی سخاوتلو اصولله باباسنک فتح ایتدکی ممالکی جهد ایدوب
آز زمانده بیوتدی میساء لقاونیه قوجیه قریه بروسه فتح ایتدی بر بیوک پاره سی دادایدیکه عاقبت اندن
فوت اولدی قراجی قوالی بو آناتک یلان سنه سنده سلطنتی سنه ٢٣ Pauli Giovio. Chrip: Richeyio libro

سلطنت ایوانو قنتاقوزنو واصی اندرونقو اصغر

جلوسی فی سنه ١٣٤٧ مدت سلطنت سنه ١ وفاتی فی سنه مذکورک فراغندن صکره استانبولده پادشاه
اولدی بونک زماننده سلطان مراد اول ادرنه و فلیبه یی و یانبولی و قرن اباد و قرق کلیسایی و ویزه وولایت
کوستندیلی فتح ایتدکده دفعه قادر اولمامغله اختیاریله سلطنتی داماده فارغ اولوب قزل الماده زاهد اولدی
نودسیفی کوزدنهده سنده کلدی لکن ابو قوتیو نام بطریقک حیله سیله سورکن اولدی اول دخی عذره صبر ایمیوب
پادشاه تاریخنده داماسنه و ایوانو اندرونقو اوزرینه بش ییل سفر ایتدی و استانبولی آکا تسلیم اولدقدنصکره کمیسه رکیده
ایتدی بلکه عدالتله اوزره ضبط ایدردی وقیزینی ایوانه فروره انکاح ایلدی اما قاین اتاسی و کوکوسی بر سرایده ساکن
اولدقلر بر شقاق کدیلر که کوندن کونه شویله بیودیکه اوده وطیره دن بر برینه دشمنلق ایدرلردی قلویوانو بوزم

اطرسه کلوب جنویز دونمه‌سنك امدادیله قسطنطنیه‌ی قوب باباسنك ملکنه کردی و استانبوله کردی محلله
قسطنطنیه سلطنتدن فارغ اولوب راهب اولدی قالویوانك دخی برقاچ ایوتدیدن مکره اوله‌رق اوغلی مانوئل

سلطنتی اصرلدی

Andronicum Juniorem sequitur ~~Michael~~ filius eius Joannes Paleologus qui coronatur
est Novemb. 19. A.D. 1341. a C. M. 6850. qui cum iuvenis esset sub tutela Domini
Johannis Cantacuzeni regebatur. Joh. Paleologum generum sibi adscribere vult. Constantinopoli
expedit ob amicorum necem Cpolitanis irascitur Calceos purpureos induit et Imperatorem sa-
lutatur ad Serviae Cralem abit eius Uxor Didimotechi moratur. ipse in Thraciam
redit contra Turcas feliciter pugnat ad Orchanem legatos mittit et filiam suam eidem
nubit. Constantinopoli bellum infert occupat Febr. 8. A. a C.M. 6855. A.C. ad cives Urbis orans Urbem ingreditur Anna
et Joannem Imp: salutat, plebem demeretur beneficijs Coronatur cum Uxore bis
coronatur Monasterium ingreditur pulsus a genero. 1355. in Monte Athon.
Orchanes moritur ei Morates succedit A.D. 1359. quem ~~....~~ post Cantacuzenum regno
pulso annis.
Quo cum in tempore annos 10 natus erat Joannes Paleologus قسطنطنیه اوروپا اینین دستو ... اطمکدی

porta Constantinij vel Oregethiae i.e. Viae monstrariae ad quam ex Italia venerunt
ingreditur Johan. Paleologus ad Cpolim est inter portas Psamatij et Caterzalimeni.

1347 Indicti 15.

Primo Coronatur A.D. 1347. 21 Maij quo tempore Paleologus annos quindecim natus erat.

Iterum coronatur A.D. 1356

سلطنت ایوانو پالولوغو

جلوسی فی سنه ۱۳۴۷ مدت سلطنت سنه ۲۶ وفاتی فی سنه   مذکور تاریخ اتابی فاغتنه نمکوه
پادشاه اولدی بونك زماننده سلطان مراد اول قوالمو و دراما و زخنه و سیروز و قره فریه و نیش و برلیه
اشتیب و صوفیه و پروادی و شمنی و طرنوی‌یی فتح ایلدکده الملدفه حسته اولوب مرد اولدی

Ioannes Paleologus Imp: Andronici Iunioris Imper: F. eius mores et cum Catacuzeno
bellum Helenam Catacuzenam Uxorem duxit Ignavus se tradit In Italiam discedit
et revertitur. Cpolim ope Gatelusij Genuensis recuperat Cum filijs Manuele et Theodoro
ab Andronico F. suo excaecato incarceratus et inde liberatus tributarius fit Baiazith:
Aurea portam Cp li munit eam diruit iussu Baiazithi obiit.

Anno Hegirae 793. Zumazil Achir 19. A.C. 1391 Maii 25. Thessalonica capta a Baiazite
Imperante Manuele. Baiazit etiam Abrenezem ieit. اورنوغازی etiam in Peloponnesum
mittit qui Universam Spartanam regionem Achaiamque diripuit, et ad ceteras Urbes ad Pont.
Euxinum sitas Timurhanem تیمورخان qui eas devastavit. ~~[illegible]~~

ایوانو پالولوغو باباسی اندرونیقوسك یرینه کچدی لاکن ایوانو قسطنطنیه‌ی وزیری و استانبول سلطنتی
۱۳۲۸ ضبط اتدی قسطنطنیه سورلدی سلطان اورخان امدادیله کلدی روم ایلیه کچدی بعده استانبولده پادشاه اولدی ...
ارامغوندن اسلامیله جنویزلو دوکشدی و ایوانو پالولوغو جنویزلو و سلطانلر اتاله ابتدا دوم ... سلطنتی ...
استانبوله کردی قسطنطنیه فراغت اتدی و راهب اولدی اوغلی مانوئل دخی سورلدی بعده پالولوغو ... اوغلی مانوئل
سلطنتی اصرلدی

سلطنت مانوئل ولد ایوانو پالولوغو

جلوسی فی سنه ۱۳۹۱ مدت سلطنت سنه ۳۳ وفاتی فی سنه ۱۴۲۴ مذکور یدی قوتندن مکره استانبولده پادشاه اولدی
بونك زماننده یلدرم بایزیدخان استانبول حصارینی التی ای محاصره ایدوب انکوروس قرالینك ... سببیله ...
قرص ایلنده قره دکیز بوغازنده کلیبولی شهری قلعه‌سنی فتحندن مکره کنار دریاده کوزلجه حصار دیمکله سوردن اولان حصاری بنا
ایلدیلر بونندن مکره استانبول تکوری سنه ده اون بیك فلوری ویروب و ... محله‌لری ... ایچون داخل سور استانبولده
محله بنا ایدوب مسجد و جامع بنا و تعیین قاضی و خطیب ایله آیین اسلام اجرا اولنوب بو وجه اوزره ...
بونك زماننده دخی سلطان محمد مرحوم کلیبولیه فتح ایلدی بوندن مکره مرقوم عهدنامه ...
بونك یدی ارکان اوغلانه قالدی الله بو ایوانو مکره پادشاه اولدی ابکنجی اندرونقو که سلانیکی یره ... الدی ...
تاریخده ۵ دمتریو که ... ۷ قسطنطین که استانبولك پادشاهی اولدی

قسطنطین المظفرك والدی قسطنطیوس پیوس یعنی قسطنطیوس المتقی ایدی و
جزائر و اسپانیه ممالکی دخی تابعیدی
پورتقالك بالکلیه بلکه ~~بریتانیه~~ که ممالك انکلیزدر پادشاهی ایدی آنك بیلك زوجه‌سی
هلانا ایدی قسطنطین المظفرك والده‌سی اودر والدی فوتندن صکره باباسنك
تختنه جلوس ایلدی سنه میلاد عیسی ۳۰۹ پادشاهلغنك اوچنجی ییلنده
~~قسطنطین مزبور~~ رومه اعیان و اشرافندن دعوت اولنوب عظیم عسکریله رومه‌یه کلدی
پادشاهی ماقسندیوس الظالم اوزرینه واردی
رومه‌یی ~~ضبط ایدن~~ اما ماقسندیوس دخی طبرس نام نهرك اوزرنده شایقه‌لردن
برجسر یاپدروب عسکرینی کچروب قسطنطنه مقابل اولوب مقاتله ایلدی که اما
مغلوب اولوب منهزم عسکر ایله فرار ایدرکن مزبور جسردن ازدحامله
کچرکن جسر بوزلوب چوق عسکر ایله ماقسندیوس دخی غرق اولدیلر آن و قسطنطین
مظفر عظیم آلای ایله رومه‌یه کیروب تختنده جلوس ایلدی میلاد عیسانك ... القادالیدیر
برص مرضنه ~~[illegible]~~ مبتلا اولوب اطبا یهودیه دوا صحتکه ایچون دم اطفال صغیرخورده‌ ~~[illegible]~~
پادشاهلغنك دردنجی سنه‌سنده نصرانیلری و یهودیلری دینلرندن ادیانلرندن ~~[illegible]~~ مباحثه ایتدردی
علماء نصرانیلرك باشی سیلوسترو نام شیخ ایدی و یهودیلرك علماء باشی زامبرس نام سحار ایدی
نیچه کلمات و کتابلرندن ~~[illegible]~~ صکره زامبرس کراماتنده دینینی اثبات ایتمك ایچون بر ~~[illegible]~~ یاوز بوغه کتوردوب وضبط اولنمار
قولاغنه اسماء الله ~~[illegible]~~ اوقیوب اولدردی سلوسترو کوروب دیدی حاشا کی بو اسماء الله اولسه ~~[illegible]~~
اسم بیه اسماء الشیطان ادتکه زیرا اسماء الشیطان ممیت ~~[illegible]~~ در قادر ابلك بیته اول اسماء الله ایله احیا ایلیه
زامبرس قادر اولمیوب سلوسترو اوبر قولاغنه بر دعا اوقیوب باذن الله بوغه عقبنجه قالقوب که یواش اولوب خلق
آراسنده کزدی قسطنطین بونی کوروب دین مسیحیه‌یه مقر اولدی
پادشاهلغنك اون سکزنجی ییلنده حضرت مریمك نامنه بر کلیسا یاپمغه نذر ایتمکله و سلانیك
مناسب یردر دیو اوراده ~~[illegible]~~ بر کلیسا یاپدردی هم شهری تعمیر ایلدی و اول مکاندن حظ
ایدوب ایکی ییل تمام اوتوردی بعده طاعون اوله ~~[illegible]~~ کوچمك اقتضاسیله و عجم شاهی شاپور نام دخی اوزرینه

ذیل

نیجه جدال / اناطولیه یکی تالجدونیه که حالا قاضی کوی دیرلر قوندی و اول یری [illegible]

زمانه اشتدا، اولمش کوروب، دن

عجمی خواب [illegible] تعبیرینه فرمان ایلدی / بنا ایچون طاشلر بریره بیغلورکن حکمت

اولوب بیجه‌ده قوشلر کلوب یاپوجیلرک اللرندن اغزلرینه آلوب قرشویه

پادشاهی، منفصل

سرای جدید اولدوغی یره کوتوررلردی بو حکمتی قسطنطین و سایر

عاقلن

کوردب و بو عجیبه‌نک تعبیرین اوفراتس نام [illegible] استعبار ایلیوب

الله اعلم اما کوسترش بو دده اول طرفده دخی مبارک اولا قسطنطین

شهره بانی

بروفق تخمین واعتقاد [illegible] مزبور عراقی [illegible] بنا اوزرنه ناظر نصب ایدوب خرج

وخوایجن تعیین ایتدی اول دخی سعی بلیغ ایدوب ایکی بلده حصارین یاپدی

ایکی بلده دخی سرایلر کنیسالر محله‌لر یاپلوب تختگاه اولوب والنت

ایدوب

منجمه شهرک طالعنی طوتدردی اول [illegible] وفی [illegible] جواب ویروب

بو تختگاه سنیک نسل مارکین [illegible] پادشاه [illegible]

دیدیکه [illegible] وارده یوروکی زمان یو مکر [illegible] بو دیدن پادشاه [illegible]

قسطنطین تبسم ایدوب بوقال دردیو شاد اولدی و [illegible] ایدردی

البطرق

بعده قسطنطین عجم شاهی سابور نام عجم شاهی اوزرینه عزم سفر ایدوب

صوق

ازنکید قربنده بطیاس نام قبلوجه‌ده یوزرکن بر شربت استدی ویریلوب

دملر استرتی

ایچدکدنصکره حسته‌لندی وعقبنجه فوت اولدی بعض روایت واردرکه قرندا

زهر قاتوب

بری [illegible] اشربتی مسموم ایدوب قسطنطنه سوندردی [illegible]

کندو بنا ایتدکی

قسطنطنیه کتوروب حواریون نام کنیساسنده والده‌ی هلانا یاننده دفن اولندی

مدت سلطنتی ۳۲ شهر ۱۰ مدت عمرستی ۶۵ در بعض ۶۶ بعده

اوچ اوغلری قالوب رومه [illegible] سلطنتی بولندی قسطنطیوسه استانبول

[illegible] و ممالک شرق قوسطنطینه اسپانیه فرانچه وانکلترا و قسطنط [illegible]

[illegible] وروم ایلی دوشدی

Ammianus 4271

سلطان مراد بن سلطان اورخان باباسندن صکره پادشاه اولدی سنهٔ عیسی ۱۳۴۹ ده [illegible]
ابتدا ایشی بامصوب سلطنتی ارترمغه چالشدی لکن عموجه سی قرامانلو چوق دکشوب سوریدی و اوغلنی اولدردی
بعده ایوانو پالولوغوسک رجاسی اوزره انکا ۱۲۰۰۰ ترک عسکرینی امداده کوندردی استانبولک زوالنک ابتداسی
او اولدی زیرا سلطان مراد رومیلینک مالنه طادوب امداد بهانه سیله روم ایلی فتح اتمک استدی و جنویز کمیلرینه
بنوب اوراده ۶۰۰۰ آدم کچردی کلیبولیده آلدی و اطرافنی اوان [illegible] سرف و بلغار ولایتنه واردی
ادرنه یی فتح اتدکدن صکره سرف قرالی لازاروس ایله بلغار قرالی مارقوده چوق قتال بوزدی کندو وقتی بر خیانتله اوراده
وفات اتدی ۲۳ سنه پادشاهلق اتدی

اوغلی سلطان سلیمان باباسنک یرینه نصیب اولنامق محله قرداشی سلطان بایزید آنی هلاک اتدی جلوس اتدی
ازلاپچون پادشاهلک دفترینه کرمدی

سلطان بایزید دردنجی عثمانلی پادشاهی حیله ایله قرداشی سلیمانی اولدردکدن صکره پادشاه اولدی سنه ۱۳۸۹
بلغار قرالی مارقو بو اولدردی باباسنک اولومنک انتقامن الدی انکروسه ازاده افلاکه عظیم اقینلر ایدوب چوق
اسیر آلدی تیزکار ایدی اول سببدن انکا یلدرم دیو لقب ویردیلر اوزمانده جمله روم ایلی فتح اتدی سکز یل استانبولی
محاصره اتدی پالولوغو امداد ایچون فرنکستانه واردوغی زمان [illegible] انکروسلری سرقلی Sermanio Milij
مقهور اتدی ینه استانبولی محاصره یه دوندی واکر تیمورلنک کلمسه اولیدی فتح ایدردی زیرا ارتوق خلق اجلقدن قریلوردی

Costui in campo al monte Stella dove Pompeio combatte con Mitridate lo vinse e legato con catene d'oro e messo in una gran gabbia di ferro lo menò intorno per tutta l'Asia et la Siria, tanto che finì i suoi anni. Giovio di orig. di Turchi.

Tamberlane Zagatai Principe, nella Scithia Orientale, invase la Parthia et Hyrcania bene instrutto di multitudine quasi infinita di pedoni et cavalli in uno unico conflitto privò di vita 200000 Turchi et prese Baiazete Re loro l'anno C. 1397.

Pugna ad Nicopolim.

Imp. Manuel in magnis angustiis constitutus, nullumque praesens auxilium cernens ad Papam Reges Franciae et Hungariae oratorem scribit, monetque C.polim obsidione cingi, et in ea conclusam esse ad rerum omnium penuriam redactam: et nisi prompte auxilium opemque ipsi tulerint in hostium fidei Christianae manus Urbem concessuram. His permoti occidentales religiosi Principes ad resistendum communi hostibus armantur, ineunteque vere in Hungariam accedunt Flandriae Comes, Anglorumque manus magna Franciae quoque proceres et Italorum non pauci pereque aliis [illegible] ad danubii ripam castrametati sunt; quibus Hungariae Crales Sigismundus se adiunxerat, Romanorum Imp: is erat, et cum Nicopolim in alteram oppositamque danubii ripam traiecissent, ad praelium contra Baiazetem strenue capessendum sese compararunt. Ante multum tempus certior factus erat Baiazites, gentes occidentales exercitum conscribere, quapropter orientis atque occidentis copias in unum coegit: quibus adiunxit eas, quae Urbem obsidebant, et in occursum occidentalium eduxit, praetergressusque Philippopolim, montesque altissimos ad paludes, quae Sophiae vicinae sunt accessit, illicque expectans substitit. Postridie Christiani acie instructa in conspectum Turcici exercitus procedunt, et testudine facta primo impetu medium hostium phalangem perrumpunt, et strenue admodum pugnant: et donec ad postremam aciem hostium penetrassent, omnes, qui restiterunt concidunt. Iterumque globo confecto rem ita strenue gesserunt, ut Turcos funditorum et sagittariorum operam inutilem redderent. Ubi demum Flandriae cohortes pugnae adversus Turcos feliciter cedere animadverterunt, et horum plerosque fugae se committere effuso cursu turbatisque ordinibus tergo instant, et in medios Turcicae aciei ordines penetrant occisorumque cruore, cadaverum lacunas camporum complent; inque ordines eorum vexando impetu ruunt. Tum demum Principis Baiazitis satellites, qui Porta vocantur, velut ad aulae Palatinae ianuam stantes, pecunia empti omnes, exque variis Christianis gentibus supra decem millia coacti, in insidiis delitescentes, uno impetu, ac clamore in Francos

ac Hungaros impressionem faciunt: eos undique circumdatos confertis manibus partim ferro caedunt, partim in fugam vertunt. Flandri vero auxilio se reci- pientes ubi fugatos Hungaros, fusosque vident, Turcosque laetis vocibus acclamo- ribus aerem complere, et a tergo instare, fugam capessunt: partimque ab hostibus cum clamore et tubarum clangore insequentibus profligantur, partim equis deturbantur, repugnantes neci dederunt Turci, caeterosque ad Danubii ripam pro- pulsi sunt, quorum plurimi in flumen praecipites ruerunt, et aquis absorpti sunt. Multos itaque principes vivos ceperunt. Ducem Burgundiae, qui et Flandriae Comes erat, aliosque Francos et illustres Barones, quos Prusam misit Baiazites, et illic captivos, vinctosque detinuit: multisque deinde pecuniis vendidit, quorum vadesque accepit Francisci Gateluzi filio Genuensi. Clades haec Christianorum A.C. 1392 Septe: 28. Hegi: 794 ad finem decumbente. iuxta Annales Turcicos. iuxta omnes Historicos occidentales A.C. 1396. 28 Sept.

Manuel in Peloponnesum abiit et inde Italiam caeterasque ~~[illegible]~~ ~~partes~~ occidentis regna petit. A.C. 1395. inde veniens Mothonem ibi tranquillam vitam egit. A.C. 1400 Parisios venit. A.C. 1402 ab omni Regis Christianis post biennium cum anni semisse inea transactum discessisse. A.C. 1403 Januarii die 22. Genuam venit. سلطنت ايوانو يالوغو

Joannes clam Andronici luminibus privati Filius dedere Selymbriam a Baiazite sollicitatur.

مذكور پدرى فوتندنصكره استانبولده پادشاه اولدى . بونك زماننده سلطان مراد مرحوم قلعه سلانيكى وبعض قلاع مورهيى فتح ايليجك مرقوم ايوانو سالك ملوكى اولدقده انكروس قرالنه آدم كوندروب آل عثمانك روميلى اوزرندن بالكليه قالدرسك تاجى سكا ويروب وسنك امركه مطيع اولايم ديدى . قرال يه عقل دقاطرافنده اولان كفره قراللرى ايله بجمعيت اولوب سلطانى قتاله دفع ايتمكه عزيمت ايلدى . وارنه قربنده سلطان مراد مقابل اولدقلرنده عليه استدراجى طرف كفاردن نمايان اولدقده سلطان وخواص سلطانه ماعدا اولان عساكر فراره قرار ويرديلر اول اثناده قرال انكروس منحوس سواريكان غرور اولوب بالذات اوردوى همايونه آت براغوب جنك سلطانه راغب اولدقده پياده كاندن حمزه نام بر يكيچرى بر تبر تيز ايله بنديى رخشنك اوك اياقلرينى قلم ايلدى ملعون رخشيله زير وزبر اولدقده يتشوب فى الحال باشنى كسوب بر نيزه يه چقوب قرال انكروسك سر منحوسيدر ديو ندا ايدرك هر طرف كويان اولديلر . بونداى كفار ايشدكده تارمار و بعضيسى مقتول و بعضى كرفتار اولديلر بو غزاى سرور افزا ٨٤٨ رجبنده واقع اولدى حضرت سلطان غنايم فراوان ايله ادرنه جانبنه عطف عنان بيوروب اطراف ملوكه عرض شوكت اسلام ايچون زره وجوشن ايله دست وپابسته توانا وزورآزما كافر اسيرلرى ارسال ايتديلر جمله دن سلطان مصره ٢٥ عدد جبه لو كافر ارسال بيوروب اجناد عربه جبه صاتمق نجه اولور كوستروب دو... مضمونى اشعار ايتديلر بو خبرى مزبور ايوانو ايشتدكده كمال اضطرابندن خسته اولوب مرده هلاك اولدى مزبورك جلوسى

فى سنه ~~١٤~~ ١٤٢٥ مدت سلطنتى سنه ~~٢٤~~ ٢٣ وفاتى فى سنه ١٤٤٨

١٣٩٠ ايوانو ~~[illegible]~~ مانيل پالوغوك بيوك اوغلى باباسنك تختنه كچدى سنه ١٤٣٣ آنك زماننده فتح در

اولوب لاتن وروم كليسالرى بجمعيت اولديلر اوه دوندكده كى چوق ياشامدى اولدى اولادى يوغيدى

Ex Capite 14. Ducae Historiae Byzantinae. Fol: 29

Manuel Palaeologus prudentia ac eruditione apprime instructus, sapiens commodumque consilium iniit: et Iohanni, qui in Castris Turcicis cum exercitu 12000 militum erat denuntiat, eum in urbem acceptum esse, et introducturum accepto datoque utrinque iuramento, eique imperium restituere velle, modo sibi liceat urbe excedere: quoquo versum deo visum fuerit abire, triremesque ad navigandum aptas, quae in portu reperirentur, conducere. Iurato itaque Manueli fidem Iohannes ingreditur urbem benigne ab eo exceptus, eamque cum palatio recepit. Manuel deinde coram coetu nobilium, primorumque urbis oratione habita, triremem conscendit cum uxore et liberis, urbe cessit et imperio summamque rerum tradidit. Ex cap: 15.

Postquam Imp: Iohan: urbem ingressus diadema Imperatorium sumsit, ante omnia condi- tionem a Baiazite latam adimplens, iudicem Turcum in urbe constituit, qui de litibus et controversiis inter graecos et Turcos ortis cognosceret, et eas ex lege Arabica dirimeret. Omnia insuper oppida ad Selymbriam usque, ipsaque Selymbria in ditionem Baiazithi cesserunt Iohanne intra muros urbis tantummodo imperante. Interea Baiazetes Prusae agere u

cogit, & oleijq fruitur. Legati Themirkani veniunt. Is Baiezithi barbas novacula abradit, contumeliisq. affectos dimittit. verumtamen dedit Abite, renunciate Dno vestro ut celeriter veniat. quodq. eum venientem experto. Si vero non accesserit, ab uxore legitima separetur.

Baiazithi rerum suarum haud negligens, cum variorum copiis in Armeniam superiorem contendit, cumq. prius Sebastiam magnam in Cappadocia A. H. 796 A. C. 1394 occupasset, hac expeditione Armeniæ majoris limites transcendit, inq. Turcopersarum regionem penetravit quandamq. urbem nomine Arsingam A. H. 798 A. C. 1396 in potestatem suam redegit; indeq. velato pede Brusam reversus est. Hinc postea discedens fretum trajicit, et Adrianopolim venit, talia deinde Imperatori Johanni denunciat. Manuelem urbe non ejeci ut ea potirer, sed ut eam ditioni meæ adjungerem, quod si me amicum tibi habere volueris, abscede, aliam, quamcunq. provinciam elegeris, tibi concedam, quod si ita facere recusaveris, deum testor eiusq. magnum prophetam, quod nulli parcam, sed omnia penitus perdam. Resp: Civium Abite nunciate Dno v. nos imbecilles, et viribus destitutos, nullum præter deum perfugium habere, qui infirmis auxiliatur et potentes deturbat, denique quod meditaris aggredere. Dum hæc geruntur nuncii Amasia advenerant, qui Temirem Chan in Syriam tendere afferunt, quapropter Baiazites superato freto Brusam contendit, ibiq. commorans copias suas tam ab occidente quam ab oriente ex omni parte collegit. Interea Armeniam pertransiit Thimur Chan primumq. Arsingam expugnat, omnesq. Colonos qui a Baiazete illuc deducti erant, interfecit. Sebastiam deinde urbem expugnat A. H. 802 A. C. 1400 Leunclav. in Hist. Musulm. lib. 7.

Oratio Constantinop. Civium. Domine Deus miserere nostri quamvis indignorum servorum tuorum, ipsisq. qui nobis, huic domui, et iis quæ in ea sunt, comminantur, aliam sollicitudinem et curam, aliudq. propositum suggere, ut illius timore absoluti, te Patrem et Filium Sanctu Spi: deum unum per secula celebremus et collaud.

Micalitz seu Michalizi urbs et regio est, non plus decem milliaribus distans a lacu Lopadii eiusdemq. nominis urbe quam hodie Græci Lupadi Turci Ulubat appellant.

Methone quæ hodie Modon appellatur, in sinu Messeniaco vulgo Golfo di Coron.

Cadi admissi in Spolia A. H. 795 A. C. 1393.

Turcopersæ atq. etiam Persæ appellati sunt Turci, postquam in Persia a Mahumete Imbraimi filio vocati, in eamq. deinceps rebellantes duce Tagrolipice regionis illius dominium adepti sunt circa an. C. 1042. Unde a Zengi vel Thinzi hane pulsi circa A. C. 1200 in Anatoliam venerant. Turci etiam Iconienses hac appellatione comprehenduntur.

Hamyseni olim Emeseni ibi Ali bin talib et Amru bin Humeia Mohametis socij sepulti sunt.

سلطنت قسطنطين

جلوسی فی سنه ۱۴۴۸ مدت سلطنتی سنه ۵ وفاتی فی سنه ۱۴۵۳ مذكور پدری فوتندن صكره استانبولده
پادشاه اولدی بونك زماننده كه هجرتك ۸۵۷ سنه سنده ایدی ابو الفتح سلطان محمد خان غازی استانبولی
محاصره ایدوب اللی گون مقداری قلعه جنگی ایدوب اللی برنجی چهارشنبه گونی فتح ایتدی عسكر اسلام ایچرو گیردكده
روم قسطنطین بر قاچ اكابر ایله دروازه محاصره ده گوردكی غزات مسلمینك بر گوهنه راست گلوب پادشاه
اولدوغی بیلنمكله كشته ایلدیلر ایرتسی سلطان محمد غازی مقتول مزبورك قاین اناسنی احضار ایدوب مذكور
قسطنطینك نیجه اولدوغی سؤال ایلدی اول داخی جواب ویردیكه فلان یرده مقتول یاتور واروب بولسونلر دیدكده
سؤال اولندیكه كشته لر چوقدر بو مقتولی قتلا آراسنده انك لاشه سی نه علامتله معلوم اولور جواب ویردیكه روم پادشاهلرینك
اولادی طوغدقده سلطنت مهریله كه ایكی باشلو طوشانجل قازلمشدر اول مهر ایله كوكسلرینی داغلرلر حالا اول نشان

انه موجود در اویله تفتیش اولنسه بولنور دیو جواب ویردی فی الحال فاتح مرحوم بو منوال اوزره
تفتیش اولنسون دیو امر ایلدی نفس الامرده اول نشان ایله میتی بولوب پادشاه حضورنه کتوردی
منظورلری اولدقده دفننه فرمان اولندی و قاین اناسنه پادشاه قزی اولمغله خاصلر تعیین بیوردی
آخر عمرنده کی دناهیت ایله کچندی و سایر احوالی مرحوم سلطان محمد مناقبنه نظر اولنه

تمم

اولادسز

قسطنطین مانولك یدنجی اوغلی مذکور ایوانوك اولادی اولمدیغندن پادشاه اولدی اولدن مورا قرالی ایدی قلیچ
اولدوغندن اما اژدها دیرلر ایدی بو مسلمانلره دوکندی اما سلطان محمد بن سلطان مراد ثانی استانبولی الدقده
اول قسطنطین قورقوب و شاشوب بر قیویه قاچوب قاچیلرك ازدحامندن باصلدی و اولدی A.I. 5414 A.M.
و مقتول
۱۴۵۳ باشنی بر مزراقه سوقوب هیبت و استهزا ایچون اوردوده کزدردیلر و عجیب قصه در که بو شهری
دائما رومنك رقیبی ایدی هلنا زاده قسطنطین بنا ایدوب معمور اتدی و بو هلنا زاده قسطنطینك زماننده دخی فتح
و خراب اولدی سلطان مراد هرکلا تکیر طاغیتدی و مورا حصاری فتح و تسخیر اتدکدنصکره شویله قلب منکسر اولدی
هر غزنی اوندوب پادشاه خاچکذار اولدی و اوندن قورقوب اعوانه دیدی اکرم اولدی قوردون بو غازی خرابی ویردی
استیبه سلطان محمد بونی ایشدوب و استانبولی کندو مملکتلری اورتاسنده دوور کوردکی و کندو اطاعتنه کلمدکی
رنجیده اولوب آنی تسخیر اتمکه نیت اتدی و قورم دکیز یالسنده بوغازکسن نام بر حصار یاپدروب چوق عسکر
بوکاوزونده
دوشروب عهد و امانه خلافا هم شهره واردیغی هم جنك اتمکه باشلدی یعنی قرادن و دریادن شهری محاصره ایدوب
حصارلری ییقدقدنصکره ۵۱ نجی کونده شهری زور ایله الدی و اوراده چوق آدمی اکر اولادی و عورتی اکثر معصوم اکثروبی
قدیمه
کشته ایلدی بو رومن نك سلطنتی اوروپه ده که ۱۵۹۰ ییلدن زیاده تمام اولدی انزمان ایچنده مخرب و
مقهور اولدی سنه عیسی ده ۱۴۵۳ 4to Calendi Juny

تمم

و لاشخ ارامنه
کورکدز مانولکلردن
تخلیص
اولنوب

Estratto del Libro di Gulielmo Rovillio. dele Medaglie.

Civiscelebi (quale alcuni dicono (Calapino) primo genito di Baiazete, dopo la morte
del padre Baiazete fugendo con i fratelli, spogliato da Tamberlano, dell'Asia per preda singolare
condotto a l'Imperatore di Constantinopoli, fu appresso di quello nutrito. dapoi cresciuto per
la somma clemenza Impale liberato, entrato nell'Asia, racquisto l'Imperio paterno
Restaurate adunq. le forze del Imperio, s'oppose a Sigismondo Re d'Hungheria, che
andava alla sua volta, sperando che i Turchi non havessero a ripigliar forze si
presto, dopo tanta uccisione et ruina riceuuta da Tamberlano. Ma non piu hebbe la
fortuna in favore, che quando combatteva accanto Nicopoli con Baiazete. Fugessi adunq.
Sigismondo, le fanterie gli furono ocise avanti a gl'occhi con le saette, prima che po-
tessero ridurre in battaglia et ordinanza et combattette dapresso. I suoi cavalli subito
al primo impeto nell'accostarsi de Turchi, voltorno le spalle. Civiscelebe adunq. vin-
citore, cominciando a molestar con guerra, despota, occupato da grave infirmita in sul
fiore della eta, lasciò l'Imperio a vivi l'anno sesto del suo Regno. Pauli Iovio

ORCHANE figliuolo di Civiscelebe, giovanetto et herede dell'Imperio, sforzandosi
per opera di pochi, di salire all'Imperio, fu da Mose suo zio da parte di padre
ammazzato. Mose di subito riporto fine et morte degna di tanto homicidio: percioche
da Mahometo suo fratello, fu privato dell'Imperio, et della vita. Sono alcuni che scrivono
questo Mahometo, subito dopo la morte di Baiazete haver regnato, non fatta al-
cuna mentione ne di Civiscelebe, ne d'Orchane, nè di Mose: per il che non facciamo
qui alcuno computo d'anni, come ne anche i Chronichisti. Pauli Iovio.

MOSE. havendo ucciso Orchane suo nipote, anchor lui scambievolmente da
Mahumetto suo fratello fu privato di vita. Ne sono annumerati nel Catalogo de
gl'Imperatori Turchi per esser vivuti molto pochi giorni. Vedi Richervio de
cose de Turchi lib: 1.

MAHOMETO primo in questo nome fratello di Mustafa et di quel Mose
che havena ucciso Orcane suo nipote di fratello, dopo Baiazete piglio
l'Imperio sopra i Turchi l'anno del M. 5359. A.C. 1397 Sono alcuni che attribuiscono
a costui le cose che si narrano di Civiscelebe. Costui con gravi Rovine et Morti afflisse
i Bulgari et Valachi, et di piu messe loro grave tributo. dipoi havendo volte sue
armi contro i Satrapi dell'Asia, vicione et racquisto tutte le cose che Tamberlano
havena occupate, ne cominno in modo alcuno dalla propinquita del sangue Turco
estirpo molti Prencipi della Galatia, Ponto, et Cappadocia: ma pure gl'altri lasciò
fermi ne loro stati. Ritornato in Grecia elesse Adrianopoli, che le capo de la Thracia
per luogo di sua sedia, discacciatine i Christiani. Mori l'anno 17 del suo Regno
et del regno di Carlo Sesto Re di francia 35. Vedi Richar: lib: 1 et Munst: Cosmog

AMURATHE. Secondo in questo nome figliuolo di Mahometto sopra nominato A.M.
5376 A.C. 1414 succede al padre nell'Imperio Tur: Costui intesa la morte del padre
desideroso di passar in Thracia incontratosi in Mustafa zio, a cui i Greci eran volti, lo
roppe et uccise. Costui primo ordino i Giannizeri Christiani rinegati a guardia di sua persona
con le forze de quali, et lui, et quegli che sono successi hanno soggiogato quasi tutto l'Oriente
Costui in molti modi molesto l'Hunghèria, la Bosina, l'Albania, Valachia, et la Grecia
et i Venetiani tolse Thessalonica, vinse Ladislao Re di Polonia et Giuliano Cardinale
et Huniade detto Ianco Regno anni 34. Vedi Richer: lib: 1, et [illegible] Iovio.

MAHOMET Secondo Re Ottano de Turchi successe ad Amurathe secondo A. M. 5411 A. C. 1449. Comminciò costui il suo Regno da homicidio perchè per opera d'un Mori ammazzò un proprio fratello piccolo fanciullino, acciò il padre non fosse sepolto solo. Fu costui impiissimo, ne stimò essere alcuno Dio. Disse el suo Mahomet essere F. P. homo a se simile. I Propheti et Patriarchi haveva per una burla et truffa. Qui hebbe prosperissimo vento dela fortuna. Dette costui il cognome del magno nela famiglia Othomanica et passò tra gl'heredi. Messe sottosopra due Imperij Christiani di Cpli. et di Trapezuntio. Tolse 12 Reami et 200 Città ai Christiani. In ultimo preso da dolori colici il qto giorno morse d'anni 53 et di 31 del Imperio. Iovi.

Baiazete 2do figliuolo d'Amurate sopradetto per opera de Gianizeri, piglia l'Imperio sopra i Turchi l'A. M. 5442. A. C. 1480 Costui Vinse et scacciò il suo minor fratello Zizimo, quale i principali cercavano elevare all'Imperio, quale dal prefetto di Rhodo fu mandato in Francia a Carlo 8vo. Baiazetto (messo in rotta Caramanno) rihebbe tutte le cose che haveva tolte a i Turchi, et di qua et di la dal Tauro. Sottomesse la Valachia, et mosse essercito contro il Soldano dell'Egitto, ma costui assai più potente et per haver ricevuti i Mammaluchi, che dopò la morte di Caramanno erano fugiti et per haver gran moltitudine di Arabi a sua difesa spesso debilitò Baiazete. Ai Venetiani levò Modone Nepantho et Sanduarro. poi parendo a Selimo, che el padre vivesse troppo per veleno lo levò di terra Regnò A. 30.

SELIMO morto il Padre prese l'Imperio Turchesco l'A. M. 5472 A. D. 1510 Costui alla impietà contro el padre, aggiunse l'uccisione de fratelli et la strangulatione de nipoti Vinse et discacciò il Sofi et due Soldani Camplone et Tomombeio con molte battaglie ridutte a niente. Aggionse al suo Imperio l'Arabia et l'Egitto Tornato in Cpli. se gli generò una apostema ne le reni quale a modo di Canchero pascendolo a poco a poco, lo consumò dopo anni sette de suo Imperio. Paul. Iovi. Egnat. La Cosmog. di Munst. lib. 4.

SOLIMANO di Selimo Unico F. dopo il padre A. M. 5480. et A. C. 1518 prese l'Imperio Turchesco Costui (quale anchora regna) il terzo anno espugnò Belgrado poi l'anno 6to Rhodo Città et Isola con navi 400 et 200000 Turchi. l'Anno 8uo assaltò l'Hungheria et con foco et ferro la distrusse Buda se gli arrendette l'A. 14 si messe ad oppugnare Vienna d'onde fu discacciato Costui per natura cupido di gloria et per le molte et gran Vittorie et latitudine dell'Imperio molto audace dico et afferma ch'l Imperio di Roma et di tutto l'Occidente, s'appertiene legitimamente a se: perchè si dice vero successore di Costantino Imp: quale trasportò l'Imperio in Cpli. Ha ogni anno sessanta Centinaia di migliara di scudi, et ogni volta che gli piace fare rassegna di suoi popoli con un certo tributo che chiascun paga, da le guerre che fa. sempre ne riporta più utilità che perdita. Costui solo possiede più di gemme et thesori, che tutti gl'altri Principi del mondo insieme. Vedi Paul. Iovio. quale afferma che la perdita di Rhodo, solo si può attribuire alla negligentia del Pontefice.

Cimbrica Chersonese hora Dania. et Dacia.

SOLIMANO Re di Turchi da lo stato felicemente acquistato si dice haver tirato il suo nome di Salomone per gloria di Sapientia splendidissimo. Possi certo stimare, che i fatti di Solimano habbino adequato la gloria paterna. Perchè havendo ripresa la Syria, Vcato Gazzele che s'era ribellato, espugnò Belgrado prese Rhodo due volte occupò Buda et l'A. D. 1543 si sottomesse Strigonio et Alba Regale città gloriose d'Hungheria, roppe l'essercito di casa d'Austria in essa fuga, superò l'armata di Rocandulfo accanto a Buda. Accanto a Castelnovo hora Rona nella dalmatia superò gl'Hispagnuoli, fatti fugire i navili loro armati intino a Leucade oltre aquesto i regni d'Assyria et di Mesopotamia con la gran città di Babilonia, ha aggionti al suo Imperio Ruino i confini della maggior Armenia Media et Persia per infino al Golfo Persico, prese due volte Tauris cioè 3.4. Città Regale de la Persia scacciò Tamaso Sophi figliuolo d'Ismael infino ai monti Quanto ai suoi costumi avanzò di giustitia di sobrietà et continenza tutti i prencipi Othomani ch'hanno regnato anni 200. Vedi il Iovio.

L'anno 1549 el primogenito di Solimano si voltò a persi et si mosse contro il Padre et tutti Turchi erano vicini a i Persi molesta con l'armi. Allora il Padre uscito contro con 500000 soldati costrinse i Persi a dare le spalle ma essendo da essi Persi, per camino di 5 giorni stati bruciati tutti i castelli e ville fu Soleimano ridotto a tanta penuria che perduti di peste et fame pinche 100000 de suoi fu forzato a ritornare.

221 ~~220~~ SELIM 2do G.T. dopo la morte di Solimano suo Padre per alcun tempo tenuta secreta successe nel Imperio a lui per opera di Mehmet Bassa et magnifico inanti che si palesasse la morte del Padre costui castigò Aimano, il quale nel Arabia s'era ribellato da lui Mosse guerra a Venetiani havendo rotto la triegua, c'havea con loro et havendo preso molte terre nell' Albania finalmente gli occupò Cipro A.D. 1571 Poi venuto a giornata con l'armata de la Lega Christiana resto vinto et sconfitto havendo perso la maggior parte della sua Armata la quale d'indi a poco la rifece. Et fatta la pace poi con Venetiani et ricuperata la Goletta et Tunese occupatigli dal Re di Spagna morse A.D. 1574. Era dedito a i passatempi et Conviti.

AMURATE 3ò G.T. Figli. di Selim 8 giorni dopo la morte del padre A.D. 1574 fu creato G.S. et ammazzò i suoi fratelli. Entro nel governo essendo d'età di 28 anni Era imitatore del Soleimano suo avo et giusto nel suo governo.

ذيل

هذا كتاب شروط الصلوة عن تاليف كمال پاشا

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على
رسوله محمد وآله وصحبه الطيبين الطاهرين
ثم اعلم وفقكم الله وايانا بان الواجب على العبد المكلف
اولا ان يومن بالله تعالى انه واحد لا شريك له و
نظير له وهو خالق الخلق ورازقهم وحافظهم
ومحولهم من حال الى حال وينزهه عن الوالد و
الولد وبملائكته انهم عبيد ويكتبه انها حق
وبرسله ان هم مبعوثون بالحق ولا نفرق
بين احد من رسله فاذا فعل ذلك حكم باسلامه
ثم يجب عليه احكام الاسلام من الصلوة
والزكو والصوم والحج كما روى ان جبرائيل عليه
الصلوة والسلام سال رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم عن الاسلام حين جاء على صورت

223

رجل غريب فقال ما الاسلام قال ان تشهد ان
لا اله الا الله وان محمّداً عبده ورسوله وان تقيم
الصّلوه وتؤدّى الزكوة وتصوم شهر رمضان والحجّ
البيت ان يستطعت اليه سبيلاً وقال جبرائيل
عليه السّلام فاخبرني عن الايمان قال ان تؤمن بالله
تعالى وبملائكته وكتبه ورسله واليوم الاخر وتؤ
من بالقدر خيره وشره من الله تعالى ثمّ اعلم بانّ الصّلوة فريضة
قائمه وشريعة ثابتة والفرض على نوعين فرض عين
وفرض كفاية واما فرض العين اذا قام به البعض
لا يسقط عن الباقين كالصّلوة والصّوم والزكوة
والحجّ والوضوء للصّلوة والاغتسال من الجنابة والحيض
والنفاس والجهاد اذا كان النفير عامّاً امّا فرض الكفاية
اذا قام به البعض يسقط عن الباقين كردّ السّلام و
تشميت العاطس الحامد وعيادة المريض والصّلوة
على النّبي صلعم والصّلوة على الجنازة والامر بالمعروف

والنّهى عن المنكر والجهاد اذا لم يكن النفير عامًّا
ثمّ اعلم بانّ الصّلوة من الله الرّحمة ومن الملائكه
الاستغفار ومن المؤمنين الدّعاء وفى الشريعة
عبارة عن اجتماع الشّرائط والاركان واتما شرطه
فثمانية الاوّل الوضوء بالماء المطلق او التيمّم
بالتّراب والثّانى طهارة الثّوب عن النّجاسة والثالث
طهارة المكان والرّابع طهارة البدن والخامس
ستر العورة وعورة الرّجل من تحت السّرة الى الر
كبّة وبدن المرأة الحرّة كلّها عورة الّا وجهها و
كفّها وقدميها والامة مثل الرّجل وبطنها وظهرها
عورة والسّادس استقبال القبلة لغير الخائف
وقبلة الخائف الاستقبال الى ايّ جهة قدر
والسّابع النيّة والنيّة عمل القلب وهى ان يعلم
بقلبه ايّ صلوة يصلّى والنيّة بالقلب فرض
وباللسّان سنّة فلو ذكر بلسانه ولم تجز صلوته فا

لافضل ان يشتغل بقلبه بالنية ولسانه بالذكر
ويديه بالرفع فتكون نيته مقارنة بالتكبير واما
المصلي اما ان يكون منفردا او مقتديا او اماما
فان كان منفردا واراد بان يصلي سنة الفجر ينويها
بقلبه ويقول بلسانه اصلي لله تعالى سنة الفجر
ركعتين اداء مستقبل القبلة الله اكبر ويقول
في الفرض اصلي لله تعا فرض الفجر ركعتين اداء مقتديا بالامام
مستقبل القبلة الله اكبر ويقول في سنة الظهر
اصلي لله تعا سنة الظهر اربع ركعات اداء
مستقبل القبلة الله اكبر في الفرض اصلي لله
تعا فرض الظهر اربع ركعات اداء مستقبل
القبلة الله اكبر وفي العصر والعشاء يسوى هكذا
ويقول في المغرب اصلي لله تعالى فرض المغرب
ثلث ركعات اداء مستقبل القبلة الله اكبر ويقول
في السنة اصلي لله تعالى سنة المغرب ركعتين

اداء مستقبل القبلة الله اكبر ويقول فى الوتر اصلى
الله اكبر تع صلوة الوتر ثلث ركعات اداءً مستقبل
القبلة الله اكبر وفى التراويح اصلى لله تع صلوة
التراويح ركعتين اداءً مقتديًا بالامام مستقبل
القبلة الله اكبر وفى النوافل اصلى الله تعالى
صلوة التطوع ركعتين اداءً مستقبل القبلة
الله اكبر وفى الصلوة الضحى اصلى لله تعا صلوة
الضحى ركعتين تطوعًا اداءً مستقبل القبلة لله
اكبر وان كانت مقتديًا يقول اصلى لله تعا مقتديًا
فرض الفجر ركعتين اداءً مقتديًا بالامام
مستقبل القبلة الله اكبر وفى سائر الصلوة يقول
هكذا وفى الجمعة اصلى لله تعا فرض الجمعة ركعتين
اداءً مقتديًا بالامام مستقبل القبلة الله اكبر وفى
سنتها اصلى لله تعالى سنة الجمعة اربع ركعات
اداءً مستقبل القبلة الله اكبر ولو قال سنة الوقت
او

225

او الظهر جاز و العيدين يقول اصلى لله تعا صلوة

العيد ركعتين اداءً مقتديًا بالامام مستقبل القبلة

الله اكبر و في صلوة الجنازة يقول اصلى لله تعالى

صلوة الجنازة اربع تكبيرات اداءً مقتديًا بالامام

مستقبل القبلة الله اكبر و اما الامام ينوى كالمنفرد الا اذا كان

خلفه نساء فانه لا يصح امامته لهن الا بالنية فيقول

في نيتهن اصلى لله تعالى فرض الفجر ركعتين اداءً مسـ

مستقبل القبلة انا اماما لمن تبعني الله اكبر هذا في الاداء

اما في القضاء فانه يقول في الفجر اليوم اصلى لله تعا

فرض الفجر اليوم ركعتين قضاءً مستقبل القبلة الله

اكبر و في الفجر الامس اصلى لله تعا فرض الفجر الامس

ركعتين قضاءً مستقبل القبلة الله اكبر و في الظهر

والعصر والمغرب والعشاء ينوى هكذا و ان كانت

عليه فوائت شهرًا او سنة فان كان يصلى على

الترتيب من اوله يقول اصلى لله تعالى فرض اول

فجر ركعتين على قضاءً مستقبل القبلة الله اكبر
وان لم يصلى على الترتيب من اوله يقول اصلى لله
تعالى فرض اخر فجر ركعتين على قضاءً مستقبل القبلة
الله اكبر وكذا يقول فى سائر الفرائض والثامن
الوقت فيجوز الصلوة فى الوقت اداءً وبعده قضاء
لا قبله ومن ترك شيئًا من هذه الشروط الثمانية
لايصح صلوته سواء كان عامدًا اوناسيًا
واما اركانها فستة الاول تكبيرة الافتتاح والثانى
القيام والثالث قراءة القراءة والرابع الركوع
والخامس السجود والسادس القعدة الاخيرة
قدر التشهد والخروج من الصلوة بفعل المصلى
فرض عند ابى حنيفة رحمة الله تعى وعند ابى
يوسف ومحمد رحمهما الله ليس بفرض ومن
ترك شيئا من هذه الاركان الستة فسدة
صلوته وما سوى الشرائط والاركان واجبات

وسنن

226

وسنن ومستحب واداب واما واجباتها فتسعة
الاول تعيين قراءة فاتحة الكتاب وسعها شئ
من القراءن فى الركعتين الاولين والثانى القعدة
الاولى والثالث قراءة التشهد فى القعدة الاخيرة
والرابع جهر القران فيما يجهر والخامس مخافة
القراءن فى موضع السر والسادس القنوت فى
الوتر والسابع تعديل الاركان وهو الاطمئنان
فى الركوع والسجود قدر التسبيح وكذا الاطمئنان بين
الركوع والسجود وبين السجدتين والثامن
رعايت الترتيب فيما يتكرر فى الصلوة كالقراءة
والركوع والسجود حتى لو ترك السجدة الثانية
او قدم الركوع على القراءة لا تفسد صلوته وهو
احتراز عما لم يتكرر فى الصلوة وهو تكبيرة
الافتتاح والقعدة الاخيرة فان رعاية الترتيب
فى ذلك فرض والتاسع تكبيرة العيدين ومن

ترك شيئًا من هذه التسعة المذكورة ان كان
ساهيا يلزم عليه سجدة السهو وان كان عامدًا
لم يجب عليه سجود السهو ولكن يكون
صلوته على النقصان قد اساء واما سننها فخمسة
عشر الاول رفع اليدين مع التكبير حتى يحاذى
بابهاميها شحمتى اذنيه والثانية وضع اليمنى
على اليسرى تحت سرته والثالثة الثناء و
هو ان يقول المصلى بعد تكبيرة الافتتاح سبحانك
اللهم الى اخره والرابعة التعوذ والخامسة
التسمية ويقولها الامام والمنفرد والسادسة
التامين سرًا والسابعة التسميع والثامنة
التحميد والتاسعة تسبيحات الركوع والعاشرة
تسبيحات السجود ثلثا والحادية عشر قراءة
التشهد فى القعدتين واجب والثانية عشر
قراءة الفاتحة فى الركعتين الاخريين والثالثة

عشر

عشر التكبيرات التى تدخل فى خلال الصلوت
غير الافتتاح والرابعه عشر جهر الامام با
لتكبير والخامس عشر التسليم وقيل لفظ السلام
واجب ومن ترك شيئا من هذه السنن المذكورة
لم يجب عليه شئ سواء تركها ناسيا او عمدا ولا
تفسد صلوته ولكن اذا كان عامدا يلوث
مسيئا وادابها فسعة وعشرون الاول نظر المصلى
فى القيام الى موضع السجود والثانى فى الركوع
الى ظهر قدميه والثالث فى السجود الى ارنبة انفه
والربع فى القعود الى حجره والخامس عند التسليم
الى كتفه والسادس قراءة القران مقدار
ثلث ايات سوى الفاتحة والسابع تكبيراة للماموم
بالسر والثامن وضع اليدين على الركبتين تفريج
الاصابع والتاسع لبسط الظهر والعاشر تسوية
الراس والعنق والحادى عشر رفع الراس

بالتسميع والثانى عشر اذا اراد السجود ان يضع
اولا ركبتيه على الارض ثم يديه والثالث عشر
ان يكون السجودين كهيئة والرابع عشر ان يضع
اولا انفه فى السجود ثم جبهته والخامس عشر
ان يبداء صبعيه والسادس عشر ايجافى بطنه
عن فخذيه والسابع عشر ان يسبح فى الركوع
والسجود زايدا على الثلثة والثامن عشر ان يرفع
راءسه مكبرا والتاسع عشر ان يرفع يديه
بعد رفع راءسه والعشرون ان يرفع ركبته بعد
رفع يديه من السجدة الثانية والحادى عشرون
اذا رفع راءسه من السجدة الثانية ان يفترش
رجله اليسرى ويجلس عليها والثانى عشرون
ان ينصب يمناه ويوجه روئس الاصابع نحو
القبلة والثالث عشرون وضع يديه على فخذيه
مبسوط الاصابع والرابع عشرون كظم فمه

عند

228

عند التثاوب والخامس عشرون اخراج كفيه
من كميه عند التكبير والسادس عشرون
دفع السعال من استطاع والسابع عشرون القيام
حين قيل حتى على الفلاح والثامن عشرون
شروع الامام حين قيل قد قامت الصلوة
والتاسع عشرون اذا فرغ من هولاء ان يسلم
عن يمينه ثم عن يساره وما سوى هولاء اداب
كمسح الوجه بعد السلام والقراءت
من الادعية المأثورة والحمد والتسبيح والصلوة
على النبي عم هذا كلها اداب بعد كل فرض
ونفل ولا يجب عليه بتركه شئ ولا يكون
مسيئا لكن لو حفظ وعمل به تعظيما لامر الله
تعالى فله اجر وثواب فمراعاتها افضل واحسن
واما ما يكره فيها فتسعة عشر الاول التربع بلا
عذر والثاني عد الاية والتسبيح باليد والثالث

افتراش ذراعيه والرابع التفاة عينيه والخامس
تغميض عينيه بلا عذر والسادس تقليب الحصى
من ضع سجوده بلا احتياج والسابع ان يتمطى
والثامن ان يتثاوب والتاسع ان يلعب بثوبه
وبدنه وشعره وبلسانه واسنانه والعاشر
ان يقوم وحده خلف الصف اذا وجد فرجة
فى الصف والم يوجد فرجة يجر الاخر من
الصف الى جنبه والحادى عشر مسح جبهته
من التراب والثانى عشر سدل ثوبه والثالث
عشر ان يسجد بالانف وحده بغير عذر او على
جبهته فان كان بالمصلى عذر لا يمكنه السجود
على الجبهته والانفا وعلى احدهما فانه يومى
ايما فلا يسجد والرابع عشر رد السلام بيده
والخامس عشر فرقعه اصابعه والسادس عشر
التخصير وهو وضع اليد على الخاصرت

والسابع عشر

229

والسّابع عشر عقض شعره والثّامن عشر لفّ
ثوبه والتّاسع عشر الاقعاء فهذه كلها
مكروهة فى الصّلوة وامّا ما يفسد فى الصّلوة
فخمسة عشر الاوّل التنحنح بلا عذر والثّانى
جواب عاطس بيرحمك الله والثّالث استفتاح
المصلّى على غير امامه والرّابع كلمة لا اله الا
الله ان اراد به الجواب وان اراد به الاعلام لم
تفسد صلوته والخامس انكشاف عورته والسّادس
ارتفاع البكاء من وجع او مصيبة وان كان
من ذكر الجنّة والنّار لا تفسد والسّابع رد السّلام
بلسانه والثّامن ذكر الفائتة ان لم يسقط الترّ
تيب والتّاسع العمل الكثير وقد اختلف العلماء
قال بعضهم هو ما لو رآه انسان ستيقن
انه ليس فى الصّلوة امّا اذا اشكل عليه فهو عمل
قليل وقال بعضهم يفوّض على رأى المصلّى

وقال بعضهم هو ما اشتمل على عدد الثلثة وقال
بعضهم كل عمل يقام باليدين فهو كثير وان
كان يقام بيد واحد فهو قليل لا تفسد
صلوته مالم تتكرر والعاشر التكلم والحادى
عشر الاكل والشرب والثانى عشر القهقهه والثا
لث عشر الانين او التاوه والرابع عشر القيام والسجود
على نجس والخامس عشر التكبير بالمد فهذه كلها
تفسد الصلوة سواء كان عامدًا اوساهيًا ويجب
عليه الاعادة ثم اعلم بان للوضوء فرايض وسننًا
ونوافل ومستحبًا وادابًا وكراهية ومنهيات
واما فرايض الوضوء فاربعة الاولى غسل الوجه
وهو من قصاص الشعر الى اسفل الذقن ومن
شحمة الاذن الى شحمة الاذن والثانية غسل
اليدين مع المرفقين والثالثة ربع الراس واللحية
والرابعة غسل الرجلين مع الكعبين فان ترك

شيئًا

230

شيئًا او جزءًا من هذه الاربعة المذكورة لم يجز
صلوته فان صلى اعادها واما سنن الوضوء فعشرة
الاولى تسمية الله تعالى فى ابتداء الوضوء فيقول
بسم الله الرحمن الرحيم بسم الله العظيم والحمد لله
على دين الاسلام اذا لم يكن مكشوف العورة والثا
نية غسل اليدين ثلثا قبل ادخالهما الاناء والثالثة
السواك والرابعة المضمضة والخامسة الاس
تنشاق والسادسة مسح الاذنين بماء الراس
والسابعة تخليل اللحية والثامنة غسل الا
عضاء المفروضة فى المرة الثلثة والتاسعة الا
ستنجاء عند وجود الماء او بالحجر والمدر وما
يقوم مقامهما عند عدم الماء والعاشرة تخليل
الاصابع واما مستحبه فخمسة الاول النية فى
الابتداء الوضوء ينوى بقلبه ويقول بلسانه
نويت ان توضاء لرفع الحدث واستباحة ما لا

بيستباح الا بالوضوء تقربًا بتعالى والثاني مراعاة
الموالات اتقاء عن الجفاف والثالث البداية بعا
بدالله تعالى بذكره فيغسل الوجه اولا ثم اليدين
ثم يمسح الرأس ثم تغسل الرجلين كما قال
الله تعالى يا ايها الذين آمنوا اذا قمتم الى الصلوة
فاغسلوا وجوهكم وايديكم الى المرافق
وامسحوا برؤسكم وارجلكم الى الكعبين والرابع
البداية بيامنه والخامس استيعاب جميع الرأس
بالمسح واما ادابه فستة الاول ترك الكلام سوى
الادعية التي تدعى بها عند غسل كل عضو
والثاني المضمضة والاستنشاق بيده اليمنى
والثالث الامتخاط بيده اليسرى والرابع ستر
العورة بعد الاستنجاء والخامس ترك استقبا
ل القبلة في الخلاء واستدبارها والسادس
ترك استقبال عين الشمس والقمر واستدبارها

في البرية

231

فى الترتيب واما نافلته فستة الاول مسح الرقبة
والثانية غسل الاعضاء المفروضة فى المرات
الثالثة والثالثة ذكر الدعاء عند غسل كل
عضو فيقول اذا وصل الى باب الخلاء اللهم
انى اعوذ بك من الرجس النجس المخبث من
الشيطان الرجيم ولا يستصحب شيئا عليه
اسم الله تعالى ثم يدخل فيبدا برجله اليسرى
واذا خرج من الخلاء يبدا برجل اليمنى ويقول
الحمد لله الذى اذهب عنى ما يؤذينى وامسك
على ما ينفعنى غفرانك ربنا واليك المصير ثم ى
ستنجى بيده اليسرى فاذا فرغ من الاستنجاء
يقول اللهم اجعلنى من التوابين واجعلنى
من المتطهرين وجعلنى من عبادك الصالحين
واجعلنى من الذين لا خوف عليهم ولا هم
يحزنون الحمد لله الذى انزل من السماء ماء

طهورا وجعل الاسلام نورا وقاعدا ودليلا
الى جناتك جنات النعيم والى دارك دار السلام
اللهم حصن فرجى الحرام واستر عورتى وزوجنى
من حور عين ثم يستاك ان كان له سواك
وان لم يكن له سواك فتساك بالاصابع
فيقول اللهم اعنى على تلاوت ذكرك وشكرك
وحسن عبادك عبادتك ثم يقول عند غسل انفه
اللهم ارحنى من رايحة الجنة وارزقنى من
نعيمها ولا ترحنى من ريحة النيران ثم يقول عند
غسل وجهه اللهم بيض وجهى بنورك يوم
تبيض وجوه اوليائك ولا تسود وجهى يوم
تسود وجوه اعدائك ويقول عند غسل يده
اليمنى اللهم اعطنى كتابى بيمينى وحاسبنى
حسابا يسيرا ويقول عند غسل يده اليسرى اللهم
لا تعطنى كتابى بشمالى ولا من وراء ظهره

ولا تجعلها

بلا يحاسبني حسابا طويلا ولا تجعلني من
اصحاب السعير ويقول عند مسح الرأس اللهم
غشني برحمتك وانزل على من بركاتك ويقول
عند مسح الاذنين اللهم اجعلني من الذين يستمعون
القول فيتبعون احسنه ويقول عند غسل مسح
الرقبة اللهم اعتق رقبتي من النار واحفظني
من السلاسل والاغلال ويقول عند غسل رجله
اليمنى اللهم ثبت قدمي على الصراط يوم تزول
فيه الاقدم ويقول عند غسل رجله اليسرى
اللهم اجعلني سعيا مشكورا وذنبا مغفورا
وعملا مقبولا وتجارة لن تبور بعفوك يا عزيز
برحمتك يا ارحم الراحمين ثم يقراء انا انزلناه في
ليلة القدر ثلث مرات لما روى عن النبي عم
من قراء انا انزلناه في ليلة القدر على اثر الوضوء
مرة واحدة كتب الله تعالى من الصديقين

ومن قراء مرّتين كتب الله تعا من الشّهداء ومن
قراء ثلث مرّات يحشره الله تعالى يوم القيمة
فى محشر الانبياء عليهم الصّلوة والسّلام ثم يصلى
على النبىّ صلعم عشر مرّات ثمّ ركعتين شكرًا
للوضوء والرّابعة رشّ الماء على السّراويل والفرج
بعد الاستنجاء والوضوء لتطهير قلبه من
الماء المستعمل والخامسة مسح اليد على الحائط
بعد الاستنجاء باليد عند الضرورة والسّادسة
غسل اليد بعد مسح اليد على الحائط واما كراهيّة
الوضوء فستة الاول تعنيف ضرب الماء على
الوجه والثّانية الامتخاط فى الماء والثّالثة
المضمضة والاستنشاق بيد اليسرى والامتخاط
بيد اليمنى بغير عذر والرّابعة الكلام عند
الاستنجاء والخامسة القاء البزاق فى البول
والغائط والسّادسة النضر الى العورة فى

بلت

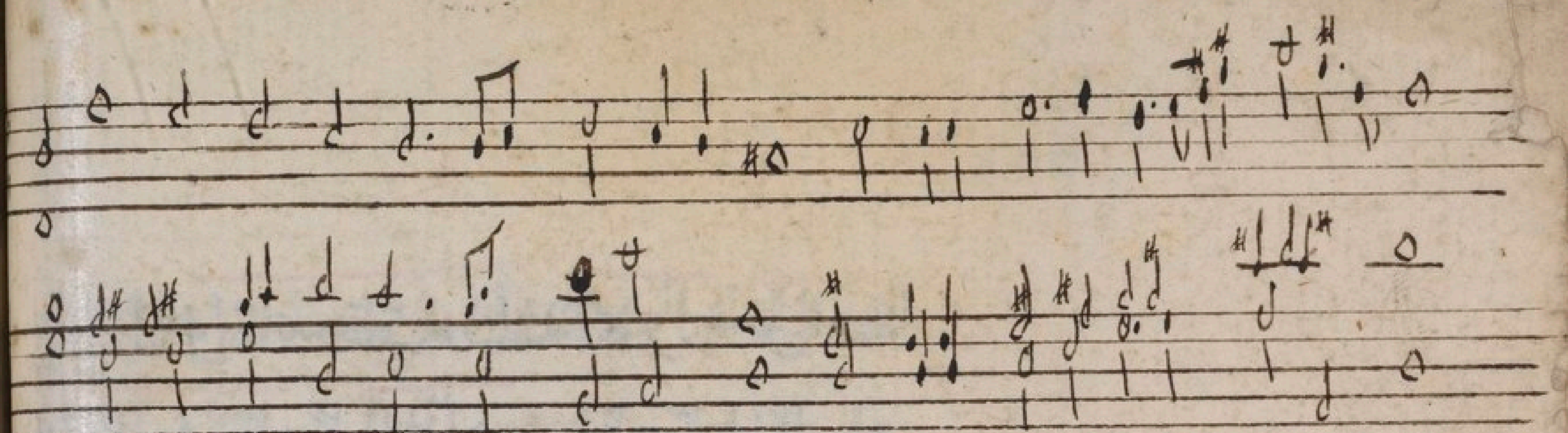
233

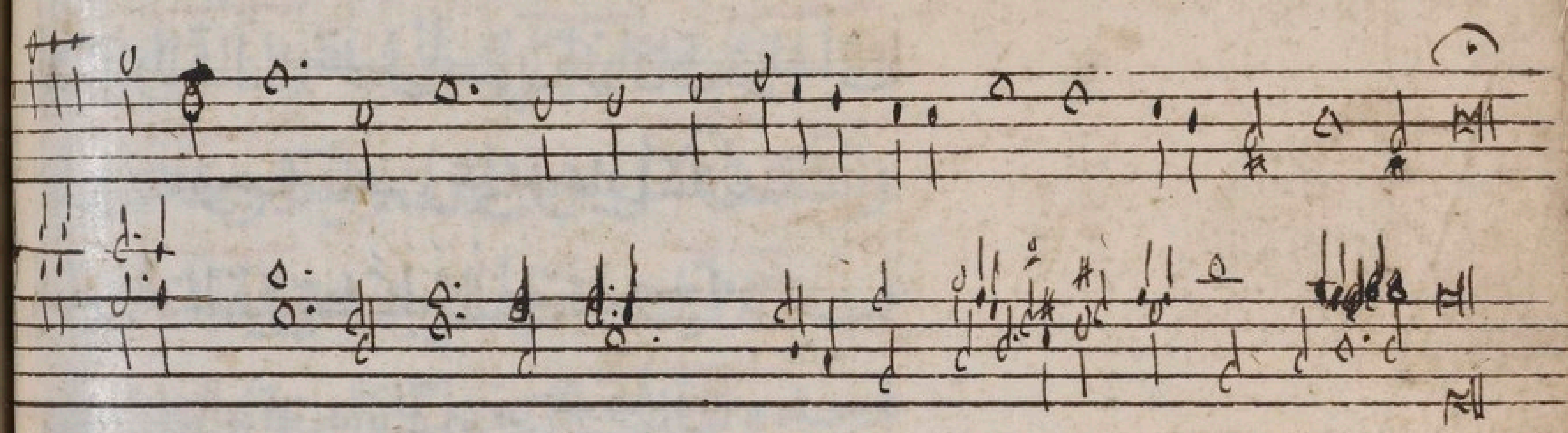
بيت الخلاء الّا لحاجة واما منهيات الوضوء
فستة الاوّل اسراف الماء فى الوضوء والثانى
غسل الاعضاء المفروضة اكثر من ثلث مرات
اوقلّ والثالث للمسح على الرجلين عريانًا والرابع
كشف العورة عند الوضوء والخامس الاستنجاء
بيده اليمنى بغير عذر والسادس القاء البول
والغائط فى الماء فهذه كلها منهيّ واما نواقضه
فستة الاوّل كلّ ما خرج من السبيلين اومن غير
السبيلين ان سال عن رأس الجروح ووصل الى
موضع يلحقه حكم التطهر الّا البزّاق والدمع
والعرق وغيرها من شئ طاهر فانّها لا تنقضه
والثانى القئ اذا كان ملاء الفم والثالث النوم
متكئا او مضطجعًا او متوركا او مستندًا الى
شئ لو ازيل عنه لسقط والرابع القهقهة فى كل
صلوة ذات ركوع وسجود والخامس الجنون

والسّادس الاعماء ثمّ اعلم بان للغسل فرائض
وسننا وواجبات ومستحبّات وامّا فرائض
الغسل فثلثة الاوّل المضمضة والثّانى الاستنشاق
والثّالث غسل سائر البدن جميعا وامّا سننها
فستة الاوّل يبداء يغسل يديه والثّانى ان يغسل
فرجه والثّالث ان يزيل النجاسة ان كان على
بدنه والرّابع ان يتوضاء وضوء للصّلوة والخامس
ان يفيض الماء على جسده ثلثا والسّادس ان يغسل
رجليه بعد الفراغ من غسل جميع الاعضاء وواجباته فاربعة الاوّل غسل الميّت والثّانى
غسل الصبىّ اذا ادرك البلوغ بالاحتلام
والثّالث غسل الكافر اذا اسلم جُنُبا والرّابع
اذا انتبه الزّوجان فوجد على فراشهما منيّا ولا
يدرى من ايهما كان فينظر ان كان ابيض
يجب الغسل على الرّجل وان كان اصفر يجب

على

على المرءة واما مستحبه فثلثة الاول غسل الكا
فر اذا اسلم طاهرًا والثاني غسل الصبي اذ ادرك
بالسن والثالث غسل للمجنون اذا افاق وللعاني
الموجبة للغسل على نوعين الاول
الحقيقي كانزال المني على وجه
الدفق والشهوة من الرجل و
المرءاة في النوم واليقضة
الثاني الحكمي كمن
استيقظ فوجد
على ثيابه منيًا
او مذيًا
فيحكم
عليه
الغسل
احتيا
طًا
م

in the o let not shame de iect thou ever iust mi chased doulsse cure Lordkeda willing

noth sped pro tect be thou mi rock noth thi strong arme im mure

Exempla Unita الأمثلة المتّحدة

Prt: مدّ Extendit et مدّا Extensi sunt duo مدّوا Extensi sunt plur: مُدَّتْ Extensa est مدّتا Extensi[illegible] duo مُدِدْتُمْ Extensi sunt plur: مُدِدْتُ Extensus es مُدِدْتُما Extensi estis duo مُدِدْتُمْ Extensi estis plur: extensa es مُدِدْتُما Extensae estis duo مُدِدْتُنَّ Extensae estis plur: مُدِدْتُ Extensus sum مُدِدْنا Extensi sumus

Modo: rafectum Extenditur m. يُمَدُّ Extenduntur d. يُمَدّانِ Extenduntur p. يُمَدُّونَ Extenditur fe: تُمَدُّ Extenduntur d. تُمَدّانِ Extenduntur p. يُمْدَدْنَ Extenderis m. تُمَدُّ Extendimini تُمَدّانِ tumadduna mini plur: تُمَدُّونَ Extenderis fe: تُمَدِّينَ Extendimini duo fem: تُمَدّانِ Extendimini plur: fem: تُمْدَدْنَ أُمَدُّ tendor نُمَدُّ Extendimur p. C.

Modo: gestmatum لم يُمْدَدْ et لم يُمَدِّ et لم يُمَدَّ et لم يُمَدُّ Non est extensus لم يُمَدّا non sunt extensi لم يُمَدُّوا Non sunt extensi p. m. لم تُمْدَدْ et لم تُمَدِّ et لم تُمَدَّ et لم تُمَدُّ non est extensa لم تُمَدّا non sunt extensae duae لم يُمْدَدْنَ non sunt extensae plur: لم تُمْدَدْ et لم تُمَدِّ et لم تُمَدَّ et لم تُمَدُّ Non es لم تُمَدّا non estis extensi لم تُمَدُّوا non estis extensi plur: لم تُمَدِّي non es extensa لم تُمَدّا non estis extensae لم تُمْدَدْنَ non estis extensae p. لم أُمْدَدْ et لم أُمَدِّ et لم أُمَدَّ et لم أُمَدُّ non sum extensus vel extensa لم نُمْدَدْ et لم نُمَدِّ et لم نُمَدَّ et لم نُمَدُّ Non extensi sumus

Nomi: Pat: مَمْدُودٌ Extensus مَمْدُودانِ Extensi duo مَمْدُودُونَ et مِدادٌ Extensi plur: مَمْدُودَةٌ مَمْدُودَتانِ

Cum autem formatur nomen artificis فَعّالٌ dicitur مَدّادٌ Extensor Cum formatur فَعِيلٌ extensa extensibilis vel فَعُولٌ dicitur مَدِيدٌ et مَدُودٌ quod in plurali rationali praeter regulariter افعلاء habent immissione tamen ut حبيب Dilectus أحبّاء pro أحبباء dilecti طبيب medicus أطبّاء medici sed si fit infirma plurale est فعلاء ut وَدُودٌ Amans وُدَداءُ Amantes In comparativo aut ac superlativo أفعل Cum immissione etiam dicitur أَمَدُّ pro أَمْدَدُ.

Iuxta formam فَعَلَ يَفْعِلُ

الأمثلة المختلفة Exempla differentia.

Prt: فَرَّ Fugit Prt: vaf: يَفِرُّ Fugit Prt: gesm: لم يَفْرِرْ et لم يَفِرَّ et لم يَفِرِّ non fugit لم يَفِرُّ Imp: فِرَّ et فِرِّ et [struck] افْرِرْ Fuge. Masd: فِرٌّ Fuga No: Ag: فارٌّ Fugiens No: Temp: v. loc: مَفَرٌّ Locus et tempus fugiendi No: inst: مِفَرٌّ Instrumentum fugiendi.

Iuxta formam فَعِلَ يَفْعَلُ

Prt: عَضَّ momordit Prt: vaf: يَعَضُّ mordet Prt: gesm: لم يَعْضَضْ et لم يَعَضَّ et لم يَعَضِّ non momordit Imp: اعْضَضْ عَضَّ عَضِّ morde masd: عَضَّةٌ morsus No: Ag: عاضٌّ mordens No: T. et L. مَعَضٌّ T. et L. mordendi No: inst: مِعَضٌّ Instr: mordendi.

Eodem pacto prosequuntur exempla unita posita motione kesr vel phath iuxta formam quotiescunque non immittitur Ac tandem similiter coniugantur hec iuxta formam passivam ut عُضَّ pro عُضِضَ fuit يُعَضُّ pro يُعْضَضُ mordetur مَعْضُوضٌ morsus.

Auctum vero verbum duplicatum iuxta octo tantum edificia venire potest quae sunt.

1 أفعل أَعَدَّ praeparavit 2 فَعَّلَ مَدَّدَ extendere fecit 3 فاعل حاجَّ Fecit incidere 4 تفعّل ut تَمَدَّدَ se extendit productus est 5 تفاعل تَمادَّ Extendit coextendit 6 انفعل انْعَدَّ Scissus est 7 افتعل اعْتَدَّ reputavit 8 استفعل اسْتَعَدَّ Se aptavit Praeparavit

Ex quibus sciendum est quantum omnia recipiunt immissionem similium truncalium, eo quod prior sive secundo movenda sit ob aliam eiusdem generis adiectam quiescentem in ipsam immissam. Reliqua vero in omnibus emulantur duplicata simplicia, atque in eisdem casibus, quibus illa necessariam vel adlibitum vel prohibitam habent immissionem excepto masdaru in quibus ob Elifh inter similes mediantem fieri negit immissio vide hic praeter

Exempla differentia iuxta formam activam

Prt: أَعَدَّ Praeparavit praesens vafati يُعِدُّ praeparat prt: gesm: لم يُعِدَّ et لم يُعْدِدْ Imp: أَعِدَّ أَعِدِّ أَعْدِدْ praepara masdaru إِعْدادٌ praeparatio No. Agens مُعِدٌّ praeparans

Prt: حاجَّ incidit prt: vaf: يُحاجُّ incidit prt: gesm: لم يُحاجِبْ non incidit et لم يُحاجَّ Imp: حاجِبْ et حاجَّ et حاجِّ incide masdar مُحاجَّة et حِجاب incisio No: Agen: مُحاجٌّ Incidens.

Masdare non scripsit quia recipiunt immissionem.

... ي immitti poterit ipsam & ... ي reiecta etiam ex Imperativo initiali hamzat ipsa vero ي ultima tum ... phath tum per kesr moveri poterit sive & madhhaevi habeat phath sive kesr si vero habeat dzham tunc ... per quamlibet trium motionum moveri potest Atq in his omnibus locis quandocunq immittitur sive necessario ... ad libitum, motio & immissio ad praecedens ي transferetur quod si haec iam sit mota Ut in praeterito accidit ... reiicitur. Scilicet motio.

... tandem impossibili ac prohibita immissio in tribus casibus Primo quotiescunq duae non sunt immediatae Secundo quo: ... quiescens est, ipsamq consequitur aliqua praenominati littera mota personae Agentis, vel Patientis ... vices agentis relativa, tunc enim quod ad immissionem requiritur totum oppositum, quies nempe prio: ... motio posterioris, immissio fieri nequit. Tertio quotiescunq prima similium est signo tesdid. quanata conti: ... scilicet aliam in se immissam Ut accidit in forma plurali nominis agentis فَعَّل et in verbis andis ... aedificia فَعَّل et تَفَعَّل Unde huiusmodi veniunt exempla duplicati.

الأمثلة المختلفة على صيغة المعروف
activam formâ iuxta differentia Exempla

... Praet: مَدَّ Extendit يَمُدُّ Extendit praesens المضارع المرفوع المضارع المجزوم لم يَمْدُدْ ... لم يَمُدِّ vel لم يَمُدَّ vel لم يَمُدُّ Non extendit. Imper: امْدُدْ vel مُدِّ مُدَّ vel مُدُّ Extende mas: مَدٌّ Extensio No: Ag: مَادٌّ Extendens No: pat: مَمْدُودٌ ... Tempus et locus extendendi No: inst: مِمَدٌّ Instrumentum extendendi.

الأمثلة المتحدة Exempla Unita.

... مَدَّ extendit m: مَدَّا Extenderunt duo مَدُّوا Extenderunt plur: mas: مَدَّتْ Extendit fem: مَدَّتَا Extenderunt d. fem: مَدَدْنَ Extenderunt p. fe. مَدَدْتَ Extendisti m. مَدَدْتُمَا ... Extendisti duo m. مَدَدْتُمْ Extendisti p. m. مَدَدْتِ Ex: fe: مَدَدْتُمَا Ex: d. fe. مَدَدْتُنَّ Exten: p. fe. مَدَدْتُ Extendi. c. مَدَدْنَا Extendimus c.

... raefatum. يَمُدُّ Extendit m يَمُدَّانِ Extendunt d. m. يَمُدُّونَ Ex: p. m. تَمُدُّ Ex: fe: تَمُدَّانِ ... d. fem: يَمْدُدْنَ Exten: p. fe. تَمُدُّ Extendis m. تَمُدَّانِ Extenditis d. m. تَمُدُّونَ Ex: p. m. تَمُدِّينَ ... fem: تَمُدَّانِ Exten: d. fem: تَمْدُدْنَ Ex: p. fe. أَمُدُّ Extendo c. نَمُدُّ Extendimus c.

... gelmatum لم يَمْدُدْ et لم يَمُدُّ et لم يَمُدَّ et لم يَمُدِّ Non extendit mas: لم يَمُدَّا Non extende: ... لم تَمْدُدْ et لم تَمُدُّ et لم تَمُدَّ et لم تَمُدِّ Non ex: ... mas: لم يَمُدُّوا non extenderunt plur masc: لم تَمُدَّا Non extenderunt duae fem: لم يَمْدُدْنَ non extenderunt p. fe: لم تَمْدُدْ et لم تَمُدُّ et ... لم تَمُدَّ et لم تَمُدِّ Non extendisti mas: لم تَمُدَّا Non extendistis ... لم تَمُدُّوا Non exten: plur: masc: لم تَمُدِّي Non ... fem: لم تَمُدَّا Non extendistis duae fem: لم تَمْدُدْنَ non extendistis p. fem: لم أَمْدُدْ et لم أَمُدُّ et ~~Non~~ ... لم أَمُدَّ et لم أَمُدِّ non extendi لم نَمْدُدْ et لم نَمُدَّ et لم نَمُدُّ et لم نَمُدِّ Non extendimus

... Imp: امْدُدْ مُدِّ مُدَّ مُدُّ Extende m. مُدَّا Extendite d. m. مُدُّوا Extendite p. m. مُدِّي ... Extende fem: مُدَّا Extendite duae fem: امْدُدْنَ Extendite p. fem:

... Nom: مَدٌّ Extensio مَدَّانِ Extensiones duae مَدَّاتٌ Extensiones plur: مُدَدٌ et مِدَادٌ et مُدُودٌ et ... Nom: Ag: مَادٌّ Extendens m. مَادَّانِ Extendentes d. m. مَادُّونَ et مَادَّاتٌ et مَوَادُّ Extendentes p. fe. ... Extendentes p. m. مَادَّةٌ Extendens fe: مَادَّتَانِ Extendentes duae fem: ... مَمَدٌّ tem: et lo: Extendendi مَمَدَّانِ Duo temp: et loca ext: مَمَادُّ plura tempora et loca extendi اسم الزمان والمكان ... مِمَدٌّ Instru: extendendi مِمَدَّانِ Duo inst: ext: مَمَادُّ plura instru: extend:

الأمثلة المختلفة على صيغة المجهول
passivam formam iuxta differentia Exempla

... مُدَّ Extensus est Praes: rafatum يُمَدُّ ... لم يُمَدَّ et لم يُمَدُّ et لم يُمَدِّ et لم يُمْدَدْ non extensus est No: Pat: ... Extenditur praes: gelmatum مَمْدُودٌ Extensus

Prat: اِحْرَنْجَمَ Tumultum fecit, Fremuit, Modh: يَحْرَنْجِمُ Tumultum facit Imp: اِحْرَنْجِمْ Tumultum fac
Masd: اِحْرِنْجَامٌ Tumultuatio No: Ag: مُحْرَنْجِمٌ Tumultu faciens.
Prat: اِقْشَعَرَّ Horripilavit inhorruit يَقْشَعِرُّ Horripilat Imp: اِقْشَعِرْ Horripila Masd: اِقْشِعْرَارٌ
Horripilatio No: Ag: مُقْشَعِرٌّ Horripilans.

237 Iuxta forma passivam عَلَى صِفَةِ الْمَجْهُولِ

Prat:	Modh:	No: Pat:	Prat:	Modh:	No: Pa:	Prat:	Modh:	No:
تُكُسِّرَ	يُتَكَسَّرُ	مُتَكَسَّرٌ	تُبُوعِدَ	يُتَبَاعَدُ	مُتَبَاعَدٌ	اُنْقُطِعَ	يُنْقَطَعُ	[illegible]
اُجْتُمِعَ	يُجْتَمَعُ	مُجْتَمَعٌ	اُسْتُخْرِجَ	يُسْتَخْرَجُ	مُسْتَخْرَجٌ	اُعْشُوشِبَ	يُعْشَوْشَبُ	[illegible]
اُجْلُوِّذَ	يُجْلَوَّذُ	مُجْلَوَّذٌ	اُقْعُنْسِسَ	يُقْعَنْسَسُ	مُقْعَنْسَسٌ	اُسْلُنْقِيَ	يُسْلَنْقَى	[illegible]
تُدُحْرِجَ	يُتَدَحْرَجُ	مُتَدَحْرَجٌ	اُحْرُنْجِمَ	يُحْرَنْجَمُ	مُحْرَنْجَمٌ	اُقْشُعِرَّ	يُقْشَعَرُّ	[illegible]

Hae autem intransitiva non sic absolute adhibentur sed ea ratione qua lib: 3 De Constructione intransitivorum Verb: iuxta formam passivam diximus. hic autem libuit apponere omnia explicandae formationis gratia. Exempla continuata huiusmodi additorum omnium ratione generis, personarum, ac numeri explicandi [illegible] imitantur verba simplicia Ut تُكُسِّرَ fractus est ille, تُكُسِّرَا Fracti sunt illi duo, تُكُسِّرُوا Fracti sunt illi plures et sic de caeteris exceptis اِفْعَلَّ اِفْعَنْلَى et اِفْعَالَّ et اِفْعَلَلَّ quae in formis duplicata simulantur inferius tradenda.

Sed pluralia fracta nominis agentis et Patientis in hanc formam مَفَاعِل retento ם dimittunt [illegible] ditas caeteras Ut مُنْقَطِعٌ secans مَقَاطِعُ secti مُسْتَخْرِجٌ Educens مَخَارِجُ Educentes [illegible] tamen cum irrationalia sunt assumunt formam pluralem sanam foemininam. Ut superius in [illegible] omnibus antecedentibus praenotatum est.

تَصْرِيفُ الْفِعْلِ الَّذِي يُقَالُ لَهُ الْأَصَمُّ

De Verbo duplicato quaternario opus hic non est [Surdum quod dicitur duplicati Verbi Coniugatio] Verba facere. Cum eius coniugatio nil peculiare [illegible] diversum habeat. Ternarium autem esse potest simplex sive purum et auctum Unde primo di[illegible] est de simplici postea vero de aucto. Accidunt autem Verbo duplicato levitatis gratia sive (ut aiunt) [illegible] levitatis tria.

Primum est الْإِبْدَالُ Permutatio, qua scilicet posterior littera ex similibus in aliam leviorem nempe [illegible] mutatur Ut cum dicitur أَمْلَيْتُ Fatigavi pro أَمْلَلْتُ ex أَمَلَّ تَقَضَّى الْبَازِي [illegible] accipiter pro تَقَضَّضَ ex تَقَضَّضَ حَسَيْتُ Sensi pro حَسَسْتُ ex حَسَّ دَهْدَيْتُ Revolvi princip: dedi pro دَهْدَهْتُ ex دَهْدَهَ صَهْصَيْتُ Silentii signum feci pro صَهْصَهْتُ ex صَهْصَهَ

Secundum est الْحَذْفُ, Ablatio seu reiectio, qua scilicet posterior ex similibus penitus aufertur Ut [illegible] مَسْتُ Vel مِسْتُ pro مَسِسْتُ ex مَسَّ ~~[illegible]~~ Et ظَلْتُ Vel ظِلْتُ pro ظَلِلْتُ [illegible] أَحَسْتُ pro أَحْسَسْتُ ex أَحَسَّ

Quorum utrumque nempe permutatio et ablatio irregulariter fit in aliquibus nempe Verbis usu notandis proinde quod hoc dicuntur سَمَاعِيَّةٌ Audibilia.

Tertium est الْإِدْغَامُ Immissio qua scilicet prior ex similibus in sequentem virtute teschdid immittitur [illegible] Servitur Atque hoc principaliter ac proprie duplicatis Verbis convenit priora vero duo infimis [illegible] sunt Est autem immissio huiusmodi respectu horum Verborum triplex وَاجِبٌ Necessaria جَائِزٌ Vel possibilis seu ad libitum et مُمْتَنِعٌ Non licens impossibilis seu prohibita.

Est quidem necessaria quotiescunque duae similes sunt immediatae nulla intercedente, atque ipsarum posterior [illegible] movetur, prior vero quiescit, vel non est gravata[a] signo teschdid Ut contingit primo in praeterito et [illegible] tum activis tum passivis, quando non adest pronomen Agens egrediens, vel adest egrediens sed [illegible] Ut sunt litterae Eliph duales et و Pluralis et ى Singulare femininum Deinde in masdare [immissum habet] quod in hoc non tanto vigore verum sit, quia multa reperiuntur litteris non immissis Ut عَدَدٌ [illegible] seu numeratio ex عَدَّ يَعُدُّ Numeravit et similia Postremo in nomine agentis, temporis [illegible] et instrumenti Excipitur tamen plurale fractum nominis agenti iuxta formam فُعَلَةٌ

Est autem immissio licens seu ad libitum quotiescunque posterior ex similibus quiescit, nec alia [illegible] dictioni intrinseca ipsam consequitur, Ut contingit in vocibus singularibus masculinis modhari [illegible] et Imperativi, hae namque vel regulares esse possunt Ut voces Verbi servati vel translata motione

[a] quia non prior gravatur sed immittitur altera vero gravatur —

...pla vero continuata omnium perpetuo imitantur praecedentia quaternarij simplicis explicati seu etiam ternarij ut
Honoravit ille اكرما Honoraverunt illi duo ii et sic de caeteris. Sed masdara frequentius pluraficantur sanl
... ut مفاعلات مفاعلة فعالات فعال تفعيلات تفعيل افعلات افعال . Fracta autem
... افعال ut plurimum pluraficatur ad instar افاعل افعل Secundum تفعيل ad instar تفاعيل Tertium
... ad instar افاعل vel فعل vel افعلة et مفاعلة ad instar مفاعل
... nomen Agentis et patientis cum irrationalia sunt pluraficantur saepe forma plurali sana foeminina ut
... Duplicatus مضاعفات Duplicata مجددات Denudata quod deinceps in caeteris aucti subintelligendum est.

تصريف الفعل الثلاثي السالم المزيد فيه على سائر الابنية

Verbi Conjugatio Aucti Salvi Ternarij juxta aedificia reliqua

...forma activa semper incipit ex phath nisi hamzat initio additum habeat. huius enim motio semper est ... sed cum unionis causa evanuerit, quod post hamzat primo movetur in activa forma indicium habet phath, sicut et sequentes ... quae moventur, In forma vero passiva (quamdiu potissimum aedificia افعل et افعال omnino respuunt) prima ... quaecumque sit, necessario habet dhamm et si haec sit unionis hamzat, sequens etiam primo mota eodem dhamm afficitur ... ultima vero sibi vendicat ken. Quoad ultimam vero ratione generis, numeri, ac personarum, tum praeteritum, tum reliqua ... imitantur praecedentes conjugationes excepto aedificio افعلل quod ratione 5 infirmi imitatur verba infirma ... infra.

...verum rejecto si adsit unionis hamzat, ad formam activam assumit phath in littera modharea, in reliquis vero litteris ... aedificium sequitur naturam propriae formae secundae nempe vel tertiae ut imp: cap: 18 de forma dictum fuit. In forma passiva dhamm ponitur in littera modharea phath vero in reliquis excepta ultima sed cum gesmatum modhareum quod ... habent ultimam duplicatam naturam sequuntur verborum duplicatorum de quibus infra
... formatur pariter a modhareo activo gesmato rejectis modhareis litteris, ac redeunte hamzat servato cum ... fuerit abjectum. Masdarum singulis aedificijs est peculiare.
... autem agenti formatur etiam ex modhareo activo posito م dhammato pro litteris modhareis rejectis servata ... penultima semper.
... tandem temporis loci et instrumenti idem deservit patienti nomen quod pariter ex modhareo passivo formatur ... dhammato phathata penultima sed saepe, cum intransitiva sunt verba non efformantur, nisi cum addito, non ... ut in conjugatione ternarij prima forma de eodem dictum est, sunt igitur haec omnium exempla differentia.

تكسر fractus est modh: يتكسر frangitur imp: تكسّر frangitor masd: تكسّر fractio No: Ag:
متكسر fractus seu qui se frangit.

تباعد secessit modh: يتباعد secedit imp: تباعد secede masd: تباعد secessus No: Ag: متباعد secedens.

انقطع sectus est modh: ينقطع secatur Imp: انقطع secare انقطاع sectio No: Ag: منقطع sectus seu qui se secuit

اجتمع congregatus est seu convenit modh: يجتمع congregatur convenit Imp: اجتمع congregare conveni masd:
اجتماع congregatio conventus No: Ag: مجتمع conveniens qui se congregat.

احمر valde rubuit modh: يحمر valde rubet احمر valde rube masd: احمرار valida rubedo No:
Ag: محمر valde rubens.

استخرج eduxit modh: يستخرج educit Imp: استخرج edue masd: استخراج eductio No: Ag: مستخرج educens

احمار summopere rubuit modh: يحمار sum: erubuerit Imp: احمارر sum: erubesce masd: احميرار summa erubescentia No: Ag: محمار sum: erubescens.

اعشوشب interbatus est modh: يعشوشب interbescit Imp: اعشوشب interbesce masd: اعشيشاب interbescentia No: Ag: معشوشب interbescens.

اجلوذ acceleravit modh: يجلوذ accelerat Imp: اجلوذ accelera masd: اجلواذ acceleratio No: Ag:
مجلوذ accelerator

اقعنسس pectus egrediens habuit modh: يقعنسس p. eg: habet Imp: اقعنسس p. eg: habe masd:
اقعنساس p. egre: habere. No: Ag: مقعنسس p. egre: habens.

اسلنقى pronus cubavit modh: يسلنقي pronus cubat Imp: اسلنق pronus cuba masd: اسلنقاء pronus cubare. No: Agen: مسلنق pronus cubans

تدحرج volutus est modh: يتدحرج volvitur Imp: تدحرج volvitor masd: تدحرج volutatio No: Age: متدحرج volutatus qui se volvit.

Nomen tandem Loci Temporis et instrum: non differt a nomine patientis Vnde huiusmodi exurgunt
الأمثلة المختلفة Prt: دحرج Voluit modh: يدحرج Voluit praesen: imp: دحرج Volve Masd: دحرجة
Volutatio et دحرجة id No: Ag: مدحرج Volvens.

الأمثلة المتحدة Exempla Vnita.

Hic omnimode imitantur exempla ac Voces ternariorum atq masdarum Vtrinq formae duplex habet pluralem [illegible] fractum et sanum femininum, cum quis singulare fuerit فعلال sane pluralificatur iuxta formam فعلالات iuxta formam فعاليل mutata ا in ي et kerre praecedens; cum vero singulare fuerit فعللة sane iuxta formam فعللات fracte vero iuxta formam فعالل excidente ة.

Exempla vero sic inflectuntur Prt: دحرج Voluit دحرجا Voluerunt duo mas: دحرجوا Voluerunt [illegible] etc. et sic modh: يدحرج Voluit etc: يدحرجان Voluunt duo mas: etc. et sic imper: دحرج Volve mas: [illegible] Volvite duo mas: دحرجا Volvite plur: mas: etc. Et Masdarum دحراج Volutatio دحراجان Volutationes [illegible] دحراجات et دحاريج Volutationes plur: mas: Et aliud masd: دحرجة Volutatio دحرجتان Volutationes [illegible] دحرجات et دحارج Volutationes plur:

Iuxta formam passivam. على صيغة المجهول

Praeteritum habet dham in prima sokun in secunda kerr in tertia vltima vero penitus imitatur activum. Modharum habet etiam dham in littera modharea phatha in sequente prima radicis sive ف sokun phatha in ل primo et ل secundum imitatur activum.

Nomen patientis quo etiam tempus locus ac instrumentum actionis exprimitur solum differt a nomine agentis quod in ع illud (vt diximus) habet kerre hoc vero habet phath vt hic proinde fiat.

الأمثلة المختلفة Exempla differentia Prt: دحرج Volutus est Pras: يدحرج Volvitur Nom: Pat: مدحرج Volutus. Exempla vero Vnita omnino coincidunt cum praecedentibus quoad generis numeri ac personae [illegible] Vt proinde superfluum sit illa distinctim apponere. Sed plurale nominis patientis, quatenus locum tempus ac instrumentum importat, non sane sed fracte pluralificatur iuxta formam quoque فعالل abiecta م praefixa Vt [illegible] Tempora Loca et instrumenta Volvendi sed tum agenti tum patienti Nomen cum masculina irrationalia [illegible] ac proinde incapacia formae masculinae sanae, regulariter assumunt formam pluralem femininam sanam Vt [illegible] Voluta.

تصريف الفعل الثلاثي السالم المزيد فيه بحرف واحد

litteram vnam per Aucti Salvi ternarij Verbi Coniugatio

Singula aedificia huius imitantur per omnia quaternarium simplex tum quoad formam activam tum passivam excepto solum masdaro quod singulis aedificijs peculiare est

Ex primo enim aedificio أفعل Efformantur masdarum regulariter ac frequentius iuxta formam [illegible] Interdum quoq ac varius iuxta formas فعال et فعالة

Ex secundo فعل regulariter ac frequentius formatur ad instar تفعيل varius tamen ad instar فعال فعال et فعال et تفعلة

Ex tertio فاعل Vt plurimum ad instar فعال et مفاعلة varius tamen ad instar فيعال

Sed hamzat praefixum primo aedificio أفعل solum manet in prt: Imperativo et Masdaro cum vero aliqua praef[illegible] littera, Vt contingit in modhareo cui praemittuntur litterae modhareae أتين et in nomine Agentis et Patientis seu temporis Loci et instrumenti cui praemittitur م cadit penitus ipsum hamzat Eliph vero tertij aedificij mutatur in و dum praecedit dham Vt contingit in praeterito formae passivae. Vnde huiusmodi exurgunt aedificijs exempla differentia Videlicet.

Iuxta formam Activam على صيغة المعلوم

Prt: أكرم Honoravit modh: يكرم Honorat Imp: أكرم Honora Masd: إكرام [illegible]
No: Ag: مكرم Honorans.
Prt: فرح Laetificavit Modh: يفرح Laetificat Imp: فرح Laetifica Masd: تفريح Laetificatio
Laetificans
Prt: قاتل Oppugnavit Modh: يقاتل Oppugnat قاتل Oppugna Masd: قتال et مقاتلة
No: Ag: مقاتل oppugnans.

Iuxta formam passivam. على صيغة المجهول

Prt: أكرم Honoratus est modh: يكرم Honoratur Nom: Pat: مكرم Honoratus.
Prt: فرح Laetificatus est modh: يفرح Laetificatur No: Pat: مفرح Laetificatus
Prt: قوتل Oppugnatus est modh: يقاتل No: Pat: مقاتل Oppugnatus

Unxit مُنْخُلٌ Cribrum sive instrumentum cribrandi ex نَخَلَ Cribravit مُسْعُطٌ Vas in quo ponitur praeparata ad exonerandum caput quod dicitur herba sporni ex سَعَطَ sternutavit مُكْحُلَةٌ Vas in quo asservatur seu medicina oculorum quod dicitur كُحْلٌ Stibium مُحْرُضَةٌ Vel ut alij Volunt مَحْرَضَةٌ Clausa theca de quibus disceptatio inter Authores, an sint nomina significantia instrumenti actionis an potius ut Vult سِيبَوَيْه quod pro: sunt sint nomina independenter ab actione, Verbi his rebus imposita. Praeterea sunt quae tum sic excepta, tum iuxta regulam efferuntur ut مُدُقٌّ et مِدَقٌّ et مِدَقَّةٌ pistillum ex دَقَّ contundit. Ac tandem dicitur مِرْقَاةٌ et مَرْقَاةٌ Scala ab رَقِيَ Ascendit sed hoc potius regulare est nam dupliciter potest considerari Vel quatenus est instrumentum ascendendi مِرْقَاةٌ dicitur cum kesr مِرْقَاةٌ Vel quatenus est locus ascendendi et sic iuxta regulam erit nomen loci et dicetur مَرْقَاةٌ
Pluralia tum temporis tum instrumenti perpetuo fracta sunt ac regulariter iuxta formam مَفَاعِلُ si singulare sit مَفْعَلٌ ut مَنَاصِرُ Tempora et loci iuvandi. مَضَارِبُ Instrumenta percutiendi cum vero singulare fuerit مِفْعَالٌ in plurali conversa Eliph in ي ob kesr praecedens dicetur مَفَاعِيلُ ut مِفْتَاحٌ Clavis مَفَاتِيحُ Claves.

تَصْرِيفُ ٱلْفِعْلِ ٱلثُّلَاثِيِّ ٱلْمُجَرَّدِ ٱلسَّالِمِ عَلَى سَائِرِ أَوْزَانِ ٱلْمَعْلُومِ
activas formas reliquas iuxta Salui simplicis ternarij Verbi Coniugatio

Iuxta secundam formam فَعَلَ يَفْعِلُ

ٱلْأَمْثِلَةُ ٱلْمُخْتَلِفَةُ Exempla differentia Pret: ضَرَبَ Percussit Modh: يَضْرِبُ Percutit Imper: اِضْرِبْ Percute Masd: ضَرْبٌ Percussio Nom: agen: ضَارِبٌ Percutiens Tempus et locus percutiendi مَضْرِبٌ Instrumentum percutiendi مِضْرَبٌ Eodemque pacto prosequuntur exempla continuata singularium ponitum, ut dictum est in Verbo praecedenti forma nempe ضَرَبَ percussit ille ضَرَبَا percusserunt illi duo ضَرَبُوا percusserunt illi plures etc et sic de caeteris tum quoad casus sive tum quoad ... tum quoad duos ... confirmativas ac etiam adnotationes caeteras, quae semel in praecedenti forma ... Verbi omnibus applicanda sunt nisi peculiariter oppositum adnotetur.

Iuxta tertiam formam فَعَلَ يَفْعَلُ
فَتَحَ Aperuit Modh: يَفْتَحُ aperit imp: اِفْتَحْ Aperi masd: فَتْحٌ Apertio Nom: Agen: فَاتِحٌ Aperiens مَفْتُوحٌ Apertus مَفْتَحٌ Locus et tempus aperiendi مِفْتَاحٌ Instrum: aperiendi.

Iuxta quartam formam فَعِلَ يَفْعَلُ
عَلِمَ Scivit Modh: يَعْلَمُ Scit Imp: اِعْلَمْ Scito Masd: عِلْمٌ Scientia No: Ag: عَالِمٌ Sciens Tempus et Loc: مَعْلَمٌ Instr: sciendi مِعْلَمٌ

Iuxta quintam formam فَعِلَ يَفْعِلُ
حَسِبَ Existimavit Modh: يَحْسِبُ Existimat Imp: اِحْسِبْ Existima Masd: حِسْبٌ Existimatio No: Ag: حَاسِبٌ Existimans مَحْسِبٌ Temp: et Loc: existimandi.

Iuxta sextam formam فَعُلَ يَفْعُلُ
حَسُنَ Pulcher fuit Modh: يَحْسُنُ Pulcher est Imp: اُحْسُنْ Pulcher esto masd: حُسْنٌ Pulchrum esse No: Ag: حَسَنٌ Pulcher T. et Loc: مَحْسَنٌ Tempus et locus existendi pulcher.

تَصْرِيفُ ٱلْفِعْلِ ٱلثُّلَاثِيِّ ٱلْمُجَرَّدِ ٱلسَّالِمِ عَلَى وَزْنِ ٱلْمَجْهُولِ
passiva forma iuxta Salui simplicis ternarij Verbi Coniugatio

ٱلْأَمْثِلَةُ ٱلْمُخْتَلِفَةُ Exempla differentia Pret: نُصِرَ Adiutus est Modh: يُنْصَرُ Adiuvatur Nom: Patien: مَنْصُورٌ Adiutus.
ٱلْأَمْثِلَةُ ٱلْمُتَّحِدَةُ Exempla continuata نُصِرَ Adiutus est نُصِرَا Adiuti fuerunt d: نُصِرُوا Adiuti fuerunt plu: Vide Naser

تَصْرِيفُ ٱلْفِعْلِ ٱلرُّبَاعِيِّ ٱلْمُجَرَّدِ ٱلسَّالِمِ
Salui simplicis quaternarij Verbi Coniugatio
iuxta formam Activam.

Radicale quaternarium iuxta formam activam habet phath: in prima, sokun in secunda et phath: in tertia quarta vero eodem modo disponitur ac Ultima ternarij. Modsha: assumit dham in littera modh: phath: in prima treuncali sokun in secunda et kesr in tertia quarta vero imitatur Ternarium quoad omnia.
Imperativum formatur a modh: gelmato reiecta quoque littera modharea, nulla tamen alia eius loco substituta cum prima quae subsequens non sit quiescens, quae inchoari nequeat: sed moneatur, quod reliqua vero non immutatur modharevum.
Nomen masdarum regulare est Vel erit est iuxta formam فَعْلَالٌ Vel فَعْلَلَةٌ Ex quo deducitur nomen Vicis cum additione ة Vel adiectivi وَاحِدَةٌ Una si iam ة habeat.
Nomen agentis formatur pariter a modharea posita مُ dhammata loco litterae modhareae Ultima vero imitatur ultimam ternarij.

Tandem in hoc patientis nomine notandum quod quemadmodum apud Latinos ita et apud Arabes non efformat[ur]
simpliciter a verbis intransitivis: siquidem patiens, quod efformatur a verbo passivo non est aliud qu[am]
nomen indeterminate significans illud ipsum quod est patiens sive in quod cadit actio verbi, cum verbum [est]
activum ut E. C. مَنْصُور Adiutus, non aliud est, quam is quem quis adiuvit quod apud eos dicitur ...
id est factum in idipsum seu id in quod actum est sive in quod verbi actio cadit ad differentiam aliorum ...
tiam dicuntur patientia sed vel simpliciter المَفْعُولُ المُطْلَق Factum absolutum cuiusmodi est actio ipsa sive ...
quod interdum apponitur ut ضَرَبْتُ ضَرْبًا Percussi percussione vel cum alijs additis, ut المَفْعُولُ فِيهِ Factum
seu in quo actum est cuiusmodi sunt tempus et locus ubi et quando fit المَفْعُولُ مَعَهُ Fa[ct]um cum eo seu ...
ctionis له المَفْعُول Factum propter ipsum seu finis propter quem actum est. Intransitiva autem verba ...
patiente proprie dicto in quod actio immediate transeat ac solum particulis sive praepositionibus quibusdam contrah[untur]
ad nomina ut ذَهَبَ إِلَى المَدِينَةِ ivit in urbem vel خَرَجْتُ مِنَ المَسْجِدِ Exivi de templo ubi actiones eundi et ...
per praepositiones إِلَى in et مِنْ de referuntur et contrahuntur ad urbem, ac templum, propter quod ...
culae huiusmodi حُرُوفُ الجَرِّ particulae contractionis appellantur ut infra dicemus. Sed quamvis huiusmodi ...
nomina proprie non sint patientia nihilominus cum saltem particulis mediantibus ad ipsa transeant verba dici[tur]
unumquodque ipsorum مَفْعُولٌ بِهِ غَيْرُ صَرِيحٍ Factum in ipsum seu patiens non clarum. Unde quamvis ex
verbis non simpliciter ac sine addito proveniat patiens tamen (quod Arabibus peculiare est) ab huiusmodi
formatur patientis nomen cum addito quodam nempe cum pronomine eius patientis non clari ad quod actio
contrahitur, affecto pariter eadem particula contrahente ut المَذْهُوبُ إِلَيْهِ itus ad quem itum est et ...
id est de quo exitum est quae italice sonarent l'andato a lui et l'uscito da lui quemadmodum et ipsa intransitiva verba
ope particularum passive construi possunt de quo suo loco. ut ذُهِبَ إِلَى المَدِينَةِ itum est ad urbem et ... المَسْجِدِ
Exitum est de templo أُحْتِيجَ إِلَى دِينَارٍ Indigetur nummo. In hoc igitur patientis nomine nulla fit ...
numeri diversitas sed tantum fit in pronomine seu relativo contracto iuxta exigentiam eius ad quod refer[tur]
المَمْرُورُ بِهِ is per quem transitum est المَمْرُورُ بِهِمَا ij duo per quos transitum est المَمْرُورُ بِهِمْ ij plures per quos
transitum est المَمْرُورُ بِهَا illa per quam transitum est المَمْرُورُ بِهِمَا illae duae per quas transitum est ... بِهِنَّ
illae plures per quas transitum est. Eodem pacto fit huiusmodi patiens cum ceteris particulis nempe لِ ...
vel alijs quascumque exigit verbum. Immo formatur hoc idem etiam a verbis transitivis quando haec praeter ...
in quod per se immediate transeunt quod dicitur simpliciter المَفْعُولُ بِهِ id quod actum est contrahuntur ...
particulis ad aliquod aliud nomen quod pariter dicitur مَفْعُولٌ بِهِ غَيْرُ صَرِيحٍ ut حَذَفْتُ صَحِيفَةً مِنَ الكِتَابِ ...
paginam de libro ex quo verbo duo formantur nomina patientis, alterum simpliciter, quod convenit rei ablatae
paginae, quod est patiens clarum ut المَحْذُوفُ Ablatum alterum cum addito pronominis eius de quo ...
est nempe libri patientis non clari contracti per eandem particulam مِنْ de ut المَحْذُوفُ مِنْهُ id est de quo
ablatum est quod pariter inflectitur per numeros ac genera per variationem pronominis tantum ...
Ac inter ceterorum nominum cum articulo et sine articulo currere potest iuxta regulas articuli huius ...
المَمْرُورُ بِهِ et مَمْرُورٌ بِهِ per quod transitum est et مَحْذُوفٌ مِنْهُ المَحْذُوفُ مِنْهُ de quo ...

DE NOMINE TEMPORIS LOCI et Instrumenti.

Nomen temporis et loci idem est atque ex verbo ternario regulariter efformantur ex modhareo iuxta forma[m]
vel مَفْعَل praemissa scilicet م phathata loco literae modhareo. Quod si modhareum habeat dham[ma]
phath: in ع nomen hoc semper habebit phath in eadem ع si vero modhareum habuerit kesr ...
pariter ibidem habebit kesr. Excipiuntur tamen aliqua quae habent kesr, licet eorum modhareum ...
dham in ع ut مَنْخِر Locus respirandi seu nares ex يَنْخُرُ نَخَرَ respiravit ... مَجْزِر Locus
occidendi camelum جَزَرَ يَجْزُرُ interfecit camelum مَشْرِق Locus exortus oriens يَشْرُقُ ...
مَغْرِب Locus ocasus occidens يَغْرُبُ غَرَبَ occidit مَرْفِق Locus innitendi ...
رَفَقَ innixus est مَفْرِق Locus separationis يَفْرُقُ فَرَقَ separavit مَسْقِط Locus cas[us]
سَقَطَ cecidit مَنْسِك Locus sacrificandi يَنْسُكُ نَسَكَ sacrificavit مَنْبِت Locus germ[inationis]
herbarum يَنْبُتُ نَبَتَ germinavit مَسْكِن Locus habitandi يَسْكُنُ سَكَنَ habitavit
Locus ascendendi مَطْلِع يَطْلُعُ طَلَعَ ascendit مَسْجِد Locus adorandi يَسْجُدُ سَجَدَ Adoravit.
Sed in tribus ultimis elegantius dicitur apposito phatha مَسْكَن et مَطْلَع et مَسْجَد. Immo ...
liquis apponi potest phath: iuxta quendam authorem cognominatum ابن السكيت ...
Nomen autem instrumenti quo quid efficitur efformatur regulariter iuxta formam مِفْعَل et ...
et مِفْعَلَة ut مِضْرَب Instrumentum percutiendi ex ضَرَبَ percussit مِفْتَاح instrumentum ape-
riendi seu clavis ex فَتَحَ aperuit مِكْنَسَة Scopa sive instrumentum verrendi ex كَنَسَ verrit
excipiuntur aliqua quorum م et ع dhammata sunt ut مُدْهُن vas quo asservatur unguentum ...

... ordinare Vt lib: tertio cap: de concord: nominum dicemus.
... nominis agentis forma فَعِيلٌ provenit ex Verbis sextæ formæ et intransitiuis quartæ Vt عَظِيمٌ magnus
يَعْظُمُ magnus fuit مَرِيضٌ ægrotans ex مَرِضَ يَمْرَضُ ægrotauit In feminino habet فَعِيلَةٌ Vt
عَظِيمَةٌ magna مَرِيضَةٌ ægrotans fem: Plurale mascu: sanum est فَعِيلُونَ fractum vero est فُعَلَاءُ
et فِعَالٌ ac interdum أَفْعِلَاءُ Vt عُلَمَاءُ Scientes مَرْضَى ægrotantes شِرَافٌ Nobiles فَعَالَى
... Iusti Quarum formarum prima et secunda personis rationalibus tantum conueniunt Tertia vero
... est etiam rebus cæteris, sed secunda et tertia tum masculini tum feminini generis esse possunt Plurale vero feminini
... فَعِيلَاتٌ fractum vero non est nisi فُعْلَى commune
... nominis agentis forma, فَعْلَانُ Vel فَعْلَانٌ Similiter provenit a Verbis intransitiuis formæ quartæ atque in
feminino regulariter habet فَعْلَى Vt عَطْشَانُ hic sitiens عَطْشَى hæc sitiens عَطِشَ يَعْطَشُ Sitire quamuis
... aliquando femininum ة habeat Vt نَدْمَانُ hic pænitens نَدْمَانَةٌ hæc pænitens ex نَدِمَ يَنْدَمُ pæni:
Plurale masculinum et femi: regulariter est fractum ad instar فِعَالٌ Vt عِطَاشٌ hi et hæ sitientes Vel
... instar فَعَالَى Veluti سَكْرَانُ Ebrius سَكَارَى Ebrij sed cum femininum singulare habet ة tunc plu:
... tum fem: esse potest sanum Vt نَدْمَانُونَ hi pænitentes نَدْمَانَاتٌ hæ pænitentes iuxta ea quæ superius
... sanitatis pluralium diximus cap: 9
... forma أَفْعَلُ provenit a Verbis intransitiuis significantibus actum habendi aliquem colorem vel defectum seu
deformitatem Vt أَحْمَرُ rubens أَحْدَبُ Gibbosus quæ regulariter Verba eandem quartam formam obtineant Femininum
فَعْلَاءُ Vt حَمْرَاءُ hæc rubens حَدْبَاءُ gibbosa, ac utriusque plurale iuxta ea quæ eod: cap: diximus regulariter
... masculinum quidem est ad instar أَفَاعِلُ Vt أَحَامِرُ rubentes femininum vero ad instar فُعْلٌ quæ forma com:
generis est حُمْرٌ hi et hæ rubentes
... forma فَعِلٌ ab ijsdem Verbis intransitiuis formæ quartæ regulariter manat habetque femininum فَعِلَةٌ
زَمِنٌ et زَمِنَةٌ hic et hæc morbo gallico laborans ex زَمِنَ يَزْمَنُ plurale fractum est زَمْنَى Generis
communis sanum vero est زَمِنُونَ et زَمِنَاتٌ
... فَعَلٌ Vt plurimum derivatur a Verbis sextæ formæ habentibus dhommum in ع in præterito eiusque femi: plurale sanum est فَعَلُونَ
... est فَعَلَةٌ Vt حَسَنٌ pulcher, حَسَنَةٌ pulchra ex حَسُنَ يَحْسُنُ pulchrum esse
فَعَلَاتٌ Fractum vero est فِعَالٌ generis communis Vt حِسَانٌ hi pulchri et hæ pulchræ
... significationem nominis agentis interdum augeri ad quod assumit varias formas. خَرَّازٌ Sutor quæ
... formam فَعَّالٌ quæ proprie significatur actor siue artifex Vt ضَرَّابٌ Percussor
... generis ac numeri ~~inf~~ sic inflectuntur Vt نَصَّارٌ Adiutor نَصَّارَانِ adiutores duo esse Vt in nasce[illegible]
... assumit formam فَعُولٌ quæ significatur is qui veluti habitum operationis obtinet, non vnicum actum
... generis communis Vt صَبُورٌ hic et hæc patiens عَجُوزٌ hic et hæc impotens siue senex, cuius plurale non
... fractum masculinum quidem iuxta formam فُعَلَاءُ Vt وَدُودٌ Amans وُدَدَاءُ Amantes Vel interdum
... formam فُعُلٌ Vt a رَسُولٌ missus رُسُلٌ missi femininum vero iuxta formam فَعَائِلُ Vt عَجَائِزُ
impotentes Et hoc ipsum quod præstat فَعُولٌ, fit etiam interdum per فَعِيلٌ Vt عَلِيمٌ Scientificus Doctus.
... misericors pius Ac tandem varium per فَعِلٌ Vt فَرِحٌ Lætus Lætabundus
Tertio assumit formam أَفْعَلُ et in feminino فُعْلَى quibus significatur excessus super alios, cuiusmodi sunt latinorum
comparatiua ac superlatiua Vnde apud Arabes dicitur أَفْعَلُ التَّفْضِيلِ, Nomen excessus ad instar أَفْعَلُ Vt أَكْبَرُ
maior Vel maximus أَحْسَنُ Pulchrior Vel pulcherrimus أَعْلَمُ Sapientior Vel sapientissimus quæ in feminino
habent فُعْلَى Vt كُبْرَى حُسْنَى عُلْمَى, Plurale est sanum et fractum mascu: quidem أَفْعَلُونَ et أَفَاعِلُ femininum vero
فُعْلَيَاتٌ et فُعَلٌ Vt أَكْبَرُونَ Vel أَكَابِرُ maiores Vel maximi كُبْرَيَاتٌ Vel كُبَرُ maiores
Vel maximæ. quando autem æquipolleat comparatiuo et quomodo superlatiuo dicemus lib: 3 ubi de constr: eius agemus.
PATIENTIS autem nomen duplicem habet formam Prima et frequentior est مَفْعُولٌ quæ in feminino habet
مَفْعُولَةٌ ac duplex habet plurale masculinum nempe sanum et fractum Videlicet مَفْعُولُونَ ~~quæ in femin~~ et مَفَاعِلُ Vel
~~... ac duplex habet plurale masc nempe sanum et fractum Videlicet مفعولون~~
interdum مَفَاعِيلُ
Secunda est فَعِيلٌ Vt جَرِيحٌ Vulneratus قَتِيلٌ Occisus, quæ dum substantiui fit mentio in oratione
communis generis est hæc plurale sanum agnoscit Vt هٰذَا رَجُلٌ جَرِيحٌ hic est homo Vulneratus et جَرِيحٌ
هٰذِهِ امْرَأَةٌ hæc est mulier Vulnerata هُمْ رِجَالٌ جَرْحَى Illi sunt homines Vulnerati هُنَّ نِسَاءٌ جَرْحَى Illæ
sunt mulieres Vulneratæ sed cum nulla fit mentio substantiui femininum assumit ة ne cum masculino confundatur
الْجَرِيحُ قَدْ مَاتَ Vulneratus iam mortuus est et الْجَرِيحَةُ قَدْ مَاتَتْ Vulnerata iam mortua est

DE MASDARO.

In Verbis ternarijs ut iam diximus forma masdari irregularis est omnes autem quidam Author Arabicus ne Sibauai ad 32 revocavit videlicet.

فَعَلٌ 2 نَصَرَ يَنْصُرُ نَصْرٌ فَعْلٌ 1

فَعَلٌ مَطَرَ يَمْطُرُ مَطَرٌ فَعَلٌ 4 عَلِمَ يَعْلَمُ عِلْمٌ فِعْلٌ 3 يَحْسُنُ حُسْنٌ

حَسِبَ يَحْسِبُ حِسَابٌ فِعَالٌ 5 شَكَلَ يَشْكُلُ شَكْلٌ فَعَلٌ 6 عَوِجَ يَعْوَجُ عَوَجٌ

فِعْلَةٌ 10 كَتَبَ يَكْتُبُ كِتَابٌ فِعَالٌ 7 سَكَتَ يَسْكُتُ سُكَاتٌ فُعَالٌ 8

حَسِبَ يَحْسِبُ حِسْبَةٌ فِعْلَةٌ 12 نَدَبَ يَنْدُبُ نُدْبَةٌ فُعْلَةٌ 11 وَحَدَ يَحِدُ وِحْدَةٌ

يَجْرُؤُ جَرَاءَةٌ فَعَالَةٌ 15 جَزُلَ يَجْزُلُ جَزَالَةٌ فَعَالَةٌ 14 غَلَبَ يَغْلِبُ غَلَبَةٌ فَعَلَةٌ 13

خُرُوجٌ فُعُولٌ 18 ثَبَتَ يَثْبُتُ ثُبُوتٌ فُعُولٌ 17 خَلَبَ يَخْلُبُ خِلَابَةٌ فِعَالَةٌ 16

21 كَذَبَ يَكْذِبُ كَذِبٌ فَعِلٌ 20 غَبَّ يَغِبُّ غِبٌّ فِعْلٌ 19 خَرَجَ يَخْرُجُ

يَنْزُو نَزَوَانٌ فَعَلَانٌ 23 حَسَبَ يَحْسُبُ حُسْبَانٌ فُعْلَانٌ 22 وَرِثَ يَرِثُ وِرْثَةٌ

بُشْرَى فُعْلَى 26 دَعَا يَدْعُو دَعْوَى فَعْلَى 25 حَرَمَ يَحْرِمُ حِرْمَانٌ فِعْلَانٌ 24

فَعِلٌ 29 حَكَمَ يَحْكُمُ حُكُومَةٌ فُعُولَةٌ 28 ذَكَرَ يَذْكُرُ ذِكْرَى فِعْلَى 27 بَشَرَ

يَرْجِعُ مَرْجِعٌ مَفْعِلٌ 31 سَغِبَ يَسْغَبُ مَسْغَبَةٌ مَفْعَلَةٌ 30 خَرَجَ يَخْرُجُ مَخْرَجٌ

حَمِدَ يَحْمَدُ مَحْمَدَةٌ مَفْعَلَةٌ 32

Quarum prima frequentior est Verbis transitivis secunda intransitivis sextae formae decima septima intransitivis primae formae reliquae vero magis vagantur.

DE IMPERATIVO.

Formatur imperativum hoc secundae personae a modhareo rejectis modhareis litteris ac signis modi regulo sed est, sed ne dictio inciperet a littera quiescente (post modhareum enim sequitur prima truncalis quiescens) apponitur hamzat unionis quod proinde movetur ubi non alia praecedit motio, ac ex ipso inchoatur oratio et quidem per kesr nisi ع habeat dhammu, tunc enim et ipsum hamzat habebit dhammu, sed cum alia praecedit proorsus quiescit ac sequens littera prima truncalis quiescens ad praecedentem motionem invehitur ut وانصر Egredere et adiuva ut de hamzat in principio compositi verbi adiecto superius diximus.

Dicitur autem Imperativum huiusmodi مَبْنِيٌّ aedificatum ac firmatum, nam quies ultimarum ipsius atque litterarum ن non est ut aiunt لعامل propter aliquod operans ut supra diximus unde non dicitur مجزوم sive locatum in giezma sed موقوف Firmatum ad differentiam imperativi prohibitivi seu negativi fit praeposita modhareo particula لا non, sive ne, qua modhareum locatur in modo giezma nisi adiecto ن confirmationis tunc enim modhareum redditur firmatum ut dictum est supra ut Simplex لا تنصر ن gravi لا تنصرنّ et cum ن levi لا تنصرن Non iuvet ille penitus et caetera ut in Kasra.

Similiter fit imperativum affirmativum tertiae personae et primae pluralis praeposita modhareo particula لِ quae pariter exigit modum gezmo nisi firmetur eadem ن gravi vel levi ut Simplex لينصر cum ن gravi et cum ن levi لينصرنّ Iuvet ille omnino et caetera usque ad لننصر لننصرنّ لننصرن iuvemus nos omnino.

DE NOMINE AGENTIS ET PATIENTIS.

Formae Nominis agentis, ut in peritissimo quodam authore Arabico reperimus, sex potissimum sunt in Verbis ternarijs primis nempe فاعل فعل فعيل افعل فعل فعلان vel interdum فعلان

Prima فاعل deducitur ex praeterito adiecto eliph quiescente post ف seu primam radicis, provenit autem ab omnibus primae secundae et tertiae formae quae scilicet habent phathatam ع in praeterito. item a transitivis et quintae formae habentibus scilicet kesrum subtus ع in praeterito ut ناصر iuvans ضارب percutiens فاتح Aperiens عالم Sciens حاسب Existimans. Horum femininum semper est formae فاعلة Exceptis tantum aliquibus quae cum soli feminino sexui conveniant ة explicitum negligunt ut حائض Plurale autem masculini quatruplicem obtineat formam, unicam sanam tres fractas nempe فاعلون فُعَّال فَعَلَة فُعَّل ut جُهَّال جُهَّل et جَهَلَة ignorantes rarissimo etiam habet formam أفعال ut أشهاد Testificantes et فعول ut شهود Testificantes قعود Sedentes et فعال قيام Stantes adhibentur autem hae formae plurales, cum nomina de personis rationalibus enunciantur in reliquis autem assumitur forma fracta, pluralis feminini فواعل huius enim adhuc duae sunt formae altera sana فاعلات altera fracta فواعل quamvis saepe pluralia haec irrationalia vocem feminini

ينصرون in | iuvant illi plures = تنصرون Iuvatis Vos plures homines | in ينصران iuvant illi duo

تنصران iuvant illæ duæ تنصران Iuvatis Vos duo homines · تنصران Iuvatis Vos duæ ي in تنصرين

... tu mulier ن in ينصرن Iuvant illæ plures تنصرن Iuvatis Vos plures mulieres. ... تنصرن et ينصرن sunt

... vero quatuordecim Vocum duæ plurales fæminina quæ habent ن pronomen nempe ... sunt

مبنيان id est ædificata et invariabiles reliquæ autem omnes sunt معربة flexibiles nam in modo rapho quinque carentes

pronominibus Expressis habent in Ultima motionem dhamma reliquæ vero post expressa pronomina habent ن kesratum

... dualibus, phathatum in reliquis Ut in exemplis manifestum fuit.

... Modo autem nasbo etiam quinque habent phath in Ultima Vice Dhamma reliquæ vero abiiciunt ن Attamen in modo gezm pri...

... quinque penitus motione destitutam habent signum السكون reliquæ vero pariter abiiciunt ن Ut proinde modhareum

... triplici forma Veniat. مرفوع Ut ينصر iuvat iuvabit ينصران et sic usque ad تنصر Vide in nasera منصوب

لن ينصر Nunquam iuvabit et cætera usque ad لن تنصر مجزوم لم ينصر Non iuvit et altera usque ad لم تنصر vide in Nasera

... Sciendum præterea præter hæc signa quandoque adiungi in fine modharei quandam litteram ن alterius rationis a prædictis

... dicitur نون التاكيد id est, nun confirmationis nam idem importat quod apud Latinos particula prorsus vel penitus aut

... Est autem duplex ثقيلة gravis signo tesdid et خفيفة Levis sine tesdid Prima locum habet in omnibus

modharei Vocibus Secunda vero levis nunquam apponitur dualibus, nec pluralibus fæmininis Utraque autem modhareum

... مبني ædificatum seu invariabile Vel firmatum, nam tollunt omnia signa modorum trium nempe motiones

... fæmininarum, ac litteras ن Vocum Variabilium Item auferunt præter hæc و pronomen relativum masculinorum et ي

... secundæ personæ fæm: singularis, tribuitur autem Ultimæ litteræ superstiti motio dhammi Unde reiecta est و et

... unde reiecta est ي ac motio phath Unde nihil est demptum Ipsa vero ن cum gravis est semper habet phath

... in illis Vocibus quæ habere non possunt ن levem, nempe duales ac fæminina plurales in his enim ن grave habet kesr

... in pluralibus fæmininis interponitur | inter ن relativum et ن confirmativum ita Ut in omnibus modis huiusmodi

... modhareum Vi sua duabus ن affectum.

بالنون الثقيلة Cum ن gravi

بالنون الخفيفة Cum ن Levi

Cum ن levi		Cum ن gravi	
ينصرن iuvat omnino	ينصر iuvat	iuvat omnino ينصرنّ	Sing: masc:
	ينصران	ينصرانّ	Duali: mas: Tertia persona
ينصرن	ينصرون	ينصرنّ	Plura mas:
تنصرن	تنصر	تنصرنّ	Sing: fæm:
	تنصران	تنصرانّ	Dual: fæm:
	ينصرن	ينصرنانّ	Plur: fæm:
تنصرن	تنصر	تنصرنّ	Sing: mas:
	تنصران	تنصرانّ	Dual: mas:
Hic demptum Vau eius loco Zama تنصرن	تنصرون	تنصرنّ	Plur: mas:
Hic demptum ي eius loco kesra تنصرن	تنصرين	تنصرنّ	Sing: fæm: Secunda persona
	تنصران	تنصرانّ	Dual: fæm:
	تنصرن	تنصرنانّ	Plur: fæm:
انصرن	انصر	انصرنّ	Sing: Prima persona
ننصرن	ننصر	ننصرنّ	Dual:

Apponi autem potest huiusmodi ن gravis Vel levis tunc solum quando per Verbum non asseritur facta vel facienda sed

... innuitur et Volitur quod vitur actio Ut fit iussu prohibitione interrogatione desiderio intentione seu cum iuramento Ut

لينصرن Vel لينصرنّ Iuvet ille omnino ~~لا تنصرن~~ ~~Vel~~ ~~لا تنصرنّ~~ prohibitio لا تضربنّ Vel لا تضربن Ne percutias penitus

اتنصرن Vel اتنصرنّ Iuvabisne prorsus desiderium ليته ينصرن Vel ليته ينصرنّ Utinam ille iuvaret omnino

Intentio جيث لانصرنّ Vel لانصرن Veni Ut omnino adiuvem Iuramentum والله ينصرنّ Vel ينصرن Per Deum iuvabit omnino.

لن تراني يا موسى
Profecto non videbis
me o moyse

DE PRÆTERITO

Primæ duæ motiones litterarum ف et ع in omnibus præteriti vocibus propriæ sunt ac indicativæ formarum præteriti generis activarum ut exemplis patuit. Prima vox personæ tertiæ singularis masculini generis tantum litteras obtinet quarum tertia semper habet motionem phathum quæ (ut aiunt) est حَرَكَةُ بِنَاءٍ ficationis seu firmationis ut sunt motiones ultimæ invariabilium nominum. Præteriti enim ut supradiximus in omni modo invariabile est nec ultima motio vel dispositio qualibet tribuitur ipsi propter aliquod operans: ad differentiam modharei cuius ultima dispositio signum est modale ac varia existit in diversis formis ut infra dicitur.

Prima præteriti vox cum vero non adsint positiva signa, quibus tertia persona singularis masculini generis tetur dicunt Arabes in eadem voce pronomen quoddam hæc omnia denotans veluti occulte latere semper ipse hoc est vim habet prædicta vox, ac si explicite adiunctum haberet huiusmodi pronomen ac diceretur exempli gratia نَصَرَ هُوَ Iuvit ipse ac proinde vox ea continere dicitur الضَّمِيرُ الْمُسْتَتِرُ Pronomen occultum seu

Secunda vox continet Eliph superadditum quam dicunt esse pronomen ac relativum personæ tertiæ masc: dualis sumptam ex duali prædicti pronominis nempe هُمَا ipsi duo (quamvis hoc inusitatum sit)

In tertia voce و quiescens post dhammam pronomen est ac relativum personæ tertiæ masculinæ pluralis pariter ex insitato plurali sane pronominis eiusdem quod est هُمُونَ ipsi seu illi eliph autem subsequens abundans additur, ut quidam aiunt ne præcedens و confundatur cum و quod est coniunctivæ significationis quamvis et alij varias afferant congruitates quas minime iudicavimus hic recensendas, sed patent in lib: Arab

Ut نَصَرُوا و قَتَلُوا

In quarta نَصَرَتْ ت quiescens adiuncta, non est pronomen personam denotans sed tantum feminini generis unde ad personam tertiam singularem demonstrandam pronomen quoddam occultum pariter latere asserunt nempe ipsa quasi diceretur نَصَرَتْ هِيَ Iuvit ipsa hæc autem ت perpetuo quiescens est nisi post ipsam Eliph succedat tunc enim ne duæ simul quiescant motionem kesram assumit أَخْرَجَتِ الْأَرْضُ Produxit terra

In quinta voce نَصَرَتَا Eliph adiungitur ad dualem numerum ac personam denotandam propter quam renti ت motio phathum tribuitur.

In sexta نَصَرْنَ ultimum ن phathatum personam tertiam femininam pluralem refert quæ pariter dicta est ex plurali pronominis feminino هُنَّ ipsæ at vero ل sive truncatis ultima quiescens est. Unde si ipsa fuerit ن in sequentem relativam virtute teschdid immittenda est ut in verbo سَكَنَّ Habitaverunt pro سَكَنْنَ Habitaverunt illæ quod semel hic monitum in cæteris etiam vocibus applicandum est ut tamen duarum quarumcunque similium concurrentium, si prima quiescit in alteram inseratur.

In septima octava nona decima undecima duodecima voce ت est commune pronomen relativum personæ secundæ motiones autem ac litteræ additæ generis, ac numeri diversitatem ostendunt, prout se habent in pronominibus ipsis seiunctis ac integris أَنْتَ Tu masc: أَنْتِ Tu fem: أَنْتُمَا Vos duo et duæ أَنْتُمْ Vos masc: أَنْتُنَّ Vos plures fem:

Decimatertia tandem vox ت dhammatum obtinet ad personam singularem primam demonstrandam quæ littera desumpta non est ex eiusdem personæ pronomine أنا iam enim Eliph et ن reperiuntur adiecta tamen est ipsum ت dhammatum ad hanc significationem peculiariter adsumptum

Ultima tandem vox habet adiunctum ن desumptum ex plurali pronomine primæ personæ نَحْنُ (videlicet) est Eliph necum ن pluralis feminini confunderetur.

Horum ergo pronominum duo occulta dicuntur مُسْتَتِرَانِ seu مُسْتَكِنَّانِ Operta seu latentia et imp

Reliqua vero dicuntur بَارِزَة Egredientia seu explicita Atque omnia sane dicuntur in casu recto unde appellantur مَرْفُوعَة Elevata ad differentiam aliorum quæ vel affiguntur nominibus et aliis particulis hæc enim tantum in Karbo vel Giarro reperiri possunt, vel affiguntur verbis ac referunt personam patientem hæc enim in casu narbo locari dicuntur ut نَصَرَهُ Iuvit eum Notandum tandem huiusmodi

innariabili quia semper reserve reserva vito innariabili adiunctis aliquibus adminiculis sensum reddi aliorum temporum ac modorum quæ cæteri generi verbi vocibus ac formationibus exprimunt.

DE MODHAREO.

Distinguitur hoc principaliter a forma præteriti propter أَتَيْنَ ut vulgo aiunt hoc est ob quatuor litteras ا ت ى ن quas adiunctas habet initio. Quæ tamen licet peculiaribus tribuantur personis ut exemplis patuit, non tamen idcirco illarum pronomina relativa sunt, quemadmodum adiuncta in fine præteriti esse diximus, sed tantum sunt formativæ modharei, unde et litteræ modhareæ dictæ sunt.

Relativa vero personarum sive pronomina in quinque vocibus مُسْتَتِرَة seu مُسْتَكِنَّة operta sunt et occulta sunt, nempe in tertia persona singulari masculina in eadem feminina, in secunda singulari masculina in prima singulari, ac in eadem plurali ut هُوَ ille in يَنْصُرُ iuvat ille هِيَ illa in تَنْصُرُ iuvat illa أَنْتَ tu in تَنْصُرُ iuvas tu homo أَنَا Ego in أَنْصُرُ Iuvo ego نَحْنُ Nos in نَنْصُرُ iuvamus nos. In cæteris autem vocibus personarum pronomina sunt بَارِزَة Egredientia et explicita

Masdarum nimium interdum significat passionem ita ut dempta temporum differentiis infinitivum passivum Latinorum reddit interdum vero significat patiens sive id quod actionem patitur ut E.G. مَعْنَى significatum ex verbo عَنَى signi: ficavit quae vox originaliter est masdarum nimium idem valens ac significatio, sed per translationem sumitur pro re ipsa quae significatur, ita ut idem sonet ac significatum Formatur autem huiusmodi masdarum nimium (quamvis non admodum frequens sit) regulariter a verbis puris et auctis, ea ratione quae in peculiaribus verborum classibus adnotatur.

At vero masdarum non nimium quod formam est duplex قِيَاسِي Regulare, et سَمَاعِي Audibile Regulare est omnibus verbis quaternariis ac ternariis auctis, in his enim regulariter ac certis legibus formatur ut in singulis patebit. Audibile autem sive irregulare est in verbis ternariis puris in his enim certam non habet formam, sed modo unam modo assumit aliam quippe quod prima vox est sive thema inderivatum ex quo certis legibus derivata omnia emanant Sunt autem cuiuscumque masdari tres tantum voces nempe singulare Duale et Plurale quod perspectu fra: ngitur ac subjectum proinde regulis quas de plurali fracto superius cap: 9 tradidimus.

Tertium dicitur الأَمْر Imperatio, sive imperativum quando fit cum imperio vel الدُّعَاء Deprecatio quando fit cum submissione, hoc enim licet fiat per inflexionem modharei cum dividitur in tertiam personam quod dicitur [...] Imperatio absentis aut in primam personam pluralem ut لِنَفْعَل Faciamus vel etiam in primam singulare cum verbum formatur passivum ut لأُنْصَر Adiuver vel ut iuver vel cumque negativum quod dicitur نَهْي Prohibitio vel cumque affirmativum et in secundam personam dividitur quod dicitur أَمْر الحَاضِر Imperatio praesentis habet sex peculiares voces tres masculinas tres foemininas ut infra patebit.

Quintum est اسْم الفَاعِل Nomen Agentis sive illius qui operatur cum est verbum activum vel اسْم المَفْعُول Nomen patientis sive illius qui patitur cum est verbum passivum quae dempta connotatione temporum activo et passivo Latinorum participio respondent, licet interdum frequentativam vel comparativam formam habeant ut infra dicetur.

Sunt autem cuiusque istorum sex voces potissimae nempe singularis Dualis et Pluralis masculinae et foemininae sed pluralia praeter formas sanas quae adhibentur iuxta praescripta sup: cap: 9 habent etiam formas fractas prout infra patebit

Sextum verbi membrum dicitur اسْم الزَّمَان وَالمَكَان Nomen temporis et loci in quibus actio fit quae prorsus formantur atque coincidunt cum masdaro nimio sup: explicato ita ut vox eadem tria significare possit diversa atque huius tres tantum sunt voces singulare Duale et Plurale fractum.

Septimum tandem est اسْم الآلَة Nomen instrumenti deservientis s. ad actionem sed hoc nunquam tam universale ut supranarrata membra nec enim formatur ab omnibus verbis nisi tantum ab iis quae talem denotant actionem ut instrumentum fieri possit.

Enumerant autem Arabes partes sive membra verbi multo plura quorum sunt peculiaria nomina propriisque formis eadem origine فَعَل simulata Atque ex singulis illas primas voces eoque ordine simul efferunt quas أَمْثِلَة مُخْتَلِفَة Exempla differentia sive diversa dicunt sunt autem omnium ~~Exempla~~ [...]a

Nomina		Formae	Exempla	
المَاضِي	Praeteritum	فَعَلَ	نَصَرَ	iuvit
المُضَارِع	modharei	يَفْعَلُ	يَنْصُرُ	iuvat iuvabit

Et cetera ut videre est in Katera

Deinde singillatim cuiusque membri voces omnes traduntur quae أَمْثِلَة مُتَّحِدَة Exempla unita seu continuata dicuntur velut in praeterito نَصَرَ نَصَرَا نَصَرُوا et cetera ut videre est in Katera

Verumtamen quia tot membra commode ad superius enumerata septem revocari possunt quae enim distincta enumerantur ut sunt peculiares eorundem differentiae vel etiam ad revolutionem nominum pertinent ut sunt nomen proportionatum [...] et diminutivum نُصَيْر quae iam ex superioribus dictis cap: 10 manifesta sunt vel simul etiam usum et constructionem verbi concernunt, ut sunt verba admirationis utriusque formae de quorum constru: lib: 3 ca: 16 differendum est vel tandem non sunt universalia in omnibus verbis ut nomen Agentis et Patientis نَصِير et نَصُور et frequentativum [...] idcirco prolixitatem vitantes has explicata superius septiformi partium divisione utemur quarum differentias omnes explicabimus infra Formantur autem haec derivata verbi diversimode penes diversam verbi quantitatem qualitatem ac formam unde singillatim explicanda est revolutio sive coniugatio omnium Primo in verbis perfectis simplicibus ternariis singularum formarum deinde in quaternariis Postea in auctis sive compositis ac deinceps in imperfectis tum duplicatis tum infirmis tum hamzatis simplicibus singularum formarum et compositis sed cum verba passiva induunt formam tribus tantum membris seu partibus contenta sunt nempe Praeterito modhareo et nomine patientis Imperativum enim quamvis formatur non tamen est membrum distinctum sed idem modhareo praemissa particula gestatum.

Numeri tres pariter sunt المفرد Singularis المثنى idest Duale et الجموع idest Plurale — seu تثنية — seu جمع
penes triplicem dictorum pronominum differentiam Eodemque pacto Genus est duplex penes diversitatem pronominum
nempe مذكر Masculinum et مؤنث Fœmininum

At vero Modus eadem quoque voce apud Arabes appellatur qua nominum casus, (declinationis) nimirum اعراب Dispositio
ac status quo dictio se habet Est autem triplex Primus dicitur رفع i: Elevatio quemadmodum supra
etiam diximus casum nominativum nominum, atque hic proprius est idem ac Latinorum modus indicativus
Secundus pariter dicitur نصب i: Appositio quo pacto etiam vocatus est supra nominum accusativus casus.
Tertius tandem modus peculiaris est verbis, nec ullo pacto se extendit ad nomina, quemadmodum his peculiaris
Giarro ut supra diximus Dicitur autem modus hic tertius جزم Resecatio sive scissio. Atque duobus his
adiunctis particulis quibusdam subiunctivus, (ut) optativus ac imperativus Cæteri Latinorum modi præstantur sicut
Latinos infinitivus interdum per ut. vel quod, (ان يصير) subiunctivum, efferetur ad infinitivus impersonalis ac simpliciter Vt pro iussio carere. dices iussit ut caveres
carens numeris et personis apud Arabes non agnoscit temporum differentias unde nomen est apud ipsos ac dicitur
مصدر i: Scaturigo sive locus unde cætera manant de quo infra dicetur –

Itaque verba dupliciter disponuntur, nempe ratione temporis personarum generis ac numeri quod ad eam
partem attinet quæ communi voce تصريف dicitur idest Variatio et insuper disponuntur verba ratione
propter quem pariter (ut de nominibus diximus) alterum duarum eis contingit nempe البناء i: Firmatio
sive invariabilitas vel الاعراب idest inflexio Prima nempe firmatio seu ædificatio propria est præterito
quod nulla tenus per modos inflectitur sed semper eodem modo permanet. Item imperativi affirmativi
personam directi hoc enim non per inflexionem verbi fit, sed peculiares voces obtinet quæ مبني
seu firmatæ dicuntur, ac tandem firmationem hanc subeunt voces duæ præsentis et futuri de quibus infra
Inflexionem vero sibi vendicant voces reliquæ præsentis et futuri

Collocantur autem in modis diversis ac inflectuntur verba propter nomina ac particulas varias idest
quemadmodum pariter apud Latinos particulam Vtinam optativum et particula Vt subiunctivum modum
dicitur ac etiam E. G. nomen Quicunque subiunctivum exposcit Veluti cum dicitur Quicunque fecerit
mercedem accipiet etc Sic igitur locantur verba in modis varijs apud Arabes ut ipsi aiunt في
العوامل i: ob diversitatem operantium nempe nominum ac particularum sic exigentium. At hæc
non omnino conveniunt: nam plures sunt apud Arabes particulæ quæ verbum inflectunt ac modum sibi
exigunt, quæ tamen apud Latinos nulla tenus operativæ sunt ut de singulis sigillatim lib: 3 cap: 29 et seq.
Hic autem ad explicandum modharenum tum Gesmatum tum Nasbatum duabus particulis utemur
Arabes consuetis quarum prima est negativa لم Non, quæ gesmat modharenum cum illi præmittitur
verbique significationem eius in præteritum, altera est negativa لن Non, quæ nasbat modharenum
illudque determinat ad significationem futuri

Vt autem integræ variationis sive coniugationis verborum ac eorundem ~~exemplis~~ inflexionis tradamus
Sciendum est etiam apud Arabes cum verbis simul variari ac revolvi cuncta nomina, quæ deriuantur
ac etiam interiici masdarò sive nomen, infinitivo æquivalens, ex quo ut diximus ipsa verba nascuntur
de causa et nos hæc omnia hic tractanda venimus Sunt igitur in verbo quolibet membra potissimum
Primum dicitur الماضي Præteritum, quod proprie est idem ac præteritum nostrum perfectum, eiusque sunt
decim voces sex pro tertia persona singulari duali et plurali Masculina et fœminina sex pariter
secunda et duæ pro prima altera pro singulari communis generis (ut نصرت) altera pro duali et plurali masculina (ut نصرنا)
ac fœminina –

Secundum dicitur المضارع Similis, seu simulans quod præsentis simul ac futuri vim habet Dicitur autem
ob similitudinem quam habet cum nomine agentis sive participio Activo, tum in numero litterarum
in significatione et vim ipsius ut infra dicetur. Absolute igitur modharenum hoc deservit ut aiunt
Præsenti et المستقبل i: Futuro quod ex orationis contextu dignoscitur, sed præmissa dictione
سوف ~~[illegible]~~ vel littera س prædicte ad futuri sensum contrahitur ut سوف ينصور vel سينصور
quemadmodum præmissa littera ل præsens peculiariter notat ut لينصور Iuuat Sunt autem ipsius
quatuordecim voces, ut de præterito diximus quamvis multa conveniant ut patet in coniugationibus.

Tertium dicitur المصدر Locus emanationis quod ut dictum sæpius non est aliud quam nomen quoddam
sui verbi denotans actionem a temporibus tamen omnino abstractam in quo ab infinitivo Latinorum differt
cum eodem conveniat in constructione ac regimine casuum sui verbi ut lib: 3 cap: 17 dicetur Est autem
Vt aiunt nempe ميمي idest mimium hoc est habens adiectam initio litteram م mim et غير ميمي non
sive non habens prædictam litteram

يشتوي اشتوى مهموز الفاء — ايتمن يأتمن مهموز العين ابتأس يبتئس مهموز اللام
امتلأ يمتلئ مهموز ومعتلّ ارتأى يرتئي *Cognovit.*

احمرّ يحمرّ معتلّ العين بالواو اسودّ يسودّ بالياء ابيضّ يبيضّ افعلّ يفعلّ المعتلّ اللام
Tertium aedificium nonae formae.

Quartum aedificium nonae formae استفعل يستفعل
ارعوى يرعوي

استخرج يستخرج غير سالم مضاعف استحبّ يستحبّ معتلّ الفاء بالواو استوجب

بالياء استيسر يستيسر معتلّ العين استفاد يستفيد

استشفى يستشفي معتلّ الفاء واللام استوصى يستوصي معتلّ العين واللام

يستحيي مهموز الفاء استأذن يستأذن مهموز العين استلام يستلم

استهزأ يستهزئ مهموز ومعتلّ استوطأ يستوطئ استيأس يستيئس

افعالّ يفعالّ *De decimi aedificij nonae formae.* افعوعل يفعوعل

احدودب يحدودب معتلّ اخلولى يخلولي سالم احضارّ يحضارّ معتلّ العين بالواو

اجوالّ يجوالّ بالياء ابياضّ يبياضّ Caetera vero ex adductis in communi tabula supe: in apposita, et ex infra dicendis facile dignosces.

CAPUT DECIMUM NONUM.

De Specie quarta Verbi Accidente. Iuxta communiorem Basrianorum opinionem Verba omnia derivantur a Nomine ut iam dictum est 2 cap: lib: secundi, sed omissa ex parte generali hac derivatione a nomine ac loquendo tantum de Verbis ipsis inter se comparatis certum est apud omnes Verborum aliqua primitiva esse hoc est nullo pacto a Verbis alijs derivata. Quaedam vero ab alijs derivata esse atque deducta. Primi generis sunt ternaria et quaternaria pura haec enim ut patet a nullo derivantur Verbo. Secundi autem generis sunt omnia composita sive addita, quae tum ex ternarijs tum quaternarijs simplicibus puris litterarum additione formantur ut iam latissime in praecedentibus dixi. Caeterum inter partes ipsas, ac revoluta cuiusque Verbi adhuc dependentia, intercedit ac derivatio etiam ex partibus alijs. NB. De quibus quoniam diffuse admodum disserendum est in sequentibus [illegible] superfluum duximus plura hic Verba facere. NB. Ut imperfect procedit a modhareo. [illegible]

CAPUT 20. De Quinque reliquis accidentibus Verbi, nempe Tempore Persona Numero Genere et Modo, eiusque coniugatione, Indeclinabilitate et Inflexione iuxta haec Accidentia.

Temporalia sunt primum v(el) الماضي id est praeteritum secundum الحال seu الحاضر i: praesens Tertium الغابر seu المستقبل i: Venturum seu futurum. Caeteras vero temporum differentias nempe plusquam perfectum vel imperfectum praeteritum ope Verborum servilium vel quarundam particularum denotant ut infra dicetur.

Personae autem tres etiam sunt prima dicitur نفس المتكلم id est ipsemet loquens nempe prima persona secunda dicitur المخاطب i: Colloquens qualis est persona secunda cum qua scilicet prima persona loquitur. Tertia dicitur الغائب i: Absens nimirum tertia persona de qua scilicet prima secundam personam alloquitur. Ad quas exprimendas contrahuntur Verba adiectis in fine, licet aliquantulum imminutis pronominibus affixis trium personarum, quae NB. ut aiunt semper obtinent virtualiter casum rapho ad differentiam eorum quae affiguntur nominibus vel particulis caeteris: haec enim vel in Nasbo vel in Giarro necessario sunt numquam autem in rapho.

Ex pronominum huiusmodi verbalium quaedam expresse apparent ac proinde بارزة i: Egredientia dicuntur, Alia vero non expresse apparent sed veluti in ditione latere dicuntur مستترة seu مستكنة i: occulta sive operta ut infra patebit.

Secundum ædificium septimæ formæ. يفعل افعل

سالم اكرم يكرم مضاعف اعدّ يعدّ معتلّ الفاء بالواو اوجب يوجب بالياء

معتلّ العين بالواو أجاب يجيب بالياء اراد يريد معتلّ اللام بالواو اعطى يعطي

اومى يومي معتلّ الفاء واللام اوحى يوحي معتلّ العين واللام احيى يحيي مهموز الفاء

يومن مهموز العين اسار يسير مهموز اللام ابدأ يبدئ معتلّ ومهموز اومأ

Tertium ædificium septimæ formæ. يفعّل فعّل

سالم فرّح يفرّح غير سالم مضاعف فتّت يفتّت معتلّ الفاء بالواو وفّق يوفّق

يسّر ييسّر يوسّر معتلّ العين بالواو كوّد يكوّد معتلّ اللام بالياء عمّى يعمّى معتلّ الفاء واللام

يولّي معتلّ العين واللام سوّى يسوّي مهموز الفاء اثّر يوثّر مهموز اللام برّأ يبرّئ

ومعتلّ روّأ يروّئ خيّم يخيّم Ingressus fuit tabernaculum. معتلّ اللام

Quartum ædificium septimæ formæ. يفاعل فاعل

سالم قاتل يقاتل غير سالم مضاعف باتّ يباتّ معتلّ الفاء بالواو واعد يواعد

ياسر يواسر معتلّ العين بالواو جاور يجاور بالياء داين يداين معتلّ اللام باكى يباكي

معتلّ الفاء واللام والى يوالي معتلّ العين واللام ساوى يساوي مهموز الفاء آلف يؤالف

مهموز العين لاءم يلائم مهموز اللام كافأ يكافئ ومعتلّ

آخى يؤاخي

Tabula verborum octavæ formæ. Primum ædificium. يفعل فعل

سالم نصر ينصر غير سالم مضاعف دقّ يدقّ معتلّ الفاء بالواو وعد يوعد

يوقظ معتلّ العين بالواو صان يصان بالياء باع يباع معتلّ اللام كرى يكرى معتلّ الفاء واللام

وفى يوفى معتلّ العين واللام كوى يكوى مهموز الفاء أمت يومت مهموز العين

يذاب مهموز اللام ذرأ يذرأ مهموز ومعتلّ وأل يوأل

Secundum ædificium octavæ formæ. يفعلل فعلل

سالم دحرج يدحرج غير سالم مضاعف طحطح يطحطح معتلّ العين شوح يشوح

معتلّ اللام الأولى سرول يسرول معتلّ اللام الثانية سلقى يسلقي معتلّ الفاء من المضاعف

وسوس يوسوس ومهموز ومعتلّ اللام ضوضى يضوضي مهموز زوبق يزابق ومهموز

طوطأ يطاطاء Motis femoribus stimulatus fuit equus.

Tertium ædificium octavæ formæ. يفعل افعل

سالم اكرم يكرم غير سالم مضاعف احثّ يحثّ معتلّ الفاء بالواو اورث يورث

بالياء اوقظ يوقظ معتلّ العين بالواو اجاب يجاب بالياء ابيد يباد معتلّ اللام

يعطى معتلّ الفاء واللام اوحى يوحى معتلّ العين واللام اروى يروى مهموز الفاء

يوصد مهموز العين اتيق يتاق مهموز اللام ادفأ يدفأ مهموز ومعتلّ

De reliquis ædificijs octavæ formæ

Et ex his ex exemplis appositis facile est cætera adiindicare cæterorum enim congeries plus prolixitatis quam utilitatis afferret.

Tabula verborum nonæ formæ. Compositorum scilicet quæ ad secundam formam reducuntur

Primum ædificium. ينفعل انفعل

سالم انقطع ينقطع غير سالم مضاعف انقدّ ينقدّ معتلّ اللام انقضى

معتلّ العين انقاد ينقاد معتلّ العين واللام انشوى ينشوى مهموز انطفأ

Secundum ædificium nonæ formæ.

سالم اجتمع يجتمع مضاعف اشتدّ يشتدّ معتلّ الفاء اتّسع يتّسع العين

اختار يختار معتلّ اللام اجتبى يجتبي معتلّ الفاء واللام اتّقى يتّقي العين واللام

Selegit Selegit Timuit

Juxta Octavam formam Pastinam فُعِلَ يُفْعَلُ Ex Ternariis

تَفَوْعَلَ يَتَفَاعَلُ انْقَطَعَ يَنْقَطِعُ انْفَعَلَ يَنْفَعِلُ فَرِحَ يَفْرَحُ فَعِلَ يَفْعَلُ أَكْرَمَ يُكْرِمُ

اسْتَفْعَلَ اجْتَمَعَ يَجْتَمِعُ افْتَعَلَ يَفْتَعِلُ تَكَسَّرَ يَتَكَسَّرُ تَفَعَّلَ يَتَفَعَّلُ تَبَوْعَدَ يَتَبَاعَدُ

افْعَوَّلَ يَفْعَوِّلُ اعْشَوْشَبَ يَعْشَوْشِبُ افْعَوْعَلَ يَفْعَوْعِلُ اسْتَخْرَجَ يَسْتَخْرِجُ

اسْلَنْقَى يَسْلَنْقِي افْعَنْلَى يَفْعَنْلِي اقْعَنْسَسَ يَقْعَنْسِسُ افْعَنْلَلَ يَفْعَنْلِلُ اجْلَوَّذَ يَجْلَوِّذُ

احْرَنْجَمَ يَحْرَنْجِمُ افْعَنْلَلَ يَفْعَنْلِلُ تَدَحْرَجَ يَتَدَحْرَجُ تَفَعْلَلَ يَتَفَعْلَلُ

اقْشَعَرَّ يَقْشَعِرُّ افْعَلَلَّ يَفْعَلِلُّ

Ut adaequate conspiciantur exempla formarum decem ex caeteris Verborum generibus imperfecti descripsimus una quaque forma eiusque singuli aedificiis sequentes Tabulas complectentes omnes Verborum species qualitates que communem induunt formam ac in eos conveniunt aedificia

Tabula Verborum primae formae. فَعَلَ يَفْعُلُ

مُعْتَلُّ اللَّامِ dicere قَالَ يَقُولُ مُعْتَلُّ الْعَيْنِ Repere دَبَّ يَدُبُّ مُضَاعَفٌ غَيْرُ سَالِمٍ نَصَرَ يَنْصُرُ

مُضَاعَفٌ وَمَهْمُوزٌ diligere وَدَّ يَوَدُّ مُضَاعَفٌ وَمُعْتَلٌّ desiderare أَمَلَ يَأْمُلُ مَهْمُوزٌ sperare رَجَا يَرْجُو

Curavit Vulnus أَسَا يَأْسُو Malefecit سَاءَ يَسُوءُ آبَ يَأُوبُ ابابابابة Reverare prom ptam facere مُعْتَلٌّ وَمَهْمُوزٌ أَمَّ يَؤُمُّ

Tabula Verborum secundae formae فَعَلَ يَفْعِلُ

Gasiliare saltare وَثَبَ يَثِبُ مُعْتَلُّ الْفَاءِ بِالْوَاوِ perdere tabescere تَبَّ يَتِبُّ مُضَاعَفٌ غَيْرُ سَالِمٍ Facilis fuit res. ex ضَرَبَ يَضْرِبُ

Vendidit Proiecit رَمَى يَرْمِي مُعْتَلُّ اللَّامِ بَاعَ يَبِيعُ مُعْتَلُّ الْعَيْنِ يَسَرَ يَيْسِرُ مُعْتَلُّ الْفَاءِ بِالْيَاءِ

Reperavit Comprehendit مُضَاعَفٌ وَمَهْمُوزٌ أَجَرَ يَأْجِرُ مَهْمُوزٌ حَوَى يَحْوِي مُعْتَلُّ الْعَيْنِ وَاللَّامِ وَحَى يَحِي مُعْتَلُّ الْفَاءِ

Recepit Validus fuit أَيَدَ يَأْيِدُ آدَ أَوَى يَأْوِي Se recepit. آبَ يَئِبُ مُعْتَلٌّ وَمَهْمُوزٌ Gemuit أَنَّ يَئِنُّ

Tabula Verborum tertiae formae. فَعِلَ يَفْعَلُ

Pavit Dedit سَبَأَ مَهْمُوزٌ رَعَى يَرْعَى مُعْتَلُّ اللَّامِ يُوهِبُ وَهَبَ مُعْتَلُّ الْفَاءِ غَيْرُ سَالِمٍ يَفْرَحُ فَرِحَ

recusavit أَبَى يَأْبَى نَأَى يَنْأَى Reliquit مُعْتَلٌّ وَمَهْمُوزٌ

Tabula Verborum quartae formae. فَعِلَ يَفْعَلُ

Timuit sibi Beatus mutuo مُعْتَلُّ الْفَاءِ بِالْيَاءِ يَوْجَلُ وَجِلَ مُعْتَلُّ الْفَاءِ بِالْوَاوِ يَطِبُّ طَبَّ مُضَاعَفٌ غَيْرُ سَالِمٍ Siccavit يَعْلَمُ عَلِمَ

Timuit Curvatus est Prolixus collo يَجِيدُ جَيِدَ مُعْتَلُّ الْعَيْنِ بِالْيَاءِ يَخَافُ خَافَ يَعْوَجُّ عَوِجَ مُعْتَلُّ الْعَيْنِ بِالْوَاوِ Exaruit يَيْبَسُ يَبِسَ

مُعْتَلُّ عَيْنٍ وَاللَّامِ يَوْحَى وَحِيَ يَقْوَى قَوِيَ مُعْتَلُّ الْفَاءِ وَاللَّامِ يَرْضَى رَضِيَ مُعْتَلُّ اللَّامِ يَهَابُ هَابَ

Desperavit يَيْأَسُ يَئِسَ مُعْتَلٌّ وَمَهْمُوزٌ يَوَدُّ وَدَّ Dilexit مُضَاعَفٌ وَمُعْتَلٌّ يَأْرَجُ أَرِجَ Spiravit odorem gratum مَهْمُوزٌ يَقْوَى قَوِيَ

Tabula Verborum quintae formae. فَعِلَ يَفْعِلُ

يَلِي وَلِيَ مُعْتَلُّ الْفَاءِ وَاللَّامِ يَمِقُ وَمِقَ مُعْتَلُّ الْفَاءِ غَيْرُ سَالِمٍ Putavit يَحْسِبُ حَسِبَ

Tabula Verborum sextae formae فَعُلَ يَفْعُلُ

Facilis fuit يَيْسُرُ يَسُرَ مُعْتَلُّ الْفَاءِ بِالْيَاءِ يُوجُهُ وَجُهَ مُعْتَلُّ الْفَاءِ بِالْوَاوِ غَيْرُ سَالِمٍ Pulcher fuit يَحْسُنُ حَسُنَ سَالِمٌ

يَأْصُلُ أَصُلَ مَهْمُوزٌ Liberalis fuit يَسْرُو سَرُوَ مُعْتَلُّ اللَّامِ يَطُولُ طَالَ مُعْتَلُّ الْعَيْنِ

Tabula Verborum iuxta septimam formam Primum aedificium فَعْلَلَ يُفَعْلِلُ

مُعْتَلُّ الْعَيْنِ بِالْيَاءِ a سَوْجَرَ يُسَوْجِرُ مُعْتَلُّ الْعَيْنِ بِالْوَاوِ زَلْزَلَ يُزَلْزِلُ مُضَاعَفٌ غَيْرُ سَالِمٍ يُدَحْرِجُ دَحْرَجَ

مُعْتَلُّ اللَّامِ الثَّانِي d يُشَرْيِفُ شَرْيَفَ بِالْيَاءِ c يُشَنْوِرُ شَنْوَرَ بِالْوَاوِ مُعْتَلُّ اللَّامِ الْأَوْلَى يُبَسْطِرُ بَسْطَرَ

g يُلَأْلِئُ لَأْلَأَ مُضَاعَفٌ وَمَهْمُوزٌ يُوَسْوِسُ وَسْوَسَ مُضَاعَفٌ وَمُعْتَلٌّ يُقَلْسِي قَلْسَى

h يُقَوْقِي قَوْقَى مُعْتَلٌّ وَمَهْمُوزٌ

a. Caricollare alligavit. b. Prodfit. c. Ruminavit p[...]

d. Frumenti folia resecuit. e. Induit pileum. f. Dementatus est. g. Micuit h. Cacabavit gallina.

 Primum igitur aedificium أَفْعَلَ potissimum praestat ut verba alioqui intransitiva fiant in transitiva ut خَرَجَ Exiit أَخْرَجَ Eduxit seu exire fecit كَرُمَ Honoratus seu honoratus fuit أَكْرَمَ Honoravit vel ex transitivis simpliciter transitiva fiant in secundum ut ضَرَبَ percussit أَضْرَبَ percutere fecit نَصَرَ Adiuvit أَنْصَرَ Adiuvare fecit interdum huius aedificii verba tantum significant rem fieri aliquo modo respectivam ad illud ex quo ipsa formantur ut صَبَحَ mane أَصْبَحَ Ad mane pervenit seu in mane ingressus est vel mane fuit et ex غُدَّة أَغَدَّ i. fuit seu factus est habens scam interdum etiam habent significationem oppositam seu negativam ut cum ex عُجْمَة Extraneitas seu barbaries dici solet أَعْجَمَ الكتاب i. abstulit barbariem e libro seu (ut hanc vocem fingamus) debarbaravit librum. Raro etiam verba simplicem significationem ut رَادَ et أَرَادَ voluit حَبَّ et أَحَبَّ Amavit seu etiam voluit أَجَابَ respondit.

In secundo فَعَّلَ eodem pacto verba ex intransitivis transitiva fiunt et ex transitivis simpliciter transitiva ad secundum ac etiam negativam significationem quandoque denotant ut فَرِحَ Gavisus est فَرَّحَ Laetificavit ضَرَبَ percussit ضَرَّبَ percutere fecit et ex جِلْدٌ pellis جَلَّدَ [illegible] vicavit Verumtamen secundum aedificium hoc peculiariter multiplicationem quandam atque frequentiam actionis denotat ut طَوَّفَ Saepe circumgiravit مَوَّتَ machitavit seu atrociter ac multum

In tertio فَاعَلَ Vide in bina. Interdum etiam obtinent significationem أَفْعَلَ vel etiam simplicis فَعَلَ ut ضَعَّفَ et ضَاعَفَ complicavit عَافَى et أَعْفَى sanavit idest sit سَفَرَ et سَافَرَ profectus est

In quarto تَفَعَّلَ Vide bina [illegible] vel etiam veneratio rei ut تَجَوَّدَ idest versavit studium vel conversationem item successio unius post alteram actionis partem ut شَرِبَ جُرْعَةً بَعْدَ جُرْعَةٍ bibit seu potavit haustum post haustum تَعَلَّمَ idest مَسْئَلَةً بَعْدَ مَسْئَلَةٍ didicit scientiam interrogando interrogando et voluntas seu cupiditas rei ut تَكَبَّرَ طَلَبَ أَنْ يَكُونَ كَبِيرًا Quaesivit ut esset magnus atque alia huiusmodi denotantur hoc aedificio quae occurrunt. In quinto تَفَاعَلَ Vide bina

Sexto اِنْفَعَلَ pariter significatum passio sive actionis receptio ut supra veluti قَطَعَ eum فَانْقَطَعَ et secuit vel sectus est

Septimo اِفْتَعَلَ Vide bina [illegible] acceptit nuntium Quandoque etiam hoc aedificium habet significationem simplicis فَعَلَ et compositi تَفَاعَلَ ut جَذَبَ et اِجْتَذَبَ Attraxit اِخْتَصَمُوا Contenderunt seu disceptaverunt. Octavum اِفْعَلَّ Vide bina. Caput 17 [illegible]

Compositorum nona iuxta secundam فَعَلَ يَفْعَلُ

أَحْمَرَ يَحْمَرُّ اِفْعَلَّ يَفْعَلُّ اِجْتَمَعَ يَجْتَمِعُ ut اِفْتَعَلَ يَفْتَعِلُ اِنْقَطَعَ يَنْقَطِعُ ut اِنْفَعَلَ يَنْفَعِلُ

اِجْلَوَّذَ يَجْلَوِّذُ اِفْعَوَّلَ يَفْعَوِّلُ اِعْشَوْشَبَ يَعْشَوْشِبُ اِفْعَوْعَلَ يَفْعَوْعِلُ اِسْتَخْرَجَ يَسْتَخْرِجُ يَسْتَفْعِلُ

اِسْلَنْقَى يَسْلَنْقِي اِفْعَنْلَى يَفْعَنْلِي اِقْعَنْسَسَ يَقْعَنْسِسُ اِفْعَنْلَلَ يَفْعَنْلِلُ اِحْمَارَّ يَحْمَارُّ يَفْعَالُّ

Ex quaternario اِقْشَعَرَّ يَقْشَعِرُّ اِفْعَلَلَّ يَفْعَلِلُّ اِحْرَنْجَمَ يَحْرَنْجِمُ اِفْعَنْلَلَ يَفْعَنْلِلُ

Compositorum decima iuxta tertiam فَعَلَ يَفْعُلُ

تَبَاعَدَ يَتَبَاعَدُ تَفَاعَلَ يَتَفَاعَلُ تَكَسَّرَ يَتَكَسَّرُ تَفَعَّلَ يَتَفَعَّلُ

تَفَعْوَلَ يَتَفَعْوَلُ تَشَيْطَنَ يَتَشَيْطَنُ تَفَيْعَلَ يَتَفَيْعَلُ تَجَوْرَبَ يَتَجَوْرَبُ

تَجَلْبَبَ يَتَجَلْبَبُ تَفَعْلَلَ يَتَفَعْلَلُ تَسَلْقَى يَتَسَلْقَى تَفَعْلَى يَتَفَعْلَى يَتَرَهْوَكُ

Ex quaternario تَدَحْرَجَ يَتَدَحْرَجُ تَفَعْلَلَ يَتَفَعْلَلُ

Iuxta septimam formam فَعْلَلَ يُفَعْلِلُ

قَاتَلَ يُقَاتِلُ فَاعَلَ يُفَاعِلُ فَرَّحَ يُفَرِّحُ فَعَّلَ يُفَعِّلُ أَكْرَمَ يُكْرِمُ أَفْعَلَ يُفْعِلُ

فَعْيَلَ يُفَعْيِلُ جَهْوَرَ يُجَهْوِرُ فَعْوَلَ يُفَعْوِلُ بَيْطَرَ يُبَيْطِرُ فَيْعَلَ يُفَيْعِلُ حَوْقَلَ يُحَوْقِلُ

سَلْقَى يُسَلْقِي فَعْلَى يُفَعْلِي جَلْبَبَ يُجَلْبِبُ فَعْلَلَ يُفَعْلِلُ يُعَثِّرُ

...denudatum absq aliqua nova littera superaddita vel erit auctum vel diminutum vel utrumq;
...ual. Purum vel est ثلاثي Ternarium quod tribus eisdem litteris فعل representatur ut
Adiuvit ضرب percussit vel est رباعي quaternarium quod pariter simulatur exemplo فعلل
ut دحرج revolvit برهن probavit nec aliud est purum quod pauciores tribus vel plures quatuor
...tinet litteras Verbum autem مزيد فيه cui additum est dupliciter se habet vel enim adiunguntur
...ad variandum tempora, genera, numeros, ac personas quae per ipsum verbum pati vel operari dicu:
Atq de hoc loquemur infra ubi de accidentibus huius Verbi sermo erit.
Praeter haec autem adduntur litterae ad variandam ac inmutandam intrinsecam Verbi significationem
...cum خرج Exijt addito hamzat in principio fit اخرج exire fecit vel eduxit Quemadmodum
simili apud Latinos multiplices adiunguntur Verbis simplicibus litterae ad denotanda significata diversa
ex facio Efficio Afficio Deficio Conficio et similia quae passim in Verbis pluribus observare licebit
Hanc igitur Verbi quantitatem in praesenti cap: explicari oportet ac proinde notandum quod ex Ter:
...ario puro 14 oriuntur additorum genera quae apud Arabes ابنية aedificia vocantur vel
...additur una littera et hoc fit tribus modis vel adduntur duae et hoc fit quinq modis vel tandem addun:
...tres et hoc fit sex modis Unde ad summum construuntur 14 aedificia Ad quae omnia simulanda idem
exemplar فعل transformatur ! افعل ut اكرم Honoravit فعّل ut فرّح Laetifica:
فاعل ut قاتل Certavit تفعّل ut تكسّر Fractus est تفاعل ut تباعد
...gatus est انفعل ut انقطع Sectus est افتعل ut اجتمع Congregatus est استفعل ut استخرج Extraxit افعلّ ut ...
...Valde rubuit افعوعل ut اعشوشب interbatus est افعوّل ut اجلوّذ Festinavit
...levavit افعنلل ut اقعنسس Pectus egrediens habuit افعنلى ut اسلنقى Pronus cuba:
In quibus omnibus explicanda sunt tria Videlicet formatio significatio et usus Quoad formationem
...tandum est primo hamzat additum in prima et sexta et reliquis esse unionis ac proinde cum ex ipso
...ditur oratio proprias obtinet motiones ut اكرم زيد عمروا Honoravit Zeidus Amrum cum autem
...cedit aliquid omnino cadit ut aiunt hoc est quiescit atq nulla tenus profertur ut لقيت زيدا
...ui Zaidum واكرمته Inveni Zaidum et honoravi eum Secundo notandu in aedificio septimo
quod si ت seu prima truncati etiam ت fuerit cum altero ت addito simul in unum co: افتعل
...quod si ث fuerit in ث convertitur ac in aliud immittitur Quando autem ف est aliqua
...paratur ظططظ tunc loco ت ponitur ط quod cum ط truncati in unum coalescit cum ص
...et ض ut plurimum distinctum manet, rarissimo autem in eas conversum immittitur Cum ظ
...vero se habet tripliciter: interdum enim omnino distinctum manet ~~rarissimo autem~~ quandoq autem
...in se conversum agglutinat quandoq vero e contra, in illud conversum immittitur Cum vero
...tandem aliqua fuerit ex tribus ز ذ د loco ت ponitur د quod cum د truncate pariter
coalescit in unum cum ز vero quandoq manet ab eo distinctum interdum vero in illud conversum
immittitur. Atq cum ذ eodem pacto se tripliciter habet quo de ط cum ظ superius diximus ut
اتّبع Prosecutus est pro اتتبع اثّبت Firmatus est pro اثتبت اصّلح Accomodatus est pro اصتلح
اصّلح idem اضطرب et اضّرب percussus est pro اضترب اطّرد Continuatus est pro اطترد
pro اصطلح pro اضطرب اظطلم pro ... اظّلم pro اظطلم
اظطلم iniuriatus est pro اظتلم et اطّلم idem pro اظطلم ... اذّكر et ادّكر ...
ادّرا proiectus est impulsus est pro ادترا اذدكر recordatus pro اذتكر ازدجر
pro اذّكر et اذدكر idem pro اذدكر اذّكر Redargutus est pro ازتجر ازجر
idem pro ازّجر Quoad significationem vero additorum huiusmodi seu aedificiorum sciendum quod
...orum cuilibet determinata ac infallibili regula praescribi non potest diversa enim eiusmodi aedificij Verba
...diversas etiam obtinent significationes ut ex dictionarijs et usu quilibet facillime colliget verum tamen explica:
...bimus hic frequentiores aedificiorum huiusmodi significandi modos — Vide paradigma commutationis litterarum
in hoc aedificio post aliquot folia

...remenarij et. g. Micuit 1. Lacattam ...

 Cuius naturam ex ibi dicti facillimum est colligere differt enim a Nomine quod vim significandi connotando tempus illius. Unde a peritissimis authoribus definitur

كلمة دالة على معنى بنفسه مقترن بأحد الأزمنة الثلثة

Dicitur primo كلمة id est dictio singularis (prout hanc vocem eod. prim. cap. explicuimus) quo genere alias orationis partes complectente cetera excluduntur.
Secundo dicitur دالة على معنى بنفسه ostendens super significatum per se ipsam hoc est per se significans aliquid, et excluderet dictiones ceteras quae sunt harph tertia orationis pars.
Tertio tandem dicitur مقترن بأحد الأزمنة الثلاثة coniunctum alicui ex temporibus trium i. significatum coniunctum tempori praeterito praesenti vel futuro qua ultima differentia nomen excl. ut sup. diximus atque integra verbi ratio constituitur.

CAPUT DECIMUM QUARTUM.

DE Proprietatibus Verbi.

Quatuor numerantur communiter proprietates Verbi. Prima est

دخول قد و السين و سوف و لام الابتداء عليه

Id est introitus dictionis قد et litterae س et particulae سوف et Lam inchoationis super ipsum. قد praeponitur potissimum praeterito ac proprie significat iam vel interdum tantum emphasim quandam ut قد ضرب iam percussit. Littera autem س ac reliqua particula سوف ad expressius denotandum apponuntur adhaereo quod praesens ac futurum tempus complectitur dicemus veluti سيضرب vel سوف يضرب percutiet atque ultima ل dum praemittitur stringit ipsum ad tempus praesens ut ليضرب زيد Profecto equidem percutit Zeidus.
Secunda proprietas est

دخول الجوازم عليه

Id est introitus quarumdam particularum super ipsum quae constituunt verbum in modo qui ex parte respondet modo Latinorum subiunctivo quemadmodum infra dicemus ut يضرب percutit apposita praepositione hac sive littera ل fit ليضرب huiusmodi particulae nonnullae sunt de quibus infra.
Tertia est

اتصال الضمائر البارزة المرفوعة

Adiunctio seu affixio pronominum evidentium existentium in casu rapho ut ضربت, ضربنا percussimus ضربوا percusserunt et similia ubi ت ا et و pronomina sunt ac agentia constituta in casu rapho quae personas referunt ut fusius dicemus infra.
Quarta verbi proprietas est تاء التأنيث الساكنة id est ت Tia quiescens hoc enim non nisi in verbo reperitur quiescens ut ضربت percussit (ista) enunciatur. Atque huiusmodi sunt quatuor quas verbo tantum tribuunt proprietatibus quoniam infra nonnulla dicenda sunt, non amplius idcirco hic opus est.

CAPUT XV.

DE VERBI Accidentibus in Communi.

Easdem rationes quas superius in Nomine ad certa revocavimus capita, Accidentiaque dicimus de verbo sitis necessaria sunt, Revocantur autem haec omnia ad novem potissimum cuiusmodi sunt الصورة Figura الكم Quantitas الكيفية Qualitas الزمان Tempus النوع Species الجنس Genus العدد Numerus الشخص Persona الحالة Dispositio sive casus. vel Modus.
Quorum priora quatuor singulis capitibus sigillatim quinque vero ultima cum connexa sunt ut seorsim explicari commode nequeant, unico simul capite enucleabimus.

CAPUT XVI.

DE quantitate Primo Verbi Accidente.

Quemadmodum de nomine diximus ita et verbum ratione quantitatis seu litterarum quibus componuntur est etiam in quadruplici differentia. Vel enim est ثلاثي

Ad ~~sinistram~~ dexteram يسار Ad sinistram. جهات الستة

Similiter his aequipollentia امام et قدام Ante Retro وراء et خلف Post

على Super اسفل Subtus شمال Ad sinistram quorum قبل et بعد Etiam

…poralia sunt. Haec igitur omnia dupliciter esse possunt vel annexa vel absque annexione. Cum quibus

…xa sunt omnia declinabilia sunt habentque motiones phatha vel kesra iuxta casus nactos vel giarra

…ibus ipsa nomina recepiri contingit. Cum vero annexa non sunt adhuc dupliciter evenire possunt

…quidem ut tacite subintelligatur aliquid cui adnectantur et hoc pacto semper indeclinabilia sunt

…inentque motionem phatha quantumvis praecedant praepositiones giarrantes exigentes kesr veluti

ضربني زيد من قبل Percussit me Zeidus ante, supposito scilicet quod … subintelligam

من قبل ضربي اياه Ante percussionem meam qua percussi ipsum. Vel rursus ita evenire pos-

…ut nullius habeatur respectus, nihilque ad quod adnectantur tacite subintelligatur, et hac ratione

semper declinabilia sunt veluti si dicatur ضربت زيدا قبلا percussi Zeidum ante idest prius.

Praeter haec tandem innumera sunt alia temporis ac loci nomina omnia declinabilia ut

وقت زمان حين Tempus يوم Dies ليل Nox اسبوع Hebdomada سنة Annus

شهر Mensis مكان محل Locus سوق Platea مسجد Locus adorationis sive templum

… Via et similia.

اسماء الافعال Nomina verborum

Nomina verborum sunt dictiones quaedam indeclinabiles simplices vel compositae, aequipollentes alicuius … dis ac praeditae sunt in triplici differentia iuxta tres verborum principuas partes de quibus suo loco … bri cap. 20 quaedam enim aequipollent praeterito quaedam modhareo hoc est praesenti vel futuro … dam vero imperativo. Quae praeteriti sensum habent sunt هيهات زيد Discessit recessit Zeidus … est dici هيهات vel هيهات vel هيهات Et شتان ut شتان زيد وعمرو idest … ssi sunt Zeidus et Amrus سرعان vel سرعان vel سرعان ut سرعان زيد Festinavit … Quae vero aequivalent modhareo paucissima sunt ut اف quod valet اتضجر Taedet me … tandem aequipollent imperativo quamplura sunt nempe رويد ut cum dicitur رويد زيدا امهل زيدا Sustine Zeidum aut tolera هلم ut هلم شهداءكم Afferte testes vestros هاء et دونك … حيهل ut حيهل الثريد Veni ad me مه Apage صه idest Tace … دونك زيدا vel ها زيدا Apprehende Zeidum عليك ut عليك زيدا Constringe … بله ut بله زيدا Derelinque Zeidum. Hunc eundem imperativi valorem habent … ina derivantia regulariter a ternariis verbis iuxta formam فعال ut ex verbo نزل De- …it نزال Descende. Tandem ratione constructionis dividitur nomen in duo genera in … Regulare et سماعي Audibile. Regularium sunt sex species, scilicet quatuor ex quinque … rius explicatis quae متصلة بالافعال Coniuncta verbis dicuntur nempe masdarum Nomen Agentis nomen patientis et adiectivum assimilatum. Item nomen quodlibet annexum alteri ac tandem … quod dicitur perfectum quod est quadruplex ut suo loco dicemus. lib. 3 cap. 21 Audibilium vero sunt tres tantum species, nimirum اسماء الافعال Nomina verborum de quibus supra الاسماء المتوصلة Nomina diminuta نواصب النكرات على التمييز Nasebantia (seu quae collocant … nomina) ignota ratione distinctionis seu specificationis de quibus omnibus verbum praedic… … differendum est singillatim.

CAPUT XIII

De verbo 2da orationis parte eiusque natura ac definitione

… primo capite huius libri constat verbum vocatur فعل apud grammaticos Arabum quod … ut ait Taphtazanius converso kesre primae litterae ف in phatham ut fiat فعل … ix est verbi فعل fecit sive operatus est. At vero فعل cum kesra litterae ف specialiter … um seu praesentem hanc orationis partem apud grammaticos notat.

Mahreg Pronunciation de Toi.
Zy-

بنمازلره دير

ايشت اى بى نماز اولن — اول بوجه الله نه ديمش

Vuge ieany Gaivi.

چقسه ير يرن كوكوسندن — اوركه تكرى بولسن ديمش

يوسماز الني يوزنى — كورلر جهنمى يولونى

اولومى خنزر اولومى — قوانسن اولسون ديمش

انسان برادلرى سنه — يورسك لعنت ايز كوننه

سكسان بيك يل جهنمده — تقسم كرك بلسون ديمش

دونيا يالان ايمش يالان — حمله كلن كيدر بوندن

بى نمازيله دوست اولانه — بسنى دوسمان بلسون ديمش

Hasret Fatima
Resulluahyn kyzydan
ala.

بى نمازه ويرمك سلام — يدوكى كيدوكى حرام

Subhu ßam ieany
Sabachßam.

عذاب اولور هر صبح وشام — هركن يوزلودر بى نماز

Giviegler andan iey ola
Gawlar andan ey ola

اولو باغى صاغ اولا — انلرن سقالى اغ اولا

كوكلر انلرن بزه اولا — هى نه ملعوندر بى نماز

مؤذنلر بانلاجق جماعت — صف صف اولسه جمع

قيامتى كوره جك — هى نه ملعوندر بى نماز

ugrasir dapasir

اكدست الدرسن صواشر — نماز قيل ديسرسك اوغراشر

وار برهم و دلره قرسور — هركن يوزلودر بى نماز

بى نماز صورتده بشر سلطان — قولا عقبنه اشتر

اولومى كلمجك شاشار — واى نه ظالمدر بى نماز

Haif ieany ieazik.

بى نمازك حيف جاننه — شيطانلر كلور يانته

قصد ایدرلر اعانسنه
بو غاری الله سوین
جنتك قوقوسین دو غار
بو غاردن مراد بولورلر
غار بورکینه اوقدر
آلتی بوزنی بو غار
براشی حقه قرامار
اوی وار مسجد یاننده
دفن ایدرلر کافرلر ایرنده
بیمازبله اوتورمه
اولورسه غاری قلمه
طوتمز رسولك صوزونی
وارمسم حقه رسم کوزنی
بو غارك قلبی قره
یازیق بولار بوری قاره
صبح اوننجه کریبور
یارین محشرده سربور
یار طوکوزکبی حولر
جهنمه بحبته قورلار

defn idenler icanyi giomenler

وای نه ظالملر بو غار
رسولك امتی اوکمز
های نه ظالملر بو غار
صیغرکبی قرنی طولدیرر
هی نه ظالملر بو غار
هیچ صقالنی طرامز
قره یوزلودر بو غار
یوزی یوق حقه دیوانندن
هی نه ظالملر بو غار
حسته اولورسه حالی صورمه
هی نه ظالملر بو غار
آلجغه دسم یوزونی
اه نا طوکوزدر بو غار
هو فتنه نجه وار
هی نه ظالملر بو غار
ابدست المعاز بنور
قره یوزلودر بو غار
کلقار اشك کبی ایرلار
چرکین یوزلودر بو غار

247

بینماز کلیدرت بریلر — جهنمو آتلیغ بریلر
مصطفا نقلر سوریه ایشوله — ظالمدور بی نماز
ابدست سن برچو رکی — شالله اعزبه یوریکی
اولور طاعونک دیرکی — هی نه ظالمدور بی نماز
بینماز شیطان قرداشی — هیچ سجده یه تویماز باشی
اگر ایر کلک اگر دیشی — شویله ملعوندور بی نماز
بینماز حقک مردودی — اغر رکوع سجودی
اولور یوسلر جهودی — وای نه خنزیردور بی نماز
بینماز حقک دوشمنی — آتشدر اولور کفنی
بچه کوندر یاناریسی — هی نه کافردور بی نماز
حق انی مردود ایلمش — قولاغنه سطان بول ایلمش
اسلام ندیر هیچ بلماس — هایی نه کافردور بی نماز
نمازدر جنته توبان — نماز دیرکن هیچ تویان
بینمازده اولمز ایمان — هی نه ملعوندور بی نماز
نماز قیلن سوز جهی — نماز قیلمیان دیر تشقی
سجده ایتمز شیطان — یقی هی نه ملعوندور بی نماز
نماز دور حقک رحمتی — نماز دینگه دیرکی
نماز گیده دیر ظلمتی — هی نه ظالمدور بی نماز
نماز قیلن الله حضور — ییری طبطلودور نور

اکا نصیب اولور حطور
بیمازه دینی خراب
نی غاز قیلمیان مرداردر
ملکلر اندن بیزاردر
شیطان اولور ترجمانی ٣
کیمسندر شکر کمانی ٤
نی غازن قیلن المال
کندرون طامونه صالمه
نی غازه ورمه ترک کسجه
اهل کلورسه الکسو زین
اوکیم غازی ترک ایدر
اولیجک ایمانسز کیدر
بیماز دوکسن باش
لعنت اولور طاغیله طاش
بیمازی بولمز ایش اینه
مر ایچم صویی ایچمه
غاز قیلنلر شاد اولور
یوزلری نور اودا اولور
ادل طایم طتله جوق طورمز

قره یوزلودر نی غاز
هی کوره اولور اکا عذاب
انک شقیره سی دار دیر
هی نه ظالمدر بیماز
٨ نی غازن یوق ایمانی
هی نه ظالمدر نی غاز
کناه دکز نه ظالمه
های نه ظالمدر نی غاز
دوز کوندوزن
هی نه ظالمدر نی غاز
شیطان بولمش یدر
یوزی قره دیر نی غاز
که شیطاندر اکا بولداش
هی کتسه بله کیمه
بو
قره ......
حقده بیماز یاد اولور
هی ......
غاز قلنلری کورمز

Rad otun fava alegro
Jad otun vava primo

وجه تحریر حروف اولنه

باعث تحریر احمد افندی الیه وقتی اقچه ویرك طقوز یوز ریال غروشنی اون اوج بربچی
عادجه اوزره قرض المستقر تاکیداً ملاحظه نصفی طقوز یوز التمش غروشنی اولور
ومقابلهٔ رهن باللوه مسطور اولان اموال وضع اولمشدر لف رقیمه
مبلغ مزبورنك طقوز یوز غروشك وجه مشروح اوزره محلنه کلیا ادا اولنمدقده
ترکه مزبوره واموال رهن قبض اولنه تحریراً فی اواسط شهر رجب الفرد سنه
ثمان وخمسین والف ۱۰۵۸

tekidan atti per fortificar la vicenda
conferma della vita del credito.
rehen bilade cioè rehene (scritto) di sopra magazzinare
istek si formavano la poliza et si vendevano li pegni —

باشلی علیقدر

سعادتلو و مروتلو قرنداشم حضرتلرینك عز حضور دولتلری محصورلرینه وارد

علو همتلری اصدار اولنور دوام عمر و دولتلری اوعیه کما هو حقه اولا اولنزق

tefsil

خط مبارکه اثرلری تفصیل لوزره سؤال اولنور واغا فوق وصفات عمرد

بر برقرار اولان بحثه اثرلرکم مرحوم وزیر ثانی کنعان پاشا حضرتلرینك اول دریا جلیل

بابزیر بابر نامه‌سنه بر اوغلاری اولوب بو جانب آستانه‌یه دولت قلمی سعادتلو و دولتلو

سلطنه وایت عصمتها حضرتلری طرفنده قلعه بیورلمغله ورقه‌ی محالصت غا

mahafizat anma gio[s]erigi

تحریر کتوریلوب ایرشدکه حضور عزته اولنمقده لرنه نتیجه دلیل بوس

anna

سعادتلو نوشالری بر مشرف اولدقده مرجو و مأمولدرکه مرحوم موهی الیهك

ذریه‌سی بو طرفده داراه اولماین قوشوب محقوق و محظوظ اولاه بر نیچه برار بیو

Koukaiti

لهمه آستانه سعادت ایرشدکه وایصالنه همت بیوریلا بو خصوص صحیح وجوه بر

الطاف ذل کرکه سعادتلو و دولتلو والده سلطنه وایت عصمتها حضرتلری

و کرکه بو محبکز زیاده مسرور و ممنون اولورز بو خصوصکاهد و جهاد حصول

مرجولدر و آینده و رونده بالجمله اخبار سلامتکز اخبار صحیح مشعر نامه‌لریکز

لاینقطع بیورملک ورود یله زیاده مرتبه محبور اولنمق مقرردر باقی، و بکارکز

که علم نشر فیازی الکا محیط اولمله باغ عمر و دولت مستدام بالو

ارض روم محافظ سنده اولاه سعادتلو قرنداشم مرتضی بك حضرتلریك

عزتلیه نائل

hukufiettan erdaw ivanj fadr

gehlat itiban bvink itiban li velaiek

damet ismetuka fin sempre fua pudicitia sotto perde. filik tehvire iahj iotuna rehgle iatuk dopo bos feadet menurleri fioite dopo bos ki adanj uas infan feadetkiden

devia mahit maw che eiran do la terra-

عزتلو و رفعتلو الامام حضرتلرینک حضور عالیلرینه لایق تعظیم سلام ومحبتلری ابلاغ ایدلم
حال وخاطرلری سؤال اولندقدنصکره انها واعلام اولنه بودرکه مرحوم پاشانك اوغلانده
اولان اوغلجغی بایزید بکك احوالنی دولتلو سلطانه حضرتلرینك طرف عالیلرینه عرض اولندقده
بو جانبه گلمسی وسرای همایونه آلنمای امر فرماه بیورلمغین روضی خصوص عزیز لیجع
طرفکزه محبت نامه یازلدی حضورلرینه گوندرلمشدر شرف وصولنده لایق اولان بودرکه
مرحومك اوغلجغی بایزید بکك مهماتی ولوازماتن گوروب دیانتله معتمد ادملر قوشوب معزز
ومکرم برکوه اولان بو جانبه یوللامغه زیاده دقت وصرف همت بیوره سز کلشانته تق
ودوه بولاه ایلوکز ضایع اولمز شویله معلوم عزتلری اوله

عصمت
عائشه
سلطانه

بالخير نادرا وكذلك القسمان الاخران صار الاعتراف في القبط لا يوجد الا نادرا ومنع بعض بطاركتهم

excovi sa: quidam Interdixit vavo nisi veperiva inter co: Ut confessio tune sa: dus condi: et alia quemadmodu' in perito
tvianchis. xerunt tur phtitas ctumest tiones

للجمهور لعدم اجتماع الشروط الثلثة التي لا يتم جيدا الا بها وكما انه ليس كل انسان يحتاج الى الطب

medicina indigentes homi: omnes non sunt quia et , bene non perficitur illa virtutu condition concursq ob defectu plebi cg
nes admodu' paragitur sine quiby

الجسداني فكذلك الروحاني وكما ان ليس مستمرا في كل مرض فكذلك الروحاني ✓ كل المحتاجين اليه محتاجون اليه

(corporali medici) quia spiritualis ita morbo omni in semper et non omnes et quem spirituali ~~etiam~~ ita nec corp
na indigent nec admodum

Ferunt Zoroastrum Persis Christi Domini nativitatem prænunciasse de quo sic laudatq Gregori Barhebr
libro max citato in Cambyse.

في هذا الزمان كان زرادشت يعلم المجوسة واصله من بلاد ادرغان وقيل من بلاد اثور و قيل

Dicitur Assyriis a regione aly Adrichan a regione aly cuius origine Magiam docebat Zoroaster tempore Ho
autem

انه من تلامذة اليا النبي وهو عرّف الفرس ظهور السيد المسيح وامرهم بحمل القرابين اليه واخبرهم

annuntia: et ad illu' munera deferv: præcepit atq Christi Domini ortum Persis indicavit et Prophetæ Elia discipulis ex eum
vit

انه في اخر الزمان بكرا تحبل بجنين من غير ان يمسها بشر و عند ولادته يظهر كوكب يضي بالنهار

interdiu velucen stella apparebit illa pariente et Viri contactu sine infanté concipiet Virgo in novissimo u
re ipsius embryonem vel fœtum. tempore

وفي وسطه صورة صبية عذرى وانتم يا اولادي قبل كل الامم تحسّون بظهوره فاذا شاهدتم

videbitis Cum ergo illius ortum percipie: gentes omnes ante filij mei Vos aute' Virginis puellæ imago eius medio in Vi
tis

ذلك امضوا حيث يهديكم واسجدوا لذلك المولود وقرّبوا قرابينكم فهو الكلمة مقيمة السماء &

cælum constitu: est Verbum ipse munera vestra offerte et natum illum adorare et Vos diriget quo pergite in
tuens cum enim a ei

...ichon olim iactatum in medicum Judæum Ægiptium nomine Salamah benrahmun qui ad omnes scientias ...ss sese accingebat cum necipsos scientiarum terminos et rudimenta calleret distichon est.

يشمر للج عن ساقه ويغمره الموج في الساحل الم ترى ان السيف يقل قدره

se abyssum ad traquæ: Accingit se endum ipsi littore in undis obruitur. Non vides pretio decedere gladii

على نحث القوافي من معادنها وما على اذلم تفهم البقر اذا قيل هذا السيف خير من العصا

compone re apposite Meum est versus — Bos intelligit si non ad me nihil At — Si dicitur baculo est melior gladius hic

...lteros Alcorani locos qui varios fundebant sensus iuxta varios legendi modos hic unus:
...r ab auctoribus. ان الله برى من المشركين و رسوله
...ta eorum lectionem qui postremæ dictionis radicalem legebant cum dhamma sic رسولُه hunc reddebat sensum
...us alienus est ab infidelibus et Apostolus eius. idest tam Deus quam eius Apostolus alienus est et odio habet
...les At iuxta eorum lectionem qui vocem illam legebant cum kesra sic رسولِه hunc fundebat sensum:
...s alienus est ab infidelibus et Apostolo suo nempe odio habet infideles et apostolum suum Mahometum
...postremæ lectionis patroni ut geminam tuebantur ex vi et influxu particulæ و id est ab quod
...t solet vi omnes sequentes dictiones copulat. Impugnatores id refellebant ex absurditate sensus
...id sit ingentes utique hæc legendi varietas excitaverat tumultus ac turbas. Eiusmodi autem vocalium
...figuræ nuncupantur الإعراب quasi dicas Arabizationes seu Arabum inventiones ac legendi novem
... Hoc autem quia Persæ Turcæ aliique exteri populi qui Mahometanam ~~impietatem~~ pietatem amplexati sunt
...um aliosque eius perfidiæ libros facilius illarum notarum adminiculo legere cœperunt.

Gregorius Barhebræus lib: 6 Chronicorum in Ptolomæo Philadelpho agens de septuaginta seniorum
Stalleva الملكيون والنساطرة Turci vocant Christianos ... at ... Turci: qui ... hunc explicat et
وهذا النقل السبعيني هو المعتبر عند علماينا و هو الذى بايدي الروم وباقي فرق النصارى
... septuaginta versio hæc autem authentica habetur ... doctoribus nostris quapropter illa est et aliarum græcorum manibus teritur que Christianorum nationum.
خلا السريان خصوصا المشارقه فان نسختهم المسماة بسيطة تطابق نسخة اليهود
Exceptis orientalibus ac præsertim Syris quorum versio vocata simplex concordat Judæorum textui
واما مغاربة فلهم النقلان البسيط المنقول من العبراني الى السرياني بعد مجي السيد المسيح
Occidentales autem habent utramque versionem videlicet simplicem ... quæ translata est ex Hebræo in Syriacum idioma post adventum Christi domini
اداى السليح وقيل قبله في زمان سليمان بن داود وحيرم صاحب صور والسبعيني المنقول
Adæi Thadei Apostoli vel ut fertur ante illum tempore Salomonis filii David et Hiram domini Tyri Atque Septuaginta ...
الى السرياني بعد ظهور المخلص بزمان طويل
post Syriacum in ... Salvatoris adventum longo tempore

...ro fatentur Confessionem ca: 22 suæ Ecclesiæ institutione
...de magistro confessionis seu confessario.
فصل في معلم الاعتراف
يجوز ان يكون الاعتراف على كاهن او على غير كاهن ممن يكون اهلا لذلك الجواب لا يجوز الاعتراف لغير ...
Licetne fieri confessio sacerdoti an non sacerdoti digno tamen ... Responsio qui hoc perfungatur ... Non licet fieri confessio ...
بل يعترف لمن له جنسية في الكهنوت
sed illi qui est in gradu sacerdotali.

...ophitas ad sacramentum inter septem semper numeratum est
...it usus usque ad tempora eorum Patriarchæ nuncupati يونس ابو المجد ابن غالب
Abulmagdi filius Elgalibi - qui alexandrinam sedem apud eos occupavit anno ab incarnatione domini 1207
...confessionem amovit et circumcisionem plurimum commendavit sed an propterea negent id esse sacramen...
...penitus abolitum velint? nequaquam audiamus ergo totum ex ca: 51 Constitutionum ecclesiæ cophitæ
...lectionis ابن العسال Ebnelassali qui nec etiam decreti causam reticet ubi postquam de circumcisione pluribus
...ddit de confessione.
واما الاعتراف فهو طب روحاني نسبته الى الروح نسبة الطب للجسد الى الجسد وكما ان الجسداني
At vero confessio spiritualis medicina est cuius comparatio ad spiritum eadem est quæ medicinæ corporalis ad corpus Quemadmodum autem corporalis
الا بطبيب خبير و الا كان ترك الطبيب خيرا منه من جاهل او شرير ثم بقبول المريض واستعمال
nisi per medicum probum peritum alioqui esset melius eiusmodi vitare medicum imperitum vel improbum ... et aliquoties ex ...
بامكان المداواة من جهة الزمان والمكان والامكان والا فلا فايدة فكذلك الروحاني ولما صار ...
deinde ut possit medicina ex parte temporis loci et potentiæ alias nihil prodest. Ita spiritualis ... comparatur ...

يمكن احد ان تكون الروح القدس الخالقة اقوى فعلا من المعده والكبد في الاجساد المخلوقة

creari in corporibus hepate et stomacho operato: potentio Creatore Sanctu' spiritu' Esse aliquis in...
quam hepar quam stomachus vem vem

فقد قويت المعدة علي تمشية الطعام والشراب وتميز صفوه من تفيله وقويت الكبد علي

con: hepar potuit et faeculento a purum secernat potum et cibum concoquere stomachus potuit Etenim

ذلك الصفو وتميز لطيفه من غليظه وتغيير ذلك اللطيف عن حاله الي ان صيرته دما حتى

usque sanguinem efficiat illud donec statu suo subtile illud commutare et crasso a subtile secernereque purum illud
...

في جميع الجسد فكيف لاتقوي روح القدس علي تغيير ذلك الخبز ومزاج الخمر والماء ./.

./. aquae et vini temper: et panem illu' mutare Sanctus Spiritus non potest quomodo Ergo ... totius
amentu'. go

Item.

من يمكن ايضا ان تكون كلمة الله نافذة وهي المسيح الذي ناول تلاميذه الخبز فقال لهم

eis et dixit pane' discipulis suis porrexit qui ipse Christus est quod efficax dei verbu' sit quod haud esse

خذوا كلوا هذا هو جسدي ثم ناولهم كاسا فيها مزاج خمر وماء فقال لهم اشربوا

bibite illis dixit et aquae et vini temper: in qua erat calice porrexit: deinde corpus meum est hoc manducate ...
vamentu

منه كلكم هذا هو دمي الذي يسفك من اجلكم ./.

./. vobis pro effunditur qui sanguis est hic omnes
meus

Rex Manasses qui ex texto Hebraico quem penes se ex legis praescripto conservare tenebatur nomina omnia delevit et abrasit substitutis idolorum nominibus unde textus hebraicus absolute fuit depra(vatus) et corruptus. de hac corruptione textus Samaritani a Dositheo quem Arabes دوسيس Duseis vocant sic habet Chronici Samaritani auctor Samaritanus.

هذوا كتب دوسيس ووجدوه قد غير كثير من التوراة مثل عزرا واكثر فخنقوا جميعهم

omnes reperunt plus atque Ezram ut lege ex multa commutasse quod compererunt et Duseis scriptura acceperunt
Pentateucho
Tunc Samaritani
textus hebraici veri corruptionis dicunt.

كتبه وغيره ./.

./. mutavere

Purgatorium الهاوية

بنوا بدسيس فلما كثروا مالوا الي قرية جانب القدس خوفا من السامره ./.

./. Samaritanorum metu Jerusale' lateris oppido ad se se receperunt crescente vero in Dositheos ...
numero

De defunctis Constitutio.

من اجل الموتي وكيف يعمل لهم ذكران وصيه بولس الرسول ومن الناس من قال انها وصية يعقوب

Jacobi praeceptu' quod dicit dicunt qui homines sunt apostoli Pauli praeceptu' est et comme: pro illis faciendu' quomodo et defunctis de
tamen ceptum moratio da do

Verba ipsa sunt apud Melchitas et Maronitas c: 39 apud Cophthitas cap: 22 Apud Jacobitas cap: ...

في اليوم الثالث ذكر ان الذين رقدوا بالمزامير والصلوة من اجل ان المسيح مات وقام

resur: et mortus est Christus propterquod precibus et psalmis in obdormit: corru(m)qui commemorati: tertia die in
rexit vere onem

ثلاثة ايام ويصير لهم ايضا سبعة ايام لتذكرة الاحيا والاموات واعمل لهم الثلاثين مثل

juxta trigesima die pro eis fac et defunctorum et vivorum memoriam in die nona quoque propter ... fiat et die
(commemoratio)

سنة العتيقه لان بنوا اسرائيل حزنوا علي موسي ثلاثين يوما ويعمل لهم ايضا ذكران السنة

anniversarium quoque pro illis fac et diebus triginta Moyse super luxerunt Israel filij quoniam ... vitur

لهم ويعطوا من مالهم صدقة للمساكين وايضا نامر ان يفعل ذلك باهل العفاف والايمان

fide et continentia pro praedictis ... et ... credimus et pauperibus et eleemosyna bonis com' de erogetur et detur

الصلاح فاما من اجل اصحاب الكبار والكفار فانه لو صدقوا عنهم بكلما في الدنيا من

ex in mundo est omne quod ab illis pro eleemosyna si infidelibus et mortalium peccatoribus Nam pro ...
detur peccatorum

ال لم ينفعهم ذلك شي ./.

./. quidquam illud non ... prodest

In libro كتاب الدقايق i: de subtilitatibus pro defunctis Arabes mahometani sic deprecantur

روح ارواحهم ونور قبورهم وغسلهم بالماء والثلج وبرد حرارتهم ونقهم من الخطايا

peccatis a purgato et calores refri: et nive et aqua ablue eos et sepulchra: illumina et animas eorum refrigera
eorum quara ...ura

...ت الثوب الابيض من الدنس ./.

./. sordibus a alba vestis pu...

Testimoniu' de Liturgia ex libro constitutionum Syriacaru' ecclesiae maronitarum quem arabice iuris fecit David Archiepiscopus Maronita. anno Christi 1059 et Alexandri 1370. Verba sunt haec c. 10. de Ieiunio.

ثم ابتدى بذكر الوصية الجديدة واخذ حينيذٍ من ذلك الخبز الذي كان على تلك المايدة الفطير وحمله

illum mensa illa super erat qui pane (azimo) illo ex tunc accepit et Novum testamenti memorare incepit Tum / aggressus est

بيديه وباركه وفضله وقال لهم هذا هو جسدي الذي قُرِّب من اجلكم خذوا وكلوا منه لغفران

ex illo manduca et Accipite vobis pro offertur quod corpus meum Hoc est illis ait et gratias ac benedixit suis manibus / tem reddidit et illum

الخطايا فاخذوا واكلوا لحم بغير شك ثم مزج كاس من خمر وماء وقال لهم هذا هو دمي الذي

sanguis est mei Hic illis ait et aqua et vino ex calice temperavit dein hesitatione sine carnem manducarunt acceperunt et peccatorum / comederunt / one

يسفك من اجلكم خذوا واشربوا دم بغير شك ثم بين لهم هنالك فقال ان الخبز

utique dicens eis demonstravit ibi tunc hesitatione sine sanguinem bibite et Accipite vobis pro effunditur

الذي امر الرب به موسى هذا هو مثال الخبز الذي قد صار لحم وهو جسدي والدم الذي

sanguis vero corpus meum est et caro factus est iam qui panis typus est hic moysi dominus praecepit quem

يسفك من ذبيحته فهو مثال هذا الكاس الذي صار دما وهو دمي بالحقيقة الذي يسفك

effunditur qui vere sanguis est mei est sanguis est qui calicis huius typus est mactatione ex effusus est / eius immolatione

Et capite septimo de canone missae —

اجلكم // vobis

اعطانا اياه نفسه تقدست اسماؤه لغفران الخطايا ولم يتمثل به بل قال هذا هو جسدي ولم

et corpus meum est hoc dixit imo eum similavit non et peccatorum inveniendo: nomina eius sanctificentur ipsemet nobis dedit illud / corpus

Et ex Cophtitis Ioannes Episcopus Asiutensis in actis martyrum aegypti —

// يقل هذا هو مثل جسدي

// Corporis mei typus / symbolum hoc est dixit

قال القديس امونيوس الاسقف كيف يا اريانوس اخذ اللبان النجس بيداي اللتان ارفعهما

elevo quas manibus meis immundu thus accipiam Ariane o quomodo Episcopus Ammonius. Sanctus Dixit

الى الاب ضابط الكل اب ربنا والهنا ومخلصنا يسوع المسيح واسال صلاحه ان يرسل

mittat ut bonitatem eius deprecor et Christi Jesu Salvatoris nostri et Dei nostri et domini nostri patre omnipotente patre ad

قدسه فينقل الخبز الى جوهر جسد المسيح ودمه الكريم هذا الذي بعد موته على الصليب

Cruce [illegible] morte eius post qui illius pretiosi sanguinis eius et Christi corporis substantia in panem transferat et sui sancti

لنا من جنبه الالهي ماء ودم وبه طهر العالم كله اما جسده الطاهر هو الذي كان اولا

primu' fuit illud quod est purissimu' corpus eius Universum mundu' expiavit et sanguis et aqua divino latere ex nobis / mutea

وثانيا على الصليب وثالثا في القبر ورابعا صعد الى السماء // والخمر

Et vinu' // caelum. in ascendit quarto et sepulcro in tertio et cruce in secundo / Panis primo / deinde

Ex melchitis seu Graecis Arabibus S. Petrus Sebastes frater S. Basilii et Gregorii. البرهان demonstrationis de hac transubstantiatione sic habet.

فاذا قام الكاهن مبتهلا قدام المايدة ويدعي بالدعاء الذي علم المسيح للحواريين وامرهم ان يوردوه

tradere ut praecepit eis et apostolos Christus docuit quam invocatione in mensa coram orans sacerdos stat cum Ergo / et invocat

من الكهنة تنزل روح القدس على ذلك القربان فتصير الخبز لحما نقدسها وقوتها وتصير مزاج

temperamentum efficit et virtute sanctificatione sua carnem panem efficit et oblationem illam super sanctus spiritus descendit sacerdotibus a

والماء دما حتى لا يبقى فيه شي من ذلك غليظا ثقيلا // ولكن يصير كله لحما ودما

caro totus fit sed // et faciunt quicquam eo quod ex quicquam in eo [illegible] ita sane aqua et / nihil non remaneat grave

[illegible] in hanc conversionem convincit et demonstrat a minori ad maius sive a potentiis naturalibus ad potentiam supernaturalem. afferens —

// نقدسها بروح القدس

// Sancto spiritu sanctificans

وما ينكر

253

سزاوار حمد و ثنا اولان پادشاه بی همتایه و شهنشاه ذو العزة والکبریایه درکه درگاه عالی و بارگاه
متعالیلرنده گروه کشش و جبابره کلیده حقیر و خوار دور و هزاران هزار ازهار صدایق صلوة
اولان عندلیب ترنم سرای حدایق حبیب درکه والدن طروح عدایق اولور آنجه فتح باب اولمشدر
اطیق لواتورنده و شریف برالیرنده هوا اغیاری و دنیا طالبلری حقنده الدنیا جیفة و طالبها
کلاب کلامندر لبیب تمنق رسالهٔ عجیبه و موجب ترقیق مقالهٔ غریبه اولدیکی بر شیخ وار دنیادار
الم و شدتدن خاطره ایدوب خلقتک کندو عیبلری ایله تقتو ایلیوب ارباب ظرافته الم ویروب
خیلی اضطراب ویرود کلامنده بی اختیار لانه کلمه ناشایسته کلمات ظهوره کلوب بالضروری
سنمه باشلدیم اولا اغوالرده خارج اولوب دخی تعلمی ایله مقید اولمیاه جهلایه هدایه ذو المینی
حضرتلرنده رجام بودرکه ابا افندی وار و قده اول قویه دولته و قیش کونلرنده
عظیم ذوق ایله اوغرایه و قوتوق یرلرنده قاه جبالری جمع و جامه خلعه قرق وارنه بیلانی
کیره وقار دیه سنه دوقونه و جاسوسه آتلو کیدرکن صاری دولته و عظیم مجلسده اوتوردکی
بتر ابراید قواره چالوب یوزنی قاره ایده حجابه دوشوب رسوای خلق ایده حقیقت و عوالمی
ایرمش [illegible] شنی ختم اهل صاحب کیسوه صوفیاره و بر دوو آخره تکیه کلاهن اوزنمش عاشوق
مشرب صافی دل اولاه لوندنده و عنعالو و عوارسن ایدر سیمرغه سنگک دیو بر عجب
قوش اولانه افکار و حدیده اولکار اولوب کرکسی کبی بی پروبال اولمشار و هدایه اوقومش
هدایه بولمامش فقیرلره کوده صوفیلره [illegible] ایله تقیلره و چکرعه چورلشی سوالکم دو
مرایده وقاره شملق صاروب قویرمق طاقنانه و استلاح و عباره سویلینی صاروب بوکه سوری
دیواره قصوب [illegible] قویانه وکوی بکون کعبه صورتن کزوروب و قاپو قاپو ابراهیم و اسماعیل
اوقیانه و سماع و صفا بلز مولویلره یعنی الغلو کلاه اوروب قاره برکه کوم کوکه اولیا
کوروب چراغ و علم کوتروب جرو جوارایه لولوپاره حضر الیاسی جوکانی کتورنانه تکیه کاهلر
اوکنده جلب دینار ایچون اوکالنه چراقلر قیوب اوتوزنانه آباج نحو [illegible]
بعیده وه اوج کتورز بیکاره و آهو ودیشنده تاج اوروب ار اوغلی کچنن کیکاره ودر شاعده
تاج کیانانه و بوللره اوتوروب حزبلده آدینار دیوانه وار و [illegible] و بیرلکده آق صقاللر
بیوردیلر

جنوبز قوقوب بكيع كچين قوه كوبكاره بيدايه ايله قرزلى وكلنار كبى يوزينى بزيوب كزه بيدرناره آسر
بينا بو حذهفر ايشقاره بوزه خانه كوبكارنه يعنى ياوز بكرى وحشيشى خوارلره قومارباز وعيار
وسوله قدح جرارلكنى ايره مرواريده اولو حلواسنه واسقاط صلاة اقچه سنه كوز قور دوبيلر
بى عارلره يواوه هنوز ادمجش بوه ياوروى شكار ايچون كبوتر بازلوغ ايره بچه كارده يللچنى بيردة
اميدره عوامكر ازغونارينه ودانشمندكه قوزغونارينه داوقمياه يره واراه اوتانمزره جرب پلادن
وستماله مازلره وقطايف قاشقيله خوشاب يعنى ابلره وفى طعام اوزرنه ه اكمى فاتحه اوقياه
يينجكر مرايكره وصوه چكلرى ناه نعمت وقلوب عكرا اورته كلمركره مكث محل فلاة وفى كلمسوع دووو
طعامى قيوب غايبه كوبياره ظرف سياهى كچيوب مارى صوفره شلوار كيانارة برهاورم ويوبانته
فارتانى محله قناوى صوقى وكسوزده اكر قاتنه يالرم طقاناره اختياره تفنك كتورناره طوب و
تفنك اتلوركن قلعه نشانكاهنده اب افت ز اوتورناره وانا طولى كاتبارمزه فكه جلبى كبى
ظاهر اقچه قوتيلى بولراشى وفقرينه كچاناره وكافر خوقنده باطن يوزيره نافه كبى قاة صچاناره
وباريكو صو ايچركن صقلوع ويره اخمقاره وچاقشورسز مسح كيانه كه دورتمه وده برسوز
استروب ه كتوروب رحمتده محروم اتمكر ايچون عمارلى ايره بى نواره وبر مصاحبت اولنده وكلدى
وفى تمام اولجق مجلسده اولكن صورة ترياكيده وبعض كمسه نكر اوصافنى اوتورركن عيوب ه
طوغرى قالقوب ونورناره وتوركجه بيلى كاتره وقوشى ولنجه سويلياه وصفي فكاره وكندو اسباب
ووزملكه مقيد اولاة حنرده والكابر سنوه سنده طعام صاحبنك خزمتكارينه سنوه يه چوغال
اوسزده وعزا يمده بابا نصوحه قوشموع ويوبره اشكاره حقه سنده بوبر قدر افيوع
يياه سغمه ده الله وايلك كتابنى اجازتسوز الذه الوبره السم بره ودبزره حيواناره و
سنوه اوزرنده بوع لعنوكى ايره بوغله مچكاره وياراه اوكنده كندو اوكنه نسنه چكن صوزده
وقاشغنده قلاة طعام بقيه زكر بنه طعام ايچنه دوكناره وبكر اوكنده صغ كبى چوق صو
ايچن اوكوزره وبعض كمسه نك كوزحقنه قوياه بيكاره وبعض تقليلك ياراه نه قارشيدوغى
استميوب كندو كلوب صوقلاة يوزه وتكاره يلاة ث هدكينه وخاطر ايچون كزب اختيار ايرينى
بكزاباره محمده طوميانارة وصغره جماكى بر مجنزه يركن عذرى طعامه اله اوزنلقو ايره
وستنا پاياكى قوردوبچقاره تارنى وذكره اغزه اوين مروارده قلاة كمسه لسنك حقنده مزاينى
سويلرى قويوب منافقوع وتزقاملوع وسغد لك ايره بوعزيزه اصلاچقاره اثناو لغرو

یل بر جنواة استکارة النز برقاچ اقچه کیرمکلا ییوکلین مرحلاتاره قراجه رسنکز آلتنه ایع و یاغود
بالوع صقلین مروارله اشکر و قسرانع سکنتاره و مسلمانلغکز باسی اغزوه کربه زلصوع اولاه
اوسلو بسوزله کوزفتی ایه ملوث تریاکیاره کورکلی قراجه نکز اتکیله اغزه سیلین کوکبرده توچاقشور
ایجنده کوملکره اوبره سکز دوزه سکه قوروباجقاره وچوق چوق قانغودی توکوره برشنده و شوو
دکن قاشغن بر طولوره حرصاره متصل بیغین دوزمکه مقید اولاه قلقاره کولنوبره قیو یارغنده
نفاه فرنوته ایه کنزه قوجه قری ظن ایروآب جارشوده بوزه اچوب کنه قوتحنده کوزلبی کومراسلمتی
جلنکز بوزکته دو نزره ابدله دبیرام کونلرنده صارغنکز اروه اوکنه کیاه حیواناره وصقالنکز
آغزی بولوره بیغین قزلباش بیغنه دو نزره خرعبسزله ادلی طعامی اجوع قولتقنه جناق
قصوب بکلیلره خیارکه اللنیه براقجه ایکن آزور وفی ویر ویتلره برکمه نعض سنه اوقورکن
اوقیامدکه کنوربن اوقیایم وین قومصوله یلاوه یوغرو قوماکه حقیر حظ ایلمز وین بی مزاقاره
آزوع رسوای بادکیدلاه عبایی ایله بنز یاوکارله و ایلمکر بارکیری ایله و بنجه اسبابله دوکوه بنیز
عزیزله قونجی بوله جزمه کیاناره قومصی قاضی کتهرالنه و چاوش وکلر ایکن چاوش کجناه
مرکیاره بیاض قوزی کورکه زرودا یقه قویاناره ظرفا مجلسنده کافر ولنجه سویلین مترله
وبعض یاراه برحکایه بسط ایورکن بونکز اشنه بی فلاه اوله کرکاور وین کنده بلمز اشلره و هنوز
اغزنده خمرزایحه ی داریکن غازقلموع اسنتیز مرایئره دمجلره فاسوع محروم اولوره سفره
قوروواندوع ایره عبدالبطن چلاحوارله و یاراه اوده سنده برشی حقه سنکز دبن کوسترده صنقده
وعلم معرفتده بی خبر اولوره علم کجناه ابلهره و اوده سنی و خزمتکاربنی کوسترمکه استیین
و بونکه مقید اولاه جمری مسرناره و صقللو اولوره صارغنده طشره برجیم کوسترده اریم بوستاره
و حمامده بیقانوزکن اوو یرلی کوسترده علقتره و بیاک تاریخنده حکذ اولنمکه قصدین
ایره خرلایفهماره و مقصودی برشخص وعوره وضیافته ایکن مجلسه مناسبتی اولمیاه اشتماعی
اوغاله ایره اورالکسزله دکنده تمام مغلص ایکن مراجه ایله اقجه الوره ضیافته تقلید ایره
نکبات دکفایع مقداری سس معتی دارکن هندوستان مسعوره قصد ایره حریفره دتمام
تغلتی ایله تغیب ایکن تغلتی نشتر قراجه اتکر اجوع مجلسده خفنج ایره غلیظره و اظهار
فضیلت ایروب مجلس شراره مصاحبت علمیه ایره ترکه ظریفلره و بغور لی عواده صالنجی ایله
تعیدایره یاه کارله دبیراملوع عاشقی اولمیوب صالنجاقجیلر قوجوه معاصده یالکز کزوب
صالنیاه کوزنتره و لصحاب سعدیه حزمتی التزام ما لایلزم ایلییت نکبتی تریاکیاره

ومجلس عرفانیزه لاقردی اتمغه کلمزیه نوبت دکرمینه برکوباره و مقومه‌سز ایچنه…
ویاغو وسو مکدوب بنه ایچوب ایچنه بقاه کوزی چیقاجقاره آه الا کیمزو برین بلمیوب
کوز وه حیوانلره وبعض نفیس طعام اوغاه باکه ایله یبورکن قشوغ ایله کیرشش عبد البطن…
وبعض کمسنه سپاهی ویکیچری وکل ایکن بربارمقده زباده صقال باغی قوناه وکمسنه…
وترکی وانشمندی ایله قهوه خانه و میخانه‌یه وچارشو سیرینه واراه یچ مزاح جوانلره ور…
اقچه‌یه اولمیوبده جوان و نکاره عاشق گچنده جماره‌ده وباده مجلسنده جومردلنوب
وکمسنه‌یه بر قصعه جابه ایدوب ارته‌یه پشیمان اولوب بنه استین قوری قلاقتاره ویاسن…
یچنه ایغین صوقمیوبده نصغ طشره قلان ایاغی قوریاجی ظرفایه وبعض حیوان اوغلیلر…
مجالس ایدوب لحمک الحمی لغوی ایره دوکمیا جفاره وصوغنه تحمه اولمیوبده آبراک لجنا…
bocca abocca
سفهایه وبعض کمسنه خانک مزکوره‌سنه خنابی ورلستغی تنهاسنده آلمیوب قهوه خانه‌ده…
eslamaho [illegible] pauli
بره وار اووه قلان السلامتنده وبن اولسزله وقهوه خانه‌ده ویاباراه حابیننده حزمتکار…
بره اوغلان وار اووه بیوک کنت [illegible] کتور کمسه‌مزده اقچه خرجلق قالمدی وبن اول کز اتحفا…
وقهوه‌ده مزکوره‌سنه قفتان بچن لکده وکوچک اوغلانجغی اولوبده مسجده کتوره مزکیده
باغ کل ایکن باشنه ماوی ویاچمی عرقچین کیان قوقمه‌ننده وباده جوقه جوق ایچوبده طو…
پشته‌هلینی یوزی قاره‌ده واوتی لحمش ترباکه یاراتر جوق جوق مصاحبت صورته اثنلرده
وبر کمسنه‌نک تحفه شنه‌یه اولوب حالا صاتلق وکل ایکن باکه صانه وبن حیوانلره محصار کلام اعلا…
اوزره نفس الامره یکا طوقنمکز وبن بیحضور اولان سفهایه ونفس الامر الچیده کیمزو عینی
وبوره اول عبیده کسلمین صغره وبرش افیونه یبورکن بکربکر بقاه کوزی جقاجق حیر…
وبعد الطعام اکل یبورکن لکنه سومکده پشته‌له وبعض ضیافتلرده بشکره الاسلی ایله قوروا…
وبیرام کونلرنده کلنلکز قزلونی بیرام سیرینه چیقراه کیدرلره وبر کمسنه برحکایه دیورکن ارقور…
اول تمام اولمدین برحکایه دخی مشلیان کورتکلره باروآغیله صو ایچوبده یاننده اولان آتوره طو…
بره قوو بن اور آکسنزله وچارشوده کیدرکن کندووه بیوک ادم اردنجه اولوبده براییه کلان او…
حالنی حاطرله صور وقره صک شلام ویرنده وقهوه خانه‌ده اویوبانلره وبر کمسنه خفیه یازو یاز…
یازولسنه باقموغ کوزلی جقاجق یوزی قاره‌ده وطعام زمانده الکلره زیارته وارنلره واکابر
خزمتکارنه عشق لحنی کوبکلره وطنبور وزورنه ایله مجلسده عشق ونوش ایرنلره وبیرم و…
capitani [illegible] olah
ایچوغ بربربا بخت ایره لجاجاره وتازه اوزم قابنی وکراسی چکروکن چقاریره آوجنه …
قابنی

255

قرقمی سوزه ایجنه ووکن مستکلره وکندو اجهل خلق الله ایکن ایلکه یکلش

قص ایره ابتر ذو اللوله وغاز قلمایوبره وایما الده تسبیح کتورة منافقله واکابرده ونیا

مسخره لوع ایره بوشتلوغده اوتوراغه جقمدره ودنیاوه بر صنعتی اختیار ایتمیوب ۞

لانجی وحقه باز اولاه مرکبده وبی نظیر ساز فصلی اولورکن آیاغیله تحته یه اصول ووتاه

قوروباجقاره ووتنقوذ کتابنه ویجوز وین اصطلاح طولمه وبزه ویه براوادی

کنده کن کلک ودتیلره وبالجمله طوایف مزبوره سکسن دارن کلی عقوره طالدوروم

حصار کلام ان ه اولدوغی خشیت ایله مزبور عوایس ده قادر اولدوغی مقداری پرهیز

ووب احتراز ایتمک لازم بلکه الزم در امری اوایکن خلقنه بیان و خاصیتی عیان ایتمک

کلدی لاجرم علی قدر الطاقه بو فصل الخطاب المستطان کتب واملا اولندی والله اعلم

صواب تمت هذا الورسر ۱۰۶۳

یمشی اغجدن ایراق دوشمز

Qualis pater talis filius.

ای قلیج فنا دمردن اولمز

aus Blechlen eisen wird kein guter sebel

هر نسنه زمانله

Omnia tempora suum tempus habent

دورانه حادثاتله هر کیجه یوکلودر

کون دوغمدن نلر دوغر کیم بلور

Res nouas semper parturit tempus et ante
solis ortum quis scit quid enixurum sit.

زمانه اویمق کرک

Sen: Temporibus debet aptari.

اون قنجك کوزسز دوغرر

Canis festinans caecos parit catulos

قرطل سنك آولامز Aquila non capit muscas

Excelsi animi humilia despiciunt. vel magnis res minutulas non esse curæ.

کرجه اهل کمال آراسنده سکوت یك هنردر
اما چونکه سوز سن مصلحت بتمز ترازو ایله
سویله

V. Ant: Maxima Virtutis fundamenta Silendi patientia et loquendi opportunitas.

شبهلندوکی نسنه‌ی سویلمه

Quod dubites æquum ne sit an iniquum ne feceris

حمامه کیرن بی‌حال ترلر

Che intra in bagno e forza che sudi
Che va al molino e forza che s'infarini.

یقعه ارزمز زیاده جکر

Kitimur in vetiti semper cupimusq negata

قفتاندن کوملك یقیندر

Tunica pallio propior

هرکشی کندوی الدن زیاده سور

Omnes sibi melius esse malunt quam alteri

عیبسز یار استین یارسیز قالور

Che vol compagna senza defetto restava senza compagna.

بالق باشدن قوقر

Qualis rex talis grex

Malis vas non frangitur یارامز چنقچق قرلمز

حرام قزانج حرامه کیدر

Male parta male dilabuntur

بر حلال بیك حرامدن یکدر

Non sunt mala lucra æqualia damnis

قشلق زمانی کونش دوغوشندن بلو

il bel giorno si cognosce da la matina

هندفلی سوزسنکدن الم یوق

Elephas indus culicem aque non tollit

جاهلك سویلمه‌سی سویلمکدر
Sapienti non loqui est loqui

سوز سویلنه املك آرتر

Loquendo et labor et Verba crescunt

سوز اوتلرکدر امر ارکك در

le parole femine li fatti maschi

هرکس کندو صنعتنده اولان ایشه دخل
ارتغه کچمه‌سن

Quilibet de sua et non de aliorum professione loqui debet

ینکشتی صاغر صوتکی یا یورودر

Un par d'orechie secca cento lingue.

چوق سویلین چوق یکلور

Multa loquens multa errat

حطادن صقلین یلان فتنه قپارجی کرجکدن یکدر

præservans a malo mendacium est melius veritate nocua.

عقل یاشامدن کلمز

... Sapientia ætas condimentum est

هر یاشه بر غیری عدت یاروشر

Aliam ætatem alia decent

ممکن اولمیان شیئ دلمه

Quod fieri non possunt ea ne appetas

طالعك انقلابنه محکم تحمول اتمکدر

Fortunæ mutationes fortiter perferre disce

هر دایم قرقوچکمکدن بر اوغردن اوغرمق
یکدر

Satius est subire semel quam cavere semper

هلاکلغی استین بولور

Qui amat periculum peribit in eo

ج اولانی وویدر صوسنمش قندر چیلاغی طونات حسنلری زیارت ایله طوتصقلره

نسلی ایله اولوزی کوم قونقلری قونقله

تکریدن غیری کمسیه طپمه زم

Praeter Deum neminem cole

آدم تدبیر الله تقدیر ایدر

Homo proponit Deus disponit

تقدیر بوزار تدبیر

propositu' destruit — destin

تدبیر اشتک صوکه فکر اتمک

Ung Deus non evvar — یکلمز بر الله

Nemo sine crimine

المسلم من سلم المسلمون من یده ولسانه

Salvator est, ille a cuius manibus et
liberatores liberi evadunt

انساندن انسانه فرق وار

Homo homini praestat

اغاجی یمشدن بلنور

Et ex moribus homo

Ex fructu arbor agnosci

خنکار اولمین آغلك ادمز

Chi non sa fare non sa commandare
Non bene imperat nisi qui paruerit

میمون طوزغه طوتلمز

Simia non capitur laqueo

دشمنی قرنجه ایسه فل کبی صای

Inimicu' formica' elephante' puta

هیچ کیمسه یه اعتقاد اتمه کیمسه ایله تون ییمجه

Nulli fidas nisi ei cum quo modiu' salis prius
 comederis

اسکی دشمان دوست اولمز

بوزلمش دوست دوست اولمز

Amicitia rifatta minestra riscaldata

بر کمسه که بلدی کندوسنی
امدی تحقیق بلدی تکرسنی

Qui seipsum novit creatorem novit Deu'

باشنه یازیلن کلور

Capiti inscriptu' evenict

Quod sors dat nemo tenere potest

قکشی حقی تکری حقی

Iustum vicini iustum Dei

idest sic debetur iusti vicino ut et Deo

قکشی حقی چوقدر

Vicini iusti multa

Id est multa debentur vicino

نصیب اولان کلور

quod destinatio venit

سوز صفاتی دز سویلینك

Sermo index animi
Hominu' talis oratio qualis vita

هر زیان بر فند

Quae nocent docent

اول بیروکی طوتمغه اوکرن انده صکره بیور

Tunc rege cum primu' didiceris regi

حله حله بوزار

Vicans deluditur ars

دوشمانی خور کورمه

Inimicu' noli vili pendere

ال الی یور ایکی ال یوزی یور

Una lavat manu' et utraq' lavat faciem

احیر الناس من ینفع الناس
اشر الناس من یضر الناس

اسکی دوست اسکی حمام

Vecio amico vecio bagno

حضرت شمس

هر که رخسار تو بیند بگلستان نرود
هر که درد تو کشد جانب درمان نرود

انکه در خانه دمی باتو بخلوت بنشست
بتماشای گل و لاله و ریحان نرود

خضر اکر لعل شکر بار ترا دریابد
باز دیگر بسر چشمهٔ حیوان نرود

کر نه امید لقای تو بود در جنت
هیچ عاشق بسوی روضهٔ رضوان نرود

در ازل بر دل ما عشق تو داغی بنهاد
نقش ان تا ابد از دل و جان نرود

هوسم بود که در کیش غمت کشته شوم
لیک این لاشه ضعیف و بقربان نرود

شمس تبریزی بالطاف تو کوید سخنی
عاشق انست که جز از پی جانان نرود

Herki ruchsar tubined, be giulistan nerewed. Herkim senin ruchsarini ghiorurse giulistani dire: temeshe gitmes.

Herki derdi tukeshed, gianib derman nerewed.

Herki, herkimseki derdi tukeshed, senin derdini seiwede gianibe derman nerewed. derman gianibine gitmes.

Anki. olkimseki der hane hane ichinde icianj ulet bugia ghinde. demi bir dem, batu, seninle, behalwet halwetde, binishest otura. bere mashaky, giulu, seiwetmeghe, giulu lalewu reihan laleiwe reihain, nerewed gitmes. Hysuger Egherkidhir peyamber, leali sheker senin sheker dudaghi, batzi gi deriabet bulseidi. Baz digher bir dahay, beseri cieshmeihaiwan Abihaiat cieshmesinin bashina nerewed gitmes. Gerne Egher ne. Si non umidilikaitu senin dizarinin umidi. la speranza de la tua facia. buwet olmaia giak oturta giulet, dergennet gennete Hitz ashik besui rawzaerizwan Hitz ashik gennetin gianibine nerewed gitmes. derezel ezelden ber dil ima benim gionlum e, terne. Eshkitu senin eshkin daghi binihad bir dag lieanj bir iaki komish. Nakshian ol daghin nakshini tabe ebed ta ebed ez dilu gian gionulden dahj gianden nerewed. Hewesem budjki Murdadum bu idiki der kiesh gamet senin gamun arkerine kieshte shewem tepelenem Liik Emma In lashe zaif, benim bashe ieany tenj zaif dur, we be kurbana nerewed we kurbana gitmes, (riva zaifshei kurbana kabul etmenes aktaata) Shemsi tebrizy. nomen proprium Poetae. Shemsi tebrizi, be eltaf senin lutfunle, giuied sehuni bir sutj soiler Ashik anestki Ashik oldurki. giuz ezpei giana. gianaminin peiinden gairi iere nerewed iirumez gitmez.

+ Le scrofole. ℞ Malvavischio et farina di grano ben cernita s'incorpori insieme che sia liquido poi s'aggiongi
poco d'Arsenico polverizato cioè quanto sarà ne la metà d'un Carlino di tal unguento distendi di sopra un [illegible]
258 piccolo quanto una ongia, et in due volte amazzera la detta che diventera nera. Poi ongi intorno a la piaga
butiro, poi batti suco d'Apio con un rosso d'ovo, et un poco di mele rosato misticato insieme, et bagna le dette pezze
et vedrai che mettendo di sopra le scrofole morta in uno o due giorni le di lassiera, poi li [illegible] altre [illegible]
sero dentro metti sopra la piaga dette pezzette bagnate, et subito venivanno a la bocca tutte bianche le quali
dando sopra poi la pezzetta del suo unguento col Arsenico, et fatti [illegible] et quando la piaga sarà netta salda
Unguento Apostolorum et unguento bianco canforato misticati insieme —
ALA TIGNA. ℞ Tre scodelle di lissia che non sia troppo dolce ne troppo forte et poi ℞ pece greca [illegible]
on: 2 vara gialla on: 1 ℥ farina di grano ben cernuta nodetta una sin unguento al foco il quale distendi sopra
tela nova grossetta et ponila in capo sopra il male, et caricala bene et ponendo la la matina la levarai la [illegible]
et subito lavata che la l'averai l'amici capo con l'aqua tepida, et poi l'asciugato et rimetti un altro simile, [illegible]
matina lavato, lava et singe come di sopra, et quando le [illegible] l'empiastro del capo fatto [illegible] presto
acciò l'infermo pati sua manco dolore, et così farai fin che vedrai netto molto ben il capo [illegible]
capello bianco tutto via con le molette che lassiandoli la tigna tornerebbe, e stando il capo ben netto [illegible]
altro empiastro acciò nascano li capelli: ℞ olio commune ℥ii: i terebintina dr: iß. Ceramonia [illegible]
al foco poi ℞ una vessica di porco et non d'altro [illegible] secca, et taglata in dui parti che vengano come [illegible]
berette et ongi il capo dove è stato il male, di questo presendo unguento et metti su la metà de la vessica in capo [illegible]
si piaci, et così ongerai una volta il dì il capo, et ogni volta ch'l'ongi prima lavati il capo d'aqua o di vino [illegible]
non d'altra cosa, et ciò farai fin che nascano li capelli, et non l'onger più, et non li levare la vessica [illegible]
per tutto un anno intiero si lava il capo undi [illegible] et d'altro no, et si non ti lavasse saria pericolo che non [illegible]
nasce il male. Et anco fa le mutare o lavare, tutti li soi drappi che portava quando haveva il male [illegible]
del capo, come quelli di dosso e sarà libero senza fallo.
Unguento di rogna perfettissimo ℞ un bianco d'ovo fresco d'undi, si sbatta molto bene in una scodella con l'aqua
et come serà ben sbattuto leva la schiuma che haverà fatto, et il resto metti in un vaso di vetro grosso
largo di bocca, et mettivi un poco di solimato quanto un gran di cece et altro tanto di biacca [illegible]
che sia ben pesti et polverizati inanzi che si mettano nel vetro d'ove sta il bianco d'ovo et aqua [illegible]
con un bastoncello volterai sempre a una mano per mezza hora o appresso, et metterai olio rosato [illegible]
liquida da poi et che venino tanto quanto pesano tutte le sopradette cose et siano mesticate et incorporate
ben insieme nel detto vetro, tornandole a mescolar un bon pezzo, poi metti il detto unguento in un vaso di vetro
et quando bisognera usati di quello et è una cosa molto preciosa che non solamente sana la rogna [illegible]
ancora per gentilissima carne nel volto, et ne l'altri luoghi dove si mette, et ancora purifica il sangue [illegible]
li humori, et disecca la flemma salsa —
Alessandro magno è andato a la conquista della Fontana di Vita ~~[illegible]~~ ~~et~~ si chiama la sua aqua Abuhaiu
e ha eletto tutti giovani per esser con esso lui a la guerra, et essendo sigato, portar in uno sepeti il Patre del [illegible]
et Ilias dui fratelli, il quale era Eclia, fu cagion che diede consiglio per uscir fuori de le tenebre, perchè li giovani non
sapevano, che via dovessero tenir, et così consiglio, che tutti dovessero trovar le cavalle, et a li confini de le tenebre
che dovessero ligar li poledrini, che le cavalle non hanno offesa la vedena di dì tanto quanto di notte [illegible]
hinnito di poledri, andavano a quella voce, et così uscivano fuori. Hydrio et Ilias li dui fratelli figlioli di [illegible]
vechio, andando insieme, trovorno la fontana, et bebbero et impirno la [illegible], o matara — cioè una [illegible]
come quella del [illegible] in [illegible], di coiro) et portorno al padiglione, et la appesero al arbore de la [illegible]
diglione venne il corvo, et con il becco stuzzicò la fiasca, e si spande l'aqua, et così [illegible] bagnata la pianta del
il arbore diventò verde, di questo s'accorse il Re et volse subito amazzar li dui fratelli; et [illegible]
Parozar et mentre che si voleva esseguir questo, si sente la voce del cielo. Alessandro questo non è [illegible]
dalle mani li dui fratelli et li portorno nel cielo, uno posero sopra il mare, et altro sopra la terra, il [illegible]
et di liberar di [illegible] et amazzamenti li homini. Et l'altro di liberar li homini in mar da li naufragi
Che non sia il nostro Castor e Pollux —
Arut Marut, sono due stelle appresso la Luna, dicono li Turchi che siano due Angeli li quali osservano li [illegible]
questi due Angeli hanno detto a Dio, che cosa fa de li homini che non li amazza tutti, che fanno così gran peccati, [illegible]
sempre quello che li lui fanno, li rispose Dio [illegible] a voi si havesse dato la carne come a loro [illegible]
faceste quello che li lui fanno, li [illegible] il Dio la [illegible]
loro risposero, che cosa dij la carne, che non è possibile che loro possino offender il Dio [illegible]
in terra diventorno lui, e cominciorno peccar come li lui, [illegible] vennero altri Angeli [illegible]
poi li posero nel basso cielo.
Rimedium ad Vermes expertum ℞ Foliorum persici granorum lupinorum absynthij ana [illegible]
fiant crasso modo et fac bullire in aqua et decoto ana [illegible] equales et fac unctio [illegible]
et ventri cum fascia liga statim exibit vermes mortui expertum est. [illegible]
℞ succi menta panis assi aceti fortissimi ana p. s. misce in modum [illegible]
famenti de quo dabis ante cibum et ligabis in pulsibus brachiorum [illegible]
doretur ch [illegible] ℞ Acetum fortissimum haustum de sero cum [illegible]
expertum ℞ Grana vermium quae sunt grana centonica de romania [illegible]
et exhibita cum zuccaro nel melle voi in ci stato sunt experta [illegible]
dispositione.

perche non si attacchi al fondo e che non s'abbrusci per la troppo gran foco. Il quanto vanno non s'adopera se non quando è ris- tretto come gelatina e che è forte et troppo crudo. Alchuni ho visti fare i saponi solo mettere la maestra seconda con l'olio acciò che l'olio non sij tanto offeso da la sua fortezza poi vi metteno un poco de la forte poi un poco de la prima ma questo fare non importa perche ci sono le sue misure e queste ni [...] si fanno in presentia d'altre persone quando il maestro non si vuol lassiare intendere, acciò che altri non imparino così facilmente. La bona et perfetta maestra si veggerà sempre l'ovo ni lavanderà et sempre peserà due volte più che l'aqua et così al contrario quando è manco forte pesa manco et l'olio pesa quanto la quarta maestra. Si fa compositione a misura li sopradetti vasi. Avertisi di dar sempre vantaggio al olio quatro o dieci per cento [...] che sij grasso o bello benche chi ha bona prattica s'accorge nel bollire di qualche bisogno o d'olio overo di maestra o d'altro. Ma quando voi far sapon bianco servi questo medesimo ordine e quando è più di mezo cotto mettici dentro del sale la sua misura et lassiato alquanto bollire poi cavalo di quella caldaia et mettilo in un'altra et quando bolle vi mettirai del sale e fallo bollire a la sua cotta perfetta poi mettilo in logo piano ad assiugare.

SAponetti da barbieri fatti in più modi. Prima è da sapere che il sapone si purga in due modi. Rx sapon venetiano et taglialo sottile et mettilo in una pignata netta et mettici dentro aqua rosa o altre aque odorifere overo farai questo bel secreto. Rx aqua di pozo et mettici dentro o [...] di cipresso et falla bollire un pezzo e [...] et sarà molto odorifera overo li darai fiori [...] di mortella di naranzi di cedro di spigo di lavanda di agresto di [...] di ginestra marina di salvia et altri fiori odoriferi overo herbe odorifere come cedro [...] menta maggio- rana timo et altre et se potrai far una compositione et fare un'aqua odorifera di diversi odori da poi falla bollire al quanto et poi cava fora il sapon di sopra via con la mescola et mettilo sopra una [...] o un matone novo che presto si assiugherà et l'aqua haverà cavato tutte l'untuosità del sapone et egli sarà rimasto bello bianco et senza odor cattivo anzi haverà aumentato odor bono, et questa è la vera sua purgatione e cala on: 1 o poco più per lib: Il 2° taglia il sapo- ne sottilmente con la gratusia et fallo seccar al sole o nel forno et pestalo in polvere et setaccialo sottilmente poi inhumi- discilo con aqua rosa o di spico et lassialo assiugare al ombra o al vento overo sopra una pietra taglia il sapone et pestalo senza far altre cerimonie et aggiongivi polvere d'ireos storace, et un poco di canfora et pesta ogni cosa insieme e fa- rai le tue palle che subito le potrai dispensare, ma saranno di poco valore —

A componer li odori nel sapone per far balle odorifere da barbieri —

Rx Lib: 6 di sapone et pestato in un mortaio molto bene poi mettici dentro tutte le sottoscritte cose fatte in polvere sottile perche in questo consiste l'honor del opera. Laudano on: 2 Macaleb on: 4 Anisi on: 1 noci moscate nº 9 maggiorana et rose secche ana on: ½ polvere di cipro on: ½ garofoli on: 3 Ireos on: 6 farina d'Anisi on: 8 storace liq da quanto starebbe sopra un quatrino moschio grani 3 o 4 Canfora scro: 6 un poco di [...] fino et ben incorporato col sapone et fane una pasta al quanto soda et formane le palle et lassiate assiugare al ombra et saranno perfette. Il 3° Rx sapone lib: 2 et pestalo bene mettici dentro seme di macaleb on: 2 et acciò che sia il macaleb [...] a similitudine a grani del frumento, di quel colore ma è alquanto più tondo et più grosso et per cavarli il seme, mettilo a molle in aqua rosa o altra aqua odorifera et lassialo tanto che sij ben gonfio poi pestalo et mettilo in una pezza di lino e premilo et quella materia bianca è la sostantia del odore del macaleb et il resto che vi avanza fa seccare et fanne polvere et adoprerai ancor quella che ha de la medesima virtù et è odorifera e di odore di viole da poi aggiongerai polvere di garofoli on: 2 Ireos on: 3 Laudano on: 1 et di storace on: 1 et ogni cosa in polvere sottile incorpora col sapone et fane pasta soda e forma le palle, et seccale al ombra —

Altri saponetti bianchi. Rx sapone lib: 5 Ireos on: 3 sandali bianchi on: 2 farina d'Anisi on: 3 storace on: 1 tutte in pol- vere et bagnale alquanto in aqua rosa overo moschiata tanto che ne facci bona pasta e formale palle a tuo modo

Altri più semplice et bone. sapon bianco lib: 4 Polvere d'Ireos on: 5 Polvere di garofoli on: 2 polvere di macaleb on: 3 et incorpora in un mortaio bagnando con aqua di spigo et fanne pasta soda e forma le palle —

[illegible]

mettine un poco su un piattelletto di terra et lassialo freddare poi taglialo con un cortelletto et se si vattaccera insieme era cotto ma se non si vattacca non sarà cotto. però lassialo bollire tanto che si conosca, e fa spesso di queste pro[ve] e quando sarà cotto levali presto il foco da di sotto poi cavalo da la caldaia et mettilo in [illegible] o freddo [illegible] lo potrai adoperare e sarà bono in effetto e facendolo d'olio chiaro, benche sia forte non importa ma facendo olio d'[illegible] effetto et altri fondaci non si trova così bono. Quando incomincia a pigliar corpo et che tu lo alzi in alto con [la] stecca si lassia [illegible] troncare et stanno cioè non si ritirano, è segno d'esser cotto, e quando ne haverai cavato un poco sarà freddo et taglialo che sarà [illegible] dai lati et dirizzandolo starà ritto e cotto. Et se per sorte passasse l'hora del cuocere cioè che non havesse il nervo, mettici sopra un poco de la prima maestra e lassialo bollire per un'hora o più e poi fa un'altra volta le medesime prove et se non ti mostrasse boni segni, daragli un altro poco tanto che lo venga a redurlo a corpo sodo et che habbia il dovere suo cioè che non sia ne troppo forte ne troppo dolce et chi ha la pra[tica] conosce quello di che ha bisogno solo a vederlo bollire, et quando ti pare che stia bene levalo dal fuoco.

Segni che fa il sapone nel cuocere se gli è troppo forte dolce o liquido o bianco

Quando il sapone fosse cotto et tu lo volessi cavare e che tu lo vedessi bianco, o che si [illegible] freddan[do] mostra, sappi che questo è forte e volendo forte cavalo perche stando fatto ritorna nel suo colore ma se vitien del forte ma se fosse forte fuor di misura non è cosa laudabile, perche s'incrudisce e si [illegible] [illegible] nel adoperarlo di sorte che bisogna rimoverlo e farlo ritornare di bona vista perche essendo [illegible] se rode troppo i panni et li consuma. E per mio consiglio mettilo al fuoco ma prima metti ne la caldaia un [poco] di maestra de la terza o quarta con un poco d'olio et falo bollire poi mettici dentro il sapone et tutto si incorporera insieme et per un'hora fallo bollire poi mettici dentro il sapone et tutto si incorporera in[sieme] et per un'hora fallo bollire, e vedrai che non sarà tanto forte e poi che sarà freddo non si sbricciolera [illegible] più che gli è sempre migliore un poco più dolce, che così forte et anco ha in se miglior vista di grandissima [illegible] e conoscer con la lingua quel che ha bisogno mentre che bolle, però adopera la mestola et mestalo bene in torno poi intingivi un dito sula mestola et toccati un poco la punta de la lingua et giudicherai da te stesso il bisogno, perche essendo forte fuor di modo ti parrà che un carbon di foco s'habbia toccata la lingua e se non sarà [troppo] forte non ti parrà così aspro e quando è così forte ha bisogno de la quarta maestra e d'un poco d'olio se fosse troppo dolce che anco questo conoscerai a la lingua ha bisogno de la prima maestra et dali questa pure poche per volta, acioche non s'impedisca il bollore e mescolandolo dentro pian piano et habi questo gran secreto. Gran segno è del sapon forte che tutto si stritola in parti minute e fa molta mostra nel fo[ndo] dove lungamente sta. Ma quando il sapone è dolce e mal cotto suol fare un certo luccicare come farebbe [una ge]latina, et in questo caso vuole un poco più maestra de la prima e bollire tanto che sia ben cotto et venga [illegible] Ma quando sarà bene vuol trare in color di cera [illegible] un poco [illegible] e questo sarà quando il sapone [illegible] poco dolce e non troppo cotto. quando è ben cotto, honestamente però, haverà color di [illegible] e harà [illegible] lustro sicuro et haverà bel [corpo]. Ma quando il sapon nero è diventato bianchiccio et che è forte dali un poco [illegible] un poco de la maestra terza ma poco per volta dico che tu non lo indebolisca troppo cioè non lo venghi a [illegible] perche bisognarebbe darli più olio e più de la maestra prima, e sarebbe gran pericolo però sii avvertito nel dispensare. Ma in questo caso dali un poco d'olio e facendolo bollire verrà più bianco ma più dolce poi agiugnili [de la] maestra prima, et che sia calda, e poco per volta, e facendo spesso le prove come si è detto di sopra conoscerai che sarà raccomodato perfettamente. Ma quando fosse forte et bianco fuor di modo sarebbe arso e bisognarebbe da[rli] del aqua sola overo de la quarta maestra calda senza farlo più bollire o poco, et a questo modo tu lo potrai conciare perfettamente. Ogni volta che tu aggiungi roba a la caldaia fala bollir un pochetto, perche più presto s'in[corpora] e fa spesso le prove et quando sta bene non li far altro ma sia presto a levarli il foco e così caldo cavalo da la caldaia. Al fare la maestra tien questo ordine, quando tu haverai cavato la prima maestra che regga l'uovo a galla come sarebbe a dire nove boccali de la soda che non regga l'uovo cavane un terzo che è 3 boccali et de la [terza] cavane la metà che sarà un boccale e mezzo poi de la quarta cavane quanta tu vuoi perche di quella poca se n'adopera et ingegnati tenerle tutte da per se et coperte che si conservino assai. E ben vero che alcuni sogliono mettere [illegible] insieme cioè una misura de la prima una de la seconda et mezza de la terza et una d'olio che sono tre misure [e mezzo] et a questo modo potrai multiplicare quel tanto che ti parrà. Poi che tu l'haverai così composto ne la caldaia [dali] foco sotto, tanto che a pena sia tepido et con la mestola mestari sempre dentro, acioche l'olio s'incorpori [con] per la maestra, poi lassialo in infusione tutta una notte et la mattina dali fuogo e quando è caldo mestalo molto bene [che] ben si incorpori ogni cosa insieme, et tenendo questo ordine l'opera ti riuscirà mirabile et n'haverai grandissima [uti]lità. Volendo haver la sua ragione del bollire ci vogliono 10 o 12 hore e non sarà mai maestra in fondo, et mentre [che] bolle alzando con la mestola in alto, e farà le bollicole grandi per 5 o 6 hore, poi s'incominciarà a levare per le fila le quali vedrai che saranno, torneranno al in suso questo è segno che non è ancor cotto, ma quando si [illegible]no et non ritorneranno al indietro ma staranno fermi allora è cotto e sta bene e levalo dal foco e [illegible] [illegible]. Assaggialo spesso con la lingua avanti che sia cotto et se tu lo senti troppo forte dali un poco de la [illegible] ultima maestra secondo che tu senti che sia forte o poco o assai e secondo che tu vedi haver bisogno. Se tu lo vedi così bianco oltra al forte dali un poco d'olio ma poco per volta et spesso tornerai quando è presso che cotto et che fa gelat[ina] dali un poco de la seconda overo de la terza maestra secondo che tu vedi che ha di bisogno. Se passasse il tempo ordinario [del cuo]cere e che non si serrasse, dali un poco de la prima maestra che il sapone non sia forte però assaggialo prima perche [potre]sti fare errore non piccolo ma quando non fosse troppo forte ne bianco et non si serrasse, se potrai [illegible] prima maestra come è detto et essendo un poco forte li darai de la seconda al solito modo. Quando fosse presso che cotto che facesse gelatina e che non fosse forte ne bianco dali un poco de la quarta poche per volta acioche tu non li cavi del suo nervo, ma quando fosse quasi che cotto et che fosse molto bianco et che per altro stesse bene dali un poco de la prima e starà bene, et sarà bello. Quando passa l'hora del cuocere e che non è forte ne bianco dali un poco de la prima o seconda o de l'altra secondo che tu lo vedi essere forte più o meno e tornerà nel suo bon essere. E vuol bollir pian piano

Vedi che le staffette non sijno stracche et vogli servar quelle forme per altre volte, potrai serbarle in logo assiutto che serviranno poi benissimo. Vltimamente quella terra di dette staffette cavata et pestata et setaciata sara sempre meglo per adoperarla. Le medaglie così gittate si ricuocono poi et si purgono nel biancheggimento se non sono di stagno, et anco a tutte si puo dar lo vechio.

A formar con creta liquida col pennello che è molto più facile che non le staffette ma le forme non servono si non vna volta. Recipe la medaglia che voi cavarne si gitta cose ch'habbiano dissegno d'esser troppo minute et che non si possano vitoreare. Recipe la medaglia che voi gittare et ben netta et lavata et assiutta vt supra et vngendola con vn poco d'olio haurai prima ordinata la creta accomodata in questo modo Recipe il luto sapientia che si è insegnato a fare et batti et seccalo molto bene al sole o al fornello, poi pesto lo sottilissimamente et setaciato per setaccio strettissimo et poi con aqua fa lo liquido e con vn pennello da dipintori grande darai vna mano di questa creta o luto così liquido sopra vna de le bande de la medaglia la qual medaglia stia sopra vn tagliere o d'vna tavoletta et data questa prima mano di questo luto così liquido la lasserai seccare alquanto poi ne le darai vn altra mano del medesimo luto ma più duro et così le darai poi la terza o etiam la quarta per quanto ti parrà che sij grosso a bastanza. Poi che sarà secca volta la tavoletta con ogni cosa col sotto di sopra e vngi con olio l'altra parte che resta da formarsi vngendo ancora la creta stessa che li sta d'intorno, acioche quando poi vorrai taglarle per mezzo a traverso o aprirla per cavarne la medaglia si stacchi et s'apra facilmente perchè l'olio non lassa attaccar la creta, overo sopra detto luto che sta d'intorno ala medaglia così meza formata poi spolverizzar carbon pesto che similmente non lassa attaccar l'vn luto con l'altro. Poi col pennello vien dando vna mano di luto liquido sopra detta l'altra parte de la medaglia et così seccata quella dalla l'altra mano di più duro poi la terza et la quarta secondo che lo vuoi grosso come facesti ala prima faciata che formasti et così lassa la ben seccare. Ma avanti che sij secca va col coltello intorno le commissure fra l'vna parte con l'altra attraverso cioè dove spolverizzasti il carbone perchè non si attaccasse et così col coltello va destramente spaccando et riaprendo l'vna parte dall'altra d'intorno intorno in modo che il coltello vada a toccar la medaglia per tagliarla d'intorno intorno e così lassa seccare e come è secca va destramente mettendo il coltello in quelle commissure d'intorno et alzando a poco a poco vna parte di detto luto o creta tanto che si levi via et lassi la medesima scoperta. Allora piglia l'altra parte ove sarà restata detta medaglia e voltandola col sotto di sopra va diligentemente battendo dietro al fondo del luto per far che la medaglia caschi fuora essendo aiutata con la punta del coltello tanto che la cavi. Poi piglia l'vna parte et l'altra di dette crete o luti così formati et farai vn bocaminodonde possi gittare il metallo fuso, et i canali spiratori dale bande. Poi ricongiongele insieme et legale con vn fil di ferro e mettile a ricuocere in vn fornello overo al focolare de la cucina coprendole molto ben di carboni accesi lassandoveli consumar sopra. Et ancora si li pare le puo ricuocere prima che le congiungi insieme cioè l'vna separata dal altra e poi che sono così ricotte congiungerle insieme et legarle con vn fil di ferro o con vn spago et acconciarle tra due tavolette, o in vn tegolotto o tra due mattoni, col boccame in suso et buttavi poi sopra il metallo fuso et come sia freddo aprile et haverai il tuo getto molto bello si sarà stato fatto con diligentia. Et s'è lavoro d'argento potrai dar li il biancheggimento se è di stagno non si li da biancheggimento ma il vechio si è dovrà colorirlo col verderame et orina. Ma si vero si è lavoro d'argento o d'oro non è cosa di gittarsi in queste forme di creta ma nele staffette vt supra. Per formar in questa creta oltra de la quale s'è detto in questo capitolo si puo fare ancora in altro modo più facile cioè ingegnarsi d'havere l'impronto che voi formare il quel sia fatto di cera con vn poco di termentina mescolata con essa. Et sopra quella col pennello verrai dando il luto o la creta vna mano sopra l'altra vt supra e poi fatti il boccame di sopra e metter detta forma così fatta al foco col boccame al ingiù che tutta la cera se ne scolerà fuori benissimo. Poi gittavi dentro il tuo metallo fuso avertendo sempre nel gittar che le forme siano calde così in queste di creta come nele staffette et in ogni altro modo che si facesse.

A far sapone nero da panno con tutti li soi segni che dimonstra et che fa nel bollire.

Recipe calcina viva bianca se se ne puo havere et che sij in pezzi grossi et non in polvere lib: 30 et cenere di legno forte lib: [illegible] poi acconcia la cenere intorno a la calcina in modo de mortaio poi con la granata bagna con aqua la calcina poco per volta et spesso acioche ella arrabbi e ci entri il fuoco dentro e quando sarà ben arsiciata con quel caldo dentro, fate d'esser due et vno vadi incorporando sotto sopra la cenere e la calcina con la pala et l'altro vadi bagnando con la granata intorno intorno acio che non levi polvere et incorpora bene talchè la calcina non si conosca de la cenere et tanto l'anderai bagnando d'intorno che pigliando vn pugno de la detta mistura et stringendola quasi venghi ad attaccarsi insieme ma senza far questo come non leva più polvere non le dar più aqua ma serra questo mortaio insieme et lassialo star in mortaro per 2 o 3 hore perchè tutto si riscaldi et se fara molte aperiture d'intorno e se fosse nel tempo freddo lo potresti coprire acioche non si raffreddasse et perdesse il suo caldo perchè non si farebbe bona maestra. Dopo ch'haurai fatte tutte queste cose metti la detta materia a colare in vaso di terra con vn buco nel fondo coperto con vn poco di paglia, e sopra vna scodella, in che la materia possa colare al tempo suo, et quando la metti dentro mettila a modo et va calcando di mano in mano egualmente per tutto più che tu puoi poi mettivi sopra del aqua calda overo fervente questo. Preparara 6 o 8 secchi di lissia colata et mettila sopra il vaso e farà molta maestra de la prima et bona prima mettivi 2 o 3 sechi, e come è giunto quella vimettene altretanta e non aprire il buco di sotto fin a tanto che tutta non sia imbeuta poi dali la via che caschi fuora a filo, et acioche meglo tu possi conoscere la prima la seconda et la terza piglia vn ovo fresco et ligalo con vn filo d'intorno et di mano in mano che cola la maestra mettivi dentro l'ovo e sempre che starà a galla, votate tutte in vn vaso perchè questa è la prima et di questa tien conto, e quando l'ovo non si vegge più a galla metti questa seconda da parte e si de la prima ne cavasti lib: xi de la seconda cavane 30 et de la terza 20 de la quarta poi quanto tu voi et tutte tieno netto da per se e se tu le coprirai bene tal che non possino svaporare se durerano vn anno e sempre saran bone poi Recipe lib: 30 de la prima et x de la seconda et mettili insieme et vedi si tien l'ovo agalla e si se ne vede poco poco non la indebolire più che così starà bene et sapi che ogni tre libre de la detta maestra vole vna lib: d'olio et quando tu metti l'olio ne la maestra mesterai dentro con vna mestola grande di legno acioche l'olio non venga essere offeso da la fortezza de la maestra e queste compositioni farai la sera acioche la notte stia in infusione, e poi la mattina da li foco e falli bollir pian piano per spatio di 7 o 8 hore o più secondo che sarà poco o assai quantità perchè vna pasta lib: 100 vol bollir 10 hore o più ~~secondo che sarà poco o assai quantità~~ et avertisce bene che quando incomincia a bollire gonfia terribilmente però va presto a levarli il foco et sempre mestarlo in alto tanto che si rassetti a bollir pian piano et mentre che bolle va le mestando alcune volte acioche non brusci nel fondo e quando fai la compositione nele caldaia non la far mai piena a presso a vn palmo perchè mentre che si cuoce sempre sta gonfio et and[illegible] vscirebbe via tutto e il frequente mestarvi dentro fa incorporare l'olio con la maestra e cuoce più presto, et quando haverà bollito a presso allora sua del cuocere, cioè a 8 o 9 hore tu potrai incominciar a far alcune prove, et avertisci di tener sempre vna parte de la prima et seconda maestra per tutti li boni rispetti che potrebbeno accadere, e quando haverà bollito fino a questa hora la vedrai spessire e farà il bollire longo et spesso et allora potrai incominciar a far le tue prove et con la mestola

Cose che si convien tenir apparechiate in ordine per l'arte di getto — Perche li instrumenti e in
quei che fanno vincer l'arte a perfettione da le mani del bon artefice si grassa acioche quando si è
punto per far il suo gitto, non s'habia a patir di tagio o danno per mancamento de le cose necessarie
star provisto de le infrascritte cose necessarie. Primieramente il carbone sij di legno forte et giovene et bene asciutto
i crucioli siano di bona terra et senza sfenditure et i burtini o pardigli di colore soliono esser migliori
ne i bianchi. Havere un pezzo di cartone da far vento legermente e largo sopra la faccia del cruciolo
a certe ocasioni. Una canna bucata per soffiar le brutezze di dentro al cruciolo che con i [illegible]
che co i martinetti. Un ferro adunco per cavar i carboni del cruciolo e con le mollettine. Un torcoletto
torro di legno da stringervi le forme o staffette per tener le forme et strette nel butarvi dentro il metallo
Due o piu tanolette di legno di noce o di busso o d'altro legno sodo o anco di rame benissimo spianate
fine d'ogni canto per fare fondo ale staffete nel formare e per voltare et tenerle strette. Due o piu
di lana perche se ne le stringer le staffete nel torcoletto le forme non fosser ben eguali di fori, quella piu
gono a riempir il vacuo et a far logo al rilevato come si vedra di sotto ne la prattica del formare
Un compassetto et una vite per partir e tirar a misura i ghetti o sfiatatori e canali onde ha da correr
metallo. Una sgorbieta cioe un ferro fatto a foggia ma aguzzo in punta a modo d'una vanga ritorta, s
gla da le bande come con quei ch'adopra li indoratori per trarre i canali da le cornici la grata sgorbia
da servir per far detti sfiatatori e canali ne le staffete da poi che saran formato il lavoro, et non havendo
farli con coltello piu diligentemente che sij possibile. Et con havrai in ordine un poco d'olio et di tremento
una candella con un poco di carta o bambaso filato o pestato per bagnarvele dentro et accenderla et
rigar le forme poiche saranno asciutte acioche il metallo corra meglo. Et perche ale volte tal fumo
et riempie li cavi o loghi bassi del lavoro formato conviene havere ancora un pie di lepore per levar il superfluo
anco per travagliar la polvere che cadesse nel formare et per altri bisogni tali. E poi havere una bruschetta
fatta di setole et una di setole come quella da pettini per bruschiare o brusshire e polire il lavoro
che lo forme [illegible] vengano netto et con ancora da poi che e fatto il tuo lavoro gittato di novo per polirlo
accomodarlo come si conviene —

Il modo che si tiene tener nel formare. Primieramente piglierai la tua medaglia o tallero o altro lavoro che
gettare et mettila in una scotella con aceto forte sale et pagla brusciata e con le mani fregarai benissimo
venga ben netto, et adoperando ancora la bruschia et la setola. Poi sciaquala in aqua fresca et con
cio benissimo asciugherai. Mette poi sopra una tavola di legno duro o di rame ben lissia la meta de la
cioe la femina. Et la parte di mezzo cioe con quella che si congionge poi con l'altra, sia volta in giu
su la tavola et dentro di essa meta sopra la tavola la medaglia o che altro voi formare che sia ben
e detto accommodandola si fara una cosa che stia a dritta linea dal ghetto et piu basso de la staffeta
perche habbia largo il ghetto et metallo assai. Et essendo piu di una le anderai accommodando da le bande
staffeta et lasserai logo nel mezzo per far il ghetto o canale per introdurvi dentro il metallo e si favoriano piu
avertirai di non far che ricevano il metallo l'una da l'altra ma a ciascuna farai il suo canaletto che da
canal di mezzo ne la porrai. Poi piglierai d'una de le dette terre ben sottili et ben setacciate con setaccio strettissimo
cavate la porrai in un catino o piato assai grande perche nel menegiarla non se ne butti fuori e con l'aqua
la inhumidirai a poco a poco mescolando la benissimo con le mani e fra esse fregandola et stringendola
di la in pugno si tenga insieme, avertendo o che ho detto inhumidirla non bagnarla perche non bisogna che
in pugno ni bagni le mani ne si tengano come pasta ma sol tanto o poco piu come la farina asciutta e che
pigra [illegible] sopra con un deto si rompa in pezzi. Et questo con [illegible] materia con destrezza
in stan ne le staffete e con le punte de le dita e poi con la mano [illegible] benissimo assentando et
[illegible] lasciando [illegible] un poco per calcar bene con mettervi sopra l'altra tanoletta con
le mani e con tutta la persona calcando sopra quanto si puo. Poi con un ferro tagliente et di filo ben dritto
una riga benissimo la pareggerai destramente levando quella terra che avanza sopra la staffetta,
ponendovi sopra una de le pezze di lana e poi la tanoletta piana, con ambe le mani piglierai ambe le
sotto e sopra tenendole strette. Voltarai con destrezza le staffete sotto sopra et levata la tanoletta
co le medaglie per rispetto del ritirar forse entrato qualche poco di terra, che bisogna col pie di lepore
Poi vi commetterai l'altra parte de la staffeta a suo loco. Empirai de la medesima terra calcando la benissimo come prima
pareggiandola. Poi con la punta del ferro da [illegible] alquanto la meta staffeta di sopra, et con mano
bellamente e con diligenza cavarai le medaglie scurando le alquanto d'intorno con la punta di una penna sottile
si lassi [illegible] a la prima. Et voltar sotto sopra quella parte de la staffetta in cui ci [illegible] [illegible]
[illegible] la perchorai in foris destrissimamente con la punta d'un coltello tanto che puo tornando. Le staffette
vedrai del tutto netto non sij impronta potrai rimetterle al suo loco et ricalcare e poi mettendo
tra de le pezze, e le tanolette stringendole nel torcoletto. Poi finalmente come con la sgorbia o altro ferro
compartendo col sesto e riga che vengano giusti e con le porrai tutte presso al foco ad asciugare [illegible]
[illegible] tanto che siano bene asciutte. Allora con lo stoppino bagnato in olio et trementina acceso suffumigate
[illegible] sapsua tenuta col pie di lepore. Poi ricongiunte insieme e rimessevi le pezze di lana e le tanolette stringerai
quanto col torcoletto e con havendo fra tanto apparechiato et fuso il metallo [illegible] essendo [illegible]
segno se il [illegible] nel cruciolo si [illegible] et essendo stagno col mettervi dentro una pietra o un poco di carta
[illegible] gettevi che verrano benissimo senza altro aiuto [illegible] se non che al stagno come
dentro un poco cioe un ventesimo di tutta la quantita di solimato et la ottava di antimonio che oltre al far
[illegible] et fanno sonante. Poi [illegible] le staffete cavarai le medaglie con diligenza et [illegible]
[illegible] le forme o staffete et stringi et gitta come di sopra et fa tante volte quanto ti bisogna

Tery [illegible]
Terege si
chiama in
Turchesco
la staffeta
Terege.

La vera et perfettissima pratica di gittar medaglie et ogni altro lavoro di rilievo basso così in bronzo come in oro argento
rame piombo stagno et ancor di cristallo di vetro et di marmo –
Primieramente conviene havere sempre in ordine le terre da formarvi dentro quel lavoro che voi buttare Et perche se ne fanno
di più sorti et ciascuna s'adopra come le può havere, o come le sa fare noi le metteremo qui a basso, le più perfette di tutte et
le metteremo di più sorti acciò che non potendo alle volte havere o far l'una si possa havere o far l'altra. Et avertendo che tutte queste che qui metteremo si possono usar ciascuna da per se sola o mescolate l'una con l'altra o tutte
insieme che in ogni modo son bone La bontà et perfettione di ciascuna terra da gittarvi dentro metalli fusi consiste in queste
cose cioè che principalmente siano sottilissime et come impalpabili perche i disegni vengano improntati nettissimi La seconda che ri
cevano bene i metalli et non crepino o saltino in crosta et che si confacino bene con la magistra che le fa rimanere dure
et tenaci quando son secche La terza che durino a molte fusioni acciò che quando s'ha da buttar molte medaglie o altri
pezzi d'una sorte medesima non bisogni riformare ogni volta di novo Et e da sapere che per metalli dolci come il
piombo et lo stagno ogni terra mediocremente bona serve purche sia sottilissima – Terra prima da gettarvi dentro li
metalli fusi. Rx smeriglio di quello che s'adopra per brunir le spade et l'armature et macinalo sottilissimo con info:
candolo come si dirà di sotto et impastalo o imbevilo con la magistra come pur si dirà di sotto, et adoprala che è terra perfettissima
et dura a molte fusioni se è ben governata e quanto più s'adopra più vien bona, ritornandola sempre a macinare et
rimbever poi con la magistra. Terra 2da. Piglia pezzi di quei crogiuoli fatti di terra di Valenza o di Tregnada, i quali a
doprano li vetrari ne le loro fornaci a tenervi dentro fuso il vetro e si poi piglia solo li fondi et le parti dal mezzo in
giuso sarà tanto meglio levandone via il vetro che li sta d'intorno, se non piglia li come son Et habbi crogioli d'orefici novi
novi et spezzali in pezzi et sia tanto a peso di questi crogioli, quanto de i pezzi di detti crogioli et ogni cosa insieme pesta nel
mortaio di bronzo. Poi fala macinar sul porfido con aqua come si macinano li colori et facendola sottilissima col riencocerla
et infocarla al foco come si dirà di sotto serbala in sacchetti di camoscio o in scatole di legno benissimo serrate che per la molta
sottilezza non tene voli via terra – Terra terza – Rx scorze di telline di mare o di cappe et scorze d'ova et pestale insieme et ma
cinale con aqua et pestale insieme et macinale con aqua et infocale et macina più volte come hai fatto del altre è terra con diligenza
che ne sarà voli. Terra 4ta. Rx limatura di ferro o scaglia o l'una et l'altra siano pure senza terra o altra bruttezza et mettila
in una celata di ferro o in pignate che durino al foco et imbevile d'aceto forte et tienla al foco per 8 hore Poi tornala ad imbevere con
aceto infocala et rimacina et rinfrescala più volte come di tutte le altre et serba in sacchetti di camoscio o scatole ben coperte
Terra quinta. Rx pomice in pezzi et infocala et smorzala in aceto o agresto fa fin a 4 volte. Poi habbi scaglia di ferro macinata
et di queste siano parti due et de la pomice parte i et mescola insieme infoca et rimacina più volte et serva come le altre
Terra 6ta perfettissima. Rx ossa di castrato et se le pigli tutte de la testa saranno tanto migliori si non piglierai d'ogni parte Et falle
brusciar sopra le brage o in una fornace che vengano calcinate bianchissime et pestale bene et passale per setaccio Poi
metti detta polvere in una celata o padella di ferro o altro vaso sopra il foco tra le brage che s'infochi molto bene e quando è
benissimo infocata buttavi dentro un bon pugno di seno et vien rimenando con un ferro in modo che il seno si brusci
tutto con detta polvere Et così lassiala poi in tal foco per altra mezza hora Poi cavala macinala rinfocala rimbevila
et rimacinala più volte come l'altre che habbi sottilissima et sarà perfetta et dura a molte fusioni Terra settima –
Rx ossa di sepie pesce et fale calcinar bianchissime et fa in tutto per tutto come di quelle di castrato et salvale. Vedi sotto –
Et finalmente se ne fanno di terra Tripoli di ceneri di vit[i] di scaglia et di carta brugiata di sterco di cavallo secco et bru
giato di matoni pesti di bolo o terra rossa et d'altre cose tali che regghino al foco senza fonder si e che ricevano l'impronti
et i metalli e non crepino o non si scrostino come è detto –
Modo bellissimo di ridurre tutte le terre che siano sottilissime et come impalpabili. Habbi qualche terra de le sopradette o qual
altra voi et dapoi che l'hai macinata sottilissima passata per setaccio mettila in una caldera o celata o in una pi
gnata a discoperta sopra il foco tanto che s'infochi molto bene et così infocata levala dal foco et tornala a rimacinar co
me prima con aqua o con aceto Poi di novo rinfocala et rimacinala sempre con aqua o aceto et non mai a secco E così fa
fin a cinque o 6 volte Ultimamente mettila in una catino di creta invetriato et gittali sopra tante aqua chiara che la
avanzi fino a 4 dita et con un bastone netto intorbidala et lassiala riposar solamente per spatio d'un Pater Poi quell'aqua
netta cavala pian piano et versala in un altro catino netto Et sopra quella terra che è restata nel primo catino torna a metter altra
aqua et a intorbidar come prima – Et cavala sopra il catino dove votasti la prima e così farai fin che con quelle
aque haverai votato via tutta la parte più sottile di detta terra Et s'alcuna parte più grossa ne resta nel primo catino tor
nala a macinare et mettila poi con l'altra. Et di secco poi quelle aque cioè lassa dar le in fondo la polvere, e vota via l'aqua
o feltrala et fa seccar bene quella polvere che è rimasa al fondo Et dali poi una bona macinatura passandola per setaccio
strettissimo di seta se ti pare Et havrai una polvere che al mondo non si può desiderar più sottile. Serbala come è detto in
sacchetti di camoscio o in scatole di legno ben serrate le congiunture et bene incollate perche non sene voli via che è quasi
così sottile come fumo –
A far la magistra per bagnare o inhumidir dette terra da formarvi o improntarvi dentro – Perfar che le dette terre ha
bino nervo, et che formate et secche che siano si tenghino insieme e non ritornino in polvere si fa questa aqua
che chiamano magistra voce forse alterata dal menstruo che non so come s'han ~~tutto~~ tolto i filosofi da certi anni
a dietro a chiamare alcune aque che servono ad alcuni bisogni come questo Et perche ~~[illegible]~~ intendono essi per menstruo
o quanto noi per mezzo cioè mezzano o cosa che sia mezo a ritenere a dissolvere o far quell'altre operation tale
Si piglia adunque sal commune da mangiare si avolge in una pezza di lino bagnata in aqua o in alcuno et così avvolta
si mette in mezzo a i carboni accesi in una fucina o altrove che con mantici se li possa dar foco grande overo
si mette in un crogiolo o in una pignatina ben lutata et soffiando forte con i mantici si li da foco per un hora et
poi si lassia freddare e che non puoi soffiar con mantici mettalo in mezo ai carboni accesi e coprilo ben d'ogni intorno
poi freddato lo pesti et mettalo in una pignata ben vetriata et sopra li metta tanta aqua ch'avanzi da 4 dita
o più et mettendola al foco e rimenando bene si fa disfar tutto il sale Poi si lassia freddare et si cola o si passa
per feltro fino a due volte Et questa s'adopra a inhumidire et far tenaci le terre come si dirà di sotto.
Fassi ancor magistra con chiara d'ovo batuta con herba sondisico tanto che diventi tutta schiuma Poi si
lassia riposare per una notte et la mattina si cola quel aqua che si trova di sotto a tale schiuma Et con essa
si inhumidisse la terra da formare et perche questa sia alquanto migliore per che fa la terra più tenace et si
si forma più nettamente et non s'attacca al improntare Onde alcuni aggiongono un poco di questa aqua
di chiara d'ovo ad altra magistra di sale sopradette, et altri vi mettono un poco d'aqua gommata
con gomma arabica adoprando in ogni cosa il giudicio et l'esperienza. –

Proinde timete Deum mihiq obedite. Neq petam super eo a Vobis merced[em]
non enim merces mea est nisi a Domino creaturarum. An expellemini inde Vbi ha[c]
secure habitastis? In hortis, et fontibus, et seminibus et palmis, quarum dact[yli]
sunt maturi? Et excindetis in montibus domos cum studio et attentione? Tim[ete]
potius Deum et obsecundate mihi, neq sequamini consilium (negotium) corrupt[orum]
qui in terra sunt perniciosi, neq prospere agent. Dixerunt (autem illi) Tu es
magus, neq quicquam aliud nisi caro sicut nos: aut affer nobis signum, si Verax
Dixit (Zalech) ijs: Haec Camela suum habet potum, et Vos Vestrum habetis po[tum]
die constituto, neq afficite eam Vllo malo, alioquin opprimet Vos poena die[i]
Ipsi Vero interfecerunt eam, et poenitentia ducti sunt, et rapuit eos poena. At
hoc illi habuerunt signum: neq plures eorum crediderunt. Sic igitur Domi[nus]
tuus potens est et misericors. Quae de Camela M. fabulatur obscura sunt
tamen sensum ex Kessdo habent Zalechus Propheta a Temude et asseclis m[en]
dacij insimulatur, eiusq Prophetia Vanitatis. Instat Salechus suaeq Vocationi [ve]
ritatem conciliaturus miracula facit. Sed nec dum cedunt. Rogant ipsi Vt si [ve]
mereri Velit ex petra Camelum eliciat. Paret Zelechus et ut Idololatris om[nem]
deinceps elabendi rimam obturaret, Camelum miraculose produxit. Illi Vero
nequiores Camelo insidias struunt, eumq dum potum ducitur telis confodiun[t]
Quod quidem scelus a Atuka. sic exaggeratur Ut propterea ظللت سحابة سودا
i.e. Atra nubes على بلادهم ورؤوسهم ورمتهم بوهج الحريق سبعة ايام حتى صاروا رمادا
obtexerit terram eorum, et capita eorum eosq ferierit inflammatio combur[ens]
septem dies, Vsq dum in favillas sunt redacti.

ini destinantur) Agite, dolore modo ne circumveniati omnes neq tamen
videbitis (ad vobis succedere). spero enim in Deum Dominum meum et dominu
num Non est vel reptile cuius capiti non imperet (id est cuius ille curam non
gerat) Utiq in domino meo, Via est vera. Quod si vel maxime retrocedatis
ego officio meo sum defunctus, ob quod ad vos missus sum, et surrogabit Deus
bis populum alium, neq ei quicquam nocere poteritis: est enim Deus meq
conservator rerum omnium. Cum autem mandatum nostrum venisset, libera: *
vimus Hudum, et qui cum eo crediderunt, pro misericordia nostra, eumq plena
irae eximimus * Atq sic periit Ad propterea quod signis Dei sui
restiterunt Legatis eius rebellarunt, iuxta gigantum (de quibus Ibn Ab:
كان طول الانسان منهم مائة ذراعا واقصرهم ستون ذراعا
(longitudo quorundam 100 cubitorum, brevissimorum vero 60 cubitorum)
refractariorum secuti. Unde eos comitabitur maledictio in hac vita et die
resurrectionis. An non populus Ad Infidelis fuit domino suo.
Ex Christianis Unus quod sciam Elmacinus huius historiae meminit his
verbis وفي ايامه ولولت الارض ولولة عظيمة ولم يكن الارض ولولة قبل ذلك ولما
كثرت عبادة الاصنام وذبحوا اولادهم للشياطين ارسل الله عليهم ريحا عاصف
طوفان ريح اقام ايام وكسرة الاصنام جميعها وسقطت بيوتها لشدة الر
والزلا I.e. Et in diebus eius (Kahonis) commovebatur terra motu magno
ante vero nullus unquam terrae motus fuit. Cumq Idololatria multiplicaret:
ur, et homines liberos suos daemonibus sacrificarent, immisit iis Deus venti
vehementem fuitq diluvium venti (procella ventorum turbo scilicet) qui a:
liquot dies duravit, et Idola eorum omnia confregit, nimio etiam ven:
tum et motuum impetu, domicilia eorum conciderunt.
illo Zaleh Patriarcha V. T. in Alcorano decantatissimus origine
men sua Authoribus plerisq incognitus Beidawi Genealogiam eius
pertexuit cuius nec vola nec vestigium apparet in sacris literis. Filio
suo obscuriorem fingit patrem Temudem quendam, idolatram in Alcorano
stiq celebrium. Kessaeus patrem ei tribuit کثود Matrem vero ... verum
ficta omnia sunt. Si coniecturae aliquis locus est existimarem salehum istum poni
pro Pelego. si quidem ea quae in Alcorano de Zalecho commemorantur ad
extructionem Turris Babilonicae, quo tempore Peleg vixit, commodissime referrantur.
Et non Temudi cuiusdam Madianitarum Principis sed puto Nemrodi Assy:
riorum Regis perstringebat Impietatem et Idololatriam. Huius potissimum
Alcor: meminit Sur: 7. 26. Temudis vero saepissime, solenne enim huic impostori
fuit eandem tundere incudem maxime vero Sur: 7. 11. 15. 25. 26. 67. 83. 87.
ex Sur: 26 tale est historiae compendium. كذبت ثمود المرسلين اذ قال لهم اخوهم
صالح الا تتقون اني لكم رسول امين فاتقوا الله واطيعون وما اسالكم عليه من اجر
ان اجري الا على رب العالمين اتتركون في ما هاهنا امنين في جنات وعيون وزروع ونخل
طلعها هضيم وتنحتون من الجبال بيوتا فارهين فاتقوا الله واطيعون ولا تطيعوا امر المسرفين الذين
يفسدون في الارض ولا يصلحون قالوا انما انت من ~~المجبرين~~ المسحرين ما انت الا بشرا مثلنا
فات بآية ان كنت من الصادقين قال هذه ناقة لها شرب ولكم شرب يوم معلوم
ولا تمسوها بسوء فياخذكم عذاب يوم عظيم فعقروها فاصبحوا نادمين فاخذهم
العذاب ان في ذلك لآية وما كان اكثرهم مؤمنين ان ربك لهو العزيز الرحيم
I.e. Mendacii arguit (familia) Themudis legatos quando dixit illis
frater eorum Saleh, an non timebitis? Ego sum legatus vobis fidelis

* i.e. explicante Beidawi كانت من السموم تدخل انوف الكفرة وتخرج ادبارهم فيتقطع اعضاؤهم
A veneno venti infidelium infestante, per posteriora vero, ruptis membris erumpente. Kessaeus turbine pestifero seu lethali immorigeros istos sat. no Hudo periisse vult

يأجوج و مأجوج Jagog et Magog Pro eo quod in Utriusq testamenti contextu hab[...] Gog et Magog ~~[illegible]~~ duorum horum Muhammed in Alcorano [...] tantum quod sciam meminit primo Surata XVIII pag: 166. ذا القرنين ان يأجوج ومأجوج مفسدون في الارض o Bicorne (Alexander) Utiq Gog et Magog corrumpunt terram Secundo Surata XIX pag: 181 eorumq tanquam Ulti[...] iudicij prodromorum mentio inijcitur. De origine eorum Beidawi commenta[...] [...]nis in Alcor: pag: 519 sic loquitur. قبيلتان من ولد يافث بن نوح مأجوج ويأجوج من الترك ويأجوج من الجيل وهما اسمان اعجميان بدليل منع الصرف وقيل عربيا من اجّ الظليم اذا اسرع J. e. Duae sunt familiae ex Japheth filij Noachi Ma[gog] e Turcis et Jagog e Gildis Sunt autem nomina plane barbara flexionis inde experti. Alij tamen Arabica esse volunt ab اجّ الظليم festinavit struthio [...]

Hud qui aliter عبر Heber Celebris hoc nomine quod fortissime omnibus [...] Idolatris opposuerit. In ea enim incidit tempora, quibus si scriptoribus orientali[bus] fides haberi debet, idololatria inter homines maxima sumsit incrementa. Unde n[on] tantum Kessaeus refert pag: 69 ex hominibus fuisse alios ومنهم يعبد الاصنام ومنهم يعبد الشمس و منهم من يعبد القمر ومنهم من يعبد الكواكب ومنهم من يعبد الحجر و منهم من يعبد النار Qui coluerint idola, alios qui Solem, alios qui Lunam alios qui Stellas alios qui lapides alios qui ignem. sed etiam Parricides Hist: sar[...] expresse ~~[illegible]~~ testatur quod ijs fere temporibus. [كانوا] الناس يصورون كل من عرف [با]لشجاعة او بحسن الصورة او ذو مشورة حسنة او صاحب ~~[illegible]~~ ذكر جميل فيعبدونه Homines effinxerint et depinxerint, quotquot prae caeteris essent celebres, [...] fortitudine aut venusta facie, aut copia consilij aut alioquin memoria digni illos coluerint. Eius historia vel fabula potius ex Surata XI quae ab ipso nomen suum obtinuit, inserere libuit. [و]يا قوم اعبدوا الله مالكم من اله غيره ان انتم [الا] مفترون يا قوم لا اسألكم عليه اجرا ان اجري الا على الذي فطرني افلا تعقلون ويا قوم استغفروا [ربكم] ثم توبوا اليه يرسل السماء عليكم مدرارا ويزدكم قوة الى قوتكم ولا تتولوا مجرمين قالوا [يا] هود ما جئتنا ببينة وما نحن بتاركي الهتنا عن قولك وما نحن لك بمؤمنين ان نقول الا [اعتراك] بعض الهتنا بسوء قال اني اشهد الله واشهدوا اني بريء مما تشركون من دونه فكيدوني [جم]يعا ثم لا تنظرون اني توكلت على الله ربي وربكم ما من دابة الا هو اخذ بناصيتها ان [ربي] على صراط مستقيم وان تولوا فقد ابلغتكم ما ارسلت به اليكم ويستخلف ربي قوما غيركم [ولا تضر]ونه شيئا ان ربي على كل شيء حفيظ ولما جاء امرنا نجينا هودا والذين امنوا معه [برحمة] منا ونجيناهم من عذاب غليظ وتلك عاد جحدوا بآيات ربهم وعصوا رسله واتبعوا امر [كل] جبار عنيد واتبعوا في هذه الدنيا لعنة ويوم القيامة الا ان عادا كفروا ربهم ...

J. e. dixit (Hud propheta) o Populi colite Deum neq enim praeter illum vo[bis] Deus ullus est, nisi blasphemi esse velitis. O populi non peto a vobis propter [hoc] eidem, est enim merces mea super eum qui creavit me: an vero nec dum intell[igi]tis? o populi remissionem a Deo vestro petite, deinde ad eum vos conver[tite] ut caelitus vobis mittat pluvias stillantes. * addetq vobis ad robur vestrum aliud gravi ne proteruini vetrocedatis. Responderunt ei: o Hud nondum [at]tulisti nobis signum, neq relinquemus Deos nostros (Kessaeus [...] هود و صود 3 appellat) propter verbum tuum, neq etiam credemus ti[bi] Quid enim aliud existimemus, quam quod quidam deorum nostrorum te la[eserit] vel plaga aliqua. dixit (Hud) Testor ego esse Deum Verum. Vos autem [tes]tamini immunem me esse ab eo quod associatis (Sic Muhammed cultum app[ellat] Idolatricum, ut pote quo in consortium Dei adsciscantur, quibuscunq [...]

* Ait enim Beidawi hunc Hudi populum aquos coluisse pluviis vero inopiam magnum ijs sterilitatis timorem incussisse: Hudum an[te]tem sub conditione poe[ni]tentiae, ijs hoc loco pluvias polliceri.

Noe.

Historia Noachi ex Alcorano, Sura: ta 7 p. 89.

لقد ارسلنا نوحا الى قومه وقال يا قوم اعبدوا الله ما لكم من الله غيره انى اخاف
عليكم عذاب يوم عظيم قال الملا من قومه انا لنريك فى ضلال مبين قال يا قوم ليس
بى ضلالة ولاكنى رسول من رب العالمين ابلغكم رسالات ربى وانصح لكم واعلم
من الله ما لا تعلمون او عجبتم ان جاءكم ذكر من ربكم على رجل منكم لينذركم
ولتتقوا ولعلكم ترحمون فكذبوه فانجيناه والذين معه فى الفلك ع

Et jamq; misimus Noachum ad populum suum, qui dixit iis: O popule colite Deum, neq; enim vobis extra illum Deus est. sin, timeo vobis poenam diei magni: (poenam diluvii Comment: intelligit) responderunt autem proceres populi, Utiq; videmus te in errore manifesto. Regessit Noachus, Non sum in errore sed sum Apostolus a domino exercituum, ut defungar apud vos legatione Domini mei vosq; moneam: novi enim a Deo, quod vos non nostis. aut nonne mirati estis, si ad vos venerit memoria (Legatio aut admonitio) a domino vestro per virum ex vobis qui instituat vos, ut si timeretis (Deum) forte misericordiam consequeremini? Cum autem mendacii illum accusassent liberavimus eum, et quotquot cum eo erant in navi.

[Ut]pote Cham filius Noe, quem propterea, quod patris pudenda detecta scurriliter viserit nigro facta. Utiq; notant ipsi quoq; Mohammedani. Rem sic narrat Kessaeus pag: 67. Dormivit autem Noachus.

فى حجر ولده سام وهبت الريح وكشفت سوءة نوح و
ستره سام فضحك حام ضحكا فاحشا لما اراد استره فانتبه نوحا وقال ما هذا الضحك
سام بما كان فغضب نوحا غضبا شديدا على حام وقال له يا حام اتضحك على سوءة ا
غير الله خلقك وسود وجهك قال واسود وجه حام من وقته وساعته ع

[Dormivit] et in gremio filii sui Semi, vento autem violenter spirante pudenda Noachi [dete]guntur, quibus visis in immodestum risum Chamus erupit. Expergefactus autem Noach rogavit, quis hic risus? Et aperuit ei Sem quid fecisset Chamus: Unde [ira]tissima Noachus in Chamum exarsit ira, eiq; dixit: Etiamne rides pudenda patris tui? Mutet Deus formam tuam, et nigrescat facies tua. Dicumq; dicto citius [Cha]mi faciem tetra nigredine mulctatam. Volunt Arabes etiam nunc poenae huius [stig]mata ferre Aethiopes, Chami posteros, colore fusco vel atro plurimum notatos.

[Se]mus Hunc Kessaeus pag: 66 appellat ابوالعرب patrem Arabum additq; in: [te]rram haereditario posteritati suae in possessionem reliquisse ارض الحجاز واليمن والشام والجزيرة Terram Hegiaz Jaman sive Arabiam felicem Syriam et Mesopotamiam. [Cete]ro Semi benedictionem a patre expressam, aliam paulo, et a sacris literis diversam [co]mmemorat Kessaeus verba eius haec sunt يا سام سترت سوءة ابيك ستراك الله عليك فى الدنيا وغفر لك فى الاخرة i.e. O Sem texisti verenda patris tui [pro]teget te Deus in hoc mundo et remittat tibi (peccata tua) in futuro seculo.

يافث Japhetus Tertius hic est ex Arabum Confessione Noachi filius, qui a diluvio [superstes] fuit بلاد المشرق Plagam orientalem, occupavit Kessaeo dicitur ابوالترك والخزر pater Turcarum et Barbarorum, qui deinceps Turcae Arabum more [in]certas distinguebantur in familias. Ahmed Arabs Histo: Timuri seu Tamerla: [ni]s pag: 8

والترك لهم قبايل وشعب تكاد توازى قبايل العرب

i.e. Habent Turcae familias et nationes quae proxime accedunt ad Tribus Arabum. Turcas autem Elmacin pag: 153 Histor: Univer: derivat a ترك Reliquit, quia videlicet Alexander magnus in expugnatione vel inclusione potius Gogi et Magogi quosdam extra murum illum ferreum a se paratum ترك reliquit وهذا سموا الترك Et propterea vocantur Turcae.

خير الناس من ينفع الناس شر الناس من يضر الناس

اديان

العلم علمان علم الابدان ثم علم الاديان

عليكم بمجالسة العلماء واستماع الحكماء لان الله تعالى يحيي القلب

الميت بنور العلم والفصاحة كما يحيي الارض الميت بماء المطر

حكما جانی قان دیش حاشا فتحنا کلوبدر آکاندا فتحنا فیه من روحنا

بری ابیدر بری خاکی نار وبادی بل اول ایکی پاکی یخ جاه وتی

حمية ~~بحري~~ پرهيز

المعدة بيت كل داء والحمية رأس كل دواء

كلوا واشربوا ولا تسرفوا الآية

الجوع سحاب يمطر العلم والفصاحة الشبع سحاب يمطر الجهل والغفلة

اتفقوا اطباء الفارسي والروم والهند بان جميع الامراض يتولد

من ستة اشياء كثرة الجماع وقلة النوم في الليل وكثرة النوم في النهار

وحبس البول وشرب الماء في جوف الليل وادخال الطعام على الطعام

De notho Adami filio Abdol Haretho fabuloso et in Talmudistarum cerebro nato prout mendaciorum constanter stabile esse nequit cantilena Judaeis aliter, aliter a Muhammedanis cantatur. Illi enim ... diabolos ex Adamo genitos, hi vero obstetricante tantum et pronouente Haretho (quod nomen cuiusdam spiritus Solomoni familiaris) partum primogenitum Adami prodiisse et in rei memoriam Abdul Harethum id est servum Harethi daemonis appellatum tradunt. De his in Beidawi

حملت حوا اتيها ابليس في صورة رجل فقال لها ما يدريك ما في بطنك لعله بهيمة او كلب وما يدريك من اين يخرج فخافت من ذلك فذكرت لآدم ~~[illegible]~~ فهما منه ثم عاد اليها وقال اني من الله بمنزلة فان دعوت الله ان يجعل خلقا مثلك ويسهل عليك خروجه و تسميه عبد الحارث بان اسمه هذا في الملائكة فتقبله حوا ولما ولدت سمته عبد الحارث

Id est Cum Eva uterum gestaret, accessit eam diabolus assumpta forma viri eique dixit. Quis tibi dicat quid in ventre tuo gestes? forte bestia est aut canis. Quis etiam notum tibi fecit unde foetus tuus sit proditurus? Eva igitur hoc nuntio valde perculsa indicavit Adamo quid obtigisset sibi, unde uterque anctus. Postea iste ad eum venerit dixit Ego veniens a Deo locum eius suppleo Deum autem rogavi, ut concedat creaturam similem tibi, facileque ei largiatur exitum tu vero appellato eum Abdol Hareth (nomen enim hoc eius erat inter daemones) consensit igitur Eva, partuique orienti nomen Abdol Harethi imposuit. Kesseus in Vitis patrum, circumstantiis non nihil mutatis, eandem crambem coquit. Diabolum nempe Harethum persuasisse Adamo ut primogenitum suum Abdol Harethum nuncuparet, quod si faceret fore, ut longiorem solito lucis huius usum consequeretur. Porro inter alia Manichaeos deliria refertur quod Cainum ... aut filium ... rethi ex incesto concubitu natam, tribuerint.

Otavah Amar bassi Casino al la
Frenesia, essendo stato nel bagno
colligato ala Schena, et il carnello
li torno indrio gridiri dicendo
li tanto vidi un deu che stabli
ne era la frenesia e non il gia
che la preso, ma ho per esser piu
sani di [illegible] che li ch'el filgia
et medica, et la fati esser giungi
legendo li dispone e altri gesti

illo Malec seu Methatesin Arabibus in eiusmodi nominibus propriis solen:
nem pro: ملك Lamech Ita etiam scribitur عيسى pro يسوع Jesus Kesdus
tamen historiis suis pag: 69 orthographice Lamec retinuit. Adscribam hic verba.
لأملك كان اعمى يقوده صبي فسمع حِسّ في الغابة ظنّ انه وحش فرماه بحجر فقتله فقال له
الصبي قتلت انسانا فضرب بيديه على راس الصبي فقتله Id est Lamec caecus fuit, proinde
ipsa puero duci necesse habuit. Audito autem aliquando in sylva strepitu
feram esse existimavit. At ubi lapide vitam ei ademisset, cognovit ex puero hominem
se occidisse. Unde (ne videlicet facinus hoc eius in vulgus dimanaret) ipsius etiam
pueri caput ita contrivit, ut fuerit mortuus. hic vocatur a Kessaeo pag: 60
ملك من الملوك وكان جبارا illo Rex ex regibus et Gigas refractarius.

Ad quod vena secari debet. Purgatio. | nationis quam sanguinis detractionem faciamus. Quocirca si inferiori et ipso venam secari [illegible] solum [illegible] melancholicum habuerit (sanguineum) diuturno etiam [illegible] affectu: quod [illegible], nec videatur humido [illegible] pendere in maniam versus. Deinde si apparuerit [illegible] redundare [illegible], purgans [illegible] ex hac erit. [illegible] fuerit iterandum: ac aliis [illegible] medendi venam erit. At si multo sanguine [illegible] non redundaverit venam [illegible] non [illegible], omissa ea ad reliqua: quod diximus [illegible] erit [illegible]

266 | [illegible] modo [illegible] tum [illegible] melancholicum [illegible] quod tristitiam [illegible] aut sollicitudinem quandam efficere potuerit [illegible] diversa [illegible] imaginationes [illegible]: aut [illegible], aut aliud [illegible] eos qui subitam [illegible] Plurimi namque curati sunt [illegible], vel cum vidissent, audivissentque ea, quae [illegible] desiderabant. [illegible] quidam [illegible] caput amputatum esse putabat, quod tyrannus [illegible] fuisset. [illegible] plumbeo pileo, ut gravitatem sentiens, caput se recepisse [illegible] putaret: quo [illegible] gavisus, [illegible] est [illegible] Trall: [illegible] mulieres [illegible] fuisse, quae [illegible] imaginabatur serpentem se devorasse [illegible] indicto vomitu, ac anguem [illegible] in vas, quod vomitionem excipiebat, immisit: quem videns mulier se vomitu reiecisse, nimirum gaudens, a vana illa imaginatione liberata fuit. [illegible] melancholia correpta est [illegible] cibis [illegible], eo modo sanata est [illegible] subito [illegible] se ipsi [illegible] gaudio [illegible] subito [illegible] liberata est [illegible]

Hypochondriaci ex flatu melancholici curatio. | [illegible] flatu melancholica causa, quae primario [illegible] cerebrum [illegible] Hypo[chondriaci] [illegible] curationem [illegible] purgans [illegible]

Venae sectio. | [illegible] sanguis [illegible] melancholicus [illegible] venam [illegible] [illegible]

Clysteres. | [illegible] absinthio [illegible]

Purgatio. | [illegible] Hypo[chondri]a [illegible] melancholiam [illegible]

Topica. | [illegible] anisum [illegible] foeniculi [illegible] [illegible] laurii [illegible]

Cucurbitulae. | [illegible] cucurbitulas [illegible]

Vomitus a cibis dolorem ortum [illegible] | [illegible] etiam a cibis vomitus [illegible] ventri [illegible] aceto [illegible] [illegible] melancholicos [illegible]

Syrupi [illegible] hypochondriacam. | [illegible] [illegible] boraginis [illegible] [illegible] quod [illegible] sacharum [illegible] [illegible] boraginis [illegible] [illegible] melancholicis [illegible] ex [illegible] 3 i Antidoti thericae post purgationes..

DE PHRENITIDE CAP. 6.

Mentis errores phrenitin appellant eam affectionem in qua aegri [illegible] id est mentem laesam esse videant [illegible] Galen [illegible] phreniti [illegible]

Phrenitis quid sit. | [illegible] febre, ab iis [illegible] appellantur [illegible], quam continuam dementiam cum febre acuta phrenitidem. Hunc affectum Aet. (Posidonii auctoritate) inflammationem esse membranarum cerebri cum febre acuta, delirium, et mentis [illegible] inducentem asseruit. [illegible] lib: tertio cap: 6 ait, quod phrenitis inflammatio membranarum cerebri est aliquando [illegible] cerebro inflammato aliquando vero [illegible] caliditate existente in ipso. Trall: in cap: 13 lib: pri[mi] [illegible] testatur phrenitidem esse cerebri, aut membranarum eius. [illegible] Gal: [illegible] de causis sympt: [illegible] inflammationem esse [illegible] cerebrum et membranas eius [illegible] [illegible] namque [illegible] simpliciter in calidis consistit [illegible], sed cum eo, quod inflammationem efficiat [illegible] cerebrum et [illegible]

[illegible] plexiam aut convulsionem, vel furorem vel caecitatem facere [illegible] in morbum [illegible] putatur [illegible]
[illegible] erit eius curatio circa initia, [illegible], protrahatur, ac in [illegible] vergat affectus: circa initia [illegible] facilis est eius curatio, in
102 veteratus autem et velut in naturam conversus affectus incurabilis plerumque evadit. Ulterius cum ex melancholico succo excitatur, si tunc
prius [illegible] postea [illegible] in atram bilem vertitur, et maniam hoc est furorem efficit, [illegible] curationem
curanda melancholia est. — [illegible] sunt timor [illegible] immodici ex externa [illegible] nam si [illegible] melan-
cholicam fecerint [illegible] melancholicis haemorrhoides supervenerint bonum erit, et si varices vel haemorrhoides supervenerint
[illegible] melancholia fit solutio. Frequentant autem in masculis magis et mediis aetatibus hi affectus difficilius in foeminis et aliis ae-
tatibus. Ut autem singula iam dictae melancholiae species [illegible] diffe[illegible] curari valeant, [illegible] curationis [illegible] instituemus, deinceps
[illegible] proprium curationem [illegible]. Aer [illegible] calidus et humidus [illegible], non tenebrosus aut [illegible], sed lucidus [illegible]
[illegible]. Intercidenda est vigilia immodica, [illegible] somnus [illegible] paulo longior conciliandus, [illegible] ut dormiant melancholi-
[illegible], non [illegible] confert [illegible] curationem. [illegible] exercitii [illegible] corporis, exerc-
[illegible] alvi excretio; [illegible] detinere nullo pacto est permittendum [illegible] non [illegible]
[illegible]. [illegible] gaudia, hilaritates, bonam spem, [illegible] et securitatem [illegible]
[illegible], [illegible] cantu aut aliis musicis instrumentis utendum, et [illegible] delectatio ex fabulis [illegible]
[illegible]. [illegible] oculos [illegible] [illegible] tristitia. [illegible] sint [illegible]
[illegible], mediocriter humidi [illegible] faciles, ac flatus expertes: attendenda est in iis [illegible] dispositio [illegible]
[illegible] panes [illegible]. Carnes non vitiosae nec pingues, gallinae [illegible]
[illegible]: ova gallinacea mollia, pisces [illegible] et molles [illegible]
ad iucunditatem et utilitatem [illegible] carnes. Ex oleribus [illegible] cum [illegible]
[illegible], ut borago seu buglossum: [illegible] et malva [illegible] pharmaci [illegible]
[illegible] ptisana [illegible] potui [illegible] cum aliquo [illegible] parandus erit. Ex [illegible] potest [illegible], ac
[illegible] est [illegible]. Vino utatur tenui, albo, non valde veteri [illegible] potu optime diluto [illegible]
[illegible] humido, bonique succi [illegible] utantur, [illegible] cum frequentibus balneis [illegible]
[illegible] Gale: [illegible] affectus [illegible]: [illegible] melancholicum [illegible] sit [illegible]
[illegible] Gal: [illegible] affectus [illegible] intermittimus, [illegible] omittam, [illegible] ad [illegible]
[illegible] post [illegible] cibum, [illegible] dormire [illegible] modicum [illegible], aut cochleari mensura [illegible]
[illegible], ac melancholicum [illegible], vel [illegible] vapores humidos [illegible] ad caput deferat: [illegible] propterea [illegible]
[illegible] illud [illegible]: Quae de rebus iam dictis non [illegible], [illegible] aliis fuerint, [illegible] non erit [illegible], cum [illegible]
[illegible] decens est [illegible] curationis proprium [illegible] inspiciatur ea in qua melancholia [illegible]
[illegible] corpus [illegible] ac ipsum cerebrum. In hoc principium curationis [illegible] sectione exordiendum erit, in [illegible]
[illegible] evacuandum erit, [illegible] sanguinis extrahendi, quantum [illegible] corporis [illegible]
[illegible] evacuationem non tolerat, [illegible] non modo semel [illegible] quantum licet
[illegible] ex brachio [illegible] est a [illegible], vel talis partibus [illegible] mulieribus [illegible] corpori
[illegible] purgationes, vel haemorrhoides [illegible] sanguinis evacuationes [illegible]
[illegible] manifestus [illegible] nihil minus [illegible]
[illegible] ut [illegible] alimento [illegible] sanguinem detraxerit
[illegible] viribus [illegible] purgare convenit. [illegible] Posidonio. [illegible] praeparationi [illegible]
[illegible]: [illegible] syrupi [illegible] de pomis [illegible] de succo boraginis, seu buglossi [illegible] de succo fumariae aut lupu-
[illegible] vel [illegible] cum aquis [illegible] lupuli aut buglossi. ℞ syrupi de pomis et violarum [illegible] ana ℥ i aut de succo
fumariae et violarum, vel de succo lupuli et fumariae, et violarum, vel de succo lupuli et fumariae [illegible], et addita aqua [illegible]
[illegible] buglossi aut lupuli ℥ 4 [illegible] viribus exhibeantur. [illegible] dies [illegible] evacuari poterit [illegible]
[illegible] ex foliis [illegible], betae, mercurialis, boraginis, fumariae, et lupuli [illegible], ac pauco sale adiecto [illegible]
[illegible], polypodii, vel epithymi ana ʒ. [illegible] ℥ iii vel 4 olei violacei [illegible] vel amigd: dulcium [illegible] ℥ ii [illegible]
[illegible] cassiae fistulae ℥ i diacathol ʒ [illegible] vel 7 [illegible] ʒ iii vel 4 [illegible] compositionis [illegible], [illegible] humoris [illegible]
[illegible] purgetur corpus hoc purgante [illegible]. [illegible] recipit florum violarum boraginis fumariae et lupuli [illegible] ℥ ii
[illegible] ʒ iii [illegible] epithymi ana ʒ [illegible] mirabolanorum indorum ʒ i [illegible] passularum [illegible] ℥ ß [illegible] ℥ iii ex quibus
[illegible] per colum transfusae in eo dissolvatur ℥ ii vel 3 manna calabrinae vel ℥ i [illegible] cassiae fistulae vel 3 sachari violacei
[illegible] diacatholicon ʒ 7 [illegible] confectionis hamech ʒ iii vel 4 [illegible]
[illegible] purgationi cedat affectus iterum purgandus humor erit [illegible] syrupus aliquis addita ℥ i syrupi de epithymo, aut
[illegible] syrupus [illegible], [illegible] videtur [illegible] purgari poterit, aut [illegible]
[illegible], vel valeriani, si opus fuerit, ut [illegible] epithymum accipit [illegible] Themison [illegible]
[illegible] magnam cum aqua [illegible], [illegible] intervallis [illegible] iterum dari [illegible]. [illegible]
epithymo [illegible] in aqua lactis macerato purgare vel 3 i [illegible] de lapide lazuli, seu de lapide armenio [illegible]
[illegible] exhibeat: [illegible] accipiat, [illegible] membrana [illegible] in medio [illegible] pariter ʒ 4 [illegible]
[illegible] dissoluta [illegible] lupuli vel boraginis, aut hordei ℥ ii vel [illegible] violacei [illegible]
[illegible] separetur. [illegible] aut bubulum [illegible] eo modo
[illegible] infra 5 heminas mensuram [illegible] accipiat. [illegible]
[illegible] duas drachmas pondere cum aqua [illegible]. [illegible] paretur, [illegible]
[illegible] erit, [illegible] abigere valeat, ac vires [illegible] ℞
[illegible] sachari [illegible] buglossi et fumariae, [illegible] ℞ sachari [illegible] ℥ ii syrupi de pomis et de [illegible]
[illegible] ana ℥ i et ß [illegible] ʒ 4 confectionis [illegible] ʒ ii vel [illegible] ʒ iii cum [illegible]
[illegible] conditum paretur. Post purgationem dulcis aquae balneum [illegible] erit, cum non modo [illegible]
[illegible]: [illegible] totum corpus [illegible] melancholicae magnopere [illegible]: [illegible] caput [illegible]
[illegible] aqua [illegible] abstergere. Quod si [illegible] caput [illegible]
[illegible] parari ℞ [illegible] violae altheae [illegible], et lupuli ana [illegible] chamaemeli [illegible]
[illegible] ʒ iii fiat [illegible] decoctum, et [illegible] capite prius [illegible] caput oleo [illegible]
violaceo chamaemelino seu anethino [illegible] erit. [illegible] aquae [illegible] ℥ 4 [illegible]
[illegible] violae [illegible] altheae ana ʒ ii [illegible] aceti adiectis, ac [illegible] ex eo [illegible]
[illegible]. At si haemorrhoides aut menses suppressi [illegible] purgationem [illegible]
[illegible] ex primario cerebri affectu melancholia fiunt, assiduis balneis, victu boni succi, humido ac flatus experte [illegible]
[illegible] auxilium curare [illegible]: cum [illegible] humor, [illegible] ob temporis longitudinem [illegible]
[illegible] ex Gal: [illegible] affectus [illegible] monendi sunt [illegible] ne curantem viderent; frequentibus
balneis, victuque humido, bonique succi [illegible] curasse, [illegible] temporis [illegible]
[illegible] humor [illegible] Cum [illegible] fuerit [illegible]
[illegible] cerebrum affectum sit [illegible] dispositionem attinet, sanguinis [illegible]
[illegible] sanguis mitti potest: [illegible] multo sanguine redundaverit [illegible]

[margin: X affectu [illegible] ...]

melancholici symptomata graviora apparebunt, ut fusius infra dicemus. Sufficit autem modo non ignorare cerebrum [illegible] affectum in ipsa melancholia, quomodocumque excitetur. At neque morbus est hic affectus vel symptoma, non omnes [illegible] neque quod in morbos non reponatur, existimarunt, quibus licet magna auctoritatis viri sint, parcant mihi si aliter sentiam. Gal: dicens symptoma esse non morbum est in quo nostri functionum principum, cum earum quaedam depravata est facultas, *[margin: Quae laesa functio est ipsam afficiat]* παραφροσύνην id est dementiam 3 de loc: aff: et 2 de causis symp: apparet. Nec non veniam debent ab eorum opinione recedentes imaginationem tum cogitandi functionem in melancholia laedi asseruerunt: nam licet dixerimus symptoma est principem [illegible] agendi cogitandi, nec memorandi functio in melancholica dementia noxam suscipiunt. Quae Gal: verba 2 de causis sympt: [illegible] suadent, dum dixit melancholicae autem dementiae variae sunt species, quod in ipsis [illegible] alia doctrinae imaginationis apparet ex quo verbo imaginandi functionem non cogitandi nec memorandi laesam esse, hoc ipsum confirmant Aeti: [illegible] dicens melancholica delirium multiforme est sunt ex particulares corruptas imaginationes, et Trall: cap: [illegible] lib: [illegible] non omnes melancholici eadem symptomata sustinent, neque iisdem imaginationibus agitantur. Quod si imaginatio tantum sic laeditur, eaque depravata sit, ut velut errans, ex iam dictis patet, cogitandi functiones et memorandi [illegible] *[margin: Signa indicia melancholiae.]* cum circa vita decipiuntur, et propterea communis melancholicis propria indicia sunt, metus et tristitia, [illegible] quomodo propterea eam manifestam habent incipiant, longoque tempore persentirent. Alius melancholiam sentit, [illegible] stantur [illegible], et odio habent homines, nec hi voces esse, quamobrem non audeant, verdere eam [illegible]: nam sunt eam omnes [illegible] ac frequenter coguntur in lachrymas, et deserta loca potius appetunt, hominumque incipiunt vitare consortia, aliquando suam tantam condemnantes vitam solam delectantur. Theodoro [illegible] lib: 2 cap: 5 ad Timotheum *[margin: Cum melancholici timor nec cum adversa [illegible] dat semper]* ipsius enim melancholici, nec aliquo tempore timor eos deserit, licet non certa ipsi sit timoris notae: quam [illegible] visa non semper eodem modo continentur. Cibari nihil mirum si eis timor, moerorque accidat, utpote eos qui extra [illegible] ut videmus, quod nos inde terreat, ac tenebris. Eo quo cum tenebris vocalis [illegible] sunt circumfusi, ac extra [illegible] ne, usque semper una cum corpore suo timoris causam circumferat. Quod a nobis extrinsecus est, ut inquit Gal: 3 de loc: altissimis tenebris circumdatum nobis aerem eo tempore aliquid occupantibus, id melancholicis vitio humoris [illegible] ex ipso corpore contingit, ut nigra bile cerebrum occupant vapores ad sedem, ut alia ea melancholici habitus [illegible]. Quarum [illegible] ipsos noctem, atque alia quaedam haud quaquam timenda, timere videantur: [illegible] lo: aff: [illegible], testam se factum putavit: atque iccirco obviantibus cedebat, ne collideretur. Alter gallus [illegible] dicens, ut in alas ille brachiisque plaudens, latera quatiens, canticum sonum imitatus est. Fuit item alter timens ne mundi sustinere [illegible] gravatus sit tanti onere, ipsum a se excuteret, atque ipse cum illo collideretur, [illegible] [illegible] sunt autem alia huiusmodi infinita eorum visa, seu phantasmata, propterea Trall: dixerit. Non [illegible] huiusmodi humorem etiam aliter infinitas, perversas et multiplices imaginationes inducere posse. Differunt autem inter [illegible] nam licet omnes timeant, moereant, vitam damnant, odio habeant homines non tamen omnes mori cupiunt: nam nonnulli [illegible] [illegible], quidam etiam [illegible] alienis, atque extraneo [illegible] sunt, ut qui timent et mortem metuant, et alii mortem [illegible] cum propterea etiam vita non semper eodem modo contineantur. Excitatur autem melancholica dementia, quae [illegible] *[margin: Ad quam cerebri [illegible] consequitur.]* [illegible] sed, hoc est cerebro intemperato, ac tenebris simili reddito, porro inquit fit aliquando [illegible] humor [illegible] aliquando [illegible]: quae [illegible] vocabiliter frigidus et sicca erit: quam melancholicus [illegible] [illegible], quo fit ut non modo: [illegible] tenebris similis a melancholico succo redditur cerebrum, [illegible] [illegible]. Ut quidam falso autem sunt Gal: imponere. Unde etiam [illegible] frigidis [illegible]. et sicca ab eo redditur [illegible] nigra bilis in duplici sit differentia ut habet 3 de loc: aff: [illegible] meth: lib: de atra bile: alia namque est veluti faex sanguinis [illegible] [illegible] est, [illegible] haud absimilis: quam nigram bilem melancholicum [illegible], seu melancholicum [illegible] [illegible] Gal: et hoc non vere atra bilis appellanda est, nonnumquam aliquando etiam bilem vocemus: quae [illegible] [illegible], paulo post atra futura est. Alia non multo est esse tenuioris quam [illegible]: [illegible] [illegible] acida [illegible]: etiam terram radit, attollit, et fermentat, atque ampullas quasdam [illegible] [illegible] excitat; quae ex [illegible] flava bile, seu sanguinis [illegible] melancholico succo oriri consuevit: [illegible] [illegible] bilis vocatur. ex qua melancholia iam dicta affectio non excitatur: cum hic humor ubi in cerebrum [illegible] deliramenta inducet ut dicemus, cum de mania [illegible] [illegible] nigra bile, quae [illegible] melancholici [illegible] nuncupantur melancholici fiunt, quamvis quod licet tenere ex hac quod atra bile melancholiam oriri ex [illegible] [illegible] sunt: sed quoniam iam dictus melancholicus succus nonnumquam in toto corpore redundat, [illegible] [illegible] melancholici [illegible]: et propterea [illegible] cerebrum laeditur: nonnumquam [illegible] corporis sanguine [illegible] [illegible], qui cerebro continetus est, alter tertius, sed in ipso [illegible] devincitur, aut in ipso [illegible] genitus, [illegible] ventriculo vasis sanguis crassus ac melancholicus, sublatisque ex eo ad cerebrum evaporationibus, melancholica *[margin: Tres melancholiae species]* symptomata excitat. Propterea earum species quae tres sunt, seiunctim propria indicia [illegible], ut eas [illegible] ac rationabilis quisque eas curare valeat; [illegible] quando cerebrum solum ipsum [illegible] affectum, seu simul cum [illegible] [illegible] ventriculus [illegible]. Nam si ex universo corpore melancholicus sanguis occupaverit, cerebrum [illegible] [illegible]: [illegible] ut patet 3 de loc: aff: [illegible]: cum [illegible] hanc [illegible] sit, [illegible] [illegible] fuerit [illegible] cibos, qui crassum et [illegible] humorem [illegible] apti sunt, [illegible] [illegible] [illegible], ad se minime trahere potens sit. Quo fit ut eorum corpora sint macra, nigra [illegible] habeant, et ex tota melancholici fiant [illegible]: [illegible] ex [illegible] sollicitudines, aut vigilias, [illegible] [illegible], temporisque [illegible], tales facti sunt; [illegible] melancholicum sanguinem pariunt [illegible] [illegible] a Gal: enumerantur: qua victus ratio [illegible] fuerit [illegible], maximam quandam licet [illegible] *[margin: Signa melancholiae ex toto.]* melancholicum in totum redundare. [illegible] succi cibis usus fuerit, [illegible] considerare oportet, ut [illegible], vigilias, sollicitudines: et ad [illegible] notitiam non [illegible] [illegible] et ut certiorem habeas cognitionem, [illegible] venam secam, [illegible] [illegible] sanguis melancholicus videatur, in universo corpore venis melancholicum sanguinem contineri indicabit: [illegible] [illegible]. At si [illegible] sanguis non videatur melancholicus: [illegible] melancholicum succum non in toto redundare [illegible] [illegible], ut [illegible] paulo post docebimus. Qua de re ingruens erit, [illegible] circa ventriculum [illegible] symptomata, [illegible] melancholica [illegible] affectio: nam tunc [illegible] ventriculum [illegible] in ipso ventriculo [illegible] melancholiam, [illegible] in [illegible] inflammata [illegible]: ex quo facta ad cerebrum [illegible] [illegible] *[margin: Signa melancholiae hypochondriacae.]* tenebroso reddito: melancholia ipsa excitatur, cerebroque ipso per consensum affecto. Hanc affectum hypochondriacum [illegible] [illegible] 3 de lo: aff: Gal: [illegible]. Testantur autem cum haec symptomata: [illegible] [illegible], cruditates, acidi [illegible] [illegible], flatus, [illegible] ventriculi vehementes dolores: [illegible] cibo, maxime [illegible] difficili, [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible]: deinde alvi [illegible], vomitu, [illegible] [illegible] [illegible]. At [illegible] circa ventriculum aliquid apparuerit [illegible], aut [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] redundantia in toto corpore sanguinis melancholici, [illegible] melancholici symptomata [illegible], [illegible] *[margin: [illegible] cerebro [illegible]]* [illegible] quae veluti [illegible] quodam [illegible], cerebrum ipsum primario affectum, ac tertiam melancholi[illegible] [illegible] existimandum erit, ob melancholicum succum in ipso cerebro congestum sive in ipso genitus sit, sive aliunde [illegible]. [illegible] ad declarandi [illegible] [illegible] differentias ipsas melancholi[illegible]

thymum et alia huiusmodi. Frons illinenda erit aut castoreo aut pilis hirci crematis [illegible], ex aceto. Interdum etiam in aceto thymum, pulegium et origanum, aut aliquid huiusmodi acribus [illegible] admovebitur, mixtoque cum eis [illegible] florum: habent enim huiusmodi medica calefaciendi attenuandi ac dissipandi humoris crassitudinem, ac [illegible]: similiter cornua caprae [illegible] flamma torrentur ex naribus fumus excipiatur gravem somnum depellere [illegible] lapidem Veneris, [illegible] prius, et confusum vino liquescat, ac bibatur commendavit. [illegible] frictionibus utendum erit ac extrema [illegible] vinctionibus et [illegible]: nonnunquam pilos etiam in ipsis vehementius evellere [illegible] sternutatoria quoque interdum utenda ex castoreo, pipere, cum helleboro, et [illegible] apophlegmatismi quoque iam dicti in [illegible] cap. Mox palatum [illegible] [illegible] vel [illegible] ex variis medicis [illegible], velut mithridatio theriaca diamoscho diambra aut [illegible] pluris archonion dicto, aut sinapi cum melle. Quod si ipse [illegible] caput radendum erit, ex aceto velut torrendi vitio [illegible] fuerit. potius in sincipitis loco [illegible] hyssopum ac thymum cum parvo castoreo [illegible] in aceto ac oleo [illegible] et [illegible] aut castoreum cum modico aceto [illegible] addito, oleo [illegible] et caput [illegible], vel [illegible] erit aqua [illegible], aut ruta decocta sit, et altero die imponendum castoreum, aut ruta ex aceto contrita [illegible] cum aceto frequenter infusa capiti addita, aut ex [illegible] lethargicos etiam letaliter dormientes excitat. Excitat autem et ruta trita ex aceto infusa, et fronti admota [illegible] [illegible] cap. Occipitio quoque [illegible] sunt affigendae cum multa flamma circa primam et [illegible] vertebram: [illegible] sanguis ex his detrahendus erit, si opus fuerit. Quod si neque haec [illegible], [illegible] adhibendus erit ex [illegible] cum sinapi aceto macerato summopere [illegible]: extollit [illegible] castorei. potius una hora ante accessionem per se [illegible] aut cum oximelite [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] remedio [illegible] [illegible] potest eius quantitas esse [illegible] cum oximelitis [illegible] aut [illegible] vini albi [illegible] aut hydromelitis. [illegible] non existente, [illegible] [illegible] mortis [illegible], balneum summopere [illegible]. illud quod [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible], neque [illegible]: [illegible] nullo pacto [illegible] caput [illegible] modus autem [illegible] ab [illegible] Tralliano [illegible] cap. [illegible] describitur. Oportebit [illegible] frequenter eos [illegible] ad [illegible] [illegible] ut [illegible]: ad [illegible] cum [illegible], ac clysteris ad [illegible] pubem cum oleo [illegible] aut irino, cui [illegible] sit castorei paululum. [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] nominant, non symptomata sed morbum esse, et symptomata [illegible] nomen [illegible], modo in errore non [illegible], [illegible] [illegible].

DE CARO CAPUT

[illegible] de ea affectione quae a Graecis κάρος ab Arab: [illegible] appellatur quamvis etiam et nos [illegible] [illegible] [illegible] nec [illegible] [illegible], cum in eo ut patebit non tantum principales functiones [illegible], [illegible] sensibiles, aliaeque [illegible] motrices, Gal: teste 2 de articulis, [illegible] in caro [illegible] ad [illegible] [illegible]. neque [illegible] neque [illegible], neque intelligat, sed et rationem et memoriam, et sensum, et motum, [illegible] [illegible] oblatos habeat. At [illegible] maximam [illegible] similitudinem cum lethargo, [illegible] [illegible] [illegible] de caro mentionem faciunt, eadem [illegible] [illegible] tradentes. [illegible] [illegible] quidam principis facultatis, imaginatricis potius, ac [illegible] sensum, universique motionum, [illegible] [illegible] facultate manente illaesa. [illegible] affectione quod cerebrum affectum ex [illegible] eius [illegible] [illegible] patere poterit, confirmat [illegible] Gal: [illegible] [illegible] quo loco non modo cerebrum in eo affectu [illegible], [illegible] [illegible] magis affici [illegible] ventrem [illegible] [illegible] totam anteriorem [illegible] eius quam posteriorem. [illegible] [illegible]. [illegible] affectus [illegible] [illegible] functionum [illegible] principum [illegible] imaginatricis abolitis, sensibilium ac motricium. [illegible] facultate [illegible] quo ab apoplexia differat. quamvis [illegible] [illegible] [illegible] quodammodo ut patet [illegible] de loc: aff: [illegible] [illegible] cum [illegible] caro magnus fuerit, intellexisse, [illegible] Gal: [illegible] [illegible] [illegible] memoriam ac [illegible]. Cap: de memoria amissa, indicant [illegible] non modo [illegible] functionum [illegible]. [illegible] [illegible] oculis semper sunt clausi, [illegible] somno profundissimo detinentur, ut dum [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] oculos aperiant [illegible] quod a lethargo differt. quia lethargia interrogati respondent, et nonnunquam [illegible] decumbunt. [illegible] febris [illegible] [illegible] [illegible] lethargum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nonnullis [illegible] affectus ut [illegible] lethargus aut [illegible] [illegible] obtinet [illegible] dictum est. [illegible] cerebri [illegible] [illegible] [illegible], a frigido crasso, aut [illegible] humore ortam, [illegible] [illegible] Gal: [illegible] [illegible] a lethargo non discrepat, [illegible] [illegible] pituitosus humor putrescat, non requirit, lethargus [illegible] putrescat [illegible] [illegible]: [illegible], [illegible] a lethargo differt etiam [illegible] de causa genitus carus. [illegible] etiam [illegible] cerebri affectibus, [illegible] [illegible] a quibus [illegible] lethargus [illegible], ut [illegible] affectus, ac [illegible] acutis morbis, [illegible] [illegible] 2 de [illegible] [illegible] [illegible] cerebro [illegible], medius ventriculus fuerit attritus. [illegible] occupat teste Gal: [illegible] [illegible] aff: [illegible] [illegible] [illegible] membranam [illegible]. ac [illegible] quam res [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] accidere solet: [illegible] calvariae vehementer attritum, ipsius ventriculus [illegible] [illegible], maximeque medium, [illegible] [illegible] potest: [illegible] etiam vehementes dolores, hic affectus [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] febrium [illegible], ac [illegible] [illegible]. Ex quibus [illegible] [illegible] cerebrum [illegible] non uno modo semper affici [illegible] pro diversitate causae, cum hic affectus [illegible] [illegible] [illegible] causa a frigida, ac humida cerebri [illegible] a pituita orta, ut diximus originem [illegible] [illegible] [illegible] solet. quamvis facile [illegible], cum ex [illegible] quod diximus, tum quod nullam habent aliam [illegible] [illegible] [illegible] causam. [illegible] [illegible] de hoc [illegible] [illegible]: [illegible] morbos [illegible] de quo modo [illegible], [illegible] [illegible] Gal: [illegible] [illegible]. Et ut [illegible] [illegible]: [illegible] curandi sunt [illegible] affectus [illegible] [illegible] [illegible] attenuantibus ac incidentibus utendum erit. Stomachi quoque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] etiam [illegible] [illegible] [illegible] pituita, refertus, aut immodice frigidus sit. [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] forte olim dicentur.

DE MELANCHOLIA CAP. 7

Sub delirii nomine quod Graeci παραφροσύνην [illegible] [illegible] [illegible], ac quod in acutis febribus excitari consuevit, [illegible] ut etiam [illegible] species seu differentiae [illegible] extra febrem oriri [illegible] [illegible] melancholica [illegible] [illegible] [illegible] Lat: insania seu furor [illegible], de his [illegible] non [illegible] [illegible] de melancholia prius verba facientes, quae quoniam inter eos [illegible] affectus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] melancholici nomen [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] lib: 3 cap: 14 sic describitur. melancholia delirium [illegible] est sine febre, [illegible] melancholico humore maxime [illegible], [illegible] mentis sedem occupaverit; [illegible] quamvis non [illegible] sit eius [illegible] modus, [illegible] melancholicus [illegible] est [illegible] [illegible] affectum, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cerebrum in eo affectu [illegible] Gal: [illegible] ipsum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] potest ex principis functionis [illegible] [illegible], cum dictum sit eam quandam esse delirii speciem: et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] functionem principem, quae non nisi in cerebro perficitur: [illegible] [illegible] erit: [illegible] quod in cerebro [illegible] [illegible] principatum [illegible] [illegible] affectus, in confesso [illegible] medici. [illegible] [illegible] ut [illegible], vel [illegible] pars cerebrum [illegible] in melancholia affectum [illegible] Gal: 3 de loc: aff: [illegible] cum dixit [illegible] in [illegible] cerebri corpore melancholicus succus abundat, [illegible] melancholiam [illegible] [illegible], [illegible] ut neque [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cerebri [illegible] mutata est, ex quibus [illegible] cerebrum, ut similarem partem et non [illegible] in melancholia [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] Gal: [illegible] 6 de mor. [illegible] confessus est cum dixit melancholiam magna ex parte [illegible] morbo [illegible] [illegible] [illegible] morbo [illegible] [illegible] affectum melancholicum, [illegible] [illegible] magis accidit, [illegible] hanc vel in illam [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] mentem melancholici [illegible] cum [illegible] hoc affectu cerebrum [illegible] laeditur, [illegible] [illegible] melancholici symptomata, [illegible] infra narrationibus [illegible] [illegible], [illegible] symptomata in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], in [illegible] [illegible], [illegible] circa ventriculum [illegible], [illegible] [illegible] melancholia [illegible] affectus [illegible] [illegible] erit, [illegible] affectum non in cerebro consistere, sed [illegible] [illegible] affici, pro causa [illegible] [illegible]

deficientis. Quod est affirmare [illegible] verba Pauli dum asserit lethargum esse noxam aliquam [illegible] et Aet: cap: de memoria amissa dicebat. Sevenit autem ab ambo hic, de memoria loquens in lethargo. Sequitur hanc affectionem oblivio ipsa, cum inertia. Omnia namque veluti [illegible]

268

[illegible] fiunt, palpebras semper connivere volunt, et concludere. Vix reddunt quoque modo [illegible] oscitant crebro; exhibent cap aliquando [illegible] consistunt, tanquam claudere id oblit. Cum [illegible]

Affectionis signa

[illegible] excitantur, rursus in somnum deferuntur, et dum ad mictionem urgentur, matula sese in manibus ipsam hinc obliviscuntur. Febris lenta eos comitatur, pulsus [illegible] languidi, tardi, ac rari, et turbulenti; intermittentes potius, quam intercurrentes, respiratio [illegible] et imbecilli. Deficiunt [illegible] lethargia [illegible] quibus valde exigua [illegible] Nonnulli contra ventrem [illegible] reddunt iumentorum similem, quandoque ex eis [illegible] dorsi; undeque redeunt. Comitatur autem ei affectui frigidam ac humidam cerebri intemperiem [illegible], segnitia, ac altus somnus, ex ipsa [illegible] Gal: cum dixit ex rigore ac cerebri humiditate hunc affectum contrahi. Quod autem intemperies ex redundante [illegible] putrescente originem ducat, id Trall: affirmat dum asserit Lethargum ex pituita [illegible] quae cerebrum humectat, [illegible] et Gal: hoc id asserui dicens Ex pituita [illegible] rigore nimio et humiditate cerebrum [illegible]. At quod ea putrescat [illegible] Gal: 13 meth: [illegible] cum febre incidit [illegible] propter quod non mirum, cum in cap: humor frigidus redundat, [illegible] insensibilitas, immobilitas [illegible] exprimat: ex frigore a segnitia, veluti ex calore immodico motus provenit. Ex quibus liquet

Quam cerebri morbum comitatur.

Quae sit causa

[illegible] quae non praecesserunt non consideraverit, ut regiones, aetatem, anni tempus [illegible] lethargi causam pituitam esse in cerebro redundantem, eamque necessario putrescentem, [illegible] cum inflammatione, aut citra inflammationem ea putrescat. [illegible] inflammationem ex pituita ortam, sed interest citra inflammationem, eam putrescentem [illegible] asserimus quod velit Avicenna ac veteres simul [illegible]. Quod quidem clare ostendunt [illegible] aph: 3 lib: [illegible] cum dixit [illegible] τὰς ληθαργικὰς πάθας hoc est lethargicas affectiones, seu passiones [illegible] febri [illegible] locum eum, in quo principes [illegible] humectavit, [illegible] pituita. Lethargus licet quandam habeat cum oblivione [illegible] affinitatem, nonnulli tamen inter se [illegible] in oblivione memoria duntaxat ablata est, in lethargo vero memoria, sed etiam ratio abolentur, [illegible] deficiens redditur, proinde oblivio cum inertia, seu [illegible] lethargus dicatur: [illegible] cerebri dispositionem. Nam oblivio a frigidam, seu frigidam, et humidam [illegible] indifferenter cerebri dispositionem consequi potest: at lethargus ad frigidam, et humidam tantum [illegible] a redundante pituita excitatur lethargus. Oblivio vero ab humore melancholico etiam a [illegible] cerebri intemperie ut praecedenti cap: ostendimus. Adde quod [illegible] utraque affectio a pituita excitari [illegible] non oportet, quod ipsa putrescat, veluti in Lethargo: hoc quod febris eam sequatur. [illegible] et si Trall: et alii non veri lethargi mentionem faciant, nos tamen [illegible] verba facimus. Hic affectus [illegible]

Quibus conveniant et differant lethargus ab oblivione seu memoria deperdita.

Prognosticum.

[illegible] aut 4 die [illegible] ipsam affectum asserunt, lethargum [illegible] peripneumonia. At Hip: lib: [illegible] de morbis [illegible] quod Lethargici in 7 diebus moriuntur [illegible]. Curando [illegible] huius affectus, [illegible] memoria [illegible] potest, [illegible] Locandus [illegible] domo tepida ac lucida et splendida: [illegible] At [illegible] odoramentis ex castoreo, [illegible] ruta [illegible] hyssopo, et origano in aceto decocto, additis [illegible] odoramenta [illegible] fortiter [illegible] ligentur [illegible] Cibi autem extenuantes [illegible] Trall: [illegible] ptisana [illegible] hyssopi [illegible] non existente febre. Salutares etiam sunt panis micae ex aqua mulsa vel hydromelite datae. Quod si [illegible] carnibus [illegible] pulli vel gallinacei, perdicis, [illegible] phasiani, [illegible] cinnamomo vel caryophillis [illegible]. Oleribus uti poterunt [illegible] foeniculo [illegible] asparagi [illegible] hyssopi, thymi, betonicae [illegible]. Potu utantur [illegible] vino albo aqueoso, tenui, et astringenti. [illegible] Gal: [illegible] ad caput [illegible] et initio [illegible] Quod licet [illegible] Gal: 13 meth: [illegible] Gal: Aet: Trall: Vena autem incidenda est mediana aut interna quantitas sanguinis [illegible] At [illegible] sanguinis missionem [illegible] capite [illegible] in hydromelite [illegible] betonicae hyssopi [illegible] memoriae [illegible] frigiditate et humiditate cerebri [illegible] oxymelitis [illegible] in principio, cum revellendus a capite humor [illegible] At [illegible] oxymelite, quae extenuare [illegible] Castoreum [illegible]

Cura. Victus ratio.

Medicatio

[illegible]

Topica remedia.

vel ~~albo~~ seu helleboro albo, divisim vel coniunctim fieri potest. Placuit etiam Aetio post purgationem ramentum eboris ʒi pondere aut cornu cervi tantundem, seu castoreum solum ʒi pondere potum, cum aqua mulsa magnopere huic affectioni prodesse ac opitulari. Simili modo et ipse laudaverim ʒi, aut amei, vel succi rutae, seu seminis urticae cum posca aqua mulsa, solum tantum confectionis anacardinae aut aureae alexandrinae, confectionis diambrae diamoschi dulcis, mithridatii; aut theriacae, cum aqua mulsa, vel pauco vino albo. Abstrahendo irrisiones quas Graeci ἐμφράξεις vocant. Ex alto cadentes [illegible] vitio capitis primae alterato [illegible] iuxta coronalem commissuram, quae sane cum ea laxior sit, atque os tenuius, et rarius, proptereaque non tantum qualitates, sed etiam substantiae medicamentorum, postquam [illegible] fuerint, intro transmittuntur. Gal: [illegible] ex ipso [illegible] medicamentorum [illegible] de comp: medicamentorum [illegible]. Quae ex aliquibus [illegible] medicamentis parari possunt, veluti ex decocto hyssopi, serpilli, thymi ana. ℞ ß betonicae sampsuci flor. chamaemeli ana p. i flor. stoechadis ʒ iii fiat decoctum cui adde castorei ʒi aceti ℥ i; [illegible] eadem [illegible] posterioris capitis scilicet in occipitio [illegible], ac illa [illegible] eadem vertebram Unctiones ex oleo nardino, nucis muscatae, ac de castoreo, costino, vel de piperibus fieri poterunt, pariter et sacculi approximandi. Ut ℞ hissopi sampsuci, et flor. stoechadis ana ʒi castorei, nucis muscatae, spicae, macis ana ℈i corticum thuris, mastiches, et ligni aloes ana ʒi et ß ros. rub: siccar. [illegible] quae pondere omnia contundantur et formentur sacculi. Illud vero semper meminisse oportebit, etiam si aliquando in primordiis relinquantur, non prius adhibenda esse topica vocata remedia, quam praemissa fuerint universalia corporis ~~[illegible]~~ Curatio [illegible] esse praeceptum est, quod in omnibus morbis observare oportet. Quod si iam cessavit affectio ultimo loco sinapismo utendum erit, ut Aet: placuit, non modo in occipite, ut ipse refert, verum potius in sincipite, si propter natam causam frigidam et sicca cerebri intemperie existente, ex qua oblivio gignitur, si forte cum praecipua humoris melancholici redundantia fuerit, is parandus prius erit expulsioni, id quod [illegible] syr: ex succo borraginis, vel fumariae confecto, cum syr. ex infus. ros. aquis betonicae lupuli, et melissae [illegible] quibus sub [illegible] fuerit pluries assumptis infrascripto medicamento purgante utendum erit. ℞ mirabolanorum indorum ʒ iii sennae epithimi ana ʒ ii flor. lupuli, fumariae, et borraginis ana p. ii et ß fiat decoctum in aqua fontis in cuius expressionis quantitate dissolve manna electae ℥ i ii diacath: ʒ vi aut diasenae ℥: ß vel syr. de [illegible] Aug: ℥ 4 fiat potio. Reliqua deinum topica remedia ea tantum magis, quam ad siccum vergant, cum unctiones de quibus mentionem fecimus, eis addendo oleum chamaemelinum, anethinum, ac amygdalarum dulcium [illegible] aut saccis iterum humectantia addendo exsiccantia demas, pariter et sacellos pares oportet quod si frigida tantum, et sicca, aut solum frigida intemperies sit, calfacientes, et humectante victu, ac eiusdem qualitatis medicamentis alterantibus tum intus, tum extra utendum erit, frigida, et sicca existente. Si vero frigida tantum calefacientibus. At si ob extremam senectutem evenerit oblivio, non oportet curare aliquo modo, sed sola convenienti victus ratione contentus esse. Si ex immodicis [illegible], ac aliis evacuationibus refectoria dicta victi convenit. Si ex frigidis medicamentis absorptis [illegible] capiti adhibitis, et intus et extra calida medicamenta approximanda erunt ex iis quae supra diximus. Ex quibus omnibus diligens medicus poterit non modo praedictam oblivionem variabili methodo curare, verum etiam et ipsi labem, seu ut ita dixerim torporem, in quo non abolita sed imbecilla redditur memorandi functio. [illegible] ex eius [illegible] causa, [illegible] [illegible], veluti in ipsa deperditur. Quapropter cognita causa [illegible] eidem medicamentis utemur, ea [illegible] seligendo, quae mitiora fuerint. At si cum ipsa memoria deperdita, [illegible] deperditur, quo sit ut [illegible] [illegible] gravius, pariter observando, quae prius a nobis dicta sunt [illegible] distinctione, absque [illegible] [illegible] affectionis ablatione iam dictis medicamentis uti poteris, ex eis tamen, quae validiora sunt eligendo, cum ex vehementiori cerebri intemperie gignatur —

DE LETHARGO. CAP. 2

Cum maximam habeat cum memoria deperdita affinitatem λήθαργος a Graecis a Latinis interim lethargus interim veternus, agbatur appellatus, non abs re de eo hic verba faciemus. Nomen impositum est ἀπὸ τῆς λήθης quae oblivio interpretatur et ἀργὸς hoc est iners, unde λήθαργος obliviosus iners Latine dici potest cuius in primis memoria, et inexpugnabili paene dormiendi necessitas repetitur. Quod autem cerebrum in [illegible] affectu [illegible] Gal. ant: 13 meth: [illegible] cap: 9 lib: 3 ac Traliano lib: i cap: 14 Etiamsi qui reperiuntur tales affectiones, quae dicuntur meminisse, illud patet [illegible]. Quin cum ipsa memoria, [illegible] quod fuit Gal: 3 de loc. aff: et lib: de diff: sympt: in lethargo imaginationem laedi [illegible] velit. [illegible] in ipsum cerebrum, in quo princeps pars animae residet, in hoc affectu laeditur, veluti ex eius principum functionum laesione ostendimus, et id ipsum non solum eius ventriculos, sed etiam [illegible] eius substantiam. Unde [illegible] affectio [illegible], nec inter Graecos nec inter Latinos [illegible] determinate [illegible] [illegible] Avicenna velit eum esse apostema phlegmaticum, factum intra cranium, Gal: aut libro 13 meth: interim νόσημα ipsum appellat, interdum ipsum sub nomine πάθος comprehendit, quod noster etiam Com: aph: 3 ex lib: [illegible] de sympt: diff: inter ea symptomata, quae principibus functionibus animae [illegible] ipsum enumerat, et [illegible] propterea 13 meth. dicebat hoc πάθος contrarium quodammodo esse [illegible] ideam phreniticis. Unde cum et ipse lethargus, ut diximus, non tantum ex cerebri inflammatione orta, a pituita [illegible] excitari possit, [illegible] etiam ex ipsa pituita citra inflammationem in cerebro putrefacta, [illegible] inter symptomata ipsam [illegible] annumerantur functionum principum, memoriae [illegible] abolitae, imaginationis infirmae et veluti

269

[illegible]
nec morbus tolli potest. Gal: lib. 1 de comp. med. sec. loc. in primo alterandus erit: itaq; ut lumina ... aquilone, ac austro cum venus infrigidet, alter vero caput repleat. Caveat a multo somno diurno, ac sua repletionem, et si sit moderatus, veluti vigiliae moderatae, quae esse dixit, cum spiritu dissolvat. Exercitium quoque moderatum, et pedum et manuum et inter capitis conspicie ... magnopere confert; velut quae immodica, ad sedem vitae offendunt. Aliis ... ab arte ... erant, corum namq; veterans caput offendit ab immoderatis animi affectibus ... ira, ac sollicitudine, nam ... excito ... Cavenda est multa repletio alimentorum, et potuum. Vitandaq; sunt ... infrigidantia, ... inflantia, multaq; aqua, ad hunc magis vini potus. Ab oleribus ... bellariis, caseo, ac lacte. Verum alimentum convenit friabile, ... vinum ac attenuatorium. Acriora autem alimenta, velut sunt allia, thymbra, origanum, pulegium ... exhibeantur. Sed et hoc etiam copia vitanda erit. Credibile ... conveniet, tenue, album non valde vetus. Nam et moderatum ... non pauca ... tamen ... et motum ei ... ac sedatum, ... fruit ... usus sit ... neq; ... totius corporis sanitatem conducit, ... honeste, si immoderatus fuerit, confert. Verum illud memoria tenendum erit, quod si a frigida ... oblivio ortum duxerit, non tantum ... Vinum et ad siccum Vinum ... frigiditate ... ex sicco ... calore ... Galenus, ... oblivionis, simulq; in eo, ... colebat. Hoc autem cum non magno negotio fieri ... indulgentes bona fronte omittimus ... Nam si ex pituita ... oblivio ortum duxerit, eam primum ... ac praeparando ... uterum ... ... ac praeparatione ... oxymelle ... accipiens ... syr. de ... cum aqua betonicae, ... hyssopi, ... oxymellis ...

Pituitae Praeparatio —

sampsucum, hyssopum, betonicam, serpillum, vel thymum in aqua ... decoctis ... ʒ ... ferventur ... plures ... ad ... totum ... et ... praeparata ... ac ... habebit ex decocto ... pondere ʒ 4 ... ʒ i vel ℈ 4 ... ʒ ß ... syr: de pluribus infusionibus ... aut ... oxi ii vel iii ... ʒ ii vel iii ... tota ... repeat, quod ... sua ... et ... humor est, cum ... iterum ... cum eisdem ... ut syr: de ... aut oxymelle ... iterum ... praeparando ... aliquid ex supradictis, et miscendo, si videbitur, in eo pulegium, origanum, ... ex catapotiis arabicis, aureis, ... ac ... quarta ... ʒ i vel ℈ 4 excipiens ex ... catapotiis ... ℈ ii aut ʒ i ... in formam catapotiis cum aqua ... betonicae, ... post ... horas exhibeatur ... ʒ iii ... syr: ... aut ... ii vel iii dissolutum. Auxiliatur etiam ... purgationem ... ex hiera ... vel ...

De quantitate vel ... cond ...

quantitate ... hic scribimus ... cum ... potest ex Gal: ... med: quare conjectura ... licet. Nam nihil ... conjecturalem efficit, ut ... remedii quantitas, ... Gal: auctore lib: de ... ex nulla re adeo possumus ad ... quantum ex crebra exercitatione circa ... quantitatem ... Gal: lib. ... Glauc: ... singulis ... ac in singulis affectibus ... virium ... temporis, natura, aetate ... et consuetudine regionis, anni tempore, ... et aliis. Nec aliter ... erit de modo ... usus, ac temporis occasione, ... ut liquet lib: i Gal: de art: cur: ad Glauc: nam ... medendi ... conservare videtur, ... quantitas, quod ... memoria tenendum ... Placuit insuper ... capitis ... affectibus ... hieram ... vel ... apponas, ... dion, ... opportuna, miscendo ... ii vel iii melli rosacei et ... communis, ... dulcium, ... anethini cum decocto malvae, mercurialis, ... et salis. Ut ... in capite ... redundanti ... apophlegmatismus ... pituitam ... compositi ex ... mastiches, ... zinziber, pyrethrum, ... ex quibus ... possunt ... pastilli. ... uterq; erit ... cum ... salviae, sampsuci, hyssopi, betonicae, ana ℥ iii, ... et ... succi ... beta ... succi brassicae: vel si validius ... succi cyclaminis ... ii, ... aut ... infusis ... indigeas, addere decocto poteris castorei ... ʒ i, calaminthae, origani, seu pulegii, ℥ ii. Nec ... sternutatoria ... sunt, ...

timor, neque tamen neque dolor neque excreo neque aliud quippiam tale, nec ea affio, si calida tantum af-
fecta fuerit possit, velut quod ad cerebrum ipsum solum eius ventriculos affatum quo de loc: aff: priorem
positionem est edo de cau: sympt: Gal: docuit cum reliquit. Nam nec eius quo nec solutio fuit [illegible] est: velim
quaero ergo iux: eius doctrinam, quod cerebrum ipsum sit proprium eius corpus, in quo principes exercentur functiones in
oblivione. seu deperdita memoria affectum sit. Ipsa enim affio symptoma est in qua noxa functionum animae principum
in qua memorandi facultas non depravata est, nec imbecilla reddita, sed omnino abolita: quod prompte ex modo his
similis ipsi facultati, ac ab ipsis notione patere poterit. Verum cum [illegible] simpt: causa morbus sit, eum praecede
necesse sit: ad quem cerebrum morbum consequatur, investigandum erit: hunc enim omnino intemperiem, eamque frigidam
ipsius cerebri, quae animae actiones torpidas efficit Gal: 3 de loc: aff: et 3 de cau: sympt: asseruit, [illegible]
[illegible] quae hoc sympt: facere possunt. Quibus refrigerandi facultas inest. Illud comprobans frigidis calida causa motum
excitat, frigida autem otiosum, et ad motiones pigrum reddit anima: id quod aalia [illegible], quae frigora latere
[illegible], haud obscure declarant, si inde a caelo morbum certe, [illegible] ob frigoris vim [illegible] solent ut Gal:
edo et 3 de loc: aff. Quod et confirmavit Hip: tum lib: de mor: sacro tum in Epist: de insania cum dixit
oblivionis fieri dum cerebrum perfrigeratur: hoc vero a pituita [illegible], cum [illegible] solitum more [illegible]:
[illegible] verum num quidem sola frigida cerebri intemperies sit, vel cum humiditate, seu siccitate copulata, ex aliis
[illegible] signis deprehenditur, somnos quidem observando. Utrum vel vehementer an modice somnolenti sint aut
omnino non [illegible]: et quantum ad somnum [illegible] sese habeant. Nam si vehementer [illegible] sint
frigidam ac humidam cerebri intemperiem, si omnino non [illegible], frigidam ac siccam, si vero modice [illegible]
sint frigidam tantum intemperiem [illegible] esse. Praeterea considerandum est, num quippiam excernant, vel ex naribus vel
[illegible], quod [illegible] a capite defluat, aut sicci appareant [illegible]: nam si multa excernantur, pariter humidam
cum frigida copulatam intemperiem, at si aridiores huiusmodi partes sint, siccam et frigidam, si vero quantum ad haec
[illegible] sese habeant, frigidam tantum intemperiem deperditae memoriae causam esse ostendunt: Num quidem autem
haec cerebri dispositio ipsius primaria sit, vel per consensum, [illegible] exoriri [illegible] ut in quibusdam morbis in abscessum
declinantibus Gal: [illegible] edo de cau: sympt: discerni illud potest, si observaverimus num solum affio propriis accidentibus
dignosci valeat, perpetuo permaneat, ac ad alias affiones non consequatur: nam tum primario affici cerebrum
[illegible] constabit. Quod si propriis accidentibus discerni non valeat neque perpetuo permaneat, atque ad alias affio:
nes consequatur, per consensum memoriam offendi dicimus. Sunt qui velint aliis quoque cerebri partibus affis, ac ex
quibusdam partes dictas intemperies, eam oriri posse, [illegible] sive Arabes vel Lat: fuerint cum a
Gal: doctrina et Hip: [illegible] deviant. Gal: [illegible] 3 de loc: aff: et 2 de cau: sympt: Hip: vero
[illegible] patet [illegible] cum [illegible] tamquam [illegible] exercitari intendamus, breviter modo [illegible]
[illegible]. [illegible] affionis causa tum interna tum externa esse poterit: quod si interna fuerit, vel redundans
pituita, vel [illegible] melancholicus erit. At si pituita, non tantum ex modo dictis somnis, ac cerebri [illegible]
illud percipies, verum ex aegri [illegible] aetate ac temperatura, ac [illegible] regione, et caeli statu ac praecedenti victus ratione
omnia [illegible] plurimum [illegible] frigidis et humidis vergentibus, pariter si redundans melancholicus [illegible]
[illegible] affionis causa fuerit, aderunt somni, tum excreta, ac cuncta alia quae praecesserunt ad frigidum et siccum in-
clinabunt. Si vero nullum affuerit [illegible] humoris redundantis signum: ex aliquo externa causa ortum ducere conie-
ctandum erit: potius si externa facultate oblivio originem non ducat, id quod potius [illegible] ex aegri vel adstantium
relatione: ut si quippiam morbus prius praecesserit, solutusque in totum in oblivionem transiverit: vel ex assumptione quo-
rundam medicamentorum quae insignem refrigerandi facultatem habeant, [illegible] admiserit. Ex
immodicisque [illegible] in studiis, atque vigiliis, vel in aliis quibusdam ortum [illegible]: velut in eo [illegible] disci-
plinas, [illegible] colebat [illegible] Gal: novit, ut patet 3 de loc: aff: ex aliis quoque in frigidantibus, quae
extrinsecus accidunt, si immoderatius occurrant, velut sunt tum aer tum potiones [illegible] frigidiores
excitari poterit. Quod si modica fuerit ipsius memoriae offensio: ob moderatiorem cerebri refrigerationem, [illegible]
quidam torpor eius erit, ac labes, nec omnino exabolita erit, sed diminuta, seu imbecilla. Si vero simul cum memoria
ratio quoque deperdatur, quae affio fatuitas sive stultitia vocatur a Graecis μωρωσις [illegible] dis-
positio [illegible] vehementius [illegible] in hac intenditur. Atque totius dispositionis summa in mor[illegible] conuali-
[illegible] est, [illegible] consideratione, cum aegri facultate confertur; si morbus vehementior est, [illegible] mo:
ritur, si debilior, quam aegri facultas, haudquaquam moritur, [illegible] nihil [illegible] erroris committatur
praeterea consideranda hac affione, quae [illegible] cerebrum, membrum [illegible] principem, laedit, [illegible] eius ma-
gnitudine, quanta vel fuerit, [illegible] ad vires ipsas, [illegible] cerebri, tum etiam totius corporis
vitalesque [illegible], si affio eius [illegible] inveniatur [illegible] moritur aeger, [illegible] servabitur, [illegible]
[illegible] vel [illegible] tempus anni [illegible] tempus [illegible] poterit, ex [illegible] novi vobo:
[illegible] virium et [illegible] affio ac magnitudine ex [illegible] earumque. [illegible] in aliis [illegible], in cunctis [illegible] sub-
intelligi [illegible] debere volumus. Hip: [illegible] oblivionem malam esse retulit, [illegible]
[illegible] capi de memoria amissa, valde timendum erit, quibus ea derepente deficit, alias sana esse videntur, ne co-
mitialis morbus eis superveniat, aut [illegible], vel resolutio, aut quoddam aliud magnum cerebri malum. [illegible]
[illegible] illud primo advertendum erit, non tam in hac, sed in singulis reperientibus affionibus [illegible] cura-
tiones docent, quae [illegible] ortum [illegible], ac primariae et propriis sunt et non eaque quae per consensum: cum eas
nullam quippiam curationem requirant, sed sublatis primis, ac propriis affibus, quos insequuntur, statim et ipsae
auferuntur. Quodmodo si oblivio ad lethargum vel ad [illegible] affio [illegible], aut ad morbum
quippiam in abscessum declinantem. Summa vero huius affionis medela est in calfaciendo [illegible] ipso [illegible]
[illegible] intrinsecus, et extrinsecus, iux: mensuram [illegible] naturalis. Proinde tam si ab interna, quam si ab
externa causa ortum ducat, ad calidum inclinet oportet. Nam cum sine eo nec sanitas fieri, nec morbus

infanti: vos. Ut facilius bilis expurgetur. Sanguis vero aiq. bilis siccat. Viror semper erit, hac defectu lactis expurganda erit mater. quod talem vim habeat, ut ea exsiccet velut ... sententia: Dat Avis. sicum manna aut cassia fistula ea, ... Vu si pituitosus fuerit sanguis egent excalfacientia, aut quod aut sed ordine. non tamen desiccantia: nam hic pituitosus humores ... in sanguinem vertunt: et non ipsius sanguinis humorem depascunt ac ipsum exsiccationem simul efficiunt. Ideoque desiccant. Vu interea potiora sunt, quae non tantum sunt medica sed et nutrimenta: eruca foeniculum, anethum, cum etiam non virentes et cum humidae fuerint: nam ... plurimum ... aiunt et desiccant. In hanc etiam usum conferunt, smyrnium, apium, ... et polium ... quam siccentur. ... etiam confert foeniculi radix et semen ptisanae incoctum. Item cytisi folia ex ... ptisana, melanthium ... et anethum, pastinacae radix, ... semen, quae calida prius ... moneanda sint. Confert quoq. lini semen cum melle delingere, aut sesamum crudum cum vino ... Lapis galactites ... amuleto alligatus, ex aqua dissolutus ... potatus ... ternis ... aut ... vel ... aut plures, ac cum duobus vel tribus ... gallinae ... decoquas parum ... aut anetho addito, ... fervidum ... non ... ac bonitatem lactis comparandam confert. ... etiam ... vino albo ablutus ... ... et cum ... exhibeas. Ex hip: lib: 2 ... mulieb: ... quod si lac fuerit exhibendum, porrum tritum, ex aqua dilutum bibendum ... calida mulier lavetur et brassicam edat, sed et cytisi folia simul coquat et succum bibat etiam foeniculi succum seu semen et de radicibus foeniculi et hordeum politum ... simul ... ac bibenda ... bonum est et hippomarathrum, et hipp ... et cytisus ... simul multum lac ... et augeat: ... etiam ... in ... dato: ... multum lac facit, et nasturtium in vino potum ...

EXERCITATIO.

Περὶ μνήμης ἀπολωλυίας id est De memoria deperdita. Cap. I.

Quod ad sanguificationem facultatem... lac grandi.

Cum caput seu cerebrum quod in capite continetur, aut sedes, sedes, et domicilium sit ad rationalis ... aut formae sit, aut templum eius cerebri ut Gal: visum est, ... in hac re anceps ... affectionibus de hip: et Plat: cerebri, et ... fere ... ab eo ... eius affectibus ... debet non velut alteri ... indistincte ... tractare intendimus. ... Gal: ... cum sensus de eius subiecto anceps fuerit, et proinde confessus fuerit ... non novisse, illud ... eius autem ... sed Hip: Plat: et Arist: ... corpus ... ipsam corporis alteratio ... posse, et proinde ... laedi velut etiam ... in dies comprobari videamus, ad ... functiones ... affectibus obsedi, ... cum incorruptibilem, ac immortalem, ut ... affecta ... et vere ... laesionum, ad functionum, quae ... naturam affectibus, eorum ordinem ... Nam cum quaedam ... actiones ... quae ex ... velut imaginari, reminiscenti, quaedam ... exercentur, ... mentis sensus, et movendi ... motorum principium, ac originem, ... sentiendi, et movendi ... Ceterum eundem ... ordinem servantes ut primo de ... affectibus ... habeatur ... ad functiones laeduntur: ... de ... sensibilia ... offendunt, ... de ... motum voluntarium impediunt. Ubi ... qui sunt ... naturam affectus in capite ... ad functiones, aut plures, offendantur, de ... etiam tractare ... absolutus erit sermo de capitis affectibus. Et licet ... difficilis sint cognitioni ... habeant ... affectus ... quod ... dignoscatur: ... tumor ... naturam ... externe, aut aliud ... appareat, quo ... affectum ... dignoscere, in memoria ... potest conspicitur ... facilius sit in ea affectus ... affectus dignoscere: ... affectionum ... verae ... sint, ... vera demonstratione ... ... intendimus, ... non ab re cum Gal: ... affectuum ... causam: ... dispositionem, ... errorem ... quaedam ac vere ... Gal: ... et Hip: ... veteres, Latinis, Arabibus, ... velut ... naturam ... ordinem ... naturam ... de quo ... locus affectus ... dignoscantur, ... naturam sit, et ... cum ... dispositione, ... eius ... ad eius ... proposita ... methodo, ... omnium ... quae prius ... oblitus fuerit, hinc memoriam deperditam ... ... ut ... etiam in tantum obliti fuerint ut ... proprii ... affectu ... indiget ... investigabimus. Quod ... quo ... ... nullus dubitat ... alia ... Gal: ... inventione ... in hac affectione, in qua nullam ... signum ... quod ... sit, ...

Ordo servandus in capitis affectibus.

Cur primo de memoria deperdita.

Auctores quos sequuti sumus ... ordo servatus in singulis affectibus.

Memoria deperdita. ...

Quae pars in ea affecta sit.

mitlas generantium ipsum, quo conceptus ex eo nutriatur. Ut vetulis[que] vel admodum exiguus existat vel omnino desit
lactis defectus apparens. Quod vero in hac affectione mamillae afficiantur, ex dictis liquet, cum principem ipsae usum, quo generationis
nostrae lactis existit, non praestant, potissimum tempore, quo gestare diu de quo modo loquimur, et quando id a partu
quando iam foetus natus fuerit toto lactationis tempore: Etenim mirabili quadam arte natura fecit ut mammae
maximum habeant cum matricibus consensum, namque cum partes utrasque ad unum opus obeundum comparavit
vasa, ipsas quasi coniunxit, modo quo Gal: declaravit 16 lib: de usu part. et etiam de dissectione venarum lib: de ven: dissect.
partim quidem ex partibus, quae sunt supra sphudnas ad inferna deducendo, partim ex inferioribus sursum: natura namque erat
disponendum ut quasi coniuncta quando in matricibus foetus augeretur, ac conformaretur, illi soli venae communes ex
utrisque alimentum affunderent: quando vero natus fuerit, mammis rursus alimentum totum affluat. Quo fit ut lac men:
struorum germanum esse negat Hipp: et quod eodem tempore menstrua bello gaudere neque possunt, et foemina lactare ut
Gal: scribit: Ad haec Hipp: lib. 5 de morb: mul: fac: dicebat, si in quibus menses mediocriter ferantur, iis lac in mamillis
non colligitur; quibus vero hoc lac superest, iis plane menses supprimuntur. Hoc itaque tempore, ac reliquo toto quo
mulier lactaverit, si lac desit, mamillas affectas esse non ab re fatemur, sine passionem, nisi plenitudine affecti sint. Et
vero affectionis symptoma est in his retentorum immoditas: nam hoc commune est omnibus aliis partibus, quae aptae sunt humores aliquos
excernere, aut partibus aliis, aut id quod propositum, aut ad conceptus nutritionem, esse humorem illum, quandam
veluti superfluitatem alimenti partis ipsius quantitas. Nam quantum alimenti ab ipsa parte attractum fuerit, nutritioni
corporis exquisite assimilatum, illi apponitur parti, ac nutrit eam; superfluum vero derelictum similis quidem naturae
partis humor existit, verum eiusdem partis veluti excrementum est: cum autem hoc excrementum deficit, non ab re dicimus affectionem
hanc contineri in genere excretorum retentorum immodicis. At quia lactis materia sanguis est in venis contentus, quem:
admodum ... tum ab aliis partibus transmissus, tum etiam a mammis ipsis attractus, ... ex
qualitate ac qualitate contemperatus ... Gal: quo fit ut ... causa paucitatis aut omnino
eiusmodi sanguinem contemplari ... aut deterior ... esse poterit, vel quod
defectus lactis. Namque inanires, quod aut paucior est, quam conveniat, aut deterior ... esse poterit, vel quod
in toto corpore exiguus affuerit sanguis, vel quod licet exiguus in toto non fuerit, paucior a mamillis attrahitur ...
... ex totius corporis tempore, ac totum siccior existente. Ex immoditas item sanguinis
... vehementibus exercitiis, laboribus, vigiliis, fame, moerore, vel solitudine, aut
... plus quam expediat corpus desiccaverint, ac calefecerint: Hoc assunt
... lac laedant, ipsumque pravorem ... sanguinem ipsum minorem reddentia, sed etiam qualitatem
ipsi ... quam sunt et immoderatus ... huiusmodi quoque ... sunt. Si vero haec non adsint, inspexeris autem:
... mamillas ipsas, ob propriam earum imbecillitatem ... lactis:
defectum coniicere poteris, utpote quae non valeant tantum, quanta indigent ... lactis ... sanguinis copiam attrahere
At ... quod sanguis deterior, seu vitiosus fuerit, lac ipsum deficit. Ut pote biliosus aut pituitosus vel melancholicus
... lactis colore tum substantia, et sapore potius intelligere poteris ... non omnino defecerit, non
... biliosus fuerit ... tenuitatem ac flavi:
... tempore ... totius corporis ... biliosum ... flavens. Si vero
... amarum quodammodo sapore lac erit ... biliosum ... colore ... sapore ... lac existit. lactan:
... sanguis fuerit ... pallidi coloris ... sapore ... plenitudini, ac paucitati, ob:
... melancholicus fuerit melancholicum quoque
... lac ipsum et ... quod diximus ... infantibus magis quam mulieribus ... deprimenda
sanguinem ... Ubi ... infantibus magis quam mulieribus ... non propterea deprimenda
... cum ... in ... lac, aut
omnino ... vel corrumpitur, aut ... vel alteratur ... lac ... Sin autem
... non ... infans ... nutrix est ... in morbum incidit infans ...
... vindicat sanitatem. Itaque si lactis defectus ex sanguinis paucitate ... mulier ex
... humectantem, et ... et medicamenta ... non ... et modice excalfaciant
... lactis ... lactis ... quamvis ... quem
... lactis ... seminis effectrices ... medicis ... in alimentis ...
... in sanguinem ... totius,
... humida, ac ... calida ... lac medium ... tempus
quoad calorem attinet ... et sanguinis, licet non ... ab utroque ... a pituita ...
... sanguinem ... substantiam ... ex qua componitur ...
... ex qua caseus conficitur, alteram pinguem ex qua butyrum, et etiam aqueam quam se:
rum nuncupamus. nam ex ... pingui maxime ... est; ... frigida et
humida est. Quapropter alimentum augere et meliorem ... dare ... ptisanam ... gallinas pullos
gallinaceos ac columbas: ... et phasianos ... carnem ... et ... ova recentia
... sorbilia ... vinum ... et ... vinum aut aquosum aut flavum tenue
moderate aqua dilutum. Vel vinum dulce potius tribuatur ac sorbitionibus utantur ... exercitium im:
moderatum, verum ... exercitiis ... fricatione moderata ac fomentis ... spongias
... affectus immodicos ... Medicamenta vero et si lactis quando ... aliquid petunt, non
... frequenter ... in fine morbi ... Si vero quod deterior sanguis sit, propterea
lac defuerit, ... biliosus fuerit ... purgationem ... modo dicebamus. ...
autem purgans medicamentum, quod leniter bilem expurget, ac non exsiccet, ... manna ... fistula
... rubeum ... ex ... aut ... ex
infus:

Bili flaua purgo. ac manna: quandoque etiam rhabarbarum praeadiiciendo: illud tamen aduertas, quod omnes hi in [illegible]
vel euacuandi sunt, cum exquisitas euacuationes non ferunt. Ad hunc etiam usum clysteri-
bus utiendum; postea ubi maior pars redundantis succi fuerit expurgata, oribus [illegible]
271 bus ipsum, ventriculum potius corroborare oportet, oxysaccharum, syrupus granatorum acidorum
E iunct syncopes in primo morbis curo. acetositate citri, e pomis, aut de corticibus citri, cum iam dictis [illegible] ante et post purga-
tionem tribuas. A purgatione clysterib. deorsum [illegible] ~~[illegible]~~ exhibere conuenit. At si in syncope
deuenit, his exhibendis est frigidus potus: sit tamen vinum, quod et calidum non sit, ut deductionem in [illegible]
id vehementius erit oibus, quos syncope male habet: distribui namque corpus nutrimentum quod [illegible]
non in ventre manere voluimus. Ceterum ex vinis ea deligenda sunt, quae ex flauo sint colore: et substa-
ntia tenera, ac boni odoris; licet talia, et boni odoris continuo sint, ipsi commodissima his vina erunt
[illegible] austera sint. verum tamen iam adstringendi vim propter vetustatem non exhibet, calorem tamen [illegible]
Quandoquidem hoc oia, quae requirimus in ijs, quorum stomachus amara bile vexatur, efficiat, cum et [illegible]
et bonam concoctionem, bonam digestionem, in corpus promouant, et succi vitium corrigent, et corpori [illegible]
faciant, et stomachum ipsum firment. In dicti vero vini penuria: aut ubi caput fuerit imbecillum [illegible]
vina deligenda sunt aquosa, et antiqua: talia namque tametsi non valeant excalfaciant, tamen facilius [illegible]
educantur, caput minime tentant, velut [illegible]: oia aut austera vina, tum noxa, item [illegible]
oportet. Nec etiam inconueniens sit eisdem diamargariti frigidi exiguum propinare cum pauco vino, vel syrupo
[illegible], seu oxysaccharo tribuas: odoramentumque naribus admoueas: quod recipit aquae rosaceae, myrti,
nymphaeae ana ℥iiii santali ac corallorum rubeorum [illegible] ʒi et ʒß [illegible]: citri ℈i ambrae
[illegible] gr: ii aceti albi ʒi: oibus simul mixtis fiat odoramentum. Cordi item epithemata
conuenit, quae sic parentur. ℞ aquae boraginis, acetosellae, rosaceae, et melissophili: ana ℥4 santali
corallorum rubeorum [illegible]: ʒ ii corticum citri [illegible] aloes [illegible] ʒ ß [illegible] gr: iiii moschi gr: ii [illegible]
de cervi [illegible] i vini [illegible] odoriferi ℥ ii misceantur, et fiant epithemata. Sacculos item [illegible]
floribus boraginis, violarum, nymphaeae, melissophili ac rosis, quibus [illegible] ligni aloes, ac corticum [illegible]
Syncopes ex tenuibus humoribus curo. ambrae grana gr: ii addas, ac non santalorum et corallorum rubeorum ana ʒ iii, et cum serico fiant [illegible]
ob tenues succos syncope opprimuntur, ac [illegible] exhalant, accedente quoque corporis raritudine,
[illegible] curandi sunt, quam illi, ob crassos humores, copiam syncope [illegible], cum [illegible] paulatim, [illegible]
[illegible]: propterea quod simul multam euacuationem ferre non poterant: hos autem paulatim [illegible]
oportet: ex oiani medicorum sententia. quamuis a principio viribus adhuc valentibus curandos [illegible]
ac paulatim eos cibabimus; pro namque hi, vel quod liberius semel datum est, nutrimentum superare [illegible]
quod hos oportet sint etiam corporis summa densare, non secus quam priorum rarefacere: cum [illegible]
[illegible] dissideant, etiam stragulorum speciem diuersissimam requirunt: frigidum ergo hi aerem, a [illegible]
[illegible], rosis aut myrti folijs, seu vitium pampinis in domo substrati: ungendi quoque sunt [illegible]
[illegible] omphacino [illegible], aut rosaceo, melino, aut myrtino: et si [illegible], miscere oportet aliquid
[illegible], velut portulacae solani, aut [illegible] acerbi succum: Cordij vero et stomacho [illegible]
mouebitur, ex palmulis, rosis, [illegible], acatia, hypocistide, et alumine, caput autem [illegible]
vel rosaceum imponatur, [illegible]. Cibi hi dandi sunt, qui non admodum facile dissipantur,
et sorbitio ex alica, fructus austeri, qui non facile corrumpantur, [illegible], humor et cum [illegible]
sunt cydonia, mala punica, acida, et austera, amarena, [illegible] et hi quos [illegible]
Dabis etiam aliquando et oua [illegible], crura [illegible], albumen namque eorum [illegible]. Praeterea [illegible]
quod lacte [illegible], item suillum cerebrum [illegible] tribuendum, ut in allo [illegible]
[illegible], et anetho [illegible], vinum autem his, agrorum nec esum inter initia [illegible] sumptum [illegible]
oi [illegible] vel [illegible] matam [illegible] reddas, et calida dentes et exhalationem [illegible]
experientia oia nobis responderunt, etiam carnes his aliquid nutrimenti post alia dabimus. [illegible]
Ex his itaque constat, qualiter syncope [illegible] erit, pauci enim sunt, vel forte neque [illegible], qui ex hi[illegible]
[illegible] curari non valeat, modo curari possit.

DE LACTIS DEFECTU. CAP. 56.

Quamuis affectus hic infantibus magis, quam mulieribus grauis sit, et propterea conuenientius fuisset [illegible]
[illegible]; tamen quia hic de affectibus in ipsis instrumentis ortis sermo nobis institutus est, in quibus [illegible]
consistit; ob id quoque et mamillarum affectionum ac [illegible] meminimus; ut quae [illegible] thorace [illegible]
Cum hic mammae pectori inhaerent. sunt; postquam de reliquis instrumentis [illegible], ac [illegible] affectibus verba fecimus. Mammis autem pectori [illegible]
[illegible]: nam aptissimus [illegible] hic ipsis locus est tum propter alios usus, quos Gal: 7 de usu partium [illegible]
etiam quod in eo loco in mulieribus copiosissimum benigni alimenti [illegible] colligi [illegible], [illegible]
extiterunt, nam hanc primam ac maximam ratibus habent utilitatem: quod [illegible] tum utilis alimenti
sit, cibus ex actis confectus, in eo copiosissimum loco [illegible] eas conueniebat, ubi [illegible]
[illegible] elaborati lactis copia [illegible] consistere poterat. Nam cum tenera adhuc sint, atque imbecilla [illegible]
Q.d. sit lac. [illegible], edulia solida nondum possunt, conficere, et ob eam causam natura, prodeacti [illegible] adhuc [illegible]
alimentum ex matre ipsis comparauit quo conceptus nutritiorum, hoc atque alimentum nihil aliud [illegible]
dam velut superfluitas nutrimenti praeter ipsum generandi, similis [illegible] ex ipsis existens. Quae [illegible]
quidam in mammis adenes existant, vim habentes, id quod ad eos influit alimentum alterandi, [illegible]
similandi, quae exangues, et albi hi sunt, propriumque effundunt humorem talem, qualis est lac, et plus [illegible]
quando plus alimenti defertur ad ipsos: cum itaque humor hic, qui velut superfluitas alimenti [illegible]

tis: namque uberior somnus neque his est salutaris, cum nec crudos succos digerat, et viscera graviora
reddat, sed si quis alius affectus est qui somnum et vigilias modicas desideret, hic profecto in his est
ipse somnus cum est, usque licet digerunt: Quare vero motus vitandus erit, quo vires sufficienda servandaque inviolabiles
sint, ne vel cibum vel sorbitionem, nec aquam exhibeas, vel omnino liberaliter bibere sinas, nisi multa tribus primis
diebus duntaxat utantur. in qua hyssopum coctum fuerit, ~~[illegible]~~ Et si nullum occurrat incommodum ei aqua:
quam multa duntaxat, in qua incoctum hyssopum sit, usque ad septimum utere, nisi longissimam quae ista sint ab
abstinentiam ferat, corpore sit ex crudis ipsis. quos continet succis, concoquendis. alito: quare nec ea
aqua multa copiore semel exhibenda erit. Si vero vehementer non febricitent, hinc atque optimum vinum idoneum, ab
initio statim est, cum eo diluto panem quoque exhibere convenit, modo in aliquo viscere phlegmone non adsit: eis
non solum crudi succi sint, sed etiam ad corruptionem pervenerint, ut concoqui ad perfectionem nequeat, si forte hos
desperata salus non sit. Aegro nauseam fastidiente, vel alvo fluente, ad ptisanae cremorem est transeundum, et si ubi
crudos affatim succos esse animadverteris, oxymel quam multa exhibere assidue debebis. Quod si huius assiduus usus
tedio esse coeperit, transire interim ad mulsam, et ptisanam convenit: dein rursus ad oxymel venerit: et si
aestas sit, atque aeger frigidae potioni assuetus, frigidum huic oxymel dabis, sin hyems sit omnibus calidum: tum his, qui calidae
tum his qui frigidae, insueverunt, offerres, atque ut si vindicta aestate tempore aestus sit, etiamque calidae assueti sunt
frigidam, si nullum sit his ~~[illegible]~~ viscus, ad laesionem opportunus. At quum hi cum vacuari postulent, vacuantia
quaedam non ferunt: ea de re nulla alia idonea vacuatio inventa est, praeterea quae ex frictionibus paratur. Incipere vero
in principio statim morbi oportet frictiones, leniter non ac mollibus, sed asperioribus mediocre quam linteis, ac
primum a cruribus sursum deorsum dehinc tota brachia ab humeris usque sursum deorsum similimodo sunt fricanda
postulat in [illegible] simul et eas frictiones, et calefacere, et aliquid digerit: Licet conducunt etiam uberiores frictiones, ad somnum alliciendum. Attriti autem omnes abunde calere videantur, cessandum est, neque si ex multitudine frictionis
aut contusa iam carne, lassitudinis sensus superveniat, oleo relaxante utendum est, quale est quod dulcissimum est: si
et hyems fuerit: nihilo deterius erit, ad digerendum, aliquod obumbrantive, quale est chamaemelinum aut anethinum
quo oleo ungere artus et fricare quam plurimum debebis, postea oleum detergere, atque ad spinam dorsi transire, hancque totam ut
fricare per circa frictionis, postea oleo. Ab hac rursus ad crura te conferes, ab his ad brachia, exinde denuo ad
spinam, ita totum agens diem: considerare etiam oportet in his, quae ad cibum spectant, an vires sine periculo commode somni
desiderat: pulsus ad robore mediocri sit, ac magnitudine, et aequali, praeterea nisi intercisus, audacter quam inferius alimenta
infundes. Cataplasmatis autem et epithematibus minime utendum est, priusquam superna magna ex parte potum vacuata sint. potum coacta; namque si quae affectus per ea medicus praecordia vexant, potius in eiusmodi affectibus phlegmones
excitant: Licebit vero eis ut, tempore quo diximus, non tamen duntaxat relaxantibus, sed et plus fovere oportet oleo, in
quo absynthium ebullierit: Vel emplastrum adhibere oportet ventriculo, quod fit ex palmulis, vino, farina hordei, croco
aloe et mastiche, ac madefacere etiam mastichino, nardino; postea vero hyssopum in melle cocto decoctum, aut dia-
trionpipereon, aut diaspoliticon medicamen exhibere, non incommodum: et eundem modum medicamentum Galenus, offerenda sunt
extenuatoria, ~~[illegible]~~ calefacientia, saltem ea, quae sumere febricitans homo poterit, si febricitaverit. Quae vero ea
sunt, jam etiam quam supra assignavimus, nimium calida medicamenta vitanda sunt: et si quae levant senes sint, postquam
cibo necessario agrotum vinum probandum erit, magisque etiam si interposita aegris spatia mediocria sint. Ac sane
ex eiusmodi succis laborant, hos quotidie accessiones exercent, precipue ad vesperam et noctu non mane nec usque
ad meridiem. Si vero ad hos (cum syncope eos iam premit) nisi accitus: nec quae velutinus locus phlegmone vacuat
panem exhibebis non multum, vino fulvo madefactum, quod celerem in corpus digestionem admittit, statim
quae ad frictiones venies, quae etiam ut tradito iam modo administrabis: ac si quidem aestas sit, aut ver, in [illegible]
[illegible], et aestivum, vel status coeli calidus, cum frigida vinum dabis, si nihil eiusmodi sit, jam ca-
lida; quae tamen 2do et 3tio dabitur potio, omnino calidam exhibendam censebis, quippe ad internam eam caloris (cuius
quae frictiones adhibita sunt) calor [illegible], utpote crudorum succorum concoctionem. Nec incommodum si [illegible] dia-
moschum dulci, aut confectionis diambra paucis cum pauco vino exhibeas: odoramentis quoque, ainsi vero revocare con-
venit: parentur autem hoc modo. ℞ Aquae rosarum florum citrangulorum et mellisophili ana ℥ii corticum citri
[illegible] siccorum ʒi moschi et ambar ana gran. iii aceti ℥i. Infirmanda neque curis negligentes [illegible]
[illegible], et extra adhibita medicamenta, epithematibus scilicet vel sacculis ut infra ℞ Aquae mellisophili florum
citrangulorum et rosis marini ana lib. ß aquae rosarum ℥4. [illegible] corticum citri, siccorum ʒii cinnamomi
gariophillorum ana ʒ ß croci gran. [illegible] [illegible] no. ii moschi et ambar ana gran. 4 vini fulvi odori-
feri veteris ℥4 misceantur, et super eo epithemata fiant. [illegible] ex floribus mellisophili rosis marini et
citrangulorum sampsuci, et serpilli cum cinnamomo, croco, gariophillis, corticibus citri, rosis siccis, et ligno aloe
simul mixtis et contusis, additis gran. 3 moschi et totidem ambar, cum serico sacculi fiant. Quae vero ex vitiosis calidis
dictis omnibus succis redundantibus, seu flava bile, quae os ventriculi infestet, syncope vexantur, tempore quo ea
non opprimuntur, contraria, quam priores curatione curandi sunt. Nam in aere ad frigidum vergente degere debent
somno uti, et cibis et potionibus frigidioribus ut ptisanae cremore, aut pane non multo, sed modice
lotoque ex vinis aquoso, frigida diluto, nutrias: confestim tentandum erit, ut bilis ipsa expurgetur, quae sua
acrimonia et morsione os ventriculi infestat. quod vomitu si fieri poterit, quem digitos aut pennas
demittendo irritare oportet, aut aquae multae, seu hydrolaei potu, vel tantillum aceti aqua calida imponas
aut syrupi acetoso simplicis. Quod si neque vi e vomere possit alvus ducenda erit ex tamarindorum decocto
ex

nis syncope erit, sed quaelibet causa singulari propriam curam desiderant, pro diversitate causarum ex quibus excita-
Curo. 2772 tur. In morbis oes communicant: quod si deprehenderis syncope cubans est, ois solicitudo medentis in syncope
situr: si in ea premitur, utriusque curam habebit, et ut symptoma non incidat: et ut morbus paulatim
Syncopes communicat oes causas. Syncopes ac causa curatio. curatur. Nec animadvertere quos conveniunt, quod sive pro essam fuerit orta syncope, sive pro consensum
senectutis ipsius sufficienter sit, cum et principalissimum viscus sit, saltem quoad vitam, et propterea robur eius
servandum erit, nec syncope aliqua fieri potest, nisi et ipsum cor affatur. Si itaque ex ambientis malitia sinus
sufficienter erit, et is, ad optimam temperiem mutetur, atque aere odoratus fiat. Si vero ex venenati
aut ex actione quae virtus evacuant, veneni excitata fuerit syncope eius utendum erit, quae alexipharmacis
qualitatem accipiant. Utrisque propriis: Ex ingenti dolore curanda causa doloris est. Et crebris, et inordina-
tis genus mitiganda, ex respirationis prohibitione respiratio servanda, sublata causa quae eam prohibebat, ex causa ab
tinentia ab eo aestus revocandi, postmodum convenientibus, passioni cura est afferenda. Si vero ex aliqua trium
pro intemperie fuerit excitata, per contrariam intemperiem, moderate tamen vindicatam, syncope curatur. Sic si ob
noris magnitudinem, aut vehementis febris malignitatem, syncopes quaerantur, propriis curationibus inflammatio
aut febris, curanda sunt, tempore quo syncope deprehensi cubantes non sint. Si quando saepius accidit, vindi-
dica propriam evacuationem necessariam electus, ubi syncope eveniat, et salvi facti occurrendum erit cuilibet syn-
copae insurgenti; velut huic: propter ea curationis eius, cum iam invaserit, mentionem facio facimusque, velut cu-
ratio, in eadem non loventur, quae pro diversitate affuerint, ad quos sequitur, immodica evacuatio, curavis ita
quadam modo et reliquas oes. ex quibus his causis fuerunt orta: occurrendum est ipsi, cum repente eius accessio inquie-
Cognoscentis syncopes curo. gida faciem aspergendo, et nares apprehendendo. Convenit etiam et os ventriculi confricare, ac irritare
vomant stomachum irritando, digiti vel pennae immissione. Conducit item manus, vel pedes alligare
oportet nexum fieri plures, ac fortiores circa manus, quod si inferiores partes fiant evacuationes, quando
do per hemorrhoidas sanguis profluit, aut ventris profluvium adsunt vel per uterum exeunt in im-
menses. Contra autem fit in fluxibus sanguinis facti per nares, atque vomitibus, in quibus crura sunt
mentior alligatendo. Cui vinum autem aut ad coram membris patientibus in adversum
oportet, aut ad ea in quibus est evacuationis origo. Atque ideo quae ex variis fiunt immodicae evacuationes cu-
ra manilluvia ppatis statim sedant: qualia vero ex naribus, hepati ac spleni pro situ naris patientem.
utrisque naribus multus sanguis effluat, utrisque visceri sunt adhibenda. Talibus etiam auxilium
aptissimum, vetus frigida dilutum, et potissimum quando ad ventriculum fluunt humores, nisi aliq.
exhibitionem prohibeat, eorum quae a Gal. primo de art. cur. ad Glau. conscribuntur. Ex variis quoque
ti eos revocare convenientis. nam humida et potus necnon odorata, potissimum ad recuperandas vi-
res optima sunt. In vini autem exhibitione num frigidum vel calidum exhibendum sit, a quinam, consuetu-
do ambientis aeris temperatura consideranda sunt: atque haec respiciens distinguere oportet, num
vel frigidum exhibendum sit. Ipsis vero locis ex quibus profluvium fuerit, imponere oportet ea, quae corrob.
vim habeant. Cum vero ob sudoris multitudinem ac defectus, vel syncope excitetur, eis quae astringen-
tem refrigerant utendum erit vinum potius frigido dilutum, velut dictum est, etiam his commod.
nihilominus oio calidum offerre convenit, neque cruora, nec manus lavare oportet, neque aegrum ad lo-
cum ullo modo movere. Aerem quoque domus alterare opus est, eisque frigida, atque astringen-
tiate, participant, ut myrtorum foliis, rosis, ac pampinis vitis, pavimentum consternentes,
ac frondium flatus ventilabris etiam inducentes. Cum nihil horum, ubi ad ventrem fluxionis
confert: nam quo magis cutem densam sanitatis, tanto ipsa magis augentur: Eis vero balnea quae
sunt, confert etiam immodice sudore sudantibus partibus, illinire myrtinum, rosaceum,
neque oleum. Quomodo autem vindicandi sint aegri, aliquamdiu praeterea incidentis syncope,
deter. apud Gal. primo de art. cur. ad Glau. et apud Aet. cap. 102 lib. 5 fere reperies. ~~Quomodo~~
~~dicendi sint aegri, aliquamdiu praeterea incidentis syncope forte vindicandi~~ quamvis etiam utrisque
verba sunt: ut hic de syncope intelligendum erit, si ab ea causa excitetur: neque ab alio disso-
quam iam nominis rore. Nos vero cum syncopes curam aggredimur, quando ob magnam cruditatem
Curo syncopes ex cruditate ventris corporis movere. vacuum oris ventris affectione excitatur, et pro eorum curam suscipimus, quando eam
utrisque curam tentes, ut et ipsa non incidat, et ut morbus paulatim dissolvatur, quamvis celerius
recessus, si nullus symptomati subesset metus. Namque multitudine crudi succi gravatur
infirmus semel evacuationem ferre potest, nec metus aliquis syncopes incideret semel arbitror,
a morbo explicaverunt. Quapropter licet vacuationem desiderent, nulli tamen sanguini mittendi
dispendio pro quo fit ut nec sanguinis missionem, nec purgationem sustineant, ut pote quod in eis
subito adoritur. Degant itaque tales in domo pura lucis, nec modente, aere eligatur, calido medi-
quapropter reclinandi in domo sunt. Aestate quae frigeat, hyeme, quae caleat, cum adversitas
aer ambiens, quoties vel nimium calidus est, vel nimium frigidus. Ex calido enim crudi humores
per totum corpus diffluunt, ut signati propterea retinendi sunt, ne ad pulmones, et cor ferantur,
etiam ne ad cerebrum subeant, cum longe praestet, ut circa iecur, et primas venas subsistant.
rone iterum ad exsiccanda hi balnea sunt. At aere vero, et in domibus immodice frigidis, fumi
et inepti ad concoquendum manent, et obturationes hepatis augent, si parum fuerint: si non
~~sensim~~ regenerant generant. Hi exsiccandi debent et impatiti. Somno utantur atque vigiliis

calor nativi vel omnino extinguitur, vel proximus est extinctioni, unde re vitiosi dicti partibus solidis propter iam defectum caloris que ex eis affluit, quod frigidi sint corporis. Et propterea frigidi ac tenues sudores in syncope necessario frigidi sunt, quia ut dictum est in syncope innatum calidum aut extinguitur aut extinctioni proximum est: et non ab re syncopes in corpora cum syncope perveniunt, non adeo cum lypothimia, qua in ea non adeo vires labuntur: nec ad hoc deficit calor innatus (licet affectus) ut fere extinguatur, aut extinctioni proximum sit, neque solidae partes in lipothymia ut in syncope arcu quo eas regit, ita destituuntur; cum non sit cordis affectio in lipothimia quam in syncope: et propterea neque sudores neque frigidi in Lipothimia apparent, imo quod ita affecti sunt, ob id non sudant. Caeterum quum cor in syncope interdum proprio affectu laboret, non propter consensum laborare et, diversos quando ipsum cum caeteris partibus consentit, ex praecipuis indiciis, eas partium primo affectas, ac symptomatis quibus, quae syncopem antecedunt, quemadmodum si affectio ore ventriculi syncope contingat, Syncope stomachica dicitur. Vomitus nausea, aut dolor eius partis, sed morsus quod in ea persentitur, si quoque affectu primo neque partibus corde non consentiente, dicendum erit. Verum si nullum praecesserit signum alicuius partis affectae, et syncope oriatur, nullusque alius affectus ipsam antecesserit, praeterquam si immodica fuerit aliqua animi excandescentia, seu affectio, cor primo affectum esse indicabit. Ceterumque autem fiat syncope aut fortem duntaxat contingit cordis intemperiem vel cum vitioso, seu veneno humore, nonnunquam vero erysipelas aut inflammationem, aut alium quendam praeter naturam tumorem cognoscitur. Verum si ob inflammationem, vel erysipelas excitetur syncope, cuiusmodi aegrotantur huiusmodi affectus ardor: non sic autem si ob simplicem cordis intemperiem syncope excitetur, sive ea [illegible], sive [illegible] ea fuerit. Ex his tamen distinguere poterit, cum syncope genita sit [illegible] omnes similarium partium intemperies: namque subitam mortem non inducit: quemadmodum ea quae ad virulentis partes [illegible], quae subito enecare possit, prius tamen praecedentibus quandoque signis quibusdam quodque verum scriptum est quod Hip. Aph.: 41. 2 libri cum dixit. Qui saepe et valide exolvuntur nulla causa manifesta, hi repente moriuntur. Syncopes vero causas quamvis nonnullas esse possint, omnes tamen aut cordis, spiritus vel solidi eius corporis offendunt: Utraque vero substantia bifariam laedi possit quantitate scilicet vel qualitate mutata, cum necessaria sit certa esse quantitate desiderat, tum etiam et qualitate. Quaecunque itaque syncopem excitat aut spiritus corporis solidi, aut spiritum etiam corrumpit, vel saltem eorum temperiem mutat, namque in his duabus substantiis vivium essentia consistit quae inprimis nunc custodienda sunt, Ut tum qualitate tum quantitate (ut fieri licet) naturaliter se habeant. Alterantur autem spiritus tum ex vitiosis redundantibus succis, tum ex ambientis malitia, qualis aliarum cum in hanc est mutatus vapore ex metallis, ex caminis, aut baratris: aut ex leguminum putredine olerum vel aliarum substantiarum ex stagnis, paludibus, vel fluminibus veniant, item ex venenatis animalibus, aut aliarum quae vires vitiarunt, Veneris. Nec minus spiritus ex ambientis malitia, ac vitiosis succis alterantur, neque ex tenuiori, ac puriori sanguine, simulque ex aere et optima [illegible] per inde atque ab omni inquinamento purissimo, [illegible] inspiratione attracto nutriuntur. At ipsi spiritus corrumpuntur, tum ex ingenti dolore [illegible] acribus morbis, cuiusque generis et vigiliis sunt, tum ex immodica eius tenuitate, et continente eam corporis raritudine quoniam [illegible] tum ex eorum ex ipso respiratu [illegible], et ex nutrimenti defectu. Ab ex animi affectibus veluti est timor subitus et vehemens, et qui contrario huic timori est, Voluptas maxima, hoc est gaudium excessum: tristitia aut anxietas ira curae et quae sunt noxia, quo frequentes vigiliis, spiritusque corrumpendo vires resolvunt. Ex his itaque causis alias spiritus alterantur, alias corrumpuntur, aliquando et toto dissipantur: non raro autem hic utraque [illegible]. Vitium vero corporis, quod solidum corpus dissipatum, subitam succedit causam hic poterit, longissimos praecedentes morbos, extenuato corpore ex atrophia id est nutrimenti defectu, propterea ex febribus acutis, quae corpus liquant, excitari contingit [illegible] vero corporum temperies mutari itaque poterit, vel ex immodico calore vel frigore vel humiditate, vel siccitate aut harum aliquarum copulatis [illegible]: [illegible] et syncopes immodicas, veluti inanitioni, vel principum intemperiei, aut in his aliena loquuntur, etiam [illegible] praeter naturam: et ut summatim iterum dicam, quaecunque spiritus aut corpora solida mutant aut corrumpere possunt, syncopem gravem valent. Quas causas cognitio magna ex parte ex astantium sermone patebit quas causas vero ex se ipso agnoscere poterit.

Nos vero eas quae non ita facile patere possunt, signa consuevit, ut puta si ex magna crudorum humorum copia, ex cruditatibus, vel alia quapiam ratione congesta, syncope excitetur, una cum oris ventriculi (quod stomachum vocant) offensione: hic natura et [illegible] inflata, et totum corpus ampliori mole, quam pro naturali modo, cernitur: tum color aliquo ad albidinem, quam pro naturali [illegible], eroque vitae [illegible] magis simile est mutatus: nonnulli etiam ad nigredinem aut lividum, quod medium plumbi palloris appareat. Ubi vero pulsus narres sunt, quamque caloris ratio, in febrientibus erint. Propterea observant omnes in [illegible] esse [illegible] inaequalitate quam systematicam graeci vocant, semperque vero ea quae in [illegible]. Eos vero, quibus ex flava bile, quae os ventriculi infestet syncope incidit, cum ex vomitus, tum etiam ex assidua oris ventriculi mordicatione, anxietate, vellicatione, ac dolore cognosces. At si quidem adeo tenues succos ac spiritus habeant, ut ocyssime exhalent, adeoque imbecillam habeant [illegible] corporis molem retentricem facultatem, ex-pultricem autem immoderatius concitatam. Ut propterea in syncopen incidat, in eiusmodi affectibus mortifera illa species in facie celeriter apparet: nasus viet acutus, oculi cavi, aspritudo tempora et reliqua quae deinceps ab Hip. pro[gnostico] proprie sunt contraria: quamvis aliquis non multum excreaverit, nec vigilaverit, aut tristes fuerint, aut fame affecti: si vero primo ex his nemo, ni malum est, quam si ab his [illegible] fuerint. Verum si syncope valida fuerit, medicinae locus non est. At si vires adhuc tantillum constant, aliquando ad sanitatem rectus est. Caeterum ubi cor proprio affectu laboraverit in syncope, valido existente animo robore: ex quibus in affectibus ipsa excitetur: nunquam species succumbet, si vero propter eius intemperiem syncope eveniat, periculosior erit, quam ex caeteris intemperie, quemadmodum haec periculosior est, quam si tantum primo affectum fuerit, quamvis non ita subito syncopes necare possint, quae ex cordis intemperie oriuntur, quam illae quae ex virulentis eius morbos [illegible]. Periculosa autem est syncope illa, quae extenuatos spiritus, ac sanguinis originem habuit, potius ubi imbecillitas est sit retentricis facultatis totius corporis, ac expultrix immoderatius concitata fuerit. Gravius autem [illegible] syncope erit, si corpore cordis ~~[illegible]~~ [illegible] refertus generetur, aut ex redundante flava bile os ventriculi infestante, sive ex extenuatis succis, ubi iecur, vel ventriculum phlegmone obsederit. Verum si citra phlegmonem stomachicae syncopes fiant, ventriculi ore affecto primo, ac consentiente corde curationem magna ex parte admittunt: nam minus periculosae sunt, quam si excitatae fuerint ex aliquo trium principium. Quum vero quae habitum indicationes, ex symptomatibus eius morbi, non simpliciter, sed seorsum causam, a qua singulae fiunt, considerare oportet. Propterea non unus modus curationis, cuius

173

... de reliquo quoque dictum putetur. Nam nihil aliud [illegible] fieri volunt, quam animi defectionem [illegible] ... [illegible] animorum quod a Gal: decretum sit in corde. [illegible] ... deficit [illegible] ... [illegible] ... [illegible] habeat Lipothimiae Lipopsichiae appellatio. At quod a [illegible] ... [illegible] a verbo συγκόπτω Latino verbo [illegible], seu concido derivatum est, id ... [illegible]

Syncope quid sit

[illegible] Lat: [illegible] potest licet affectum quodammodo similis sit animi deliquio, ab eo tamen differat. Nam ... [illegible] defectum animi [illegible] syncopen ipsam, ut patet [illegible] ... Glau: [illegible] 66: inter lipopsichiam et syncopen differentiam tradit, cum ... syncope requirat, quam lipopsychia ... [illegible] potest utrinque [illegible] ... [illegible] ... alteram affectionem efficit [illegible]

Quo syncope a lipothymia seu lipopsichia differat

... lib. [illegible] cap: 96 [illegible] cap: [illegible] 66: sub nomine Lipothimiae [illegible] ... quod comprehendit syncope, testatur, [illegible] quod inter se differant, ostendit: nam animi deliquium [illegible] ... dit, sensu, et motu [illegible] privans, et [illegible] non sudant, syncope vero et [illegible], et dormientes ... et [illegible] συγκοπτικοι appellantur. Ex his itaque constat qua ratione syncope ab animi [illegible] differat: namque non idem [illegible] ... defectus animi, et convulsio, [illegible] ... [illegible] Virium [illegible] ... portendit [illegible] quam defectus, licet ex eadem causa fieri possint, et nonnulla ratione curentur: ... de syncope [illegible] facientes, patebit quoque et defectus animi curatio. Est denique syncope Gal: teste ... [illegible] Virium lapsus: quam [illegible] cap: 3a lib: [illegible] eam dixit esse confertum, seu simul totum Virium

Syncope quid sit

collapsum. Dixit autem non absque consilium et Gal: [illegible], nam [illegible] ... Virium [illegible], non [illegible] syncope diceretur: [illegible] cum esset Virium, [illegible] corpus, tum ... corporis [illegible] consistat; et propterea [illegible] integra servari dicit, ut qualitate, tum quantitate, ... [illegible] se habeant, ut liquet ex [illegible]: [illegible] erit, ut cum vires labantur ... [illegible] corpora [illegible] se habeant, qualitate vel quantitate ipsorum immutata, [illegible] ipsa corpora ... [illegible] ... consistere virium subjecta [illegible]: non ad robur virtutis conservandum, ... [illegible], quominus derepente invadat [illegible], singulare [illegible] custodia ... [illegible] principium, non vero reliquarum [illegible] ... in [illegible] principia [illegible] ... [illegible] ventriculum, propter eaque situm eius sensum, hi itaque in sincope vires collabantur ... [illegible] offendi opus erit, cum in his vires consistant, ut diximus, ... [illegible] principes [illegible] ... [illegible] inter se [illegible], cum syncopen diximus [illegible] esse Virium lapsum, quaestionem ... [illegible] sit non absre quaeret quispiam, [illegible] ... [illegible] animalium, aut [illegible], aut Vitalium? Et ...

Quarum virium lapsus sit syncope

motu privatur homo cum syncope afficitur, non absque ratione [illegible] vires offensas esse ... [illegible] functiones sint sensus, et motus, offendantur ... in syncope; non propterea ... [illegible] taxat, [illegible] esse [illegible] erit, quinimo omnes offensas esse asserimus, sed [illegible] Vitalem, ... syncopen [illegible] facultas [illegible] aut cor ipsum [illegible] laedantur; dicimus tamen syncopen [illegible] ... [illegible] Vitalis, seu cor ipsum afficitur: quo offenso et reliquas vires, seu principes [illegible] in ... [illegible] offendi oportet. Simul enim cum ipso [illegible] [illegible], necesse principes ipsos, cum ex ipso ... tempore actiones suas [illegible], tandemque pereunte, actiones quoque ... simul atque ... [illegible] [illegible] tempore deperdita non [illegible] cordis simul actionem [illegible]: servatur enim caloris ... [illegible] ab ipso corde, tanquam innati caloris fonte, ac principio, mediis arteriis, [illegible] ... [illegible] conflat, a corde calor longe [illegible] quam [illegible], cumque illi a nullo calore ... [illegible] ab illo, consentaneum erit, ut cum a naturali statu recesserit, ac non amplius in ... [illegible]: quo reliquae [illegible] omnes detrimentum patiantur, ac actiones eorum [illegible] ... [illegible] calore, quo servato in [illegible] tempore actiones [illegible]: propterea ... syncope est omnium Virium lapsus: nam in ea cor ipsum afficitur, ad cuius oblaesionem, necesse cerebri et iecoris, ... [illegible] functiones, atque vires offenduntur, [illegible] reliquae omnes. [illegible] propterea [illegible] ... [illegible] posse corde ipso non [illegible] affecto, sed reliquis [illegible] consentiente; quinimo [illegible] ... [illegible] cor ipsum principaliter [illegible] laborare [illegible], interdum vero [illegible] consentiens, [illegible] ... [illegible]. Asserimus tamen quod si cor afficitur, quomodocumque affectum sit, [illegible] syncope [illegible] ... [illegible] cerebrum, iecur, seu ventriculum, aut [illegible] corporis pars [illegible] vehementer [illegible] ... [illegible] [illegible] affectionis, derepente, affatim, seu simul totas vires collabi, [illegible] ... [illegible], nisi cor afficiatur, cum semper non ad immodicas [illegible] cordis intemperantias. Ex quo Virium ...

Quae pars in sincope afficiatur
Quae affecta [illegible] necessario sit.

[illegible] cor ipsum in sincope affectum esse, [illegible] ... [illegible] cum oblaesione ... [illegible] pallidum [illegible], et imbecillitas, frigidas extrema consequuntur. Affectus ipse syncope ... [illegible] omnium, [illegible] Vitalium, laeduntur [illegible] vires non modo diminutae ut in Lipothimia, sed ... [illegible] intereunt, saltem quoad sensum. Eius vero signa sunt [illegible] defectus, pulsuum parvitas ... frigida, et [illegible] sudorem [illegible]. [illegible] sudor [illegible] circa caput, vultum, ac cervicem ... syncopticis [illegible], qui [illegible] innati calidi suffocationem aut extinctionem, portendunt; ... [illegible] in syncope innatum calidum offendi [illegible]: propter quod autem in syncope sudores, ... [illegible], in Lipothomia autem non adhuc non [illegible]. Dicimus autem [illegible] propterea id evenire, ... [illegible] vires [illegible] oblaesae sint, contingat, calor [illegible] ad cor, tanquam [illegible] ... [illegible] externas, [illegible] quod in [illegible] in [illegible] solidis, continetur, humidum retineri nequit ... [illegible] ab innato calido, facultateque retentrice haud [illegible] continere potente, ad ... [illegible] confluit, ac sudor propterea [illegible], [illegible] ... [illegible] tantum Vitalis, sed ... solidas [illegible]. Frigidi vero sunt tales sudores, quia ea quae [illegible] cor [illegible] ...

Propter quid in sincope sudores frigidi [illegible] et in Lipothomia [illegible].

corp.

dulcis tum amarus: confectio de cynamomo de xyloaloe, diacalamenthum, dianisum, aromaticum rosaceum
theriaca aut mithridaticum gratiores V. 2a drac: i ex hus cum ℥ii [illegible] aut ℥iii aquae mellis sophiae
boraginis aut florum citrangulae [illegible] in [illegible] in morsulis formari, excipiens diambus vel diamoschum ℥i
succi confectionis de xyloaloe, aut de cynamomo, adiicias aut seminum melonum ℥ß et cum saccharo diluto in aqua
rosacea, aut mellisophyli morsuli formentur: ut quodlibet ponderis ℥i [illegible] gratiores V. 2a dato ex
syrupo ℥. de pomis, corticibus citri, ac rosaceo simul mixtis, absque ex fictis antidotis addito, [illegible] medicamen
ei poterit ex quo paulatim saepius assumat aeger Ex Plin: [illegible] lib: 2 de [illegible] cap: 14 Quod si costum
a cordis pulsum, panacem et [illegible] aequis ponderibus in pulverem rediges, et cum melle attico repo:
nes commixtum, et (cum opus fuerit) cochlear plenum ieiunus cum aqua calida bibas, [illegible] confert: Avi:
[illegible] item vorum in pulverem rediges, et ex eo denarios tres ex vino [illegible] bibes. Item [illegible]
vino veteri tritum ieiuno potui dabis: Exterius usque epithemata imponantur quae in hunc modum fiunt ℞
Aquae mellisophyli, florum citrangulae ana lib: ß aquae rosaceae, et boraginis [illegible] ℥iii macis gariophilorum
cinamomi, ana ʒi Ligni aloes, corticum citri, seminis ocymi ana ʒii Ambrae moschi ana ~~[illegible] ligni aloes corticum~~
~~citri seminis ocymi ana ʒii~~ gr: 5 [illegible] 4 Vini odoriferi ℥iii commixtis omnibus fiant cordi epithe:
mata: Ex oleo quoque costino ac nardino, amygdalino, et rosaceo pulvere ligni aloes, cinamomi ac macis
exiguo, croco, et gallia moschata, cerae quod satis est, ac pauco vino albo odorifero, fiat unguentum quo thorax
[illegible] etiam [illegible] non [illegible] conducit [illegible] sic parentur ℞ florum boraginis rosmarini, citrangulae, sampsuci
mellisophyli et serpilli ana ℥ii Ligni aloes, corticum citri, macis ana ʒi cynamomi, gariophilorum et seminis
ocimi ana ʒii rosarum rubearum ʒ4 croci ʒß ossis de corde cervini [illegible] contusis [illegible] fiat sacculus et [illegible]
cordi [illegible] impingatur. At [illegible] [illegible] cordis [illegible], [illegible] quorum [illegible] redundantia, principio
medici adhibeantur, a vena sectione, ea quae iam dictos [illegible] corrigendi [illegible] [illegible] tribuenda sunt
et deinde quae purgant, quae si fuerit redundans succus [illegible] pituitosus sive melancholicus [illegible] pituitosos autem
existente mel rosaceum, oxymel simplex, compositum, ac scillinum cum syrupo e corticibus citri aut de
hyssopo et aqua in qua betonica, marrubii, pulegii, origani, aut mellisophyli [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] redundante pituitoso [illegible] purgetur [illegible] ℞
Agarici trochiscati ʒi vel ʒ4 corticum myrabolanorum chebularum ʒii florum boraginis et buglossae [illegible]
ʒiii fiat decoctum in aqua fontana [illegible] colatur. in quo ʒ6 diacath: aut ʒiii confecti: de [illegible] cum
℥iii vel 4 syr: ex pluribus infusionibus ros: rub: aut ℥ii syr: ex tribus infus: ros: [illegible] dato, vel Catapo
[illegible] formata, ex ʒi pulveris hierae simpl: et altera [illegible] [illegible] ʒiiii trochiscati agarici cum oxymelite et
[illegible] post quae aliquod tempus duas scilicet vel 3 horas ℥iii vel 4 syr: ex plur: infus: ros: rub.
[illegible] ut D. Aug. [illegible] tribus. Si vero melancholicus redundavit succus [illegible] saepius contingit, [illegible] praeparandus ac corri
gendus primo erit, ex syr: de pomis, e corticibus citri, de succo boraginis [illegible] buglossae aut de epithy:
mo cum mellisophyli, boraginis, aut buglossae aqua: quo deinde cocto ac praeparato, purgans medicina exhi:
benda erit ut ℞ sennae epithimi ana ʒii corticum mirabolanorum indarum ʒiii florum boraginis [illegible]
buglossae [illegible]: ʒi fiat decoctum in aqua fontana, in quo dissolve diasenae ʒ4 aut diacath: ʒ7 et aerei
mellis ℥ii et ß aut syr: D. Aug: ℥iii seu syr: ex plur: infus: ros: rub: [illegible] At si magis expediens
catapotia exhibere ea ex ʒi pillulae de lapide lazuli aut de lapide armenio et ʒii agarici troch:
aut ʒi pulveris Hierae simp: formata. Post quam assumptionem [illegible] superdiximus ℥ii [illegible] bo:
raginis, aut tantundem [illegible] cum aqua boraginis, aut buglossae sorbeat et deinde [illegible] vini
[illegible] alterantibus medicis [illegible] [illegible] [illegible] quodcumque purgante medicamento redundantem succum
[illegible], [illegible], quae cor [illegible], prosequenda erunt. Quando autem [illegible] pituitosum aut
melancholicum redundantem succum, [illegible] dictum est [illegible] [illegible] iterum repetere
[illegible] symptomata diversa, diverse quoque [illegible] [illegible] [illegible] tempus cum [illegible] aeris
constitutio ac reliqua.

DE SINCOPE. CAP. 55

Acutissimus cordis affectus a Graecis συγκοπή [illegible] [illegible] Lat: quamvis magna ex parte cum ea affectione quae
λειποθυμία [illegible] Lat: animi defectio, communicet, [illegible] [illegible] scire voluit, sed ab ea discrepat quamvis [illegible]
[illegible] diversa est [illegible] Lipothymia nomen compositum [illegible] quod: λείπω quod Lat: sonat linquo seu deficio
et θυμός Lat: animus [illegible] seu defectionem animi Lat: [illegible] putarunt [illegible] lipothymiam a λείπω:
ψυχή cum Lipothimia animi defectum Lipopsychia [illegible] [illegible] ad defectionem [illegible]. compositum enim
nomen est a verbo λείπω et ψυχή [illegible] [illegible] Lat: [illegible] quamvis nomine [illegible] [illegible] dissentire
videantur [illegible] apud Hipp: [illegible] [illegible] altero [illegible], [illegible] in re [illegible] intelligere [illegible] paragraphi:
33 primi, et 8 7 lib: [illegible] Gal: [illegible] confundi [illegible] confecto [illegible] [illegible]
[illegible] ad Glauc: et 12 meth: med: nam in primo [illegible] verbo Lipothimia [illegible] lib: [illegible] meth: [illegible]
[illegible] Lipopsychia [illegible] intelligens, quae [illegible] [illegible] nomine [illegible] dissentire [illegible]
[illegible] confundi [illegible] ex Hip: et Gal: [illegible] [illegible] est [illegible] afficitur [illegible] symptomata [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]: quamvis etiam [illegible] [illegible] ipsam, [illegible] Lipothimiam ab eo
[illegible] quod: ἔκλυσιν [illegible] Lat: exolutionem dissentire, [illegible] Gal: [illegible] Ven:
lib: [illegible] ad Glauc: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inter se dissentire [illegible] ab [illegible]
Hip: [illegible] est [illegible]: 8 7 lib: cum dixit ἐκλύματος [illegible] [illegible] cap: 34 lib: 3 [illegible]
[illegible] exolutionem [illegible] animi defectum [illegible], [illegible] [illegible] exolutio [illegible]
[illegible] Lipothimiam a Lipopsychia re ipsa non differre, [illegible] [illegible]

ne quidam, quod in humore cor ipsum moveatur: neque enim mirum videri debet tantam humoris multi-
tudini aliquando in ambiente cor tunica περικαρδίῳ dicta ut ipsum ne attollatur, impediri posse. Ex
item tumore praeter naturam in ea ambiente cor tunica, [illegible] aut humorem in se continente, qualem
quas quidam hydatidas vocant, emittere solet, oriri poterit cordis palpitatio, quemadmodum ex [illegible]
in simia, quae emaciari in dies videbatur, Galenus. Plurimis etiam integra valetudine degentibus, tum [illegible]
tum adultis subito, sine alio manifesto symptomate, palpitatio [illegible] [illegible] est, quando [illegible]
corde ipso affecto: sive per consensum, a frigidis causis provenire putandum est, cum ex frigore palpitationem
Arabi authores – Rhazem – Alsaharavius – Averroes Avicenna – [illegible] Gal. [illegible], calefacientibusque ac tenuantibus remediis curentur, sicut veteres medici [illegible]
[illegible] attenuante victu [illegible]. quo fit ut neque Arabes [illegible] et iuniores medici [illegible] etiam [illegible] Gal. [illegible]
[illegible], longe ab eius sententia aberrent, dum asserunt, ex calida cordis intemperie eius palpitationem oriri posse
[illegible] Gal. doctrinae pugnare videtur. Recentiores temere audent frigidis medicamentis cordis palpitationem
[illegible] calidis curandam [illegible], quod [illegible] opinionis confirmatione patent ex Gal. verba [illegible]
[illegible] 4 li: quo loco asserere videtur ex maximo incendio vitalis [illegible], quod in corde con[illegible] sit, palpitationem
posse, nonnulli quam in sectis [illegible] [illegible] Gal. ponderans verbum καρδιωγμόν [illegible]
dicebat ipsum [illegible] intelligi posse. Uno modo [illegible] Gal. quod καρδιαλγία [illegible] modo [illegible]
est motum quendam cordis palpitationi similem καρδιωγμόν intelligentes, [illegible] est crebrum et velocem [illegible]
[illegible] similem palpitationi. [illegible] affectus extremum malum portendit. [illegible] vitalem
incendio [illegible] [illegible], oriri itaque [illegible] affectus καρδιωγμός [illegible] immodico cordis incendio [illegible]
et velociter ipsum cor moveri necesse est. Attamen [illegible] motus hic palpitatio recte nuncupatur, licet
existat [illegible] a facultate ipsa motio huiusmodi fit, licet fuerit immodica, a irritata [illegible]
a [illegible]: [illegible] ac [illegible] ipsum, ut palpitatio. [illegible] dicent saltem ex Gal. sententia [illegible]
[illegible] ex calida cordis intemperie palpitationem excitari posse nam cap. 3 [illegible] lib. 3 dicebat, [illegible] valentes cordis [illegible]
[illegible] ex sanguinis [illegible] copia, aut [illegible] contrahuntur. At [illegible] nos de [illegible] cordis
[illegible] facere, [illegible] quam non aliud intelligere voluisse putandum est quam crebrum et velocem
motum: similem palpitationi existentem quemadmodum [illegible] καρδιωγμόν Gal. intellexit, et non de vera [illegible]
quae est [illegible] praeter naturam quaedam dilatatio: nam haec [illegible] non nisi a flatuoso spiritu oriri potest, [illegible]
[illegible], [illegible] potest, ut [illegible] patet ex his quae diximus. Quantum [illegible]
non negligenda [illegible] initia eius cura erit: nam si augeatur aut diutius perduraverit ad syncopen [illegible]
et demum ad mortem, eamque repentinam, ob [illegible] virtutis vitalis imbecillitatem, [illegible]
Gal. [illegible] 4. [illegible] lib: [illegible], cor [illegible] palpitabat, derepente mortuus est, non aliter
Prognostica – gravissimis cordis affectibus, quos syncopes vocant, [illegible] subito interveniunt. Quinto [illegible] lib:
Gal: cordis palpitationem, licet tum adolescentibus tum adultis evenire possit, magna [illegible] [illegible] accidit, [illegible]
agunt 50 [illegible] annis inferiorem, sed quod 40 annos excedat. Attamen quamvis nonnulli ab hoc symptomate
liberati sunt per venae sectionem, [illegible] extenuantem, ac medicamentis [illegible], [illegible] omnes [illegible]
[illegible] sunt. [illegible] quidem per [illegible] febres, alii non [illegible] degerent affatim [illegible]
[illegible], quamvis unus vel duo citra syncopam [illegible] morbi [illegible] perierint. Cum [illegible] palpitationi
Curatio – Victus ratio – [illegible] eligatur ad caliditatem et siccitatem declinans, [illegible] expers; [illegible]
[illegible] [illegible] cordi familiarem, somnus sit moderatus: [illegible] vigiliae immodicae
[illegible] exercitatio [illegible] vitentur, alvus servetur [illegible]: et [illegible] non fiat [illegible] suppleatur, [illegible]
aut balaneis immodicos etiam in affectus vitandi sunt, [illegible] et [illegible] etiam [illegible] immodicum
[illegible] [illegible] attenuatoria esse debet, [illegible] tales eligantur cibi immodicis humiditati ac flatibus [illegible]
boni nutrimenti ac facilis concoctionis, [illegible] carnes pullorum gallinaceorum, gallorum, [illegible]
[illegible] eligantur nec non [illegible] vitulorum [illegible] eis [illegible] utantur [illegible]
hyssopo [illegible], [illegible], aut [illegible], vel melissophyllo, [illegible], seu [illegible]. [illegible] etiam borago
pimpinella [illegible] cum [illegible] [illegible], cinamomum, macer, aut garyophyllum in pulverem
[illegible] iniiciantur. Potus sit vinum dulce, [illegible], colore flavum, seu [illegible]. Veteres potius [illegible]
Venae sectio – vel [illegible], [illegible] aqua in qua borago, melissophyllon, vel pimpinella fuerit decocta [illegible]
[illegible] affectus sanguinis detractio [illegible], [illegible] statim circa initia, si vires aut aetas seu [illegible]
non prohibeant, vena secanda erit, interna dextri cubiti, si totius corporis plenitudo adsit, aut [illegible]
existente. Est namque morbus hic magnus saltem ratione [illegible] affectus, quapropter [illegible] [illegible] [illegible]
hoc affectu [illegible] principes visum est, aut saltem [illegible] venae partem [illegible],
ipsam [illegible], [illegible] tum etiam [illegible] hanc praeter naturam [illegible]
Medicamenta – [illegible], [illegible] Gal. non curare eos venae sectione dixit, sed iuvare, eos [illegible]
sanguinis missionem [illegible] medicamentis [illegible] visi sunt: haec sunt quae palpitationem [illegible]
[illegible] extenuans, ac extenuantia medicamenta, [illegible] ipsa venae sectio iuvat [illegible]
lib: Victus autem et medicamentum cum extenuant [illegible] et dissentiant: palpitationis [illegible]
[illegible] omnes [illegible], [illegible] cordis frigidam [illegible], [illegible]
Quae de re [illegible] multi sanguinis copia per venae sectionem vacuanda est sed potius (si [illegible]
[illegible] particulares [illegible] detractiones tanto [illegible] efficaciorem effectum
[illegible] quae extenuant medicamenta ac calefaciunt [illegible] sunt: [illegible] conducunt [illegible]

[illegible]

[illegible] voluntate de cuiusmodi [illegible] ejaculantur, [illegible]
itaque non sponte, sed involuntarie, et praeternaturam utrique; ut est [illegible] palpitationibus [illegible] suum [illegible]
et [illegible] locum, non velicto [illegible] occupare: tremoribus autem [illegible] loca commutare, sic in eadem sede manent
licet praeter naturam motus sit, non tamen totus ex causa praeternaturali est, sicuti in palpitatione et convulsione, sed mi-
xtus quodammodo est ex causa, quae praeter naturam sit, et [illegible] virtute: [illegible] tremit, qui non decreverit movere
membra, nemo ex Gal. decreto lib. de palp. trem. [illegible] est itaque tremoris motus compositus, qualis est arteriarum
pulsus, et potissimum formicantis pulsus non absimilis. [illegible] in hoc pulsu arteriae motus in minima spatii in-
tercapedine agitur, sicuti in tremore [illegible] particula, quae cum ab imbecille virtute moveatur: crebritudo autem mo-
tus, non ab una [illegible] causa, sicut in arteriis, sed ex pugna virtutis, et ponderis corporis [illegible] huius sim-
ptomatis [illegible] cum conatu sit movendi, est tamen cum virtutis infirmitate. Quare invicem vincente, vicissimque [illegible]
tertia, mutuo, semper contrariis succedentibus motibus tremor efficitur: [illegible] pugnam, nec vir-
tute membrum deserere sinente, velut in paralysi, nec pondere permittente virtutem id sublatum servare
ita ut cum valens erat, sed vincente motione una, alteram [illegible] adversam, quam [illegible] etiam [illegible]
ut quae sursum versum [illegible] quod ad inferius excipiat, ab ea subinde [illegible] semper utraque vi-
[illegible]: quo [illegible] et sursum versus delationem, ea qua fit deorsum integrante, et [illegible] sursum versus
[illegible] iterum [illegible], ut diximus [illegible] locum continue mutantibus, motus duplex fit et compositus, qui affectus
tremor nuncupatur, motu deorsum gravitate facto, et viribus sursum versus iterum moventibus: Ex quibus clara
luce patet, quam dissimilis sit affectus hic a palpitatione, [illegible] symptomati [illegible] differat: neque [illegible]
[illegible] affectus locus in trementibus, ac palpitantibus existit: nam tremor invalidae virtutis [illegible] est: ex quo
ea moventis virtutis affectus, et non instrumenti [illegible] impedimentum, solent operationes [illegible] solum, sed a viribus. In
ipsa vero palpitatione facultas haudquaquam laeditur, sed instrumentum, [illegible] praeter naturam dilatari patitur
et propterea [illegible] [illegible] accidit. Tremor vero semper invalidi atque impotentis est symptoma, cum
imbecillitas sit virtutis motivae corporis, neque una causa sola, quae tremores efficiat reperitur, velut palpitantium, quae
omnis ex frigore semper est, ac nebuloso, crasso, vaporoso spiritu, ut paulo ante demonstravimus. Neque vero [illegible]
tremoribus, ut palpitantibus existit, quemadmodum [illegible] lib. de palp. trem. [illegible] [illegible] Gal. [illegible]
[illegible] de causis sympt. et 3 de morb. [illegible] diversas tremoris causas [illegible] discere poteris. Differt itaque palpitatio
a tremore ex Gal. sententia [illegible] affectus praeter naturamque utrique, atque accidentia eadem, nec [illegible] locus [illegible] exi-
stit, neque causa etiam, ut quae diximus diligenter attendas. [illegible] praeterea toto caelo, qui cordis palpitationem cum tre-
more [illegible], cum neque in uno palpitatio cum tremore conveniat, ut ex superius relatis liquet: Accedit ad
haec, quod et si quodammodo convenire possent, adhuc falso assererent tremorem posse in corde excitari
cum affectus hic [illegible] consequatur facultatis motricis voluntatis imbecillitatem: nec tremor fieri potest nullum
apprehendens motum voluntarium: agit enim in tremoribus voluntas semper, ab eisque inseparabilis est. In corde vero
talis facultas haudquaquam reperitur: neque nervi ad ipsum pertingunt, ut dilatationes [illegible] facultatis, sed quo-
dammodo sensus duntaxat [illegible] ut dignosceret ea, quae sibi laborem afferrent) quemadmodum naturam etiam
distribuit hepati lieni ac renibus: nam cum omnia instrumenta [illegible] est, ne sensu omnino carerent, ne-
ut plantae penitus essent, Quapropter neque ad ipsum [illegible], velut ad sensum instrumenta nervi pertinent, ac etiam velut
ad motum voluntarium instrumenta: namquamvis cor [illegible] sit durum, et [illegible] patibili, ex fibris multiplicibus conflata
et propterea quodammodo musculis videri possit [illegible] similis, discrepat tamen ab ipsis [illegible], non [illegible] duntaxat [illegible], et
exinde etiam factum est, utque [illegible] actionis animalis instrumentum non est, nullam actionem animalem [illegible], [illegible]
ut paucissimis etiam eo opus fuerit nervis: tremere itaque cor propter [illegible] causas haudquaquam potest: licet [illegible]
[illegible] sit. Vel [illegible] hanc [illegible] tremorem appellare poteris, sed palpitationem, quae nihil aliud est
quam ipsius cordis elevatio quaedam praeter naturam: neque [illegible] cor in palpitationibus dilatatur, velut in pulsi-
bus motio, quae ex palpitatione fit, ex corde etiam fit, non tamen [illegible] naturam: et propterea motus cordis, qui in pal-
[illegible] fit, est operatio, qui vero in palpitationibus, est affectus. [illegible] Gal. decreto [illegible] lib. 6 de Hipp. et Plat. dicreti:
[illegible] affectus appellatur in [illegible] secundum quod affectum intelligebat motum contra naturam, oppositum ei, qui
[illegible] [illegible], atque operatio dicebatur. Est namque symptoma in quo depravatus motus toto genere praeter naturam, in [illegible]
totus motus praeter naturam sit. [illegible] simul tardus et varius. Dignoscitur autem facile cordis palpitatio ex [illegible]
[illegible] cordis motum [illegible]: [illegible] et medici ipsi manu admota cum supra thoracem, locoque cordis [illegible] est
tum tangendo arterias ipsas, sentient [illegible] in utrisque [illegible] hunc palpitationis motum longe diversum, ab eo qui [illegible]
naturam est, ac pulsus appellatur: [illegible] exiguus, et varius: nec non et urinas ferre ipsi pulsus inaequalitatis
[illegible] ex eo quod cor ipsum affectum sit, [illegible] atque [illegible] signum [illegible] hoc est ipsius cordis, tum affectus erit.
Atqui palpitationum omnis ex frigore est ut diximus, non ab re intemperiem frigidam ipsius cordis palpitationem sedari
fatendum erit: ex qua [illegible] palpitationis affectum, extollitur ea, ac distenditur a causa faciente eam
[illegible] autem non [illegible] duo corpora congesta ventrem [illegible] unumque ab altero distantem reddit
Propterea ad [illegible] quodammodo solutionem etiam contra palpitationem asserere non erit absurdum. Cuius af-
[illegible] causa in [illegible] est [illegible] a Gal: Ea [illegible] est [illegible] nebulosus aer, flatusque ipsius [illegible] quo-
modocumque aliter ipsum appelles, et [illegible] ut ipse asserit. Frigidiores corporis naturae, aetates, regiones, anni tempo-
ra, [illegible], [illegible], et temulentiae, [illegible] frigidum flatum, et quotquot corpora infrigidant, a palpitationibus facile
[illegible] et haec contra illas illico extinguunt. [illegible] affectus aut [illegible] evenit ipsi cordi, aut cum [illegible]

[illegible]

Canterium

275

ad et thoracem apponi [illegible] ac gutturis curari debet. Influit enim per se sensim, et paulatim de [illegible] insensibiliter et manifeste in ipsam asperam arteriam, et per eam ad pulmonem ac pectus. Canterium vero [illegible] qui actu non existit, quod potentia urendi vim habet, tabidosque capitis ulcera adhibere debet, praesertim cum eorum malum a fluxu acrium humorum ex capite factum sit, ac fiat, aut vero tabidi fiant, sed morbo [illegible] opportuni. Ut posteriores caput facile impleatur, ac ipsum ipsius organis multas destillationes dimittat. Ex canterio capiti adhibito, potius quam parte capitali futura coronali committitur, aut occipiti [illegible] ac [illegible] vertebram, quod loco tutius fiet, non exiguum commodum suscipiunt: Licet non de his quae [illegible] canterijs, ac de determinata capitis parte loquatur. Reliquis vero maximum adfert incommodum [illegible] [illegible] extenuationis eorum, nec segnem [illegible] ascribitur, ex quacunque alia causa tabidi facti fuerint: et [illegible] neque unus reperiatur auctor antiquus medicus qui ipsum commendaverit, abstinendum propterea ab eo puto.

DE PALPITATIONE CORDIS. CAP. 54.

Eveniunt quoque non raro, et [illegible] cordi. Quod velut innati caloris fons est ac [illegible] primarie affectu [illegible] [illegible] consentiente. affectus [illegible] quidem non pauci, inter quos is existit qui a Graecis παλμὸς καρδίας [illegible] dicitur, a symptomate etsi affectus fiunt tamen assumens, quemadmodum viderimus quidem non cordis palpitationem, [illegible] appellant. Licet propterea et Graeci quidam alij recentiores medici cardiacam passionem nuncupant: cum [illegible] quam καρδιαλγίαν quae etiam καρδιωγμὸς [illegible] visceris quod in thorace continetur cordis [illegible] sunt, sed ipsius oris ventriculi, quod nos certe [illegible]: [illegible] etiam dictum [illegible] καρδίαν [illegible] vide his paulo post cum de ventriculi vitijs [illegible] verba faciemus. Nunc autem satis sit [illegible] recte recentiores medicos palpitationem cardiacam appellare. Cum cordis palpitatio [illegible] visceris, quod in [illegible] vocis [illegible] collocatum est, affectus sit. Cardiaca [illegible] huius visceris affectus est, sed oris ventriculi [illegible]

Palpitatio quid sit. bit. Unde patet quid sit cordis palpitatio, a quomodo cordis tremor appellatur. [illegible] magnum ponit differentiam quid sit palpitatio, et quomodo [illegible] discriminetur a tremore. Quod palpitatio dilatatio quaedam praeter naturam sit [illegible] Gal: 2 de [illegible] quod localis [illegible] elevatio quae praeter naturam sit atque depressio [illegible] lib: de palpit: tremore, et rigore et convuls: [illegible]. Ut omnibus corporibus quae dilatari possunt affectus hic [illegible] [illegible] ea omnia quae naturaliter sunt mollia, ita ut tum dilatationem [illegible] tolerare, tum rursus in se [illegible] propterea in cute saepe incidit: nonnunquam in subiectis musculis, non in posterioris autem ventriculo

Quae partes hunc affectum dilatatio Ex [illegible] intestinis, omnino [illegible], septo transverso, corde ac arterijs: et inde affectus hic neque voluntarius [illegible] [illegible] est, nec in [illegible] ad hanc [illegible]. Sed indifferenter cuiuslibet partium, quae distendi, dilatari [illegible] etiam [illegible] fit. Ut neque os neque membrana, cartilago [illegible] unquam palpitent, neque nervus quod [illegible] propterea dilatari non sint. Verum cum partes ipsas quae palpitant, ex se ipsis non dilatari [illegible] [illegible] [illegible] quid id efficiat: nam [illegible] ipsa [illegible] et cum sanae erunt [illegible]. Modo autem [illegible] bene habitae sint, constat talem dilatationem seu distentionem, elevationem, ac depressionem, in [illegible] [illegible] naturam esse [illegible] et non [illegible] [illegible] vitae: [illegible] partes dilatantur, et non [illegible] sese impleat velut [illegible]. Est itaque motus hic palpitationis non [illegible] elatio palpitantium his partibus. Verum quae in palpitantibus membris elevationes corporum [illegible] et depressiones, ab impletione

Palpitationis causa immediata extensiones fiunt, et elationes, econtra inanitionum sunt depressiones. Quapropter dilatationes [illegible] naturam [illegible], opus est ab aliquo quod in ipsas influat substantiae fiant, et hanc unam [illegible] esse [illegible] vel succum quempiam, vel aliquam aeream naturam. At quominus succus sit repugnat palpitationis motus, tum [illegible] celeritas, [illegible] qui et illico fiat et statim desinat. Succus autem nullus [illegible] influit, aut refluit: itaque necesse est [illegible]. Unde palpitatio excitatur aeream esse substantiam. Verum [illegible] [illegible], tum subtilium esse partium, facile per corpus transfluere. Non alienum ipsi a ratione est substantiam crassarum partium halituosamque esse, tum quantitate, [illegible], ad locum in quo consistit, [illegible] [illegible] [illegible] ergo ut verisimile est, attollit ac inflat [illegible], quodammodo [illegible] et compulsa ad [illegible] et si corpus cavitatem habuerit, hanc implet, et quod complexo est, extollit, ac distendit, [illegible] corpora duo congesta, sibi ventrem acquisitum mollitur, [illegible] ab altero distans reddit [illegible] [illegible], [illegible] refrigerata est aliqua particula, palpitationes accidunt, [illegible] quod [illegible] ipsius statu attenuatum, [illegible] naturalis [illegible] calorem [illegible] effinxit, id nunc ubi calor [illegible] redditus est imbecilla, et halituosum, et crassiorum partium efficitur: ita ut neque facile fiant [illegible] angustia [illegible] accedente: quae autem nebulosus [illegible], et aer flatuosusque ut diximus [illegible]

Frigiditas praeter naturam fit per [illegible] causa: [illegible] motus praeter naturam art, a causa praeternaturali [illegible]. Et propter [illegible] eius, frigidiores aetates, natura corporis frigidior, regio frigida, tempus anni frigidum, [illegible]

Reliquis remotis palpitationis causis. et [illegible], [illegible] frigidi [illegible] flatuosi et ad summum [illegible] corpora, [illegible] facile [illegible]. [illegible] autem [illegible] illas illico [illegible] calfaciunt. [illegible] [illegible] [illegible], laxaque efficiunt: densant e contra frigida corpora, et corporum meatus arctiores [illegible] crassiores [illegible] atque atros faciunt. Ut [illegible] crassitie, et ambientium corporum [illegible] calentes delineantur [illegible] ortus ex frigore est: et inde veteres medici [illegible] [illegible] quae calefacere et tenuare [illegible] reperierunt. [illegible] affectui [illegible] Gal: τρόμος [illegible] involuntarius sursum et deorsum motus est, motarum partium ab invicem: quo fit ut a palpitatione [illegible]

Tremoris et tremoris et palpitationis convenientia, et differentia. quia non id est sursum ferri, et elevari, neque deorsum ferri et reprimi. Nam [illegible] sursum [illegible] deorsum, cum [illegible] priorem locum mutant, [illegible] tremore videre licet: elevata autem et depressa [illegible] [illegible] (ut in palpitationibus incipiunt) ambientibus nunc [illegible], nunc depend[illegible]

[illegible]
sæpe (si opus fuerit) quantitatem adaugeas, inspecta tamen ætate, ac ægrotantis consuetudine, si lacte delectatur
Post cuius assumptionem et gestant æqui, nec dormiant, aut alium cibum potumve [illegible], sumant ne ipsum in ventriculo
corrumpatur, aut ad caput vaporet: Cavendum tamen lactis usus erit, ubi valida tabidi febre corripiuntur.
Cameris duntaxat dare conveniat, qui non valde multum febricitant, in quo casu ptisana eius memores utare
modo prædicto parati. Inter fructus conveniunt uvæ passæ, ficus, nuces pineæ et amygdalæ ac palmulæ. Eos
in potum sit aqua cælestis. ~~amylo et iride~~ Utitur Gal: aut multa inde confecta: ipsam quoque aquam multam [illegible]
etiam amylo aut iride et radice dulci in ea decoctis commendat Ætius. Vice cuius aqua hordei [illegible] hordeo non decorti-
cato, ac tosto, sola aut glycirrhizæ radice etiam decocta uti poterunt: potius in ea carnosos [illegible] flaniates
decoquere, aut saltem eos cum ptisana decoctos, aut lacte (ut diximus) tribuas. Vinum quoque [illegible] [illegible]
et austero. mediocriter valde mensura, ubi potius vires indicabunt et febris remissa fuerit. At cum mel calidi
marasmis, ac hectica febri adversissimum sit, quippe cum plurimum vertatur in bilem, et sitiores [illegible] calores
febres reddat, miraberis, [illegible] quispiam in Ætio et San[illegible] [illegible] quod tabidis aquam mulsam bibendam [illegible]
mittant? Atque dices non absolutum mel, id quod aversatur Gal: eorum admittere, sed aquam mulsam
in qua mellis vitiosus [illegible] permixtione aquæ obtunditur. potius ubi dilutior fiat. Verum Gal: eos in melli: [illegible]
[illegible] nec solo etiam aquam mulsam in hecticis febribus vitasset, ex iam dictis forte liberari a calumnia poss-
ent, Ætius et [illegible]. Sed cum ab ea etiam quæ ad fieri posset abstinendum esse [illegible], [illegible] non [illegible] [illegible]
[illegible] esse utiles: ad aliam et veterum [illegible] erit. Quod hecticus febri seu marasmo exurenti duntaxat adver-
[illegible] et aqua mulsa, potius quæ non admodum diluta est propter [illegible] in Gal: [illegible]. [illegible] [illegible]
authores biberunt, vinum tabidis ipsam commendarunt, ut potissimum quibus [illegible] morbus ulcus est, licet et
febris hectica et marasmus ipsum sequantur. Mel autem non modo pro detergendi vim ~~[illegible]~~ ulceri non novabit
cum digestionis atque medicamentis [illegible] ~~[illegible]~~ ad celerius transeat, velut vehiculum, quæ de re oribus ne-
[illegible] pectoris thoracis et pulmonis ulceribus sunt destinata, ipsum admiscendum [illegible] esse Gal: 4 methimed: Mulsa
itaque [illegible] aqua mulsa commode [illegible] ipsis tabidis ex [illegible] [illegible] (cum princeps eorum morbus ulcus sit)
quam incommode, propterea quod marasmi et hecticæ febri, quibus [illegible] eorum affectus sunt. ut [illegible] [illegible] ipsum consequentes
[illegible]. potius ubi dilutior fuerit, ut diximus. Et quia [illegible] tanquam optimum auxilium boli armenii
potionem commendarunt, propterea ipse cum eadem aqua mulsa exhibito conducet, aut inspersum in ptisana, seu eius
cremore quantitate ʒ i, aut ʒ ß quolibet die. Ætius [illegible] boli armenii ʒ i, ex vino [illegible] albo [illegible]
efficax medicamentum commendat [illegible] non confert saccharum rosaceum sæpius exhibitum per se, aut cum ptisana cremore
[illegible] etiam et herbam sanguinalem ex aceto, vel plantaginem esse utile est: [illegible] plantaginis succi [illegible], vel mar-
rubium ex melle coctum, ita ut illius ciathus sorbeatur. huius cochleare plenum paulatim delingatur, [illegible]
[illegible] mixta, et cocta, resinæ terebinthinæ pars dimidia, butiri et mellis pars altera et eorum autore [illegible]
datur. Et ut summatim dicam mediam pulmonis ulceribus opus est apparatu. quo facile sursum efferantur hu-
mores, [illegible], [illegible] [illegible]: excogitata autem a medicis [illegible] sunt, ubi expurgandum ex
pectore et pulmone pus est, fortissima (quæque maxime discernant) pharmaca: in quorum usum summopere conducit
[illegible] dicta aqua mulsa per se et cum amylo, vel iride et radice dulci in ea decoctis, vel hyssopo seu marrubio
aut tostum hordeum non decorticatum, si vis [illegible], [illegible] syrupus e glycyrrhiza, ex adiantho, de hysso-
po, aut marrubio, quibus mellis rosacei parvulum [illegible] poterit, interim et myrthinum syrupum: et (si febris
obstiterit) aquam hordei [illegible] syrupis [illegible]. Solent insuper et tale parari medicamentum in formam eclegmatis quod
quo paulatim delingatur modo, quo [illegible] capite de [illegible]: cum tussi, id autem [illegible] eclegmatis e pul-
mone vulpis, et [illegible] ambarum ʒ i syrupi myrthini, de hyssopo, mellis rosacei, ac syrupi e glycyrrhiza ana
ʒ i ß boli armenii, terræ [illegible] et lapidis hæmatitis ana ℈ i radicis symphyti ʒ ii [illegible] tragacanthi
ʒ iiii misceantur et formentur eclegma, et ubi medicamentum e pulmone vulpis haberi non poterit, tantundem eiusdem pul-
monis vulpis ante [illegible] adiicias, aut ex adiantho, glycyrrhiza et eorum pulmone vulpis, seminis feniculi
amylo, ac tragacanthi pulvis penetur. de quo [illegible] ʒ i cum saccharo rosaceo [illegible] syrupo ex adiantho
seu marrubio, ptisana vel aqua mulsa tribuatur. Quod si ʒ ii carnium gallinarum vel [illegible] [illegible], amyli,
et tragacanthi singulorum ℈ i, diapenidion, vel confectionis regum [illegible] speciebus ʒ ii [illegible] ʒ i semin-
um melonum ʒ iiii et cum saccharo diluto in aqua rosarum morsulos formare iusseris, non parum adiumenti afferes
[illegible] cum ptisana, aut aqua mulsa quotidie mane unum vel duos ipsorum dabis. Sed ubi ex siccatione, quod
[illegible] est, valida [illegible] existente a febre, [illegible] tabidis [illegible], exhibito mithridatis antidotus
aut theriaca: nec non ambrosia et athanasia, [illegible] [illegible] pulmonis exsiccatione [illegible] Gal: quæ
vix tabidi [illegible] saltem [illegible], ut ulcus nec ulcera [illegible], nec maius fiat, sed siccatur, ac [illegible] duratum
[illegible] vitam [illegible], [illegible] fuerit vitæ administrata, ut [illegible] [illegible]: dictum est.—
Extrinsecus [illegible] ubi congruerit malum, cataplasmata appellatur, ex althea [illegible] [illegible] seminis lini
[illegible] pollinis, quæ [illegible] [illegible] [illegible], et althea, vel malva, oleo ac melle administrantur. Deinde
post temporis intercapedinem, ut ~~[illegible]~~ facies [illegible] unguenta, ad cerata transeundum, ex butyro oleo laurino, ac cera apparata
at tempore repurgandi [illegible] ut [illegible] est, ex terebinthina, et oleo cyprino, butyro, et medulla cervina, adi-
pe taurino, iride, [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] commistis, loco aut cyprini olei, irinum, laurinum
aut rutatum assumas. Tempore autem quo cicatrix obducatur, oleum myrthinum aut rosaceum, extrinsecus
thoraci [illegible], interim adiectis alumine, acacia, malicorio, hypocistide, galla, et rhoe obsoniorum
Addendo etiam ubi opus fuerit ammoniacum. Viscum quercinum, piceam, ac ceram, [illegible]. Quod si tussis: quoque
his molesta graviter affligat, thymus tritus, et hyssopus cum succo radicis dulcis ac melle cocto, [illegible]
excepta, formatosque sub lingua tenenda dentur. [illegible] medicamentum hoc, tum et quodvis aliud [illegible] [illegible]
[illegible] quod ad [illegible] curanda ulcera [illegible]. [illegible] supino cubanti exhibendum, iubentes id in ore [illegible]
continere, paulatimque permittere in asperam arteriam defluere, quæ [illegible] pulmonis ulcera
sed

Ut pulmonis ulcera sunt sanatu difficillima.

ijs morbum reddit; tum etiam quidem, qui idonea alicubi reddita sunt, contingens Ulcus, sicuti in ventriculo ac
quod quoddam ille malum, fere vim suam amittunt. Et postea [illegible] ad quod sufficiendo [illegible]
ac etiam moveatur, ex quibus concludebat Gal. 5 meth: med: Galenus quod cum in pulmone [illegible]
276 Cum in primis antequam phlegmone excitetur, glutinatum sit) id postea insanabile fore. Quod si aliquando con-
lingatur tum in ipso vas quoddam callosum, fistulosumque, quod tandem turpi ab [illegible] expulsit, quamvis [illegible]
quod in pulmone sunt orta propter ulcerum vicinitatem, sanari potius, potissimum ubi aspera et [illegible] fuerit, [illegible]
omnia insanabilia sunt, quae ex [illegible] vitiorum eveniunt Ulcera in pulmone sunt, cum [illegible] opus sit, [illegible]
At quae in thorace ulcera fiunt, non omnia velut iam dicta curationi resistunt: etiam si diuturna fuerint [illegible]
ducuntur, triplex compendium propter ijs, quae ex pulmone [illegible], [illegible], nam et ulcera ipsa multo sunt minora, et [illegible]
humiditatis effluit, et in summa magis curandum est pectus, quam pulmo. Cetera Ulcera, quae in aspera arteria [illegible]
tunica, et potius quae summa eius [illegible] quam τραχεῖαν vocant, sunt [illegible], aut etiam in ipsa, [illegible]
non paucos eorum qui ita sunt affecti sanavimus (Galenus) quodam autem eorum historiam [illegible] contexit, [illegible]
cum aspera arteriae tunica exulcerata fuerit, namque et sanatu est facillima, et omnis quae in ea orta fuerit aff[ectio]
sedatur, nisi forte aliquando a putredine aliqua magna ipsius portio quaedam corroditur cartilaginem [illegible]
Unde si ipsius cartilagines exulceratae sunt, aut insanabiles, aut sanatu difficillimae erunt, namque cartilaginum affectus omnes [illegible]
sunt, aut sanatu quam difficilimi. Quod ex [illegible] natum [illegible] cartilaginem pervenit, asperae arteriae exulceratio, [illegible]
Ut sanetur, [illegible]. In tabem vero incidunt, maxime iuvenes, in eam tamen potius, quae ab sputum sanguinis contingit, [illegible]
ob staturae imbecillitatem, sed ob incontinentiam, seu intemperantiam, [illegible]. Hoc in [illegible] Hipp: aph: 9 5 lib: [illegible]
[illegible] ad annum 35 annum, et [illegible] morbum hunc [illegible] maxime [illegible]
ad annum 35. At qui tabe molestantur si sputum quod extussiunt, graveolens sit [illegible] carbonibus, et capilli a capite de-
fluunt: propterea etiam tabe laborantibus, capilli a capite defluunt, ijs alvi profluvio superveniente, moriuntur. Tabe [illegible]
profluvium alvi superveniens lethale. Unde illud Hipp: de tabidis sit [illegible] aph: 16 7 lib: a pure sputo [illegible]
[illegible] sputum retinetur, moriuntur: [illegible] ut Gal. in commentis refert, illosque qui ex tabe [illegible]
[illegible] extenuati vivunt, donec [illegible] expuerit, possunt pulmonem expurgare: cum vero [illegible] manent [illegible]
[illegible], patientes vero [illegible]. Quod autem autumnus tabidis malignus [illegible] aph: 10 lib: 3 patet. Similiter quod [illegible]
[illegible] difficiliora medicandi sunt propter instrumenta quae respirationi observiunt, imbecillitatem. Celsus [illegible] Hip: lib: [illegible]
de tabidis [illegible] Opus est enim [illegible] liberari Volet, facile sputum [illegible] tussim reiicere, et id esse album et [illegible]
coloris ac ab inflammatione alienum, [illegible] quod a capite defluit, ad nares convertit, febrem autem non incidere, [illegible]
[illegible], neque sitim, ventrem autem egerat quotidie: et id quod egerit sit durum: copia quoque cibi [illegible]. Haec [illegible]
[illegible] esse oportet, pectus autem latum [illegible] convenit quadrangulum et hirsutum, et os ipsius parvum sit, et robuste [illegible]
[illegible] hoc omnia habuerit, maxime [illegible] erit, quod nihil horum [illegible] interitum proximus est. Huic malo [illegible]
certe est, neque facile in morbis [illegible]. Atque nos [illegible] sputo sanguinis [illegible], [illegible]
tum pulmonis tum aliorum instrumentorum respirationi deservientium, curandi [illegible]. Reliquum erit ut reliquorum [illegible]
[illegible] curationem conscribamus, et in [illegible] in pulmone [illegible] fiunt, vel difficiliora [illegible] sint, vel [illegible]
propter iam dictas causas, ne tum tanquam deplorati [illegible]. [illegible] tractandi erunt, ac velut [illegible]
Curatio ab Ulcere, oblati sunt curandi; [illegible] idem [illegible] commonefaciendum, quod et [illegible] pulmonis [illegible]
[illegible] ulcerum [illegible], de ipsis [illegible] singulatim causarum [illegible]
[illegible]. ex iam dictis curationis [illegible]: modo autem de tabe duntaxat, [illegible] Ulcera pulmonis [illegible]
[illegible] ipsius Ulceribus agemus. Initio itaque aer eligendus ad [illegible] vergens: [illegible]
Victus ratio [illegible] platus, quemadmodum Gal: tempore in Tabijs habebatur, [illegible] et Neapoli mediocris altitudinis, [illegible]
[illegible] et ipsius [illegible] non semel duntaxat vidimus. Sol item et frigus propterea vitandi sunt. [illegible]
[illegible] longa navigatione, et litoribus, [illegible] quam id est, ex quo [illegible] petatur, [illegible]
ex Italia [illegible] Celsus, potius [illegible] tabidi fiunt: somno indulgendo [illegible] moderato [illegible]
a immodica vivent, ut modica exercitatione, seu ambulatione potius, [illegible] febris [illegible]
ante cibum. Alvum lenem licet conferat, non tamen immodice [illegible] erit. Abstineant ab ira, [illegible]
tum [illegible] quae solicitare animum [illegible], nec non a Venere et cruditatem omni vitent. Cibi [illegible]
ptisana, alica, amylum, vel oryza lacte addicto, vel parentur eiusmodi [illegible] cum lacte [illegible] gallinae
[illegible] cum pedibus Vituli, [illegible] aut castratorum [illegible]
[illegible] aut [illegible] adiecta ptisana, aut eius cremore exiguo. [illegible]
[illegible] bonum esse dixit. Conferunt item [illegible] crudi, [illegible] cum lacte [illegible]
[illegible] hoedi [illegible] seu Vitulorum carnes [illegible] gustare poterunt: [illegible]
aliud [illegible] licet, qui ita se habent, non parvo indigeant nutrimento, [illegible]
etiam [illegible]; Ut [illegible], [illegible] mediocre est [illegible], ea de re paulatim [illegible]
[illegible] convenit. quemadmodum [illegible]
observavi [illegible] Gal: [illegible] meth: med: [illegible] alimentum [illegible]
tur: nam non aliud est, quod nutrimentum desiderat, et aliud quod ipsum conficit: [illegible]
trimentum attrahit, [illegible] et adiungit et assimilat. [illegible] lacte [illegible]
cum Gal: et Hip: uno ore omnes medici [illegible] quod omnium fere [illegible] lac optimum. [illegible]
promptius [illegible] distribuitur. Erit autem optimum ubi nullam externam qualitatem. [illegible]
[illegible], et ubi ipsi continuum, et [illegible] convenit, splendens: [illegible]
[illegible] lac [illegible] sunt, [illegible] lac, nec [illegible] alimentum, verum etiam [illegible]
quae thoracis ac pulmonis [illegible] lac [illegible] est [illegible]: nec non [illegible] ex causa tabe laborant, aut Ulcus [illegible]
[illegible] ac Ulcera [illegible] substantiam, [illegible] cetera, febrim [illegible]. Quapropter [illegible]
[illegible] potione tantum, lacte curari putant: [illegible] quam [illegible] ulcera [illegible]
[illegible] mulierum tanquam [illegible] cognatum ac accommodatum, ab ijs medicis [illegible] et Herodoto [illegible]
[illegible] celebratum. Ulcera [illegible] illorum iudicio ab ita [illegible] sunt. [illegible]
[illegible] ventriculum quam [illegible] quod celerius [illegible]
[illegible] lac [illegible] sugat ipsi [illegible] bibere [illegible]. Quod si mulieres [illegible]
[illegible]: [illegible] Ulceris [illegible] ac [illegible] valde [illegible]
[illegible] (quod etiam [illegible]) [illegible]
nam capiunt [illegible] lactis [illegible] moderate [illegible]
[illegible] ipsis [illegible] tum etiam [illegible]
[illegible] aut sacchari seu rosacei mellis [illegible] ubi capiendum sit lac, [illegible] sine melle [illegible]
sumere. Quantitas vero eius quod assumitur moderata sit, ita ut non excedat [illegible] iii vel 4 [illegible]

Tertia est longe frequentissima species quam proprie φθίσιν nominarunt, quadraginta Hipp: nonnullis in locis [illegible] aphor: 16 [illegible] lib: nominat, licet hanc post: [illegible] Athenienses fuit Gal: in com: [illegible] phthisim appareat, Dehac itaque tertia specie quam [illegible]: φθίσιν aut φθόην nuncupant considerabimus: Gal: tabem, velut duabus prioribus [illegible], [illegible] [illegible] quoque phthisis seu tabes non uno modo in Gal: doctrina intelligatur: nam tabidos [illegible] vocat eos omnes, quomodo[illegible] extenuatos [illegible] confectos, quocunque extenuentur modo: Interdum vero illos solum, quorum pulmo est exulceratus [illegible] autem eos, qui natura proni seu apti sunt ad hunc morbum. Nos vero [illegible] tabidos audivi volumus, non eos, qui [illegible] evaserint quomodocunque, nec eos qui parati sunt ad hunc morbum, ut post angusto & constricto pectore existente [illegible] in mentem adducam [illegible] [illegible] scapulas quasi alas [illegible] [illegible] vocant, ex quibus [illegible] ad pulmonem fluxio defertur, namque hi quoque facile tabescunt, cum caput facile impleatur, [illegible] [illegible] destillationes demittat. Verum eos duntaxat, quorum pulmo exulceratus est, velut tabem intelligi volumus ulcerosam dispositionem in pulmone existentem, quam Gal: describens com: aph: 10 [illegible] lib: totius corporis extenuationem esse dixit cum febre tenui: seu exigua, consequentem insanabilia pulmonis ulcera. Voluit quoque Hip: lib: 2 de morb: [illegible] lib: de internis affectibus tres item esse tabis species, quarum prima a pituita fit, e cap: ad pulmonem confluente, 2a a labore, 3a a spinalli seu dorsali medulla, quae maxime evenit hecentes sponsos, et Veneri deditos. Nos vero velijs omnibus [illegible] [illegible] tabis speciebus seu diff: do ex verbo facieng, quae totius corporis extenuatio est cum febre lenta, consequens ad insanabilia pulmonis ulcera Gal: [illegible], aut si [illegible] vellet breviorem afferre definitionem: eam nominabit tabem, de qua sermo nobis erit, quae ulcerosa pulmonis dispositio est, quemadmodum Gal: eam nuncupavit aph: 11 lib: 5 et 10 lib: 3 [illegible] [illegible] cap: 67 lib: 8 Bari: cap: [illegible] lib: 3 quamvis author libri de definitionibus medicis, per tabem [illegible] dictam [illegible] pulmonis ulcerationem, verum etiam thoracis, vel faucium subintelligi voluit, quam et tussicula et debiles comitantur febres, ab initio corpus [illegible]. Exquisita itaque tabes erit corporis consumptio, seu colliquatio cum febre lenta, ex pulmonis ulcere, quamvis improprie et non exquisite tabes nuncupari possit ea quoque totius corporis demolitio, seu extenuatio, quae thoracis aut faucium, seu asperae arteriae ulcera comitatur, potius ubi non exactum adeo sermonem [illegible] [illegible]: licet revera [illegible] vocant tabidi non sint, eandem tamen curationem exigunt, tabes erit [illegible] et in his [illegible] [illegible] totum [illegible] in [illegible] dicti tabidi, potius si in thorace, aut aspera arteria exulceratio fiat: propterea quod [illegible] [illegible] [illegible] eius [illegible] oporteat: absque principis membri passione, fieri non potest, ut ad in toto affectum, ut [illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] Gal: quamvis non [illegible] singulis corporis partes tabescant. Verum cor et iecur minus quam partes aliis attenuantur in tabidis: cor siquidem facultate trahendi vehementi pollet, quapropter sanguinem valentissime attrahit, et non prius quam ultima et membris omnibus inopia ipsum alimento caret: iecur vero, quod sanguinis totius [illegible] [illegible] habuerit. Sed quod in singulis partibus, et [illegible] in corde, per tabem proprie denotatur, humor est in eisdem insitus, et per loca media partium similarium dispersus, ex quo membra [illegible] aluntur, verum quoniam in corpore cordis aliquid ipsius [illegible], licet [illegible] tabem accedant, tabidi [illegible] [illegible] non sunt. Cum vero ad [illegible] genus consumptio [illegible] ad fibrosam, seu membranosam substantiam, [illegible] facta consumptione, et ebullitione iam dicti humoris insiti, exsiccatione marcor excipit. Nos vero [illegible] exactum sermone de extenuatione [illegible] non intendimus, ut si de ea loquamur [illegible] quod ulcera pulmonis asperae arteriae, aut thoracis consequitur, quae exsiccatur humor duntaxat, dispersus per loca media partium similarium, cordis [illegible], ac totius corporis, eidem corporis exsiccatio quaedam ac extenuatio fit: ad hunc tabem eam esse dicimus. Nam licet [illegible] exulcerato [illegible] non [illegible] ex ea confestim carnosarum partium, aut fibrosarum, seu membranosarum consumptio sequitur, sed prius nunc dictus humor consumitur. Ex tussi autem, et anhelitus difficultate aliquam [illegible] [illegible] [illegible] conicere poteris: quod autem eadem sit, ex aliis [illegible] [illegible] comprehendas: nam pulmo [illegible] fuerit, [illegible] erit [illegible] [illegible] [illegible], dolor non aderit [illegible] pulmonis ulcera, dolor non comitatur. [illegible] eius [illegible] exulceratio [illegible] pulmoni esse [illegible] [illegible], cum ipsius pulmonis caruncula [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] tussiendo [illegible]. [illegible] asperam arteriam pulmonem exulceratum esse existimamus: quia potius totum [illegible] necesse est: [illegible] quispiam, aut vena in eo exulcerata fuerit. [illegible] quoque [illegible] aliquam [illegible] [illegible] haud parum fuerit, tussiendo [illegible], orto [illegible] aspera arteria ulcere, [illegible] hoc, quod sputum [illegible] appareat, dolorem quoque in loco affecto [illegible] sentire consuevit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ulcere, quod in pulmone natum est, discerni potest, quippe ab ulceribus pulmonis [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] interdum [illegible] exulcerationem [illegible] ex [illegible] [illegible] aliquod a lingula quod: ἐπιγλωττίδα vocant [illegible] [illegible] [illegible]: id vero non solum hoc indicio deprehendimus, verum etiam ex eo, quod in ulcerato loco doloris sensu [illegible] infestatur, velut de aspera arteria dictum iam est. At in multis [illegible] partibus dolor sentiatur, nec aliquod dictorum iam signorum [illegible] cum purulento sputo in thoracis parte aliqua manifeste [illegible] dolor [illegible], thoracem affici esse [illegible]. [illegible] [illegible] ulcerosum [illegible], morbus [illegible] erit [illegible] continuato [illegible] ex frequenti tussi, per quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quod [illegible] [illegible] [illegible] mali odoris erit. Comitatur [illegible] affectum hunc totius corporis extenuatio ac carnium consumptio, et febris quaedam lenta, seu exigua, postquam pulmo exulceratus fuerit. [illegible] [illegible] [illegible] febricula levis fit, quod etiam [illegible] [illegible] [illegible]: verum pravum ulcerosi indicium est, vocatum [illegible], seu [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] excernuntur quae: [illegible] dicta, [illegible] [illegible], tussiendo [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] indicium est. Discernunt [illegible] plane purulentum liquorem, phlegmata carbonibus imponentes, quo exusta probentur, nam tetri odoris esse necesse est. [illegible] quod [illegible] fuerit mutatum, velut ex defluxione carnis veniens. Item in aquam mittunt aegrotantium sputamina, [illegible] [illegible] facile solvuntur, [illegible] [illegible] mutata [illegible], quaedam [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] gravia, et [illegible] [illegible] ex defluxione carnis [illegible] [illegible]. Verum cum confirmata tabes fuerit, [illegible] carnium consumptionem, genae [illegible], ungues curvantur, [illegible] [illegible] apparet [illegible] [illegible], capilli de capite defluunt, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible], [illegible] fastidium [illegible] id quod [illegible] vergit, ac sputum [illegible], vehementis foedi odoris est. At tabidorum pulsus languidus [illegible], ac parvus propter facultatis imbecillitatem, non nimium celer, ut plerique febricitantes [illegible], quod non [illegible] [illegible] febre [illegible] item tabidi pulsum [illegible], hoc est [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] a febre, quae [illegible] corporis [illegible] [illegible], appetitus [illegible] [illegible] [illegible] a capite tabes, inde in pulmonem destillat [illegible] exulceratio accedit, [illegible] quae capitis destillationem, tussim prius comitantur [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] tabem generant, [illegible] [illegible] sunt maxime diff: [illegible] [illegible] caput demittit, fluxibus constat, [illegible] [illegible] pulmonis mali [illegible]: [illegible] postquam exspuitur sanguis, [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] etiam fluxiones [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] ex partibus [illegible], non ex capite. [illegible] pulmonis exulcerationem ad sanguinis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] sanguinis suppressionis eruptione, ulcus non fuerit conglutinatum, neque cicatrix inducta [illegible] [illegible] in suppuratis et peripneumonicis, item [illegible] in affectibus pleuriticis. Quo [illegible] [illegible] tabidi [illegible], facile patere potest, [illegible], quae [illegible] destillationes, sanguinis reiectiones, suppurationes, peripneumonias, ac pleuritides, ex his, quae in [illegible] [illegible] capitibus retulimus, consideraverit. Reliquum est ut prognostica aggrediamur. [illegible] [illegible], quod licet ulcera [illegible] in pulmone fieri possint, curationem tamen [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], aut (ut aliqui putant) difficulter admodum sanantur, [illegible] Gal: difficillima sanatu esse, [illegible] ulcera fatetur, ut quae nec nisi tussi expurgari possint, ex qua tussi in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

fœniculo, aneto, brassica, aut asparago vel malva, ubi biliosum corpus fuerit, aut saltem qd expuunt, e[illegible]
Interim nō vti poterit pistaciis, amygdalis, uva passa, ac nucleis pineis, cū non copiosius ex eis assumant,
277 abstinere poterint: nam ipsæ concoquentur, et postea obstruunt: possunt item alii cibos in ventriculo allevia[illegible]
Potus vero sit aqua mulsa, aut aqua hordei, vel vinum tenue, subdulce, sit autem vinum (Gal: [illegible]) [illegible]
indigeant) paucum ad dulcedinem declinans, poterit quoque ex aqua ipse cocta offerri, ab aceto autem et
Medicam. vo. vinoso quod, et ab aqua prorsus frigida abstineant. Cum autem ipsum fieri incipit, pueris consultò [illegible]
dare erit, nam [illegible] ex medicis optimus: quod qd concoctio quidem existit, ac ea quæ in pus sit conversio. [illegible]
quod ad mollienda pus contribuendum. tale est, quale qui nativis temperati caloris nativus: mediocriter [illegible]
Quæ medica pueris excalfaciens, utrumque excellat, ægrotantis sit temperatura corporis ipsius [illegible], sed quod fieri potest sim[illegible]
generi opitulantur [illegible] quod emplasticum sit optimum pro tenuitate corporis pueris, sive medicis illitum [illegible]. [illegible]
fomentis spongia [illegible] adhibenda erit, nec illud citra [illegible] fit, nam inter omnia quæ ad pueris generationem confer[unt]
est expressio aquæ temperate calidæ, aut cui additum sit oleum, quod hydrelæon graeci vocant, ex his quæ [illegible]
temperatum. Farina quoque triticea pura aut panis purus modice coctus cum hydrelæo confert: insuper et [illegible]
vitellinus, gallinaceus, seu anserinum cum malva, seu althææ radice mixtus: vel cataplasma fiat [illegible]
suppurationem [illegible] decoctis hordeacea farina, althææ radice, columbino stercore, et modica [illegible]
nor. [illegible] quoque conficere poteris ex butyro, ruta, iride, baccis lauri cum radicibus malvæ aut althææ [illegible]
farinam hordeaceam ac triticeam oleum [illegible]: dulcium, aut chamæmelinum simul atque [illegible]
Quæ item tempore ipso ex contusis carnibus gallinæ aut galli pulli [illegible] parantur, etiam
Quæ competant pure genito. sana primum assumere ægri poterunt, potissimum ubi imbecilliores vires fuerint, cum [illegible] contineat
generis [illegible] genito quæ abscessum rumpunt [illegible], [illegible] interposito [illegible]
tandem cremoris cum melle, et si valentiores ægri fuerint decoctum hyssopi et thymi cum melle, item [illegible]
[illegible] [illegible] cataplasma et [illegible] [illegible] abstinere consulo, nisi valde robusta sint corpora
[illegible] ad hunc usum [illegible]. [illegible]
[illegible]: potius [illegible] ex hyssopo aut [illegible] ad hunc usum [illegible]. [illegible]
Quæ competant [illegible] pus [illegible] rupturam, [illegible] late decubitis, [illegible] etiam apud Hip. lib: de [illegible], quod [illegible]
[illegible] cremorem facere opt. pluribus [illegible] et [illegible] ac pinguibus [illegible] est, et vino austero, et cum [illegible] induc[illegible]
Aperta vo. [illegible] est cataplasma ex solo stercore caprino, potius ubi ruptura tardaverit, : [illegible]
Pereuntibus [illegible] rarum opt. pueris excretionem [illegible], [illegible] [illegible] magis emollientia [illegible]
[illegible] si ad vesicam [illegible], quæ urinam magis ciant [illegible]: si [illegible] tussim pueris [illegible], nihil convenientius
familiarius exhiberi poterit, quam ptisana optime cocta [illegible], [illegible] poterit, hyssopi, iridis, aut dulci[illegible]
decoctum in multa dilutæ; cui quoque [illegible] Æti: item et radicis dulcis [illegible] commendat atque [illegible]
[illegible] quod expuitur, [illegible] odoris [illegible] fuerit, [illegible] cremorem [illegible] pinguibus decoctum [illegible]
[illegible] ficus [illegible] medicas [illegible]. [illegible] si melli paulum admisceas, ubi cremorem exhib[illegible]
aliquod [illegible] tempus ante cibum, potius ipsum dato; [illegible] quoque hyssopum, thymum, [illegible]
[illegible] assumpta, aut cum melle mixta, [illegible] repurgant. [illegible] quoque [illegible] commendat, quod [illegible]
[illegible] quod [illegible] peculiarem [illegible] habeat, cum marrubio [illegible] decoctum [illegible]
mellis modicum decocto misceto, et [illegible] ad mellis [illegible] [illegible] exhibeto [illegible]
ad usum conducunt, [illegible] syrupus ex radice [illegible] glycyrrhiza, de hyssopo, et marrubi[illegible]
quoque ad pueris repurgationem existit [illegible] [illegible]. [illegible] Interea ex hyssop[illegible]
[illegible] mixtis seminibus, in decoctione pinguium [illegible] medicamentum paratur [illegible]
[illegible] in mensura unius cochlearis, [illegible] quam maxime, et viribus repurgandi datur
cum pueris excreo contingat, ea quæ urinam cient, cibis commode admiscentur, quamvis [illegible]
[illegible] lib: 5 de simpl: med: facult: cum asserit medica urinam cientia acriora esse, et valde excalfac[illegible]
[illegible] adversa sunt pueris ex thorace expuitioni quippe cum natura eorum [illegible] excalfactoria [illegible]
Dubium. tum etiam [illegible] et [illegible]. Quod vo. [illegible] atque exsiccatum haud etiam facile expuit[illegible]
huiusmodi medicis, quæ expuitioni ex thorace pueris opitulantur, incidendi, atque extenuandi [illegible]
habeant opt. [illegible] non [illegible] calidam, ne [illegible] valide desiccent. [illegible] ea quæ urinam [illegible]
Responsio unt, Atque nodus hic bifariam solvi poterit, primo quod Gal: acriora medica dixit plurimum movere [illegible]
nonnulla [illegible] conuenire possint quæ acriora non sunt) quæ insuper pueris ex thorace expuitioni [illegible]
[illegible]: cum simul cum calididitate valenter desiccent: et propterea ab eo peculiariter [illegible] dicuntur
sive urinam moventia, non quæ hæc solum urinas [illegible], (quum et alia quoque medica quæ non adeo [illegible]
neque desiccent urinam [illegible]) sed quæ [illegible] medica solas urinas movent, propterea peculia[illegible]
[illegible] nuncupantur, a quibus abstinendum est [illegible] pueris ex thorace expurgatione, [illegible] [illegible], [illegible]
adeo calida et sicca [illegible] sunt, et ab Æti: commendantur. At [illegible] quæ urinam cien[illegible]
Æti: commendavi; dicimus nos, quod urinas etiam [illegible] modo quæ [illegible] Æt: ea [illegible] admis[illegible]
[illegible] humidiora sint, ut porro ptisana, aut [illegible] : id quod [illegible] Gal: [illegible]
[illegible], lib: 5 de simpl: med: facul: dixerit [illegible] medica [illegible], plurimum [illegible] urinam [illegible]
[illegible] expurgando ex thorace pure, cum sorbitionibus, potionibus [illegible] exhiberi posse [illegible]
[illegible] medicis calidiitas ac siccitas immodica ex [illegible] sorbitionum ac [illegible]
[illegible]. Quod si diuturnior affectus fuerit, imbecilliores vires, ac febrilis calor moderatior evaserit, [illegible]
multum pueris contineat, lac dandum est, asininum [illegible], ubi sordidum ac fœdi odoris pus ex[illegible]
[illegible] existat; hoc [illegible] aliis antecellit, [illegible] ipsum equinum [illegible] erit, quod asinino [illegible]
simile. At si hoc [illegible] ægri lac nolint assumere, dabitur ipsis [illegible] bubulum aut caprinum
[illegible] adeo [illegible] vim obtineat hoc lac, nutriendo tamen amplius quodam aliis [illegible]
[illegible], ne ægri ventriculum lactis corrumpat potio, satius erit [illegible] : nam decoct[illegible]
[illegible] auferet, ut etiam ipsum efficax evadet ad ventrem retinendum. Commodius quoque [illegible]
[illegible], si calculos fluviatiles candentes, [illegible] inijcias, aut ferramenta eodem modo [illegible]
lactis usque puriorem [illegible] obducere, et totum corpus [illegible] universa nutrire poterit —

DE TABE. περὶ τῆς φθίσιος Cap: 53

Quamvis diutius [illegible] tabes [illegible] habeat, quos invadit, [illegible] plures sunt [illegible]
[illegible], quæ corpus [illegible], et [illegible] semper aliquibus decedentibus: nullis vo. [illegible]
[illegible] oriatur, et [illegible] occurritur, tollit [illegible] spem [illegible] Gal: [illegible]
[illegible] est quam pro [illegible] καχεξίαν [illegible] ubi malus corporis habitus est idemque omnia alimenta [illegible]
دواء
ودم

in ventrem superiorem, suppurantur intra 20 dies ex lib: 1 de mor: ab eod Hip: dum asserit suppuratos interim
fieri cum pituita de cap: copiosa et acervatim in superiorem ventrem fluxerit, putrescit et in pus vertitur. Nec nisi ex
huius casus notitiam habebis, a sed eadem destillationi considerabis ac eiusd signa [illegible]. Unde fit ut ex destillatione
seu ex delapsu pituitosi potius et serosi humoris ex reliquo corpore, in vacuum thoracis suppuratio signatur, non ut dubi-
tabit aliquis. Cum suppuratio (ut saepius definitum est) aut motio sit inflammationis ad pus, aut effusio quaedam, seu collectio
puris in thoracem et pulmonem: quod non pus generari habeat, aut ubi contusa caro fuerit, aut ex humore qui phlegmonen
genuit apud Gal: legitur 5 de simp: med: facul: insuper cutis Gal: testatur 1 de diff: febr: pus generari ut ex inflammationes
et phymatosos humores oes, expulante hos natura, quando nos in humoribus intra vase putrescentibus, id quod [illegible] videtur in v-
rina proportione puri correspondet. Qua de re quoniam, modo suppuratione sumpta, cum pus semper contineat sive collecti-
in parte prius inflammata, sive effusum inter pulmonem, et thoracem oriri nequaquam potest, propter confluxum tantum a capite
aut ex reliquo corpore ad thoracis partes manantem, ut Gal. et Ethi asserunt, seu ex destillatione ut [illegible] Hip: et Gal: apho: 38
5 lib: cum necessarium sit ejus fieri, aut ex carne contusa (id quod in suppuratione iam dicta minime contingit) vel ex praecedenti
phlegmone discussa, seu tuberculo, ad pus transmutatis: non ipse generari poterit ex destillatione, seu delapsu humoris ex reliquo
humore in vacuum thoracis suppuratio. Unde nisi quis Hip: ac reliquos iam dictos verba sane intelligere velit, ipsos propter a
calumnia liberabit, nam destillationi in ventrem superiorem intra 20 dies suppurari hoc est concoqui superari et eminui,
ac similes puri reddi: et non vere in pus verti docuit Hip: id quod Gal: dilucidissime declaravit com: apho 30: lib: 7 cum
dicebat loquens de his, quibus fiunt a cap: ad pulmonem fluxiones manifestas. Unde hi neque spumosa prorsus excreant neque
cum tussi expuunt, et tamen saepius manifeste quod fiunt in viscere hoc est pulmone, asperae arteriae sunt oppletae eo, quod defflu-
xit a capite, quod iam concoctum est puri simile, sed spumosum minime: concoctae itaque destillationes in superiori ventre hoc
est thorace, puri similes fiunt, et non vere suppurantur. Quare ex ea similitudine nonnulli quidem, et non vere suppu-
ratos interdum [illegible] ex Gal: sententia: cum verum pus excreatum [illegible] respuat. Quomodo etiam interpretari possunt et Gal-
li verba, ut intelligas ex confluxu a capite manante ad thoracis partes, phlegmonem prius generari posse, et ex eam suppurationem
fieri [illegible] phlegmonis transmutationem ad pus. Erit itaque non immediata sed mediata causa suppurationis destillatio, si hoc modo
interpretentur Gal: verba. Quod vero Ethi suppuratos non vere fieri ex seroso, aut pituitoso humore in vacuum thoracis
delapso, ipsius putrefacto intellexerit, sed spumosos, ac similitudinarios ex eiusdem verbis liquet. cum dixit nonnullos autem
quandoque suppuratos ex iam dicta causa: in locis [illegible] suppuratos indesinenter febricitare
febre hectica. Quae de re sibi ipsi repugnaret, si ipse sub pauca verba exclusita febrem non esse asseruisset, nisi eos citra
febrem suppuratos, non vere suppuratos intellexisset; vel dicas fieri suppuratos, si pituita ex cap: destillet ad pul-
monem, ex qua tempore progressu exasperatur pulmo, et intus exulceratur a pituita inhaerente ac putrescente. Ut
[illegible] Hip: lib: 2 de morb: et hi tabidi potius quam suppurati nuncupari possunt. Unde de causis suppurationis fac-
tis ut haec dixisse, sed ad eius prognostica veniamus. Advertentes quod suppuratos potius hi sunt, quos febris
eod dimisit die post eruptionem, ac cibum citius appetunt, et siti liberati sunt, et venter exigua, ac consistentia d-
icit, et pus album leve colore est, ac vacans pituita, et absque labore, et valida tussi expurgantur. Et e con-
trario [illegible] ac celerrime indicantur, hi vero minus quibus haec praecesserint, moriuntur vero ii quos febris non deserit, aut cum
videatur deserere, denuo recalescens iterum redit: et sitiunt, nec cibum appetunt. Alvus humida est, pus viride, lividumque
spuunt, vel pituitosum spumosumque: pereunt ergo si haec oia adsint. At hos quibus alia adveniunt alimentorum, ii potissim
interdum partim in multo tempore incolumes evadunt: unde ex indiciis oibus, quae in iis existunt, de ceteris quoque conje-
ctandum. De iis vero suppuratis ac purulentis qui ex pulmonia fiunt, eodem prognost: Hip: sic scribit velit quod si [illegible] natu
fuerint potius intereunt: si aliis vero suppurationes, novies natu potius moriuntur. Et qui purulenti ex pulmonia, quia
propter excreationem sanari [illegible], viribus propterea egent validioribus, et ob id potius novies natu, quam iuvenes servantur. In
ceteris vero suppurationibus, novies natu antea moriuntur, propter vehementiores dolores, ac febres, quae magis dum suppuratio
resistunt, illis accidunt: propterea ut propter magnitudinem febrium, ac dolorum, morte praeoccupentur. De iis vero qui ex morbo laterali
suppurantur talem protulit sententiam apho: 15 lib: 5 quod si in 40 diebus purgantur, a die, a qua fit ruptio, liberantur
si vero non ad tabem transeunt. Conversa autem inflammatione lateris aut pulmonis in suppurationem, rumpitur non nunquam
sursum versus, quando etiam periculosior est Ethi: et Gal: testibus; aliquando vero deorsum, unde si sursum rumpitur, si
nonquam citissime pus propter [illegible] vacuatur: tabidi fiunt ut inquit Ethius, et Gal. sentit asserit [illegible] confirmans, nisi
eius summa adhibeatur diligentia, protinus purulenta illa collectio tabem accersit, pulmone exulcerationem contrahente.
Qui vero suppurationes inferius tendunt, vacuum pleuntur, non adeo periculosiores existunt, cum in alvum et intestina aut in
vesicam transferantur, et [illegible] transmissionis ad ea membra facta: quia puris expurgationis modo pulmones aut
thoracis vomica disrupta dilucidissime Gal: 6 de loc: aff: et comment: aph: 30 lib: 7 docuit, ubi sic itaque locus ille
praecordiorum regrant: ii vero suppurati, quibus propter magnam puris copiam inter thoracem et pulmonem collectam totus thorax
in respiratione attollitur celerrime suffocantur, tum ob affluxum ipsum tempestivius omnibus suppuratis defessi, tum
propter pugnam ex necessitate imbecilliores redduntur. Unde 5 de loc: aff: de suppuratione adversus Erasistratum [illegible] dice-
bat quod vidit non paucos sive, ita et alios complures servari videat: quos si singulos dies reiectis puris quan-
titatem collegerit, interdum sex aut octo heminas, interim in atque interdum plures totam summam [illegible] invenerit. Ut
autem sit suppuratorum expirationes purgationis modus habetur a Gal: 5 de loc: aff: nam expirationis tempore [illegible] tho-
rax vehementer constrictus [illegible] pus, quod inter ipsum et pulmonem continetur
comprimendo cogit, atque ad pulmonem ipsum impellit concedente pulmonis membrana [illegible] puris, ac saltu cuiusvis al-
ius exigui penetrationem: et thorax vehementius admodum hoc tempore pulmonem dein ex parte comprimit, et deinde
cum [illegible] in eas extremitate asperae arteriae partes, quam venas arteriis leves, ac multo ampliora habeant ora, [illegible]
ita coeunt, neque [illegible] concluduntur, propterea quod cartilaginea sunt, in asperas ipsius pulmonis arterias recipitur, et
non in venas ac venas, ac deinceps expuitur. Qui autem suppuratione laborant aerem inhabitent siccum, in calido et frigido tem-
peratum vel paulo ad calidum vergentem, ac in peste diligenter custodiendi sunt. A motu seu exercitio caveant: somno quo-
que parco utantur, et si ruptionis tempus instaverit, super sanum latus decumbant, singulis diebus alvi excrementa excernant
si non sponte, [illegible]: namque exoneratio non ab eiusmodi [illegible] promptius [illegible] vacabit,
ipsam maturando, aut rumpendo, aut expurgando. Immoderati animi affectiones vitandi sunt, praesertim metus et maestitia.
Nutrientur vero fere ex ptisanae succo, et aqua mulsa, nam nutritura quovis tempore exhibita nihil [illegible] offendit, quamvis nec [illegible]
[illegible] sed paulatim exhiberi debeat. Nam vini potus modicus [illegible] in iis qui alibi abscessum hab [illegible] (ubi inferior viscera
fuerit) [illegible] ipsos laedit: propterea cibis boni succi et concoctu facilibus [illegible] dant, [illegible] cremores parantes
ut ipsammet totam ptisanam decoquentes in gallinis seu pullis gallinaceis, phasianos, perdices, [illegible] columbas [illegible]
etiam carnes dant, velut etiam et turdos, aliasque aves montanas, ac gallos testes. Et quia iura ulcera magis detergunt
ventremque humidiorem efficiunt: propterea mediocriter carnium iure utantur, thymo, hyssopo, origano, aut

[illegible]

[margin: Æsipum [illegible] li Turchi lo chiamano [illegible]]

[illegible] aut [illegible]; addeq; si libeat (Scilicet olei gallinae) seu anserum pinguedinem, et butirum in [illegible]
Æsipum liqidam quod [illegible] maris ceratum efficit ex butiri recentis adipis anseris [illegible] olei [illegible]
[illegible] amygdal. ana ℥ ß quod satis sit fiat ceratum. Cataplasma iter [illegible] hoc modo. ℞ radicum
[illegible] altheae et malvae ana [illegible] contundantur, et adde [illegible] seminis lini, altheae, [illegible] ana ʒ
[illegible] et Hyssopi, quae tenuissime sint trita [illegible] ʒ [illegible] et [illegible] ana ʒ i et ß olei chamae-
[illegible] ana [illegible] i cum aqua mulsa, aut cum resina terebinthina cataplasma conficiatur. [illegible]
[illegible] optimum etiam erit, eidem cataplasmati [illegible] seminis lini [illegible] tenuissimum [illegible]
[illegible] valde commendant [illegible] ex cera, resina terebinthina, medulla cervina, butiro, [illegible]
[illegible] tenuissime trita et etiam [illegible] unguentum [illegible] sint autem [illegible]
[illegible].

DE EMPYEMATE seu SUPPURONE, CAP. 52.

[margin: Quot modis dicatur suppuratio. con[illegible] Avenzoar Ali]

Morbus graece: ἐμπύημα, a Lat: suppuratio seu purulentia dicitur, et propterea qui hoc morbo laborant ἐμπυϊ[illegible] [illegible] quos Lat: [illegible] suppurati et purulenti appellantur. [illegible] duntaxat modo in Hip: et Gal: [illegible] intelligi [illegible] fuerit. Namque interdum omnem [illegible], quae fit ad pus, in graeca [illegible] suppurationem intelligunt interim vero solos eos, qui in thorace ac pulmone [illegible] pus contentum habent, prius [illegible] pulmonis affectus purulentos nominant. Ut dicatur suppuratio hoc modo transmutatio, seu alteratio [illegible] inflammationis [illegible]. Tertio modo [illegible] suppurationem [illegible], ac [illegible] intelligunt, non [illegible] conversionem inflammationis lateris, seu pulmonis [illegible] collectionem, seu effusionem puris in spatio thoracis atque pulmonis intermedio, post [illegible] suppurationis disruptionem [illegible] suppuratos nuncupant eos, quibus inter thoracem atque pulmonem [illegible] pus est. Cum itaque [illegible] suppuratio seu purulentia intelligi possit, de ea quae [illegible] modo sumitur [illegible] in pulmonis affectibus, [illegible] de his [illegible] in singulis corporis [illegible] hic verba facimus [illegible] ac [illegible], suppuratos nominant Hip: et Gal: eos [illegible] in spatio inter thoracem atque pulmonem [illegible] hac suppuratione [illegible] intendimus, quamvis affinitate sermonis nonnulla quoque dicemus, de conversione seu transmutatione inflammationis lateris, seu pulmonis, in pus, quod [illegible] adhuc in [illegible] inflammatione [illegible] et [illegible] non [illegible] suppuratio, aut purulentia dici possit ut dictum est. Afficitur [illegible]

[margin: De qua suppuratione tractabitur.]

[illegible] thorax [illegible] hoc est intermediam regionem, quae inter thoracem atque pulmonem est: [illegible] angustiam sentiunt laborantes [illegible] puris repleta intermedia ea regione: accidit [illegible] difficultas [illegible] et in imo thoracis gravitas quaedam sentitur [illegible] pus in [illegible] spatium effusum [illegible] prius inflammatione [illegible] pulmonem, aut subcingentem membranam [illegible], ex [illegible] peri-pneumonia [illegible] pleuritide, quae [illegible] disruptae fuerunt, [illegible] in pulmone pus [illegible] [illegible] potius quam in altera, dextra sit et sinistra [illegible] colligitur, in utrisque [illegible] quoddam onus [illegible]

[margin: Locus affectus.]

[illegible], et [illegible] calidiores ambo [illegible] sentiuntur, neque [illegible] aut promptius in [illegible] quam in alio cubabit [illegible] suppuratio in altero latere tantummodo fuerit in altera [illegible] thoracis, dextra sit aut sinistra, potius [illegible] pus collectum erit, neque in dextra [illegible] existens, in sinistram, neque e contrario in sinistra, transmeare in dextram [illegible] [illegible] calidior [illegible] quam reliqua, et [illegible] duntaxat dolorem seu gravitatem [illegible] [illegible] cubante, veluti onus aliquod [illegible] pendere [illegible]. Suppuratio itaque [illegible] aliud est, quam collectio puris inter thoracem, et pulmonem. Ut prius diximus, morbus est [illegible]

[margin: Suppuratio [illegible] Locus affectus [illegible] inflammationis [illegible] abscessum [illegible]]

excessum. At ea suppuratio quae transmutatio est, seu conversio inflammationis lateris [illegible] pulmonis [illegible] abscessum [illegible] spatium, morbus potest dici in magnitudine, velut quodvis aliud genus abscessuum. [illegible] sit [illegible] magnitudine, sub [illegible] continentur, et [illegible] sub quantitate, [illegible] puris [illegible] distinguere voluimus [illegible] quam abscessus [illegible]. [illegible] disruptioni [illegible] abscessus, et tertio effusioni, seu collectioni puris [illegible] [illegible], atque pulmonem, quae [illegible] suppuratio [illegible]. Dignoscitur autem inflammationis transmutatio [illegible] [illegible] opportunum [illegible], [illegible] inflammationis dolor non desinat, adhuc [illegible] [illegible] puris [illegible], quod [illegible] corpore [illegible], [illegible] febris [illegible] [illegible] pondere [illegible] affligente; quam anterior, suppurationis initium [illegible] pus confectum, dolores ac febres accidunt magis, quam iam confecto, accedit [illegible] gravitas pectoris, [illegible]

[margin: Signa disruptionis abscessus. Ali [illegible]]

cum dolore, aliquando etiam cum humiditate, ob quam [illegible] [illegible] confecto pure et dolor [illegible] mitiores fiant, [illegible] disruptionis [illegible], vehementius [illegible] quod febricitabunt [illegible] permotus [illegible] conturbantur, offenduntur [illegible], adeo ut difficilius, quam antea [illegible]. Rupto autem abscessu ac effuso pure inter thoracem ac pulmonem vehementes febres cessant, et [illegible] dolor [illegible] [illegible] febricitent habituali quadam febre: gravitatis autem sensus remanet [illegible] in fundo thoracis: [illegible] [illegible] iuxta multiplices [illegible] et maxime cum ab uno latere in alterum decumbunt, [illegible] multitudo puris manifestatur, et fluctuationis [illegible] sonitus saepe sensibiliter in [illegible] ipsos [illegible]

[margin: [illegible] Ali.]

[illegible] thorax [illegible] attollitur: et [illegible] calidus [illegible] etiam [illegible] emittatur, [illegible] febris [illegible]: [illegible] ubi magna puris quantitas collecta sit. [illegible] pulmonem [illegible] diversa suppurationis tempora [illegible]: [illegible] suppurationis [illegible] suppurati [illegible] [illegible] in [illegible] inflammationis [illegible] suppurationem: [illegible] [illegible] magis [illegible] minor, quam [illegible], quae etiam [illegible]: [illegible] etiam [illegible]

[margin: Quales sint [illegible] pulsus]

ordinatur: [illegible] erit hecticus; [illegible] est illa in motu arteriae agitatio, donec fiat eruptio: [illegible] [illegible] erit, [illegible] fit pulsus. Cum vero eruptio fiat, languidior, latior, tardior, et varius [illegible] [illegible]: [illegible] purulentos [illegible] [illegible], nam principio febris non dimittet, sed [illegible] [illegible] vero vehementior est. [illegible] sudoris [illegible], et tussiendi cupiditas adest: quamvis [illegible] [illegible] expuant. Oculi cavi redduntur, genae rubent, ungues [illegible] digiti vero [illegible] summo, calefiunt, et [illegible]

[margin: [illegible] suppurationis [illegible] pustulae [illegible]]

appetunt, ac pustulae circa corpus erumpunt [illegible] Gal: [illegible] 4 de lo: aff: [illegible]. Atque [illegible] [illegible] una duntaxat causa oriri [illegible] inflammatione [illegible] disrupta, sive subcingentis aut alterius thoracis membranae, sive pulmonis [illegible] poterit: vel [illegible] Quando vero propter sanguinis eruptionem ulcere ad cicatricem non [illegible] oriri poterit, Ex angina [illegible] [illegible] liberantur, et ad pulmonem vertitur, si non in 7 diebus pereant, [illegible] effugerint, suppurati [illegible] [illegible] suppurationem excitaverit, haud [illegible] poterit [illegible] signis, [illegible] aut peripneumonia, aut sanguinis eruptio seu angina praecesserit. Ex confluxu etiam a capite ad thoracem [illegible] [illegible] quando [illegible] suppuratio, seu ex [illegible] aut pituitoso humore, ex [illegible] corpore in [illegible] thoracis [illegible] [illegible] putrefacto. [illegible] Hip: [illegible] atque Gal: aph: 38 7 lib: cum dixit Hip: [illegible]

etiam delirium [illegible] tumescunt, nares in summa fit sitis, et venae temporum elevantur, ac prostratus est appetitus. Si-
mili autem via, ex quo humore ortum duxerit, indagabis, quam de pleuritide docuimus: nam licet in peripneumonia expuitur
tenuior sanguis [illegible], ex aliisque humoribus fieri poterit, ut prius dictum est: id ipsum [illegible], si cum expuant [illegible]
ex eius sputi colore dictus: namque si rubrum fuerit sanguinem, si flavum aut rufum seu pallidum biliosum sanguinem
si spumosum et candidum pituitosum, si vero nigrum aut lividum apparuerit, melancholicum sanguinem inflammationis causam esse
dabit. At si nihil expuant ex aliis id coniicere licebit, ex eo si sit vel nimius calor, seu ariditas, quod in thorace sentitur
ex eius nimia angustia Respirationis difficultate ac gravitatis sensu, tempore, aetate [illegible], diaeta, regione, aeris constitutione
anni tempore ac praecedente victus ratione. Vel ex quorum redundantia fit saepe pulmonis inflammatio, ea affectus origo est, ideoque
morbi [illegible] quam doloris sit. Iudicatur autem brevissimus qui in diebus septem, aut 14. Longissimus vero in duobus
de 20: pauci autem hunc morbum effugiunt. Vel postquam 20 diem transgressus fuerit, non amplius moritur, sed pus
spuit, pectus dolet, et tussis, nam ex hoc morbo fiunt etiam pectore suppurati, si non in decretoriis diebus pulmo fuerit
purgatus. At si screatio flava non multo permixta sanguine initio morbi excernatur, salutaris admodum pulmonis inflammatione
si 7 die prodierit, minus secura est. Quando peripneumonia cum virium imbecillitate fit, periculosa est, nam si una saltem
tum pleuritis, tum peripneumonia, adde etiam et synanchicis, [illegible] vitium robur, [illegible] partim inflammationes. Velu-
ti etiam venerint, et [illegible], non modo iis, qui imbecilles sunt viribus, sed etiam iis, qui valentiores ipsi sunt,
mortiferae esse [illegible]. Lingua [illegible] pituitosum efferatur in peripneumonia, spumosum ac biliosum est, ex aliquando cruentum ea
[illegible] vehementer, quod etiam pessimi signi existit: et si mortale quid malum fuerit, [illegible] amplius adsunt, aut so-
mni breves, stupores, ac delirium inducentes, et imaginationes mentem vitiose perturbantes, non sentiunt valde, quando mala
extremitates frigidae, ungues lividi [illegible]; quarta, aut ad summum [illegible]. Vel si ad salutem [illegible]
morbus, sanguinis eruptio ex naribus abundantior sequitur, aut alvi exturbatio, multis exeuntibus biliosis, et spumosis
humoribus: aliquando autem inflammatio in pus commutata per ventrem aut urinam pus excernitur, statimque ab [illegible]
[illegible] liberantur, at si in pulmonem irruperit, [illegible], aut suffocat, aut cum gravibus [illegible]
mutatur. A pulmonis autem inflammatione, phrenitis, malum est, quod peripneumonia ex pleuritide transmutata, secu-
riores sunt hi, qui ab initio fiunt, licet si supervenerint, sint mali. Quantum vero ad victus rationem attinet, [illegible]
[illegible] qui pleuriticis instituta sunt [illegible], nisi quod magis extenuatoria opus sit. Dicebat n. Aet: cibus sit extenuatorius
[illegible] quod [illegible] attinet cibum, neque salsis opus erit, neque acribus neque amaris, neque [illegible], sed paulo lenioribus.
Quare primis diebus danda erit [illegible], aut etiam ipsa ptisana cum melle: [illegible] quoque sumentur, [illegible]
butyrum, vel ipsi etiam cum ptisana, cum qua iterum [illegible] coqui potest gallinae aut [illegible]. Nam primis diebus
sorbitiones dulciores esse oportet, [illegible] ac commodioris [illegible]
ex ova non amplius dulces sed pingues [illegible] excreandum [illegible]. Potest in [illegible] in ptisana decoqui
[illegible] hyssopi aut origani [illegible] inflammatio fuerit [illegible] post [illegible] 5tum aut 6tum diem cum
pinguia admittit Hip: [illegible] ptisanam cum pullis aut gallinae iure pingui aut [illegible]
[illegible], aut hyssopi aut origani [illegible] decoctum [illegible] sorbibilia ova, panis ex aqua mulsa
[illegible] ex melle, aut [illegible] etiam ex saccharo. Potus autem quod [illegible] attinet sit exiguus, humi-
ditas non noxia pulmoni existit. Quare primis diebus vinum dare convenit dulce, album, aquosum, paulatim [illegible]
bibendum [illegible] inflammationi [illegible] frigidiori sanguine ortum habeat, ac laborantes [illegible]
[illegible]. Reliquis vero potu aqua hordei ([illegible] non [illegible]) tribuenda erit vel aqua in qua glycyrrhizae radix
fuerit decocta, aut una passa vinacei [illegible], vel aqua mulsa, in qua etiam [illegible] hyssopi decoctum sit [illegible] item
poterit [illegible] potu ficuum cum pauco hyssopo decoctum. At [illegible], crebrius potui assumetur aqua
mulsa [illegible] aut cum [illegible]: Reliqua quae ad victus rationem attinent [illegible] cap: pleuritidis repetant. Oportet autem (si
[illegible] valide vires sint) sanguinem mittere, Celsus ait, quod etiam confirmavit Aet. [illegible] (si nihil
obstiterit) statim vena secanda erit in cubito, ex quacunque causa, ac quovismodo genita sit peripneumonia [illegible]
[illegible] ex aliis morbis in hunc decidunt, sanguinis detractionem vitandam esse: [illegible] in statu
fuerit [illegible] sanguinem miserint. Si autem peripneumonia statim ab initio [illegible] (ut ipse fatetur) san-
guinem mittere, [illegible] ex usu est. [illegible] Aet. ac Celsi sententiae [illegible]
[illegible] confirmant: non [illegible] propterea quod morbus diuturnus fuerit, vel quod [illegible]
[illegible] sanguis missus fuerit, hi, qui ex aliis morbis in hunc decidunt, [illegible] sanguinem mittere [illegible]
[illegible] hoc auxilium [illegible] ut pote imbecilliores existentes: quo casu nec Cel: nec Aet: venam [illegible] mittere
nam Cel: dicebat, si satis validae vires sint, et Aet: si nihil obstiterit. Secabitque venam oportet statim circa initia [illegible]
quamvis peripneumonia, si validae fuerint vires, ac nihil aliud obstiterit: ex [illegible] internam, [illegible] ex utroque brachio
sanguis extrahendus, si sustinuerint vires, [illegible] modicus et non usque ad animi defectionem, ut [illegible] repe-
tendam detractionem. At si id venae sectionem prohibuerit, cucurbitulas thoraci admovere oportet, ac [illegible]
[illegible] tantum eliciatur sanguinis, quantum vires ferunt, vel alvum clystere [illegible] subducere oportet. At si [illegible]
cedat postquam in primis 4 aut 5 diebus [illegible] alvum subducere licebit, ex hoc [illegible]
[illegible] sint, et dolores leniores. Eligantur autem ea quae leniendo purgant. [illegible] Manna cassia
fistula ac antidotus diacath: [illegible] quorum decentem quantitatem assumens [illegible]
[illegible] cap: de pleu: descripti dissolvas ac potui donato, oportet autem [illegible], neque valde [illegible]
[illegible] non sint acutae, neque valde aegre, quod [illegible] educi possit, et aeger viribus valeat. Confestim itaque
peripneumoniam [illegible] praedicto modo [illegible], ac modo dictis [illegible] purgantibus, nec [illegible]
frictiones, [illegible] fiant in scapulis, primo ab humeris brachiis, ac pedibus et cruribus, leviter [illegible]
[illegible] aut alvo [illegible] pulmo expurgetur: [illegible] conferunt hyssopi [illegible]
[illegible] una [illegible], aut si [illegible] assumantur: pariter nonnulla Ecligmata [illegible] hyssopo [illegible] pilulae bechicae [illegible]
[illegible] capite de catarrho ac de tussi [illegible]. Et post universales [illegible] evacuationes potiones quasdam dare
convenit, inter quas hyssopi decoctum [illegible] sicca trita, [illegible] cochlearium [illegible]
[illegible] vel ipsa [illegible] in qua [illegible]. Quando etiam [illegible] redundantia fuerit [illegible]
[illegible] hordeum, [illegible] adiantum, glycyrrhizae radicem, [illegible] marrubium, aut origanum, [illegible]
dictum: Valentioribus namque hic morbus medicamentis indiget, [illegible] extenuandi facultate [illegible] quam pleuritis. [illegible]
extra [illegible] dolores [illegible] fomenta, quae [illegible] ac [illegible]
[illegible] postquam thoracis [illegible] ex oleo [illegible] dulcium, et amaraco aut anethino seu chamaemelino
Irino

paulo acidius sit, quam utque bibere possit. Hic itaque semina madefacta, [illegible] et [illegible] in [illegible] lateri dolenti apponantur. In hunc etiam usum confert furfur appositum, et item sacculi utriusque ex hordeo, aceto ac furfure, addito hyssopo ac pulegio, similiter madefacti in dicto aceto: nempe hoc pacto [illegible] eorum efficacior erit fotus. Trallianus (ubi melancholicus redundat humor) fomentum potius ex furfure [illegible] chamaemeli decocto commendat, tanquam excellentissimum, et propter odorem dolori convenientem [illegible] consulo, ut ab eo incipias fotu, quod periculo [illegible]. [illegible] autem est, quod minime mordet, humidusque existit [illegible] nihil adversi [illegible] fecerit, non tamen magnum aut insigne affert detrimentum, [illegible] ex [illegible] ovorum, aut sale fiunt: [illegible] consequantur affectionem, non solum non salutiferae erunt [illegible] augebunt. Praeterea ab eis [illegible] non est, nisi exactam habueris notitiam eius, qui [illegible] redundavit humoris. Hanc in dignotionem cum [illegible] nequeas, sed [illegible] [illegible] erit, ab his inchoare fomentis, quae quam cetera magis amica esse tibi videbuntur. Quod si nihil [illegible], ad alia etiam te transferre convenit. [illegible] post fotus [illegible] per unguentum [illegible] [illegible]. ℞ olei anisi [illegible] ℥i butyri recentis ℥ß vel olei anisi [illegible] chamaemelino [illegible] [illegible] butyri, [illegible] gallinae [illegible]. Potum ubi ex frigidis visceribus inflammatio [illegible] [illegible] usum hordei, [illegible] et seminis lini farinam addere poteris, vel [illegible] et dialtheam [illegible] [illegible] [illegible] ex foliis et radicibus malvae ex althea contusis atque in aqua decoctis, addito oleo anethino vel chamaemelino [illegible]: utriusque ℥i seminis lini [illegible] hordei farina, fiat cataplasma.

[margin: Cucurbitulae] At curandum summopere est, ne cataplasma [illegible], ut calidum permaneat: permanebit autem si oleo calido [illegible] [illegible] cataplasmati admoveas. Post 7 autem diem si ne[c] modo dolor [illegible], cucurbitula lateri affigenda est et [illegible] scarificanda, manifestissima [illegible] utilitas, ex cucurbitulis appositis (Cels. [illegible], ubi lenior sine [illegible] fuerit lateris dolor) Ad cucurbitulas [illegible] (ante [illegible]) [illegible]. [illegible] in errorem incidas, in cucurbitularum adhibitione, [illegible] erit Alex: sententia, quod dixit [illegible] esse hac [illegible], in quibus parva copia est [illegible]. Nam [illegible] quod [illegible] continetur, [illegible] extrahitur, atque hoc facto mirari licet, quomodo [illegible] dolor, quantuscumque fuerit, licet vehementissimus [illegible] [illegible], ut neque fomentis, neque aliis [illegible] indigeat. At si inflammatio membranae [illegible] [illegible] non valeat, sed in suppurationem [illegible], hanc curationem [illegible] cap. de suppuratione patebit: [illegible] dolor in his affligit [illegible], hoc est thoracis, et pulmonem non [illegible], [illegible] purgatione neque ventris subductione, neque vena sectione, [illegible] victus ratione, in suppurationem [illegible].

DE PNEUMONIA. CAP. 51.

Et hic quoque affectus quem περιπνευμονίαν [illegible] (Cels: [illegible] cap: [illegible] lib. 4) περιπνευμονικὸν [illegible] vocant Latini, peripneumoniam interim in pulmoniam [illegible], inter eos morbos connumerandus. Gal. [illegible] a [illegible] est namque (ut Celsus [illegible]) vehemens [illegible] pulmonis morbus [illegible] peripneumoniam, pulmonis inflammationem [illegible] Aetius cap. 66 lib. [illegible] [illegible] dixit pulmonis [illegible] inflammationem [illegible]

[margin: Peripneumonia quid sit] [illegible] sit quam etiam [illegible] Gal. [illegible] lib. de puls. ad tyrones [illegible] de caus. puls: [illegible] inflammationem hic intelligendam esse, quam [illegible] cap. de [illegible] intelleximus: [illegible] (regionibus differentes) [illegible] ex sanguine optimo, ac [illegible], mediocrem [illegible] ex eo pituitoso, aut bilioso, aut melancholico existente ut patet apud Gal. [illegible] lib. de diff. [illegible] [illegible] pulmonem aptum nasci, cum rarus ac laxus substantia [illegible]. [illegible] humores [illegible]

[margin: Dubium] [illegible] Gal. de caus. puls: cum de peripneumonicis pulsibus tractat [illegible] pulmonem cum laxus [illegible] infinitis [illegible], a pituitosiore, [illegible] sanguine inflammari, cum subtili [illegible] [illegible] Gal. [illegible] Tum etiam [illegible] laxitatem ac mollitiem [illegible] ex pituitoso sanguine inflammari, ac etiam magis quod [illegible] membranam ex bilioso magis [illegible] utraque [illegible] etiam inflammari posse cum [illegible] de caus. puls. [illegible] bilioso minus est [illegible] dere, [illegible] pulmonem [illegible], [illegible] pulsus [illegible] [illegible] lateralis morbo saepenumero magis biliosum, in peripneumonia [illegible] magis pituitosum [illegible]

[margin: [illegible]] [illegible] Gal. [illegible] pulmonem inflammari posse ex biliosiori sanguine, sed [illegible] contingere, [illegible] magis a pituitoso [illegible] inflammationem in ipso oriri [illegible] casibus, ubique [illegible]. Affectum [illegible] pulmo ex [illegible] humoris [illegible] ducat, ut ex eius [illegible] liceat, in [illegible] ex spirandi difficultate, quae necessario [illegible], eo quod affecta [illegible] [illegible] etiam ex tussi, quae necessario [illegible]. Quare ex spirandi facultate [illegible] affectum esse [illegible] [illegible] maxime pars [illegible] huius affectionis, [illegible] tum etiam affectu: [illegible] [illegible], quae affectum [illegible] affectum indicant, [illegible], quod cum [illegible] inflammatio, morbus [illegible] [illegible] [illegible]: indicant autem inflammationem pulmonis immodica spirandi difficultas atque angustia, [illegible] [illegible] videantur, ac recti sedere [illegible], nam hoc pacto facilius sentiunt totum thoracem dilatari, [illegible]

[margin: Signa] in se concidit: [illegible] pectoris partes ad spinam [illegible], quae erecto thorace etiam simul [illegible], non amplius [illegible] [illegible], quae etiam calidam [illegible] respirationem, maxime in erysipelata [illegible] fuerit inflammatio [illegible] [illegible]) [illegible] videntur: ac multum aeris frigidi attrahere [illegible]. [illegible] gravitati [illegible] thoracem [illegible] incumbenti sensum saepenumero [illegible], [illegible] ex [illegible] pectoris [illegible]. [illegible] enim membranis [illegible] [illegible] suspenduntur. Vehementem autem dolorem pulmo numquam [illegible]. [illegible] membranas [illegible] sentiunt, ex aliquando extensivum quendam, vel ad pectus, vel ad spinam [illegible]. Praeterea acute [illegible] febris [illegible] [illegible] inflammatio, ut [illegible] fuerit [illegible], angustiis [illegible], [illegible] erysipelas [illegible] [illegible] definitiones erysipelas phlegmonodes, aut phlegmone erysipelatodes [illegible] [illegible] [illegible], id est [illegible]: modo hoc, alias alio colore [illegible] videbitur, pro [illegible] humoris [illegible] [illegible]. [illegible] item in peripneumonicis signum est. Quod maxillae rubrae appareant, pulsusque [illegible] mollis, atque inaequalis, et undosus est, utrisque [illegible]: et cum acute [illegible] febricitent peripneumonici, [illegible] [illegible] habeant, utrum horum excellat, maxime [illegible] pulsus [illegible], [illegible] febris [illegible] [illegible] crebrior erit. [illegible] mirum crebrior. Ut patet lib. de puls. ad tyrones et [illegible] de caus. puls. [illegible] [illegible] causae, [illegible] pulsuum differentiae in peripneumonicis fiunt: nonnulla [illegible] peripneumoniam comitantur, [illegible] anxietas, impotentia, [illegible] lingua flava, licet [illegible]

cubito e directo levantis lateris interdum venaesectio tuto perficiatur, et prius dicto [illegible], tamen si tempore quo fluxio
valenter irruit, seu corpus multis humoribus refertum est, ut saepe contingit, si venaesectione dum tantum evacuatur
maius affert se profuturum incommodum quam commodum. Nam inanitis per venae sectionem venis brachij eiusdem lateris cum
viciniores sint affectae parti, quam reliquae, quae in opposito brachio, aut eiusdem lateris crure existunt: irritatur pars, praeter
ad affectam partem humorum defluxus conspicuos ad vacuum spatium attrahentibus: Nec quicquam valet si dixeris eam
potius a parte phlegmone obsessa trahere, quam reliquis partibus: nam praeter reliqua quae dici possent, illud tantum satis esse
puto, quod apud Gal: legitur 3 de nat: facult: quod in successione ad id, quod vacuatur, quod levissimum, tenuissimumque
prius eique quod vacuatur, succedit, quam id quod gravius est, et crassius. Atque crassior est qui in parte phlegmone
obsessa sanguis continetur, initioque fortiter constrictus, nec leviter in eiusdem spatijs inanibus impactus, ac ex vasis
ad eandem effusus, et proinde segnius, quam a ceteris corporis partibus ab inanitis venis trahitur: quod si velis saltem
animali facultate vasa eum sanguinem trahi, quod [illegible], quatenus id quod familiare est, et non alienum, (cuiusmodi san-
guis qui in inflammatam partem venit sit) ab attractrice facultate propius trahatur, potius itaque attrahit venae sectio
hoc ad inflammatam partem, quam revellit, nisi in principio nulla facta a iam dictis remotioribus partibus venae sectione
adhibeatur: et propterea magnopere vitanda erit, nisi revulsione prius, ac evacuatione adhibeatur, aut quae revulsione
dentur et ubi corpus totum plenum non fuerit, sed post primos morbi dies, cuius fluxio non vehementer irruat
quemadmodum ex his, quae supra diximus liquet: tunc etenim nec fluxio irritabitur, et promptius sanguinem affectae phlegmone
parte contentum, per eandem ex qua erat effusus revocabis, si tum quoque evacuare tentabis cum venaesectione per iteratam
venae sectionem, modo nullum eorum quae diximus, cum evacuare prohibeat. Unde ubi corpus totum vitiosis prorsus scateat succis
ac recrementis plenum appareat, et circa vias potius thoracis partes dolor excurrit, nec dolor per venae sectionem adhuc
conquievit a venae sectione, alvum mollientibus clysterijs. Unde etiam purgantibus medicamentis subducenda erit, modo vires valu-
erint, nam si imbecilliores fuerint, non modo lenibus clysterijs, verum etiam [illegible] utendum: Paulo autem, cui paulo
ante eum cum Gal: medicamentum purgantium nulla praecedente venae sectione quodammodo praeter traditas causas, utramque [illegible] esse
fatemur, semperque in morbo laterali, qui evacuatione totius corporis indiget, venae sectionem praemitti non negamus, tamen post venae
sectionem, interdum purgans medicamentum posse conferre, cum sit ad initium ea, quae modo diximus: Unde ea eligenda sunt, ex quo superio-
ra a Gal: [illegible] non impediant, et non ex pharmacis quae fortiter [illegible], de quibus Aet: lib: 8 cap: 16 [illegible] vel si
Alvus autem assidue subducatur, in maximis praecipue doloribus, sed tum cavendum ne fortiora solutiva exhibeantur. Hoc aeque
medicamenta purgantia tempore quo Gal: vixit usui erant, quae cum penitus [illegible] fugienda sint pro cura morbi lateralis, pro
praeter causas supra assignatas Unde eo potius utendum erit, quae leniendo purgant, aut per [illegible] repurgando opitulantur, aut sal-
tem non detergentur: Ea sunt haec vero decoctum cassia fistula manna saccarum violatum aut syr. ex pluribus [illegible]: diaprunum
prunorum non laxativum Nicolai; quibus etiam interdum si [illegible] redundantes fuerint admiscere poteris, aut diacatholici aut Rhabarbari
vel agarici, quantitas autem ipsius, leniantium, in diebus vero, exigua sit, oportet. Nec Gal: [illegible] videtur, quaevis
ante venae sectionem, cum partes non concurrant, purgans medicamentum intraverit, similiterque Hip: 4 de vict: rat: in morbis
acutis. Verum prius secandam venam et deinde purgans medicamentum exhibendum in vehementi inflammatione [illegible] contra [illegible]
velis, idque secure, et mediocriter porrigendum ut Hip: ubi utroque indigeant auxilio. Redundante itaque bile ex cassia fistula
on: i et ß et diaprunum lenitivum [illegible] bolus confici poterit: Post cuius assumptionem on: ii vel iii et ß mannae dissolutae
in infrascripto decocto tribuere poteris quod recipit hordei mundi ℥ iii flor. boraginis et violarum singulorum ℥ ii radicum glicirrhizae
℥ i Uvarum passarum mundatarum ℥ 4 adianti [illegible]: i et ß iuiubarum num: 4 bulliant simul autem in aqua fontana: deinde
℥ iii vel 4 eiusdem decocti assume in quibus iam dictam mannam dissolvas si autem (ut frequenter plerique solent) cassiae fistulam
assumere abhorreant cum eadem manna diaprunum lenitivum ℥ ß et rhabarbari optimi [illegible] in [illegible] decocti
aut lineum linteum transfusi ℥ i misceantur. At si pituitosus fuerit redundans humor diaprunum lenitivum cum cassia
fistula on: ß diacatholici et agarici trochisci ℥ i addas simulque bolum conficias: aut si potionem potius assumere eligat, parato
decocto ficus aridas ac palmulas ii vel 3 et hyssopi ℥ ii adiicias: in cuius decocti quantitate quae satis sit agarici trochi-
scati ℥ [illegible] vel ℈ 4 leniter decoquantur in quo inde ℥ i et ß cassiae fistulae, aut duas mellis rosacei dissolvantur cum
℥ ß diacatholici. Bovi vero si atra bilis redundaverit, decocto addenda erit senae et epithimi, utriusque ℥ ii in quo deinde dissol-
vantur ℥ i et ß, aut ii cassiae fistulae cum ℥ ß aut ℥ 3 diacatholici: aut loco cassiae fistulae, mannam utere, potius si eam abhor-
reant laborantes. Nec minus loco mannae [illegible] pauperibus, aut in locis ubi ea desit saccharo violato, aut syr: ex pluribus [illegible]
violarum uti poteris, quemadmodum in robustioribus etiam corporibus [illegible] diaprunum lenitivum: etiam laxativum utere et [illegible] diacatholici
confectionis [illegible]: potius pituita redundante, id in [illegible] servandum erit, ut ex eis quae fortiter purgant, etiam robustis cor-
poribus multa quantitas non tribuatur: semperque mixta sint, cum multo [illegible] copia [illegible] lenientium medicamentorum ita ut eorum quanti-
tas ℥ ii non excedat. Interim autem medici ea tamen non negligant, ea medicamenta, quae ad facilem excreationem ac thoracis expur-
gationem conducunt, diversa tamen pro diversitate humoris gignentis inflammationem requirit, nam si sanguis aut bilis fuerit [illegible]
[illegible] syr: aut e [illegible] passa, vel ex adianto tribuas, interdum [illegible], compositum vero antea
ex glicirrhiza [illegible] hyssopo confectum, sed etiam [illegible] exhibere poteris, si morbus lateralis ex crassioribus succis fuerit
ortus. Quod si aeger maluerit aquas permixtas potius absorbere eos, aquam borraginis aut hordei, seu adianti permisceas
vel aquam in qua glicirrhizae radix fuerit decocta. Nonnulla item eclygmata, hyppoglotidasque in hunc usum parari posse
quae studiosi invenient [illegible] cap: [illegible] de [illegible] Hip: perficiatur a principio lateris dolores tentare ca-
lidis fotibus dissolvere, tempestivum videtur, ad eos describendos descendere: eos itaque censui distulimusque in hunc locum, ne
interceptus fuisset sermo de venae sect: ac purgationibus. Erit itaque ultimo omnium fomenta calida praestare (nam a frigidis nemo
[illegible] abstinendum est) id quod ex aqua calida in utre vel vesica, aut alio vasculo posita fit, quemadmodum ubi etiam fit, ex spongijs
mollibus, magnisque atque ex aqua calida expressis applicatio. Unde fomentum linteo nesciendum erit, propter eas quas Hipp: reddidit causas
[illegible] de vict: rat: in morb: acutis: hi siquidem humidi fotus inflammationibus, quae a bilioso succo factae sunt opitulantur, veluti
sicci ijs quae a tenui, aquosoque sanguine exortae sunt, cum praeterea contraria naturae [illegible]. Praeveniendi loco autem praeter
fotus in eundem usum parari possunt, si prius in aqua radicem et folia altheae, flores chamaemeli, fenum graecum, sertulam campa-
nam ac semen lini decoquas, ac [illegible] modum fotus appones: ex eisdem quoque sacculi parari possunt, qui etiam calidi
veluti fotus extrinsecus adhibeantur. Si vero ab aquoso tenuique sanguine exorta fuerit inflammatio siccis fotibus quo ab
Hip: consueto utere. Est autem fomentum ipsius ex sale siccum, milioque frictis, torrefactis atque in sacculis conclusis paratum
[illegible] sal leve, atque iucundum est milium. Solet insuper et in hunc eundem usum ex chamaemeli floribusque furfure, ac milio
sacculos componere, vel ex milio sale seminis lini ac fenu graeco modo siccis semper appareantur. At si [illegible] fuerit crassos
viscososque humores unica quae phlegmone obsidetur parte collectos est solito ab Hip: fotus quo consueto utere. Constat autem
[illegible] Hordei et Ervi, primum tamen cribratis, comminutisque et deinde ex aceto et aqua excoctis: ita diluto aceto ex aqua ut

[illegible]

impediant, audacter asserimus eiusdem cubiti Venam e directo laborantis lateris incidendam, eamque non bis duntaxat sed ter et saepius ubi opus fuerit, etiam revulsionis tantum gratia, cum aliquod ex [illegible] usque ad coloris mutationem fieri prohibeat: quamvis ex ea [illegible] quae phlegmone obsessa est, nisi futurum sit auxilium, modo fluxio non [illegible] [illegible], veluti non fuerit in primis morbi diebus, aut corpus totum non sit ex aliquo plenum. Verum [illegible] vehementer irruat, aut in corpore toto, humorum adsit redundantia, cum debilitate virium nullo pacto [illegible] [illegible]tione duntaxat eiusdem lateris venam primo in cubito secandam esse putamus, sed ad partes quae maxime longinquae sunt divertere prius oportet. atque magis in adversum trahere servata in [illegible] Hip: rectitudine. quod in [illegible] [illegible]tione duntaxat efficienda servari potest accidit: ut pote quod non solum duas vel plures, sed unam tantum revulsionis [illegible] oppositionis differentiam fiat. Nam quamvis ex ea nisi sequatur auxilium laboranti [illegible], multo tamen [illegible] existit, cum non ad ipsam per hanc venae sectionem fluxio magis provocetur, ac trahatur, quam si ex eodem latere [illegible] fieret venae sectio. nam ipsa per eam [illegible], cum ad partes quae maxime longinquae [illegible] attractio fiat. Id namque perpetuo servari oportere in cunctis venae sectionibus, quae tantum per [illegible]tione adhibentur, ac fluxionem inhibitione ex parte superna contraria contrahatis [illegible] Sed et Hip: [illegible] lib: 5 cap: 100 illud confirmavit cum de doloris curatione verba fecit inquiens. Si quidem ipso multitudo [illegible] quod dispendit, viribus fortibus existentibus, vena secetur, et ex magna vena inflammata, aut dolenti [illegible] propinqua sanguis auferatur. Si vero debiles fuerint vires revulsio fiat et derivatio [illegible] aut [illegible] aut Urinis, aut per punctiones. Nec aliud Gal: illud negavit in morbo laterali cum lib: de cur: rat: [illegible] [illegible] pleuriticis, quod e directo laborantis lateris adhibita fuerit sanguinis missio, clarissimam [illegible] tem attulit. quod vero ex brachio opposito aut omnino obscuram, aut certe post tempus intervallum [illegible] [illegible] per haec verba scribere? nisi quod clarissimam Utilitatem afferat venae sectio e directo laborantis lateris [illegible] namque ea celeriter clarissima Utilitas [illegible] afferatur. Id quod noverat iamdiu observavi [illegible] haud quaquam posse propter eas quas prius tradiderat causas, quas etiam modo narravimus, [illegible] servari debere et non semper uno verbo [illegible] et non [illegible] subditque demum cum id observari [illegible] perpetuo quod liceat, non tantam afferret Utilitatem, nec ita celerem tamen ex brachio opposito fieri [illegible] cum dixit [illegible] brachio opposito, aut omnino obscuram esse: frustra namque apposuisset verba haec, nisi quandoque ea Uti deberemus: [illegible] cum prius secta Vena ex eodem latere, saepe, et non semper clarissimam, Utilitatem attulisse [illegible] dixisset. Accedit [illegible] quod et confestim consistat venae sectionem ex opposito brachio, quamvis obscura sit consequentia, aut post tempus intervallum: id, non [illegible]. Nam cum per hanc venae sectionem revulsio tantum fiat confluentis [illegible] ad affectam partem, et non evacuetur sanguis, qui ea continetur. neque propterea dolor confestim sedatur, eadem ratione Gal: [illegible] hanc venae incisionem obscuram fieri in relatione ad eam quae a directo laborantis lateris efficitur, per revulsionem simul ac evacuationem. Hoc id confirmavit Aetius [illegible] lib: 3 cap: [illegible] ex Gal: [illegible] revulsione, simul ac evacuatione efficienda, Venam a directo affecti lateris secandam [illegible] [illegible] lib: [illegible] 8 cap: 68 ex Archigene monet [illegible] venam incidere oportet [illegible] ut dictum est in brachio non eo, quod recta ab inflammato latere [illegible], sed opposito. Sanguinis autem multitudo, non usque ad animi deliquium extrahatur, sed modicum extrahere oportet [illegible] tempus intercapedinem rursus repetita incisione modicum auferre: quod loco ante sectionem adhibitam [illegible] [illegible] revulsione duntaxat efficienda, [illegible], cum non liceat tantum Virium sibimet [illegible] [illegible] volunt, quamvis in Utroque loco secundum mentem aliorum loquutus fuerit Gal: [illegible], Archigenis in altero. Ex itaque brachio, venam interdum secandam esse revulsionis tantum gratia in morbo laterali; cum in [illegible] adhuc [illegible] fluxio valenter irruat, aut corpus totum humoribus plenum fuerit, ex Gal: et Aetii [illegible] liquet, cum [illegible] unicam venae sectionem, quae usque ad coloris saepius mutationem fieret, per revulsionem simul ac evacuationem [illegible] ex [illegible] causis, ferre non valeant; namque in his inflammationibus, quae [illegible] adhuc fiunt, prior Vacuatio [illegible] facienda est. confluentis ad affectum locum sanguinis. Quapropter longissime a [illegible] fluxionis parte avellere, et [illegible] [illegible] ad eam trahere convenit, id quod [illegible] servari debet, [illegible], vel [illegible] eiusdem [illegible], [illegible] transmittuntur: Semper enim fluxionis motum ad contrarium trahere expedit. Si vero fluxionis causa [illegible] phlegmone vexat, oriatur, ut pote quae [illegible] sit facta, aut dolore urgetur, propter [illegible] constat eiusdem Gal: [illegible] in meth: med: affectum illum principio [illegible] esse [illegible]. et mox [illegible] iam phlegmones [illegible] est. nam semper quae phlegmones adhuc in [illegible] sunt, easdem causas prius [illegible] oportet. Quapropter toto [illegible] [illegible] [illegible] opinione errarunt, qui iuxta Gal: doctrinam voluerunt perpetuo per curam pleuritidis eiusdem lateris venam incidendam esse, [illegible] ex parte ante dicta [illegible], in quantum [illegible] patere potuit) a Gal: perpetuo [illegible] esse non [illegible]: [illegible] [illegible] saepius dixerit Utilitatem clarissimam eam afferre, imo, propterea quod saepius dixit id semper observari [illegible] ac si dixisset, quandoque ex ea Utilitatem non provenire, imo potius laboranti incommodum, veluti si fieret, [illegible] toto corpore existente, circa morbi initia, per fluxionem valida irruente, et vires, aut quodpiam aliud ex [illegible] ad coloris mutationem eam fieri prohibeant: quo casu, satius, imo tutius erit, iuxta eiusdem Gal: doctrinam ex opposito brachio sanguinem mittere revulsionis tantum gratia, quamvis ex ea inflammatae parti nisi futurum sit auxilium, quod [illegible] iuxta latitudinem fieret, Ut si iuxta [illegible] venam e directo [illegible] laborantis lateris venam incidas, per quam revulsio duntaxat fiat, [illegible] longitudinis opponeris. [illegible] hemorrhoides, aut menses detenti fuerint, a qua [illegible] eadem die, si vires permiserint, aut repetita eam incidendo venam in cubito, quae e directo est laborantis lateris, etiam [illegible] [illegible] particulares auxeris detractiones. tanto revulsionem [illegible] eam revulsio tantum fiat: nam quanto [illegible] in [illegible] particulares auxeris detractiones. tanto [illegible] efficaciorem effeceris. Et [illegible] facta prima venae sectione ex opposito cubito, aut eiusdem lateris crure, statim [illegible] (ut diximus) eiusdem lateris affecti in cubito venam deprimas, eamque non semel incidas, imo bis, ter ac saepius, ubi opportunum [illegible], repetas, si quid non prohibeat, quod sanguis qui in obsessa phlegmone parte continebatur, per eam evacuetur, id quod [illegible] [illegible] sanguinis, ex [illegible] sanguinis coloris mutatione, ac doloris sedatione. At mox non deerit [illegible] hanc opinionem [illegible] impugnabit, asserens, quod si sectio venae e directo laborantis lateris per revulsionem duntaxat inter [illegible] [illegible] [illegible] existente in toto corpore plenitudine [illegible] ab affecta parte revellit, Ut palam constat, cum ipsa a nobis non prohibeatur etiam existente in toto corpore plenitudine [illegible], ac [illegible] [illegible] fluentibus [illegible] ad affectam partem, [illegible] opposito cubito, aut eiusdem lateris circa [illegible] [illegible] missione; cur pari ratione etiam a principio nulla facta in reliquis [illegible] venae sectione, [illegible] duntaxat revulsione efficienda, [illegible] non incidenda erit? Cui responsum volo, quod liceat [illegible] sectionem [illegible]

Quod non perpetuo e directo laborantis lateris Vena secta facienda sit.

Et ita [illegible] a me in [illegible]

[illegible] Gal. [illegible] [illegible]

[illegible] Dubium

extremis de phlegmone loquens, a convinadis evacuationem faciendam esse, sive retrahere velis sive derivare, quandoquidem
paulo supra de inflammatione incipiente et leviter solum conclusurat. Stricius ipse contra mentem Hip: lib. 2 de rat. vict.
acut. lib: de affin. nat: cum dixit evacuandam esse, utpotem longissime a locis, ubi dolores fieri solent, sanguinis
colligi, sanguinem intrarum idque quoniam saniore duntaxat faciendam. Nec obstat id dixisse Hip: dicta veritatem habeat
in ea expressione, cum sit periculum imminet, ne in futuram inflammationem perveetur, et non in ea quae iam orta est, ac
in parte existit: nam pari ratione qua per revulsionem prohibetur phlegmones generatio in his corporibus, in quibus nondum vixit reper
vit inflammatio, eo conservando a futura inflammatione: solum enim hic in prohibitione actum est, neque ad solutionem
nata sit, per revulsionem duntaxat ne augeatur prohibetur, idque medicinae artis pars solum, quae futurum morbum praecavet
net, subiicitur, velut in parte alia solum prophilactica dicta, quamvis ea pura, in eaque prophilactica dicatur, cum non
sensibiliter morbus ex ea fugatur, sed futurus est, in hac vero cum sensibiliter ... licet non ad solutionem nata
sit, prophilactica dici poterit, quamvis non pura, ac fuerit: Nam quod praeterit ex ea est, id medicinae artis parti quae
morbos curat subiicitur, quod vero in parte dicta est, parti quae futurum morbum praecavet. Unica igitur indicatio intuitus
est: assimili quoque est scopus, nempe inhibitio sanguinis, ne ad locum affectum confluat, aut affectum conflat: prophi
lactica quoque utraque est, et propterea rectitudine servata quod ponit, quamvis una ex modo dictis revulsionis differ
entia phlegmonis tollendi soleat, estimare tum tum phlegmones magnitudine, tum corporis totius statu, positioneque partis affectae, cum
qua societasque comprehenditur, praeter alia quibus ... Ex his itaque constat quid intelligendum sit per eo quod ab Hip: recte
igitur dictum est secundum rectitudinem: namque partium e directo positionem, propter quam ex necessitate plus vicinae inter se et
coaequare, ac propinquiores sunt inflammatis partibus, quam hae quae non e directo sunt positae, et non intelligendum esse rectitudi
nem fibrarum quae in venis sunt, ut quibusdam visum fuit, et quod nec ab Hip: nec a Gal: tantam levitatem hic fuit, cum eam indi
cationem, quae a partium positione sumitur, earumque figuram, laborantis partes, non quae similares sunt, sed quae instrumentales indi
cent: Et propterea de instrumentalium partium positione verificatur rectitudo, et non fibrarum quae in venis existunt: nam ad
scientiam in contrariam quae ab Hip: anticipans dictum, non a subjecto sed a laborantis membri positu, intentio praestatur. At hac
cum quidam authores noverint fibras in venis contineri, cumque earum rectitudinem servandam esse in vena sectione et
dimensione aut derivatione statuerint post Gal: lib: de curat: rat: per ven: sect: et 2 de cur: ad Glau: caeterisque in locis in
quibus hoc Hip: verbum declarat, de insufficientia sententiae notari possent. Amplius cum constet medicis ... sanguinis
nis vacuationem fieri una, eiusque attractionem consequentem ad vacuum fieri, nullum propterea praestabunt usum recte venarum
fibrarum procursum vacuando (quibusdam cum consentiunt, qui venas incidunt, iuxta viam fibrarum, partem ipsam in qua vena secanda
est, dolorum vinculo alligare, multisque frictionibus) interim etiam balneis aqua calida, quo citius fiat attractio ad sectam
venam, uti, et propterea ~~[illegible]~~ nullum opus est venarum fibris, etiam rectis in hunc usum, quoniam nec etiam
transversis, quarum usus potest venarum fibrarum per sanguinis per universum corpus distributionem, quo promptius singulae par
tes nutrimentum valeant: sunt enim in toto corporis instar ut ... ibidem usu partium. His denique iactis fundamentis
et firmis quae sectione ... ad probandam nostram opinionem, ac veritatem, quando venae sectione in pleuri
tide ~~[illegible]~~ efficienda statimque accedere temporis praestet, procedamus ac citra controversiam cum Hip: lib:
2 de rat: vict: simul atque Gal: tum eodem loco tum praecipue et lib: de curat: rat: per venae sect: In pleuritide vi
namentum interiorem secandam esse censens recto a latere dolente tramite, quod etiam ab Hip: aphorismo lib: 2 de
rat: vict: contradicatur subintelligendum erit, neque ad Gal: sectionem mediocris sententiam, ille namque ipsum reprehendit lib:
4 de rat: vict: modo Hippocratis fuerit. Expedit in conditam venam secare, quam ut vult Gal: praecipue in qua phle
gmone obsidetur, tum celeriter, tum quam caeteras partes magis in acutis fortiter morbis vacuare contendimus. At recto
predictam venam, (ut ibi ut ... est) sanguinem ab affecta parte et magis et velocius tum revellere tum vacuare posse
ut ipse optima sit ad facilitatem inflammatae partis ... a proximis aliis vicinis venis ergo ipsa efficienda erit, atqui
praedictam internam cubiti venam e directo laborantis lateris, et coniunctionem atque propinquitatem cum affecta parte habet, quam veli
quis per quas possit sanguis ab affecta parte tum revelli, tum vacuari. Non ab re igitur in cum revulsione sanguinem, qui
in inflammata parte continetur, vacuare contendimus, eam incidas venam oportet, eritque sanguinis vacuandi terminus, coloris
mutatio, uti ex eodem Hip: sumptum est, asserente: Nec utcumque sanguis detrahatur est contrahendum, sed donec auferendus
nec rubidior multo, vel ex puro rubidoque lividus fluxerit: redditque Gal: rationem dicti Hip: nam alius est qui in phle
gmone continetur sanguis, quam qui secundum naturam, ut pote plus excalfactus. Quapropter si antea niger erat, rubior modo
et flavior efficitur: si eiusmodi prius fuerat, lividior erit, aut ad atredinem vergit, per iam novi[?] ... seu
adustionis. Coloris igitur mutatio sanguinis ex parte inflammata, translationem sufficienter commonstrat: et propterea
licerit modus vacuationis atque mensura, quae affectui peculiaris existit, signum constituit Hip: assumpti in venam se
ctam ex phlegmone sanguinis mutationem in eo apparere, quam secutus Gal: pari ratione per revulsionem simul cum vacuatione
efficienda in pleuritide diligebat. Quod et pleuritidis, quae e directo laborantis lateris acta fuit sanguinis missio, cla
rissimam saepe utilitatem attulit, quae vero ex transverso opposito, aut omnino obscuram, aut certe post temporis intervallum. Ne
mo itaque vereatur uti simul unica venae sectione, tum revellere tum vacuare velit, ac possit, in morbo laterali venam cubiti
internam secare, quae e directo lateris laborantis ~~sita~~ est, ea vero non apparente eiusque cubiti mediam: quod si nec ea apparu
erit, humeralis incidatur, eritque huius venae sectionis vacuandi sanguinis terminus, eiusdem coloris mutatio. Caeterum quamvis non
omni ex parte coloris sanguinis mutatio expectanda est, secta vena in pleuritide ut Gal: vult eodem lib: de curat: rat: per ve
nae sectionem: imo verum est, ubi antequam existat, cessare conveniat, idque duplici nomine ut ipse asseruit, ob infirmas vires
vel quae tantam copiam vacuare prohibent aut ob phlegmones pravitatem, namque interdum nihil ab ea emittitur, sed in ibi san
guis fortiter constrictus est, ob quam venae sectionem revulsio duntaxat, et non revulsio et evacuatio simul fieret, pro
pterea non abre in dubium venit, num praestetur servandum erit in cura pleuritidis, quod ea incidatur interna cubiti vena
quae e directo laborantis lateris sita est? vel liceat alterius a reliquis partibus sanguinem mittere, etiam per revulsionem duntaxat
faciendam, pro quo advertendum quod praeter iam dictas duas praecipuas causas de pleuritide traditas, nonnullae aliae sint, quae
multam simul copiam sanguinis evacuari prohibent, etiamque affectus id indicabit: Ea sunt laborantis temperies cum calida sit
et humida fuerit: nam suapte natura corpora haec per se difflantur, qua etiam ratione, et pueris ipsis cum vires pubertatem
tem attigerint: quoad aetates attinet, nisi detrahatur sanguinem plenitudo, seu affectus commoneat: dixi autem non inconsulte cum
pubertatem attigerint, ne quis opinetur admittere Gal: vetuisse pueris venae sectionem usque ad 14 annum: interdicit in eis vero
tantum eam exinde cum dicit lib: de cur: rat: per venae sect: Quod nisi detrahimus, quoad aetatesque attinet in pueris, dic
tis intelligendum erit qui pubertatem attigerint: sic namque et eodem lib: primum ante praevia verba eos nominarat: etiam post
14 annum. Quod vero ad corporis habitus, incandidi exglis mollis, teneraque est caro, nisi etiam detrahimus ... in regi
onibus, anni temporibus, ac aeris constitutionibus immodice calidis aut frigidis largam vacuationem fugimus, licet
cuncta haec per virium imbecillitate fere contineantur. Cum itaque tot sint quae exigantur venae sectionem fier-

Marginal notes (left margin):
nec igitur intelligendum est.
... pleuritide et ...
... laborantis ... sectionem ...
... laborantis ... fieri ... debet.
... sanguinis ... mutatio.

281

Venam in cubito secare oportet eam, quae sanguinem ab affecta parte ... et magis ... tum vellere ... vacuare possit ... methodi medendi ... de curatione inflammationum ... verba faciens ... pariter tum revellendo, tum derivando, quacunque fluit sanguis est, interne in dextro cubito secta ... internis evacuationibus duntaxat apparet, aut revulsiones, aut derivationes, iuxta etiam Hipp: sententiam ... [illegible] ... dicantur. quemadmodum libro de art: curat ad Glau. cum dixit ... indicationem ... negligenda est: nam quod evacuare oporteat, atque quomodo ipsa ... demonstrat: ... verba (sic non Hipp: ...) ... membra obsederunt, divinatio ... est ...

Utrumque autem evacuationis genus per venas fieri incipit: nam proximas ... Gal: ... lib: de art: med:) ... Venas evacuationem ... est ... Neque id mirum ... videatur: quoddam opus ex huiusmodi revulsionibus, ac derivationibus fiat, quod ... carere videatur ... alias alia Gal: quam Hipp: ... appellatione quemadmodum cum morbos ... curavimus, ... conservationem et curationem ... carentes ... nunquam ... curationem ... nunc ... aphor: 22 lib: 2 ... et 13 methodi med: ... patientem ... venas ... continetur evacuant ... revulsiones, ac derivationes, sed per alias ... conveniunt ... Venas ... observare ... apparet. quae: ... κενώσεις ... ἀποκενώσεις ... vocat: ... Gal: lib: ... de cura inflammationis ... quamvis revellentem ... ex ... patientem ... minime evacuant ... [illegible]: nam quamvis momentum ... phlegmone ... dixit ... Gal: ... meth: ... redundanti in ipsa sanguinis ... duplex ... translato ad alias partes, qui ... continebatur, sanguis, aut foras, a corpore expulso; gemina autem ... vacuationes utraque ... ut quadruplex ... vacuantium ... genus, nam translationis ... sanguinis, alterum ... ubi ipsa pars quae phlegmone laborat, sanguinem ... id quod ex astringentium ... refrigerantium ... appositione efficitur. Alterum ... extra corpus educit ... ut evacuationem ... alterum ... insensibili ... Atque ita duobus modis tam revulsione quam derivatione ... Gal. sententia ... evacuatio ...

Sextum suppositum ... [illegible] ... veluti ... ipsa ... efficiens rectitudinem ... servant ... nihil ... ut etiam ... Gal: ... lib: de curand: rat: per ven: sect: ... in liene ... ex dextra nare erumpens sanguis, nec ... ullam ... utilitatem ... si ... sinistra ... incipiente ... aph: 20 lib: ... κατ' ἴξιν ... rectitudinem ... efficere. ... rectitudinem ... directum ... utilitatem ... κατ' ἴξιν ... ad Glau: Gal: ... voluit ... ex Hipp: sententia ... rectitudine ... evacuationem ... Gal: ... lib: de ... lib: de palpit: tremore et rig: et convuls: ... curavimus, nec sanabit ... quae ... venam ... sanguinis eruptionibus ... derivationibus ... cum evacuatione, cum derivatione, aut derivatione ut patet lib: de curat: rat: ... sect: ... meth: et 2 de art: cur: ad Glau: ... revulsione ...

Utrumque autem evacuationis genus per venas ... fieri Hipp: ... si ... in cubito ... venas, aut mamillis cucurbitas ... derivabis ... venas ... cucurbitas ... calefeceris ... dextra ... dextra ... detraxeris sanguinem, si ... a sinistra, a membris quae illi ... directo sunt, hoc ... κατ' ἴξιν ... phlegmone ... observandam ... evacuatione ... κατ' ἴξιν id est rectitudinem servandam esse ...

Septimum suppositum ... rectitudinem hoc est ... maiorem communicationem ac propinquitatem ... in venae sectionibus, quae ... adhibetur ... rectitudinem servare ... obliquitatem ... appello autem obliquitatem eam, quae ... inflammatio ... ex sinistro ... sanguinem detraxeris ... ex dextro ... inflammatio esset ex sinistra manu aut crure, et ... sinistro ... dextra manu aut crure ... distributio ... obliqua ... sanguinis fieret ... aut forte ... fieret ... opus ... huiusmodi ... servanda ... regione ... sinistram ... ex ... aut a dextra ad sinistram ... a sinistra ad dextram ... servandum ... ad ... contrariam ... sanguinem ... inflammatam partem ... revulsioni ... excogitavit ... pertinent ex toto corpore ... quod in inflammationibus ... partem ... excitatur ... transmittatur ... in ea phlegmone existente ... venaesectionis speciem ... rectitudinem fieri possit: ... Gal: ... lib: 5 methodi med: et com: aph: 68 lib: 5 ... 13 methodi med: ... in cura phlegmones, quae ... manu laborante ... sanguinem mittere ... sanguinem mittere: quo loco tum de ea ... longitudinem ... in membris extremis id duntaxat ... derivationis mentionem fecit. Nec ... Valet ... dixeris ... Gal: ... 2 de art: curat ad Glau: ... membra ...

febris vehementissima non sit, alias sibi ipsi pugnaret, atque in [illegible] loci contrarium asseruit. Atque si ipse
negaret (ut potest cum [illegible] eius purgans medicina) cognitam prius atque expertam debere esse [illegible]
[illegible] cum talis quidem sectionem curare poteris, ea indifferenter uti, si virtus aut aetas aut religio
non prohibeant, nec ipse [illegible], potius cum morbi [illegible], aut saltem nequid nocere, nos exercendos esse docet
id quod nec Cel: negasse videtur cum dixerit: Remedium vero est magni et recentis doloris sanguinis missio. Atque [illegible]
tum sit tutius esse semper venam secare in his, quae evacuatione totius corporis egent, quam [illegible] purgante medicamento
uti mox veniet dubium ex qua vena sanguis mittendus erit, id non absurde, nam in hoc usque Arabes cum Graecis et
imprimis Gal: authores inter se, una etiam iuniores medici etiam bis Gal: doctrinam [illegible] magnopere digladiantur.
Unde nos quidam prius delibati id quod cum Hip: et Gal: sententia sit de hac re breviter enucleabimus, quod primo
[illegible]: Gal: [illegible] cum lib: de curat: rat: per ven: sect: tum in meth: med: quod venae sectio interim sanguinis vacuandi causa adhibetur, [illegible] autem hanc omnino [illegible] convenit, cum sanguis ipse
fiat nobis inutilis: atque bifariam contingit eum nobis inutilem fieri, vel cum pravam qualitatem ad vapores non ferat. ut nec amplius nutrire possit, sicut prius cum utilis erat, vel cum ita multitudine excreverit ut vires premat plethoram quoad vires [illegible], aut tum venas tum arterias vel distendat, vel findat vel obstruat, quod dicitur eo
tempore plethora [illegible]. Interim vero cum revulsorium auxilium sit, eatenus ut humorum vehementiorem impetum
ad diversam partem revocet, vel propinqua derivet. Nam non solum [illegible] venae sectio est, tanquam non sit auxilium
revulsorium, cum per eam avertatur sanguis, atque ad alia membra commutatur, idque bifariam fieri poterit, vel
ad proxima derivatur vel ad contraria revulsus utiliximus illud [illegible] [illegible] Gal: Vocant
[illegible] memoria tenendum, quod sive ut [illegible] praesidiorum venae sectione utaris, sive [illegible] auxilio
semper postulat valentes vires, quae modo vacuationis eius respondeant, ad haec namque requirentes sanguinem detrahimus [illegible] semel, aliis bis, aut ter vel saepius. Accedit ad haec quod [illegible] derivatio semper ad vicina loca fiat, revulsio [illegible] ad contraria efficitur, neque id duntaxat modo, sed humoribus sursum fluentibus, deorsum revulsio molienda
erit, deorsum vero si sursum, si ad dextram inclinent, ad sinistram, ad sinistram vero abeuntibus in adversam partem: [illegible]
autem vergentibus, foras, ac rursus foras [illegible], intro: sic qui retrorsum fluxiones fiunt, revocabis antrorsum
qui vero antrorsum, contra retrorsum, quod [illegible] cap: de revuls: [illegible] meth: med: [illegible] [illegible] scribit [illegible]
ad contraria antrorsum vel secundum longitudinem vel [illegible] latitudinem, aut [illegible] profundum [illegible] continentur differentias
tum ea quae a fronte et retro, tum ea quae sunt intus et extra, et propterea lib: 5 meth: med: eius meminit quae intus et
extra et e contra [illegible] Hip: [illegible] duntaxat, quae a fronte et retro et e contra. Cum in universum [illegible]
dimensiones ad contrariam [illegible] fieri possit. Ea vero quae fit [illegible] profundum [illegible] bifariam considerari valeat
et neque tenere per sanguinis diversione indiscriminatim diversionem aut derivationem utatur [illegible] Gal: Hip: [illegible]
[illegible] Hip: [illegible] tum lib: de curat: rat: per ven: sect: tum [illegible] meth: med: [illegible]
[illegible] utile sit, nam incipientibus fluxionibus, ac toto tempore quo etiamnum fluxio valenter irruit, ad
contraria revellere studendum erit: [illegible] autem, ac ubi fluxio fere iam [illegible] expedit magis propinqua derivare; [illegible] putes [illegible], aut derivationem [illegible] potius [illegible]
eius geminam ob causam uti poteris, aut [illegible] duntaxat, ac inhibitionem impetus fluentium humorum, [illegible]
ad diversam partem revocando, vel propinqua derivando, quo casu sit, quod influit, aut [illegible] fluxuum est tantum
revulsione, aut derivatione prohibentur, nominamusque eas diversiones simpliciter, si ad longinqua atque contraria, et simpliciter derivationes, si ad proxima sanguinis seu fluxionis impetus per eas [illegible], de quibus simplicibus diversione
a derivatione meminit Gal: [illegible]: lib: nono meth: med: quo loco cum [illegible] de venae sectione tanquam una vacuantium praesidiorum, confestim de ea mentionem facit, quatenus per revulsionem duntaxat, aut derivatione fluentium humorum; de eius quoque [illegible] meth: med: verba facit cum dixit [illegible] immodicas evacuationes omnia remedia [illegible]
[illegible] et Hip: inventa et lib: de curat: ration: per ven: sect: in immodicis sanguinis eruptionibus, revulsionis causa
venam secare iussit: nam [illegible] ex ea conspicuam videbis utilitatem, si [illegible] adhibeatur [illegible]
[illegible] dicebat. Nempe et nos saepius auxilium experti sumus, [illegible] sectionem, [illegible]
[illegible] sanguinis [illegible] sistentes: neque [illegible] per eam vacuationem seu revulsionem [illegible] sectionem [illegible]. Quapropter et
recto tramite eam [illegible] quod [illegible] id usque [illegible] iussit in inflammationibus [illegible]
[illegible] circa initia, ubi totum corpus plenum sanguine appareat [illegible] ad Glau: [illegible] asseruit semper
fluxionum motum ad contrarium trahere expedit et [illegible] meth: med: indicationem curationis phlegmonae quae adhuc in
[illegible], primam vacuatione esse inhibitionem confluentis ad affectum locum sanguinis asserebat: namque quae
phlegmonae adhuc in [illegible] sunt [illegible] causas prius abscindere oportet: [illegible] post dicebat praeceptum in contrarium
aversionis esse in omnibus talibus [illegible], si totum corpus [illegible] sit affectum: namque in his [illegible], quae maxime longinqua sunt, semper aversionem facies, [illegible] a tentata fluxione parte avellere, neque [illegible] ad eam
trahere convenit. Hoc idem confirmavit lib: de art: med: ingens [illegible] universum corpus [illegible] plenum fuerit
patientem locum minime vacuandum, neque elaborandum ut quod influxit retrorsum [illegible], cum corpus plenum non admittat, sed prius totum corpus evacuare oportet, ad omnia ad contraria loca retrahere, quod patienti [illegible] influit, [illegible]
opere [illegible] parte prius repellendum, mox [illegible]. [illegible] revulsione seu derivatione [illegible] non
simpliciter, et exquisite, per propria habens aversionem duntaxat fluentium humorum, aut eorum fluxuum sunt
seu immodicae evacuationis curationem, sed etiam quae in ipso affectu continentur. [illegible] simul cum diversione aut derivatione evacuatur: sed quae in huiusmodi diversione aut derivatione [illegible] [illegible]. Evacuatio [illegible] humoris in ipso
affectu contenti [illegible] evacuetur, [illegible] remotas aut propinquas [illegible] affectu) [illegible]
[illegible] evacuatione, revulsio seu derivatio fit, unde commixtum quoddam oportet, ex vacuatione, et aversione
[illegible] Gal: revulsione cum evacuatione, aut evacuationes cum revulsione [illegible], et iam ex mente Hip: et ut patet [illegible]
com: aph: 69 lib: 5 cum ait Non solum studet Hip: ubi opus sit, evacuare, sed etiam revulsione evacuare, sed
cum revulsione. [illegible] lib: de curat: rat: per venae sectionem asserebat, incipientes phlegmonae revulsione evacuare oportere [illegible] quippe revulsiones cum evacuatione adhuc magis [illegible] in fluxionibus
incipientibus et lib: de rat: vict: in morbis acut: Cum [illegible] (dicebat) [illegible] [illegible] fuerit

[Margin:] Cur qui indifferenter in morbo lateris, nulla praecedente missione sanguinis, calidis fomentis utantur. 782

Hic notitia distincta quod in toto corpore humorum redundantia non adsit, possumus indifferenter fomentis recte uti nulla praecedente sanguinis missione aut purgatione? Respondeo quod et calidis fomentis ... : nam ea ... sibi copiam manifestabunt, ut puta si fomentis dolor non mitigetur. Et ... fomentis esse iubent, calefactionibus fomentisque calidis, deinde si iis minime fuerit solutus, ... imo dolorem augeri contingat. Quare quod pars quae calore afficitur, plus trahit, quam ... eius opus: nam quod calefacimus sua ipsa natura trahit, ut quod minus continetur partibus digerunt, ... ducat, ex ... trahunt. Quare non diutius calefaciendum erit, ubi fomenta dolorem non solverint: in toto corpore humorum redundantiam adesse indicant: et propterea corpus totum insigni aliqua vacuatione ... quamdiu fomentis aut sacculis non dolor moderatior evadit, utrum aliqua manifesto ... copiam non ... intelligito, ac confidenter fomentis utitor, et auxilio ... : ... quod inflammationem excitaverit. Quapropter securissimum erit in ... pleuritide fomentum adhibere tanquam quam afferat utilitatem, velut certa sanitati ... et auxilium corpore non existente plenum, vel tanquam ... ad digestionem, ... aliquid afferens mediocre ..., ex quo nos dissipationem corporis ... tes ad totius corporis evacuationem ... quando pervenire doloris ... ... : hi 6 li: Gal: ... reliquit. Cum itaque anceps fueris ac non satis exacte noveris num lateralis morbus exiguus sed mitis fuerit ... corpus totum plenum esse, ac in eo humorum redundantiam non adesse, tuto calidis fomentis ... uti: nam vel ipsum senties aut ex eis nec dolor mitigabitur, sed augeri cum videbis ... dantiam humorum in toto corpore indicantibus corpus totum insigni aliqua vacuatione ... curandi via ... fuit Hip: in Anaxione pleuritico, cui additis febribus primo, cum dolor nihil remitteret,

[Margin:] Cur Anaxioni ... octava die secta vena. Allucinati quo... ... in dicto Hip: Hippocrati.

et febris intenderetur ac granius in septimo se haberet octava die venam secuit. Lateris ... dolorem ... exordio fuerit, cui postea obortus sit, tentare validis fomentis dissolvere non esse existit, ... Hip: ... nonnulli allucinantur, opinantes eum talia adhibere necesse, non ut eius pleuritis curetur corporis humorum redundantia nocebit, sed ut dignosceretur duntaxat, ac manifesta esse ... ut ... non ... notam Hip: tribuere quod non novisset exacte morbum lateralem ... fomenta calida adhibuisset id quod de tanto viro haud quaquam asserendum erit: simul atque patefaciunt ... in curandis inflammationibus, in quibus momentum omne consistit in vacuatione sanguinis qui in inflammata parte continetur, atque unum ac ... vacuantium auxiliorum genus est iam dicta calida fomenta ... efficitur, quae extra corpus educunt sanguinem fermentantia ac per halitum digerentia — tentat itaque Hip: calidis fomentis dolorem dissolvere primo, utque ... hac via inflammationes curari ... id quod Gal: confirmavit li: de inaequali intemperie dum dixit unum digestio optanda maxime curatio est, ... flammatione loquens. Unde ubi ex humorum in toto corpore redundantia hic curationis modus impeditus fuerit, ... si ex iis dolorem augeri contingat, immutandus tunc erit curationis modus ex eiusdem Hip: ac Gal: sententia ... prius quod talem curationem interpellat, aliquo insigni auxilio vena ... sectione aut purgatione ... deinde iterum ad calida fomenta rediens, si quod inflammationis reliquum sit eius curabis: nam vehementes dolores a corporis evacuatione leniendos esse praecipit Gal: ... dictis fontibus, ac sacculis calidis ... ... noveris in toto corpore humorum adesse redundantiam. At si id non exquisite cognoveris statim a principio eius utere ex Hip: Gal: ac Alex: documentis simul atque erroribus praedictis insurgentis. ... ...

[Margin:] Non existente humorum redundantia in toto corpore exordiendum esse curationem a venae sectione.

... erit humorum redundantia ut insigni aliqua ipsum totum corpus evacuationem indigeat, cum ... posit ... aliquam sectionem aut purgationem ... Hipp: ut ... et ... sententia ... ... suspensionem, partisque affectae ... conspexerit ... li: ... cum dolor ad claviculam ... internam cubiti venam secare iussit. Sin vero eas quae sub septo transverso sunt partes, dolor infestaverit, nullaque ... ... fuerit inflammatio ... thoracis inferioribus partibus, quae septum transversum, ... purgare ... Hanc quoque sententiam post Hip: secuti sunt ... ... et Alex: ... experto ... ... duobus duntaxat ... conservati, quoque prius ... eiusdem Hip: lib. de ... : quod laborantes ... febribus correpti non fuerint, nam iis medicamenta purgatoria dare non oportet donec remiserit febris. Quare ... his morbis raro, et in principiis purgantibus medicis utendum est secundum quod magno opere animadvertere oportet

[Margin:] Quod servandum sit Hip: sententiam in curatione morbi lateralis.

laborantis naturam, quae nisi exacte cognita fuerit eamque expertus fueris, quomodo in medicis purgantibus se gerere[t] erit, ne eo exhibito plus iusto vacuetur, vel nullo pacto vacuationem moveat, aut si moverit non sufficiens vacuet: quae omnia magnas in morbis acutis pariunt offensas, ... si cum febre fuerint, ... facile ... Cum itaque febris in pleuritide vehemens non fuerit, hominisque naturam noveris atque expertus fueris, si dolor inferiores thoracis partes quae septum transversum infestaverit, ad hypochondriumque se extenderit ad medicamentum purgantium te conferes. Unde quum ... ... pleuritim febris vehementissima comitatur, etiam si dolor inferiores partes ... , laborantisque natura magna ex parte incognita est, qualis nam sit, quino ... novisse non liceat. Nam si cuius ... naturam explorare ad vaginam ... ... qualem fuisse ... mente concipio, talem me esse putarem Gal: ... meth: med. ea propter etiamsi ad hypochondrium dolor pervenerit tutius multo existit per venae sectionem quam purgationem vacuare; et si minus auxilium sequatur, ... namque ex eo quod per venae sectionem ... periculum impendet, et discrimen maximum subeunte, quod per purgationem tentatur ... laborantis naturam expertus non fueris: namque atque difficulter ... purgantur, alii modico ... medio purgantur copiose ex eiusdem Gal: sententia ... 2 libri de rati: victus in morbis acutis. ... ab Hip: sententia recessisse opinandum erit, ut quidam temere aestimati sunt tempore ... Hip: ... dum ... te adhuc exercito morbis ut ... , aut ne quid novas ... ... pleuritide quilibet (si humorum adsit redundantia in toto) venam secare, idque securius multo existit, si febris vehemens fuerit, incognitaque ac non experta ... natura ... per venae sectionem, velut per purgationem periculum impendet ... ... secabis dolore etiam ad ... descendente; quamvis ex ea minus consequatur auxilium, si namque tuto curabis, nam ut tuto cures, tria ... intentus ... oportet. quorum unum ... est ut ... absolutionem ... consequaris: alterum ut ... non consequaris, ... non laedas, tertium ut ... non facile ... : ... namque Hip: ... duntaxat pleuritide ... dolor ad iugulum usque pervenerit venam secare, ... dolor se extenderit purgationem, ...

[Margin:] Dolorem ... ... medicina ... ...

[Margin:] Quod tutius sit ... venam secare ex Gal: decreto.

morbi temporibus, sed protenditur usque ad totum diem: triplici namque modo iam dicta principium ipsum intelligitur ut ex Gal: sent. tum com. aph. sect. ii li: i tum i de Cri: Quapropter credibile est lateralem morbum in quo nihil omnino expuitur Gal. asserit, quam molestam pleuritidem vocant, ita ut vel celeritate breui rapiet vel longo tempore spatio finiatur. Secundum ordinem obtinet ille morbus lateralis in quo sputa tenuia expuuntur. Tertium in quo crassiora et quae in quaque sectam habet concoctionem. Quod si apparuerit circa tertium vel quartumdecimum non contingit morbum transcendere septimum: in aliis vero singulis crescere et ut concoctionis modo mensura temporis consequatur: quamuis magna ex parte (ut diximus) lateralis morbus terminum quo iudicetur habeat quartumdecimum, et si non hunc saltem diem vigesimum ut ex com: aph. viii lib: i patet idque verificauit etiam in Anaxione de quo Hip: 3 de morb: vulg: saeuum reliquit: quamuis ad 34 diem extentus fuerit morbus, quia ab initio non expuebat, sed et ob id ad hunc tussis sicca subsequebantur. Ceterum si in pleuritide sitis fuerit magna per omnem durans, pessimum etiam atque acerrimum indicium erit [illegible] ita ut pleuriticus cum tali pulsu vero fuerit seruatus. Maximum quoque signum agnoscimus ipsius pleuritidis ex pulsu serratus: nam si arteria remissa sit mollem, et plus maturandam inflammationem indicat; si vero magna difficultas est admodum durum, quod si cum imbecillitate facultatis coniuncta fuerit, si durum, si cum forma, aut tarde concoquetur aut ad suppurationem deflectet, aut tabidus tam exiguus marcor. Secundo vero signo dolore, ut prompte, facta, mitissimum quod est pleuri: signum, potius ubi mixta appareat cum serosa admodum flauaque bilis. At si quod expuit concoctum fuerit adhuc magis mitissima erit, nihil vero expuere exitiale est, partim quod fluxum declarat a phlegmone deriuatum, partim quod totus (praeterea quia intus manet) corrumpetur. Ex diuersitate excretionis colore, sputum bilem indicat inflammationem eam [illegible] indicia prognosticum assumere: nam ex icterissimus et melancholicus humor spolians in quo indicabit sputum nigrum aut liuidum, [illegible] ipse morbus sit pessimus, et maxime prodat concoquantur sputa, nec facile expurgetur, tum quod plurimum sit caliditatis index, a qua affectus genitus est. At pessimus bilem est [illegible] et cruentum sputum aerugineum indicatur, ut potius dulcissimus existat, et [illegible] caliditatis. Reliqui vero duo humores inter hos medii sunt, quoad simplicitatem, malignitatemque attinet. Morbo vero laterali si pulmonis inflammatio superueniat malum est ex dict: Hip: aph: xi li: 7 causam reddit Gal: in com: quoniam nouitas [illegible] asserit, quod non admodum consequi solet morbus lateralis ad inflammationem pulmonis. Ceterum ex qua causa morbus lateralis ortus fuerit, pro eius ratione talis institutur victus vero Aer eligatur temperatus, paruam tamen ad calidum inclinans quam frigidum [illegible] eis qui affectus est nimium dolorem quoque insuppurabilem facit. Somno utantur longiori quam vigiliae, a motu omni abstineant, inquietudine quies erit. Aluus quoque assidue subducetur lenioribus sputum clysteribus, cum [illegible] ab animi perturbationibus vitabunt, iram potius, metum, et moestitiam. Cibus sit quam maxime tenuis ex lenis, sorbitio ex ptisana potius, nihil vero detur, quod aut refrigeret corpus, aut fauces asperet, qua ratione acria, acida, salsa et astringentia vitanda sunt. Verum Alexander ptisanae cremorem largiter decoctum, donec [illegible] quod flatuosa est, deposuerit pro cibo commendat: quod si humor sputa ducatur, amygdala purgata, longeque ptisanae commiscenda misceto, quo humor magis ductioni paretur. Cremor etiam amygdalae pro se exhiberi poterit, paululum ei mellis adiiciens, praecipue si ex pituitoso sanguine pleuritis ortum ducat: commodius tamen erit mane ptisanae cremorem vesperi amygdalarum succum offerre. Postremo vero temporibus expurgati ac contusis amygdalis cum [illegible] panem [illegible] decoctam pro cibo exhiberemus, aut cum [illegible] amygdali ptisanam paramus: et si vires imbecilliores, in gallinae iure [illegible] panis micas decoctas pro cibo exhibemus, potius ubi alios cibos aeger fastidiat: ex amygdalis quoque et saccharo panes quidam delicati efformantur, quos [illegible] pro cibo offerimus. Olera vitanda sunt nisi lingua scabra, arida [illegible] et febris ingens appareat, tunc enim absurdum non erit aut malue aut intybi decoctum exhibere: potus cunctis pleuriticis dulcis [illegible] decocta potius dari potest, ea potius quae apia nominamus. Potus sit aqua hordei vel radicum glycyrrhizae [illegible] pauco cinnamomum in ea decoquas: ipsa quoque aqua tepida per se exhiberi poterit. Sed tamen aqua mulsa potius si ex pituitoso sanguine ortum ducat pleuritis. Cibi vero paulum morbus se remittit, alimenta pleniora et vini quoque aliquid dari potest, si etiam ubi vires admodum imbecilles videantur instituta autem modo dicta victus ratione pleuriticis differens primo erit, neque [illegible] morbi lateralis curatione sputum [illegible] sit utilius, sed notatu digna euacuatione, quae aut per ventrem aut per venae sectionem fiat. Hae namque in morbis acutis insignes erunt euacuationes, cum respondeant [illegible] quam non [illegible] euacuandus erit [illegible] pleuritidis curatione: nam tam lenienti phlegmone parti mouentem omne consistat in redundantis in ipsa sanguinis euacuatione. Euacuatio autem in hoc affectu exquisita est duplex, aut translatio ad alias partes, qui in ipsa continebatur, sanguinis, aut foras a corpore expulsio: atque extra corpus educitur, aut sensibiliter effluxu, aut vero tantum contemplabili afficitur. Ligis fibri [illegible] ut qui continetur in sub [illegible] membrana pleuritica quoque [illegible] per habitum digestus extra corpus educatur, et si inde pleuritis curetur, frustra quispiam tentabit [illegible] auxilia afferre, vena ipsam sectionem aut purgationem, cum absque iis curari ea possit. Probe autem id quispiam ubi exigua pleuritis fuerit, ac mitissima et in toto corpore humorum non aderit redundantia. Et quod magnus Hippocrates nos docuit lib: 2 de rat: vict: in morb: acut: cum dixit lateris dolorem, nisi si phrenitis fuerit sive postea [illegible] ortus sit, tentare calidis fomentis dissoluere, non ab re existimo: semper fomenta calida cutim ipsam ad respirationem rariorem efficiunt, inflammationisque sanguinem, tum tenuiorem per habitum digerere consueuerunt: quod si facta fuerint, non solum sanguinis aliquid euacuabitur, verum quoque et affectae partes distenduntur [illegible] exinde et manifestius dolebunt: id autem prouenit semper, ubi non adsit in toto corpore humorum redundantia, ac morbus lateralis mitis sit quo curationis ratione ipsemet Gal: testatur quendam [illegible] sine venae sectionem curatum, aliis consentientibus remediis utens, quo morbo laterali [illegible] mitis laborabat. Similiter etiam [illegible] qui superueniens [illegible] auxilium sanguinis missionem tempestatiuum, si lenior fuerit pleuritis quemadmodum [illegible] ubi [illegible] Alex: quoque hanc sententiam reliquit cum dixit Ne ipse temere sanguinem dimittas, neque purges ut vulgo faciunt, nisi neque sit dictiores humorem, qui inflammationem peperit copiosum esse, et in toto corpore superare. Reliquos tamen quae labiores non patiantur, [illegible] utrum fouere oportere iussit, tanquam ex illis medio notum est [illegible] qui de notha pleuritide verba faciens [illegible] serebat. Quod si mediocris infestet dolor, et non [illegible] neque adsit tussis neque febris acuta, non opus est magna remedia adhibere, verum citra controuersiam ea inde pleuritidem [illegible] viribus valentibus cum Hip: Gal: [illegible] dicimus (modo mitior sit pleuritis citra humorum in toto corpore redundantiam) nec venae sectione, nec purgatione utendum esse, verum eam curari debere calidis fomentis, ac reliquis medicamentis quae digerendi per habitum, cutimque rarefaciendi vim habeant, quomodo vero ea parari debeant, infra patebit. Sed mox [illegible] quispiam [illegible]

interpos arteriae inaequalem in uno occurrit: quo si ambo contenti sint, exsistet dubio qui species illa pulsus velut serratilium, ut altera pars arteriae attolli videatur, altera non: eam in imaginationem concipit, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] occurrit, qui [illegible] pulsus species, morbi lateralis [illegible] signum est. [illegible] flammationis [illegible] fuerit, huic [illegible] non [illegible] inflammationis modo, [illegible] [illegible] peculiari magis existit, [illegible] ores, duriores esse [illegible] magis [illegible] serrantes, et [illegible], atque [illegible] [illegible] pulsum diffi[illegible] ex necessitate subiungenti membranae phlegmonem consequuntur. [illegible] [illegible] tussi [illegible] ipso separari non potest, [illegible] [illegible] [illegible] minime est, [illegible] magna ex parte [illegible]. [illegible] excernit, colorabitur sputum necessario licet non semper eodem colore [illegible] [illegible] diversa [illegible] [illegible] inflammatae [illegible] [illegible]; diversus excreationis [illegible] color, ut dicemus in causis [illegible]

Cur dolor ad claviculam perveniat ex interdum ad hypochondria.

Nam cum in inflammata [illegible] multa [illegible], ac tenuis fuerit humiditas, et ipsa pars rara plus ex eaforas effluit, cum fluxa [illegible], crassusque [illegible] corpus fuerit, minime ad tussim irritat, et nihil spuunt velut [illegible] tussiunt plus, [illegible] pauca expuunt. Quod vero dolor quandoque ad hypochondria, interdum vero ad claviculam perveniat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inflammatio, quae dolorem efficit extensivum, si namque superiores partes subiungentis membranae [illegible] [illegible] ad claviculam pervenit dolor, [illegible] [illegible] deorsum videatur, si inferiores, dolor ad hypochondria [illegible] [illegible] [illegible] accidentia morbi lateralis signa commemorantur; fieri (signum) potest ad [illegible] [illegible] medium costarum, ut neutram [illegible] [illegible]: quandoque vero magna, [illegible] ad utramque pervenit, necessario [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Ad id quod genus accidentium attinet, quod aeger facilius in latus patiens, quam in alterum [illegible]

Cur facilius in alterum latus decumbat.

[illegible] [illegible] [illegible], quod [illegible] dolore affectum, si in non affectum latus decumbat, interim vero in utrumque [illegible] licet [illegible] [illegible] pleuritiros [illegible]. Namque cum duplex sit subiungens membrana, si pars [illegible] exterior [illegible] valentius phlegmone [illegible], [illegible] in opposita [illegible] aegri, opprimuntur [illegible] affectum [illegible] parte. [illegible] pars altera, quae [illegible] est (ad quod magna ex [illegible] [illegible]) in oppositam [illegible] decumbentes dolent, [illegible] [illegible] est pars phlegmone [illegible], [illegible] in latus [illegible], minus. Non [illegible] comprimitur, nec pendet, [illegible] libere [illegible] ac [illegible] in offensa [illegible] altera firmata est. At affectis ambabus subiungentis costas membranae [illegible] utroque [illegible] decumbunt. Non [illegible] accidentia signa [illegible] a Galeno [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] a morbo [illegible] [illegible] aliquando simul [illegible], aliquando [illegible], nonnunquam [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] accidunt. Ex [illegible] [illegible] magnitudo seu parvitas [illegible] morbi lateralis definitur, magnitudo [illegible] [illegible] [illegible] potius: nam [illegible] si [illegible] fuerit dolor [illegible] [illegible] valde, maxima anhelitus difficultas [illegible]

Ex quibus magnitudo vel parvitudo morbi lateralis agnoscitur.

in [illegible] [illegible] tussis, [illegible], simul dolor ad iugulum, ac ad hypochondria [illegible], decumbant [illegible] latere difficulter, nihilominus tussi expuant, maximam fore inflammationem indicant, [illegible] exigua [illegible] fuerit [illegible] febris, anhelitus difficultas ac tussis cum [illegible] [illegible] expuant coloratum: ac [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] non [illegible] utroque latere decumbant, exiguam fore pleuritidem manifestabunt: nam [illegible] morbi [illegible] [illegible] [illegible] dispositur, magnitudo vero excessus quantitate. Sunt [illegible] alii [illegible] cum febre dolores [illegible]

Aliud lateralis [illegible] signum.

quaerendi necesse est, [illegible] nullum redditur sputum, ut in eare nihil a pleuritide [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab illis discerni potest, namque in his nulla vero tussis est, aut forte exigua valde, illi [illegible] [illegible] [illegible] morbo laterali [illegible] ea tussi [illegible] molestantur, [illegible] hic neque [illegible] neque [illegible] ullam refert [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] neque adeo difficulter spirant, [illegible] [illegible] [illegible] exterior [illegible] inflammata [illegible] dolore [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ab initio [illegible] [illegible] inflammationem excitavit, ad thoracis spatium [illegible] solet. [illegible] inflammationis [illegible] [illegible] [illegible], ad [illegible] attollitur, atque [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dolorem [illegible] [illegible] [illegible] pleuritidis [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] membrana [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inflammationem fiat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] conditionibus [illegible] [illegible] [illegible] ac pituitosis, [illegible] [illegible] [illegible], et consimiles [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in corpore [illegible], [illegible] repente [illegible] [illegible] thoracis [illegible], [illegible] ipsum etiam [illegible] [illegible] subiungentem costas [illegible] membranam distendentes, [illegible] dolores, quae etiam [illegible] [illegible] vehementer spirandi difficultatem inducunt, et imaginationem [illegible] inflammationis [illegible] exhibeatur, [illegible] lateralem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], non veram pleuritidem nuncupare, et [illegible] velut [illegible] notha [illegible] [illegible] [illegible] affectu. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] non vera nuncupari posset [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] pleuritide [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], namque [illegible] pleuritidis [illegible] [illegible] sanguis est, aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], aut biliosus aut pituitosus aut melancholicus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ex quibus pleuritidis quaedam [illegible] causa.

quaelibet, potest si expuant ex diverso sputionis colore: namque coloratur sputum [illegible] [illegible] quo [illegible] continetur. [illegible] rubrum [illegible], ubi sanguis in subiungentem membranam [illegible], flavum [illegible] pallidum [illegible] fuerit sanguis, spumans et candidum si pituitosus, nigrum aut lividum simul [illegible] [illegible]. Ex corporis item temperatura [illegible]

Signa causae.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], nec non anni [illegible] regionis, aetatis, constitutionis, [illegible], haud [illegible] [illegible] fuerit redundans sanguis, qui morbum lateralem excitaverit simul cum [illegible] sputi [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]

Quibus indiciis discernatur laterali morbo ab hepatis inflammatione.

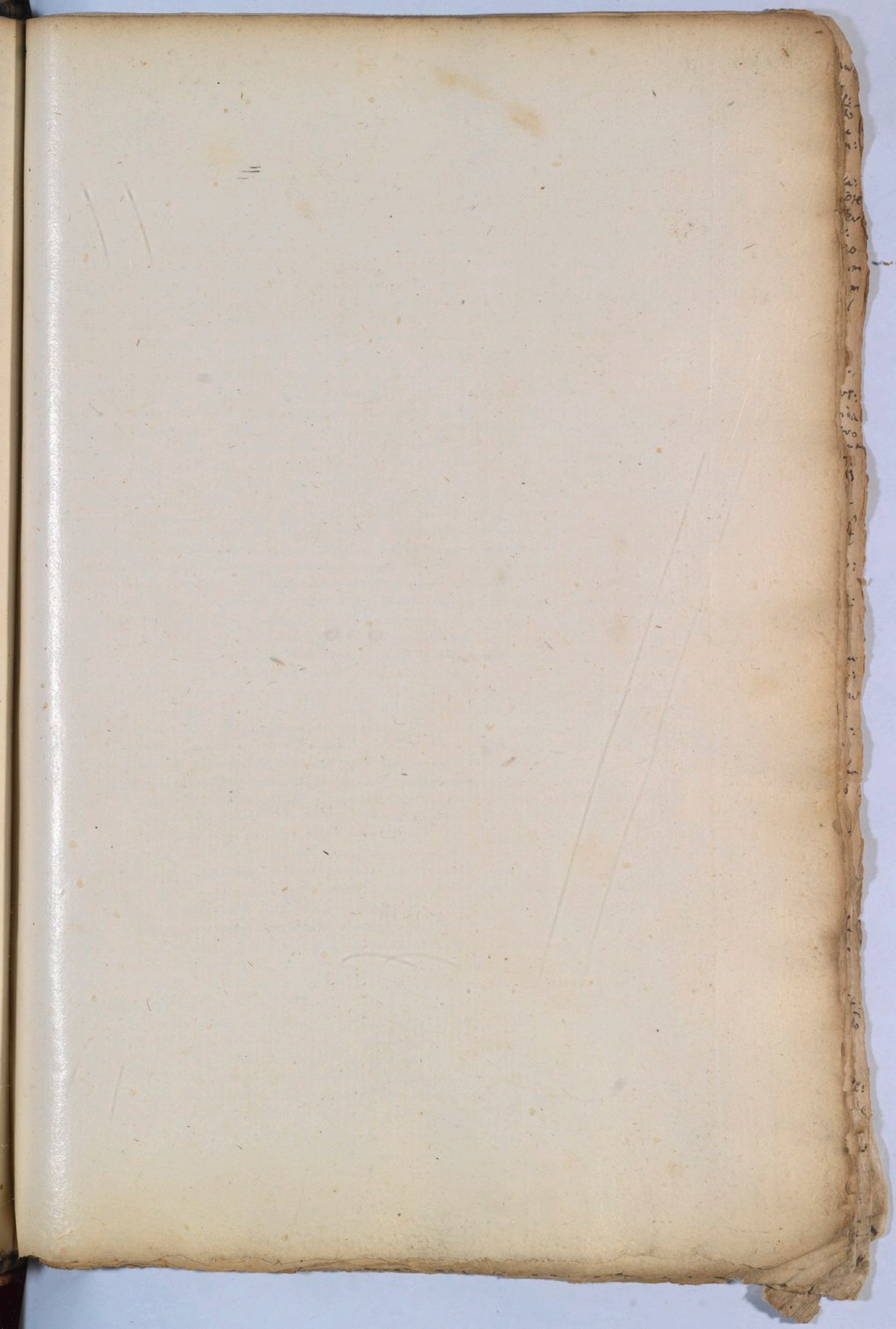
ob hepatis inflammationem in nothas costas [illegible] [illegible] [illegible], interim [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] atque [illegible] dolor ad subiungentem costas membranam [illegible]: [illegible] pleuriticum esse videatur. [illegible] [illegible] [illegible] Nam neque in [illegible] inflammatione [illegible] [illegible] dolor, neque [illegible] ad [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] in morbo laterali. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inflammatione [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], in qua neque [illegible] caro fuerit ablata, [illegible] quod [illegible] in pleuritide [illegible], et exigua [illegible] [illegible] [illegible] hepatis inflammatione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. At thoracis affectu tussis [illegible], et ex [illegible] [illegible] [illegible] tussiendo expuuntur, nec non lingua [illegible] [illegible] et universi corporis color alteratur [illegible] affectu, ac palli[illegible] [illegible] [illegible] emittant, [illegible] dolor ad nothas costas in dextro [illegible], latere, gravativus magis, [illegible] [illegible] aegri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] inflammationem a laterali morbo [illegible] [illegible] [illegible] a Galeno [illegible] doctissimo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] laborantem [illegible], [illegible] [illegible], [illegible]

Prognostica.

viticum [illegible] medici. Reliquum est ut ad prognostica descendamus [illegible] [illegible] Hip. [illegible] lib. [illegible] [illegible] [illegible] dixit [illegible] morbo laterali laborantes in 14 diebus non repurgantur [illegible] ad suppurationem vertuntur: [illegible] [illegible] tempus [illegible] morbi lateralis in hoc aph. Hip. in quo si non fiat in suppurationem ait [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] statim in morbo laterali sputum appareat, morbum breviat: si vero [illegible] [illegible] [illegible], producit: intelligens [illegible] principium non tantum [illegible], et [illegible] latitudinem, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

زات جان   DE LATERALI MORBO SEU DOLORE. CAP. 50.

Idem cum affectus [illegible] nomen, [illegible] Graecis πλευρῖτις nuncupatur, Latini vero morbum lateralem dicunt, quamvis si certum verbo [illegible] non [illegible] laterali, quam costali dolor appellari deberet. Quatenus pleuritis non magis affectum lateralem, quam costalem significare potest. Unde quam improprie costali diceretur, cum costae [illegible] haudquaquam in hoc vitio afficiantur, eadem ratione potius a Latinis laterali quam costali morbo, seu dolor appellari ex [illegible] tam [illegible] quam nobilis eas partes quas Latini medici latera appellant, occupent. [illegible] Latera [illegible] est Celsus cap. 6 libri 4 cum dixit [illegible] lateribus cingitur, intelligens [illegible] [illegible] [illegible] cap. 5 eiusdem 4 cum dixit [illegible] [illegible] ex cap. 1 eiusdem [illegible] [illegible] intexior ad [illegible] [illegible]. Latera itaque eas dumtaxat partes appellare debemus, quae costis ipsis circumscribuntur et [illegible] quas Graeci λαγόνας καὶ κενεῶνας, καὶ λαπάρας [illegible] intelligi volunt, harum namque partium Latini nullum nomen peculiare nomen [illegible] [illegible] dicant vulgo franchi. Unde quamvis [illegible] quolibet laterum dolore hic [illegible] interdum [illegible] eo dumtaxat, [illegible] acutus morbus est, [illegible] pleuriticos [illegible] Celsus; propterea [illegible] hunc dolorem seu morbum lateralem appellare, quo ab aliis laterum doloribus [illegible]. Sunt namque latera [illegible] costas excultum, [illegible] thoracis [illegible] intercostales musculi, cum interni tum externi, [illegible] huiusmodi [illegible] [illegible] [illegible] ea existit membrana, quae costas cingit a Graecis ὑμὴν ὑπεζωκὼς καὶ περιζωκὼς a Latinis subcingens, [illegible] [illegible] circumcingens membrana dicta. Quare cum morbum lateralem dicimus non omnes plures, harum partium affectus intelligi volumus, sed praedictam subcingentem costas membranam: quamvis [illegible] affectus [illegible]: [illegible] quando intercostalium musculorum, internos [illegible] partes [illegible], quadratos et ipsi [illegible] affectu contingit, interdum membranam ipsam [illegible]. [illegible] exquisitis pleuritis de [illegible] modo [illegible] [illegible], erit, ubi cinguens costas membrana primo affecta [illegible] (quamquam) cum laterum pars [illegible] non [illegible] a parte [illegible]: quae [illegible] est quam inflammatio eiusdem subcingentis costas membranae. Cum autem inflammationem dicimus [illegible] [illegible] humidam intelligi volumus, [illegible] sanguine optimo et mediocrem [illegible] obtinente, aut bile dumtaxat, sed ex quovis [illegible] sanguinis [illegible] optimi [illegible] sive biliosus, sive pituitosus sive melancholicus: namque inflammationis [illegible] ex alicuius humoris [illegible] abundantia. Apparet itaque [illegible] utroque inflammationem ex quo [illegible] [illegible] fiat humore [illegible] sanguis fuerit, [illegible] [illegible] [illegible] modo membranam [illegible] esse inflammationem ipsam [illegible] volumus: et [illegible] pars ipsa lateris, quae patitur in exquisito morbo laterali: est membrana modo dicta quae costis subtenditur, id quod ex nonnullis indiciis patebit: nam cum eadem membrana [illegible] ex spirandi instrumentis, necessario et [illegible], [illegible] difficilem habebit respirationem [illegible] ex genere [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible], tussi [illegible], quae [illegible] ea affectu excitatur, tamquam [illegible] quoddam accidens, [illegible] etiam, et [illegible] partium respirationi servientium. Insuper ex dolore [illegible] manifestabitur: sed potius ex doloris specie: quam pungens erit: namque hic dolor circa membranas potius consistit, [illegible]. Quapropter subcingens membrana [illegible] nota est. [illegible] affecta [illegible] firmatur ad costam: quam [illegible] situs est [illegible] loco, propterea dolorem [illegible] necessario pungentem, cum inflammata ea sit, longeque extenditur, et latissime [illegible] diffunditur, dolor [illegible]: quia [illegible] patitur pars membranae est, ad [illegible] spatium extenta. Quam [illegible] nonnulla alia subcingenti membranae affecta [illegible], quae simul et affectum indicant, eademque [illegible] affectus dignotionem [illegible], singulas [illegible] notas examinabimus, [illegible] affectu [illegible] gravior, [illegible] [illegible] sit ut diximus, morbusque in magnitudine, [illegible] solute continuitate: ea [illegible] ex necessitate [illegible] habebit, [illegible] [illegible] [illegible], ruborem ac dolorem: [illegible] tumor [illegible] rubor [illegible] sub [illegible] non cadunt: relinquitur [illegible] dolor solus [illegible] ad costas firmatur, pungensque sit ut diximus. Unde dolet homo [illegible] affectus phlegmone est [illegible] species doloris [illegible] existit [illegible] [illegible]: pulsatorius autem dolor in laterali morbo evenire non potest, namque is dolor [illegible] inflammatorius sit, in corporibus sensibilibus [illegible] existente [illegible], aut saltem [illegible], eo quod [illegible] contactu [illegible]. Unde subcingentem costas tunicam haud quaquam attingunt arteriae [illegible] sit, neque ea inflammata [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] necessario ea [illegible] comprimitur: [illegible], quae intercostalia vocata spatia, [illegible] laterum costas extenduntur, [illegible] magis delitescunt, [illegible] inflammata membrana haudquaquam [illegible]. Consequitur item inflammationem hanc non modo difficultas respirationis [illegible] sed [illegible] frequens erit et exigua, nam licet inflammationis [illegible] [illegible] deberet, [illegible] dolor [illegible] respiratione in [illegible] attollantur, [illegible] fit ut respirationis actio desinat, [illegible] completo; unde ad [illegible] respirationem [illegible] [illegible] itaque [illegible] fiat parvus, ac creber necesse est, non autem multo tardius, [illegible] dolor non ita [illegible] thoracem, ob motus velocitatem, sicut ob dilatationis magnitudinem. Velocitatem [illegible] circa ipsam [illegible] dolorosa, [illegible] [illegible] motum [illegible] minus thoracem offendit: namque festinat [illegible], eamque quam [illegible] [illegible], [illegible] quod sola dolorem ex inflammatione lenire possit. At dilatationis magnitudo [illegible] molesta est, tum propter violentiam motus, tum quod comprimit, et distendit inflammata, [illegible] modis thoracem dolore affligit: [illegible] magnitudinis, quam de [illegible] [illegible] respirationem [illegible]. Unde [illegible] (ob urgentem necessitatem) crebritas [illegible]: erit [illegible] in morbo laterali spiritus frequens, parva, non admodum tarda, sed quodammodo celer, propter iam dictas causas. Comitatur item lateralem morbum necessario febris, tum ob affectum, tum ob situm [illegible] particulae, [illegible] vicina sit cordi, [illegible] alterum, non ex [illegible] [illegible] febris: neque [illegible] phlegmone [illegible] [illegible] [illegible]: quam a corde longe abest, nec cum subcingentem membranam [illegible]: [illegible] occupaverit: [illegible] inflammata sit hoc necessario [illegible] accidunt calor immodicus, et tensio. Morbus namque existit in quantitate [illegible] in [illegible] ipsa inflammatio quae [illegible] pars nobilis sit, [illegible] cordi vicina [illegible] [illegible] inflammatione) universo corpori impartit ambo: calorem [illegible] immodicum, [illegible]: atque immodicus calor, [illegible] universum corpus occupat febris est. Non absque [illegible] propter assignatas causas lateralem morbum necessario febris consequitur: itaque pleuriticis [illegible], necessario accidit respirandi difficultas, et laterali dolor, atque hic cum febre [illegible], neque possibile est pleuriticum esse cui non omnia haec adsint. At cum febris adsit, [illegible] pulsus alterabit, dilucidet, et [illegible] inflammatione tensio, [illegible] etiam arterias, quo fit ut pleuritici pulsum habeant celerem [illegible]: [illegible] [illegible] est pars ipsa affecta [illegible] [illegible], [illegible] inflammationis [illegible] etiam [illegible] affectu: namque [illegible] [illegible] in inflammationibus tenduntur, ut quae [illegible] sponte etiam tensae, [illegible] sunt, [illegible] partes vicinas [illegible], atque ipsas arterias [illegible] ut propter ipsam tensionem duriores fiant, [illegible] duritiem [illegible] erit, [illegible] febri [illegible] pulsus: [illegible] creber [illegible] est, quod magnus pulsus [illegible], [illegible] autem duritiei, quantum [illegible] absit magnitudo pulsus, [illegible] crebritas, id quod [illegible] deficit. [illegible] omnes quos ex inflammatione febris corripuit pulsum durum: item et

pillorum odorandi sensum laesum habebat. Hic ubi p[ost]ridie hoc auxilio usus fuisset magno opere ab eo
fuit: quartâ die cum eodem modo usus esset, ut tantum violentiâ quam antea attraxeret, quantum in intimo
narium haesit: quâ at semper leniretur, postera die penitus convaluit. utilibus etiam nisi assumitur cum
287 sternutatorii item utendi principaliori deinde efficaciori, quale est veratrum album [illegible]
venenoque, assidue adhibeantur. Veluti est nasturtium, sisymbrium aut serpillum, [illegible]
cathimbrati [illegible] castoreum [illegible]
ad [illegible], et multis [illegible]

supervenientibus biliosis dejectionibus cessat: ex eod lib: apho 60 quorum vero [illegible] quibus in febribus aures obsurduerint, san[guis] quis ex naribus fluxus, aut alvus turbata, solvit morbum. [illegible] gravem auditum, quem par[tim] ... temporis ... surditatem inducit. [illegible] ob biliosum humorem sursum vergentem [illegible]
sit, [illegible] non [illegible] sua sponte a malo liberatur, bile inferius descendente gradatim [illegible], aut sanguis
e naribus effluente [illegible] bilem ducentia ei exhibenda sunt [illegible] ... materiam in [illegible] studiosi
regunt [illegible] contemperandi erunt, eo biliosus humor [illegible]; cuius [illegible] prius in [illegible] mentionem
fecimus. Alex: [illegible] humoribus [illegible] surditates vel gravem auditum, [illegible] attenuatoria prius insti-
tuta, si nihil prohibeat, venae sectione curatio: media aut externa in ... in cubito vena, potius si venter fluxerit [illegible] aut
cum sanguinis ... redundantes cruditates ... [illegible]. Sed ... autem existente ... vel a sanguine ... absolu-
... vel aliquid aliud [illegible] impedierit. ... purgatione utendum erit, humo-
ribus ... ex ... dictis ... inaniatur:
... prius ... ex [illegible] ... totum corpus, sed caput ... ex iam dictis ... potius ... poteris, potius cap[ut]
... non semel duntaxat sed bis ac saepius (si opus fuerit) utendum: hanc autem ex [illegible] dictis eligere poteris ...
de dolore cap: orto ex frigidis ... Aqua ... medici ... ex aures ... dicunt ... utere
... non ... aliquando ... marinis aquis
... ablutio confert ... Gal: et Alex: [illegible] caput ipsum ... gravis ... repletum fu-
erit exinanire saluberrimum erit, ... corroborare, ... pharmaca, quae ... et [illegible]
... humores ... attenuant ... ex quorum [illegible] (... sonitus aurium ... sunt) erit absinthium ...
... et ... fomento ... adaptes ... alteram ... fora-
mini ... inferas ... vapor ... exhalat ad auditorium meatum ... auditus gra-
vitatem ... et ob dolorem capitis obortam, baccis lauri ... in aqua ... vitor, aut
... item hyssopo, aqua ... marina ... ex ... item ... fel, ... aut caprae ... infusum ...
... cum oleo, ... tauri cum aqua ... aceto exceptum, ... aurium meatui inditum, gra-
vem auditum [illegible]. Aut ... cum melle, seu castoreum cum oleo anethino. Fomentis quoque utendum ... ex
spongiis ... ex ... decocto et ... cum baccis lauri ex aceto ... in aurem instillatum ... mirifice
convenit cum hoc ... medicamenta ... valentissima sint. ... auditorio meatu valentissima
... non solum ... ad cerebri duram membranam ... sed ... cerebro ...
... hederae ... cum vino instillatus plurimum facit: item allium et ... cum adipe ... et colar[e]
et infundas, ova ... formicas contritas surditatem aurium ... vetustissima ... sanabunt ... item fel instil-
latum gravitate audientibus ... cum felle caprino mixtum: et infusum auriculis graviter audien-
tibus restituit auditum. Libro ... de medicis qui ad manum sunt Galeno scripto legitur Quodlibet fel recens cum
pari mellis portione mixtum, et in ... tepefactum, in aurem immissum ... nihil audienti, auditum restituit —

ΠΕΡΙ ΒΛΑΒΩΝ ὈΣΦΡΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ῬΙΝΟΣ ΠΑΘΩΝ DE LAESIONE OLFACTUS ET NARIUM VITIIS Cap: 37

Cum in ordine ... sensus tertium ... tenuem substantiam odoratus teneat Gal: ... lib: de instrumento odoratus ... tum
... ac ... tanquam medium constituitur. eadem absolute aurium affectibus adeoque olfaciendi facultati ac
naribus contingunt ... primum de ea odoratus laesione, quae non in meatibus narium est ... quae facile
... fuerit, nec difficile diminuta ... seu ablata oblaesa functio, sive depravata ... non ... meatuum ... naribus ... :
... erit, sed vel anterioris cerebri ventriculos, aut ... meatum ... ethmoidem ... colatoria apparent ... odo-
ratus ... in prioribus cerebri ... vaporibus ... in fabricandis ...
sensus ... similitudinem ... vaporis quodammodo similem ... odoratus instrumentum ...
... ipsis itaque cerebri anterioribus ventriculis ... vaporum ... ut patet ... odo-
ratus sensus efficitur, non abre iuxta Gal: sententiam. Quapropter olfaciendi facultate oblaesa ad priores cerebri ventriculos referat
... cum ea vox non oblaesa sit, sed incolumis servatur ...
quodammodo reddita, colatoriis ossibus oblaesis ... erit. At si cerebri priores ventriculi afficiunt ...
... sola, ... ex humorum copia oriri ... Si vero colatorii ~~affecti~~ meatus affecti sunt ... obstructi duntaxat ...
... potest: et ... odoratus oblaesio ... symptoma sit ... functionis ... olfaciendi
... functio diminuta sit, ablata, seu depravata, non ... morbum ... sed si colatorii meatus affecti sunt ...
... morbum ... ipsis ... existentibus: anterioribus ... cerebri ...
... morbum ... Quibus ... indiciis ... olfactionis ... :
... laesionis ... At ... notitia ... olfaciendi facultas ex affectu anterior cerebri ventri-
culi oblaesa sit, ... affecti sint, mox ... ventriculos cerebri, ac ipsi etiam cerebri ...
... investigandum erit: quod ... cum ... dolore capitis ...
... ex ... mentionem faciamus ...
... obstructos colatorii meatus ... aurium ...
... ut ... ex ... redundantibus ...
meatus ... ventriculi ... affici: ... ex propriis ... indiciis haud difficulter ...
... depravata functio fuerit. Non itaque ... anteriores cerebri ventriculi
... sed humore ... quod ... in ventriculis continetur, ac cerebrum ipsum
... affectum ... carus, morbo ... aut apoplexia humoribus ... detenti
... ventriculi sunt, non anteriores modo, sed medios ...
... existentibus tota nocte ... odorandi functio depravata sit, magna
ex parte ... acutis morbis accidat, et odor ... putridus, ac foetidus sentiatur. ...
... olfaciendi facultas oblaesa sit, ... remediis curabitur, calidis si frigida fuerit ... et
frigidis si calida: humidis si sicca, ... si humida fuerit ... Ex humorum ... copia
... cerebri ventriculos ... colatorios meatus obstruente, ... odorandi facultas oblaesa sit ... sanguinis ...
... erit, ... humorum copia exigit: et deinde ad topica medicamenta ... Sed ... ex
... ventriculos ... colatorios meatus obstruunt, ... frigidi ac crassi sunt, ... contingat
odoratum ... attenuatoria et ... instituenda erit ... tali affecti moderato
calido ... temporis anni ... in ... gymnasiis ... moderato ...
... diurno ... incommodi ... dormiant ... sublimia habeant ...
... colatoriis meatibus ... obturatum ... ex intervallo ... aurium
... adhibeantur. ... instituta ... ~~[illegible]~~ ... non semel duntaxat sed bis ... saepius
... fuerit ... si purgans medicamentum valentissimum non sit, commodum erit ... pharmacorum ... pituitam ...
... formulas ... ex ... de ... composita ... componas: ... et ...
... in naribus ... cum ... ela-
terium cum lacte ... Ipsi quoque ... siccam tritum insufflas, aut nigellam ... ac ...
... naribus infunde: et pharmacum ... attrahere ...
... in ... exhibe: ... medicamento ... gravedine ... :

Ex humoribus crassis ex visidis.

Ob locorum imbecillitatem.

A crisibus.

Ex externis causis.

[illegible] apparent: ex [illegible] certo sonitu, post usum pharmaci [illegible] artificiali [illegible] eodem tempore contingit. Quod si [illegible] humores crassi et viscidi sonitus accidit [illegible] gnoscas, quod neque repente oboriatur sonitus, sed paulatim increscat. Inuper quod etiam [illegible] praecesserint cruditates, balneorum intempestivorum usus, et alia quae crudorum humorum generare sunt. Vbi ob imbecillitatem [illegible] ortus fuerit sonitus, ex his quae praecesserunt colligere poteris. Vt patet praecedentibus morbis [illegible] convalescunt aegri: iis namque accidere consuevit. [illegible] in febribus sonitus fiant, aut [illegible] crisibus [illegible] [illegible] [illegible] dignoscetur. Ex causis [illegible] externis [illegible] [illegible], quae saepe ea fuerit, ex aegri [illegible] patebit. Praeterea autem permanente sonitu, pessimo aures affici [illegible] indicium erit, [illegible] sympathiam hoc est [illegible] consensum, [illegible] gerat deinde [illegible] post [illegible] vel motum aut vehementem calorem, seu frigus. [illegible]

Prognostica.

[illegible] ubi ex morbi, capitis longis doloribus inaudit pessimum [illegible] magnis morbi [illegible] maxime [illegible] [illegible] lib: [illegible] [illegible], in febre ardenti sonitibus aurium accidentibus cum [illegible] [illegible] et gravitate in auribus accedente, melancholico modo mente moventur. Cuius quoniam [illegible] causae diversitate variari [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] instituenda erit: poterunt [illegible] ex his, quae diximus in praecedentibus, [illegible] difficultatem [illegible]

Curatio.

Si ex flatuoso spiritu et crassis lentis humore fiat.

[illegible] causae varietate [illegible] [illegible]. Si itaque ex flatuoso crasso spiritu, aut humore lento, et crasso sonitus ortus fuerit totius corporis aut capitis [illegible], purgandi [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] pharmaca [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] castoreum, cuminum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] vehementer attenuare [illegible] [illegible] aures instillantur: quare etiam [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex aqua, in qua prius fuerint [illegible] [illegible] [illegible] absinthium, hyssopum, [illegible] folia, et origanum. Sacculi item [illegible] [illegible] [illegible] hyssopo [illegible] flore, [illegible] lauri foliis, [illegible] auribus imponantur. [illegible] [illegible] aurium sonitus. [illegible] castoreum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et rosaceo instillatur [illegible] commendat Galenus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] rosaceo infundendum [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible], conducit. [illegible]

Si ob sensus sub[illegible] [illegible] curatio.

[illegible] [illegible] pharmacis, ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] minima quantitate, et [illegible] [illegible] inchoando. At in febribus sonitus fiunt [illegible] [illegible] [illegible]

Si in [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible]. Si autem post morbum [illegible] [illegible], absinthii [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum rosaceo, aut [illegible] [illegible] cum aceto, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vino [illegible]. At [illegible] [illegible] imbecillitatem accidat aurium sonitus, [illegible] [illegible] [illegible]

Ex imbecillitate

A consensu

[illegible] aliquod oleum [illegible], aut frigidi [illegible] [illegible], infundendum erit [illegible] anethinum vel rosaceum. A consensu non protinus a ventriculo ortus aurium sonitus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] erit: Ex [illegible] [illegible] ortus fuerit aurium sonitus ubi inveteraverit confert hoc medicamentum: [illegible] seminis porri et caryophillorum ana [illegible] moschi [illegible] cum [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] vino [illegible] exhibito) auribus instilletur.

دواي اذن

περὶ δυσηκοΐας καὶ κωφότητος De difficili seu gravi auditu et surditate CAPUT. 35.

Surdastri qui auditu difficiliter [illegible] dicantur. Surditas [illegible] est [illegible]

Contingit [illegible] [illegible] difficilius [illegible] [illegible] aut [illegible] nihil audire. Appellant autem [illegible] vitium [illegible]: δυσηκοΐαν, ἢ βαρυκωφίαν Latini [illegible] Cels: Auditum gravem, [illegible] difficilem appellant, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut etiam surdastros, [illegible] graviter et difficulter audientes [illegible] [illegible]: [illegible] δυσηκόους καὶ βαρυ[illegible] nuncupant [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] exiguas voces penitus non audiunt, magnas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] κωφοὺς a Lat: surditas [illegible], ubi auditus in totum offensus fuerit, adeo ut [illegible] [illegible] exiguas voces aegri percipiant, [illegible] affectionibus aures [illegible] [illegible] laeduntur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ut sicuti [illegible] audiendi [illegible] [illegible] aut aliqua alia pars [illegible] [illegible] [illegible], affectui [illegible] [illegible] [illegible] nervo [illegible] [illegible] facultatem suscipiunt aut cerebro, a quo [illegible] facultas [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nervi oriuntur, [illegible], potuerunt namque ex accidenti aures affici [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] operabantur. Hunc [illegible] [illegible] [illegible] nervi, sive cerebri [illegible] [illegible] [illegible] hoc modo affici auribus nullum vitium, nec [illegible] nec alia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] aurium foraminis, interim quoque et [illegible] [illegible], a cerebro etiam facultatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cerebro [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] cum cerebrum affectum erit, aut [illegible] [illegible] [illegible] nihil [illegible]. [illegible], et tunc nervum [illegible] affectum esse, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sensibilium, et [illegible] sonus auditus: quae functio non [illegible] [illegible] diminuta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] auditus, aut morbum in [illegible], aut in conformatione [illegible] [illegible] [illegible] morbos ex [illegible] [illegible] [illegible] dignoscantur, [illegible], [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] cum ea affectum [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] callo, seu tuberculum, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] surditatis [illegible] [illegible] [illegible], quae ex redundantibus succis, calidis vel frigidis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] indicari, et inter se distingui valeant. Si [illegible] humoribus [illegible] [illegible] [illegible] accidat, [illegible] [illegible], [illegible], [illegible] in febribus [illegible] [illegible] natura [illegible] [illegible] [illegible]. Similiter [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ac [illegible] [illegible]. Si [illegible] a crassis humoribus [illegible] [illegible] [illegible], cum aurium cum capitis gravitas [illegible] ac reliqua quae pituitosi [illegible] [illegible]: ob sordes internas, quae in [illegible] in auribus [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] his etiam mentionem [illegible]. Quaecunque [illegible]

Causae.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Prognostica.

[illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] surditates constituuntur, nulla remediis eliduntur. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et absolutae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], aut certe difficillimam. Surditas quoque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ob biliosum humorem a superiora [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] surditates, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] a inferiore descendente, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aph: 28 4. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] surditate cessant, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ipsi mitigabit, ac tepidi paulatim cum lacte muliebri immittatur. Stillatio vero inauriuntur ex succo [illegible] cum modico vi-
[illegible] sueo aut solano pro coriandri vel apiulis vespis: Nec non et amigdalino oleo, vel oleo [illegible] lumbricis [illegible]
belli, qui vaporis et humidis degunt sueverint inserti. Coriandri item succus cum lacte muliebri commixtus et auri
infusus dolorem mirifice tollit. Quod si ex aqua medicata excitatus fuerit dolor circa auditorium meatum oleum a[illegible]
[illegible] infundere convenit, quo si [illegible], deinde lana molli extergere, rursusque infundere, [illegible]
ex adipe anserino atque item [illegible]: [illegible] ovi candidum cum muliebri lacte tepido fuerit infusum [illegible]
[illegible] habent [illegible] adhibeatur. mediocriter calidum esse oportet, ac deinde medicamenti [illegible]: poterit quoque
[illegible] ore aqua attrahi. Si quis vero uno pede [illegible] exiliat, inclinans quodammodo seipsum aquam
facile excernit. At si ex flatuoso spiritu aut crasso lentoque humore aurium dolores fiant, iis utendum medicis erit, quae
obstructionem liberant, abstergant atque incidant, citra tamen vehementem rosionem. Sortim [illegible] dolor magis et capitis [illegible]
[illegible] cuius genus sunt album et nigrum veratrum, amigdali amarae, et ex hiberis [illegible], [illegible] fuerit [illegible]
[illegible] illyrica: [illegible] autem et cinnamomum, [illegible] aut cattiam illo non [illegible], nec minus et [illegible]
[illegible] radix et centaurium magnum, iterum radicis, seu parvi coma utendum et oleo [illegible] amara conferunt, [illegible]
[illegible], et [illegible] expurgant hoc, meatus [illegible], et [illegible] oleum [illegible]
amigdalino [illegible] et apii succus [illegible]. [illegible] cum melle et lacte muliebri [illegible] instillabitur. Ad [illegible]
[illegible] aurium ob [illegible] fel capillum [illegible] auditum confert. Item fel bubulum aut ovillum instillatum
[illegible] capitis urina continue infusa. [illegible] felle taurino floccum imbutum [illegible] auri imponas. [illegible]
[illegible] dolorem ob flatuosum spiritum refert, quod conteret forenum [illegible] ex aqua calida facta, auris [illegible] con-
ducit quoque ex castoreo, ruta, sampsucho, et nitro, vaporatio. Universo [illegible] corpore aut saltem in capite [illegible]
[illegible] humores [illegible] redundantia, [illegible] dictis medicis [illegible] aut [illegible], saltem caput purgante medico [illegible]
[illegible], [illegible] cum [illegible]: aliis fluxionis causa [illegible], et dolor amplius irritabitur. Dolo-
re autem auris ex inflammatione oborto, statim sanguis ex cubito mittendus est, media sive humerali vena [illegible]
vel [illegible] Valentiores videbuntur: deinde auxilia aggredi [illegible] inflammationes [illegible]
[illegible] frictionibus, vinculis, cucurbitulis, et clysteriis, [illegible] fluxus inhibeatur, [illegible]
[illegible] videatur, [illegible] potionem, purgationem [illegible] erit, quae vim habeat leniter [illegible] studiosi ex [illegible]
dictis requirant. Dolorem moderans [illegible] inflammationis rosaceum cum [illegible] tepefactum [illegible] oleum [illegible]
[illegible] lana involutum [illegible] aut adeps anserinus, [illegible] rosaceo: [illegible]
[illegible] materiam [illegible] commodare [illegible]. [illegible] vehemens fuerit ex inflammatione dolor
mitigabit ipsum ovi candidum [illegible] cum lacte muliebri tepidi infusum. Mitigant quoque [illegible] inflammationes rosaceum cum
[illegible] aut [illegible] vel [illegible], [illegible] cum [illegible] infunduntur. Item aselli [illegible]
[illegible] intestina [illegible] cum rosaceo cocta, ac oleum [illegible] cum [illegible] misceri poterit: [illegible]
[illegible] ex inflammatione dolor urgeat necesse est stupefacientibus [illegible] cum [illegible] dolorem ad
[illegible] vehementissimus ex inflammatione dolor [illegible] stupefaciunt, non [illegible] periculum est, ne cerebrum nervo
[illegible] facultas audiendi [illegible] afficiatur, [illegible] sed [illegible] dumtaxat
[illegible] afferre convenit. [illegible] moderate autem opium muliebri lacte et ovi candido [illegible]
[illegible] aurium inflammationibus [illegible]. Excipiatur [illegible] pars una castorei [illegible], et cum lacte muliebri [illegible]
[illegible], aut vino dulci tepido instillentur. [illegible] vehementi [illegible] doloribus [illegible]
[illegible] admiscendum sit, [illegible] vehementioribus [illegible] multo ante [illegible] paratum illud esse [illegible].
[illegible] quae ex castoreo et papaveris succo [illegible] non solum aurium, [illegible] dolorem sed etiam oculorum
et dentium, [illegible] instillatur [illegible] patet [illegible] est cum maxime necessitas urget, cum [illegible]
[illegible] ex imbecilliores [illegible] ex refrigeratione, velut [illegible] anodyna: [illegible] postea [illegible] eaeque [illegible] ex
castoreo: liquor vero quo hoc diluuntur ex musto sapa sit. [illegible] quam [illegible] dolorem hoc sedat
Quomodo haec [illegible] Gal[eno] lib. 3 de comp. med. s[ecundum] loc. [illegible] paulo [illegible] aut [illegible] medic.
aurium vehementes doloribus, [illegible], [illegible] Asclepiadis auctoritate [illegible] et cornibus bubulis
dum torrentur destillat, [illegible] commendat: Extinguendi [illegible] oleo calido aut nardino quod
adipem anserinum habeat. [illegible] aut rosaceo, seu amigdalino, [illegible] doloris vehementia [illegible]
[illegible] calente aqua [illegible], [illegible] flores, [illegible] et melilotum fuerint decocta, fomentum [illegible]
convenit. Quod si [illegible] cataplasma [illegible] papaverum capitibus in aqua coctis ac [illegible] vel hordei
vel lini seminis farina aquae immissa cataplasma [illegible]. [illegible] videantur auris inflammationes [illegible] non
alienum erit farinam hordeaceam aut triticeam sapa, aut vino dulci [illegible] cataplasmati modo
[illegible] dolor [illegible], ac in pus inflammatio [illegible] melius [illegible] quod ex lini
seminis succo conficitur, una cum rosaceo, aut chamaemelino [illegible] instillabis —

DE AURIUM SONITU. CAP. 3a.

[illegible] Alio vitio [illegible] aurium est, [illegible] intra ipsas sonant, atque [illegible] fit, ac externum sonum [illegible] agi:
[illegible] Latini aurium [illegible] sonitum, [illegible] sonitum, [illegible] sibilum appel-
[illegible] sonitus [illegible] extra seipsas aures externum sonum impediens, ne [illegible], quemadmodum ex
[illegible] morbis [illegible] affectus meatum auditorium, [illegible] extremitatem, ubi dilatatum ner-
vum [illegible] constat: [illegible] sensus audiendi, [illegible] afficitur [illegible]
[illegible] functioni sensibili depravati: sentit enim auditus [illegible] quod sentire non deberet, [illegible]
[illegible] depravatae [illegible] causa [illegible] potest: nam interim ex flatuoso spiritu [illegible] quando [illegible]
[illegible] ex [illegible] ventriculi exhalantibus vaporibus ad aures [illegible] similis
[illegible] Gal[enus] [illegible] de comp. med. s[ecundum] locis, [illegible] ex humore [illegible], [illegible] ob ipsam aurium
imbecillitatem [illegible] ex morbo [illegible], accedere [illegible] vero, [illegible]
[illegible] inveniunt. [illegible] non convenit [illegible] aut cognitionem, aut chronicam [illegible]
[illegible] in principio [illegible] non potest. [illegible] quandam [illegible] ex causis [illegible] sibi [illegible]
[illegible] habebit, ut [illegible] capitis plaga, aut tali morbo, vel ex [illegible] aut [illegible]
[illegible] et multo vomitu, vel ob [illegible] usum [illegible] temperatura et [illegible]
[illegible] ad [illegible] causam [illegible] sensim [illegible] paulatim [illegible]
[illegible] gravitas, [illegible] ad inventionem [illegible] confert, [illegible] repetat [illegible] hoc
[illegible]. Si ipsi sonitus hunc [illegible] cessent, et spatio [illegible], [illegible] expulsio
[illegible] causa [illegible] sibi, [illegible] et multos [illegible]
flatum ventosum [illegible] fieri [illegible] fuerit, et ob hanc rem [illegible]
[illegible] ad [illegible] et [illegible] sonitus [illegible] audiendi
toto capiti [illegible], tunc [illegible] ob [illegible] sonitum fieri [illegible], [illegible] audiendi

victus ratio [illegible] instituta, pacem hanc eius quod influit, [illegible] lateri in cubitum plane humerali secando
[illegible] non [illegible], aliisque [illegible], cucurbitulis inguinibus [illegible] ac Vinculis [illegible]. Abhinc vero
[illegible] sunt [illegible] medici narravi [illegible], ne post hac amplius ad affectum locum fluant, eligenda [illegible]
[illegible] purgandi vim habeant, [illegible] vero [illegible] redundantis [illegible] tempore, repellentia medicamenta [illegible]
adhibi [illegible] [illegible] [illegible] affectio tentanda est [illegible] discussoria medicamenta, quae citra modum [illegible] [illegible]
Constituuntur namque oculi ex auribus: et in ipsa affectu [illegible] inflammatio augescit. In hunc usum [illegible] medi[cus]
glaucio et croco, una cum [illegible] herbae succo, quam parietariam vocant, compositum si imponatur [illegible]
[illegible] [illegible] statim immutatum vim suam amittit. [illegible] Trall: testatur incipientes
[illegible] convexos aegilopas exhibuisse, ne in suppurationem mutarentur, et inde eos curasse [illegible]
cocta in aceto et probe trita, non modo incipientes aegilopas. sed etiam inveteratos iam, et in pus conversos
se curasse testatur, [illegible], ut probe [illegible] imponi debeat: quod si etiam pus [illegible] deprehendatur;
ex [illegible] perveniat, [illegible] [illegible] est medicamentum. Ruta quoque sativa una cum lixivio quod [illegible] distillaverit, [illegible]
[illegible] et imposita pulchre admodum aegilopas emendat, et ad [illegible] os [illegible], [illegible] hoc [illegible] medice [illegible]
[illegible] non item, ac mirum est, quod ne cicatricem quidem [illegible] hoc [illegible] relinquat: [illegible] quoque [illegible]
quoddam Trall: conscripsit. [illegible] id internam arundinis membranam, id quod rotundum circa nodos inv[enitur]
[illegible] acceptam, melli inicito, ac [illegible] affectui imponito, mutans quotidie quater: et ubi locum probe repurga[tum]
[illegible] cum spongia [illegible] ablutio, ad [illegible] arundinis membranam [illegible] imponito, et mirabere. [illegible]
aegilopas in pus [illegible], et postquam ruptus fuerit [illegible], [illegible] cum [illegible] suis tritas imponi [illegible]
[illegible] vel nitro [illegible] [illegible] hoc [illegible] [illegible] Vino [illegible] [illegible] cum columbino [illegible]
[illegible] [illegible], aut [illegible] cum melle. Curat quoque aegilopas (si non [illegible] corruptum fuerit os) [illegible]
folia [illegible] imposita. aut [illegible] folia [illegible], [illegible] cum sale imponantur, prius [illegible] quam dissipatur [illegible]
[illegible] recens ad emplastri formam trita et imposita aegilopas curat, rumpit et expurgat, [illegible] [illegible]
[illegible] curationem cicatrice includit. [illegible] herba cum modico sale trita et apposita aegilopas destruit et apud [illegible]
de remed: cap: 17 legitur. Item [illegible] combusti cinis [illegible] sanat. At [illegible] affectio diuturna os corrumpit, [illegible]
[illegible] in fistulam abiit, nec [illegible] contulerint, ad chirurgiam confugiendum quam a [illegible] [illegible] lib. 6 cap: 22 ab [illegible]
a Celso lib: 7 cap: 7.

DE AURIUM DOLORE CAP. 33. ΠΕΡΙ ὨΤΑΛΓΙΑΣ.

Quam aurium usum [illegible] alimentis [illegible] nobis [illegible], [illegible] locum obtinet auditus sensorium, in tenuitate aurium [illegible]
[illegible] sensorium in crassitudine primum locum obtinet [illegible] [illegible] ex [illegible] ab omnibus affectibus, ab eos, qui in auribus
[illegible], transgressi est. ab earum dolore primum exordientes: quam hoc [illegible] [illegible] curationem invitat, [illegible]
[illegible] morbos [illegible] affecti [illegible], earum prius [illegible], [illegible], quod illi usum aliquem [illegible], seu audiendi [illegible]
[illegible] culpa [illegible] functionem contingit. [illegible] aut, [illegible] hic affectio. cum ab affectu ipso, tum [illegible] affectu [illegible]
[illegible] aurium infestare possit, nec [illegible] affligit in profundo auditusque meatus, ad quem locum [illegible]
[illegible] non ex longo intervallo ab ipso cerebro, quem dolorem aurium proprie [illegible] consueverunt. cuius audiendi mea[tus]
[illegible] nervo dilatato [illegible] [illegible]; [illegible] audiendi [illegible], [illegible] autem ipsos [illegible], [illegible] usum [illegible]. Eadem
[illegible] dolorem [illegible], [illegible] [illegible], ex [illegible] ortus fuerit intelligere volumus, [illegible] [illegible] [illegible] profundo
[illegible] aures [illegible] [illegible] nomenclaturam. At [illegible] circa meatum [illegible], [illegible] aurium affectu
ipse auditorius meatus in profundo, ex ipso doloris [illegible], tum etiam ex eiusdem vehementia dignoscere licebit: Vehementer [illegible]
[illegible] fit. [illegible] autem affectus sit dolor, hic iterum asserere supervacaneum est, cum id [illegible] [illegible], cap: de dolore
[illegible] [illegible] non aliter, quam caeteri dolor hic, [illegible] aurium inaequalem intemperiem, interdum [illegible]
[illegible] solutionem, aut [illegible] modo [illegible] pro diversitate causarum, quae eadem aurium dolores excitare solent, quas
et de comp: med: [illegible] conscripsit, docuitque simul modos [illegible] [illegible]: [illegible] caeteri [illegible] [illegible]: [illegible] Alex[ander]
[illegible] namque ex frigida intemperie oriuntur a frigidis ventis in peregrinationibus susceptis, aut ex balneis frigidis, [illegible]
[illegible], tum [illegible] [illegible] fuerit, aut [illegible] [illegible] aut [illegible] velatione, [illegible] ex se ipso, quando [illegible]
[illegible], [illegible] citra gravitatem, vel distentionem, vel ardorem. Verum si ex calida conceptus fuerit intemperie dolor, [illegible]
[illegible] in [illegible] [illegible] aestuationes, aut ventis calidis, seu medicatis aquis, in [illegible] ob delitias se lavant, aut
[illegible], id [illegible], dolorem [illegible] sine gravitate seu tensione sentient [illegible]. Quod si ex frigida [illegible]
[illegible] [illegible] dolor, [illegible] [illegible] constant, iterum [illegible] quadam coniectura deprehendes [illegible]
[illegible] [illegible]: cum [illegible] pituitosi et mali succi [illegible] potus frigidiores, humidiores, [illegible], [illegible]
frigida, [illegible], anni tempus, et regio, ac aeris constitutio: capitis, ac aurium gravitatem [illegible] sentient. Verum [illegible]
fuerit, gravitatem in capite, vel parte [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] antecessit frigiditas, [illegible] flatuosum [illegible]
[illegible] non habet. doloris [illegible] manifesto constabit, [illegible] haud aliter quam inflammatio [illegible] distendens dolorem [illegible]
gravitas distentio, simul cum calore et dolore pulsatili, simul etiam febricula [illegible] oboritur, inflammationem [illegible]
[illegible], [illegible] excalfacit influxu originem habuerit, bona [illegible] [illegible] [illegible] licebit, quandoque [illegible]
Excitantur autem interdum ex choroidibus, seu pravis humoribus in aurium corpore genitis consimiles dolores, quandoque [illegible]
[illegible] humor illapsus [illegible] [illegible] contingunt: quibus [illegible] imminet [illegible] in aurium affectibus, [illegible] [illegible]
[illegible] oculos [illegible] ipsos [illegible]: aurium inflammationes dolores, interdum etiam ad dementiam, nocteque [illegible]
[illegible] magis [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible], itaque [illegible] Hip: 3 prognost: refert: quod aurium dolor
febre continua et vehemente difficilis est et periculum [illegible] delirii, mortisque imminet: nam natu novos 7 die, [illegible]
[illegible] natu [illegible] multo tardius. Febris et delirium nisi eos infestant. [illegible] eis ob id antea suppura[verit]
[illegible] veniunt evenientes morbos, plurimos interimunt: novos [illegible] [illegible] suppurentur aures, [illegible]
Alex aut; [illegible] (dicebat) hic [illegible] quispiam interna particula frequenter, inflammatione laborat, [illegible]
[illegible] [illegible], et quod [illegible] inducit: rodit ipse vorax: unde nervus, [illegible] internam aurem [illegible] [illegible]
sensibiles, validos dolores, acutosque excitat, [illegible] cerebrum [illegible], [illegible], ita ut febres et delirium [illegible]
[illegible], interdum moriantur, [illegible] [illegible] [illegible] iuvenes quam senes ex eodem affectu interire, asserit: [illegible]
[illegible] [illegible] et Gal: 3 progn: [illegible] [illegible] relinquit. Cum itaque non ex una dumtaxat causa aurium dolor excitatur,
[illegible] et regimen sit eiusdem curandi, seu victus ratio, pro dicta causarum diversitate [illegible] instituenda [illegible]
[illegible] ratione victus institutionem praetermittam, quam ex his quae prius diximus facile [illegible] potuerit pro causarum varietate [illegible]
doloris aurium curationem [illegible]: [illegible] [illegible] iam dicta sunt, tantum [illegible] esse [illegible], quantum est efficacia
dolores [illegible] a solo frigiditate obortos [illegible] [illegible] quam celeriter curant, [illegible] est [illegible]
tantum [illegible], aut de castoreo: quod [illegible] maxima [illegible] [illegible], [illegible] oleum addito [illegible]
aut nitratum. Veteri oleo [illegible] [illegible] [illegible], styracem, [illegible] seu calamum odoratum [illegible]
[illegible] oleum, [illegible] [illegible] [illegible], Allium in oleo contundas, vel [illegible], [illegible] [illegible]
magnam cepam excavatam, deinde oleo [illegible] [illegible], et in ferventi cinere moderate calefacias, [illegible] ita [illegible]
[illegible]. At si ex calida intemperie aurium dolor originem duxerit. seu ex medicatis aquis, [illegible]

Sensum audiendi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Quid sit aurium dolorem intelligatur. Quid sit affectus [illegible] [illegible] [illegible]

Causae.

Earundem [illegible] signa

Prognostica

Cura si ex frigida [illegible] ortus sit aurium dolor.

Si ex calida [illegible] cura.

at initio, his potissimum qui non multo sanguine abundant, deinde cucurbita occipitio affigatur, postea purgatio [illegible] [illegible] ante adhuc mala, [illegible] dicta medicamenta caput purgandum erit, utique paulo ante commemoratis medicamentis [illegible]. Illinire autem oculos in [illegible] offusione, quovis modo conflata, [illegible] [illegible] fiat, veluti [illegible], aut vetus oleum antiqua portione simul [illegible] mixta, postea etiam aliis compositis uteris [illegible] [illegible]: simul et Aetius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 3 i, myrrhae tantundem, piperis grana 25, spicanardi 3 i, succi foeniculi 3 ib, Ammoniaci [illegible] Thymiamatis 3 i, mellis 3 5 [illegible] [illegible] [illegible] foeniculi succum affunde: deinde [illegible] et [illegible] mellis [illegible] pyxide excipe et utere. Verum ante illitionem spongiam in aqua calida marina [illegible] fomentum adhibere [illegible] calignandi etiam [illegible] facies in marinam tepidam immittenda est. Incipientem quoque offusionem aut suffusionem naribus [illegible], ac mellis Attici. Item [illegible] myrrhae et piperis aequales [illegible] assumas cum melle, aut si foeniculi succum et fel taurinum [illegible], paribus portionibus assumas, et mellis attici duplum, ac illinas aut [illegible] et piperis aequas portiones felle taurino excipito, atque in collyria redigito, et illinito, [illegible] suffusionis curatione uti poteris: nec non et his, quae paulo ante suffusioni appravimus.

DE NYCTALOPE. CAP. 31

Praeter dicta vitia quae oculis contingunt, unum quoddam oculi [illegible] contingit, quod quidem νυκταλωπα [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] appar. (Celsus lib. 6 cap. 6 oculorum imbecillitatem nuncupat: ex qua [illegible] refert) [illegible] [illegible], noctu nihil cernunt, ut in Aetio, et [illegible] placuit [illegible] [illegible]. [illegible] diem bene cernit, occidente vero sole obscurius, deinde noctu penitus nihil. Cum itaque videndi functio in hoc affectu laesa sit [illegible] eius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oculum [illegible], neque [illegible] fieri potest ut cernendi functio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nocte [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] symptoma ut [illegible] [illegible] [illegible]: Est [illegible] affectu hic symptoma in genere noxae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], non [illegible] ablatae, vel depravatae, sed debilis. Nam ut dictum est [illegible] tali affectione detinentur, [illegible] vident, vero occidente [illegible]. Illud autem [illegible] fieri [illegible] propter aliquam capitis imbecillitatem, et maxime [illegible] crassitudinem, itemque [illegible] oculi humorum, ac tunicarum. Hoc vitium in feminam bene respondentibus menstruis non cadit [illegible] [illegible] [illegible]. Victus vero ex toto attenuatoria [illegible] est. Vitanda quoque omnia [illegible] [illegible] capitis etiam a [illegible] abstinendum est, [illegible] [illegible] [illegible] fuerint aegri, curari [illegible] ex vena cubiti sectione, humerali [illegible] et deinde ex angulo oculorum sanguis mittendus est. Mox si [illegible] [illegible] humores, convenienti pharmaco purgentur: aut clysteres [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] supra diximus. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pituitam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et sternutationes quoque [illegible] sunt: quae [illegible] copiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] naribus [illegible] [illegible] maxime [illegible] ab Aetio [illegible]: [illegible] piperis, staphidis agriae, [illegible]: 3 ii sinapis 3 i [illegible], ac cribrato, et [illegible] succum adiicito, ut mellis liquidi consistentia fiat, et contrita naribus infunde, ac attrahere [illegible] iube, atque ut ipse affert, hoc addito 5 aut 7 [illegible]. [illegible] autem [illegible] staphidis agriae, et piperis 3 i [illegible] et sinapis 3 [illegible] [illegible] folia [illegible] [illegible] [illegible] in aqua decocto, in quantum [illegible] succi [illegible] [illegible] adiicito, et per nares attrahere iubeto. [illegible] [illegible] Aetius [illegible]: ut ante cibum bibendum [illegible] hyssopi decoctum, origani, aut [illegible], et [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] erit, quam [illegible] ex scammonio et castoreo [illegible] addit [illegible] Aetius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] scammonii non 3 [illegible] sed [illegible] aut paulo plus assumat: nam [illegible] hoc (ut ipse testatur Aetius) [illegible] [illegible] ab hoc affectu liberavit, aut multo meliorem dispositionem induxit. [illegible] post paucos dies [illegible] est, purgatorium [illegible] pituitam et bilem ducens: aut [illegible] paulo ante dicto medicamento [illegible]. Ut [illegible] in debilioribus corporibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] interpositis aliquot diebus, ut videbitur. [illegible] [illegible] [illegible] maioris aut corticis 3 4 vel [illegible] 3 i cum 3 ii aut 3 i [illegible] [illegible], formantur catapotia ex succo foeniculi, aut syrupo ex [illegible] et exhibeantur. Oculi [illegible] illinantur melle [illegible]: [illegible] [illegible] continendi oculi [illegible] [illegible], aut oleo [illegible] illinantur, vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], et salis [illegible] [illegible] pars una trita cum melle aut muliebri lacte sublinantur. Fel quoque hirci ex melle illinitum paucis diebus vitium tollit. [illegible] contrito [illegible] [illegible], vel adiiciunt [illegible] [illegible] ex [illegible] destillet, et [illegible]: [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] et Aetius cum Gal: 4 de comp. med: [illegible] [illegible] iecoris hircini saniem, quae dum assatur effluit, colligere [illegible], atque hac oculos oblinire iubent: iecur quoque ipsum maxime hircinum cum sale assatum, [illegible], caprillum, in comedendo exhibeatur. [illegible] [illegible] asserunt, [illegible] ipsum assatur, elatum vaporem apertis oculis excipiant. Vitandus [illegible] est [illegible] frequentior [illegible] pharmacorum [illegible] quoque fel caprae, [illegible], aut hirci ex intervallis cum melle illitum [illegible] [illegible] Aetius: licet etiam [illegible] [illegible] medicamentis non [illegible] [illegible] [illegible] cicatrices vel asperitudinem extenuant. Contingit [illegible] quandoque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] melius videant, interdiu autem deterius, et [illegible] [illegible] [illegible] nihil cernant [illegible] Aetio: [illegible] [illegible] multum attenuari spiritum, aut tunicas rarescere, et propterea spiritum dissipari, [illegible] visum obscurari [illegible] noctu [illegible] [illegible], colligique non ac sensum movere. His autem [illegible] ([illegible]) [illegible] oculi [illegible] [illegible] Herophilus [illegible] eos curabat, medicamentis [illegible] quod ad usque noctu non videant, magis [illegible], nam cum semel multus ac [illegible] fuerit [illegible] spiritus, [illegible] quae distant, et videre, et exacte discernere potest, cui vero paucus fuerit, sed purus, is ut [illegible] plane discernit, ita distantes [illegible] videt. At si crassior [illegible] fuerit, et multus, res distantes videt quoque [illegible] [illegible] discernit: quemadmodum cui humidior [illegible] fuerit, et exiguus [illegible] neque [illegible] neque [illegible] videre potest. Cum itaque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spiritus fuerit, aut [illegible] propter [illegible] tunicas dissipatur, mirari non oportet, [illegible] noctu melius, interdiu autem deterius videant: cum [illegible] noctu colligatur [illegible] ac crassescat [illegible] spiritus, et propterea sensum moveat.

DE AEGILOPE. CAP. 32

Inter maiorem oculi angulum [illegible] affectus oriri [illegible] [illegible]: αιγιλωψ [illegible]. Est autem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] locus [illegible] quoddam abscessui simile tuberculum inter narium, et magnum iuxta oculi angulum [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] in angulum: [illegible] [illegible] [illegible] aegilopa. Gal: [illegible] tuberculum hoc, [illegible] ruptum fuerit, quam ante [illegible] [illegible] ([illegible] [illegible]) distinctius ([illegible] [illegible]) [illegible] [illegible] meminit: [illegible] aegilopa abscessum esse inter magnum [illegible] angulum et nasum, qui rumpatur [illegible], in fistulam vertitur, neque ad os, [illegible] [illegible] [illegible] in ulcera [illegible], an [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hoc vitium [illegible] [illegible] in ulcera: eo autem in ulcera [illegible] ac [illegible] aegilopa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ad [illegible] patet. [illegible] morbus est in compositione [illegible] in magnitudine [illegible], et [illegible] in excessu: cum quo intemperies, ac soluta continuitas complicatur. [illegible] disrupto, morbus erit in soluta continuitate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] autem a [illegible] succis [illegible] [illegible] delatis, aut a toto, vel a quibusdam partibus transmissis. Est [illegible] [illegible] [illegible] curabilis propter corporum tenuitatem, et [illegible] [illegible] putredinem, [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oculo damnum infert [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] angulum foramen. [illegible] [illegible] Gal: [illegible], cum iam [illegible] [illegible] in angulum [illegible] [illegible] curabile [illegible], nisi [illegible] [illegible], asserunt: non [illegible] ab [illegible] medicis curari [illegible] ex [illegible] oculo [illegible], et [illegible] etiam [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] curabile est, sed propterea quod [illegible] multo [illegible] pharmaca in [illegible] [illegible] [illegible], ea non tolerat locus ipse: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] obligationem, quae totum oculum complectatur, quam impossibile est tot diebus [illegible] [illegible] posse, quot ad [illegible] curationem requiruntur. [illegible] propter Apollonius nulla pharmaca ad aegilopas [illegible] [illegible], Gal: Ar[illegible] [illegible] paucis [illegible], deinceps ad curationem [illegible] [illegible] chirurgiam [illegible]. Incipiente itaque inflammatione [illegible]

quod latentis energiae Vim Vonsaetur
discipuli de antonis ore transfera, fortius sonat
p[illegible]
ere. Verbum, Rationem Supputationem et causam
ac rei ~~[illegible]~~ per quam sunt singula quae subsistunt
[illegible]-quod universa recte intelligantur in Christo.

Prognosis.

29°

pingere haud admodum difficile erit, si ea quae in oculis apparent, aetatem, temperamentum, aegri, ac ante actam vitam, et vel [illegible]

Expendas. Quoad vero prognosim attinet non semper mala est pupillae parvitas: quae enim per naturam est bona existit, [illegible]

minori pupilla colliguntur spiritus, constringique videntur, ipsa ob id satis bonitatem oculis conducunt. At si morbi [illegible]

et non naturalis pupilla non reddit et, mala est existit, eaque (?) deterior multo efficitur, quam mediocri: quando vero [illegible]

affectus, eoque maxime insanabilis est. Si ex tenui humoris defectu gignatur, ninguantem (?) anxia est, si propter [illegible]

humorem, non reddita est pupilla. Nam difficilius est similari corpori spiculum ... cum siccata est, humiditatem [illegible]

Curatio. Victus vero.

restituere, quam eam cum humectata est, siccare. Ex siccitate corporis orta siccae pupillae tabes, curationem porro contrariam [illegible]

facere oportet, nam victus optimi succi et sorbilis est et vinum album atque odoratum esse debet oportet. Somnus [illegible]

excipiat, balnea quoque conveniunt ex aqua dulci, et capiti ex aqua calida perfusio. Sopores potes exercent humores [illegible]

ac manus cum spiritus detentione, et caput ac facies diligenter confricandae sunt, oculique [illegible] summis digitis. Caput [illegible]

aqua calida perfundatur, et caput post confricationem ungento, quod moderate calfacere potest, illinatur: quale est illinimentum

modice facto ... oculi rarefaciente, ac aeri vim ... humiditatem attrahente sublinantur. Cuiusmodi est quod [illegible]

recipit Ammoniaci ʒii aloës ʒi crocomagmatis ʒii vel ʒß axungiae avis ʒi in defectu crocomagmatis [illegible]

augeatur, triturentur, et cum aqua pluvialis [illegible] utaris. At si ex humiditate [illegible] uniformem tunicam extendente [illegible]

bes pupillae fiat, curanda erit ex his quae posuimus: capite de pupillae dilatatione diximus aut ex his quae [illegible] suffusione [illegible]

diximus, quando raro accidat, et in summa adhibeantur medicamenta, quae vim digerendi, ac exsiccandi citra mordacitatem [illegible]

DE OBSCVRITATE SEV OFFVSCATIONE OCVLOR. CAP. 30.

Nullo interdum in oculis malo apparente, contingit ut cernendi potestas deperdita sit, hunc affectum Graeci ἀμαύρωσιν Lat: offus[catio]-

nem obscuram, recentiores practicantes guttam serenam vocant. Est autem affectus ut ... plus videndi impedimentum

Obscuritas visus quid sit.

sine manifesto affectu circa oculorum [tunicas]: Aetius vero eodem fere modo describens affectum definivit, quod est offensio ut plus videndi im-

pedimentum citra manifestam circa oculos affectionem, praeterquam quod appareat pupillae, ut minimum, aut semel in totum [illegible]

Hebetudo visus quid sit.

differt: tum affectus hic ab ea quam Graeci ἀμβλυωπίαν Lat: vero obtusionem seu hebetudinem visus nuncupant: nam in [illegible]

non aufertur visio, sed notabiliter non redditur, ex quo inde est quidam videndi obscuritas ... ab aliqua causa inmanifesta [illegible]

ens. Differunt itaque affectus hi solum magis et minus: vincunt namque actionis noxa secundum quantitatem declinationis, ac affectus magnitudine [illegible]

militer fere curationem requirunt, ex quibus una describetur, de reliqua mentionem faciemus. Verum quando praedicti affectus, quidam paulatim

Quod modo paulatim affectus [hic] paulatim fit.

et sensim conflantur, aliis vero confertim invadit; si paulatim fiat, laeditur in eo oculis, quamvis [non] manifesto, aut solum visus [illegible]

non spiritus, dum incrassatur, aut solum tunicas, dum densantur, et crassescunt, aut solum humores, cum crassi aut vis [illegible]

dantur. Interim visorius spiritus propter conditiones causas comminuitur, et debilis fit corrugaturque, nervus visivus, ac [illegible] inspi-

ratur. Accidit et si confertim invadat hic affectus, solum visus ... nervum oculus affectum est vero modo propria [illegible] affectus

Apoplexia propria ... noxae functionis sensibilis, visus ut ... exta ... ut plus, interim aut non diminuta [illegible]

neque ex vi tantum morbosa quae pullulat, imo ex quavis origine potest, ex intemperie sine ulla compositione, aut [illegible]

solutione, praeterquam oculi spirituum quasi morbosa causa non paucas est quae, cum si paulatim conflatur affectus hic, ex intem-

perata visione spiritus, tunicis densatis, ac crassefactis, seu recepturis effectis, aut humoribus in oculo crassis et visoriis reddit [illegible]

patitur, pariter ex vigente ... ex praecedente diuturno morbo, et ... conservat corrugato nervos visivos spiritus

Si confertim fiat causa.

debilitatem, et multa inanitione etiam fit: ex quibus etiam causis oculorum hebetudo [illegible] gignitur. Repentina autem, [illegible]

Causarum signa.

confertim invadit causa, est nervi visivi obturatio, a crassis ac viscosis humoribus confertim et ipsum illapsis, aut [illegible]

Resolutio. Signa sunt autem dictorum humorum crassorum, et viscosorum copiam, si ab eis nervus confertim obstructus, quam aliquid [illegible]

necesse est capitis gravitatem conferre maxime in fundo, iuxta radices oculorum. At si ab eorundem visivorum nervorum resolutione

affectus hic contigerit, tardo movebitur oculus, aut omnino non movebitur. Communiter ex violenta plaga in caput facta, aut [illegible]

a cerebri connexa ruptus fuerit nervus, principio oculus prominentior fit, deinde ... [illegible]. Praecedunt autem, [illegible]

obscuritatem seu oculorum offensionem ... crudiores, et multi potus, et insolatio, capitis vinctio, ac [illegible], aut [illegible]

ratio, assidua lectio post cibum, aut subito balneae post cibum, vomitus intempestivus, inmodicus ac intempestivus [illegible]

spiritus detentio, violentia, et in luctationibus contingit; quae omnia et his similia dum modica fiunt visus hebetudinem dum [illegible]

inmodica, offensionem efficiunt. Fit itaque aliquando offusio ob fortes capitis plagas, aut casus ex alto, resoluta aliquando [illegible]

nervo visivo, aut rupto, aut quam ob ... concussionem humorum copia illata, et visivum nervum obturante, quod [illegible]

Prognosis.

ex signis sensibilium assertione quisque potuerit, causa cum praedictis signis prompte distingui. Paulatim vero offusio [illegible]

non admodum difficulter curari poterit, quemadmodum nec hebetudo, nisi senioribus accidat, nam a moderatis causis, et modi- [illegible]

ciori ortum ducit. Verum si confertim ob fortes ... capitis plagas fiat, aut casus ex alto, omnino mitissima erit; ac quae [illegible]

copia illata propter ... concussionem, et visivum nervum obturantem. Curationem autem eius, sive confertim sive pau-

latim fiat, aer moderatus eligatur: sive quod potius ad siccum vergat. Somno utantur moderato, nimiumque diurnum, caveant [illegible]

Alimenta subtilia et cibos.

alimenta facile solubilem habeant: idque faciem per cibos facito, quod etiam cibos bonae concoctionis ... vitaris [illegible]

... crassos facientes, imo extenuantes potius eligantur. Vitandus est vini potus, tollerandusque viriliter est aquae potus [illegible]

aqua mulsa, seu aqua ex cinamomi decocto. Exercitiis utantur inferiorum partium, et deambulationibus pluribus in ... [illegible]

A Balneo est insolatio, contra passio.

[illegible] assiduus coitus. Capitis insolationes, a vehementioribus motu a cibo: ut neque legant aut scribant, balneum

non conveniunt, vitandae sunt irae, indignationes, curae, [illegible] et vehementes perturbationes, ac timores, [illegible] post cibum

Si confertim fiat medendi vero.

pariterque et assidui vomitus. Verum ... quibus oculi confertim offusantur curare oportet vena cubiti in ... [illegible]

Venae sectio.

granantur et ... Validissimum vero auxilium in ipsis est venae sectio quae ... aut ... aut media. Deinde in [illegible]

[illegible] aliquot diebus, fasciam collo circumdabimus, ac constringemus: et postquam frontis elevatae fuerint, vena [illegible]

exsolvemus: et hoc iterum atque iterum faciemus, quo per spiritus motum humores obturati violenter concutiantur [illegible]

... vel venas angulares venas aut utraque nari parte secare oportet, post hoc confestim cucurbitula occipitio affigenda

Purgatio.

cum scarificatione: nam contingit plerumque statim ... cucurbitula, ... respicere [illegible]

... temporibus admovere initio, inferioresque partes provocare. Verum non oportet his duntaxat auxiliis, contentum [illegible]

... visibus reparatis postea corpus totum purgare conveniet, prius tamen redundantibus succis praeparatis: expleti [illegible]

... quae capite de suffusione retulimus: namque vis est huius affectionis curatio ei, quam in suffusionis diximus [illegible]

te vero ... affectione, etiam his praeparationibus infundantur medicamenta utendum erit, ac apophlegmatismis saepius [illegible]

... capitis ... si neque his malum cedat, ... multi, ac crassi succi ad visorios nervos [illegible]

originem ducat: post omnia iam dicta auxilia, caput sinapismo ungendum erit, ex quo admovent medici occipiti [illegible]

sunt cauteria dicta. At si visus obscuritas ... accidat, ab angularium venarum evacuatione, faciendum erit [illegible]

79

visio ipsa diffunditur dispersisque necesse est, quo fit ut natura vitiosa sit, et non naturali vitio non careat, id quod non accidit in eius imminutione ut dicemus. Boni itaque visionis semper incommodat pupillae dilatatio, seu amplitudo, seu ex iam dictis plane liquet. Eius autem causa humor excrementitius existit qui aut acervatim aut paulatim effluit, ab eoque circa sensum uniformis tunicae distenditur et pupilla amplius dilatatur. Sunt qui velint Auctores [illegible] ex quo eos sequuntur aliter [illegible] ex ipsius uvealis tunicae desiccatione interdum pupillae dilatationem excitari, exemplo coriorum perforatorum, cum exiccantur, dilatantur ipsorum illorum foramina ut prius essent. Quare neque quoque evenire putant pupillae, si immodice rhagoides tunica exiccetur, neque non illud neque [illegible] cum Gal. illud fateatur lib. i de caus. sympt.: dum dixit, continentem causam (ut ita dicam) dilatationis pupillae esse rhagoidis tunicae tensionem, atque ipsam porro ipsi vero bifariam tendi, aut exsiccatam ut similarem, aut humectatam ut in [illegible]. [illegible] vero causa diffusionis ex [illegible] patentes [illegible] in hoc, et tamquam saepius contingentem, accurate non ita difficilem, tantum eam, quam ipsi [illegible] gnant causam dilatationis pupillae admittimus modo, humorem videlicet effluxum, qui acervatim aut sensim et paulatim ad uniformem, tunicam fecuntur, a quibus ipsa amplius dilatatur, ut diximus: Quod si sua sponte non pupillae amplitudo fiat, omnino incurabilis existit: si non naturalis sit, aegre curabilis fit, non cum membranosa sit tunica uniformis, ut semel distenta fuerit, induratur, neque facile amplius contrahi potest. Accidit autem hic affectus magis pueris propter tunicarum debilitatem: itaque etiam hi qui ex natura nigros habent oculos quam magnas etiam pupillas habent, et propterea facile in hanc affectionem delabuntur. Quae utique curari potest si eius curatio, attenuante utendum est victus ratione, atque ventri commoda. Alvus als[illegible] erit donec affectus fuerit soluta. Balnei usus sit rarior. Deambulationibus lenti ac pluris in locis umbrosis utendum erit. Clysteribus ut alvus lubricata sit, ea maxime ad inferiores partes detrahantur, similiter inferiorum partium frictione, et (si nihil impedierit affuerit corporis plenitudo) venam secare oportet in cubito humeralem videlicet vel mediam aut purgantia medicamenta, si vero redundantibus fuerit addenda sunt quae nec ea plus viribus exhausta erunt, neque vehementer purgantia esse debent, quae si fuerint patent [illegible] deinde [illegible] narium aut oculorum dividere oportet: deinde cucurbitulam occipitio admovere, et marinae aquae fotum, et oculos perfundere, hyeme tepida, aestate frigida, tota etiam facies in aquam mittatur, oculis per tempus quoddam apertis. quod si marina aqua non adsit, pro salsa aqua misceatur, aut posca aqua [illegible] assumatur. Pharmacis autem non affectionem subastringentibus utendum erit: nam si valde acria fuerint, humorum copiam attrahunt, distenduntque membranas, et latiorem pupillam efficiunt: si vero vehementer astringant aut immodice frigefaciant, membranas indurant, amplius quae contrahent ac coarctabunt pupillam: quod quidem incommodum esset nam haec res pupillam ad tabem reducit. Sunt autem moderate astringentia, quibus uti poteris: Rosa cocta, spica nardi, cortex [illegible] vis, pompholyx, spodium, et Acacia. et ut summatim dicam omnia ea, quae citra asperitudinem astringunt, atque repellunt exiccantque. quorum mentio ex Galeni sententia in praecedenti capite facta est: ex quibus quoque liceat, quae [illegible] existit medicamenta componere, eisque salubriter uti.

DE TABE PUPILLAE CAP. 20.

[illegible] quoque contingit ut iam dictum rhagoidis foramen imminuatur, quam imminutionem Graeci φθίσιν appellant Latini tabem seu diminutionem pupillae vocant [illegible] pupillae constrictionem. Est namque affectus hic oculi, quo pupilla fit angustior obscurior atque rugosior. Quod vero affectus hic ipsa pupilla duntaxat imminuta sit, nihil vero alia privatim affecta, quo vitia [illegible] alteri oculorum magna ex parte accidit patet vero de usu partium ita ut cognitu facilis sit, eminentemque medicorum lateat, quando quidem sanus oculus qui in proximo quoque affectui vitium sit. Afficitur ergo oculus in hac affectione, sola eius pupilla, post [illegible] affectus in ea deformationis genus redundat, cum naturali conformatio corrumpatur in superiori [illegible] cavitate, vel in ea foramine ipso rhagoidis [illegible] est, pupillam se ipsam considente, et propterea minorem reddito, et quoniam cognitu facilis sit is affectus, neminemque medicorum lateat collatione facta eiusdem partis, ad oculum sanum, tamen ex eo quod hic contra appareat, quam quod naturali modo, quod ab ipsis videntur quoque vitae pupillae angustiam cognosci poterit. Causam vero huius dixit Paul.: esse densationem, quae siccitati potius tribuenda est. Etiam vero ait plerisque hoc contingere, ex spirituum debilitatibus, aut urgenti capitis dolore. Differt autem inter eorundem statum, pupillae tabes ab oculi macie seu atrophia: quod in tabe pupilla duntaxat angustior ac minor efficitur: macies vero totum oculi bulbum minorem ac humiliorem reddit. Gal. vero i de caus. sympt. narrat reddi pupillam morbi vitio et geminam causam fatetur, quarum una est, ex parte ipsius rhagoidis tunicae tantum altera ex parte humoris tenuis albuginei dicti, qui medius inter ipsam rhagoidem, et crystallinum humorem effusus consistit. Atque solius tunicae affectu externo quodam relaxatio parte est, quae tunicae in externis [illegible] inde [illegible] partibus accidit, cum in orbiculis ligamentis redundanti humore sunt effusa, ex quo propinquo, quod alii causa eandem affectus rhagoidis tunicae excitari possint, contraria vitia, pupillae videlicet cum dilatatio, tum diminutio, eodem lib. i de caus. sympt. [illegible] amplitudinis pupillae causam, ut ita dicam, continentem esse tensionem ipsius rhagoidis tunicae: ipsius vero imminutionis seu parvi[illegible] tatis eiusdem rhagoidis tunicae esse relaxationem, quae propter non ad eundem partem tunicae affectum dilatatio, et imminutio pupillae consequuntur. [illegible] ad tensionem, reliqua vero ad relaxationem! Tenditur autem aut exsiccata ut pars similaris, aut humectata. At in instrumentis quandoque quoniam ex ipsius rhagoidis tunicae humectatione interim pupillae dilatatio fiat, non ut similaris pars sed ut instrumentum humectata erit, cum vero propter humorem rhagoidis tunicae minor redditur pupilla, eadem tunica non tenditur, neque ut instrumentum afficitur, sed ex humore relaxatur, atque humore effusa ut similaris pars humectatur. Si autem vitio albuginei humoris pupilla ipsa imminuta sit, hoc vitium in eius defectu consistit: cuius occasione uniformis tunica, evacuato interno eius loco, ac interna eius portione exsiccata in se considens contrahitur, ac rugosa, atque idcirco pupillam imminuit. Deterius autem ex talibus affectibus censere contingit non [illegible] propter pupillae parvitatem, sed quae pupillae parvitas [illegible] iam dictos affectus sequitur: quod culpa necessario [illegible] cernitur [illegible] culpae sit affectus, et non propter pupillae angustiam, namque si ad extensionem relaxationemque rhagoidis tunicae pupillae imminutio sequatur, redundanti humore ipsa effusa affectus hic causa erit, ut oculus deterius cernat, et non pupillae angustia. At in contrario rugata eadem tunica ex albuginei humoris defectu in se ipsam considat, atque pupillam imminuat, non propterea quod pupilla imminuta sit, sed quia [illegible] effecitur crystallinus humor ex defectu albuginei, a quo largiter imbuebatur, et rhagoides tunica in se considens, spatium quod inter ipsam et crystallinum intercedit, angustius efficit: itaque fit ut illi crystallinus humor rugatur parvo interstitio cum externo splendore connexum habet: eumque sine offensa sustinere non posse, carens uno ex munimentis humore videlicet tenui: qui cum adesset, una ex causis erat, propter quam sine offensa crystallinus humor splendorem sustinebat: atque haec quidem causa est, cur imminuto eo, qui in pupilla est humore; tum deterius cernendi tum foraminis rhagoidis tunicae minoris reddendi sit [illegible]. Quemadmodum si ipsa uniformis tunica tendatur, ut corpus similare siccata, poterit esse causa generandae dilatationis pupillae: erit que tunc dilatationis causa ipsa rhagoidis tunicae, tensio ex siccitate. Rarior vero redditur humor, qui sub eadem continetur nec ipsa sua sponte magis siccata est, sed si accidens minor redditur iam dictus humor, nec propterea tenditur, sed in se considens contrahitur ac rugatur: et idcirco pupillam imminuit, ut pote non amplius sustentata ac distenta a iam dicto humore sub ea contento: quod quidem accidit vitiis tunicis: quae si non extendantur, ipsarum foramina considunt, id ipsum etiam evenire poterit, si ea pupillam ipsam [illegible] [illegible] a principio afflat: et propterea pupillae corrugentur, velut in senibus [illegible] [illegible] ac ipsius rugarum interdum fiunt, propter senectus imbecillitatem corneiformis tunicae: et propterea male, aut prorsus non videt pupilla non imminuta. Ex quibus constat spatium omne, quod est post humorem crystallinum, ipsius, quando [illegible] ex humore tenui [illegible] [illegible] compleri oportere: ergo in ceteris partibus humor, in ipsa vero parte pupillae ipsius [illegible] plus. Itaque vero imminuta est pupillae causa tenuis humoris defectus, seu inopia sit, aut [illegible] seu uniformis tunicae laxitas, propter humiditatem [illegible] [illegible]

quod reliquum est discutere valeant. Parentur autem ex florum chamemeli [illegible] seminis lini [illegible]
[illegible] At si ob multitudinem pustulae [illegible], aut ob acrimoniam erodatur ac ulceretur corniformis [illegible]
[illegible] cap: de oculorum ulceribus, nec alio vero [illegible], quod ultra corniformem est [illegible]
[illegible] pharmacis [illegible] dictis, et propterea de eo separatim tractare non libuit, [illegible]
evacuato. [illegible] At si eius medicamentum malum non [illegible] Chirurgia indiget, ut Gal: docuit in [illegible]

291

DE PROCIDENTIA OCULI CAP. 26.

Q[uid] sit oculi procidentia. Cum propter erosionem aut ruptionem corniformis tunicae, [illegible] cum ulcera [illegible] [illegible]
mis seu acini formis tunicae procidit, quem Graeci προχλεοσιν, ῥαγοειδοῦς χειτῶνος [illegible] Lat: [illegible]
procidentia vocatur, a [illegible] corneae ruptura apparent [illegible] describitur autem a [illegible] quod procidentia est [illegible]
formis tuniculae, quae erosa, ruptaque cornea tunica, accidit. [illegible] cum nondum [illegible] μυοκέφαλον [illegible]
[illegible] quod figura [illegible] capiti similis existit. Cum amplius [illegible] ut acinum [illegible]
σταφύλωμα [illegible] Lat: [illegible]. At ubi [illegible] ut palpebras [illegible] ἧλον [illegible]

Eius differentiae. vocatur. [illegible] callum obducit [illegible] id quod extra [illegible] ἧλος Lat: [illegible]
[illegible] quoniam [illegible] capiti [illegible] existit. [illegible] oculi [illegible]

Quid oculi [illegible] hunc corniformis tunica [illegible] corniformis [illegible] morbo afficitur [illegible]
[illegible] uniformis tunicae, morbus in [illegible] totiusque oculi, in figura. Quapropter [illegible] pars in hoc affectu
[illegible] quo fit ut pupillae [illegible] affectu [illegible] ut aut non appareat, [illegible]
[illegible] ; quo discriminatur oculi procidentia, ab eiusdem phlyctaena seu pustula, [illegible]

Quando affectus [illegible]. Quo discriminetur a phlyctaena. [illegible]
[illegible] id quod in pustula videre non licet: [illegible] existens, [illegible]
[illegible] plane distinguere poteris affectum hunc a phlyctaena seu pustula. Quomodo [illegible]
[illegible] ex supra relatis liquet. [illegible] staphilomatum differentias plures [illegible]
ut post uvam corniformis [illegible] tunica fuerit elevata, et eminentiam [illegible] similem [illegible]
[illegible] pustula [illegible]
[illegible] et incurvari faciant, [illegible] ipsam [illegible] Et propterea [illegible] elevatio [illegible]
[illegible] quo fit, ut [illegible] apparent: quandoque [illegible] staphilomate; [illegible]
[illegible] corniformis tunica et [illegible] uniformi tunica [illegible]
[illegible] tunica, [illegible] membranis [illegible]
et [illegible] figura [illegible] σταφυλωμα [illegible] vocant [illegible]
[illegible] ex [illegible] inflammationis reliquiae pustulas [illegible] similem [illegible]
[illegible] differentias quas 4 [illegible] μυιοκέφαλον [illegible]

Prognostica. [illegible] corniformis tunicae existit, ut diximus. [illegible] oculi procidentia [illegible]
[illegible] curari potest [illegible] staphilomata [illegible] alborem aut callum [illegible]
[illegible] remedijs locus est. [illegible] μυιοκέφαλον [illegible]

Curatio. [illegible] staphilomata repellentibus, simul et astringentibus pharmacis illinire est [illegible] Gal: [illegible]
At [illegible] erosionem tunicae corniformis fuerit [illegible] manifestum est, quod [illegible]
[illegible] repellentibus et astringentibus pharmacis illinire [illegible]
[illegible] rosarum flores. Et [illegible] nardi spica, crocus, [illegible]

Topica. [illegible] Acacia et omphacium, item balaustium, [illegible] et gallae omphacitides [illegible]
[illegible] in vino astringenti decoquantur [illegible] aqua pluviali; [illegible] calor [illegible]
folia et flores rosarum in vino astringenti [illegible] ex plantaginis [illegible] folijs [illegible] pastoris, et polygonum [illegible]
[illegible] affectum oculum [illegible] ex plantaginis [illegible] folijs [illegible]
[illegible] cydonijs in vino astringenti, aut aqua pluviali [illegible]
[illegible] cataplasma [illegible] ex plantaginis polygoni, et rubi folijs [illegible]
[illegible] nardi spicae [illegible] cataplasma [illegible]
[illegible] Aloes lotae, pompholygis, [illegible]

Stibium quid. Spica nardi [illegible] στίμμεος, seu stibium [illegible] medicorum [illegible] appellant [illegible]
[illegible] tragacanthi aut [illegible] collyrium [illegible] omphacitides gallas [illegible] balaustium [illegible]
[illegible] flores, et cum succo polygoni aut virgae pastoris [illegible] inflammatio [illegible]
[illegible] staphilomata [illegible]
Chirurgiam indigent, [illegible]
[illegible] Gal: lib: 6 cap: 19 [illegible]
lib: 7 cap: 7 [illegible]
[illegible] cap: de [illegible]

DE MYDRIASI SEU PUPILLAE DILATATIONE CAP. 27.

[illegible] seu uniformis foramen, quod pupillam appellant [illegible] a naturali statu immutari possit, nempe [illegible]
[illegible] vel ruptum [illegible] dilatatum [illegible] amplitudo [illegible]
[illegible] propterea accedat, semper visui incommodat. [illegible] acutissimi visus [illegible]
[illegible] naturali statu [illegible] amplitudinem [illegible]

Quid sit pupillae dilatatio. [illegible] visui officit. Propterea duabus [illegible] tradere decrevi. Appellant autem μυδρίασιν Graeci: pupillae [illegible] dilatationem [illegible]

Quae pars afficitur. [illegible] de eius [illegible] tradere decrevi. [illegible]
[illegible] pupilla ipsa [illegible] nihil [illegible] quam [illegible] naturali modo efficitur, [illegible]
[illegible] affectus visionem [illegible] Gal: [illegible]
[illegible] uveae foramen, hoc est pupillam, ea namque a naturali statu recessit, [illegible]
[illegible] morbus [illegible] conformationis: [illegible]
[illegible] Gal: lib: de differentijs morborum, quod [illegible]
[illegible] conformatio impedita videtur, [illegible] ipsa a naturali [illegible]

Signa. [illegible] excessum recedat. [illegible] quantitate quandoque [illegible] visus impeditur, [illegible] videntur [illegible]
[illegible] videntur ab ipsis [illegible] quam [illegible] putantur esse, neque id mirum [illegible]
[illegible] conformatione. [illegible] propterea amplior [illegible] pupilla, [illegible] ipsam [illegible]

cicatrices inducere [illegible] id quod [illegible] ab Aetio: et Pau: Nam ulcera oculorum eandem [illegible] curare [illegible] quam alia ulcera, quamquam [illegible] quam [illegible] adhibenda sunt. [illegible] apud Pau: lib. 6 cap. [illegible] Aetii lib. 7 capite 102 invenies.

DE CICATRICIBUS ET ALBUGINIBUS Cap. 24.

Curatis oculorum ulceribus cicatrices in eis fiunt, quae si summa oculi [illegible] sint a Graec: [illegible] [illegible] a Latinis cicatrices seu nubeculae appellantur [illegible] albugines tenues. At si altiores fuerint a Graec: λευκώματα a Latinis albugines et a [illegible] albugines nuncupantur. [illegible] non [illegible] cicatrices albugines nuncupari, cum in oculi nigro albae [illegible] pareant. [illegible] cornea tunica subiectus [illegible] color non amplius transluceat [illegible] oculi pars [illegible] cum corniformis tunica [illegible] : [illegible] morbos [illegible] si [illegible] fuerint, maxime albescunt. At si [illegible] minus sunt albae, [illegible] magis [illegible] quodammodo [illegible] sunt nigro, [illegible] investiganda erit [illegible] ulcera [illegible]. [illegible] ne [illegible] gravioris dicebat Aetius: callosas [illegible] et crassas cicatrices curare non oportere, [illegible] etiam [illegible] cicatrices extergere. [illegible] curari [illegible] corpori accommodare [illegible] moderati [illegible] et boni succi [illegible] corpus diffundantur. [illegible] ab omnibus [illegible], salsis, [illegible] cibis abstinere oportet, et moderate boni succi edulijs uti, [illegible] maxime curam [illegible] abstinere [illegible] ante cibum non statim a lecto, neque ante coenam, [illegible] cum ventri [illegible] et capite [illegible] toto corpore levis sit [illegible]. [illegible] iuxta [illegible] extergentibus [illegible] cicatrices, moderate pharmacis extergentibus curari [illegible]. Vitanda [illegible] in eis fluxionibus item inflammationibus [illegible] cicatricibus ulcera magis [illegible] medicamenta [illegible] molestiam [illegible] cicatrices [illegible] cum [illegible] mello [illegible] centaurei [illegible] melle, [illegible] Anagallidis [illegible] chelidonij [illegible] melle, [illegible] Exter- gunt [illegible] cornu cervi ustum. [illegible] caprarum [illegible] albugines [illegible] pharmacis curare tentandum [illegible] testa combusta et cum melle in pollinem redacta [illegible] Aetius [illegible] illitum, nec non [illegible] et plantaginis semen in testa exustum et in cinerem redactum [illegible] approbat. [illegible] capite detracto in olla [illegible] cum melle [illegible] extra [illegible] solo [illegible] cum melle mixtus, potentius [illegible] pulvis. [illegible] cervi [illegible] combusti [illegible] Aristolochiae rotundae [illegible] Sacchari [illegible] fiat pulvis. Et [illegible] medicum reddere [illegible] aut nitri spumam [illegible] aut glaucium, [illegible] Ut magis mordacitati fiant [illegible] ut diximus. [illegible] commemorasse sufficiat.

DE PUSTULIS. CAP. 25.

Oriuntur interdum in oculo [illegible] circa corniformem tunicam, quamvis et in eorum albo, et in palpebris interim fieri possint pustulae graec. a Graec: φλυκταίναι a Lat: Pustulae. a Barbaris Vesicae nuncupantur. [illegible] corniformis membranae [illegible] ex humore [illegible] compaginem. [illegible] corniformem tunicam, [illegible] indicari queat [illegible] morbus [illegible] magnitudine [illegible] morbus [illegible] humorum [illegible] tunica corniformis, ex 4 [illegible] membranis densissimis [illegible] constet, [illegible] sub prima membrana [illegible] fieri pustulas, [illegible] sub secunda aut tertia, [illegible] profundo eius fiunt. Quae [illegible] sub prima [illegible] membrana fieri [illegible] contingunt, colorem nigriorem [illegible] sub secunda aut tertia membrana consistunt, albidiore colore pustulae fiunt, nam [illegible] pustulae color [illegible] niger [illegible] in profundo corniformis tunicae [illegible] occultatur, [illegible] tunica corniformis alba est, [illegible] similliman [illegible] in profundo corniformis tunicae pustula occultatur, [illegible] colorem assimilat, et [illegible] dolorem inducit et molestior est. Ex [illegible] distinguendae sunt pustulae, quae in superficie, ab ijs quae in profundo fiunt. Oriuntur autem A sanguine [illegible] aut ab acribus succis quas causas [illegible] se distinguere, [illegible] haud difficile erit, [illegible] doloris qualitatem magnitudinem [illegible] pustulae colorem, [illegible] aetatem [illegible] anteactam vitam, anni tempus, regionem [illegible] optime [illegible]. [illegible] causa orta fuerit pustula, [illegible] fuerit, curatu [illegible] erit, difficilis autem [illegible] tunica ipsa ulcerata [illegible] corniformi [illegible] et [illegible] humores: [illegible] pupillam [illegible] ulceribus cicatrix, [illegible] in [illegible] cicatrices. Quomodo autem superficiali orta pustula ab corniformi tunica [illegible] corniformis rupturam, seu corrosionem [illegible] explicabimus. [illegible] pustulae sunt [illegible] multi [illegible] splendorem nimium [illegible]. [illegible] deambulationes et alij motus [illegible] toto curationis tempore [illegible] utrumque autem [illegible] et potu [illegible] corpori plenitudo [illegible] vena [illegible] secanda erit, [illegible] dixinus [illegible] non semel [illegible] aut ter [illegible] fuerit. Secanda autem humeralem [illegible] mediam, aut mediam [illegible] humeralem, [illegible] opportunum videbitur. Alvus [illegible] exciteatur, quo humorum defluxus [illegible] satisfaciunt fricationes, et inferiorum [illegible]. [illegible] humorum mordacitas [illegible] pustularum causa fuerit, [illegible] utendum erit, [illegible] domitis [illegible]. Atque vitanda sunt ea medicamenta quae vehementius purgant, et maxime [illegible] stomacho [illegible] [illegible] cum [illegible] deinde [illegible] medicamenta, quae [illegible] leniter [illegible] pustulae fuerint [illegible] inflammatae [illegible] absolvendum [illegible] vitanda [illegible] sunt [illegible] in principio. [illegible] mollibus linteolis [illegible] et [illegible] totum oculum imponenda [illegible] supponendo: et [illegible] sunt [illegible] in [illegible] commendat Aetius [illegible] moderatus [illegible] dolor, et in parva quantitate [illegible] cum duobus vitellis [illegible] albuginibus ovorum [illegible] collyrium, [illegible] mollibus linteolis [illegible] aut guttatim in oculum instilletur. Procedente [illegible] addi [illegible] ne oculis [illegible] debiliatur, [illegible] pratantur. fomentis [illegible] tepida adhibenda debeant, quae

Et propterea ipsi oculi tanquam instrumenti [illegible], compositus morbus est pterygion, propter eam quam diximus rationem, [illegible] vel, acri excessu [illegible] totum quod [illegible], ut est lapis in vesica et lumbricus; [illegible] ... non excedenti pupillam obscurat, et [illegible] nullo opus sit signo, [illegible] vitium [illegible] cum ad [illegible] patet: cum Aeti: [illegible] dixi, quod in hoc malo album in oculo amplius augetur, aut caro [illegible] excreverit, [illegible] lippitudinis, aut assiduis fluxionibus [illegible] ex [illegible] lippitudo est, aut assiduae crassarum lentorumque humorum [illegible] ut Cel: ait non difficile est discutere [illegible] cicatrices in oculis [illegible] Liminet [illegible] excidioli [illegible] curationem recipiunt pterygia quae tenuia sunt et alba ... ex [illegible] Aeti: [illegible] ... magnos et inveteratos [illegible] solam manum [illegible] ne, recentiores [illegible] et magnitudine mediocres, [illegible] abstergentibus [illegible] idonea sunt [illegible] Similem sententiam [illegible] Aeti: cum dixit Celsus ex pterygiis ea manu curare [illegible] se extendunt [illegible] pterygia curanda sunt [illegible] et in alto sunt [illegible] pharmacis comprimamus [illegible] Urina [illegible] ... tempora [illegible] affiiciunt. [illegible] particulatim autem ex [illegible] [illegible] crassos ac lentos humores extenuet, atque incidat: [illegible] cap: de dol: capitis [illegible] ac de lethargo. Quatenus autem ad medicamentorum rationem attinet, [illegible] lib. 6. cap: [illegible] Celso cap: [illegible] [illegible] solam manum expostulant [illegible] in oculis extenuantur [illegible] ... magnitudine mediocres curare docebimus. [illegible] abstergentibus medicamentis, ac [illegible] cicatrices [illegible] humoribus purgandus erit, [illegible] [illegible] humores extenuandi et [illegible] habeant, [illegible] purgari non [illegible] vati prius fuerit. [illegible] enim dictis medicamentis [illegible] purgandi: [illegible] purgantium [illegible] ex [illegible] capitis: [illegible] non decens est [illegible] repetere. Ab hinc [illegible] ex aqua temperate calida, aut ex [illegible] althaeae et chamaemeli, seminis lini [illegible] decocto, quo oculus [illegible] deinde quae abstergunt medicamenta adhibeantur ac repurgent. Inter quae tanquam modicam [illegible] abstergendi vim [illegible] [illegible] pulverem redactum. Item et [illegible] cum sale ammoniaco, aut si cum [illegible] torrefacto, vini [illegible] illinatur. Vehementer autem abstersoriam facultatem [illegible] aes ustum item squamma eius, et flos aeris [illegible] [illegible] pharmaca [illegible] abstersoria [illegible] tanto efficacia [illegible] quanto mordacitate magis [illegible] sunt [illegible] ac [illegible] si opus fuerit, chalcanthi, seu [illegible] uti: nam [illegible] non sufficerit [illegible] Inter ea [illegible] mordacitatem extergunt. Eodem loco connumerantur [illegible] cervi cornu ustum et etiam [illegible] circa nihil [illegible] cum thure mixti. Nec erit absonum cum [illegible] medicamentis [illegible] abstergentibus [illegible] [illegible] ac acrimoniae [illegible] pharmaca, velut [illegible] [illegible] 4 de compos: medicam: [illegible] combustum vel atramentum [illegible] [illegible] felle mixtum, tanquam efficax medicamentum [illegible] [illegible] cum pueri incorrupti urina commendat, et [illegible] sepiae testam [illegible] cum sale [illegible] Et haec [illegible] sufficiat medicamenta pro pterygii circa chirurgiam curatione: nam si ea indigeat, curationis modum [illegible] modo a Paul: et Cel: ut diximus. Vide etiam ab Aeti lib: 7 cap: 60. —

دوای چشم

DE OCULORUM ULCERIBUS. CAP. 23.

Ulcerum [illegible] in oculis quamvis [illegible] specificis diversis sint, ac diversimode nuncupentur, [illegible] ut diceret [illegible] potest exulcerari contingit, non raro etiam modo [illegible] tunica [illegible] vitream [illegible] aut angulos [illegible] palpebrarum [illegible] Aeti [illegible] in [illegible] affirmat [illegible] haud difficile [illegible] dignosci poterit, [illegible] affectus morbus [illegible] in [illegible] solutionis continui [illegible] incommodum, nihil [illegible] dignum, non solum ob id quod redundantem humorem continet, sed etiam [illegible] efficit, ut [illegible] crystallinus humor ex brevi spatio [illegible] cum circumfuso splendore [illegible] uniformi [illegible] ulcus quod [illegible] interiora ulcus [illegible] pupillam, [illegible] humoris foras effundit, atque [illegible] imminet [illegible] affectus [illegible] cavitatem, cuius exulcerationis causa, aliquando externa ab aliqua [illegible] ad oculum [illegible] esse poterit, aliquando interna [illegible] ex acrium humorum [illegible] ex [illegible] At si externa fuerit [illegible] ex [illegible] [illegible] humoribus ac causa interna sint ulcera ex qualitate doloris, [illegible] [illegible] aut [illegible] redundantis [illegible] poterit [illegible] tempore et [illegible] regione, [illegible] aeris constitutione [illegible] Quatenus [illegible] attinet, satis sit nosse quod ulcus [illegible] uniformi [illegible] [illegible] reliquasque tunicas oculi: et si ea ipsa pars, quae pupillae obiecta est, fuerit ulcerata, [illegible] [illegible] ex [illegible] ulcera in [illegible] tunica [illegible] sunt non [illegible] periculum affert [illegible] [illegible] seu [illegible] tunica [illegible] palpebrarum aut oculorum angulis [illegible] [illegible] crystallina [illegible] [illegible] quam [illegible] alia ulcera. [illegible] [illegible] medicamentis [illegible] ulcera [illegible] Urina [illegible] [illegible] humorum acrimonia, [illegible] ulcus fuerit [illegible] quae [illegible] [illegible] etiam ulcus erit, [illegible] ad inferiores partes [illegible] [illegible] purgantibus medicamentis [illegible] opus fuerit, [illegible] [illegible] [illegible] ad declinationem, ac [illegible] [illegible] cum inflammatione [illegible] fluxionem invitant. Quo vero ad topica medicamenta attinet, [illegible] cum inflammatione [illegible] [illegible] leniri [illegible] [illegible] ex ovi albumine: et cataplasma [illegible] ex Aeti: [illegible] [illegible] lacte dissolutum [illegible] et lana excepta imponatur, [illegible] etiam [illegible] [illegible] cum [illegible] ita ut leniter tepefactum [illegible] fiat ex [illegible] decocto, aut meliloti, et infundatur [illegible] [illegible] excipiatur sequentibus autem diebus [illegible] ex cap: [illegible] meliloto, [illegible] paratur, ex quo [illegible] cum ovo tepido adhibeantur, linimenta [illegible] oculus [illegible] influentes excernere oculus [illegible] leniter [illegible] duntaxat palpebra illinatur, quo [illegible] [illegible] At si multa fuerit sordities [illegible] [illegible] sordidum fuerit multa [illegible] diluta [illegible] decocto [illegible] [illegible] mollia addere convenit. Optimum autem [illegible] exactissime purgare, [illegible] ac [illegible] [illegible] modo medicamenti, [illegible] aqua, postquam autem [illegible] est ulcus, a [illegible] capiendus erit, [illegible] [illegible] quod [illegible] glutinandi et indurandi: obtinet ulcus. Eo autem ulcus quod [illegible] ammoniacum [illegible] [illegible] cum [illegible] [illegible] etiam [illegible] ac [illegible] nam quod [illegible] [illegible] videtur [illegible] quod opium etiam [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] ulcera [illegible] explanato, aut etiam ad huc paulo [illegible] existente adhibenda sunt [illegible]

Et [illegible] affecti
Signa eiusdem
Causae.
Prognostica.

Victus vero.

Medicamenta.

Purgatio.
Topica

Ulcus affectus.
Affectus.

Causae.

Prognostica.

Cura.

Vena sectio
Purgatio.
Acrimonia
Victus
Topica.

77

e[x] o[mn]i[b]o aliquam afferens utilitatem, vel tanquam causa sanitatis oculorum, vel tanquam signum ad dignotionem) adhibendum erit: utile id ipsum aut ex calida aqua vel foeni graeci sextulis campanae seu chamaemeli decocto, atque demum cum dictis simul commistis urinam [illegible] ex eius forebis ventum, [illegible] totum corpus revertentis esse vacuum, ac fomentis insistendum est, quae discutiens eam quae in ipsis continetur superfluitatem, oculis in totum sanitatem restituet. Sin autem humor influat et dolor cum primo fomentum adhibitus quo calor paulum remissus sit, sed paulo post iterum intendatur tunc tanquam signum dignotionis proderit [illegible] dispositionem [illegible], quod [illegible] inde peragere ad totius corporis evacuationem per vomitus aut per venae sectionem, eo magis plethorico existente ac sanguine redundante, aut per purgationem, si vitiosi humores in[illegible]: neque difficile est [illegible] alterum ab altero distinguere, et [illegible] commemorata fortia venae in dolore oculorum apho: 31. 6. lib. Hip: tutissimum est fomentum ipsum. Raro autem contingit [illegible] flatus [illegible] tunicam distendentem ophthalmiam causare, [illegible] vaporationibus ex millio aut millio et furfure sacello [illegible] curari poterit: aliisque digerentibus, exsiccantibus, et discutientibus medicamentis, quod autem [illegible] repellunt vitare oportet [illegible] contingit [illegible] carne [illegible], atque [illegible] formam deducta fuerint, linteolo excepta imponere [illegible] sedant —

Inflatio [illegible]

DE SUGILLATIONE. CAP. 22.

Ex genere affectionum quae graecis εκχυμώσεις και εκχυμώματα appellantur est affectio, quae ab eisdem graecis: υπώπιον και υποφθάλμιον, [illegible] υπόσφαγμα Lat: cum oculorum sugillationem, recentiores [illegible] oculi maculam nuncupant. Nec aliam ob causam hoc vitium sub oculis [illegible] [illegible] ipsum indicat, quam [illegible] corporis [illegible], cum [illegible] [illegible] [illegible] aut quomodolibet [illegible], sanguis [illegible] effunditur, [illegible] spatia, quae circum eas [illegible] [illegible], non [illegible] [illegible] statim [illegible] exiens, in grumos [illegible], sed postquam [illegible] subsultationem [illegible] [illegible] appellant [illegible] [illegible] est: contingit [illegible] aliquando, ubi ita [illegible], temporis [illegible] livescere, ac denigrari, parum [illegible] ex [illegible] in multas [illegible] sanguine coactus. Quare [illegible] oculi sugillationem dici [illegible], [illegible] plaga quadam [illegible] ruptis, aut contusis venis in oculorum tunicis, sanguis sub tunicam [illegible], et [illegible] colore [illegible] [illegible] lividus. Quod vero in hoc malo [illegible] nomen ipsum indicat, atque [illegible] tunica, [illegible] cornea [illegible] indifferenter affici potest; [illegible] exteriores [illegible] oculi tunicae sunt, modus [illegible] eius [illegible] [illegible] indicat. [illegible] fuerit [illegible], aliis indiciis non indigens, nam sub quo tunica [illegible] statim, postea [illegible] lividus color apparuerit, aut niger eas affecerit [illegible] sugillatio videndi functio non impeditur. Symptoma eam esse [illegible] [illegible] corporis [illegible] [illegible] pertinet. At si [illegible] impediat [illegible] et [illegible], aut [illegible] magna existens, et [illegible] cornea [illegible], alterius non symptoma esse, sed morbum [illegible], seu quantitate, sive autem symptoma, [illegible] morbus fuerit malum ipsum, statim [illegible] dignoscerit, nam [illegible] oculi color videbitur circa [illegible] livescens aut nigricans, [illegible] qui [illegible] [illegible] aspiciunt, cuius mali immediata causa est, vasorum ruptio aut contusio. [illegible] autem ruptionis causa [illegible] externa [illegible], [illegible] plaga est, quamquam [illegible] vero et interna esse [illegible], ut nimia [illegible] vasorum repletio, aut ipsius [illegible] sanguinis in [illegible] venis [illegible] fervor [illegible]: quas causas discernere haud difficulter [illegible] poteris, externas [illegible] [illegible] relatione [illegible] internas [illegible] ex [illegible] [illegible]: [illegible] confestim [illegible] antequam denigrescat festinare debes. Nam si in grumos sanguis [illegible], aegrius discuti poterit et temporis [illegible] livescit oculus, atque denigratur. Venae itaque sectione (si opus fuerit) aut purgatione [illegible] indiguerit [illegible] [illegible] eiusdem affectionis curationem ad topica [illegible] [illegible] est. [illegible] non modo discutiendi [illegible] [illegible] [illegible] ex astringentibus [illegible], quae vasorum [illegible] ex [illegible] sanguis exilit, disrupta est: [illegible] ex [illegible] [illegible] discussoria pharmacorum a principio adhibeatur, non [illegible] quod effusum est [illegible], sed et [illegible] attrahet ex sanguine in [illegible] venis contento. Postquam vero in [illegible] [illegible] vertit [illegible], ad discussoria pharmaca citra astringentium admistionem opportune transeundum, [illegible] et ex ipsis discussoriis pharmacis imbecilliora primo adhibenda esse consulit Gal., fortiora vero [illegible], et denigratis [illegible] [illegible]. Instillatur itaque [illegible] in oculo sanguis [illegible] vel columbae, vel [illegible] [illegible] muliebre, cum [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] ~~[illegible]~~ cui [illegible] infunditur, vel sanguis turturis vel columbae. Celsus [illegible] sanguinibus tanquam optimum [illegible] [illegible] sanguinem, quamvis reliquos [illegible] tanquam [illegible] [illegible]. Sequentibus autem diebus, oculus saepe fovendus erit [illegible] spongiam cum absinthii aut hyssopi decocto aut sextulis campanae et foeni graeci [illegible] postea etiam [illegible] [illegible] decocto. Postquam [illegible] folia decocta et [illegible] [illegible] prosunt et [illegible] plurimi [illegible] [illegible] imponuntur, [illegible] mixtam quandam habeat [illegible] nihil absurdi erit, et [illegible] in principio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] autem sugillationibus et denigratis fortiora discutientia medicamenta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], hyssopus, myrrha, [illegible] radix, origanum, myrti folia, [illegible], cardamomum et reliqua [illegible] [illegible] [illegible] Gal. [illegible] commemorantur: ex quibus idonea medicamenta parari poterunt —

Pro[illegible]

DE UNGUE OCULI CAP. 23

Inter alias affectiones adnatae tunicae ea a medicis connumeratur quae ab [illegible] quam πτερύγιον graeci vocant Lat: ut [illegible] Celsus unguis, vulgus autem medicorum ungulam appellant. [illegible] membranula nervosa est, oriens ab angulo oculorum quae nonnunquam ad pupillam [illegible] pervenit, eius officit, saepius a narium [illegible] etiam a temporum [illegible] nascitur [illegible] Cel: [illegible] lib: 7 cap: 22 unguem dixit esse membranulam quandam nervosam oculi [illegible] ob[illegible] [illegible], quae ab angulo [illegible] oritur, [illegible] pupillam [illegible], eamque ubi fuerit [illegible] obtegit et lib. 6 [illegible] [illegible] [illegible] nervosa membrana est, [illegible] ab oculi angulo majore [illegible] capillus [illegible] [illegible] ad exteriora [illegible], officitque oculi motui ipsius et bulbi contractionem impediens, [illegible] totam pupillam contegit. [illegible] membranae [illegible] nervosa [illegible] [illegible] patet, [illegible] autem [illegible] augmentum saepe ab angulo majori [illegible] iuxta nasum: [illegible] a [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inferna palpebra [illegible] [illegible] extenditur [illegible] [illegible] oculi, et cum maior facta fuerit, etiam pupillam contegit et visum impedit, et [illegible] non ex accidenti [illegible] pupillam obscurat, visus [illegible], aut [illegible] reddendo aut [illegible] auferendo. [illegible] et [illegible] est oculi morbus [illegible] totius [illegible] [illegible] [illegible] tempore [illegible] [illegible] [illegible] adnata tunica [illegible] [illegible] incipiat, corneam [illegible] attingit, [illegible] ubi [illegible], pupillam obscurat visumque impedit. Ex [illegible] visus impedimento [illegible] constat [illegible] in hoc vitio affectas esse [illegible] plures [illegible] adnatam tunicam primo, corneam [illegible], et pupillam tertio obleditur — Et

nimis derelinqui: hac de re suspecta [illegible] sunt talia med[icamen]ta, neque liberalius admovenda etiam si ingens dolor urgeat, [illegible] [illegible] vehementibus stupefacientibus abstinendum erit: quibus si forte urgente maxima necessitate [illegible], postmodum [illegible]

293 talis tempore oculi excalefaciendi sunt, velut ex reliquis [illegible] [illegible], si eis talia applicuisses. Fovendi tamen illi erit ex plantaginis solani, seu sempervivi succo: ovi candido, rosaceo oleo vel aqua bolo armenio aut pano [illegible] [illegible] ex [illegible] thus santalum hypocistis balaustium, ac hordeacea farina interim ex rosis [illegible] [illegible] [illegible] dolorem finit [illegible], ferventes oculos inflammationes [illegible] ex lacte muliebri: vitellus ovorum et rosaceum simul mixtis superimpositum medebitur. Iterum ex rosis cum mica panis, [illegible] ovorum [illegible] [illegible] [illegible] aqua rosacea [illegible] rosarum albarum utere. Quod si [illegible] cataplasma res aliquando [illegible] suadebit, [illegible] [illegible] in aqua decoctis, ac [illegible] vel hordei [illegible] seminis [illegible] [illegible], cataplasma [illegible] in vehementi acrium dolore uti poteris. At si ea vehementi acris humoris confluentis ratione dolor [illegible]

Si ex erodentibus succis fiat curo [illegible] inflammatio excitetur, si quodammodo cum sanguine [illegible] [illegible] [illegible] prius [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Dein purgantibus medicamentis deorsum [illegible] et revellendo et evacuando curare convenit, potissimum ubi biliosa [illegible] [illegible] in toto corpore [illegible] videatur, [illegible] [illegible] totum corpus purgant, vehementius liberatur. Nam si necessaria acria in toto redundant corpore, [illegible] qualitate potius quam quantitate peccare videantur, [illegible] balnei dulcis aquae [illegible], [illegible] dolorem liberabis. Alexander autore [illegible] quosdam liberavit tali dolore [illegible] [illegible] humor [illegible], non [illegible] totius corporis eorundem plenitudine. Gal. solo balneo [illegible] [illegible] [illegible] non qualitate duntaxat sed quantitate etiam biliosus [illegible] redundaverit, et evacuari [illegible], et [illegible] [illegible] [illegible] purgantibus [illegible] medicamentis quae [illegible] [illegible] valeant manna [illegible] cum tamarindis decocto, aut [illegible]

Purgatio. [illegible] [illegible] [illegible] vel violis, cum [illegible] oleo, ac reliquis huiusmodi medicamentis, [illegible] [illegible] medicamenta alterantes [illegible] sunt. [illegible] humoris acrimonia seu mordacitate domanda. Velut [illegible] rosaceo ex papavere seu nymphaea confectum aut [illegible] succo, demum [illegible] candidum ovi liquor [illegible] [illegible] acris fluxio sine offensa [illegible]. Ubi autem cum hac inflammatio phlegmone ipsa fuerit, et simul corpus [illegible] tum [illegible] lavationes in balneo [illegible] et convenientissimae sunt, nam et dolorem statim sedant, et fluxionem [illegible] [illegible] ad oculos feruntur, sistunt, maxime quae [illegible] interlavando [illegible] totum corpus [illegible], [illegible] [illegible] temperato. Atque magna cum consideratione [illegible] veteres [illegible] [illegible] humorem, cum minime [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] omnes, [illegible] acris fluxio [illegible] valet. Accedit ad hoc [illegible] [illegible] [illegible] humor [illegible] quam lenis et aptos in loco [illegible], et cum absque [illegible] sit, si modice [illegible] dolorem maxime leniat. Nec minus [illegible] [illegible] [illegible], quae boni succi [illegible] poteris, commemorantur [illegible] [illegible] lenitivos liquores. Ad hoc [illegible] cum tenui ovi humore, rosarumque albarum stillatitio liquore, seu aqua [illegible] [illegible] [illegible] medicamentum, non semel tantum aut bis in die sed ter quater et saepius [illegible], ubi vehementius [illegible] urgeat, tenuibus linteis linteis in eo madefactis: ubi autem cum hac inflammatio phlegmone ipsa fuerit, et simul corpus [illegible] tum [illegible] lavationes in balneo [illegible] sunt [illegible]: nam et dolorem statim sedant, et fluxionem quae ad oculos [illegible]

Si ex crassis succis fiat curo. [illegible] sunt: maxime quae [illegible] interlavando [illegible] totum corpus excocta, reliquum [illegible] dilute. At si ex crassorum [illegible] humorum redundantia, [illegible] [illegible] oriatur, vacuato prius in his [illegible] toto corpore [illegible] [illegible] momento deorsum, ipsum curabitur. Evacuabitur autem corpus totum si pituita redundarit, ac [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae pituitam purgant quae in [illegible] de dolore capitis ex pituita [illegible]. Nec secus si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], cum hi quae [illegible] purgant quod in [illegible] de melancholia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguis commixti fuerint [illegible] frigidi et crassi succi; ante purgationem, aut media aut [illegible] [illegible] vena secanda erit: deinde [illegible] [illegible] [illegible] a sanguine [illegible] [illegible], purgare duntaxat [illegible]

Topica qualia esse [illegible]. autem humorum impetum avocantes frictionibus vehementibus, vinculis, ac cucurbitulis, ab hinc mox localibus [illegible] [illegible] [illegible] medicamenta quae repercutiant ac reprimant [illegible] quae evacuant atque digerunt. Quare [illegible] oculi [illegible] [illegible] decocto, ex prius [illegible] lavato, [illegible] palveris vel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] oculi appareant, sine offensa digerens, similis quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] attinet albo ovorum liquori, [illegible] habet facultatem, et moderate [illegible], ac [illegible] [illegible] [illegible] conveniunt. Est [illegible] fomentum oculi [illegible] [illegible] semel aut bis ter aut [illegible] vel saepius in die, [illegible] vehementior dolor urgeat. [illegible] autem [illegible] fomentum [illegible] [illegible] duntaxat [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] totum corpus purgaveris, [illegible] dictum, [illegible] [illegible] digerens [illegible] oculi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], apparere debes, ubi in toto corpore redundantia [illegible] [illegible] potius quam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] toto corpore, a redundantibus succis crassis ac frigidis [illegible] [illegible] decocto [illegible] etiam [illegible] digerentibus ac discutientibus seu [illegible] medicamentis uti poteris, velut [illegible]

Pompholix est [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] et albarum rosarum [illegible] lotae pompholygis aloes [illegible] [illegible] [illegible] aut si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aloes [illegible] pompholygis [illegible] et [illegible] aquae [illegible] [illegible] dissolutae. [illegible] [illegible] in aqua rosarum et [illegible] dissoluta quantitate moderata [illegible]. Quod si totum corpus [illegible] humorum [illegible] quantitate non modo [illegible], sed caput tantum humorum redundantiam [illegible] oculos transmittat, ipsum prius [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] explorato, quem [illegible] [illegible] comitatur, [illegible] nec oculos fluxiones [illegible], oculi ipsi diminuti [illegible] ad [illegible] convenit. Quod si eius vitium ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] curatio fiat [illegible] [illegible] vel frigida [illegible] caput [illegible], vel humida [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] confecti [illegible]: variores autem sunt, quae propter calorem [illegible] oculis fluxionem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] medicamentorum usus, [illegible] quae [illegible] et [illegible] pituitam eliciunt, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] in toto corpore humorum copia [illegible], [illegible] capite fluxio ad oculos fiat, [illegible] crassus sanguis [illegible] [illegible] intendat, [illegible] [illegible] habeant, et [illegible]

Balneum quam [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] et plenus sanguine, [illegible] [illegible] [illegible] temperamentum erit, quo meatus excalfacere et laxare valeat [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], quo [illegible] excalfaciat et meatus aperire valeat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] evacuare potens sit, et [illegible] vehementia obstructiones [illegible] [illegible] Gal. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Alex: [illegible] [illegible] [illegible] temperamentum [illegible] vini potio [illegible] in totum corpus [illegible] [illegible] distribuitur, ut nonnihil eorum, quae obstructionem [illegible] pervenerunt, non modo calore ipso, sed etiam [illegible] [illegible] extenuet et expellat, simulque etiam particularum imbecillitatem confirmet. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quae [illegible] extrudere possit. At si vini potione uti vetuerit [illegible], fomentum potius ex calida [illegible]

qui praecesserunt et percipere poteris, nam tristitia, cura, insolatus, ira, et [illegible] ... adversitates ... [illegible] ... bilios. Si autem ex redundante pituita inflammatio facta sit gravitas erit vehemens, caliditas parva, et rubedo ... [illegible] tunica exigua, eum que ex faciei [illegible] color accedet. Si vero qui praecesserunt, et concomitantur, pituitae redundantiam arguent, quod si neque in [illegible] fervore neque rubore, aut vehementi gravitate urgeat, sputa oculi tunica extendatur ... ut rumpi videatur et doleat, lachrimaeque non appareant, aut paucae, licet quandoque rubea videbitur eadem tunica, indicium erit spiritum esse qui distendat et dolorem faciat. At in abextensa causa lippitudo originem ducat, ab aegro seu astantium relatu percipere poteris.

Verum cum neque [illegible] ad initium principii ... et dulcedinem conserunt oculi nostri, summa propterea cura [illegible] sunt ... orta lippitudinis quibus notis fuit, ex quibus quid eventurum sit colligere possimus. Nam si simul et lachrima et tumor et crassities ... pituita ... et ea pituita lachrimis mixta est et ea lachrima calida est, pituita vero alba et molli tumor non durus ... qui valetudini metus non est. At si lachrima multa, et calida pituita paulum, tumor modicus, [illegible] in uno oculo est longius ... vel in periculo futurum est. Ipsius lippitudinis genus minimus cum dolore est, sed vix ante 20 diem tollitur ... perdurat, sed quandoque [illegible]. Praeterea si pituita alba et molli esse incipit, lachrimaeque [illegible] aut simul ... oculum [illegible], pro eo brevior sed periculum alterum est. Pituita autem sicca, et arida dolorem quidem movet, sed naturam ... sinit, nisi quid exulceravit. At tumor magnus si sine dolore est et siccus, sine ullo periculo est. Si siccus quidem sed cum dolore ... fere exulcerat: et nonnunquam ex eo causam fit ut palpebra cum oculo glutinetur. Notandum etiam [illegible] ... circa lippitudinis [illegible] curationem ... cum ex curationis errore, provenit ... vidisse enim: tempore vero sunt ... furious quam [illegible] vocant, vel pupillae nimiam dilatationem quam [illegible] appellant, vel tabes vel corrugatio ... quam [illegible] [illegible] notant ... occupatos ex nimia potu stupefacientium medicamentorum. At hyeme et ... et aequinoctiis existente, maxime autem pluviosa et austrina ... quod necesse est quibusdam mulieribus, et viris natura humidioribus, aestate lippitudines fieri [illegible] ... aph: 11 et lib: 3 aph: 17 6 lib: Lippitudinem ... Aph: [illegible] ... bonum ... sunt quod in regionibus [illegible] meridianis multiplicetur ... et venenosa ... alter velociter lippitudo, frigus ... autem eius frigore, quod difficilis at ipsi fit, praeterea quod in regionibus et temporibus frigidis lippitudo noxa sit, non ... praecavit. Pro itaque die ferre curationem [illegible] ... observare ... sicut a sermone quo [illegible] Nam visionis ... splendorem nimia molestiam tollerare non potest. Gal: [illegible] lib: 1 de can: sympt: et in de ... quo loco exemplum illud [illegible] ... Xenophontis, quum ... iter fecissent oculi ... fuerunt ... servavit, quam diutissime infimo ... locis ... et ... obcaecabantur. Recreantur autem potius nigro et caeruleo aut viridi. Frigidus autem aut calidus ... aer ... nocivus et caeli ... Somno moderato. Vitandus aeger, ... exercitium ... pauca ... frigidis diebus ... exeat ... ventis ... At affectus ... ventribus ... omnino ... [illegible] ... abstineant. ... vinum ... potio ... aqua ... ex nimio ... sanguinis ... secundum ... Qualitas autem ciborum [illegible] ... humorem ... vitandi ... Vinum potius ... aqua. Vitandum ... hordeum aut [illegible] ... Cum ex crassioribus humoribus lippitudo fit, ... sed tenui, et aquoso. ... Galenus ... lib: 6 aph: ... ... dixit dolores oculorum mero potio ab balneum aut fomentum, aut venae sectio, aut medicamentum epotum solvit. Quamvis causas et tempora et causas ... explicuit, ... Celsus septimo medicinae summa est ... et ... aph: 2 ... nihil tel falsum vel quod fieri non potest ... vel quo ... commentaria ... Gal: ... balneum, fomentum, venae sectio aut purgans medicamentum ... adhiberi iubet ... alii venae sectionem, alii purgatorium pharmacum, alii fomenta, alii balneum, alii vini potum ... cum ex plenitudine ortum duxerit, qui distentione dolorem efficit, si nihil ex aliqua causa impedierit venae sectio ... Vena autem secare oportet cubiti exteriorem, humeralem appellant ... qui ex diversis est ... dolores gravissimos ... sectio intra brevis spatium compescuit, et propterea ... humerali vocata vena ... ex ea derivatur ... ad animi deliquium ubi vehemens fuerit inflammatio sanguinem auferre ... Ætate ... [illegible] ... sanguinem mittere, post modicam sanguinis missionem ... Atque nos ... corpori plenitudinem, mediam venam primum secare ... ad animi deliquium sanguinem auferre ... humeralem ... [illegible] Hoc illud ... authoribus ... sanguine repletis ... aetate et viribus ... At ... sanguinem mittere ... non semel tantum, sed bis aut saepius humeralem venam secabis ... Convenit ... in occipito affigere ... infernas ... et si necessitas ... vincula ... dolorem ... post ... sanguine ... sanguinis missionem ... fomenta ipsi lavant ... ex aqua dulci ... calida ... Admonendum ... sunt ... quae non vehementem ... sint astrictionem ... subitum ... humores ... inflammationis ... cataplasmata ... Vehementem ... astrictionem ... inflammationum impetum ... lippitudinibus ... commodissima existunt ... lib: ... humido ... ubi modica potabili in spongia ... oculi ... Lenitiva autem ... albus ... calidum ... oculi ... Ab eis ... sedant, summopere ... caventes, ... vehementes ... fluxionem ... exacerbare ... humores ... cornea ... Si vero multum ... exulcerat ... et si [illegible] ... summopere ... dolores ... existentes ... Si vero ... vehementer ... inflammationem non ... necessarium est simul ... visionem offendi ... cessante inflammatione ... debilitatem ... videant ... si quando ... dispersim ... discutere ... potest ...

[illegible] vocum singulis quot diversa eius exigebat causa, ne nimium prolixi essemus, [illegible] ex ijs qui primus in aliis stomachi affectionibus pro causarum diversitate petere poterunt.

Περὶ ὀφθαλμίας De Lippitudine Cap. 10.

Cum inter omnia sensuum instrumenta oculus mirabili habeat excellentia proditus, ad cerebri namque propius accedit, atque subtilius, quam reliqua proprium, ac primum sensibile habeat: [illegible] in nullo alio instrumento invenitur neque ipsam cerebri substantiam, neque tantam animalis spiritus copiam, quantam in oculo continetur, Gal: teste et Hip: [illegible] demetur; praeterea post cerebri, capitisque affectus, de oculorum affectionibus tractare duxi: quorum actio videre est: [illegible] proprium sensibile est colorum genus: cum illorum primo, et per se et solus ex omnibus sensibus visus percipiat. [illegible] itaque cum admiranda constructione temperamento ac [illegible] conveniant [illegible], velut habet tractatio [illegible] aliis medicis authoribus; quia ex Gal: sententia in quolibet instrumento una quaepiam reperitur peculiaris pars simili cui primo, ac per se totius instrumenti actio committitur: aliis vero cunctis [illegible] praestare [illegible], eadem enim [illegible] dicitque illustrium medicorum doctrina consentit, visus actionem crystallino humori, tanquam principi

Nam principium ad potentiam videndi. parti, tribuendam esse. Constant vero visum velut humores [illegible] vitreus visus et albugineus. ac tunicae [illegible] quae tres non a Gal: duntaxat, sed et Aet: aliisque medicis arabicis authoribus connumerantur: quarum una [illegible] quae Graecis ἀμφιβληστροειδὴς Lat: retiformis seu reticularis dicitur ῥαγοειδὴς hoc est uviformis in [illegible] foramen existit, quod pupillam vocant. Tertia vero κερατοειδὴς id est corniformis tunica appellatur a Gal: [illegible] [illegible] partium et primo [illegible] ex his denique [illegible] totus componitur oculus. Est insuper et alia oculi tunica, seu membrana, quam Graeci ἐπιπεφυκότα Lat: autem adnatam vocant: propterea quod aliis quae oculum ipsum [illegible] tunicis forinsecus ex membrana os calvariae ambiente quae περικράνιος dicitur, adnata sit ligamentum [illegible] existens totius circumcirca ossa, [illegible] oculum ipsum colligat, simul autem et moventes ipsum musculos [illegible]. [illegible] autem veteres [illegible] dictas oculorum tunicas in anteriores et posteriores partes dividere, et hae [illegible] alio [illegible] posteriores [illegible] nonnulli consenserunt, ut sex non tres duntaxat oculi proprias tunicas [illegible]. cum de ea [illegible] [illegible] vat, non veteranorum: etiam ex Gal: seu alterius medicorum [illegible] [illegible] dicere conatur. Nos vero [illegible] oculorum tunicas connumeravimus, anteriores earumque partes a posterioribus non segregantes. [illegible] tunicas sine [illegible] crystallinum humorem, [illegible] post constiterit, [illegible] ab eorum loco, cerebro [illegible] aut membranis [illegible] progeminantur. Hip: [illegible] lib: de loc: in hom: dixit membranas autem tres sunt quae oculo [illegible] tamen [illegible] quae adnata dicitur iure non velut propriam adnotavimus; cum neque ex cerebro aut aliqua eius membrana, sed ex [illegible] os calvariae ambit pericranium dicta originem ducat. Nuncupatur autem adnata, propterea quod aliis quae oculum constituunt tunicis forinsecus adnata sit, ligamentum existens totius oculi [illegible] circumcirca ossa [illegible] [illegible] [illegible] etiam dicti humores ut perfecto [illegible] absolvatur, a natura [illegible] sunt [illegible]

Quod crystallinus [illegible] [illegible] videndi actio [illegible]. [illegible] [illegible]: quorum numerum [illegible] sentiendi instrumentum proprium [illegible] est, quod crystallinum humorem [illegible] [illegible] [illegible] sentiendi instrumentum [illegible] aliqua fuerit affectum, velut sunt reliquae [illegible] oculi partes [illegible] [illegible] cum ipsa sentiendi potentia, quae a cerebro per nervum in oculum ipsum descendentem [illegible] [illegible] [illegible]. Quod namque ex ijs [illegible] fuerit oblaesum, animal vel male vel nihil omnino videbit, haec quae [illegible] sentiendi actionem. Exordiemur autem ab ijs oculorum metis, quae earundem partibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ab adnatae tunicae affectibus, ut potiusque exterior magis sit, ac frequentissima eiusdem affectio quam Graeci [illegible]

Lippitudoque sit et que pars in ea afficiatur. [illegible] Lat: Lippitudinem vocant quae nihil aliud est quam inflammatio eiusdem adnatae tunicae, seu tunicae os capitis [illegible] ambientis, aut ut Vul: medicorum appellant, coniunctivae. Quod autem [illegible] vitio oculos [illegible] [illegible] ad sententiam [illegible], [illegible] adnata tunica: quamvis dixit Gal: sent: eorum lib: de diff: morborum ex accidenti hoc vitium videatur esse oculi [illegible] cum ad totum instrumentum non referatur: neque totius instrumenti primo morbus sit, sed in una quadam ipsius particula similari [illegible] quae etiam vere sit vel ex ipsa videndi [illegible] functio ex accidenti quoque ab ipsa lippitudine fuerit impedita: [illegible] [illegible] in[illegible] membrana taliter affecta absolvi possit. et propterea quod oculus affectus ex ipsa videndi functio

Et potest nec non morbus. [illegible] [illegible] poterit: quamvis ex accidenti (ut diximus) fuerit impedita: Nam a totius instrumenti morbo est [illegible] [illegible] quae similaris existit, et similarium corporum morbi, ex accidenti ad totum instrumentum referuntur, etiam [illegible] [illegible] phlegmone. Nec [illegible] [illegible] cum e non inflammatio sit lippitudo ipsa, morbum esse compositum in quantitate magnitudine primo, in [illegible] [illegible], ac soluta continuitate [illegible]: Est namque phlegmone quaelibet morbus

Signa eiusdem. [illegible]. Dignoscitur ex dolore, ipsaque dictae tunicae colore ad rubrum mutato, [illegible] in [illegible] [illegible] ut ob id omnia quae circumcirca oculos [illegible] sint, neque ad malas quandoque in vehementi lippitudine simul attollantur, [illegible]

Tres differentias inflammationis tunicae [illegible], quae [illegible] [illegible] dignoscitur. [illegible] ex [illegible] ipsius reddantur [illegible] quae non unica duntaxat differentia inflammationis in eadem tunica adnata excitari possit [illegible] ex [illegible] differentes [illegible] ταράξις Graeci Lat: conturbatio, reliquae ὀφθαλμία seu Lippitudo [illegible] [illegible] quam etiam et Lat: Chemosin dicunt, nuncupantur. Propterea dignosces [illegible] [illegible], quae nihil aliud est quam [illegible] [illegible] humiditate et rubore a natura alieno, quod non ab interna sed a foris veniente causa aliqua orta sit, [illegible] pulvere aut oleo [illegible]. quae [illegible] etiam ipsa solvitur. Vera autem lippitudo non extrinsecus [illegible] ex interna etiam causa excitatur, nec ita facile solvitur, velut [illegible]. Verum [illegible] inflammatio magna sit, et dolor [illegible] [illegible] palpebras ex vehementi inflammatione invertere sunt adeo ut vix oculi ab ipsis contegantur, et album oculi [illegible] [illegible], rubrumque etiam magna ex parte rigorem occupet, non amplius lippitudo vere, sed chemosis dicitur. At lippitudinis

Lippitudinis causae. causa [illegible] differentia esse potest. Nam vel ex plenitudine totius corporis, ob quam adnata ipsa tunica repleta distenditur, vel ob influentium humorum acrimoniam, ac morsum vehementius [illegible] erodit. Vel propter [illegible] ex [illegible] [illegible], vel ob [illegible] spiritus flatuosos genitam, exinde vehementes ex his causis excitantur dolores. Quae dum [illegible] diximus

Si ex sanguine sint signa. [illegible] inflammationem esse, phlegmonem intelligi volumus. eo modo dictam, quo generem [illegible] ex quavis redundante [illegible] Dignosces autem [illegible] totius corporis plenitudinem sanguineus humor influxerit, ac [illegible] inflammationem [illegible] quae [illegible] rubra et sanguinea, [illegible] adnata ipsa tunica, sed et facies rubens et humidior erit. [illegible] gravitati aderit, et [illegible] ad consuetas actiones. Lachrima neque rodens neque acris apparebit: [illegible] quod tempus [illegible] [illegible] sanguinis redundantiam [illegible], [illegible] et regio, et tempus anni, si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ex acri humore signa. [illegible] ac acri humore provenerit, [illegible] manifestabit, [illegible] quod totum corpus plethoricum non apparebit, sed potius [illegible] [illegible]; [illegible] lachryma rodens et acris [illegible]: quae fit [illegible] non solum oculorum anguli, sed etiam [illegible] ex tali influxu rodantur et exulcerentur, [illegible] videantur [illegible], exibuntque [illegible] non tolerantes. Nec [illegible]

Ero n' ad excitandū pot. Nam cum oēs nervi tunc (ut diximus) ipsi essent, aut calefacientibus caūs erant aut
humores calidi, acres et mordaces, ex his nam vacatur, quod vim habet exsiccandi. dicere potuimus, ex
inanitione singultum fieri ex talibus caūs. Quamobrem Gal. [illegible] deinde [illegible] aph. i [illegible]: vel non calefacientes
sed infrigidantes ventriculum ipsū immodice, propterea singultum excitabant. quos cum gs etiam verebitur quod sin-
gultus hic oriretur de eum, qui ex plenitudine oritur. Nam cum vigor et frigiditas oīa nervosa corpora essent ad
difflandum difficilia, fiat tamen ut hic repleantur, atque ideo singultus inde existat. Non itaque deterret Hip: numer-
andis caūs singultus nam considerata rei nā duo dumtaxat universales (quas ipse refert) erunt. Et de hoc plus
Gal: verbis condemnari pot. ut qui speciatim magis ac manifestas caūs praeter inanitionem et repletionem constituerint
hic tamen ad removendas pot. cavisse quae dicta sunt, ut reliquas, quae ab aliis narrantur. Quamobrem si in febribus singultus
fiat stomacho potius aut aliquo altero viscere inflammato. Dicitur singultus causā quā pot. particulares hic [illegible]
tantum duas [illegible]. Quas oēs particulatim facile dignosci possunt. Nam n' ab inanitione excitetur ex praecedentibus
caūs inanientibus, ut immodico sanguinis fluxore aut alio profluvio seu reliquis huiusmodi dignosces. Verbi h' ex
repletione oriatur et plenitudinis signa. si n' ex acribus humoribus et mordaci qualitate praediti erunt si ea vomitu
statim eos rejecerint, statim a singultu liberantur, velut etiam si ex cibo corrupto in mordacem qualitatem
hij singultiant. Atque per vomitum statim liberantur. Solet ex rigore oris ventris, aut ob eius frigiditatem, vel
ex devorato pharmaco ex vehementibus piperibus singultire contingat ex relatione ægri facile perspici poterit. Quoniam pue-
ris maxime ob corruptionem alimenti in ventre, aut ob eius partis frigiditatem singultus accidat. Frustra itaque [illegible]
[illegible] tempus erit in narrationibus aliis signis caūs singultus. cum propterea quod facile [illegible] perspici poterit. tum ex ipsorum sermone [illegible]
etiam ex iis quae supra diximus. Cum singultus ex inanitione n' fiat, aut ex immodico sanguinis fluxore aut ex nimia pur-
gatione semper metuendus erit. Nam mali erit ubi [nb] Vomitu singultus excitetur. Indicat [illegible] vel cerebrum nervorum
principium vel ventriculum pati non mediocrem inflammationem. Solet et malum erit si ab ebibito singultus fiat.
At si singultus in acutiore sopore aut animi deliquio aut lethargo ortus fuerit, mortem non longe abesse praesagit,
et a singultu n' correptum sternuto superveniens liberat. quando sit ex plenitudine fiat. Ubi autem ex evacuatione
ortus fuerit singultus, curabitur per alimentorum convenientium assumptionem et ea quae defectum expellent. et si praeces-
serit [illegible] immodicus sanguinis fluxor, aut alia profluvia eius perspiciendum erit [illegible]
datum potum aut cum aqua tepida pariter et ptisanam [illegible], vel cum contusa gallus [illegible]. Si vero ex
frigiditate calfacientibus curari debet humoribus non mordacibus. Quapropter in potu una cum vino exhibendum est apium
cuminum, calamintha, asarum, galegium, dictamnum aut nardus celtica, quae simul vel per se aut simul mixta in a-
qua mulsa decocta, vel etiam seseli, et daucus, seu castoreum, vel syr: de mentha seu [illegible] pa-
ratum exhib: [illegible] ℥i diacalaminthes. Aromatici rosati: aut diarrhodon seu diacinamomi cum exiguo
vino aut aqua mulsa [illegible]. Foveri etiam extrinsecus debet stomachus oleo, in quo ruta, cuminum, et absinthium
sint decocta. Itemque oleo mastichino nardino costino ab extra uti poteris, solet et sacculi parantur ex absinthio
mentha absinth: calamintha, et pulegio ana p: i [illegible] ana ʒii [illegible]
aloe et chia mastiche ana ʒi contusis omnibus sacculi formentur, ac calidi [illegible]
foro apponantur. Quod si vero cum frigiditate, frigidae [illegible] humorum copia adsit expurgantibus et inciden-
tibus utendum est. Inter quae summopere acetum scillinum approbat ac ipsum oxymel scillinum. Panis calid[illegible]
ris [illegible] ℥i castorei [illegible] potui tribuunt, [illegible] imponitur cum oleo sicy-
onio aut antiquo commode existit. Deinde [illegible] Trallianus [illegible] ab extra [illegible]
et mastiche oleo ipso inungunt. agitabatque inter reliquum [illegible] stomachum [illegible]
verbat et ubi haec non suffecerint [illegible] vomitum modo dicti [illegible] sunt, [illegible] facile vomant, [illegible]
poterit ex potu aquae tepidae cum oxymelite, etiam scyllino si opus fuerit. [illegible] vomant per inferna [illegible]
viis frigidi [illegible] purgabis, [illegible]
[illegible]
[illegible] decocto. Curat item sternutatio singultum a plenitudine ortum. Nam violento [illegible] motu [illegible]
[illegible] humiditates difflantur, atque evacuantur, [illegible] pariter et vomitus sufficiens
erit ipsius medela. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Conducunt etiam pariter et [illegible] in mordacem qualitatem corruptis aliisque singultiant, prius [illegible]
sedente vomitu. Si etiam singultus fiat ex [illegible] et medicati humoribus stomachum mordentibus
[illegible] non [illegible] ac dispensatione [illegible]
opus erit. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

295

teneri exhibeatur, ut paulatim dissolutum deglutiatur. Adijci autem saccharum his medelis [illegible]
fiunt, quod in aqua rosacea dissoluatur. Conducit etiam melonis indi semen aut eiusdem parua [illegible]
[illegible], quae est inter externum corticem et internam medullam, si in ore detineantur. Ex succo etiam [illegible]
[illegible] vel pampinis vitis aut [illegible] cum aqua permixtis ad elluendum [illegible]. gargarismi et oris collu[tiones]
[illegible] sunt. Pariter et ex vino albo [illegible] multa aqua permixto. At in declinatione [illegible]
[illegible], ac in calore [illegible] conuenit. aqua frigida [illegible] [illegible], sed [illegible]
ʒiii [illegible] aut ex oxisaccharo assumas, aut frigida [illegible] vel ut [illegible] noua
[illegible] sed aqua hordei [illegible]. [illegible] humor in ventriculo contineatur, biliosus [illegible]
[illegible] refrigerantia et humectantia non sufficerint, item ex eisdem alterabatur aut [illegible]
[illegible], cum his, quae [illegible] modo laborans non difficulter vomat. Nam si difficil[ius]
[illegible] inferiora purgandus erit lenientibus duntaxat medelis [illegible] cassia fistula, melle [illegible]
[illegible] aut [illegible] ex [illegible] cum tamarindis decocto [illegible] [illegible]
et extra [illegible] apponentur. Pariter si pituitosus [illegible] fuerit, [illegible]
[illegible] eundem humorem, offerre conuenit: [illegible] radix [illegible]
aqua ac [illegible] rosaceum. Mel. seu dilutum aqua multa, et ubi haec detergere non valuerint, [illegible]
[illegible] fistulam cum trochiscis agarici, aut diacarthami: et deinde ea quae stomachum [illegible]
calida et humida affectione ortum [illegible]. Huiusmodi [illegible] a salsa pituita ortum [illegible]
[illegible] esse. [illegible] ex inflammatione oritur [illegible] partium inflam-
[illegible]vabitur.

66. CAPUT DE SINGULTU. الفواق

Singultus [illegible] — oritur [illegible] veluti conuulsiua oris ventriculi affectio siue stomachi conuulsio, haec a graecis λυγμός [illegible]
[illegible] ab Hip: λυγξ [illegible]. [illegible] motus [illegible] vehemens ac violentus stomachi, quorum [illegible]
[illegible] eiusdem generis sit cum vomitibus [illegible] fortior tamen illis ac vehementior [illegible]
[illegible] stomachus appetat, ac conetur aliquid expellere, quod in ipso continentur. [illegible]
[illegible] in ipso ventris corpore, atque ea quae sunt in ipso ore penitiora. At quum ea quae veluti absorpta [illegible]
[illegible] ventriculi [illegible] singultum excitant, tentat ventriculus ipse vehementiori motu [illegible]
Quid singultus a vomitu differat — expellantur. [illegible] ventris continentur, et per vomitum expellantur [illegible]
[illegible] itaque in vomitibus [illegible] stomachi motus [illegible] per vomitum ea duntaxat appetit expellere [illegible]
ventriculi spatio latiori continentur. Fortior autem et vehementior in singultu [illegible] quae [illegible]
penitiore atque in ipso ventris corpore infarcta, expellere tentat ventriculus. [illegible]
Quae pars in singultu affectur. — [illegible] contrarium sentiunt. [illegible] haec affectio quod os ventriculi affectum sit [illegible] patet [illegible]
lib: 3 de cau: sympt: et com: aph 39 6 li: [illegible] 3 et 5 de loc: aff: cum pars haec exactioris [illegible]
[illegible] ex eiusdem Gal: sent. com: aph: 3 li: 7 [illegible] ventriculi [illegible] ventriculus. [illegible]
Quae affectio sequatur [illegible] singultus. — pars ea quae proprie stomachus appellatur [illegible] affecta sit, licet non [illegible] sensu [illegible]
[illegible] ut legitur Gal: lib: 2 de cau: sympt: [illegible]
[illegible] motum illegitimum seu depravatum [illegible]
[illegible] a causa [illegible] irritata. Propterea nulli in dubium venit quod symptomata [illegible]
[illegible] functionum [illegible] stomachi depravata [illegible] duntaxat facultatis opus [illegible]
[illegible] functionum [illegible] Gal: de vero [illegible] li: 3 de cau: sympt: neque expultricis [illegible] retentricis
motus est, sed duas ex eisdem [illegible] [illegible] expultricis [illegible]
[illegible] morbi tum symptomati [illegible] tum expult: quam retent: facultati [illegible] expul[tricis]
[illegible] legitimus [illegible] non retentricis ac complectentis facultatis eiusdem ventriculi. [illegible]
[illegible] ipsi dixisse illegitimum esse motum expultricis ventriculi facultatis, cum eiusdem [illegible]
[illegible] retentricis. [illegible] hunc [illegible] caput ventriculi, media expul: facultate, [illegible]
[illegible] singultus, retentrix quoque [illegible] obleditur, cum [illegible]
[illegible] complectatur [illegible] illegitimum, seu conuulsiuum ventriculi motum [illegible]
[illegible] non est. [illegible] et ambarum [illegible] symptoma [illegible] Gal: placuit.
[illegible] stomachus [illegible] est [illegible]
[illegible] conuulsio, soli accidit [illegible], [illegible] in [illegible] respirationi [illegible] tussim ex [illegible]
[illegible] affectionum motu mouentur [illegible] quibus [illegible] expellentibus. Quod [illegible] ob geminam causam excitari [illegible]
[illegible] ventriculi [illegible] quod [illegible] expellentibus. [illegible] conuulsio [illegible] dicta [illegible]
A simili [illegible] singultus fieri. — [illegible] aph: 36 6. li: [illegible] vel repletionem [illegible] plenitudine, raro autem ex inanitione [illegible]
[illegible] Gal: com: aph: 15 eiusdem li: 6 [illegible] decomp: med: [illegible] quod
Dubium [illegible] Hip: — [illegible] circa haec Hip: [illegible] Gal: lib: [illegible] decomp: med: [illegible]
[illegible] et repletionem [illegible] singultum autem [illegible]
[illegible] aut [illegible] et medicatis stomachum mordentibus, [illegible]
[illegible] humoribus [illegible] exhibens piperis [illegible]
[illegible] statim singultu liberantur. [illegible] ex [illegible] pharmaco exhibens piperis [illegible]
[illegible] piperis [illegible] statim [illegible] biberit et potius calida aqua [illegible]
singultum [illegible] ad inferiora [illegible] ventriculum [illegible]
[illegible] in mordacem qualitatem corrupto, [illegible] ex [illegible] frigiditate oris ventris singultus excitatur [illegible]
[illegible] ob nimiam evacuationem fiat singultus [illegible]
[illegible] ex Hip: [illegible] accidat. Ex quibus liquet non solum ex repletione et inanitione
[illegible] etiam ex nonnullis [illegible] causis [illegible] ipsum ventriculum [illegible] [illegible]
fieri posse [illegible] vehemens caliditas atque frigiditas [illegible] inferant, ac media [illegible]
vel frigiditatem. Quod [illegible] vehemens [illegible] inanitionum et repletionum [illegible]
[illegible] effectus quod etiam [illegible] inanitionum et repletionum [illegible]
Resolutio. — singultum excitare valeant [illegible] a [illegible] et Alex. [illegible] Hipp: [illegible]
[illegible] Gal: [illegible] dictis aut [illegible]
[illegible] Hip: [illegible] maxime [illegible] singultus, [illegible]
[illegible] reliquas [illegible] particulares [illegible] manifestas omisisse, [illegible] Gal: [illegible] particulares [illegible]
vel rectius dicamus quod [illegible] plures esse permittit particulares singultus causas [illegible] repletionem et inanitionem

vico, tum venis succus contingit. Fundentorum autem succorum symptoma ea quis continenter [illegible] quemadmodum
[illegible] vacuat. Desiderantur etiam potis succi redundantibus etenim potest quamvis [illegible] [illegible] pro
dominanti vitiosi succi ratione. Atque hoc quidem in longo tempore [illegible], quibus nutus vomere sunt [illegible] superavit. Aliquando
autem ex immodica siti ex [illegible] humido [illegible] ventriculi vitio [illegible] febris oritur, id quod etiam [illegible] ab
excedenti eiusque ori ventriculi caliditate. Et propterea nimirum advertendum est [illegible] authoris [illegible] aut
ob humoris inopiam, aut ob caloris copiam, aut propter utrumque excitari. Nec admodum difficile erit dictas causas inter
singulas, nam si ob humoris inopiam excitetur, [illegible], tum ex illis quae praecesserunt [illegible] ut post
[illegible] potus [illegible] advenerit, aut ab [illegible] grandioribus appellans, seu ex aliqua copiosiora evacuatione
[illegible] orta fuerit. Soluunt etiam [illegible] [illegible] pertinaciter siti sustinere sitim in [illegible], aut in [illegible]
aquae dulcis defectu marinam biberint. Verum si ob caloris copiam [illegible] circa [illegible] humores [illegible]
immodicam sitim excedentem, in ventriculo sentient torrentes caliditatem. Quod autem contingit [illegible] assumptionis, quae
calida [illegible] fuerit. At si ex caliditate [illegible] simul copulati [illegible] si [illegible] in febribus ardentibus [illegible]
ventribus [illegible], in aestate et gravi aestu laborabunt. Etenim in [illegible] febrientibus, caliditas multa est, efficitur siccesit, multa
humiditate [illegible] [illegible] consumpta. Si autem simul cum caliditate vitiosi ad sunt succi redundantes salsi, aut biliosi
haud difficulter ex iis quae [illegible] cap: diximus, discernere poteris [illegible] sapore [illegible], salso, aut amaro. Quippe si
salsi humoris copia in ventre fuerit congesta (quemadmodum accidit in [illegible] [illegible] aphorismis) aut pituita salsa
[illegible] [illegible] ex caliditate simul cum humiditate coniuncta siti [illegible] erit. Si autem biliosi redundarint succi, a
calido ex [illegible] ventriculi dispositione siti [illegible], cum [illegible] fuerit [illegible] in [illegible]. Sicut quoque nonnulli [illegible] ex immo-
dico vini meracioris potu [illegible] [illegible] ac [illegible] caliditatem, et quandoque [illegible] [illegible], atque [illegible]
[illegible] fuerit [illegible] biberunt, non ob aliam causam quam [illegible] [illegible] supra diximus. Verum ne [illegible]
[illegible] nos [illegible] siti, quae in [illegible] excitatur corporibus, ex non exiguo, modico, seu [illegible], [illegible] grandoque [illegible]
[illegible] [illegible] verba [illegible]. Namque licet ea ob siccitatem etiam, aut caliditatem fiat [illegible], a toto corpore [illegible]
ex magna ventriculi parte in [illegible] excitatur. Sed [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] illis [illegible]
ab ore ad ventriculum humor delabitur, fieri consuevit. Et propterea [illegible] locis illis fiat [illegible]
corporis penitioribus atque in dictis locis madefactis, ut potest somnus sanguine ad inferiora delapso, vel [illegible]
humores [illegible]. Verum si ob caliditatem [illegible] sufficienti siti advenit atque a somno [illegible] vigilantibus [illegible]
sedabitur. Calescant [illegible] in stomacho cibi [illegible], calido [illegible] ad [illegible] deleto, [illegible] caliditas
cum in vigiliis circa superficiem expanditur, a tali siti facile liberantur. [illegible] caliditate
tale. Verum si ob [illegible] caliditatem ventriculo excalfacto, a somno [illegible], [illegible] externo [illegible]
[illegible] vigiliis sitis non sedabitur. Et propterea Hipp: 6 de morb: vulg: dicebat siti sufficienti somnus medetur. Sitim
[illegible] ex somno [illegible] et aph: 27 lib: 4 noctu bibere appetunt [illegible] [illegible] si superdor-
mierit bonum. Nec [illegible] a somno excitati ad [illegible] siti oboritur. Verum [illegible] siti [illegible]
non parui faciendae cura est, cum [illegible] [illegible], ex ea [illegible] perire potuerant [illegible] [illegible] vidi [illegible]
[illegible] siti [illegible] ex diuersis causis [illegible] quoque diximus. Atque [illegible] non semper refrigerantibus humectantibus
[illegible], sed ubi causam accurate distinxeris. Atque [illegible], ita [illegible] cura [illegible] est. [illegible] [illegible]
[illegible] sentiunt, humectantia conveniunt [illegible] aer humidior [illegible] eligatur, [illegible] in calore [illegible] somnus
solito longior conveniet, namque hoc duntaxat [illegible] siti [illegible] [illegible] etiam [illegible] erit. Nam [illegible] excanden-
[illegible] saltem seruans humiditatem eam [illegible] ex cibo [illegible], non exiccans, cibi quoque et potus humidiores
sint. Et si ex immodica evacuatione fuerit siccitas orta, erunt cibi eligendi nedum humidiores, [illegible] multum [illegible]
[illegible] optimique alimenti, et facilius [illegible], uelut [illegible], seu iura ex carnibus gallinae aut pulli: ptisana
[illegible] [illegible] adiecto. Potus sit aqua aut vinum album, tenue [illegible] multa aqua [illegible]. Si vero ex
defectu potus fuerit excitata, abundanter [illegible] erit, [illegible] consentientibus. At si ex diabetica dispositione
ea curanda erit. Verum ubi ex caloris copia orta sit siti, [illegible] caliditatem [illegible] aut ob multum vini meracioris potum
excitata fuerit, medela est frigidus potus, et ubi longo iam tempore stomachus [illegible] [illegible] succus potatus
[illegible], atque ipsa etiam radix ex aqua, item [illegible] [illegible] [illegible], et portulacae succus [illegible] [illegible] [illegible]
semen commanducatum vel [illegible] [illegible] et ex aqua potatum. [illegible] lactucae [illegible] portulacae
semen [illegible] et ex aqua potatum. [illegible] ad frigidi [illegible]. Ubi vero cum caliditate [illegible] hu-
miditas, et propterea siti fiat, optima eius medela [illegible] [illegible] [illegible] medici, sed limonum
[illegible] succus cum aqua frigida [illegible] [illegible] vel [illegible] [illegible] [illegible] succus [illegible] aut cum
aqua datus confert. At ubi ex calore simul ac siccitate siti fuerit orta, optima medela est [illegible]
[illegible] refrigeret, et quoniam expediti [illegible], et aqua [illegible] [illegible] [illegible] refrigeret, [illegible] sit [illegible] humidissima
nihil [illegible] est aqua humidius, [illegible] [illegible], ut facile potari possint [illegible] aqua. [illegible] ex
[illegible] [illegible], et non [illegible] indicium facere [illegible]. [illegible] [illegible] convenientissimum, [illegible] cum [illegible]
erit [illegible]. [illegible] sanguinis [illegible] sonchi, [illegible] [illegible] portulacae succus cum aqua rosacea
[illegible] [illegible] frigidus stomacho adhibeatur. [illegible] frigida et humida [illegible] [illegible]
febrientibus siti accidat, [illegible] siti [illegible] sunt, quandoque et mensuram, et tempora potus [illegible]
cernere [illegible]. Nam si [illegible] detrimento bibere [illegible] quando vellent, [illegible] sane siti [illegible] statim [illegible]
[illegible]. Sed quoniam intempestive sumptus potus non solum sitim non extinguit sed etiam contra [illegible], propterea [illegible]
[illegible] siti [illegible] sunt, [illegible] in principijs, ac [illegible], [illegible]
[illegible]. [illegible] autem [illegible] et [illegible] [illegible] squallorem corporis mitigans [illegible]
[illegible] potum dare, [illegible] etiam [illegible] aliquando cogendi sunt ut potum [illegible]
[illegible] [illegible] capitis ex oleo frigidissimo vel rosaceo. Optime etiam [illegible]
[illegible] commanducatum. Ad haec cucumeris semina in ore retentum, vel portulacae [illegible] seminis [illegible]
[illegible] radicis dulcis, et tragacanthi singulas partes aequales [illegible], et cum saccharo ad fabae magnitudinem [illegible]
[illegible]. Aut seminis cucumeris [illegible] 3 4 tragacanthi 3 ii tragacantham [illegible] [illegible]
[illegible], et cum [illegible] ovorum recentium albumine ac saccharo catapotia formato, et ex his [illegible]

meracis bucellis cum vino aut sapa seu aqua lactis approbant, Hodie vulgus medicorum Soldanam vel Solda[illegible]
Cuius usum non valde admitto, Namque veratriculo viribus adversatur et ipse plures exanimes vidi [illegible]
qui auxilium aliquod hydropicis praestare, immo quosdam citius periisse observavi. Verum Ebuli usum est frequentius
pharmaciae agentibus ordinatis conveniet, nam incommodus est eius usus, ut pote qui vires ipsas dissolvit
praeterea erit aut intervalla accedunt non languora nostris stiliis [illegible] quae cum hoc quod aquam ducunt vires [illegible]
Vel urinam ciunt — dissolvunt. Iis vero quae urinam ciunt modice utendum est. Ex his bitumen olens, si excal[illegible]
sorbeatur, aut iunci odorati Nardi seu asari pulvis ex vino decoctum, vel si seminis Urticae ex vino tribus [illegible]
Anagallidis caerulea succus ipse aut iterum decoctum, seu seminis hyperici ℥ i ex vino pulvis si potius
ex vino decoctum bibendum sorbeatur. Praeter etiam opinionem faciunt vermes terreni cocti triti ex vino potati, vel [illegible]
rubetam excoriato eiusque cinere in sole exiccato ac ℥ i ex vino tritam praebeto. Potio itaque urinam provoca[illegible]
rhenda erit ex Sen: Bly. quam non parum approbavit Succum Solani hortensis expressum, si quotidie [illegible]
curantur, exigitur Urinam bibendo sorbeti: multam enim aquam per alvum ducit. Baccas vero Iuniperi reliqui [illegible]
Lini et Sticadi tritam ex vino potam quotidie strenue auxiliatur. Solemus in super et eisdem in coctis [illegible]
Anasarca commemoravimus. Clysteres etiam calidi: fiunt aquae, nisi incitati sponte humectat. [illegible]
ipsum regis convenit, Erit itaque ex mercurialis Polypodii floribus chamaemeli, caryi, et ebuli tum [illegible]
decocti ad vinum ex libri: Pauli li: i Et in eodem dissoluti mellis despumati et mellis rosati ℥ ii olei anethi
Chamomi ℥ iiii Hiera picra simplici ℥ j aut diacatholicon tantumque vel confectionis de dactylis seu antidoti [illegible]
hierapicra ℥ iiii Salis com ℥ iii commisceantur omnia et fiat clyster. Intus quoque aqua vini ℥ i aut et ipse addi cum potui [illegible]
solet ea quae per curationem anasarcae consuevimus, Verum etiam omnia tentanti potius cataplasmata adhiberi poterunt circa initia ex [illegible]
althaea ac caryis cum aceto multo composita. Post principium autem efficaciora fiunt cataplasmata adhibita ex furfure [illegible]
ex fimo pecori ac sabina cum caryis, absynthio, hyssopo, origano, ac aceto multo, aliudque ad marinam et minimis [illegible]
Armentarii bovini stercore, posca, sive aceto mulso stercore partem et plurimi vini inspersa continentque [illegible]
tiam Panaceam accipias et capparis tantumque, et buphthalmi seu kerchathemi [illegible] tantumque et [illegible]
[illegible] optime est ad Asiticum medendum. Abs ea in testimonium praebet Oribasius ex Sex Tenesgodi trientem, farinae hordeacae [illegible]
stercoris columbini trientem vitis nunc pinus sicca lib: i picis lib: i cerae lib: i Axungiae veteris li: ii, quae eligere [illegible]
aliam mortario contusa, et cum aceto tota affundito si vero neque [illegible] cesserit remedijs cute [illegible]
[illegible] dicunt] [illegible] humor [illegible] modo quo [illegible] reliqui ca: 80 lib 6 [illegible] valde periculo[illegible]
eiusdem evacuatio. Ipsa quoque aqua intercutem dicitur quae Tympanites vocatur purgantia medicamenta [illegible]
atque etiam quae urinam ciunt exigit. Multi eiusque extenuare et digerere spiritus flatuosos [illegible]
adhibere oportet. Etiam revera non est sinit conflatoris spiritus in hac aqua intercutem [illegible] quoniam ac tenues humores
dare, qui in flatuosum aerem a diminuto calore transmutantur: Enimo vanum est, ac intellectu carens sine ullo humore
laborantem hydropicum vocare. Et praeterea eisdem purgantibus medendum est eius curatione [illegible]
eiusque redundantem humorem praeparantibus, atque etiam urinam cientibus. [illegible]
sunt ut semen foeniculi Anisi Cumini et Ammi [illegible] aut dauci [illegible] aut dianisum commisce[illegible]
tenere etiam et constituis clysteribus in eosque decocto cuminum etiam anisum foeniculi semen et rutae folia origani [illegible]
calaminthae [illegible], ac [illegible]. Glandes item magnopere auxiliantur, si ex foliis rutae, cumino, ac caryis [illegible]
sale figurentur vel in hunc modum Rx mellis despumati [illegible] Seminis Anisi foeniculi et Cumini ana dr: i [illegible]
Salis gemmae et pulveris hierae ana ℈ iiii misceantur et fiant balani. Cap: [illegible] de coli dolore [illegible]
balanos requirent Et procurationes ipsius asservantur. Venter etiam quotidie fovetur ex sacculis si compositis [illegible]
Salis et furfuris ana manip: i Seminis anisi apii foeniculi Dauci et Cumini ana ℥ iii flor: Chamaemeli [illegible]
et [illegible] ana ℥ iiii foliorum rutae Lauri, et [illegible] ana man: [illegible] contundantur [illegible] et fiant [illegible]
[illegible] in latere ignito vino albo inspersa applicentur ac saepius iterentur Cucurbitulae quoque lenes crebro [illegible]
affigantur. Solemus item salubriter uti commemoratis cataplasmatibus potius si eisdem quaedam ex seminibus
discutientibus commisceas vel in hunc modum ipsum componas Rx Foenugraeci farinae, Lolii [illegible] et Hordei [illegible] ana [illegible]
[illegible] et foliorum rutae ana pug: i Seminis apii foeniculi cumini ℥ 4 seminis anisi ammeos et dauci ana ℥ iii cum
vino et oleo quantum satis sit fiat cataplasma Vel in ex: Aetius [illegible]: in hunc modum cataplasma componas stercoris capri[illegible]

Aqua intercutem febri[illegible] una — tantum tantumque stercoris bubuli et columbini farinae fabae et [illegible], calaminthae, salis nitri seminis [illegible]
[illegible] Dauci Seminis foeniculi et Cumini cuiusque ℥ i [illegible] quadrantem mellis [illegible] terebinthinae [illegible]
misce utitor. At si cum aqua intercutem febris quoque complicatur, ad modum calidis auxiliis utendum non est, neque in [illegible]
neque in cibis, aut potibus aut antidotis aut purgationibus. Etenim calefacientia [illegible] item [illegible]
[illegible] sitim ipsam augent et febrem incendunt et vias inflammantes magis adhuc exurunt, [illegible]
aqua simul intercutem et igne laborantes, corripiantur undequaque. [illegible] calefacere sive refrigerare [illegible]
Namque necesse est ut refrigerantia omnia aquam intercutem adaugeant Calefacientia vero febrem [illegible]
dimixtam curationem adhibere, et ei quod magis urget, quatenus licet, insistere, nec [illegible] ubi febris [illegible]
apparuerint, refrigerantia potius tunc exhibere Nam ubi invicem [illegible] morbi, eatenus habebunt [illegible]
indicationem quatenus copulabuntur, vel nobis sit [illegible] quod magis urget obviantibus, nonnunquam alterius cura [illegible]
[illegible] pari studio auxiliantibus. De eadem aq: inter: cum febre complicata [illegible] Sal: aph: [illegible] lib: [illegible]
Ea colligatione etiam seu resolutione succos qui in venis continentur [illegible] in serosam saniem solutos, ubi [illegible]
trahere non valeant, [illegible] Hidropum status oriri consueverunt, venis eiusmodi serum in ventrem [illegible]
corporis partientibus. Unde et hac nedum sanguinis, sed etiam carnis, seu totius corporis colliquationem [illegible]
[illegible]!

Disse il [illegible] che ne li dolori [illegible] gatro, mentre che si sentono caminar li humori [illegible] la Vita, e bono [illegible]
il sangue — [illegible] li equaleun e travagliato da la Colera ne lo stomaco, pro mangiar [illegible] di pan e bever [illegible]
d'aqua, e poi cavar sangue. che ancor dopo il [illegible] [illegible] cavar sangue —

purgare queunt, tenuiore, prius hu' humore opio praeparato, ac nisi reservati per medica quae extenuandi vim habent.
di ac meatus aperiendi vim habent. Ea sunt syrup: ex Absynthio, Eupatorio, de Bizantijs, Oxymel simplex ac scyllinum
seu syrup: ex hyssopo exhibeantur cum aliquo etiam extenuantium ac aperientium medicaminum decocto, quod si opio
ap: decoctio obstructioni regnat. pariter apud eiusdem iam imbecill: gbus saepius adhibibit purgans medicamentum tribuendum est
vel quod conficiatur ex ligna et pulveris hierae simplicis Gal: ℈ i Agarici trochiscati ac Rhabarbari ingorati
singu: ℈ ii formentur pillulae cum oximelite. At gbus per aliquod tempus exhibeto ℥ ii vel iii syrup: e pluribus
infusionibus repetit cum aqua cichorij. At ubi haec purgatio satis non sit, iterum per iosiores vim habent extenuandi atque aperiendi,
riendi medicamenta exhibeto (eos quos modo recensuimus) post quorum usum ad ea quae paulo valentius purgare possunt transe
ito, velut sunt catapotia ex Rhab: ex Agarico, atque non una vice sumenda erit sed pluribus, quae usu ecgebit
tu' a minoribus ad valentiora transeundo. Nec non eam eius medicamenti perpetuo admisceri debet, quae vim habeat adiicendi
iecori robur quemadmodum Rhabarbarum est. ac mirabolanorum chebulae. Hinc etiam usum conferunt pastilli
de Rhab: de Absinth: seu epatorio ii vices exhibeantur. Quo etiam tempore ubi ab his purgantibus medicamentis ae abstinere
meruerit aegri, uti poterunt aromatico rosaceo, antidoto diarrhodon, dialacca, vel diacurcuma eorumque devorantes
cum exiguo vino albo aut aqua ex absinthij decocto. In quo adhuc usum sit tantundem mithridati seu theriacae ex
amplexerit, non parum conferet. Prodest etiam eiusmodi ea, quod urinam ciere valet est deinde semen cardamomum radicum
asparagi, aut trifolij decoctum aut etiam trissaginis similiter etiam si ℈ i eiusdem radicis trifolij aut Eringij sicci vel
seminis vitici tantundem cum vini albi tribus, exhibeatur, commode urinam ciebat. Maxime item quae urinam prodest vomitus
Extrinsecus vero ea adhiberi medicamenta licebit, quae vim immodicum humorem exsiccandi habeant quapropter est in paludibus
volutationibus utendum est. Aliquando etiam arena probe a sole ignita, aut pellibus pulvinis a sole fervefacti sequens,
occultare oportet: capite tantum velato et facie cum spongia assidue extersa. Fluviatilibus enim ac marinis lavaris commodum
sin possideat vinum lapidum: sic enim exsiccant tumentem ab aqua intercutem carnem, aegroto vel in iis excalfacto de
cumbente. Post haec aqua marina aut aluminosa aut sulphurea laventur aegri eum aliquos quod huiusmodi lavacra
assueverant, ea ipsa, tum ad delendum morbum, tum ad bonam valetudinem reddendam suffecerunt. Optime etiam convenit
et his cataplasmatum admotio, eorumque potius, quae vesicare simul et visceribus firmitatem addere possunt. Quemadmodum stercus
bubulum est convenienter resiccatum, non inepte cum posca aut aceto multo impositum infectum sulphuris quoque forte
similiter e cochleis tritis cruda et impositis, agglutinantur enim neque decidunt, priusquam universus humor resiccatur.
Aetio teste Galenus propterea sic dicit. Porro cochleis quae usionem non sunt expertae. Si tritae una cum testis imponantur
ex toto ventri aqua intercutem laborantium, et in arthriticis, articulorumque tumoribus aegre qui discuti potuerunt. Cochleam vero
penso desiccare et parare inhaerere sinit oportet quo ad sponte decidant. Fermentum etiam sale multo permixtum commode ad-
hibetur, aut panis cum pulvere Hyssopi, aut fabacea farina aqua marina, et melle cocta, pari absinthij modo dicto.
Vel hoc cataplasma conficies: Ex Cuscutae et fermenti, cuiuslibet ℥ i farinae hordeaceae, loliaceae, fabaceae, foenugraeci, ervi:
ni lini ana man: ß radicum et foliorum ebuli et abrotanij ana man: i ß hyssopi et origani ana ℥ iii sulphuris ℥ iii cumi:
siccantur et cum posca aut oxymelite fiat cataplasma. Si vero corpora teneriora sint, quemadmodum pueris et aetatis quod mul:
ieri convenit hoc: quod reprimunt cataplasmata magis adhibere oportet. qualia sunt malicorium Rhois culinaris, mala cotonea, quae
iti baccae et vitis pampini, aliquando quaeque quae esse. aliquando vicinum quae ibi cum quibus eorum medicamentis vesicantia, quoque fissurae
mentionem facimus. Cum ubi potius aliud non cesserit, efficacius auxilium adhibere oportet, quod chirurgia praestat, fissuram
nempe circa inferiorem talum infligere oportet, ~~quod chirurgia praestat~~ in loco quatuor digitorum spatio supra talum eminentem
en profunditate qua pars in venis potione ut [illegible] libera per aliquot dies per eam humor frequens feratur, neque pa:
riculum ullum hic verendum est, velut in Hydropis ascite per punctione, non si conservatim quemadmodum illi evacuantur, licebit
vix etiam ullum hic verendum est, nihil vetuerit ipsas in talis fissuras linamentis obturare, ligamentisque constrin:
gere. Atque ubi rursus prodire quod velis, laxatis ligamentis, et ablatis linamentis, gestatoque ac motu aegro exeuntem in:
ditatis. Eadem aperi aqua intercutem, qua ascites appellatur non minus ab evacuatione vitium curationis exigit
quae non eamdem sectionem quo purgans medicamentum regnat Attenui namque ac seroso humore cui quidem durior superior conclusum
est. Is itaque prius praeparari debet syrup: e corticibus citri, melle rosato, sive oxymelite et demum infrascripto medicamento purgante
expurgari, quod recipit pulveris hierae simplicis Gal: ℈ i Agarici trochisati et Rhab: ingorati ana ℈ ß formentur pillulae
cum oxymelite, a quarum assumptione per aliquod tempus infrascripta potio exhibeatur, quae recipit corticum mirabolanorum chebu:
lae ℈ iiii Citrinarum ℈ i fiat decoctum in aqua cichorij et absinthij in quo ℥ ii syrup: Dni Aug: ac tantundem syrup: e pluribus
infus: ros: dissolues, deinceps iterum adhibibis syrup: magis extenuantibus, ut eo qui ex tribus radicibus conficitur aut ex duabus
vel quinque radicibus Mesue oximelle simplici aut scyllino seu syrup: de Bizantijs vel de Eupatorio cum syrup: de
Absint: et aquis foeniculi et melissae iterum purgans medicamentum exhibeatur quod parari poterit iterum ex pillulis de
Agaric: vel de Rhabar: eiusdem Mesue et cum pulveribus hierae simplicis vel pillulis indicis trinas quasque se pro expert:
entiam habuimus et citra noxam pluries singulis 7 vel 10 diebus exhiberi poterunt; mirabiles enim serosos pur
gant humores citra aliquod nocumentum notatu dignum. Conficiuntur autem hoc modo Ex Cortice plantae quam citer
Seplasiarij mezereon appellant et speciem eius quam nunc ignat Dios: chamelaeam ℥ ii vel iii infundantur per 24 horas
in sufficienti quantitate aceti vini albi in quo prius mala cydonia fuerint decocta, deinde in umbra exsiccentur, et
iterum parato decocto ex pomis dulcibus et acetosis, in eodem aceto vini albi pro eis folia infundantur ut supra exsiccen:
tur. Contundantur et eius addito hierae picrae simplicis tantundem et cum succo radicis iridis fiant pastilli et serventur
quorum dosis est ℈ i vel ℈ ii per quolibet vice. Interim vero ℈ ß agarici trochisati aut Rhab: ingorati et tantundem troci:
scorum mirabol: cheb: adiicere poteris, eiusdemque catapotijs. Cognovimus nonnullos hac specie aqua intercutem la:
borantes, saepius, per intervalla eis exhibitis prorsus curasse. Nec etiam parum confert per carnosa atque aqua intercutem
specie, ubi eadem purgatione indigeant: quemadmodum hoc in anno 1587 Hispanus in Illmo Castro Aut: Sanchez Bissignani
Principis quem ascite simul atque Anasarca laborabat adeo, ut fere amictis per depravato loculo, ubi bis aut 4 dicta catapotia
per intervalla devoravit, liberarant, testes sunt nonnulli tum medici tum magistri, qui ipsum aqua intercutem la:
borantem, ac demum ab ea solutum et liberatum inspexerunt, quamquam non exiguam etiam hic operam tulerit Suda:
torium Tritulum hodie vocatum. Cum mirifice confert per eiusdem hydropicis aqua sub humore seroso decoctum
radicis sambuci seu ebuli in vino, namque eadem utriusque vis est, et eum subeuntibus aquam auxiliantur Dios: autem liber et
Aetius et Aliis: succus corticis radicis sambuci commendatur si in vino potui exhibeatur: quam etiam ex junioribus succum
mediis

Hydrops ter aliter. — fiunt obnoxii: pueri vero et plures ab hydrope facile apprehenduntur, quod quandoque curabilis sit... est tamen
periculosus, minus eo [illegible] facile quoque aliquando curabilis sit, quod ea quae cuti adhibentur humorem detrahunt
Prognostica. — vesicantia pharmaca. Omnes autem intercutem hydropes ergo cum ulcerantur corrumpunt fiunt periculosi. Saepe
297 — [illegible] se [illegible]: saepe alteri [illegible] morbo, maximeque quartanae supervenerit. Inter initia tamen non difficillima
si malum intercutem evit non sine magna molestia discutitur, facilius in pueris quam in liberis tollitur, quae cum
famem, sitim, multa alia taedia, longamque patientiam, promptius his succurritur, quod facile coguntur quam qui
liberi sunt. Sed et hi qui subalio sunt, si ex toto ubi temperare non possit, absolute producuntur. Omnis itemque
acuto morbo existit malum est, non enim sedat febrem, sed dolorem adimit infert, ac mortem. Quod vero aqua inter
ulcera in corpore facta difficulter [illegible] ex Hip: quibus hydrope correpto in aqua [illegible] inveniuntur
solvitur morbus, quod malum sit tussis supervenerit quod malum sit, vel quod desperati sint [illegible] autem
definiatur ex fonte ventris fluxio supervenerit, a morbo liberatur. Namque ex fonte [illegible] diuturno alvi [illegible]
albae [illegible] Verum licet difficilis sit aqua affonis [illegible] et plurimis [illegible] auxilio opus habeat
tamen non difficillima curatio est. Cuius prima et principalis pars vero in victu existit nec in aqua intercutem
Victus ratio in hydrope aqua intercutem [illegible] — affectibus, et potu periculosis. Ea de re commune omnibus speciebus agitur victus [illegible] deinceps
aggredienur [illegible] curationem. Aer itaque eligatur ad calidum et siccum vergens, moderata autem sit et probe
ipsa domus [illegible] anni tempus. Lectus non valde mollis sit, [illegible] qui anasarca laborant substernentur
arundinum folia, et herbae vesicantes, velut est uter, Pulegium, Calamintha, [illegible] operculo etiam [illegible]
apparentur duriora: mirum est enim quantum huiusmodi somnum vesicent, ut constet eos qui [illegible]
[illegible] obvolutos et absconditos somno surrexisse firmos, ac vesicatos, quod item somnus etiam
deratus aut paulo brevior consueto: Namque vigilia moderata non minus conferunt. Digerunt enim
si ad alia hydropicis conducit, praecipue, qui sit per mare, equum, et lecticam [illegible] et viribus constant
bulatio est utilissima: Saepe frictiones hydropicis adhiberi dixit. Namque externos corporis meatus
mores extenuant ac discutiunt. Celsus quoque multum ad ambulationem [illegible] aliquando [illegible]
intercutem quietem sibi ac ociam [illegible] placuit. Addidit etiam quod superius
[illegible] sunt. Ut spiritum ipse contineat, curandus est sudor, non exercitio tantummodo, sed etiam in
vel Laconico, vel Clibano similibusque aliisque, maxime vero siccis natis, ex siccis sudores sunt, qualis
in [illegible] modo qui [illegible] sudatorium [illegible] vocatur. Alvus quoque in singulis hydropicis servanda
[illegible] [illegible] clysteribus lenientibus, aut glandibus [illegible]. Cibus autem eidem ex media materia
generis durioris. Sit autem universus facilis concoctu, et sufficienter coctus, exolutus [illegible] est, ut in
[illegible]. melius namque ita assus est dare, quod [illegible] concoqui possit. Prospiciendum est, ut alimentum quod
fuerit facile sit [illegible] et nequaquam in [illegible] quo minus in corpore [illegible] dispensetur.
alimentum ipsis est panis fermentatus probe fermentatus, qui semina [illegible] continent.
[illegible] Cumini aut Foeniculi. Cuius etiam copia [illegible] vel panis sit optimus [illegible]
[illegible] habeant admixtum. Ex avibus conveniunt [illegible] turtures, [illegible] merulae, passeres [illegible]
culi qui pingues non sint [illegible] gallinae [illegible] pulli, quippe [illegible] respondeant. Ex quadrupedibus
carnibus moderate conveniunt, eae vero quae non sint pingues, [illegible] haedi aut [illegible]
porcum, quod [illegible] extenuante cibo [illegible]. [illegible] petroselino, dauco, eruca, pulegio, rapa
coronopo, cepis, pastinaca, porro capitato [illegible] ominibus [illegible] haec namque maxime
sunt [illegible] elixati semper aromatica [illegible] addi
cinamomum, aut caryophillos. Ex piscibus [illegible] carere [illegible] recentes. A leguminibus
abstineant in totum. Inter bellaria conceduntur [illegible] una [illegible] ac una
punica, pyra cocta ac cariae, omnia moderate [illegible]. [illegible] tamen maxime cibos
accipiant, quandoque [illegible] ac ova [illegible] gustare poterunt. [illegible] sit vinum
[illegible] urinam ciet. Aqua in universum vitanda est, vinum quin incommodum [illegible]
[illegible] erit quantum [illegible] modo sitim, sufficit. Namque potio non ultra danda est,
[illegible] urinam movet. Si tamen vehementer sitis [illegible] [illegible] dabimus,
[illegible] sitis: dulcia omnia et [illegible] vitanda sunt. Namque ex his sitis non sedatur,
[illegible] optima eis medella est. Quod si velint [illegible] vinis [illegible]; id sit [illegible], praecipue quod
[illegible], vel apiatum, aliis tamen abstineant, et ut summatim dicam quam minimum bibere
[illegible] confert. Namque talis vivendi modus [illegible] et siccat. Haec quo ad [illegible]
Curatio [illegible] — [illegible] satis. Quod vero ad medicamenta [illegible] attinet. Corpus etiam omnino ab evacuatione incipienda est
et Tympanites purgans medicamenta [illegible] quod aquam educat requirunt. Anasarca [illegible]
[illegible] hic solus hydrops [illegible] sanguinis detractione indiget. cum sit ex [illegible]
vel [illegible], vel ex [illegible] quod ita [illegible] sit [illegible] Tympani vero et Ascitae nullusque sanguinis
missionem [illegible]. Huius itaque speciei aqua intercutem [illegible] medendi rationem aggredientes
[illegible] sanguinis [illegible] nascitur, et
Curatio Anasarcae vere [illegible] — [illegible] illa non indigeat, tamen propter [illegible] detractio [illegible] illam effusam facile superest
reductionis [illegible] sectionem. Namque prope extinctionem accedente [illegible] calidi, ut
[illegible] ignis [illegible] extinguitur [illegible] lignis tum humidis, tum multis, [illegible]
[illegible] sufficerit, [illegible] ob copiam sanguinis, [illegible] ita [illegible] ex Galeno. Ubi qui de vasis
[illegible] sanguinis missio: quo tempore [illegible] [illegible] [illegible] secundaque [illegible]
[illegible]. Ante omnia itaque [illegible] ex [illegible] quod [illegible] corpus [illegible]
[illegible] erit. [illegible] velocissime [illegible] ne vires deficiantur, sed satius erit, [illegible]
nec multo [illegible] copia exhaurienda est [illegible] commoveto etiam [illegible] tollere. Verum [illegible]
tanto magis [illegible] ex [illegible] Anasarca [illegible] sanguinis missio [illegible]
[illegible] ex [illegible] corpus redundanti purgante medicamento necessarium [illegible]. Sic etiam [illegible] opus fuerit,
Purgatio — [illegible] universum corpus [illegible] [illegible] tentanda erit, a lenioribus [illegible], et deinde ad ea quae
ctione [illegible] purgant [illegible] quod [illegible] tentanda erit, a [illegible]

neq dolorem exolutus, neq mollem Ventrem, ventriculi vel intestinorum maxime, siue vitio (ingerentes in venis medijs) iecur ipsi ob laesum erit consensu. Namq ex dictis partibus affectis potentiores debiles fiunt, q quia iecur ad quod partibus alimentum

Ita fit, Ut nunquam desinant Visceri coadunationem: et cum interioribus intestinis maneat, granat ab eo. Ut pote deducta statim ad eo pellitur deorsum: atq hac alui fluxus in huiusmodi aqua intercutem est causa. Altera causa est quod et alimentum corrupt

ac bilis copia in intestinis colligitur, et ob eam rem eiusq acrimoniam mordentur, proindeq irritantur ad excernendum contenta ibi excreta idq potissimum accidit, ubi inflammationes rexerunt, et postea fluxus hic alui neq dolorem sedat, neq ventrem mollit

intercutem causa non Vacuatur: At si indurato lieni, seu infrigidato, [illegible] aliter affecto eius consentiente iecinore, aqua

quae intercutem genita fuerit. Ex dictis signis indurati lienis, aut aliter affecti patebit. Sic etiam, vel si pulmoni vel septi transversi aut renum occasione iecur affectum fuerit: eorundem in suum affectus signa praecedent: qualitas autem affectus ipsius iecinoris frigida

et calidus intemperies existit. Namq nisi ipsum primario infrigidatum sit, aut ad ipsum frigus inspiratur ab aliquibus iam dictis [illegible] primario refrigerati Aqua intercutem subseqi minime: quod frigida intemperies, [illegible] ad oes [illegible] Venas [illegible] sive ob eam quoq ad eius corpus quod [illegible] quidem [illegible] hoc proprius eius facultas, qui sanguinem gignit

infirmum est. Et propterea ubi vitiatum sit, ad bonam [illegible] eius Vitiari oportet adeo ut non amplius cibos in sanguinem [illegible]

alienam qualitatem [illegible] transmutet, ac tenuem aquam [illegible] substantiam aut pituitosum humorem, seu flatum constitui possit. Nec obstat ea aqua intercutem, quod ad acutos morbos sequitur. Nam

ut hi [illegible] ducatur aqua intercutem [illegible] calida, et [illegible] sicca quoq intemperie [illegible] in sanguinem [illegible] nequeat.

[illegible] tam graviter affectum [illegible] frigida iecinoris intemperatura [illegible]

Venaeam [illegible] concoctione [illegible], hanc etiam aquam in [illegible] frigida [illegible] ex iam dictis [illegible]

primitus saltem, [illegible] imbecille eius vitio calore redditur, quo modo sanguinem gignit, ex iam dictis [illegible]

liditate in eo genita: Atq frigida hac iecinoris intemperies, haud aliquo [illegible] iam dictis aqua intercutem speciebus se [illegible]

Namq a iecore frigiditate quatuor aquosas hydropis species Arabes [illegible], a more [illegible] tympanites. Est humida substantia

inflatorum aerem [illegible] aliquo calore transmutari [illegible] Ascites [illegible] frigiditate quam tympanites [illegible]

tatur (ut diximus) pari ratione et Anasarca seu Leucophlegmatia a frigidiori iecinoris intemperie quam ascites, [illegible]

quod totum habitum pituita plenum [illegible] laborantes. Quo etenim pituitosum ex [illegible] humore frigidior

existit, tanto anasarca, quod ex iam dicto pituitoso [illegible] ascitae [illegible] existit. [illegible]

ascites, q ex sero [illegible] Accedit [illegible] tenui ex seroso, q ascitae [illegible] existit.

esse putrefactus, ut propterea [illegible] potum appetant, q ascite laborant, quam reliqui hidropici. Est itaq anasarca seu Leucophlegmatia pituitosi humoris in toto corpore collecto, seu [illegible] corporis [illegible] disseminatio

ita ut in [illegible] aut [illegible] universa caro permadefacta appareat. Atq ob id totum corpus similiter ut

hypochondria, intumescit, ac mortuo simile evadit. Ascites autem collectio aquosi humoris existit plurima inter

membranam peritoneum appellatam et intestina, ut re vera membrana ipsa replete videatur. Spatium

[illegible] peritoneum et [illegible] ea [illegible] est, aquoso humore impletur, aliquando [illegible] ad [illegible]

humor [illegible]. Tympanites autem plurimi [illegible] est [illegible] flatus aere repleti [illegible] ventri incumbentibus locis

[illegible] in principio sola inflati esse videntur, postea [illegible] flatus inspissatur, et [illegible] nubilus redditur, [illegible]

quasi nebulosus humor consistit, atq congregatur. Ex quibus liquet quantum [illegible] aqua intercutem differat [illegible]

[illegible] in quantitate, seu magnitudine. Namq ex quo [illegible] tumor existunt [illegible] ceter

[illegible] consistunt connumeravit, q etiam [illegible] sunt; Nec obstat quod [illegible] ad [illegible] quid incidunt

in sanguinis [illegible] generationem [illegible] hydropis [illegible] connumeraverit. Nam vel symptomata [illegible] volunt intelligere, vel [illegible] aqua intercutis eius causam immediatam intellexit, quod quidem symptoma [illegible] in sanguinis quorum [illegible] vel non vitae parte. Coctio autem oes aqua intercutem [illegible] difficultatem, tumorem, et gravitatem ac vitiatum colorem [illegible], ex [illegible] potum autem [illegible] plurimi appetunt, maxime q ex ascite laborant, eius humor q in loci [illegible] est, et putrefactus [illegible]

[illegible] Febre enim in totum plurimi ex [illegible] febriunt [illegible] est pedes intumescere

[illegible] procul [illegible] abscit. [illegible] Ascites [illegible] fluctuationes excitentur ex humore, q [illegible] contentus circumvolvitur. Tympanites autem, quod ubi nos [illegible] tympani modo strepitum quendam edere videtur. Et propterea in huiusmodi aqua inter: humor sit, an [illegible] q in regionibus ventris continetur [illegible] explorare non valemus, nisi cavata [illegible]. Est frequenter non cavari [illegible] ascitis

ex aqua intercutem, quam tympanitem vocant. Sed ad veram notitiam comparandam putare oportet abdomen [illegible]

[illegible] tympanum resonet. Secundo loco aliter corpore [illegible], et in latera convertere, quo [illegible] aliquam ex [illegible]

[illegible] ac nobis strepitus in modum tympani strepitum [illegible] fluctuationem humorem; [illegible] distentum

abdomen non deprehendas ex aere sit, an ex aqua, tamethsi [illegible] peritoneum [illegible] continebit. Anasarca hinc deprehenditur quod [illegible] habeat [illegible] similes, et totum corpus intumescat, ac ubi nos digito id comprimimus, cavitas oboriatur, [illegible] non statim in pristinum [illegible]

[illegible] aqua intercutem vel [illegible] causae [illegible] iecinoris refrigeratio [illegible] Et propterea ex nonnullis causis [illegible] hidropem incidere. [illegible] refrigerari [illegible], ut pote ex immodica [illegible] aut ex [illegible]

[illegible] aqua intercutem [illegible] poterit, [illegible] ex immodica [illegible] ex immodico muliebri profluvio. [illegible] ex intempestiva, ac

ex menstruorum [illegible] cessatione, aut ex immodica [illegible], aut ex immodico [illegible] profluvio. [illegible]

immodica aquae frigidae potione iecur affectum refrigerari [illegible], ac statim aqua intercutem incidere, quippe fit [illegible]

[illegible] ventriculi vehementi cibi desiderio teneantur, opposito modo quam ceteri hidropici. [illegible]

[illegible] affectum, vel [illegible], splene indurato seu refrigerato [illegible], aut iecinore seu [illegible] intestinis [illegible]

mesenterio, vel pulmone, vel renibus seu septo transverso similiter primario affectis [illegible] a Podagra et a

[illegible] dolore vexati aquam intercutem incidunt: Frequentissime etiam eos q cibum non [illegible], et male

corpori [illegible] statibus hydrops corripit, item quosdam eos q non nisi [illegible] cervicis

spirant, [illegible] aqua intercutem [illegible] etiam febribus longis [illegible]

[illegible] ad morbos acutos [illegible], cum ex eis [illegible] interdicit, adeo ut iecur cibum in sanguinem

transmutare nequeat: quod oe [illegible] liceat, ex [illegible] partium [illegible]

affectu dignoscitur, [illegible] in [illegible] ac capitis signa. [illegible]

quidam autem ex [illegible] prompte [illegible]. Huic autem affectui non minus [illegible] quam viri

cauā erit ut diceimus. Et propterea Barb: principium apud intercutem appellarunt hanc affonem et Arabum [illegible]
dispositionem antecedentem hydropisim: quo fit ut neq generari [illegible] corporis [illegible] possit nisi iecur
Burkard. primario sive per consensum fuerit affectum ac imbecillum redditum propter frigidam eius intemperaturam
ob quam sanguinem optimum generare nequit, ac [illegible] [illegible] corpori eum suppeditare, sed ipsum frigidiorem
crudiorem et ut ita dixerim magis pituitosum generat ac distribuit. Et propterea ut plurimum haec affectio ex longo
congregatur, aut ex viscere quopiam in circuitu [illegible] consequitur maxime hepate et splene, atque [illegible]
[illegible] diuturna, et affectionibus coeliacis contingit: item ob consuetam aliquam cohibitam excretionem [illegible]
ex immodica sanguinis profusione, in viris [illegible] per haemorrhoides, aut in mulieribus per menstrua: quemadmodum et
[illegible] grandi consuevit (et ut in universum dicam) quaecunque causae iecur ipsum ac [illegible] [illegible] infrigidare [illegible]
sint internae sive externae fuerint, huiusmodi affectionem generare poterunt: quas dignoscere haud difficile erit [illegible]
[illegible], tum etiam ex loquentium seu [illegible] loquela. Capiuntur autem hac affectione maxime senes [illegible] et iam
liberantur, minime et pueri, qui facile pereunt propter [illegible] firmatatis debilitatem, et quod ob cutis raritatem
Prognostica eis facile transpirant. Atque in vigore sunt, raro, incidunt: et facile se exinde extricant. [illegible] autem
affectus curatio. Nam si diutius protelabitur, in aquam intercutem transit. Quoniam vero eius curationem attinet
Curatio eligendus est aer calidus et siccum [illegible]: somnus moderatus sit, ac nocturnus: longus autem atque diurnus [illegible]
moderatis deambulationibus, gestationibus, [illegible], et frictionibus siccis [illegible] ex lino [illegible]
Rondelet. quod et exercitamenta moderata conducunt. Alvus humecta sit natura, vel [illegible] cum clysteribus [illegible]
cibi eis offerantur simplices et qui facile coqui possunt, optimumque sanguinem gignere, vitanda sunt omnia bellaria, [illegible]
ta, crassiolenta, humoris crassi, viscosa, et quae difficulter concoquuntur. [illegible] autem convenit eis album
et odorum. At aquae potus omnino vitandus erit et in universum [illegible] sit tenuis et siccus. Vini [illegible]
parandis sit apta, [illegible] quam spes est, eos qui huic malo [illegible] ad restitutionem in integrum [illegible]
Venaesectio. si ex [illegible] excretionis cohibitione affectio contingat, provocare ac invitare eam ipsam excretionem oportet aut [illegible]
videre in cubito, si nihil sit, quod id fieri prohibeat, paulatim, ac pluribus vicibus, per [illegible] sanguinem detrahendo
[illegible] vitio impediatur, aut [illegible] humorum copia laborent aegrotantes, ipsos purgare oportet (ne [illegible]
quod eius noxium est) non semel duntaxat, sed saepius ac paulatim, ubi usus postulabit. Purgans autem [illegible]
Rhab: agarico ac myrabolanis parari poterit. Sanitatem autem [illegible] medicorum prudentia [illegible]
intercutem conservare studioni [illegible]. [illegible] mirifice prosunt [illegible] potio assidua: aut [illegible]
ac aquarum [illegible] usus; primum aluminosarum, nitrosarumque, mox et sulphurosarum. Haec namque aquae [illegible]
calidi robori, ac viribus reparandis conducunt. Conferunt item eis theriacae et mithridatii antidotus [illegible]
curcuma seu dialacca [illegible] 3 i separatim eorum [illegible] cum vino albo tenui ac odorato tribuantur, [illegible]
[illegible] memore, [illegible] minus et eis utendum erit antidoto theriaca [illegible] et mithridato. Si ex immodica sanguinis
fluxio exortum fuerit malum corporis [illegible], praecipue tum ei confert universa [illegible], quae [illegible]
dis sit apta. Hepatis autem ex quacunque causa ortum duxerit, hepati succurrendum erit, ipsumque roborare
cum sanguificationis instrumentum sit, ac sanguinis officina et in praecedentibus diximus. Ulterius tamen sequentia [illegible]
[illegible] idonea medicamenta [illegible] [illegible] repsuit praeterea hic capiti finem imponimus. Ubi [illegible]
[illegible] aut alio quopiam primario affectu cordis aut splenis seu alterius cuiuspiam visceris malus corporis habitus
ortus [illegible] affectus, medelam ipsis adhibere convenit (prout in praecedentibus docuimus) quam sibi ad singula [illegible]
propria sunt —

DE AQUA INTERCUTEM seu Hidropico morbo CAP. 9.

Non quemadmodum Erisistrato visum est propter [illegible] angustiam impedita sanguinis distributione [illegible]
[illegible], tantum eo, quod [illegible] tenuis, atque aquosus est transumpto, itinere duntaxat [illegible] corpus vehatur:
[illegible] autem sanguis in visceris [illegible] permaneat sed sanguificandi facultate vitiata ex Gal: [illegible] [illegible]
Aqua inter cutem unde nomen sumpserit. quem [illegible] quandoque Hidropem [illegible] hidropa [illegible]. Latini vero aquam intercutem a [illegible]
[illegible], [illegible] aquosus humor hanc passionem necessario [illegible]. Cuius differentias quoad [illegible] duntaxat [illegible]
Quot sint eius differentiae. Quamvis autem quatuor esse hidropis differentias affirmant. Verum tamen Gal: eorum opiniones [illegible] erroneas condemnavit.
hidropem statuit esse differentias. Quem omnes pene authores sequuntur. Nos [illegible] causis [illegible], [illegible]
Et eius differentiae cur sic appellentur. neque pauciores esse potuisse demonstrabimus. Quarum una tympanitis. altera Ascites et tertia Anasarka [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] Episarkidion [illegible] appellatur. Tympanites quidem a tympano [illegible]
quod in tali affectione [illegible] [illegible] talem sonum edit qualem tympanum. Hip: [illegible] idropa nuncupavit.
Ascites [illegible] dicta est quod ἀσκὸν [illegible] utris modo in peritonaeo humor continetur. Et tertia differentia sic appellata est, quod [illegible]
sub carne vel [illegible]: carnem [illegible] carnem, vel supra seu [illegible] carnem humor continetur, [illegible] propterea [illegible]
[illegible] quod pituita liquida constet, vel [illegible] non semper alba, sed quae propter mixtionem quorundam aliorum humorum, [illegible]
Causae cacochymiarum differentiae. [illegible] omnium est [illegible] nimia abundantia. ob quam, ne [illegible] [illegible] facile [illegible]. Atque [illegible]
intercutem communis genitrix est ubi sanguificationis officium [illegible]. [illegible] necessarium est [illegible] iecur [illegible] facultati, [illegible]
[illegible] gignit [illegible] existit) praecipue [illegible] in huiusmodi affectibus [illegible] hepar affatur, [illegible] aqua intercus [illegible]
Quae pars afficiatur et quare iecur semper. [illegible] ob primariam eius affectionem excitetur, licet hoc quoque [illegible] frequentissimum, [illegible] iecur [illegible]
affectum aliud [illegible], quod aut [illegible] fuit, aut societatem seu consortium quoddam cum eo habet [illegible]
delicet: Quod autem iecur primario [illegible], [illegible] consortij, quod cum aliis [illegible] [illegible] aquae intercutem [illegible]
affatur a Gal: et Alex: confirmatur. Atque dignosces [illegible] primo affectum [illegible], ex cupiditate [illegible] quam [illegible]
Si iecur primario afficitur signa. [illegible] obtinent. Nam invitati ipsi ad tussim tanquam ad evidens [illegible] [illegible] tantummodo [illegible]
tussiendi, [illegible] iecoris molles [illegible], [illegible] in pulmone, ob quam ad tussiendum [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] affectum [illegible] facultati, neque [illegible] ministerium, continuo [illegible]. Ob hoc itaque [illegible] ita affecti ad tussim
[illegible], sed eis cito tale [illegible], [illegible] quod nihil dignum commemoratione excreant [illegible] [illegible], ac aviditatem
[illegible]. Nam venter non [illegible] nisi [illegible], ac [illegible] necessitate in perpetuis [illegible] [illegible], vel [illegible], nec [illegible]
neque [illegible] ab eo, [illegible] bene valent, nec [illegible], manentque [illegible] reliquos alimenti, [illegible]
[illegible] ad [illegible] peritonaei [illegible] partim inflammatione iecoris torrentur, [illegible] si ad acutum morbum consequatur aqua inter
[illegible] quoque reliqua signa, quae ipsum primario affectum indicabunt. [illegible] affectuum [illegible]
Si consensu iecur afficitur signa. Ubi autem nullum tale [illegible] signum primario affectu iecoris, ac venter magis [illegible] infestetur, [illegible]

proinde etiam ~~[illegible]~~ ex [illegible] tamen hura [illegible] radicis eius ~~[illegible]~~ decoctum [drachma una]. Item polypodium et capparis decoctum ad tertias redacta. Folia salicis et cortex, item et radix limonij quod et cynoglossum vocatur, huic adiunctae esse [illegible] in praedictis [illegible] eius principio affectionis. Namque a [illegible] anxius [illegible] oportet. Verum in inveterati [illegible] scirrhis et corporibus aegrotis atque eis quorum corporis habitus [illegible] frigidiorem exhiberi potest tussilago, gentianae radix, calamintha, pulegium, cyclaminis radix, scordium, trifolij bitumen olentis semen, hyperici coma, acori, asari et [illegible] radix, urticae semen torrefactum, centaurij minoris succus etiam si [illegible] exiccatus, chamaepithis pollinum ac anagallidis [illegible] [illegible] [illegible] species. Item dracunculi radix [illegible] tum sicca. [illegible] dicta medicamenta simplicia in principio cum [illegible] [illegible] cognoscantur, postea vero [illegible], progressu autem temporis etiam ipsa natura [illegible] [illegible] [illegible]. Exhibendi certam autem [illegible] [illegible] mensuram definire difficile et periculosum est [illegible] est [illegible] sint [illegible]. Quare in principio parum quod [illegible] exhibendum est. [illegible] deinde exhibitionis [illegible] augenda [illegible]: ipsi pharmaci, atque etiam aegri vires. Licebit item non dum singula spectis [illegible] pharmaci [illegible] unum et duo item vel tria vel quatuor [illegible] aequaliter, vel inaequaliter [illegible]. Praeterea dicta medicamenta [illegible] aut [illegible] radicum [illegible] cum aqua mulsa, vel semen aut corticis radicis periclymeni, et semini eius quantum tribus digitis apprehendi potest, in vino albo meraco calido ieiunis bibendum addi [illegible] exhibitum, aut [illegible] hepar [illegible] cum ~~[illegible]~~ [illegible] bibendum ~~[illegible]~~ exhibitum commendavit Gal. [illegible] [illegible]. In [illegible] autem topicis medicamentis [illegible] [illegible] methodus erit quam [illegible] [illegible] de scirrho [illegible] [illegible] emollientem et discussoriam [illegible] [illegible] oportet: [illegible] parum [illegible] [illegible] adstringendi vim [illegible] admiscendum est. [illegible] quod tutior [illegible] usus aceti in lienis scirrho etiam a principio, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est quod metuas, ne quo nervus eius in [illegible]: [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] capparis cortex ex aceto contritus illitus, item et salicis cortex [illegible] illitus, necnon et centaurij succus ac cinis fabarum cum [illegible] ex oximellite illitus, aut etiam lupinorum farina [illegible] [illegible], [illegible] et ammoniaci: [illegible] cum aceto applicatum [illegible] [illegible] profuit [illegible] item et fotus [illegible] [illegible] [illegible] centaurij minoris [illegible] [illegible] pondo ana [illegible] corticum radicum capparis ℥ j radicum et [illegible] ana [illegible] bulliant in aceti et olei [illegible] aequalibus, et cum spongijs fiant fotus, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] adhibeto unguentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et de capparibus ana ℥ j succi [illegible] et centaurei minoris ana ʒ iiii corticum radicum capparis et myricae ana ʒ [illegible] adipis anserini seu gallinacei ʒ iiii medullae cervinae seu vitulinae ʒ ij ℥ Ammoniaci in aceto dissoluti ℥ j aceti [illegible] quantum satis fit fiat unguentum. Processu vero temporis in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], ac etiam [illegible] adijci poterit, augerique quantitas ammoniaci et adijcienda bdellium et galbanum: quae prius in aceto dissoluantur. [illegible] et styrax, seu opopanax cyclamini [illegible] [illegible] succo, [illegible] [illegible] seu farina seminis lini, [illegible], ac altheae: ex quibus poterunt [illegible] medicamenta componi et prout affectus exigit, tum addere tum adimere ea quae emolliunt, attenuant, discutiunt, et roborant. [illegible] capparis cortex [illegible] [illegible] quod dissecat [illegible] etiam splenem [illegible], [illegible] modis huic rei capparis aptus est. Nam et ipsum cum cibo assumere et muriam eius cum aceto sorbere commodum est, [illegible] extrinsecus radicem contritam, vel corticem eius cum [illegible], aut ipsum capparim cum melle contritum imponere expedit [illegible] etiam ammoniacum cum aceto [illegible] [illegible] [illegible] non pauci lieni [illegible] imponentes eius scirrhum curarunt. [illegible] solum [illegible] saepe [illegible] fuit —

περὶ καχεξίας [illegible] [illegible] corporis habitu

Cum universo corpori [illegible] in angustitatem diffunditur affectus [illegible], principium [illegible] existens [illegible] [illegible] universo corpori [illegible] laxior fit ac emollescit: Et non una duntaxat pars, sed totius corporis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affectione [illegible] [illegible] totius autem corporis [illegible] nunc intelligentes [illegible] [illegible] quae [illegible] oculis subijciantur, sunt autem [illegible], musculi, qui omnia ossa ambiunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Namque et ipsa [illegible] [illegible], necnon et [illegible] oculis non subijciuntur. Universum enim corpus in hac affectione cum [illegible] albicans redditur ac [illegible]: ita ut [illegible] [illegible] [illegible] et in principio [illegible] concoctiones impediuntur manente etiamdiu appetitu, postea vero et fastidium accedit et respiratio ipsis fit rara ac debilis: quae motibus et actionibus [illegible], [illegible] etiam [illegible] [illegible] [illegible]. At nigro [illegible] affectum [illegible] [illegible] reponatur [illegible] [illegible] doctrina [illegible] in alios [illegible] [illegible] [illegible] reperi nisi quod lib: [illegible] de [illegible]: [illegible] Olympicum, qui non vitae pathos ac symptoma [illegible], pathos etiam cum morbo confundens: Ubi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] [illegible] permanentia ill [illegible] ad id, quod [illegible] est, morbum esse, [illegible] coloris vitium, atque atrophiam in symptomatis numerari quemadmodum etiam kakochimia et kachexia quamvis [illegible] sint et permanentia ipsis accedat, ad [illegible] morbos non numerat [illegible]. [illegible] adijciatur, quod ab eis aliqua actio laedatur. [illegible] itaque in [illegible] [illegible] kachexiam inter symptomata numerari, quamvis et [illegible] sit, et permanentia ei accedat, quod ab ea non [illegible], actio aliqua laedatur. Nam [illegible] [illegible] servantur omnes actiones, etiam si millies corpus fuerit alteratum [illegible] [illegible] affectum [illegible] morbus est. Quod [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] est, quam affectus [illegible] [illegible] actionem [illegible] ubi kachexia non dum permanentiam habeat, sed actiones [illegible] [illegible] non erit morbum esse ut Gal. et [illegible] qui [illegible] [illegible] naturales actiones, sed etiam animales [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Concludamus itaque [illegible] [illegible] corporis [illegible] symptoma [illegible] affectum corporis et [illegible] [illegible], frustratam totius corporis [illegible] seu nutritionem [illegible] propter frigidum ac humidum [illegible] [illegible] [illegible] intemperaturam vel [illegible] morbum esse [illegible] [illegible] eam intemperantiam frigida et humida totius corporis, quoniam ab ea et propter ea iam dictae actiones oblaesae sunt, et totius corporis, quoniam ab ea et propter eam iam dictae actiones oblaesae sunt, et totius corporis color [illegible] existit cum [illegible] albicans [illegible], [illegible] [illegible] quae [illegible] [illegible], [illegible] [illegible], calido, frigido, humido et sicco, [illegible] [illegible] lib. 2 de [illegible] [illegible]: [illegible] philosophorum opinionem [illegible] [illegible] [illegible] calidum in ijs [illegible] actiones, tum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Vel si maius dicas hoc vitium totius [illegible] considerari, vel respectu coloris ipsius et [illegible] [illegible] affectus corporis, vel respectu essentiae [illegible] [illegible] in eius [illegible] consistit, et tunc erit morbus, [illegible] hoc vitium [illegible] erit intemperies frigida et humida [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] totius. Verum haec [illegible] totius corporis [illegible] in modica refrigeratio, ac [illegible] ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sanguificationis defectu provenire poterit, quae [illegible] amplius augeatur [illegible] [illegible]

fluxionis impetu forti contingat, i moderata nonnihil medicamentis. Quapropter si moderata fuerit inflammatio
linimento aceti ac vino tenui ut partium, oleo dulci permixto fomenta solet; dat tamen praecipue excepto medio
et ubi iam sit caliditas oleum Rosarum aut omphacinum. In cuius penuria cum foliis aut
arboris atque etiam ipsa mala in oleo decoquantur: et quod tenuium partium addantur, velut est absinthium
item lentiscinum et melinum oleum pauco vino admixtum suppleri confert, aut cum pauci lintei linteis
hypochondrium fovere, vel ex olei anethini vel chamaemelini ℥ i et rosacei, seu cydoniorum et myrtini
pauco vini ac cera unguentum parati. Verum ubi forti impetu fluxus fervetur acetum & vino effundendum est
nimius calor si fiet. Post fomenta autem cataplasmata imponunt, quorum primum ex lentis ex hordeacea et loliacea
posca et mellis ac olei omnino paucissime mensura; vigens absinthium ac pulegium subdecocta foveri sit. Vel
... ipsum componens, farinae quodam seminis lini ac hordeaceae exigue cuiuslibet ℥ iß coriandri aceto quo acerrimo
℥ i adipis ... et butiri recenti ana ℥ i; ℞ iiii olei aneth. chamaem. et rosacei ana ℥ i ... prius tunc in
mixtis cum pauco oxymelite fiat cataplasma. Utimur etiam aliquando et cataplasmatis perinde ad splenem
... ficubus in vino, aut posca, et oleo rhodino: quibus chamaebrathum et pulegium aut thymum aut origanum, aut
folia aut anthemis et ... vehementer incidendi ac attenuandi praedita adiicimus, non fervente sed inflammatione
fore sedata. Nam si quispiam corpore suave sedatis calidioribus utatur medicamentis ipse sibi scirrhi author fiet. ...
... capillum cum ... polenta ... ex posca illitum commendat. Tu quoque ex his dictis etiam diversa
medicamenta parare poteris, prout unus expostulabit methodique ... servans, ut relaxantibus ac digerentibus medicamentis
ex adstringentibus ...

DE SCIRRHO LIENIS CAP: 89

Nonnumquam gravatur ... lienem inflammatio ... ... capitis ... oportunissimum autem cum esse ...
... ... quam ... ... sit ... , crebrius quam iecur, scirrhosis ... affligatur
nutrimenti, quo ... , species ... ... sanguinis ... ... lienis ...
propterea de hoc affectu ... ... Convenerunt autem eos, qui ... splenis affectionem habent proprie
splenicos appellare. Summatim modo ... ... scirrhi ...
... dicimus facile inveniantur notae quibus lienis affectus discernantur, et splen ... ... etiam ... ...
cum hepate communia. Eadem ... ... lienis iudicia accedamus; sunt autem tumor cum duritie sub sinistro hypo-
chondrio ... ... exedantur, ulcera in cruribus cicatricem non recipiant. Celsus ... ait quod lien ubi affectus est ...
simulque cum eo pars sinistra, eaque dura est et premente renititur, ... est aliis etiam cruribus ...
ulcera aut omnino non sanescunt aut certe cicatricem vix recipiunt. In interim ambulationibus ... dolor ...
difficultas est ... quoque ... ... ulcera hoc modo affecti habebunt et maxime circa crura ...
et colorem corporis ... ... ab aliis ... ... lienis ...
ex eis a quibus hepati scirrhus generatur. ... ... geminos modos. Nam ...
paulatim congregatur et cogitur, ac in magnum tumorem attollitur, vel medicis imperite parantur, id quod evenire
debere consuevit, ubi vehementer inflammationes ac erysipelata astringunt et refrigerant. Sed quum ex flatuoso
spiritu ... quodammodo ... splen ... atque renitens esse: propterea a vero scirrho id ... ...
flatus causa fuerit tactu tumor ... ... , immo ... ... , et lien ...
... experietur, citra tamen pondus duritiem ac gravitatem. ... ubi cum renitentia tumor ac duritie gravitas
... in sinistro hypochondrio percipitur, ex humore lento, et crasso lieni inhaerente infixo, tumorem ...
esse indicabis: qui proprie scirrhum seu scirrhosum tumorem appellant. Ex hoc quod consentiente ... ...
... fuerit, aqua intercutem ... . At quod si ... ... incurabilis sit. At quod si ...
incurabilis sit ... ... scirrhi ... ... regnat. Quantum ... attinet
victus ... laborantibus ... convenientia nutrimenta sunt ... ... , quae scirrho ... ...
... ... dumtaxat ... ... et ... ex oxymelite ... ...
pari modo nec ... ... habeat ... Nam et ipsa ... ... lienem ...
atque hoc dictum est, quod ex ... ... acceptum est. Cavenda tamen sunt dulcia omnia. Nam ex his ... ...
... consuevit. ... ... vitandi atque ... ... sunt ... ... sunt ... et ...
... ... simulque ... ... , quod extenuant, obstructiones eximunt, ac detergunt: ... ...
conveniunt. Vinum autem utantur non valde veteri quod aqua permisceatur, in qua ferrum ... ...
Et quoniam hoc vitium ... auget: propterea exercitatione et labore opus est. ... ...
cessarit, excitetur. ... frictiones et sudores necessarii sunt ... ...
ante cibum uti convenit, ... non abundante, ex eo autem ... ex superabundanti ...
... et ... : ... ... ex his ... ab omni affectione ... ...
... cap. de scirrho ... regnant. ... ubi laborantes ... multo sanguine abundant, ...
cubito venam secare commodum est. Neque tamen multa sanguinis copia auferenda erit. ... ... si multus ...
crassus ... ... succus: ... prius praeparato ex aceto mulso ac syr. ... ... , seu acetoso simplici ...
... Namque acetum et acetum mulsum huic ... commoda sunt ... ... et attenuare crassos humores
... citra calefactionem. ... medicamentum exhibendum erit, pro ... ... succi. Nam pituita ...
... expurgant medicamenta exhibeantur si ... melancholicus succus: quod ipsum expurgant ... deinde ...
ea medicamenta quae induratum splenem curare valent, exhibeas. Sint autem et potiones ... ...
applicantur. Nam eas sine molestia splen tolerat. ... ... partes sibi vendicant cortices radicum cappari ...
... ... et ... radix atque germina ... ... in aceto vel oxymelite ... . Attenuantibus itaque ...
... ... pharmaci citra manifestam caliditatem, ... amara medicamenta ... offerimus, ...
... ... absinthium ... , ac post cibum aqua a ferrario fabro, in qua ...
ferrum subinde extinctum sit. Haec enim vel praecipue lienem ... .
fabrorum ... exiguos lienes habent. Haec aqua in qua ignitum ferrum saepe sit extinctum, febricitantibus ...
... ... commendatur. Convenientia ... splenis in scirrho ... remedium ... ...
aqua aut vino aut posca exhibitum. Ea ipsa in aqua aut vino aut posca in principio exhibita ...
... ... plures ex ordine dies datur. Datur autem per se aquae cyathis binis: febri ... ... , cum vini ...
cyatho. ... ... quae ... ... calidiora ... scirrho non ... citra molestiam ... ...
dantur virgulaeque et radix. Scolopendrium item et ... ... maxime ... ... semen, foliaque et radix

... proprie sit et ... applicatur ... splenicis.

Scirrhosi lienis signa —

... ex flatuoso ... ... signa

... ... prognostica

... Victus

Purgo

... ... aceto ... ...

Aqua ...

fuerit corpori quoque calorem recipiet. Nos vero in sequentibus eorundem affectuum curationem praecipiens. Ex intemperie autem caloris utrique praecedente prius venae sectione aut purgatione vel utrique ut diximus in toto, vel in maiori parte mel: lancholici succi redundanti [illegible] evacuationem, ubi eius copia adsit, et contra eiusdem caloris intemperiem corrigere oportet tam cibos quam potus quam etiam medicamenta eo non neglecto quod perpetuo ea, quae astringunt, permiscere oporteat: quibus autem paulatim eam intemperiem corrigendam sit cap. de imbecillitate [illegible] Nec nisi simul alimentorum [illegible] potionum [illegible] latius succum melancholicum gignendi ortus fuerit ater morbus [illegible]: Contra etiam utrisque vero adhibenda erit quam [illegible] plenissime conscripsimus cap. de melancholia. Ea igitur huc transferenda sunt pro optima victus ratione praescribenda. Si vero utrique simul visceribus laborantibus regius morbus evenerit, facta redundantia utriusque bilis cum sanguine, vena secanda erit utriusque cubiti interna, et si vero [illegible] redundantes alterius bilis ac magnitudine affectus alterius visceris vero ex uno quam altero cubito quantitas sanguinis exhauriatur, Quoniam semper eadem venae sectio moderata esse debeat. Victus vero quoque ratio eadem utrique visceribus conveniens [illegible] ubi adhuc facta venae sectione utrique succi [illegible] in [illegible] corpus redundent, [illegible] usum praeparatis eiusdem succi ex syrupo: ex succo fumariae et cichorii atque oxymelite, et aqua borraginis et lupuli et hortulanae [illegible] hoc modo compositum exhibetur. Rx flor. borraginis lupuli fumariae ana ℥iiii [illegible] decorticat. ℥ß seminis epithimi ana ʒii Hepatorii, absinthii, scolopendrii et radicum capparis ana ʒi. fiat decoctum in aqua fontis, et in eo [illegible] transfuso dissolve cassiae fistulae ℥iß aut mellis rosati ℥ii Rhab. optimi cum spica [illegible] in parte praedicti decocti per diem aut noctem, et deinde per colum transfusi ʒi aut ℈iiii diacath: ʒvi diasenae vel electuarii indi ʒii vel iii misceantur et fiat potus. A purgatione utriusque visceris [illegible], magis autem aut minus [illegible] vel alteri, sunt unius visceris affectus [illegible] qui urgebit, neque tamen altero derelicto.

DE INFLAMMATIONE LIENIS. CAP. 88.

Quemadmodum [illegible] viscera lien inflammationi [illegible] interim tamen et ipsum inflammari contingit, cuius inflammationes [illegible], tangendo deprehenduntur, [praesertim processu temporis] [illegible] et ex iis quae de iecinore diximus facile etiam innotescere [illegible] lienis affectus discernantur [illegible] in praecedentibus [illegible] etiam et de ipsa inflammatione dicta sunt [illegible] non opus est hic eadem repetere [illegible] tradenda inflammati lienis [illegible] dolor sinistri hypochondrii, ac etiam fervor, distensio, tumor, [illegible] gravitas vehementer urgens. Namque in primis dum sit adhuc humor, sit lienis tumor [illegible] humidior. Nec mirum si lienis inflammationes duriores deprehenduntur. Nam sanguis [illegible] limosus, feculentus ac crassus existit. Ex quo cum inflammationes fiant necessum est eas duriores fieri. Ex his itaque [illegible] [illegible], tum partem ipsam affectam tum affectum ipsum dignoscere poterit [illegible] affectus sit inflammatio [illegible] [illegible] dictum est [illegible] inflammationem non [illegible] intelligere oportet. Namque varius ex sanguine optimo, ac mediocrem crassitudinem habente, ipsam in liene oriri contingit, sed saepius fit [illegible] diximus ex sanguine crassiori excitatur, [illegible] [illegible] sit [illegible] signis [illegible] dispositione causae eiusdem inflammationis, cum semper [illegible] dicto sanguine feculento, limoso, ac crasso, [illegible] habeat; facileque poterit dignosci. Cubi forte fortuna a sanguine optimo [illegible] [illegible] existente) ipsa inflammatio fuerit excitata [illegible] ex iis, quae praecesserunt [illegible] [illegible] anni tempore [illegible] [illegible] Cognoscens autem [illegible] humoris magnitudinem ex magnitudine [illegible] inflammationis [illegible] Inflammato autem liene si ex sinistra nare sanguis erumpat, magnam profert utilitatem. Nam [illegible] eruptio sanguinis accedit, summum id [illegible] laborantibus affert: [illegible] [illegible] memoriae tradidit, [illegible] erumpit, nihil iuvat aut etiam [illegible], quod vires sit [illegible] morbi [illegible] deiiciat atque exolvat. [illegible] varius quam caetera viscera lien inflammatione tentetur, [illegible] excitetur, [illegible] cum diligentia curanda erit, alioquin ne durum [illegible] consequentur symptomata. [illegible] etiam temporis processu [illegible] [illegible] [illegible] Pro cuius itaque curatione vero victus similis instituenda erit ei, quam in caeteris visceris inflammationibus praecepimus [illegible] [illegible] potum [illegible] initio [illegible] aqua et solo pane atque [illegible] [illegible] exhibeatur [illegible] inflammatio [illegible] [illegible] tempore etiam [illegible] [illegible] concedendo, [illegible] reliqua [illegible] sanguis detrahendus est deinde purgationi adhiberi, postea medicamenta [illegible] imponantur. Nam si venae sectio [illegible] visceribus inflammatis praesentissimum est remedium maxime certe in lienis inflammationibus adhibenda est, si nihil contra suadeat, nempe aetas, aut vires, aut locus, aut consuetudo, aut aeris constitutio [illegible] sudoris [illegible] aut magnum ventris profluvium. Secanda autem vena est sinistri cubiti. [illegible] affectui in [illegible] cap. atque eadem interna: quod si eam non [illegible], media [illegible] est. [illegible] [illegible] secanda erit. Quod si [illegible] [illegible] minimo digito vicina est aperiri debet quod in huius venae in extrema manu existentis sectio conferat, et lienis inflammationem confirmat [illegible] quod forte [illegible] [illegible] [illegible] venae sectionem [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] autem non semel [illegible] extraxisse, sed in duos dies partiri satius est. Sic namque extrahendus sanguis est, ne vitales facultates deficiant. Post sanguinis missionem ea dari [illegible] [illegible] [illegible] eligenda [illegible] [illegible] [illegible] purgari sit tum processu temporis validiores purgationes exhiberi [illegible]. [illegible] lienis [illegible] [illegible] Nam ea quae [illegible] agitur, nulla huic visceri [illegible] patet: [illegible] ubi phlegmone premitur, [illegible] [illegible] id medicamentum [illegible] tum lacessimus, quo dimittat deponatque [illegible] [illegible] exhibenda erit, a situ [illegible] sumpta indicatione, quamvis [illegible] etiam assidue [illegible] clysteres assidue [illegible] debeat, et maxime si venae [illegible] [illegible] relinquatur et [illegible] in morbi initio, vel [illegible] [illegible] purgans medicamentum exhibeatur, [illegible] humor [illegible] oxymelite scyllitico e succo fumariae [illegible] borraginis cum aquis mellis [illegible] lupuli deinde hoc [illegible] purgetur [illegible]. [illegible] flor. fumariae. lupuli. borraginis, violarum, et hordei [illegible] ʒiii seminis epithimi ana ʒii [illegible] decorticat. ℥ß fiat decoctum in aqua fontis, in quo per colum transfuso dissolve mellis rosati [illegible] aut cassiae fistulae ℥iß et diacath: ʒ6 vel ʒ [illegible] et fiat potio [illegible] [illegible] inflammatio, procedente tempore, si opus fuerit validiores exhibebis purgans medicamentum, quantitatem [illegible] epithimi [illegible] augens, addiciensque polypodium, ac cnicum, et in vicem diacath: electuarii indi ʒ [illegible] aut diasenae tantundem apponens. A purgatione medicamenta extrinsecus imponantur, quae citra evidentem calorem extenuent, admixtis quibusdam etiam astringentibus. Nam ea mixtae facultatis esse debent [illegible] in [illegible] phlegmones, sed cum etiam [illegible] [illegible] amplius: quoniam [illegible] in principio repellentibus tantum utatur, non peccet [illegible] indicatum [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] ex usu. Ut medicamenta exigant, quae mixtae facultatis sint. Et propterea nec lienem tantum relaxantibus curare oportet, cum [illegible] ex [illegible] [illegible] et melancholicum [illegible] expurget. Propterea fit quod ex eo humore nutritur, [illegible] [illegible] robori conferendum est, relaxantibus quae astringunt medicamenta adiiciendo [illegible] astringentia medicamenta robusta, ubi

referre colorem. aliorumque etiam alias quasdam mutabiles, colorisque proprietates: quae licet iecinore suo munere non recte fungente accidere soleant, tamen ob splenis quoque vitia huiusmodi quoque colores eveniunt. Verum multo nigriores quam ab hepate.

etiam lienem affectum esse dolor sub sinistro hypochondrio, aut distentio, aut gravitas, seu tumor quae in eo loco sentiuntur,

[illegible] CAVSÆ — et consentiuntur, veluti aliquid ex illo loco convellatur, vi agitatio contingit quod nervosus affectus hic subsit symptomatis sunt affectus corporis, et in eo quae visibilia dicuntur ac totius corporis. Eius autem indicia sunt, nam hoc vitio affecti tristitiae sunt [illegible] et mordantes eos qui circa ventrem sunt, difficultas spirandi: cibos aversantur, et nigra excernunt: aliquando autem et per intervalla quaedam corpora ipsorum tepescunt: Stercora vero calcanthi colorem vel erubus vesicantur. Inter omnia vero signa id praecipuum existit. Alter vero [illegible] universi corporis color, verum nunc diversum ab eo quam praecedunt [illegible] frustratio separationis huius excrementi a sanguine, aut ex eiusdem lienis [illegible] facultate attractrice existente infirma, vel meatus per quem illud attrahit, obstructione provenire potest. Si meatus obstructio adsit, gravitas et distentio vel etiam dolor lienem exhibebit. Si vero nihil eorum evenerit, attrahendi imbecillitas indicabitur: Eius vero imbecillitati causa cuiusdam intemperantia esse poterunt, cum simplices tum compositae quae quomodo dignoscendae ac inter se distinguendae sint Aetius sufficienter docuit. Et inter reliqua signa, temperamenti ex compendiosam intemperiei splenis est id, quod sumitur ab his quae eduntur, abbibuntur, ac ex iis quae foris cuticulae circa sinistrum hypochondrium accedunt, num quid conferant, vel laedant, calida seu frigida sint, quae eduntur ac bibuntur aut quae foris admoventur. Nam frigida intemperies ab omnibus cibis ac potibus, quae efficaciter refrigerant, augebitur, ac manifeste magis splenem laedent, sicut ab iis quae foris admoventur. Eadem vero intemperies calida iuvatur. hic quoque de calida splenis intemperie ac reliquis sentiendum erit. quod si forte sortitus ex lienis vitio seu [illegible] ater morbus Reg: fuerit excitatus. Ex eorundem propriis signis indicari poterit de quibus in sequentibus dicemus. Sed quoniam eiusdem excrementi vitio non minus, potest affectus hic fieri, quam morbus regius proprie dictus [illegible] fuerit multum, nullo proprio affectu liene laborante. Quapropter hos quoque dignoscere non erit inutile. Quoniam autem id fieri solet, quando nullum aderit ex dictis signis lienem affectum indicantibus, praeterea neque ita totius corporis cutis adeo nigricantior erit [illegible] cum talis excrementi multitudo a pluribus causis oriri possit, quarum una est ipsius iecinoris intemperies reliqua est ciborum vitium, id interdum inspicere poteris ex iis, quae praecesserunt. Nam quando utique praecesserit eorum ciborum usus quae melancholicam naturam fuerunt ut Nam ubi talis praecessit victus, assumptis cibis, ac potibus, qui ad faeculentum humorem procreare natura apti sunt, ex vitio victus rationis fieri atrum morbum regium. Ubi vero tali non praecesserit victus ratio adeuntque signa frigidi ac sicci hepatis a Gal: lib: art: med: admonita, reliqua quae ipsum affectum esse indicabunt, vitio hepatis, quod ad generandum huiusmodi excrementi aptum provenire putabis. Quandoque etiam utroque viscere laborante regius morbus evenire poterit, nigrior, quam ex consuetudine ueri morbi regii subsequente colore, ita ut putaretur flava bilis fuliginosa esse permixta, adest indicia alia iam dicta in principio differenter affectus tum hepatis tum lienis. Quod vero omnia graviores affectus quibus atrae bilis humor una cum sanguine ad cutem est delatus, quam in quibus pallida seu flava bilis.

Prognostica — quoque ater morbus regius, si diu perseveraverit, nec obsequatur, medicis recte adhibitis ac cedat, melancholica [illegible] Nam consentiente iecinore aqua intercus succedet. Urina vero si sincera permanserit naturalem dispositionem, in morbo regio, salubre erit indicium. exiguam namque indicabit lienis affectionem, nec adhuc eidem iecur consentire.

Curandi methodus — Universam autem quantum ad eius curationem spectat si ex lienis intemperamento ortum duxerit, eas tum per potus tum per simplicissima pharmaca ac fomentorum irrigationes, quae intemperiei contraria sunt, corrigere oportet, lienis intemperies eandem cum iecinore curationem postulant, et qui scire velit, particulatim eam curationem inveniet apud [illegible] cap. 8 libro. Quapropter brevitati indulgentes eandem particulariter conscribere recusavimus. Poterunt hi studiosi de iecinoris imbecillitate consulere. Verum tamen non praetermittam, quod ubi acciderit propter aliquam eiusdem lienis [illegible]

Vena sectio — aut eius obstructionem, seu etiam iecinoris intemperaturam, quod per universum corpus una cum sanguine multa [illegible] quae bilis fuerit conservata, aliis consentientibus, secanda primo vena erit cubiti interna sinistri, lienis affectu obstructione vel intemperie: dextri autem si iecur fuerit affectum. haud tamen multa copia sanguinis extrahenda erit, sed potius si opus fuerit iterari debet. Nam quod per partes puerum sectionem, ingentem conspexerit utilitatem in lienis affectibus Gal. summum reliquit lib: de curandi ratione per venae sectionem: multum enim ut ipse inquit iuvat affectum lienem sanguinis ex sinistro brachio detractio. nec minus hepati opem fert, si ex dextro cubito sanguis educatur: Si vero una cum sanguine permixta nigra bilis redundaverit per universum corpus, aut quo pacto [illegible] sectioni impedierit, eadem succi melancholici copia, seu multitudo ex quacunque causa fuerit orta, purgatio

Purgatio. — tuenda erit, eodem humore prius concocto ac praeparato. Nam in redundantia humoris melancholici [illegible] nem mittere praestat, aut certe eo medio uti atram bilem expurgante. Verum quibus praeparari ac purgari debeat cape de melancholia studiosi requirant gratia autem Exem: pro Neotericis ex [illegible]: succi fumariae autem de [illegible] oximelite, et aqua lupulorum, ac scolopendrii, concocto ac parato humore eiusdem [illegible] assumpti, hoc purgans [illegible] praeberi poterit. Rx scolopendrii lupul: et borag: ana ℥ iii [illegible] passul. decorticat. ʒ 4 sen. Epithimi libet ʒ ii ß myrobolanor. indar. ʒ i ß fiat decoctum in aqua fontis, in cuius colatura dissolve cassiae ℥ i ß aut mellis rosacei ℥ ii ß diacath: ʒ vii confectionis hamech, aut electuarii indi ʒ ii vel diasened ʒ [illegible] fiat potio: Evacuato tamen nimio redundante succo in toto vel in parte, si propter obstructionem meatus, quo splen ad se limosum sanguinem attrahit, excitatus fuerit ater morbus regius, eadem victus ratio extenuante, a[illegible] dictis utendum erit; quibus ut praecipimus procurationi obstructionis iecinoris validiora tamen interea eligenda, namque lienis molestia validiora medicamenta tolerat. Cum eidem tamen semper aliquid ex adstringentibus unguentis admiscetur. Is autem [illegible] structio curanda, permiscendis aliis lienis affectibus servandum erit. opus namque est ipsi naturalem firmitatem custodire quo convenientem ipsi alimentum attrahat. Quoniam per hanc actionem universo corpori ad humorum bonitatem [illegible] fert. Ea autem potius quae extenuandi vim habent pharmaca citra manifestam calfactionem eligantur, inter quae [illegible] sanguinis huic visceri commoda, sunt acetum, et acetum mulsum, potum ubi id visum, nedum obstructio haberet, [illegible] fuerit. Verum commode exhiberi poterit decoctum corticum radicum capparis, aut scolopendrii vel radicis [illegible] myricae. Namque vero medicamentum iecinori est absinthium tale est lieni capparis cortex, ex quo vero iecinori [illegible] tale est lieni scolopendrium, licet similia sunt medicamenta ambo viscera postulant [illegible] tanto validiora lienis, quo crassiori utitur alimento. Ex quibus cum liqueat qua methodo curari debeant lienis tum intemperantiae tum obstructiones, non est cur rursum de eis iterum mentionem faciamus. Ubi autem ater morbus regius ex lienis inflammatione [illegible]

facilitatem inducit, intestinaque irritando ac mordendo humores ad cutis superficiem delatos ad ipsa retrahit, evacuet; ... ubi prius [illegible] fuerit. Si affectus immodicus [illegible], utantur tamen animi laxamento, ac iucunditate [illegible] ... exhilaratorium, et magis [illegible] ... aegrotantibus ... purissimum [illegible], sine ... ubi eligantur faciles [illegible], similesque incisoriique et attenuatoriique. Ex [illegible] maxime montanae, ut sturni, phasiani, turdi, merulae, aliaeque aves parvae [illegible] ... Gallinis ac gallinaceis pullis utantur, cum quibus [illegible] eadem coqui poterunt, quae vim extenuandi ac [illegible] habeant, veluti ... [illegible], cicorium, asparagus, oreoselinum, feniculum, [illegible], [illegible], carduus et eryngium, daucus, aliaque huiusmodi ... [illegible] etiam inter [illegible] uti poterunt, capreolis [illegible] a fructibus ... quadrupedum etiam carnes [illegible] magis [illegible] ... Vetustum [illegible] tamen medio: abstinendum est, [illegible] ... pro potu vinum convenit album, [illegible], neque valde vetustum ... Consilium est venam in dextro cubito secare ... [illegible] ... obtinent, sectio vero venae ... fieri potest, ... ubi multitudo sanguinis una cum bile in toto corpore abundat ... nihil impediat. Sanguis autem particulatim ... detrahendus erit ... [illegible] ... Propterea tutius eis uti debemus ... ubi sanguinis multitudo una cum bile in toto corpore non redundet, neque circa iecur dolor, aut distensio infestet. Et propterea Gal. 5 de loc. aff. praetermisit venae sectionem ... commendavit ... Purgationes namque, ut in principio dictum, ... pharmaci ... fuerint attenuati atque obstructiones deoppilatae ... [illegible] ... Ex quibus eligi potest bilem ... quae bilis fuerit attenuata ac ... reserata maximi mali causam ... [illegible] methodo ... attenuentur humores reserenturque ... [illegible] ... ac attenuatione indigere ... [illegible] ... Apii vel Adianthi vel Capparis decoctum ad tertias ... [illegible] ... cum vino potui ... [illegible] ... extenuans et reservatoris efficienda ... [illegible] ... reservatione ac extenuatione facta medicamentum quod bilem ducere possit exhibe ... [illegible] ... imbecilliores ... [illegible] ... Nam ... [illegible] ... atrahere ... [illegible] ... expultrici facultati ... Rhab. ... Agarico ... [illegible] ... mellis rosati ℥ ii ... Cassiae fistulae ℥ i ß, Rhabarb. cum spica ℥ i ß ... [illegible] ... Agarici ... decocti, fiat potio. ... [illegible] ... ita ut etiam ad finem purgationis ... [illegible] ... mordacitate bilis exeruatur ... [illegible] ... absinthij, nardus indica, ... [illegible] ... rosarum flores ... [illegible] ... radix, rubea tinctorum radix, chamaepithios, ... [illegible] ... Hypericum ... [illegible] ... in aqua ad tertias decocta cum vino ... [illegible] ... cochleariae, mentha, petroselinum, anisum, asarum, ... [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... Ecligmata ... potionum vel catapotia formas ... [illegible] ... pilulas ... ℈ i aut ℈ ... [illegible] ... Rhab. ... [illegible] ... potionem exhibebis ex mellis aceti ℥ ii aut succhari violarum ... [illegible] ... catapotia formentur ... [illegible] ... catapotijs grana 4 aut 5 diagridij permiscebis. ... [illegible] ... probans frequentem ... medicaminum potionem, quae fella deducere promittuntur, sive ... [illegible] ... fuerint ... Celso traditur quod ... oculis et faciem ... color relinquatur, narium infusis ... [illegible] ... anagallidis ... aut succo radicis betae, et si fortiori indigeant, cyclamini succo aut melanthio ... Acetum vero ... [illegible] ... naribus attrahant in ... [illegible] ... continenterque etiam ... naribus ... [illegible]

DE NIGRO ICTERO CAP. 87.

Cum triplex sit in ... [illegible] ... Quorum unum (ut diximus) ... bili est atque ... vesicae quae ... subest, ... Alterum nigra bili seu melancholicum ... [illegible] ... quod lien expurgat. Tertium ... existit ... [illegible] ... quod renes expurgant, non ... bili separandi ... [illegible] ... fit ... [illegible] ... Neque separandi ... a sanguine frustratio, necessario coloris symptoma inducit ... symptomatis ... melancholico ... succedit ... Graeci ... μέλας ἴκτερος hoc est niger icterus, ... morbus regius ... [illegible] ... nihil aliud est quam ... sanguinis ... expurgata ab eo nigra bili in universum corpus. ... [illegible] ... veluti et reliqua ... iam dicta, purgabitur, vel propter ... expurgantis imbecillitate, vel ... [illegible] ... expurgatur ... [illegible] ... obstructi: vel ... incommodia fuerit qualitas. Atque constat ... Hip: vel Plat: ... [illegible] ... etiam tum medicos tum philosophos nonnullos ... Erasistratus aliter sensit ... lienem ... [illegible] ... purgant atque iecur, quoniam ad se quod in sanguine limosum, crassum, ac melancholicum est (veluti ... fex, ... amurca) trahit, ... venosam, tanquam ... stomachum ... [illegible] ... sed prius ... conficit atque immutat: ita ut quod in ... maxime ... fuerit elaboratum Alimentum eius effectus, quod ... ab ea, quae in splene fit ... excidit, tanquam ... [illegible] ... modo dictum ... ventriculum ... [illegible] ... plures partes ... constituunt, facultas tribuere quam ... ad se ... trahendi succos melancholicos, ... [illegible] ... (quod ... [illegible] ...) consistit. ... [illegible] ... [illegible] ... excipiat. ... [illegible] ... [illegible] ... ab hepate (ut diximus) veluti ... sanguinis ... [illegible] ... ad humoris ... [illegible] ... facultate ... imbecilliore, ... corpus colore nigrius evadit; quoniam ... [illegible] ... corpus ... transmittitur: et propterea inter alia symptomata ... hepate communia ... [illegible] ... quod ad coloris ... commune obtinuit ... universum corpus magis nigricare ... a liene ... [illegible] ... ulcera cicatrices nigrae ... [illegible] ... affectus ... [illegible] ... [illegible] ... sit ... [illegible] ... colori vitia magis, ac magis ad nigrum declinando toti corpori impertit. Item quod manifeste quandoque videtur universum corpus ... candenti pallore infecti ... [illegible] ... plumbeum ac etiam magis fuscum

[Si vitio vesicae fellis oriatur signa] partium viter vehementer respirandi difficultas, adeunt sinistri iditum. Quod si atque febre alba deiiciantur, vitium vesicae fellis malum ostenditur. Vitium id bifariam esse poterit, namque vel ob eius imbecillitatem, propter quam bilis

humorem velut consueverit in se ex hepate non attrahit: et ob id impurum sanguinem efficit, quamquam

301 contingat eandem nimis repleri et propter repletionis multitudinem id excrementum expelli ad intestina nequeat: et ea

ipsimet facultate existente imbecilla. Poterit et ideo morbus regius vitio meatuum ex ipsa vesica ortorum oriri

cum ipsi obstructi fuerint: et hic vel cum obstructus fuerit iste, per quem ex iecinore ad ipsam vesicam bilis

trahitur: vel etiam per quem ab eadem vesica ad intestina expellitur: quippe utroque praedictis modis non expurgatur a

in totum corpus diffunditur, ac morbus arquatus efficitur. Ex vitio autem, si propter eam obstructionem fieri contingat

vitiatam separatricis facultati; si eadem vesica bilis in attrahendo, seu excernendo [illegible]

eius intemperiem fuerit debilis: Namque fellis folliculus, cum inter viscera nostra connumeretur, [illegible]

qua imbecillitati principium a partis intemperie ortum. Atque inter signa, si obmeatuum ipsius obstructionem

Reg. Namque cum albi excreis gravitati coniunctis sentis circa dextrum hypochondrium [illegible] urgebit circa febrem

propter eius imbecillitatem fiat talia excrementa circa gravitatem deiiciuntur, urinis tamen statim crocea bilis [illegible]

[Signa morbi regij ex urinis] excernuntur. Celsus in hoc vitium febriente aegro repente, ac cutaneum superveniens febrem finierit, cum

materia ex alto foras prorumpente, proveniente nimirum ad cutem bilioso humore ratione boni indicationis

Reg. ex excrementis quoque quoniam est, eo rigens crassiori existente, potius quam multo. Namque eadem tenuis

bilis. Utique enim cum vitiis foras propulsata fuisset id quoque cutibus nabunt alii excrementa ex urina quam [illegible]

naturam se habebunt, et ob eam causam nullum visceris affectum declarabunt. Contingit etiam citra febrem aliquid

in bilem exagitatam propter corruptionem aliquam peregrinam ortam, ex noxij medicamenti potione, aut venenati

ut, quod propterea morbus regius fiat. Quod vero ex ferae morsu fieri soleat probat exemplum: Gal. 5 de loc. aff. viri

cuiusdam servi, qui viperarum venationi deputatus erat, cum a vipera morsus esset, huic universi corporis color

tatus, adeo ut porri colorem referret. Ex multis quoque bilios excrementis et hic morbus regius ortus, propter

sanguinis extranea quadam corruptione in bilem fuit versus. Regius etiam difficulter indignosci potentibus si ab aliqua

[Si a universi corporis vitio fiat signa] duarum causarum fuerit ortus, aegrotantis, aut astantium, interrogatione percepta, quae earundem praecesserit causa.

universi sed paulatim procreetur morbus regius, nullaque ex commemoratis adsit: ita ut neque dolor neque gravitas

infestet, neque febris praecesserit, pluviam in universo corpore generari bilem apprendere debemus. Id bifariam esse poterit

propter solidarum partium calorem immodicum, vel vitio alimenti quod ipsi distribuitur. Ex utraque tamen causa propter excrementi multitudinem

oritur, quae cum expurgari nequit una cum sanguine per totum corpus defertur. Una autem ab altera causa distinguitur

corrigentis factae earum quae praecesserunt, nam si multo tempore calidioribus cibis, ac potibus usus fuerit aeger, verisimile tibi

erit. Ubi vero haec non praecesserint ex calida universi corporis intemperie coniicies morbum regium excitari censeto. Totius

morbi Reg. differentias a diversis causis ortas quae etiam dictis signis facile dignosci ac inter se distingui poterunt [illegible]

[Prognostica] utriusque prognostica enumeremus, quorum primum Hipp. aph. 62 4 lib. est dicens, in quibus in febribus morbus regius ante diem

accidit malum. Nam cum indicatorius esse non possit sed symptomaticus potius; iecinore male se habente, vel propter

malum ipsius hepatis, ante 7mum oriri possit morb. Reg.: quam ex inflammatione vel obstructione eiusdem visceris cum

non possit indicationibus bilis poni in corpus: quodvis speciale affectum consequatur semper malum est, nec post 7mum

praeter esse affectionis iecinoris excitetur, periculo vacabit. Si quibus regius accidit morbus Gal. Reducitur ad memoriam ante conditum morbum crebro

nullum quemlibet abscessum proficere, ac dum nobis noscum is enim in podici fiat bilem quo minus ex visceribus

et per ventrem effundatur, vel propter oppilationem eius vel propter inflammationem. Unde morbo iam concocto [illegible]

interior natura ad cutem excrementum effundit cum quorundam aliquarum humorum tum flava bilis. At hic Hipp. sentit corporis

de venae visibus: suum reperitur. At si autem in biliosa febre morbus regius cum rigore ante 7 diem [illegible]

bonum solvit, si vero absque rigore praeter occasionem supervenerit, pestiferum. Ratio est quod fuit Gal. sed post [illegible]

septimo sentit neque ante 7mum diem, atque postquam cum rigore enatus morbus regius supervenerit. Sed id disputatur

est quod febrientibus morbus regius supervenerit, utrumque tamen tanquam affectionis hepatis symptoma quod malum est

quoque enatura post coctionem ad cutim excernere contendente, sed nequeunte vel in abscessibus [illegible]

fuerit: quod neque quidem malum est, immo si cum rigore fiat, morbum solvit in biliosa febre, qui ex natura vehementius

movetur ad expellendam bilem cum quo morbus acior, ac acrior est id quod per rigorem sentitur. Et licet ipse eandem bilis

indicatoriae efferri sit impossibile, bene tamen decretoria ad cutim effundi poterit. In biliosa sit febre, ultra aliquam viscerum

ut puta inflammationem seu obstructionem, morbo vero concocto, et potius ubi per aliam viam natura eandem propter [illegible]

valuit, per alvum vel per vesicam, vel largum sanguinis profluvium. Hipp. quoque dicebat aph. 64 lib. 4. Quibus in febribus

Reg. 7mo vel 9no vel 11mo vel 14o supervenerit, bonum, nisi dextrum hypochondrium obduruerit: si vero non, non

et talibus morbo regio laborantibus si fiat hepar durum, malum. Celsus vero ubi dictis autem testatur quod si morbus

[Cur morbi regij signis non fiat] febrem oriatur ex toto perierit, si post hunc febris oriatur. Quantum vero ad curationem spectat, si icterus [illegible]

bona indicatione in febribus, facile liberatur, ex aquarum potabilium balneis, ac olei discussorij affrictu ex oribus

rarefacientibus, quale est anethinum oleum et chamaemelinum, et amaracinum, similiter si rosmarinus herba oleo [illegible]

plurimum diaphoresium fiant: cum his praeterea victus adhibendus est humidior, qui humorum crassitiem moderate ex [illegible]

quamquam Gal. praeceperit taliter laborantibus ut aqua sua sponte etiam natura calida et cum discutiendi vis praeter [illegible]

namque quidam bonam valetudinem consequutus fuit sed vero ex lethalis veneni potione, aut excrementis anima [illegible]

[Stabilizatur terrae venenum in corpore causa eximmodi calore partium solidarum in corpore tractetur.] quidam etiam corripiatur, ipsi utrumque erit alexipharmacis, quibus adversus talia suo loco conservantur, quemadmodum Gal. in

servum ut subsidium theriacae potionem curavit, et propterea eadem uti poteris. At ubi ex solidarum partium calore

so in regio: nor incideret, ad sanitatem reducentur cibis humidis et mediocriter refrigerantibus, ptisana [illegible]

teri, cichorio, pisciculis et vino tenui aquoso, nec non simplici frictione, exercitijs moderatis unctione ac balneis, [illegible]

tabili aqua tepida fiunt neque desperandum medicum frigida et humida: qua etiam ratione curabitur, si vero alimentorum

partibus distribuitur, fuerit excitatus morbus reg.: Vero si non universo corpore primario affecto, sed iecinore male [illegible]

morbus Reg. excitetur, quis fuerit eius affectus, sive calida intemperies sive inflammatio vel obstructio, seu scirrhus [illegible]

indigebit, quam ea quae a nobis prius instituta est, per eorundem affectuum curatione, quare non est cur iterum hic eam repetere

[Curatio] alterum in hoc caput transferre oportet. Repetitis, ut eius morbi Regij curationem percipiamus, qui vitio vesicae bilis [illegible]

omnino his quae obstructionem aperiunt cibis, potibus et medicamentis extenuantibus, deinde his quae bilem ducere possunt, cum

propterea ac temperatis delectetur, aut parum ad calidum vergens: somno item moderato utantur nocturno potius [illegible]

[Id est victus] et vinculum earum corpori classicum tolerabili lascivia per quae mens exhilaretur. Conveniunt item exercitationes et gestationes

hoc est tempus. Utrumque est exercitationis frictione, si hiems est balneo: si aestas frigidis natationibus. Atque [illegible]

bilis expurgari debet: quae si non natura excernantur, clysteres adhiberi debent. Clyster si propter [illegible]

Aut bdellij, Ammoniaci existenti sicca figurari sub? humentioris, qui postea aceto dissoluantur, et immisceantur in cataplasmatis formam redigere. Folia excipe simul, radices malvae et altheae quantitate cuiuslibet manipuli ex eorum modico prius fuerint decocta, contundantur, addeque adipis anseris seu gallinae ℥ ii, seminis [illegible] lini et altheae ana ʒ iii, olei masthichini, [illegible], et de absynthio ana ʒ i, Ammoniaci seu bdellij in aceto dissoluti ℥ iii. misceantur, et fiat cataplasma cum oximelite, quod item succedat, semper fomento adhibeatur. Interim ad liberè poteris nardi spicam, Indicam, aut Celticam cuiuslibet ʒ i assumere et [illegible] ʒ s [illegible] in [illegible] servare si [illegible] fontibus medicis vtere. Cumen [illegible] hoc non efficeret [illegible] non audeas quod supra medici, qui vehementer distruant trahunt, ac diguerunt, [illegible] exigua sumatur quantitas, admisceaturque lenibus semper medicis [illegible] scriptis. Nec eam vnquam [illegible] ab aperientibus dissoluentibus, qua habita methodo, poteris ex commemoratis medicis [illegible] vt visus requirit potius diversaque cataplasmata ac vnguenta componere [illegible], a quibus [illegible], [illegible] validaque medicina. Et postremo huic cap: finem imponimus. Illud tu aduertas [illegible] multo sanguine [illegible] abundauerit, principio modo dicti medicamenti Vteris vena secanda erit interna dextri cubiti. Et si copia adsit pituitae vel melancholiae [illegible] prius purgandi sunt, saepius aut talia pharmaca fuerunt ad notata supra capite de Melancholia, et de obstructione iecinoris —

DE ICTERO SEU MORBO Regio CAP. 86.

In Excrementorum separatione quae ea non peracta vel non recte [illegible] symptomata quaedam fiunt, aliqua non propriis necessaria alia aliis ratione [illegible] vocata ἴκτερος [illegible] iecinoris vitio orta sint [illegible] Celsus: morbi regij ortum a medicis vulgus [illegible] nuncupat. Quando morbus regius nostris [illegible] affectus [illegible] Celsus lib: 3 cap: 24 ostendit. Ipse hoc pacto describit quod biliosi humoris circum corpus effusio est, ob secernentis eum facultatis debilitatem, quod eum separare ex proprijs excretionibus locis demittere non valet [illegible] cap: 50 lib: 3 dicebat Regium morbum esse bilis per totum corpus effusionem, modo atrae de qua in [illegible] dictum est modo flauae. Atque nos de eadem verbo facimus, quae effusio est flauae bilis per totum corpus. Hanc tu effusionem [illegible] iterum dico Nam de atrae bilis effusione in sequentibus [illegible]. Et cum dixerimus effusionem hanc [illegible] vitio separationis excrementorum provenire, de eo ex quo intelligimus, quod flaua bilis appareat. Hac ergo cum non [illegible] vel non recte separatur ac expurgatur per totum corpus cum sanguine diffusa huius mali author est. Vnde cum ex triplici causa id provenire possit. Nam vel vitio partibus, quae excrementum ipsum expurgat, vel ob vias per quas expurgat, vel vitio ipsius met excrementi; quo fit vt non semper in morbo regio idem locus affectus sit. Nec etiam iecur quamuis [illegible] affectus [illegible] neque ipsa vesica bilis semper affectus [illegible] cum [illegible] morbi regij differentias pro eius diuersitate conabimur affectus [illegible] invenire cum aliis sedes affectus, si enim ex vitio morbus regius proveniat, aut [illegible] proptereaque angustiam vel propter ipsius [illegible] vel expurgandi imbecillitatem. Quod ob biliosum hoc excrementum vesica, quae iecinori subest expurget [illegible] lib: 3 de cau: [illegible] 4 de vsu partium c. 5 de lo: aff. [illegible] in [illegible]. Cum itaque non vno loco [illegible] morbo regio [illegible] variantque hepatis affectione in omni [illegible] putauerint [illegible] putarit quod [illegible] a quo modo [illegible] interstinguere potuerunt. Atque compertum est in Galeno [illegible] doctrina [illegible] morbi regij, aut iecur aut vesicam bilis vel vniversum corpus affectum esse. Quapropter vbi iecur affectum sit, ex [illegible] bilis vehementer colorata sub [illegible] et [illegible] videbuntur [illegible] effundantur [illegible] proprietatem in morbo regio considerare, propterea necessarium est [illegible] memoriam [illegible] Interim febris quoque adeit [illegible] dextra parte dolor quandoque [illegible] dolorem aggrauitatem ex febrem, [illegible] percepturi. Adeitque [illegible] corporis excretio, ac eius coloris [illegible] mutatio, manifeste ex quando videmus, iecinoris [illegible] temporis mutato, vrinis cum corpus herbis candentibus pallore infectis similari: interim plumbeum, aut etiam magis fuscum referre colorem. Interim [illegible] alias quasi [illegible] colores [illegible], quae iecinore suo munere non recte fungente accidere solent. Atque vbi [illegible] morbus regius accidet vrgente in dextra praecordiorum parte grauitate [illegible] gallinam designantur, ac statim vrinae biliosissimae, et affatim excernuntur, vesicae bilis vitio tale morbum regium fieri haudquaquam [illegible] est. Ac si non vrinae [illegible] paulatim morbus regius procreetur [illegible] ex commemoratis [illegible] alui excreta proxima consuetis, sub [illegible] vrinae fiantque [illegible] magis acida [illegible] iecinoris corporis, seu solidis partibus nimio calore intemperatis, hunc peruenire morbum regium manifestum erit. Cum quae [illegible] iecur affectum [illegible] [illegible] cum quae eas differ [illegible] subnascebantur [illegible] ditur, quae in coloribus [illegible] sint consistunt, ideo non alienum, seu aliquis [illegible] per vniuersum corporis communiter alio ob iecinoris spiritus et humor [illegible] ad internum corporis contingit, et adducit cibos animum hunc alienatum, [illegible] non admodum [illegible], ex varijs imaginationibus vexantur, pruritus [illegible] corporis comitatur, ac difficulter [illegible] album oculorum et sedes faciei temporibus propria quae item, [illegible] pallorem ostendunt, [illegible] sub lingua [illegible] reperiuntur et abundantem humorem [illegible]. At color hunc morbum detegit, maxime oculorum in quibus quod album est [illegible] [illegible] accedere et sibi ex dolor capitis et frequens singultus, et praecordiis dextra parte duritiem: et vbi corporis vehemens morbus est [illegible] difficultas, membrorumque resolutio. Atque vbi diutius manet morbus, totum corpus cum pallore [illegible]. Vnde licet morbus regius (quomodocunque fuerat ortus) [illegible] symptomata sub eo quae fit ac biliosi excreti separatione [illegible] fiat, [illegible] etiam pars [illegible] affecta sit, tunc non semper in eo segregatrix facultas oblaesa est neque ad functionem [illegible] vesica bilis imbecilla existente in se ipsa, ita vt non valeat aut ipsum bilem attrahere vel eandem expellere. Sed interim vias [illegible] [illegible] ex ipsismet excreti vitio fit [illegible] [illegible] Attius, quamuis eius [illegible] videantur asserere, semper iecinorum ob secernentis bilem facultatis debilitatem [illegible] subdit demum, quod eam separare, ex proprijs excretionis locis demittere non valet, quod ne dum ob facultatis imbecillitatem, [illegible] ob vias angustiam, ac excreti vitium fieri [illegible] interpretare [illegible]. Ex quibus [illegible] patebit eius morbi Regij causas diuersitas: Oritur itaque interdum morbus regius ex iecinoris inflammatione, propter quam sanguis [illegible] a bile ipsa expurgari nequit, [illegible] sanguinis bilis per totum corpus defertur [illegible] morbus regius gignitur propterea quod [illegible] bilis [illegible] constipatio quaedam fit, seu angustia [illegible] bilis ex venis transferri ad canales. [illegible] bilem recipientis. Cuius quidem morbi regij indicia sunt praecordiorum dextra parte dolor biliosae deiectiones et febris. Nam [illegible] et vrinae flauae bile vehementer colorata videntur. At si circa gravitatem [illegible] existat [illegible] intemperie [illegible] gignitur. Ex qua calida intemperie cum multa [illegible] bilis progignatur, quae prae multitudine expurgari nequit, eam per totum corpus diffusa, propter eiusque excreti copiam, icterus excitatur. Nec minus ex obstructione [illegible] vasa [illegible] distributa [illegible] sanguinis [illegible] in vniuersum corpus fit, sed [illegible] transferre bilis ad canales ipsam recipientes ex eadem vesica bilis [illegible], ac [illegible] excitatur morbus regius: propter [illegible] vitium: hoc [illegible] obstructionem quam etiam venae angustiam [illegible] iam dictis [illegible] ex eiusque [illegible] vbi morbus regius [illegible] potuerit: Vnde si [illegible] eius indicia [illegible] cap. de [illegible] regio [illegible] ex obstructione ortus fuerit sine febre grauitas quaedam in [illegible] dextra praecordiorum parte adeerit

Sic vtere
[illegible] patentis [illegible]

[illegible] affec[illegible]
[illegible]

Vis affectis in [illegible]

In bilis

[illegible] corporis [illegible]

[illegible]

[illegible] diuersi
[illegible]

Iecinoris obstructio [illegible]

augetur [illegible] [illegible] impericia paratur cum vehementer [illegible] elata. et inflammationes [illegible]
gidant. Nō vō corporibus scirrhi a quacunq; caā ortum habeant [illegible] ex humore crasso et frigido
ducunt, quales sunt in aetate corporibus, bili atra et super exsiccata pituita, et proinde scirrhosi [illegible]
oō aut pituitosi sunt subjecti, aut atrabilarii, aut ex utraq; mixti et propterea etiam duri fiunt. Nam cum
vasiant aut resiccatione, aut concretione aut nimia impletione vel hac quapiam conjugatione. Scirrhi [illegible]
tumores ex frigidi humoris impletione, simulq; congelati seu concreti a vehementi frigore generantur. propter
insensiles oō sunt, aut exigui sensus participes cum exiguo etiam, aut nullo dolore consistentes. Unde
ex glutinoso humore ac pituitoso originem ducant. An ex atra bile, quae [illegible] ex sanguinis existit, [illegible]
ab ea, quae proprie atra bilis nuncupatur, a qua non scirrhosi tumores sed cancri gignuntur. Ex colore [illegible]

Quomodo discernendum scirrhi caā sit dignoscenda.

interspicere valebis. Sed cum scirrhosi humores de quibus hic [illegible] colore dignosci non valeant [illegible]
ex universi corporis colore [illegible] [illegible]. Nam si ex atra bile, orti fuerint, color totius corporis ad nigrum declinat
uō ex crassa lentaq; pituita originem traxerint ad albidum aliquo velut plumbi colore [illegible]
redundantium in visceribus humorum, ex quibus [illegible] affectus fuerint excitati; quod totum corpus simili colore inficia[illegible]
indubium [illegible]. Cum viscus sit principium toti corpori alimenti materiam suppeditans. Proinde, Gal: [illegible]
saepenō solo colore comprehendisse modo lienem modo splenem esse affectum [illegible] ex [illegible] regione, [illegible]
[illegible] ictus vero illud confirmare poteris. Et ubi praedicti [illegible] mixti fuerint, [illegible] color ac [illegible] quae [illegible]

Prognostica

modo dicti indicia mixta erunt. [illegible] ex quacunq; caā in visceribus excitati scirrhi fuerint orti oō sunt [illegible]
tes oō quidē insanabiles sunt, velut in caeteris etiam partibus. Quamquam neq; ii difficulter [illegible] [illegible]
ut Gal: [illegible] de arte curat: ad Glauc: de hepatis scirrho sic scribit velut [illegible] ab initio [illegible] saepius [illegible] sanavit [illegible]
ad plures dies forte fuerit extensus, neq; ipse potuit sanare, neq; alium vidit, qui posset. Nam omnibus [illegible]
ex necessitate subsequitur aqua intercus. Sanavit aūt quam plurimi in [illegible] [illegible]: [illegible] etiam [illegible] [illegible]
lorant. Propterea Gal: dixit [illegible] induratum fuerit, parum in medicina spei est, affectum in aquam [illegible]
decidente. Quando visceris scirrhosi tumores [illegible] circa eorum initia curari poterunt. Ea curatio vō, quae [illegible]
partium scirrhis competit, sanare eos [illegible]. Gal: teste [illegible]: Quamvis [illegible] forte [illegible] [illegible]

Methodus curandi scirrhos

splen [illegible] aūt curandi scirrhos [illegible], ut quod [illegible] in particula continetur, totum [illegible]
medias exhibitis, [illegible] quae in potu sumuntur vim habeant aperiendi atq; extergendi [illegible] in visceribus
humorem, ac etiam victus ratio [illegible] exhibita. Et propterea ex his scirrhosus tumor in hepate [illegible]
poterit. Eadem [illegible] victus ratio convenienter [illegible] quae in potu medicata sumuntur [illegible]
[illegible] consimiles. Unde [illegible] ad victus rationem spectat [illegible] victus ratio [illegible] [illegible] obstructionibus

Victus ratio

liberandis [illegible] brevissimis verbis eam absolvemus. Nam cibi [illegible] facile concoquuntur eis exhibendi sunt
[illegible] et repurgantem complectuntur. Neq; etiam [illegible] [illegible] concoctiones sunt, [illegible] interna
exercitia ac gestationes sumantur. Quo [illegible] etiam motum et exercitium tum quantitatem tum qualitatem
augere oportet. Vitanda sunt crassa et viscosa edulia atq; ea quae difficulter concoquuntur, [illegible] etiam edulia [illegible]
[illegible] affectu nocentissima sunt. Vinum pro potu competit tenue, odorum, (moderata quantitate acceptum)

Medicamenta

[illegible] quae ad victus rationem spectant [illegible] de obstruc: [illegible] in potu autem sumuntur ea, quae in [illegible]
[illegible] comminuere apta sunt, quibus admiscere oportet aliquid ex iis quae urinam movere [illegible], ut Gal: [illegible]
[illegible] potiones expediunt, quae [illegible] visceris reducunt [illegible] abstergantq; [illegible] sunt quae urinam [illegible]
contingant. Ad haec [illegible] obstructionem dicta a nobis sunt. [illegible] de [illegible]
debeamus [illegible] de his quae calculum confringunt atq; [illegible], [illegible]
[illegible] de his, quae [illegible] obstructionem liberant. [illegible] [illegible]: non [illegible]
[illegible] Anagallidis, quae caeruleum florem habet succum, [illegible] exsiccatus [illegible] ex aqua [illegible] immoderati [illegible]
ex aceto [illegible] potatus confert [illegible] etiam [illegible] torrefacti aut radicis Eupatorij ʒ i [illegible] exhibetur.
affectus hic ex crasso humore simul et frigiditate trahat originem, [illegible] compositam esse eius medelam oportet. [illegible]
[illegible] excalefacientia possidente affectum, [illegible], et praeternaturalem humiditatem evacuantia. [illegible]
quae impedimentum habent calfaciendi ac valide exsiccanti [illegible] intus assumpta, verum etiam deforis admota. Nam [illegible]
[illegible] tumor curari valet, neq; a valide exsiccantibus neq; a fortiter excalfacientibus, neq; ab iis quae utraq; [illegible]
propter [illegible] et [illegible] traditur. Et propterea [illegible] quae calfaciunt sed non admodum [illegible] exsiccant [illegible]
[illegible] sanare [illegible], vocanturq; graece [illegible], latine Emollientia [illegible] simul [illegible] [illegible]. [illegible]
est prudentia, et secundum habitum differentia. [illegible] medicamen emolliens non de [illegible] indurati [illegible]
[illegible] sed de iis quae congelatione indurauerunt, majoriq; [illegible] in eis contentus sit humor [illegible] velut in [illegible]
movens. [illegible] sunt ea medicamenta quae diximus calorem habent tepidum humiditatem [illegible] multam, [illegible]
et propterea modice exsiccantia. Namq; oportet induratum corpus a medico, quod [illegible] futurum sit, [illegible]
sub sole [illegible], alias [illegible] medicamenta, quae [illegible] dissolvunt, trahunt ac digerunt indurati corporibus [illegible]
[illegible] nec iis utatur quae excalefaciendo noceant, ac liquant: [illegible] paucis [illegible] diebus egregie [illegible]
[illegible]: quia [illegible] affectum [illegible] [illegible] insanabilis erit: [illegible], quod in eo terminum [illegible]
[illegible] tepidorum concretio liquatur. Haec igitur de caā ad scirrhosos affectus (ut diximus) [illegible] vehementer [illegible]
[illegible] medicamentum aptum: sed ea tantum, quae emolliendo digerere possunt. Quamquam [illegible] praeter [illegible]
in [illegible] tum morbi tum ~~[illegible]~~ temporibus in memoria habenda erit, ea quae astringendi vim habent admiscenda sunt [illegible]
[illegible] dissolvendi ac molliendi vim habent ~~admiscenda sunt [illegible]~~ astringentiam superent. Quapropter
oportet ea, quae vere inflammationi ipsi apponuntur, cum cataplasmata tum etiam et fomenta, et [illegible] [illegible]
Ea [illegible] absinthij coma nardo tum inda, tum celtica, [illegible], [illegible], masticheteria, [illegible]
unguento [illegible] et mastichino et melino [illegible] Ammoniacum, [illegible], et bdellium altheae [illegible]
[illegible] oportet. Nec minus et aliquid eorum quae [illegible] admiscendum est. [illegible] in hepate scirrho [illegible]
[illegible] convenienti simul exhibita [illegible] simulq; medicamentis aperientibus atq; abstergentibus humorem qui in [illegible]
netur. Poterunt aūt hunc in modum medicamenta parari. ℞ Absinthij [illegible] foliorum et radicum altheae ana manip. [illegible]
[illegible] communi, quo saepius [illegible] hepar fomentum admoveatur deinde ℞ Olei de absynthio [illegible]
ni [illegible] ℥ i Nardi et cyperi [illegible] ana ʒ ß spicae nardi Indicae vel Celticae ana ℈ ß Croci ℈ ß adipis [illegible]
et medullae cervinae aut vitulinae ana ℥ i cerae quantum sufficit et aceti parum fiat unguentum quod [illegible]
plicetur, praecedentibus semper praedictis fotibus. Procedente [illegible] addere poteris [illegible] unguento ℥ ß vel ℥ i Am[illegible]

[illegible] [illegible]

particula continetur, posint. Adhuc mixtae facultatis esse dnt medicta. Nam evenantibus una contrariis indicationibus compositis
quoque esse medicum oportet. Quo etiam tpre clysteres, iidem lenes initio dnt, magnopere iuvant, [illegible] erunt alimus, fiat itaque illitio
extrinsecus in hepatis regione. ex oleo rosac: aut lentisc: aut melino, aut ananthino, paullum aceti, absynthino, aut[illegible] oleo
rosaceo cum oleo amygd: dulcium vel amararum permixto seu absynthite. Et procedente tpre eodem oleo rosaceo, myrthino,
seu cydoniorum cum masthichino, chamaemelino, seu anethino permixto utare. Et sumpta a situ visceris indicatione parum
Aceti aut vini albi misceto. Quod si libeat cataplasmati uti ex farina hordacea, seu rosis, et seminis lini cum palmulis
vel malis cotoneis, meliloti flore, absynthio et chamaemelino contusis parum etiam aceti vel vini albo addito. Ipsis ex fomentis
lini faenugraeci hordeaceae farinae aut triticeae, his vel oibs vel uno aliquo ex eis, aut quibusdam in aqua multa decoctis, admix:
tis absynthio masticho aut meliloto, fiat cataplasma. Cui etiam veluti ex cenchri [illegible] medicis aceti aut vini albi parum
iniicito qd vehementior fuerit ardor. mala cotonea, aut oleum rosarum vel cydoniorum addantur item plantaginis, cichorii,
aut intubi folia contusa. Epithemata quoque hunc in modum parabis ℞ rosarum rubear, foliorum plantaginis, et cichorii, seu hortulan
vel endiviae ana ℥ i florum chamaemeli, meliloti, absynthii et anethi ana ℥ ß bulliant in aqua pluviali, demum adde succi
cichorii et endiviae succi: lib: i aceti ℥ ii misceantur et fiant epithemata. Solent etiam ex [illegible] cum cerato sumentiam em:
plastra formari, ac eiusmodi illitio opperiri advertens, qd quotiens inflammo ab eius principio recedit, in tantum relaxantia
seu digerentia vires praesidiorum astringentium superare dnt, licet semper sub diximus [illegible] mixtae facultatis esse necessum sit, procedente
vero tpre, si in gibba visceris parte phlegmone consistat. Ubi phlegmone iam concoquitur ne dum eis, quae modice urinas movent
sed etiam valentioribus uti licebit. Asaro, scilicet nardo celtica, phu, hoc est valeriana, petroselino [illegible] smyrnio
ex meo [illegible] et oxymel ipsi dari est. Quod scrip: de byzantiis cum additione de tribus radicibus, ac de Eupatorio, nonnulla
etiam decocta tum ea quae diximus, tum etiam ex aliis medicam quae urinam cient concinnari poterunt, ac eiusdem generis. Imo
si cava eiusdem visceris inflammo affecta, procedente (ut diximus) tpre per ventrem eos vacuare licebit, licet eandem per alvum pur:
gandi, cum iecur phlegmone laborare incipit, tanquam valde noxiam, cum maximam excitet phlegmonem eodem loco prohibu:
erit, quae vacuo eius ubi phlegmone iam concoquitur, vel inclinaverit, partim per clysteres fieri potest partim per ea medicta quae per
os sumuntur, quos primum quidem ex aqua multa cum sale fieri praecipiunt, postea iam inveniss ione velut hyssopum vel origa:
num vel minus centaurium, aut [illegible], seu colocynthidem imponendum. Et tutius hunc in modum parari [illegible]. ℞ foliorum
malvae, althaea, et betae, ana ℥ i, mercurialis, et centaurii minoris cuiuslibet ℥ ß salis vero parum fiat decoctum cuius
℞ lib: i aut lib: ß et adiectis ℥ iii vel q olei communis amygdalarum dulcium vel chamaem: et ℥ ii mellis rosacei ac ℥ i cassiae
fistulae necnon ʒ vii diacath: fiat clyster. Ubi vero per clysteres phlegmone curari non valeat, purgans medicamentum an de per
exhibere licebit, eo cibis admixto, veluti urtica est, mercurialis, epithimum, ac filicula, seu polypodium, et reliqua
quae ipse dicit quod modice alvum deiiciunt. Imo in remissionibus tum iis ipsis addendis, quam antea utendum tum vero quae iis sunt
valentiora, partim in ptisana cocta, partim tusa, ac in tenuissimum pulverem redacta, quae per ex ptisana vel ex aqua exhibeantur.
Filicula quoque aliquid in ptisana ac nigri veratri corticem aliquando incoxit. ac sorbuit. Atque nostris temporibus mitiora et tutiora me:
dica comperiuntur, quibus uti poterimus, utpote mel album, cassia fistula, syr: ex flori: infusis rosarum tum purpurear.
tum persicae diacath: triphera persica, ac etiam Rhabarbarum. Ex quibus etiam simul mixtis hunc in modum purgantia medta
parari poterunt. ℞ mellis aerei ℥ ii vel iii aut tantundem [illegible] syr: diacath: ʒ 6 triphera persica ʒ iiii cum aqua
cichorii fiat potio. Invicem quoque mellis aerei ℥ i ß cassiae fistulae aut ℥ ii cum [illegible] exhibeatur vel Rhabar: cum spica
℞ ʒ i seu ʒ 4 maceretur in ℥ ii per noctem succi rosarum demum colatum transfusi ℥ ii ß mellis aerei adiectis et ℥ ß
diacath: aut ʒ 4 Triphera persica fiat potio cum aqua intubi aut cichorii, et si mavis per mello aereo tantundem [illegible]
syr: aut ℥ i cassiae fistulae commisceas. Imo ubi neque eius inflammo consenuerit, sed ad suppurationem permutatur, adiuvare naturam
optimum ut quam celerrime puris generatio fiat. Cum vero perfecta suppuratio fuerit, abscessus quoque rupturam adiuvare licebit
et post eius eruptionem per eandem viam, per quam puris transmutatio contigit, immunda quoque natura erit, sive per secessum aut urinam
aut etiam os transmissio fiat quibus in medicamentis eandem efficere oportet. copiosissime ab Aetio cap: 9 lib: 10 conscripta sunt ac
etiam a Paulo [illegible] propterea nos brevitati indulgentes ea hic non transcribimus. At vero in scyrrhi tandem hoc inflammo [illegible]
gat. eius curationem sequenti cap: requires. Qd si fluxioni adiutum iecur cam ex ipsomet oriatur, adeo ut propterea ad ipsum mul:
tum confluat sanguinis, ac phlegmone grauetur, ne amplius phlegmone increscat, auferri debet quoque cam tum primo et qua
loc bifariam esse poterit, aut propter aliquem calorem praeter naturam in ipso iecinore existentem, aut propter eiusdem dolorem in
ventri quae ipsas caeas phlegmonem excitat eam prius pro eius curatione auferre tentabis ut 13 meth: medica [illegible] satis
est et deinceps ad cetera topica medicta te convertas —

DE SCIRRHO seu Tumore Scirrhoso Hepatis. CA: 85

Nec nunc et caeas iecinoris substantiae, ut pote quae naturaliter lentorem quempiam continet, maxime opportuna est duris tumoribus quos
nos scirrhos seu tumores scirrhosos nuncupamus. Est autem affectus hic quem scirrhum nominamus tumor durus quo (ut alibi Graec est
nominatio) sine sensu. Qua quidem signis velit qd tumor sit praeter naturam durus et omnino insensibilis: in non affectus quem scirrhum vertu:
mordi non omnino durus sit neque omnino insensilis non reclamabimus. Unde nominibus alteratio sit etenim tamen advertentes
qd duplex eiusdem scirrhi differentia sit. Quarum una exquisitus scirrhus dr tumor praeter naturam existens sensu privatus durus.
Reliqua non exquisitus appellatio, quoniam omnino insensibilis est difficulter tamen sentitur, quem duplicem a medicis vocatum ut patescis 14 meth:
med: Namque ut scirrho propterea quod ex scirrhosis quae sunt vel scirrhosus tumor. Namque ergo quae σκληρώματα vocant sub scir:
rhosis quoque comprehenditur. Sunt namque inter eos scirrhos quidam, qui ubi plurimum incanuerint simul atque indurati fuerint, non modo
dolore carent nunc etiam sensum exiguum, aut etiam nullum habent reliquum. Dignoscitur autem cum iecur tali laborat affectu mani:
festius, quam si inflammatum esset, ac multo evidentius, eo quod eius moles durior sit et in huiusmodo dispositione extenuata
sint corpora, quae ei incumbunt. Imo tractu temporis quanto magis increscat scirrhi cumulus, non tamen aeque facile fuerit per
tactum ipsum cognoscere, intercipiente sit iudicium aqua interventum, quae illico scirrhum [illegible] consequitur. Multo etiam dolore
minore iecur vexatur in scirrho, quam in inflammatione. Color etiam universi corporis ut [illegible] in nigredinem pallore permixtum
permutatur. Venter et pedes intumescunt. Reliquae corporis partes graciles sunt, et corpus ipsum tepescit. Aliquando autem alvus multa
extenuata excernit propterea qd vel sufficienter angustata fuerit ora vasorum per quae transmittuntur cibus ex simis hepatis par:
tibus in connexus. Urina vero a principio quidem multa. Imo ubi iam ad aquam interceptam dilapsi sunt, vero pauca. Qd vero affectus hic
morbus sit in quantitate, primo (quoniam in quo tumorum praeter naturam existit) Goo in breve liquet in Gal: doctrina [illegible] et 14
meth: med: Secundo in intemperie, quasi frigidus affectus est ut 5 de simp: med: fac: legitur et tertio in solutae continuitate cum
(ut diximus) ex quo est tumorum praeter naturam. Eius affectus indicia nonnulla requiras, quam ea quae supra narravimus, pro dignotione eius
affectus scirrhi et tumoris, duro quidem existente cum exiguo aut nullo dolore inverti sensu privato quandoque non omnino insensibili. Eius autem
caa est humor lentus crassus insensibiliter partibus induratis infixus, qui interdum statim a principio congeritur, et paulatim

Febris qd est.

Alex. [illegible] intelligendus cum dixit exiguam hepatis inflammationem non statim febrem inducere, sed vehementem et [illegible] talem esse, nam orta inflammatione in eo quod princeps membrum est universo corpori impertit, et tensionem et calorem [illegible] quae febris est. et propterea necessario ipsi iecoris inflammationi febris comitatur. [illegible] ut in ceteris inflammationibus [illegible] inaequali quodam modo, accedenti servans tactum licet non eo, nisi nervosae partes inflammatae essent, quinimo et iecori [illegible] cum in [illegible] parte consistat venis et arterijs constita, quo in dicio potius iecinoris inflammatio, ab ea quae in succingente membrana [illegible]

Quomodo distinguatur iecoris inflammatio ab ea quae musculorum abdominis.

[illegible] ceteri, [illegible] quaedam sint qui cap. de [illegible] annotavimus quo fit ut eadem hic transferre [illegible] Atque [illegible] hepati incumbentibus inflammatis [illegible] decepti, eiusque visceris eam inflammationem esse suspicati sunt. [illegible] est, quo pacto distinguendae sint [illegible] afferre, conservere. Etsi eo iecore inflammato tumor [illegible] lineamenta, rotundus [illegible] hepati succumbit, quae etiam ad corporis decubitum simul conformatur. [illegible] apparet corpore ad sinistrum latus reclinato, [illegible] vergens ad dextrum reuolutus, nimirum hepate sub nothas cadente costas, neque nisi [illegible] tactui similiter succumbente. [illegible] in hepatis inflammatione incumbens cuticula [illegible] modo [illegible] conspicitur; musculis autem inflammatis cutis circum[illegible] [illegible] digitis apprehensam attrahere velit, ea minime sequitur. [illegible] autem tactus discernet sive in [illegible] [illegible] consistat, rectorum denique musculorum tumores [illegible] oblongi; atque per totum ventrem extensi videntur umbilicum [illegible] musculos [illegible] comprehendentes. [illegible] haud obscura est [illegible] dignotio, ut pote quos et positio et figura [illegible] [illegible] quod ipsi a nullo exteriori musculo contegantur. Obliqui autem obliqui quoque musculi, qui a thorace descendunt, [illegible] Gal: inquit sed multo difficilior est notitia musculorum qui his subiecti sunt. Difficillime vero transversorum [illegible] [illegible] positum sit, cum tribus contegatur musculis [illegible] non possit ut tactui aliquam ipsi notitiam [illegible], nisi vel neque [illegible] inflammatio, vel incumbentes ei musculi extenuentur. Et propterea si in gibba parte consistat inflammatio [illegible] [illegible] vel solo tactu dignosci potest. Ea namque [illegible] a musculorum tumoribus [illegible] differt, quod [illegible] circumscriptionem derinit. quippe soli [illegible] est ut tumoris cumulum [illegible] habeat [illegible] quilibet, cum totus sibi continuus sit inflammationis ipsius moles sensim diminui conspicit. simul autem [illegible] in inflammationes [illegible] quam per tactum investigare oportet. [illegible] in eadem sima hepatis parte inflammatio sit orta [illegible] gibba [illegible] quae in simis eveniunt magis, quam illa quae in gibbis fiunt, fastidium nauseam vomitum biliosum sitimque [illegible] gibba parte oriuntur iecori quam illae in [illegible] dolorem [illegible] exerceant, [illegible] tussim excitant atque dolorem [illegible] [illegible] detrahi videatur, extenderent. Quamvis in neutra [illegible] exquisite distincta inflammatio possit consistere. [illegible] carnes intersitae continuantur. [illegible] ex quo triplex morbus sit inflammatio in praecedentibus [illegible] dictum est. [illegible] quis optimus sit, mediocremque [illegible] obtinens, ex nullo alio indicio clarius patere poterit quam ex eadem morbi [illegible]

CAUSE.

Prognostica

[illegible] arguitur. [illegible] prognost: [illegible] Hipp: [illegible] lib. 7 cum dixit [illegible] hepatis [illegible] singultus malum. nam non semper singultus iecinoris inflammationem sequitur. [illegible] quando ea in magnitudinem attollitur ac [illegible] fervore stomachus ad compassionem trahitur, nonnunquam propter nervorum communionem. Quare tunc solum compassio [illegible] hepate, quando inflammatio et maxima et pessima fuerit, nonnunquam etiam bilis multum calida ex multa in huius visceris [illegible] genita, ac confluente in ventriculi principium, quae [illegible] atque in ventriculum recurrente, contingit os eius mordere singultire, quandoque autem arbitrantur magnitudinem inflammationis ventriculum premere, ac singultum facere non[illegible] [illegible] ex quavis causa singultus propter hepatis inflammationem semper malum est quia eam maximam et pessimam esse [illegible] iecoris inflammationem vehemens atque acuta febris comitetur malum prognost est. Nam ubi [illegible] viscus inflammatum esse [illegible] [illegible] si eadem febris exigua et non acuta fuerit, minus malum portendit, quia exiguam quoque esse inflammationem [illegible] propter [illegible] magnitudinem [illegible] febris ex [illegible] sequitur. At si eadem febris acutissima, vehementissimaque fuerit, [illegible] [illegible] lorantes, pessimum erit indicium, quia inflammationem erysipelatis participem, [illegible] erysipelas [illegible] tum sciebit, quae febres magnae ex parte in tabem transmutantur. Quod si in abunde calido et sicco genere [illegible] [illegible] fuerit, [illegible] moritur, propterea quod imbecillis sit viribus, atque una [illegible], tum etiam pleuritis [illegible]

CURO

[illegible] et angina seu ventriculi inflammatione laborant, est ipsum virium robur. Quantum ad eius curationem spectat [illegible] est opus [illegible] ventriculus [illegible] laboret, [illegible] cap: [illegible] quia munus eius visceris toti [illegible] [illegible] maximum incommodum, ubi non probe [illegible] alimentum sit, [illegible] non in sanguinem [illegible] fuerit conversum. [illegible] g[illegible] sint consistentiae, [illegible] ac mordenti qualitati expertes, sed [illegible] citra morsum detergant, esset malum, non esset quod omnibus [illegible] tum iecori, tum lieni maxime [illegible]: [illegible] ipsum ut quod culpa [illegible] [illegible] sit, quippe quae sine morsu detergit. [illegible] ex ipsius ptisanae cremor [illegible] idoneus est. [illegible] habent aperiendi [illegible] praeterquam quod aspera partes non affligit aut calefacit. Eadem quoque ptisana in gallinaceorum pullorum iure, [illegible] [illegible] imbecillis parum [illegible] phasianorum [illegible] iuvenum columborum [illegible] [illegible] [illegible] quandoque gustare poterunt. et etiam eas [illegible], si vires exigunt. Nec minus in eadem [illegible] oleva quoque [illegible] [illegible] ubi inflammatio fervens fuerit, seu erysipelatis particeps [illegible] est intubum, cichorium, [illegible], sonchus, [illegible] detergendi, et digestionis vias ab obstructione vindicandi cum [illegible] quandam iecinoris phlegmoni sunt incommoda, [illegible] visceris consistant, arctant enim os meatus bilis, ac bilem ipsam excerni prohibent, praeter eas angustias, quae [illegible] [illegible] et propterea quod constringunt, contrahuntque tumores, ac discussu difficiles ipsos reddunt [illegible] malum [illegible] bene debet. [illegible] magnopere vitandi, ut quod omni fervent inflammationi in totum sit [illegible] [illegible] aqua hordei [illegible] in qua prius cichorium aut intubum fuerit decoctum [illegible] etiam parum radicis [illegible] [illegible] ubi eiusdem visceris gibba fuerit inflammata, pro cibo ptisanam, aut eius cremorem cum apii decocto [illegible] [illegible] modice [illegible]. Reliqua vero quae ad [illegible] si ad caput de ventriculi inflammatione [illegible] reperies. [illegible] omnium phlegmonarum [illegible] scopus est evacuatio humoris, qui [illegible] phlegmonem [illegible] [illegible] et quo pacto ipsum educere conveniat ex positu ac formatione desumitur. qui [illegible] phlegmonem [illegible] [illegible] et quo pacto ipsum educere conveniat ex positu ac formatione desumitur. Propterea ubi totum corpus [illegible] ipsa inflammatione adhuc in generatione existente) si vires tolerant ac etiam aetas. Ad sanguinis missionem confestim [illegible] [illegible] quam tum revellendus tum [illegible], qui ad iecur fluit, sanguis est, interna dextri cubiti vena secta propter [illegible] regione, [illegible] exempla [illegible] cum vena [illegible] [illegible] hac non apparente media secanda [illegible] si nec ea se ostenderit, reliqua [illegible] est incidenda quae humerali [illegible] [illegible] tum ex aetate tum tempore anni, regione, consuetudine, et ante [illegible] virtute, invenies. Quoniam si [illegible] semel [illegible] est detrahendus. [illegible] non per vices partitum [illegible] opportune in prima [illegible] si vero dolores vigeant et adsint vires etiam septima vena [illegible] ut [illegible] a vena [illegible], ubi [illegible] plenum fuerit (ut supposuimus) ad topica remedia confugiendum est, quibus [illegible] possit id quod in phlegmone [illegible] [illegible] Nam antea [illegible] totum corpus [illegible] [illegible] omnium phlegmonarum [illegible] liberum fecerimus cavendum est ne ea applicemus. In quorum [illegible] duo [illegible] servanda sunt [illegible] [illegible] adhibeantur, alias magis noxia quam utilitati conferunt, [illegible] est, quod eadem [illegible] absolvant [illegible] [illegible] astringendi [illegible] sumpta a parte [illegible] propterea quod [illegible] alterius facultatis [illegible] est, [illegible] [illegible] quod vires eius robur servandum sit. [illegible] etiam eo tempore, quo [illegible] amplius non [illegible] [illegible]

[illegible]

sacharo seu acetoso simplici aut vulgato ex tribus radicibus Gentilis cum aceto sive fumaria, vel potius et in frigidiori
vini aut visceris quod redundant succi syr: ex absynthio ex hyssopo, marrubio, de bizantijs de 5 radicibus Mesue. de Eupatorio
oxymele tum simplici tum composito ac etiam scyllitico vtare. Exhiberi etiam possunt cum aliquo sero vel decocto
decoctis exhibere licebit quandoque pastillos ex nardo, quod ex tribus generibus santalorum componitur ex seminibus melonum cum
sacharo formatos, aut ex diarrhodon Abbatis, ac praedictis melonum seminibus. Exhiberi trochiscis de Eupatorio, de ab-
synthio, seu de Rhabarbaro. Reliqua vero quae extrinsecus admoveri possent. Epithemata sit ungenta ac cerata si frigidiori,
[illegible] capite petant. Quod hoc frigidi visceris intemperiei cum venenis [illegible]. Si vero multi fuerint in visceris obstructiones
non solum [illegible] medicamina ingestio sufficiens erit [illegible] earum curatio sed etiam evacuatio est necessaria, ubi morbus in
vetustatem inciderit diutius [illegible]. Cum morbus in acutatem incidit, etiam venae sectio purgatio adhibenda si nihil prohibet. Quare
venae sectio fiat ubi reliqua non prohibeant Humoribus [illegible] vergentibus. ac eorum quoque copia molestantibus potius
ubi eam obstructio adhuc quoque fiat. Ex interna dextri cubiti vena. Nam curabitur quod obstructio iam factum est [illegible] ea quae obstructionem
liberant propulsabitur quod futurum est, si afluxum confluentium humorum compescas. Sputabitur itaque quod futurum est
ejus obstructionis saltem ex iam dicta venae sectione quae defluxum obstruentium succorum [illegible] inhibebit [illegible]
ut cum putrefactionem operetur ac febrem accendant. Huic quoque non nihil frigidi afferet, reliquis consentientibus, ex [illegible] quae
modo aut purgatio facienda sit, sic quoque fuerit necessaria [illegible] multis [illegible] visceris obstructionis curatio, cum figura seu
forma tum etiam situs eiusdem visceris indicabit [illegible] quod sit locum eam facere oportet. Nam quae infimis iecoris sunt excava
[illegible] quae vero in gibbis per urinas evacuabimus. Quoniam etiam eam iecoris gibba, si multo vitioso succo sint referta, per
deiectiones [illegible] pharmaca deiectoria katartika, quae sic vocant, expurgari debeant. Si vero meatus per urinarios meatus
ex decreto eiusdem Gal: 7 meth: med: Quare sic intelligi [illegible] eiusdem Gal: 2 de art curat: ad Glau: 13 meth: med: ac reliquis
locis. Ubi dixit eorum laborantibus gibbis [illegible] hepatis, quod purinam trahere optat, concavis autem per excretionem inferiorem
situs ipse visceris indicat. namque quando mediocriter vitioso succo sunt referta, et non quando multo exponi debent, quantum etiam
per deiectiones, eam gibba expurgentur ut eodem 7 meth: med: decretum est, neque prius ad detergendas obstructiones accedere debemus nisi
vitiosi succi maiore parte emissa, alioquin metus est, si obstructionibus liberandis priusquam vacuaveris, studeas ne ipsas magis
[illegible] ex eiusdem Gal: praecepto 8 meth: med: etiam libri in eiusdem sic dicebat. Obstructionem enim in prioribus libris est. [illegible]
quod obstructiones eximant, ubi non vacuata prius abundantia, veritus, fore ut non modo nihil proficiamus, sed etiam afflui [illegible]
damus, pugnantibus sit inter se indicationibus. At vacuata prius multitudine ad curandam obstructionem accedamus, medicinis
quae obstructiones expediant, erit opus. Cumque ex vitiosorum succorum abundantia visceris obstructiones fiant multi cum febre
[illegible], priusquam [illegible] obstructionem liberantibus utaris, purgans medicamentum [illegible] redundantis succi exhiberi [illegible]
quod [illegible] expurget, potius. Si vero eiusmodi hepatis sima orta fuerint, aut licet in gibbis [illegible], eaque sit multo
vitioso succo referta. Nam si mediocri per urinales meatus expurgare oportet, ea quae urinam cient exhibendo. Ubi itaque [illegible]
[illegible] obstruentes succi, nec nimiam crassitudinem habeant hoc purgante [illegible] utere. ℞ Rhabarbari optimi cum spica
et spinanto [illegible] ʒ iiii vel ℥ i ß macerentur per 10 vel 12 horas in aqua cichorij seu intubi, deinde per colum transfun-
datur. [illegible] radicis vel pulpae cassiae, recenter extractae ℥ i ß vel mellis rosacei ℥ ii diacatholici: ʒ vii misceantur fiat potio cum
aqua intubi aut cichorij. Exhiberi item potest ubi crassiores fuerint redundantes succi, in idem Rhab: [illegible] trochiscatum vel
decoctum in [illegible] aqua cichorij vel intubi ʒ i agarici fiat [illegible] expressio [illegible] per colum transfuso ℥ ii mellis rosacei [illegible]
[illegible] ʒ iiii Rhab: [illegible] ʒ 4 vel ℥ ß diacath: Catapotia [illegible] poterunt ex eorum Agarico et Rhabar:
ʒ i [illegible] accipiantur, et cum succo cichorij intubi vel fumariae vel syr: ex eisdem parato formentur catapotia. [illegible]
aliquando tempora ℥ ii mellis rosacei vel ℥ iii syr: de cichorea Nicolai [illegible] quoque [illegible] syr: cum melle rosaceo ac Rhab: [illegible]
[illegible] parato calidis redundantibus succis commode exhiberi poterit, quemadmodum si magis [illegible] fuerint redundantes succi
[illegible] pilulas de Agarico aut plures [illegible] exhibere convenit. [illegible] adiicere poteris Agarici seu Rhab:
catapotia de Rhabar: vel de Agarico aut [illegible] ʒ i assumens ex aliquo [illegible] catapotiis seu ʒ 4 ex ʒ 2 seu ʒ i [illegible]
[illegible] magis [illegible] alterum redundans [illegible] exigit [illegible] ʒ i [illegible]
[illegible] aut Rhabar: cum spica seu spinanto, et cum syr: ex succo cichorij fumariae, aut intubi compositis [illegible]
[illegible] demum corpore [illegible] quae supra conscripsimus medicamenta obstructiones eximentia propinari debent. Nam [illegible]
[illegible] succi maiori parte emissa, ad detergendas obstructiones accedere debemus: extrinsecus quoque ea adhibeantur quae [illegible]
frigidae visceris intemperiei curandae annotavimus.

DE INFLAMMATIONE HEPATIS. Ab. 84

Non raro autem etiam iecur inflammatione laborare contingit, quae haud aliter [illegible] quam in caeteris corporis partibus gigni con-
[illegible]. Nec etiam alia causa. Nam omnis phlegmonae generatio ex sanguinis influxu est copiosioris quam pars ipsa [illegible]
[illegible] sanguis [illegible] in aliquam [illegible] partem procubuit, [illegible] vasa proxima distenduntur. Ut prae abundantia continere
non sufficientia, ab his deinceps quae [illegible] sunt, mox [illegible] nec iis satis continetur exudat foras in ea ampla spatia, quae
inter vasa sunt. Sic etiam ut [illegible] in carne [illegible] occupet. Est [illegible] visceribus quoque [illegible] quae [illegible] cavo quae [illegible]
[illegible] vocant. [illegible] sanguis ex refertis vasis [illegible] exudans inflammationem [illegible] phlegmone laborare incipit, recipiente, alii
quis alia propinqua, atque [illegible] particulis eum aliquando mittentibus ac ea, quae [illegible] cum morbo [illegible] calore aut dolore excruciatur. [illegible] quae
quando particula, quae affligitur, hanc ad se trahente. [illegible] molestate transmittunt. De qua inflammatione cum nonnullam fuerint [illegible]
mittunt aut copia, aut gravitate aut utroque [illegible] molestate transmittunt. De qua [illegible] protelare sermonem non libuit, sed tantum de ea dixisse satis esto, quod
[illegible] de pleuritide, [illegible] quoque de ea protelare sermonem non, libuit, sed tantum de ea dixisse satis esto, quod
inflammationem, [illegible] appetitu, et a copia optimi sanguinis generationem [illegible] subintelligere volumus. Et propterea ad
[illegible] descendentis [illegible] deprehendi, quod inflammatione laboret ex dolore cum ponit, [illegible] in
[illegible] affectus [illegible] dolor a [illegible] sentit, et cum magnam trahant [illegible] vehementius exercuit, [illegible]
[illegible] ad nothas costas dolor a [illegible] sentit, et cum [illegible] ad infernas partes detrahi: (Nam in nos [illegible]
dextra [illegible] gravitatem et [illegible] ad infernas partes detrahi: [illegible]
[illegible] costis alligatur) atque [illegible] dolor ad succingentem costas membranam [illegible] venit. Ex longis quoque [illegible] tussis exigua [illegible]
[illegible] nihil expuunt, molestare solent; [illegible] spiro parva et crebra quod autem inflammationis [illegible] iecur exerceat, tumor [illegible]
[illegible] tumet reliquis dicendis [illegible] potest. Nam [illegible] color imprimis quod ruber deinde niger apparebit, [illegible]
[illegible] fastidium, sitis [illegible], vomitus tum sincerae bilis tum vitiis, quae [illegible] similatur. quae postea [illegible]
colorem referre conspicitur. [illegible] quoque constringitur, [illegible] visceris huius imbecillitate inflammationem excitari con-
[illegible]. Color corporis [illegible] speciem [illegible] contequantur, ac accessionis tempore [illegible]
delirio appellantur, ac acre [illegible] exercent. Febris etiam adest acuta [illegible] quae plerumque ad vesperam et noctem
exacerbatur. Quod vero febrem ad iecoris inflammationem [illegible] necesse sit Gal: 2 de loc: aff: docere videtur. [illegible] quod ea acuta
sit nequaquam [illegible] est [illegible] lib: 5 de loc: aff. Ubi de erysipelate [illegible] Ardentes febres ac vehementissimas [illegible], cum
[illegible] non iecinore, ventriculo, aut pulmone fuerit ortum, vel inflammatio erysipelatis [illegible] fuerit [illegible] proxime
[illegible] phlegmone in iecinore, vel ventre orta quod non continuo nec [illegible] maligna, nec acuta [illegible] febris docere videtur,
Nam inflammationem magnitudinem [illegible] febris et proportione sequitur. Et propterea [illegible] iecur inflammari contingat licet
febris excitetur, quoniam principis [illegible] est, [illegible] non acuta erit, [illegible] inflammatio magna sit. [illegible] magnitudinis [illegible]
[illegible] et non excitetur, de qua forte [illegible] intelligere voluit cum dixit febris adest acuta [illegible] quoque

301

febre, quamquam [illegible] post eum Gal: et Alex: uelit hunc sensum doloris gravativi, in dextra [illegible] fore [illegible]
[illegible], cum in obstructione, [illegible] hepar [illegible] dispositione laborat. Unde non propterea [illegible]
[illegible] Gal: lib: de const: art: medi: febrem supervenire iecinoris obstructioni, cum ea multiplex fuerit [illegible]
[illegible] non [illegible], obstructionem namque febris consequitur, sed cum ea multiplex fuerit, et propterea bene dicebat [illegible]
sine febre esse [illegible] invenienti namque, ac angusta et non multa existente iecinoris obstructione febris non excitatur
[illegible] ac multa non mirum, si [illegible] consequatur, magnitudinis [illegible] [illegible], quinimo Gal: [illegible]
obstructionis magnitudinem discerni ex ipsa magnitudine febris, ut quae ex [illegible] obstructione maior, ex minore, minor fiat.
[illegible], neque [illegible] hepate, sed [illegible] membro putrefactionem operatur, febrisque accendit. [illegible]

Ex febre [illegible] obstructio — putredo consequitur ab obstructione ex [illegible] humoribus [illegible] frigidis [illegible] calidis [illegible], quod [illegible]
accedit, et consequenter ad putredinem febris. Affectus hic morbus existit non in [illegible], sed [illegible]
[illegible] Nec [illegible] seu cavitates hepatis aptae [illegible] sunt, sed obstructio [illegible] ut [illegible] alimenti
[illegible] distributio [illegible] totum corpus aut non fiat aut diminuta fiat. Haec namque est [illegible], quam [illegible] iecinoris

Causae. — Nec [illegible] [illegible] tentabit affectum hunc, quam [illegible] [illegible] hoc morbo affectum [illegible]
quidem obstructionis non admodum certe habeantur coniecturae. Est [illegible] obstructio ex eo [illegible]
[illegible] ac crassis humoribus fiat, propterea [illegible] a crassi [illegible] humoribus iecinoris obstructionem [illegible]
[illegible] quoque spiritu ibi concluso, cui non pateat exitus. Confirmatio [illegible] iecinoris [illegible]
flatibus nebulosis et [illegible] difficilibus aliquando [illegible], et a crassis humoribus viscosis, [illegible]
[illegible] hepatis [illegible] quae [illegible], [illegible] alimenti digestio ad hepar contingit. [illegible]
[illegible] de [illegible] Gal: [illegible]: [illegible] lib: art: med: [illegible] meminerit obstructionis causam [illegible]
[illegible] et [illegible] non [illegible] cum vaporum et crassi flatus multitudo [illegible]
exitum non habet, quam non gravitatis solum, sed etiam distensionis sensum sentiunt [illegible]
crassis viscidisque humoribus ortum habet gravitatis duntaxat sensus percipitur circa dextrum ilium
et iecinoris, ubi [illegible] [illegible] obstructiones ex [illegible] humorum multitudine. Nam ob copiam [illegible]
[illegible] obstructionis [illegible], pro una [illegible] causa Gal: [illegible] [illegible]
cum simul totum [illegible] obstruendo [illegible], quam ea quae [illegible] sunt, et crassa: quod [illegible]
angustos [illegible] transitus: multo [illegible] magis retineri: [illegible] quod multum et quasi [illegible] crassum [illegible]
[illegible] non admodum crebro [illegible] evenit, et [illegible] cum febribus [illegible] obstructiones ex humorum
putredine eas consequi. [illegible] de ea obstructione tractare propositum [illegible] sola citra aliam complicationem
[illegible] fit quod [illegible] auctores ut Gal: [illegible] Alex: [illegible]
[illegible] meminerint [illegible] flatuosi: ac crassorum viscosorumque humorum. Ex hinc namque [illegible] iecinoris obstructio [illegible]
[illegible], cum multiplex [illegible], etiam sine febre excitari consuevit. Reliquas [illegible] a principio [illegible]
[illegible] a calidorum humorum multitudine, ac putredine ortas, unde febris [illegible] [illegible].

Prognosis — [illegible] crassis [illegible] humores etiam obstructiones iecinoris [illegible], haud difficile erit eas dignoscere. [illegible]
[illegible] morbi, quam reliquas, nisi quod non adeo calidiora attenuantia exigunt. [illegible]
[illegible] in hepate [illegible] membro putrefactionem operatur, ac febrem accendit, propterea celerius [illegible]
[illegible], [illegible] ac [illegible] frigidi consequitur [illegible] calidis [illegible] [illegible]
humoribus contingat, nec nisi ex aqua intercus [illegible] potest [illegible] frigidi ac crassi humoribus [illegible]
[illegible], ex quibus [illegible] [illegible] refrigeratur, et deinde ipsius iecinoris [illegible]
[illegible] sequitur aqua intercus. Quod vero totius etiam corporis extenuatio, ex eis [illegible] [illegible]
[illegible] quam Graeci ατροφιαν dicunt. Cuilibet patere poterit, nec alio indiget [illegible]

Curandi methodus — [illegible] obstructionis curationem [illegible] indicatio morbo contraria. Ea autem [illegible] est [illegible]
[illegible], atque incidentia medicamenta. Quamobrem erit ipsi medela [illegible] hic obstructio multiplex, [illegible]
[illegible] ingestio [illegible] ciborum ac medicamentorum ut Gal: [illegible] confirmavit [illegible] dixit [illegible]
[illegible] quam celerrime requiritur usus [illegible]: huic se subscripsit [illegible]
obstructionem [illegible] [illegible] medicis utitur, quae incidunt et extenuant. [illegible]
somno utantur moderato ac nocturno potius. Nam vigiliae quoque modicae conferunt. [illegible]
exercitatio maxime idonea existit ut [illegible] de [illegible] tuenda [illegible] magis confert, quam medela [illegible]
[illegible] causas [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible]
[illegible] singulis diebus [illegible] affectus immodici [illegible] vitandi. Cibi [illegible] sunt calidiores [illegible]
[illegible] Asparagus, Capparis, foeniculum. Carnes item [illegible] poterunt [illegible]
[illegible] medicis [illegible] quae item decoquantur cum [illegible] hyssopo
lino, satureia, pulegio, apio, [illegible], cichorio, intubo [illegible] Nec negligenda [illegible] [illegible]

Clysterum laudes — [illegible] crassi [illegible] sunt [illegible] namque inter omnia quae [illegible] medicamenta seu ut nutrimenta exhibentur
obtinet [illegible] modice attenuant, ac incidunt cum corporis [illegible], ac optima [illegible]
sunt omnia alimenta crassiorem [illegible], balnea crebra, [illegible] a cibo. Vinum [illegible]
[illegible] potu [illegible] quam celerrime requiritur usus attenuantium et oppilationem dissolventium
[illegible] quae [illegible] confert [illegible], [illegible] cochleario datum ex vino [illegible]
[illegible] radix et semen, folia, spica, [illegible] exhibeantur [illegible]
[illegible] florem [illegible], succus ac radicis [illegible] decoctum [illegible] [illegible], semen [illegible]
[illegible] mensura [illegible], aut aqua multa in potu acceptum [illegible] molestiam ab oppilatione [illegible]
[illegible] firmitatem tum hepati tum stomacho addit. Capparis [illegible] succo eius expresso [illegible]
[illegible] in pastillos redigatur semel exhibitus, dolorem omnem adimit. [illegible] huius herbae potatum [illegible] etiam [illegible]
[illegible] quod et firmitatem visceribus affert, decoctumque [illegible] cochlearii mensura [illegible]. Et propterea [illegible]
[illegible] Ab [illegible] herba [illegible] exiccata [illegible], spica nardi ac [illegible] marrubium
[illegible] erit ex [illegible], [illegible], et [illegible], apium, absinthium, cassia lignea, [illegible]
[illegible], amigdalae amarae, [illegible] acori radix, [illegible] decoctum [illegible] flos [illegible]
Anisum, foeniculi semen, [illegible] ac dauci semen [illegible] medela [illegible] et potum decoctum
[illegible] decoctionis, et etiam ciceris decoctum. Ex quibus licebit [illegible] medela [illegible] [illegible] cichorii [illegible] quam [illegible]
[illegible] crassi obstruentes [illegible]

[illegible]

Capnium semen petelini et quae his similia consistunt. In quo etiam Vinum mixo quoq modo conducit. Compositi Ed: ex melos
cotoneorum succo medendum in fine 6 libri de sanitate tuenda conscriptum. Non magis salutare iis qbus ventriculi imbecillitas et
quam iis qbus inutilis iecur existit. Ceu quae in nonnullis hodie [illegible] primogenit [illegible] experti sunt [illegible]
ferat frigida hepatica dysenteria laborabat. qbus tunc temporis medici [illegible] et sup: cap: de diarrhea. Eiusdem compos
ac assumendi modus cap: de duopeptica studiosi requirant. Potest etiam in eundem usum Sylvae syr: ex absynthio ex fumarie [illegible]
ant de bisantiis conditione, seu de eupatorio, ac nonnulla antidota calefacientia ceu aromatica rosarum Dianisum
diacinamomum Diarrhodon Abbatis diacalaminthan, et vel hoc modo efficacissimo medendo utere Rx seminis Anisi foeniculi Apii
et plantaginis ana pa: 4 Costi gariophyllorum ana ʒ i Cassia lignea, cinamomi ana ʒ i Mastic ʒ iii croci, spica, calami
aromatici, et xylo aloes, ana grana ii et cornu cervi usti et amigdalarum amararum ana ʒ i seminum melonum ʒ iiii sachari
dissolutis in aqua rosarum quantum satis ut formentur pastilli, quorum unum vice qualibet assumat cum aqua vino albo odorifero
lieno hebdoque obstruxerit quam viscosus humor etiam pituitosus sanguinis permixtus in iecore putrescat, seu consumpto, vehementi in
ipso iecore, aut venis circa ipsum ac febris sequatur, ipsum curare est hoc medico quo ad edocendi pituitam faciatur [illegible]
ad etiam ius ipsum roborandi, cuius ferinos aparienda est ... Galeni et Avicennae ... compo
bet. tamen prodidit de ipso, vetusti medicinis ovis supponentibus ardeae terexibus, ut [illegible] Ceu in nonnullis aliis exante exposit
eum expulsus fuit ut cap: de diarrhea possit conscriptum est. Nec uni scire ipsum iecur bibliones vehementer succo medendo ipsum edu
cento purgandus erit, quod unum etiam habeat ipsum corroborandi. Veluti Rhab: est civetigne quae de diarrhea scripta est se
[illegible]. Namq in hunc usum donec medenda, quae ad ea trium et digestivo scripta sunt delegi [illegible]. Exhibendum [illegible]
ing. Namq in hunc usum donec medenda, quae edeat iaros et digestive scripta sunt [illegible]. Ex absynthio Vel in hunc modum unctiones
tiones faciendo sunt ex oleo chamem: nardino, aneth, sampsuco, et lentiscino seu de absynthio Vel in hunc modum unctio
facito. Rx succorum Eupatorii, marrubii, et fumariae ana ʒ iiii a sacri, spica nardi et celticae ana ʒ i, cinamomi ana
odorati, et ligni aloes, ana ʒ ß olei rosarii chamamelini et de absynthio ana ℥ i, ceraeq quod satis est. et aneth parum, mi:
sceantur, et fiat unguentum. Item ex solum praeter farina, hordeacea, seminis lini, et lupinorum ana ʒ 4 flor: chamam: Eupatorii Absyn:
meliloti et iunci odorati sing: ʒ i [illegible] mastiches et corticum thuri cuiuslibet ʒ ß olei aneti nard: rosar: et de
absi: ana ℥ i, ceraeq quod satis est fiat ceratum et utere. Nec non et epithemata quoq conveniunt, quae in hunc modum parentur
Rx Succi eupatorii, marrubii, fumariae, et cichorii ana lib: ß deinde Rx radicis capparum pilibi et cichorii ana ʒ iiii ab.
syr: flor: chamam: ex foliis plantagine ana p. ß Chamaedrios chamepitios, ʒ 4 seminis dauci, anisi, et foeniculi ana ʒ i
spicae [illegible] ʒ i ß fiat decoctum. Sed autem in aqua, humiditati sufficienti quantitate de quo Rx lib: ii misceatur [illegible]
succis ac aceti on: ii addito exutatur. At quoniam humidi hoc huius visceris affectus exortum et imbecillia ipsum fovere solent
veluti sunt aerienti laxati sive cum frigiditate sive cum caliditate, sive sine his laxati ipso sole consistant, parietes astringen:
tibus pharmacis opus habet Vnde hoc autem calefacientium mixtura, a frigida qualitas, proderit, aut cum refrigeran:
tium mixtura, a calida. Rhis vero in humida intemperie, ipsius Galeni dissentiendi ac vesicantia in [illegible] qquiebat. Veluti est huius
[illegible] ac vita. Oleum quae ipsum conservasset, erant chamemeli lentisci: nardi absin: rosa. Sin vero ubi sicca iecur labora
verit intemperie per contra [illegible] humectans [illegible] commoda existit, ac balnea sufficiunt dulcium aquarum
quamquam [illegible] epithemata et fomenta extra [illegible] exhibere non erit alienum. Namquam hi ab his, quae Vin
astringendi vel absorbenda erant Vnum tamen restat medendum conveniens quod indifferenter cuilibet hepatis imbecillitati a qua
cumq causa orta pudberi poterit. Namq a proprietate totius substantiae effectum existit nonnulli sed Vnam aut alteram quali
tatem cuius abunde experimentum habuisse fatetur Gal: Id autem lupinum iecur existit, cuius diligenter triti pondere ʒ i
cum vino aliquo dulci exhibetur quoniam febricitantibus manifeste febre, aut non obscure, melius fit ex aqua calida phas:
macum exhibere Ant ex aliquo decocto succorum veluti est seridis aut cichorii cum syr: de [illegible]. quamquam id de lupino
iecore prosequi veliqerit verum lupinum [illegible] in medicamen indidi hepaticum quod ex Eupatorio conficitur. Nec tamen
quod mentione dignum sit amplius quam Compers. Illud vero comparans, quod sine ipso componitur, forte quoniam per
se solum exhiberi debet, et non aliis commixtum, quae manifestis qualitatibus operantur Nam ipsum a totius substantiae propri:
etate effectus est, ut Asit: se abunde experimentum habere dixit, cuius etiam authoritate hoc medendum etiam a toto substantiae effectus
commendatur Cochlearum trium carnem valde probe levito, et affusis vini nigri ciathis tribus calefacito exhibeantur
dato.

DE HEPATIS OBSTRVCTIONE CAP: 83.

Iecoris autem obstructis affectu quibus crebro iecur laboravit contingit, potius in est quod: ἐμφραξις a Gr: obturatio oppilatio
seu obstructio dicitur Idq geminam ob causam, ob eius vero constitutionem ac eiusdem actionem. Ob constitutionem siquidem Namque
quae a portis in sima parte visceris universa finduntur, ac in extremissimas tenuitates finiuntur, quod haud obscure apparet, o:
stellis quibusdam gibbus sunt distributis, a cava vena orta pariter obscuro committuntur. Namque quomodo quae ora ipsa inter se coniun
gantur videre nequaquam possumus. Nemo tamen dubitat, sed omnes sentire media ex uno ore communicant quod ubus universo corpori distri
butis exoritur sinus sanguinem venis exiens, ac gibbosas partes cum dilibus extremitates transmittitur. Alimentum enim omne sursum ex ventriculo
deorsum Vnum affertur iecoris, quem ab hac ipsa, quod immediatum est portam vocant, cum neq nubes [illegible] integram in por
bis per venam transit, neq prius penetravit iecur alimentum, quamdiu in loco quaevis Ideo autem in sima universa distribuit vi[illegible]
in, propterea quod dixisse fines in gibbum transmittitur. Ob dictas ergo venas angustiam in minimum periculis obstructionibus
iecur laborat. Additur etiam a causa quae ab ipsius actione ἐνεργεια nempe hoc est sanguificatio Est namque sanguinis officina, uni
verso corpori cum pro alimento suppeditans Quo fit ut ob copiam permeantis substantiae, obhuc crebro visus obstructione corripiatur
cum in eas non vult totum adit caniti, quae Vibiatam humiditatem suscipere possit Veluti incenter, et vitellum, sed tot sint in eo
que sint rubria exerci, et ab omnia angusta oscula habeant, quae per sima huius visceris cum gibbis coeunt ac committuntur Quo
propter eiusmodi partibus totius etiam obstructionis seu oppilationis generari contingit Quoniam partium cavitates multifariam laeduntur
vi propterea quandoq coalescant Interim conspicientium per compressionem, aut in sese residant aut obstruantur. quandoq vero op
posita aperiantur ut lib: lib: de cau: morbosi aphorismi haec referebat sensum et coalescentia, compressione, residentia, ac constrictione
Quo loco de [illegible] nos de obstructione ea duntaxat tractabimus verba faciemus intendimus Eveniunt vero duntaxat ipsi visceris affectus exsistit
cum nullo altero morbo compositis veluti phlegmone est Erisipelas in Est autem ea libsis per omissis Galeni coniuncti caui:
tatum, ex infarcto aliquo substantia humoris Veri seu flatuosi spiritus Ex quibus error patet eorum Arabum qui tam, qui volunt in
tumi iecur ipsum in eius propria substantia quae παρεγχυμα dicitur obstructione laborare. Namque appetus in extremis iam dictis va:
sis partibus fieri convenit. Nec in eas in visceris substantia cavitates aut viae adeo sensibiles sunt, ut eadem obstrui possint
quippe spatia quaedam, tantum ratione contemplabilia in ipso, veluti in reliquis partibus reperiuntur. Inx: quae etiam in oppleta
sint praeter naturam obstructio, seu oppilatio non dicitur Affectum itaque iecur in hoc affectu non ut similaris pars, sed ut instrumentum quae partes
unas per arterias ac vias distribuit alimenti efficitur Dignoscimus autem ipsum obstructione laborare, tam ex dolore cum ponde
re tum etiam ex qualitate ipsius doloris Nam in dextro hypochondrio partes dolorem sentiunt laborantes, eumq gravantem et prod:
cordia etiam veluti forsan, quamquam dolor hic nullum est obtusus, aliquando vero vehemens, quandoq absq febre quandoq cum

a vitiosis humoribus Vomitus saepe etiam erugino se vomunt, ac similes apparent deiectiones Linguam habent [illegible]
Corpus siccum et gracilius redditur, sanguine iecoris colliquescente, et in cruentus sanies contabescentis [illegible]
hoc etiam excepto sub se tandem pereuntes longe foedissime deferri cernuntur. Alvi ex [illegible] [illegible]
et progressu nihil reliquum licet firmioris cognitionis gratia capere. Nam [illegible] calidi sunt et tenues habitu

Si ex frigida intemperie laborant signa.
densos habent cutes dediti, et animo iracundi. Qui vero ex frigida iecinoris intemperie laborant, eis neque assidue [illegible]
neque multae fiunt, durat tamen affectus diutius, et post aliquot dies sanitur ipsis [illegible] copia. Cuius neque [illegible]
eius quae ex calore fuerit liquefacta, neque calor similis, aut compages. Verum neque [illegible] ab his excernuntur
putrefacti sanguinis non colliquati carnis substantia, aliquando id quod excernitur veluti sanguis niger apparet
diligenter considerantibus neque sanguis niger est, neque grumus sed velut limus quidam sanguinis crassi quod propterea
[illegible] accedat, et plures ac aeque indicabiles colores, circa eiusmodi affectionem [illegible] apparent,
[illegible] non solum non perdunt cibi cupiditatem, verum etiam interdum multo magis quam antea se appetere aiunt.
[illegible] inconcinnore humores crassior atque ad fluxum et motum contumaces redduntur. Quod vero [illegible] fertur [illegible]
[illegible] et semicocti effluunt, sed neque ipsis non collabitur febris tamen languida inesse apparet. Reliquum etiam
temporis tamque ad frigidius magis inclinare videtur [illegible] cadens [illegible] [illegible] item [illegible]
copiosiora et intempestive [illegible] post cibum. Ubi autem sicca fuerit iecoris intemperies, vehementer siccum

Si ex sicca signa. Humidae signa
corpus fieri et tenuius, sitim magis conciliat et deiectiones admodum paucas et crassiores apparent. Quod si
humida fuerit neque sitim efficit neque siccitatem, sed magis etiam linguae humiditatem, neque ulla sitis urget et
tamen corpus diu non collabitur. Postea autem deiectiones ventris plurimae apparent, magisque tempus [illegible]

Prognostica
dit humores. Si autem humida vel sicca intemperies calidae vel frigidae fuerit admixta haec indicia [illegible]
invicem permixta, et prout varie [illegible] varias indicabunt compositas temperaturas. Huius affectionis curatio [illegible]
despiciendaest, quoniam nonnulli propter curantium inscitiam fuerunt. Quomodo autem cum fiere medici [illegible]
Gal: declaravit 4. de Art: Ex calida item intemperie si iecinoris imbecillitas fiat, quamprimum viscerum [illegible]
colliquationis ex ea fiunt, primum humores deinde etiam carnis ipsi hepati quinimo totum corpus absumitur. [illegible]
frigida intemperie ortum duxerit [illegible] non erit eius vero nam tractu temporis, corrupto in visceribus [illegible]
febris supervenire solet, quod tamen ab imperitis medicis usque adeo negligitur, ut lavantem interdum [illegible]
patent, quinimo in ulteriora intemperies frigida augeatur, [illegible] adaquam intercutem [illegible] autem [illegible]
huiusmodi affectibus communis ac primus est [illegible] intemperiei contrarietatem, hoc est ut intemperiem ad contrarium [illegible]
Secundarius autem unicuique per [illegible] contrarietatem nam calidam dispositionem semper refrigerare oportet frigidam [illegible]
[illegible] humidam exiccare et siccam humectare Gal: [illegible]: [illegible]. Ceterum [illegible] superficiendo, quod [illegible]
indicatio adiicienda est, cum princeps membrum sit iecur universo corpori dispensans alimenti materiam
de viribus hepaticis remediis pro qualibet intemperie curanda tum quae [illegible] tum quae forinsecus imponuntur
aliquid ex adstringentibus admiscere oportet, quo firmitas visceri conservetur. Si igitur calida fuerit iecinoris intemperies
[illegible] est ad frigidiora vergens somnus moderatus atque nocturnus. [illegible] curare oportet et [illegible]
sit [illegible] [illegible] [illegible] lenibus [illegible] immodicae animi perturbationes cavendae sunt
curae ac sollicitudines. In universum autem cibi erunt qui mediocriter refrigerant nec obstruant, atque illi magis
sunt, qui probe distribuuntur et robur temperiemque inducunt, et vim abstergendi visceribus, aperiendique [illegible]
Quapropter veneror ptisanae atque etiam ipsa ptisana magnopere conducunt, Seris autem et cichorium [illegible]
[illegible] cum coriandro assumptum. Item decoctum ipsius, succusque epotus, denique multis [illegible]
gidi iecinoris vitiis opitulatur eiusque genus quae sunt intubus et sonchus [illegible] etiam [illegible]
cum apii radices et betae [illegible], aut eadem [illegible] licet commodior sit, si acetum interdum [illegible]
et reliqua modo dicta olera in gallinarum seu pullorum iure decoquuntur, quamvis multa ius [illegible]
sunt eorumque etiam pullos seu gallinas [illegible] seu phasianos turdos [illegible] et [illegible] carnes [illegible]
cum aliquo praedictorum olerum decoctas, [illegible] quoque ventres conferunt [illegible]
degant neque quaquam offerendae. Saxatiles pisces offerri possunt, et si non admodum magna fuerit calida intemperies
[illegible] iecinoris cibos calidos offerre convenit, qui eiusque conficiantur. Cetera [illegible] pomarii, pepones [illegible]
et cotonea bene matura praeberi possunt item malorum punicorum grana et ante cibum modicum et cum pane [illegible]
Nam iecur admodum imbecille et stomachum collapsum firmare possunt, maxime [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] possunt cerasia et pyra quae [illegible] sorba vel mespila [illegible] adhibita. [illegible]

Vuol pastel [illegible] [illegible] [illegible] conserva della [illegible] [illegible] [illegible] et generar.
Nam boni succi sunt et non ita a calidis intemperiebus corrumpuntur [illegible] Verum [illegible] hepa
[illegible] ut uva passa, quae licet contemptibilis videri possit, ob familiarem eius usum, hoc ipso tamen [illegible]
nam cum familiaris nobis sit in tantum [illegible] est, quatenus opus habet viscus [illegible] [illegible] autem [illegible]
[illegible] humorum et vim coercendi maligna, [illegible] haud facile putredini obnoxii [illegible]
visceri [illegible] familiaris est et propria. Nuces autem pistachia et nuces pineas vitare oportet [illegible]
[illegible] commendatur nisi alteram ob causam nempe stomachi imbecillitatem illud requirant [illegible]
quod [illegible] ὀλιγοφόρον vocant et dilutum aliquid exhibeatur. Verum [illegible] succo malorum punicorum [illegible]
aqua hordei, sive aqua in qua cichorium fuerit decoctum aut seris sive sonchus addito coriandri [illegible]

Amedos [illegible]
Asclep: autem. Nonnulli medici pro huius affectionis curatione approbant Gal: intemperie [illegible] est [illegible]
ciathum unum cum aquae calidae ciathis tribus, dabis, melle [illegible] cochleario addito, quod [illegible]
[illegible] [illegible] dicebat, aut [illegible] recentis [illegible] recentis succi ciathum unum cum aqua [illegible]
tribus dato. ℞ Nardi celticae ʒ sextres, abrotani [illegible] [illegible], et [illegible] melle cocto excipito, et [illegible]
dato vel ℞ Anisi seminis Apii, [illegible] amigdalarum amararum mundatarum ana ʒ 4 [illegible] cum aqua et [illegible]
exhibe ʒ 1 cum vini diluti ciathis tribus. Febricitantibus vero cum aqua mulsa, aut [illegible] cochlearia [illegible]
aqua mulsae calidae cyathis tribus [illegible] foeniculi ℞ ʒ 1 petroselini ʒ ii Anisi amigdalarum amararum absinthii ana [illegible]
[illegible] obolos tres. excipe aqua ac redige in pastillos, et dato ʒ 1 ut supra dictum est. Verum [illegible]
magis quae hoc excalfaciunt [illegible] ex componentibus [illegible] Propterea [illegible] intemperies exigit [illegible]
vero habeatur omnium quae infra conscribentur interius et extra adhibita Atque Gal. antidotum [illegible] ex [illegible]
autem magnopere commendat accurateque eius compositionem [illegible] accurate examinat. [illegible]
Vuol [illegible] [illegible] 3. 25 [illegible] centum [illegible] ʒ 1. [illegible] obolos 3 Calami ʒ i ʃs Bdellii ʒ iʃs cassiae [illegible]
[illegible] obolos tres spicae nardi ʒ iii floris iunci odorati ʒ iiʃs [illegible] ʒ 4 terebinthinae ʒ 4 [illegible]
mellis ʒ ib [illegible] quantum satis est. Aliis calefacientibus ac firmitatem addentibus [illegible] [illegible] [illegible]

quod quoniam alteratrix nuncupatur. Specialim vero huic Visceri (quam principaliter eius nominavimus) sanguifica appropriari solet
Et propterea cum iecinoris imbecillitatem dicimus, non tam ex qua facultates illas quae omnes sunt singulis corporis partibus imbecilles
reddantur intelligere volumus. Nam si hoc modo subintelligeretur, non propria esset iecinoris affectio, sed omnibus singulis corporis par-
tibus, veluti et tres illae facultates attractrix scilicet retentrix ac expultrix communes sunt. Sed eiusdem iecinoris propriae
facultatis imbecillitatem subintelligimus. Appropriata autem est propriam, propterea quod nulli alteri corporis parti convenit, sicut
ceteris modo dictis, et quamvis et ea continetur sub alteratrice facultate generatim dicta, specialim tamen sanguifica vocatur
ex propria dicti iecinoris etiam substantia ac peculiari quadam eiusdem temperie orta, ex qua substantiae proprietate ac specie propriam
quoque esse functionem oportet veluti in singulis aliis instrumentariis partibus, ex substantiae proprietate propria quaedam functio con-
sequitur, et propterea reddi humorem [illegible] succum sibi ipsi similem efficit, maxime namque rubeum [illegible] cernitur, perinde ac san-
guis. Iecinoris carnis substantia quae (quod aliqui medici parenchyma nuncupant) quemadmodum alteratricem dixeris propriam sue:
cum similem efficit. Nam quemadmodum instrumentum unumquodque membrum compositum cum sit ex aliis simplicioribus partibus
proprium quoddam in substantia adeptum est, et nihil aliud in universo animalis corpore simile reperiatur. Nihil itaque mirandum
si iecinoris corpus ex propria sua natura functionem propriam consequutum sit, quod quae sanguinis generatio existit, cum unumquodque
membrum succo substantiae suae quam simillimo nutriatur, eumque sibi alterando, et immutando praeparet, sanguis
ipsi quoniam nihil aliud nisi caro iecinoris procurabit, quod quae caro sicut supra demonstravimus, propriam corporis iecino-
ris est. Cum itaque haec oblaesa est, propter imbecillitatem duntaxat ex aliqua intemperie ortam hunc epathicum affectum peculiariter
ipsum vocabimus, hoc est proprium hepaticum appellabimus. Nec propriam minori dicimus quod affectio iecinoris, ac eiusdem propriae substantiae oblaesae, cum qua:
animata nostri corporis parte. Non duntaxat eiusdem functio nititur, verumque illaesis [illegible] licet omnes ex proprio temperie ac
substantia eiusdem oriantur, nec quod omnes eius virtutes simul laedantur, aut aliae magis, aliae minus, aliae illaesae in totum sint, non
in omnibus similem instrumentis statum requirunt, quo fit ut licet tota particula secundum eius totius proprietatem agat, tamen in
quolibet instrumento alias alia facultas vel fortior, vel imbecillior sit facta ad actionem relationem. Unde cum functio haec
peculiaris ipsi iecinori existens bifariam, velut quaelibet alia, laedi possit, neque etiam in quomodolibet ipsa oblaesa hanc
hepaticum vocabimus. Nam si ablata esset aut etiam vitiata, neque magis hepaticus affectus dici sit, sed cum ipsius duntaxat
diminuta fuerit, ~~quod~~ Gal: similem affectum iecinori accidere in hepaticis dixit, ijs quod imbecilli ventri accidunt
quando in quae appetit, sed cibos, quos sibi admovet, cum non concoquat [illegible] gravatur, et semicoctos ad intestina demit-
tat, atque in quae ad vomitum invitatur. Iecur autem cum vomitione aliquid ad portionem facit, quod nutrimentum per vasa quae in
mesenterio sunt veluti porta quaedam attraxerit, unum pearum semicoctum ablegat. Quo fit ut hoc simpliciter semicoctus
cibus vomitioni a portione se habeat. Unde quamquam id accidat circa initium nondum magnam debilitatem hepate ini-
te, sed adhuc concoquere, et alimentum alterare, veluti in formam sanguinis potente, aucta tamen affectione distributi
alimentum diminute cum quo sanguinem in visceris prius existente admiscetur, corrumpitur, tempore progressu
etiam hic una cum alimento circa ipsum non concocto. Exinde fit ut neque diminute sed etiam depravate functio ob-
laesa sit. Ex ijs itaque constat affectionem hepaticam, de qua hic verba facimus, nihil aliud esse, quam imbecillitatem ad-
omni propria eiusdem ~~[illegible]~~ iecinoris ex aliqua intemperie ortam citra aliquod aliud manifestum in viscere malum.
Nam omnium facultatum essentiam in peculiaribus partium temperaturis consistere clarum est ex Gal. doctrina scilicet in
lib. i de praesagitione ex pulsibus. Proinde non absre cum iecur ad aliquam eius intemperaturam labitur, viribus
ijs ac proprietatibus factam noxam accidit quod non minus affectionem iecur oblaesum sit ex eiusdem propter factam noxam [illegible]
receptum undecumque ex specie excretionis, sublati etiam assimilantur quod ante Gal. fuere (maxime similes carnium lotu-
rae recentis atque recenter enectae). Quin imo si quod id, quod excernitur, aquosum sanguinem [illegible] clareque
illud intueri videtur. Nam si loci sanguinis similia per aliorum excreta deiiciantur. Ita quod quae excernitur sanguis et
nigrior quam pro natura, et splendens apparuerit, ut pote sanguis et atrabile commixtus, licet renes affectum quoque
esse coniiciendum sit, indicium tamen est ipsi hepati superabundanti sanguinem. Quare eius affectio humidae decoctioni ventris
est assimilis, quod in exanthemata [illegible] consultationem, non tamen distributionem esse consulta. Nam sicuti hanc quoque
ventres omnes ab ipsis gravatis excernere coepit, sic iecur ubi affatim dicuntur ipsum nutrimentum fruendum coepit, non pa-
titur id amplius apud se morari. Cum non id recte progredi quamvis ex causa repleat, necesse est retro ad ventrem recur-
rat et propterea [illegible] quem mox diximus sanguis in tali affectione apparet in qua non in propria essentia velut in modo dicto est
Tandem iecur affectum est, nec peculiaris eius actio oblaesa, sed propter frustratam sanguinis distributionem ab eius
multitudine gravatum, cum amplius retinere non possit, necessum est retro, iterum ad ventrem ac intestina recur-
rat. Devenit autem ad dictum statum, quod ex ventre in iecur deductus est succus sanguis propterea quod ulterius in
corpus non diducitur, in ibi dictus moratur. A nonnullis autem talis excretionis species dysenteria quoque nominis
censebatur, vocata dilectio, quae ex iecinoris imbecillitate provenit. Quamvis errent hunc affectum putantes
esse dysenteriam ut Gal. probat de locis affectis. Alex: etiam hepaticam dysenteriam appellat. Interim non contingit quod pars aliqua con-
effecta sit, viribus ipsius iam factis robustioribus, quoniam ob expultricis facultatis robur, per ipsum hepar expurgetur, etiam
dum integra constat valetudine: sed tamen veram plenitudinis affectionem, excretione excrementi sequitur sinceri sanguinis, similiter in qui
ob hostia interfecta profusi consueuit, [illegible] circuitum repetit quod autem excernere solet, vel mutilato aliquo membro
aut utriusque in exercitione [illegible] ad otium se converterit. vel etiam mulieribus retentis menstruis, quod etiam affectio a
nonnullis cruenta dysenteria vocatur, in qua affectione neque iecur ipsum oblaesum est, quamvis [illegible] ipsum partem aliquam pur-
getur, propter aliquam iam dictarum causarum. Cum itaque sanguinolentae excretionis sit species tamen quam in propria iam dicta
dysenteria cruenta diximus tres sint differentiae. Ea duntaxat iecur in eius propria essentia ac facultate oblaesum esse ostendit
in qua per alvum excernitur sanguinolentus humor, talis consistentiae, veluti si quis sanguinem cum aqua contem-
perasset, seu veluti si quis recentem mactatis carnes aqua lavisset. Nam in alijs dysenteriae antea oblaesum
non est, sed solum aliam quandam facultatem noxam patitur. In qua item affectione semper homo, morosus [illegible], [illegible]
sionem in alimento, et colore contrahit. Ex quo duntaxat colore iecur affectum esse novit Gal: Ad non ex eiusdem propriis facultatis
laesione modo qualitas affectionis sapi non potest. Nulli in dubium venit ex [illegible] simpl: in quae nostra functionum naturalium
alteratrices sit ac magis specialim sanguificae ipsius iecinoris, quae non ablata, neque depravata est, sed diminuta, ac imbecilla.
Cuius imbecillitati causa quaevis intemperies esse potuerit, ut ex iam dictis colligitur, et licet haec intemperies possit quaeri circa con-
tentas in ipso iecinore venas et arterias, et tum: materias in spatijs ipsius contentas, nec nonnius: propriam eius hepatis substantiam
quam Erasistratus παρεγχυμα vocat: appellat, affectionem seu perversionem Lat: dixeris at in Gal. Quoniam facultas haec quae sanguifica
dicitur iecinoris proprio corporis seu propria substantia consistit, ideo praeter eam eiusdem substantiam, seu eius corpus intemperatum reddi oportet
quod affectionem hic speciem habeat, non negantes, quod iecoris primo [illegible] ipsum oblaedi possit, tunica scilicet vasorum aut
humoribus in eorum cavitatibus contentis, sic vero primariae affectionis. Calida ipsius intemperies circa hepar existentis, imbecil-
litatem iecinoris generans, colliquationes fiunt primum humorum deinde etiam carnis ipsius hepatis, et emittuntur per ventrem bilis
[illegible], et abunde colorata quemadmodum in pestilentibus febribus contingit, [illegible] circa eam et amovit cum contentos in
ipsis humores. tum eos quoque per mesenterij venas deferuntur. Item circa inappetentiam viget, sitis vehemens, febris [illegible]

ac

306

Veluti ulcerum quae oboriri solent quaedam ex quorum tumorum praeter naturam affectus in naribus [illegible] a Gal: [illegible]
pars nuncupatur sumpsit autem hic affectus nomen a similitudine ad aliquid extra positum velut Elephantiasis [illegible]
ab elephante et cancro, cum quibus similitudinem habet. Asseritur a Gal. polypum tumorem esse praeter naturam in naribus
Polypodis carni assimilis [illegible] sub hac proprietatem, nam polypi marini carni proprietate [illegible] et colore [illegible]
existit Celsus vero dixit quod polypus est caruncula, modo alba modo subrubra quae narium ossi inhaeret, et modo ad labra
narem implet modo retrorsum foramen, quo spiritus a naribus ad fauces descendit, adeo increverit, ut post uvam conspi[illegible]
strangulatque hominem maxime austro aut Euro flante, fereque mollis est raro dura distatque polypus a reliquis carun[illegible]
naribus nascuntur quoniam illae similes sunt muliebribus mammis, ac imis partibus narium, quae carunculis [illegible]
haerent, et eiusdem naturae sint polypi et carunculae quas graeci sarcomata appellant Gal: antea Nares ergo in [illegible]
sectionibus affectae sunt, ubi iam dicti ac oculorum inspectione patere potest, an affectus seu morbus in quantitate existens
tumorem praeter naturam habeat, ex quorum esse proprietate manifestum est, eos ex crassis et viscosis humoribus genera[illegible]
est cur laboremus notas hic conscribere, quibus morbum hunc dignoscamus, cum eo statum pateat, nec causa quibus [illegible]

Cognitio.

causae dignosci possint quoniam manifestum est affectionem hanc ex crassis et viscosis humoribus generari, ex prioribus [illegible]
Gal: asseruit morbum hunc fere esse [illegible], quamvis aliquot medici [illegible] incrementum. [illegible]
[illegible] spiritum impediat et nares dilatet, raro talis polypus fit, cum saepius mollis [illegible]
liquet de huiusmodi affectibus considerata cuiusque corporis natura sanguinem si nihil impediat mittendum esse: [illegible]
medicamentum purgans offerendum debito prius cibis victu instituto, deinde caput radi, scarifique ac foveri medic[illegible]
[illegible] cum ambobus [illegible] est polypus [illegible] et narium [illegible]
Apophlegmatismis [illegible] ex crassis et viscosis humoribus dictum est polypum generari
[illegible] sit ubi [illegible] etiam topica medicamenta, quae curari possunt polypi indigeant, quae vim tam facultatem habeant [illegible]
astringant partim secant, et attenuent partim etiam discutiant et exsiccent. Cum neque [illegible] adhibenda
ni prius caput exsiccetur ac corroboretur si opus fuerit, ante omnia venam secare, ac purgare oportet, ut diximus
caput roborant atque exsiccant Capite [illegible]
et humidis, ut potest quae nullis pharmacis ferre possunt exhibitionem, sed a cibis invitantur, veris avidi [illegible]
a probe tritis atque [illegible] magis [illegible] citra omnem mordacitatem iuvamentum praestat quoniam [illegible]
autem omnia citra molestiam opus suum efficiunt ipse quoque Gal: tanquam probatissimum reperisse asserit ad dum polypum [illegible]
[illegible] quod ex malis punicis constat pharmacum, sint autem [illegible] ac magnitudine [illegible]
dulcibus et acidis accepta, eaque recentia et matura contundenda sunt, atque integra diligenter constringenda
succus ex eis exprimi possit. quem ubi modice decoxeris, si liquidior quam oportet videatur, pannos [illegible]
servare oportet Quod vero ab eo reliquum est solidum, et crassum, rursus diligenter contundendum est, ut a [illegible]
[illegible] ac levigari possit, indeque collirium formae effingi, quod congruam ad ipsi narem proportion[illegible]
inditum [illegible] narem, quam polypus obsedit meatum, quo citra mordacitatem, doloremque [illegible], quam [illegible]
pharmaca excitare soleant, [illegible] longiorem moram ipsum expurgeat, quod si humectior et mollior tibi appar[illegible]
[illegible] plus ex austeris malis punicis conicies, ac durior exarida. quoniam vero molestum est [illegible]
sustinere, licebit etiam quandoque intermittere: atque internam succum antea expressum, [illegible] pannos [illegible]
ac ad [illegible] in nares infundere. atque etiam circa illas partes, iuxta quas nares ad palatum [illegible]
ipsum expressum succum illinire, vel cum penna, vel cum lana. specillo duos nucleos, [illegible]
[illegible] etiam confert [illegible] collyrium ex malis punicis effectum, si ubi [illegible] probe contundatur
[illegible] ac levigetur, indeque insuffletur, aut etiam [illegible] specilli nucleum inditur. omnia autem [illegible]
oportet, ut nunquam [illegible] pharmacum abit, cum facile ab humiditate [illegible] Parari item [illegible]
ex [illegible] ℥iii [illegible] ℥iiii [illegible] ℥ii [illegible] aluminis [illegible] tantundem [illegible]
mortarium conicito, cum vino odorifero ad mellis crassitudinem redigito, postea [illegible]
[illegible] in plumbea pyxide servato, Utitor. [illegible]
[illegible] quod excipit [illegible] cum [illegible] quod recipit [illegible] 3 8
[illegible] 3.6 sandarachae 3.3 [illegible] 3.2 misceantur, et naribus insufflentur Ad [illegible]
polypos maxime commendavit Alex: pulverem ex 4 metallicis compositum, chalcanthi [illegible]
[illegible] et misy Accipias autem haec aequali pondere [illegible] ex aceto [illegible]
simul misceat ex vino [illegible], donec glutinosum fiat ad mellis spissitudinem. deinde [illegible]
quam [illegible] in furnum dimittas, ut in carbones illa redigantur. dein [illegible]
[illegible] cum vino teras atque iterum [illegible] torrefacias redigasque in pulverem, eumque reponas, [illegible]
[illegible] curare. Dicti etiam medici [illegible] narium sarcomata, [illegible]
hi medici eximii autores, quae nos brevitati [illegible]

DE HEPATICIS CAPUT 82.

Hepaticis quemadmodum et ceteris [illegible] duplex morborum genus evenire consueverit [illegible]
tumorem praeter naturam ortum habet Alterum ubi una cum [illegible] tumor [illegible]
scirrhus inflatio, aut a crassis et viscosis humoribus obstructio [illegible] in extremis vasorum [illegible]
etiam abscessus aut exulcerationes [illegible] Nos vero de iis hepaticis affectibus [illegible] hic [illegible]
quibus affectus [illegible] imbecillitas [illegible] Nam, hos solos proprie [illegible] seu hepaticos
nominare consueverunt, quando [illegible] citra aliquid manifestum in visceribus [illegible]
[illegible] hepaticum appellant quemadmodum etiam coeliacos et stomachicos vocare [illegible]
[illegible] nec inflammationem neque aliquem alium praeter naturam tumorem in visceribus habent, sed [illegible]
becillitate laborant ventriculus seu stomachus. Cum vero viscus hoc non unam [illegible] sed plures
facultates habeat, contingatque [illegible] proprie [illegible] Intervenit [illegible] et tres atque etiam omnes [illegible]
[illegible] autem [illegible] attrahere cibum, et alimentum in sese Altera [illegible] attractum [illegible]
continere donec [illegible] faciat [illegible]
et [illegible] quam alterativam vocamus, [illegible]
[illegible] alimentum [illegible] Alexander: [illegible]
[illegible] expultricem nominant expelluntur Harum facultatum [illegible]
[illegible] omnes esse dignoscuntur [illegible] attractrix retentrix [illegible] et expultrix velut etiam

per nares vaporem excipere, aut ex malvarum, hordei, violarumq, et florum chamæmeli decocto, frigida aut fluxione existente, ex sampsuci, hyssopi, serpylli, betonicæ, pulegii, seu betæ decocto excipiendus vapor erit. Ex eisdem quoque caput purgia fiant, quæ insuper parari poterunt ex his, quæ cap. de dolore capitis commemoravimus: verum nequaquam fieri debet, nisi prius purgatum fuerit corpus, ac iam dictis medicamentis caput fumatum, aut saltem ipsi prospectum, melanthii quoque, seu cumini usti odorem suscipere commendavit paulus, frigida præsertim fluxione existente: nec minus confert pulegium odorare: demittantur autem singula in serico, aut lineo linteo. si vero in os defluat calida fluxio, ex aqua hordei, violarum, aut malvarum decocto, cum glycyrrhizæ radice oris collutio fiat, frigida autem existente defluxione, ex hyssopi, pulegii, sampsuci, ac aridarum ficuum decocto colluatur os; privatim etiam et ipsi raucitati conferunt compositiones, quæ sub lingua tenentur ὑπογλωττίδας Græci appellant, quo paulatim eis liquescentibus, asperæ arteriæ summum, id quod ipsum defluit, suscipiat, paulatim etiam relaxatis musculis ipsius gutturis. Hoc autem ex industria fieri oportet, ne tussis excitetur, fiet autem si supinus cubet, iuxta Gal: sentiam 4. et. 5 meth. med. ac 7. de compositione medicamentorum secundum loc. talia sunt pilulæ bechicæ dictæ, ac ea compositio, quam Neapoli alisam vocamus. Conficitur autem ex amylo, tragacantha, amygdalis dulcibus, seu ipsarum oleo, et saccharo: poterit quoque hæc compositio in tabellis formari, nec minus et id pharmacum sub lingua tenendum erit; quod loch: quod de papavere nominant, si ~~a~~ a causa calida raucitas fiat, et si a frigida, loch, quod sanum, aut illud, quod de pino appellant. sæpius quoque veluti lambendo diutissime tamen in ore tenens sensim, ac paulatim deglutiendo, assumat ex syropo de cannis, aut ex dulcibus malis punicis, ex adianto, glycyrrhiza, seu hyssopo. aut ex decocto, quod ex hordeo, radice dulci, ~~uva~~ passa, caricis, adianto, et hyssopo paratum sit, saccharum addendo, aut mel, si frigida fuerit causa. Præstat item (: ex Gall: sentia eodem 7 lib de compositione medicamentorum secun. loc:) glycyrrhizæ decoctum cum sapa admistum, et si magis discutere et extergere velis, caricarum decocto utaris per se, aut cum aliqua hordei vel cum in aqua radix dulcis fuerit decocta. Reliqua, quæ pro curatione raucedinis conducunt, interius requires, cap. de tussi; privatim autem valde confert, si ipsa glycyrrhizæ radix, aut eiusdem succus sub lingua teneatur

cum aqua hordei, aut decocto radicis glycirrhizæ, seu boraginis. tribuas uero
307 5. uel ii. ex prædictorum syruporum aliquo cum ℥ iij. ex aliqua prædictarum
aquarum: quibus pluries assumptis purgare poteris ægrum ex cassia fistula,
Manna, mi fu nel lo lodata ne l'effetti per medicar li catarri — manna ℥ ii. uidelicet cassiæ fistulæ, aut ii. uel iii. ipsius mannæ; et si uide
addere poteris ℥ s. seu ʒ. 7. antidoti diacatholicon, aut decoctum trochiscati
agarici ʒ i. uel ℈ iiij capitique demum applicentur ea topica medicamenta
in capite de dolore capitis commemorata sunt, balneis item dulcis aquæ, ac
quæ supra in calida intemperie approbauimus, utendum; et cum somnum ig
diacodium ore contineat, sæpiusque eo utatur etiam si uigilet, poterisque eum in
tabellis conficere, uelut Neapoli utimur, præsertim his, qui liquidum medicam
ipsum sumere abhorreant; somnum etenim dulcem infert, et reprimit influ
ut inquit Aetius. frigido autem redundante humore, præsertim in capite, per
quæ talem purgant, medicamenta, corpus, et caput uacuabis: in quem usum con
acres clysteres, prius tamen quam purgantia tribuas medicamenta, ex rosaceo me
syrupo de glycyrrhiza, aut de hyssopo, uicinbino, aut ex succo boraginis, præp
ac concoqui redundans succus debet, cum aqua betonicæ, aut sampsuci, et de
pilulis ex hiera, et agarico confectis euacuari, aut ex pilulis arabicis, a
et interdum cochiis, ac similibus, post quas (si uidebitur) ℥ ii. aut parum
aut minus roridi mellis, aut syrupi ex pluribus infus. rosarum exhibe. ide
quoque erit, post uniuersalem purgationem medicamen, quod pituitam p
educat, præbere, ac a capite cucurbitulis, frictionibus, seu uinculis humor
retrahere, ipsumque prædictis calidis oleis irrigare. Item sacculi capiti
admouendi sunt, qui taliter componantur. Recipe hyssopi, sampsuci, flor
chamæmeli, meliloti, ana ʒ i et s. florum stœcadis, spicæ, singulorum ℈ i
mastiches, ligni aloes, maceris, cuiusque ʒ s. rosarum aridarum ʒ iii teran
singula, et in sericum, seu tenuem linteum lineum immittantur, saccu
formetur, et coronali suturæ imponatur, quo etiam loco sinapismus, a
igneum cauterium (ubi diuturnior fuerit affectio) utiliter adhiberi pote
Suffumigium ad Calidas defluxiones. In utroque item defluxu ex calida ~~intemperie fiat~~, aut frigida intemper
orto, suffimenta adhibere conuenit, si ex calida intemperie fiat, paretu
intra. Recipe mannæ, seu corticis thuris ladani, mastiches, singulorum
santalorum rubeorum, et luteorum, et corallorum rubeorum ana ʒ i
rubearum siccarum, in completarum ʒ iiij fiat puluis, et (ubi usus ex
carbonibus ignitis inspargatur: frigida uero existente cerebri intemperie
hoc modo suffimentum paretur, maceris, ligni aloes, spicæ, mastiches, co
seu mannæ thuris, singulorum excipe ℈ s. hyssopi, et sampsuci siccæ ana
ladani ʒ i. florum stœcadis, et gariophyllorum ʒ s. rosarum rubearum sicca
ʒ ii. uel iii. paretur puluis, et modo iam dicto utare. Particulatim uero
ad nares fluxio decumbat, (si calida ea fuerit) conuenit ex aqua tepida

radicis glycyrrhizæ, seu cinnamomi fuerit decoctum, si ex frigida utantur, aut radicis glycyrrhizæ decocto, vel ipsammet radicem dulcem cum ciccamomo in frigida seu cum hordeo, in calida fluxione decoquas. poterunt quoque qui ex frigiditate defluxu corripiuntur, aqua mulsa pro poti uti, aut aquoso vino, ipsius vero potus quantitas sit exigua, nam procurata sitis multum confert, ut Theodorus Priscianus inquit lib. 2. ad Timoth. cap. 7. quo vero ad medicamentorum rationem attinet, ex Gal: sentia 6. de sanitate tuen: in quibus defluxu ex capite ad subiectas partes, capiti saltem prospiciendum est, ipsumque sanandum, veluti mali fontem, ac firmandum modo liceat, etenim origo, et principium catarrhi è capite nascitur, eodem Theodoro Prisciano teste. Qua de re si ab ipsa caliditate sincera, aut frigiditate fluxiones contigerint, et nonnulla alia facultate participaverint, sic sane sedabuntur, ut inquit Hip. lib. de veteri medicina, ubi ex frigido in calidum permutata fuerint, et ex calido in frigidum. ubi itaque calida praepolleat intemperies, iis pugnandum est praesidiis, quæ dolori capitis ex tali causa contracto conveniunt, praestatque aestatis tempore eorum caput rosaceo perungi potissimum omphacino; frequentique balneo potabilis aquæ aegros fovere oportet, quo et calidos vapores, qui in capite sunt, evocemus, et totum capitis temperamentum melius reddamus, Gal: teste. eodem 6. de sani: tuen: ipsumque caput copiosiore aqua calida, moderate tamen perfundendum erit, ut inquit Paulus: nec propterea Celso pugnabimus; qui protinus a balneo abstinendum praecipiebat; namque aut sponte nascentes aquas interdicebat, vel in frigida intemperie circa initia ipsum prohibebat: at si frigida intemperies caput infestet, calefacientibus, iuxta praeallegatam Hippocratis sententiam, fluxio sedabitur, in calidum intemperie permutata: caput itaque nardino, rutaceoque oleo perungi debet, Paulo teste, irinum vero non solum illinitur, sed etiam naribus instillatur, vel chamaemelino, seu anethino utare. Verum si nedum calida fuerit cerebri intemperies, sed calidi quoque in eo redundent succi, ac forte febris invaserit, totius corporis plenitudine existente, sanguis mittendus erit ex externa cubiti vena qua humeralis dicitur, si quid eam non prohibeat, eaque iteranda erit, si opus fuerit, potius quam semel multam quantitatem sanguinis extrahere: at si quid eam prohibeat, redundantes humores aliis evacuationibus purgare, ac deorsum trahere oportet, clysteriis videlicet, cucurbitulis, frictionibus, ac purgantibus medicamentis; prius tamen quam ea tribuantur, concoqui, ac temperari calidorum humorum acrimonia debet, ac eorum intemperantia: indigent enim hoc omnes fluxiones quæ ex humorum acrimonia fiunt teste Hip. praecitato loco. temperantur autem si syrupum violaceum, rosaceum, ex nymphaea, papavere, aut ex cannis tribuas

308 si in fauces, peius; si vero in pulmonem; pessimum est; quod si asperam arteriam destillat, peius erit, quam si in fauces, non tamen est pessimum, ut si in pulmonem quemadmodum cuilibet patere poterit. Cunctae vero destillationes breves, et [illegible] lectae sunt, longae esse consueverunt, ut idem inquit Celsus, nihilque pestiferum quod pulmonem exulceravit, eodem teste: quanquam neque omnino salubris [illegible] aut curatu facilis, si ex destillatione capsur aspera arteria, aut ipsa eadem ulceretur, potissimum si ad eius cartilagineam substantiam pervaserit, [illegible] admodum liquet 7. de usu partium: considerare itaque oportet, cuiusque

CURATIO; et Victus ratio.

[illegible] lesionis praecedentem causam, ac praetabitam dictam, atque ita remedia [illegible]traria afferre, ut inquit Aetius. In universum autem pauco cibo, et quiete

NB. ame [illegible] et [illegible] un freddo [illegible] et [illegible] il caldo

utendum est, vitato etiam frigore, et calore, NB et praesertim si repentina [illegible] mutatio, modo ad frigus, modo ad calorem, Haec namque res (ut testatur Celsus cap. 2. lib. primi) maxime gravedines destillationesque concitat, protinusque [illegible]nendum esse a sole, balneo, vino, et venere idem Celsus praecipit cap. 2. [illegible] temperatus ergo eligatur aër, ut neque impense calidus, aut frigidus sit: [illegible] si causa fuerit frigida, parum ad calidum inclinet; si calida parum ad [illegible]

NB. Quia vigilans homo catarros expuit, dormienti vero cum non expuuntur, ca[illegible] in partibus [illegible] [illegible] sensim descendentes infiguntur.

Caveant ventos cum austrinos, tum aquilonios, utenturque somnum longiorem et diurnum, moderatus tamen in nocte confert, procurandumque erit, ut [illegible] diebus alui excrementa excernantur, si non natura, saltem arte, balanis clysteres adhibendo, abstineantque aegri ab immodicis animi affectibus. [illegible] utantur concoctu facilibus, et boni succi cum frigidis aliquatenus, au[t] calfacientibus leniter permistis, prout diversa exigit dispositio. Sorbitiones tamen maxime prosunt, ut inquit Paulus, aut amylum, ptisana, ova, [illegible] panis in aqua cum amygdalarum succo decoctus, aut cum pini fructib[us] in causa frigida. Aetius vero caseum tenerum, ac recentem, tanquam [illegible] comestum commendat; et in frigida causa cauliculos brassicae, ipsamque brassicam, coctos, et comestos: nec ~~minime~~ minus si a ieiunis ipsi [illegible] crudi edantur, butyrum quoque eis utile existit, et quibusdam robustioribus [illegible] quoque probe cocti, potissimum in raucedine. In causa vero calida lactucae cauliculos parumper ~~per~~ torrefactos comedant, etiam si in posca ipsos [illegible]gant: poterunt quoque uti pane dulciario confecto ex amygdalis ipso saccharo, aut ex pini fructibus, et saccharo confectis, NB si ex frigida causa

NB. habeat defluxus; caveant vaporosos cibos, ut cepas, allia, sinapi, ac [illegible] praedictorum autem ciborum quantitas, praeterquam quod moderata perpetuo debeat, minor tamen in caena, quam in prandio sit, et post cibum neque legant neque scribant; Celso auct. cap. 8. lib. 1. pro potu devitent vinum loco cuius aqua hordei in ~~cau~~ calido defluxu, aut aqua, in qua parum

sua frigiditate concoquere non possit, effectum ei velut excrementum, iterum ad internas partes illud convertitur, cum nequaquam continere valeat: nec minus cum ex inferis partibus in ipsum vapores ascendant, nequaquam digeri, ac dis-cuti ab eo valent: qui iterum multiplicati, ac crassiores redditi, ut ad subiectas partes delegentur opus est, nullam siquidem in parte aliqua corporis plenitudine digerit hyems, ut inquit Galenus commento aph. 13. tertii lib. Quare nec frigiditas confert, etenim frigida intemperies dum nihil absumit humoris quodammodo incremento confert, eodem Gal: auc: 6 de sanitate tuenda et 1. de morbis vulg, qua ratione etiam fit, ut ex accidenti propter frigidam intemperiem cerebrum repleatur, ac ut instrumentum a plenitudine infestetur; id quod praeter iam dicta, si ex frigidis succis fiat, dignosces ex capitis, tum distensione, tum gravedine, citra tamen calorem, ac mordacitatem, oculorum, seu faciei rubedinem; praecesserintque nonnulla, ex quibus caput facile repleti frigidis humoribus potuit, ut nimia repletio, et praesertim frigidorum alimentorum, ac potuum, aut frequentes cruditates assumptorum ciborum, qui in ventre incocti perseverantes nequaquam infra excernuntur: iis quoque si febris superveniat, ab ea iuvantur, Paulo auct: praecitato loco: Et si ex austri gravedinem quispiam concipiat, his particulae, quae fluxionem suscipiunt, icalescunt, acris, tenuisque humor destillat, tum per nares, tum per os, faciesque rubescit, et nasus, ut idem inquit Paulus: Hos etiam magna ex parte febris comitatur, quamvis ab ea minime iuventur, tumescere insuper facit nasum, et interim exulceratur, tum nasus ipse, tum reliquae partes fluxionem suscipientes, cum ea acrior fuerit, Hippo. auct; lib. de veteri medicina; et si manum fronti, capitique admoveas, immodice calentes has partes reperies, quod si aetas, temperamentum, habitus, anni tempus, regio, aërisque constitutio praecesserint, ac fuerint calidae, certius id manifestabunt. Est autem huius defluxus causa, calida cerebri intemperies, non siquidem cogens, ac constringens, veluti frigida, sed cerebri humores extenuans, ac dissolvens, attrahendo quoque per se, et ipsa caput replet, praesertim ubi vinum ultra modum potatum fuerit, aut copia ciborum, calidorumque praeassumpta, aut balnea calidiora, seu largior perfusio capitis ex aqua calida praecesserit, nam et haec suapte natura caput replent, quemadmodum austri, ac austrinae pluviae, et cuncta, quorum natura calida est, et humida; omnia namque talia apta sunt caput replere, ut testatur Gale: comment aphο. 5. 3. lib. quo casu praeter iam dicta, adevit capitis quoque levis dolor, ac gravitas cum manifesto caliditatis sensu. Aptiores autem sunt, qui temperaturam calidam capitis habent, ut ab externis causis in destillationes incidant, velut frigidam habentes temperaturam paratiores sunt, ut ab internis causis destillationibus corripiantur. Verum si raucedines, et gravedines in valde senibus fiant concoctionem non admittunt, inquit Hip. aph. 40. 2. lib. cum ex frigidis oriantur causis, et facultas eorum imbecilla sit, ita ut eas concoquere non valeat. Celsus vero scriptum reliquit, quod si in nares ex capite destillat humor, levis est

tribus

attollitur, alio nomine, si in glandulis, quæ in oris termino utrinque iacent, antia[s]
309 si in iis, quæ proxima eis sunt, paristhmia nuncupatur. si in reliquas partes alia[m]
quandam appellationem suscipiunt, de quibus omnibus modo tractare non intendimus,
de tribus duntaxat praenominatis fluxionibus, catarrho uidelicet proprie dicto, cory[za]
et brancho, hoc est, de ~~[illegible]~~ destillatione proprie dicta, grauedine, et raucedine [sermonem]
faciemus. Est autem tum his, tum reliquis omnibus non nominatis uitiis commune [...]
inquit Paulus) descensus excrementitii humoris ex capite in subiectas partes: [...]
descensum, defluxionem, seu destillationem (quamuis communissimo uocabulo) nuncu[pare]
fas erit; quod autem in hac affectione cerebrum primo oblaesum sit, liqu[et ex]
Galeni verbis 3. de caus. symp. cum dixit, catarrhi, et coryzae causa est [...]
: et post pauca, iterum dicebat, ergo qualis in uentre passio ex mala co[ctio]
ne fit, talis est in cerebro praedictorum utrunque; patere insuper il[lud]
poterit et 6. de sanitate tuenda: quo loco capiti in praedictis affectionib[us]
prospiciendum esse iussit, tanquam ipsius mali fonti. Ex ipsiusmet quo[que]
cerebri operationibus oblaesis, ac ex eiusdem excrementis quantita[te]
et qualitate mutatis, confirmari potest. quanquam cum eo in grauedi[ne]
nares coaffitiantur, in destillatione, seu catarrho, os ac interdum fau[ces]
in raucitate larynx, seu aspera arteria, aut ipsae quoque fauces [...]
modico humore imbuta sint. affectio ipsa symptoma est in genere [...]
rum immodice, ut Galenus inquit, eodem 3 de caus. sympt. quod [...]
interim ad ipsius cerebri intemperiem consequitur calidam, uel frigid[am]
quo casu ut similaris pars ipsum afficitur, interdum uero eo impleto, [...]
uelut instrumento oblaeso symptoma hoc excitatur, ut Galenus testis est [...]
praecitato lib. 3. de caus. symp. At tibi declarabunt, quasnam fuerit [...]
dispositio siue calida, siue frigida, qualitas, et quantitas excrementoru[m]
nec non causarum, quae praecesserunt contemplatio, Galeno auct. 3. de [...]
affe. cum itaque cuiuslibet defluxus ex capite ad iam dictas partes, [...]
intemperies calida, aut frigida, cerebro tamen ut parte similari affecto, [...]
multitudo uaporum, seu humorum in eo contentorum, sit ut instrumen[to]
pars, cerebrum ipsum affectum sit: quanquam eius affectio quoquomodo [...]
similis sit affectioni uentris ex mala concoctione, ut patet eodem 3 de caus. [...]
Si frigida fuerit D. Pillarii ces u. defecit scabar propterea singulae dispositiones propriis indiciis inuenienda sunt. Nam si [...]
fuerit, tum ex quantitate excrementorum, quae maior erit, tum ex qua[litate]
quod frigida, ac minime mordacia sint, cognosces; caputque undique, et frons [...]
tenditur, ac meatus, quos ethmoides uocant, clauduntur ne leae deorsu[m]
nares transmeet, ut inquit Paulus, frigidaque praecessit uictus ratio [...]
peramentum potissimum cerebri, ac aetas, tempus anni, regio, ac aeris [...]
tio, aquilonia. Hac namque frigida cerebri intemperies cogens amplius [...]
comprimens quodammodo caput (uelut manus spongiam aqua imbutam)
exprimit cerebrum ipsum, quo fit, ut ad loca, capite inferiora eius [excre]
menta decidant: adhaec cum quod ad ipsum cerebrum prouenit pro [...]

De distillatione Raucedine et grauedine Cap: 43

Contingit non raro, ut capite male affecto, superuacaneum quoddam ex eo in subiecta membra confluat, promptissime quidem in os et nares impetum faciens, Galeno auctore sexto de sanitate tuenda: licet diuersas suscipiat nomenclaturas, pro partium diuersitate quae excrementa suscipiunt, ut dicemus, tamen quo nomine nuncupetur ea affectio, quae communis est omnibus, haud admodum liquet: nam (ut celsus inquit lib. quarto cap. secundo) Hippocrates κόρυζαν nominare consueuit, nunc uero (ut ipse asserit, et nos quoque obseruauimus) apud graecos in grauedine hoc nomen seruatur, uelut distillationes καταρρόους appellant. cum itaque capitis fluxio ad subiectas partes indifferenter nullam habeat propriam nomenclaturam: nec apud graecos, nec apud latinos, seu arabes, poterimus prout abusus inoleuit, et graecum nomen significat κατάρρουν graeci, latine deflixionem appellare, Caelius Aurelianus lib. secundo cap. 7 influxionem nuncupauit, communissime tamen uocabulo ipso utens. Nam si communiter sumatur, pro omni deflixione, quae ex capite ad pulmonem per asperam arteriam fluit, aut pro omni ea, quae a capite per uenas ad partes interiores defluit intelligi debet, Galeno teste commento aph. 12. 3. lib. proprie autem κατάρρουν graeci nominant, ut idem Galenus asserit lib. tertio de caus. symp. cum quod superuacaneum est, a cerebro in os de fluat: quem etiam latine proprie distillationem nuncupare debemus: uelut si in nares excrementum defluat, κόρυζαν graeci, grauedinem latini appellant. At si in fauces, ut inquit Galenus praecitato loco, aut in laryngam, ut sexto de sanitate tuenda ipse asserit, ex capite excrementa decidant βράγχος a Graecis, raucitas a latinis nominatur affectio: nam principio uocem raucam facit; procedente uero tempore paruam. si uero longius etiam procedit malum totam adimit, ut patet eodem 6.to de sanitate tuenda: quamuis Paulus uelit, Cap. 28. lib. 3. Quod si excrementitius humor per palatum, ex capite ad fauces decumbat, κατάρρος graece, latine distillatio nominari debeat. si uero in guttur, et asperam arteriam distillet, uocatur tunc malum graece βράγχος, uel ἀσθματικόν: Conciliari tamen cum Galeno poteri de catarrho, quod et si per palatum in fauces excrementum aliquod defluat, adhuc in ore suscipitur; a quo et tum gula, tum aspera arteria excrementi decursum excipiunt, eodem Galeno auct. 6. de sanitate tuenda sunt enim fauces spatium illud laxius, quod inter gulam, et guttur praeiacet, ut liquet commento aph. 74. 4. lib. et 3. progn. quapropter et os cum his simul afficitur, et ore affecto, ac superuacaneum excipiente, contingit, et eas quoque compati, uel dicas faucibus exiguum excrementum suscipientibus fieri etiam catarrhum, quoniam uox nondum mutatur et rauca redditur. Sic etiam de brancho disserendum erit, nam raucitas ne diam gutture affecto, uerum etiam et faucibus ipsis, multo tamen humore imbutis superuenit, uelut ex Galeni sententia asseruimus: sunt enim ambo uocis organa, ut ipse inquit 7. de compositione medicamentorum secund. Loc. praecipue tamen fieri consueuit si in guttur, et asperam arteriam excrementitius humor destillet, ut inquit Paulus. Ceterum si in alias partes capiti subiectas ab eo fluxio procumbat, pro partium uarietate diuersas suscipit nomenclaturas, ut si ingurgulionem una, aut si aliter in tumorem

علاج
نازلة

[illegible]

cubile frigido, non valde molli decumbat, ut plurimum fiat in latus dextrum vel sinistrum vita forma supina [illegible]

lumbos autem in illo supercalefiant, quibus etiam herbi arefactis substratis, quales sunt portulaca nymphaea [illegible]

lanum, umbilicus veneris, lactucae, rosae, acetosae folia [illegible] de gete quoque circa initia [illegible] asseverare [illegible]

310 [illegible] post prima morbi tempora exercitijs [illegible] committere [illegible]: quibus totum corpus [illegible] confirmetur

[illegible] quotidie excernantur [illegible] ut arte lenibus [illegible] clysteribus. Abstineant quoque a spectaculis et lectione

quae venerea [illegible] in memoriam revocare possunt quoniam [illegible] de dictis rebus venereis cogitationem excludere oportet

[illegible] pertinet parci utendum est atque eis quae [illegible] corrumpuntur et difficulter [illegible] mutantur, ac vesicandi vim habeant [illegible]

aut sint flatuosa, ac etiam valde calida, nam velut semen generat sibi quibus [illegible] nutriunt ex flatuosi sunt ac [illegible]

his familiares, et medela flatuosa et calida [illegible] extinguunt [illegible] desiccantia et refrigerantia [illegible], quae [illegible]

sunt contraria, [illegible] quae refrigerare sunt nata, tum esculenta tum medela semen cogentia [illegible], et [illegible]

vim habent [illegible] [illegible] corrumpentem, velut est lactuca blitum, atriplex, cucurbita, mora, cucumeres,

vesicant prorsum ne [illegible] semen prohibent ut nymphaea, et etiam calida [illegible] velut [illegible] Quae de [illegible]

acre ac biliosum semen quod emittitur fuerit in frigidantibus magis quam vesicantibus [illegible] tum medicamentis

[illegible] contemperantia refrigerantiaque exigunt. Ut genitura seminis crassior, et temperata reddita non amplius [illegible]

cum [illegible] aut [illegible] ac canapi semen praesertim tostum, tum rutae item semen ac folia. Lactucae semen [illegible]

nymphaeaeque radix ac semen pro [illegible] sunt potus sit aqua frigida, [illegible] pluvialis vel [illegible] aqua ea in qua

[illegible] extinctum fuerit [illegible]. A vini potu potius multo ac acrium rerum usu abstinendum est, mox quoque [illegible]

[illegible] attinet circa lumbos et pubem medicum ex rosaceo maxime ex omphacino apparato, ac pauco vino [illegible]

Medicam. [illegible] [illegible] saepius apparari [illegible] in melino aut [illegible] oleo, pauco vino addito medeantur, nec inepte erunt [illegible]

[illegible] adhibeantur. Deinde cataplasmata [illegible] ex palmulis, malis, acacia, hypocistide, oenanthe, rhois

nec non infessibus utendum erit, ex lentisci, rubi, myrti; et id genus aliis in vino austero sive diluto, aut etiam [illegible] aqua

ex [illegible] confecta [illegible]: quoniam [illegible] seminis tenuitatem atque acrimoniam fiat [illegible] profluvium, etiam [illegible]

[illegible] convenit, quinimo et frigidis [illegible] non [illegible], maxime si medicamentaria qualitate [illegible]

[illegible] albi [illegible] sub [illegible], et [illegible] tepore in qua [illegible] magno opere commendo [illegible]

[illegible] pro [illegible] modo eius [illegible] calidior fuerit tepida, aut infrigidetur. Per intervalla

Unguenta [illegible] sunt ea, componenda ex cera et rosaceo, [illegible] aliquo astringente aut refrigerante [illegible]

sunt [illegible] sempervivi, [illegible], umbilici veneris, sanguinariae, nymphaeae, portulacae, lactucae [illegible] [illegible] quae

refrigerant [illegible] quae [illegible] apponuntur, tum [illegible] quae [illegible] cavere oportet [illegible] quoque [illegible]

quae semen extinguunt, [illegible] semen torridum, aut folia seu flores, [illegible] canapi quoque semen, lactucae, [illegible]

semen [illegible] quae cum vino nigro austero in potu exhiberi [illegible] vel ex aqua bibenda praebeatur, [illegible]

in qua [illegible] portulacae, seu sanguinariae folia [illegible] semen biliosum, ac acre reperitur, [illegible]

[illegible] cum [illegible] aqua exhibere valet quoque [illegible] ad hoc non solum [illegible]

ipsi [illegible] calida [illegible], [illegible] ea [illegible] semen coagulat et corrumpit. Optimum quoque [illegible]

[illegible] lumbis supponere, tum [illegible] in somno, tum [illegible] semen [illegible] valde [illegible] refrigerare [illegible]

[illegible] ferre non possunt, ex [illegible] herbis refrigerantibus [illegible] arefactis substernantur, quibus [illegible]

[illegible] folia rutae, ac calaminthae, commisceantur maxime [illegible]. Prosunt [illegible] venum [illegible]

[illegible] refrigerans [illegible] quae lumbis subduntur [illegible] afferunt [illegible] quoque [illegible] experientia comprobatum

[illegible], [illegible] quod [illegible]. [illegible] est [illegible] sanguinariae, acetosellae, plantaginis, ana [illegible]

[illegible], [illegible], umbilici veneris, et rubi ana man. i [illegible] seminum coriandri [illegible] seminis

[illegible] albi ana ℥ ß foliorum lactucae, florum [illegible], borraginis, et violarum ana manip. ß foliorum rutae [illegible]

ac calaminthae [illegible] ana ℨ 4 [illegible] in aqua [illegible] ℞ lib. 4 deinde [illegible]

rubeae [illegible] ana lib. [illegible] [illegible] fiat [illegible]

℥ ii [illegible] pastilli hoc modo [illegible] seminis rutae, agni casti et [illegible] ana ℈ ß seminis

portulacae, plantaginis, et [illegible] ana ℈ i seminum coriandri [illegible] et canapi [illegible] ana [illegible]

calaminthae ℨ ii cornu cervi [illegible] seminis rosarum [illegible] et corallorum rubeorum ana gran. 7 seminum melonum ℨ iii

[illegible] in aqua rosarum q. s. f. [illegible] pastilli [illegible] unum cum pauco vino rubro astringenti aut pauca aqua [illegible]

[illegible], aut etiam [illegible] assumant [illegible] qualibet vice. Unguenta etiam [illegible]

rosacei omphacini [illegible] de nymphaea [illegible] ana ℨ i. Cremoris seminis lini et seminum [illegible]

aqua rosacea ana ℥ ß foliorum rutae agni casti et mirthae [illegible] ana ℈ ß [illegible] portulacae et [illegible]

℥ i ß pulveris corallorum et santalorum rubeorum sanguinis draconis et boli armeniae ana ℨ i cerae q. s. [illegible]

misceantur et fiat unguentum. [illegible] per intervalla [illegible] seminis profluvium fiat, [illegible] propterea quod [illegible]

[illegible] vehementi convulsione [illegible] laboret. eveniat, his opitulandum est cum his medicis quae [illegible] convulsiones [illegible]

quorum copiam [illegible] studiosi [illegible]. Neque [illegible] circa lumbos et pubem [illegible]

[illegible] quampiam [illegible] convulsionis similitudinem seminaria vasa patiantur, et propterea seminis profluvium accidit, [illegible]

Tinegraeck de [illegible] dicemus [illegible] erit potui [illegible] flatuoso [illegible] in eis excitetur [illegible], quandoque tentigine [illegible]

potu [illegible] quod semen extinguat. membri etiam tentiginem remittere ac sedare valet. [illegible]

Quintilium[?] quoque [illegible] pthisanae succus infundendus est et seminis lini succus, et ex nonnulli semen decorticatum tritum cum lacte rosaceo oleo ad singula instillato. At in exulceratione pasando [?] sub [illegible] astringentibus medicis ab extra adhibitis utendum est atque hi [illegible] calidi esse, ut ob calorem [illegible] partes circumdolentes leniendo iuvent. Ob [illegible] vicinos [illegible] depascere [illegible] prohibeant. Sunt autem hac in parte palmae [illegible], malicorium, alumen, acacia, hypocistis, [illegible] singula aut ex his aut palmi excipiuntur, aut cataplasmati ex lolio [illegible] farina, decoctio [illegible] in vesicam infunditur [illegible] et rosarum optimo [illegible]. Cum [illegible] repurgati fuerint ulcera, [illegible] ad cicatricem producenda [illegible] insperso astringentes, et circumque [illegible] epithemata: [illegible] emplastrum, ex [illegible] hordeo [illegible] et Cadmia triplex [illegible] cum cerato myrteo, aut rosaceo contemperata commode supponitur. Nec minus confert si medullam ex angulo sarcocolla [illegible], pauxillo oleo rosaceo et cera addita, [illegible] lacte [illegible] [illegible] vesicam, generosiusque evadet si ustum plumbum et thuris corticem adiicias. Cum si ad multum tempus exulceratio perseveret quemadmodum in plerisque fieri consuevit, tunc sane exacerbationes et intervalla sive remissiones aegros apprehendunt. Quare in exacerbationibus quidem cataplasmata et fomenta et irrigamenta leniendi [illegible] adhibeantur. Remissionis vero tempore ductu ad [illegible] malum, apto utendum erit quemadmodum ab [illegible] est, neque aliis vero vesicae scabies curabitur, quam similibus [illegible] et [illegible] detergentibus atque exsiccantibus citra morsum ——— Περὶ γονορροίας id est De seminis profluvio CAP. 104.

Quemadmodum omnia corpori nostri excrementa duobus modis vacuantur, interdum a continentibus ipsa corporibus excernuntur, interdum sponte profluunt, eo quod ob imbecillitatem ab ipsis corporibus contineri non possunt, in quibus de seminis dicendum est. Quoniam semen [illegible] reliquis differat [illegible] [illegible] inutilia sit, [illegible] utile, ex omnium philosophorum et medicorum consensu [illegible] neve tempestive ita continere [illegible] sic autem spatio apto fluxioni meatu, ac reliquo [illegible] [illegible], e contrario, et ad aptum iam meatum quod in continente continetur, impellente. Retentio [illegible] maneat meatus, et contentum a continente haudquaquam impellitur, sed contra comprehenditur atque retinetur: [illegible] [illegible], contenti humores in canis [illegible] naturaliter exercentur, et retinentur: [illegible] retentio ob excretricis facultatis imbecillitatem, excretio vero ob retentricis infirmitatem evenit, aut ob aliquam dispositionem, quae haud secus quam naturalis [illegible] excretoria in partes movere possit. Hoc itaque [illegible] circa seminis excretionem saepe nimis accidit, quod a Graecis Gonorrhoea dicitur. Est autem [illegible] hic seminis excretio invita, quamvis [illegible] licet, sed manifestius dixeris seminis esse assiduam excretionem, [illegible] haudquaquam extensio, quam definitionem confirmavit Aetius cap: 33 lib: 11 cum dixit profluvium seminis, excretionem eius praeter voluntatem citra pudendi tensionem et [illegible] cap: 5[?] lib: 7 asserens quod seminis profluvium est invita et praeter voluntatem excretio, quae continue [illegible] non intentis, ex retentricis [illegible] facultatis imbecillitate fuerit: quod sine venere [illegible] [illegible] imaginibus hic fiat, ut interposito spatio hominem tabe consumat. Cum autem in spermaticis vasis [illegible] spermaticum corpus [illegible] et propterea flexus multos instar capreolorum [illegible] implexosque retinuerunt, ut [illegible] ad testes feruntur, sanguis et spiritus, [illegible], ac consequenter, [illegible] [illegible], qui in primis flexibus habetur humorem [illegible] sanguinei [illegible]: in sequentibus deinceps magis magisque albescere, quod in [illegible] totus albus [illegible] fuerit redditur, qui flexus postremi in testes terminantur, qui iterum [illegible] excernunt humorem, qui in vasis [illegible] erat [illegible] excipientes [illegible] [illegible]. Propterea [illegible] in hac affectione [illegible] spermatica [illegible] manifestum est. Cum dixit [illegible] Galenus [illegible] [illegible] Gonorrhoeam [illegible] seminis affectio est, non pudendorum quae seminis genitalis via sunt, quae excernatur: in ipsis namque et generatur et continetur naturaliter genitale semen. Quod vero [illegible] excretio [illegible] [illegible]. Atque dispositio ex eo, quod omnino profluens aquosum ac tenue existit. Excernitur etiam citra appetentiam coeundi, et ut plurimum [illegible] sensum, quandoque vero cum voluptate [illegible], corruptionem etiam, sensim universum corpus [illegible] gracilescit, [illegible] citra lumbos. [illegible] [illegible] resolvitur, et toto corpore non solum vexantur imbecilliusque fiunt, sed etiam [illegible], pallidi, cavique oculi [illegible]. Contingit autem seminis profluvium ob retentricis in vasis seminariis facultatis imbecillitatem [illegible] resolutionem eiusque facultatis, ex Gal: [illegible], quam facultatem imbecillam reddere possunt excedentes omnes intemperaturae, potius humida, aut calida, [illegible] conflatur [illegible] [illegible] earumque intemperierum signa distinguere poteris [illegible] corpori nostri, ac [illegible] [illegible] contingit quod a copia ipsius seminis eamque retentricem facultatem [illegible] seminariis [illegible], ut semen ipsum haudquaquam retineri possit et praeter voluntatem excernatur. Coacervatur autem talis seminis copia iis, qui venerem exercere consueverunt, et crebriore [illegible] concubitu, deinde vero continentiae et puris, [illegible] degunt. Interdum autem ex seminis acrimonia ac tenuitate, adeo ut eam continere non possit eadem contentrix facultas, etiam excitatur seminis profluvium, quod ex seminis colore ac substantia, [illegible] seminis apparebit, indicabit. Ad haec [illegible] causae [illegible] [illegible] illud manifestabunt, [illegible] [illegible] vitae emittendi semen sentiunt. [illegible] ob retentricis facultatis imbecillitatem [illegible] seminarii [illegible] aliquam intemperiem gonorrhoea excitatur. Atqui evenit interdum quod inviti quoque semen excernatur, non ob retentricis facultatis infirmitatem, sed ob aliquam dispositionem, quae haud secus quam naturalis [illegible] excretoria in partes movere potest. Propterea id quoque dispositionis erit quoniam alia quaedam differentia gonorrhoeae existat hic, contrario modo eveniens, quam ante dicta. Nam illa ullo haudquaquam [illegible] [illegible] [illegible] ob retentricis facultatis imbecillitatem refertur: haec in vigido[?], seu tentio quodammodo pudendo fit et [illegible] [illegible] [illegible] est. Excitatur vero cum quadam convulsione quod similis [illegible] patiuntur [illegible] ubi aliqui [illegible] comitiali morbo, vel [illegible] [illegible] violenter irruente fuerit correptus, quamvis haudquaquam [illegible] fuerit in seminariis vasis, et [illegible] eiusmodi dispositionem excitavi[?] quando vero [illegible] aliqui similes patiuntur, quemadmodum alii quoque [illegible] aliquando [illegible] [illegible] aut digitos convelli, modo simul cum universi corporis convulsione, modo [illegible] Species autem hanc differentiam gonorrhoeae [illegible] [illegible] gonorrhoea dicatur (capitis et veri existente [illegible] nullo haudquaquam extento semen praeter voluntatem [illegible]) quae vigido[?] [illegible] [illegible] semen emittitur, et ubi citra morbum comitialem aut aliam [illegible] convulsionem id fiat nullam dictarum aderit affectionum [illegible], sed [illegible] seminis duntaxat convulsioni similem dispositionem patiuntur, quae dispositio non alio [illegible] poterit quam convulsio quae [illegible] alia [illegible], potius autem a flatuoso spiritu [illegible] [illegible] seminis profluvium licet in [illegible] oriri potest, maxime [illegible] contingit pubertatem transgressis circa 14 annum, quod itaque non solum viris, sed et mulieribus accidit, [illegible] seminis [illegible] tollatur, [illegible]. At quod mulieribus tale vitium excitatur lib: 2 de semine [illegible] Gal: [illegible] [illegible] mulieris, quae uteralibus morbis vexabatur, [illegible] deinde [illegible] [illegible] [illegible] effluxerit [illegible] est, [illegible] collectum erat, [illegible] diu vidua permanserat, [illegible] autem [illegible] [illegible] lumbos, manum [illegible] [illegible] dispositiones quasdam eamque [illegible] adeo ut [illegible]. In [illegible] autem seminis profluvii curatione refrigerantibus atque exsiccantibus tum cibis tum medicis utendum est, et potius [illegible] et seminis copia [illegible] retentrix infirma est. [illegible] cura huius affectionis [illegible] est [illegible], quae in omni fluxione [illegible] Et [illegible] [illegible] revulsoriam et astringentem constituere oportet. Et similibus quoque medicis [illegible] Aer itaque deligatur ad siccum atque ad frigidum vergens: somnus sit moderatus in

cubili

311

cognoscitur, num Vlcus ager circa vesicae positum sentiat cum horrore, ac febre dolores sentiunt in 36.
Angibus etiam iudicijs non nihil confert, si id quod excernitur sit cum ijs ipsis urinis confusum, an contra
aliquando qd exacte commixtum videtur, aliquando mediocriter, interdumque vel nullam habet mixtionem vel quodam-
modo superfertur vel solum excernitur. Quapropter Gal: de variis affectibus verba faciens non ab re dixit
Quod vesica suppurata solum pus sine urina excernitur licet, eod lib: cum de colli affectibus loquitur
deprehendi manifeste, atque sensum ulceris pervenire ab eo, quod in vesica ortum est perspicue perit, quam in primo
exitu signum ulceris apparebit, urinam praeveniens, nisi Rene sit ortum, quod non a vesica egreditur,
admixtum videbitur. Nono etiam de comp: med: secundum locos disserens dicebat corpuscula quae excernuntur
exulcerato pudendo, ab iis quae ex vesica feruntur, quod illa statim circa primum exitum apparent, haec quae
delata ipsis urinis admixta sunt: quapropter interea ramentum, seu pus urinae admixtum excernatur in ulc-
eribus, confestim tamen ubi redditum est subsidet, licet interim eveniat ut solum pus sine urina etiam excernatur
nullam habens commixtionem cum ea, quemadmodum et primo accidit in penis ulceribus, et propterea ille Galenus addidit, ut facile
unum ab altero discernatur, quod etiam assidue inter meiendum mordicus dolent pudenda, Vlcera, praecipue cum
crustula, vel sordibus solutis pura fuerint: id quod in vesicae ulceribus haudquaquam fit nisi in ipso collum eius
consistant. Tunc enim mictionis tempore dumtaxat, et maxime ubi mingere coeperit aut cessaverit, dolor sentitur
atque id amplius contingit, si urinae fuerint acriores. Quare licet in ulceribus quae in pene fiunt, etiam si in urinis
exteriori excat: ut plurimum, nihilominus et simul cum eisdem urinis statim circa primum exitum quandoque pus emittitur,
cum eis nullam habeat mixtionem, quemadmodum de vesicae Vlceribus evenit, interdum quod urinae admixtum videtur
id excernunt quod Vlcera comitari solet, confestim tamen subsideat, idque saepius accidit, interdum etiam, vel nullam habet
orem, vel quodammodo superfertur, vel solum sine urina excernitur. Alii Vlcera potius ipsius partium fuerit exulcerata,
loci, qui differentibus accidit locis, et proprietates eorum quae cum urinis excernuntur indicabunt. Ero discernenda
ceratione venum aut vesicae: quando quidem ij discriminationem dispositionis consciripserat sic dicens Si sanguinem aut pus
aut venum aut vesicae exulcerationem fiat: aut saltem ex dolore cum posita illud discerni poterit vel dicemus
esse si pus ex vesica excernatur eaque suppurata, et alio in ramentum excepto Vlcere. Nam prius velationes ob
superiores partes suppuratas, quae per urinam expurgari possunt, solum sine urina excernitur, licet non semper
quod in aliis superioribus partibus partibus haudquaquam evenit. At ramentum si ex eiusdem vesicae exulceratio-
ratur, collatione facta ad penis Vlcera, urinae admixtum videbitur, praeveniet vero conspicuit Vrinam in penis
Vlceribus, ac plerumque in primo exitu apparere, quamvis etiam idque ramentum in vesicae ulceribus, velationes ob alias
ceratas partes. Et ipsa superiores, interdum vel nullam habeat cum Vrinis mixtionem, vel quodammodo superfertur
vel solum excernitur, quamque exacte neque mediocriter cum Vrina proximum videbitur, sed vel nullam vel exiguam
Vrina mixtionem habebit. Cum autem vesicae ulcus morbus sit in soluta continuitate, tum ex iam dictis etiam ex
praedictis dignosci poterit. Propterea omni tempore dolor acutus comitatur aegros, maxime in mictionis tempore et
excretioni pueri: assidue etiam deambulant, et neque eveniunt stare possunt, neque reclinati gestare aegri, itemque dolores in
sunt exulcerationi una, partim quod urina assidue ea contingat, partim quod ea non aeris existat, neque quam
plurima excernatur, universa vesica vacua fit, sed semper ex urina quippiam in ipsa relinquitur, quod contingere
raro contingit, et ubi sordida fuerint Vlcera, Purulenta simul excernuntur et maiora, et quae crassam substantiam
admodum farinae habent, aliquando autem ex pelliculae tenues, admodum foliis et lanae, cum urina excernuntur. Sic
pendo depasciant Vlcera, subcruenta excernuntur et saniosa, et foetentia, ad haec accedunt urinae emittendi
difficultas, et pudendi arrectio, et postulatio, et dolor non solum cum urinae meatus fuerit affectus, sed
cum tale quippiam in fundo existat. Atque agnoscis numquid in fundo, sive vero urinae meatum sit affectus excoriatio
in plenitudine tunc vesice sit affectus, dolor circa pubem consequitur. Sin vero in collum vesicae Vlcera consistant, ex
re mictionis tantum et maxime ubi mingere coeperit vel cessaverit dolor sentitur, atque id amplius contingit
urinae fuerint acriores et dicendum est. Contingit autem ipsam exulcerari aut parte vel credentem ab ipsa sensu, cum
bibentur, quo praecessit, aut ex ruptura, seu ob fluxionem versionem, aut alia similia quaepiam causa. Quo
cum iam diversae causae discernuntur ex propriis eorundem indicijs prompte percipies. Omnes autem ferunt hi ipse Vlcera
ab indigentia, dolore, febribus, vigilijs et colliquatione perimuntur. Atque quod Cibus atque tenuis, ergo propterea huius
ergo in erroris et vesica ipsa, insanabilia et plus eius Vlcera existunt periculosiora autem sunt quae ex carne
orta et modico saepe expurgandi: Vnde ubi in nigribus existentibus ij cervicis, quam non nervosa est autem
exsanguis est velut in eius cavitas, sed carnosa haud periculosiora sunt, neque ad curationem difficillima, quemadmodum
sicissime Gal comment: in lib 6. sentiebat Quae de veterum parte haec Vlcera tum etiam quae sebrys pteor expositus
quod dicenda curatio expedienda erit, per quam similibus alia certe necessarij dolores minuuntur. Primum quod de
deambulent, suadendum est, et in lecto quietem tolerent, idque maxime si febres simul affint, deinde remedia intermittendi
birius ad huius sunt, maxime modo id fuerit lacti potus, neque frequens postulatum aliud remedium sed loco id habetur
Nam et asperitates lenit, et exulcerationis eluit, aliaque affores extergit Et jam aut lac asininum prohibuerit
pristinum pannicuis vitro nella rosarum Reliquae vero ij resecanda erit fiat caput de ulc: rerum in finibus ad conte
urina acris non fiat, et propterea mordeat acrior et Vlcera. Quod medicus aliquod vero inhaeret illud primo
tenendus erit, quo abitibus acrium fluxionem exhibendo fiat. Sicque primo purgandi et purgandi sunt deinde
ulcerii curationem venire. Sicut in ea inflammatione atque vehementem dolorem ulcus complectitur, primo nemque eius affectus
autem eique deinde ulcerii curationem appendi. In quem usum in vesicam multa diluta sunt infundenda, ut vel
pauculo mellis, aut cum cucumeris seminis sed candido aut liquore, cum pompholyge vel simili turn mediocri
aliquo sit quod lac asininum et quod aut caprillum nunquam mellis rosarum penicillum addere poteris, vel decoctum
paratur ex hordeo non decorticato plantaginis foliis ac radices aliquique herbis, cui paululum mellis simp: aut rosarum
dispersione etiam universa consequitur, optimum oleum addendum erit aut seminis althaeae, malvae, cucumeris, u
grapi cremor; Inter in etiam ex seminibus papaveris Sed si cum Vlcera sordida fuerint neque quod
gendi nihil pharmacia infundenda sunt, anguem vel mellis simp. aut rosarum quantitate, vel diluti etiam
Decoctum

corporum mollities. Exemplo sunt exteriora quaecunque nam crassa per aliqua angusta transfundere volens, nam quaedam eos per eas calore eliquatas transire non posse cernimus, veluti pix resina sevum cera et mel. Adde quod eadem materia crassa cum ab intro calido in pueris magis elaborata sit, ratione consentaneum, ut tenacior evadat. Nam quaecunque a calore in coquendo mutantur, temporis processu lentorem quendam acquirunt, etiamsi ab initio nullum habuerint, quo circa plane magis in unum coeunt densantur atque coagmentantur. Nam inter ipsas crassa quod tenaius est adunionem, spissitatem, et concretionem, aptius habetur. Hinc non abre cuilibet facile patere poterit quam ob causam et rigiditatem ad multis corporibus magna conseruetur copia crassorum humorum et sic ascititius calor eorumque validius in eis minus ac per rarissime calculi in vesica generentur, sed in renibus potius, cum eadem materia non admodum elaborata, dissoluta, ac fusa in renes pervenit: et propterea non facile in vesicam perlatur, quinimo in eis magis cogitur atque inspissatur, ea etiam non ita celeriter distributa. Similiter cur pueris in vesica post multum, adultis vero in renibus autem magis calculi generentur. Ex his quoque patefit eorum error, qui propterea in pueris calculos gigni in vesica asserebant quod itinera ob nascentes exiguitatem angusta sint. Nam si ita esset, oporteret in renibus potius quam in vesica calculos pueris creari, angusti in illos transitus sunt. Vesicae autem cervix lata adeo in pueris est, ut cuiusque materiae amplitudo per eam facile transmitti possit. Praeterea neque in illis fortes, quam per progressa aetate sunt meatuum et renis angustia si quando in capillis in causa est, sed et actionum infirmitas, et crassorum succorum cruditas. At nobis interpretum asserens Hippocratem aliud sentire de calculi in vesica pueri generatione in de nat: hum: cum ait Nascuntur etiam pueris calculi ob locis huius calorem et totius corporis. Viris calculi ob corporis algorem non innascuntur. Dicimus nos Hippocratem non secus sentire ac Gal. Nam quod efficiens causa generationis calculi in vesica sit puerorum calor, ambo confitentur, nec id Gal. abnegat eorum in ipsa vesica per calculi generationis vesicam, et potest quod est frigida nervosa, et parvi sanguinis sit, et amplissima, ubi ureius concavitate inanis.

Nam relatione facta ad alias corporis partes per quas humorum crassitudo pervadit in pueris ipsa vesica frigidior existit licet etiam suapte natura talis sit, cum hoc tamen nihil obstat, quod in ea pueris tantum consistat calor, quantus satis sit ex materia crassa vaporem resolvendi ac lapidem generare, quamvis non sit quam is, qui in spinis aut renibus existit. In viris autem declinantis aetatis tribuimus quam ipse Hip: ob corporis algorem in vesica calculos haud quaque oriri tetebatur. Nam quod veretur eos pueros relatione ad eius calore frigidiores esse? licet ascititio calidiores: frigidiora namque hoc modo redduntur corpora, cum per eis vicem tantum consistit, nihilque corpus augetur, non ingenitus autem calor, qui in eis corpori nos regitur. Causa autem materiae crassitudo cogatur atque inspissetur et ita ad renes feratur, et propterea non facile in vesicam perlatur. Quae itaque praeter ingeniti caloris paucitatem virorum corpora relatione ad ea quae puerorum frigida apparent, quod iterum causa est, ut in eorum vesicis calculi non generentur. Verum ostendimus quod vesicae pueris magis quam in aetate provectis calculus concrescere solet, ex communi sententia quorundam auctorum quinimo hunc proprium esse puerorum morbum Hip: hinc eundem Gal: qui 26 3 lib: et de nat: hum: testati sunt, et accidat quod genitus calculus in vesica per chirurgiam curari debeat, pueris ad ix annum propter corporis mollitudinem facile crescendo recipiunt; tenaxque quod corporis eorum continens sit vix consuescat. Mediciue hos etiam in his medici quomodo habent Paulus autem: cap: 60 lib: 6. Eorum Celsipro auxilium facile sanantur grandes calculos habent propterea quod inflammationibus assuescunt, quod minores difficilius sanantur contra eos. Quin vero eorum habet hic affectu curandi rationem cum calculo venerum propterea causa uti lucet varia utendum erit, quamvis inistuinus, potius autem causam esse calida, nec non abaque impuris, et multo lumine refertis et vehemente frigidis. Simili eorum auxilijs uti convenit, nisi quod validioribus ibi confisi ut oportet indicationem sumpta a parte affecta, et potius ab eius penita. Nam per crassitie quae potissima causa generationis calculi in vesica existit, per extenuationes occurrendum est, ne multa materia quam crassior congregetur. Quapropter validis atque efficacioribus medicis, praestitit aegro contra utare: privatim autem ubi ea non sufficerit ex Aetij: autho tangens lapides vesicae atterentia comminuendi pharmaca hoc competunt Veronica: labrum vel spica radix, graminis radix Arthemisia chamaemelum, amaracum, altheae radix et terenthyon quod circa aquam nascitur, adianthum trinity semen, rumicis radix, lapis spongiae, lapis iudaicus, terebinthum dibum asplenon herba, lithospermon, lapis quoque et quae per lotum et tritis ac positum, vermes terrestres cocti triticeum vinum, vitis lachrima. Hos unumquodque cum vino albo datur decoctum et sucum inspersum autem mellae per cum quispiam et vini et mellis potum dandum etiam in potu ea quae urinam cient, velut cucumeris semen Apij petroselini ac violae albae semen et corporibus, quae frigidiorem habet temperiem, meon, phu, acorum, et reliqua calidiora probetur. Poterunt quoque ex eius variis medicamina componi et futurus existet Erhoi cum vino albo aut aqua mulsa, seu decocto asplenij et radicis graminis aut etiam oxymelitis. At extra Aetij: tangi efficax adiutorium cotyledonis et sexta parte inventum et comprobatum capillum seu hircinum sanguinem calidi extrinsecus illinitum commendant. Sequentium impositum inbonibus optimum esse fatetur, in calido balneo acre ipsum illinas, atque ita de lijses id non hic modo semel, sed saepe et per intervalla: quod si neque per hoc ad hic pharmaca lapis in vesica atteri possit, ut in meatum obturans urinae suppressionem inducat: eo modo curari debet quem scripsimus ex Gal: authe ipse de ischuria orta ex calculo, et ubi ex multifaria concussione curari non valeat, catheterem immittere oportet sed si neque hic sufficerit, ad sectionem veniendum erit modo quo a Pau: scribitur prolixe cap: 60 lib: 6. Exacto autem lapide cicatricis ulceri obducta, eam virtus vero constituenda erit, ne eos renasci contingat quam Aetius instituit cap: 45 eiusdem lib: ii.

ΠΕΡΙ ΕΛΚΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΚΥΣΤΕΩΣ. Id est de exulceratione vesicae. Cap: 63

Non raro etiam contingit vesicam ipsam exulcerari, id quod fieri poterit ex his quae Hip: consignat aph: 81 lib: 4 cum dixit Si sanguinem aut pus minxerit aut squamulas et gravis odor sit, vesicae exulcerationem significat. Verum Paulus ex dolore vehementi in pube, et in imo ventre urinae difficultate, et ex pure, quod ubi residet, ut fetidum, squamulisque furfurosis vel laminis similibus vesicam exulceratam indicant. Sunt autem vero hi ceteri cap: 45 lib: 3, et in eadem scabie laborat, furfuracea subsidentia scabiei, quemadmodum ipse Hip: aphor: 27 4 lib: decretum velut cum dixit Quibus cum urina crassa furfuraceaque quid simile excerunt his vesica scabie laborat, quo loco Gal: animadvertebat verbum illud crassa, namque cum urina tenui furfures quidam fluere possent ex venis ipsis eorum tunica affecta, vel sanguine qui in ipsis continetur, a febre ardente persistente disjiciantur itaque, vesica exulcerata, ex eo ex quo quantitate, quae partibus ab haerentia essentiis proprietatem obtinent cuius generis est squamis sabine crustula seu ramentum cancerorum specie referens. Similiter adolore cum penitus. Nam vehemens commotum in pube unicum renes sentiunt et protractae in eiam ex actione hac quam urgebit urinae difficultas. Sed quod non satis est ad affectum sedis inveniendum ea dumtaxat symptomata, quae in passione ita inspicere interni, sed ex his quae pervenit patrido de finimus Ex de rei quoque inspicere debet natura

312

contra sunt remedia ergo curo aspectu a contrariis fiat, Cum per Vomitum humores evacuantur, qui nauseam stomacho inferebant; et propterea per contrarium fit curo. Nam prorsus evacuare alienum, undique inimicum eius retentioni contrarium est, Rescindit etiam vomitus eum affectum, ob quem prius et nauseabundi [illegible] erant, Causa per eum abscissa. Verum usque adeo innari audio Vomitum dt, quo ad naturae commodum fiat, ac penitus [illegible] tristat expellatur: ubi autem immodicus fuerit, nec ad aliud commodum fiat, sed per eundem, quod non debere [illegible] nitur, et propterea non conferat, si reprimi dt. Quo casu extremae corporis partes fricentur, manibusque calidis tur, et Violentius astringantur, deinde pedes et manus in aquam solito calidiorem demittantur. Stomacho absinthij cremore irrigetur, aspersis cumino, aut petroselino adiunctis, Utroque menta ac spica, nardo, et chija masticha, seu calamo, odorato, macere, et galanga, per vino astringente odorifero addito. Epithemata fiant, Ubi praedicti fuerint redundantes succi frigidi. Nam si calidi fuerint, a toto vel abs tranmisti, sandalum, rosa, corallum, ac alia refrigerantia. absinthii cremore adiungenda sunt. Odora Ubi immodicus fuerit Vomitus, naribus olfacienda admoveantur Velut sunt rosae, mala cotonea, pulegium spica nardi, vel ex aqua rosacea myrthina, ac flores [illegible] cum parvo aceto rosaceo odoramenta bonis insuper addere sandalos, citri corticis, ambra, seu musci parum. Ceterum affectione diutius per ubi pro morbo non retentis. Cucurbita ad os ventris plurima flamma affigatur donec locus rubescat, affixa quibus prohibeatur Cibus autem frequenter, et paulatim dari debet, ut dictum est antea, post [illegible] astringentis praebeas Ex palmulis quoque, malicorio et galla, Vino astringenti incoctis et pane tosto [illegible] pulveresque chiae masticis ac cinamomi cataplasma applicanda parari poterit. Et si biliosi fuerint succi, ventriculi intemperies, acacia, hypocistis, balaustium, Rhu cathaplasmati adiungatur, ac praedictam urgentur. Ad quotidianas autem nauseas, et acerbitatem ciborum, ac Vomitus coriandri semen tenuiter cochleari mensura Velut farinam aqua inspersum bibendum praebet Aetius. aut masticis cochlear aqua. vel lactucae albae semen cochlearii mensura ex aquae iis qui stomacho exuruntur. Ad Vom grandium confert. Rx masticis ℥ i Cumini [illegible] i accipias separatim trita, postea vina patta commiscens, et linteo inductum stomacho suppones similiter menthae cacumina cum succo mali gran pistata, et ad eos, qui cibum continere non possunt, et eiiciunt, betonicae denarios duos accipe melli decocti pastillos facito, et ex his pastillum unum glutiat, ex aquae calidae cyathis duobus. Sanguinis a ventr cruenta sputione studiori remedia petant.

Περὶ λιθιάσεως τῆς κύστεως De Lapide vesicae seu calculo Cap: 10.

Quemadmodum in renibus ita quoque in vesica affectus [illegible] hic calculorum seu lapidum gigni solet. Quod in vesica [illegible] boret his [illegible] notis apprehenditur. Nam urinae unde et colore subalbido conspiciuntur, sedimentum est arenae

Vesicae calculo laborantis signa

sabuli simile, praeterea aegri pudendum scalpere, Aut id violentius, et se praedistendere solent, atque [illegible] ad urinae excretionem urgentur continue quoque in urinam expelluntur, ac stillicidio vexantur. Interim quoque pene et [illegible] supprimitur, praesertim ubi lapis in vesicae cervicem incidit. Quamvis Hipp. aph. 79 lib. 4 [illegible] hunc affectum diagnosi summa reliquit cum dixit si quorum urinis veluti arenula subsistunt, his vesica laborat calculo hoc indicium commune sit, tam vesicae quam renibus calculo laborantibus, propterea ad eundem esse alteram aph: [illegible] capit pro aphorismi veritate Traditis itaque notis sumptam affectam quod vesica et cum [illegible] et qualitatem affec

Quis affectus laborant.

seu lapidem dignoscere poterimus. Quod in morbus ut inno ac viae excessu capite de renum calculo dictum est [illegible]

CAUSE

praeter naturam autem quod prima potissimaque causa sit urinae crassitudo [illegible] de mor: [illegible] Gal: [illegible] reliquit, huius [illegible] tudo multa in vesica collecta, et in [illegible], cum semel aliquando non apto tempore excreta interdum [illegible] rit concretionis coaugmentationisque initium capit, eo in principio facto facile (quod iam superest) quod iterum in vesicam delabitur, prioribus adglutinatur, maiorque inde tophosus calculus redditur, quidni extra e vic sponte nascentibus et in natura, ubi calefit aqua, quo [illegible] lapis coalescere cernitur: Opitulatur autem

Materiali causa [illegible] lapidis in vesica.

in hoc vesica ipsa ut quae frigida sit, nervosa, ac pauci sanguinis, ut non amplissima caverius [illegible] ubi enim in ipsam fuerit crassitudo transmissa, ibi cogitur, et conspissatur, initium huius conspissationis [illegible] accipiens, quando in ea vesica diutius moratur. Rudique itaque ac potius causa [illegible] calculorum ipsa qualitas materiae, crassitudo urinae [illegible] Alex: cum dixit Ventrum vesicae calculi pueris magis gignuntur, neque abunde caliditate sed materia potius crassiore, et ad grandiores calculos promptos, ab is [illegible] concoctionem [illegible]. Atque caliditas ad coaugmentandum lapidis etiam non parum operatur, licet non ipsa [illegible] materiae qualitas, ipsi compactionis causa existat. Et propterea quidem calor etiam mediocris, [illegible] pueris ad huiusmodi materiam spissandam satis est [illegible] ac ideo, namque opus est ut excipe aliquod [illegible]

Cur senibus calculi magis generentur.

tandi lapidis. et senes humorem crudum non parum aescrevent, quarquod non propter edacitatem ut pueri: sed propter frigiditatem [illegible] ventriculi imbecillitatem: [illegible] calorem ades fortem non habent, ut ex materia cruda vapores [illegible] sicci generent, propterea in eis calculi non generantur. Requiritur ergo et caliditas etiam per calculis in vesica generat [illegible] mediocris fuerit, veluti in pueris. quinimo in eis magis quam in adultis [illegible] consensus [illegible] in vesica pueri. propterea quod crassissimae urinae [illegible] redduntur, tum propter ipsorum edacitatem, tum quod dentes provenientes moventur, latentibusque materia ipsa [illegible] habet, [illegible] crassior est, [illegible] ardor aptissimum, etiam ubi [illegible] oblati utantur et nocivis. ut et neque [illegible] cibum capi [illegible] ac etiam principium prioris sumptus ubi concoquuntur alium ingerunt, et cum vehementius a cibo moventur [illegible] in [illegible] distribuitur: [illegible] causa a Gal: pro dono [illegible] talis assignatur [illegible] ventriculi operatio non potest [illegible] similiter sufficere augendo sit, exalando, propterea antequam sufficienter alimentum sit coctum, ipsum ad se corpus trahit, atque hinc fit, ut plurimi crudi humores [illegible] hoc satis esset per calculos in vesica generationis praecipiti, nisi [illegible] actiones in eis validae essent [illegible] crassitudo gauderetur atque dissolveretur. Contrario modo in declinantis status hominibus ingens cogitur [illegible] Quare cum multus insitus calor sit, in pueris crudiones firmis, materia crassitudo attenuata in [illegible] atque ideo tantum in vesicam percolatur, haud parum, et attritionum in ad expressus celeritatem [illegible]

Aer ipse eligatur ad calidum vergens, item somnus quies, ac etiam moderata inedia competunt — Vbi n. vt dicit
Alex: pituita non solum alteratur, extenuaturque, sed etiam in sanguinem benignum, probumque convertitur
at eiusmodi quoque humor per inopiam alimenti nutrire possit, proptum vbi dulcis fuerit — Quamquam in vomitioni:
bus frequenter et paucitate cibus offerendus est praesertim vbi biliosi fuerint. Decubitus autem supinus vergens in o:
mnibus quomodocumque nauseantibus, et vomentibus adornatur, in conueniens; et affectioni contraria domo — Vbi autem
vires mediam etiam moderationem non ferunt. Contusas carnes, ac iura pullos seu gallinas bibere poterunt pro cibis, modo
eorum quantitas modica fuerit, cum quibusdam odorati parati, vt cinnamomo gariophilis, seu aniso cotoneis etiam
aut mali punici granis simul incoctis, aut exiguo omphacio, et aqua rosea adiectis. Quod si contusas carnes, seu
iura abhorrere noluerit, poterunt ipsas quoque carnes gallinarum, pullos gallinaceos columbas iuuenum, phasianos
perdicum, turturum, turdos, merulas lepores ac capreolos iuvenum commode pro cibis capere, et rectiori eas assas
adiectis praedictis odoratis interdum etiam elixas, et praeteriam dicta odorata decoqui carnes possunt hyssopum
pulegium, serpillum, sampsucum, faeniculum, oreoselinum, thymus est huius classis potissimum vbi crassa et
tenax pituita in causa fuerit, et tunicis adhaerescere atque impacta. Pro potu vinum exhibeatur rubrum, subadstringens
et vetustius, vel aqua mulsa. Vinum namque adeo calefacit ventriculum. Vt in qualitate eius calorem non intendat
licet eiusque substantiam augeat, et mel despumatum ipsum per se optimum nutrimentum frigido ventriculo est. A cibis autem
semper cotonea mala, mespila, corna, sorba, eos fructus quos azarolas vocant, aut alia pyra adstringentia seu mala
punica gustare poterunt. Exiguam autem quantitatem de eis capiant Vt cibum dumtaxat continere valeant
Atque quod necesse vel arte alui excrementa subducere quotidie conferat, ac vitare immoderatos animi affectus, omni-
bus patere poterit. Caeterum Vbi tenues, ac serosi fuerint vitiati humores, qui stomacho impacti nauseam efficiunt
confestim vomitu eiiciendi sunt, qui digitis aut pennis immissis prouocari debet, vel liberaliori tepidae potu, seu
tenuissimo ptisanae succo exhibito vel etiam mulsa. Verum eo casu tum ptisanae cremoris, quam aquae mulsae
sumendum plus est, quam vel nutrimenti vel etiam deiectionis causa sumeretur — Bonum quoque est, si mulsa in qua in:
coctum absinthium sit bibatur, nam id quoque tenues succos, qui vbi in ipso ventriculi ore continentur, commode de:
orsum impellit. At si difficulter vomant, ex Bonum praedicta mulsa, in qua incoctum absynthium sit, vti poterunt —
Verum et alijs quoque purgantibus medicamentis, quibus praedicti redundantes serosi succi deorsum impellantur, sunt autem
ad eiusmodi affectus, vbi scilicet vitiosi succi in ventriculi tunicis fuerint recepti, idonea pharmaca, ex generis eorum
quae modice purgent. sic vt eorum vis supra ventriculi, et intestinorum loca non ascendat, aut si quid vbi vero quoque
in mesenterio contingat, specialiter vero quae ex Aloe componuntur, sunt aptissima, et si illa praesto non sint — Al:
loe ipsa per se — nam vbi humiditas, vitiata tunicas ventris perurget, picra ex aloe Vtilis est expurgans humidi:
tatem — Exhibeantur itaque ipsius medicamenti ex aloe, et potissimum ea elota drachm. ʒ ii, aut ipsumet aloes (vbi ipsi medica:
mentum hoc negat) ʒ. i vel ʒ i et s. formatis ex ea seu iam dicto medicamento composito, catapotijs, postquam per aliquod
quod tempus ℥ 2 vel 3 syr: ex pluribus infusi: rosarum rubearum, vel persicarum exhibere conuenit, vel ʒ. s praedicti
medicamenti ex aloe assumens diacath: ʒ. 4 cum ℥ i pulpae cassiae fistulae bolus figuretur, ac tribuatur. Possunt quoque
vice praedicti medicamenti ʒ i, elotae aloes admiscere. Namque ea licet purget minus, roborat tamen ventriculum magis —
Verumque vbi lenta pituita ventriculo est infixa. His prius exhibenda sunt quaecumque hanc discecent. Postea purgandi
quod si ad vomendum sint idonei non inutile erit per radiculam ex oximelite euomere — si vero inepti ad vomendum sint, sedu
ipsum oximel tribuendum erit, quo frigidi, crassi, et glutinosi humores attenuentur, ac discecentur verum etiam et ipsum
oximel scilliticum, cum aliquorum incidentium, repurgantium calefacientiumque decocto, veluti est hyssopum, serpillum, pu:
legium, absynthium, foeniculi, et oreoselini, ac capparorum radix, quibus passim assumptis, praedictum quoque pharmacum
ex aloe praeberi poterit, et si videbitur, robustis potissimum compositus trochiscatum addes agaricum ex eo ʒ i assu:
mens. Verum vbi pituitosi succi acidi, aut dulces fuerint, eos concoquere tentandum est, ipsi necesse in hoc opem ferendo
quiete, inedia, et somno, vt diximus, ac alijs quae concoctioni tum intus tum extra opitulantur — tibi quoque per alia id
ea, quae stomachum et ventriculum ipsum roborant. ipsorumque intemperiem alterant intus, ac extra ad hibita confugiendum est
Quapropter medicatum, quod ex calaminta constat, seu pharmacum, ex tribus piperis generibus, aut aliud quoddam consimile com:
mode exhibit. ex vino seu aut aqua potatum si ʒ i eorum exhibeas Ingrediens vero confert diacinnamomum, aromati
cum, rosatum, dianisum, ac medicamentum ex xiloaloe compositum hoc diarhodon si simili pondere eodem modo exhibeatur
Extrinsecus autem stomacho, mastichen etiam vnguento nardino dilutam, et tritam, purpureaque lana exceptam imponito
Vel sex chid mastiches, et Aloes, an ℥ i diluantur, et dissoluantur in oleo de absinthio ac nardino, et similiter in
purpurea lana ventriculo imponantur, aut olei mastichini, et de absynthio, ac nardini, Rec: ℥ i excipe, et menthae
siccae cinnamomi, macis, et galangae, ana dr: i chid mast: ʒ. 4 permisce, et cum pauca cera vnguentum fiat
ac imponito seu vtriusque menthae, et absinthij ana p: i excipe, cinamomi, chid mastiches, et ligni aloes, ana ʒ. ii Cor:
ticum citri, macis, calami odorati ana ʒ. seminis gariophillorum ℈. i rosarum rubearum siccarum manip: semis omnia contundito
simulque misceto et sacculos in scutiformi figura formato, ac stomacho imponito. qui insuper madefacti cum vino graeco, aut gra:
nato poterunt, in quo absynthij parum fuerit decoctum, et saepius iterati calidi applicentur — Verum vbi emplastris magis
vti volueris, ostiam mastichen assumes, quae in oleo nardino ac de absynthio diluatur, ac maceretur quantum [illegible] satis sit, ac dimi:
diam quantitatem eius, ipsius aloes adiice, adeo vt emplastri formam redigantur, in coriumque scuti formam obtinente extendes
et vtere, et si maxime cinamomi, macis gariophillorum, ac calami odorati exiguum puluerem addere poteris, ex torrido item
pane, vino graeco, aut granato maceratis, et vtraque mentha ac absynthio contusis, ac cinnamomo, aloes, et chid mastiches
puluere optimum medicamentum ad frigida ac laxatum stomachum parabis Saepe tamen accidit vt in ipso ventriculi sinu cor:
ruptus humor vomitum excitet. quod humor per vbi vero etiam expurgatus causa est, vt prior vomitus facile quiescat, et
propterea non absre prouocari etiam est cum aliquo ex dictis vomitus — Cum etiam vero vbi multa, aut corrupta alimen
ta in eo taliter continentur. Namque vtile est vomitus plenis, et biliosis cibus, si vel nimium se repleuerunt, vel pravum
comederunt Nam sius plus est quod concoqui possit, periclitari ne corrumpatur non oportet. si vero corruptum est nihil com:
modius est, quam id qua via praedictum expelli potest, eiicere — Celsus author. Id quod dicere solent medici vomitus vo:
mitu curatur. Quamquam non propterea curatur Hip: semper tamen [illegible] veritati axioma, quod licet vulgariorum

inappetentia adcrit, et absumpti cibi in amaram, seu nidorosam qualitatem vertuntur; quemadmodum si frigidi fuerint
cibi erit diuturnior, neque ardorem in ore ventris sentiet, sed e contra frigus, et quandoque immodice appetet, percipiet in ore acidam
qualitatem, acescentque in ventre cibi assumpti; et si dulcis fuerit pituita, eandem sentiet in ore qualitatem. Verum si salsa
quae in his augebitur, minuetur que appetentia ac gustus abolebitur, praeterquam quod similem quoque in ore sentiet qualitatem
Vomitus de hac causa conceptus, facilius per vomitionem redundans succus dignosci poterit, tum visu a medico, tum gustu a
Verum ubi saniosi fuerint, ac tenues fuerint redundantes humores, non solummodo cibos sedet post acceptos cibum [illegible]
ducunt, perpetuo nimirum motu vexati, ex vitiosis autem cibis denovati, aut ubi in ventriculo fuerit corrupti, [illegible]
fiat, facile quoque ex laborantis, aut astantium relatione simul cum vomitionis qualitate percipitur. Atqui neque hoc satis est
dignosse, sed diligenter considerare oportet, num in ventre duntaxat tales redundent succi, an ex aliqua quadam parte [illegible]
corpore humores in ventrem confluant. Ad haec num in lato ventriculi spatio contineantur, eoque fluitent, innatent [illegible]
corpori infarcti, aut infixi fuerint, seu eius tunicis adhaerescant, qui generantur in ventriculo humores, aut ab aliis
transmittantur. Haec namque cognitu perquam necessaria sunt, utraque indigent exercitata consideratione. Nam si universum
fuerit affectum, plethoricum quidem ex plethorae signis id indicabis. Si ex vitiosis humoribus repletum id [illegible]
et eruptionibus papularum circa cutem cognoscitur, atque ex ipsa adeo urina. Quod si non ab universo corpore, [illegible]
eius parte ut capite, splene, seu hepate humor ad ventriculum fuerit transmissus, dignoscetur ipse primum affecti membri [illegible]
tiet. Aut enim caloris sensus iuxta affectum membrum ipsum contingit, aut frigoris, aut gravitatis, aut etiam [illegible]
durum succumbit. Nec nausea interim, et crebrior tussis ipsa excitatur, aut vomitus, si is quoque fiat, crebrior, et [illegible]
seu lenior et longiori aliquo spatio interposito urgebit, totiusque praeter haec corporis habitus perpetuo considerandus [illegible]
quo illud existimandum erit, quaenam victus ratio sit usus. Utrum ne frequenti cruditati; aut satietati inciderit, [illegible]
dita, ac praecipue praeter consuetudinem, an contra. Illud deinde perpendendum an aliud membrum corporis [illegible]
iniuria vexari solitum nunc non vexetur, vel aliqua consueta excretio iis retenta sit. Verum si nihil horum [illegible]
itemque nulloque longiori spatio interposito urgebunt praedictae affectiones, certum est ventrem ipsum esse, ac primario [illegible]
redundantesque humores in eo esse genitos. Num vero in latiori eius spatio contineantur, ac fluitent redundantes [illegible]
in eius corpore adhaerescant, seu infixi sint, hoc modo internosces. Etenim si vomitus statim post nauseam oborta[m]
circa violentiam comitetur, humorem noxium in lato ventriculi spatio esse non dubie censendum. Sin autem nausea [illegible]
tata fuerit, verum nihil notatu dignum per vomitiones efferatur, humores noxios si biliosi sint, vel serosi, in ore
absorptos esse, vel si viscosi sunt ipsi ori ventriculi infixos esse intelligito. Nam cum humor quispiam in ipso ventri[culo]
[illegible] continetur, nausea quidem vexabit, sed inanis et sine vomitu, exque irritat duntaxat, nullum humorem [illegible]
nisi humores crassi ac viscidi, qui superficiei ventris infarcti adhaerent, ante cibum etiam magis nauseas, atque [illegible]
tiones moveant, et propterea nihil mirum si ex talibus oriatur succis nausea. Quod vomitus eam non sequatur, potiss[imum]
expultrici facultati quoque adsit imbecillitas, licet etiam non raro eveniat, quod ea robusta existente, humoribus [illegible]
triculi tunicis existentibus, exigua quaedam eorum portio ex nausea violenta in ventriculi capacitatem effundatur
de excitato vomitu pervicaciter, et hoc esse in causa mihi videtur. Quod interim vomitus nauseam comitatur, quandoque vero [illegible]
mitum nausea fiat. Quamquam succi etiam in ventriculi spatio consistentibus, nausea illa exigua; quod vomitum [illegible]
excitatur, similis ei affectui qui tussim praecedere solet. At si quispiam sive copiat cur absorpti; seu infarcti in tunicis [illegible]
humores ipsius corpus molestantes, praesertim qui morsum inferant calidi vel frigidi existentes, singultum potius quam [illegible]
efficiant? Respondebimus, nos eos cum non adeo morsum inferant, nauseam excitare, cum vero mordacitatem validam [illegible]
gultum promovere, et propterea non semper humores etiam mordaces in ventriculi corpore impacti singultum efficiunt
nauseam, sed quandoque tamen, interim alterum symptoma excitant propter imbecillitatem causae. Verum a vomi[tu]
tus et crudus rubor malum esse nigrum itaque: quemadmodum etiam a tuberculi introrsum ruptione vomitiones si fiant, valde [illegible]
et iterum ab ileo malus est vomitus, ut idem nigrum quoniam is non semper adest, sed quando excitantes illi sunt. Nam [illegible]
quandoque (ut quidam volunt) signum criticum existit. Interim vero signum malum, ut in febribus pestilentibus, quando [illegible]
valescentibus, multiplicatur indicat recidivam. At vomitio utilissima est, si pituita ac bile permixta quam maxi[me]
si non multa nec crassa sit, sincerior enim deterior est: si fuerit porracea, aut livida, aut nigra, quicunque ex [illegible]
color malum esse censendum est. Exitialis quoque quemadmodum est, si idem homo omnes vomit colores. Et si vomitus
graviter oleat pessimam indicat mortem, et (ut summatim dicam) omnis subputris, ac subfoetidus odor, in omni vomitione [illegible]
Quod autem interdum vomitus valetudinis causa recte fiat experimentis credens Celsus approbavit, commonet [illegible]
qui valere, et senescere volet hoc quotidianum habeat. Pro dictarum autem affectionum curatione illud prius [illegible]
quod saepe ex immodica humiditate citra vitiatos humores fiant, quod velut madore quispiam circa affectam partem exis[tente]
quantitate, et copia affligat, et veluti irriguum os ventris reddat, aut totum ventrem ob eandem multam humiditatem
ac laxum habeant laborantes, utilissimus astringentium ciborum, potuum ac pharmacorum usus existit, languido [illegible]
exolutoque tum reddito ventriculo quemadmodum laxatorum articulorum. Quemadmodum ubi vitiati fuerint redundantes [illegible]
et stomachum humores, in maximum perveniunt detrimentum aegri, ex astringentium ciborum, potuum, ac pharmacorum
usu, verum si iam dicti succi praeterquam quod vitiosi non sint, frigiditatem permixtam habeant, calefacientia praedi[ctis]
stringentibus miscenda sunt. Humida namque intemperies sive sola consistat, sive cum calore frigoreve coniuncta [illegible]
facillime curatur. Ad haec sciendum quod veluti graveolentia omnia stomachum subvertere solent, sic odorata [illegible]
quapropter cum ea multipliciter auxilientur stomacho, ob vitiatos sincerosque humores, subverso, addendum in medicam[entis]
ipsis, verum etiam in cibis permiscenda erunt. Et quoniam diximus per consensum quandoque a toto, vel a quapiam [illegible]
affectus larigi posse, quod quidem curari haudquaquam poterunt, nisi prius toti corpori, aut primario affectae parti [illegible]
ut neque eodem tempore ventrem ipsum negligamus. Propterea de iis a nobis sermo non fiet, sed eius duntaxat [illegible]
et vomitus curationem aggrediemur, qui causam habet redundans in ventriculo contentam, sed in ipso etiam genitam, [illegible]
ut propterea etiam de nausea et vomitu ex bile orto verba non faciamus, cum neque ipsa in ventriculo oriri possit
ab aliis partibus, iecinore potissimum, ac cistula biliaria vesica ad ipsum transmittatur.

Prognostica.

CVRATIO.

nb. id est subvers[ionem] stomachi laborantium

23 DE SVPINITATE. Stomachi Subversione – Nausea, et Vomitu –

Quamvis Venter cum pro naturae lege se habeat; trahat quidem ad se superius per stomachum: Deorsum vero excernat, tamen
cum ab aliquo, quod morem, ponderens contristet, vexatur, eiicere id statim cupit, et quocunque vergit, id quod offendit, ac ab:
utitur Rexpulsionem, et interdum si toti ipsi Ventriculo talis affectus contingat, utroque etiam ore utitur ad expellendum. Non
abre itaque in hoc expulsionis conatu, in eo plures excitari possunt depravati motus, ac symptomata expultricis eiusdem Ven:
triculi facultati. Verum nos praetermittemus quae proveniunt, cum Venter eiicere cupit per inferum os in potissimo existens
quoniam de his infra pertractabimus, de eis mentionem faciemus, depravatis motibus expultricis Ventriculi facultati
qui (praeter iam dictos) ipsi accidunt. cum cupiat id, quod contristat, excernere per superum os in gula existens. Hi autem
plures sunt, prout diversimode offensus Ventriculus ipse a diversis causis fuerit – Nam quidam Stomachi Supinitas appellatur
quae affectio contingit quandoque iuxta intemperiem quamcunque ipsius stomachi, citra tamen viciatos humores – Fit etiam per
humiditatem multam quidem, non tamen malignae qualitatis. Irriguus enim stomachus per largam humectationem fit ut hi:
gnavus, remissus, lassatur – Quidam vero Subversionem dicunt, quanquam haec vox indifferenter duo significare poterit, nam quan:
doque appetitus perditionem sic appellare possumus: Interim haec affectio ab accepto cibo fientes: contingit etenim quan:
doque hoc unum solum symptoma accepto cibo, ut si paulo fortiori motu moveantur statim vomant. Appellant aliqui etiam ta:
les Stomachicos. Verum haec affectio quandoque ad solam oris Ventris debilitatem sequitur, quod cibos amplecti eiusque obvolvere fit,
velut tota Ventris amplitudo solet. Quandoque vero et cum vitiata alicuius, modica tamen humiditati, complexu, Nam multa quemad
modum et valde vitiata citra cibum nauseam efficit ut postea dicemus – Quandoque quia Ventriculus in alium depravatum exci:
tatur motum, ut quae ipsum contristant, detrudat, qui licet non id fit cum impulsu, eiusdem tamen generis est. Nam vehementior ille
mediocris autem hic stomachi motus existit, appellatur vero a Latinis Vomitus. Verum quamvis quae hactenus nominavi paulo inter se
dissideant, tamen nos quoniam prius, quod stomachi supinitas vocatur, facile curabilis est, quia adstringentibus solis aut quae siccare
humiditatem possunt ac constringere laxatum corpus, curabitur, aut alterantibus, vel eisdem simul mixtis, de quibus in cura nauseae et
vomitus mentio fiet. amplius verba de eo non faciemus, veluti neque de ea quam quidam Subversionem nuncupant Nam si ea appetitus
perditionem significabit, iam eius curam conscripsimus, si vero per eam intelligatur id symptoma, quod accedit sumpto cibo, ut si paulo
fortiori motu moveantur, statim vomant, ex iis etiam, quae nauseae et vomitus curabuntur, curari poterit, potissimum cum pe:
rum a nausea discrepet, quando a modica vitiata humiditate exoritur, verum si ob oris Ventriculi solam fiat imbecillitatem, cu:
rabitur ut Supinitas. Reliquum est ut connexum morem servando, de nausea et vomitu a nobis sermo fiat. Hi namque maximam in:
ter se cognationem habent, ac unus reliquum praecedit. Nam nausea Vomitionem praecedit, licet non perpetuo ad nauseam vomitus conse:
quatur, cum nonnulli nausearunt non tamen vomuerunt. nonnulli vero turbantur, sed nihil evomunt, humore ipsi tunicae imbibito,
quae nausea depravatus est quidam expultricis facultatis Ventriculi motus, quo Venter ipse ea, quae eius corpus contristant, quam
citissime per stomachum vacuare appetit, vel brevius, irritus quidam est conatus ad vomendum; ut quidam volunt, sed in anxia quadam
vomendi irritatione, haec interdum ad vomitum impellit. verumtamen interim vero et citra Vomitionem fit. At Vomitus pravus quoque est
eiusdem expultricis facultatis Ventriculi motus, quo ea, quae in eius capacitate, seu latiori spatio existunt, ac ipsum contristant, et inde
fluitant, reiicit quam citissime per stomachum – Ex quibus facile quispiam colligere poterit tum convenientiam, tum etiam et differentiam
inter nauseam et Vomitum. Quod vero in ambabus hisce affectionibus oris Ventriculi potissimum affectus sit, testatur Gal. dicens: symptomata. Dixi
autem non abre potissimum, quoniam et totius Ventris affectiones esse possunt, quemadmodum reliqua iam dicta, et communis
sit qui vocatur Ventriculum in his ad actionibus oblaedi; eaque esse propriae eiusdem affectiones, citra quas symptomata nihil e Ventre per os
efferri poterit ex sent. Gal. com. aph. 43 2 lib: propterea in hoc sermo protelandus et tempus conterendum non est, at si Ventriculus
se quandoque per consensum, maxime in Vomitu afficiatur, ut ex causis enarrandis patebit – Verum qui affectus praeter naturam sint, non ad:
modum liquet, cum Gal. quandoque naturali expultrici facultati symptomata appellet – Ceterum vero eiusmodi motus licet pravi sint, naturae
opera nuncupet – At si quis eiusdem verba quibus intellexerit pro comperto habebit, utrumque verum existere. Nam cum nullum animal nau:
seare aut vomere ab aliquo doceatur, nisi a seipso, ac per propriam eius naturam, seu (ut ita dixerim) a principio intrinseco, et per conse:
quens naturalis hos exerceat motus, nemini dubium venerit motus hos naturae esse opera. – at quoniam nunquam natura ipsa tales
exorditur motus, nisi gravata aut stimulata, a quapiam praeter naturam causa, quae naturam quasi violenter movere cogit, propterea:
a nobis symptomata, quae praeter naturam sunt, annumerantur, ex illo siquidem symptomatum genere sunt, in quibus causa aliqua, quae praeter naturam
est, pro talis actionis naturam stimulat, hinc fit ut symptomata potius quam naturae opera appellari mereantur, cum nunquam ex se ip:
sa natura tales exordiretur motus, nisi a causa aliqua praeter naturam fuisset stimulata – et propterea non motus secundum naturam, seu
actiones, sed affectiones potius appellari merentur – quia quodammodo ab alio, et non omnino a se natura in hoc opere motum habet
irritata scilicet a causa, a praeternaturali causa – Contrahit etiam se Ventriculus, circumque, quae ab ipso excernuntur, ad eum modum
id, quod in se continet, extrudens, quo manus nostra aliquid exprimunt ex Gal. sententia. Facultas autem, quae motum ei praestat
una ex 4 naturalibus est expultrix scilicet appellata cuius propriae facultati symptomata sunt nausea et vomitus, eiusdem namque
pravi motus sunt. Verum licet vomitus toto genere praeter naturam sit tamen si tempestive fiat, hoc est cum id, quod contristat, expellitur
ad naturalis sui eum commodum, non erit symptoma in genere laesionis actionum, sed alterius generis symptomatum subiicitur, quod scilicet est affe:
ctuum praeter naturam. Hic quoque de nausea sentiendum erit, si ad eam talis consequatur Vomitus: semper etenim praeter naturam quempiam
[Nausea signa.] affectum consequuntur. Dignoscitur autem nausea, quando quia in illa in anxia vomendi irritatione laniciat tantum Ventriculi
ipsi inest nullum humorem educit. Aeti: teste. Distinguitur etiam a Subversione, quoniam ea non nisi cibo assumpto, haec autem
sine cibo assumpto fit, quamvis Gal. aliam praeter hanc affectionem diversitatis causam, quoniam ea aut propter solam Ven:
tris debilitatem, aut cum vitiata alicuius, modica tamen humiditati complexu fit – Haec vero ex multa, et etiam valde vitiata, citra
quoque cibum efficitur. Vomitus autem signa fortia quapiam conscribere tentemus. ut unum a nausea ipse differt, quia per Vomitum
aliquid perpetuo extra excernitur, per nauseam autem nequaquam, quamvis ad eam Vomitiones interim consequantur, nihilominus
vero non. Haec symptomata nonnullos sectantur Ventriculi morbos, quos diversimode a diversis quoque causis oriri possunt, ea propter
ut manifestior fiat eorum morborum cognitio tum curatio; ad dignoscendas eorum causas necesse est tum – quoniam et in his quoque non exiguam
[Nauseae et Vomitus causae –] inveniemus inter symptomata differentiam. Sunt vero in universum duae praecipuae praedictorum symptomatum causae. humorum copia, vel
humorum vitium, seu pravitas – Copia siquidem Ventriculum gravando – Pravitas autem seu vitium mordendo infestando affligens
Atque copia humorum ex ponderis ac tensione, quae in Ventriculo sentiuntur, percipi poterit, ita ut cum eos ferre non possit Ventriculus
ad nauseam seu Vomitum excitetur – Verum si ciborum fuerit haec copia facile ex aegri, vel astantium sermone sciri poterit, quemad:
modum si sine cibis tensio seu pondus sentiatur, humorum esse copiam coniiciendum erit. At si non multi sed pravi humores
fuerint qui Ventriculum offendunt, si biliosi fuerint – Oris amaritudo, sitis atque ardor simul cum morsu in ore Ventriculi et

cerebellum siccum potatum ex vino, aut testiculum leporis siccum in vinum inditum exhibendum date. Vesica [illegible]
[illegible] usta et in potu exhibita iuvat. Similimodo [illegible] facit. Cinere [illegible] eius ex potu prodest.
confert et castorei drag. i in vino odorato in potu exhibebis eandem vesicam ovillam per [illegible] ustam [illegible]
Nec non et leporis testiculum in vino odorato fervefactum, oblinireque iubet pudenda [illegible] terra cum perdicis [illegible]
Cum in diuturnum [illegible] fiat hoc malum, velut eos qui ob voluptatem ob resolutionem vesice urinam [illegible]
hos curato differenter [illegible], in eo quod iis per somnum tantum hoc accessio contingit, illis vero qui ob musc[illegible]
vesice resolutionem hoc accidit, etiam dum vigilant eodem modo afficiuntur.

Περὶ φλεγμονῆς τῆς κύστεως. De inflammatione Vesicae Cap: 102.

Vesicae quoque in terminis [illegible] quaedam superveniunt, quae ceteris corporis partibus communia sunt, velut id est [illegible] [illegible] morbus quae [illegible], et aqua [illegible] ut [illegible] modus [illegible] [illegible]
Vesicae inflammat. signa. — [illegible] quae [illegible] hic spectant, a ceteris inflammationibus vesicae inflammatio differt. Reliqua [illegible] ut ad eius [illegible] [illegible] quae [illegible] indicant, testantur itaque eam communia inflammationis [illegible] [illegible]. Nam ardor doloreque cum gravitate circa pubem et inguina sentiuntur, febris adest, mentis alienatio, [illegible] bilis [illegible], et urinae reddendae impotentia. Vigilant quoque et delirantes aliena loquuntur, [illegible] [illegible], et pubes una cum vehementi dolore, et egerendi appetentia, velut in tenesmo fieri solent, quod [illegible] est, et subsidentium [illegible], aliquando et inflationes sequuntur, et alvus astricta est [illegible] ob [illegible]
Prognostica — nem vesicae compressio. Inter omnes morbos, qui circa vesicam oboriuntur, gravissimus, et maxime mortiferus [illegible] existit. Hinc sequitur quod [illegible] visum est inter omnes inflammationes in vesica ortas, ea lethalior [illegible] qua vehementior excitatur dolor, febris acuta magis, ac cum urinae tum alvi [illegible] [illegible] [illegible] minus lethalis erit ea in qua [illegible] signa contra apparebunt. Est febris ex inflammatione vesicae [illegible] bit, et quanto illa maior est, et gravior, tantum [illegible] febrem contingit. Quantum vero ad eius curationem spect[illegible] [illegible], ac potu [illegible] sunt [illegible] [illegible] hordei vel aqua in qua cinnamomum parum [illegible] [illegible]. Reliqua victus vero e: cap: de inflam: renum petenda est. Quantum quantum ad medicamenta [illegible] primum omnium alvus [illegible] sublatum, et post stercoris eductionem oleum chamaemelinum, aut [illegible] [illegible] semen lini, vel Althea, fuerint cocta in intestinum solatii et leniendi doloris gratia iniciatur. Et si [illegible] prohibeat confestim in morbi principio sanguis detrahendus est. Venigue [illegible] secari debeat ambo [illegible] Circa quod id exequendum esse censeo, quod ubi multa sanguinis copia redundavit, et vires copiosam [illegible] [illegible] ferre possent potius in morbi principio, internam cubiti venam secare tutius erit [illegible] gratia, postquam [illegible], aut saltem sequenti poplitis aut tali vena pro [illegible] servando, tutiusque [illegible] evacuationi gratia cum derivatione. Nec obstat Gal: documentum lib: [illegible] rationis per venae sectionem et in [illegible] in inflammata vesica, poplitis aut tali venam incidendam esse praecipit, namque [illegible] supposuit vires [illegible] [illegible], ut per unicam venae sectionem ferre valeant, tum [illegible] tum evacuationem, vel (ut rectius dicam) evacuationem cum [illegible] simul, quo casu nosque non aliter exequendum esse fatemur: sed ubi vires (ut diximus) ferre tantum valeant sanguinis evacuationem, tunc tutius esse [illegible] [illegible] prius cubiti venam e directo sitam [illegible] [illegible], et demum eam, quae poplitis aut tali. A venae sectione [illegible] seminis lini [illegible] in [illegible] [illegible] aut dauci seminis [illegible] facto, admoneaturque aeger, quo [illegible] desiderat mingat. Et [illegible] fuerit vesica ad expellendam urinam [illegible], aut aliquis ex astantibus [illegible] ac placide pectinem [illegible] neque id ultra modum ne dolor inde [illegible]. Deinceps [illegible] loco irrigato ex oleo chamaemelino, seminis lini, aut [illegible] althea fuerit incocta, [illegible] adhibeantur per aquam, et oleum in vesicis semiplenis admota, aut spongiis, [illegible] non sufficerint, cucurbitam circa pectinem, aut pubem una cum scarificatione affigemus, quod si neque [illegible] [illegible] prodest [illegible] [illegible] oleo [illegible], et adipem anserinum et gallinaceum in ipso [illegible] simul infundere, ut [illegible] est [illegible] vehementioribus existentibus doloribus, opiatis [illegible] ex opio, medica mirrha et croco composito [illegible]. Tandemque illita ac in [illegible] [illegible] cataplasmatibus [illegible] set, ex cruda hordeacea farina, capitibus papaveris, hyosciami foliis, ac modico mandragorae [illegible]. [illegible] [illegible] periculum urgeat, necessario ad catheteris usum confugimus, non quod affectionis molestiam tollat, sed ut urinae suppressionem corrigat, et a praecipiti periculo liberet, quamquam periculo non careat catheteris immissio [illegible] [illegible] [illegible], et inflammationem auget. Mulieribus vero ipsum adhibere nihil absurdi. Brevis [illegible] urinae [illegible] [illegible] [illegible] hos motus [illegible], et post urinae [illegible] [illegible] auxilia accedendum, usque quo inflammatio solvatur, aut suppuretur. Cum ubi ad suppurationem vergat, eaque [illegible] cum his quae in aliis partium inflammationibus ad suppurationem urgentibus conscripsimus. Et post maturationem disrumpatur abscessus, eidem quoque natura opitulanda erit, pro eius disruptione, quo disrupto, quam [illegible] cap: [illegible] curationem convenientem esse in confesso est.

22 et aalis et voluntaria noceatur. Tunc vero Gesenius et opere musculi hi qui fluxiones cohibere solent, nam ab dis:
minis musculi munere non funguntur, maxime vero medij: opus ab eo hoc est ut eos exacte extremum recti intestini
[illegible], atque vesicae cervicem stringant [illegible] ambientes, ut nihil humoris ex vesica in meatum ingredi possit
neque [illegible] excerni [illegible] sit musculi cervicem vesicae ambientis usus. Gesenius itaque voluntarie
ab hoc actione cum Urinam vel [illegible] excernere propositum est. At si praeter Voluntatem excernatur Urina, nam
de hoc Affectu tractare intendimus, vesica ipsam retinere nequeunte, symptoma oritur a Cels. Urinae incontinen:
tia [illegible] praeter voluntatem excretio: in quo affectu vesica urinam retinere non potest, sed praeter Voluntatem paucis exiguis
intervallis excernitur. Quo vero in praedicto affectu vesica afficiatur, non secundum propriam eius essentiam seu corpus
sed secundum [illegible] musculum eius cervicem stringentem. Gal: [illegible] dixit Quod si nervi musculi cervicem vesicae
ambientis resolvantur: [illegible] indicium, quod musculus hic resolutus sit, est urinae praeter voluntatem excre-
tio cum hic affectus Voluntariae musculi laeditur, non [illegible] ipso [illegible] essentiam affectu laesio excitatur, sed quandoque [illegible]
[illegible], nervus [illegible] per quos aalis facultas ad ipsum fertur, oblaesis. Nam cum Urina duntaxat [illegible] actio vo:
luntaria, solum musculum, qui ipsam efficere solet, aut nervum ipsi affectum esse putandum est. Utrum vero musculus
aut nervus, qui ad ipsum [illegible], vel ambo simul affecti sint haud facile [illegible] potest. Nisi [illegible] sym:
ptomata attente deprehendat, et ea quae [illegible] afferunt optime inspiciet. Namque musculo affecto circa cervicem vesicae
eius affectionis signa adsunt. Et si [illegible] duntaxat [illegible], frigida Urina, ex aliqua [illegible] cathartica causa, quae
forte [illegible], ac reliqua si quis [illegible] potest Veluti Gal. [illegible] piscatore [illegible] cum in flumine pisces venarentur
adeo [illegible] circa [illegible] et vesicam infrigidatus erat, ut [illegible] effluerent, et aalis excretio et urina, hunc cura:
vit [illegible] calida remedia affectus musculi adhibita, et celeriter sanus evasit. [illegible] aliquid appa:
ruerit eo loco quo praedictus musculus est positus neque [illegible] aliqua externa causa infrigidans [illegible], propius ner:
vos [illegible] musculi affectos esse a [illegible] interna causa [illegible] circa os sacrum ortos, quem etiam affectum multo
tempore et multa praesidia vix [illegible] Gal: sanavit, [illegible] etiam nervis primario affectis adeo ut facultas aalis
per eos ad musculum [illegible] non valeat. Musculum quoque per consensum affectum dicimus, cum privetur eo, quo prae
sente suum munus [illegible] Id vero est aalis facultas: propterea hunc musculum [illegible] in Urinae [illegible] volun:
taria excretione [illegible] per consensum affectum dicimus [illegible], quod ipse laesus sit. Sed mox obji:
ciet [illegible] asserens falsum esse quod [illegible] resoluta vesica [illegible] nobis urina excernatur, nam ex resoluta
[illegible] Paul: cap: 23 lib: et Aetius cap: 24 lib: 6 [illegible] involuntarie urina excernitur, quandoque vero [illegible] detinetur.
Nisi esset quod secus [illegible] Gal: de vesicae resolutione verba faciant, nam ipsi [illegible] caput scripserunt de vesicae resolu:
tione, [illegible] eius essentia seu corpore aut [illegible] nervis ad eam distributi oblaesis, quam si musculus eius cervicem
ambiens aut nervi ad ipsum [illegible] resoluti fuerint: Gal: vero particulatim utramque [illegible], cum una [illegible]
(ut ita dixerim) resolutio dici possit [illegible] vesica, [illegible] nervi affecti fuerint, [illegible] tunc non motus
sed sensus duntaxat [illegible] Quapropter [illegible] obtusus, seu ablatus eius sensus dicitur, quam resolutio
[illegible] ostendimus. At si nervi qui ad musculum distribuuntur, aut ipse semel musculus
adeo affectus ut eius actio [illegible], tunc [illegible] resolutio. Et [illegible] indicium, quod musculus hic resolutus
sit, est urinae praeter voluntatem excretio [illegible] affectu haec cum [illegible] excretio immodica, [illegible]
[illegible] consequitur, non [illegible] aalis facultati ipsi vesicae sed aalis praesidio musculi, quod neque [illegible], [illegible]
aut depravata oblaesa, sed nullo modo fit, et ablata est: nihil [illegible] vesicae [illegible] animali facultate
motrix voluntaria omnino privatur ac destituta [illegible] eius est quod vesica [illegible] urina [illegible]
[illegible] et praeter voluntatem paucis exiguis intervallis ipsa excernitur. Huius affectionis causas plures esse [illegible]
[illegible] Urinae, quae [illegible] aalis facultatis transitum ad [illegible] musculum [illegible] cap: de resolutione [illegible]
[illegible], et propterea non est cur hic iterum [illegible]. [illegible] vero [illegible] maxima ex parte [illegible] affectus hic
accidere ab cap: 8 lib: [illegible] At si ex aliqua externa causa generetur iam dictus affectus, musculo
infrigidato celerius curatur, quam si citra manifestam causam generetur. [illegible] musculi [illegible] nervus, circa os sa-
crum [illegible] urinam sine voluntate emittunt ob [illegible] vesicae [illegible] aut [illegible] luxati:
onem [illegible], quod mortem [illegible] nulla medicina [illegible] subtrahit. [illegible] frigida
[illegible] musculi aut nervus [illegible] affectus huic originem [illegible], [illegible] curandi [illegible] frigida [illegible]
[illegible] excitatur [illegible] in [illegible]. [illegible]
calidi [illegible], [illegible] Nam [illegible] conferunt [illegible] videntur
moderatam exercitium confert [illegible] diebus [illegible] si non [illegible] saltem [illegible]:
ribus seu [illegible]. [illegible] vitandi [illegible] confert. [illegible] et boni nu:
trimenti eligantur ad calida etiam [illegible] pull: galli: perdicum, phasian: ac aliarum avium carnes eligen:
[illegible] cum aromatibus [illegible] erunt [illegible] hyssopi [illegible], [illegible], satureia seu
serpilli foeniculi seu [illegible] in [illegible]. [illegible] carnibus [illegible] utantur [illegible] competit
[illegible] exhibeatur, vel [illegible], [illegible] potui [illegible] et [illegible] non [illegible]
[illegible] vino [illegible] calidior [illegible], nisi acriores et mordaciores appareant urinae. Quod vero ad me:
[illegible] eius [illegible] commode, et si resolutionis causa frigidi [illegible] redundantes [illegible]
[illegible] cum [illegible] purgantibus [illegible] cap. de resol: [illegible]. [illegible] et [illegible]:
[illegible] potui [illegible] valida est [illegible]. Ex calidis [illegible] cum [illegible] potui E. G. [illegible]
calido et similibus, [illegible] vino [illegible] gallinae [illegible] combustum [illegible] bibendum magna [illegible]
[illegible] tepida: [illegible] flores vel [illegible] ex vino odorato, potio item calaminthae et
[illegible] ante [illegible] cum vino odorato. [illegible] eos qui praeter voluntatem urinam emittunt [illegible] modum
[illegible] et malagmata [illegible] calefacientia ex [illegible] apparata curare [illegible]. [illegible] ex arena [illegible] a [illegible]
[illegible], aquis [illegible] et maxime sulphureis et bituminosis, [illegible] calidi [illegible] etiam frigidi curandi
sunt [illegible] excernendi [illegible]: Urinam [illegible] exhibeantur. At eos, qui in somno
[illegible] mingunt [illegible] moderato affectus consulit, [illegible] circa [illegible] in cibo accepta. [illegible]

Curatio

emittunt, magis hi quibus detinetur. Nam lotio suppresso vesica, et lumbi eius distenduntur, similiter fervor aut tumor ... habet, etiam nos ... lotium subsequentem membra mortificantur: neque ita longe ... Quod non perniciosum etiam sit urina suppressa ex converso sanguinis ... Nam et ... morbus saepe solet, et licet nonnulli medicamenta exhibuissent pro eius curatione, nihilominus omnes perierunt, nam quosdam ... grumis, quos paulo post cum urina excreverunt. Curandi vero ratio non una duntaxat erit, cum plures sint causae. Atque ... diversitate variatur. Quae de re propter vesicae imbecillitatem ... circa tam causam, ... vero quam capite de stillicidio urinae ... prius figuranda erit eo modo, quo in ... diximus, ... manibus ... comprimi ita ut urina expellatur, musculi quoque abdominis, maxime medii ... Deinde ... insessus ... semini lini, altheae, malvae, ... arthemisiae decoctum ... et loco ... calido ... diem et noctem, et ... irrigentur ... — Cucurbitulae etiam lotis affigantur, et cataplasmata imponenda ... ex ... alba ferina ex vino dulci et multo, ... si obtusus fuerit vesicae sensus ... conferet, ... Rx Olei nardini ... ana ℥ i olei de scorpionibus, et ... singul. ℥ β ... ana ʒ iii castorei ʒ i sagapeni et bdelli ana ʒ β dissolvantur gummi in vino albo, et ... Unguentum. In hunc etiam usum confert unguentum Dialthaea dictum, et reliqua medicamenta ... cap: de ... Urinae tam intus quam extra adhibita. Et ... propter ... vesicae ... contingerit, ... iamdictis ... nitro aut nitri spuma ad meatum admotis aut ... ad cathetera usum confugiendum, ... multitudine ... vesica distendatur: quibus etiam confert castoreum ... in potu propinare, et post ... tum lumbis optimi sunt, ... et malagmata ... imponantur. ... terrestris exsiccatus ... urinam suppressam sanant. ... quia ... cum tribus digitis ... ex vino iuvant. Cornu item ... ex vino ... nec quoque ... ex vino ... Item ... cum ... pubi ... vesicae imposito. Sed et pedes quoque his illinenda est, quibus obtusus est vesicae sensus ex decocto ... aneth et centaurij cum oleo ... castoreo. Infundimus etiam ... scorpionibus aut nardinum ... castoreo addito, ... Sed ... in cap: de ... urinae ... Ab his autem qui urinam ... ab stinendo ... est ob ... inopportunitatem, aut aliquod tale ... retentum ... debilem ... auxiliari oportet ... ambabus manibus supra ... ventrem ... urina ... expellatur ... ac ... febribus si ... cap: ... vesicae ... aut ... tumorem urina supprimitur, ex ... ea ... ob carunculam aut callum retenta fuerit, ... emollientia ac relaxantia ... dilatantia curandi erit et ubi ea non sufficerint, ... argentea fistula ... syringa ... erit, ... multotiens ac crassities pubis ... vesicae cervicem obstruxerit ... medicamenta ... ac relaxantia ... et ... cura ... intus et extra ... medicamentis adhibitis ... syringa ... erit. At si ... vesicae cervix obstructa ... ex ... pelli ... ex meatu recedat, ... figurato ... ... sublimior ... ipsum ... quibus ... urinam reddere ... nihilominus urina adhuc supprimitur ... vehementius ... syringa ... calculus ... et urinam ... Ubi ... fistulam ... medicamentum quod lapidem terere possit, ex oxymelle ... in potu ... quoque in potu ... ... si hoc modo nihil ... catheteris ... ... ex ... dissolvantur, ... an ... diffecare oportet —

Περὶ ... Τοῦ De his qui saepius mingunt, vel qui urinam continere nequeunt Cap. 100 —

Licet musculi tanquam motus voluntarij ... fabricati; nihilominus ... alimenti ... tertia ... ... constituta, ... ex ... desinit, ... duplices sunt: ... intestinum ... eiaculant ... in ... Excitant aut in ... musculi ... in ... qui ... non ... intestinum ... claudit, et ... musculi, ... ille claudendi ... meatus ... extiterit. ... et ... undique expellat ... in quo meatu continetur, ... Posterior ... et ... claudat, quo ... urinae, quod ... est ... nihil ... urinae ... vesicae claudendo ... excernendi celeritatem accelerat: ... non opus ... Et ... musculi ... cervicem vesicae ... voluntati ... obtemperans ... gessit. ... vesica ... excernendo ... eius ... eiaculant ... deiectionem ... ... emanat, ... totum ... tanquam a veritate deviantes. Nam ... deiectio ... urinae ... facultatibus ... Rectum intestinum atque vesica ... facultate ...

Musculum vesicae cervicem ambientem ... non ... —

Quod urinae redditio ... non sit opus ... facultas ... xoneri ...

ac Urinam foras propellere. Interim nō cauli illam existente, occluso tñ eius ore efficitur. Redditur autē ad totam excernendo vesica ipsa imbecilla in hac affectione dupliciter. Vel propter praecipuam eius intemperiem, potius frigidam vel obtuso eius sensu, ita ut lotium vesicam impletam urina non sentiat. ob affectos eiusq. vesicae nervos, citra tñ expultricis eius facultatis laesionem, cum vero propriis vesicae nervi afficiuntur. Tunc enim immodice extenta ipsa vesica propter urinae multitudinem, quam in se contineri non sentit (uti dormientes potius) seipsam contrahere non valet, nihilq. excernitur, contractrice eius facultate laesa propter immoderatam tensionem. Id quod etiam interdum evenire solet aliisque bene sanis cum urgentibus negotiis, vel in conviviis, vel senatu vel foro vel conviviis vel propter aliquam similem causam longo tempore urinam retinuerint: fuit enim e vesica ipsa nervo quolibet [illegible] nervos partieus, ut qui molestiam sibi exhiberent, sensu propterea velut reliqua depressierat, quibus adeo affectis [illegible] vesicae sentiunt quod immodice repleatur, et immoderate extendatur vesica accidit, quapropter excontractrix eius facultas laeditur, quoniam in seipsam contrahi mediis transversalibus fibris, quibus in tali actione utitur haudquaquam potest. Quo fit ut urina supprimatur, nec excerni quoniam eius potest citra tñ expultricis facultatis laesionem, namque ipsa expelleret utique si contractrix facultas, quae excretionem praecedit, suum munus perficeret: quippe vesicae officium urinae est contractio magnam. imbecilla itaque redditur vesica in hac affectione aut ad sese constringendam, aut ad totum foras excernendum, eius corpore adeo affecto ut quod in ea continetur exprimere non possit. Unde primum causa est immoderata extensio propter immodicam repletionem, quinimo quanto amplitudo ipsius vesicae explorata circumtenditur, tanto angustior seipso fit meatus. Reliq. nō intemperatura aliquā praeterquam aut frigida. Alia ex occluso eius ore, seu meatu, quem urinae fistulam vocant urinae suppressio fiat. Quod unicum tribus modis fieri potest, aut in corpus ipsius in tantum tumorem praeter naturam attollitur, ut meatus inde occupetur, quemadmodum si in inflammatione, scirrho vel abscessu vel alio quovis tumore fuerit affectum. Interim et clauditur propter meatus communicationem ex nimia siccitate, aut aliquid ei praeter naturam innascitur veluti caruncula vel callus. Aut a reliquis obstruitur meatus, veluti a lapide, pure, grumo vel crasso lentoque humore. Quae de re haec omnia distinguere oportet, non solum ex praecedentibus symptomatibus sed etiam iis quae fuerint, tertio ex se ipso inspiciens oportet [illegible] non solum ab aegris sed etiam ab ipsorum familiaribus interrogando perdiscere. Ubi enim ex vesicae imbecillitate orta fuerit urinae suppressio sic scies. Nam si aeger iterum ita supinaveris ut declivis sit cervicis vesicae positus, ac manibus tumorem praeter naturam compresseris, utique expelletur urina, quemadmodum si nihil feceris urinae fistulam constipatam esse cognosces. Unde enim quod expultrix duntaxat facultas ipsa fuerit oblaesa, vel torpidus fuerit ipse vesicae sensus, propter proprios eius nervos affectos adhuc non licet sed alia hoc pacto distingues. Nam si propter excretricis facultatis laesionem originem sumpserit, cum fieri non possit, nisi propter aliquam intemperaturam, potius frigidam ipsius vesicae ex propriis intemperaturae indiciis quae [illegible] cap: notaviinus haud aegre dignoscere valebis. Quod si vero tale affuerit iudicium, praecesserint plerumque alique spinali medullae. Ut si sic. posterior ipsius ad externas partes nervos lumbare eo loco, quo ad vesicam proprii nervi distribuuntur, aut si quomodolibet pars nervi fuerit affecta ita ut sensi facultas ad vesicam non perget ex obtuso, seu resoluto eius vesicae sensum causari urinae suppressionem consequitur propriis vesicae nervis affectis atque ipsius propter immodicam repletionem immoderate extenta. Unde si sanis quibusdam corporibus urinae suppressio accidat propterea quod longo tempore propter aliquam urgentiam ipsam detinuerint ex eorundem dictis, et quod nullus alius praeterea praeter naturam affectus ipsam cohibere potuerit, facile scies. Atubi urinae cohibitio non ex corpore eiusdem affecto plane imbecillitate fuerit, sed occluso eius ore si supinato etiam aegro adeo et declivis sit cervicis vesicae positus, ac manibus tumore praeter naturam compresso minime expelletur urina. Occluditur autem vel ab inflammatione vel scirrho vel abscessu vel alio quovis tumore praeter naturam, sed inflammatio ex propriis eiusdem signis tumore scilicet dolore ac febre et reliquis dicendis cap: proprio dignoscitur. Inde scirrhus vel abscessus aut alius quis tumor praeter naturam. Si autem ob carunculam aliquam ab ulcere vinctam vesicae cervix obstruatur ex praecedentibus scriptis nota et ex eo quod dominus si [illegible] fistula, urinae vacuatur intelligere possumus. Interim cum urinae excretione sequitur et carnis frustulenta. Quod si fuerit tophus, seu callus in cervice vesicae innatus, praeterea quod longo temporis spatio excrasso, lentoque humore paulatim nasci potest. Neque forte ulceris signa praecedent, neque orta carunculae signa aderunt. Quod si a lapide meatus obstruatur, ante urinae cohibitionem lapidis indicia apparuerunt, urina scilicet aquae similis, in qua subsidentia sabulosa quaedam, deinde quod pudenda assidue scalpant. taliter affecti postea urina derepente supprimitur, aliaque signa praecesserunt quae a lapidis, aut in renibus, quae de loco cap: conspiciuntur aut in vesica, quae sequenti cap: conscribemus. At nulla lapidis nota retentam urinam praecedente, si sanguis effluxerit, par est, ut grumus urinae fistulam obturet quo circa demissa per colem fistula, paucum urinae reddunt, quae deinde extracta, in ipsius ore grumi indicium apparet: quomodo fieri possit, ubi ulcerata fuerit vesica, ut paulatim in ipsa grumus concrescat, vel non praecedente sanguinis fluore, ad quos grumos, qui in vesica continentur, veluti etiam ad alios, qui in intestinis, ventriculo, atque thorace animi defectio et dolor et pallidus sequi solet, pulsus vero parvus, obscurus, frequensque apparet, et laborans per [illegible] resolvitur, adeo ut mirari aliquis possit quaenam sit huius eventus causa, quam nos brevitati indulgentes omittimus cum stu[-]diosi possint apud Gal. 6 de loc. aff. libr. de cibis boni et mali succi legere eam possint. Probabiliter quoque conicere licet pus eiusque meatum obstruxerit si renes aut vesica, aut alia quaepiam pars, quae per vesicam expurgari potest ante affecti aliquo laboraverint, quae tamen tantumque pus colligi potuerit, tenuisque pus prius cum urina effluere visum est, quemadmodum ubi ob crassum, lentumque humorem obstruatur, eiusdem humoris redundantis indicia aderunt, quae nos cap: de difficultate urinae continuoque subiungimus ex praecedentium notitia in huiusmodi coniecturam inducimur. ex quibus etiam nihil [illegible] Nam cibi gravis, lenti, ac multi esu in otio educatus et [illegible] Neque negligenda erit universi corporis dispositio, convenientque ad iudicium pectus ex immodica siccitate exiccatum propterea cam: praecesserunt, veluti contingit in ardentissimis ac siccissimis febribus, in quibus lavantem saepe nō valeat longa potio vix os madefecerit. Porro urinae suppressionem, quae ob fauci[-]etam spinam, aut casum aut vertebrarum luxationem, aut ob laesiones accessionum convulsione subortae est, impossibile est curare: Quare caute remedia adhibere oportet. Item cum ex his qui quae paralisi exolutam vesicam habent, alii praeter voluntatem urinam emittunt, alii autem totam non excernunt. Minore periculo sunt obnoxii, qui praeter voluntatem emittunt

316

Saepe vero ex frigida contingit. Cum vesica exanguis et frigida est, ac propterea a causis frigidis plerumque aliis [illegible] plus afficitur, quam noxa eveniat in aquilonis flatu. Tum namque urinae difficultates oriri consueverunt. Quae poterit vero ex aquilonis flatu, sed ex reliquis quoque causis infrigidantibus, quae praecesserunt, atque etiam ex [intem]peratura, urinaeque tenuitate, et albore. At si ex reliquis inaequalibus intemperaturis excitari contingat urinae difficultates, quoniam non saepius id contingat, ex partibus earundem [illegible], haud aegre sciri poterit, quando contingit cum dolore urinae difficultas in ardentissimis ac siccissimis febribus, ex eiusdem quoque intemperatura non inaequalibus dolorem inferentibus redditur potentiae imbecillitas: ex qua citra dolorem urinae difficultas licet saepe ex frigida: quae haud aliter dignoscuntur quam superioribus dictis, quoniam ubi cum frigiditate simul pituita redundat praeter alborem urinae crassa apparebit, ubi non et alia aderunt indicia redundantis pituitae: [si] in toto redundavit et demum in vesicam demittatur, cum vesicae cervicem obstruens: ex tumore item [illegible] externarum difficultati quandoque sit motus in urinae excretione. De eo tamen intelligendum est, quod dolorem non parit. Nullam meminerat inter eas causas, quae cum dolore faciebant urinae difficultatem. Sunt vero [illegible] et eadem

Prognostica.

morbi: quonam modo dignoscendi sint, propterea cuilibet patere poterit, ex quibus eorundem tumorum in[illegible] [illegible] non est cur hic ea particulatim conscribam. Porro si urinae difficultas in ardentissimis ac malignis fiat malum est. Nam nec vesicam affligi [illegible] sed indicium est, quod omnes nervosae partes sint affectae. Urinae ex[illegible] ubi oritur tanto salubrior erit, quanto dolore vacabit. Ex frigida tamen intemperie si excitetur [dif]ficultas sive [illegible], ut alteri ex ceteris morbis frigidis. Verum ubi ex ea reddita fuerit imbecilla vesica, adeo ut eius [illegible] et mingendi difficultas iam originem traxerit, [illegible] causa [illegible] [illegible] ad calidi [illegible] [illegible] devatum exercitium. Cibi in quantitate modici, et boni succi, [et] qualitate vero ad calidum vergentes: qui eruim[illegible] ciendi facultatem habeant. Propterea cum eis utendum est, oreoselino, apio, foeniculo, asparago, dauco, [illegible] cum aromatibus [illegible] parentur: cinnamomo, [illegible] caryophyllis, macere, galanga, zingibere, nec non et aniso. [illegible] utantur calidiori: vino etiam eo, quod cum aromatibus [illegible] est compositum, quod [illegible] est [illegible] [illegible] tum dicitur. Competit quoque et aqua mulsa cum aromatibus [illegible] parata. Remediis eis utantur [illegible]

Curatio ex frigida intemperie orientis mingendi difficultatis.

Victus ratio.

Medicamenta vero.

ciendi ac urinam ciendi vim habent ut diximus. Quadam modo est decoctum et artemisiae decoctum, hyssopi, [illegible] foeniculi, origani vel thymi cum aqua mulsa: nec non interdum theriaca, aut mithridatum, diagalanga, cinnamomum aut diacalaminthum, aut dianisum praeberi poterit. Decoctum sit [illegible] i assumens cum [illegible] ℥ iii aut tantundem [illegible] aquae mulsae. Extrinsecus quoque fovendae sunt partes circa vesicam ex decocto [illegible] origani et [illegible] calaminthae, flores chamomeli, et [illegible]. Fiat autem quandoque decoctum in aqua sed etiam in vino albo aut in duabus partibus aquae, et una vini, ut magis expedire videbitur. Ex [illegible] in [illegible] parari poterunt. Item et [illegible] illinendi oleo anethi: chamomeli: [illegible] [illegible] nardino [illegible] vel clysteres quoque iniciuntur ex flores chamomeli, [illegible] [illegible] furfuris ac ciceris decocto [illegible] sale [illegible] ℥ iiii olei [illegible] anethini vel [illegible], et ℥ ii mellis rosacei aut mellis communi despumati adiectis. Urinae frigida intemperie simul pituitosi succi redundaverint, nec in vesica sed in toto corpore, principio [illegible] dicta [illegible] [illegible] sic commoquendi [illegible] et purgandi sunt [illegible] [illegible] mello [illegible], oxymelle [illegible] aut scillino, cum [illegible] e succo [illegible] vel corticibus citri: et [illegible] foeniculi [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] agarico, pulveribus hiera simp: Cassia [illegible]: diacarthami sive confectione de dactylis. Vel sive [illegible] [illegible] utere [illegible] seu de [illegible] cum agarico [illegible]. At si in vesica duntaxat [illegible] fuerit [illegible] [illegible] etiam compositum oxymel et mulsam, decoctum radicis rhamni, ac origani, quod [illegible] utendum est hyssopi, pulegii, origani vel thymi decocti cum aqua mulsa. Interim utendum est [illegible] medicis extrinsecus exhibitis [illegible] si ex flatuoso spiritu [illegible] [illegible] quae flatum discutiant, medicis intus, nec extra exhibendum erit quorum copiam reperiant [illegible] cap: de [illegible] dolore. Ex calidis item vesicae intemperantiis, si [illegible] [illegible] contra medentur, quapropter si in ardentibus ac malignis febribus fiat urinae difficultas, for[illegible] tes sunt imi ventris partium [illegible], et [illegible] oleis, infusionibus, fotibus, ac cataplasmatis, quae ac humectandi vim habeant cum exiguo aut nullo calore. In quem usum convenit oleum chamomeli. Ane[thi] oleum vero [illegible], fotus ac suppositiones ex malva et althaea ac [illegible] decocto [illegible] [illegible] sessiones, quae etiam fa[illegible] in hypocausto fiant. Et si [illegible] quoque [illegible] fuerit decoctum decoctum oleo vel anethi: chamomeli: aut anisi addito iniciatur. Si vero difficultati urinae causa fuerit inflammatio, abscessus, ulcus, vel quaevis alia [ex]terna. Ex eorundem morbis curatione, quorum in sequentibus mentionem faciemus, curabitur.

Ab inflammatione vesicae.

Περὶ τῆς ἰσχουρίας id est de suppressione urinae. Cap. 99

Vesicae itaque velut urinae receptaculo ac meiendi instrumento hoc symptoma supervenire solet, quo ipsi soli [illegible] [illegible] ischuria urinae suppressionem affectionem hoc nomen declarat. Aegrotis in totum in hac affectione urina suppr[imitur ac] cohibetur. Quoniam non et Gal: [illegible]: non quamlibet urinae suppressionem seu cohibitionem ischuriam appellans [illegible] urinae eam solius vesicae proprium esse symptoma: sed illam duntaxat, in qua in vesica urina omnino supprimitur. Su[pp]ressio neque per urina ipsam vesicae haud quaquam esse [illegible] renibus, aut ureteribus. Verum tamen urinae detentionem [illegible] [illegible] vulgus medicorum non secus ischuriam vocet, [illegible] tamen non est. Cum vero urina in vesicam omnino non venit, [illegible] tamen sunt ut Gal: [illegible] ita nominare cum proprium eius affectionis appellationem non habeant. Non tamen latere debetis [illegible] affectuum differentiae: [illegible] alter eorum est cum vesica quae est plena, sed nihil excernitur, de quo modo tractatur [illegible]. Alter cum vacua est nihil omnino in se continens. Ea de re ut diximus verum ischuriam esse omnimodam urinae cohibitionem. Vesica quae sola, et necessario hac affectione laborat quam propriae eius actionis, quae est urinae excretionis, oblaesio [illegible] [illegible] [illegible] nihil excernatur, tumorque aliquis apparebit in pube, satis evidenter in circumferentia vesicam impletam ostendens. Quod vero symptoma hoc in quo vesica [illegible] immodice Gal: [illegible] [illegible] totum etiam urina detinetur atque supprimitur [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel occlusum est eius os, vel si hoc sese [illegible] ipsa ad sese [illegible] [illegible] cohibitionem [illegible] est imbecilla. Cum de vero hac affectione cum plena vesica urinae est, eadem supprimitur [illegible] [illegible] [illegible] propriae functionis eius consequitur, quam ob eius imbecillitatem non valet se ipsam contra[here] ac

Differentiae ischuriae.

De quo tractandum.

Quae affectio ischuria sit.

Ob frigidam autem intemperiem, vesica fuerit reddita imbecillior, et urina magis alba apparebit, et ea quae praecesserunt frigidiora fuere, tum victus, tum vulnera sensibus tempestas, aetas et reliqua, id promptius indicabunt. Nec omnino difficile erit scire, si ex quapiam alia immodica intemperie (licet raro id eveniat) ea vesica imbecillior facta fuerit, in illis si ob instrumentalem affectionem vesicae talis fuerit orta imbecillitas, numerosi imbecillitatem istam indicaverint possunt haud dubie solere dolebis, tum ex te ipso, tum ex his quae infra dicens, veluti si inflammatio, erysipelas, aut abscessus aliquis tale in ea fuerit orta aut etiam ulcus aliquod. Recte scripsit itaque interdum compatiendi ratione vesica patiente, utero videlicet aut recto intestino inflammato, posse et urinae stillicidium excitari. Nam vicinitatis ratione pati vesicam esse necessarium, ut quae intemperaturam participet, et inflammationem, etsi vero ea premitur atque angustatur a tumoribus praeter naturam, qui illic existunt. Quod ex propriis indiciis dictarum partium inflammationes locarum facile percipies. Caeterum si ob urinae acrimoniam urinae stillicidium exordium sumat, quae assidue ad mictionem cogeris est, et plurimam aqua calida dulcis exhibenda in potu. Nam si acre vehementi in vesica diutius movetur, partes ipsas corrodit et exulcerat, quod si senioribus talis affectio eveniat difficulter sanabitur, veluti et quodlibet aliud vetum et vesicae vitium. Quod potissimum fiet ubi ex frigida intemperie cum frigidorum humorum redundantia ortum habebit. Timor enim erit ne ad mortem usque eos comitetur, quandoque ex aliis frigidis et diuturni morbi. Sororum si ex acribus humoribus circa venas redundantibus, biliosi vigeant, stillicidium contrahatur, eius finem velut erit, quae elevant, humectent, et contingent. Quapropter aere eligendus est in passionibus ad humidum inclinans: vi adhuc tempestas: somnus moderatus; aut modicus paulo largior. Vigiliis immodicis vitentur. Quiescant aegrotantes, et exercitium vitent. alvus servetur lenis, siue non naturaliter saltem arte lenibus clysteribus. Animi accidentia vitanda sunt, potissima. At cibis calidis acribus ac salsis omnino abstineant, et a tarda concoctione. Quapropter his cibis est parca, eiusque vero si ut victus etiam cum lacte, ubi magna pars acrimoniae fuerit quoniam lac sal fluor. Ut quae corrumpit si qualitate sicca et acri pollente multum exhibeatur. Poterit vini loco e ptisana cum polline amygdalarum parari, seu etiam cum amygdalis dulcibus cremore. Inter pisces qui saxatiles eligi possunt. Et inter olera lactuca, buglossum, malva, et pluribus sale et parte minima. Si vero non dulce vinum dabitur sit optimum dilutum. Et ex vini exhibeatur, gallico potu ubi non valent propter eiusdem vini consuetudinem aut corporis imbecillitatem. Reliquis usque pro aqua potanda ipsis dulcis: calida. Ex quibus eius aqua etiam hordei, aut decocta aqua dulcis cum paucis sacharo rosaceo permixta, seu radicis glycyrrhizae decoctum. Ex lacte bibi poterit, quod optimum quoque est, et lac ipsum absolute potatum, et aliquando cum lacte potatum, iterumque cum parte aquae decocto absorbendum. Si ex vero humor, cuius intemperatus neutram, siccus, aut eius acrimoniae obtundendam tunc expetenti utiliora humorum, quam acriorem purgare oportet, eligi, meatus contemperantibus ex mortuum obtundentibus utendum. Dignasque confirment mel acervum, lapsis fistulae sanae violarum sive syr. ex pluvijs: inf: violarum, aut etiam rosaceum poterunt, ℥ ii mellis acervi, seu sachari violacei seu ℥ ii cassiae fistulae cum mixtura, vel passulis, varijs glycyrrhizae, vel hordei decocto, seu aqua lactis exhibenda. Addi possunt etiam syr. violarum, et syr. vel nymphaeae, papaveris, aut buglossi sive paratus contemperandi quae commode exhibeatur. Sed hinc etiam usum ex hitice per os cremor seminis citrulli, cucumeris, vel melonis comparatis cum aqua hordei, aut palmulae seu radicis glycyrrhizae decocto vel pastilli hinc nulli parati debeantur, ex seminibus melonis citruli, et cucumeris ana ℥ ii, vel passulis et succi radicis glycyrrhizae ana ℈ i seminis lactucae, portulacae, frag.: ʒ ß, amyli ʒ i ß sachari in aqua rosacea dissoluti, quod satis sit, misceantur et fiant pastilli. Clysteres quoque iterum adhibeantur parati decocto ex hordeo, foliis malvae, altheae, betae, violarum exiguo, sale, in addito olei violacei ℥ iv mellis violacei ℥ ii cassiae fistulae ℥ i, misceantur et fiat clyster. Ubi quoque apta sunt continua aquae dulcis balnea. Deinde et continuis fomentis, ut optime circa pubem adhibeatur ex decocto foliorum malvae, violarum et altheae, rosarum, florum chamaemeli, seminum lini parati (pannis) praeter circa vesicam ex oleo violacio, de nymphaea, seu papaveris amygdalarum dulcium, ac rosaceo. Quod si acrimonia adhuc augeatur, etiam per se laeve lac cum amylo in vesicam iniiciatur. Confert item in hunc usum lac ipsum per se capillum potui. Item cremor seminis papaveris, melonis, seu cucumeris, et etiam malvae et altheae cum aqua hordei vel quae etiam radix glycyrrhizae, fuerit decocta. Inijciatur. At si urinae stillicidium ob frigidam vesicae intemperiem fieri contingat quis quod calefacere possit, eius vitium et in medio contra necesse est. Cibis itaque et potibus calidioribus utantur. Inter olera apio ac dauco feniculo par oro semine, et potu vinum calidius his idoneum. Subinde et aromatum decoctiones in potu exhibere convenit aut artemisiae seu stoechadis decoctum. Item convenit theriacam propinare in potu cum passo et vino vetusto. Nec minus confert oleo rutaceo calido pectinem fovere ac aquam in sese suo chiae antrate decoctum desidere, vinum quoque ventrem contegere ac calefacere. Aliquando et per se oleum rutaceum infundere. Conveniunt item quae urinam ciunt, tum cibi tum medicamenta, eiusque confert aquas naturalis balneis uti, ex rebus calidis unguentis, quos speciatim Sylvium pag. cap.: studiosi invenient. At si ex quapiam alia intemperie urinae stillicidium excitari contingat (quamvis raro id eveniat) ipso tempore sua curatur contrario: quemadmodum si aliud membrum prius sit affectum, et id ipsum per vesicam expurgetur, aut vicinitatis ratione per consensum offendat, manifestum est illud prius curari debere, ita tamen, ut neque vesicam negligamus.

Περὶ Δυσουρίας De Difficultate Urinae Cap: 98.

Nec nunc inter eos sola, nam affectus, qui soli vesicae proprij sunt, connumerandus est is, qui a graecis δυσουρία a latinis urinae difficultas dicitur. Cui nec recipiendum, cap. et cum in urinae excernenda et ... cap: 19 lib: ii. Quam a Gal: com: 4. aph. 48 et lib: bifariam mingendi difficultas interpretetur: Uno modo quando cum dolore fit mictio: alio quando cum difficultate aliqua adeo quod vix vesica operetur. Item Tral: cap: 6 lib: 9 dicebat urinae difficultas partim cum dolore partim sine dolore oritur. Quod autem (ut dicemus) evenit ob causas ex quibus oritur varietatem. Sive itaque cum dolore sive citra dolorem, sed cum difficultate aliqua adeo ut vix vesica operetur fiat hic affectus per tempus urinae difficultatem eam appellamus. Quod si non vesica, sed ipsa sola in hac affectione laboret: ex eius functione oblaeta patere poterit, quae urinae excretio est. Haec enim ita oblaesa est ut imbecilla, et veluti torpens reddita fiat. Sublata ex toto dolore eam possibile si cum dolore mictio fiat. Atque id in ... promptissime ut urinae retentores vel excretores immodicis lib: de dissus. et 3 de caus: sympt: scriptum est. Ex eius quoque excretionis modo liquere id poterit. Namque cum dolore aut saltem cum difficultate fit mictio. Ubi autem cum dolore fiet, ex inflammatione, aut abscessu, ulcerosu et inaequali temperatura, aut spiritu flatuoso, ortum habebit. Si vero motus duntaxat difficilis fuerit, aut propter potentiae imbecillitatem, vel tumorem vero naturae (sine dolorem) excitatur. Ubi si dolor cum gravitate sentiatur fuerit quod inflammatione aut abscessu vesica infestetur significandum est. Distinguenda inflammationem ab abscessu ex alijs signis communibus morborum iudicijs. At si cum dolore puncturae quoque cum urina excernatur citra gravitatem. Sed cum vehementi vasorum vellicatione, ulcerationem, in casu esse indicabis dolentibus gravitate, verum cum distensione tota dolor in vesica percipiatur spiritus copiosum, et flatus sive difficultati urinae consentit esse suspicabimur. Ubi autem nullum tale fuerit vitium et cum dolore mictio fiat difficilis, ex inaequali eiusdem vesicae intemperatura eamque urinae difficultatem oriri censeo. Nam quandoque ex calida ex frigida et etiam sicca quandoque et potest

per excretionis sedimentum, seu subalbum seu exiguale, vel paucum. Hoc enim proprie hic, quae urinam [illegible]
quae exiccant, astringunt ac cogunt, tum alimenta, tum medicamenta, simul atque ea quae conglutinant, atque astringunt
317 hoc quod dolorem sedat. Excipit enim Vesicae passio Christicorum pinei fructus extractis amygdalis dulcium, torrefactis
cuiuslibet ʒ ß seminis altheae et halicacabi ana ʒ i seminis lactucae et hyosciami ʒ ß amidi tragacanthi
et radicis dulcis ʒ ii ß seminum melonum et cucumeris ana ʒ iii Boli Arm: seu cineris fluviatilis combusti ʒ ii [illegible]
dissoluti in aqua rosarum, et capillorum veneris quanti satis sit fiant in morsuli. Ad [illegible] autem verum Ulcera, [illegible]
[illegible] assumenda sunt, quae ad exulceratam vesicam desiccanti. Extrinsecus progressus quae renes exiccare, ac roborare
monentur, unguenta, cerata, cataplasmata, seu emplastra, quae ex oleo myrtino, [illegible] rosaceo, ac mastichino,
seu plantaginis succo, mastiche, thuris cortice, bolo armeno, Sandali, hordeacea seu fabacea farina crocoque alii [illegible]
ex aceto in [illegible]. Alia studiosi petiis conservant cap: de [illegible] Ulcere [illegible].

σπαγγυρίας DE STILLICIDIO Urinae CAP. 97.

Non satis erat (ut diximus) [illegible] [illegible]: [illegible] Latini Urinam, vel lotium appellant, excernendo, naturam fabricasse. Nam cum eos [illegible], quo promptius tale excrementum a sanguine secerneretur collo cessit, ut eos [illegible] modo excernere potuisset. Quare [illegible] prolongi meatibus fontibus, a graecis ureteris dictis, [illegible] [illegible] in renum [illegible] urina secreta ad proprium receptaculum deveniret: [illegible], [illegible] vesica [illegible] quarone in inferis partibus. Ut commodius tale excrementum excerneretur Vesicam tanquam cisternam [illegible] ad proprium eius receptaculum construxit, ut [illegible] [illegible] vesica [illegible] alimenti [illegible] secunda [illegible] [illegible] merito [illegible] moveatur, [illegible] ea potius, quae excrementum excipiunt. Eius itaque munus est, ut susceptum lotium [illegible] tempore, cum satis [illegible], foras propellat. Propria namque eius actio est urinae excretio. Nam non [illegible] Vesica attrahat, an a renibus demittat [illegible] excrementum Gal: reperit diversis in locis [illegible] aliter sentire. Nam [illegible] loc: aff: Vesicam non trahere a renibus, quemadmodum neque intestina a ventriculo, sed renes per ureteres excrementa vesicam mittere Ventriculum autem in ieiunum per eam [illegible] (quam Herophilus dodecadactylon vocat) [illegible] At [illegible] de usu part: oppositum sentire videtur cum dixit. Porro Vesica, non ea solum quae bilem, sed etiam quae urinae sit, partium utraque, atque ab aliis secretum cum attrahant excrementum proprium, iure optimo [illegible] alia alimentum [illegible] ipsis suppeditatura flagitarunt. Atque ut utrisque locis Gal: veritatem fateri asseverimus. Non enim a renibus, principaliter [illegible] ureteras excretum fuerit, urinam Vesica attrahit, sed ab ureteris [illegible], postquam ad eas in renum [illegible] alias non [illegible] vesicae, quam renum vitio [illegible] diabetes appellata [illegible] posset. Attrahit itaque lotium [illegible] ab ureteris sui [illegible] fibris rectis. Quas [illegible] rationes a natura obtinuit, quam ut tale excrementum attra[illegible] et non a renibus (ut dictum est). Quod neque inficias ibit, quod fieri possit ut alienum, atque excrementorum ab ea [illegible] [illegible] alia [illegible] trahatur, cum facultas haec [illegible] insita sit sibus ut familiaria et non aliena ac excre[illegible] tota attrahant? Cum eodem Gal: vero [illegible] nos Vesicam non [illegible] nutrimento lotium attrahere, sed ut [illegible] [illegible] ipsum recipiat, ac stato tempore excernat. Et quamquam [illegible] [illegible] sit Urina, ac excrementum [illegible] [illegible] affinitatem quandam, cognationem, ac familiaritatem (ut ita dixerim) cum eo [illegible] salten [illegible] quandam, [illegible] potius, ac eadem vesica [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] trahere huiusmodi ex[illegible] potuisset, neque [illegible], ac citra dolorem notabili quodam tempore retinere. Quod tamen sit saepe non contingit, [illegible] [illegible] functio multifariam obleditur, ipsa aut propriis aut [illegible] affectibus [illegible] offensa [illegible]

Quod per urinae stillicidium intelligendum sit. [illegible] [illegible] est [illegible], ab eis, ex ordientes, quod ipsi soli proprii sunt, quorum unus atque praecipuus [illegible] de quo [illegible] Quod enim Urinae stillicidium sit urinae stillatim excretionem, nomen ipsum ostendit. Nam quando aliquis paucam [illegible] mingit, passio urinae stillicidium vocatur, itaque [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum paulatim [illegible] [illegible] destillant, et assiduam ad mingendum irritationem faciunt. At quod potius Vesicae proprium [illegible] sit [illegible] [illegible] ipsius propriae actionis [illegible] ostendit, quae est excretio [illegible] [illegible] ex [illegible] facultas

Quod vesica in eo affectu. [illegible] [illegible]: Quamquam eadem vesica non [illegible] [illegible] ac primario affectu [illegible], sed [illegible] in ex accidenti, [illegible] [illegible] pro diversitate causarum, ex quibus tale vitium excitatur, ut dicemus. Porro quod affectus [illegible] [illegible]

Quod affectus [illegible] naturae sit urinae stillicidium. [illegible] immodice, depravatum motum excretricis Vesicae facultatis [illegible]. Excitatur autem excretio [illegible] [illegible] quoties retentrix facultas, vel ex multitudine [illegible], acrimonia, vel ex [illegible] imbecillitate [illegible]. [illegible] non absurdas esse [illegible] causas stillicidii urinae cum Gal: fatemur. Quas [illegible] urinae acrimon[illegible]

CAUSAE Reliqua non potentiae retentricis, quae est in vesica imbecillitas: assiduae [illegible] excretiones fiunt vel [illegible] imbecillit[illegible] [illegible] deorsum [illegible] ubi acrimonia [illegible] sit [illegible] ex humoribus acribus, qui in renis existunt, [illegible] [illegible] expurgantur, fieri potest Urinae stillicidium, sed [illegible] ob renum vitium, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] potuit. Aliquando etiam ob alias partes, quae cum [illegible] humorem [illegible], aut pus, ubi [illegible] [illegible] transmittere [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] ex humoribus, [illegible] [illegible] [illegible] acrioribus [illegible] [illegible] hic, urinae [illegible], et totus [illegible] ad acriorem biliosioremque evit [illegible]. [illegible] ob [illegible] renes [illegible] [illegible] [illegible] acriores fieri urinae, ex his quae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum Urina excernantur, et [illegible] urina acrior fiat, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affectus. Ex quibus omnibus causis vesica ipsa non proprium affectum laboravit, sed urinae [illegible] sentiens, ad excretionem excitatur. Et propterea urinae stillicidium non eius proprius affectus dicetur sed symptoma [illegible] [illegible] urinae acritudines fieri a quibus intemperaturis, [illegible] [illegible] ab ea quae est [illegible] caliditatem, [illegible] quae est [illegible] caliditatem et [illegible], [illegible] ab ea quae est [illegible] caliditatem et siccitatem. [illegible] [illegible] [illegible] (Gal: Com: aph: [illegible] lib:) [illegible] [illegible] [illegible] esse depravatum, cum dicat [illegible] ab ea quae est [illegible] humiditatem: quod [illegible] falsum sit [illegible] [illegible] [illegible] dicat [illegible] ab ea quae est [illegible] caliditatem et siccitatem vel ab ea quae est [illegible] siccitatem, [illegible] modica [illegible] existente in eodem commento dixerat fieri posse Urinae stillicidium. [illegible] Gal: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] affuerit, vesicam ipsam [illegible] ac primario affectam esse [illegible] eius imbecillitatem [illegible] [illegible] imbecillitas autem [illegible] [illegible] intemperaturam aliquam, seu tumorem [illegible], aut ulcus contingit. Omnis autem immodica intemperatura, imbecill[illegible] reddere vesicam potest [illegible] autem frigida [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] ad morsum contento [illegible] ipso humore, [illegible] cum ab intemperie vesica imbecillior redditur, eius essentia oblaesa, [illegible] [illegible] eius actio, quae est urinae excretio

[illegible]

Ulceris [illegible] in [illegible] partis indicium est. Cum vero si disrupto abscessu exulceratio successerit, carunculae parvae oblongae cum urina excernuntur, et si maligna fuerit Ulcera, humores foetidi, lividi et nigri, si vero benigna
fuerit, etiam pus ipsum album et aequale, et leve, atque odore gravi et parcum reperitur, quod esse [illegible] praecedenti abscessus indicium, [illegible] cap: de renum [illegible]. Quoniam si disrupto ... aliqua vena ex ulcere [illegible]
eius ruptionis seu erosionis signa praecedant, quae cap: de profluvio sanguinis [illegible]. Nam et lapidis signa praecedant; si ex eo praecedente exulceratio fiat. At propterea quod acres et mordentes succi urinas [illegible] generant [illegible]
[illegible] ex ulceratione, eaedem urinae mordacium succorum indicia redundantium adeount, quae nec ex urinis sciri potuerunt
seu ex tempore, statu, [illegible] anni tempore, praecedenti victus ratione [illegible], adeoque indicium [illegible].
[illegible] ruptioni ab [illegible] aut lapidis. Ex his vero 4 casibus [illegible] renum ulcera oriuntur. Si in eius quando [illegible] ex-
ternae causae aliqua [illegible], [illegible] medicamentorum [illegible] ad exulcerandum aut [illegible]
[illegible], ad quod exitus sequatur. [illegible] prompte [illegible]. Exacte autem studio [illegible] ut renum ulcus cicatrice in-
ducatur, quod [illegible] contingerit, difficiliorem reddit curationem, quia novis malitiis sunt renum quam vesicae
Ulcera, quae carnosiores partes quam nervosae facilioris sunt curationis. In nostro opere exulcerationem [illegible] ve-
rum [illegible], potius quae ex erosione sit oborta: adeo quod paucos novimus, qui ab ea [illegible] liberati. Licet
recentia Ulcera non adeo [illegible] ad diutina curari possunt, sive in renibus sive in vesica [illegible]. [illegible]
vitia in senioribus difficulter sanantur, quoniam earum partium opus indesinens est (quiete autem opus est [illegible])
et quia excrementum acre excolare natum est. Multo autem difficilius sanantur in senibus renum et vesicae passiones,
quam [illegible] morbi [illegible] quinimo [illegible] diuturni morbi [illegible] commoriuntur. Pro cuius exulcerationis
curatione, aer eligendus ad siccum inclinans: in calidis temperatus ad paulo ad calidum vergens: frigidus autem nitri de-
[illegible] Nam ipsam Ulceris [illegible] mordax est, somnus moderatus, aut [illegible] profusior [illegible], cum immodicae vigiliae obsint
[illegible] est, vitandumque [illegible] omnem defatigationem, ac effrenatam gestationem, maxime quae fit in equo, [illegible]
[illegible] [illegible], et e contrario [illegible] otium. In vicem autem exercitii [illegible] decumbentem molliter fricare
[illegible] diebus mane convenit. Repletiones [illegible] vitari debent, quinimo molliendus alvus erit mollibus ac lenientibus [illegible]
[illegible], ubi natura feces quotidie non excernantur. A [illegible] immodica [illegible] inhibeantur [illegible]. Nam
[illegible] renum et vesicae affectionibus infensissimus est, et maxime senibus [illegible] imbecillioribus. Cruditates autem
cavendae sunt, ea ergo cibaria in cibo accipiant, nec quod [illegible], aut facile corrumpitur aut [illegible] tumorem
pariunt, sumant. Maxime vero vitare debent [illegible] facile [illegible], et quae crassi humoris sunt, quae [illegible] quae v-
rinam cient, et quae amplius ventrem perturbant: item omnia acria effrenata, et quae [illegible] amplius [illegible], et
magis resiccant, et non nutriunt, et quae stomacho inimica sunt, et quaecumque bilem aut pituitam [illegible]
[illegible] autem cibus erit ptisanae cremor, aut sed eum et ptisana, aut amylum, aut similago lota cum lacte [illegible]
[illegible] et lac [illegible] permixtum, et [illegible] gallinae [illegible]. Item ova gallinae tepida et mollissima, sic dantur, ut [illegible]
proficiunt. Ego [illegible], qui [illegible] citra [illegible] dicebat, se plurimum adiuvari, et
[illegible] et dolores, qui circa vesicam oriebantur, mitiores fieri, ut ferre posset, affirmabat. Ex oleribus conveniunt
[illegible], [illegible], portulaca, asparagi [illegible], cucumis, et lactuca [illegible] namque [illegible], nec
[illegible]. [illegible] quam renum quam vesicae ulceribus inimica sunt. Cum vero [illegible]
[illegible] apparato. [illegible] gallinae pulli [illegible]: [illegible] [illegible] tenerae carnes [illegible]
[illegible] conveniuntiores sunt [illegible] extremitates. Ex piscibus conveniunt Aselli pauni, et gobii [illegible]
[illegible] [illegible] et fluviatiles [illegible], qui velut remedium praebeantur. [illegible] praeter [illegible] pristatur
Ex bellariis una [illegible] est. [illegible] conveniunt nuces pineae recentes [illegible] aquis [illegible], pistachia
et amygdalae virides, mature [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] modicum comedendi. [illegible] varietates, et [illegible] condimenta, omnia [illegible]
et [illegible] vitanda sunt. [illegible] omnia, quae in cibo sumuntur mediocris multitudinis, [illegible] esse debentur
[illegible] etiam potus et [illegible] potus omnes in [illegible] existunt. A frigida [illegible] potu [illegible], cum
frigida ulceribus fuerit inimicum. Aqua vero pluvia non corrupta omnibus aliis melior existit, quod [illegible] [illegible]
frigida. Utantur [illegible] potu [illegible] vino albo [illegible] diluto; aut aqua in qua hordeum torrefactum, et radix
glycyrrhizae fuerint [illegible]. [illegible] potu [illegible] aqua [illegible] non fuerit ex [illegible] succis et mordacibus [illegible]
[illegible] acribus et mordacibus humoribus renum [illegible] contingat: [illegible] humoris purgatio [illegible] e-
rit, [illegible] conmotis [illegible]. Sit autem medicamentum purgans quod leniendo solvat [illegible] et [illegible]
[illegible] ex [illegible] [illegible] adiicere poteris, erunt [illegible] obtundentur, syrupis [illegible] licebit et
[illegible] cichorio seu hortulana endivia (quam [illegible] vocant) confectis: item eis qui ex [illegible], [illegible] nymphaea
[illegible] [illegible] etiam [illegible] et forte [illegible] licebit, [illegible] fuerint potius [illegible]
Nam non solum [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] et renum [illegible], et quod [illegible]
[illegible] posse dissolvit. Post quod ad ea quae ulcera repurgant, [illegible] [illegible] [illegible] alia
[illegible] fuerint [illegible] [illegible] sunt. Inter quae [illegible] lac, potissimum mellis, asininum
potius aut equinum: sit autem recens mulctum, ac calidum, animalis in domum, ubi aeger decumbit, deducto. Nam [illegible]
etiam internorum ulcerum optimum est pharmacum, et quia [illegible] maxime amicum et corpus probe nutrit. Confert etiam
aqua mulsa aquosa [illegible], nec non et cremor ptisanae cum modico melle, ac [illegible] cum melle, seu cucume-
ris semen [illegible] vel [illegible] seu [illegible]: aut melonum semen cum [illegible] aqua mulsa, aut adianthi, equiseti, seu
graminis decocto [illegible]. [illegible] et decoctum parati ex hordeo cum corticibus torrefacto, adiectis ac glycyrrhizae ra-
dicis [illegible] ℥ 3 vel 4 cum ℥ i ß seminis melonum ac cucumeris exhibeas. [illegible] quoque ex melonum seu cucumeris
semine, et [illegible] et halicacabi cum [illegible] radice glycyrrhizae et tragacantho, ac una [illegible] conficias
[illegible] unum vel duos [illegible] cum predicto decocto, seu aquosa aqua mulsa dabis. Ex [illegible] quae [illegible] [illegible] sim-
[illegible], ad repurganda etiam renum Ulcera bibantur. [illegible], a situ, et figura partium [illegible] sim-
[illegible] renum et vesicae [illegible], [illegible] [illegible] etiam eorum, quae urinas movent [illegible] medicamentum [illegible] opor-
tebit. [illegible] [illegible] bolum armeniacum [illegible], aut [illegible] [illegible], [illegible]
[illegible] ex [illegible]. Exhiberi autem poterit cuiuslibet [illegible] 3 cum aqua mulsa aut lacte, potius ubi inueterata fuerit
Ulcera: quod inde tibi palam fiet, si neque [illegible] etiam ulceri [illegible] cum urina excretum appareat, neque etiam

ad renum sectionem [illegible] clysteres [illegible] ex malvae decocto aut semine lini, et [illegible] oleo [illegible] cum oleo et melle [illegible] copia non multa [illegible] est, ne repleta intestina [illegible]
renes: et ubi stercora prodierint, oleum anethinum cum butyro [illegible] adipibus [illegible] gallinarum, iniiciantur. Aut ex malvae [illegible] ac violae foliis, et hordeo decoctum parato, cuius [illegible] libri
Clyster 318 [illegible] olei violarum ℥ 4 [illegible] vel anethini ℥ iii mellis rosacei ℥ ii salis [illegible] cassiae [illegible]
aut pulpae cassiae fistulae ℥ i butyri recentis et adipis anseris [illegible] gallinarum [illegible] ℥ 4 vel ℥ ß [illegible]
Purgatio fiat clyster [illegible] (diureticus) addere poteris ℥ ß vel ℥ 4 diacatholici [illegible] humor,
[illegible] et biliosus [illegible] sanguine redundaverit, a renis sectione purgationem adhibere [illegible] humorem [illegible]
[illegible] principii [illegible] humorem contemperaveris, ac solutis [illegible]
aut si crassus fuerit [illegible] extenuaveris, potius [illegible] humorem [illegible] superare [illegible]
[illegible] humoribus [illegible] et inflammatione [illegible] purgans [illegible]
exhibendum est [illegible] Neque etiam purgationum [illegible] exhibendum. [illegible]
[illegible] vehementiora medicamenta purgantia [illegible]. [illegible] humore etiam contemperato, [illegible]
praeparato etiam post initium probamus, sed ea duntaxat, quae [illegible] redundantem humorem leniendo
purgare, veluti tamarindi, cassia fistula, mel rosarum, saccharum violaceum, [illegible]
violae [illegible] diacatholici. [illegible] medicamentis purgantibus separatim aut [illegible]
[illegible] in corpore redundaverint [illegible] et praeparati, ut dictum est. [illegible]
in renum morbis cubare molliter, solutum alvum, [illegible] non vadere, [illegible] quod si post [illegible]
[illegible] inflammationem [illegible], extrinsecus [illegible] initio [illegible] inflammationem refrigerantia admovere
[illegible] inflammationem excitavit, renesque ardorem [illegible]
est oleum rosaceum [illegible] omphacinum [illegible] melinum [illegible] aceto addito, et succo polygoni aut portulacae [illegible]
oleo rosaceo vel melino [illegible] polygoni succo, aut [illegible] et cera ceratum fiat, et supra renes, accommodetur
[illegible] ex rosaceo pauco aceto succo polygoni aut portulacae et cera ceratum fiat, quod est efficacissimum. [illegible]
aut [illegible] inflammationis [illegible] est, quod digerendi ac discutiendi vim habeant [illegible]
[illegible] oleum, [illegible] semen lini, [illegible] campana, [illegible] recentes adipes [illegible]
[illegible] cum his [illegible] sunt, veluti [illegible]
abrotanum, trissago, [illegible] odorati [illegible] cataplasmata [illegible] quae ex farina [illegible]
[illegible] lini fiant, [illegible] radicibus et foliis, altheae [illegible] chamaemeli decocto addito, oleo chamaemelino,
anethino, et chamaepityi [illegible] pharmaci [illegible]
crassior [illegible] sit ex [illegible] fortibus [illegible] ex decocto chamaemeli
[illegible] lini [illegible] altheae foliis et radicibus [illegible] calamo aromatico, ac [illegible] odorati addito, [illegible]
[illegible] aceto [illegible] et calefacientibus [illegible] in [illegible] inflammationis, ac summo [illegible]
[illegible] inflammationi [illegible] crassior fuerit [illegible] quod calida [illegible] sunt
[illegible] inflammata [illegible] convertantur [illegible] non [illegible]
[illegible] inflammati [illegible] ipsi [illegible]
[illegible]. At ubi [illegible] fuerint [illegible] inflammationis
[illegible] dolores [illegible] quae propter [illegible] sunt [illegible] petroselinum,
[illegible] chamaepityi et [illegible] cum vino et melle bibendum [illegible]
foeniculum, apium, daucus, pastinaca, [illegible] scandix, et gingidium. [illegible]
[illegible] inflammatio [illegible] eruptionem. [illegible]
[illegible] fotus [illegible] aqua et oleo, [illegible] decocto [illegible] foliis [illegible]
[illegible] altheae, chamaemeli, [illegible] et seminis lini et [illegible] admoveantur. [illegible]
ex farina hordeacea cum [illegible] et altheae ex aqua mulsa decocto. Bonum [illegible]
absinthii comam contusam, vel ex eadem farina [illegible] hordeacea, et [illegible] oleo et [illegible]
[illegible] pinguibus cataplasma fiat. [illegible] addere poteris [illegible] vel columbae [illegible]
[illegible] fuerit inflammatio ex putrefacientibus humoribus orta, [illegible] etiam [illegible]
plasmata [illegible] farinis. [illegible] humores putrefactioni [illegible]
[illegible] eruptio [illegible] erit. [illegible] vino decocto [illegible] mellis [illegible]
[illegible] ex aqua mulsa, [illegible] decocto [illegible] vel etiam chamaepityos foeniculi, polygoni
[illegible] glycyrrhizae, [illegible] radices in aqua mulsa decoctae [illegible] vel etiam chamaepityos foeniculi [illegible]
Quae bibenda sunt post abscessus ruptura. [illegible] Removeantur quae ruptionem [illegible]
[illegible] cum vino [illegible]. At quae [illegible] sunt post abscessus ruptionem, pro [illegible]
[illegible] sit sequenti cap. docemus.

περὶ ἑλκώσεως τῶν νεφρῶν. DE EXULCERATIONE RENUM CAP. 96.

Renum non solum post abscessus rupturam contingit [illegible] sed ab aliis [illegible] causis, [illegible]
[illegible] hoc [illegible], Appellant hanc Graeci ἕλκωσις Lat: ulcus et exulceratio. Nihil aliud [illegible]
[illegible] solutio in carnosa substantia contingens. [illegible] in aliis [illegible] contingere potest,
[illegible] Quare de renum exulceratione [illegible] solutam continuitatem. Ex dolore [illegible]
Quid intelligendum per renum exulcerationem. cum gravitate, si ambo affecti fuerint [illegible] esse, et alterutro [illegible] dolor
[illegible]. Sunt [illegible] nonnulla alia signa ex quibus renes exulcerati dignoscuntur, quae cum similiter affecti [illegible]
[illegible] Propterea nos in [illegible] dignotione [illegible] enumerabimus. Est [illegible] affectus [illegible]
[illegible] contentus, solutio continuitatis et [illegible] carnosa parte hoc est renum [illegible]
[illegible], quo fit ut [illegible] dolorem cum gravitate [illegible] impedimento urinam reddant, cui [illegible]
[illegible] carnosis particulis [illegible]
Ulceris renum signa. [illegible] urina haud [illegible] deprehendi: adde quod laborans [illegible] dolorem [illegible]
[illegible] cum urina exiguum [illegible] excernitur, [illegible] ramentum [illegible] urina
[illegible] partes quasi [illegible] urinae [illegible] differunt, mediam conditionem [illegible]
[illegible] excernitur, qui [illegible] Nam si [illegible]
aut [illegible] pluribus [illegible] diebus, aut mensibus, aut renum aut vesicae exulcerationem [illegible]
evenerit dolor distinguit, qui differentibus accidit locis, et ea quae cum urinis excernuntur, a [illegible]
[illegible] cum urina [illegible] exeant [illegible] renum exulcerationem [illegible] ramentum [illegible]

[illegible] albo [illegible] [illegible] pulmonis [illegible]

DE INFLAMMATIONE RENUM CAPUT 95 ΦΛΕΓΜΟΝ ΤΩΝ ΝΕΦΡΩΝ

Haud secus quam ceteras corporis partes ex copia influentis sanguinis et renes ipsos inflammationis tentari contingit, potissimum ubi in cavernosam eorum partem confluat. Dignoscitur autem quod renes afficiantur, ex dolore cum pondere, qui circa primam dorsi vertebram paululum supra spurias costas (potissimum si dexter ren fuerit affectus) aderit, distenditurque dolor sursum usque ad hepar, et deorsum usque ad vesicam expandetur, lumbosque et coxendices, pectinem et femora consequitur et stupor ipsius cruris dextri [illegible]. At si sinister ren fuerit affectus circa easdem regiones dolor aderit, parte sinistra, sinistrique cruris consequitur stupor. Quod si ambo afficiantur circa ambas partes percipitur dolor, amborumque crurum stupor consequetur. Ex nonnullis etiam aliis indiciis [illegible] investigari posset, nisi esset, quod eadem qualitatem quoque affectus indicant, inflammationem [illegible]. Et propterea pro eius notitia eadem dinumerabimus: [illegible] affectus [illegible] sit inflammatio, non [illegible] dumtaxat [illegible] dicendum est) indicant autem eam ardor ac dolor cum gravitate, febricula, mentis alienatio, vomitio bilis sincerae et urinae reddendae difficultas. Addit Aëtius quod neque [illegible] [illegible] [illegible] neque pedibus ingredi, et sine sternutatio, sine [illegible] alia [illegible] iuvat, vehementi dolore laniantur, frigent eorum extrema, et magis circa pedes, urinae emittendae difficultas, mingunt assidue ac laboriose: in principio quidem tenuia, et aquosa, in [illegible] subsidet: inflammatione vero in ipsius [illegible] rubicundiora, deinde etiam crassiora et mucosa, adsuntque febres vehementes. Quod si [illegible] amplius inflammationis augescant haec omnia fiunt vehementiora, accedit [illegible] nausea, morsus stomachi, et vomitus bilis, [illegible] animi deliquium arguuntur et [illegible]: [illegible] ipsis [illegible] adeo [illegible] [illegible] crassiore [illegible] emittant. Sequitur fastidium vehemens, et [illegible] continuae fiunt exacerbationes: [illegible] intervalla. In urinis autem ventris egestio, et urinae multa excretio dolores [illegible], lepaturque accedere [illegible] dolor [illegible] [illegible] circa primam dorsi [illegible] Aëtius [illegible] [illegible] Paulo, qui dixit dolorem cum gravitate adesse [illegible] [illegible] [illegible]. Ut asseruit gravem dolorem, nedum proprium hepatis esse sed splenis quoque, ac renibus inflammatis [illegible] dicere possumus Gal. ac [illegible] de inflammationis, [illegible] inflammatio est, [illegible] in cavernosa renum parte [illegible] [illegible] de magna inflammatione [illegible] [illegible] [illegible] quod etiam [illegible] Gal. [illegible] [illegible] cum dixit Quod si renum pars cavernosa patiatur inflammationem, dolor est gravis, aliis vero partibus, quae sunt in renes [illegible], velut est tunica, quae renes obtegit, [illegible] [illegible] [illegible], et venae, quae ad hunc terminantur, ac etiam [illegible] [illegible] [illegible] dolor [illegible] acutus, et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum dolore [illegible] inflammatorius affectus notatu dignos, et [illegible] maiores fuerint, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] premunt, et cum attolluntur velut [illegible], modo pars [illegible] [illegible]: [illegible] itaque ad renes [illegible], [illegible] magna, [illegible] [illegible] renes [illegible] expertes sunt, propter nervum ad eos distributum, [illegible] ad eorum membranam ac externam superficiem: Qua de re fit, ut cum ingens fuerit in [illegible] [illegible] inflammatio, affectis, aut [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] inflammationes renes [illegible], [illegible] dolor sentiatur, quam etiam [illegible] Aëtius febres vehementes in eiusmodi inflammationibus adesse testatur notatu dignos. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] inflammationibus adesse testatur notatu dignos, ac in [illegible] [illegible] [illegible] inflammationibus, [illegible] [illegible] [illegible] cum exigua, et circa [illegible] [illegible] inflammatio. [illegible] ad suppurationem renum inflammationes [illegible], [illegible] [illegible] [illegible], ac accessiones extenduntur et febres cum horrore invadunt, atque id maxime circa vesperam: [illegible] [illegible] et dolores cum horrore [illegible], ac [illegible] [illegible] [illegible]. Nam dum pus [illegible], dolores ac febres magis [illegible]. Tumor item circa [illegible], quodammodo apparebit, et vehementi doloris sensus [illegible] circa renes affligit, [illegible] [illegible] [illegible]. Quod si in [illegible] partem inclinat [illegible] ex affectu gravitatem magnam magis se sentire dicit, quam antea quam inflammatio in abscessum [illegible]. Nam circa renum dolorem velut [illegible] [illegible] ponderis sentiunt [illegible], [illegible] autem suppuratio, et febrium et dolorum accessiones minores contingunt, et gravitatis sensus magis circa affectum renem [illegible], ac tempore [illegible] magis exacerbantur: adque etiam cum ipsis urinis puris excretio sequitur, et nonnulla alia, de quibus [illegible] [illegible] verba faciens. [illegible] ob plurimas [illegible] renes inflammari contingit [illegible] [illegible], pharmacorum potiones, et humores corrupti inflammationem generant, et potissimum [illegible] continua [illegible], quorum notitia facile haberi poterit. [illegible] in eiusdem inflammationibus si urinae [illegible] multae et crassae in quibus bonum est, quod subsidet, quam ipse maxime indicant, ac secernunt morbum, propterea quod inflammationis concoctionem indicant, bonum portendunt, quemadmodum si urinae aquosae, [illegible], [illegible] prodeant, aegre mortem secerni indicant. Conferunt etiam renum passionibus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]: [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] vero [illegible] inflammationis renum curatio [illegible] [illegible] erit breviter, quam inflammationis [illegible] [illegible], [illegible] quod [illegible] [illegible] a cibo abstinere debent non [illegible] in [illegible] dies [illegible] extendere oportet. Etiam urinae [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vehementissimos morsus [illegible]. [illegible] principio [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] aquae calidae potus [illegible] [illegible] aqua [illegible] [illegible] [illegible] urinam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in principio, [illegible] [illegible] [illegible] fuerit inflammationis, ac [illegible] [illegible] quae urinam cieant: [illegible] [illegible] mordaces humores inflammati [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in vesica [illegible] renibus phlegmone [illegible] [illegible], quae urinas provocant bibenda [illegible] danda sunt. Aëtius [illegible] [illegible] quae maxime longinque sunt, semper venaesectio facienda erit, extimata tum phlegmones magnitudine, tum corporis totius statu. Quare [illegible] sanguis detrahendus statim est, [illegible] ubi maiori [illegible] renes affliguntur, [illegible] [illegible] dolor [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], seu ipsis sanguinis [illegible]. [illegible] vena secanda sit non [illegible] [illegible]. Nam Aëtius [illegible] cubiti secare [illegible] Gal. vero [illegible] [illegible] [illegible]: renibus, vesica, pudendo, et utero phlegmone laborantibus, eas, quae in cruribus sunt [illegible], renes esse secandas praecepit, potius quae circa poplitem sunt: [illegible], [illegible] quae circa malleolum [illegible] [illegible] [illegible] sunt positae, quamvis in [illegible] lib: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] maxime longinquas venas [illegible] [illegible] [illegible] inflammationibus [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] sunt. Nam ubi revellere dumtaxat opus sit, in contrarium, ac maxime longinquas partes [illegible] erit. Et propterea venam cubiti eamque internam secare convenit. Si vero [illegible] simul cum derivatione intendat medicus, venam renalem quae e directo sunt [illegible] [illegible] secandae sunt. Nam [illegible] [illegible] [illegible] diversitas [illegible] particularum diversitate variatur: et propterea [illegible], aut quomodo [illegible] sit facienda [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Gal. concludamus, quod ubi recens fuerit [illegible] [illegible], [illegible] sanguinis affuerit, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] secanda est. At si nec recens fuerit nec sanguinis multitudo adsit, evacuandi potius [illegible], eam secare expedit quae in poplite est aut quae in malleolo vel [illegible] [illegible] eam, quae [illegible] est [illegible] secari: [illegible] ([illegible]) eam quae in malleolo [illegible] [illegible] servata. Nam et Aëtius quoque repetitam sanguinis commendavit detractionem [illegible] [illegible]

renum affectus

[illegible] renum signa

[illegible] suppurationis [illegible] inflammatione

Prognostica

Quo tempore vrinamentur urina, quæ lapides comminuunt, exhibenda. | dolores vehementes infestant, exhibere non convenit, sed ipsis clysterculum leniti, et inflammationi non impedienti, quo tempore ea, quæ vrinam cient, ac lapides frangunt, exhibere tempestivum est. Etiã transmoto lapide, et eo ægre egrediente, dolores gestiunt. Quæ vero calculosis conveniuntur, unica facultate indigent, quæ secare et abstergere cum manifesta caliditate. Talia autem sunt oia fere amara et valde tñ calidis ac diuretica oio abstinendum est, sortiti a largo eorum usu. Nam effi-

Extenuandi & incidendi, num ante iis sunt ex assumendis & aliis venerea pretia. | cere calculosam adaugent dum renes intemperatos, igneosque per caliditatem reddunt, ut promptius assare alios calculos sint, licet factos comminuant. Alex: teste. Admodum itaque calida ac acria medicamenta studiose vitari debent. Unde calculosis valde calefacient dari nullo modo convenit. Quod si necessitas cogat eis uti, semel aut bis eis uteris, et deinde desistere ab eis debes. Quare extenuantibus ac incidentibus citra magnum calorem utendum est, seu quæ tepidam sortiantur

319 dubium | facultatem habeant ~~cum a calore fuerit genitus~~. Hæc enim paulatim citra noxam lapides comminuunt, nec renes urunt: sed hic sitiret forte aliquis, si curatio quælibet per suum contrarium efficitur, quomodo lapides possint ea, quæ tepidam facultatem habent, cum a calore fuerit genitus? Cui respondebimus nos, quod cum calculus ex intemperie calida sit factus, ob id merito exhibentur quæ tepidam facultatem obtinent, ut quæ contraria his sint, a quibus lapis est effectus, si quidem minus calida sint valde calidis contraria, ut liquet ex predictis: de renum affectu dispositione. Hæc itaque medicamenta

Lolathi | minimum caloris possident, callosas seu tophaceas consistentias incidere sunt idonea. Velut sunt radices rapi, asparagi et rubiæ, betonica, et polium ac autumn[?] silvanum, et vitrum combustum et quæ eius generis sunt. Probatur etiã et graminis radix, adianthum, altheæ semen, spongia calculi, cicer nigrum, terebinthina, rhu, meon, asarum, et saxifragia commendantur. Ligusticum et seselini radix atque erysimon etiam expotu prosunt. Cardui decoctum apio semen etiam decoctum radicis quinquefolij cum oxymelite tanquam valde efficax commendat; in vicem autem quinque Eringij decoctum, aut erysimi prebet. Similiter et radices graminis, et plantaginis radix, et folia, atque semen, nec non Tritici semen ex aqua decoctum commendantur. Et hic habe etiam Benedicti radix, atque ipsa radicula, paliuri semen et tribuli decoctum, radix lapidis. Altheæ semen et radix, rumicis domestici radix, et renes leporini vel cuniculi apportantur singula, partim decocta, partim tenuissime trita prebeto bibenda. — Ubi vero hæc non sufficerint ad calculum transire, opus quæ vim etiam sunt ex calculorum vesicæ vel renibus, inter quæ sunt precipue Lapis Judaicus, cicadæ siccæ, penna ac pedibus contusis, ac hircinus sanguis manifestatur, quæ prius existentes lapides solvit, atque ita per lotium excernuntur, ut etiam alij amplius non gignantur, praeterea dolorem sedat. Quomodo autem is parari debeat ab Æetio: cap: iii libri ii sic... Accedunt ad hæc alia, quæ a tota substantia magnopere conducere videntur, inter quæ passeres, qui inter sepes, et muros nidum quæritant troglodites appellatur ab Æetio et Gal: conscribitur. Hic sale conditus et incibo crudus acceptus non... ex eo parat in posterumque quavis prohibet. Conditur autem ac diversis modis præparatur, quemadmodum Nicolaus aut ibid. Paulo Ægineta viet cap. 45 libro 3 et Æetio cap. ii libri ii. Præcipit... Æetius iter hoc medicum tanquam efficacissimum describit. Leporis pellem in ollulam conicito, et in furnum dimitte: atque ubi usta fuerit, ut probe conteri possit, acceptam ... ipse cochlearium unum cum vino ieiunus in solis aquis calidis inspersa prebe: Asplenij quoque decoctum (quod usque ... nominant) cum oxymelite non parum confert. Nam et ipsos lapides frangit. Ultimo loco vrinam quæ vrinam pellere ... fuerit libet, quo spreto usum. Et persed quod nullam noxam affert, mirifice lapides comminuit. ℞ seminis altheæ et violæ albæ ana gran. quinque Lithospermatis et radicis glycyrrhizæ ana ℈ ß Lapidis Judaici et spongiæ ana p. pulveris ossium dactilorum, cerasorum et mespilorum ana ℈ i seminum melonum ʒ ß fiat pulvis cuius ʒ i pro qualibet vice ℥ ii vini albi aquosi, aut oxymelitis aut ℥ iii decocti Asplenij vel aquæ parum... ac exiguo melle addito tribuatur. Interim corporibus fortioribus, validioribus frigidioribus, seminis Apij, Asparagorum, Cinamomi, ac Saxifragiæ, cuiuslibet generis addi ... Quibus dolor vehementia ac insignis infestaverit, et magnum inde imminet periculum, viribus potius consentientibus, iis quæ torporem inducunt succurrendum erit, prebeatur Philonis medicamentum, aut Theriaca nouella ℈ i cum ℥ ii aquæ biniæ... Ut vero post exactum lapidem, alij non renascantur, si obesi fuerint corpora, arcta et exquisita extenuandi vi...

Preservatio ut alij non renascantur | apprimendus erit. Ubi autem calidiora fuerint corpora, atque gracilia, neque extenuantem victum, nec media quæ ... amo sunt regnum, cum ea gracili corpori sunt inimicissima, sed medium esse convenit inter extenuantem et impinguantem eorum vero. Stoppare namque est ne crassior, aut frigidior materia, quæ ad calculorum productionem idonea est, congeretur, ... contra prudentis est ut bonam temperiem conciliare et extenuantibus citra magnum calorem utamur. Quare venis ... vari locis degant, in quibus anni tempora et horæ nimis ferventes non infestent, frigora tamen magis, quam nam ... Assumantur etiam otio et deambulationes, et exercitia moderata: etiam sequitur ... probe laxum habere oportet. Somno utantur moderato, neque cubitus in dormiant ex anserinum plumis confectis, ut ... calefaciunt lavent... sic sepius, et quidquid manducatione attenuatur, item eos, qui multum sibi frigidum habent, plurimum nutriunt, et qui actuatione digeruntur, antequam ... cognantur, ut quæ grandis sunt qualitatis, seu difficulter ... coagulantur, et cujus alienum saporum habent, ut insistant, utpote eos qui meatus obstruunt, aut alias diutius in corpore insident. Sit autem cibus boni succi et moderatus, variusque leguminum oio genus alimentorumque usus. A caseo ... quæ vero ipsi præparantur caveant. Nam oi lac pre asininum eius ... existit, propterea quod ceteris oibus ... Asininum ideo confert, precibus vero satietatem vitare oportet. Vino utantur tenui, urinam ciente, non valde ... Nam dulcia vina calculosis sunt nocua, similiter et nigra, et summatim oia quæ crassi sunt succi, ac nimis calida ... via nocent. Cibus... caseo... culsi ut a cena stipe novant. Similiter ante oem cibum bibens aquam tepidam ... renes adeo reverentiati vacuos temperatosque reddit, ut non amplius calculus procreare possint, nam temporis spatio ... ipsos calorat tempore aquæ extinguitur. Quare prodest facient quæ bibunt etiam in medio cibi aquam aut vinum ... vatum autem rosarum aut violarum. Galenus vero a balneis ieiunus ante vinum aquam temperatam potandam ... tanquam oium presentissimum remedium ad calculos arcendos. Similiter etiam ubi inter prandendum frigidam superbiberit ... bari oxymel quoque cum quodam simplicibus urinam ciente, velut adianthi, apio, graminis decocto commendat ... Xander vero palustris asparagi decoctum, Eringij, eorumque solius herbæ approbat, pariter saxifragiæ decoctum et plantaginis, tum radicem tum folia et semen ac citrum ... Ubi autem sanguinis abundare videatur, convenit incidenda et ... opportunitas, vel venam secare. Fiat autem ea e cubiti vena interna, nec multo sanguinis copia nisi una educatur, potius ut opus provariare reducendi succi ut supradictum est. Et inter vallecque ex eis bibant quæ urinam cient ... tam simplicia quam composita, et hypmenti[?] facta. Inter quæ est Acori, graminis, nardi, Calami aromatici, Apij, ... Ossoselini Hyperici et Rorismarini decoctum et hi singula, eiusque similia tum per se tum vinum ... Nam urinam manifeste movent. Et pro cibis utantur pastinaca valde cocta, feniculo, hyssopo, carduo, bulbis, atque ... mintha. Ab eorum quoque naturali aqua vero (herniarum etiam[?]) tanquam convenientissimum commendatur. Similiter ... dies radices Eringij decoctum, aut erysimi, seu Radicis tribuli bibant semel item in Hebdomada mirifice ... aut bis in mense prebere ʒ i pulueris pellis leporis, ut supra preparatus cum Asplenij decocto, seu ...

excrementitiis non solum exasperant morbum sed etiam (cum non adsit) generant, cum non impleri cuiusque aetati ac corporis [illegible] commune documentum est Gal: [illegible]. Cibi itaque eligantur, e quibus neque flatulentiae neque cruditates contingunt [illegible] propterea ab his qui duram substantiam habent, ac qui aegre concoquuntur, a caseo [illegible] Nam qui frequentibus eo vescuntur lapides in renibus eis saburrantur [illegible] abstinent et ab oribus acribus, dulcibus, crassis, tenacibus, ac pinguibus: Quapropter [illegible]: [illegible] convenit, vel gallinas seu pullos [illegible] vel phasianos ius aut [illegible] panis [illegible] tribuatur: et ubi vires vigeant contusa caro gallinae seu pullos praebeatur Vinum autem sit admodum tenue et album non valde vetus, dulcia vero et [illegible] vina vitanda sunt tanquam calculosis inepta, sit aqua aqua lymphatum purissima expurgata atque decocta: Et [illegible] hic affectus subito invadat et qui laborat cibo nuper refectus sit, cibique adhuc sint in ventriculo ante [illegible] ante omnia etiam [illegible] pro doloris mitigatione (nisi [illegible] impedimento sint) vomitum provocare expedit Nam leniores qui a vomitibus [illegible], quam ab accessionibus sed non ab [illegible] liberantur, cum ubi [illegible] sint, ut Gal: affirmat qua item ratione ex eiusdem Gal: [illegible] continent [illegible], qui in intestinis colliguntur, sub [illegible] comprehendunt [illegible]) confestim evacuari debent per idoneos clysteres, modo nihil obstet: idque omnium [illegible] est, etiam si dolores paululum [illegible], et non repente invidant: qui ex furfure decocto, [illegible] parari debent: et si quae [illegible] evacuentur sinere: [illegible] etiam bis aut ter infundere, quibus adiicere poteris olei [illegible] $℥$ 4 mellis rosacei $℥$ ii ac salis [illegible] parum Vel ex malvae altheae mercurialis, ac betae foliis, caricis, ac furfure decoctum paretur, parum salis addito [illegible] olei [illegible] anethini et chamaemelini $℥$ 4 mellis rosacei $℥$ ii ß pulpae cassiae noviter extractae $℥$ i [illegible] non sufficere excrevit $℥$ ß Diacath: aut hierae picrae simplicis vel $ʒ$ iii confectionis de dactylis [illegible] adiicias, [illegible] $℥$ i butyri recentis, aut adipis anserini [illegible] ubi venter sufficienter excreverit, quaedam infundere oportet quae corpus [illegible] circa lapidis situm inflammationes lenire et laxare possunt: id quod oleum anethinum facere poterit adipe gallinaceo recenti [illegible], [illegible], aut etiam butyro: quibus si [illegible] etiam [illegible], et altheae radicem oleo decoctam infundere: Et ubi lapis in renibus adeo fuerit obturatus, ut vehementissimos obtulerit dolores, si quid aliud non prohibeat vena cubiti [illegible] in corpore ex repletione affectus secanda est. Namque eis qui sanguinis multitudinem congregarunt haec venae sectio commoda existit, cum opus fuerit incumbimus, praesertim poplitis venam incidere iubet Hipp: ubi sanguis multus aut crassus in venis abundet ut Gal: [illegible]. Nam [illegible] et [illegible] supra [illegible] cubiti venae sectionem propter [illegible] in poplitibus [illegible], aut [illegible] iuxta malleolos Lib: [illegible] de venarum affectionibus [illegible] opposite sententiis conciliantur. Scriptum namque [illegible] est, quod ubi valida fuerit virtus, venam quae in poplite est aperimus vel quae ad malleolos, sin imbecillis venam quae est in cubito. Nam si virtute debili infra evacuabimus, retentrix facultas quae est imbecillis non retinebit, sed universa in praeceps rapietur et partem assiduo defluxu impetet, sanguis [illegible] in locum imbecillem perpetuo procumbentibus: sed cum perpetuo venae sectio in Hip: et Gal: doctrina virium robur exigat, non video cur imbecillitas existentis cum vena secanda sit etiam ea quae in cubito existit. Propterea cum eadem Gal: libri de curandi rat: per venae sectionem secreta sententiam eiusdem auctores conciliarem [illegible] namque ambiguum esse num venae partibus superioribus an inferioribus adscribi debeant, ac propterea in affectu neque perpetuo in cubito secta vena, neque etiam in poplite aut malleolis [illegible] sed ubi vehementer fuerit phlegmone, copiaque sanguinis affluxerit vena cubiti secanda est: quibus vero affectus [illegible], quam propriae nephritim vocant [illegible] in poplite est secare expedit aut eam quae in malleolis sunt Revulsionis itaque gratia, ubi copia sanguinis affluxerit, et timor ne ex ingenti dolore phlegmone excitetur [illegible] venam cubiti propinquam nanque secari iussit Hip: vero evacuationis gratia cum revulsione seu derivatione, ubi sanguis multus, aut crassus in venis abundet, cum eandem [illegible] revellere promptum [illegible], sed magis expeditum per inferiores [illegible] evacuare, seu per convenientiorem regionem, quae maxime natura vergit (ut in morbis est) poplitis venam secare praecipit e directo [illegible] affectis renis cum rectitudinem perpetuo servandam esse [illegible]: Venae quaecunque vena incidatur, multo minus evacuandum est, quam ipsa repletionis copia postulat, neque non futurum speramus, ut cito e renibus excidat lapis, potius si magnus existat Quare servare oportet sanguinem in eam, quae cum tempore futura est in corpore expensam. A venae sectione, ubi etiam vitioso humore [illegible] abundabunt, purgans medicamentum, quod abundanti humori conveniens sit, [illegible] est, neque omittendum hoc est, nisi aliud quippiam id fieri prohibeat: notissimum namque est, quod si utroque auxilio homo indigeat, a venae sectione incipiendum est, quam si sanguinis missionem corpus prius vacuatum fuerit, purgans medicamentum exhibitum venas, et arterias, et inanes corporis regiones inveniet non oppletas, quo fit ut absque ullo impedimento in totum corpus pergat ad attrahendos succos, facilliméque fiat eorum evacuatio [illegible] spatia et fusionem, tenuitatem que succos: Nam si vasa sanguine repleta sint et purgans medicamentum dederis, non poterit propter plenitudinem in corpus differri. unde fit ut subsistet, et nihil efficiat, aut si quid quam facit, male faciat. Caveto ubi sanguinis multitudo non [illegible], sed vitiosi duntaxat humores redundaverint, ubi purgatio apta est, citra venae sectionem provationem redundanti succi. In quibus cum bile redundante, vel rorido seu cassia fistula purgabitur Aliis vero crassioribus redundantibus succis, ut pote bile atra vel pituita, praedicta diacath: aut confectionem de dactylis et pulverem hierae simplicis adiicere poteris huiusmodi Rx Pulpae Cassiae $℥$ i ß vel 2 Diacath: $ʒ$ [illegible] vel confectionis de dactylis $ʒ$ iiii pulveris hierae simplicis et pulveris radicis glycyrrhizae ana $ʒ$ i fiat bolus, vel parato decocto ex eadem radice glycyrrhizae floribus cordialibus, [illegible] passa et sebesten in eo $℥$ ii, vel ii ß rorido mellis, et $ʒ$ 6 diac. vel $ʒ$ iii confectionis de dactylis dissolvas. Toto autem corpore expurgato, quae laxare meatus, ac renum corpora mollire valent, [illegible] adhibenda sunt, fomentis utens ex decocto foliorum malvae, betae ac radicum altheae florum chamaemeli, [illegible], seminis lini, et radicis graminis in hydrelaeo, et cum spongiis saepius supra affectum renem adhibeas. Ex eisdem quoque insessiones parari poterunt: Attamen optimum est balneum ut quod non solum mitiget, sed etiam curare possit, id vero ex dulci aqua fiat, aut ex hydrelaeo: dolore autem vehementius infestante, et renum regio, ac lumbos inungantur infrascripto unguento, quod recipit olei chamaemelini, vel anethini et amygd: dulcium, ana $℥$ i ß, adipis anserini vel gallinacei, et butyri recentis ana $ʒ$ iii Cerae quod satis sit fiat unguentum interim adiiciens oleum, quod ex scorpionibus paratur, aut ex eodem cum recenti butyro, et oleo amygdalarum dulcium, ac cera unguentum fiat Post fomenta vero insessiones ac balnea, adhuc cataplasmata conveniunt. Inter quae hoc primo utere Rx Farinae tritici seminis lini et fenugraeci ana man: i olei anethini chamaem: et amygd: dul: an $℥$ 4 misceantur, et fiat cataplasma [illegible] praedictis farinis in modo dicto decoctione decoctis, optimumque cataplasma fiet ex lupinorum farina hordeacea ac seminis lini in aqua et oleo decoctis: In decoctione autem altheae ac peucedani radix ac chamaemelum admisceatur: bonum est etiam, panem [illegible] decoctum circa lumbos et ventrem imponere, [illegible] ad [illegible] pectinem ac vesicae eadem unguenta ac cataplasmata adhibere, et ne quam primum frigescant, calefactoriis extra ea contegere oportet, id quod commode fieri potest per sacculos ex milio furfure ac floribus chamaemeli paratos, ac in lateres parvo vino inspersos calefactos: Conducunt etiam non parum cucurbitulae absque incisione adhibitae: quae saepe lapides celeriter adeo transferunt, ut subitam eius mali lenitionem comparare possint, lapide nimirum in locum ampliorem translato supra arenibus initium facientes ad inguina per obliquam earundem partium (quasi illa appareant) positionem procedentes: Quo [illegible] dolores incedunt, propter situm meatuum qui ureteres appellantur, quoniam ea quae vias dilatant ac renes laxant, non immodice adhibere convenit. Namque emollitio et laxatio virium robur exolvit, sed tantisper eisdem utendum est, quantisper in lapis in rene haeret. Cucurbitulas item iam dictas ubi

Diversae sententiae de venae sectione

Propria opinio

Purgans medicamentum

Fomenta quae et ubi adhibenda sunt.

Insessiones et [illegible] balnea [illegible]

— aut acerbum, Renum Ulcera [illegible] Vermes est in renibus fieri. diversis tamen temporibus [illegible] calculosi namque uno atque exitu [illegible]
— visione dolent. reliquo autem tempore ut vel cuiuspiam gravis loco incumbentis dolorem sentiunt cum [illegible] [illegible]
praediti sint, quamquam a dolore qualitate renum calculo cum impactus fuerit a colico dolore plane discerni non possit, nisi quae accid[unt]
quae postea consequuntur expectaverit. Excitatur autem dolor hic in renibus, et potissimum tempore quo aegri cibo replentur, quod cum
cibum significetur, cum duci Hip: doctrina cerni possit assumpta vieta a quibus sanguinis mutatio [illegible]
alimenti recrementa, quae in intestinis colliguntur. Interdum etiam [illegible] pituitosi vomitus fiunt per peritonaeum ipsis copulati [illegible]
triculo, in quo huiusmodi succus creatur, potissimum si crassi naturae pituitosiores extiterint laborantes. Omnium utilissime [illegible]
tenerae autem aetatis patientibus vomitus aeruginosus superest ob dolores ac vigilias corrupto sanguine [illegible] maxime [illegible]
febricitaverint, et medio maerati fuerint. A quibus vomitibus leniores aegri evadunt cum a cibis evacuati sunt, et ab
cessionibus quasi liberantur, sed non ab affectu, arenulas rubeas subsident excrementum meiunt. Cruentum autem meiunt [illegible]
propterea quod cum angulosus sit graviens calculus proximas particulas vulnerat et cruorem evocat. Verum etiam [illegible]
patientibus fiat meatus ex utroque cavo in renem pertinens, ut superioribus capitulis docuimus, sanguis autem liquidus sit, neque multus
[illegible] urentem quoque ita [illegible] redderent, quamquam nephritici ab initio dilutas puras reddunt urinas, deinde [illegible]
[illegible] diebus crassum aliquid in ipsis subsidere [illegible] demum omnia arenosa mingunt, lapide [illegible] cum urina exeunte, [illegible]
re liberantur, et simul tunc affectus manifestabitur, nullusque relinquetur posterioris locus. [illegible] affe[ctus]
[illegible] si [illegible] ipso affectu accedit aegris loci dolor, tumoris nusquam foris apparet, nisi inflammatio [illegible] capillos [illegible]
tur, spina aegre flectitur, et totum corpus admodum pigrum est, crura torpent, et maxime cum renis affectu [illegible]
circa obstructionis principium pauca [illegible] mingunt, postea in [illegible] earum suppressio contingit. alvus nihil excernit [illegible]
promptitudines multas ad egerendum facit: excernitur etiam aliquando sanguis propter violentiam calculi, potissimum [illegible]
ubi lapis e renibus fuerit emotus, et ad vesicam delatus, urinae multae prodeunt arenosam subsidentiam habentes, [illegible]
large egerit. Sentit autem aeger percipit veluti calculo a renibus ad vesicam transeunte, quibus nullo indicijs renum dolor a
dolore secernendus sit, capitulo de dolore coli fusius conscripsimus. Reliquum est ut eiusdem coliticas materiales [illegible]
reperiemus. A materiali exordientes, hanc crassum tenerumque humorem esse [illegible] dixit. Quod vero calculi originem [illegible]
via crassa, ac tenaci, modo crassitudinem [illegible], modo tenacitatem, ac modo utramque [illegible] portionibus habet: Quamquam etiam
[illegible] humore, aut ex [illegible] pituitosiore composito (quemadmodum et in articulorum morbi evenire consuevit) [illegible]
tophi in natis corpore creari possint, ac [illegible] in renibus lapides concrescere. Ubi autem ex sola pituita crassa et visc[osa]
calculus fuerit ortus urinae subsidentia similis colori [illegible] tophos, qui in aquis sponte calidis multi in regionibus [illegible]
[illegible] concreti, [illegible] reperiuntur, cinereus erit coloris. Verum ubi parum sanguinis cum pituita crassa, et lenta mixtu[m]
urinae subsidentiae color [illegible] maiori copia [illegible]: nonnumquam veluti ex pallido alboque mixtus, aut ex rubro et albo, aut
flavo et albo, nonnumquam vero et ruffus erit, pariterque et arenulae, quae in urinis subsident, ipso [illegible] sanguinis dolore
[illegible] faciente, quae neque hominibus [illegible] rubeo semper est, sed interdum quasi ad [illegible] flavus et ruffus [illegible]
fit ut et ipsi etiam lapides inter se colore reperiantur differentes. [illegible] et arenulae in urinis subsidentes ob diversam [illegible]
ex quibus fiunt: nigri enim et subalbidi et pallidi reperiuntur, quandoque etiam ruffi, ut uva [illegible] accidit:
[illegible] Hip: arenulas ruffas in urinis subsidere asseruit, tamquam eo saepius contingente: Quamquam per ruffum colorem potius
[illegible] intelligeris [illegible]. Nonnulli [illegible] materiam [illegible] [illegible] esse [illegible]
materiae [illegible] ac crudae multitudo congregatur et Alex [illegible] Gal: humores crassos, ac lentos et fatetur copia [illegible]
quandoque solos existentes, interim exiguo sanguini permixtos. Effectrix vero eorum causa est ignea renum caliditas, [illegible]
[illegible] autem ipse [illegible] non valent, namque fieri non potest ut [illegible] corpori tantum frigus accidat quo concrescere valeat
lapis, quemadmodum fieri in externis videmus, quamquam non semper ex eorum calore, sed quandoque vehementi. [illegible]
[illegible], prout eorum natura magis apta est ut videretur, ob quam etiam caliditati diversitatem lapides quoque colore diff[erunt]
[illegible] quoniam eorum renes sunt (ut ante visum est) in eorum dumtaxat cavitatibus concrescunt. Verum nos cum Hip:
[illegible] de [illegible] tum de morbis [illegible] de renum affectibus dispositione [illegible], [illegible] contrarium tenemus eos, [illegible]
renum [illegible] posse concrescere, verum etiam et in eorum carnibus [illegible]. Et quod [illegible] loco [illegible] habeant, [illegible]
nem [illegible] gravis dolor, [illegible] acerbus [illegible]. sicut tamquam alicuius gravis loco incumbentis [illegible]
[illegible], diversis tamen temporibus. Nam si in renum cavis fuerint orti in solo per urinarios meatus transitu, gravissi[me]
dolent laborantes si vero in ipsa renum carne fuerint creati non solum inter exeundum, verum etiam omni tempore dolorem
ferunt leviter et quando in renum sinus [illegible]. Modus autem generationis talis existit, nam cum renes [illegible] serum [illegible]
cum sanguine in vasis permixtum est, ad seipsos attrahunt (ut superius demonstravimus) meatibus in renum ventriculo
[illegible] latius patefactis, aliquid etiam ex crassioribus [illegible] simul illabitur, quod ipso [illegible] calefactum in renum cavo, [illegible]
consistentiam [illegible] fecit, si renum vis expultrix omne id una cum lotio extruserit, arenosa in ipso subsidentia fiunt.
Quod si renum cavo impactum tenacius inhaereat aliquid aliud eiusdem materiae ex ulteriora causa suscipiens, sibique apponens, [illegible]
augetur: semper enim quod recens influit priori circumdatur, atque ita [illegible] magnitudine tophus grandescit, [illegible]
crasso et viscido humore, idque ad tophi corpulentiam [illegible] [illegible] in renum carnibus quantum proportione tophis [illegible]
[illegible] morbo genitis correspondent. Nam si ille sanguis qui in renes derivatur crassior, ac pituitosior se ipso existens [illegible]
etiam ad atram bilem vergens [illegible], et arterias in renum substantia [illegible] quantitate, vel qualitate aut consisten[tia]
excedens, astringitur, detentusque concipit caliditatem propter naturam, quae amplius eum densat, agglutinat, et [illegible]
[illegible] in terram et lapidem commutat, quemadmodum si in cavitatem eorum delatus esset: Utroque vero modo lapides fieri posse in ren[ibus]
clarum est, cum succus tenax, et crassus tempore aliquo attrahitur [illegible] atque exiccatur. Talis itaque est calculi in renibus
[illegible] ex humoribus crassis et viscosis, tamquam ex materia, [illegible] ignea eorum caliditate, tamquam efficiente, [illegible] etiam [illegible]
videmus. Nam ex igne et tali materia [illegible] figuli omnia vasa conficiunt, ita ut [illegible] aqua [illegible] dissolvi possint. [illegible]
[illegible] magna cum diligentia curari debet, nam ubi perseveraverit, ac magnopere invaluerit ob dolores, ac vigilias [illegible]
[illegible] aeruginosus vomitus supervenit. [illegible] imminet periculum, ne vires a vigilijs et [illegible] dolore [illegible]
Quod vero in adultis, ac in declinante potius aetate magis quam pueris renum hic affectus contingat Gal: [illegible] quemadmodum [illegible]
[illegible] pueri frequentius grandiore aetate provecti ut [illegible], idque non nisi ob diversitatem caloris, qui in adultis crassos succos [illegible]
[illegible], in pueris vero fundit atque dissolverit quemadmodum fusius capitulo de lapide vesicae declarabimus. In renibus vero consistunt [illegible]
[illegible] aut parvi, aut [illegible] aliquando [illegible] aliquando plures magnitudine et forma, colore et asperitate [illegible]
inter se differentes. Ex eorum autem non rotundi et leves facile excernuntur. Nonnulli [illegible] quacumque forma [illegible]
[illegible] oblongi et asperi difficulter excernuntur. Pro curatione [illegible] eligatur purus ac temperatus: somnus [illegible]
[illegible] paruam [illegible] longior: ~~[illegible]~~ [illegible]: Est [illegible] valde noxia, deambulationes autem [illegible]
conveniunt: [illegible] roboris [illegible], [illegible] exercere valeant. Nam magnae exercitationes non conveniunt [illegible]
[illegible], aut [illegible], aut [illegible], aut [illegible] aut humum fodere aut [illegible] aliud [illegible]
solent assidue, modo ne in [illegible] aliud quippiam. Cum namque haec probe excernit, urinae profluent libere. Ab immodicis [illegible]
caveant, [illegible] quod [illegible] intereà moderatus autem cibus et bonis [illegible] [illegible]

[margin: 13. Quaestio [illegible] in hanc [illegible] [illegible] sanguinis.]
[margin: Materialis causa calculi:]
[margin: Effectrix causa calculi:]
[margin: Quo in parte renum calculi generentur]
[margin: 1. Modus generationis calculi in renibus.]
[margin: Curatio Ratio victus]

propter rupturam

colorem. Cuius causa et ipsa sanguinis copia erit aut propterea quod grave onus tulerit, gestaverit seu valde saltaverit, aut
ex alto ceciderit, vel aliud quippiam tale violentum sustinuerit. Idque symptoma erit, si per erosionem venae
renum sanguis excernatur, in signum prædictos vasorum continui solutionem quam exulcerationem, seu erosionem. Itidem
sanguis sensim et paulatim excernetur, ~~in signum prædictos vasorum continui solutionem quam exulcerationem seu erosionem~~
dolor renes excruciabit, aderunt que alia erosionis vel exulcerationis indicia. Causam habebit acres succos ex
superioribus defluentes, ut fusius dictum est supra cap: de Ulcere renum. Qui autem propter renum imbecillitatem aut

Si erosionem ... propter ...

earum vasorum reserationem tenuem sanguinis serum mingunt, non negligenter tractandi sunt, sed magna cum diligentia circa
initia eos curare oportet. Nam temporis progressu extenuantur et emaciantur omnes, et nigros etiam quam plures sanguinis
mictus excernunt. Neque etiam despiciendi sunt qui per circuitus sanguinem cum urina excernunt. Nam licet in principio propter
eam quod citra ullum aliquem dolorem excernitur, nihil in totum mali formident ægri. Ubi tamen diuturnior fuerit affectio
et aliquando adhibeatur, quod per morem excerni consuevit, gravitatem induit, ideoque pessimus morbus causa existit, sanguinis
nimirum ad alias particulas delabente: qua ratione cachecticos affectos in aliquibus accidunt, aut vertigines, aut
delirium et insaniæ, aut oculorum cæcitates, et plerumque in malum corporis habitum et hydropem delabendi aptitudo inde
oboritur. Si vero ob venam ruptam sanguis profluat, quamcelerrime etiam præsidia adhibere oportet. Nam verendum est ne
ob nimiam sanguinis copiam excretam corpus totum inanitum ac refrigeretur, et propterea in lipothymiam syn-
copen et demum in mortem incidant, aut propter concretum sanguinem et in grumum versum, si in vesica detineatur, timor est ne omnino urina supprimatur consequaturque etiam animi defectio, et color pallidus ac reliqua
prava symptomata, quæ ad grumos in vesica sequi solent. At is qui per erosionem sanguis mittitur, quamcelerrime
circa initia curari debet. Nam temporis processu difficilioris curationis existet quemadmodum repetita cap: de exul: renum diximus.

Sitienti sanguinis mictu ... ...

Ratione vero ad curationem spectat similis victus ratio instituenda erit quam cap: de exul: renum. Quoque in
mictus renum attinet: ea quæ conferunt quæ calorem in curatione per urinam conferunt, ore propter venam debilitatem
aut amplitudinem osculorum urinas ad renes excolantium licet ex Gal. authoritate quoque mictus sanguinis possunt quod ad
sanguinis sputum usurpantur. Quare vero a principio hic conveniunt quæ cibis astringentes et inanitionem rigorem in potu po-
tum ubi vires imbecillæ fuerint. Ab iis vero quæ urinam cient et a cibis omnibus abstineant, maxime vero conferat san-
guinaria succus et radicis symphiti decoctum, ad huc tragacanthæ in vino nigro macerata. Item cornu cervini
ustum ʒ i ex vino aut lapidis hæmatitis ʒ i. Nec non folia salicis trita cum vino, vanularum ... arboris ... et
radicis spinæ albæ decoctum laudant, quoque polygoni et plantaginis succum cum posca commendavit. Ex quibus item
succis cum saccharo syr: parari poterunt, pauco aceto addito, ac exhiberi vel in ... syr: myrthinus et
de infus: rosarum siccarum ... ʒ i radicis symphiti, cornu cervini usti aut lapidis hæma-
titis seu boli armeni ... parato pauco aceto addito, aut pulveres cum oxysaccharo adhibeantur et ubi non suf-
fecerint cum syr: syr: ʒ i ex pastilli de spodio seu terra lemnia vel de succino addere poteris. Nec minus con-
venientia sunt descripta sequentia cum eo quod astringunt et exsiccant, etiam robur addere possunt. Unde farina
sunt rubi folia myrti, ac quercus, item myrti bacca, malicorium, et balaustium, et cydonii folia cum posca
aut vino astringente imposita. Ex quibus et aliis similibus simul permixtis omnibus vel quibusdam poterunt etiam topica
medicamenta hoc in modo parari. ℞ Foliorum Rubi, myrthi et quercus ana man: ß malicorii et balaustiorum ana ʒiii farinæ
hordei ℔ i olei rosati ℥ ii cum posca fiat cataplasma. Aut ℞ ... vino astringente aut posca decoctorum

... plantaginis ... sanguinis ...

iii foliorum plantaginis man: i gummi tragacanthi et succi ... ana ℥ i. Aluminis acaciæ hypocistidis
... ʒ ii olei myrthini et rosati ana ℥ i ß farinæ hordei ℥ ß fiat cataplasma. Si vero per circuitum propter
... venæ rupturam ... sanguis excernatur. Itaque venæ sectio in cubito commoda est eis, quibus
ob venam ruptam sanguis promanat statim in principio. Iis vero quibus per circuitum sanguinem excernunt paulo ante circuitum
exhibita: nisi etiam sanguinis impetus urgeat, ac cogat, ut ... adhibeatur. Namque tunc etiam ipso circuitu vena se-
canda erit. Cæterum sanguinis detractionem partiri melius erit, et paulatim eius revulsio et diversio fiat. Lotiones
item conveniunt hæmorrhoicis aptæ et quæ dicuntur ex prædictis. Lotiones circa renes spongiis posca imbutis irrigantur
aut ... cum rosaceo et aceto ... emplastris ... reliquisque tam superius quam cap: de ... spui:
descriptis utendum erit. Et ubi sanguinis cessaverit excretio dictis utendum est. Cæterum ... sanguinis ... gignatur
maxime in his, qui per circuitum excernunt, ... corporis ... assidua exercenda. In his vero qui ob
venam ruptam sanguinem mingunt, si exulceratio in locis relinquatur, aut eam exulceratio ob acres defluxiones ... humores fuerit orta, et si ab erosione venarum fuerit ortum sanguinis profluvium ipsam erosionem seu exulcerationem
post sanguinis suppressionem curabimus quæ ea quæ cap: de Exul: dicuntur. Reliquum est ut ... huic cap: fi-
nem imponam emplastrum optimum ex ... describam quod recipit ... ℥ i ß ... ana ... palmam ... ʒ x
... ʒ i, quanquam paulo plus aceti et rosacei quantum satis misceantur et fiat emplastrum.

DE LAPIDE RENUM CAP. 94.

Lithiasis ... ...

Quod vero accidit ... renes ipsi sive per earum cavitatem, sive substantiam affectum quod lapides quem quidem reperitur sive
λιθίασιν appellant graeci nephritim quoque nominant ... vero ... sive familiaris sit sive ... sive
sive communi proprietati ipsam intelligendo nihil aliud nephritis ... ipsam λιθίασιν, ut patet ... de renum affectuum dignos.
ac curationi ... Latini autem Calculum sive Lapidis morbum appellant, quo morbo ... loci ... vesica
laborare solent, ... visum est etiam coloris. Affectus vero hic nihil aliud est quam corpus ... durum toto

Quod renes affecti ... ...

quod ... instar lapidis seu tophi ... vel ... ... penitus. ... ... renes affectos esse
ex dolore ... quod ... in renem ... fixus, ac stabilis ... in dextra parte si dexter, in sinistra vero si sinister
fuerit affectus ... ... renis super femoris erit. Nam si dextrum femur stupor occupaverit dexter ren
... sinister ... Neque ... renem ... poterimus ... teste. Nam si dexter testiculus ultra
... dextrum renem ... sinistrum ... dolebit. ... ... vasorum
... incumbentium, eas ... renes, ... arteriæ, quibus ... ... renibus ... ut in dissectio-
nibus videre licet. Reliqua vero indicia (quæ et affectum ipsum indicabunt) ... cognitione eas enarrabimus. Est namque affi-
... morbus in ... excessu, ... qui ... ... qualitate doloris ... Nam gravem in renibus labo-
rantes dolorem, acutisque infixi ... sentiunt ut Gal: ... Quod in renem dolor ... potius ... si ... quam
dolorem duo intelligi posse ... sat: asserit, aut gravem tanquam alicuius gravis loco incumbentis sensum inferentem

Affecti ... ...

aut

Acu generis duplici in existentia, ut ibidem patet. Interea que secundo loco connumera
vimus, renes quod contineant, patet est. Sunt enim instrumenta
sanguinem purgantia id quod aquosum in eo est secernentia, ut [illegible]
vesicam id non per admodum tenuia atque prorsus angusta vasa, vel ut[illegible]
vesica attrahunt, sed duo admodum magna ac ampla, quorum alterum [illegible]
ab arteria, quae spinae incubat. Alterum a vena cava [illegible] putandum est
id excrementum non purum atque exacte sincerum trahere, sed diversi cuiusdam
alterius generis admixtione adulteratum atque permixtum. Nam multum quidem
bilis flavae, ac multum sanguinis, praesertim, quod in eo humidius est [illegible]
trahunt. Verum bilioso excremento ~~verum bilioso excremento~~ quod
quidem non admodum crassum fuerit, cum urinis [illegible] meant. Sanguis vero [illegible]
venarum aspergit, instar, instar [illegible] [illegible]. Inde etiam paulatim [illegible]
nis modo in totam ipsam inspergit, efficere [illegible] atque [illegible] alimentum [illegible]
Et propterea, velut cum urinis aliquod [illegible] quae indicio venit, habe[illegible]
quemadmodum ~~[illegible]~~, ita et sanguis elaberetur praesertim eorum [illegible]
densum ~~admodum~~ est, [illegible] et aquosum. Ad facilem huius humidi attractio[nem]
confert, quemadmodum ab eodem Galeno [illegible] lib. 5. de usu part. [illegible]
est. Accidit autem interdum simul cum ipsis urinis propter eorundem [illegible]
imbecillitatem, aut aliam quampiam causam, ut idem [illegible] sang[uin]is [illegible]
et propterea [illegible], quaedam sanguinis saniem mingat similis excrement[is]
[illegible] eorum affectum [illegible] excernant. [illegible] quod magis videtur cruenta. Hunc affectu[m]
Graeci αἱμοῤῥαγίαν νεφρῶν, Latini sanguinis renum profluvium nuncupant. Quamquam
ubi [illegible] circuitum, quemadmodum [illegible] ora venarum in ano [illegible] cum αἱμοῤῥοΐδας [illegible]
renes sanguinis profluvio laborent, sic etiam appellent, ut patet ex Gale[no]
cap. 45. lib. 3. et lib. 6 cap. 2. et lib. ii [illegible] propter rupturam vel erosione[m]
venarum in renibus contingat [illegible] eveniat tale sanguinis profluvium, haud ali[ter]
nominari [illegible] erit talis affectus [illegible] ~~[illegible]~~ testimonio. [illegible] quemadmodum [illegible]
[illegible] sanguinis profluvium [illegible] licebit. Quod vero renes affectantur, cu[m]
Quod renes in hac affectione doleant signa. — sanguinis e renibus cum urinis excernatur, eorum sanguinis profluvium [illegible] ad hunc affectum [illegible] Galenus de loc. aff. et 3 de caus. sympt. [illegible]
tenuis sanies sanguinis mingitur, ac ad eos attineat hic affectus [illegible] naturam [illegible] quod [illegible] non [illegible]
[illegible] diximus [illegible] existit, hanc tamen sanguinis saniem secernere, eaque natura [illegible], cum e renibus exceni [illegible]
[illegible] esse palam existit. Nec [illegible] circuitus [illegible] sanguinis profluat, manifestum erit, cum urinis admi[xtus]
[illegible] sanguinis transitum iuxta renum locum saepe sentiunt, et maxime cum urinis [illegible]
sanguis reperitur. Quod si contingat propter vasorum rupturam a renibus sanguinem mingi, ex eo quod repente profluat
[illegible] affectionem esse [illegible] Hippocrates aph. 78 4 lib. cum dixit Quicunque sponte sanguinem mingunt his a renibus venula rupta
significatur, ab erosione vero profluens, ex dolore cum [illegible] renes affectos esse arguere poterit. Cum [illegible] autem
Affectus propter [illegible] sit affectus hic. — dicta [illegible] 4 symptomata [illegible] excretus immodicus toto [illegible] propter [illegible] quamquam diversae dispositiones [illegible]
consequantur. Namque si sanguinolentum serum mingatur eius causa erit dispositio, haud absimilis ei [illegible]
non imbecillitatem esse [illegible] ora aut meatus utrumque [illegible] quos ex vena cava renum [illegible]
[illegible] supra modum dilatantur [illegible] tenuis et aquosus erit sanguis [illegible] propter renum imbecillitatem [illegible]
natur, similis excreti, quod in hepaticis affectibus [illegible] excernantur, nisi quod tenuis hic sanies sanguinis [illegible]
[illegible] videtur.[13] Eritque cum noxa functionis tum retentricis, tum etiam alterarticis ipsorum renum [illegible]
13 [illegible] — tempore ortum habebit. Ad morbum itaque in [illegible] consequentur tale sanguinis profluvium. At si propter amplitudin[em]
[illegible] fiat urinam ad renes excolantium. Erit iam dicti symptomatis causa morbus in [illegible], eaque dilatata [illegible]
quia nedum tenuis sanies sanguinis meiatur: sed quandam etiam ex sanguine renes laxatum emittunt, et alia
crassa adeo, ut postquam ea quae [illegible] constiterint, subsidentia quaedam [illegible] reperiantur [illegible]
[illegible]: maximam maxime pulmonem similitudine referentia: convulsio: ac [illegible] in renes
nihil aut vero parum dolent aegri. [illegible] lotio levati melius habent, neque universim ora [illegible] sanguinem [illegible]
Dubium — [illegible] cum [illegible] fuerit, sed paulatim atque tenui ore [illegible]. Id [illegible] non ab re [illegible] quempiam [illegible]
Diapedesis — sanguinis profluvium [illegible] hic serum sanguinis [illegible]. Item cum ex vasis sanguis profluat, vel propter eorum [illegible]
[illegible] vel propter reserationem vel διαπήδησιν [illegible] istos modos hactenus sanguinis sanies profluat
An quam Diapedesin [illegible] contingit tunica [illegible] ipsorum vasorum [illegible], et sanguinis tenuitate, vel ex [illegible]
adaperto. Dicimus nos quod ubi fiat ex exiguorum vasorum adapertione tale serum sanguinis profluvium, [illegible]
continetur. Ubi vero propter debilitatem ipsorum renum [illegible] sanguis serum meiitur, [illegible] sanguinis [illegible]
profluvium dicitur. Namque sanguinolentum serum est quod excernitur ex Gal. [illegible] 3 de caus. sympt. [illegible] loco propter [illegible]
[illegible] sanguinis diapedesin, tamquam [illegible] excretionis [illegible] excipit, [illegible] etiam cap. de [illegible]
Causae [illegible] sanguis mingatur et signa — [illegible] sanguis, [illegible] circuitum excretus ab ipsis renibus non [illegible] in [illegible] excretus immodicus, ac ad eo[s]
[illegible] reservatum [illegible]. [illegible] nulli adesse noxa [illegible] dictorum renum, sed ab excretrice facu[ltate] [illegible]
[illegible] αἱμοῤῥοΐδας [illegible] contingit) sanguis excernitur. Quapropter circa initia citra ullum aegri dolorem [illegible]
[illegible] aegri propter eius excretionem et [illegible] fiunt. Ubi vero diuturnior fuerit affectio, absque laesione [illegible]
[illegible] fieri non poterit. Dignosces autem affectionem hanc, quum excreti sanguinis [illegible] transitum iuxta [illegible]
cum saepe [illegible]. Item quum urinae admixtus sanguis reperitur, [illegible] vero multum [illegible]
[illegible] excretus omissio, seu cuiusdam membri mutilatio, aut quaepiam [illegible]
[illegible] est, [illegible] si propter rupturam in renibus sanguinis profluvium fiat symptoma: erit [illegible] solutionem [illegible]
consequens. Eritque in affectibus [illegible] et multus excretus ac repente [illegible] [illegible]

deli et Ioanni Francisco Corata et Magnifico Placentino Marcello.
At ubi, haec non sufficerint, aut ex calida duntaxat renum intemperie ortum fuerit urinae profluvium, sanguinalis succus ex vino nigro austero praebeatur, et centinodia Pauli Aeginetae, similiter palmalis aut [illegible] dilutum, et etiam syrupus de symphito cremor. Nec minus conferunt vermes terreni ex aliquo praedictorum succorum decocti sint. Item ex omphacio, et ribes, myrtinus, ex infusione rosarum, et oxalidis succo, seu plantagini, vel portulacae exhiberi potuerunt. Similiter possunt de spodio, vel terra lemnia, seu de succino. Quod si ~~[illegible]~~ praedicta remedia frustra adhibeantur affectusque ipse augescat, non absurdum fuerit etiam stuporem inducentia ut ex Aetii decreto. Unguentum usum ʒ semel ʒ i philonii graeci, seu romani, vel novelli theriacae cum polygoni succo seu decocto, ac pauco vino nigro praebeto. Extrinsecus autem ad lumbos ac renes, pectinem, et hypochondria praesertim dextrum illitiones unguenta ac cataplasmata refrigerantia adhibenda sunt eodem facultate, et [illegible] oxy[illegible], [illegible] ex oleo rosaceo omphacino, praecipue cydoniorum et myrthino, ~~[illegible]~~ addito etiam ex oleo de papavere, seu de nymphea, cum pauco aceto, ac cerae illinitio confert. Vel hunc in modum unguentum componas ei convenit adhibendum: santalorum omnium [illegible] ʒ ii. succi plantaginis, et cichorii, cuiuslibet ʒ i olei rosacei et myrtini, ana ʒ i s. cerae et aceti quantum satis fiat unguentum. Reliqua autem, epithemata intra [illegible] adhibeantur. Quod recipit succi lactucae et portulacae et foliorum papaveris [illegible] seu solani seu umbilici veneris, singulorum ʒ i. farinae hordei ʒ 2 gummi dragant infusi in aqua rosacea ʒ iii. cremoris seminum cydoniorum ʒ iiii. olei rosacei myrtini, et de nymphea ana ʒ i. hypocistidis, balaustiorum, corallorum rubeorum et [illegible] ana ʒ iiii. aceti et cerae quantum fiat unguentum.
Procemum etiam saponis adiici potest papaveris succus seu hyosciami, cremor etiam seminum papaveris et oleum eiusdem. Et cataplasmata magis ut [illegible] folia recipe hyosciami papaveris solani, rosarum singulorum manipuli portulacae umbilici veneris cuiuslibet manipul. s. cremoris seminum papaveris et [illegible] ana ʒ iii farinae hordeacae ℔ i s. santalorum et corallorum rubeorum, ac balaustiorum, singul. ʒ i. olei rosacei myrtini et cydoniorum ana ʒ i. quae contundenda sunt contundantur, misceantur et cum succo solani, seu foliorum seu foliorum [illegible] cataplasma fiat pauco aceti addito quibus etiam adiicere potuimus, ubi haec non sufficerint ea quae magis torporem inducunt, posita, et quae validius astringunt. Nec meni libeat, potuimus ex iisdem emplastra conficere infundi etiam utiliter eidem oleum in quo vermes terreni sint decocti aut aliquid ex repositoriis medicamentis ex sententia Aetii.

De sanguinis renum profluvio Cap. 92.

Constituerunt [illegible] alimenti instrumenta, ut liquet 3. de usu part. horum quaedam sunt prima et principalia quae scilicet concoquunt ubique alimentum aliis transmittunt, quaedam et secunda quae purgant quae deducunt, et quae [illegible] excipiunt. et separant quae excernendis excrementis sunt destinata

322 nitere, sed quies ~~[illegible]~~ iniungat. Abluesit huius natura, uel arte, Nam semp[er]
dictus uidens in hoc affectione uentrem siccionem efficit dum ciborum humi-
ditatem attrahit, et exsiccauerit. Vitent animi affectus immoderatos, cibi, [illegible]
qui difficulter conficiuntur, nec liquidi sint (ut ait Paulus) nec facile [illegible]
nam conuertantur, attenuentur. Alex. Trall. sint q[ue] carnis bonique succi [illegible]
citur carentes, et qui acrimoniam ostendere possint, refrigidi[illegible] temperie
In quantitate etiam necessario copiosiores exhibeantur, et [illegible] ut
rare possint, ex Alex. decreto. Propterea inter carnes, suillae [illegible] [illegible]
be coctae conueniunt, potissimum pedes, et rostra, item leporum et capre-
pedes, item uitellini hedorum, ac castratorum caseus recens compactus
tra calem, et [illegible] [illegible], aut frequentius [illegible], [illegible] [illegible]
pos: oua etiam sorbilia, et ex oleribus intubum ceris, portulaca, aut
[illegible], inter pisces saxatiles eligantur, inter fructus pyra poma mala p[unica]
[illegible] castaneas comedere alienum non est, Alex. Trall. [illegible]
da sunt calida omnia, et acria [illegible] nemo [illegible] in [illegible] iniiciat, aut anis[um]
cuminum, aut huiusmodi aliquid semen, uel ea quae urinas prouocant
Alex. decreto. Potio quoque his solito amplior dari debet, et neque in[illegible]
[illegible] [illegible] mittamus, sit q[ue] eadem frigida eligenda, uinum [illegible]
crassum frigida ampliusque [illegible], namque uinus comporis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] (Actio [illegible]), et omnes humores optimos reddit ex Gal. com. aph.
7. lib. poterit insuper propotu exiberi aqua hordei, ex rosso hordeo [illegible]
[illegible], aut succus malorum punicorum cum frigida [illegible], uel [illegible]
[illegible] pomorum, seu pirorum astringentium et pro sorbitione [illegible]
sane succus frigidus [illegible], et alia ad sorbitionis formam [illegible]
[illegible] [illegible] ex auctoritate eiusdem Aetii. Sanguinem mox ubi acceperi[t]
[illegible], non dum ad [illegible] progressum, optimum est [illegible] uenam secare et
[illegible] sanguinem [illegible] ex eiusdem Aetii, et Pauli sententia. [illegible]
in renum corpore [illegible] fuerint imbibiti humores [illegible]
[illegible] urinam [illegible], quae uibratum in renes imbibitum humo[rem]
[illegible] possint. Verum si [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible] sit malum: [illegible]
[illegible] adhiberi debet, nec quidquam exhiberi, quod urinam ciet. Con[illegible]
enim in inuetratis uires, et ex uenae incisione totum corpus [illegible]
dit, et urinam ciens in ipsis multiplicat malum, quemadmodum ma[illegible]
huic affectioni remedium est, ut statim potatum [illegible], sit autem
frigidus [illegible] potus ut liquet ab Aetio, et Paulo. At ubi initio [illegible]
[illegible] sucei, quod purgante medicamento [illegible] [illegible] ind[illegible]
uenerit, eius prius concoctis, ac preparatis ex syr. rosaceo, [illegible]
et mintha, uiolaceo, aut qui ex succo boraginis parato, [illegible]
sit autem purgans medicamentum leue, quod leniter aut [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] attractione ac astrictione expurgare ualeat, ueluti est mel [illegible]
cassia fistula tamarindi myrobolani [illegible], [illegible]
[illegible] in [illegible] rosarum saccarum uiolaceum, et [illegible] diachat[illegible]. [illegible]
poterit purgans medicamentum parari, quibus de [illegible] simul [illegible]
pro ut usus postulabit: maxima etiam [illegible] ad exsudationem di[illegible]
optima uero erit (ut inquit Aetius) in dolio [illegible] [illegible] [illegible]
dandum, eo modo, ut caput extra dolium promineat frigidumque [illegible] [illegible]
Reliquum uero corpus omne calefiat in [illegible] [illegible] non [illegible]
naturali balneo, quod apud Puteolos reperitur, balneolum appell[atum]
[illegible] ex eo, nedum maxima [illegible] ad exsudationem [illegible]. uerum en[im]
ipsi commodum [illegible] ex omnibus ipse ex aliquo [illegible]
ptorum medicamentorum illinire possunt renes, [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
1. 8. sacchari rosacei cum lib. [illegible] aut lib. 1. aquae hordei prius [illegible]
et oxalidis [illegible], quae curationi [illegible] usque reliquis [illegible]
[illegible] ~~[illegible]~~ tis diuersis in [illegible] duos [illegible] curaui, Excellentissim[e]

non mutato. Si quis autem inficias ibit, Pauli verba in medium ducens, qui ait habet origo ipsius ex retentricis renum facultatis impotentia contrahitur attractricis autem robore forte, ut totum corpus ob immodicum calorem exhauriat, volens per haec verba quod attractrix renum facultas robusta fuerit in hac affectione obesa, propterea quod eam robustam esse Paulus affirmat. Dicimus non propterea inopportunam esse eandem facultatem qui immoderate attrahat. Nec propterea facultas simpliciter robusta appellanda erit cum immoderate operetur. Namque sanitas in commoderatione consistit. Nec Paulus simpliciter eam robustam ac sanam esse fatetur, imo eg[illegible] eam, et obesam esse, qui dixit forte robore ut totum corpus ob immodicum calorem exhauriat. Id quod etiam declaravit Aetius, dum ait, Certum proprius renum affectus diabetes existit, qui videlicet immoderate humorem appetunt. Nec minus et Alex. idem confirmavit cap. 8. lib. 9. inquiens, fit autem ob retentricis renum facultatis imbecillitatem, et propter attractricis robur quae ob caliditatem, non humores solum venas sed etiam totius corporis immoderatius attrahere compellitur. Concomitantur autem eos, qui predicta affectione laborant, et nox sitis, adeo ut neque ulla potestas ex illis [illegible] liquores extinctione contingat, aliquando et sitis supra sit inexplebilis ergo rosam [illegible] gerit, hoc est, ut assidue potu assumere cogantur neque tamen [illegible] propterea quod citissime per totum expellitur potatum ut id inquit Aetius quod ve[illegible] resudante [illegible] exuberantem quoque [illegible] quod [illegible] referunt eorum qui videntur [illegible] sunt de animo rubi, et non longe post morientes [illegible] qui [illegible] ardere se putant, accedit sitis, et mictio frequens, et quam [illegible] aliquando patiuntur urinam retineant, intumescunt lumbi, testes, et coxae. Quod si adhuc amplius mordens caliditas in visceribus augeatur, superior ventris corrugatur et vene in ipso elevantur: universumque habitum [illegible] tempore fit, et tabes totius corporis gravis accidit, quemadmodum idem Aetius ex Areti auctoritate scriptum reliquit predicto loco. Haec autem functionum noxae ob immodicam ipsorum renum caliditatem exoriuntur quemadmodum ab Alex. et Paulo decretum est. Quam propter ad versus hanc utrique purgandum esse scriptum reliquerunt. Aetius vero vitiosos humores in ipso renum corpore imbibitos affectionem hanc inducere testatur. Sed vero hi conciliantur est interim absque vitiosorum succorum redundantia ob calidam renum intemperiem affectionem ipsam oriri velut Paulus et Alex. testantur. Quandoque vero cum eo unde humor praesentia, ubi in renum corpore fuerint imbibiti (ut Aetius ait) qui aut biliosi, aut pituitosi, salsi erunt. At si calida duntaxat adest intemperies, hanc aegre ignosci poterit. Similiter, si iam vitiosi humores in renibus aut in universo corpore redundabunt, ex his quae in precedentibus [illegible] conspicimus. Reliquum est, ut ad eiusdem [illegible] transeamus quod primum ex Alex. colligitur. Quod magnopere attendendum est pro eiusdem curatione. Primum ob immodicam renum caliditatem, non solum humores venarum, verum etiam totius corporis immoderatius attrahere compelluntur, ut ipse inquit et propterea totius corporis siccitas et tabes diuturnitate temporis necessario consequuntur potissimum, quia haec affectio paulatim cum incepit, increscit ut eius principium et incrementum vix [illegible] sed dum ad statum pervenerit adeo ut videatur subito advenisse, Gal. test. 6. de loc. affec. propterea quod venis desiderium non animali velut ventriculi est sed naturale. Quod vero per simul sit vitium in sine profluvium quoniam duplex est, ex Gal. consta[illegible] [illegible] eo attrahent plures instrumentorum cuiusque generis aliiores, et vires impediti fuerint, aut ex toto perierint [illegible] est [illegible] ut inquit Pro cuius curatione (ut liquet ex eodem Paulo et Alex.) adversus immodicum renum calorem pugnandum est, refrigerando quidem partem et confirmando contemperando autem totum corpus et humectando quoniam id necessarium [illegible] ob largam urinarum excretionem deprehenditur. At Aetius, qui non nisi voluit esse calidam renum intemperiem diabetis causam inquit. Scopus igitur in curationibus nobis sit ut humorum commoniam deleamus [illegible] intemperiem corrigamus. Ut cum tamen sit Aer religatus ad frigidum et [illegible] vergens. Somnus recipiatur solito longior. Exercitium et immodicus motus

Quæ pars affecta sit in diabete

Modus generationis eius

Quæ affectio renum

Quod renum facultas violata sit

Conciliantur diversæ Galeni sententiæ

Quod tres diversæ facultates offendantur in diabete concluditur

ut in hac affectione eorum potius imbecillitas accusanda sit et non aliarum partium per quas potus transire solet ex eiusdem Galeni testimonio citato lib. 6. de loc. affect. Modus autem generationis eius est, quoniam primum renes trahunt sanguinis serum ex venis, quæ cum fuerint absumptæ videatur sanguis in venis huiusmodi humiditate spoliatus, exiccentur, et deinde hæ ex intestinis et ventriculo humorem trahunt et hepate, deinde hoc ex intestinis et ventriculo sunt, post eundem. Cum vero exiccatæ fuerint venæ quæ in ore ventriculi sunt, ad ventriculum veniunt ut homo, deinde exhibita potione venæ ex hepate ad ventriculum veniunt, atque ex his aliæ deinceps, donec ad renes perveniunt, ut potum inde totum rapiunt, atque ad attractionem feruntur. Est itaque diabetes propter nimiam per eorundem attractionem in ore ventriculi cupiditatem, propter renum affectum, qui cum in eis retentricis facultatis imbecillitas, ut propter accedente præterea retentricis, urinam non valeat, quemadmodum eodem loco respondet, quæ continere diutius urinam non valeat, quemadmodum eodem l. de affect: a Galeno dictum est atqui obiicit quispiam, cum infirmi fuerint renes, quo modo fieri potest ut tam celeriter urinam ad se attrahant. Ad id respondere possumus ex Galeno quod quemadmodum in ventriculo quandoque vehementissima excitatur ciborum cupiditas, ita in renibus dum liquentur vehementissima excitatur cupiditas simul omnium atque hanc ob causam eorum urinam per consequentiam ad se trahere, sed illico ad attractionem impetu gravari censendum est. Unde licet infirmi fuerint renes, propter cupiditatem quam habent serosæ humiditatis cupiditatem, cum affatim attrahunt, ac deinde cum eandem continere non valeant in vesicam impellere coguntur. Circa affectus hic symptomata in genere excretorum immodicæ, et liquet quia effectum excedens a naturali statu, neque dum quantitate, sed quod functionum consequitur ipsorum renum. Homque ad eorum affectionem hanc supra demonstravimus. Verum cuius nam eorum facultatis læsio fuerit inquirendum est. Namque Galenus citato lib. 6. de loc. affec. asserere videtur tum attractricem, cum etiam retentricem eorum facultatem oblæsam esse. Lib: vero primo de cris: virtutem retentricem simul, atque etiam alteratricem eorundem renum extinctam seu ablatam esse in hac affectione asserit, dum dixit, Verum hæc profluvii talis est, qualis circa album lienteriæ cum intestinorum extinctio, ut dicere quispiam attrahendi virtutis, et retentricis, et alteratricis. Deinde vero concludit: Idcirco pessimum esse affectum urinæ profluvium quando ... est citum: At si fas est verum fateri utique [illegible] Gal. veritatem consulit. Nam ut ex genere eius affectio necessarium est, ut ipsi renes affatim humiditatem serosam attrahant, eorum vehementi cupiditate, præcedente alias nulla omnino insignis urinæ copia ad renes perveniret. Accedit præterea retentricis facultatis imbecillitas, quoniam citra hanc non tanta celeritate sequeretur urinæ profluvium quoniam eius multa eiusdem ad renes perveniret. ~~accedit præterea retentricis facultatis imbecillitas quoniam citra hanc non tanta celeritate sequeretur urinæ eiusdem ad renes fuerit profluvium quoniam eius multa copia eiusdem ad renes~~ propter cuius facultatis imbecillitatem, cum ea detinere non valeat tanta impetu quanto indigeret attractrix facultas pro eius alteratione ex consequenti quæ cit, et eiusdem attractionis ablatio, quo fit, ut id, quod bibunt renanti, exuberanter reddant, eo a sua qualitate non mutato. Tres facultates offensæ sunt in urinæ profluvio. Attractrix videlicet, Retentrix et alteratrix ipsorum renum. Renum attractrix primo et depravata immoderate attrahit, et propterea similiter Gal. hanc renum appetentiam immoderatam attrahit, cupiditate in ore ventriculi, cum conina molestia propter quam attrahunt, cupiditate subsequitur deinceps retentricis facultatis noxa quæ vocatur appetentia. Subsequitur deinceps retentricis facultatis noxa quæ imbecilla existit ut ablata dici posset. Hanc eandem concessit et alteratricis ipsorum ablationem seu extinctionem, cuius licet non meminerit lib. 6. de loc. affect: Ipse eius tamen verbis comprehenditur cum dixit quod infirmi ea affectione exuberanter, id quod biberunt reddunt, eo a sua qualitate non [illegible]

Quoniam triplex erat (ut diximus) in venarum concoctione excrementum ac
triplicia quoque instrumenta, quae ipsa expurgant a natura fabri-
cata. Cum de duob. iam verba fecerimus, bilioso inquam ac melancho-
lico, restat conveniensque de cunctis vitiis, quae circa eorum secretionem ac in-
strumenta ipsa expurgantia eveniunt, reliquum est de eo, quod ad tertium
superest excremento verba facere quod quidem tenue atque aquosum existens
urinam appellamus, cuncta symptomata quae circa eius separationem contingunt
ac omnia vitia quae instrumentis pro eius segregatione fabricatis evenire so-
lent, conscribentes. Construxit etenim natura, quo id a sanguine secerneret
renes, quae urinam a sanguine segregant, atque illinc ureteras ad vesicam
emittunt, indeque excernunt, quo scilicet tempore ratio ipsa iusserit. Quam
quam quam Erasistratus Asclepiades [illegible] aliter sed falso senserint Gal. auctore
liquet primo de facultat. natural. Circa quam plenum facultat. innumeri affe-
ctus praeter naturam oriri possunt, ipsam impedientes aut depravantes, in quor.
numero (quamvis raro evenire soleat) ut apud eundem Galenum liquet 6. de
loc. affect. namque non nisi bis ipsum videre potuit, unus est qui a Graecis διαβήτης
quandoque διψακος interim [illegible] quandoque vero Galeno teste appellatur. [illegible]
lib. 6. de loc. affect. primo de [illegible] et lib. de diff. sympt. Latini vero diabetem quidam
aquam intercutem, seu hydropem in matulam, interim urinae diarrheam in urina
vocant, etenim prout diversimode affectionem considerabant, diversa quoque nomi-
na sortiebantur. Nam si celerem urinae transitum seu traductionem diabetem nominati-
mus a verbo διαβαίνω quod latine traiicio, pertranseo, seu traduco sonat, sic nomi-
nabatur. Quidam vero ingentem ac inexplebilem, quae hunc affectum conse-
quitur sitim, animadvertentes, διψακόν ipsum appellaverunt a verbo διψάω
quod idem est quod sitio. Unde διψακόν quasi vehementer sitiens dicitur.
Alij magnam urinae copiam inspicientes, aquam in matulam, ad matellam, seu urinae
profluvium, nominarunt. Verum quicquid sit de eius nomine. Nam neque idone-
um ei nomen imponamus id scrutari animus est, sed ut curationis viam tum ex
sy. sit loco affecto tum ex ipsa dispositione inveniamus ut Gal. inquit. Quapropter dia-
betes nihil aliud est (Aetio teste ca. 1. lib. 11.) quam affectio [illegible] circa renes consi-
stens multum potum inducens una cum hoc quod quicquid bibit simul ut acceptum est per
urinas reijcitur. Ut vero Paulo visum cap. 45 lib. 3. potionis transmissio est per renes
lib. fuerit assumpta. Ex Gal. autem auctoritate eodem lib. 6. de loc. affect. velox transitus
existit urinam, ac exuberantem esse quod potatum est, eadem qua
qualitate non mutato. Propterea tum eodem loco, tum etiam primo de crisibus a sua
tum dixit esse affectum hunc ventriculi intestinorumque lenitati quod transitus
celeritatem pertinet potissimum ei, in qua vehementissima quoque excitatur
ciborum cupiditas ac etiam caninae appetentiae. Nam quemadmodum in his, qui
canina vocata appetentia vexantur in ore ventriculi cupiditatem existere
videmus, ut affatim implent, paulo post aut evomant, aut alvi fluore de-
iiciant, non potente ventriculo ipso devoratorum pondus sustinere, ita renibus
quoque accidit serosi humiditatis cupiditas una cum ipsorum imbecillitate ut
[illegible] humiditatem affatim attrahere ac eandem deinde in vesicam impellere cogantur.
non propterea quod affatim celeriterque ad vesicam urina defertur, ventriculi aut
intestinorum potissimum imbecillitati causa referenda est. Nam si ob id quod
potum sustinere non possunt ad excretionem properant, multo
quo minus sedem excernatis, quemadmodum in levitate intestinorum quid obstat
transmissionem item a toto ventriculi portio ad hepar non fieri, quod eidem
aut venae, in lactibus aut ventre, aut earum quae ab hepate exortae ad renes [illegible]
imbecillitati fieri dicimus. Quin imo serum ex ventriculo per mesenterii ve-
nas (veluti ortones a [illegible]) citius ad iecur allicit, eius veluti manibus ac
prium est. Et propterea absonum est affectum hunc referre ventriculi intestinorum
hepatis aut venarum quae in mesenterio sunt, seu earum quae ab hepate exortae
ad renes tendunt imbecillitati, neque etiam vesicae. Nam neque ea a renibus urinam
trahit, sed ipsi quaedam excernendo in vesicam mittunt quemadmodum neque
intestina a ventriculo attrahunt ut patet eodem 6. de loc. affect. Reliquum
itaque est post quam renes esse id, quod aquosum in sanguine est ad se alli-

A quo sal. cavenit. si vena non servatur, hoc est si non abstinentur id est si non conveniat dieta. Verum post eas sanationem habet
Hip: libri [illegible] Aph: non dixit haemorrhoides inveteratas sananti: est enim sanatio perfecta libera et legitima
ve concedit ipse enim Hip: quod non oporteat aegrum haemorrhoidis relinquere sed eas excidere, et post
Quando sectio venae conveniat. curationem ipsas sanationem dicitur ad naturalem statum corporis curatum redire, incidere et cubiti venam
perdere, quo vero vacuato in corpore sanguis evacuato, hoc itaque modo possibile est incolumes evadere, [illegible]
324 nisi haemorrhoida relicta. Atque vena erit secunda Hip: sententia quomodolibet fuerit intellecta, [illegible] haemorrhoidas
veteres sanare tentaverit, aut unam ipsarum relinquerit, aut si nullam penitus derelinquerit, [illegible] servare eo
detentus sit convenienti victus ratione, ne talis fluxio copia sequatur, et si quae fuerit genita, venae sectione statim
Quo haemorrhoidas nimio profluvio medendum. [illegible] temporis vacuare, sanguine vicinante vere. At si immodice sanguis [illegible] quam ex immoderata
ad extremam frigiditatem trahi incurrat, ac tempus aquam intercutem accesserunt consistunt ubi robur in ... debilia
supprimendi sunt, similiter et victus ratio in statum quam capis de convenientibus spirituosis sanguinis condigne adhibendo
proportionatam facilis concoctionis, ac multi et boni nutrimenti cibi semper exhibeantur cum bonis astringentibus
sunt: et in potu vinum astringens) si vires ferant, alterna cubiti dextri vena incidenda erit venaque spiritus gra...
Sectio venae ubi cohibere voles haemorrhoidas, quod in brachio sunt venae secare convenit, quo recte revertimur ne in tantam
vacandam haemorrhoidum evacuatio evadat, ut hinc vel phthisim incurrat, vel aquae intercutem obnoxium, aut
cachecticum reddat, ex malo habitu reddat. Quod si vires venae sectionem non ferant, hipochondrijs cucurbitulae apponendae
sunt, manus item ac brachia vincienda, et frictiones asperas his partibus adhibeantur. Intra corpus vero [illegible]
Quae per os exhibenda purgatio. quae astringunt sumenda ut syr ex infusione rosarum [illegible] et incompletae myrthinus, minus cytoniorum et
antea oxalidis succo per plantag: paratus cum eisdem plantag: aut oxalidis aqua et si non adeo extreme
debilitati vires fuerint post mediocrem ferre possit purgatione, redundantibus vitiosis humoribus sanguinis (ut
qui ex hepate quemadmodum proposuimus in medium sanguinis per haemorrhoides effluunt) purgantia aliquod medicamentum propinare
erit ex his quae praeter quam quod leviter habeant vim purgandi talem vitiosum succum, verum etiam [illegible]
si fuerit) facultatem insuper habeant astringendi quod modo sunt mirabolani, terra [illegible] Rhab: Agaric:
ex pluribus: infusa rosarum rubra [illegible] syr d. Aq: ex his poteris purgans medicamentum diversimode componere
diversa ratione redundantis succi situs eius quantitate virium robori potius, quam quantitate humoris redundantis
accommodata deinde ad eliciendam astringendam organicam, tum intus quam foris adhibita debet sumenda cap: de
Sicut haec regulas conducentibus ℈ ii lapidis Hemathitis tritus cum ℥ iii vel 4 posca. Aut ℞ Lapi: Hema:
Rad: symphyti chalbes ana ʒ ß boli armeni ℈ ß, chis mastiches gra: 4 fiat pulvis q cum ℥ ii vini astring:
aut ℥ iii decoctionis aquae sanguinariae exhibeatur, nec minus valebit si ʒ i tripherae sarracenicae aut triphe:
Salomonis diebus aut theriacae compositae maxime frigidioribus ac pituitosis et melancholicis exhibeas cum ℥
iii vini astringenti [illegible] Aut si ʒ i trochiscorum de spodio aut de terra lemnia, aut de succino, addito
Quae exterius adhibenda. sorbi corymbis cum ℥ ii aut iii aquae plantag: aut aceto stellae spinae, extrinsecus quoque ea adhibenda
quae sanguinis reprimere valent ut insessus in aqua exhiberis. aut in aqua pluviali fiat decoctum rosarum ab
foliorumque plantag: et myrtillos et uvae decoctae, siquidem ea interim, malicorium, gallae cypressi, balaustium et magna non
necessitate, hypocistidis, alumen, papaver album, et nigrum quoque si opus fuerit spodio decocto adiiciatur, in
vero in frigidioribus in vino adstringenti potest decoquentur, aut saltem permixto eo cum dicta aqua pluviali
insuper ac flores verbasci admisceantur. Quod si quis in eo desidere non poterit, spongia in dicto decocto madefacta ...
pariter adhibeantur ex eis dictis etiam sacculi parati poterunt, qui in vino astringenti prius irrigati ad momentum
vel vigesimis partis impetrantur ac ligetur, qui recipit Aloes ʒ ii Corticum thuris ʒ i balaustiae sanguinis d.
terrae lemniae ana ℈ i gallarum maliorumque et seminis rosarum ana ʒ i fiat pulvis tenuissimus. Hoc insuper medic...
poteris ℞ succi plantaginis, sanguinariae, et solani ana ʒ ii Aloes corticum thuris, terrae lemniae, ana ʒ i
[illegible] myrthini, mastichini, et rosarum ana ʒ i Aluminis ovorum ʒ 7 cerae et aceti sanguinis in vino astringentis quantum
fiat unguentum tangendo minime vim magnam sanguinem si [illegible] commendavit Aloen [illegible] et squamam ferri
plumbum ustum cum posca impositum tantum extra. Vero medicamentum illud praestantissimum ac Vanam existit quod
describitur a methodo medendi ex aloe et thure omnis candido compositum, adeo ut ad mellis consistentiam dematur
deinde Leporis mollissimis pilis excipitur et vasis ipsis unde sanguis effluit, liberaliter imponitur. [illegible]
et tale, diversis ubi ipsum circa vasa fuerit alligatum, forinsecus fascia ex tenuilinteo [illegible]
di ac ipsum diversimode componendi, ex eas [illegible] petant [illegible] mittam quod in diversis corpori
plus aloes immiscendum erit in mollibus vero plus thuris ut ipse inquit. Oribasius cap. 13 lib. 9 haemorrhoid
nimium effluxu si fere uste aloen illitam aut dissolutam, et impositam, aut sit etiam spongia ex posca in qua fer
squamam plumbumque ustum sit, ut ipse refert —

imbecillitas adsit, iis saepe Hemorrhoides obveniunt. At ubi melancolicus succus sive ater sanguis ex ea sit pro-
fluit venis, haud agre ex ejus colore, ac sit stri dignoscitur. Si vero atrior sit coloris sicut servans naim, si propter ejus
multitudinem natura ipsum excernat ex gbaris, aut o modo iam dicti cais praecedentibus illud pariter poteris: Saltem ex natura hi
evitate, superstanti, ac ex eo quod reliqua ut paulo continenti: Quadmodum ubi his sanguinis immodice profluat, vel post nigri sanguinis
excretionem natura haudquaquam potente propter cum imbecillitatem, ac cum praesens diutinam vasorum apertionem bonum sanguinem vel
vere, ut eo sanguini ropan quodam ad ea vasa invenerit quis earum patefactis, aut propter multitudinem sanguinis copio-
puim nacare tentasset, eadem propter earum hepatis apertionem, ac retentricis imbecillitatem, earum reprimere non valeret, ex
contrario indicari poterit. Neque vero aegri facile tollerant: quum de eo bene ac corpus vidit imbecilliores redduntur. Quapropter qui
admodum hic affectus, a multis morbis tutos reddit, quod vitet melancholici succi copia per has venas vacuatur, aut non immodice
sanguis profluit ut liquet ex Hipp: 6 de morb: vulg: cum dixit Hemorrhoidibus laborantes neque morbo laterali, neque pulmonis
inflammatione, neque phagedaena, neque furunculis, neque terminthis, neque lepra neque aliis fortasse similibus (morbis supplendum est)
capiuntur. Ita quoque cum vetus immenserit, nonnullorum malorum causa huibus existit, nam ex deformitatem et miseram
vitam hemorrhoides videntur: multos etiam vita privant et deformitatem quae propter colorem totius corporis vitium ex ...
nationis succedens: Miseram vero vitam propter corporis debilitatem, quandoque etiam de vita periclitantur sic affecti, cum ob
excedentem evacuationem perfrigeratum hepar aquam intercutem operatur. Atque hinc quod ovis Hippocratis apho: scribit
haud quaquam oblitus est, nam quod supervenientes hemorrhoides a nonnullis aliis malis liberent laborantes dixerit
reliquit apho: 11 6 lib: ubi cum dixit Melancholicis et Nephritide laborantibus Hemorrhoides supervenientes bonum.
Neque solum ratione evacuationis, sed etiam ipsa qualitate humoris evacuati hemorrhoides iam dictos affectiones sanant. Ut
si sanguinem crassum consentirent evacuare humorem plenum melancholicis. Insanientibus si varices, vel hemorrhoi-
des supervenerint, insaniae solutio fit, propter eandem causam. Quadmodum quod vero iis tentaverit vitia incidere, his, quibus
consueverit per hemorrhoides longo tempore talis succus evacuari, quod periculosum est, ne in tabem aut aquam intercutem incidant
ut Hipp apho: in eiusdem lib: sub his verbis docuit, a diuturnis sanato hemorrhoidibus si una non servatur, periculum est
aquam intercutem, aut tabem adventare. Huc et quod non ab re decreverit apho: 25 quinti lib: Quod ubi sanguis nigra
deiiciuntur sitque per hemorrhoides Item et Gal. in com: bonum est, quod vero hanc rat. multum talem accumulaverit sangui,
Namque ut Gal. loquatur non est assuefaciendus ei, quod fit per emorrhoides evacuationi quae periculorum habet utraque
immoderantiam, quod vel supra modum sanguis excernatur, vel ex toto supprimitur. Ex quibus liquet quantum aberrant nostri
vulgi huius temporis medici, qui fere indifferenter cunctis laborantibus hirudines pedis usum adhibere iubent
etiam si non consueverit talis ex eiusdem venis succus, seu sanguis confluere, neque huic rat. multum talem cumulaverit
Hemorrhoidas item nigri Iohannes Ephesinus cap: 19 huius vicini planta pustulis multis nigro colore affectis subo-
riuntur 20 die moriuntur Cau: eo de eius, sic saepe reliquit, Venetiis, quod in eo extant in ipso longius manibus
illum in aquam subter cute resolvi contingit, et affectus infeliciter cibos sentire, ac contabescere, periculum quoque
est ne longum etiam sanguinis profluvium accidat, quadmodum ne si in totum supprimatur. unde laboriore est
curo. Quod quidem ad curandi rationem, attinet, ubi certas fuerint hemorrhoides, aut modice ex eis sanguis fluxerit
ea utenda est victus ratione quam capit de melan: infinitis adeo ut ipsam inhibeatur ne multa copia talis melan:
cholici succi generetur, sed quoad fieri potuit ex ipsa, atque etiam facile expurgari valeat. Verum ubi magnos
circa sedem dolores excitaverint, quod ex crudo sanguine existente comprimuntur, ex propter vehementes
fiant dolores, clysma non semel duntaxat, sed saepe mollientia erit. Solet vero oriri inflammatio, maxime ubi duas
eum locum leniat quae de re mollibus ac lenibus atque speribus clysmus satis conveniens erit ex decocto foliorum malvae ...
olei ac bebe in gallinarum iure additi ℥ iiii vel olei violarum aut amigd: dulc: ℥ ii saccari et ʒ i adipis anseris
aut venum capreae in qua etiam usum confert ℥ i vel i ℔ cassiae fistulae per horam ante cibum devorata; con-
festim, mallat malleoli vena incidenda non semel duntaxat sed bis, ubi opus fuerit, et vires consenti-
ant, ac corpus sanguine potius crasso et melancholico plenum fuerit: nam in curibus pectoris venae hemorrhoides
quae vocant, propterea quod per derivationem sanguinis, qui in his continetur, vacuatur, ac dolor sedatur. apponenda quoque
ubi vehementius perseveraverit dolor, quae illum mitigare possit. quare in aqua dulci modice calida desidendum est ℔
aut decocti in ea malvae, altheae, violarum foliis interim melilotum, seu graecis chamaemelo, lini seminis et ane:
tho: item et ubi haec non sufficerint Hyosciami, ac lactucae foliis, et papaveris tum albi tum nigri corticis
addi poterunt, et ubi desideret esse in ea non poterit spongiis in iam dicto decocto imbutis et madefactis
dolenti loco adhibeantur. Fovendum inspersum ex ovorum vitellis, vel oleo rosaceo, et cataplasmata: quandoque
misceri poterit mica panis aqua dulci ... decocta; idque si eo fuerint hemorrhoides digito introrsum sinistra
sup illitum linteum panniculum imponendum est. Forevi usus, ubi iam dictum medicam dolorem non sedaverit in fine ...
vi, quod recipit foliorum altheae malvae ana m: ℔ adipis anserini ℥ ii vitellorum ovorum iii olei rosati; de semine lini ana ʒ i cum
aloe parum misce. ad fiat unguent: et in vehementissimo dolore infrascripto quoque utaris: Ex foliis Hyosciami misce violas
et lactucae tantundem bulliant in aqua et exprimantur, deinde in illa aqua macerentur mica panis, cui adde vitellorum ovorum iii
cremoris sem: lini et foenug: pol: ana ʒ ii olei rosati ℥ ii misceantur et utatur modo iam dicto. Ubi vero praeterea non contulerint
sanguinem aliis vacuare oportet huc adhibito modo, ex olei de chrisomeli de sem: lini de amigd amar: ac nucleis persicorum
ana ʒ i succi cepae et ... ana ʒ ii pinguedinis columbarum ℥ iiii medullae seu sepi cervini ℥ iii cum parum
cera fiat unguent. Vel fricantur dicti hemorrhoides cum ficu foliis, aut linteis lintei asperis et crassis: et ubi haec
non contulerint, aut igne fervere nequeant, hirudines imponantur eius hemorrhoidibus: nam ex his apparuit alios dolore consue-
verunt. ubi cauti adhibeantur. Aperiuntur etiam eas foliis herbae foliis viridis assidue affricatis in sicco et sinum ...
et vulnus quod immissa, et sal bituminis per lanae fomentum inditum. Ubi vero apertae fuerint Hemor: si modice ex eis
fluat sanguis, adeo ut vires neque imbecilliores reddantur, eas inibi non retinendas, potius si sanguis niger est
crassus fuerit, ex parte internatta fluere consueverit: Neque aliter eas supprimere tentandum, tam quoniam a multis li-
berant vitiis, tam etiam quod si quis eas curare tentaverit, quod eos cum sanguinis exitum non habent, incidant in precordia et
viscera materia, subitis et gravissimis morbis correpti sunt ut liquet Gal: ille inquit, qui sanguinis profluvio imbecilliores non
fiunt quod in eis ipsi Hipp: de sanatione reliquit apho: 12 6 lib: cum dixit a diuturnis sanato hemorrhoidibus, si non una servatur, periculum est
aquam intercutem aut tabem advenire, consuluit itaque Hipp: in has sectionis iuxta Gal. expositionem unam saltem servare Hemorrhoid.
ut per hanc vacuetur feculenta, ac crassior materia. Hippocratis ponitur in quibus solito est temporis longo talis excerni si
quis eas sanare tentaverit, aliis ... ab Hipp: vitia supervenire periculum est. Aetius vero ille Hipp: verba Galenus non secus
talibus exponit. At vero Hipp: noluisse, quod una Hemorrhois servari debeat ad sanguinis excretionem ... sed dixit

Venas sedis hemorrhoidas [illegible]

325

sint venae portae dictae (ut quibusdam visum est velut vena magna chyli), seu cauae appellatae vel utrisque, omnes ex [illegible] rami ad easdem pertineant, et ex portae venae oriantur: quamvis Hip: et Gal: doctrinae magis [illegible] ramos esse venae cauae propter ipsius Gal: verba lib: 2 de nat: facult: cum 2 de art: cur: ad Glau: cap: de [illegible] et 6 de locis aff: et Hip: apho: 21 et 11 6 lib: Nam in ipsis ubi minus quam, infirmum est atrum succum [illegible] habitu bene: Ut sanguis impurior, crassior ac nigrior fit, universum corpus redditur decolor, non propter a[illegible] nisi quod cum facultate attrahenti imbecilliori reddita sanguis in universum corpus impurus transmittitur, et [illegible] ab ipsis venis nimis excernendi habitus ad venas sedis quandoque delegatur: et per easdem excernitur. necessario sequitur [illegible] cauae dictas esse et non portae esse ramos Cum non prius excernatur quam per universa totius corporis vasa fuerit diffusus [illegible] ad universam cutim, quemadmodum ad varices, aut ad iam dicta sedis vasa devenerit, aut ad quampiam aliam partem, quae in [illegible] fuerit. Adde quod propterea melancholicis, et nephritide laborantibus hemorrhoides conferunt, non solum vere evacuatae [illegible] qualitate humoris evacuati: quoniam pellit natura ad partes inferiores humores eos, quod tales affectus efficiunt humoris forte [illegible] melancholici ac crassi fuerit, cui in dubium venerit tales humores per ramos cauae et non portae vehi ad dicta sedis [illegible] mutari atque transferri tamquam per convenientiora loca per quae symptomata ac faciliora tali fiat evacuatio [illegible]

Affectus propter nomen Audacter itaque cum Hip: et Gal: tenemus [illegible] atque sentimus hemorrhoidas ramos esse venae cauae potius quam [illegible] quamvis ex portae ortas forte progeniem [illegible], quae ex cava ad easdem pertineant. [illegible] licet huic affectui nomen inditum [illegible] hemorrhois propter sanguinem, qui magna ex parte cum succo melancholico a natura recedente horum vasorum ora excerni [illegible] et propterea dici posset esse symptoma in genere excretionis immodicae toto genere praeter naturam, quemadmodum et reliquae hemorrhagiae [illegible] mensium profluvium: tamen illud non ita facile asseverem, cum nonnullas sint Hemorrhoides caecae ut diximus ex [illegible] venos vidimus crebro observamus, ex quibus ne stillulam quidem sanguinis profluit: qua vere nec hemorrhoides [illegible] neque symptomata esse in genere excretionis immodicae, nisi quispiam dixerit id raro evenire, cum etiam ex eisdem caecis semper aliquid [illegible] sanguinis licet minimum sit, quod si nec omnino quippiam excernatur non propterea hemorrhoides non [illegible] omnes sic appellatae sint propterea quod saepius et non semper natura sanguinem permixtum humorem melancholicum [illegible] harum vasorum ora, per ea excernit. Quod confirmatur Celsi autoritate cap: 18 lib: 6 cum dixit textorum [illegible] venas tamquam ex capitulis quibusdam surgentia quae saepe sanguinem fundunt ἁιμορροΐδας Graeci nominant. At [illegible] potius asseveret Hemmorrhoidas non symptoma esse, sed morbum, non similarium sed instrumentarium partium [illegible] tali, easdem non astricta, aut constipata, sed dilatata, aut patefacta, non reclamarem. Nam [illegible] dicebat quod Hemorrhoides dilatatio venae sedis, ad quam dilatationem si eadem ora reserabantur, sanguinis fluor consequebatur, et sic aperte [illegible] bantur Hemorrhoides, si vero eadem ora haudquaquam aperiuntur nihil excernitur, etiam si ipsae venae admodum dilatatae [illegible] impletae et propterea caecae appellantur. Communis est itaque vasorum dilatatio cunctis hemmorrhoidibus, et non sanguinis [illegible] excretio. Quare morbum potius quam symptoma asserendum erit. Illud porro cum Gal: affirmare poterit. Nam cum ex [illegible] more melancholico varices et hemorrhoides fiant ut liquet 2 de art: cur: ad Glau: et apho: 21 6 lib: et lib: de a[illegible] quemadmodum varices fiunt cum femoris et crurum venae dilatationes fiunt, ita etiam et hemorrhoides cum sedis [illegible] tantur, quin immo omnes dilatatas venas medici antiqui [illegible] appellavit. Quare cum dispositioni amplificationi et dilatationi [illegible] sedis hemorrhoides cunctae fiant, et non cum ex eis sanguis profluit (id in symptomate est eadem, quod saepe evenit, non autem semper) [illegible] rea morbum potius quam symptoma esse non ab re quispiam dixerit quamvis a symptomate nomen sumpserit, quod [illegible] ei supervenire solet. Namque venarum sedis amplificatio seu dilatatio quaedam hemorrhois est, non autem illa sanguinis [illegible] quod non solum ipsius venis dilatatio, sed etiam patefactio orificiorum earundem consequitur, potius cum non [illegible] venire contingat, ut diximus est. Cognosces autem eas non difficulter, oculi in conspicuae sint externa [illegible] nescit, et capita velut supereminent, et in internam intestini recti partem reclinata acinis lucide apparent [illegible]

Affectus signa. Vehementem excitant, potissimum ora servore exeunte comprimuntur, quamvis caecae plus doloris quam apertae afferant [illegible] apertis excreverunt.

Apertae non sanguinem ejaculantur, maxime quod unacum servore, aliquando sine, ut Hip: lib: de Hemorr: [illegible] Hemorrhoides adest dolor universi corporis, propriusque ei [illegible] declamans utque [illegible] Unde accidat quod Hemmorrhoides magis interius fiant, si vehementer exprimantur, sed [illegible] ipsius aqua calida [illegible] crassiores hunc transfectas quam si apertae sint. Vel quod hemorrhoides originem habeant ex copia melancholici succi, sanguinis, aut ex eo sanguine multo fluente crassior existente, cum vero eam ac universam [illegible] humorem ipsi excernentes undique sedis venae reponunt lib: apud Gal: lib: de atra bile ac lib: de curandis [illegible] apho: 12 lib: 6 [illegible] Hemorrhoidas fieri impossibile est absque hoc, quod propter multitudinem et crassitudinem sanguinis, ora quarundam venarum [illegible] contur, hepate ad ipsas reponente succum et quando sanguinem melancholicum, Atque iam diximus nos circa [illegible] sermonis quibus corporibus et quibus causis talis consuevit succi, seu sanguinis melancholici copia: quod ubi non [illegible] ta fuerit: et illorum vasorum sedis expultrix facultas non vehementer irritata, ac retentrix non admodum imbecilla [illegible] fiunt hemorrhoides: quemadmodum ubi contrarium evenerit apertae: ex quibus sanguis profluit crassus, niger, et [illegible] magna ex parte, nam quandoque contingit, quod sanguis per eas venas profluat, natura duntaxat multitudinem sanguinis evacuante: quemadmodum accidit sanguinis per nares effundentibus: non magnum patefactio eiusdem venis ex sanguinis [illegible] ad eas irruenti id natura haud quaquam tempestive ac cum commode effecerit: qua sibi effusio sanguinis intend[illegible] non sit: interim quod accidit ut nimia atri sanguinis, seu succi evacuandi causa venam aperuerit quo male [illegible] evacuato, bonus etiam subsequatur ubi diutius patefactum remaneat os eiusdem venae, neque prius fuerit [illegible] Quare audacter cum Gal: tenemus quod licet magna ex parte per has venas ater sanguis, ac succus melancholicus [illegible] sedis genitus expurgari consueverit, tamen non omnis hemorrhoidis [illegible] melancholicam bilem aut melan: sanguinem [illegible] Neque propterea Gal: sibi ipsi repugnantia scripsit cum comm: aph: 12 6 lib dixerit Hemorrhoides fieri impossibile propter multitudinem et crassitudinem sanguinis, hepate ad eas reponente sanguinem quandoque melancholicum et ipsi [illegible] de Hip: lib: [illegible] Hemorrhois [illegible], quod ex huiusmodi hemorrhoidibus nunc et ipsius [illegible] ortum habet. At lib: 6 [illegible] vulgo omnes casus enim causas ex quibus per sedis venas sanguis profluere consueverit, tamen necessarium per facultatem intelligentiae textus Hip: ac universum sentias eiusdem textus, quam oppositas tamen sibi videri. Ad venas in sua meth[illegible] methodo lib: 5 capite quo loco post melancholici succi redundantiam alias quoque nonnullas nominat causas, ex quibus venae sanguinis profluere accidit, ut post eas quod post exercitia omiserint, aut plenioris victus uti ceperint, quae [illegible] aliquibus consuetas linguae aut utero (in mulieribus) excretiones suppresserint, aut quibus mos erat venam [illegible] aliamve quampiam venae sanguinis evacuans, et consuetudinem mutaverint: at iam quia corpus universum [illegible]

Lanbas medebim quod emolliat & exsumptum, hoc ii cane probat. Sin vero tenesmi causa fuerit abscissa, aut illa non amplius a causa dependeat, aut causa exigua sit, cum dissolutientibus, tum modice astringentibus laborans sedes mouenda est, cum ex eis quos supra opem feramus: ecl Albucasis aucto, totisque viribus clysteribus, aliisque topicis medicis ipsam curare nitendum erit. Aliisque adhuc diaconi, prout diversae fuerint causae quae ipsum effecerunt. Nam si inflammatio fuerit, fit dum venae sectione, et dum eaedem perseverant. Chirurgis succus cum pannis roris simul cum eo decoctis infundi debet vel decoctum paratum ex hordeo non decorticato et torrefacto, ac plantaginis foliis cuius ℥ viii aut lib: i assumens adiectis olei rosacei ℥ iii et recentibus ovis totis sine corticibus no ii simulque permixtis fiat clyster. Ad eundem usum iniiciendum hac recenter [illegible] capillum, potius cum oleo rosaceo. Ceterum [illegible] [illegible] circa os sacrum, sedis ac pubis et inter femina, perineum [illegible] apponi, fotus, ac illitiones adhiberi debent oleo myrteo rosaceo, aliisque omphacino pauco vino albo adiecto. Quod si dolor intenderetur, fotus ex seminum [illegible], malvae, rosae rubeae, altheae, ac seminis lini decocto fiat. Vel in eorundem iure insessiones faciant ægri, cum efficacissima in tenesmo afferant fomenta sint sedi admota ecl Albucasis aucto: succedente vero tempore reiectis rosis ex velis adhibitis chamomeli floribus ac meliloto fomentum paratum et oleo rosaceo, seu myrthino chamomelinum ac anethinum permiscere opus et tempore procedente etiam solis Vi: Abbitioni aut humoribus, si tenesmus fuerit ortus, clysteres fiant ex hordei et foliis plantaginis decocto in pullorum gallinaceorum iure, sacchari rubei et olei rosacei, omphacini singulorum ℥ ii adiectis et vitellis ovorum no ii aut ex capitibus [illegible] sacharorubeo et oleo rosaceo, pariterque fotus, insessiones, ac illitiones ex malvae, altheae, rosis, violis ac hordei decocto, et ex oleo rosaceo, omphacino, myrteo, et [illegible]: dilinimenta fiant, vel ex oleo rosaceo recenti butyro ex adipe anserino cum modica cera soluti, [illegible] anni [illegible], potius ubi vehementior dolor urgeat. Possunt insuper verbena decocto inferiores partes foveri, aut in aqua calida [illegible] desidere. Post haec ea quae astringunt, simulque contemperant iniicienda sunt, ut decoctum ex rubi, myrthi, seu plantaginis foliis, rosis, cytinis, hypocistide, balaustiis ac hordeo, cui olei rosacei omphacini ac sacchari rubei ℥ ii addas, ac vitellos duos ovorum ubi vigens dolor adsit. At si dolor absit, aut is exiguus fuerit oleum rosaceum, ac ovorum vitelli auferantur. Si vero sibi [illegible] sit, quod ægrum infestaverit ac tenesmum excitaverit, fueritque adhuc exigua quantitas in recto intestino eiusque [illegible], detergentibus huiusmodi clysteribus utare primo ac leviter astringentibus, deinde astringentia magis ac exsiccantia modica adhibeas, quae etiam ad caliditatem vergant. Vt ℞ Hordei cum corticibus ac cicerum rubeorum ana ℥. i furfuris ℥. s. corticum pini foliorum lauri et florum chamomeli ana manip: ℞ [illegible] cupressi no 4 fiat decoctum in aqua pluviali: aut [illegible] pullorum gallinaceorum ex quo accipe lib: i adde olei anethini chamomelini on: ii si dolor urgeat. Vitellos ovorum no ii mellis rosacei on: ii misceantur et fiat clyster. Exterius circa perinaeum sedem, et femina calida fomenta, ac etiam olea adhibere oportet, fiant autem fotus, seu insessiones ex floribus chamomeli, meliloto, foenugraeco anetho, corticibus pini, lauri, ac cupressi foliis, malicorio, ac myrthi baccis, parato decocto ex hisce [illegible] aqua pluviali, et vini astringentis. Illinitio autem ex iam dicto oleo anethino, aut chamomelino fiat, [illegible], irino aut rutaceo. Ad hunc etiam usum conferunt [illegible] ex furfure in vino astringenti decocto parati; si [illegible] secundum propriam quoque experientiam ab [illegible]: commendatur later quam vetustus, et a fimo depuratus una cum contentis in eo paleis, si tundatur, deinde fervente aceto subactus, linteoloque alligatus subdatur sedi. Id vero statim ab excretione admoveri debet et maxime si dolor infestet, demum [illegible] hordei, ac cicerum decocto malicorium lentes, myrthi baccas, ac gallas adiiciendas corticem pini, cupressi [illegible] non [illegible]. [illegible] sed mellis rosacei ℥ ii adiectis. Quod si vigiliae una cum dolore generante consequantur, neque fotus cedat asso, sedi aliquod soporiferum collyrium subdetur Aut etiam expediti clysteribus solani, hyosciami, aut mandragorae decoctum adiiciatur. Eorundem autem quantitas exigua sit, neque ea adhibeantur nisi maxima urgente necessitate. At si tenesmum [illegible] quis praecesserit, eiusque [illegible], dissolutientibusque fotibus, insessionibus, [illegible], [illegible] uti licebit, ex iis ubique prout ansa expostulabit —

DE HEMORROIDIBUS. CAP: 76.

In sanguine grasso quod adeo crassum et terreum ex cibis nam in nutrimentum fertur, nec commode a naturali calore attenuatur, sed prout necessarium est in iecinore fit, mutationem subterfugit, id lien ad se trahit: quod vero mediocri est crassitudine ac plane a iecinore absolutum, simul cum sanguine in omnem partem diffunditur. Requirit enim sanguis in non paucis [illegible] partibus crassitudinem quandam, ac separatur sed tanta taliisque iamdictis [illegible] portio, quanta qualisque si in totum ferretur corpus, noxam aliquam inferret. Cum igitur naturali temperatura hunc humorem paucum generaverit et vinculis ac adhibita confert, et splen satis attrahit ex eo quantum, haud magnam huiusmodi ex inopia in venis gradus, at ubi contra [illegible] Cibo autem contra ut sit hepar ad quandam huiusmodi [illegible] aptum, sit etiam vero victus pro talis cibos adhibita, quae crassum et feculentum humorem natura apta sint procreare. Splen vero sit natura imbecillior, ergo que de ea [illegible] gradus ad se minime trahere potens, in hoc inquam corpore turbidus fit ac crassescit, qui venis gratis sanguis, et nonnunquam a venis eiusque [illegible] (ut [illegible] alia [illegible]) [illegible], quod extraneum est, ad sedis vasa quaedam reponitur. Interimque propter multitudinem, et crassitudinem eiusdem sanguinis, eorundemque vasorum ora aperiuntur aliquando [illegible] excernitur: quam [illegible] Αἱμοῤῥοΐδας appellant ut liquet 2 de Arte cur: ad Glau: 6 de morb: vulg: com: aphor: 12. 6 lib. nam αἱμοῤῥοΐς nihil aliud scire [illegible] quam sanguinis profluvium per venas sedis, id confirmatur auctoritate Gal: lib: de atra bile cum dixit [illegible] autem nam vel adeo venarum vasorum, quae sunt in sede, talem permixtum sanguini humorem excernit loquens de melancholico succo quod et nomen symptomati imponunt αἱμοῤῥοΐδας Latini quoque alio proprie nomine carentes eodem modo [illegible] hanc Hemorrhoida sive Hemorrhoidas appellant. Sumpsit itaque appellationis originem hemorrhoidum a sanguinis fluxu ut dicit Gal: et Hip: qui etiam assumi hunc asseverat esse velut dilatationem quandam locorum in sede factam venis quibusdam istic apertis et progressu temporis callosioribus factis Verum quamvis ut plurimum accidat, quod dilatatis, ac adeo impletis iamdictis venis ob copiam sanguinis [illegible] ac crassi ut diximus, quod per eas sanguis excernatur: et propterea tale sortitus sit nomen affectus hic; tamen [illegible] si is non excernatur, modo dilatatis, impletis, ac inflatis, etiam sunt venae ex iamdicto crassiore sanguine Hemorrhoides quoque appellari [illegible], Quapropter [illegible] duas Hemorrhoidum dicebat esse differentias: quoniam aliae sunt caecae, aliae vero apertae, caecae quae omni tempore inflatae sunt et nihil excernunt: Apertae vero sunt, quae [illegible] tempora sanguinem effundunt: Verum quae affectio in ambabus differentiis adeo oculis conspicua est, ut nullo alio signo opus habeant, quoniam semper venae sedis affectae sunt: quique non adeo conspicuum sit, neque mihi ita certum, num dictae sedis venae pro germinationis

draconis ana ℥ i adiice, vel tantum pastillos de spodio, seu terra lemnia, aut succino, quemadmodum si magnopere [illegible]
geat, suppositoria etiam medicamenta immittere poteris. Nam quod tutius per sedem quam per os adhibentur, ut potio ℥ s a[illegible]
Philonii [illegible] aut cataposiis de cynoglossa, seu eius medicamenti quod a Nicolao Requies appellatur. Ubi nero ulcera [illegible]
depascantur eis, quae crustam inducunt, utentur (Etsi vera haec parum minus ferrum [illegible] promittant potius [illegible]
inferioribus consistunt intestinis) verum nos medicamenta quae crustam inducunt per sedem probamus, ubi ulcus serpendo deper[illegible]
circa crassa intestina consistit. Horum autem copia quam [illegible] et Alex: et Gal: lib: 9 de comp: med: per locos reperi[illegible]
At si ex vehementiore pharmaco potu oborta fuerit dysenteria, iis quae venenosis potu conveniunt, erit utendum. Sunt
venena huiusmodi in triplici differentia, vomitoria videlicet, obtundentia, atque extinguentia. [illegible] non etiam acri[illegible]
prehenduntur. Cataplasmata vero, fomenta, et unguenta, seu cerata ventri imponenda haud magnopere prosunt [illegible]
ubi frigida atque astringentia fuerint. Nam quo magis cutem densant eis, tanto magis fluxiones augebunt. Ubi [illegible]
geris vehementi urgente dolore, eisdem uti oportet, autem [illegible] ut medicamentorum facultas altius ad intestina pe[illegible]
re valeat. Aut vini albi et tenuis modicum sint, ea nec facultate [illegible] admodum frigida. Horum autem med[illegible]
quoniam multa copia apud antiquos medicos: autores [illegible] reperitur, propterea consulto de his nos non memini[illegible]

DE TENESMO SEU TYRESIMO CAPUT 75

Ex eodem quo iam dicta dysenteria genere est Tenesmus, a Plinio Tenasmus dictus. Nomen vero sumpsit a[illegible] quo tympa[illegible]

Tenesmus unde nomen sumpsit.

quoniam in eo tensio quaedam circa intestinum rectum sit, ob quam cum cacare vehementer aegri appetunt,
nec exurgent, ut id fit, quod desidendi quaedam cupiditas assidua, ac inanis quaedam dejiciendi voluntas [illegible]
tinua et implacabili desidendi cupiditas, quae nihil praeter modica cruenta vel mucosa egeritur, [illegible] Aetius aff[illegible]
dicit. Est autem affectus hic ad excernendum promptitudo, quae differri aut devitari non potest, nihil tamen praeter quam pauca [illegible]
asperitum [illegible] propellens, et post eam quaedam mucosa [illegible] affectus symptomata infert dysenteriae similia, unde [illegible]
inhaerentiores habet, easdem quoque huius causam et dispositionem. Convenit itaque cum proprie dicta dysenteria tenesmus in [illegible]
causa et sympto: nisi quod essent vehementiora, ut quum [illegible] ex Gal: sentit. Differunt autem loco [illegible]
nam dysenteria proprie dicta indifferenter in cunctis intestinis excitari potest praeterquam in intestino recto. Tenesmus vero [illegible]

Quibus cum dysenteria convenit.

in eodem intestino recto oriri consuevit, ut confirmant Gal: et Alex: cap: 9 lib: 8 cum dixit. Tenesmus recti intestini
est, indicant etiam ipsum affectum esse vehementer tensio, ac dolor cum posita ac prompta deiiciendi cupiditas pe[illegible]
admodum [illegible] excerni, et quod per totum morbi spatium ipsis quae a superis descendunt, haudquaquam [illegible]

Quae pars in eo afficitur.

Affectus hic velut et dysenteria morbus est in soluta continuitate quoniam praedicti intestini recti exulceratio est [illegible] propter[illegible]
ab initio excreta pituitosa et pinguia sunt propterea [illegible] etiam rarenti specie deiiciuntur. Comitantur hunc etiam [illegible]

Causae affectus et tenesmi signa.

hunc conatus, et implacabilis desidendi cupiditas cum flatibus descendunt autem [illegible] etiam mucosa cum [illegible]
[illegible] sentit. Nec nonnunquam et interdum post vehementem sanguis destillat. Sic Alex: [illegible]
velit. In hoc denique ac in torminibus sequens desidendi cupiditas est, atque dolor ubi aliquid excernitur. Descendunt [illegible]
pituita, mucus [illegible] interdum etiam leniter subcruenta, sed ipsis interponuntur nonnunquam excrementa quae recto [illegible]
Hip: ait lib: 1 de affect: Quod ubi tenesmus apprehenderit, secedit sanguis, ac mucus, et dolor fit in ventre inferiore [illegible]
ubi ad secessum devenerit. Scribunt tamen nonnulli quod a forti excernendi conatu [illegible] dolore vehementi aliqu[illegible]
des callosos deiecerunt, iis qui in vessica nascuntur haud dissimiles, quod [illegible] vidit, neque aliumque viderit unquam [illegible]

Causa

Affectus hic cum eiusdem sit generis cum dysenteria (ut diximus) haud quoque circa eiusdem causas ab ea discrepabit, modo ipsi circa [illegible]
intestinum exulcerationem pariant. Nam citra eam tenesmus dici non poterit. Quanquam sunt qui velint, quod a [illegible] dicti [illegible]
causis tum externis, tum internis citra exulcerationem fieri possit tenesmus (Nec non et aliquando alii) unde hunc tenesmum [illegible]
seu non verum appellant, praecipue Arabes et eorum sectatores. Nos vero cum Gal: asserimus tenesmum [illegible] appellari posse [illegible]
quampiam dolorificum affectum a quapiam causa in intestino recto fuerit ortus, nisi adsit eiusdem abrasio seu exulceratio. Quam[illegible]
autem distinguendos [illegible] ac dignoscendos tenesmi causa diversa a [illegible] cap: petas. Quanquam si propter stercorum multitudinem [illegible]
at, gravis distensio sentitur circa imum ventrem aderit. Ebriatque alii excreta [illegible] detenta [illegible] autem multitudo [illegible]
[illegible] intestino [illegible] quidam visum est (post [illegible] dixerim) cum hoc in hominibus intestinum adeo exiguum sit [illegible]
fere habeat [illegible] neque citra [illegible] excipi potest, [illegible] in nostris anatomis saepius inspeximus. Verum in eodem et aderit [illegible]

Prognostica

[illegible], vel cum praedicto collo alligatum est, vel in alia eius parte. Quod vero tenesmus neque acutis, neque longis morbis annumerari debe[illegible]
et facile tollatur, neque magnamque se ingulet. [illegible] apud Cel: Quod si utero gerenti supervenerit, faciat abortum aphor:[illegible]
ab Hip: scriptum est, id autem non ab re. Quoniam dolorificus et molestus affectus est, dolorificus propter tensionem, molestus au[illegible]
assidua desiderandi fit. Quare et propter vehementes atque frequentes excretationes conceptus aboritur, quandoqu[illegible]

Curatio

oribus etiam fortibus morbis, atque doloribus mulieres gravidae solent abortire. Pro cuius curatione propior ratio [illegible]
sit, qualem in tormine superius praecipimus. Cibos [illegible] boni succi, concoctu faciles et leniter astringentes exhib[illegible]
Quo vero ad medendi rationem attinet primo animadvertendum erit num a causa quapiam tenesmus adhuc fiat vel an ga[illegible]

Venae sectio

ipsa iam facta desinente eius causa amplius non fiat. Nam si adhuc fiat pro causarum diversitate, curandi [illegible]
variabit quemadmodum de dysenteria decretum est. Et propterea ea prius auferri debet vel venae sectione, vel purga[illegible]
ab acribus mordacibusque succis, in toto corpore redundantibus fuerit ortus. Et licet id a iunioribus etiam [illegible]
cane prius sanguis mittendum esse consultum fuerit, tamen [illegible] quae hic afferri possent. A [illegible] auctoris [illegible]

Purgo

sufficere esse debet. Ea autem talis est. Caeterum quia tenesmi ex mordacibus, salsisque humoribus intestino recto [illegible]
oriuntur, num ii in toto corpore abundent expendemus, ac mediocriter purgantibus eductis [illegible] ab [illegible]
exurgenti molestia liberabimus. Nemo ipsi vereatur ubi plethoricum fuerit corpus, et alia non prohibeant, [illegible]
inflammationes fuerit ortus tenesmus venam secare, non semel duntaxat sed saepius si opus fuerit, cum pro [illegible]
bum etiam pro revulsione efficienda priusquam ad ea se convertat medicamenta, quae tenesmum ipsum curant. Haud
dissimili ratione si vitiosi fuerint in toto redundantes succi ad intestinum rectum confluentes unde tales vel dicto [illegible]
pro redundantis succi ratione uti debemus, ut praecedenti cap: de dysenteria docuimus. Itaque [illegible] redundant[illegible]
medicamento eam purgante utare, si salsa pituita aut atra bili, medicamentis quae eosdem succos purgandi vim habent, ut oportet [illegible]
in eis commodis, ac praeparatis in eadem ordine [illegible]. Quanquam nec eadem medicamenta magnopere acria, atque quae vehem[illegible]

Si ex stercorum multitudine tenesmus [illegible]

purgandi vim habeant esse debent, cum quibus oportet quae leniter astringant permiscenda sint, ut praecedenti cap: mon[illegible]
Verum si ex stercorum multitudine tenesmus excitetur, tentandum primo est leniter clisteribus, aut etiam aliquando [illegible]
alvum moliri, et ubi non suffecerint ad lenientia medicamenta purgantia transeundum erit. Velut est manna, cassia [illegible]
charum violarum syr: ex [illegible] rosarum, rubrorum aut [illegible] et si opus fuerit, aliquid diacathol: addendum [illegible]

10 Gal: Vsum est, et nos longo tpe eo Vsi sumus, nullumq incomodi unquam consecutum esse obseruauimus ac Gal. dicit sal: [illegible] mellis et syr: de rosis siccis: rosati, seu myrtillino, rhab: q modo prodiximus parato medicam purgans tribuatur, et cibi
atra bilis causa — aris postulauerit, id qm iterare conuenit. Nec mis ubi diuitie [illegible] atrabilis fuerit ea prius parata ex succis fu-
mariae, boraginis, aut oxalidis, in syr: rosati aut pomorum syr: quod bilem atram purgare valeat medicam dato
qd recipit seal Epithimi ana ʒ ii corticum mirab: indar ʒ iii aut ʒ iiii fiat inde decoctum in aqua oxalidis, aut
plantaginis et borag: seu lupulorum [illegible] in quo [illegible] mellis rosei ℥ 1.5 aut ʒ ii Rhab: ut prius dictum est macerati
ʒ i et syr: de rosis siccis rosati ℥ ii addito. Pyr etiam iterare conuenit, si redundans praedictus perseuerauit succus
myrobolanorum et Rhab: torrefacti si opus erit. Nam qui 2do aut 3tio loco exhibentur medicta purgantia, minorem
purgandi vim, ac iuuam astringendi hic dnt, et propterea a purgatione, qualiscunq redundauerit succus, quamuis amplius
Post purgationem quam [illegible] medica — exulcerationem non pariat, aut augeat per seueuerate tu adhuc dysenteria, astringentia medicta, nec non exiccantia ac obtun-
dentia exhiberi dnt quemadmodum, iunioribus medicorum [illegible] est, quanquam etiam post purgationem, potius ubi adhuc aspera
reliquiae fuerit redundantis succi, ea quae Vrinam cient ab Aetio et Cel: commendantur quibus etiam et ipse Vtor, ali-
Vrinam cient — quibus astringentibus permixti: Prosunt enim quae Vrinam mouent in aliam partem humorem auertendo, sic ea constanter
fiunt, si non fuerit consequuta, nec [illegible] augeant. Itaque (nisi in [illegible] promptum fuerit consulerunt) non fuerit adhiben-
da Vrina ea quae modo diximus medica accedendum erit. Ea enim sunt quae acrimoniam sistunt, quoniam corpora plus iusto la-
xata astringunt, vel vitiosos humores obtundendo, ac inspissando, vel exiccando intestinorum ulcera sunt, quoqu-
cunque, neque indifferenter iis ea approximari debeant. Nam in craffis intestinis Vlcera fiunt, iis quae per sedem iniici-
Ipsa magis iuvant medicta — untur remedijs magis gent. Quippe cum magis sint propinqua. Sed vero in tenuibus laborant abesquoris medicis, quae per ciborum magis
suscipiunt. Quamvis quae in tenuibus habent ulcera, quibus medicis sunt positi sunt, ambo etiam reperiunt et superne sumuntur
et quae per sedem infunduntur Vrina quae uias ventriculi sunt vicina, si exulcerata fuerint, iis per comesta et bibita succurritur
Quae uero inferius sunt sita per ea quae iniiciuntur, quemadmodum ea, quae uicina ventriculo sunt, subire pt, quae per sedem infun-
ditur, nec integris uiribus in inferiora pertingere, quod per os ingestum sit. Supponatur qui in superioribus aut gracilibus
intestinis ulcus habi et propterea magis iuuari per ea quae per os assumuntur syr: e myrtis, e ribes, aut omphacio, hic e succo
oxalidis seu ex infus: rosarum ac eorum in comptatur, ex interim quoque auidas parato tribuatur simul cum, q ex planta-
ginis succo, portulacae, aut etiam polygoni parato, cuiusque ∋ i addici potest ex infusae pulueris quo quoq ipse Vtor Hic
Recipit seminum rosarum oxadis, plantag. ac portulac. singu ʒ i corallorum rubeorum et cornu cerui Vsti cuiuslibet ʒ i A-
mili dragant. ana ʒ i. Hic etiam exhiberi poterit cum uetusto saccharo rosato, aut cum eo medico quod conficitur ex toto
cydonio [illegible] succo citoniorum, aut amarenarum aut cornorum et saccharo Quod si nec is sufficit ex pastillis de spodio fuerino seu
terra lemnia ∋ i vel ʒ s cum praedictis syr: aliquo tribuatur aut ʒ i micleta Nicolai In hunc etiam usum conferunt mora
acerba, in sole desiccata et trita, aut etiam mora rubi similiter desiccata et trita cum aliquo liquore, aut obsonijs inspersa
Altheae radicis aut rubi seu hipperis decoctum ex aqua potius pluuiali aut etiam radicis foliorum, seu seminis simphiti
decoctum in eadem aqua aut uino austero conuenit Nec minus cortex thuris trita, ac potatus, aut etiam mastix cortex
et mali punici flores conferunt potius ubi ex salsa pituita genitum fuit ulcus corporibus, ac naturis pituitosis, et prout
terrestria sanguinis euacuationis sistunt. Simul, si coaguli leporis ʒ i potui detur ex tapsa et quo vetustius coagulum est eo
praestantius Nam tale praestantiam habet medicamen praecipue pt atque etiam quod leporis est ut inquit Aug: de nat. aetium cap:
ri, sed laudatissimum est hinnuli. Vt ipse refert. Stevens quoque canum solo ossa rodentium, cum calido bibito lacte
magno pere conferre dysentericis testatur Gal: et Ran: Erinaceorum item testae ustae, ostreorum et cancrorum tam fluviatilium
quam marinorum trita ac etiam cornu ceruinum ustum, uesiccatum intestinorum ulcera curant. Vtilissimus etiam existit portulacae
succus, potus dysentericis, aut etiam ipsa portulaca cocta et comesta. Nec minus conducit plantaginis semen, folia et radix
et lapathi syluestris semen. Vrina si pluribus diebus nihil remedij alia inuenerit, natura iam ultimum est, aqua bene
frigidae potu absumpta Vlcera astringit, et initium redire Valetudinis fuit Indubitanter, sed repertus est potius ad
calidam potionem recurrendum est Illud tñ memoriae tenendum mandandumque, qd communis sitis uiterius [illegible] iudicio est, ut ea
deligantur, quae aegri nacturam maxime sunt familiaria, nisi ea iis sint saturandis, forsitan repugnantur huic contrà.
Quapropter medicta quae ex opio, altheo, nigro papauere, aut mandragora, componuntur aliud cum abiti nisi forte ma-
xime urgeat necessitas Nam licet somnos doloremque leuare videantur, et propterea uentrem continere conspiciantur. Hu-
mores in unum collecti postea sine intermissione deiiciuntur, cap: grauatae ac uiribus labefactatis extremum reddunt de-
teriorem, et maius ibi fastidium inducunt Craffis uero intestinis exulceratis, eis quae per sedem infunduntur utendum maxime
potius Vtendum erit, cum et ea quoque magis conferant. Quamquam si eisdem etiam Vlceris, herentibus intestinis affici nihil obest
quemadmodum si ea quae per os assumenda conscripsimus, eis tribuere, quibus crassa intestina exulcerata sunt, nihil affert incommodi
si eandem tñ facultatem habeant dnt hac medicta Vsponte astringendi, obtundendi, et exsiccandi, et ubi ulcera sordida fuerint, eis
abstergendi, quae Vim hnt detergendi Exemplar qui circa initia aquae hordei torrefacti cum corticibus et ovis gallinarum seu [illegible]
Cum sordida sint — lorum gallinarum satis expressi, cuiuslibet lib: ʒ quibus adde vitellos ovorum no 2 olei rosacei on: i et ʒ et ℥ ii sacchari
rubei aut mellis rosacei. (Si pituitosi dysenterici fuerint potius) tantundem et fiat clyster, cum sanguinis copia profluet
boli armeni aut terrae sigillatae succi ʒ ii vel iii addito. Nec minus confert asini stercoris succus, maxime si a pastura montana et
astringente prodeat ut potius, si stercus plantaginis succo fuerit madefactum deinde expressum et infusum Quod
si dolor uehementer urgeat, capitulum seminum, ut quod uiscata sit dysentericis utilissimum, quae et facilius conueniet, et
intestinis iniungitur, plurimosque syr e uis inbibet, nec hic animum iam ut liciniam. Aut si id habet neque, liciniam: vel anse-
rinus, seu gallinaceus adeps praedictis clyster additur pondere ʒ i aut ℥ ii simul et oleum rosaceum amygdalinum
stirpis rosaceum omphacinum Ad hoc tñ vitellis etiam ovorum vitelli, ubi dolor non urgeat, vitentur quod fieri pt quo-
niam Vlceris curationem impediunt, aut exigua sit eorum quantitas, hos etiam syr pro cremoris oui sed dragacanthi aut
gummi aut amili ℥ i aut ʒ s permiscas confecit. Quod si vero egeas astrictione ac uesiccatione in modo dicta aqua hordei
foliorum plantaginis, polygoni, ac portulacae pugillum Bideoque et rosarum rubearum ʒ iiii balaustiorum hypocistidis ana ʒ ii
cuiusq colum transfusa seu capilli ℥ s olei rosati ℥ i sacchari rubei ℥ ii. aut sacchari rosati aut simplicis tantundem succi
plantaginis aut portulacae ℥ i et s. misceto et fiat clyster et si magis astringere uolueris, boli armeni, et sanguinis

adhibetur anferre aut sanguinem opus, neque multum neque evacuandi nam ab utroque venter conturbatur, quamque
in dextro cubito venam humeralem appellatam secaverimus? cum non similiter vena haec incisa, vires labefactet cum
327 insensibiliter quodammodo sensimque sanguis auferatur. Quod si haec non appareat necessario media secanda est [illegible]
scissura omnibus tenuis esse debet. Nam non ob multitudinem sanguinis vacuandam sectionem facimus sed ut m[illegible]
gravi per vires transferamus. Parvus autem sanguis etiam multo tempore missus inflammationem mitigat, et sanguinem
intestina confluxum revellit, innatumque calorem sensim refrigerans, somnum magis, quam animi deliquium inducit
[illegible] optimum remedium dissenteriis somnus. At si mali moris affectu iecinore flavae bili commixtus sanguis ab eo ad inte[stina]
deferatur ita ut strigmenta quoque intestinorum deiiciantur summa intestinorum tunica humoris acrimonia derasa, quis
crederet internam in dextro cubito venam secare? Nedum revulsionis gratia verum etiam ipsiusmet iecinoris a[ffectus]
Cum plerique medici in hoc casu, qui solum intestinorum exulcerationem, neglecto iecinore curare consueverunt, in causa [illegible]
ut aegri laniantur. Rursus ubi vehementissimus infestaverit dolor, propter vehementiam humoris acrimoniam di[illegible]
a toto seu ab aliqua corporis parte confluentium, et propterea verenda sit phlegmonis generatio aut virium de[fectus]
an ab sanum robur venam secari debere? cum ex Gal: in maximis doloribus nullum maius invenerit remedi[um]
gravamusque ad animi defectum venam secare, aut purgare. Quamquam nos venam secandam dicimus, ubi cuncta co[ngruunt]
miserint, nec usque ad animi defectum, sed paulatim ac sensim ne vires imbecilliores reddantur, ipsum probamus.
aut itaque barbaram sectantes medicinam ac thessalici nostri temporis medici, qui numquam pro dissenteriis curandis ven[ae sec]
tionem admittunt, nec admittendam esse censent nulla auctoritate ac ratione fulti nisi quod nec longo tempore [illegible]
necem male observaverunt. Nam viribus, aetate, ac aliis consentientibus curam initam, revulsionis gratia, ubi
adsit humorum copia potius, aut sanguinis impetus vehementer urgeat, seu maxime adsit inflammatio, aut do[lor]
vehemens, si recens fuerit, modo quo diximus mali affectus, semper exordienda curatio erit a venam dissecan[da]
ctione. Id quod longa experientia et diebus non longe elapsis etiam comprobavimus. Nam cum duos [illegible]
Joan: Ferdi: Rochi filios dissenteria affectos eodem tempore ac ex simili causa, quamquam unus per tres aut quattuor dies prius
dissenteriam incidisset in Cognomina [illegible] medico consulit sanguis ei missus, qui nisi alia fuissent debi[te ad]
hibita media, eam evasit. Alteri vero cui nos fuimus accersiti, licet gravior fuisset ei orta dissenteria, vires
tam etiam imbecilles non ita adeo, ut sanguinis missionem prohiberent. Priori medico invito me praecipiente
sanguis missus, sanguine misso, statim melius se habuit, ac deinceps debitis aliis mediis adhibitis, liberatus est, ve[rum]
evasit venit. Ei in quoniam aetas, vetabatur, cum nondum ii agerent annum) non fuit vena secta, sed hirudi[nes]
cubito adhibitis (id quod servandum esse censemus in curandis infra 14 annum) Nam licet sanguis mittendus sit, si[c]
quod supra notavimus, in iis non per venae sectionem, sed per hirudines, aut cucurbitulas extrahi debet. Nonnullos etiam
dissentericos a venae sectione liberatos et nos vidimus. Et qui mecum affuerunt, adhuc testes sunt, quod modo [illegible]
Deum testor me veritatem fateri, et firmiter tenere, quod liberatus fuisset prudens [illegible] Sutterius de
dives filius Don Leonardi, si [illegible] fuisset venae sectio. Is namque aetate adolescens, cum ex malo affectu iecinore, e[t]
ex atrabilioso sanguine, ab eo ad intestina, in gravissimam incidisset dissenteriam cum vehementissimo intestinorum do[lore]
seu potius inflammatione, ac febre, fuit a me accersito interna secta vena dextri cubiti, duas vel tres ad summ[um]
extraxi sanguinis uncias ... aegritudinis die, et cum adhuc dissenteria perseveraret, et dolor, et febris valida, [iterum]
venam secare mihi visum fuit, viribus iam consentientibus. Sed altero superveniente medico barbaram sectante
nam ac Erasistrateo circa venae sectionem existente, penitus aversionem habuit, quinimo nec auctoritatibus neque
congestam primam quoque venae sectionem condemnavit postea cum reliquis adhibitis mediis astringentibus, re[s]
ac mordacitatem obtundentibus intra 14 inuaserit semper dissenteria, dolore ac febre morte prohibitum fu[it]
Hic ex nostro fuit eorum qui a Gal: damnantur lib: 4 de acutis. Nam neglecto iecinore solam intestinorum exulcerationem cu[rare]
tentabat, aeque propterea causa fuit ut aeger moreretur, adeo ut de eius morte coram Deo rationem reddere debeat.
Quemque dum haec conscriberem excels. Ascanius Caracciolus, in dissenteria, tinesmo, ac febre laborasset, ex venae sectio[ne]
facta dextri cubiti, incunctanter absque alio auxilio liberatus fuit. At si quod sanguinis missionem febris prohib[eat]
aut post eam adhuc vitiosi redundabant succi, ita ut intestinorum ulcera adhuc efficiant, aut augeant, p[urgan]
adhibere non erit alienum, quam iterum velut venae sectionem non universam, sed per vicem tentabimus. Eti[am]
neque vero intestinorum ulcera curentur, manente adhuc ea, quae ipsam efficit aut auget causa. Quamquam si illi hum[ores]
propter [illegible] vomitum evacuari possent, id potius tentandum esse censerem. Cum per eum neque eorum evacuatio f[it]
ulcerum etiam et diuturnio. Id quod ubi fluxus in ventrem irruat, exequendum esse iussit pro ulcerum cura[tione]
qui meth: med: dum dixit. Utique si in superioribus ulcus consistat, per inferna purgantia. Si vero in inferior[ibus]
sit, per superiorem potius evacuantes. At si per vomitum facile quae redundant succi purgari nequeant, [et]
est [illegible] non erit alienum. Sed quae mitiora ac familiariora, quae nisi ulceri nocumentum non afferant [illegible]
copiam nostris temporibus invenire haud difficile erit. His itaque mediis purgantibus lenem quandam astrictionem
habentibus, sive ulcus in superioribus consistat intestinis, vel inferioribus, aut mediis, tuto utare, cum neque haec media
pro locorum diversitate
gentia sint ulceris, quatenus ulcus est curativa, etiam quae proprie pro ulcera curant, pro locorum diversitate
terminoque etiam adhiberi debent, ut infra dicemus. Quare si ex redundante bile dissenteria fiat adhibito prius [illegible]
quodam syrupis, velut is est, qui ex infus: rosarum cichorii aut oxalidis succo aut omphacio paratur cum [illegible]
oxalidis aut plantaginis aqua commixtis. Hoc purgans medicamentum dato Rx Tamarind: unc i corticum mirabolanorum
Зii fiat decoctum in aqua, oxalidis, aut plantaginis, et cichorii, in quo mellis rosati ℥i aut ℥ii Rhabarbari
[illegible] decocto mactandi et non colo transfusi ʒi, aut ℈4 et syr: de infusione rosarum ℥ii dissolve et pro[illegible]
Quod si nec iam dicto medicamento redundans bilis cesserit, per dictum aut aliis magis astringentibus syr: prius adhibitis,
iis et quo ribes mixto, aut citri aciditate paratur alterum medicamentum purgans dari debet, quod quidem maiorem
gendi vim habeat, ac moveat purgandi. Quapropter in plantaginis et oxalidis aqua ʒ4 aut ℥s corticum mirab[olanorum]
citrinorum decoquito atque in ea mellis rosati ℥i aut ℥s et Rhab: parum torrefacti ℈ii vel ℈i cum syr: de infu[sione]
℥i addito et si opus fuerit tamarindos mirabolanos quam Rhab: plus torrefacito. Ubi vero quae redundat succus [illegible]
tuito fuerit syr: ex succo borag: et mirtino de infus: rosarum aut etiam rosato melle, cum plantagi aut oxalidis aqua [illegible]
absinthii decocto, adhibito prius, quibus iam dictam pituita purgari paratio fiat: ex chebulorum mirabolanorum decoct[o]
etiam [illegible] si opus fuerit (namque et ipsi dissentiris conferunt ex Diosc: auctoritate) Lenicula per astrictioni est particip[ans]

Sanguis [illegible]

Medicamentum purgans

Vomitus

Curatio dissenteriae ex redundanti bile orta

melle rosato aut melle aereo ut est manna

9 humore. Nam biliosus humor transeundo affligit [illegible] cum [illegible] movam trahit, et sic contractione amplius [illegible]
pulsat, [illegible] [illegible] et [illegible] intestina inhaeret, ac tandem semper aliquid deterit. Non enim ita [illegible] erit, ut ea quae
exarabili [illegible] dysentericus (ut ait Soranus ephesius) si post [illegible] papula in [illegible] [illegible] fuerit, cum
[illegible] frequenti 20 die moriatur. Caeterum [illegible] [illegible] seu [illegible] ad [illegible] parvo vergens eligendus erit, in [illegible]
[illegible] temperatus, aut modice ad calidum, aut frigidum declinans prout diversa exigit causa a qua dysenteria oritur [illegible]
[illegible] erit ac motus omnis vitandus, [illegible] [illegible] [illegible] ut [illegible] [illegible] [illegible] omnis agitatio exulceret et Aetius
principium curationis dysentericorum [illegible] a quiete et modico cibo fieri dixit. Somnus item [illegible] vitandus, vigiliae sunt, cum optimum
remedium dysenteriis somnus sit, [illegible] Aetio autem [illegible] [illegible] detineantur nulli in dubium [illegible] ea excernendi
[illegible] quae [illegible] et hoc est [illegible] dysenteriae, cum [illegible] retentione non parum intestinorum [illegible]
[illegible] [illegible] vitandi sunt omnes immodici animi affectus. Quod ad cibum attinet circa initia tenuiendum et modico cibo [illegible]
[illegible] dysentericum [illegible] [illegible] et ventris imbecillitatem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cum febricitat, quamvis [illegible]
exhiberi debeat, ex aegri viribus maxime [illegible] erit quaedam [illegible], qui non multum nutriant nec [illegible] [illegible]
Turc. exhibendi quantitatem ut diximus modica et si vires permiserint [illegible] saltem duobus diebus [illegible] [illegible] [illegible] tenuissimo
victu opus est [illegible] ubi [illegible] quoque ~~[illegible]~~ adsit imbecillitas ac plenitudo [illegible] Tribus autem diebus exactis
Lac propinamus, [illegible] febris [illegible] commune Alex. et Aetii sententia est nam [illegible] temperatus cibus, cum hoc quod de-
1622. purgat, simulque ea quae in corpore sunt, contemperat, et postremo [illegible] [illegible] et ut [illegible] dicam ex Gal. sententia optimum est
remedium dysenteriae et omnium ventris [illegible] fluxionum, [illegible] ubi aliam quampiam desiccantem facultatem habuerit [illegible]
[illegible] (cum [illegible]) a lapidibus, qui [illegible] ipsi iniiciuntur [illegible] accipit, et [illegible] autem lac decoquendum dum
1622 plerumque serum in consumptum ~~[illegible]~~ fuerit [illegible] [illegible] Nec minus [illegible] [illegible] cylindros candentes iniicies
eandem aut etiam facultatem meliorem lacti adiicies. Nam ferrum [illegible] quoque facultatis est particeps [illegible]
lac sit paratum in ventriculo in [illegible] [illegible] [illegible], ob id vel illi [illegible] [illegible] etiam, [illegible]
pluvialem ut plerique medici [illegible] affundere [illegible] erit, [illegible] lactis [illegible] deinde cum paululum
fuerit decoctum exhibeatur. Nam et [illegible] etiam febricitantibus tale lac exhiberi poterit. [illegible] lacti [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per duos dies [illegible], desiccati, ac in pulverem redacti [illegible] mirabile
etiam dysentericis medicamentum a Gal. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] lac potest ad dimidium decoqui et deinde etiam
ad tertiam ut Aet. [illegible] autem [illegible] [illegible] lac caprinum eligi debet, et huius penuria vaccinum, ut Alex. [illegible] est. Ale-
[illegible] [illegible] panem [illegible] offerri [illegible] [illegible] etiam, [illegible] [illegible] sed medicamentum optimum [illegible]
[illegible] [illegible] apparatus [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], aut ipsa etiam ptisana [illegible] aqua pluviali [illegible]
[illegible] et [illegible] lacti [illegible] Poterunt etiam ex [illegible] ac panico [illegible] pultes cum lacte parari aut ex [illegible] et
[illegible] [illegible], et [illegible] fluxus [illegible], ea quae astringunt ac [illegible] sistunt pultibus admiscere [illegible]
sunt mali punici, acidi grana, mala cydonia, sorba [illegible] sicca aut [illegible] mespila, corna seu [illegible] [illegible]
[illegible] quoque, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] item [illegible] aliquid in aqua [illegible] pultes fiunt [illegible]
[illegible] pluviali vel in gallinaceis seu gallicis pullis [illegible] pultes fiant, [illegible] astringen-
[illegible], [illegible] ubi [illegible] [illegible] lac in acidam vel [illegible] qualitatem [illegible]
Nec minus oxalis, plantago, portulaca, cichorium, [illegible], aut etiam brassica, quandoque modo fuerit bis
cocta in iam dicto iure decoqui poterunt, et quamvis [illegible] [illegible] [illegible] in dysenteria [illegible] [illegible] [illegible]
poterunt Aet. et Alex. [illegible] danda sunt [illegible] ovorum [illegible] [illegible], modo in aceto [illegible] aliquid [illegible] fuerint [illegible]
[illegible] Carnes autem [illegible] [illegible] nutriant et [illegible], dysentericis non valde commode [illegible]
[illegible] diuturno malo [illegible] danda sunt, maxime [illegible] [illegible] eligenda [illegible], deinceps [illegible]
proinde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] columbae pulli [illegible], phasiani, ac similes exhiberi poterunt
[illegible] autem primum in [illegible] myrti baccis cum eis [illegible], et deinde assentur. [illegible] etiam [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], sorba sicca, corna, mespila, pira astringentia, aut mala cotonea, deinceps
[illegible], et assentur. Nec minus [illegible] et [illegible] astringentia cum [illegible] carnibus decoqui possunt [illegible]
oxalidis [illegible] aut plantaginis [illegible], [illegible] in [illegible], [illegible] imbecilliores fuerint, [illegible]
[illegible] [illegible] carnibus [illegible], aut [illegible] [illegible] parari poterit [illegible], et [illegible]
aqua rosacea, [illegible] aut oxalidis adiecto [illegible] etiam fieri poterit ex caponum gallinarum aut gall. pullorum
carnibus. Nec minus proderit si eisdem [illegible] modo quo diximus, aut [illegible] expressi, [illegible]
succus dysentericis exhibeatur. Ex pedestribus [illegible] [illegible] carnes exhiberi [illegible] leporum caprearum [illegible]
in [illegible] decoctis, et deinde, [illegible] [illegible] fructus quoque astringentes gustare [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] sorba corna mespila, mala cotonea ac [illegible] pira cocta. Nec non et malum punicum, [illegible]
et acidum cum eis [illegible] panis [illegible] ea quae facile corrumpuntur. Nec minus [illegible] [illegible] [illegible]
poterit [illegible] a principio aqua pluvia utendum est, et in ea [illegible] neque fontana [illegible] in qua [illegible]
astringentes fructus fuerint decocti, [illegible] [illegible] [illegible] aut oxalis vel plantago. [illegible] ubi vires fuerint [illegible]
aut stomachus laboraverit, vinum quoque propinandum est ex [illegible] [illegible], [illegible] autem astringens et non valde [illegible]
ac pluviali aqua dilutum, seu fontana, in qua oxalidis, plantaginis [illegible] folia fuerint decocta [illegible] ubi [illegible] in
testina [illegible], aut ab aliis corporis [illegible] [illegible] sanguis confluxit, priusquam [illegible] [illegible], fluxionem ipsam
avertere studebimus, ac eum qui redundat succum vacuare, et si [illegible] [illegible] non [illegible] [illegible] [illegible] ex Gal. [illegible]
4. meth. med: quanquam illud quoque [illegible] ut ipsemet fatetur ex Hip. doctrina, illud [illegible] servandum erit
ubi non utilia ab ipsa natura sponte [illegible] seu [illegible] evacuantur, seu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
succus, qui ad ~~[illegible]~~ testina cum sanguine confluit ipsa exulcerans sine [illegible] [illegible] ab aliqua [illegible] [illegible], modo [illegible] non
[illegible] viribus ac aliis consentientibus, vena secta in brachio [illegible] erit, [illegible] circa [illegible] morbi dies, et si febris
adsit ac totius corporis plenitudo, tutius sanguis mittendus erit. [illegible] vena secta [illegible] administrari debet
[illegible], [illegible], neque copiosus educatur, ne aegri vires imbecilliores [illegible] reddantur. Aetius quoque cap. 45 [illegible] ubi san-
guinis impetus vehementer in dysenteria urgeat, aut etiam si maxima subest inflammatio, [illegible] ~~[illegible]~~ [illegible]
sanguine abundant [illegible] [illegible] [illegible], si vires non resistant, et maxime in quibus consuetus sanguinis [illegible]

9

Turc.

1622

622

[illegible]

CODEX ARABICA
TURCICA.
LATINA.
COMPLECTENS

